

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

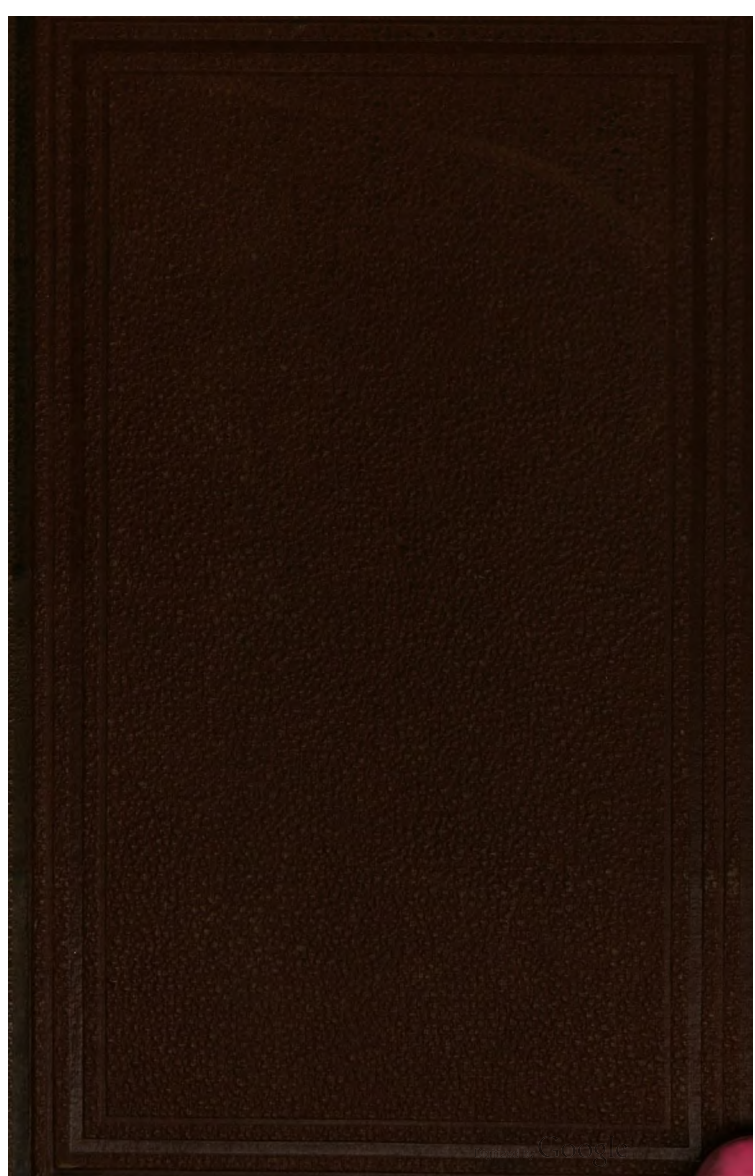
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

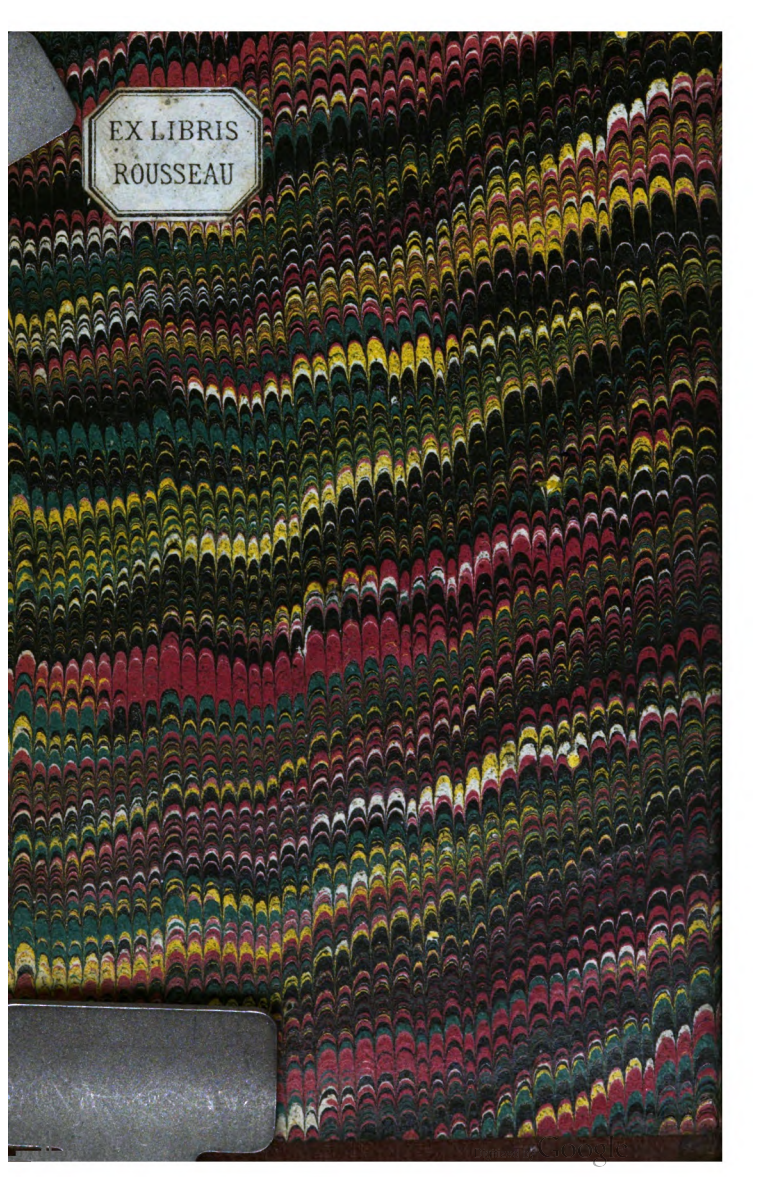
We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

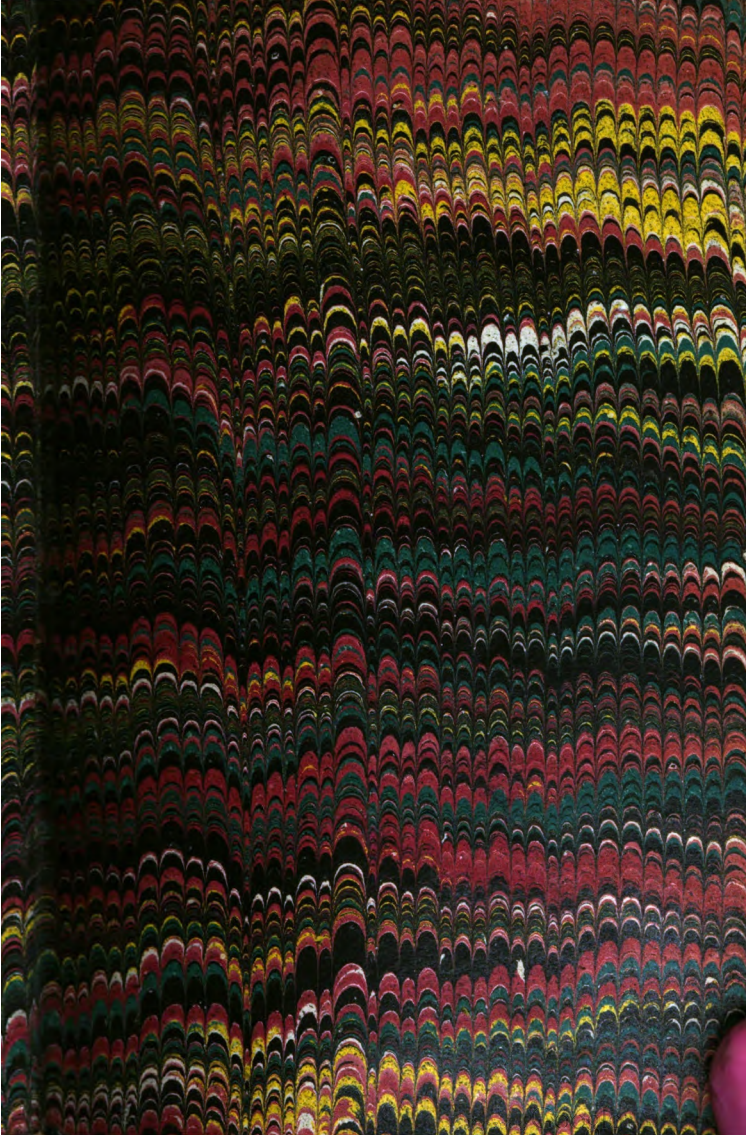
About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

The image shows the front cover of a book. The cover is decorated with a dense, vertical marbled pattern. The pattern consists of numerous thin, overlapping, wavy lines in a variety of colors, including deep red, forest green, bright yellow, and black, creating a complex, textured appearance. In the upper left corner, there is a small, rectangular, off-white paper label with a thin black border. The label contains the text "EX LIBRIS" on the first line and "ROUSSEAU" on the second line, both in a simple, black, sans-serif font. The label is slightly tilted. The overall image has a slightly aged, historical feel.

EX LIBRIS
ROUSSEAU

Provincia Lomana

AC 511-6a

ԲԱՌԳԻՐՔ

ՀԱՅ-ԳԱՂՂԻԱՐԷՆ

DICTIONNAIRE

ARMÉNIEN - FRANÇAIS

ԲԱՌԳԻՐԻՔ

ՀԱՅ-ԳԱՂՂԻԱՐԷՆ

ԵՒ

ԳԱՂՂԻԱՐԷՆ-ՀԱՅԵՐԷՆ

ՅՕՐԻՆԵԱՑ

ԱՄԲՐՈՍԻՈՍ ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ

Նախկին Վերատեսուչ Հայկազեան Վարժարանին,
Անդամ Ասիական Ընկերութեանն Փարիզու, Պատմական
Ճեմարանին Գաղղիոյ, Արեւելեան Ընկերութեանն
Փարիզու, եւ այլն, եւ այլն.

ՓԱՐԻԶ

ԳՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ Լ. ՀԱՇԷԹԻ

Իփոզոցն Փիէռ-Սառազէն, 14.

1861

DICTIONNAIRE
ARMÉNIEN-FRANÇAIS

ET
FRANÇAIS-ARMÉNIEN

PAR
AMBROISE CALFA

Ancien Directeur du Collège national arménien,
Membre de l'Institut historique, de la Société asiatique,
de la Société orientale de France, etc., etc.

PARIS

LIBRAIRIE DE L. HACHETTE ET Cie.

Rue Pierre-Sarrazin, 14.

—
1861 **PROV. FRANCO.**

Paris — Imprimerie de P.-A. BOURDIER et Ce, 30, rue Mazarine.

ԱՌ ՎԵՀԱՓԱՌ

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ Բ

ԿԱՅՍՐ ԵՒ ԻՆՔՆԱԿԱԼ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ՌՈՒՍԻՈՑ

ԵՆ ԱՅԼՆ, ԵՆ ԱՅԼՆ, ԵՆ ԱՅԼՆ.

ՆՈՒԷՐ

Խորին Մեծարանաց եւ մեծի Զարմացման.

ԱՄԲՐՈՍԻՈՍ ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ.

ՈՍՏԻԿԱՆԱՐԱՆ

ՏԱՆՆ

ԿԱՅՍԵՐ.

ԴԻԻԱՆԱՏՈՒՆ.

Թ. 2383.

Փետրպուրկ, 9/21 Մայիսի 1859.

Տէր Վերատեսուչ,

Փութացայ ծանօթ առնել առ Վեհափառ Կայսրն
բովանդակ Ռուսիոյ՝ զընծայականն գիր զոր առ իս
հասուցիք ընդ ձեռն Կայսերական Դեսպանատան :

Բազում մարդասիրութեամբ հաճեցաւ լսել հայցուա-
ծոց Ձերոց Օգոստափառն իմ Վեհապետ, Վերատեսուչ
Տէր, եւ ընկալաւ զընծայական Հայ-Գաղղիական
Բառգրոցն զոր իլոյս ընծայէք :

Վեհափառ Ինքնակալն հաճեցաւ յանձն առնել ինձ
զիւրն յայտնել Ձեզ գշնորհակալիս :

Պատիւ անձին համարիմ կատարել զԿայսերականս
զայս Պատուէր հրամանի, եւ աղերսեմ զՁեզ ընդունել
զնոր հաւատարիս խորին ակնածութեանս :

Ոստիկան Տանն Կայսեր

Կոմսն ԱՏԼԵՐՊԷՐԿ :

Առ Տէր ԱՄԲՐՈՍԻՈՍ ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ

Վերատեսուչ Հայկազեան Վարժարանին

որ ի Փարիզ :

A SA MAJESTÉ

ALEXANDRE II

EMPEREUR ET AUTOCRATE DE TOUTES LES RUSSIES
etc., etc., etc.

HOMMAGE

DU PLUS PROFOND RESPECT ET DE LA PLUS HAUTE ADMIRATION.

AMBROISE CALFA.

**MINISTÈRE
DE LA
MAISON
DE
L'EMPEREUR.**

CHANCELLERIE.

N° 2383.

Saint-Pétersbourg, le 9/21 mai 1859.

Monsieur le Directeur,

Je me suis empressé de porter à la connaissance de Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies la lettre dédicatoire que vous m'avez fait tenir, à cet effet, par l'entremise de l'Ambassade impériale.

C'est avec la plus gracieuse bienveillance que mon auguste Souverain a daigné accueillir votre demande, monsieur le Directeur, et agréer la dédicace du *Dictionnaire arménien-français* que vous publiez.

Sa Majesté Impériale a bien voulu me charger de vous exprimer ses remerciements.

J'ai l'honneur de m'acquitter de ce Message impérial, et vous prier de recevoir la nouvelle assurance de ma considération très-distinguée.

Le Ministre de la Maison de l'Empereur,
Comte d'ADLERBERG.

*A Monsieur AMBROISE CALFA,
Directeur du Collège national arménien,
A Paris.*

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆ.

Յընդհանուր ծաւալել յազգիս Հայոց ուսման գաղղիականին կենցաղօգուտ բարբառոյ, եւ յաճել հայասիրացն Թուրք յԵւրոպա, եւս քան զեւս յերեսան գայր կարեւորութիւն Հայ-Գաղղիարէն Բառգրոց, գործի անհրաժեշտ որոց իմարզս եւ իլաստակ երկոցուն լեզուացն պարապիցին. նմին իրի եւ իխոյզ եւ իխնդիր են ամենեքին մատենիդ, որոյ փորձք ինչ ցարդ եղեն աննշանք եւ ոչ յոյժ օգտամատոյցք: Վառեալքս սիրով փառաց եւ մատենագրութեան մերոյս հայրենի աշխարհին, ձեռնամուխ յերկն եղաք, եւ բուռն եռանդեամբ զամս յոլովս ինոյն վաստակեցաք անձանձիր: Ձեռն արկեալս այս երկասիրութիւն իվեր քան զկարծիս մեր եւ զայլոց տարժանական եղեւ եւ դժուարաքիտոն: Քան զի բնաւ չէր նման աշխատութիւն մեր այնոցիկ իյօրինողացն բառագրոց, որ բազում այն է զի ոչ այլ առնեն, բայց դոյզն ինչ յաւելուլ, զեղչել կամ ուղղել իգիրս անշնախորդացն իւրեանց: Եւ պակասէին մեզ նախորդք:

Մատենան Փրանկիսկեայ Ռիվոլայ, մակագրեալ Բառգիրք Հայ-Լատին, հրատարակեալ իՄիլան յամի 1621 եւ ընծայեալ Փրեդերիկոսի Պոռոմէյո ծիրանաւորի՝ արքեպիսկոպոսին Միլանու, բառարան է համառօտ՝ յօրինեալ վերիվերոյ իմն գիտութեամբ հայկականս լեզուի, յորում եւ բնիկ բառք հայեցիք խառն են ընդ աշխարհիկ բառից եւ դարձուածոց անխտիր. ուղղագրութիւնն իսկ բազում ուրեք վրիպակ եւ այլանդակեալ:

Իգրչագիրս կայսերական Մատենադարանի Փարիզու կայ եւ ձեռագիր մատենան՝ Բառգիրք Հայոց անուանեալ, աշխատասիրութիւն Փրեդերիկոսի Տըլաքրուա գաղղիացոյ: Նոյն է սա ընդ Բառարանի Ռիվոլայ: Միլանեցոյ, միայն յաւելեալ են ինս բառք ոմանց ինախնեաց մերոց եւ քերականութեանն Շրոտէրի գերմանացոյ: Ինմանողութեանս յայսմիկ գոգցես առաւել քան իբնագրին Թերի է կարգաբանութիւն. բառք խառն իխուռն եւ առանց խոհական ընտրութեան սփռեալք իմատենիդ՝ ըստ ձեւոյ եւ տարազու գտելոց իգիրս, նշանակութիւնք նոցին Թերականտարք կամ անհաւաստիք՝ յայտ իմն առնեն զհարեւանցի հայագիտութիւն մատենագրին:

Բառարանն Շ. Ագգերեանի Թէպէտեւ առաւել կատարեալ եւ կարգաբան քան զվերոյիշեալսն, սակայն բառիցն եւ դարձուածոց չբաւորութեամբ եւ գաղղիական մեծամեծ վրիպակօքն՝ իբազում ամաց հետէ անբաւական համարեալ է յիմաստոց. նորին աղագաւ եւ կրկին տպագրութեանն պատուոյ

չեղեւ արժանաւոր, Թէպէտ եւ ոչ սակաւ ժամանակք են յորմէ հետէ սպառեցաւ տպագիրն, եւ հրատարակումն նմանօրինակ մեծամասնեմ խնդրի յազգայնոց եւ յօտարաց :

Այսպէս Թափուր իվաստակակցացն օգնականութենէ, հարկ եղեւ մեզ անձնատուր լինել յառանձին եւ իմշտաշուն վարժս, յանդուլ եւ իմանրաքնին խուզարկութիւնս եւ ինիզն երկայնամիտ առ ի հարմել տապալել գյոզնամիւ խոչս խափանարարս որք ընդ առաջ մեզ ելանէին յամենայն ոտնփոխս : Համեմատութիւն միոյ եւեմ յիջից Բառգրոցս ընդ նախայիշատակելոցն բովանդակութիւն՝ շատ լիցի առ ակներեւ ցուցանել զխտիրն մեծ որ իմիջի կայցէ, եւ բանիցս ժերոց լիւրի առնել իրաւունս :

Զամս յորովս ծախեալ յընթերցումն եւ իրննութիւն մատենագրացն մերոց նախնեաց, կամ եղեւ ժեզ զառաջինն յօրինել Բառարանն նոխագոյն քան զամենայն հայերէն Բառարանս իոյս ընծայեալս ցարդ բովանդակելով ինմին եւ զամենայն բառս որ արտաքոյ մեծի Հայկազեան Բառգրոցն գտանիցին : Սկիզբն իսկ արարաք տպագրութեանն. բայց առ ահի չհասանելոյ յառաջադիրս նպատակ՝ հարկ իժերայ մեր եղաք իծաղկաքաղ հրատարակումն նորին Թեւեկոխել. քան զի ստուարա կարկատ մեծութեամբն ծանրանային ծախք եւ ծանրադանդաղ յառաջէր գործն դժուարատիպ, որ եւ զնոյն քարծրութեամբ գծուարահաս իսկ արդեօք հանդերձեալ էր լինել յոգունց եւ դժուարակիր :

Լաւագոյն համարեցաք ապա նուիրել հասարակաց մատենադիւրատար դիւրագին, եւ միանգամայն օգտաւէտ, դիւրահաս եւ կարելորօքն նոխացեալ. եւ առ այս զամենայն զփոյթ եւ զջան իմէջ առաք : Գուն գործեցաք բառիցն առատութեան կցորդել զնշանակութեանցն զնշգրութիւն եւ զյատակութիւն : Յաչս եղեալ զանձնասիրութիւն մատենագրի՝ փոյթ յանձին կալաք զնիւթ մեծադիր ութածալ մատենի իբրու 1600 իջից՝ կարնել ամփոփել իփոքրադիր եւ ինուազագոյն էջս, առանց ամենեւին իրաց հատանելոյ այնու ոչ զպիտանի բառս, ոչ զբազմադիմի եւ զփոխաբերական առմունս նոցին, եւ ոչ զազգի ազգի ոհս եւ զգարծուածս հայկաբանութեան եւ զգաղղիաբանութեան :

Սմին իրի չեղաք զսեռականն բառից յանգելոց

Ա. Ի Թիւն, որպէս Ողորմութիւն, որոյ սեռականն է միշտ Թեան, այս ինքն ողորմութեան.

Բ. ումն, որպէս Այլայլումն, որոյ սեռականն է միշտ ման, այսինքն այլայլման. որպէս եւ յոգնակի ուղղականն այլայլմունք, եւ սեռականն այլայլմանց.

Գ. կից, որպէս Գործակից. սեռականն է միշտ կցի, կցաց, այսինքն գործակցի, գործակցաց.

Դ. ուհի, որոյ սեռականն ուհւոյ, ուհեաց, որպէս Թագուհի, Թագուհւոյ, Թագուհեաց.

Ե. իչ, սեռ. չի, չաց, որպէս Ոսկերիչ, ոսկերչի, ոսկերչաց. Փրկիչ, կչի, կչաց.

Զ. ոզ, սեռ. ղի, ղաց, որպէս Գործող, գործողի, գործողաց.

Է. եղէն. սեռ. ղինի, ղինաց, որպէս Շողեղէն, հողեղինի, հողեղինաց.

Ը. աւոր, սեռ. րի, րաց, որպէս Գործաւոր, գործաւորի, գործաւորաց.

Թ. աւան, սեռ. ի, աց, որպէս Բնական, բնականի, բնականաց.

Ժ. ային, սեռ. այնայ, այնոց, որպէս Ազգային, ազգայնոյ, ազգայնաց.

ԺԱ. ելի, սեռ. լւոյ, լեաց, որպէս Կարելի, կարելոյ, կարելեաց.

ԺԲ. ալի, սեռ. լւայ, լեաց, որպէս Զգալի, զգալոյ, զգալեաց:

Եւ զի նշանակեցաք զսեռականն արմատ բառից, գիւրին եղեւ մեզ յապաւել զսեռականն ածականաց կազմելոց միով յարմատոց անտի, որոց հանգոյն է միշտ սեռական իւրեանց: Այսպէս ապա ածականքն բարդեալք միով յարմատոց գէտ, դէտ, դիր, սէր, միտ, կիր, եւ այլն, որպէս արուեստագէտ, պարսաւագէտ, ունկնդիր, ազգասէր, բարեմիտ, լուսակիր, եւ այլն, ունին զսեռական վերջնոյ արմատոյն, զոր օրինակ Գէտ, գիտի, տաց. Դէտ, դիտի, տաց. Դիր, դրի, դրաց. Սէր, սիրոյ. Միտ, մտի, տաց. Կիր, կրի, րաց:

Սովին կանոնիւ վարին եւ բարգ գոյականք, օրինակ իմն Աջակողմն, Վարդաթուի, եւ այլն, որոց սեռականն հանգոյն է սեռականի արմատոցն Կողմն, կողման, մանց կամ Աջա կողմն, աջակողման, մանց. Թուի, Թիւոյ, ոց կամ Վարդաթուի, վարդաթիւոյ, ոց, եւ այլն:

Սեռականի անցեալ ժամանակաց բայից որք ածականօրէն վարեալք իցեն՝ չգտցին իմատենիս, քանզի անփոփոխ յանգիծելոյ, կոց, որպէս Օծեալ, օծելոյ, օծելոց:

Ջայնոսիկ քան յածականաց յանգելոց ի գոյն՝ եղաք ի Բաւարանիս, որք զմակբայի ունէին զիմաստ. տես Շամարձակագոյն, Շաստատագոյն: Սեռականն ածականաց յանգելոց ի գոյն, է միշտ գունի, գունից, զոր օրինակ Ազնուագոյն,

ազնուագունի, ազնուագունից, եւ մարմ է մարգմանել զնոսին գաղղիարէն՝ նախադաս արմատոցն կարգելով զմի իմակ-բայիցս *très, fort, plus, bien plus* : Ածականքս այսորիկ երբ մակբայօրէն վարիցին՝ մարմին առնուլ զտառդ ս իծայրն . տես *Հօրազոյնս*, եւ այլն :

Երբեմն յապաւեցաք նաեւ զսեռականն գոյականաց յանգելոց անի կամ ենի, քանզի է միշտ *նւոյ, նեաց, օրինակի* աղագաւ Պատանի, պատանւոյ, պատանեաց . *Խնկենի, խնկենւոյ, խնկենեաց* :

Բառք որոց յոգնակի սեռականն է ից կամ աց, սովորաբար եզակի սեռական նոցա է ի, զոր յապաւեցաք բաց իզարտուղի դէպս, որպէս *Այսքան, այսքանոյ Օս այսքանի, այսքանից* :

Ձյոգնակի սեռականն միայն եղաք բառից որոց սեռականքն յանգին ոյ, ոց, եւ ու . ուց, որպէս *Ամռո, ամռոյ, ամռոց* . նկար, նկարու, նկարուց, քանզի եզակի սեռականն է անփոփոխ ոյ եւ ու :

Իջգտանել յայբուրենական կարգի զկրաւորական կամ զչեզոք բայս յանգեալս իմ, պարտ է որոնել զնոսին իվերջ կոյս ներգործականի նոցին յանգելոյ եմ :

Յորժամ գաղղիական բառն այլ եւ այլ ունէր նշանսկութիւնս, իփականգծի եղաք բացատրութիւն կարճառօտ առ իծանուցանել զմերն, զոր օրինակ *Hersé (instrument d'agriculture)* .

Իբարեք ուսումն լեզուի եւ իբաջ խելամտութիւն իմաստից նորա հարկ անհրաժեշտ է ծանօթութիւն յատկաբանութեանց նորին . ոչ անփոյթ արարաք եւ զայնու, եւ զմիջոցն զոր իծեռն վերոյգրեալ հնարիցն շահեցաք՝ ինոխութիւն երկասիրութեանս ածաք իկիր : Որք միանգամ անկողմնասէր մտօք յակն արկանիցեն զբառսդ *Ձեռն, Մահ, Միտ, Ձայն, Եունչ, Ոգի, Փառք, Օդ, Օր, Յոյս, Օրինակ, Օրէն, Սիրտ, Սէր, Վճարեմ, Հաց, Հարկանեմ, եւ այլն*, իմիտ առնուցուն թէ որպիսի՝ փութոյ պղնդութեամբ իգլուխ տարեալ իցեմք եւ զայս կարեւոր մասն մատենիս :

Ոչ սակաւ դժուարութիւն ուսանելեաց եւ ածականացն կամ վերադրաց է կիրառութիւն : Իվերջ իւրաքանչիւր գոյականաց յաւելեալ զպարտուպատշաճ վերադիրսն՝ փոյթ կալաք դիւրել եւ զայն դժուարութիւն : Տես Ծաղիկ, Ծով, Կեանք, Կին, Ձի, Ոճ, Սէր, Վարդ, եւ այլն :

Բազում այն է զի եւ իդիւրութիւն գաղղիասէր ուսանողաց՝ զկնի յուլվագունիցն ի բայից յարեցաք զպատշաճեալն ինախադրութեանցս *à, de, contre, après* :

Ձիետ գլխաւոր կենդանեաց կցեցաք զյայտարար բայս եւ զգոյականս ձայնից նոցա : Տես Առիւծ, Ոչխար, Կատու, Շուն, Խոզ, Ձի, Էշ, Ագռաւ, Սոխակ, Դեղձանիկ, եւ այլն :

Վաստակն մեր շահաբեր պարտէր լինել որպէս իմաստնոյն նոյնպէս եւ ռամկին. վասն այնորիկ դրոշմեցաք ի Բառարանիս մերում զգործածական ոմն ռամկականս, եւ յաճախ առ երի եդաք նոցուն զհամանշանակս գրոցն բարբառոյ՝ այնպէս ընտելացուցանել կամելով զընթերցողս մեր ոմնից եւ դարձուածոց արդի եւ վաղեմի լեզուաց մերոց՝ գրաբառի եւ աշխարհաբառի : Տես Խելք, Երես, Խօսք, Կրակ, Ստակ, Ձեռք, Մատ, Սիրտ, Փոր, եւ այլն :

Սովին մտօք բազում անգամ հանդէպ ռամիկ կամ աշխարհաբառ բառից նշանակեցաք զնոյնանշանս գրաբառին : Տես Խուկամ, Փուն, Ակռայ, Լաչակ, Խպնիմ, եւ այլն :

Ջրառս եւ զոմս աշխարհաբառին աստղանիշ դրոշմեցաք :

Ուշիմ վերձանողն խելամուտ լիցի հեշտեաւ զի համօրէն ամենայն բառք ինտիլ մատենագրացն մերոց մեծաւ խնամօք բովանդակեալ են իմատենիս. ումպլարն եւ անսովորք միայն իրաց պարուրեցան. եւ փոխանակ նոցին յաւելար բազմաթիւ նորակերտ բառս ուսումնականս եւ արուեստականս : Յընտրութիւն բառիցդ կազմելոց իմէնք եւ յայլոց մատենագրաց՝ զայն կալաք մեզ կէտ նպատակի զի յայտ առնիցեն իմաստս ճիշդս, պիտանիս եւ նորս :

Բառք կենդանաբանականք եւ բուսաբանականք մանրախոյզ քննութեամբ նշգրտեցան ի հոմանիշսն գաղղիականս : Իմանրակրկիտ եւ ի դժուարին խուզարկութեանս յայսմիկ համանշանակութեան եւ համեմատութեան՝ վաստակ միոյ ուրուք յազգայնոցս մերոց օժանդակ մեծ եղեւ մեզ :

Ոչ սակաւ խնայութեան տեղոյ եւ ժամանակի ընծեռեաց մեզ ի գործ ածումն հորիզոնական գծի՝ փոխանակ երկրորդելոյ զառաջին զհայեցի կամ զգաղղիացի բառս իւրաքանչիւր տողագլխոց. զոր օրինակ, Փունք, bouquet; գեղեցիկ —, un beau —, փոխանակ կրկնելոյ զՓունք եւ bouquet բառսդ զկնի գեղեցիկ եւ beau ածականաց : Ի կրկնութեան բայից՝ զաներեւոյթ եղանակ նոցին զեկուցանէ գծիկդ — :

Այլ եւ այլ գաղղիական նշանակութիւնք բառիցս զանազանեալ են ի :

Ակն ունիմք զի ազգայնոց եւ օտարաց գտեալ յաշխատասիրութեանս մերում զոր ինչ մարմէր ամփոփել ի փոքրադիր Բառարանի՝ մեկնութիւնս ասեմ ճշգրիտս եւ անմերիս, պարզաբանութիւնս դիւրեմացս եւ հակիրճս, օրինակս բազմատե-

սակս եւ քաջընտիրս, հասու լինիցին եմէ քանի՛ մտադիր քանից եւ ճգանց պէտք եղեն իյօրինումն նորին:

Այժմէն իսկ ակնարկութեամբ եւեթ Թերթից ոմանց գրոյս՝ բազմաթիւ հաւաստիք հանութեան հասին առ մեզ, որք մոռացումն իմն արւենն ղժնդակ եւ երկարժամանակեայ երկանց մերոց եւ տքնութեանց: Ջմին միայն իհաւաստեացդ իղէմն անցուք անտանօր, զոր քաջահմուտ վարժապետն կայսերական Դպրոցի արեւեքան կենդանի Լեզուաց Փարիզու հանցեալ բնդել առ վեզ:

Փարիզ, 7 Օգոստոս 1861.

Ա. Գալֆայեան.

Սիրեցեալ Տէր,

Հայ-Գաղղիական Բառգիրքն ձեր Թուի ինձ առաջի ընծայել նշանաւոր իմն կնիք գործնական օգտակարութեան Հայոց որք զգաղղիարէնն կամիցին ուսանել, որպէս եւ օտարաց որք զհայերէնն գիտել ըղձանայցեն: Բառաքանս այս կատարելագոյն է քան զորս իլոյս ընծայեցան ցարդ եթէ ըստ բառագրական կարգաբանութեանն, եւ եմէ ըստ յօդակացն եւ ըստ յատկաբանութեանց, որոց զգաղղիական զուգականսն քաջիկ ճշգրտեցայք: Բացատրութեամբքդ հայկական ոճից եւ դարձուածոց՝ մանաւանդ յաչս իմ, ծառայութիւն անմեղամեծ մատուցիք դուք, զոր եւ պատուական համարեսցին ամենեքին որք գիտակ իբրեւ զիսն իցեն եմէ բազմամեայ ճգանց եւ վերձանութեան պէտք են առ թնծին սեպհականել զնոսին: Կարգ եւ խնայութիւն Բառագրոցդ անմեղին են, առաքմունքն պարզ եւ մեկինք յայլ եւ այլ յօդուածս համապատասխանիչս, որք այսպէս գիրերաց լնուն ղների: Համանշանակքն հայկականք եւ գաղղիականք բարւոք են յոյժ թռ հասարակ, եւ քաջայայտ առնէ մատնանդ զի երկոցուն իսկ լեզուացն էք քաջահմուտ: Ներեսջիք ինձ, ուրեմն, սիրելիդ իմ Տէր, խնդակից ձեզ լինել վասն օգտաւետ երկասիրութեանդ, եւ ուղղել առ ձեզ յառաջագոյն զշնորհակալիս իմ վասն օգտին զոր անտի բաղիցեմ իվաստակս իմ հայեցիս:

Փարիզ (Փասի), 10 Յուլիսի 1861.

Բարեկամ ձեր,

Եզ. Տիւլորիէ.

PRÉFACE.

A mesure que l'étude de la langue française se répand dans notre nation arménienne, et que, de même, le nombre des philarmènes augmente en Europe, le manque d'un dictionnaire arménien-français, instrument essentiel à tous ceux qui se livrent à des travaux sur ces deux langues, se fait de plus en plus vivement sentir. Aussi de tous côtés recherche-t-on ce livre, devenu indispensable, et dont il n'existait encore que des essais sans valeur comme sans utilité. Animé par notre dévouement à la gloire et à la littérature de notre patrie, nous avons entrepris cette œuvre et nous nous y sommes adonné avec une ardeur qui nous y a fait consacrer plusieurs années. La tâche que nous nous imposions était, en effet, plus pénible et plus difficile encore que nous le supposions et qu'on pouvait le croire. Ce ne pouvait être, en effet, comme il arrive généralement dans la composition d'un dictionnaire, le travail du lexicographe dernier venu et consistant uniquement dans des additions, des suppressions et des rectifications aux ouvrages du même genre de ses prédécesseurs. Dans la voie où nous entrions, les devanciers nous manquaient.

L'ouvrage de Francesco Rivola, intitulé *Dictionarium armeno-latium*, publié à Milan en 1621, et dédié au cardinal Frédéric Borromée, archevêque de Milan, n'est qu'un vocabulaire composé avec une connaissance très-superficielle de la langue arménienne ; ainsi les mots de la langue littéraire y sont confondus tantôt avec les mots vulgaires, tantôt avec les expressions turques sans aucune distinction ; l'orthographe y est même fautive et défigurée en bien des endroits.

Dans le département des manuscrits de la Bibliothèque impériale se trouve un autre ouvrage sous le titre *Dictionarius armenicus translatus in latinam linguam* ; il est de M. Petit-Dela-croix. Au fond, c'est le dictionnaire de Rivola, Milanais, augmenté d'un certain nombre de mots tirés de la grammaire de Schröder et de quelques autres livres arméniens. Cette imitation manque, peut-être encore plus que l'original, d'ordre et de méthode ; la confusion qui y règne, les mots jetés sans discernement ni classification, et tels qu'ils ont été trouvés dans les livres, leurs significations incomplètes ou inexactes, dénotent chez l'auteur une connaissance peu approfondie de la langue arménienne.

Le Dictionnaire du P. Aucher, quoique plus complet et mieux ordonné que les précédents, présente encore des omissions et des fautes si graves qu'il a été reconnu insuffisant depuis nombre d'années par les savants; aussi n'a-t-il pas eu les honneurs de la réimpression, bien qu'il fût épuisé depuis longtemps et qu'une publication de ce genre fût instamment demandée.

Ne devant ainsi trouver de ressources qu'en nous-même, il a fallu nous livrer à des études spéciales et assidues, à des recherches constantes et minutieuses, et à de laborieux efforts pour surmonter toutes les difficultés que nous rencontrions à chaque pas. Du reste, la comparaison d'une seule page de notre Dictionnaire avec une des pages des ouvrages que nous venons de citer suffira pour établir l'énorme différence du travail et justifier notre assertion.

Nous avions d'abord été entraîné, par la nature et le nombre de nos recherches, à rédiger un dictionnaire plus complet, mais aussi plus volumineux qu'aucun des dictionnaires arméniens parus jusqu'à ce jour. L'édition en était même commencée, lorsque nous avons été arrêté par la crainte de voir notre livre manquer le but auquel nous le destinions. Par son prix élevé et ses dimensions, il n'aurait pas été accessible à tous, et son usage fût devenu difficile. Nous avons préféré offrir au public, sous un format commode et portatif, et sous une apparence modeste et simple, un livre d'une utilité incontestable, à la fois clair et complet; et nous n'avons rien négligé pour lui donner ce caractère. Nous nous sommes efforcé de joindre l'abondance à la précision des termes; sacrifiant notre amour-propre d'auteur à la confection de cet ouvrage, nous avons cherché tous les moyens de concentrer la matière d'un volume grand in-8°, environ de 1600 pages, dans le plus petit espace possible, sans pour cela retrancher aucun mot essentiel, ni les acceptions variées et figurées, ni les arménismes et les gallicismes.

C'est guidé par cette intention que nous avons omis le génitif des mots terminés :

1° En Թիւն, tel que Ողորմութիւն, dont le génitif est toujours Թեան, c'est-à-dire ողորմութեան.

2° En ումն, tel que Այլալումն, dont le génitif est toujours ման, c'est-à-dire այլալման; ainsi que le nominatif pluriel այլալմոնք, et le génitif pluriel այլալմանց.

3° En կից, tel que Գործակից ; le génitif est toujours կցի, կցաց, c'est-à-dire գործակցի, գործակցաց.

4° En ուհի, գեն. ուհւոյ, ուհեաց : Թագուհի, Թագուհւոյ, Թագուհեաց.

5° En իչ, գեն. չի, չաց : Ոսկերիչ, ոսկերչի, ոսկերչաց. Փրկիչ, կչի, կչաց.

6° En ող, գեն. ղի, ղաց : Գործող, գործողի, գործողաց.

7° En եղէն, գեն. ղինի, ղինաց : Շողեղէն, հողեղինի, հողեղինաց.

8° En աւոր, գեն. ի, աց : Գործաւոր, գործաւորի, գործաւորաց.

9° En ական, գեն. ի, աց : Բնական, բնականի, բնականաց.

10° En ային, գեն. այնոյ, այնոց : Ազգային, ազգայնոյ, ազգայնոց.

11° En ելի, գեն. լոյ, լեաց : Կարելի, կարելւոյ, կարելեաց.

12° En ալի, գեն. լոյ, լեաց : Զգալի, զգալւոյ, զգալեաց.

Comme nous avons indiqué le génitif de tous les radicaux, nous avons pu sans crainte supprimer le génitif des adjectifs composés avec ces radicaux, puisque ce génitif est le même. Ainsi les adjectifs composés avec les radicaux գէտ, դէտ, դիր, սէր, միտ, կիր, etc., tels que արուեստագէտ, պարսաւադէտ, ազգասէր, ունկնդիր, բարեմիտ, լուսակիր, etc., ont le même génitif que leur radical final, Գէտ, գիտի, տաց. Դէտ, դիտի, տաց. Սէր, սիրոյ. Միտ, մտի, տաց. Կիր, կրի, րաց.

Cela a lieu aussi pour tous les noms composés, tels que Աջակողմն, Վարդաճուի, dont le génitif est semblable à celui de Կողմն, կողման, մանց ou Աջակողմն, աջակողման, մանց ; Թուի, Թիոյ, ոց ou Վարդաճուի, վարդաճիոյ, ոց, etc.

Les génitifs des participes employés adjectivement ne seront pas donnés, puisqu'ils sont invariablement ելոյ, ելոց : Օծեալ, օծելոյ, օծելոց.

Les adjectifs terminés en գոյն, tels que Ազնուագոյն, ne seront fournis par le Dictionnaire que pour le sens adverbial : Voir Համարձակագոյն, Հաստատագոյն. Ces adjectifs terminés en գոյն ont toujours leurs génitifs en գունի, գունից : Ազնուագոյն, ազնուագունի, ազնուագունից, et on peut les traduire en français en les faisant précéder des adverbes *très*, *fort*, *plus*, *bien plus*. Ces adjectifs, employés adverbialement, peuvent prendre un *ս* à la fin : Voir Հզորագոյնս, etc.

Parfois aussi nous avons supprimé le génitif des substantifs terminés en անի ou ենի, car il est toujours նւոյ, նեաց :

Պատանի, պատանոյ, պատանեաց. խնկենի, խնկենոյ, խնկենեաց.

Les mots dont le génitif pluriel est *ից* ou *աց* ont généralement le génitif singulier en *ի*; nous avons supprimé ce génitif, hormis les cas où il y a exception, comme Այսքան, այսքանոյ ու այսքանի, այսքանից.

Pour les mots qui ont leur génitif en *ոյ* et *ոց*, tels que Ամու, ամուոյ, ամուոց, et en *ու*, *ուց*, tels que Նկար, նկարու, նկարուց, nous avons mis le génitif pluriel seulement, parce que le singulier est invariable.

Les mots terminés en *ող* et en *իչ* sont de deux genres; ainsi on peut traduire les mots Կորուսանող, կորուսիչ, tantôt par *celui qui perd*, tantôt par *celle qui perd*. Dans ce cas nous nous sommes contenté de donner la signification générale du masculin.

Si l'on ne trouve pas dans l'ordre alphabétique un verbe passif ou neutre terminé en *իմ* à l'indicatif présent, il faut le chercher à la fin de l'article, sur l'actif du même verbe terminé en *եմ*.

Quand l'équivalent français a plusieurs significations, nous avons mis une courte explication entre parenthèses pour la spécifier: Herse (instrument d'agriculture).

L'intelligence des locutions particulières et des idiotismes d'une langue est indispensable pour en approfondir l'étude et en saisir toutes les nuances. Nous n'avons pas négligé non plus cette importante partie de toute bonne lexicologie, et grâce à l'espace que nous avons su gagner par les moyens indiqués ci-dessus, nous avons pu donner à ce travail un développement suffisant. Un coup d'œil jeté aux mots Զեռն, Մահ, Միտ, Զայն, Եռնչ, Ոգի, Փառք, Օդ, Օր, Ցոյս, Օրինակ, Օրէն, Սիրտ, Սէր, Վհարեմ, Հաց, Հարկանեմ, etc., fera comprendre avec quel soin nous nous sommes acquitté de cette partie de notre tâche.

Il est une autre difficulté qui arrête souvent les étudiants: c'est celle de l'emploi des épithètes. En ajoutant à la suite de chaque substantif les adjectifs qui s'allient le plus habituellement avec lui, nous avons encore essayé d'aplanir cet obstacle. Voir Ծաղիկ, Ծով, Կեանք, Կին, Ոճ, Սէր, Վարդ, etc.

Chaque verbe est généralement suivi de la préposition qu'il veut après lui. Nous avons ainsi évité des recherches aux Arméniens, que cette question embarrasse presque toujours.

Les noms des principaux animaux sont ordinairement suivis du verbe et du substantif qui indiquent leur cri. Voir Առիւծ, Ոչխար, Կառու, Շուն, Խոզ, Ձի, Էշ, Ագռու, Սոխակ, Դեղձանիկ, etc.

Notre œuvre devait être utile à tous, au savant comme à l'homme du peuple. C'est pourquoi nous avons inscrit dans notre Dictionnaire les locutions vulgaires, et très-souvent nous les avons accompagnées de celles de la langue littéraire, mettant ainsi en regard l'arménien ancien et le moderne, et habituant nos lecteurs aux tournures et aux expressions des deux idiomes. Voir Խելք, Երես, Խօսք, Կրակ, Սաակ, Ձեռք, Մատ, Սիրտ, Փոք, etc.

La même idée nous a fait renvoyer souvent du terme vulgaire que le peuple emploie le plus fréquemment, aux termes littéraires équivalents, qui lui deviennent ainsi familiers. Voir Խոկամ, Փուն, Ակռայ, Լաչակ, Խպնիւմ, etc.

Ces mots et ces locutions vulgaires ont été désignés par des astérisques.

Le lecteur consciencieux pourra se convaincre que tous les mots de nos meilleurs auteurs sont scrupuleusement réunis dans notre ouvrage. Les vocables tombés en désuétude seulement ont été exclus et remplacés par un grand nombre de termes nouveaux de sciences, d'arts et de métiers. Dans le choix de ces néologismes, que nous avons composés en partie, et dont nous avons emprunté une partie à d'autres auteurs, nous n'avons adopté que ceux qui représentaient une idée exacte, nécessaire et nouvelle.

Les termes de zoologie et de botanique ont été soigneusement étudiés, examinés et appropriés à leurs correspondants français. Dans cette minutieuse et difficile recherche de synonymie et de comparaison, le travail d'un de nos compatriotes et amis nous a été d'un grand secours.

Nous avons aussi économisé l'espace et le temps en remplaçant par un trait horizontal, dans les phrases successives, le mot arménien ou français qui se trouve en tête de l'alinéa. Ainsi : Փռնչ, bouquet; գեղեցիկ —, un beau —. Dans les verbes, ce trait indique la répétition de l'infinitif du même verbe.

Les différentes acceptions de mots sont séparées par un ;

Nous aimons à croire que l'on trouvera dans notre œuvre tout ce qu'un Dictionnaire d'un format aussi restreint peut

comporter d'explications justes, précises et bien résumées, d'éclaircissements nets et concis, d'exemples variés et heureusement choisis; et qu'alors on appréciera le soin consciencieux et attentif qui a présidé à sa confection.

Déjà, sur l'examen de quelques feuilles de ce livre, de nombreux témoignages de satisfaction, qui nous dédomment en partie de nos longues veilles et de notre pénible labeur, nous ont été adressés.

Nous publierons, entre autres, la lettre que M. Dulaurier, le savant professeur à l'École impériale des Langues orientales vivantes, a bien voulu nous écrire.

Paris, 2 août 1861.

A. CALFA.

Cher Monsieur,

Votre *Dictionnaire arménien-français* me paraît présenter un caractère remarquable d'utilité pratique pour les Arméniens qui veulent étudier la langue française, comme pour les étrangers qui veulent connaître l'arménien. Ce Dictionnaire est plus complet qu'aucun de ceux du même genre qui ont paru jusqu'ici, tant sous le rapport de la nomenclature lexicographique que sous celui des exemples et des idiotismes que vous y avez fait entrer, et dont vous avez si bien donné l'équivalent en français. L'explication de ces locutions particulières à la langue arménienne est surtout à mes yeux un immense service que vous avez rendu et qu'apprécieront tous ceux qui savent, comme moi, qu'il faut de longues années d'efforts et de lecture pour s'assimiler ces locutions. L'ordre et l'économie de votre Dictionnaire sont parfaitement disposés; les renvois sont clairement indiqués dans les différents articles correspondants, qui se complètent ainsi mutuellement. Les équivalents en français sont en général très-bien donnés, et votre livre prouve que vous êtes versé dans ces deux langues. Permettez-moi donc, mon cher monsieur, de vous adresser mes félicitations pour votre utile travail, et mes remerciements d'avance pour le profit que je pourrai en retirer dans mes études arméniennes.

Paris (Passy), ce 10 juillet 1861. Votre ami,

ED. DULAURIER.

ABRÉVIATIONS. — ՀԱՄԱՌՈՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ.

a. ou adj.	adjectif.
adv.	adverbe.
agric.	agriculture.
alg.	algèbre.
anat.	anatomie.
arch.	architecture.
arith.	arithmétique.
astr.	astronomie.
auxil.	auxiliaire.
bot.	botanique.
chim.	chimie.
chir.	chirurgie.
com.	commerce.
conj.	conjonction.
cuis.	cuisine.
déf.	défectif.
dém.	démonstratif.
fig.	figuré.
géog.	géographie.
géol.	géologie.
gram.	grammaire.
impers.	impersonnel.
impr.	imprimerie.
interj.	interjection.
math.	mathématiques.
méd.	médecine.
mus.	musique.
myth.	mythologie.
n.	nom.
opt.	optique.
ornith.	ornithologie.
peint.	peinture.
phys.	physique.
pl.	pluriel.
poét.	poétique.
pop.	populaire.
poss.	possessif.
prép.	préposition.
pro.	propre.

ածական.
 մակբայ.
 երկրագործութիւն.
 հանրահաշիւ.
 մարմնադասութիւն.
 հարտարապետութիւն.
 Թուաբանութիւն.
 աստեղաբաշխութիւն.
 օժանդակ օս էական.
 բուսաբանութիւն.
 տարրալուծութիւն.
 վիրաբուժութիւն.
 վաճառականութիւն.
 շաղկապ.
 խոհանարարութիւն.
 պակասաւոր.
 ցուցական.
 փոխաբերական.
 աշխարհագրութիւն.
 երկրաբանութիւն.
 քերականութիւն.
 դիմազուրկ.
 տպարան.
 միջարկութիւն.
 չափագիտութիւն.
 բժշկութիւն.
 երաժշտութիւն.
 դիցաբանութիւն.
 անուն.
 տեսաբանութիւն.
 Թռչնաբանութիւն.
 նկարչութիւն.
 բնագիտութիւն.
 յոգնակի.
 բանաստեղծական.
 ռամկական.
 ստացական.
 նախադրութիւն.
 յատուկ.

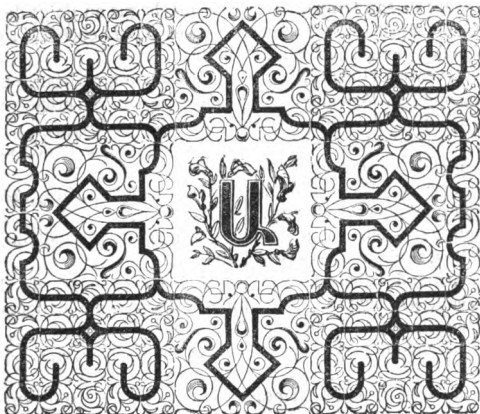
pron.	pronem.	դերանուն.
qch.	quelque chose.	իմն, զիմն.
qn.	quelqu'un.	ոք, զոք.
rhét.	rhétorique.	հարտասանութիւն.
sculpt.	sculpture.	արձանագործութիւն.
s. ou sm.	substantif masculin.	գոյական արական.
sf.	substantif féminin.	գոյական իգական.
théol.	théologie.	աստուածաբանութիւն.
v.	verbe.	բայ.
V.	voir.	տես.
va.	verbe actif.	ներգործական բայ.
vd.	verbe défectif.	պակասաւոր բայ.
vf.	verbe passif.	կրաւորական բայ.
v. impers.	verbe impersonnel.	դիմագուրկ բայ.
vn.	verbe neutre.	չեզոք բայ.
vp.	verbe pronominal.	դերանունական բայ.
zool.	zoologie.	կենդանաբանութիւն.

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՀԱՅ-ԳԱՂՂԻԱՐԷՆ

PREMIÈRE PARTIE :

ARMÉNIEN-FRANÇAIS

Ա (aïp), այբի, բից s. première lettre de l'alphabet et première voyelle, la plus employée dans la langue arménienne ; un, premier.

Ա՛, Ա՛ա, interj. ah ! oh ! ա՛ թշուառական, oh ! malheureux ! malheureux !

Աբաս, ու. **Աբբահայր**, հօր. **Աբբայ**, ից s. abbé, supérieur ; **ընդհանրական աբբայ**, abbé général.

Աբբայական a. abbatial.

Աբբայարան, աց s. abbaye.

Աբբայութիւն s. charge, dignité d'un abbé, d'un supérieur

Աբբասուհի, հւոյ, հեաց sf. abbesse, supérieure.

Արեթ, ի s. amadou.

Արեղայ, ից s. moine, religieux ; — **լինել**, devenir, se faire moine.

Արեղայական a. de moine, monacal, religieux.

Արեղայութիւն, **Արեղութիւն** s. état, vie d'un moine, état monastique.

Արեղուկ V. **Արտոյտ**.

Ագահ, ի, աց a. avare ; **դժուխային** —, très-avare, âpre, insatiable avare.

Ագահամիտ a. avare, avareux.

Ագահանամ, ացայ vn. être, devenir avare.

Ագահեմ, եցի vn. être, venir avare, faire l'avare ; **être avare de qch.**, l'épargner, le

ménager; — զագահութիւն, être fort avare; — իժամանակն, être avare de son temps.

Ագահութիւն *s.* avarice; հարկանել զագահութեամբ, être, devenir fort avare.

Ագաղաղ *V.* Աքաղաղ.

Ագանելիք, լեաց *s. pl.* habits, vêtements, habillements.

Ագանիմ, ագայ, ագիբ, ագուցեալ *vn.* se vêtir, s'habiller; se loger quelque part, chez qn., demeurer; — կօշիկս, mettre ses bottes, se chauffer; — գրահըս, s'armer de cuirasse.

Ագապ, *ի s.* agapes.

Ագաթակ, ագ *s.* ferme.

Ագարակային *a.* de ferme, rural.

Ագարակիկ *s.* petite ferme.

Ագելոր *a.* qui a une queue; — աստղ, comète.

Ագի, ագւոյ *s.* queue.

Ագոյցք, ուցից *s. pl.* levier, barre; anneau; enchâssure, emboîtement, emboîture, gâche.

Ագոն, *ի s.* combat, lutte.

Ագոնադիբ, դրի, դրաց *s.* agonothète.

Ագոնադաշտ, ագ *s.* lieu du combat, arène.

Ագոնարար, ագ *s.* combattant, athlète.

Ագոնիստայք *s. pl.* les combattants, les athlètes.

Ագուգայ, ից *s.* tuyau, conduit, canal, aqueduc.

Ագուցանեմ, գուցի *va.* vêtir, habiller; enchâsser, emboîter, monter; recevoir chez soi, logger; — կօշիկս, chauffer qn.,

lui mettre ses bottes; — մատանիս ումեք, mettre ou passer une bague au doigt de qn.

Ագուցիկ *a.* enchâssé, emboîté.

Ագուաւ, ու *s.* corbeau; կոչել կոնչել՝ գոգոալ, croasser.

Ագումէջ *V.* Յայլք.

Ադամաթուզ, թղոյ, ոց *s.* banane.

Ադամաթզենի, նույ, նեաց *s.* bananier.

Ադամանդ, *ի s.* diamant; aimant.

Ադամանդեայ *a.* de diamant; dur comme le diamant, très-dur; d'aimant.

Ադեն, *ի, Ադին, այ s.* Eden, le paradis terrestre.

Ազազանամ, աջայ *vn.* se sécher, se dessécher.

Ազազեմ, եցի *va.* sécher, dessécher.

Ազաղիմ *V.* Ազազանամ.

Ազազուն, *a.* sec, desséché, aride; maigre, grêle.

Ազատ, *ի, ագ a.* libre, indépendant; exempt, affranchi, quitte, délivré, dégagé; large, vaste; noble; — Մասիս, le haut, le noble Massis; — Թարգմանութիւն, traduction libre; — առնել, affranchir, délivrer, donner la liberté; — կացուցանել, dispenser, exempter.

Ազատ, Ազատաբար *adv.* librement, en toute liberté; noblement.

Ազատաբանեմ, եցի *vn.* parler librement, franchement.

Ազատաբերան *a.* franc,

hardi; adv. franchement, hardiment.

Ազատագիր, գրոյ, գրի, գրաց s. affranchi.

Ազատագունդ s. le corps de la noblesse, la noblesse; a. formé, composé de nobles.

Ազատագրեմ, եցի va. affranchir, rendre à la liberté.

Ազատագրութիւն s. affranchissement.

Ազատադէմ adv. à visage découvert, franchement.

Ազատազարմ, ից. Ազատագի, գւոյ, եաց a. de noble race,

Ազատազօրք s. pl. soldats nobles.

Ազատաժողով, Ազատախումբ, a. composé de nobles; s. le corps de la noblesse, la noblesse.

Ազատախօս a. qui parle franchement, franc; — լինել, avoir son franc-parler.

Ազատախօսութիւն s. franc-parler, franchise.

Ազատական a. libre; libéral; noble.

Ազատականութիւն s. liberté; libéralité; noblesse.

Ազատակին, կնոջ s. femme noble, grande dame.

Ազատակից a. compagnon de liberté; compagnon de noblesse.

Ազատակոյտ V. Ազատագունդ.

Ազատամիտ a. libre; libéral; qui professe des idées d'homme libre, qui a des idées avancées.

Ազատամտութիւն s. l'action d'avoir l'esprit exempt de toute passion; libéralisme, esprit libéral.

Ազատանամ, ացայ vn. être libre, s'affranchir, s'émanciper, se délivrer, se sauver; s'ennoblir.

Ազատանի, նոյ s. pl. la noblesse, l'aristocratie, les nobles.

Ազատասէր a. qui aime la liberté, ami de la liberté, libéral.

Ազատասիրութիւն s. amour de la liberté, libéralisme.

Ազատատոհմ s. de noble famille, noble.

Ազատատոհմութիւն s. noblesse de famille.

Ազատարար, աջ a. libérateur, sauveur.

Ազատեմ, եցի va. sauver, délivrer; affranchir, émanciper; exempter, dégager, débarrasser.

Ազատիչ V. Ազատարար.

Ազատորդի, դւոյ s. fils d'un noble, noble.

Ազատորեար, երոյ s. pl. la noblesse, les nobles.

Ազատութիւն s. liberté; exemption; privilège; délivrance, affranchissement, émancipation; noblesse; libéralité, générosité; franchise; — բերձողական, licence poétique; — խղճի, liberté de conscience.

Ազատքեղ s. persil.

Ազատօրէն adv. librement, franchement.

Ազն, բին s. trame, chaîne.

Ազգ, ի, աջ s. nation, peuple; génération; race; genre; espèce, sorte; sexe, âge, époque, siècle, temps; manière, façon; branche; յազգէ յազգ, de génération en génération, d'âge en âge; ազգաց յազգս, à chaque génération; — Հայոց, la nation arménienne; Գաղղիացի յազգէ, de la nation française, Français; — կանանց, le sexe féminin, le beau sexe; — մարդկան, le genre humain; ազգով, avec toute la nation; մի —, de même, pareillement, également, de la même manière; ազգք ազգք բանասիրութեան, les différents genres de littérature; ազգք եւ ազինք, toutes les nations, tous les peuples; Հայ եւ ազգաւ, vous êtes Arménien de nation, d'origine.

Ազգ ազգ V. Ազգի ազգի.

Ազգաբաժան a. qui divise, désunit la nation.

Ազգաբան, ից s. généalogiste.

Ազգաբանական a. généalogique.

Ազգաբանեմ, եցի va. faire la généalogie.

Ազգաբանութիւն s. généalogie.

Ազգագով a. qui loue la nation, qui fait l'éloge de sa nation.

Ազգադաւ a. qui trahit la nation.

Ազգադողորդ a. qui ébranle, agite, bouleverse la nation.

Ազգադրութ V. Ազգադաւ.

Ազգազարդ a. qui orne la nation, qui en est l'ornement.

Ազգաթիւ s. parent; généalogie.

Ազգաթող a. qui abandonne sa nation.

Ազգաթուեմ, եցի va. faire la généalogie.

Ազգաժողով a. réuni par la nation; s. assemblée nationale.

Ազգալուր a. ouï, entendu par toute la nation.

Ազգախաբ a. qui trompe la nation.

Ազգախառն a. parent, consanguin.

Ազգախառնութիւն s. parenté, consanguinité.

Ազգախնամ a. qui a soin de la nation.

Ազգախումբ a. réuni par la nation.

Ազգախուով a. qui trouble la nation.

Ազգախրախոյս a. qui encourage la nation; encouragé par la nation.

Ազգածանօթ a. connu par la nation; connu à la nation.

Ազգական s. parent; մերձաւոր —, proche parent; a. semblable, analogue.

Ազգականութիւն s. parenté; race, famille; analogie, ressemblance; մերձաւոր —, proche parenté; զօղ ազգականութեան, les liens de parenté.

Ազգականութի sf. parente.

Ազգակեղծ a. qui dissimule sa nationalité.

Ազգակեցոյց *a.* qui fait vivre, qui sauve la nation.

Ազգակից *a.* de même nation, national; semblable, analogue; *s.* parent; compatriote.

Ազգակործան *a.* qui ruine la nation.

Ազգակորոյս *a.* qui fait perdre la nation.

Ազգակցիմ, ցեցայ *vn.* s'allier, s'unir par parenté.

Ազգակցութիւն *V.* Ազգակա-
նութիւն.

Ազգահամար, աց *s.* dénombrement; — առնել, faire le dénombrement d'une nation.

Ազգահատութիւն *s.* extinction d'une nation, d'une race.

Ազգահար *a.* qui frappe sa nation.

Ազգահաւ, ի, ուց *s.* chef, père d'une nation, d'une race.

Ազգամարտ *a.* antinational.

Ազգամոռաց *a.* qui oublie sa nation.

Ազգային *s.* parent; *a.* national; աւանդութիւն —, tradition nationale; — ժողովն Հայոց, l'assemblée nationale des Arméniens; — բարք, caractère national.

Ազգայնութիւն *V.* Ազգութիւն.

Ազգայորդոր *a.* qui exhorte, engage la nation; fait d'après le vœu de toute la nation.

Ազգայօդ *a.* qui unit la nation; *s.* lien national.

Ազգայօծար *a.* agréable à la nation, fait par le concours

empressé de toute la nation.

Ազգանախատ *a.* qui outrage la nation; outragé par la nation.

Ազգանուէր *a.* offert, dévoué à la nation; offert par la nation.

Ազգաշահ *a.* qui est utile à la nation.

Ազգաշէն *a.* qui édifie, qui embellit la nation; qui est construit, embelli par la nation.

Ազգապահ *a.* qui conserve la nation.

Ազգապանծ *a.* qui se vante de sa nation, qui en est l'orgueil.

Ազգապատիւ *a.* qui honore la nation; honoré par la nation.

Ազգապարտ *a.* qui doit à la nation, qui lui est redevable.

Ազգապետ, աց *s.* chef, gouverneur d'une nation.

Ազգապետութիւն *s.* charge, dignité du chef d'une nation.

Ազգապիղծ *a.* incestueux.

Ազգապղծութիւն *s.* inceste.

Ազգասէր *a.* qui aime sa nation, patriote; ճշմարիտ —, un vrai patriote.

Ազգասիրական *a.* patriotique.

Ազգասիրութիւն *s.* amour de la nation, patriotisme.

Ազգասպան *a.* qui tue la nation.

Ազգավայել *a.* qui convient à la nation, digne de la nation.

Ազգավառ *a.* qui anime la nation.

Ազգավրդով *V.* Ազգախումով.

Ազգավրէժ *a.* qui venge sa nation.

Ազգատ առնեմ *va.* exterminer une nation, une race.

Ազգատեցութիւն *s.* haine contre sa nation.

Ազգատեաց *a.* qui hait sa nation.

Ազգատոհմ, ից *s.* famille, race; parent.

Ազգաւեր *V.* Ազգակործան.

Ազգի Ազգի *a.* différent, divers; *adv.* différemment, de différents genres.

Ազգովմբ, Ազգովն *adv.* avec toute la nation.

Ազգութիւն *s.* nationalité.

Ազգօգուտ *V.* Ազգաշահ.

Ազգ. *s.* sensation, sentiment; avis; — առնել՝ տալ, donner avis, avertir, faire savoir; — լինել, être averti; — լեալ էր նոցա, ils venaient d'apprendre; — եղև նմա, il a été averti.

Ազդարար, ի *s.* qui avertit, moniteur.

Ազդարարութիւն *s.* avertissement.

Ազդելի *a.* qui tombe sous les sens; sensible; sensible, qui sent.

Ազդելիք, լեաց *s. pl.* les sens.

Ազդեմ, եցի *va.* donner avis, avertir, faire savoir; faire impression, produire de l'effet, influencer, opérer, agir; inspirer, suggérer; pouvoir, valoir; être bon, utile, servir à.

Ազդեցական, Ազդեցիկ *a.* efficace, énergique.

Ազդեցութիւն *s.* efficacité, énergie, force, action, vertu; influence, ascendant, autorité, empire, instinct, sentiment, inspiration; — ունել ի վերայ ուրուք, avoir de l'influence, de l'empire, de l'ascendant sur qn.; — մեծ գործելոյք, exercer une grande influence sur qn.

Ազդեցուցանեմ *V.* Ազդեմ.

Ազդողութիւն *V.* Ազդեցութիւն.

Ազդոյ, Ազդու *a.* efficace, énergique; grave, mortel; — վէրք, blessure grave, mortelle.

Ազդումն *V.* Ազդեցութիւն.

Ազդր, դեր, դերաց *s.* cuisse, jambe; dos, épaule.

Ազն, ազին, զինք, զանց *s.* nation; peuple; race; sexe, genre, espèce; — կանանց, le sexe féminin; le beau sexe; ազգք եւ ազինք, toutes les nations, tous les peuples.

Ազնիւ, նուի, ուաց *a.* noble, excellent, exquis, bon, précieux, fin; — երեսօք; beau, joli de figure, charmant; *adv.* interj. bien! très-bien! fort bien! bravo!

Ազնուաբար *adv.* noblement, d'une manière noble.

Ազնուաբարոյ, ից *a.* qui a un noble caractère.

Ազնուագուծ *a.* miséricordieux, tendre; — մայր, tendre mère.

Ազնուազարմ *V.* Ազնուատոհմ.

Ազնուազգի *a.* de noble nation, de noble race.

Ազնուազգութիւն s. noblesse de nation, de race.

Ազնուախոհ a. qui a des sentiments nobles.

Ազնուական s. noble; a. noble, généreux, élevé.

Ազնուականութիւն s. noblesse; générosité.

Ազնուամիտ, մոտի, մտաց a. qui a de nobles sentiments.

Ազնուամտութիւն s. noblesse des sentiments.

Ազնուանամ, ագայ vn. s'améliorer, se bonifier, devenir meilleur; s'ennoblir, devenir noble.

Ազնուապաշտօն a. pieux, religieux, dévot.

Ազնուապետ, ագ s. aristocrate.

Ազնուապետական a. aristocratique.

Ազնուապետութիւն s. aristocratie.

Ազնուապէս a. noblement, d'un air noble.

Ազնուասիրտ a. qui a un cœur noble.

Ազնուասրտութիւն s. noblesse de cœur.

Ազնուատոհմ, ից a. de noble famille.

Ազնուատոհմութիւն s. noblesse de famille, haute naissance.

Ազնուացուցանեմ, ուղի va. améliorer, bonifier, rendre meilleur; ennoblir, rendre noble.

Ազնուութիւն s. noblesse; bonté; bonne qualité.

Ազդիս, ից s. raisin vert, verjus.

Ազդիսաջուր, ջրոյ s. verjus.

Ածար, ի s. bouse.

Ածիւ V. Ակհիւ.

Ածոռ, ոց s. chaise, siège: trône; chaire de professeur; chaise percée, selle; — եպիսկոպոսական, siège épiscopal: նստուցանել յածոռ, faire assseoir sur une chaise, sur un trône; նստել յածոռ, s'asseoir sur une chaise, sur le trône, occuper un trône; ածոռս արկանել, donner des chaises, des sièges; ելանել յածոռոյ, se lever de sa chaise, de son siège.

Ածոռագործ, ագ s. fabricant de chaises.

Ածոռաժառանգ s. héritier du trône, successeur d'une dignité.

Ածոռակ, ագ s. petite chaise, tabouret.

Ածոռակալ, ագ s. successeur au trône, à une dignité; vicaire.

Ածոռակալութիւն s. succession; vicariat.

Ածոռակից a. qui siège avec collègue, assesseur.

Ածոռակցութիւն s. l'action de siéger ensemble.

Ածուծայր, յից s. pl. lesfrères, caractères.

Ածուր V. Առ ածուր.

Ածան a. de bon marché; adv. à bon marché; — գնել, acheter bon marché.

Ախղարդ a. ծոռե de che veux blancs.

Ալեսաստ V. Ալիասաստ.

Ալեւոյթ, ութի s. vieillesse, âge avancé; յալեւոյթ խոնարհիլ, être sur le retour, commencer à déchoir, à vieillir.

Ալեւոր, ագ a. qui a les cheveux blancs, grison, gris; vieux, vieillard.

Ալեւորիմ, եցայ vn. grisonner, devenir gris, blanchir; fig. vieillir.

Ալեւորութիւն s. blancheur des cheveux, vieillesse.

Ալէլուիա s. alléluia.

Ալէխառն a. mêlé de blanc, gris, grison.

Ալէծուփ, Ալէկոծ a. agité par les flots, houleux; fig. agité, flottant, incertain, indécis; — առնեմ, V. Ալէկոծեմ; — լինիմ, V. Ալէկոծիմ.

Ալէկոծեմ, եցի va. agiter par les flots, agiter ou soulever les flots, flotter, tempêter.

Ալէկոծիմ, եցայ vn. être agité, ballotté par les flots, flotter; fig. s'agiter, flotter dans l'incertitude.

Ալէկոծութիւն s. agitation des vagues, mer houleuse, tempête; fig. agitation, trouble, incertitude.

Ալէտանջ a. tourmenté par les vagues; qui tourmente par ses vagues, houleux, orageux.

Ալիւր, ալիւր, ալիւրք s. farine.

Ալիւրային a. farineux.

Ալիւրական, ագ s. marchand de farine.

Ալիք, ալեաց s. pl. flot, vague, onde; fig. agitation, trou-

ble; cheveux blancs, barbe blanche; vieillesse; ալիս յարուցանել, soulever, agiter les flots; հերձանել՝ պատռել զալիս, fendre les ondes; — ծերութեան, extrême vieillesse; խոնարհեալ յալիս, avancé en âge, blanchi.

Ալոջ, ագ s. jeune chèvre, chevreau, biquet.

Ալուց V. Ալք.

Ալք, ալուց, ալից s. pl. partie inférieure, fond, enfoncement.

Ախաւեղազէս s. ceinture d'une colonne.

Ախճապակ, etc., V. Ցախճապակ, etc.

Ախոյան, ից, ագ, Ախոյեան, ենի, ից s. champion, adversaire, défenseur; émule, rival; trophée; — կանգնել, élever un trophée.

Ախոյանաբար adv. comme un champion, vaillamment.

Ախոյանական տեղի s. champ de bataille, arène.

Ախոյանածեւ a. qui a la forme d'un trophée; adv. en trophée, en triomphe; — ցուցանել, montrer en triomphe.

Ախոնդանոտ a. hypochondriaque.

Ախոնդանք, նաց, Ախոնդիք, դեաց s. pl. hypocondre, thorax.

Ախոռ, ոյ s. écurie.

Ախոռապան, ագ s. garçon d'écurie.

Ախոռապետ, ագ s. écuyer.

Ախորժ a. agréable; — բանք, paroles agréables; — վայրք,

lieux délicieux ; — յօժարութեամբ, adv. de plein gré, très-volontiers, avec grand plaisir.

Ախորժք, իցs.pl. agrément, plaisir, envie, désir, goût ; ap-pétit ; կամօք եւ ախորժիք, volontiers, de bon gré ; ըստ մտացն ախորժից, ըստ ախոր-ժից իմն, capricieusement, avec caprice.

Ախորժաբար adv. agréablement, d'une manière agréable ; avec plaisir, de bon gré.

Ախորժաբեր, աց a. appétissant, qui excite le goût, at-trayant ; porté avec plaisir.

Ախորժալից a. agréable, plein d'agrément.

Ախորժալուր a. agréable, doux à entendre ; qui écoute, exauce de bon gré, indulgent, favorable, propice.

Ախորժակ, աց s. appétit ; goût ; envie, désir, goût, gré ; inclination, penchant ; étude ; ունել —, avoir appétit, de l'ap-pétit ; avoir du goût ; չունել — իմիք, n'avoir goût à rien ; պա-կասուծիւն ախորժակի, man-que d'appétit ; manque, ab-sence de goût ; ախորժակաւ ուտել, manger avec appétit ; շարժել՝ բանալ զախորժակ, exciter, réveiller, ouvrir l'ap-pétit ; բառնալ զախորժակ, ôter l'appétit ; ընտիր՝ կիրթ —, bon goût, goût exquis ; անկիրթ —, mauvais goût ; ըստ իմոյս ա-խորժակի, à mon goût.

Ախորժական a. agréable.

Ախորժահամ, Ախորժահա-

շակ a. qui a un goût agréable, appétissant, ragoûtant, savou-reux, exquis.

Ախորժանք, նաց s. pl. ap-pétit ; envie, goût, plaisir ; ա-խորժանօք, avec appétit ; avec plaisir.

Ախորժարար a. ragoûtant, agréable.

Ախորժելի a. agréable ; չէ ինչ —, il n'est pas agréable ; — է, il est agréable.

Ախորժեմ, եցի vn. trouver bon, à son goût, goûter, ai-mer, se plaire à, se complaire dans, trouver plaisir à, pren-dre plaisir à ; թէ ախորժէք, s'il vous plaît ; չախորժել, ne pas trouver bon, à son goût.

Ախորժեցուցանեմ, ուցի va. inspirer du goût, du plaisir.

Ախորժիմ V. Ախորժեմ.

Ախորժութիւն, Ախորժումն, s. agrément, plaisir, goût.

Ախտ, ից s. mal, maladie ; passion, affection ; vice ; զախտս մահու ջերանիլ, toucher au lit de mort, être mortelle-ment malade, à l'article de la mort ; — քնոյ, sommeil ; — մարդահանութեան, adulation, flatterie ; ախտի հոգ տա-նել, ապաս ունել ախտի, մե-ծարել զախտ, s'adonner aux vices, se livrer aux plaisirs.

Ախտաբան, ից s. patholo-giste.

Ախտաբանական a. patho-logicque.

Ախտաբանութիւն s. patho-logicque.

Ախտաբեկ a. brisé, accablé de maladies, maladif, infirme.

Ախտաբեր a. qui apporte, cause des maladies; morbifique.

Ախտաբիծ a. souillé de vices, de passions.

Ախտաբիծք s. pl. souillures, taches de vices.

Ախտաբոյժ, բուժի, ժից a. qui guérit les maladies.

Ախտածեւ, Ախտածէտ, աց a. malade, infirme, maladif; malsain.

Ախտածեւումբին, Ախտածէտումբին s. maladie, infirmité.

Ախտալից a. plein, accablé de maux, de passions.

Ախտակիր, կրի, բաց a. sujet aux maladies, maladif; sujet aux passions, vicieux.

Ախտակից a. qui est affecté de la même passion, qui a la même maladie; compatissant, qui prend part, qui est sensible aux maux d'autrui; complice; — լինել ումեք, avoir compassion, pitié de qn.

Ախտակրեմ, ըեցի vn. avoir, sentir du mal, souffrir; être malade, se porter mal, avoir mal.

Ախտակրումբին s. souffrance; mal, maladie; vice; compassion.

Ախտակցաբար adv. avec compassion, pitié.

Ախտակցեմ, եցի, Ախտակցիմ, եցայ vn. compatir, être

touché de compassion, souffrir avec.

Ախտակցումբին s. compassion, pitié; passion, vice.

Ախտահալած, ից a. qui chasse, qui guérit les maladies.

Ախտամոլ, ից a. vicieux, adonné au vice.

Ախտանամ, ացայ vn. être malade, contracter ou gagner une maladie; avoir une passion, se passionner, être vicieux, se gâter, se corrompre.

— ոտից ուրուք, avoir mal au pied, souffrir des pieds; — յանձն եւ իմաքմին, être malade de l'âme et du corps; — յերկար, être longtemps malade, garder longtemps le lit.

Ախտասէր a. qui aime le vice; vicieux.

Ախտասիրեմ, եցի vn. aimer les passions, les vices.

Ախտասիրումբին s. amour du vice, des passions.

Ախտասպան, ից, աց a. qui tue ses vices, qui réprime ses passions; — լինել, mortifier ses passions.

Ախտասպանումբին s. répression des passions, mortification.

Ախտարակք, աց a. pl. naturel, physique; s. nature; nécessité naturelle; յախտարակաց; adv. naturellement, physiquement.

Ախտարար a. qui occasionne des maux, morbifique, morbide.

Ախտարժարժ a. qui excite les maux ; qui enflamme les passions ; — կերպարան, image voluptueuse.

Ախտար, ի s. faiseur, tireur d'horoscope.

Ախտարք, բաց s.pl. horoscope ; étoile, destinée ; sort, destin ; bon augure, heureuse destinée.

Ախտացեալ a. malade, atteint d'une maladie.

Ախտացուցանեմ, ուցի va. rendre malade.

Ախտաւոր, աջ a. infirme, malade ; morbide, cause de maladie ; vicieux, passionné ; — համբոյր, baiser passionné, amoureux ; — սէր, amour passionné, déréglé ; — բնութիւն, nature corrompue.

Ախտաւորութիւն s. maladie, souffrance ; vice, passion.

Ած, ածք s. pousse, bouture, rejeton.

Ածական, աջ a. adjectif.

Ածականօրէն adv. adjectivement.

Ածանց, աջ, ից a.s. dérivé.

Ածանցական, աջ a. dérivé, dérivatif.

Ածանցեմ, եցի va. faire dériver, faire venir.

Ածանցիմ, եցայ vn. être dérivé ; venir, provenir de.

Ածանցութիւն, Ածանցումն s. dérivation.

Ածիւմ, լեցի va. raser ; — գորդիւ, faire la barbe à qn. ; se faire la barbe.

Ածելի, լոյ, լեաւ, լուով s.

rasoir ; a. ce qui peut être amené, apporté ; celui qui amène.

Ածեմ, ածի, ած va. porter, apporter, mener, amener ; ceindre ; investir, cerner, entourer ; frapper ; — ընդ իւր, emmener, conduire avec soi. — զնովմք՝ իվերայ օս — Թափել, ajouter, induire, conclure ; — զբռամք՝ զձեռնօք, prendre, saisir, s'emparer de ; — զիւրեւ՝ զիւրեաւ՝ յինքն, s'attirer, séduire, gagner, captiver ; — զբոցով, passer par la flamme, par-dessus le feu, brûler ; առանց ընդ բանս ինչ ածելոյ, sans contredit, sans difficulté, sans hésiter, incontestablement ; — ի ներքս, introduire ; — իմէջ, citer, alléguer ; — վերստին՝ անդրէն, ramener.

Ածխագործ, աջ s. charbonnier.

Ածխակէզ պոնեմ va. brûler comme du charbon.

Ածխահանք, նաջ s. houillère.

Ածխանամ, աջայ vn. se charbonner, devenir charbon.

Ածխախանառ, աջ s. charbonnier, marchand de charbon.

Ածու, ոյ s. couche, planche, carré, plante ; petite nation, peuple.

Ածուխ, աֆխոյ s. charbon.

Ակախ a. instruit, versé dans.

Ակաղձեալ, Ակաղձուն a. plein, rempli, comblé ; — պրտղովք ծառք, arbres chargés de fruits.

Ակամայ, ից, այց a. involontaire, contraint, forcé.

Ակամայ adv. involontairement, forcément, malgré soi, à contre-cœur; եթէ կամաւ, եթէ ակամայ, bon gré malgré, quand même.

Ակամայութիւն s. manque de volonté, contrainte.

Ական s. mine, fossé; — հատանել, miner; — հատանել զտան, percer la maison.

Ականակաւ a. monté, enrichi de pierres précieuses.

Ականակիտ a. limpide, cristallin; — ջուր՝ աղբիւր, eau, fontaine limpide.

Ականակիւտ V. Ականակաւ

Ականահատ, աց s. mineur; qui fouille les tombeaux pour les voler, pour les dépouiller.

Ականամոմ, ոյ s. propolis.

Ականայեռ V. Ականակաւ.

Ականատ s. piège, trappe; — մկանց, ratière, souricière.

Ականատես, աց, ից a. qui a vu, qui voit de ses propres yeux; qui se montre aux yeux, visible, apparent; — վկայ, témoin oculaire; — հշմարտութիւն, vérité palpable, évidente; adv. visiblement, à vue d'œil; voyant de ses propres yeux; — լինել, voir de ses propres yeux.

Ականատեսութիւն s. action de voir de ses propres yeux.

Ականաւոր, աց a. insigne, remarquable, distingué, illustre.

Ականեմ, եցի va. regarder, voir, lorgner.

Ականի, նոյ, նեաց a. qui a des yeux, voyant.

Ականողիք, դեաց s. pl. les regards, les yeux.

Ականջ, ի, Ականջք, ջաց, s. oreille, les oreilles; — ծովու, anse, petit golfe; — ձկան, moule; ձգել զականջ ուրուք, tirer l'oreille à qn., lui frotter les oreilles; խնուլ զականջս, boucher, fermer les oreilles; տնկել զականջս, dresser les oreilles; ասել խօսել յականջրս, dire, parler à l'oreille; ունել ցաւ յականջս, avoir mal aux oreilles; ցաւ ականջաց, mal d'oreilles; լսել իւրով ականջօք, entendre de ses propres oreilles.

Ականջաւոր a. qui a entendu de ses propres oreilles; qui est entendu par des oreilles; — վկայ, témoin auriculaire; adv. en entendant de ses propres oreilles, en entendant par les oreilles; յականջաւորս լսել, entendre de ses propres oreilles; յականջաւոր գալ, être entendu.

Ականջաման, աց s. la conque de l'oreille.

Ականջամուտ, մտի, ից s. perce-oreille.

Ականջատ a. qui a les oreilles coupées.

Ականջացաւ, ոյ, ի. s. mal d'oreille; qui a mal aux oreilles, qui souffre des oreilles.

Ականջեմ, եցի va. prêter l'oreille.

Ականջկրկիտ s. cure-oreille.

Ակառանք, անց s. les habitants de la citadelle ; garnison.

Ակառն s. citadelle.

Ակաստան s. sûreté, abri ; կալ յակաստանի, être en sûreté, à l'abri ; յակաստանի կացուցանել, mettre en sûreté, à l'abri.

Ակատ, ի, s. agate ; esquif, petite barque, nacelle.

Ակճիռ s. յակճիռս կալ, յաճիռս եւ յակճիռս կալ, regarder, écouter avec admiration, avec attention, être tout yeux, tout oreilles, être en suspens, être enchanté, ravi d'admiration.

Ակմբիմ, բեցայ vn. s'assembler, se réunir.

Ակն, կան, կամբ s. œil ; vue, regard ; espoir, espérance ; œil, maille, trou ; կորովաբիր —, œil très-pénétrant, perçant, yeux d'Argus ; յականէ, de vue ; ճանաչել զոր յականէ, connaître qn. de vue ; յականէ անուանէ, de vue et de nom, nommément ; — առնուլ, faire acceptation de personnes ; — ածել յումեքէ, avoir des égards, des prévenances pour qn. ; soigner qn., avoir soin de lui ; յակն արկանել, montrer ; jeter, donner un coup d'œil, revoir, parcourir ; — կառուցեալ հայել, regarder fixement ; ընդ ակամբ հայել յոք, regarder qn. de travers, de mauvais œil ; յակն անկանել՝ գալ, frapper les yeux, tomber sous les yeux, paraître ; գալ զակամբ, offus-

quer la vue, troubler les yeux ; — դնել իմիք՝ ումեք, aspirer, désirer ardemment, envier, convoiter ; բստ — անկանել, disparaître, se perdre de vue ; զակն արկանել յումեքէ, détourner les yeux, la vue de qn., l'abandonner, le délaisser, le négliger ; ընդ — խոցել, blesser le cœur, blesser à vif, offenser, affliger ; — ունել իմիք՝ ումեք, compter sur, espérer en, s'attendre à ; attendre, être dans l'attente ; — իխոնարհ, les yeux baissés, tout confus ; առ ական գիպել, rencontrer, voir par hasard ; առ ականէ, adv. par égard, par considération.

Ակն, ական, կունք, կանք s. pierre précieuse ; source ; pinne marine ; — արեւու՝ լուսոյ՝ տուրնջեան, l'astre du jour, le soleil.

Ակնաբոյժ, բուժի, ժից s. oculiste.

Ակնագործ, աց s. joaillier, bijoutier.

Ակնագործութիւն s. joaillerie, bijouterie.

Ակնախտիդ, Ակնախտիտ a. qui éblouit les yeux, éblouissant ; — ինել, être ébloui.

Ակնածեմ V. Ակն ածեմ.

Ակնածեցուցանեմ, ցուցի va. faire respecter, inspirer du respect.

Ակնածու, ի s. inspecteur, surveillant ; a. respectueux.

Ակնածութիւն s. égard, respect, déférence, considération ; inspection, surveillance.

Ակնակապիճք, պնաց s. pl.
orbite de l'œil.

Ակնակառոյց V. Ակնկառոյց

Ակնակռիւ լինիմ vn. tomber
sous les regards, frapper les
regards, la vue.

Ակնահանոյ a. agréable à la
vue, charmant, gentil.

Ակնահատ, աց s. lapidaire.

Ակնահարեմ V. Ակնհարեմ.

Ակնահարիմ V. Ակնհարիմ.

Ակնադբիւր V. Ադբիւրակն.

Ակնապարար a. qui charme
les yeux, qui réjouit les yeux;
attrayant, charmant.

Ակնառեմ V. Աչառեմ.

Ակնառու, ագ a. qui fait ac-
ception de personnes, partial.

Ակնառութիւն s. acception
de personnes, partialité; res-
pect; ակնառութեամբ գնալ
առ ոք, montrer, avoir de la
partialité pour qn.

Ակնավայել V. Ակնահանոյ.

Ակնավճիտ V. Ականակիտ.

Ակնարկեմ, եցի va. faire
signe de l'œil, faire signe des
yeux; indiquer, montrer; re-
garder, envisager, avoir en
vue; regarder, jeter les yeux
sur, jeter des regards sur, jeter
un coup d'œil; faire allusion;
— յումեքէ, avoir du respect,
des égards pour qn.

Ակնարկի առնեմ va. faire
signe des yeux, faire signe de
l'œil; se moquer de; — աչօք,
insulter du regard.

Ակնարկութիւն s. signe des
yeux; regard, vue; allusion;
signification, sens; aperçu;

աստուածային՝ զերին —, la
Providence divine, l'ordre di-
vin; միով եւեթ ակնարկու-
թեամբ, d'une seule vue, d'un
coup d'œil.

Ակնքաց, ի a. qui a les yeux
ouverts; adv. les yeux ouverts.

Ակնեքեւ a. évident, mani-
feste; adv. à vue d'œil, visi-
blement, évidemment.

Ակնծարծ, ի s. clin d'œil.

Ակնկալեմ, եցի va. espérer,
compter sur, s'attendre à.

Ակնկալիմ, եցայ vn. être
espéré, attendu.

Ակնկալիք, լեաց V. Ակնկա-
լութիւն.

Ակնկալու a. qui espère, qui
attend.

Ակնկալութիւն s. attente,
espoir, espérance; soupçon,
crainte; իսնոտի — կապիլ,
s'attacher à un vain espoir;
ակնկալութեանն ոչ հանդի-
պել, être frustré, trompé dans
son attente.

Ակնկառոյց a. qui fixe ses
yeux, qui regarde attentive-
ment; — լինել՝ կալ, fixer ses
yeux, ses regards, sa vue sur
qn., sur qch, avoir les yeux at-
tachés sur; — առնել, faire
fixer les regards de qn.

Ակնկոր a. les yeux baissés
de honte, confus.

Ակնկորիմ, եցայ vn. avoir
les yeux baissés de honte, être
confus.

Ակնկորութիւն s. confusion,
honte.

Ակնհատութիւն s. effrac-

tion, infraction; — ամուսնութեան, infraction, infidélité aux lois (du mariage).

Ազնիար a. fasciné, enchanté par les yeux; s. épouvantail; առ —, comme un épouvantail, pour faire peur.

Ազնիարեմ, եցի va. fasciner, enchanter par le regard.

Ազնիարիմ, եցայ vn. être fasciné, enchanté par des regards.

Ակն յայտնի, Ակն յանդման adv. devant les yeux, sous les yeux, aux yeux, en présence.

Ակնոց, աց s. lunettes.

Ակն ունիմ, ակնկալայ, vn. attendre, s'attendre à, espérer, compter sur; croire, supposer; մահու ակն ունիմ, j'attends la mort.

Ակն վանի V. Վանի.

Ակումբ, ակմբի, ից s. cercle, assemblée, réunion; table, banquet, festin; — առնուլ՝ բուրի, se réunir, s'assembler, se rassembler, faire tapisserie; — մաշկեայ, peau garnie de son poil, fourruré.

* Ակուայ V. Ատամն.

Ակբան s. chardon.

Ակոս, ից, աց s. sillon; — կոտորել՝ հատանել՝ պատահել, sillonner.

Ակոսաբեկ a. sillonné; — լինել, être sillonné; — առնել, sillonner.

Ակոսածեւ a. en forme de sillon.

Ակոսածիգ a. qui sillonne; adv. en sillonnant.

Ակոսեմ, եցի va. sillonner.

Ահ, ի, իւ, ահք, ից, իւք s. crainte, peur, frayeur; վասն ահին Հրէից, par la crainte des Juifs; — արկանել, faire peur, inspirer de la crainte, effrayer, jeter l'épouvante; զահի հարկանիլ, craindre, avoir peur, s'effrayer; յահի՛ յահի եւ ի դողման կալ, frémir, frissonner de peur, trembler de frayeur; — կալաւ զնա, la crainte, la frayeur le saisit; առ ահի, adv. de peur que, de crainte que; առ ահի նորա, par peur de lui; ահ ընդ՝ ահ, adv. avec peur, d'un air timide.

Ահա adv. voici, voilà; — գա՛ս, ah! vous voilà! — ազատեցաք, nous voici sauvés; tout de suite, de suite.

Ահա առադիկ, Ահա առանիկ, Ահա առասիկ adv. voici, voilà.

Ահաբեկ a. effrayé, épouvanté; effroyable, épouvantable; — առնել, frapper d'épouvante, effrayer, épouvanter, consterner; — լինել, s'effrayer, s'épouvanter, être frappé d'épouvante, saisi de crainte, de frayeur.

Ահաբեկեմ V. Ահաբեկ առնեմ.

Ահաբեկիմ V. Ահաբեկ լինիմ.

Ահաբեկութիւն s. consternation, terreur, épouvante, effroi.

Ահագին, գնի, ից a. terrible, épouvantable, effrayant;

énorme; adv. d'une manière effrayante, terriblement; d'une manière énorme, énormément.

Ահազնագոյնս adv. d'une manière on ne peut plus terrible.

Ահազնալուր a. affreux à entendre, effrayant, terrible.

Ահազնատեսիլ a. dont l'aspect est terrible, épouvantable.

Ահազնութիւն s. air, aspect formidable, terreur; énormité.

Ահապարանց V. Ահիպարանց.

Ահարկեմ, կեցի, կեալ va. faire peur, effrayer, intimider.

Ահարկու, ի, աց a. effrayant, terrible.

Ահարկութիւն s. intimidation, terreur.

Ահացուցանեմ, ուցի va. effrayer.

Ահաւադիկ, Ահաւանիկ, Ահաւասիկ adv. voici, voilà; — ես, — կամ՝ եմ, me voici, me voilà; — նա, le voilà; — գայ, le voilà qui vient; — Գրիգոր, voilà Grégoire.

Ահաւոր, աց a. terrible, redoutable.

Ահաւորագոյ a. qui crle d'une manière terrible.

Ահաւորալուր a. terrible à entendre.

Ահաւորապէս adv. d'une manière terrible, effroyable.

Ահաւորատես a. dont l'aspect est formidable.

Ահաւորափայլ a. qui brille d'une manière effroyable.

Ահաւորութիւն s. terreur,

effroi; majesté, grandeur imposante.

Ահափետ առնեմ V. Ահաբեկ առնեմ.

Ահեակ, եկի, եկաց a. gauche; s. la gauche, la main gauche; ընդ ահեկէ, յահեկէ, à gauche, à la gauche; յաջմէ եւ յահեկէ, à droite et à gauche.

Ահեկալողմն s. le côté gauche, la gauche.

Ահեկան, ի s. le neuvième mois de l'année arménienne.

Ահեկեայ, եայք, եաց, Ահեկին, ինք a. ce, celui, celle qui est à gauche; gauche.

Ահեկիք, կեաց s. pl. ceux, celles qui sont à gauche.

Ահեղ V. Ահաւոր.

Ահեղագոյ V. Ահաւորագոյ.

Ահեղակերպ a. dont l'aspect est imposant, terrible.

Ահեմ, եցի va. faire peur, effrayer.

Ահընկէց a. qui jette, qui inspire l'épouvante, terrible.

Ահիպարանց a. qui dresse le cou, qui lève la tête fièrement, qui porte la tête haute, superbe, fier.

Աղ, ի, իւ s. sel.

Աղաբողոն, ի, աւ s. manteau de philosophe.

Աղագ, ի, աւ s. moyen, expédient, ressource, voie, remède; raison, motif; ելի աղագս գտանել, trouver un expédient, un moyen, un remède.

Աղագաւ adv. à cause de; սորին՝ նորին՝ այսր՝ այնր —, pour cela, dans ce but, dans

le but de, à cause de quoi, pour cette raison, pour ce motif, ainsi; է՛ր —, pourquoi? pour quelle raison?

Աղախարշանք, նաց s. déchirement d'entrailles, de cœur, douleur vive.

Աղախին, խնոյ, խնով, աւ, նայք, նայց, նանց, նաց, նովք, նեայք, նեայց, նեօք sf. servante, domestique, bonne.

Աղախնեմ, եցի va. servir comme une bonne.

Աղախնորդի s. fils d'une servante.

Աղախնութիւն s. état d'une servante, domesticité.

Աղակատանք s. débauche, inconduite; յաղակատանս հասանել, faire la débauche, se livrer à la débauche.

Աղաղակ, ի, աւ s. cri; bruit; clameur, rumeur, vacarme; — ալեաց, le bruit, le murmure des vagues; — ծովու, le mugissement de la mer; — բառնալ՝ դնել՝ տալ՝ առնել, pousser, jeter des cris, faire du bruit; — ցնծութեան հարկանել, pousser des cris de joie.

Աղաղակեմ, եցի va. crier, s'écrier; իծայն բարձր՝ իծայն մեծ՝ ուժգին —, crier fort, à haute voix.

Աղամ, ացի va. moudre; broyer, réduire en poudre; mâcher.

Աղաման, ից s. salière.

Աղամասուկ ածեմ va. détruire, abimer.

Աղամար a. ignorant, sot, insouciant.

Աղամարութիւն s. ignorance, sottise, insouciance.

Աղամող a. égaré, dévié, fourvoyé; dissipé, distrait.

Աղամողեմ, եցի va. égarer, détourner; dissiper.

Աղամողիմ, եցայ vp. s'égarer, se détourner; se dissiper.

Աղամողումն s. égarement; dissipation.

Աղանդ, ոց, աց s. secte; hérésie; մուլար —, une secte erronée.

Աղանդագործ V. Աղանդահնար.

Աղանդակից a. compagnon de secte.

Աղանդահնար a. créateur, fondateur d'une secte.

Աղանդամիտ V. Աղանդաւոր.

Աղանդապետ, աց s. chef, fondateur de secte, hérésiarque

Աղանդաւոր, աց s. sectaire, sectateur, sectatrice.

Աղանդեր s. hors-d'œuvre.

Աղանդութիւն s. secte, erreur, hérésie.

Աղանդուսոյց a. qui enseigne une secte, une hérésie.

Աղանծեմ, Աղանծնեմ, եցի va. rissoler, rôtir, brûler.

Աղանծնիմ, եցայ vn. se rissoler, se rôtir.

Աղանծումն s. action de rissoler, rôtissage.

Աղաչալիք, Աղաչալից a. plein de prières; suppliant; — պաղպտանք, instances.

Աղաչախառն **a.** mêlé, entremêlé de prières.

Աղաչակից **s.** qui prie avec; — լինել, prier ensemble.

Աղաչանք, նաց **s. pl.** prière, supplication; աղաչանօք իմովք, յաղաչանս իմ, à ma prière; ունկն մատուցանել աղաչանաց ուրուք, exaucer la prière, les supplications de qn.

Աղաչաւոր, Աղաչելի **a.** suppliant; pétitionnaire.

Աղաչեմ, եցի **va.** prier, supplier; լուր, աղաչեմ, écoutez, je vous prie; Թախանձանօք—, prier instamment, avec instance, conjurer.

Աղաչող **V.** Աղաչաւոր.

Աղապատանք, նաց **s.** pl. sympathie, affection, tendresse.

Աղաջուր **s.** saumure, eau salée; **a.** scélérat, misérable, insensé.

Աղարծի **a.** tendre, délicat, jeune.

Աղարծան **s.** statue, masse de sel.

Աղարտ վարեմ **va.** dévaster, ruiner, détruire.

Աղարտանք, նաց **s.** destruction, ruine, dégât; dénigrement, diffamation.

Աղարտեմ, եցի **va.** dévaster, détruire, endommager, porter atteinte, dénigrer, décréditer, flétrir.

Աղարտիչ, Աղարտող **s.** destructeur; diffamateur; **a.** destructif; diffamatoire.

Աղարտութիւն **V.** Աղարտանք.

Աղացիկ **a.** moulu, réduit en poudre; — խունկ, encens fin.

Աղաւաղ, աց **a.** gâté, corrompu, détérioré.

Աղաւաղեմ, եցի **va.** gâter, détériorer, abîmer, détruire; mépriser; faire cesser, interrompre.

Աղաւաղիչ **a.** destructeur; destructif.

Աղաւաղութիւն **s.** détérioration, altération, destruction.

Աղանակերպ **a.** qui a la forme, l'air d'une colombe; comme une colombe.

Աղանածագ **V.** Աղանեակ.

Աղանաւաճառ **V.** Աղանեւաճառ.

Աղանարօտ **s.** verveine.

Աղանեակ, նեկի, կաց **s.** petite colombe, pigeonneau.

Աղանեւաճառ, աց **s.** vendeur de colombes, de pigeons.

Աղանապէս **adv.** comme une colombe.

Աղանէտուն **s.** colombier, pigeonnier.

Աղանի, նւոյ, նոյ, նեաց, **s.** colombe, pigeon; — մնչէ, վուվուս արծակէ, la colombe gémit, le pigeon roucoule.

Աղանիմ **V.** Աղանարօտ.

Աղանոց **V.** Աղանէտուն.

Աղբ, ոց, ից **s.** excrément, fiente; fumier; ordure; բնդ — գալ, se traîner dans la fange, dans la boue.

Աղբակեր **a.** qui mange des ordures.

Աղբանոց , աց s. latrines, égout.

Աղբասէր a. qui aime les ordures.

Աղբասնունդ a. qui se nourrit d'ordures.

Աղբղէն, դենի, նաց a. excrémental, d'ordures; méprisable, vil.

Աղբեմ, եցի va. fumer, engraisser avec du fumier; se décharger le ventre.

Աղբերակն, ական, կունք, կանք, անց s. source; source, origine.

Աղբերահոս a. qui coule comme une fontaine, ruisselant.

Աղբերանամ, ացայ շո. couler comme une fontaine, jaillir comme d'une source; ruisseler.

Աղբերացուցանեմ, ուցի va. faire couler comme une fontaine, comme une source. faire jaillir, faire ruisseler; combler, remplir.

Աղբեր, եւաց s. ordures, immondices; fumier, engrais; vidanges.

Աղբեր V. Աղբիւր.

Աղբիս, Աղբիւք V. Աղբերք.

Աղբիւր, բեր, բերաւ, բիւրք, բերք, բերաց, բերց, բերբք, բերօք s. fontaine; source; source, origine.

Աղբիւրաբար adv. comme une fontaine; abondamment.

Աղբիւրանամ, etc. V. Աղբերանամ, etc.

Աղբոտ a. sale. malpropre.

Աղբորակ, ի, աւ s. salpêtre.

Աղբխառն a. mêlé de sel.

Աղեկապ V. Աղէկեպ.

Աղեկատ V. Աղէկատ.

Աղեկարձ a. inopiné, inaltendu.

Աղեկեզ V. Աղէկեզ.

Աղեհամ a. qui a un goût de sel, salé.

Աղեղն, դան, դանք, դանց s. arc; — Աստուծոյ՝ երկնից, l'arc-en-ciel; լարել զաղեղն, tendre, bander un arc; մտանել բնդ —, tirer de l'arc; այր աղեղան, archer; — բոլորակի, l'arc de cercle.

Աղեղնակապարճ s. carquois
Աղեղնածեւ a. qui a la forme d'un arc, courbé en arc.

Աղեղնաւոր, աց s. archer; Sagittaire.

Աղեղնաւորութիւն s. art de tirer de l'arc, des flèches.

Աղեմ V. Յաղեմ.

Աղետաբեր, Աղետալի, Աղետաւոր V. Աղէտաբեր.

Աղերս, ի, ոյ, ից s. supplication, prière, instance, demande; rapport, relation, liaison; don, présent; յաղերս անկանել՝ մատչել, աղերս արկանել՝ մատուցանել, adresser une prière à qn., demander comme une grâce, supplier, prier, solliciter, être en instances auprès de qn.; յաղերս ածեմ՝ խոնարհեցուցանեմ, յաղերս եւ յողորմ խոնարհեցուցանեմ, attendre, toucher; գալ յաղերս, s'attendrir, se laisser toucher; a. suppliant, tendre, insinuant.

Աղերսաբան *a.* suppliant; flatteur, adulateur.

Աղերսաբանեմ *V.* Աղերսեմ.

Աղերսաբանութիւն *s.* supplication, instance; apologie, excuse.

Աղերսագիր, գրոյ, գրով, *s.* supplique, requête, pétition, demande.

Աղերսալի, Աղերսալից *a.* suppliant, plein de supplication.

Աղերսախառն *a.* mêlé de prière, de supplication.

Աղերսական *s.* suppliant, pétitionnaire; *a.* suppliant, insinuant.

Աղերսահայց *a.* demandé avec instance, imploré.

Աղերսանք, նաց *s.* supplication, instance, prière.

Աղերսարկու, աց *a.* suppliant, pétitionnaire.

Աղերսեմ, եցի *va.* supplier, conjurer, prier avec instance, instamment; solliciter, implorer; excuser, justifier.

Աղէ interj. eh bien! hé! hé bien!

Աղէբեկ *a.* gris, grison.

Աղէծափ *a.* atteint d'une hernie.

Աղէծափութիւն *s.* hernie.

Աղէխարշ *V.* Աղէկէզ.

Աղէխորով *V.* Աղէկէզ.

Աղէկապ, ի *s.* bandage, brayer, suspensoir.

Աղէկառ, ի *s.* quenouille.

Աղէկէզ *a.* qui déchire les entrailles, le cœur; navrant, déchirant; — լինել, avoir les

entrailles déchirées, le cœur déchiré, navré; — ցաւ, douleur cuisante.

Աղէկիզութիւն *s.* déchirement d'entrailles, de cœur; déchirement.

Աղէկոտոր *V.* Աղէկէզ.

Աղէտ, ետի, իտի, ից *s.* malheur, misère, infortune, calamité, désastre, catastrophe, fatalité; compassion, pitié; ո՛վ աղետիցս, quel malheur! hélas! que je suis malheureux! որպիսի՛ աղետք, quel malheur! quelle fatalité!

Աղէտաբեր, Աղէտալի, Աղէտաւոր *a.* fatal, funeste, malheureux.

Աղի, աղոյ *a.* salin, salé; — լինել, être salé; amer; աղի արտասուք, larmes amères.

Աղի, աղոյ, *V.* Աղիք.

Աղիկամի *a.* autonome, indépendant.

Աղիկամութիւն *s.* autonomie, indépendance.

Աղին, աղնի *sf.* prostituée, fille de joie.

Աղիողորմ *a.* misérable, déplorable, pitoyable; touchant, plaintif, navrant, déchirant, tragique.

Աղիւս, ոց *s.* brique; carreau.

Աղիւսադուռն *s.* porte en briques.

Աղիւսակ, աց *s.* petite brique, carreau; table, index.

Աղիւսածեւ *a.* qui a la forme d'une brique.

Աղիւսանման *a.* semblable à une brique.

Աղիսաշէն a. bâti de briques.

Աղիսարկ, Աղիսարկութիւն s. fabrication de la brique.

Աղիսեայ a. de brique, briqueté.

Աղիսեմ, եցի va. carreler, briqueter.

Աղիք, աղեաց s. boyau; entrailles, viscères, intestins; entrailles, tendre affection, compassion; corde à boyau, corde d'un instrument de musique; գալարէին — նորա ի վերայ եղբօրն, ses entrailles étaient émues à la vue de son frère; խռովին — իմ, j'ai pitié; խռովել զաղիս, remuer les entrailles; որդի աղեաց, tendre fils, fils bien-aimé.

Աղխ, ից s. bagage, effets; suite, train, équipages.

Աղխք, խից s. anneau; serrure.

Աղխաղխեմ, եցի va. charger, remplir; rassembler, enfasser.

Աղխաղխիմ, եցայ vps. être chargé, rempli.

Աղխամաղխ, ի s. marchandise; cargaison.

Աղխատոյզ a. grossier, barbare, rude.

Աղխեմ, եցի va. fermer, fermer à clef.

Աղծեալ a. salé,

Աղկաղկ, աց a. pauvre, indigent.

Աղկեր s. poisson salé, sardine.

Աղկինն, աց s. alcyon.

Աղճատաբան, ից a. radoteur.

Աղճատաբանեմ, եցի va. dire des niaiseries, des bêtises, radoter.

Աղճատանք, նաց s. pl. radotage, rêverie, niaiserie, bêtise.

Աղճատիմ, եցայ vn. déraisonner, radoter, dire des sottises, des bêtises; tomber en enfance; être décrépité; աղճատեալ ծեր, vieux décrépité.

Աղմկասէր a. qui aime les troubles, séditioneux.

Աղմկաբար a. perturbateur, séditioneux, turbulent, brouillon.

Աղմկեմ, եցի va. troubler, agiter; alarmer, bouleverser, brouiller.

Աղմկիմ, եցայ vn. être troublé, agité, bouleversé.

Աղմկիչ V. Աղմկաբար.

Աղմուկ, մկի, աւ, աց s. trouble, alarme, tumulte; sédition, révolte, soulèvement; tapage, bruit; զաղմկաւ լինել, être troublé, faire du tumulte, être dans le trouble; — առնել՝ յարուցանել, յարուցանել աղմուկս շփոթից, աղմուկս յուզել, exciter une sédition, des troubles, faire du tumulte, mettre en combustion, soulever, se soulever; յայն — շփոթի, dans ce désordre.

Աղու a. doux, affable, insinuant; rusé, fourbe, faux, trompeur, méchant.

Աղուամազ s. duvet, poil follet.

Աղուանամ, ացայ յո. de-
venir rusé, méchant.

Աղուաշ a. follet, fou, tim-
bré.

Աղուեսաբարոյ a. renard,
rusé.

Աղուեսացաւ s. alopecie,
chute des cheveux.

Աղուեսաքուն, քնոյ s. som-
meil de lièvre, sommeil léger,
court.

Աղուեսնի, նւոյ, նեաց s.
peau, fourrure de renard.

Աղուէս, եսու, ուց s. renard;
fig. renard, homme rusé.

Աղուծիւն s. salure, goût
de sel.

Աղուհացք, ացից s. carême.

Աղուհակ, ի s. sel gemme.

Աղուուծիւն s. douceur, in-
sinnuation; ruse, fourberie.

Աղուրայ, Աղուրի, ըեաց s.
bouture, marcotte.

Աղջամղջին a. ténébreux,
obscur.

Աղջամուղջ, մղջաւ s. ténè-
bres, obscurité.

Աղջիկ, ջկան, ջկունք, կանց
sf. fille; bonne, servante.

Աղջկամարդ, ոյ, աջ sf.
jeune femme.

Աղջկորդի, դւոյ s. fils, en-
fant naturel.

Աղջուր, ջրոյ s. saumure,
eau salée.

Աղտ, ոյ s. ordure, saleté;
crasse, souillure.

Աղտ, ի, ից s. saline; sel.

Աղտաղտ, Աղտաղտին, Աղ-
տաղտուկ a. salin, salé, sali-
gineux.

Աղտաղտուկ s. pl. terrain
saligineux, salifère.

Աղտեղախանդերձ a. qui a
des vêtements sales.

Աղտեղանամ, ացայ յո. se
salir.

Աղտեղատը a. qui aime la
saleté, salaud, saligaud.

Աղտեղացուցանեմ V. Աղ-
տեղեմ.

Աղտեղացուցիչ a. salissant.

Աղտեղեմ, դեցի va. salir,
souiller, barbouiller; fig. sa-
lir, souiller.

Աղտեղի a. sal, malpropre;
fig. sale, impur, souillé,
obscène.

Աղտեղուծիւն s. saleté, mal-
propreté, saloperie; ordure,
immondices.

Աղտոր s. sumac.

Աղցան, ի s. salade.

Աղցանաժան, ի s. saladier.

Աղցաւոր a. nécessaire, in-
digent; nécessaire; — կեանք,
vie pleine de nécessités.

Աղք, ցից s. pl. nécessité,
besoin.

Աղքատ, ագ a. pauvre, privé,
dépouvu; s. pauvre.

Աղքատաբար adv. pauvre-
ment, d'une manière pauvre.

Աղքատակերուծիւն s. action
de dépouiller les pauvres.

Աղքատանամ, ացայ յո.
s'appauvrir, être ou devenir
pauvre; manquer, diminuer.

Աղքատանոց, աջ s. hos-
pice pour les pauvres; tronc.

Աղքատատը a. qui aime les
pauvres, charitable.

Աղքատասիրութիւն V. Աղքատսիրութիւն.

Աղքատանոյց a. qui nourrit les pauvres.

Աղքատատեաց a. qui déteste les pauvres.

Աղքատատեցութիւն s. l'action de détester les pauvres, aversion pour les pauvres.

Աղքատացուցանեմ, ցուցի va. appauvrir, rendre pauvre.

Աղքատիմաստ, Աղքատիմաց a. pauvre d'esprit, sans esprit.

Աղքատին a. pauvre, simple, commun.

Աղքատութիւն s. pauvreté; manque, privation.

Աղքատսիրութիւն s. amour des pauvres, charité.

Աղքատօրէն V. Աղքատաբար.

Աղօթագիրք, գրոց s. livre de prières, paroissien.

Աղօթական a. de prière; s. qui prie Dieu.

Աղօթակեր V. Աղօթկեար.

Աղօթակից a. compagnon de prière; — լինել, prier Dieu ensemble.

Աղօթամատոյց a. qui adresse à Dieu des prières; s. V. Աղօթագիրք.

Աղօթանոց, աջ s. oratoire.

Աղօթանուէր a. qui offre à Dieu des prières; offert à Dieu avec prières, fervent.

Աղօթասէր a. qui aime les prières, dévot.

Աղօթասիրութիւն s. amour de prière, dévotion.

Աղօթատեաց a. qui déteste les prières.

Աղօթարան, աջ s. oratoire; prie-dieu.

Աղօթեմ, եցի vn. prier, adresser à Dieu des prières.

Աղօթկեար, Աղօթկեր s. qui prie Dieu; suppliant.

Աղօթք, թից, թիւք s. prière, oraison; prière, vœu, souhait; աղօթս առնել, կանխել յաղօթս, յաղօթս կալ, prier, adresser des prières à Dieu.

Աղօտ, ից a. terne, obscur, sombre; — լոյս, lueur; ընդ —, adv. obscurément.

Աղօտանամ, ացայ vn. s'obscurcir, se ternir, être offusqué.

Աղօտացուցանեմ, ուցի va. obscurcir, ternir, offusquer.

Աղօրի, բոյ, բեաց s. moulin; pl. les dents molaires.

Աճական a. qui croît ou fait croître.

Աճապարեմ, եցի vn. se hâter, se dépêcher, se presser.

Աճառ, աջ s. savon; cartilage, nerf.

Աճառապատ a. nerveux, cartilagineux.

Աճառեմ, եցի va. chiffonner, froisser; savonner.

Աճելութիւն V. Աճումն.

Աճեմ, եցի vn. croître, accroître, s'accroître.

Աճեցուն a. qui accroît, qui augmente; ascendant.

Աճեցուցանեմ, ուցի va. croître, faire croître, accroître, augmenter.

Անեցուցիչ **a.** qui fait croître, qui augmente.

Աճիմ, հեցայ **V.** Աճեմ.

Աճին, **ի s.** cendre; յաճին դառնալ, être réduit en cendres; յաճին դարձուցանել՝ դատել, réduire en cendres.

Աճինախառն **a.** mêlé de cendres.

Աճինանամ, ացայ **vn.** se réduire en cendres.

Աճինացուցանեմ, ցուցի **va.** réduire en cendres.

Աճողական **V.** Աճական.

Աճողութիւն **V.** Աճումն.

Աճումն, հման, հմունք **s.** crue, croissance, augmentation; — առնուլ, croître, se développer.

Աճուն **V.** Անեցուն.

Աճաբար, աց **s.** escamoteur.

Աճաբարութիւն **s.** escamotage.

Ամ, աց **s.** an, année; ամի ամի, ամ յամէ, ամ ըստ ամէ **adv.** par an; annuellement, chaque année, tous les ans; յետ միոյ ամի, dans un an; յառաջիկայ ամի, l'année prochaine; յանցելում ամի, l'année dernière, l'année passée; զայս —, յայսմ ամի, cette année; ի վերջ կոյս ամին, vers la fin de l'année; զամի ողջոյն, toute l'année.

Ամաղթեղիւր **s.** corne d'abondance.

Ամամ, ացի **va.** verser, transvaser, vider.

Ամամէջք **s.** intervalle des

années; ամամէջս առնել, donner quelques années d'intervalle.

Ամայանամ, ացայ **vn.** devenir désert, se dévaster; se dénuer, se priver.

Ամայացուցանեմ, ուցի **va.** rendre désert, dévaster; dénuer, priver.

Ամայի, այւոյ, յեաց **a.** désert, inhabité, dépeuplé, solitaire, désolé; abandonné, privé, dénué de.

Ամայութիւն **s.** solitude, isolement; abandon, privation, dénûment.

Աման, ոյ, ով, աւ, ոց **s.** vase, pot; ոտից —, souliers, chaussures; — լալոյ արտասուաց, œil.

Ամանակ **V.** Ժամանակ.

Ամանեմ, եցի **va.** mettre dans un vase, transvaser, verser.

Ամանոր, ոյ, այ **s.** nouvel an, nouvelle année; մաղթել ումեր զ—, souhaiter la bonne année à qn.; տօն ամանորայ, le jour de l'an.

Ամաչեմ, եցի **vn.** avoir honte, être confus.

Ամաչեցուցանեմ, ուցի **va.** faire honte, confondre.

Ամաչեցուցիչ **a.** qui fait honte.

Ամառն, արան, ըունք **s.** été.

Ամառնամուտ **s.** l'entrée, le commencement de la saison d'été.

Ամառնային, Ամարային, այնոյ **a.** d'été, de l'été.

Ամարայնի, այնոյ, այնուոյ **s.**

l'été; adv. dans, pendant l'été.

Ամարայնոյ adv. dans l'été.

Ամարանի, անոյ s. l'été;
adv. dans, pendant l'été.

Ամարանոց, աց s. maison
de campagne, de plaisance,
château, villa.

Ամարասուն a. élevé dans
l'été.

Ամարաստան, Ամարաս-
տուն V. Ամարանոց.

Ամբ V. Ամպ.

Ամբառնալիք, ալեաց s. le-
vier, barre; crochet.

Ամբառնամ, բարձի vn. se
lever, s'élever, monter; — ի
պատիւ, être promu, élevé à
une dignité; va. lever, élever,
relever, soulever, faire mon-
ter; — ի պատիւ, élever à
une dignité; — զգլուխ՝ զձեռս,
se soulever, se révolter; զոտս
—, s'en aller, partir.

Ամբաստան, աց a. accusa-
teur; s. accusation; — լինել
զույմքէ, accuser qn., porter
une accusation contre qn.

Ամբաստանական a. d'ac-
cusation.

Ամբաստանեմ, եցի va. ac-
cuser.

Ամբաստանութիւն s. accu-
sation.

Ամբար V. Համբար.

Ամբարկապետ V. Համ-
բարկապետ.

Ամբարանոց, աց s. V. Համ-
բարանոց; archives, trésor.

Ամբարապետ V. Համբարա-
կապետ.

Ամբարեմ V. Համբարեմ.

Ամբարիշտ, ըշտի, շտաց a.
impie.

Ամբարհաւան, ի, ից a. or-
gueilleux, fier, hautain.

Ամբարհաւանեմ, եցի vn.
s'enorgueillir, être orgueil-
leux, faire le fier.

Ամբարհաւանեցուցանեմ,
ուցի va. enorgueillir, rendre
orgueilleux, fier, hautain.

Ամբարհաւանիմ V. Ամբար-
հաւանեմ.

Ամբարհաւանութիւն s. or-
gueil, fierté.

Ամբարձումն V. Համբար-
ձումն.

Ամբարշտաբար adv. avec
impiété.

Ամբարշտանամ, ացայ, Ամ-
բարշտիմ, եցայ vn. être impie,
faire ou dire une impiété.

Ամբարշտութիւն s. impiété.

Ամբարումն s. approvision-
nement.

Ամբարտակ, աց s. levée,
digue; rempart, tour.

Ամբարտաւան V. Ամբար-
հաւան.

Ամբարտաւանս adv. avec
fierté, orgueilleusement.

Ամբարտաւանական a. hau-
tain, fier, orgueilleux.

Ամբարտաւանանամ V. Ամ-
բարհաւանեմ.

Ամբարտաւանատեաց a. qui
hait les fiers.

Ամբարտաւանեմ, Ամբար-
տաւանիմ V. Ամբարհաւանեմ.

Ամբարտաւանութիւն V. Ամ-
բարհաւանութիւն.

Ամբիծ, բծից, բծաց a. im-

maculé, sans tache, pur; innocent, candide.

Ամբճանամ, ագայ յո. être immaculé, pur.

Ամբճութիւն s. pureté, innocence, candeur.

Ամբոխ, ի, ոյ, ից s. foule, multitude; troupe, rassemblement, attroupement; tumulte, trouble, émeute; — առնել, exciter des troubles, une émeute; a. tumultueux.

Ամբոխալից a. plein de troubles, tumultueux.

Ամբոխարար a. turbulent, perturbateur, factieux.

Ամբոխեմ, եցի va. faire du tumulte, agiter, soulever, attrouper.

Ամբոխիմ, եգայ յո. se troubler, s'agiter, se soulever, s'attrouper.

Ամբոխութիւն s. foule; trouble, tumulte, agitation.

Ամբոկ s. achèvement; յ— գործոյն ժամանել՝ հասանել, achever, exécuter, finir.

Ամբողջ, ից a. entier, complet, intégral; adv. entier, entièrement, tout entier.

Ամբողջանամ, ագայ յո. être, devenir entier, complet.

Ամբողջացուցանեմ, ուցի va. rendre entier, compléter.

Ամբողջութիւն s. intégralité, intégrité, totalité.

Այնժ a. solide, ferme.

Այնհաբար adv. furicusement, d'une manière indomptable.

Այնհի, հւոյ, հեաց a. in-

domptable, furieux, fougueux.

Այնհութիւն s. fureur.

Այնհաբարեպաշտ a. très-pieux.

Այնհաբարի a. très-bon.

Այնհաբարձր a. très-haut, très-élevé.

Այնհաբեր a. qui produit tout.

Այնհաբժիշկ a. qui est le médecin de tout le monde.

Այնհաբոյճ a. qui nourrit tout le monde.

Այնհաբուժ a. qui guérit toutes les maladies.

Այնհագեղ, Այնհագեղեցիկ a. très-beau, charmant.

Այնհագէտ a. qui sait tout.

Այնհագթած a. très-miséricordieux.

Այնհագով, Այնհագովելի a. très-louable, digne de tout éloge.

Այնհագործ a. qui fait tout.

Այնհագութ V. Բազմագութ

Այնհալաժան a. très-dur, très-rude.

Այնհաղժուար a. très-difficile.

Այնհաղից մեհեան s. panthéon.

Այնհազան a. très-varié.

Այնհազարդ a. très-orné.

Այնհազուարն a. très-amusant, plein de plaisirs.

Այնհազօր a. tout-puissant, absolu.

Այնհազօրութիւն s. la toute-puissance, omnipotence.

Այնհաժանտ a. très-mauvais, très-méchant.

Ամենաժողով տօն *s.* fête solennelle; foire.

Ամենալաւ *a.* très-bon, excellent.

Ամենալի, Ամենալիր, Ամենալից *a.* très-plein.

Ամենալցոյց *a.* qui remplit tout, qui pourvoit aux besoins de tout le monde.

Ամենախնամ *a.* qui soigne tout le monde.

Ամենախումբ *a.* public.

Ամենածախ *a.* qui consume tout.

Ամենածաղիկ *a.* plein de fleurs, tout à fait fleuri.

Ամենածին *a.* qui engendre, produit tout, très-fertile.

Ամենակազմ *a.* tout à fait prêt, bien arrangé.

Ամենակալ, ի, աւ *a.* qui tient tout sous sa puissance, tout-puissant; *s.* le Tout-Puissant.

Ամենակալութիւն *V.* Ամենագորութիւն.

Ամենակատար *a.* entièrement parfait.

Ամենակատարութիւն *s.* la perfection même.

Ամենակար, Ամենակարող *a.* qui peut tout, tout-puissant.

Ամենակարութիւն *V.* Ամենագորութիւն.

Ամենակերակրիչ *a.* qui donne à manger à tout le monde.

Ամենակեցոյց *a.* qui sauve tout, sauveur de tout le monde.

Ամենակործան *a.* qui ruine tout,

Ամենակուլ *a.* qui avale, dévore tout.

Ամենահայեաց *a.* qui voit tout, dont les regards s'étendent sur tout.

Ամենահայր, հօր *s.* père de toutes choses, le père de tout le monde.

Ամենահաս *a.* qui arrive partout; qui comprend tout.

Ամենահաստիչ *a.* qui crée tout, créateur de tout.

Ամենահասարակ *a.* très-commun, très-ordinaire.

Ամենահարուստ *a.* très-fort, très-puissant; très-riche, richard.

Ամենահեշտ *a.* très-facile, fort aisé, très-agréable.

Ամենահնար *a.* très-industrieux, très-habile; très-fertile en expédients, rusé.

Ամենահրաշ *a.* très-merveilleux, fort admirable.

Ամենահշմարիտ *a.* très-vrai.

Ամենամաքուր *a.* très-propre, très-pur.

Ամենամեծ *a.* très-grand, énorme.

Ամենամեղ *a.* grand pécheur, très-coupable.

Ամենամերձ, Ամենամօտ *a.* très-près, tout près.

Ամենայաղծ *a.* vainqueur dans tous les combats, très-victorieux; très-grand, énorme.

Ամենայայտ *a.* très-clair.

Ամենայարդար *a.* qui dispose, arrange tout; tout à fait disposé, bien arrangé.

Ամենայարմար *a.* très-

propre, très à propos, très-approprié.

Ամենայն, ի, իւ, ից a. tout; chaque, chacun, quelconque; — ոք, chacun, chaque personne, tout homme, quiconque; — ինչ, tout, chaque chose; ամենայնիւ, յամենայնի, — իրօք, adv. en tout, en toutes choses, sous tous les rapports, de toute manière; յ— ժամ, à toute heure; ընդ — ժամանակս, en tout temps; ընդ — տեղիս, — ուրեք adv. partout, en tous lieux; տիեզերք —, tout l'univers; զգիշերն —, toute la nuit; զ— աւուրս, tous les jours; s. tout, le tout; ընդ —, en tout; ի վեր քան զ—, par-dessus tout, au-dessus de tout; յառաջ քան զ—, avant tout; յետ —ի, après tout, au bout de compte; պատրաստ լինել —ի, être prêt à tout.

Ամենայօժար a. très-disposé, plein d'envie.

Ամենանուազ a. très-peu.

Ամենանուաստ a. très-humble.

Ամենաշահ a. très-utile, très-avantageux, très-lucratif.

Ամենաշիջոյց a. qui éteint tout.

Ամենաշնորհ a. V. Ամենաշնորհող; plein de grâces.

Ամենաշնորհող a. qui accorde tout; qui accorde toutes les grâces.

Ամենաշար a. très-méchant; s. le diable.

Ամենապահ a. qui conserve tout.

Ամենապայծառ a. très-brillant, très-éclatant, splendide, magnifique.

Ամենապատիր a. fort trompeur, très-faux.

Ամենապատիւ a. très-honorable, très-honoré, révérendissime.

Ամենապատճառ a. qui est la cause de tout.

Ամենապատշաճ a. très, fort convenable.

Ամենապատրաստ a. tout prêt, tout disposé.

Ամենապարգեւ a. V. Ամենապարգեւող; donné, accordé à tout.

Ամենապարգեւող a. donateur de tout.

Ամենապարծ a. dont tout le monde se vante, glorieux.

Ամենապարկեշտ a. très-modeste.

Ամենապետ a. maître de tout, chef suprême.

Ամենապիղծ a. tout à fait impur, exécration.

Ամենապտուղ a. qui produit des fruits de toute espèce; composé de toutes sortes de fruits

Ամենառատ a. très-abondant; très-généreux, fort libéral d'artichaut.

Ամենասէր a. qui aime tout le monde; — սիրտ, cœur d'hôpital.

Ամենասխալ a. très-fautif, très-faux.

Ամենասուրբ *a.* très-saint;
— Կոյս, la très-sainte Vierge.

Ամենասպառ *a.* qui épuise
tout.

Ամենաստեղծ, Ամենաս-
տեղծիչ *V.* Ամենահաստիչ.

Ամենասփիւռ *a.* répandu,
diffus partout.

Ամենասքանչելի *a.* merveil-
leux, excellent.

Ամենավաճառ, աց *a. s.* qui
vend de tout, brocanteur.

Ամենավայելուչ *a.* très-con-
venable.

Ամենավաստակ *a.* très-fati-
gué, très-las.

Ամենավար *a.* qui gouverne
tout.

Ամենավստահ *a.* très-sûr.

Ամենատարած *a.* répandu
partout, qui s'étend partout.

Ամենատենչ *a.* fort désira-
ble; très-désireux.

Ամենատես *a.* qui voit tout;
très-voyant, très-apparent.

Ամենատեսակ *a.* de toute
sorte, de toute espèce.

Ամենատեսուչ *a.* qui sur-
veille tout; qui pourvoit à tout.

Ամենատեսչութիւն *s.* provi-
dence universelle, divine.

Ամենատէր, տեառն *s.* mai-
tre de tout, chef suprême.

Ամենատխուր *a.* très-triste.

Ամենատուր *a.* qui donne à
tout; donné à tout.

Ամենատօն, ի *s.* grande
fête, jour solennel.

Ամենաբար *a.* qui a fait tout.

Ամենարուեստ *a.* habile
dans tous les arts, très-habile,

fort industriel; très-artifi-
cieux, rusé.

Ամենափափաքելի *a.* très-
désirable, fort souhaitable.

Ամենափրկիչ *a.* sauveur
de tout.

Ամենաբաշ *a.* très-brave,
intrépide.

Ամենաբաղդ *a.* très-doux.

Ամենեւիմբ, Ամենեւին *adv.*
tout à fait, totalement, com-
plètement; — մի', — ոչ, nulle-
ment, en aucune façon, d'au-
cune manière; պատուիրեցին
— մի' խօսել, ils ont ordonné
de ne point parler.

Ամենեքեան, Ամենեքին, նե-
ցուն, ցունց, եքումբք *a.* tous,
toutes; վասն ձեր ամենեցուն,
pour vous tous; հարքն՝ մարքն
մեր —, tous nos pères, toutes
nos mères.

Ամենուտ *adv.* de tous cò-
tés, de tous les còtés, de toutes
parts.

Ամէն *adv.* amen, ainsi soit-
il; en vérité.

Ամէն, ի, ից *a.* tout, tous,
chaque.

Ամէներջանիկ *a.* bien heu-
reux, très-heureux.

Ամէնիմաստ *a.* doué de la
plus grande sagesse.

Ամէնիմաց *a.* qui comprend,
qui sait tout.

Ամէնիշխան *a.* maître de
tout, chef suprême.

Ամէնողորմ *a.* très-miséri-
cordieux.

Ամէնուսոյց *a.* qui apprend,
qui enseigne tout.

Ամէնօրհնեալ a. tout à fait béni.

Ամիկ, յկի s. jeune chevreau, biquet.

Ամիճ, մհոյ s. friandises, mets délicats.

Ամիս, մոյ, ամսեան, մոյս s. mois; ամիս յամոյ, ամոյ ամոյ, tous les mois; առաջին օր ամոյ, premier jour du mois; իսկիզբն ամսեան, au commencement du mois; իվերջ ամոյ, à la fin du mois; իմէջ կոյս ամսեան, vers le milieu du mois.

Ամիրայ, ից s. seigneur, grand seigneur.

Ամիրապետ, ի, աց s. calife.

Ամլանամ, ացայ յո. être, devenir stérile.

Ամլացուցանեմ, ցուցի va. rendre stérile.

Ամլորդի, դւոյ s. fils d'une femme stérile; saint Jean-Baptiste.

Ամլութիւն s. stérilité.

Ամղան s. cape.

Ամուլ, լոյ, Ամուլք, լոց a. s. couple, paire d'animaux attelés ensemble; — գառանց, couple d'agneaux; fig. couple, paire; compagnon, camarade, collègue.

Ամուլաջիլ, աջղի s. nerf de la cuisse.

Ամոխախ, ի, աց s. élevé ensemble, camarade, compagnon; a. familial, habitué à.

Ամորձիք, ձեաց s. pl. testicules, génitoires.

Ամուլ, մլոյ, ոց a. stérile;

fig. stérile, infécond, infertile; s. femme stérile.

Ամուսին, սնի, սնոյ, աց s. époux, mari; épouse.

Ամուսնական a. conjugal.

Ամուսնանամ, ացայ յո. se marier; avoir commerce avec, s'unir.

Ամուսնասէր a. qui aime son époux, son épouse.

Ամուսնացուցանեմ, ուցի va. marier, donner en mariage.

Ամուսնաւոր, ի, աց a. marié, mariée.

Ամուսնաւորեմ V. Ամուսնացուցանեմ.

Ամուսնութիւն s. mariage; union de deux sexes; commerce charnel, intime; գալ յ—, se marier.

Ամուր a. solide, fort, ferme; — կալ, rester ferme; adv. d'une manière solide, fermement.

Ամուր, ամրի, բաց, ըոյ, ոց s. fort, forteresse; յամուրի կալ, être en sûreté; յ— անկանել, se réfugier, se retirer dans un lieu sûr.

Ամուրի, ըոյ, ըեաց s. céli-bataire.

Ամուրութիւն s. célibat.

Ամոք a. doux, agréable, insinuant.

Ամոքախառն a. doux, tempéré.

Ամոքանք, անաց s. pl. assaisonnement, sauce.

Ամոքեմ, եցի va. apprêter, assaisonner; adoucir, apaiser, calmer, tempérer; digérer.

Ամպ, ոյ, ոց s. nue, nuage, nuée; — փռչոյ՝ ծխոյ, un nuage de poussière, de fumée.

Ամպագոյն a. qui a une couleur de nuage.

Ամպախաղաց a. qui vient avec les nuages.

Ամպածին a. qui produit les nuages; produit par les nuages.

Ամպահարեմ, եցի va. frapper par les foudres, foudroyer.

Ամպահարեմ, եցայ vn. être foudroyé.

Ամպածեւ a. en forme de nuage.

Ամպամած a. enveloppé ou couvert de nuages, nuageux.

Ամպանամ, ացայ vn. devenir nuage, se transformer en nuage.

Ամպաչու a. qui voyage dans les nuages, qui s'élève aux nues.

Ամպաչուեմ, եցի vn. voyager dans les nuages, s'élever aux nues.

Ամպապատ V. Ամպամած :

Ամպատեսիլ a. semblable à un nuage.

Ամպար s. ambre.

Ամպարիշտ et tous ses dérivés, V. Ամբարիշտ, etc.

Ամպեղէն a. de nuage, formé de nuages, nuageux.

Ամպեմ, եցի vn. s'amasser en nuées, se couvrir de nuages, être nuageux.

Ամպին, ի s. chaire.

Ամպիովանի, նույ s. dais, baldaquin.

Ամպոտ a. nuageux, couvert de nuages.

Ամպրոպ, աց s. coup de tonnerre, tonnerre; orage, ouragan.

Ամպրոպային, այնոյ a. tonnant, qui lance des foudres, qui soulève des orages.

Ամպրոպայոյզ a. qui agite les orages.

Ամսագիր, գրոյ s. journal mensuel.

Ամսագլուխ s. commencement d'un nouveau mois, le premier, le premier jour du mois.

Ամսաթերթ, ից s. feuille ou journal mensuel.

Ամսաթիւ, թուոյ, ոց s. le jour, le quantième du mois.

Ամսական, աց a. d'un mois, mensuel; s. les menstrues, les règles; le mois, la paye d'un mois.

Ամսամիւտ; մտի, ից V. Ամսագլուխ.

Ամսաւոր, Ամսեայ V. Ամսօրեայ.

Ամսօրեայ, բի, ից a. d'un mois, qui dure tout un mois; — ժամանակ, un mois, espace d'un mois; յ— ժամանակի, dans un mois; — մանուկ, enfant âgé d'un mois.

Ամրաքնակ a. qui demeure dans un lieu sûr, fortifié.

Ամրագործ a. solidement fait.

Ամրախիտ առնեմ va. fourrer; mettre dans un lieu sûr, fortifié, mettre en sûreté.

Ամրածածուկ a. bien cou-

vert, caché; — առնել, bien couvrir, cacher; — լինել, bien se couvrir, se cacher.

Ամրական, ագ a. fort, fortifié, sûr; s. lieu fortifié, forteresse, place forte.

Ամրականք, անաց s. pl. les habitants d'une place forte; garnison.

Ամրակառոյց a. bâti, construit solidement, de solide construction.

Ամրակողմն, ման s. le côté plus fort, l'endroit bien fortifié.

Ամրակուռ a. très-solide, très-dur; — զէնք, armes solides.

Ամրանամ, ագայ vn. se fortifier, se raffermir; se fortifier, se munir, se retrancher, se remparer; se réfugier, chercher un refuge, un asile.

Ամրաշէն V. Ամրակառոյց.

Ամրապահ, ագ a. qui garde, qui conserve bien; bien gardé, bien conservé; s. châtelain, la garde d'une forteresse.

Ամրապահեստ V. Ամրապահ.

Ամրապարիսպ a. dont les murailles sont bien fortifiées.

Ամրացուցանեմ, ուցի va. fortifier, renforcer, munir; raffermir, affermir, consolider, soutenir.

Ամրափակ a. bien, hermétiquement fermé.

Ամրափակեմ, եցի va. fermer bien, hermétiquement.

Ամրոց, ագ s. château fort, forteresse.

Ամրութիւն s. solidité, fermeté, consistance; fort, fortification.

Ամփոփ a. contracté, rétréci, resserré, serré, réduit, restreint; étroit.

Ամփոփեմ, եցի va. contracter, resserrer, restreindre, serrer, rétrécir, renfermer, concentrer; առ ինքն —, s'attirer; — զմիտս, se recueillir; — զսուրն, mettre l'épée dans le fourreau.

Ամփոփիմ, եգայ vn. se contenir, se renfermer, être renfermé, contenu; se resserrer, se contracter, se serrer, se rétrécir, se ramasser, se concentrer; se replier, se fermer, se réfléchir, retourner; — սրոյ, rentrer dans son fourreau.

Ամփոփութիւն s. restriction, contraction, assemblage.

Ամփոփումն s. V. Ամփոփութիւն. — մտաց, recueilement.

Ամօթ, ոյ, ով s. honte, confusion; — է, il a honte, il est honteux; յ— առնել, faire honte, couvrir de honte, confondre; յ— լինել, զամօթի հարկանել, — ով կալ, avoir honte, se couvrir de honte, être confus; pl. parties honteuses.

Ամօթալի a. honteux.

Ամօթալից a. honteux; adv. honteusement.

Ամօթանք, նաց s. pl. honte, confusion; deshonneur.

Ամօթապարտ, ագ a. cou-

vert de honte, de confusion ; honteux, confus ; — առնել, couvrir de honte, de confusion, faire rougir ; — լինել, être couvert de honte, de confusion.

Ամօթերես a. qui a l'air honteux, confus ; adv. d'un air honteux, confus.

Ամօթխած, ի, ագ a. qui a de la pudeur, pudique, honteux, timide.

Ամօթխածութիւն s. pudeur, pudicité, retenue.

Ամօթոյ, ոյք s. honte, action honteuse ; parties honteuses ; a. honteux, infâme.

Այ interj. ho ! holà ! ô ! hé, toi ! ah ! ouf ! — Թշուառ, oh ! malheureux ! — դու, քեզ ասեմ, holà ! je te dis ; — դու, ô toi !

Այբբենարան, ի, ագ s. alphabet, abécé.

Այբուբենական a. alphabétique ; table —, — ցանկ.

Այբուբենք, ից s. alphabet.

Այգ, գոյ, գու, ուէ, գուց s. l'aube, le point du jour, aurore ; — ինել, V. Այգանամ. բնդ այգն, բնդ այգս այգուն, adv. au point du jour, de bon matin, de très-bonne heure ; յայգուէ, adv. dès le point du jour, de bonne heure ; յայգուէ մինչեւ յերեկոյ, depuis le matin jusqu'au soir.

Այգանամ, ացայ vn. être jour, luire, commencer à être jour.

Այգաւտ a. vignoble, plein de vignes, qui abonde en vignes.

Այգեգործ, ագ s. vigneron.

Այգեգործութիւն s. culture de la vigne.

Այգեկում, կծաց a. vendangeur.

Այգեկումք, կծոց s. pl. vendanges.

Այգեստան, ագ, Այգեստանեայք, եայց s. pl. vignobles, vignes.

Այգելէտ V. Այգաւտ.

Այգի, գոյ, գեաց s. vigne ; vigne (plante).

Այգորդ V. Այգեգործ.

Այգորեմ, եցի vn. souhaiter le bon jour.

Այգուն adv. au point du jour, dès le matin ; — այգուն, tous les matins.

Այգուց adv. dès le point du jour, de bonne heure.

Այդ, այդր, այդորիկ pron. démonstr. ce, celle, celui, celui-ci, celle-ci, cela ; այդու, par cela.

Այդչափ a. adv. tant, autant ; — զի, tellement que, au point que.

Այդպէս adv. ainsi, de cette façon, de cette manière ; ոչ —, ce n'est pas comme cela, ce n'est pas ainsi.

Այդպիսի, իսոյ, իսեաց a. tel ; այդպիսեաւքերմութեամբ, avec une telle chaleur.

Այդր adv. là, en ce lieu, en cet endroit ; եկն —, il est venu là, il y est venu ; a. ce, cette.

Այդրէն adv. de nouveau ; — դարձաւ, il est retourné ;

— յեծացաւ, il est enrichi de nouveau ; V. Այդր adv.

Այդրէնաճին a. indigène.

Այդքան V. Այդչափ.

Այեր s. air, atmosphère.

Այծիռ. Յայծիռս կալ, se tenir tout prêt. V. Ակնիռ.

Այժմ adv. à présent, présentement, maintenant, tout à l'heure, actuellement ; առ —, pour le moment, pour l'heure ; ց—, մինչեւ ց—, jusqu'à présent.

Այժմաճին a. nouveau-né, naissant.

Այժմեան a. présent, actuel, récent, moderne.

Այժմէն adv. dès à présent, dès ce moment, dès cette heure.

Այժմիկ V. Այժմ.

Այժու, ուց V. Այժմեան.

Այժուս, Յայժուս, Զայժուս V. Այժմ.

Այլ, այլոյ, այլում, յայլմէ a. autre ; — ոք, un —, եւ ոչ — ոք, pas même un — ; այլք, les autres ; այլով յեղանակաւ, d'une — manière ; յայլմէ կողմանէ, d'un — côté, de l'— côté ; այլով ճանապարհաւ, par un — chemin ; — է ասել, եւ — գործել, — chose est de dire, — chose est de faire ; եւ այլն, et cætera ; — ընդ այլոյ, l'un pour l'—, confus, pêle-mêle ; — յայլմէ լինել, être hors de soi, s'étourdir, être transporté de ; ընդ —, d'un — côté, d'un — chemin ; — իմն, — ինչ, — chose ; ոչ —

իւիք, en aucune — manière.

Այլ conj. mais, cependant.

Այլ adv. encore, de plus, davantage.

Այլաբան, ի, ից s. allégoriseur.

Այլաբանակտն a. allégorique.

Այլաբանեմ, եցի va. allégoriser.

Այլաբանութիւն s. allégorie.

Այլաբանօրէն adv. allégo-riquement.

Այլաբուն a. d'une autre nature.

Այլագոյն a. d'autre couleur ; s. autre couleur.

Այլագունակ a. différent, divers ; adv. différemment, d'une autre manière.

Այլագունեմ, եցի va. décolorer, déteindre, faire pâlir, altérer.

Այլագունիմ, եցայ vn. se décolorer, changer de couleur, se déteindre, pâlir, s'altérer ; այլագունեալ դէմք, figure pâle, altérée.

Այլագունութիւն s. décoloration, pâleur.

Այլադեն V. Այլակդեն.

Այլազգ a. autre, différent ; adv. autrement, d'une autre manière.

Այլազգի, ազգւոյ, գեաց s. qui est d'une autre nation, étranger ; a. étranger, différent ; païen.

Այլազգութիւն s. paganisme.

Այլազրկութիւն s. usurpation, vexation.

Այլալեզու, ագ a. qui parle une autre langue, étranger; s. langue différente.

Այլակարծիք, ծեաց a. de différente opinion, d'un avis différent.

Այլակերպ V. Այլադանդ.

Այլակերպ, ից, ագ a. d'une autre forme, de forme différente; déguisé, travesti; — յորջորջումն, allégorie, métaphore; յայլակերպս լինել, se déguiser, se masquer, se travestir; se transfigurer, se métamorphoser.

Այլակերպարան a. d'une autre figure.

Այլակերպեմ, եցի va. transformer, transfigurer, métamorphoser; déguiser, masquer, travestir; défigurer, altérer; — զերեսս, changer de visage.

Այլակերպիմ, եցայ vn. V. Յայլակերպս լինիմ; changer, s'altérer.

Այլակերպումն s. transfiguration, transformation, métamorphose; déguisement; différence; — Քրիստոսի, la transfiguration de J.-C.

Այլակրօն, ից a. qui est d'une autre religion, hétérodoxe.

Այլակրօնութիւն s. hétérodoxie.

Այլափառ a. qui est d'une autre foi, hétérodoxe.

Այլաձայն adv. sans accord.

Այլաձեւ a. d'une autre forme.

Այլադանդ, ոյ, ագ a. d'une autre secte, sectateur, dissident.

Այլամիտ a. qui a une autre intention, qui est d'un avis différent.

Այլայլախառն a. mêlé de différentes choses, confus.

Այլայլակ a. différent, divers, altéré, changé.

Այլայլեմ, եցի va. altérer, changer; altérer, troubler.

Այլայլիմ, եցայ vn. s'altérer, changer; s'altérer, se troubler, s'émouvoir.

Այլայլութիւն s. altération, changement; altération, trouble, émotion, différence.

Այլայլումն s. altération, changement.

Այլանդակ, ագ a. bizarre, étrange, drôle, absurde, singulier, baroque, extraordinaire, monstrueux, original, dénaturé, dégénéré, extravagant.

Այլանդակաբար adv. d'une manière bizarre, étrange, absurde.

Այլանդակեմ, եցի va. rendre bizarre, absurde, dénaturer, altérer, dégénérer.

Այլանդակիմ, եցայ vn. devenir bizarre, absurde, se dénaturer, se dégénérer.

Այլանդակութիւն s. bizarrerie, étrangeté, absurdité, monstruosité, extravagance, originalité, dégénération.

Այլանշան a. d'un autre signe.

Այլանուն a. allonyme.

Այլաշուրճն, շրճունք a.
double, dissimulé, faux.

Այլաշրջիկ յորջորջումն V.
Այլաբանութիւն .

Այլաչափ a. qui a une autre
mesure, de mesure différente.

Այլապէս adv. autrement,
d'une autre manière, différent.

Այլասացիկ a. allégorique ;
— յորջորջումն, allégorie.

Այլասեռ, Այլասեռ, ից a.
qui est d'une autre espèce,
d'un autre sexe, hétérogène.

Այլատարազ a. de forme
différente.

Այլատեսակ a. d'une autre
espèce.

Այլացեղ a. d'une autre race
ou tribu, étranger.

Այլափառ, աց a. hétéro-
doxe.

Այլափոխ a. transformé,
changé; allégorique; adv. dif-
féremment.

Այլափոխեմ, եցի va. trans-
former, changer, modifier,
diversifier, dénaturer, altérer;
déguiser, travestir; — զինքն
իծել ծառայի, se travestir en
un serviteur; ալափոխեալ
դէմք, visage défiguré, altéré.

Այլափոխութիւն s. transfor-
mation, changement, altéra-
tion.

Այլգունակ V. Այլագունակ.

Այլ եւ conj. mais encore.

Այլ եւ այլ a. différent, di-
vers; յ— տեղիս, en différents
lieux, endroits; adv. diffé-
remment.

Այլ եւ conj. encore, outre
cela; — երեք աւուրք, եւ...
encore trois jours, et...; une
autre fois, plus, davantage;
չկամիմ —, je ne veux plus.

Այլուստ, Այլուստեք adv.
d'ailleurs, d'autre part, d'un
autre côté.

Այլուր adv. ailleurs, autre
part, dans un autre endroit.

Այլ ուրեք V. Այլուր .

Այլ սակայն conj. mais ce-
pendant.

Այլօրինակ a. différent ;
adv. différemment.

Այծ, ից s. chèvre.

Այծամարդ s. satyre.

Այծարած, ից s. chevrier.

Այծաբաղ V. Այծբաղ.

Այծեամն, եման, եմանց s.
chevreuil.

Այծեայ, էի, ից a. de chèvre ;
s. poil de chèvre; camelot.

Այծեղջիւր, ջեր s. Capri-
corne.

Այծեմնիկ s. chevrette.

Այծենի, նույ, ենեաց a. de
chèvre; de poil de chèvre.

Այծերամակ, աց s. troupeau
de chèvres.

Այծի, ծույ, ծիք, ծեաց s.
chèvre.

Այծբաղ s. bouquetin.

Այն, այնր, այնորիկ, այնու,
այնուիկ pron. dém. ce, cet,
celle, celui, celle, celui-là,
celle-là, le, la; ընդ այս ընդ —,
par-ci, par-là, à droite, à
gauche.

Այնգունակ a. tel, sembla-
ble, pareil; adv. tellement,

pareillement, de telle manière.

Այն զի conj. parce que, car, d'autant plus.

Այն է, Այն ինքն է, Այն իսկ է conj. c'est-à-dire.

Այն ինչ adv. pendant, tandis que; récemment, à peine; — ճնեալ, nouveau-né.

Այնու զի conj. par cela, par cela même que.

Այնուհետեւ conj. depuis, depuis lors, depuis ce temps-là.

Այնչափ a. adv. tant, autant, si, aussi, tellement, à un tel point ou degré, à tel point; — զի, tellement que, au point que; — ... որչափ, tant ... autant.

Այնպէս adv. ainsi, tellement, de cette façon, comme cela, tant, si; — պատուական էր, il était si, tellement précieux; — է, c'est ainsi; — զի, tellement que, de façon que, si bien que, de sorte que, en sorte que; սակայն եւ —, avec cela même, malgré tout cela.

Այնպիսի, սույ, պիտեաց a. tel, pareil.

Այնքան, ոյ V. Այնչափ.

Այո adv. oui; —, կամիմ, oui, je veux.

Այսանալից a. plein de dérision, dérisoire, risible.

Այսանեմ, եցի va. bafouer, railler, se moquer de, narguer.

Այսանութիւն s. dérision, moquerie, raillerie.

Այսանումն V. Այսանութիւն.

Այսն s. raillerie, nargue,

dérision, risée, moquerie; — կատականաց, raillerie, moquerie, ignominie; — առնել, — եւ կատակ առնել, — կատականաց առնել, tourner en risée, en ridicule, en dérision, couvrir de ridicule, d'opprobre, d'ignominie, de honte et de risée, exposer à la risée de chacun.

Այսնականատակ գուսան s. mime, bouffon.

Այսնական լինել V. Այսպանեմ.

Այս, այսր, այսորիկ, այսու, այսուիկ a. dém. ce, cet, cette, ceci, celui, celle, celui-ci, celle-ci; այրս —, cet homme; կինս —, cette femme; քարինքս այսորիկ, ces pierres; — է, c'est, c'est-à-dire; ընդ —, par ici; զայսմանէ, là-dessus; առ —, à cela, pour cela; à cette occasion; յայսմանէ, par cela, à cause de cela; ըստ այսմ, ainsi, de cette manière; վասն այսորիկ, pour cela, c'est pour cela, à cet effet.

Այս, այսու, ոց s. l'esprit, le démon; — պիղծ, l'esprit immonde; — չար չարութեան, l'esprit malin, le mauvais esprit; — մոլորութեան, l'esprit de séduction; souffle, vent.

Այսաբեկ V. Այսահար.

Այսահիր a. démoniaque, possédé; — լինել, être possédé du diable.

Այսահալած a. qui chasse les démons.

Այսահար, այ a. possédé

possédé du démon, démoniaque, énergumène.

Այսահարիմ, եցայ vn. être possédé du démon.

Այսամուտ V. Այսահար.

Այս անուն a. tel, un tel, un nommé.

Այսգունակ V. Այսպէս.

Այս ինքն, Այս ինքն է conj. savoir, c'est-à-dire.

Այսուհետեւ adv. désormais, dorénavant, à l'avenir; conj. donc.

Այսչափ, ի, ից, աց a. adv. tant, autant; — մարդիկ, tant d'hommes; յայսչափ ժամանակէ հետէ, depuis tant de temps, depuis si longtemps; եւ ոչ — յիայն, ce n'est pas tout.

Այսպէս adv. ainsi, comme cela, de même, de cette façon, manière, sorte; որպէս ... —, comme ... ainsi, de même que.

Այսպիսի, պիսուր, պիսեաց a. tel; adv. V. Այսպէս.

Այսր adv. ici, en ce lieu-ci, dans cet endroit, çà; — անդր, çà et là, de côté et d'autre, par-ci, par-là; — եւ անդր հարկանիլ՝ հարկանել զմիտս, vaciller, chanceler, hésiter, être irrésolu; de çà, en deçà; իքէն եւ —, en deçà de toi; a. ce, cet, cette.

Այսրէն adv. de nouveau; — դառնալ, retourner; ici, en ce lieu; կալ —, rester ici.

Այսքան, ոյ, ի, ից Այսքանի, նույ, նեաց a. tant; այսքանոյ վաճառել, vendre à tant.

Այսօր, զայս օր, ցայսօր adv.

aujourd'hui; յինչեւ ցայսօր, jusqu'—, jusqu'à ce jour.

Այսօրածին a. qui est né aujourd'hui, nouveau-né.

Այսօրեայ a. d'aujourd'hui, du jour.

Այտ V. Այտք.

Այտի adv. de là, de là-bas, de ce côté-là, par là; pron. ce, cet, cette, ces.

Այտնում, տեայ, տուցեայ vn. s'enfler, se gonfler.

Այտոյց, ուցի s. enflure, tumeur, pustule.

Այտումն s. enflure, tuméfaction, gonflement; bouton, pustule.

Այտուցանեմ, ուցի va. enfler, gonfler, bouffir, tuméfier.

Այտք, տից s. joue; համբուրել զայտս, baiser à la —, sur la —.

Այր, առն, յառնէ, արամբ, արք, արանց s. homme; mari, époux; — իւրաքանչիւր, chacun, chaque personne; — զարամբ ելանել, entrer en concurrence les uns avec les autres, rivaliser, faire à l'envi, à qui mieux mieux, se faire concurrence; այր այր, այր ըստ առնէ, tout homme, chaque homme; — յընկեր, l'un à l'autre; — զընկեր, l'un l'autre, les uns les autres; ընդ — եւ ընդ կին, tant l'homme que la femme; առ —, յայր, par personne, par tête, à chacun; — խաղաղութեան, homme de paix; առն՝ արանց լինել, se marier, épouser qn.; առն

տալ, marier; քաջ արանց, César, empereur; վատ արանց, lâche, homme lâche.

Այր, ի, իւ, ից s. antre, grotte, caverne.

Այրաբար adv. en homme, comme un homme, virilement, valeureusement.

Այրաթող, ի, աց a. qui a laissé son mari, séparé de son mari, divorcé.

Այրական a. d'homme, viril, mâle.

Այրակերպ a. en forme d'homme.

Այրակերպիմ, եցայ vn. prendre la forme d'un homme.

Այրանամ, ացայ vn. devenir homme, entrer dans l'âge viril, prendre de la force.

Այրասէր a. qui aime son mari.

Այրասիրութիւն s. amour d'une femme pour son mari.

Այրասիրտ a. doué d'un cœur viril, brave.

Այրասպան a. qui a tué son mari. V. Մարդասպան.

Այրատ, etc. V. Յայրատ, etc.

Այրացաւեր առնել, brûler et dévaster.

Այրեաց տալ, brûler; յարեաց եւ յաւեր դարձուցանել, brûler et dévaster.

Այրելի a. combustible; celui qui brûle.

Այրեմ, եցի va. brûler.

Այրենոց s. hospice pour les veuves, pour les veufs.

Այրեցած, ի, ոյ s. brûlure; la zone torride.

Այրեցող, աց a. brûlant, caustique.

Այրեցուած, ոյ s. brûlure.

Այրեւծի, առն եւ ձիոյ s. cavalerie.

Այրընտիր a. choisi parmi les hommes, brave, vaillant;

— լինել, choisir les braves.

Այրի, բւոյ, բեաց s. a. veuve, veuf.

Այրիչ a. celui qui brûle.

Այրութիւն s. veuvage, virilité; l'âge viril, virilité.

Այրութի, ձիոյ s. cavalerie.

Այրումն s. brûlement.

Այց s. visite; — առնել, յայց ելանել, visiter, faire une visite; inspecter: — եւ խնդիր առնել, յայց եւ խնդիր ելանել, faire des recherches, examiner, inspecter.

Այցելու, ուի, աց s. visiteur; inspecteur; — լինել, visiter; inspecter.

Այցելութիւն s. visite; inspection, surveillance, examen.

Այցեմ, եցի va. visiter; inspecter.

Անագ, ի, ոյ s. étain.

Անագան a. tardif; adv. tard; s. le soir.

Անագան ուրեմն adv. tard, trop tard.

Անագանաւար a. semé tard; qu'on sème tard.

Անագանեմ V. Անագանիմ.

Անագանի adv. tard.

Անագանիմ, եցայ vn. tarder, retarder, venir tard.

Անագանութիւն s. tardiveté, retard.

Անազեայ a. d'étain.

Անազեմ, եցի va. étamer.

Անազիչ, Անազող, աջ s. étameur.

Անագորոյն, Անագորուն a. cruel, impitoyable, inhumain, féroce.

Անագորոյնութիւն s. cruauté, inhumanité, férocité.

Անագումն s. étamage.

Անազատ, աջ a. qui n'est pas noble; ignoble, bas, vil.

Անազատութիւն s. manque de noblesse.

Անազգի, զգւոյ, ազգեաց a. qui est de basse naissance, de basse origine, vil.

Անազդ a. sans être averti, subit.

Անազդական a. inefficace.

Անազդակիմ, եցայ va. être indiscipliné, polissonner.

Անազդելի a. qui n'est pas sensible, insensible.

Անաթեմայ V. Նովք, Անէծք.

Անալի a. qui n'est pas salé, insipide.

Անալութ, ի s. girafe.

Անախորժ, Անախորժելի a. désagréable, déplaisant.

Անախտ a. qui n'est pas sujet aux passions, aux maladies; innocent, pur.

Անախտութիւն s. apathie; pureté, innocence.

Անակնառու a. V. Անաչառ.

Անակնառութիւն V. Անաչառութիւն.

Անակնկալ a. inattendu, inespéré, inopiné.

Անակնունելի V. Անակնկալ.

Անահ a. sans peur.

Անաղ, Անաղի a. sans sel, insipide.

Անաղտ a. sans souillure, pur.

Անաղօտ a. sans obscurité, clair.

Անահելութիւն s. défaut de croissance, décroissement.

Անամուսին a. non marié, célibataire.

Անամուսնութիւն s. célibat.

Անամպ a. sans nuages, dégagé de nuages, serein.

Անամօթ, ից a. qui n'a point de honte, déhonté, éhonté, dévergondé, impudent.

Անամօթաբար adv. sans honte, impudemment.

Անամօթանամ, ացայ, Անամօթիմ, եցայ vn. perdre toute pudeur, se conduire avec impudence.

Անամօթութիւն s. impudence, impudeur, dévergondage.

Անայլալակ, Անայլալելի a. inaltérable, invariable, immuable.

Անայր a. sans mari, non mariée.

Անայցելու a. qui n'est pas visité; abandonné.

Անանկողին a. qui n'a point de lit.

Անանձն, Անանձնաւոր a. sans corps, inanimé, sans vie.

Անանձնզով a. qui ne fait point son éloge, modeste.

Անանձով a. qui ne peut pas être désiré; désagréable;

qui n'est pas étroit; large, spacieux.

Անանձրելի a. sans pluie.

Անանուխ, նխոյ s. menthe.

Անանուն a. qui n'a pas de nom, anonyme; sans nom, inconnu, obscur.

Անանջատ, Անանջատելի a. inséparable.

Անանց, Անանցական, Անանցանելի a. qui ne passe pas, sans fin, éternel; sans passage, impraticable, impénétrable.

Անանջաւոր a. qui ne passe pas, éternel.

Անաշխատ a. infatigable, sans fatigue, sans peine, aisé; adv. sans fatigue, sans peine.

Անաշխարհիկ a. étranger; expatrié, dépaycé.

Անաչառ a. qui ne fait pas acception de personne, impartial.

Անաչառութիւն s. impartialité.

Անապակ, աւ a. pur, sans mélange; vin pur.

Անապական a. incorruptible, impérissable.

Անապականութիւն s. incorruptibilité.

Անապաշաւ, Անապաշխար a. qui ne se repent pas, impénitent; adv. sans faire pénitence, sans repentir.

Անապաշխարութիւն s. impénitence.

Անապատ, ագ, ից s. désert; a. désert, inhabité.

Անապատական, ագ a. so-

litaire, ermite, anachorète.

Անապատակեաց a. qui vit dans le désert, ermite, anachorète.

Անապատասեր a. qui aime le désert, la solitude.

Անապատաւոր, ագ a. ermite, anachorète.

Անապատութիւն s. solitude, isolement, abandon.

Անապաւէն a. sans protection, délaissé.

Անառակ, ագ a. prodigue, libertin, débauché, déréglé.

Անառակաբար adv. d'une manière déréglée, en débauché

Անառակիմ, եգայ vn. mener une vie déréglée, vivre en débauché.

Անառակութիւն s. vie déréglée, débauche, libertinage, prodigalité.

Անառաջնորդ a. sans guide, sans chef.

Անառիկ a. imprenable, insaisissable, inexpugnable.

Անասելի a. indicible, qu'on ne peut pas dire.

Անասնաբար adv. brutalement, bêtement.

Անասնաբարոյ, ից a. brutal, bête, grossier.

Անասնաբոյժ a. qui nourrit, élève du bétail.

Անասնագէտ a. qui a le vice de la bestialité, bestial, brutal.

Անասնագիտութիւն s. crime que l'on commet avec une bête, bestialité, brutalité.

Անասնական a. brutal, bestial.

Անասնանամ, ացայ յՈ. s'a-brutir, se changer en bête.

Անասնացուցանեմ, ցուցի յՈ. abrutir.

Անասնասնոյց Վ. Անասնա-բոյծ.

Անասնիկ Տ. animalcule, pe-tite bête, petit animal.

Անասնութիւն Տ. nature de la brute, brutalité.

Անասուն, սնոյ, սնոց Տ. ani-mal, bête; a. bête, bête, irrai-sonnable, insensé.

Անաստառ. a. sans doublure.

Անաստուած, ից a. athée.

Անաստուածութիւն Տ. athé-isme.

Անաստուածապաշտութիւն Տ. idolâtrie.

Անարատ, ից a. immaculé, sans tache, pur.

Անարատաբար adv. sans tache, purement.

Անարատութիւն Տ. pureté.

Անարար, աց a. qui n'est pas fait, qui n'a pas été fait.

Անարարիչ a. qui n'a pas eu de créateur.

Անարգ, աց a. vil, abject, méprisé, ignoble, déshonoré, méprisable.

Անարգաբար adv. ignomi-nieusement, sans honneur.

Անարգամեծար a. qui ho-nore les indignes, les humbles.

Անարգանամ, ացայ յՈ. s'a-vilir, être déshonoré, s'humil-lier.

Անարգանք, անաց Տ. dés-honneur, ignominie, affront, mépris.

Անարգասաւոր, աց a. in-fertile, infécond, infructueux, stérile.

Անարգասաւորութիւն Տ. in-fertilité, infécondité, stérilité.

Անարգել a. adv. sans ob-stacle.

Անարգելութիւն Տ. état d'une chose sans obstacle, liberté.

Անարգեմ, եցի, եալ յՈ. dés-honorer, mépriser, avilir.

Անարգիչ, Անարգու a. qui déshonore, déshonorant, avi-lissant, méprisant, dédai-gneux.

Անարգութիւն Տ. déshon-neur, avilissement, ignomi-nie, abjection, humiliation; j— իջանել, s'avilir.

Անարդ, ոյ a. sans orne-ment; difforme.

Անարդար, ոց a. injuste, inique.

Անարդարութիւն, Տ. injus-tice, iniquité.

Անարդին a. infructueux, inutile; sans mérite.

Անարդութիւն Տ. manque d'ornement; difformité.

Անարել a. sans soleil.

Անարժան, ի, ից, աց a. in-digne; — համարել, dédaigner, ne pas juger digne, regarder comme indigne; — լինել, se rendre indigne, démeriter; Վ. Անպատշաճ, Անարդար.

Անարժանաբար, Անարժա-նապէս adv. indignement, d'une manière indigne.

Անարժանաւոր a. indigne.

Անարժանութիւն Տ. indi-

gnité; —բ, indignement; V. Անպատշաճութիւն.

Անարի, բոյ, բեաց a. qui manque de courage; pusillanime, lâche; gigantesque, énorme.

Անարիութիւն V. Անարութիւն.

Անարիւն, բեան, բեանց a. qui n'a pas de sang; non sanglant.

Անարծաթ, ագ, ից a. qui n'a point ou ne reçoit point d'argent; qui n'est pas à prix d'argent, gratuit.

Անարծաթասէր a. qui n'aime pas l'argent.

Անարմատ a. qui n'a pas de racine, sans racine.

Անարուեստ, ից a. qui n'a pas d'art, qui est sans art, inhabile; sans art, simple, naturel; rustique, grossier.

Անարութիւն s. manque de courage, pusillanimité, lâcheté.

Անարօր, Անարօրադիր a. non labouré ou défriché, inculte.

Անաւագ, ագ a. faible, débile; humble, bas.

Անաւագակեր a. qui vexe les faibles.

Անաւագութիւն s. faiblesse; abaissement, humilité.

Անաւեր a. qui n'est pas ruiné.

Անբաժ a. inséparable; privé.

Անբաժան V. Անբաժին.

Անբաժանական V. Անբաժանելի.

Անբաժանելի a. indivisible, inséparable.

Անբաժին a. inséparable; privé de sa part, qui n'a point de part à.

Անբախտ a. infortuné, malheureux.

Անբախտութիւն s. infortune, malheur.

Անբաժբառ a. irréprochable, irrépréhensible.

Անբան, ից a. privé de raison, brute; privé de la parole; s. bête brute, bête, animal.

Անբանս, Անբանաբար adv. comme une brute, comme un animal, bêtement.

Անբանական a. brutal, irraisonnable.

Անբանանաժ, ագայ va. s'abrutir, devenir comme une bête brute.

Անբանաւոր, ագ a. irraisonnable, irrationnel, brute.

Անբանութիւն s. manque de raison, privation de la parole; abrutissement, brutalité.

Անբաշխելի a. impartible.

Անբառաչ a. sans mugissement, sans bêlement.

Անբասիր a. irréprochable, irrépréhensible; — առնել, excuser, justifier; — լինել, être excusé, se justifier.

Անբարբառ a. qui ne parle pas, muet; — կալ, ne pas parler, rester muet.

Անբարբառութիւն V. Անխօսութիւն.

Անբարեկամ a. qui n'a pas d'ami, sans ami.

Անբարեւէր a. qui n'aime pas le bien, ennemi du bien.

Անբարի, բոյ, բեաց a. qui n'est pas bon ou bien, mauvais, méchant.

Անբաց a. qui n'est pas ouvert, qui ne s'ouvre pas.

Անբաւ, ից a. infini, immense, excessif; impossible; —, յանբաւ, adv. à l'infini.

Անբաւազօր a. dont la puissance est infinie.

Անբաւաճաւալ a. très-étendu, immense.

Անբաւական a. insuffisant, incapable; immense, infini.

Անբաւականութիւն s. insuffisance, incapacité.

Անբաւելի V. Անբաւական.

Անբաւութիւն s. infinité, immensité.

Անբեղնաւոր, Անբեղուն, Անբեր a. improductif, infructueux, infertile, stérile.

Անբերելի, լեաց a. insupportable.

Անբերութիւն s. infécondité, infertilité, stérilité.

Անբժշկելի a. inguérisable, incurable.

Անբժշկութիւն s. incurabilité.

Անբիծ, etc. V. Ամբիծ, etc.

Անբնակ a. inhabité, désert; qui n'a pas d'habitation, de foyer.

Անբնական a. qui n'est pas naturel, artificiel.

Անբնակելի a. inhabitable.

Անբնիկ a. abusif.

Անբոյժ V. Անբժշկական.

Անբոյս a. sans végétation; qui ne pousse, qui ne végète pas.

Անբովանդակ, Անբովանդակելի a. infini, immense; incompréhensible, inconcevable.

Անբովանդակութիւն s. infinité, immensité.

Անբոց a. sans flamme.

Անբուծելի V. Անբժշկելի.

Անբուն a. qui n'est pas de même nature, bâtard.

Անբուսական a. qui n'est pas végétal.

Անբունադատ a. sans contrainte, volontaire.

Անգամ adv. fois; այս —, cette —, pour cette —; այլ —, une autre —; առաջին —, la première —; բազում —, plusieurs —, nombre de —, plus d'une —, maintes —; քանի՞ցս —, combien de —? քանիցս —, toutes les —, autant de —; — մի, առ — մի, une —, une seule —.

Անգամ conj. même, aussi; ինքն —, lui même.

Անգայտ a. clair, peu serré, peu dense; raréfié, dilaté; fluét, grêle.

Անգայտանամ, ացայ vn. se raréfier, se dilater.

Անգայտացուցանեմ, ուցի va. raréfier, dilater.

Անգայտութիւն s. raréfaction, dilatation.

Անգար, ի. s. migraine.

Անգարշ a. qui n'exècre pas, qui ne se dégoûte pas; — լինել, ne pas se dégoûter.

Անգեղ *s.* anse.

Անգեղ, Անգեղեայ, Անգեղեցիկ *a.* qui n'est pas beau, laid.

Անգէտ *a.* ignorant; ignoré, inconnu; յանգէտս, *adv.* par ignorance, à l'insu, sans savoir.

Անգթաբար *adv.* sans pitié, cruellement, impitoyablement.

Անգթութիւն *s.* cruauté; անգթութեամբ, cruellement.

Անգիծ *a.* qu'on ne peut pas rayer; sans rayure, sans raie.

Անգին *a.* sans prix.

Անգիտաբար *adv.* ignoramment, sans savoir.

Անգիտանամ, ացայ, ացիր *vn.* ignorer, ne pas savoir.

Անգիտելի *a.* ignoré, inconnu.

Անգիտութիւն *s.* ignorance; անգիտութեամբ, par ignorance, sans savoir.

Անգիր *a.* non écrit, sans écrit.

Անգիւտ *a.* introuvable, rare, précieux; յանգիւտս, *adv.* par défaut, n'ayant pas.

Անգլուխ *a.* sans tête; sans chef.

Անգծելի *a.* qu'on ne peut pas rayer.

Անգղ, գեղ, գեղց, եղաց *s.* vautour.

Անգնալի, Անգնաց *a.* où on ne peut pas aller, marcher; impraticable, impénétrable.

Անգոհ *a.* mécontent.

Անգոյ, ից *a.* qui n'existe pas ou ne saurait exister; —*p.* *s. pl.* rien, néant; յանգոյից

ստեղծագործել, créer de rien.

Անգոյն *a.* incolore, sans couleur.

Անգոյութիւն *s.* néant.

Անգոսնասէր *a.* qui aime à mépriser.

Անոսնեմ, եցի *va.* mépriser, ne faire aucun cas de.

Անգովելի *a.* qui n'est pas louable, blâmable.

Անգործ *a.* inoccupé, désœuvré, inactif; oisif, inerte; non travaillé, brut, inculte.

Անգործադրելի *a.* impraticable, inapplicable, inexécutable.

Անգործադրութիւն *s.* inexcution.

Անգործածելի *a.* dont on ne peut pas se servir.

Անգործածութիւն *s.* non-usage.

Անգործութիւն *s.* inaction, désœuvrement, inactivité, oisiveté, inertie.

Անգութ *a.* impitoyable, cruel, inhumain.

Անգուշեմ *V.* Անկուշեմ.

Անգրագէտ *a.* illettré, ignorant.

Անգրիցեմ *V.* Հանգրիցեմ.

Անգօտի *a.* sans ceinture.

Անդ, ոյ, ոց *s.* champ, campagne.

Անդ *adv.* là, là-bas, y; իվեր —, là-haut; alors; autrefois; *a.* ce, celui ou celle qui est là, qui est là-bas.

Անդադար *a.* qui n'a point de cesse, continuuel, assidu; *adv.* sans cesse, sans relâche,

Անդանեմ, եցի vn. penser, méditer, réfléchir; examiner.

Անդամ, ոյ, ոց s. membre; առնի —, membre viril. la verge; անդամ անդամ, membre par membre, en morceaux; — յօշել, démembrer, découper.

Անդամաժիւ, թուի s. les membres découpés, tous les membres.

Անդամալոյծ, լուծի, ծաց, ծից, a. s. paralytique, paralysé.

Անդամալուծիմ, ծեցայ vn. être paralysé, se paralyser, être atteint de paralysie.

Անդամալուծութիւն s. paralysie.

Անդամակոտոր առնեմ va. casser les membres.

Անդամահատ a. qui a un membre coupé.

Անդամայաղձ V. Յաղթանդամ.

Անդամանդ s. diamant.

Անդամնաւորիմ, ըեցայ vn. avoir les membres formés, se former.

Անդանդաղ a. qui n'est pas lent, prompt, diligent, empressé; adv. sans lenteur, promptement, avec diligence.

Անդանդաղութիւն s. diligence, promptitude, empressement.

Անդանօր adv. là, là-bas.

Անդաշն a. sans contrat.

Անդառնալի V. Անդարծ.

Անդաստակ, աց s. portique.

Անդաստան, աց s. champ, campagne.

Անդաստիարակ a. qui n'a pas reçu d'éducation, sans éducation; qui n'a pas de précepteur.

Անդատ a. qui n'a pas été jugé; — լինել, ne pas être jugé; — կալ՝ մնալ, rester sans être jugé.

Անդատապարտ a. qui n'a pas été condamné; non condamnable.

Անդատաստան a. sans jugement.

Անդատաւոր a. sans juge.

Անդարծ, ից a. irrévocable; inconvertible; — կամօք, absolument; V. Անդարծաբար.

Անդարծաբար adv. irrévocablement, à jamais, pour toujours.

Անդարման, Անդարմանելի a. irrémédiable, irréparable, incurable.

Անդեայ, էոց, էից, Անդեայք, եայց s. troupeau de gros bétail.

Անդեղայ, ից, Անդեղեղայ, եղաց s. antidote, contre-poison.

Անդել a. sans démon.

Անդէն adv. là, là-même, dans ce lieu même, sur la place; de suite; — եւ անդ, — վաղ-վաղակի, — իսկ, adv. sur-le-champ, tout de suite, à l'instant même, aussitôt après.

Անդէորդ, աց s. bouvier, pâtre.

Անդէորդական a. bucolique.

Անդերդուծիւն s. métier de père.

Անդէպ a. inopportun, inconvenient, déplacé; adv. mal à propos, d'une manière inconvenante.

Անդէպ V. Յանդէպս.

Անդնդալից a. plein d'abîmes.

Անդնդախոր a. profond comme un abîme, très-profond.

Անդնդական, Անդնդային a. d'abîme; infernal; très-profond.

Անդնդահերձ a. qui fend les abîmes, les eaux.

Անդնդապտոյտ a. qui se tourne dans l'abîme, précipité dans l'abîme.

Անդնդասոյզ a. abîmé, submergé, précipité dans un abîme, engouffré; — լինել, s'engouffrer, se précipiter dans un abîme, aller au fond; — առնել, engouffrer, précipiter dans un gouffre, couler à fond.

Անդոհական a. inquietant, fâcheux, effrayant, affreux, sinistre.

Անդոյր, a. large.

Անդորր a. large, vaste; s. lieu vaste; élargissement; allègement, tranquillité, soulagement, aise, repos, paix: յանդորրու, adv. paisiblement, à son aise, tranquillement; յ— հանել, — առնել, alléger, soulager, reposer, tranquilliser, calmer.

Անդորրագիբ, գրոյ s. quittance.

Անդորրամիտ a. d'un esprit tranquille, paisible, serein.

Անդորրանամ, աջայ vn. être large, s'élargir; se tranquilliser, se calmer, se soulager, se reposer.

Անդորրացուցանեմ, ուցի, Անդորրեցուցանեմ, ուցի va. élargir; tranquilliser, calmer, apaiser, soulager, alléger, faire reposer.

Անդորրիմ, եցայ V. Անդորրանամ.

Անդորրիչ a. qui tranquillise, repose, allège, tranquillisant.

Անդորրութիւն s. grande étendue; tranquillité, sérénité, calme, repos, aise, bien-être, soulagement, allègement.

Անդու a. qui ne cesse point, qui n'a point de relâche, continuuel, assidu; adv. sans cesse, sans relâche.

Անդունդք, դնդոց s. abîme, gouffre; fig. Tartare, enfer.

Անդուռն a. sans porte; fig. — բերան՝ լեզու, indiscret, bavard. langue effrénée.

Անդուտ adv. de là, de là-bas, de ce côté-là; depuis, depuis lors, dès ce moment; — յայնց ժամանակաց, dès lors; — ի վերուստ, d'en haut, de là-haut, du haut; dès le commencement, dès l'origine.

Անդ ուրեմն adv. là-bas; alors.

Անդպրումիւն V. Անուսումնութիւն.

Անդստին *adv.* dès, dès que, depuis, dès le principe, dès l'origine, dès l'abord; de nouveau; même; aussitôt, aussitôt après, à l'instant même; — իկաւոյ, de la même argile; — իմանկութենէ, dès l'enfance.

Անդր *adv.* là, là-bas; de côté, allons, fi, fi donc! Թող — իրաց զգրիստոնէութիւնն, allons, laisse de côté le christianisme.

Անդր, Անդր քան, եւ անդր *adv.* au delà, au delà de, de l'autre côté, outre, loin; depuis, dès.

Անդրադարձ *s.* échange, récompense; réplique, repartie; *a.* réciproque, mutuel; retourné en sens inverse, inverse, renversé.

Անդրադարձութիւն *s.* retour; renversement, inversion; récompense; échange; réplique, réponse; — լուսոյ, réflexion de la lumière.

Անդրանիկ, անկի, անկան, կաց *a.* *s.* aîné, premier-né; primitif, principal, premier.

Անդրանկաճախ *a.* qui extermine les premiers-nés.

Անդրանկածին, ծնի, նաց *a.* qui enfante, qui a enfanté une première fois, primipare.

Անդրանկածնունդ *a.* premier-né.

Անդրանկանամ, ացայ *vn.* être l'aîné.

Անդրանկացուցանեմ, ուցի *va.* rendre l'aîné, investir du droit d'aînesse.

Անդրանկութիւն *s.* primogéniture, aînesse.

Անդրալարտիք, տեաց *s.* culotte, chausses.

Անդրդուելի *a.* inébranlable, ferme, inflexible.

Անդրէն *adv.* de nouveau, une autre fois; là, là-bas, dans ce même lieu; — սկսանել, recommencer; — նորոգել, renouveler.

Անդրժելի *a.* inviolable.

Անդրի, րոյ, րեաց *s.* statue.

Անդրիագործ, ի, աջ *s.* statuaire, sculpteur; *a.* fait comme une statue, sculpté.

Ադրիանդ, ի, աջ *V.* Անդրի.

Անդրիանտագործ *V.* Անդրիագործ.

Անդրոյթք *s.* renvoi, régurgitation.

Անդրոշմ, աջ *a.* sans marque, sans signe; qui n'est pas confirmé, baptisé.

Անդրուար, Անդրուլար *s.* monture, cheval de harnais; attelage, équipage.

Անեզր, Անեզրական *a.* sans bornes, sans limites, immense.

Անել *a.* sans issue; — փողոց, impasse.

Անեղ, ից *a.* incréé; qui n'a point existé, non avenu.

Անեղաբար *adv.* sans être créé, étant le créateur de soi-même.

Անեղածին *a.* qui est né du Père incréé.

Անեղբայր, բոր *a.* qui n'a pas de frère, sans frère.

Անեղծ, ից, Անեղձական *a.*

incorrompu, incorruptible, impérissable, indestructible.

Անեղծութիւն s. incorruption, incorruptibilité, indestructibilité.

Աներ, ոյ s. beau-père, père de l'épouse; beau-frère, frère de l'épouse; աներք, les parents, la famille de l'épouse.

Աներածիշտ a. étranger à la musique.

Աներածշտութիւն s. ignorance de la musique.

Աներանամ, ագայ vn. être, devenir beau-père, beau-frère.

Աներասան, Աներասանակ a. sans frein, débridé.

Աներք V. Անժամանակ.

Աներեկ, Աներեկոյ a. qui n'a pas de soir, toujours lumineux.

Աներեւակ, Աներեւակի a. non apparent, invisible.

Աներեւոյթ, ութի, ից a. invisible, caché; s. gram. l'infinif; — լինել, disparaître.

Աներեւոյթ, Յաներեւոյթս adv. invisiblement; en cachette.

Աներեւութեանամ, ագայ vn. disparaître.

Աներեւութեացուցանեմ, ցուցի va. faire disparaître, dérober à la vue.

Աներեւութիւն, Աներեւութիւն s. disparition.

Աներկամ a. sans fer, sans chaînes.

Աներկբայ a. qui n'est pas douteux, indubitable, incontestable; adv. indubitable-

ment, sans doute, incontestablement; — լինել, ne pas douter, être certain, sûr.

Աներկբայելի V. Աներկբայ.

Աներկեւան a. sûr, certain, assuré; sans crainte, hardi; adv. sans doute, sûrement, avec sécurité; sans crainte, hardiment.

Աներկեւանութիւն s. sûreté, sécurité.

Աներկիւղ a. qui ne craint pas, sans peur, hardi, intrépide; qui n'inspire pas de crainte, où il n'y a pas à craindre; adv. sans crainte, intrépidement, hardiment, courageusement.

Աներկիւղած a. qui n'a point la crainte de Dieu, irréligieux.

Աներկիւղածութիւն s. irréligion.

Աներկիւղութիւն s. absence de crainte, intrépidité, hardiesse, courage.

Աներկմիտ a. qui ne doute pas, qui n'hésite pas, sûr, certain.

Աներորդի, դւոյ, դւոց s. fils du beau-père, beau-frère.

Անեփ a. qui n'est pas cuit, cru.

Անզանազան a. indifférent.

Անզանազանութիւն s. indifférence.

Անզարդ a. qui n'est pas orné, sans parure, simple.

Անզարդանամ, ագայ vn. se déparer, être privé, dépouillé de sa parure.

Անզարդացուցանեմ, ցուցի

va. déparer, priver ou dépouiller de sa parure.

Անզարդութիւն *s.* manque d'ornement, de parure.

Անզաւակ, ազ *a.* qui n'a pas d'enfants; qui n'enfante pas, stérile.

Անզաւակեմ, եցի *va.* priver du bonheur d'avoir des enfants.

Անզաւակիմ, եցայ *vn.* n'avoir pas d'enfants, se priver, être privé de ses enfants, perdre son enfant, ses enfants.

Անզաւակութիւն *s.* privation, impossibilité d'avoir des enfants, stérilité.

Անզբաղ *a.* qui n'est point occupé ou distrait, inoccupé; recueilli; *adv.* *V.* Անզբաղապէս.

Անզբաղապէս *adv.* sans occupation, sans distraction, sans être distrait par rien.

Անզբաղութիւն *s.* manque d'occupation, de distraction; recueillement.

Անզբոս *a.* qui n'est pas distrait, recueilli.

Անզբոսութիւն *s.* manque de distraction, recueillement.

Անզգամ, ի, ազ *a.* insensé, fou, sot; imprudent, étourdi, coquin, méchant, malveillant, insolent.

Անզգամաբար *adv.* comme un insensé, sottement, follement; imprudemment, méchamment.

Անզգամեցուցանեմ, ցուցի *va.* rendre insensé, méchant.

Անզգամիմ, մեցայ, մեալ *vn.* se conduire mal, agir méchamment, être méchant, malveillant, insensé.

Անզգամութիւն *s.* méchanceté, perversité; folie, sottise, imprudence.

Անզգայ, ից *a.* insensible, apathique; stupide, hébété; — լինել, être, devenir insensible.

Անզգայ, Յանզգայ, Յանզգայս *adv.* insensiblement, d'une manière insensible; avec apathie, stupidement.

Անզգայաբար *V.* Անզգայ *adv.*

Անզգայական *V.* Անզգայ *a.* Անզգայանամ, ացայ *vn.* être, devenir insensible, apathique.

Անզգայացուցանեմ, ցուցի *va.* rendre insensible, apathique.

Անզգայիմ, եցայ *V.* Անզգայանամ.

Անզգայութիւն *s.* insensibilité, apathie.

Անզգայուն, յնոյ, ոց *a.* insensible.

Անզգաստ, ից *a.* imprudent, étourdi; non senti, non averti, non aperçu; յանզգաստս, յանզգաստից, *adv.* insensiblement, sans qu'on s'en aperçoive; sans avertir, par mégarde.

Անզգաստութիւն *s.* imprudence, étourderie, inadvertance.

Անզգոյշ, գուշի, ից *a.* qui n'est point sur ses gardes, qui

ne prend pas de précaution, malavisé, imprudent; — լինել, ne pas se tenir en garde, sur ses gardes.

Անզգոյշ, Անզգուշաբար adv. sans précaution, imprudemment, par mégarde.

Անզգուշութիւն s. manque de précaution, imprudence.

Անզգօն, ից a. indiscret, imprudent.

Անզեղջ, ից a. qui ne se repent pas, impénitent; irrévocable; adv. sans se repentir, sans regret.

Անզերծ a. dont on ne peut se sauver.

Անզէն a. qui n'a point d'armes; adv. sans armes.

Անզիրկ a. qui n'est point privé.

Անզղուծիւն s. impénitence, endurcissement.

Անզնին, Անզնելի a. qu'on ne peut observer, examiner; incompréhensible, imperceptible.

Անզոհ a. qui n'est pas propre aux sacrifices; impur, profane; adv. sans sacrifices.

Անզոյգ a. impair, impaireil; — գործել, départier, départier.

Անզուգական a. inégal, incomparable, sans égal, sans pareil, unique.

Անզուգականութիւն s. inégalité, état d'une chose incomparable, excellence.

Անզուգութիւն s. disparité, inégalité; discorde, dissension.

Անզրաւ, Անզրաւական a. interminable, infini.

Անզօր, աջ, Անզօրական a. sans force, faible; impuissant, inefficace.

Անզօրանամ, աջայ տո. être sans force; ne pouvoir pas, devenir impuissant.

Անզօրացուցանեմ, ուցի va. rendre sans force, impuissant.

Անզօրութիւն s. manque de force; impuissance; méd. adynamie.

Անզօշաքաղ a. désintéressé.

Անէծք, Նիծից s. malédiction, imprécation.

Անէ՛ծք interj. malédiction! maudit soit!

Անէութիւն s. néant.

Անըմբեր, Անըմբերելի a. impatient; insupportable.

Անըմբոն V. Անպատշաճ.

Անըմբոնութիւն V. Անպատշաճութիւն.

Անըմբոնելի a. insaisissable, imprenable; inconcevable, incroyable.

Անընդդիմաբանելի a. incontestable.

Անընդդիմակ, Անընդդիմակայ, Անընդդիմակաց a. irrésistible.

Անընդել a. qui n'est pas apprivoisé, familier, familiarisé; qu'on ne peut apprivoiser, familiariser; inaccoutumé, extraordinaire, étrange; sauvage, brutal.

Անընդելական a. inaccoutumé, extraordinaire.

Անընդելութիւն s. manque

de familiarité; humeur, naturel sauvage.

Անընդհատ a. continu, non interrompu; continuuel, successif; adv. sans interruption, continuellement.

Անընդմիջաբար adv. immédiatement.

Անընդմիջական a. immédiat.

Անընդունակ a. qui n'admet pas; non susceptible de; qui n'a pas été admis ou reçu, inadmissible; incapable, inhabile, inapte.

Անընդունակութիւն s. l'action de ne pas recevoir, d'admettre; incapacité, inhabileté.

Անընդունելի a. inadmissible, désapprouvé.

Անընթաց a. qui ne marche, qui ne court pas.

Անընթեռնելի a. illisible, indéchiffrable.

Անընկալ a. non reçu, admis; inadmissible; adv. sans recevoir.

Անընկեր a. sans compagnon; seul.

Անընկերական a. insociable.

Անընկերականութիւն s. insociabilité.

Անընկերասեր a. qui n'aime pas ses compagnons.

Անընկճելի a. indomptable, indompté.

Անընչասէր a. qui n'aime pas les richesses, désintéressé.

Անընչութիւն s. manque de biens, pauvreté.

Անընտանի a. qui n'est pas

familier; étranger; sauvage, brutal.

Անընտել V. Անընդել.

Անընտիր a. non choisi, non élu; rebut, commun, mauvais.

Անընտրաբար adv. sans faire choix; V. Անընտրողաբար.

Անընտրող a. qui ne fait pas de choix; indiscret.

Անընտրողաբար adv. indiscrètement.

Անընտրողութիւն s. manque de choix; indiscrétion.

Անըստգիտ a. irréprochable, irrépréhensible.

Անըստերիւր a. infallible.

ԱՆԹ V. ԱնուԹ.

Անթազաւոր, աջ a. sans roi.

Անթաղ a. qui n'est pas enseveli, enterré.

Անթանցիկ s. fascicule, brassée, boîte.

Անթառամ a. immarcescible, qui ne se flétrit pas; adv. sans se flétrir; s. amara-
rante, immortel.

Անթարգման, Անթարգմանելի a. intraduisible; sans interprète.

Անթարթափ a. qui ne cligne pas l'œil; adv. sans cligner l'œil, fixement; — աչօջ պշնուլ, regarder fixement, d'un œil fixe, fixer ses regards, ses yeux sur qn., sur qch.

Անթարշամ V. Անթառամ a.

Անթաց a. qui n'est point mouillé, sec.

Անթափ a. qui a tout son poil, tout neuf; — իմոաց յի-

շել, se rappeler, se souvenir très-bien.

Անթափանց, Անթափանցիկ a. impénétrable, opaque.

Անթաքուստ, Անթաքելի a. qui ne se cache pas, qu'on ne peut pas cacher, évident.

Անթել, ի s. braise; — հարկանեմ, couvrir le feu sous la cendre.

Անթելայ V. Անդելայ.

Անթեմ, ի s. camomille.

Անթերի a. entier, complet, achevé, parfait; adv. entièrement, complètement.

Անթել, ից a. sans ailes.

Անթիհիւպատոս, աց s. proconsul.

Անթիպատոմիւն s. proconsulat.

Անթիւ, Թուոյ, ոց a. sans nombre, innombrable; — իբրզգմութենէ, d'une multitude innombrable.

Անթլիատ, ից a. incirconcis.

Անթլիատոմիւն s. incirconcision.

Անթող, Անթողի a. impar-donnable, irrémissible.

Անթոշակ a. sans pension, sans gage; sans le viatique.

Անթոյն a. sans poison.

Անթուրծ a. qui n'est pas cuit; — սափոր, urne non cuite.

Անժամ a. intempestif, inopportun; adv. à contre-temps, dans un moment inopportun, avant, mal à propos.

Անժաման a. qui n'est pas arrivé, tardif.

Անժամանակ, Անժամանա-

կական, Անժամանակաւոր a. qui n'a pas de temps, n'est pas soumis aux lois du temps, éternel.

Անժամութիւն s. contre-temps, inopportunité, mal à propos.

Անժառանգ a. qui est sans héritier.

Անժառանգեմ, եցի va. rendre sans héritier; déshériter.

Անժխտելի a. irréfutable, incontestable.

Անժոյժ, ժուծի, ից a. impatient; qui ne peut pas endurer.

Անժուժամամ V. Անժուծիմ.

Անժուծելի a. insupportable, intolérable.

Անժուծիմ, եցայ vn. s'impatienter, perdre la patience.

Անժուծկալ a. impatient; incontinent, intempérant.

Անժուծկալութիւն, Անժուծութիւն s. impatience; incontinence, intempérance.

Անժպիտ a. qui ne sourit point, triste, morose, sévère; adv. sans sourire, tristement.

Անիծ, ոյ s. lente.

Անիծաբեր a. qui porte la malédiction.

Անիծակուր առնեմ va. maudire, accabler de malédictions.

Անիծանելի a. qui maudit; digne de malédiction.

Անիծանեմ, ծի, Անիծեմ, եցի va. maudire, faire des imprécations contre.

Անիծապարտ a. sujet aux malédictions, maudit, qui mérite d'être maudit.

Անիծեալ a. maudit.

Անիծիչ a. celui, celle qui maudit, qui fait des imprécations.

Անիմայ, ից a. qui ne comprend pas, imbécile.

Անիմանալի a. inintelligible, incompréhensible, incompréhensible, inconcevable.

Անիմաստ, ից a. manque de sagesse, de science; insensé, privé de raison, déraisonnable; inconsideré, imprudent; յանիմաստ adv. follement, sans raison; sans s'en apercevoir.

Անիմաստաբար adv. peu sagement, follement, imprudemment.

Անիմաստասէր a. qui n'aime pas la philosophie, la sagesse, les sciences.

Անիմաստութիւն s. manque de sagesse, folie, imprudence.

Անիմաստուն a. qui manque de sagesse, insensé, fou.

Անիմաց a. incompréhensible, incompréhensible; qui ne comprend pas.

Անինչ, ընչի, ից a. sans biens, qui n'a pas de biens, gueux; s. rien, néant, nullité.

Անիշխան a. qui est sans prince, sans chef; qui est maître de lui-même, indépendant; qui n'est pas prince, chef; anarchique.

Անիշխանական a. anarchique.

Անիշխանութիւն s. anarchie.

Անիսոն, ի ս. amis.

Անիրան a. sans corps, difforme.

Անիրաւ, աջ a. injuste, inique; յանիրաւի adv. injustement, iniquement.

Անիրաւեմ, եցի va. Անիրաւիմ, եցայ vn. être injuste, commettre une injustice.

Անիրաւութիւն s. injustice, iniquité; —բ, injustement.

Անիւ, նուոյ, ոց s. roue.

Անլոյծ, լուծի, ից a. qu'on ne peut délier, détacher; insoluble, indissoluble.

Անլոյս, լուսի, ից a. qui n'a pas de lumière, qui n'est pas éclairé ou illuminé; obscur.

Անլու, ի, աջ a. qui n'entend pas: indocile, désobéissant.

Անլուայ a. non lavé, sale.

Անլուծանելի V. Անլոյծ.

Անլուսին a. sans lune.

Անլուր a. qui n'entend pas; qui n'a pas entendu; qui ne veut pas entendre, indocile, désobéissant; inouï, étrange.

Անլուելի a. qui ne se tait pas, qui ne sait pas se taire.

Անլսող a. qui ne veut pas entendre, indocile, désobéissant.

Անխաբ a. qui ne se peut tromper, infailible; imprenable, inexpugnable, sûr; qui ne trompe pas, sincère, juste.

Անխախտ a. solide, inébranlable, ferme.

Անխախտ, Անխախտելի V. Անխախտ.

Անխաղաղատէր a. qui n'aime pas la paix, turbulent.

Անխաղաց *a.* qui ne marche pas, immobile, ferme.

Անխայեմ, եցի *va. vn.* épargner, ménager; ne pas épargner.

Անխայութիւն *s.* épargne, ménagement.

Անխառն *a.* sans mélange, pur; qui ne se mêle pas, distinct; intempérant, incontinent, déréglé; — բաժակ, vin pur, sanseau; — երանութիւն, bonheur sans mélange.

Անխառնութիւն *s.* pureté; intempérance, incontinence.

Անխարդախ *a.* exempt de fraude, d'artifice; non falsifié, non frelaté; sincère, ingénu, loyal; *adv.* sans fraude, sincèrement, loyalement.

Անխարխար *a.* non ruiné ou croulé, solide, ferme.

Անխարխիս *a.* sans base.

Անխարշ *a.* non bouilli, cru.

Անխաւար *a.* qui n'est pas ténébreux, clair, lumineux.

Անխափան *a.* qui n'est pas empêché; qu'on ne peut empêcher, entraver; *adv.* sans empêchement, sans obstacle, sans entraves.

Անխզելի *a.* qu'on ne peut briser, détacher, séparer, indissoluble.

Անխէծ *a.* qui n'a pas d'obstacle; qui est sans défiance, hardi, sûr; *adv.* sans obstacle; sans défiance, hardiment.

Անխիղճ *a.* qui n'a pas de conscience; *adv.* sans conscience.

Անխղճմտութիւն *s.* manque de conscience.

Անխմոր, ից *a.* qui est sans levain, azyrne.

Անխնամ *a.* dont on n'a point soin, délaissé, abandonné; *adv.* sans soin, à l'abandon.

Անխնամեմ, եցի *va.* ne pas avoir soin de.

Անխնամութիւն *s.* faute de soin, abandon.

Անխնայ *a.* qui n'épargne, ne ménage pas, cruel; qui n'épargne pas, libéral, prodigue; non épargné, abondant, copieux; sans soin.

Անխնայ, 3— *adv.* sans épargner, sans ménagement, cruellement; sans épargne, sans économie, avec profusion.

Անխնայութիւն *s.* l'action de ne pas épargner, cruauté; prodigalité, profusion.

Անխնդիր *a.* sans question, qui n'a pas été l'objet d'une enquête.

Անխոհական *a.* imprudent, indiscret.

Անխոհականութիւն *s.* imprudence, indiscrétion.

Անխոհեմ *a.* imprudent.

Անխոհեմաբար *adv.* imprudemment.

Անխոհեմութիւն *s.* imprudence.

Անխոնշ *a.* infatigable; qui n'est point fatigué, frais; *adv.* sans se fatiguer, sans se lasser, infatigablement.

Անխոշ *a.* sans obstacle.

Անխտոր, Անխտորնակ a. qui n'est pas détourné, qui n'est pas de travers, droit; adv. sans se détourner, sans détour, droitement.

Անխորամանկ a. sans fraude, ingénu, naïf.

Անխորհուրդ a. irréfléchi, inconsideré, étourdi.

Անխորհրդաբար adv. sans réflexion, inconsiderément.

Անխորհրդածուծին s. ir-réflexion.

Անխորհրդապահ, ի, ագ a. qui ne garde pas le secret, indiscret.

Անխորհրդապահուծին s. indiscretion.

Անխորհրդուծին s. inconsideration, étourderie.

Անխորշ a. qui est sans golfe; qui n'évite pas; adv. sans éviter, sans répugnance.

Անխորշելի a. inévitable.

Անխորտակելի a. qui ne se casse pas, qui ne peut rompre, qui n'est pas cassant.

Անխոց a. qui n'est pas blessé, qui ne peut être blessé, invulnérable; adv. sans se blesser, sans blessure.

Անխուլ a. secret; յանխուլ adv. secrètement.

Անխոցելի a. invulnérable.

Անխուղ a. imperturbable, calme, paisible, tranquille; adv. sans trouble, imperturbablement, tranquillement.

Անխտիր a. indifférent; licencieux; — լինել, être indifférent, sans réserve, licencieux.

Անխտիր, Յանխտիրս, Անխտրաբար adv. indifféremment; sans réserve.

Անխտրուծին s. indifférence; licence.

Անխրամ a. sans brèche.

Անխրամատկի a. où on ne peut faire une brèche, très-fort, très-solide.

Անխրատ, ից a. mal élevé, grossier; indiscipliné; indisciplinable; indocile; polisson; insensé, sot.

Անխրատուծին s. manque d'éducation; indocilité.

Անխօս, ից a. privé de la parole, brute; qui ne parle pas, muet; adv. sans parler.

Անխօսուծին s. privation de la parole, de la raison.

Անխօսուն V. Անխօս a.

Անծախ, Անծախական a. qu'on ne peut consumer, inconsomptible, incombustible.

Անծաճկելի a. qu'on ne peut pas cacher, couvrir.

Անծաճկոյթ a. découvert, dévoilé.

Անծաղիկ a. qui est sans fleurs, qui n'a point de fleurs, défleuri.

Անծամ a. qui n'a pas été ou ne peut être mâché.

Անծայր a. sans fin.

Անծանօթ, ից a. qui ne connaît pas; qui n'est point connu, inconnu, ignoré, étranger; — լինել, être inconnu, ne pas être connu; յանծանօթս adv. sans connaître; sans être connu, incognito; յանծանօթս

— ինել, se déguiser, se masquer.

Անծանօթանալ, ացայ vn. être inconnu, ne pas être connu.

Անծանօթութիւն s. défaut de connaissance, ignorance.

Անծառ a. sans arbres.

Անծառայ a. non asservi, libre; qui n'a pas de domestique.

Անծառայական a. qui n'est pas servile, non asservi, libre.

Անծեղ, ի, աց s. la pie.

Անծերական, Անծերանալի a. qui ne peut vieillir.

Անծին, ծնի a. qui n'est pas né; qui n'engendre pas, stérile.

Անծննդական, Անծնունդ a. stérile.

Անծննդութիւն s. stérilité.

Անծուփ a. qui ne flotte point, non agité par les flots, calme, paisible.

Անկ, ից a. convenable, convenant; — է, impers. il convient, il faut; — էր, il convenait, il fallait; քեզ — է, cela vous regarde, vous concerne; նմա — էր, c'est à lui qu'il fallait.

Անկազմ a. qui n'est pas préparé ou organisé; sans préparation ou apprêt; non relié.

Անկազմութիւն s. défaut de préparation, d'apprêt; désorganisation.

Անկախ a. indépendant.

Անկախութիւն s. indépendance.

Անկած, ի, ից a. tombé,

échu, déchu, ruiné; appauvri, indigent s. butin.

Անկածութիւն s. chute, décadence; appauvrissement, indigence.

Անկամ a. involontaire, forcé; յանկամ, adv. sans vouloir, involontairement, malgré soi.

Անկայ, ի, ից, Անկայական, Անկայան a. qui n'a point de stabilité, inconstant; fragile, périssable.

Անկայուն V. Անկայ.

Անկան, ի, աւ, իւ s. mortier.

Անկանգնելի a. qui ne peut se lever; qu'on ne peut lever, rétablir; irréparable, irrémédiable, sans ressource.

Անկանեմ, անկի va. tisser, tresser, tramer, ourdir.

Անկանիմ, անկայ, անկիր vn. tomber; s'abattre, être renversé; recourir, avoir recours à, s'adresser à, se réfugier dans; convenir; fléchir, décliner, se décourager, s'affaiblir, languir, dépérir; manquer, diminuer, cesser; déchoir, se priver, se dépouiller, perdre; échouer, succomber, pécher; périr, être tué; tomber, fondre, se précipiter sur, attaquer; avoir commerce, relation intime avec une femme; se laisser aller, s'adonner, se livrer, s'abandonner, s'occuper; tomber, se jeter, se prosterner; appartenir, revenir; tomber, couler, s'écouler, descendre; — իմիտս՝ զմտօք՝ ի

սիրտ, se rappeler, se souvenir, venir à l'esprit; — իճա-նապարհ՝ իջու՝ յուրի, se mettre en route, en voyage; — իվերայ, fondre sur, attaquer, s'élancer, surprendre; — իմտաց, perdre la raison, la tête, devenir fou; — իկենաց, perdre la vie, le jour; — իյուսոյ, perdre l'espoir, se désespérer; — իվերայ երեսաց, tomber le visage contre terre; se prosterner la face contre terre; — յոտս ուրուք, se jeter, tomber aux pieds de qn.; — զքանիւք, entrer en conversation, tenir conversation, s'entretenir, causer avec; — իմեռս ուրուք, tomber entre les mains, au pouvoir de qn.; — ընդ ու-մէք՝ ընդ միմեանս՝ այր ընդ այր, se battre, en venir aux mains, se quereller, se disputer; — յիշխանութենէ, perdre l'autorité, être déchu du pouvoir; անկեալ դնիլ, être couché, étendu, gésir, languir dans.

Անկանոն a. irrégulier, anormal.

Անկանոնութիւն s. irrégularité, anomalie.

Անկանոնական a. apocryphe.

Անկաշառ, Անկաշառառ a. incorrompu; qu'on ne peut corrompre, qui ne reçoit point de présents, incorruptible, intègre.

Անկապ a. sans lien, délié, libre.

Անկապուտ, Անկապտելի a. qu'on ne peut dépouiller, inviolable; adv. sans être dépouillé, sans perte.

Անկասկած, ից a. qui n'est pas suspect ou soupçonné; sûr, certain; qui ne soupçonne rien, sûr.

Անկասկածաբար, յԱնկասկածի, յանկասկածս adv. sans exciter ou concevoir des soupçons, sans rien soupçonner, sûrement.

Անկատակ a. qui ne plaisante pas, sérieux; adv. sans plaisanter, sérieusement.

Անկատար, աց a. imparfait, incomplet; sans exécution, non exécuté; sans fin; s. gram. imparfait.

Անկատարած a. qui n'a point de fin, infini.

Անկար a. qui est sans couture, non cousu; impossible; impuissant, incapable; — է, il est impossible.

Անկարանամ, ացայ vn. ne pouvoir pas, être impuissant, ne pas être capable.

Անկարգ a. qui est sans ordre, dérangé, déréglé, désordonné; débauché, sans mœurs; étrange, extraordinaire; **յանկարգ adv.** sans ordre, en désordre, dérèglement.

Անկարգութիւն s. désordre, dérangement, dérèglement.

Անկարելի V. Անհնարին.

Անկարելիութիւն V. Անհնարութիւն.

Անկարելիք, Անկարելից a.

qui n'a point de compassion, insensible; — լինել, être insensible à.

Անկարեկցութիւն s. défaut de compassion, insensibilité.

Անկարժ a. inopiné, imprévu; յանկարժս, adv. sans inquiétude, sans rien soupçonner, sûrement.

Անկարծելի V. Անկարժ.

Անկարկատ, Անկարկատելի a. qu'on ne peut raccommoder; irréparable.

Անկարող a. incapable, impuissant.

Անկարութիւն s. impuissance, incapacité.

Անկարօտ a. à qui rien ne manque, qui ne manque de rien, qui n'a besoin de rien.

Անկարօտութիւն s. l'action de ne manquer de rien, de n'avoir besoin de rien.

Անկեանք, Անկեաց կեանք s. vie malheureuse, insupportable; յեզ կեանքս անկեանք են, il nous est impossible de vivre, la vie nous est insupportable, nous est à charge.

Անկելանոց, աջ s. hôpital, hospice.

Անկեղակարժ a. indubitable, sûr, certain.

Անկեղել a. dénué d'écorce, sans écorce.

Անկեղծ, ից, Անկեղծաւոր, Անկեղծիկ a. qui n'est pas feint ou dissimulé, sincère, ingénu, naïf, candide.

Անկեղծութիւն s. sincérité, naïveté, ingénuité candeur,

bonne foi; — բ, sans feinte, sans dissimulation, sincèrement, ingénument, naïvement, de bonne foi.

Անկենդան a. qui est sans vie, inanimé; qui n'a rien d'animal; s. chim. azote.

Անկերակուր a. sans manger.

Անկերպ, Անկերպարան a. informe, difforme, défiguré.

Անկերպարանութիւն s. apparence informe, difformité.

Անկէզ a. qui ne peut être brûlé, incombustible.

Անկէտ a. sans terme, sans fin, éternel.

Անկիզելի V. Անկէզ.

Անկին a. qui n'a point de femme, sans femme, célibataire.

Անկիր a. qui n'est point sujet aux passions; qui ne sent rien, impassible.

Անկիրթ a. non instruit, indiscipliné, inculte; impoli, grossier; — ախորժակ, mauvais goût.

Անկին, կեան, կեանց s. angle; բութ —, — obtus; սուր —, — aigu; Կոն; յանկեան ուրեք, dans un coin; — հատանել V. Ական հատանել.

Անկիւնակալ a. angulaire; — վեմ՝ քար, pierre —.

Անկիւնաչափ s. goniomètre.

Անկիւնաւոր, աջ a. anguleux, angulaire.

Անկողիտանամ, աջայ vn. se laisser entraîner, s'abandonner entièrement, s'attacher à, s'acharner après, se livrer à,

aimer éperdument, se passionner de.

Անկնիք **a.** qui n'est point scellé ou cacheté, sans cachet; qui n'est pas baptisé.

Անկնունք **a.** non baptisé.

Անկշիւ, Անկշուի **a.** qui ne peut être pesé, impondérable; démesuré; sans égal, incomparable.

Անկոխ **a.** qui n'a pas été foulé aux pieds, où l'on n'a pas marché, infrequenté, non battu, qui n'est pas frayed; impraticable, inabordable, inaccessible, impénétrable.

Անկողին, դնոց, նից, նաց **s.** lit; matelas; մտանել յ—, se mettre au lit; յանկողնի իւրում, dans son lit; յառնել յանկողնէ, sortir du lit, se lever; —ս արկանել, faire un lit; յարդարել զ—, faire le lit; դնել յանկողնի, mettre au lit; անկեալ դնել յանկողնի, être au lit; garder le lit; փետրաւից —, lit de plume; յարդաւից —, lit de paille, paillasse.

Անկողնակից **a.** qui couche dans le même lit, coucheur, compagnon de lit.

Անկողնարկ լինել **vn.** faire un lit.

Անկողոպուտ, Անկողոպութի **a.** qui n'est point ou ne peut être dépouillé, inviolable.

Անկոչ **a.** qui n'est pas appelé ou invité; **adv.** sans être appelé ou invité.

Անկործան **a.** qui ne se ruine pas, indestructible.

Անկորուստ **a.** qui ne peut se perdre, imperdable, impérissable; **adv.** sans perte, sans perdre.

Անկուած, ոց **s.** tissu; tisure, texture.

Անկուածոյ, ից **a.** tissu, ourdi.

Անկումն **s.** chute; décadence, déclin.

Անկուշեմ, եցի **va.** regimber, ruer, récalcitrer; rejeter avec mépris, maltraiter, rebuter.

Անկոփ **a.** non dégrossi ou poli, brut.

Անկոխնչ **a.** sans cri, sans crier.

Անկոխ **a.** sans combat, sans querelle; qu'on ne peut combattre, inexpugnable, insurmontable.

Անկուռի **a.** inexpugnable. Անկրթութիւն **s.** manque d'instruction, de discipline; grossièreté, impolitesse.

Անկրօն, ից **a.** irréligieux.

Անկրօնութիւն **s.** irréligion.

Անկցորդ **a.** qui n'a point de part à, qui ne participe pas.

Անկցորդութիւն **s.** la non-participation.

Անկուսակից **a.** qui n'est d'aucun parti, impartial, neutre.

Անկուսակցութիւն **s.** impartialité, neutralité.

Անհալ **a.** infusible; indigeste.

Անհալառակ **a.** qui ne s'oppose pas.

Անհալառակութիւն **s.** l'ac-

tion de ne pas résister, conduite pacifique.

Անհաղորդ, ից **a.** qui ne communique, participe pas, qui n'est pas communicatif; qui n'a pas reçu la communion.

Անհաղորդական **a.** incommunicable; non conducteur.

Անհաճոյ, ից **a.** désagréable, déplaisant; — լինել, déplaire, être désagréable.

Անհամ, ից **a.** sans saveur, fade, insipide, affadi.

Անհամաձայն **a.** dissonant, discordant; **V.** Անմիաբան; — լինել, différer de voix, d'intonation, être discordant; **V.** Անմիաբան լինել.

Անհամաձայնութիւն **s.** dissonance, discordance; **V.** Անմիաբանութիւն.

Անհամանամ, ացայ **vn.** s'affadir, devenir fade, insipide.

Անհամար **a.** qu'on ne peut compter, incalculable, innombrable.

Անհամարձակ **a.** qui manque de franchise, qui n'est pas hardi, timide.

Անհամարձակութիւն **s.** manque de franchise, de hardiesse, timidité.

Անհամբալ **V.** Վատահամբալ.

Անհամբալեալ **a.** non divulgué ou publié.

Անհամբեր **a.** impatient; — լինել, s'impatienter, perdre patience.

Անհամբերութիւն **s.** impatience.

Անհամբոյր, բուրից **a.** non apprivoisé, sauvage, insociable, intraitable, inaccostable, indocile, dur, rude, revêche.

Անհամեմատ, Անհամեմատական **a.** qui manque de proportion, de symétrie, disproportionné, incomparable, sans pareil.

Անհամեմատաբար **adv.** incomparablement, disproportionnément, sans comparaison.

Անհամեմատութիւն **s.** incomparabilité, disproportion.

Անհամեստ **a.** immodeste, déshonnête, indécent.

Անհամեստութիւն **s.** immodestie, déshonnêteté.

Անհամիմ **V.** Անհամանամ.

Անհամութիւն **s.** fadeur, fadeuse, affadissement, insipidité; impudence.

Անհայր **a.** qui n'a pas de père, sans père; qui a perdu son père.

Անհանգէտ **a.** qui n'est pas conforme, dissemblable, disproportionné, inégal.

Անհանգիստ **a.** inquiet, agité; mal à son aise, mal à l'aise, gêné; incommode, gênant; turbulent, frétilant, remuant; indisposé; **adv.** sans se reposer, sans cesse; — լինել, être inquiet, mal à son aise; — առնել, inquiéter, incommoder, tracasser.

Անհանգիստութիւն **s.** dissemblance, disproportion, disparité, inégalité.

Անհանգստութիւն *s.* inquiétude; malaise, incommodité; indisposition.

Անհանդարտ *a.* qui ne reste pas tranquille, qui n'est pas sage, remuant.

Անհանդերձ *a.* qui est sans vêtements, qui n'est pas vêtu; sans apprêt, simple, naturel, ordinaire.

Անհանդուրժական, Անհանդուրժելի *a.* insupportable, intolérable.

Անհանճար, ից, աց *a.* qui manque de génie, sot, déraisonnable, absurde.

Անհանճարաբար *adv.* sans génie, sottement, absurde-ment, déraisonnablement.

Անհանճարական *V.* Անհանճար.

Անհանճարութիւն *s.* défaut de génie, d'intelligence, sottise, absurdité, inconsidération, déraison.

Անհաշտ *a.* irréconciliable, implacable.

Անհաշտութիւն *s.* l'action de ne pas se réconcilier, haine implacable, hostilité.

Անհաս, ից *a.* qu'on ne peut atteindre, inaccessible; caché, obscur; inconcevable, inintelligible, incompréhensible; qui ne comprend pas, ignorant; qui n'est pas mûr.

Անհասակ *a.* sans taille, difforme.

Անհասական *a.* inconcevable, incompréhensible.

Անհասանելի *V.* Անհաս.

Անհասութիւն *s.* incompréhensibilité, inintelligibilité; défaut de maturité.

Անհաստատ *a.* inconstant, sans solidité, instable, volage, versatile, chancelant, variable, mal assuré; fragile.

Անհաստատութիւն *s.* inconstance, instabilité, versatilité; fragilité.

Անհատ, ից *a.* qu'on ne peut couper ou entamer, indivisible, inséparable; qui n'est pas coupé; non interrompu, assidu, continu; inépuisable, intarissable; individuel; *s.* individu; atome.

Անհատական *a.* individuel; atomique.

Անհատութիւն *s.* l'action d'être inépuisable; individualité.

Անհատուցումն *a.* qu'on ne peut payer.

Անհարազատ *a.* bâtard, naturel; — որդի, fils naturel.

Անհարթ *a.* non aplani, qui n'est pas uni ou égal, raboteux; anomal, irrégulier.

Անհարթութիւն *s.* surface raboteuse, inégalité, aspérité; anomalie, irrégularité, désordre; — օդոյ, intempérie, mauvais temps.

Անհարկ *a.* qui ne paye pas de tribut, exempt d'imposition.

Անհարսնացեալ *a.* qui n'est pas mariée, qui n'a pas goûté du mariage.

Անհարց *a.* non demandé, interrogé; *adv.* sans être de-

mandé ou interrogé; sans demander ou interroger.

Անհաց a. qui n'a point de pain; adv. sans pain.

Անհաւան, ից a. difficile à consentir, incrédule; désobéissant, indocile, rétif, insubordonné.

Անհաւանական, Անհաւանելի a. improbable, invraisemblable,

Անհաւանիմ, եցայ vn. ne pas consentir, ne pas approuver, désapprouver, rejeter.

Անհաւանութիւն s. incrédulité; désobéissance, indocilité, insubordination.

Անհաւասար, աց, ից a. inégal.

Անհաւասարութիւն s. inégalité, disparité.

Անհաւաստի a. incertain, douteux.

Անհաւատ, ից a. infidèle, irréligieux, païen.

Անհաւատալի a. incroyable.

Անհաւատամ, տացի, Անհաւատամ, ացայ vn. ne pas ajouter foi, ne pas croire.

Անհաւատարիմ, ըմի, մաց a. infidèle, déloyal.

Անհաւատարմութիւն s. infidélité, déloyauté.

Անհաւատեմ, Անհաւատիմ V. Անհաւատամ.

Անհաւատութիւն s. infidélité, incrédulité, irréligion.

Անհեղեղ a. disproportionné, monstrueux, gros, gigantesque, énorme, immense; extraordinaire, étrange, bi-

zarre, fantasque, absurde, indécent, extravagant, mal-fait, baroque, original, grotesque, biscornu, difforme, grossier; adv. bizarrement, d'une manière absurde, étrange, monstrueux, gauchement, indécemment.

Անհեղեղս V. Անհեղեղ adv.

Անհեղեղութիւն s. difformité, disproportion, absurdité, étrangeté, originalité, monstruosité, énormité.

Անհեմեմ, etc. V. Անհեղեղ, etc.

Անհետ a. sans trace, sans vestige; adv. sans laisser de trace, d'intervalle, continuellement; — առնել, ne pas laisser de trace, faire disparaître, détruire; — լինել՝ կորնչել, ne pas laisser de trace, disparaître, s'évanouir.

Անհետանամ, Անհետիմ V. Անհետ լինել.

Անհերքելի a. irréfutable, irrejetable.

Անհզօր V. Անզօր.

Անհիմն a. sans fondement, dénué de fondement, sans base.

Անհին a. qui n'est pas vieux.

Անհիւս a. qui est sans suc, sec. V. Անհիւսական.

Անհիւսական a. immatériel, réel, spirituel.

Անհլու a. indocile.

Անհլութիւն s. indocilité.

Անհմուտ a. inexpérimenté, ignorant, inhabile, maladroit.

Անհմտաբար adv. sans expé-

rience, sans habileté, sans aucune connaissance de, maladroitement.

Անհմտութիւն s. inexpérience, impéritie, ignorance, inhabileté.

Անհնազանդ, ից a. désobéissant, insoumis, insubordonné; — լինել, désobéir.

Անհնազանդիմ, դեցայ vn. désobéir à.

Անհնազանդութիւն s. désobéissance, insubordination.

Անհնար, ից a. impossible; յանհնարս մտանել, être embarrassé, manquer de ressources, être réduit à l'extrémité, ne savoir quel parti prendre; յանհնարիցն է, il est impossible, il est de toute impossibilité.

Անհնարական, Անհնարաւոր a. impossible.

Անհնարաւորութիւն s. impossibilité.

Անհնարին a. impossible; excessif, extrême, énorme, exorbitant, fort, véhément, énergique, étonnant, étrange, prodigieux; grave, tuant, assommant, insupportable, horrible.

Անհնարին, Անհնարինս adv. excessivement, extrêmement, au dernier point, d'une manière exorbitante, beaucoup, fortement, étonnamment, grandement, horriblement.

Անհնարութիւն s. impossibilité.

Անհնութիւն s. défaut de

vieillesse, de vétusté, nouveauté.

Անհոգ, աց a. insouciant, nonchalant, indolent, négligent; qui est sans souci, sans inquiétude.

Անհոգ, Յանհոգս adv. négligemment, nonchalamment; sans souci, sans inquiétude.

Անհոգանամ, գացայ vn. négliger, ne pas se soucier, ne pas s'inquiéter de.

Անհոգի a. sans âme, inanimé.

Անհոգութիւն s. insouciance, négligence, nonchalance, indolence; absence de tout souci, de toute inquiétude.

Անհոլով a. indéclinable.

Անհոլմ a. qui n'est pas agité par les vents, calme, serein.

Անհոլմութիւն s. silence des vents, calme, sérénité.

Անհովիւ a. sans pasteur, sans berger.

Անհոտ a. sans odeur.

Անհուն a. sans gué, non guéable, impraticable; infini, immense.

Անհուն, Յանհուն adv. à l'infini, infiniment, immensément.

Անհուպ V. Անհպելի.

Անհուր a. sans feu.

Անհպատակ a. insubordonné, insoumis; qui n'est pas sujet.

Անհպատակութիւն s. insubordination.

Անհպարտ a. qui n'est pas orgueilleux, modeste, humble.

Անհպարտութիւն s. manque d'orgueil, modestie, humilité.

Անհպելի a. dont on ne peut approcher, qu'on ne peut toucher, inaccessible, inabordable.

Անհրաժեշտ a. indispensable.

Անհրահանգ V. Անկիրթ.

Անհրաման a. sans permission, sans ordre.

Անհրապոյր a. insensible aux appas, aux attraits, qui ne se laisse pas séduire.

Անհրաւէր a. qui n'invite personne, inhumain; non invité, sans invitation.

Անձայն a. qui n'a pas de voix, qui ne rend aucun son; adv. sans voix, sans aucun son, sans bruit.

Անձայնութիւն s. privation de la voix, aphonie.

Անձանձիւր, Անձանձրոյթ a. qui ne s'ennuie pas, diligent; adv. sans s'ennuyer, diligemment.

Անձաւ, ագ s. antre, caverne, grotte.

Անձեռագործ, Անձեռակերտ a. qui n'est pas fait de main d'homme, naturel.

Անձեռն a. qui n'a point de mains; adv. sans mains.

Անձեռնհաս a. à qui on ne peut toucher ou arriver, inaccessible; incapable, impuissant.

Անձեռոց, ագ s. serviette de table.

Անձեռ a. sans forme, difforme,

Անձխոտ s. fumeterre.

Անձկալի a. désirable, souhaitable, désiré.

Անձկակարօտ V. Անձկայրեաց.

Անձկամ V. Անձկանամ.

Անձկայրեաց a. qui brûle d'envie, de désir, très-désireux, qui soupire après.

Անձկանամ, կացայ, կացեալ vn. désirer, souhaiter, soupirer après, avoir envie; devenir étroit, se rétrécir.

Անձկանք, նաց s. vif désir, impatience; անձկանօք adv. impatiemment, avec impatience; սպասել —, attendre —.

Անձկացուցանեմ, ուցի va. étrécir, rétrécir, rendre étroit.

Անձկութիւն s. étrécissement, rétrécissement; anxiété, peine, tribulation, angoisse, détresse.

Անձն, ձին, ծամբ, ծանց s. personne; personne, âme, corps; անձամբ, անձամբ անձին, յանձնէ adv. en personne, personnellement; անձին առնել՝ հրամայել, se donner la mort, attenter à sa vie, à ses jours; զանձամբ առնուլ՝ արկանել, ընդ — արկանել, endosser, mettre ou jeter sur soi, sur ses épaules, se revêtir de; յանձին ունել, prendre sur soi, accepter, se charger; յառնուլ, prendre sur soi, se charger de, s'engager à, entreprendre; չառնուլ յ—, ne pas accepter, ne pas se charger, refuser; ձեռն յանձին

հարկանել, se vanter, se flatter, se piquer de; յ— առնել, recommander, confier; յ— լինել, se recommander, se confier, s'abandonner, se livrer; être recommandé, confié.

Անձնագեղ, ոյ a. beau, gentil, joli, charmant, bien fait.

Անձնագով a. qui fait l'éloge de sa personne, vantard, présomptueux, fanfaron; — լինել, se louer, s'applaudir, se préconiser, s'appliquer des éloges.

Անձնագովութիւն s. louange qu'on se donne à soi-même, vanterie, fatuité.

Անձնագիր V. Անձնգիր.

Անձնագոհ a. qui se sacrifie; s. sacrifice de soi-même.

Անձնակամ, ագ a. maître de sa volonté, indépendant; volontaire, libre; volontaire, capricieux, présomptueux, fier; — կամօք, adv. volontairement, volontiers, de bon gré.

Անձնական a. personnel, propre.

Անձնահաճ a. content de soi-même, présomptueux.

Անձնահաճութիւն s. contentement de soi-même, présomption, fatuité.

Անձնամատն a. qui trahit, qui livre soi-même; — լինել, se trahir, se livrer.

Անձնանախատ a. qui insulte soi-même; — լինել, s'insulter.

Անձնամուէր a. dévoué.

Անձնամուրթութիւն, Անձնամուրթում s. dévouement.

Անձնապահ, ագ s. garde du

corps; a. réservé, circonspect; — լինել, se garder, se ménager, se réserver, être réservé, être ou se tenir sur ses gardes.

Անձնապահապետ s. capitaine des gardes du corps, commandant de la garde d'un prince.

Անձնապանծ a. vantard, fanfaron, glorieux; — լինել, se vanter, se glorifier.

Անձնապաշտ a. qui adore soi-même, trop attaché à soi-même, égoïste.

Անձնապուր երթալ՝ լինել vn. se sauver, s'échapper, l'échapper belle.

Անձնասէր a. qui aime sa personne, qui a de l'amour-propre; — լինել, aimer sa personne, avoir de l'amour-propre.

Անձնասիրութիւն s. amour-propre, amour de soi-même.

Անձնասպան, ագ a. suicide, qui se tue soi-même.

Անձնասպանութիւն s. suicide, action de se tuer.

Անձնատէր a. maître de lui-même, indépendant.

Անձնատուր a. qui se rend, qui se livre; livré, adonné; — լինել, se rendre; se livrer, s'adonner, s'abandonner.

Անձնաւոր, ագ a. personnel.

Անձնաւորեմ, եցի va. personnifier.

Անձնաւորիմ, եցայ vn. se personnifier.

Անձնաւորութիւն s. personnalité.

Անձնգոյութիւն V. Անձնագոյութիւն.

Անձնդիւր a. qui cherche ses aises, égoïste; aisé, comfortable, commode; ըստ անձնդիւրի, adv. selon ses aises, à son aise.

Անձնդիւրութիւն s. l'action de chercher ses aises; aises, commodité, le comfortable.

Անձնեայ, Անձնեղ a. fort, grand, membru, de haute taille, d'une belle grandeur.

Անձնընտիր առնել լինել va. chercher ses aises, son intérêt; choisir parmi les hommes.

Անձնիշխան, աջ a. qui est maître de soi, qui a son libre arbitre, libre, indépendant.

Անձնիշխանաբար adv. librement, de sa propre volonté.

Անձնիշխանական a. libre, absolu, indépendant.

Անձնիշխանութիւն s. libre arbitre, libre volonté, indépendance.

Անձնյարգութիւն s. estime de soi, présomption.

Անձնուրաց a. qui a de l'abnégation; — այր, homme d'abnégation.

Անձնուրացութիւն s. abnégation.

Անձուկ, ձկի, ձկոյ a. étroit, resserré; difficile, pénible; s. lieu étroit, détroit, défilé; gêne, embarras; յանձուկ արկանել, mettre à l'étroit, dans l'embarras, réduire à l'extrémité, gêner.

Անձուկ, ձկոյ, ձկով, ձկաւ s. désir, souhait, envie; — ունել, désirer, souhaiter, envier.

Անձրեւ, ի, ոյ, աջ s. pluie; — արտասուաց, pluie de larmes; — իջանել, pleuvoir, tomber de la pluie; յորդ —, pluie à verse.

Անձրեւաբախ a. battu par la pluie.

Անձրեւաբեր a. qui amène la pluie, pluvieux.

Անձրեւաթաց a. mouillé, trempé par la pluie.

Անձրեւածին a. qui engendre la pluie, pluvieux.

Անձրեւածք s. pluie d'orage, ondée, averse.

Անձրեւակ s. petite pluie.

Անձրեւային a. pluvieux.

Անձրեւայոյզ a. pluvieux.

Անձրեւայոյզք V. Անձրեւածք.

Անձրեւաշիթք s. pl. gouttes de pluie.

Անձրեւջուր s. eau pluviale, eau de pluie.

Անձրեւեմ, եջի va. faire pleuvoir; vn. pleuvoir; անձրեւէ, il pleut; յորդահոս անձրեւէ, il pleut à verse, il pleut fort; անձրեւաց, il a plu.

Անձրուկ s. anchois.

Անհայ a. inconvenant, déplacé, indécent, étrange, absurde; անհայ, adv. d'une manière inconvenante, mal à propos, étrangement, absurde-ment, à tort, hors de propos, gauchement.

Անճանճանչ a. sans éclat, sombre.

Անճանաչելի a. méconnaissable.

Անճանապարհ a. sans route, sans chemin, impraticable.

Անճաշակ a. dont on n'a point goûté; qu'on ne peut goûter; qui est à jeun; qui n'a point goûté.

Անճառ, ից a. ineffable, inexprimable, indicible.

Անճառազայթ a. sans rayon, sans éclat.

Անճառահրաշ a. ineffable, merveilleux.

Անճառելի V. Անճառ.

Անճառութիւն s. ineffabilité.

Անճար, Անճարակ a. incapable, maladroit; irrémédiable, irréparable.

Անճետ a. sans postérité; — առնել V. Անճիտեմ.

Անճիտեմ, եցի va. exterminer, éteindre la postérité, la race.

Անճնշական, Անճնշելի a. incompressible.

Անճողրարելի a. dont on ne peut se débarrasser, inévitable.

Անճոռնի a. monstrueux, vilain, mal fait, absurde, ridicule.

Անճոռնութիւն s. monstruosité, absurdité.

Անմահ, ից a. immortel; — լինել, être, devenir —.

Անմահական a. immortel; — մաշակ ambrosie.

Անմահանամ, ացայ vn. se rendre immortel, s'immortaliser.

Անմահարար a. qui fait ou rend immortel.

Անմահացուցանեմ, ուցի va. rendre immortel, immortaliser.

Անմահացուցիչ V. Անմահարար.

Անմահկանացու a. immortel.

Անմահութիւն s. immortalité.

Անմայր a. qui n'a point de mère, sans mère.

Անմաշ a. qui ne s'use pas.

Անմասն a. qui n'a point de part à, privé, exempt.

Անմատոյց, Անմատչելի a. inaccessible, inabordable.

Անմարդ, Անմարդաբնակ V. Անմարդի.

Անմարդանամ V. Անմարդիմ.

Անմարդացուցանեմ, ուցի va. dépeupler, rendre inhabitable, désert.

Անմարդի a. dépeuplé, inhabité, désert, désolé; inhumain, sauvage, brutal, insociable; grossier, impoli; — կացուցանել, յ— դնել, dépeupler, réduire en désert, désoler.

Անմարդիմ, դեցայ vn. être dépeuplé, devenir inhabité, désert.

Անմարդութիւն s. dépeuplement, dépopulation, désolation; inhumanité, brutalité; grossièreté, impolitesse.

Անմարթ a. impossible; — է, il est impossible.

Անմարմին, մնոց, Անմարմնաւոր a. incorporel, sans corps.

Անմարս a. indigeste.

Անմարտութիւն s. indigestion.

Անմարտնչելի V. Անմարտ.

Անմարտ a. sans combat; inexpugnable, invincible.

Անմաքուր a. impur, immonde, malpropre, sale.

Անմաքրապէս adv. impurement, d'une manière impure.

Անմաքրութիւն s. impureté, malpropreté, saleté.

Անմեծար a. sans respect, déshonoré, flétri, vil.

Անմեծարգի a. qui n'aime point les honneurs, qui manque d'ambition.

Անմեծարգութիւն s. manque d'ambition, indifférence pour les honneurs.

Անմեծարութիւն s. manque de respect; — հիւրոց, inhospitalité.

Անմեղ, աջ a. innocent.

Անմեղս, Անմեղաբար adv. sans pécher, innocemment.

Անմեղադիր առնեմ va. excuser, justifier; — զանձն, s'excuser, se justifier.

Անմեղադրելի a. excusable, irrépréhensible.

Անմեղադրութիւն s. excuse.

Անմեղանամ, ացայ vn. être, devenir innocent.

Անմեղանչական a. incapable de pécher, impeccable; innocent.

Անմեղացուցանեմ, ուցի va. innocenter, déclarer innocent, absoudre.

Անմեղկելի a. qui ne se relâche point, constant.

Անմեղկութիւն s. l'action de ne pas se relâcher, constance.

Անմեղութիւն s. innocence.

Անմեռ V. Անմահ.

Անմեռուկ s. pourpier.

Անմերձական a. inséparable, inamovible.

Անմերձենալի a. dont on ne peut approcher, inaccessible, inabordable.

Անմի առնեմ va. ne pas laisser un seul, exterminer.

Անմիաբան a. qui ne s'accorde pas, qui est en désaccord, en dissidence, dissident; — լինել, ne pas s'accorder, être en désaccord, en dissidence, différer d'avis.

Անմիաբանիմ V. Անմիաբան լինիմ.

Անմիաբանութիւն s. discorde, dissension, désunion, désaccord, dissidence, méintelligence; — ձայնի, discordance, dissonance.

Անմիջական a. immédiat.

Անմիջապէս adv. immédiatement.

Անմիջնորդ a. qui n'a pas de médiateur; adv. sans médiateur.

Անմիս a. sans chair; sans viande.

Անմիտ, մտի, աջ, ից a. insensé, sot, bête, niais, nigaud.

Անմխիթար a. privé de

consolation, désolé; inconsolable; adv. sans consolation, inconsolablement.

Անմշակելի a. qu'on ne peut cultiver.

Անմոլար, Անմոլոր, ագ, ոց a. infallible; — աստեղք, étoiles fixes; adv. sans erreur, infalliblement.

Անմոլորութիւն s. impossibilité de s'égarer, infailibilité.

Անմոռաց a. qui n'oublie point; qu'on ne peut oublier; qui n'est pas oublié.

Անմոռանալի a. qu'on ne peut oublier.

Անմոռացութիւն s. l'action de ne pas oublier, souvenir éternel.

Անմուղ, մղից a. non dressé, indompté; indomptable.

Անմուտ a. où on ne peut entrer. impénétrable, inaccessible; sans couchant, qui ne se couche pas.

Անմուրուս a. sans barbe, imberbe.

Անմուռնչ, մուռնչի, ից a. qui ne crie pas; sans crier.

Անմտաբար adv. sottement, bêtement, comme un insensé.

Անմտադիր a. inattentif, inappliqué, distrait.

Անմտադրութիւն s. inattention, inapplication.

Անմտանամ, ացայ vn. être. devenir insensé, fou, sot, être dépourvu de sens, perdre l'esprit, agir follement.

Անմտութիւն s. folie, bêtise, sottise, niaiserie, étourderie.

Անյագ, ագ a. insatiable, avide; qui n'est pas rassasié.

Անյագ, Անյագաբար adv. insatiablement, avidement; — ուտել, manger avec avidité.

Անյագութիւն s. insatiabilité, avidité.

Անյաղթ, ից, Անյաղթելի a. invincible, insurmontable.

Անյայտ, ից a. qui n'est pas évident, indistinct, obscur. caché; apocryphe; — լինել, disparaître; — առնել, faire disparaître.

Անյայտացուցանեմ V. Անյայտ առնեմ.

Անյայտիմ V. Անյայտ լինիմ.

Անյայտութիւն, Անյայտութիւն s. invisibilité, obscurité.

Անյանգ a. sans rime.

Անյապաղ a. qui ne met pas de retard, prompt, expéditif; adv. sans délai, promptement, sans retard.

Անյաջող a. qui ne réussit pas, défavorable, funeste.

Անյաջողակ a. inhabile, maladroit, malhabile.

Անյաջողակութիւն s. inhabileté, maladresse.

Անյաջողութիւն s. manque de réussite, mauvais succès, insuccès.

Անյատուկ a. improprie.

Անյարդար a. qui n'est pas arrangé, ajusté ou paré.

Անյարիւր a. qui ne peut se lever, se relever, se tenir debout; dont on ne peut se lever, se relever; peureux, découragé.

Անյարկ **a.** sans toit; sans feu ni lieu, sans asile; **adv.** sans abri, à découvert.

Անյարմար **a.** mal assorti, qui n'est point d'accord, disproportionné, inconvenant, déplacé, incommode.

Անյաւ **a.** infini, interminable.

Անյեղ, Անյեղի, Անյեղեղուկ **a.** qui n'est point versatile, immuable, invariable, inflexible, ferme, constant.

Այերկուանալի **a.** qui n'est pas douteux, indubitable.

Անյիշաչար **a.** qui oublie facilement le mal reçu, qui n'a point de rancune.

Անյիշաչարութիւն **s.** oubli du mal reçu, amnistie.

Անյիշատակ, Անյիշատակելի **a.** dont on ne fait pas mention, dont on ne se souvient pas, immémorable, immémorial, sans mémoire, sans aucun souvenir.

Անյիշատակութիւն **s.** oubli du passé, oubli; — յեղաց, pardon; — երախտեաց, ingratitude.

Անյիշողութիւն **s.** manque de mémoire; **V.** Անյիշատակութիւն.

Անյիշութիւն **V.** Անյիշատակութիւն.

Անյողդողդ **a.** inébranlable, ferme, constant; **adv.** inébranlablement, fermement.

Անյոյզ **a.** qu'on ne peut rechercher, inscrutable.

Անյոյս, յուսից, աց **a.** qui

est sans espoir, désespéré, qui n'espère plus, qui n'a rien à espérer; désespérant; inespéré; **adv.** sans espoir, contre tout espoir; — լինել, être sans espoir, être désespéré, désespérer, perdre l'espoir, tout espoir; — առնել, désespérer, mettre au désespoir, faire perdre l'espérance.

Անյուսալի, Անյուսական **a.** désespéré, inespéré.

Անյուսանամ **V.** Անյոյս լինել.

Անյուսութիւն **s.** manque d'espoir, désespoir.

Անյօդ, Անյօդական, Անյօդաւոր **a.** qui n'est pas composé, simple; inarticulé, complexe, incohérent.

Անյօժար **a.** qui n'a pas envie, mal disposé, qui n'est pas enclin; involontaire, forcé.

Աննախանձ **a.** exempt d'envie; libéral, généreux, abondant; **adv.** sans envie; généreusement, abondamment.

Աննախանձաւորութիւն, Աննախանձութիւն **s.** absence de tout sentiment d'envie.

Աննենգ **a.** exempt de fraude, candide, sincère, naïf, ingénu, loyal; **adv.** sans fraude, sincèrement, loyalement.

Աննենգութիւն **s.** candeur, sincérité, loyauté.

Աննեցուկ **a.** sans appui.

Աննեցելի **a.** impardonnable.

Աննիազ **a.** à qui rien ne manque, qui n'a besoin de rien.

Աննիւթ, ից, Աննիւթական
a. immatériel.

Աննկար a. qui n'est pas
peint; qui n'est pas formé.

Աննկարագրելի a. indes-
criptible.

Աննկուն a. invincible, in-
domptable, insurmontable.

Աննման, ից a. dissemblable,
nonpareil, inimitable, incom-
parable; — է յոյժ նոցա, il n'a
rien de commun avec eux.

Աննմանութիւն s. dissem-
blance.

Աննշան, ից a. qui ne porte
point de signe, qui n'est mar-
qué d'aucune marque; insigni-
fiant, sans importance; — վա-
րել կեանս, mener une vie
obscure, vivre dans l'obscurité.

Աննշմարելի a. imperce-
vable, imperceptible.

Աննշոյլ a. sans éclat, impé-
nétrable, sombre, obscur.

Աննորոգելի a. qu'on ne
peut renouveler, irréformable.

Աննուազ a. qui ne diminue
pas, qui n'est pas diminué.

Աննուաղ a. qui ne diminue,
ne s'éclipse pas, inextinguible.

Աննուահ a. indomptable,
indompté.

Աննուէր, ուիրաց a. qui
n'offre rien; qui n'est pas
offert; implacable, inexorable,
inflexible, cruel.

Աննուիրական a. qui n'est
pas sacré, profane.

Անշահ, ից a. sans profit,
inutile, qui n'est bon à rien;
qui ne gagne rien.

Անշահախնդիր a. désinté-
ressé.

Անշահախնդրութիւն s. dé-
sintéressement.

Անշահասէր a. désintéressé.

Անշահասիրութիւն s. désin-
téressement.

Անշահաւէտ, Անշահեկան
V. Անշահ.

Անշահութիւն s. manque de
gain, inutilité.

Անշաղախ a. qui n'est pas
souillé, pur.

Անշայեկան a. inutile.

Անշարժ, ից a. immobile;
adv. d'une manière immobile.

Անշարժութիւն s. immo-
bilité.

Անշեղ a. qui ne penche
d'aucun côté, droit.

Անշէն a. inhabité, désert.

Անշէշ a. qu'on ne peut
éteindre, inextinguible; adv.
sans éteindre, d'une manière
inextinguible.

Անշնորհ, աց a. qui manque
de grâce, disgracieux, mal fait;
ingrat; — առնել զոք, ne pas
remercier qn., ne pas savoir
gré à qn.; յանշնորհս adv.
sans grâce, d'une manière
inconvenante.

Անշնորհակալ, Անշնորհա-
կալու, աց a. ingrat; — լինել
երեսել առ ոք, être ingrat
envers qn.; — մտօք, avec in-
gratitude.

Անշնորհակալութիւն s. in-
gratitude.

Անշնչական a. sans respi-
ration, expiré.

Անշնչանամ, ացայ vn. ex-
pirer; s'asphyxier.

Անշնչացեալ a. asphyxié.

Անշնչացուցանեմ, ուցի va.
asphyxier.

Անշնչութիւն s. perte de la
respiration; asphyxie.

Անշշուկ, Անշշունջ a. qui
ne crie pas, qui ne fait aucun
bruit; adv. sans cri, sans
bruit, en silence; — լուութիւն,
profond silence.

Անշունչ, շնչից, ոց a. sans
respiration, sans vie, inanimé.

Անշուշտ a. certain, sûr,
assuré, inévitable; adv. certes,
certainement, sûrement, assu-
rément, sans doute.

Անշուք a. sans honneur,
sans gloire, obscur; vil, mes-
quin, sans ornement, simple;
— վարել կենցաղ, mener une
vie obscure.

Անշփոթ, ից a. qui n'est pas
ou ne peut être confondu, qui
n'a rien de confus, distinct;
imperturbable, calme, paisi-
ble; adv. sans confusion, dis-
tinctement; imperturbable-
ment, paisiblement.

Անշփոթութիւն s. l'action de
ne pas être confondu, distinc-
tion; imperturbabilité, calme.

Անշքանամ, ացայ vn. être
sans gloire, être déshonoré;
perdre son éclat, sa beauté, se
flétrir; s'avilir, s'obscurcir.

Անշքացուցանեմ, ուցի va.
faire perdre la gloire, l'éclat,
la beauté, défigurer; désho-
norer, flétrir, obscurcir.

Անշքութիւն s. vie sans
gloire, obscurité; déshonneur,
avilissement, décadence; lai-
deur.

Անշօշափելի a. impalpable.

Անոլորտ a. illimité, indé-
fini, infini.

Անոխակալ, աց a. qui n'a
point de rancune.

Անոխակալութիւն s. ab-
sence de toute rancune.

Անողորկ a. raboteux, iné-
gal, non uni, non poli.

Անողորմ, ից a. impitoyable,
qui est sans pitié, cruel, inhu-
main.

Անողորմ, Անողորմաբար
adv. impitoyablement, sans
pitié, cruellement.

Անողորմաճութիւն, Անողոր-
մութիւն s. manque de pitié,
cruauté, inhumanité.

Անողորք, Անողորքելի a. im-
placable, inflexible, inexo-
rable.

Անոհ a. sans style, sans
ordre, confus; — իմն, pêle-
mêle, en termes vagues.

Անոյժ a. qui n'a pas de
force, faible.

Անոյշ, նուշի, ուշունք, ու-
շից a. doux, suave; mus. douce;
հոտ անուշից, parfum, douces
senteurs.

Անոյշք, շից s. douceur, agré-
ment, suavité.

Անոպայ, ից a. rustre, gros-
sier, impoli, brutal.

Անոտն a. sans pieds, apode;
յանոտից adv. aux pieds, du
côté des pieds.

Անոտնաձայն առնեմ *va. ne pas faire de bruit avec les pieds.*

Անորդի, դույ, դեաց *V. Անգաւակ; — մեռանել, mourir sans enfants.*

Անորդիմ, եցայ *vn. rester sans enfants, perdre ses enfants.*

Անորդութիւն *V. Անգաւակութիւն.*

Անորիշ *a. indéfini, indéterminé, indistinct, incéris; indifférent; inséparable; adv. indéfiniment, indistinctement; inséparablement.*

Անորոշ *V. Անորիշ.*

Անորոշութիւն *s. indétermination, indistinction.*

Անուածել, ի *a. semblable à une roue.*

Անուանադիր *a. celui qui impose un nom.*

Անուանադրեմ, եցի *va. imposer un nom, dénommer.*

Անուանադրիւթիւն *s. imposition de nom.*

Անուանակիր *a. qui porte le nom, dont on porte le nom; renommé, célèbre; s. patron, patronne (saint ou sainte).*

Անուանակից *a. qui porte le même nom, homonyme.*

Անուանակոչութիւն *s. dénomination; nomenclature.*

Անուանակցիմ, ցեցայ *vn. porter, avoir le même nom.*

Անուանակցութիւն *s. confonction de nom, homonymie.*

Անուանաշատ *a. qui a plusieurs noms.*

Անուանարկ, աց *a. diffamé, discrédité, infâme.*

Անուանարկութիւն *s. diffamation, discrédit.*

Անուանափոխութիւն *s. changement de nom, métonymie.*

Անուանեալ *a. nommé, surnommé, intitulé; de nom, soi-disant.*

Անուանեմ, եցի *va. nommer, appeler, donner le nom de; intituler, surnommer.*

Անուանի, նեաց *a. renommé, célèbre, illustre; — լինել, se rendre célèbre, s'illustrer.*

Անուանիմ, նեցայ *vn. se nommer, être nommé, s'intituler.*

Անուանումն *s. nomination.*

Անուանոր, աց *a. qui a des roues, à roues.*

Անուեթ, նեթ, թից, թոց *s. aiselle.*

Անուդիրդ *a. qui n'est pas droit; indirect.*

Անուդղակի *a. indirectement.*

Անուդղայ, ից *a. qu'on ne peut dresser, incorrigible, indisciplinable.*

Անուն, նուան, ուանիք, անց *s. nom; renom, renommée; nom, titre; gram. nom, substantif; Խորէն —, nommé Corène, de nom Corène; յանուանել, nommativement, nommément, par son nom; յ— նորա՝ իւր, en son nom; յ— իմ, en mon nom; այս —, tel, un tel; — չար դնել ի վերայ ուրուք, diffamer, dénigrer;*

առնել իւր —, se faire un nom, se signaler; առնել — քաշութեան, se faire un renom de bravoure, se signaler; յատուկ —, nom propre; — մեծարանաց՝ շքոյ, titre.

Անուճդ առնեմ va. détruire le nom, la race.

Անունադրութիւն V. Անուանադրութիւն.

Անուշադիր a. inattentif, inappliqué.

Անուշադր s. sel ammoniac.

Անուշադրութիւն s. inattention, inapplication.

Անուշակ a. doux, doux-reux, suave.

Անուշահամ V. Քաղցրահամ.

Անուշահոտ a. qui sent bon, odorant, odoriférant.

Անուշահոտեմ, եցի va. parfumer, embaumer.

Անուշահոտիմ, եցայ vn. sentir bon, répandre une bonne odeur, se parfumer.

Անուշահոտութիւն s. bonne odeur, parfum.

Անուշանամ, ացայ vn. s'adoucir, être ou devenir doux.

Անուշարար a. qui rend doux; s. confiseur.

Անուշարարութիւն s. confiserie.

Անուշացուցանեմ, ուցի, Անուշեմ, եցի va. adoucir, radoucir, rendre doux; — զերկս՝ զձանձրոյթ, adoucir le travail, l'ennui.

Անուշութիւն s. douceur; douces saveur ou odeur, suavité.

Անուշունք V. Անոյշք.

Անուս, ից, Անուսումն, սմանց a. qui n'est pas instruit, ignorant.

Անուսումնութիւն s. ignorance.

Անուտեկի a. immangeable, qui n'est pas mangeable.

Անուր, անրոց s. collier, carcan, anneau.

Անուրեք a. qui n'a ni feu ni lieu, qui n'a point d'habitation.

Անուրջք, նրջոց, ից s. pl. songe, rêve, rêverie.

Անոք a. qui n'a personne pour aider, abandonné, délaissé.

Անչար a. qui n'est pas méchant, bon.

Անչարութիւն s. absence de toute méchanceté, honte.

Անչարչար, Անչարչարեկի a. qui est exempt de torture, impassible.

Անչարչարութիւն s. impassibilité.

Անչափ, ից a. sans mesure, démesuré, immense, infini, extrême, immodéré, outré, outre mesure, excessif, exorbitant; — յանչափն ձգտիլ, outrer.

Անչափ, յանչափս adv. sans mesure, infiniment, à l'infini, immodérément, à l'excès, immensément, excessivement, extrêmement, d'une manière exorbitante, à outrance, par trop.

Անչափակցութիւն s. manque de symétrie, disproportion.

Անչափահաս, ից a. qui n'a pas atteint l'âge de puberté, impubère.

Անչափահասութիւն s. impuberté.

Անչափութիւն s. immensité, infinité; excès.

Անպակաս a. auquel ne manque rien, complet; qui ne manque pas, inépuisable; adv. sans manquer, continuellement, sans cesse.

Անպակասութիւն s. continuité, perpétuité.

Անպահակ a. sans gardien.

Անպահակիմ, եցայ vn. éviter, s'esquiver, s'éloigner.

Անպահպանաբար adv. sans être gardé; sans précaution, imprudemment.

Անպահպանութիւն s. prévarication, inobservation, infraction.

Անպաճոյճ, ճուճից a. sans parure, sans recherche, sans coquetterie, simple.

Անպայման a. immense, excessif, extrême; adv. immensément, extrêmement; sans condition, à discrétion.

Անպաշտօն a. sans emploi, sans place; — լինել՝ մնալ, être sans place, rester sans emploi, être sur le pavé.

Անպատասխանի a. sans réponse; — առնել, confondre.

Անպատեի, ից a. inconvenant, inconvenable, inopportun, déplacé, indécent, absurde, inconséquent; — է, il est inconvenant.

Անպատեհութիւն s. inconvenance, disconvenance, indécence, inconvénient, absurdité, inconséquence; յ— իջանել՝ կործանել՝ զառաժանել, tomber dans l'absurde.

Անպատերազմասէր a. qui n'aime pas la guerre, pacifique.

Անպատժեմ, եցի vn. enlever sa punition, ne pas punir.

Անպատիժ a. impuni, sans punition; adv. impunément, sans être puni.

Անպատժութիւն s. impunité.

Անպատիւ a. qui ne trompe pas, juste; qu'on ne peut tromper, infaillible.

Անպատիւ, տուաց, ից, ոց a. sans honneur, déshonoré, déshonorant; — դրամ, fausse monnaie.

Անպատկան, Անպատկանաւոր V. Անպատեի.

Անպատկառ, ից a. qui n'a pas de pudeur, de respect, irrévérend; — բանք, propos irrespectueux; adv. sans pudeur, sans respect.

Անպատկառութիւն s. manque de pudeur, de respect, irrévérence, impudence.

Անպատկեր a. sans image.

Անպատճառ a. sans cause, sans motif; adv. absolument.

Անպատմելի V. Անպատում.

Անպատշաճ V. Անպատեի.

Անպատշաճութիւն V. Անպատեհութիւն.

Անպատուեմ, եցի va. déshonorer.

Անպատուհաս V. Անպատիժ.

Անպատուժ a. inénarrable, ineffable.

Անպատուութիւն s. dés-honneur.

Անպատսպարան a. sans refuge, sans appui, délaissé, abandonné.

Անպատրաստ, ից a. non préparé, յանպատրաստից adv. sans aucune préparation ou préparatif, au dépourvu, à l'improvisate; — խօսել, parler d'abondance, sans préparation.

Անպատրաստութիւն s. défaut de préparation, d'apprêt.

Անպատրուակ a. non voilé, sans voile, nu, découvert, sans déguisement.

Անպարագիծ, Անպարագիր V. Անպարօր.

Անպարագրութիւն s. immensité, infinité.

Անպարապ a. qui n'a point de loisir, occupé, affairé.

Անպարապութիւն s. manque de loisir, occupation.

Անպարիսպ a. sans muraille, sans fortification.

Անպարծ a. sans jactance, modeste.

Անպարծութիւն s. manque de jactance, modestie.

Անպարկեշտ, ից a. immodeste, indécent, immoral.

Անպարկեշտութիւն s. immodestie, incécence.

Անպարօր a. non circonscrit, non défini, sans fin, sans limites ou bornes.

Անպարունակ, Անպարունակելի V. Անպարօր.

Անպարսաւ a. irréprochable, irrépréhensible.

Անպարսպաւոր V. Անպարիսպ.

Անպարտ, ից a. qui n'est point coupable, innocent; inconvenant, déplacé, indécent; — առնել՝ կացուցանել, déclarer innocent, libérer.

Անպարտական a. qui n'est point coupable, innocent.

Անպարտելի a. invincible; մարտն յերկոցունց կողմանց մնայր —, le combat de deux côtés restait indécis.

Անպարտութիւն s. l'action de ne pas être coupable, innocence.

Անպերճասէր a. ennemi de tout faste.

Անպէտ, Անպիտան a. dont on ne fait ou ne peut faire aucun usage, inutile; rejeté, mauvais, méchant; — առնել, mettre hors d'usage, rendre inutile; յանպէտ, յանպէտս adv. inutilement; — ծախել, dépenser —.

Անպիտանանամ, ացայ յո. n'être bon à rien, être, devenir inutile, être rejeté, mis au rebut, se gâter.

Անպիտանացուցանեմ, ցուցի va. rendre inutile, mettre hors d'usage, gâter, détruire, abîmer.

Անպիտանութիւն s. le non-usage d'une chose, l'impossibilité de s'en servir; inutilité.

Անպիտոյք, ոյիք s. pl. choses inutiles.

Անպտոր a. qui n'est pas trouble, limpide, clair.

Անպսակ a. sans couronne.

Անպտղաբեր a. qui ne produit pas de fruits, infructueux, infertile.

Անպտղաբերութիւն, Անպտղութիւն s. infructuosité, infertilité, infécondité, stérilité.

Անպտուղ a. sans fruits.

Անքան a. qui ne se donne pas beaucoup de peine; aisé, facile; adv. sans peine, aisément.

Անջատ a. séparé, détaché; — Թիւ, nombre abstrait.

Անջատեմ, իցի va. séparer, détacher, disjoindre.

Անջատիմ, եցայ յո. քe séparer, se détacher.

Անջատումն s. séparation, détachement.

Անջինջ a. ineffaçable; malpropre, sale.

Անջնջելի a. ineffaçable.

Անջուր a. sans eau, anhydre.

Անջրդի, ջրդույ, Անջրդին a. qui manque d'eau, sec, aride.

Անջրելի a. ineffaçable, indélébile.

Անջրպետ, աց. ից s. intervalle, espace, interslice.

Անջրպետեմ, եցի va. passer entre, séparer, retrancher, espacer, barrer, éloigner.

Անջրպետութիւն s. intervalle, espace, séparation, retranchement; différence.

Անսահման, Անսահմանական, աց a. indéfini, illimité, sans bornes, infini, immense; indéfinissable.

Անսահմանութիւն s. immensité, infinité.

Անսամ, ցացի, սա, սացեայ յո. écouter, prêter l'oreille à, exaucer; obéir, être docile à, consentir, se soumettre, se résigner, suivre, céder, permettre; attendre, attendre patiemment, supporter.

Անսայծաք, Անսայծաքելի a. qui ne glisse pas, non glissant, qui ne bronche pas, qui ne fait pas de faux pas; infailible, sûr, suivi, exact.

Անսայծաքութիւն s. exactitude.

Անսանձ a. débridé, sans bride, sans frein; effréné, sans retenue; indomptable, indompté.

Անսասան, Անսասանելի a. inébranlable, ferme.

Անսաստ, Անսաստելի a. indomptable, indompté; fougueux, furieux; insubordonné, indocile, intraitable, téméraire, insolent, rétif, désobéissant.

Անսաստեմ, եցի յո. désobéir, contredire, résister.

Անսաստութիւն s. insubordination, désobéissance, insolence, témérité.

Անսեղան a. sans table.

Անսերմն a. sans semence; sans progéniture, stérile; adv. sans semer.

Անտէր a. sans amour, sans affection.

Անտիրեիի a. qui n'a point d'amants, d'amis; antipathique.

Անտիրելութիւն, Անտիրութիւն s. manque d'amour, d'affection, antipathie.

Անտիրտ a. sans cœur.

Անտխալ a. sans faute; infailible.

Անտխալութիւն s. infailibilité.

Անտկզնաբար adv. sans commencement.

Անտկզնական a. qui n'a pas eu, qui n'a point de commencement.

Անտկզնակից a. coéternel.

Անտկզնութիւն s. manque de commencement, éternité.

Անտկզքն, կզքան, անց a. qui n'a point de commencement, éternel; sans principes, sans fondement, vain, frivole.

Անսովոր a. non accoutumé, inaccoutumé, qui n'a pas l'habitude de; inusité; extraordinaire, hors ligne.

Անսուաղ a. qui n'a pas mangé, qui est à jeun; adv. sans manger, à jeun.

Անսուաղութիւն s. abstinence, jeûne.

Անսուգ a. exempt de deuil; dont on ne porte pas le deuil; adv. sans deuil.

Անսուտ, ստից a. qui ne ment pas, qui ne saurait mentir; qui n'est pas faux, vrai.

Անսուրբ, սրբոց a. qui n'est

pas sain, impur, immonde, profane.

Անսպառ, Անսպառական, Անսպառելի a. inépuisable, intarissable.

Անստացուած, ից a. qui ne possède rien, qui est sans biens, sans propriétés.

Անստացուածութիւն, Անստացութիւն s. non-possession, manque de biens.

Անստգիւտ V. Անըստգիւտ.

Անստեղծ, ից, Անստեղծական a. incréé.

Անստերիւր V. Անըստերիւր.

Անստին a. sans mamelles.

Անստոյգ a. incertain.

Անստուգութիւն s. incertitude.

Անստուեր, աց a. sans ombre; plein d'éclat, lumineux.

Անստութիւն s. absence de tout mensonge, véracité.

Անսրբութիւն s. impureté, incontinence.

Անսրտնութիւն s. l'action de ne pas se fâcher, mansuétude.

Անվազ a. qui ne saute pas, immobile.

Անվախճան, ից, Անվախճանական a. sans fin, éternel.

Անվաճառ a. qui ne se vend pas, invendable; non vendu.

Անվայել a. indécent, inconvenant, vilain.

Անվայելուչ a. V. Անվայել; disgracié, difforme, laid.

Անվայելութիւն s. indécence, inconvenance; difformité, laideur.

Անվայրաժակ V. Անվարդյր.

Անվան, Անվանելի a. qui ne peut être repoussé, inexpugnable.

Անվաստակ a. infatigable; qui ne veut pas travailler ou se fatiguer, désœuvré, paresseux; adv. sans se fatiguer, travailler.

Անվար a. inculte, non labouré.

Անվարժ, ից a. qui n'est pas habitué ou exercé, inexercé, inexpérimenté, novice, nouveau.

Անվարժութիւն s. impéritie, inexpérience.

Անվարձ a. qui n'a point de salaire, de récompense; adv. sans salaire, sans récompense.

Անվաւեր, Անվաւերական a. invalide, nul, non avvenu, non authentique, illégitime; — առնել, invalider, rendre invalide, nul.

Անվաւերականութիւն, Անվաւերութիւն s. invalidité, nullité, illégitimité.

Անվեհեր a. intrépide; adv. intrépidement.

Անվեհերութիւն s. intrépidité.

Անվերակացու a. qui n'a pas d'inspecteur, de chef.

Անվերժանելի V. Անընթեռնի.

Անվերնագիր a. sans titre, sans inscription.

Անվէր a. qui n'est pas blessé, sans plaie; invulnérable.

Անվթար a. inviolable, intact, entier, inaltérable, incorruptible, sûr, infaillible,

intègre, exact, parfait, sans danger, sain et sauf, solide, ferme, inébranlable; adv. inviolablement, sans danger, sûrement, fermement, infailliblement, exactement, tout entier.

Անվիշտ a. qui n'a pas de peine, qui n'a rien à souffrir; qui ne souffre pas, impassible; adv. sans peine, sans souffrance.

Անվկայ a. sans témoins.

Անվկանդ a. inexpugnable, invincible, inattaquable, à toute épreuve.

Անվճար a. non payé.

Անվնաս a. qui ne nuit pas, inoffensif, innocent; exempt de dommage, non endommagé, sain et sauf; adv. sans dommage, sain et sauf.

Անվնասակար a. qui n'est pas pernicieux ou préjudiciable, innocent.

Անվնասութիւն s. qualité de ce qui ne peut nuire, absence de tout dommage.

Անվշտութիւն s. absence de souffrance; impassibilité.

Անվստահ a. défiant, méfiant; — լինել, se défier, se méfier de.

Անվստահանալի a. qui ne mérite aucune confiance.

Անվստահութիւն s. défiance, méfiance.

Անվտանգ a. exempt de danger, sain et sauf; adv. sans danger, sain et sauf; — հասնել, arriver sans danger,

sans accident, arriver à bon port.

Անվտիտ a. qui n'est pas maigre ou chétif.

Անվրդով V. Անխուով.

Անվրէժինդիր a. qui ne se venge pas, qui n'est pas vindicatif.

Անվրէպ a. infallible, inmanquable, exact, ponctuel, sûr, certain, assuré; adv. sans faute, infailliblement, inmanquablement, ponctuellement, sûrement, exactement, assurément, certainement.

Անվրիպուծիւն s. infailibilité, sûreté.

Անտաղտկալի, Անտաղտուկ a. qui n'est pas ennuyeux, fastidieux ou importun, agréable, aisé; adv. sans ennui, sans ennuyer.

Անտանելի a. insupportable, intolérable; qu'on ne peut porter.

Անտամուկ a. sans humidité, sec.

Անտաշ, ից a. non dégrossi ou raboté, brut.

Անտառ, աց s. forêt, bois; Դստմաստուեր —, sombre forêt.

Անտառախիտ a. rempli, couvert de forêts, plein de bois, boisé; touffu, épais; — Դիզակը, piques hérissées.

Անտառակ, ի s. bocage, bosquet.

Անտառային a. de bois, de forêt.

Անտառանալ vn. se couvrir

de bois, devenir un bois, une forêt; pousser trop de bois, de feuillage, devenir touffu.

Անտառասնունդ a. élevé dans la forêt.

Անտատան a. qui ne vacille pas, immuable, ferme.

Անտաքակոյս a. indubitable, sûr, certain; adv. sans doute, certainement, assurément.

Անտաքքեր a. indifférent.

Անտաքքերաքաք adv. indifféremment.

Անտաքքերութիւն s. indifférence.

Անտաքք, ից, Անտաքքական a. qui n'est pas composé d'éléments, simple.

Անտեղեակ, ղեկաց a. qui n'est pas informé ou renseigné, ignorant.

Անտեղեկութիւն s. manque d'information, de renseignement, impéritie, ignorance.

Անտեղի, ղեաց a. qui n'a pas de lieu, non circonscrit, immense; absurde, déplacé, inconvenant.

Անտեղիտալի a. qui ne cède pas, inflexible, dur.

Անտեղութիւն s. manque de lieu, immensité; absurdité, inconvenance, inconvénient, suite fâcheuse.

Անտեղիկ a. qui ne désire pas, qui n'aspire pas; — աւագութեան, dénué d'ambition.

Անտես, ից a. invisible, imperceptible; qui n'est pas vu, inaperçu; qui ne voit pas,

aveugle; étrange, nouveau; — առնել, ne pas avoir soin, négliger, délaisser, abandonner, dédaigner; — լինել, être négligé, abandonné, dédaigné; s'échapper, disparaître.

Անտեսարար *adv.* invisiblement.

Անտեսել *V.* Անտի պ առնել.

Անտեսութիւն *s.* invisibilité, cécité; manque de soin, abandon, délaissement, négligence; — շահու, désintéressement.

Անտերել *a.* sans feuille.

Անտերչուծիւն *s.* manque de chef, de gouvernement, interrègne; manque de protection, abandon, délaissement.

Անտերունչ *a.* qui n'a point de maître, de possesseur; qui est sans gouvernement, sans chef; sans protecteur, abandonné à soi-même, délaissé.

Անտեսական *a.* qui ne dure pas, inconstant.

Անտէր *a.* sans maître, sans possesseur.

Անտէրունչ *V.* Անտերունչ.

Անտէրչութիւն *V.* Անտերչութիւն.

Անտի *adv.* de là, de là-bas, de ce côté-là; de l'autre côté; *a.* ce, cet, celle; աստի եւ —, de côté et d'autre; իծառայ —, de cet arbre; գնաց —, il partit de là; նստան — աղբերն, ils s'assirent de l'autre côté de la fontaine.

Անտի, իք *a.* ce ou celle qui est de là, de là-bas, de l'autre monde; *s.* l'autre

monde, la vie future; les choses de l'autre monde; խնդրեսցուք զ— հանգիստն, cherchons le repos de là-bas, de l'autre monde, de l'autre vie; վայելել յանտիսն, se jouer des choses de l'autre monde; յ— կեանս, dans l'autre vie; — կիանք, l'éternité, la vie future.

Անտիական *a.* jeune, en bas âge; jeune, enfantin, puéril.

Անտիպ *a.* non imprimé, inédit.

Անտիք, ոց *s.* bas âge.

Անտիքրիստոս *s.* antechrist.

Անտխեղծ *բ.* sans défaut, sans tache, beau, parfait; — օրինակ, parfait exemple; — առաքինութիւն, pure vertu, une vertu accomplie.

Անտոյմ *a.* de basse naissance.

Անտոյմութիւն *s.* défaut de naissance.

Անտուն *a.* qui n'a point de maison, qui n'a ni feu ni lieu; *adv.* sans maison, sans feu ni lieu; — լինել յնալ, être sur le pavé, n'avoir point de domicile.

Անտրտում *a.* qui n'a point de chagrin, qui n'est pas chagrin, joyeux; *adv.* sans chagrin.

Անրակ, աց *s.* clavicule.

Անրջական *a.* de songe, de rêve; — երազք, rêves, fantômes.

Անց, ի, իւ, անցք, ից *s.* pas-

sage, trajet; canal; passage, transition; aventure, accident, événement, fait; traitement; passion, envie; յանցի adv. en passant; անց եւ անց առնել, passer de côté, laisser passer, abandonner, dédaigner; անց եւ դարձ առնել, aller et venir, traverser, parcourir; բազում անցք անցին, il est passé bien des événements; բազում անցք անցին ընդ իս յանուրջս, j'ai bien souffert en songe; հմտութիւն անցից անցելոց, expérience des choses passées; պատմէին իրերաց որ ինչ անցք ընդ իւրեանս անցեալ էին, ils se racontaient tout ce qui leur était arrivé; զնոյն անցս կրեցին, նոյն անցք անցին եւ ընդ նոսա, ils eurent le même sort; անցք մեծամեծք անցանն, il arrive des choses très-considérables; այս ամենայն անցք իսակաւ աւուրս անցին, tous ces faits arrivèrent dans l'espace de peu de jours.

Անցական a. passager; transitoire.

Անցազիր, գրոյ s. passeport; — տակ, délivrer un —; հաստատել զ—, viser le —.

Անցանեմ, անցի, անց vn. passer; passer, traverser; passer, aller au delà, dépasser, outre-passer, devancer, excéder, franchir; passer outre, négliger, omettre; parcourir, énumérer; passer, se passer, périr, disparaître; passer, se

passer, s'écouler; passer, finir, cesser; s'éteindre; passer, être omis, oublié; passer, s'introduire, pénétrer; se passer, arriver, survenir, avoir lieu; se passer, éprouver, goûter, essayer; passer, traiter, parcourir rapidement, effleurer; passer, changer de parti, passer dans le parti contraire; — ինչնամին, passer à l'ennemi, désertier; — զպատուիրանաւ՝ զօրինօք՝ ըստ օրէնս, transgresser les commandements de Dieu, la loi, contrevenir aux commandements de Dieu, à la loi; — զուխտի՝ ըստ ուխտ՝ զքանիւ՝ ըստ երդումն, violer le contrat, un traité, sa promesse, son serment; — զաւուրքք, avancer en âge, prendre de l'âge, devenir vieux, vieillir; — յաշխարհէ, passer de cette vie en l'autre, passer, mourir, expirer; — զանցանել, surpasser, exceller, l'emporter sur; հատանել —, traverser, franchir; — ըստ չափ, ըստ սահման, excéder, outre-passer la mesure, aller au delà; — հապտեպազում ինիք, passer rapidement sur beaucoup de faits; սակաւ ինչ — բանիւ, dire, exposer en peu de mots.

Անցասումն a. qui ne s'emporte, ne se fâche pas, doux, calme.

Անցաւ a. qui ne cause ou n'éprouve aucune douleur, exempt de toute douleur; adv. sans douleur.

Անցաւոր, աց a. passant, passager, voyageur; passager, transitoire, périssable, momentané, caduc.

Անցաւութիւն s. manque de douleur.

* Անցնիմ, ցայ vn. V. Անցանեմ; անդին —, passer de l'autre côté, outre; դժուարութեանց վրայէն —, passer par-dessus les difficultés; վրայէն —, repasser.

Անցնիւր a. chacun, chaque; personnel, individuel, propre, respectif.

Անցողական a. transitif.

Անցորդ, աց a. passant.

Անցուկ a. passant; — փողոց, rue passante, fréquentée.

Անցումն s. action de passer, passage; transition.

Անցուցանեմ, ուցի, ցո va. passer, faire passer, faire traverser; passer, transpercer, percer, enfoncer à travers; emboîter, enchâsser, enlacer; enlever, ôter, détourner, éloigner; remettre, pardonner; transporter, transférer; apaiser, faire cesser, satisfaire, guérir; violer, enfreindre; éteindre; faire éprouver, faire souffrir, traiter bien ou mal, faire; passer le temps, la vie, vivre; avorter, faire une fausse couche; — զանցուցանել, dépasser, surpasser, exceller; — ընդ թիւ, compter, dénombrer; — զմեղս, remettre les péchés; չարիս — ընդ, faire du mal à զո.; — զքննութիւն իւր, pas-

ser son examen; — զցասումն, apaiser la colère; — զժամանակն, passer le temps.

Անցք V. Անց.

Անփախուստ a. dont on ne peut échapper, qu'on ne peut fuir, inévitable.

Անփակ a. qui n'est pas fermé, ouvert.

Անփայտակերտ a. qui n'est pas construit de bois.

Անփառ, ից a. sans gloire, obscur.

Անփառասէր a. qui n'aime pas la gloire, qui n'est pas ambitieux, modéré.

Անփառաւորութիւն, Անփառութիւն s. manque de gloire, vie sans gloire, obscurité.

Անփառունակ a. sans honneur.

Անփափուկ a. indélicat.

Անփափուութիւն s. indécatesse.

Անփոխ V. Անփոփոխ.

Անփոխանակելի a. qu'on ne peut remplacer, échanger.

Անփոխանորդ a. qu'on ne peut remplacer, sans remplaçant.

Անփոյթ a. négligent, insouciant, nonchalant, indolent; négligé, abandonné; — առնել, négliger, avoir peu de soin de, ne pas se soucier de, ne pas s'occuper ou s'inquiéter de; — լինել, être négligé, abandonné.

Անփոյթութիւն s. négligence, nonchalance, insouciance.

Անփորձ, ից a. qui n'a pas d'expérience, inexpérimenté, inexercé, novice; non essayé, non éprouvé; qui n'est pas tenté, qui est à l'abri des tentations; intact, pur.

Անփորձութիւն s. inexpérience; manque de tentation.

Անփութութիւն V. Անփոյ-
ժութիւն.

Անփուտ a. qui n'est pas pourri; qui ne pourrit pas, incorruptible.

Անփոփոխ, ից, Անփոփոխա-
կան, Անփոփոխելի a. in-
variable, immuable, inaltérable,
ferme; adv. invariablement.
immuablement.

Անփոփոխութիւն s. invari-
abilité, immuabilité.

Անփտութիւն s. manque de
pourriture, incorruptibilité.

Անքակ a. indestructible,
indissoluble, insoluble; insé-
parable.

Անքակութիւն s. indestruc-
tibilité, indissolubilité; insé-
parabilité.

Անքաղաք a. sans ville, sans
patrie.

Անքաղաքագէտ a. impo-
litique.

Անքաղաքավար a. incivil,
impoli.

Անքաղաքավարութիւն s. in-
civilité, impolitesse.

Անքայլ a. sans pas, qui ne
marche pas.

Անքանակ a. sans quantité,
sans mesure.

Անքատ a. sans moyens, sans

ressources, pauvre, indigent.

Անքաւելի a. inexpiable; —
յանցանք, fautes irréparables.

Անքէն a. qui n'a pas de
rancune.

Անքծծելի, Անքծիծ a. qui
ne clignote pas les yeux, qui
fixe, qui regarde fixement,
adv. sans clignoter, fixement;
— զակն կառուցանել՝ յառել
յիմն, fixer ou attacher ses
yeux, ses regards sur.

Անքնին, Անքննելի a. qui
ne peut être examiné, inscru-
table; non examiné.

Անքննութիւն s. inscru-
tabilité; manque d'examen.

Անքոյծ a. sûr, assuré.

Անքուն a. qui ne s'endort
pas, qui veille; vigilant; adv.
sans dormir, sans sommeil;
— կալ, ne pas dormir, veiller.

Անօգնական a. sans aide,
sans secours; — թողուլ, lais-
ser sans aucun secours.

Անօգուտ a. inutile, désa-
vantageux; adv. inutilement,
désavantageusement.

Անօգտակար V. Անօգուտ.

Անօթ, ոց, ից s. vase, pot,
vaisseau; meuble, bagage;
instrument, appareil, usten-
sile; — քխոհակերոցի, batterie,
ustensiles de cuisine; յ— առ-
նուլ, emprunter; յ— տալ,
prêter.

Անօթի a. qui a faim; —
լինել, avoir faim.

Անօթութիւն s. faim.

Անօսր, ից a. mince, menu;
clair, peu serré; rare; fin;

adv. peu, très-peu, rarement.

Անօսրամարմին a. qui a le corps mince.

Անօսրանամ, ացայ vn. devenir mince, fin, rare; s'amin-
cir, se raréfier; s'amoindrir,
s'atténuer; s'exténuer.

Անօսրացուցանեմ, ուցի, Ա-
նօսրեմ, եցի va. rendre mince,
fin, rare; amincir, raréfier;
amoindrir, atténuer; exténuer.

Անօսրիմ V. Անօսրանամ.

Անօսրութիւն s. ténuité; ra-
reté; raréfaction; finesse.

Անօրէն, ըինի, նաց a. qui
n'a pas de loi, qui viole les
lois, scélérat, impie, criminel,
injuste, infique; contraire aux
lois, illégal, illicite.

Անօրէնութիւն s. absence de
toutes lois, transgression de la
loi; scélératesse, iniquité, in-
justice, crime, péché.

Անօրինաբար adv. sans lois;
contre les lois, illégalement,
injustement.

Անօրինեմ, եցի, Անօրինիմ,
եցայ vn. agir contre les lois,
la justice, enfreindre les lois;
commettre une injustice, vio-
ler sa foi; tracter mal qn., lui
faire du tort.

Աշալուրշք, Աշալուրշք s.
aurora; ընդ աշալուրշսն adv.
au lever de l'—, au point du
jour.

Աշակերտ, աց s. élève, dis-
ciple; écolier; étudiant; —
արուեստի, apprenti.

Աշակերտաբար adv. comme
un élève.

Աշակերտակից s. condisci-
ple, camarade.

Աշակերտանոց, աց s. école.

Աշակերտասէր a. qui aime
son élève, ses élèves.

Աշակերտեմ, եցի va. avoir
pour élève, enseigner, in-
struire.

Աշակերտիմ, եցայ vn. être
élève de qn., le suivre.

Աշակերտութիւն s. qualité
d'élève; apprentissage; élèves.

Աշակերտուհի s. écolière,
élève.

Աշակերտօրէն adv. comme
un élève.

Աշխատակից s. compagnon
de travail, collaborateur.

Աշխատանք, անաց V. Աշ-
խատութիւն.

Աշխատ առնեմ va. fatiguer,
donner de la peine, beaucoup
de peine, lasser, importuner;
accabler de fatigue, harasser,
harceler; — լինել, se fatiguer;
se lasser, se donner beaucoup
de peine, se donner la peine,
être fatigué, las, accablé de
fatigue; travailler.

Աշխատասէր a. qui aime le
travail, laborieux, travailleur.

Աշխատասիրաբար adv. la-
borieusement.

Աշխատասիրեմ, եցի vn.
aimer le travail, travailler avec
ardeur, être laborieux; faire,
composer un ouvrage.

Աշխատասիրութիւն s. goût,
amour du travail; ouvrage
travaillé avec soin; œuvre,
ouvrage, travail.

Աշխատաւոր, աց a. celui qui travaille, travailleur.

Աշխատեմ, եցի, Աշխատեցուցանեմ, ուցի va. fatiguer, donner de la peine; faire travailler.

Աշխատեցուցանող, աց a. qui fait travailler; qui donne de la peine.

Աշխատեցուցիչ a. fatigant.

Աշխատիմ, եցայ, եաց vn. se fatiguer, se donner de la peine; travailler; անհնարիս —, travailler excessivement, comme un forçat.

Աշխատութիւն s. fatigue, peine, casse-tête; travail, labeur; œuvre, ouvrage, traité; երկայնամիտ —, travail obstiné; — յանձն առնուլ, prendre la peine de, se donner la peine.

Աշխար s. cri de douleur, lamentation, plainte, gémissment; — դնել, plaindre, déplorer, pleurer.

Աշխարան, ի s. lieu de larmes.

Աշխարանուագ a. plaintif, lamentable.

Աշխարեմ, եցի va. pleurer sur, se lamenter, pousser des cris de douleur, déplorer.

Աշխարելի a. déplorable, lamentable.

Աշխարանք, նաց V. Աշխար.

Աշխարհ, աց s. monde, univers; pays, contrée, territoire, terre; le monde, les hommes; vie; բստ — հանել, expatrier, dépayser, bannir, exiler, expulser; հանդերձեալ

—, l'autre monde, la vie future; յայսմ —ի, dans ce monde; — ամենայն, tout le monde; ընդ ամենայն —, par toute la terre; յաչս —ի, aux yeux du monde; ելանել՝ փոխիլ յաշխարհէ, aller dans l'autre monde, mourir; գալ յ—, venir au monde, naître; թողուլ գ—, quitter le monde; առաջի —ի, devant le monde.

Աշխարհարնակ a. habitant d'un pays, indigène; citoyen du monde, cosmopolite.

Աշխարհագիրս. géographe; recensement; — առնել, recenser, faire un recensement.

Աշխարհագոյժ առնեմ va. proclamer par tout le monde, déclarer hautement, publier, divulguer, ébruiter.

Աշխարհագոչ a. qui crie, qui proclame partout le monde.

Աշխարհագով a. loué de tout le monde.

Աշխարհագովութիւն sm. louange universelle.

Աշխարհագործ s. créateur du monde.

Աշխարհագործութիւն sm. création du monde.

Աշխարհագումար V. Աշխարհախումար.

Աշխարհագունդ, գնդոյ, գնդի s. globe.

Աշխարհագրական a. géographique.

Աշխարհագրութիւն s. géographie; — բնական, — physique; — քաղաքական, — politique.

Աշխարհադիտեմ, եցի va. observer, épier un pays, en faire la reconnaissance.

Աշխարհագոր a. composé de toute la force du monde, très-nombreux.

Աշխարհաժողով a. composé de tout le monde, général, universel; s. assemblée générale, diète; — գումարել, faire une assemblée générale.

Աշխարհաժողովուրդ s. le peuple, la population d'un pays.

Աշխարհալոյս a. qui éclaire tout le monde.

Աշխարհախնամ a. qui a soin du monde.

Աշխարհախորհ a. qui est fait par un conseil universel; — հաւանութիւն, approbation générale, assentiment universel.

Աշխարհախումբ a. composé de tout le monde; très-nombreux, où le monde afflue, universel, général; — բազմութիւն, multitude immense; — տօն, fête solennelle.

Աշխարհածանօթ a. connu de tout le monde.

Աշխարհածին, Աշխարհածնունդ a. né dans le même pays, indigène.

Աշխարհածով s. océan.

Աշխարհածուփ a. qui agite, trouble tout le monde; agité, troublé par le monde.

Աշխարհակալ, աջ s. maître du monde; conquérant; préfet, gouverneur; a. répandu

dans tout le monde, universel; qui entoure l'univers.

Աշխարհակալութիւն s. conquête.

Աշխարհական a. du monde; mondain, terrestre; s. laïque, séculier; — մեծութիւնք, grandeurs mondaines; ընդ — ս համարիլ, être réduit à l'état de laïque.

Աշխարհակեաց a. séculier, laïque.

Աշխարհակեցոյց a. qui sauve le monde.

Աշխարհակիր a. qui porte le monde; qui se passe dans le monde, mondain.

Աշխարհակոյտ V. Աշխարհախումբ.

Աշխարհակործան a. qui ruine le monde, destructeur du monde.

Աշխարհակորոյս a. qui perd le monde.

Աշխարհակուլ a. qui avale, engloutit tout le monde.

Աշխարհահալած a. chassé, persécuté par tout le monde, par tout le pays.

Աշխարհահամար s. censeur; dénombrement.

Աշխարհահայր, հօր s. père du monde.

Աշխարհահոգ V. Աշխարհախնամ.

Աշխարհահռչակ a. célèbre dans tout le monde, célébrité.

Աշխարհամած a. répandu, étendu sur tout le monde.

Աշխարհամարդ, մարդք s. gens du monde, le monde.

Աշխարհամէջ, միջի s. le milieu du monde, d'un pays.

Աշխարհամուտ a. par où entre tout le monde, très-fréquenté.

Աշխարհանազ a. remarquable dans tout le monde.

Աշխարհաշէն a. qui embellit le pays, bâtisseur.

Աշխարհապահ a. qui conserve le monde.

Աշխարհապահապան a. gardien du monde, du pays.

Աշխարհապաղատ a. imploré par tout le monde.

Աշխարհապատում a. qui raconte la création du monde.

Աշխարհասէր a. qui aime le monde, mondain.

Աշխարհասիրութիւն sm. amour, goût du monde, mondanité.

Աշխարհաստեղծ, ից a. qui a créé le monde, créateur du monde.

Աշխարհատարած a. répandu par tout le monde.

Աշխարհատեաց a. qui hait, qui déteste le monde.

Աշխարհատես a. qui pourvoit au monde, qui a soin du monde; vu, connu de tout le monde, notoire, public; qui a vu beaucoup de monde; — առնել, mettre en vue de tout le monde, montrer à tout le monde, afficher.

Աշխարհատէր s. maître du monde, du pays, prince.

Աշխարհարար a. qui a fait le monde, créateur du monde.

Աշխարհարարութիւն sm. création du monde.

Աշխարհացոյց, ցուցի s. carte, carte géographique.

Աշխարհաւանդ, ից s. cabaret, taverne.

Աշխարհաւանդիկ s. cabaretier.

Աշխարհաւեր a. qui ruine, détruit le monde, le pays.

Աշխարհաքաղաքացի, ցոյցեաց s. cosmopolite.

Աշխարհաքարոզ a. prêché, annoncé dans tout le monde.

Աշխարհիկ a. séculier, laïque; vulgaire; ընդ — ս գրել, réduire à l'état d'un simple laïque; — լեզու, langue vulgaire.

Աշխարհօրէն adv. mondainement, séculièrement; publiquement, avec tout le pays, universellement.

Աշխարումն V. Աշխար.

Աշխէտ ձի s. cheval alezan.

Աշխոյժ, խուժից a. vif, ardent, actif, frétilant, remuant, alerte, pétillant, fougueux, bouillant, fringant.

Աշխոյժութիւն, Աշխոյժք, ուժից, Աշխուժութիւն s. vivacité, ardeur, feu, activité, fougue; աշխոյժք մանկութեան, la fougue de la jeunesse.

Աշնանային, այնոյ a. d'automne, automnal.

Աշնանի, անոյս s. l'automne; adv. à l'automne.

Աշուն, շնան s. l'automne.

Աշտանակ, աց s. chandelier, flambeau, bougeoir.

Աշտանակամագ a. qui a les cheveux hérissés, dressés.

Աշտանակեմ, եղի vn. monter sûr; իծի —, monter à cheval; իշորի —, monter sur un mulet.

Աշտարակ, աց s. tour; — Բաբելոնի, — de Babel.

Աշտարակագործ a. qui construit une tour.

Աշտարակագործութիւն s. construction d'une tour.

Աշտարակազարդ a. orné, flanqué de tours.

Աշտարակածեւ a. qui a la forme d'une tour.

Աշտարակաշէն V. Աշտարակագործ.

Աշտարակեալ, Աշտարակեայ a. qui a des tours, entouré de tours.

Աշտեայ, Աշտէ, էիցs. lance.

Աշտիման V. Աստիման.

Աշտուն a. sec; — հաց, du pain sec.

Աչագար a. qui a les yeux malades.

Աչագեղ, ոյ a. qui a de beaux yeux.

Աչալուրջ a. circonspect, avisé, éveillé, bien entendu; franc, confiant, joyeux, gai.

Աչալրջութիւն s. circonspection; franchise, confiance, assurance, gaieté, joie.

Աչակաքաւ a. qui remue les yeux.

Աչառանք V. Աչառութիւն.

Աչառեմ, եղի, Աչառիմ, եցայ vn. faire acception de personnes.

Աչառու, աց a. qui fait acception de personnes, partial.

Աչառութիւն s. acception de personnes, partialité.

Աչարձակութիւն s. avidité, convoitise.

Աչացաւ s. mal d'yeux, ophthalmie; a. qui a mal aux yeux.

Աչեր V. Աչք.

Աչեայ a. qui a des yeux.

*Աչկապուկ s. colin-maillard.

Աչկունք s. pl. yeux.

Աչոց V. Ակնոց.

Աչք, աչաց s. pl. œil, yeux; vue, regard; հանդ թուեցաւ բանն յաչս նորա, la proposition lui plut; աչս արկանել՝ արձակել, jeter les yeux, manger des yeux, regarder avidement, être amoureux, avide de, convoiter; յաչաց հանել, faire perdre les bonnes grâces, l'affection, la faveur de qn.; յաչաց ելանել, perdre les bonnes grâces, l'affection, la faveur de qn., être disgracié, en défaveur, tomber en disgrâce; ըստ աչս դատել, juger sur l'apparence, sans examen; կալ աչաց, devenir aveugle; Ծերաբաց —, yeux à peine ouverts; յաչս, aux yeux, sous les yeux; առ աչս, avec acception de personnes, partialement; առ աչօք ինչ՝ տեսիլ՝ երեւոյթ, fantôme, spectre; առ աչօք պատրանք, illusion, chimère; յաչս դնել, mépriser, ne faire aucun cas de, affronter, braver; աչս առնուլ V. Աչառեմ;

զաչս ի վայր արկանել, baisser les yeux; *— գոցել, fermer les yeux, faire semblant de ne pas voir; *— խաբել, jeter de la poudre aux yeux, éblouir par des apparences trompeuses; *— առնուլ, éblouir les yeux; *— ընել, faire signe des yeux; լինել իմաստուն յաչս անձին իւրոյ, être sage à ses propres yeux; *— ըլկոն վրայ լինել, avoir l'œil sur qn., le surveiller; նախանձալից աչօք հայել ընդ միմեանս, se regarder d'un œil jaloux; — յարտառու, les larmes aux yeux; *աչքին հանդիպիլ դպչիլ, tomber sous les yeux, voir; *— ը կտրել, voir de loin, apercevoir; croire capable, croire bon; *— ը չկտրել, ne pas croire, ne pas croire capable, ne pas trouver bon; ne pas se sentir capable, ne pas avoir le courage; *— ը բանալ, ouvrir les yeux; fig. dessiller les yeux à qn.; pervertir.

Ապա, եւ ապա adv. puis, après, ensuite; conj. donc; առ յապա, un jour; à l'avenir; յ— ժամանակս, dans la suite; յապայս, առ ի յապայս adv. dorénavant; առ ի յապայսն յիշատակ, pour servir de monument à la postérité; առ յապայք s. l'avenir, les choses futures; յիշեալ զառ յապայսն, souviens-toi de l'avenir.

Ապարան a. qui est sans réponse, sans réplique.

Ապարանութիւն s. éloge,

apologie, excuse, justification.

Ապագայ, ից a. futur, qui est à venir; s. l'avenir; գեղեցիկ —, bel avenir.

Ապագովեմ, եցի va. blâmer.

Ապա եթէ՝ թէ conj. mais si, si, en cas que; ապա եթէ ոչ conj. sinon, autrement, sans cela.

Ապամարց, ի s. apostrophe.

Ապաժամ a. qui est hors de temps, intempestif, tardif; adv. tard.

Ապաժաման a. qui arrive trop tard, qui est en retard, tardif; arriéré; inférieur, vil, lâche; incapable.

Ապաժամանութիւն s. infériorité, vileté, lâcheté.

Ապաժոյժ, ժուժաւ s. sang, effusion ou flux de sang; ընդ արիւն՝ ընդ քիրտն եւ ընդ — գալ, suer sang et eau, faire de grands efforts, se donner beaucoup de peine.

Ապախուրեմ, եցի vn. ôter la cidare, le turban; — զգլուխ իւր, découvrir la tête, se découvrir, ôter son chapeau.

Ապալեր, Ապալերկ a. dépourvu, dégarni; désert, inculte.

Ապախտ a. négligé, méconnu, rejeté, méprisé, vil; — առնել, négliger, omettre, ne pas se soucier de, tenir pour vil, mépriser, méconnaître, dédaigner, violer, réprover, rejeter; — լինել, être négligé, méprisé, rejeté.

Ապախտարբ, բաց s. pl.

mauvais augure, mauvaise destinée.

Ապախտաւոր, ագ a. ingrat; — լինել առ ոք, être ingrat envers qn.

Ապախտաւորութիւն s. ingratitude.

Ապախտեմ V. Ապխտեմ.

Ապախտիք, տեաց s. ingratitude.

Ապակագործ, ագ s. verrier, vitrier.

Ապակագործութիւն s. verrerie, vitrerie.

Ապականագործ a. qui corrompt, corrupteur, destructif.

Ապականասէր a. qui aime la corruption.

Ապականարար V. Ապականագործ.

Ապականացու, ագ a. corruptible, destructible.

Ապականելի a. corrupteur, destructif; corrompu, impur.

Ապականեմ, եցի va. corrompre, gâter, altérer, décomposer, dégenerer, détériorer, abîmer; ruiner, ravager, détruire; salir, souiller, empesteter, infecter; — զկոյս, déflorer, violer une jeune fille; — զսիրտ, empoisonner le cœur; — զառողջութիւն, ruiner la santé; — զբարս, corrompre, depraver les mœurs; — զօդ, empester, corrompre l'air.

Ապականիչ a. corrupteur, destructeur, destructif.

Ապականութիւն s. corruption, destruction, ruine; souillure, infection; corruption,

dépravation, perversion, dégénération; corruption, putréfaction, pourriture; — բարուց, dépravation des mœurs, corruption; — կուսի, défloration, viol; յ— դնել՝ դարձուցանել V. Ապականեմ; յ— դնիլ՝ դառնալ V. Ապականիմ; լուծանել յ—, se corrompre.

Ապականիմ, եցայ vn. être corrompu, ruiné, gâté, dégenerer; se salir, se souiller.

Ապակեղէն a. de verre.

Ապակի, կոյ, կեաց s. verre; — պատուհանաց, vitre, carreau.

Ապահար, ից a. V. Ապարահ.

Ապահարզան, ի s. répudiation, divorce; գիր՝ Թուղթ ապահարզանի, acte de divorce.

Ապահարկ a. exempt d'impôts; — առնել, exempter d'impôts, d'impositions.

Ապահարկեմ V. Ապահարկ առնեմ.

Ապահարկութիւն s. exemption d'impôts, immunité, franchise.

Ապահով a. sûr, assuré; յապահովի լինել՝ կալ, être en sûreté, en pleine sûreté, être à l'abri de; յապահովի adv. en sûreté, à l'abri, à couvert; — լինել, être sûr; — առնել, assurer; յապահովի կացուցանել, mettre en sûreté, à l'abri.

Ապահովագիր s. assureur.

Ապահովագրեմ, եցի va. com. assurer.

Ապահովագրութիւն s. com. assurance.

Ապահովանամ, etc. V. Յապահովանամ, etc.

Ապաշաւս. repentir, regret, remords; pénitence, contrition; a. repenti, repentant, contrit; գեղջ եւ — լինել, se repentir, avoir du regret, regretter; գալ յ—, faire pénitence, se repentir.

Ապաշաւանք V. Ապաշաւ.

Ապաշաւեմ, եցի va. se repentir, regretter, avoir du regret; plaindre, avoir pitié.

Ապաշխարական a. pénitentiel.

Ապաշխարանք s. pénitence.

Ապաշխարեմ, եցի va. faire pénitence, vivre dans la pénitence, faire un acte de contrition.

Ապաշխարող, աց s. pénitent.

Ապաշխարութիւն s. pénitence.

Ապաշնորհ, աց a. ingrat; sans grâce, vil, vilain.

Ապաշնորհութիւն s. ingratitude.

Ապա ուրեմն conj. donc, or; adv. enfin.

Ապառած, ից s. rocher, roche, roc; a. de rocher, plein de rochers, pierreux; — Արաբիա, l'Arabie Pétrée.

Ապառածուտ a. plein de rochers, pierreux, abrupt.

*Ապառիկ a. à crédit; — գնել՝ վաճառել, acheter, vendre —.

Ապառնի, նեաց a. futur, qui est à venir; s. gram. fu-

tur; —ք, les choses futures.

Ապառուժ a. inexorable, dur, insensible, cruel, obstiné, insolent.

Ապաստան, աց s. refuge, asile, recours, abri; — առնեմ, confier, fier, s'en rapporter à qn., remettre aux soins de; — լինիմ, se réfugier, recourir, avoir recours à, se fier, se confier, s'abandonner, se livrer; յոգիս — լինել, être épuisé, exténué; յոգիս — լինել յաշխարհութենէ, être épuisé, exténué de fatigue; յոգւոցն պարգել — լինել, être à l'extrémité, à l'agonie, prêt à mourir, être agonisant.

Ապաստանապահ a. conservé dans un lieu sûr.

Ապաստանեմ V. Ապաստան առնել.

Ապաստանիմ V. Ապաստան լինել.

Ապաստանութիւն s. refuge, recours, confiance.

Ապատ s. lieu habité, habitation.

Ապատոյմ V. Անտոյմ.

Ապարահ, ից a. qui a ses règles; s. règles, menstrues; յապարահէ՛ զանց առնել, satisfaire ses grands besoins.

Ապարահութիւն V. Ապարահ s.

Ապարանազարդ a. orné de palais, d'hôtels.

Ապարանջան, աց, ից s. bracelet.

Ապարանք, նից, նաց s. palais, château, hôtel.

Ապարասան, ից *a.* effréné, récalcitrant, insolent, licencieux, arrogant, rétif.

Ապարասանեմ, եցի *vn.* résister au frein, être insolent, récalcitrant, se révolter.

Ապարասանութիւն *s.* insolence, indocilité, sôgue, arrogance, licence, révolte.

Ապարթանեմ *V.* Մեծաբանեմ.

Ապարում *s.* frange, corde de tente.

Ապարոշ, ից *s.* turban, bandeau, cidare.

Ապացոյց, ցուցից *s.* preuve, démonstration; յայտնի —, preuve évidente.

Ապացուցանեմ, ցուցի *va.* prouver, démontrer.

Ապաւանդակ, աց *s.* corde, cordon, cordelette.

Ապաւառ, աց *s.* fiente, excrement, évacuation.

Ապաւէն, լինաց *s.* refuge, recours, asile, abri, couvert, soutien.

Ապաւինեմ, եցի, Ապաւինեցուցանեմ, ցուցի *va.* inspirer de la confiance, s'attirer.

Ապաւինիմ, եցայ *vn.* se réfugier auprès de qn., avoir recours, recourir à, se reposer, mettre sa confiance, son espoir sur, se fier, se confier, s'abandonner.

Ապաւինութիւն *s.* refuge, recours, confiance.

Ապաւէն conj. certes, en vérité, en effet, sans doute, sans nul doute; en tout cas, de

toute manière; ո՛չ —, n'est-ce pas? — ցապա *adv.* inévitablement, de toute manière, en tout cas, enfin, absolument, nécessairement.

Ապաքինացուցանեմ, ուցի *va.* guérir, rendre la santé,

Ապաքինեմ, եցի *va.* guérir; *vn.* guérir, se guérir, être guéri, recouvrer la santé.

Ապենիազ *V.* Աննիազ.

Ապերախտ, ից *s.* ingrat.

Ապերախտիմ, եցայ *vn.* être ingrat; — առ ոք, être ingrat envers qn.

Ապերախտութիւն *s.* ingratitude.

Ապերասան, Ապերասանութիւն *V.* Ապարասան, Ապարասանութիւն.

Ապիզակ *s.* broche, ornement de poitrine.

Ապիկար *a.* impuissant, incapable; ֆախե.

Ապիկարութիւն *s.* impuissance, incapacité, faiblesse.

Ապիրատ, ից *a.* méchant, inique, coupable, injuste, corrompu, pervers, scélérat; mauvais, déplacé; — ինչ ոչ գործեաց, il n'a rien fait de mal.

Ապիրատիմ, եցայ *vn.* se conduire mal, agir méchamment, être injuste, se rendre coupable.

Ապիրատութիւն *s.* méchanceté, iniquité, perversité, scélératesse.

Ապիտեմ, եցի *va.* saler, sécher de la viande, faire des jambons.

Ապշանամ, ացայ յՈ. s'hébététer, devenir stupide, s'abrutir.

Ապշեցուցանեմ, ուցի յԱ. étourdir, étonner, frapper de stupeur, de vertige, d'étonnement, surprendre, transporter d'admiration, stupéfier, ravir, hébéter.

Ապշիմ, շեցայ յՈ. être frappé de stupeur, d'étonnement, de surprise, tomber dans la stupeur, être stupéfait, étourdi, surpris, s'étourdir, s'étonner, se désappointer, demeurer la bouche béante, tomber des nues.

Ապշուկեմ, եցի յԱ. se saisir de, s'emparer, se rendre maître de.

Ապշութիւն s.ébahissement, étourdissement, stupeur, saisissement, stupéfaction, profond étonnement, admiration; stupidité, abrutissement; յ— կործանել, hébéter, rendre stupide; Վ. Ապշեցուցանեմ; յ— կործանիլ՝ ընկղմիլ, s'hébéter, devenir stupide; Վ. Ապշիմ.

Ապուզնայ Վ. Կապիկ.

Ապուխտ s. viande salée et séchée, jambon; — ք, charcuterie.

Ապուշ a. stupide, hébété; étourdi, stupéfié, stupéfait, ébahi, interdit; idiot, nigaud; — գործել, hébéter, rendre stupide, abêtir, abrutir; — անկանել, hésiter, balancer, douter; յ— առնել՝ արկանել՝ դարձուցանել՝ կործանել՝ կրթել Վ. Ապշեցուցանեմ; յ— անկանիլ՝

դառնալ՝ լինել՝ կրթիլ՝ հարկանիլ Վ. Ապշիմ.

Ապուռ, պոխց s. butin.

Ապուր s. nourriture; potage; Վ. Ապուռ.

Ապուեմ, եցի յԱ. butiner, piller, dépouiller.

Ապսպարեմ, եցի յԱ. recommander, confier.

Ապստամբ, աց s. rebelle, révolté, insurgé; rebelle, insoumis, indocile; — իդեղոց, rebelle aux remèdes.

Ապստամբական a. insurrectionnel, séditionnel, rebelle.

Ապստամբեմ, եցի յՈ. se révolter, se soulever, s'insurger.

Ապստամբեցուցանեմ, ուցի յԱ. pousser à la révolte, révolter.

Ապստամբեցուցիչ Վ. Ապրտամբական.

Ապստամբիմ Վ. Ապստամբեմ.

Ապստամբող Վ. Ապստամբ.

Ապստամբողական Վ. Ապրտամբական.

Ապստամբութիւն s. rébellion, révolte, insurrection, soulèvement, émeute.

Ապտակ, աց s. soufflet, claque, tape; — ածել՝ հանել՝ մատուցանել, donner un soufflet, une claque, une tape, détacher, flaque ou appliquer un soufflet, souffleter, claquer; — առնուլ՝ ըմպել՝ ուտել, recevoir un soufflet, une claque, être souffleté.

Ապտակալից՝ Ապտակակոծ առնեմ յԱ. souffleter.

Ասլւականու, ի a. souffleur, qui donne des soufflets.

Ապրանք, նաց s. pl. vie; ոչ է ապրանաց, ne peut vivre.

Ապրդում, դմով s. soie, soie à coudre.

Ապրեմ V. Ապրիմ.

Ապրեցուցանեմ, ուցի vn. sauver, tirer du péril; faire vivre.

Ապրեցուցիչ s. sauveur.

Ապրիլ, ի s. avril.

Ապրիմ, եցւյ vn. se sauver, être sauvé, échapper à un danger; vivre.

*Ապրիմեռնիմ V. Երիցուկ.

Ապրիշում V. Ապրդում.

Ապրուստ s. vie, salut; vivres, subsistances; — ունեւալ, avoir de quoi vivre.

Ապրսամ V. Բաղսամն.

Ապօրինաւոր, ագ a. illicite, illégitime.

Աջ, ոյ, ու s. la main droite, le bras droit, le côté droit, la droite; a. qui est à droite, droit; ընդ աջմէ, à droite; յաջում, à droite, à main droite; յաջմէ եւ յահեկէ, à droite et à gauche; յ— եւ յահեակ, à tort et à travers; — թեւ բանակի, l'aile droite d'une armée; — հաւանութեան տալ՝ կարկառել ումեք, donner, tendre à qn. la main, consentir, approuver.

Աջակից a. adjudant, coadjuteur, aide.

Աջակողմ, ման s. le côté droit, la droite; յաջակողման, à droite.

Աջակողման, Աջակողման

a. qui est à droite, placé à droite, droit.

Աջակողմ V. Աջակողմ.

Աջակցիմ, ցեցայ vn. donner la main, aider, secourir.

Աջակցութիւն s. aide, concours, secours.

Աջահամբոյր, բուրի s. baise-main.

Աջին a. qui est adroit, droit.

Աշող, ագ, ից, Աշողակ a. favorable; adroit, habile.

Աշողակութիւն s. adresse, dextérité, habileté.

Աշողածեռն a. adroit de ses mains, habile.

Աշոյ, Աշու a. droit.

Առ prep. à, au, aux; près, auprès, chez, dans, parmi; selon, conformément à, en comparaison de, comparative-ment, relativement, d'après, à côté de, eu égard à, à l'égard; durant, pendant, lors de, sous, dans le temps; près de, environ, à peu près; pour; sur, par-dessus, outre; devant, en présence; contre, vers, du côté de; par, de; առ օր, par jour; առ նմա՝ իպանդոկի ագան, ils logèrent chez lui, dans une auberge; առ որս, chez qui; առ իս, chez moi; առ սէր քո, pour l'amour de toi; առ իգիտել, pour savoir; առ եզերք ծովու, au bord de la mer; առ մեզ, sous nos jours, dans notre temps, dans notre époque; առ Թագաւորութեամբ Օգոստեայ, sous le règne d'Auguste; առ այսոցիւք, outre,

excepté cela; եթէ առցես կանայս առ դստերոց իմովք, si vous prenez pour femmes d'autres que mes filles, չոքաւ առ արքայ, il est allé chez le roi; առ Հայս, chez les Arméniens; փառք իմ ոչ ինչ են առ քոյովն, ma gloire n'est rien auprès de la tienne; յեծարոյ է առ ամենեւին, il est respecté de ou par tout le monde; առ նովին ժամանակաւ, en ce temps-là, vers ce temps-là; առ այր, par personne; առ ահի, de peur, par crainte; առ չարութեան, par malice; առ իս է, il est auprès de moi; խայտալ առ խնդի, sauter, tressaillir de joie; բազմել առ ումեն, s'asseoir près, auprès de qn.

Առ, իւս. action de prendre, prise; pillage, butin, dépouilles; — աւար s. pillage, butin; յառ յապուր adv. en pillant, en dépouillant.

Առագաստ, ից, աց s. rideau; voile; voile d'un vaisseau; chambre, couche nuptiale; — պարզել՝ վերացուցանել, faire voile, déployer, hisser les voiles; իջուցանել գ—, carguer, amener, mettre bas les voiles; ուռնուն գոգանան —ք, les voiles s'enflent.

Առագաստալիր adv. à pleines voiles.

Առագաստակալ, աց s. ver-gue.

Առագաստածել a. en forme de rideau, de voile.

Առագաստեմ, իցի va. couvrir d'un voile, d'un rideau, voiler, masquer, cacher, dissimuler, pallier; faire voile, mettre à la voile.

Առադրեմ, եցի va. poser ou mettre auprès, apposer, appliquer.

Առաքուր կոխել՝ առնել՝ հարկանել va. fouler aux pieds.

Առած, ից s. maxime, adage, axiome.

Առածիմ, եցայ, ածեալ vn. tourner; յետս —, reculer.

Առակ, աց s. proverbe, parabole; fable; énigme; exemple; opprobre, ignominie, risée; — արկանել, dire un proverbe, une parabole, raconter des fables, donner une énigme à deviner; առակօք խօսել, parler en parabole; յ— ածել, citer, apporter un exemple de qch.; յ— գալ, յառակս լինել, devenir proverbe, passer en proverbe, être passé en proverbe; ըստ առակին, suivant le proverbe, comme dit le proverbe; յ— լինել, — լինել ամենայն երկրի, — նշաւակի լինել ամենայն աշխարհի, լինել յառակս նախատանաց, être la fable de tout le monde, s'exposer à la risée de tous, se donner en spectacle; — առնել, յ— նշաւակի դնել, տալ զոք յառակս նախատանաց, rendre qn. la fable de tout le monde, l'exposer à la risée de tous; — օրինակի, exemple, type, modèle; առ առակէ,

pour servir de spectacle, ignominieusement; առակաւ, առակօք, par, en paraboles, par énigmes.

Առակաբան, etc. V. Առակախօս, etc.

Առակագիր a. qui écrit des proverbes.

Առակախօս a. qui dit des proverbes, fabuliste.

Առակախօսեմ, եցի vn. dire des proverbes, raconter des fables.

Առակախօսութիւն s. expression proverbiale, parabole.

Առակական a. proverbial, énigmatique.

Առականել, եցի va. fermer, condamner, boucher.

Առականք, անայ s. honte publique, ignominie, opprobre, risée; les parties honorables ou génitales.

Առակարկու, ագ a. qui dit des proverbes, fabuliste.

Առակար V. Առակական.

Առակեմ, եցի va. raconter des fables, dire des proverbes; donner pour exemple, comparer, représenter, faire allusion; rendre la fable de tout le monde, donner en spectacle, exposer au blâme public, rendre infâme, diffamer.

Առակումն s. l'action de dire des proverbes, parabole; ignominie, diffamation.

Առակօրինակ ճրաման s. ogme.

Առաձական a. élastique.

Առաձգութիւն s. élasticité.

Առայտ V. Այտ.

Առանձին, Առանձինն a. particulier, spécial, propre, singulier; isolé, séparé, retiré, privé, solitaire; adv. particulièrement, spécialement, en particulier, singulièrement; isolément, seul, à part, séparément, indépendamment de.

Առանձնախօսութիւն s. soliloquie.

Առանձնական a. particulier, spécial; seul, solitaire.

Առանձնակեաց, ինքնից s. solitaire.

Առանձնակեցութիւն s. solitude, vie retirée.

Առանձնալուս, լուսայ vn. se retirer, vivre retiré, être seul.

Առանձնաշնորհութիւն s. privilège, prérogative.

Առանձնասէր a. qui aime la solitude.

Առանձնեմ, եցի va. prendre sur soi, accepter.

Առանձնութիւն s. solitude, retraite, isolement.

Առանց prép. sans; — նորա; sans lui; — իմ, sans moi; — տեսնելոյ զիս, sans le voir; — որոյ, sans quoi; — սիրոյ, sans amour, sans affection.

Առանցանք, ցի vn. perdre la raison, déraisonner, extravaguer; passer, dépasser.

Առանցիկ a. faux, fabuleux, controuvé.

Առանցք, ցից s. axe, pivot; essieu; passage, espace, intervalle; proéminence, saillie,

avance, bosse, relief; — աշխարհի, axe du monde.

Առաշոգ a. distinct; adv. distinctement.

Առապար, ագ a. escarpé, abrupt, coupé à pic, hérissé, rocailleux; s. roc, roche, falaise, pic, rocher à pic.

Առապարին a. qui se trouve, croît dans des lieux escarpés.

Առաջ, ոյ, Առաջք s. devant, la partie antérieure; bras, branche, ramification; — գետոց, affluent; — զօրաց, division, colonne, corps de troupes; — նաւը, proue; յառաջոյ, devant, par-devant; ընդ առաջ, au-devant; ընդ առաջ գնալ ելանել, aller au-devant; զառաջս ունել, prendre le devant, les devants, prévenir; aller au-devant, par-devant.

Առաջագահ s. place d'honneur, première place, préséance; a. qui occupe la place d'honneur, qui préside.

Առաջադրեմ, եցի va. mettre devant, proposer, offrir; se proposer, prendre une résolution.

Առաջադրումին s. proposition, projet, résolution; offrande; հաց — է, pain de proposition.

Առաջակայ, Առաջակաց, etc. V. Առաջիկայ, etc.

Առաջանիւթք s. éléments.

Առաջակողմն, ման s. le devant, partie antérieure.

Առաջապահ, ագ s. avant-garde.

Առաջապահեստ, ից s. avant-poste.

Առաջարկ, ագ s. proposition, projet.

Առաջարկեմ, եցի vn. proposer, offrir.

Առաջարկումին s. proposition, offre; projet, dessein; problème.

Առաջաւոր, ագ a. proposé, offert; premier, précédent; placé devant; — բ s. pl. prémices, primeurs.

Առաջաւորումին s. proposition, offre, offrande; prémices.

Առաջեայք, էից s. offrandes.

Առաջել, գԱռաջեաւ adv. devant; զարաջեօք անկանել, aller au-devant, à la rencontre de l'ennemi.

Առաջի prep. adv. devant, en présence, en face de; avant, en avant; contre; — նորա, devant lui, en sa présence; — ամենեցուն, devant tout le monde, publiquement; — առնել արկանել ղնել, proposer, présenter, représenter, produire, exposer, offrir; — կալ, rester devant, se présenter, comparaître; résister, tenir tête, s'opposer; — կայ, imp. il reste, il est présent, il doit, il est sur le point d'être; որ առաջիս կայ խրատ, le présent conseil; զայլ բազում գործս զոր ասել կայ մեզ —, plusieurs autres actions que nous allons dire; որում ծնանել — կայցե, celle qui doit accoucher.

Առաջիկայ, ից a. présent, actuel; prochain, futur; placé devant, de devant, antérieur; s. assistant; — տարի, l'année prochaine; յ— եօթնեկի, la semaine prochaine; — ամիս, le courant; իհինգ — ամսեան, le cinq du courant, cinq courant; — լինել, être présent; յառաջիկայսն adv. à l'avenir, désormais, dorénavant.

Առաջիկայութիւն s. présence.

Առաջին, ջնում, ջնմէ, ջնոց a. premier; antérieur, primitif, préalable; —ք, s. pl. les ancêtres.

Առաջին, յառաջնումն adv. avant, auparavant, d'abord.

Առաջին adv. premièrement, en premier lieu, d'abord; յառաջմէ adv. dès le premier; — օրէ, dès le premier jour.

Առաջնապահ V. Առաջապահ.

Առաջնապատում a. raconté le premier.

Առաջնապտուղք V. Երախայրիք.

Առաջնաստեղծ a. créé le premier.

Առաջնորդ, աջ ա. premier.

Առաջնորդ, աջ s. guide, conducteur; chef, principal, commandant; ordinaire, prélat, supérieur; auteur, cause; — կենաց, auteur de la vie.

Առաջնորդական a. qui convient au guide, au chef, au prélat.

Առաջնորդասիրութիւն s. désir de primer, d'être chef.

Առաջնորդարան, աջ s. résidence du prélat, de l'ordinaire.

Առաջնորդեմ, եցի va. guider, conduire, mener, diriger; gouverner, être le chef, le commandant, commander; enseigner.

Առաջնորդութիւն s. action de guider, de conduire; conduite, direction, commandement; prélature, supériorité.

Առաջնութիւն s. primauté, priorité, ancienneté.

Առաջոյ adv. par-devant, devant, en avant, sur le devant, au-devant de; là-bas, près; — կողմանէ, par-devant, de devant; — կողմանէ նաւին, de la proue du navire; յառաջոյ քան prep. avant.

Առաջու V. Առաջոյ.

Առասան, աջ, ից s. ficelle.

Առասանեմ, եցի va. ficeler.

Առասպել, աջ s. fable; conte; առասպելս արկանել, raconter des fables, faire des contes.

Առասպելաբան, ից s. fabuliste, conteur; a. fabuleux.

Առասպելաբանեմ, եցի vn. raconter, dire des contes.

Առասպելաբանութիւն s. fable, conte.

Առասպելագիր a. qui écrit des fables, des contes, fabuliste.

Առասպելագրութիւն s. écrit fabuleux.

Առասպելախօս V. Առասպելաբան.

Առասպելական a. fabuleux.

Առասպելապատիր a. qui trompe par des contes.

Առասպելապատում a. qui raconte des fables, fabuliste; fabuleux.

Առասպելարկու, աց a. con-
teur de fables.

Առասպելարկումբին s. récit
fabuleux, fable, conte.

Առասպելեմ V. Առասպելա-
բանեմ.

Առասպելօրէն adv. fabu-
lousement.

Առաստաղ, աց s. plafond.

Առաստաղակալք, ալաց s.
plancher, lambris.

Առատ, աց a. abondant, co-
pieux; libéral, généreux; clair,
net.

Առատաբաշխ a. qui distri-
bue abondamment, généreux,
libéral.

Առատաբար V. Առատա-
պէս.

Առատաբեր a. qui produit
abondamment, abondant, fer-
tile.

Առատաբերումբին s. abon-
dance, fertilité.

Առատաբուղխ a. qui coule
abondamment, abondant.

Առատագում V. Բազմա-
գում.

Առատածեռն a. généreux,
libéral; adv. à pleines mains,
abondamment, généreuse-
ment, libéralement.

Առատածեռնեմ, նեցի va.

donner abondamment, libéra-
lement, faire des largesses,
faire le généreux.

Առատածեռնումբին s. gé-
nérosité, libéralité, largesse,
munificence.

Առատածիր a. qui donne
libéralement, libéral; qui est
donné abondamment, abon-
dant, copieux.

Առատամիտ a. qui a des
sentiments généreux, libéral,
généreux, magnanime; intel-
ligent, ingénieux.

Առատամտումբին s. géné-
rosité, libéralité; grande, vaste
intelligence.

Առատանամ, ացայ յո. être
libéral, généreux, faire le gé-
néreux, étaler sa magnificence,
faire du bien à; abonder, être
ou se trouver en grande quan-
tité; s'emporter, se fâcher.

Առատապէս adv. abondam-
ment, copieusement; géné-
reusement, libéralement, lar-
gement.

Առատատուր V. Առատա-
ծիր.

Առատացուցանեմ, ուցի va.
rendre abondant, fournir ou
produire en abondance, com-
bler, prodiguer.

Առատումբին s. abondance;
générosité, libéralité; simpli-
cité, naïveté, sincérité; —
սրտի, effusion.

Առատուկ, տկի, տկաւ s.
ficelle, corde.

Առարկական s. objectif.

Առարկայ, ից s. objet, sujet.

Առարկեմ, եցի vn. proposer; objecter, faire une objection.

Առարկու a. adversaire, antagoniste, opposant; S. Առարկարկու.

Առարկութիւն s. proposition, propos; objection.

Առաւել, աւ, օք, ովք a. excessif, considerable, abundant, grand; adv. plus, davantage, de plus, plutôt, surtout; trop, avec excès; — եւս, ou եւս —, adv. beaucoup plus, bien plus, bien davantage, à plus forte raison; — քան prep. plus que, par-dessus, supérieur; — քան քան թէ conj. plutôt, surtout, d'autant plus; — քան զառաւել adv. de plus en plus, à un plus haut degré, de la manière la plus distinguée, plus, davantage, excessivement; — եմ' լինիմ' գտանիմ V. Առաւելում.

Առաւելագոյն adv. bien plus, beaucoup plus, bien davantage.

Առաւելաբանութիւն V. Աւելաբանութիւն.

Առաւելազանց a. excessif, exagéré.

Առաւելազանցութիւն s. excès, exagération.

Առաւելապէս V. Առաւել adv.

Առաւելաստաց a. cupide, avide.

Առաւելաստացութիւն s. cupidité, avidité.

Առաւելիմ V. Վաւելում.

Առաւելութիւն s. abondance,

grand nombre, grande quantité; excès; avantage, prérogative, supériorité, distinction.

Առաւելում, ելի va. augmenter, accroître, multiplier, ajouter, redoubler; — զգինս, hausser, augmenter le prix.

Առաւելում, ելայ vn. être en grande quantité, être riche en, augmenter, croître, se multiplier; exceller, se faire distinguer, avoir le dessus, surpasser, l'emporter sur, être supérieur à, prévaloir.

Առաւիր adv. en vain.

Առաւուր a. diurne; éphémère.

Առաւում, օք, իւ s. matin; matinée; ընդ —ն, ընդ —ս, adv. le matin, vers le matin, de bonne heure; ընդ —ս —ս, adv. tous les matins; վաղ քաջ ընդ —ն, de très-bonne heure, dès le point du jour; — առնել, se lever matin, de bonne heure; arriver dès le matin, de bonne heure, aller de bonne heure; յառաւումէ մինչեւ ցերեկոյ, du matin jusqu'au soir; աստղ առաւումու, l'étoile du matin, du jour.

Առաւումանամ, ացայ vn. faire jour.

Առաւումեան a. matinal, du matin.

Առաւումեմ V. Առաւում առնեմ.

Առաւումին a. matinal, du matin; աստղ —, étoile du matin, du jour; յառաւումիսըն adv. tous les matins.

Առաւօտու, տուց adv. le matin, dès le matin.

Առաքեալ, ելոց s. apôtre.

Առաքելաբար adv. apostoliquement, à la manière des apôtres; a. apostolique.

Առաքելագործ a. fait par les apôtres.

Առաքելախօս a. qui est dit par les apôtres.

Առաքելաճանօթ լինել, connaître les Actes des apôtres.

Առաքելական a. apostolique.

Առաքելակաբգ a. établi par les apôtres.

Առաքելակից s. compagnon des apôtres, de mission.

Առաքելանշան s. qui signale les miracles, les Actes des apôtres.

Առաքելաշնորհ s. qui a les grâces des apôtres.

Առաքելապետ s. chef des apôtres.

Առաքելարան s. tombeau des apôtres.

Առաքելութիւն s. mission; apostolat.

Առաքելօրէն V. Առաքելաբար adv.

Առաքեմ, եցի va. envoyer, expédier, adresser.

Առաքինաբար adv. vaillamment, courageusement; vertueusement.

Առաքինագարդ a. orné de vertus, vertueux.

Առաքինանամ, ացայ տ. faire preuve de bravoure, de courage, montrer du courage, se signaler, s'illustrer, dé-

ployer ses forces, son courage, se soutenir, se distinguer, se faire remarquer; être vertueux, pratiquer la vertu, acquérir de la vertu.

Առաքինասէր a. qui aime la vertu, vertueux.

Առաքինարան, աց s. lieu où s'exerce la vertu.

Առաքինացուցանեմ, Առաքինեցուցանեմ, ուցի va. rendre vaillant, inspirer du courage; rendre vertueux.

Առաքինի, նույ, նեաց a. vaillant, valeureux, courageux; vertueux.

Առաքինիմ V. Առաքինանամ.

Առաքինութիւն տ. vertu guerrière, valeur, bravoure, trait de courage; vertu; bonne conduite.

Առաքի s. celui qui envoie, expéditionnaire.

Առաքումն s. envol, expédition.

Առքերեմ, բերի va. apporter, porter; présenter, offrir.

Առգին s. échantillon.

Առգնող a. courtier.

Առեղ, աց s. le timon d'une voiture.

Առեղծանեմ, ծի va. deviner, expliquer une énigme; expliquer, dire explicitement.

Առեղծուած, ոց s. énigme; explication; —ս արկանել, proposer une énigme.

Առեղծում V. Առեղծանեմ.

Առ ետեղ V. Ետղ.

Առ ե՛րբ adv. quand?

Առ երեկս adv. vers le soir.

Առ երեսս V. Երեսք.

Առ երի V. Երի.

Առեւանգ, աց s. rapt, enlèvement; — առնել V. Առեւանգեմ.

Առեւանգեմ, եցի va. enlever, ravir.

Առեւանգութիւն V. Առեւանգ.

Առեւ զնաց առնել, enlever, emporter, ravir, entraîner.

Առէչ, էչ, իչոյ, չից s. chaîne de tisserand.

Առնձեր prep. près, auprès, à côté; — նորա, — de lui; ղնել — յիմեանց, comparer; a. présent, contigu, attenant, adjacent; — կալ, assister, être présent.

Առնձերադիր a. qui est mis auprès, apposé, joint.

Առնձերակայ, ից, Առնձերակաց, աց a. qui est, qui reste près, voisin, présent.

Առնձերակայութիւն sm. présence.

Առնեմ, եցի va. s'entremettre d'un mariage, chercher en mariage; négocier, procurer, faire obtenir, gagner, concilier.

Առժամագիւտ a. nouvellement trouvé, récent, tout nouveau.

Առժամայն a. récent, frais, nouveau; adv. à l'instant même, dans le moment même, tout de suite, sur-le-champ.

Առժամայք s. les choses présentes, passagères; actualité,

Առ ժամանակ մի V. Ժամանակ.

Առժամանակեայ a. temporaire, momentané, provisoire; provisoirement.

Առ ժամ մի V. Ժամ.

Առ ի prep. pour; à; de; en; par; dans le but de, afin que, afin de; — սիրել, pour aimer; — ձէնք, de vous; — չգոյէ, à défaut de, faute de; — չգիտելոյ, par ignorance, à l'insu.

Առիգած, աց s. tablier.

Առիծ, առծաց s. entremetteur ou entremetteuse d'un mariage, négociatrice d'un mariage; entremetteur, médiateur, intermédiaire, négociateur; cause, motif; auteur; occasion; — առնուլ, prendre occasion, saisir l'occasion, en profiter; prendre prétexte.

Առ ի՞մ, Առ իմք adv. pourquoi? pour quoi? pour quelle cause? pour quelle raison?

Առ ի յետոյք s. pl. les choses restées derrière; le passé.

Առ ի՞նչ adv. pourquoi? — իցէ ինձ, que m'importe? qu'importe? à quoi me sert? — իցեն այն ամեանայն, à quoi sert tout cela?

Առիւծ, ու, ոց, ուց s. lion; մատակ —, lionne; կորիւն առիւծու, lionceau; մոնչիւն՝ մոնչել, rugissement, rugir.

Առիւծաբար adv. comme un lion.

Առիւծախոտ s. cacalie.

Առիւծակապիկ s. singe à crinière de lion,

Առիժակորիւն s. lionceau.

Առիժանամ, ագայ vn. de-venir lion, comme un lion, ressembler à un lion.

Առիժամարտ լինիմ, com-battre, lutter contre un lion.

Առիժանման a. semblable à un lion.

Առիժասիրտ a. qui a un cœur de lion.

Առիժացուցանեմ, ուցի va. rendre lion, rendre féroce comme un lion.

Առիժենի, նույ, նեաց s. peau de lion.

Առիժոսկր s. os de lion.

Առլեզ V. Յարալեզ.

Առլի a. plein, comble, rempli.

Առլում, լցի va. remplir, combler.

Առխեծեմ, եցի va. heurter, pousser.

Առկախեալ a. suspendu, en suspens.

Առկայծեալ a. qui s'éteint, près de s'éteindre, expirant; — աչք, des yeux presque éteints, mornes, mourants.

Առկայծիմ, եգայ vn. être prêt à s'éteindre.

Առհասարակ adv. en géné-ral, généralement.

Առհաւատչեայ, չէից s. arrhes; fig. gage, marque, témoignage, signe, preuve; տալ — խանդակաթ սիրոյ, donner un gage de tendresse; մատուցանել զ— մեծարա-նացն, donner un témoignage de son estime.

Առձեռն a. qui est à la main; manuel, usuel, portatif; à compte; s. à-compte; — տալ, donner un à-compte; — բա-ռարան, dictionnaire portatif, de poche.

Առձեռնպատրաստ a. qui est sous la main, à la main, tout prêt, disponible; — դրամ, argent comptant.

Առն, ուինք, ուանց s. agneau mâle.

Առնաբար adv. virilement, avec vigueur, courageusement.

Առնազէն s. armes, armure d'homme.

Առնակերպ a. comme un homme, d'un air viril, d'une figure virile.

Առնակին, կնոջ s. femme mariée.

Առնակնութիւն s. état d'une femme mariée.

Առնակոյս s. fiancée, la prétendue, la future.

Առնածե V. Առնակերպ. Առնամոլի a. passionnée pour les hommes.

Առնամոլութիւն s. folle passion pour les hommes.

Առնանոց, աց s. apparte-nement des hommes.

Առնապատկեր s. portrait, statue d'homme.

Առնապէս V. Առնաբար.

Առնացի a. viril, d'homme, mâle; — անդամք, membre viril, verge.

Առնելի a. celui qui fait, faiseur; ce qui est à faire, faisable.

Առնեմք, լեաց s. pl. faits, actions; avoir, actif.

Առնեմք, արարի va. faire; fabriquer, construire; causer, occasionner; commettre; exécuter, accomplir, pratiquer, observer; changer, convertir, rendre; faire, devenir; acquérir, posséder, avoir; agir, se conduire; agir, opérer sur, contribuer à; faire faire; créer; traiter, faire de; զի՛նչ — իցե՞ զայս, que faire de cela? չգիտեմ զի՛նչ —, je ne sais que faire; չգիտեմ որպէս —, je ne sais comment faire, comment m'y prendre; բարի՛ չարիս՝ վնաս — ունեք, faire du bien, du mal, du tort à qn.; ինչ ոչ արարի քեզ, je ne vous ai rien fait; բարւոք չարւոք առնեք, vous faites bien, vous faites mal; ատելի —, rendre odieux.

Առնէտ, նիտաց s. loir.

Առնի a. viril; — անդամք, membre viril, verge.

Առնիմք, արարայ vp. se faire, devenir, être.

Առնխօսութիւն s. fiançailles.

Առնող, աց a. faiseur; celui qui prend, preneur.

Առնութիւն s. âme virile, bravoure, force d'âme, courage; vertu.

Առնում, առի va. prendre; prendre, recevoir, accepter, obtenir, acquérir; percevoir, recueillir; prendre, saisir, s'emparer; enlever, ôter, emporter, dérober; prendre, fermer; se servir de, faire

usage de; prendre pour, penser, juger, comprendre; se prendre à, entreprendre, commencer, se mettre à; prendre sur soi, se charger; յարթութիւն —, confisquer; սուգ —, prendre deuil; ճառաց —, prendre un domestique; կին —, prendre femme, se marier; օդ —, prendre l'air; — ատամանք, s'agacer les dents; յ — եղեւ քաղաքն ի Հայոց, les Arméniens avaient été sur le point de prendre la ville.

Առնչաբար adv. relativement.

Առնչական a. relatif.

Առնչութիւն s. relation, rapport.

Առողանեմ, ոգի va. arroser; prononcer.

Առողանութիւն s. prononciation.

Առողեմ V. Առողանեմ.

Առողումն s. arrosement, irrigation.

Առողջ, աց, ից a. sain, bien portant; entier, complet.

Առողջագործեմ, եցի va. assainir.

Առողջամիտ a. sain d'esprit.

Առողջամտութիւն s. santé d'esprit, raison, bon sens.

Առողջանամք, ացայ vp. guérir, se guérir, revenir à la santé, recouvrer la santé, se rétablir.

Առողջարար, աց a. sain, salubre, salutaire.

Առողջացուցանեմ, ուցի va. guérir, rendre la santé.

Առողջութիւն s. santé; յ—
ծեր, à votre —; խանգարել
զ—, détruire, ruiner, altérer
la —; պահպանել զ—, con-
server la —; հաստատել՝ յար-
դարել զ—, rétablir, raffermir
la —; հաստատիլ յառողջու-
թեան, revenir en —, recouvrer
la —; քնքռշտկար՝ յեղյեղուկ
—, — délicate, faible, chance-
lante; սկսանել զօրանալ յ—,
entrer en convalescence.

Առոյգ a. jeune, frais, plein
de vigueur, qui est dans toute
sa force, qui est dans sa frai-
cheur, vigoureux; — մանկու-
թիւն, vive jeunesse.

Առոյգաբարձ a. dont les
jambes sont fortes, aux jambes
alertes, bien jambé.

Առոյգանամ, աջայ vn. ra-
jeunir, redevenir jeune, re-
prendre l'air et la vigueur de
la jeunesse, reverdir.

Առոյգանձն a. qui est dans
toute la verdeur de son âge,
jeune, robuste.

Առոյգացուցանեմ, ուցի va.
rajeunir, rendre jeune.

Առոյգութիւն s. jeunesse,
rajeunissement, fraîcheur, ver-
deur, vigueur.

Առոշոգի adv. séparément,
à part, en particulier.

Ահու՛, իւ, ից, ոց, ոգք s.
ruisseau, rivière; rigole, con-
duit, canal; հոսել ահուս ար-
տասուաց, verser des ruisseaux
de larmes; — արեան, ruis-
seau de sang; առուիւ խաղալ,
ruisseler.

Առուակ, աց s. petit ruis-
seau.

Առուահանք, հանաց s. ca-
nal, aqueduc.

Առուամէջք s. tranchée,
fossé, canal.

Առումն s. prise, possession;
abception, sens.

Առունկնահառ a. qui dit
du mal du prochain à l'oreille,
délateur, dénonciateur.

Առուոյտ, ուտից s. luzerne.

Առտինն a. de la maison,
domestique, de chez soi, inté-
rieur; adv. chez, à la maison,
dans la maison, dans les mai-
sons; — ուսուցանել; enseigner
à la maison; — ճաշեցուք,
nous dînerons chez nous; —
հանդերձ, vêtements de mai-
son; — իրք, les affaires do-
mestiques; — պատերազմ,
guerre intérieure, intestine,
civile; — անկարգութիւնք, dé-
sordres des familles.

Առօրեայ, Առօրեական a.
éphémère, d'un jour, d'un
seul jour; éphémère, de courte
durée; journalier, quotidien.

Առ օրին adv. le même jour,
le jour même.

Ասացած, ի, Ասացուած, ոց
a. locution, diction, discours,
langage, expression.

Ասեղն, ասղան, դունք, դանց
s. aiguille; ծակ ասղան, chas,
trou d'une aiguille; մագնի-
սեալ —, aiguille aimantée;
անցուցանել դերձան ընդ ծակ
ասղան, enfiler une aiguille.

Ասեմ, ասացի va. dire; par-

ler; réciter, débiter; dénoter, indiquer, signifier; juger, penser, croire; c'est-à-dire, je veux dire; ասի, ասեն, on dit, dit-on; բարիս՝ չարիս — զուեքէ, dire du bien, du mal de qn.; ասա ինձ, dis-moi; պարտ է —, il faut dire; որպէս ասացաք, ainsi que nous l'avons dit; համառօտ —, pour le dire en un seul mot, en peu de mots, bref; չգիտեմ զի՛նչ —, je ne sais que dire; զի՛նչ ասիցեն զքէն, que dira-t-on de toi? անհիմն է զոր ասեսդ, ce que tu dis là n'est pas fondé; չգիտէ զոր ինչ ասէ, il ne sait ce qu'il dit; ցանկ զնոյն —, dire toujours la même chose, rabâcher; — զկարծիս իւր զիմեքէ, dire son opinion, son avis sur qch.; սուտ —, dire des mensonges, mentir; — զճշմարտութիւն, dire la vérité; այո՛ ոչ —, dire oui, non; զի՛նչ կամիցի — այս, que veut dire cela? que signifie cela? — յառաջագոյն, prédire; — վերստին, redire, répéter; այլ զի՛նչ ասեմս, mais que dis-je! բոտ ասելոյ իւրաքանչիւր, au dire de chacun; — ընդ միտս, se dire, dire en lui-même; — ի սրտի, dire soi-même; զի այսպէս ասացից, pour ainsi dire; զայս իբրեւ ասաց, quand il a dit cela, à ces paroles; զայս ասացեալ, cela dit.

Ասիական a. asiatique; — պերճութիւն, luxe —.

Ասիմ, ասացայ vp. se dire.

Ասղանի, անւոյ, անեաց s. fil à coudre.

Ասղանոց, աց s. aiguillier, étui à aiguilles.

Ասղնագործ, աց a. brodé; s. brodeur, brodeuse.

Ասղնագործեմ va. broder.

Ասղնագործութիւն s. broderie.

Ասղնանի, նեաց s. amulette.

Ասող, աց s. diseur, diseuse.

Ասղնեգործ, etc. V. Ասղնագործ, etc.

Ասորեակ, եկի, կաց s. roquette.

Ասորերէն a. s. syriaque.

Ասուեայ, էից a. de laine.

Ասուեղ a. laineux.

Ասուեղէն a. de laine; s. lainage.

Ասուի, ուոյ, ուեաց a. fait de laine; s. flanelle.

Ասուն, ասնոց a. qui est doué de la faculté de parler, doué de raison, raisonnable.

Ասուպ s. étoile filante, tombante.

Ասպազէն s. barde, armure de cheval; a. bardé.

Ասպազինեմ, եցի va. barder.

Ասպականի, անեաց s. chasseur à cheval.

Ասպահապետ, աց s. général de cavalerie.

Ասպանդակ, Ասպատանգ, աց s. étrier.

Ասպաստան, աց s. écurie.

Ասպաստանիկ a. (cheval) nourri dans l'écurie.

Ասպատակ, ագ s. coureur, maraudeur; marauderie, excursion, incursion; — առնել՝ դնել՝ տալ՝ արձակել՝ սփռել, marauder, aller ou envoyer en maraude, faire des incursions, infester, ravager.

Ասպատակաւոր, ագ s. maraudeur.

Ասպատակեմ V. Ասպատակ առնեմ.

Ասպատակութիւն s. maraude, excursion, incursion, irruption.

Ասպատակի, Յասպատակի adv. en courant.

Ասպար, ագ s. bouclier.

Ասպարաբէկ, ագ s. pette, petit bouclier.

Ասպարակիր, կրաց s. armé d'un bouclier.

Ասպարապետ V. Ապարապետ.

Ասպարաւոր, ագ V. Ասպարակիր.

Ասպարափակ V. Վահանափակ.

Ասպարէզ, Ասպարէս, իզաց s. stade, hippodrome; carrière, champ, arène; stade; յ— իջանել՝ ելանել, descendre dans l'arène; դիմէր անդրէն յ—, il revenait à la charge; յ— անդահաւորագոյն մրցանաց, au milieu des épreuves les plus effroyables.

Ասպետ, ագ s. chevalier; cavalier.

Ասպետութիւն s. chevalerie.

Ասպնջական, ագ, ից a. qui reçoit les étrangers, hospita-

lier; réceptacle; — լինել, recevoir.

Ասպնջականեմ, եցի va. exercer l'hospitalité envers qn., le recevoir.

Ասպնջականութիւն s. hospitalité.

Ասպուզան s. souci (fleur).

Աստ adv. ici, en ce lieu-ci; — է, il est ici; չէ —, il n'est pas ici; նիստ դու —, assois-toi ici; — էր, il était ici; ici-bas, dans ce monde; — անդ, çà et là, par-ci par-là; a. ce, cet, cette; ի պարտիզի՝ ի սենեկի, աստ, dans ce jardin, dans cette chambre.

Աստանդեմ, եցի va. trôler, mener ou promener çà et là; détourner, distraire.

Աստանդիմ, եցայ vn. trôler, courir çà et là, errer de çà et de là, rôder; se distraire, se détourner.

Աստանդութիւն s. distraction d'esprit, dissipation.

Աստանօր adv. ici, ici même.

Աստառ, ագ s. doublure.

Աստեղաբան V. Աստեղագէտ.

Աստեղաբանական V. Աստեղագիտական.

Աստեղաբանութիւն V. Աստեղագիտութիւն.

Աստեղաբաշխ, ից s. astronome.

Աստեղաբաշխական a. astronomique.

Աստեղաբաշխութիւն s. astronomie.

Աստեղագետ *s.* astrologue.
 Աստեղագիտական *a.* astrologique.

Աստեղագիտութիւն *s.* astrologie.

Աստեղադէտ *s.* observateur des astres.

Աստեղազարդ *a.* orné ou parsemé d'astres, étoilé; — երկինք, ciel —.

Աստեղակերպ *a.* comme un astre.

Աստեղահամալ *a.* brillant comme un astre, étincelant, radieux.

Աստեղանիշ *V.* Աստղանիշ.

Աստեղատուն, տանց *s.* constellation.

Աստեղափայլ *V.* Աստեղահամալ.

Աստեղական *a.* sidéral; — օր, jour —.

Աստեղեայ *a.* astral, d'astre.

Աստէն *adv.* ici; d'ici, *a.* ce qui est ici, présent.

Աստի *adv.* d'ici, de ce côté, par ici, à partir d'ici; *a.* ce qui est ici, présent; — անտի, de tous les côtés; — եւ անտի, de côté et d'autre, de deux côtés.

Աստի, տույ, տուշ *s.* jeunesse, fraîcheur, vigueur, force; *a.* ferme, sûr; fort, véhément; յաստուշ, dans la force, dans la vigueur.

Աստիհան, աց *s.* degré, marche, gradin échelon; degré; grade, dignité, distinction; աստիհանէ յաստիհան, de degré en degré; աստի-

հանաւ, graduellement, par degrés; — ք աշխարհացուցից, échelle; — ք առազուծեան, distinction.

Աստիհանաւոր, աց *a.* gradué; dignitaire.

Աստիհանեալ *a.* gradué.

Աստիհանեմ, եցի *va.* graduer.

Աստիհանիմ, եցայ *vn.* monter de degré en degré, aller par degrés.

Աստիք, տեաց *s.* les choses d'ici-bas, les choses mondaines; fleur de l'âge, jeunesse, fraîcheur; յաստիս մանկութեան, à la fleur de l'âge; յաստիս երիտասարդութեան, dans toute la vigueur de la jeunesse; չեւ յաստիս լեալ, en bas âge, sans avoir encore toute sa force.

Աստղ, տեղ, եղաց, եղօք *s.* astre, étoile; astérisque; — գիշերոյ, l'astre de la nuit, des nuits, la lune; — տուրնջեան, l'astre du jour, le soleil; — առաւօտին, Vénus, Lucifer; — սլացեալ, Թռիչ —, étoile filante; բեւեռային —, étoile polaire; հաստատուն —, étoile fixe; մինչեւ յաստեղս ամբարշտալ բարձրացուցանել, élever jusqu'aux astres, louer excessivement; տոգունեցաւ՝ նսեմացաւ — նորա, son étoile pâlit; աստեղք, les feux de la nuit, les étoiles.

Աստղաբաշխ, Աստղաբաշխութիւն, etc. *V.* Աստեղաբաշխ, etc.

Աստղագէտ V. Աստեղագէտ .

Աստղադիտակ, Ի s. télescope.

Աստղալից a. rempli ou parsemé d'étoiles, étoilé.

Աստղակերպ a. comme une étoile, stelliforme.

Աստղաճմայութիւն s. astro-mancie.

Աստղանիշ, Աստղանշան s. astérisque.

Աստղիկ, տղկան s. Vénus, Lucifer; Vénus, déesse de la beauté.

Աստղկեան a. de Vénus.

Աստուած, տուծոյ s. Dieu, l'Être suprême; — Իմ, mon Dieu! bon Dieu! grand Dieu! — զօրութեանց՝ ողորմութեան, Dieu des armées, de la miséricorde; կեալս, vivre en Dieu; ղից. — նորա է արծաթն, l'argent est son Dieu.

Աստուածք, ածոց s. les dieux, les divinités, les idoles.

Աստուածաբան, ից s. théologien.

Աստուածաբանական adj. théologique.

Աստուածաբանեմ, եցի vn. faire de la théologie, faire le théologien.

Աստուածաբանութիւն s. théologie.

Աստուածաբանօրէն adv. théologiquement.

Աստուածաբար V. Աստուածապէս.

Աստուածաբարբառ a. prononcé par Dieu.

Աստուածաբեր a. apporté par Dieu.

Աստուածաբնակ a. où demeure Dieu, habité par Dieu.

Աստուածաբուլիս a. émané de Dieu.

Աստուածաբուն a. de la nature de Dieu, propre à Dieu, divin.

Աստուածագէտ a. qui a la connaissance de Dieu.

Աստուածագիծ V. Աստուածագիր.

Աստուածագիր a. écrit, gravé par Dieu.

Աստուածազնաց a. qui conduit à Dieu.

Աստուածազործ a. fait de Dieu; qui rend Dieu; divin, sacré.

Աստուածադիր a. établi par Dieu.

Աստուածադրոշ a. empreint de Dieu, qui porte une empreinte divine, marqué d'une empreinte divine.

Աստուածազգեսաց, Աստուածազգեստ a. qui porte Dieu, divin; inspiré de Dieu.

Աստուածազդեցիկ a. inspiré de Dieu.

Աստուածազդեցութիւն s. inspiration de Dieu, inspiration divine.

Աստուածազօր a. qui a une force divine.

Աստուածախառն a. uni à Dieu.

Աստուածախնամ a. soigné, pourvu par Dieu; — տեսչութիւն, la Providence divine.

Աստուածախոյզ adj. qui cherche Dieu.

Աստուածախրախոյս a. animé d'un courage divin.

Աստուածախրատ a. instruit par Dieu.

Աստուածախօս a. qui parle de Dieu; prononcé par Dieu.

Աստուածախօսեմ V. Աստուածաբանեմ.

Աստուածախօսութիւն V. Աստուածխօսութիւն.

Աստուածածանօմ, ից a. qui a la connaissance de Dieu; connu de Dieu.

Աստուածածանօմութիւն s. connaissance de Dieu.

Աստուածածին, ծնի, իւ s. mère de Dieu.

Աստուածակամ a. voulu de Dieu, qui annonce la volonté de Dieu.

Աստուածակամար s. Iris, arc-en-ciel.

Աստուծական a. divin; աստուծականն s. Dieu.

Աստուծակարգ a. établi de Dieu.

Աստուծակերպ a. qui ressemble à Dieu, en forme de Dieu, d'une manière divine.

Աստուծակերտ a. construit de Dieu.

Աստուծակիր a. qui porte Dieu.

Աստուծակից a. qui est également Dieu.

Աստուծակողմն s. le côté de Dieu; Dieu, la divinité.

Աստուծակոյս կողմն Voy. Աստուծակողմն.

Աստուծակոչ a. appelé de Dieu.

Աստուծակրօն a. pieux, religieux.

Աստուծահանոյ a. agréable à Dieu.

Աստուծահայր, հօր s. père de Dieu.

Աստուծահաշտ a. qui réconcilie Dieu.

Աստուծահար a. frappé de Dieu.

Աստուծահրաման a. commandé de Dieu.

Աստուծահրաշ a. divin, miraculeux, prodigieux.

Աստուծահրաւեր a. invité de Dieu.

Աստուծածիր a. donné par Dieu.

Աստուծաճառ a. qui traite de Dieu.

Աստուծամայր, մօր s. mère de Dieu.

Աստուծամարդ, ոյ s. Dieu fait homme, l'Homme-Dieu.

Աստուծամարտ, աջ, ից a. qui combat contre la Divinité.

Աստուծամարտութիւն s. combat contre la Divinité.

Աստուծամերձ a. qui est près de Dieu; qui approche de Dieu.

Աստուծամոռաց a. qui oublie ou fait oublier Dieu.

Աստուծամոլիս a. qui est près de Dieu, initié.

Աստուծամոլու a. où entre Dieu.

Աստուծայայտութիւն s. épiphantie.

Աստուածային adj. divin ;
աստուածայինն, la Divinité.

Աստուածանամ, ացայ յո.
devenir Dieu, se déifier, se
diviniser.

Աստուածանման adj. qui
ressemble à Dieu.

Աստուածաշէն a. construit
par Dieu.

Աստուածաշնորհ a. donné
de Dieu ; donné de la grâce de
Dieu.

Աստուածանուէր a. offert à
Dieu.

Աստուածաշունչ a. inspiré
de Dieu ; s. la sainte Écriture,
la Bible.

Աստուածաշուք V. Աստուա-
ծապատիւ.

Աստուածապաշտ s. pieux,
religieux.

Աստուածապատիւ a. ho-
noré de Dieu.

Աստուածապարգեւ a. donné
par Dieu.

Աստուածապէս adv. comme
Dieu, divinement.

Աստուածապսակ a. cou-
ronné de Dieu.

Աստուածառաք a. envoyé
de Dieu.

Աստուածասատ a. menacé
de Dieu, qui vient de la colère
de Dieu ; — բարկութիւն, la
colère divine.

Աստուածասէր a. qui aime
Dieu, pieux.

Աստուածասպան a. qui tue
Dieu, déicide.

Աստուածաստեղծ a. créé
de Dieu.

Աստուածասքանչ V. Աս-
տուածահրաշ.

Աստուածավայել a. digne
de Dieu.

Աստուածատեաց a. qui hait
Dieu.

Աստուածատես, ից a. qui
a vu, qui voit Dieu.

Աստուածատեսութիւն V.
Աստուածատեսութիւն.

Աստուածատեսիլ a. sem-
blable à la Divinité, divin.

Աստուածատեսցութիւն sm.
haine de Dieu.

Աստուածատուր a. donné
par Dieu ; s. Dieu-donné.

Աստուածարար a. fait de
Dieu ; qui divinise.

Աստուածարարութիւն sm.
apothéose, déification.

Աստուածարեալ a. déifié,
divinisé ; divin, saint ; — հայ-
րապետ, saint pontife.

Աստուածարեմ V. Աստուա-
ծացուցանեմ.

Աստուածացուցանեմ, ուցի
va. déifier, diviniser ; — զոք,
faire un dieu, une divinité
de qn.

Աստուածաւանդ a. transmis
par Dieu.

Աստուածաքարոզ adj. qui
prêche Dieu.

Աստուածգիտութիւն s. m.
connaissance de Dieu, théo-
dicée.

Աստուածեան a. divin ; s.
déiste.

Աստուածեղէն a. divin.

Աստուածըմպելի s. boisson
des dieux, nectar.

Աստուածնկալ a. qui reçoit, qui a reçu Dieu.

Աստուածիմաստ, Աստուածիմաց a. instruit dans les choses divines, qui a la sagesse de Dieu, théosophe.

Աստուածխոնարար s. contemplation.

Աստուածխօսութիւն s. théologie.

Աստուածորդի, դուստր s. fils de Dieu.

Աստուածութիւն s. divinité; divinité, Dieu.

Աստուածուհի sf. déesse.

Աստուածաբան s. instruit de Dieu.

Աստուածուրաց, ից a. qui reprie Dieu, apostat.

Աստուածապաշտութիւն sm. culte divin, piété, religion.

Աստուածապետական a. théocratique.

Աստուածապետութիւն s. m. théocratie.

Աստուածսիրութիւն s. m. amour de Dieu, charité.

Աստուածտեսութիւն s. vision de Dieu, intuition divine.

Աստուածօրէն adv. divinement, comme Dieu; a. divin, digne de Dieu.

Աստուածոյք s. pl. les choses divines, les saintetés.

Աստուծ V. Աշտուծ.

Աստուտ adv. d'ici.

Աստստին adv. d'ici; ici.

Ասր, րու, րոյ, ou քու s. toison, laine.

Ասրաքեր a. lanifère.

Ասրալից a. laineux.

Ասրեայ, Ասրեդէն a. de laine.

Ասք V. Ասացուծ.

Ատակ a. capable; — լինել, être capable.

Ատակեմ, եցի, Ատակիմ, եցայ vn. être capable, pouvoir.

Ատաղծ, ից s. bois de charpente, charpente.

Ատաղծագործ, ագ s. charpentier.

Ատաղծացեմ, եցի va. mordre.

Ատամացի V. Ատամնացի.

Ատամն, քան, մունք, մանց s. dent; — ածել, mordre; առնուլ ատամանց, agacer les dents; հանել զ—, extraire, arracher une dent; ցաւ ատամանց, mal de dents; ցաւ — իմ, j'ai mal aux dents; փուտ —, dent cariée; մաքրել զատամունս, nettoyer les dents.

Ատամնաբոյժ s. dentiste.

Ատամնաթափ a. édenté, brèche-dent.

Ատամնախիլ առնեմ v. a. arracher des dents.

Ատամնահան s. dentiste.

Ատամնածու a. denté, dentelé.

Ատամնառու a. qui agace les dents.

Ատամնառութիւն s. agacement des dents.

Ատամնացաւ sm. mal de dents, odontalgie.

Ատամնացի adv. avec les dents.

Ատամնաւոր a. denté.

Ատեմ, եցի V. Ատեմ.

Ատեան, տենից s. tribunal ;
auditoire ; séance, assemblée,
conseil ; cour ; յ— մատնել,
traduire devant le tribunal, le
conseil ; գումարել զ—, con-
voquer, réunir l'assemblée ;
V. Արձակեմ.

Ատեղի, ելեաց a. odieux,
haïssable, détestable ; haÿ, dé-
testé ; haineux ; — լինել, être
odieux, détesté, s'attirer la
haine de ; — առնել, rendre
odieux, faire détester.

Ատելութիւն s. haine, aver-
sion, animosité, horreur.

Ատեմ, եցի va. haÿr, détes-
ter, prendre en aversion, avoir
en horreur, prendre de la
haine pour qn.

Ատենաբան a. harangueur,
orateur.

Ատենաբանական a. ora-
toire.

Ատենաբանեմ, եցի vn. ha-
ranguer, prononcer un dis-
cours.

Ատենաբանութիւն s. ha-
rangue, discours, allocution.

Ատենագրեմ, եցի va. faire
un ou le compte rendu.

Ատենագրութիւն s. compte
rendu.

Ատենադպիր, պրաց s. se-
crétaire.

Ատենադպրութիւն s. secré-
tariat, fonction de secrétaire.

Ատենախօս V. Ատենաբան.

Ատենախօսութիւն V. Ատե-
նաբանութիւն.

Ատենակալ, աց s. ma-
gistrat.

Ատենակալութիւն s. magis-
trature.

Ատենական a. de tribunal,
juridique, judiciaire.

Ատենապետ, աց s. prési-
dent du tribunal, du conseil.

Ատենաքարշ լինիմ vn. être
cité, traduit au tribunal.

Ատլաս, ից s. atlas.

Ատոց a. grenu, plein, rem-
pli, mûr ; — հասկ, épi grenu.

Ատոքահատ a. bien grenu.

Ատոքանամ, ացայ vn. gre-
ner, s'emplier, être mûr.

Ատոքատեսիլ V. Ատոք ; —
հասկը, jaunes épis.

Ատոքացուցանեմ, ուցի va.
faire grener, emplir, rendre
mûr.

Ատոքութիւն s. maturité.

Ատտիկական, Ատտիկեցի
a. attique.

Ատրագոյն a. de couleur
de feu.

Ատրաշէկ a. incandescent,
ardent, brûlant, tout rouge.

Ատրճանակ, աց s. pistolet.

Ատրուշան, աց s. temple
du Feu.

Արագ, ունք, ագբ a. vite,
prompt, rapide, expéditif ;
adv. vite, rapidement, promp-
tement ; արագ արագ, très-
vite, rapidement, rondement,
vivement.

Արագագիր, գրի, աց a. qui
écrit vite, tachygraphe.

Արագագրութիւն s. tachy-
graphie.

Արագագնաց a. qui marche,
qui va vite.

Արագազերծ լինիմ vn. se délivrer promptement.

Արագաթեւ a. qui a des ailes rapides, aux ailes rapides.

Արագաթուիչ a. au vol rapide, qui vole rapidement.

Արագախաղաց a. qui marche, qui se remue vite.

Արագախամուր a. qui se flétrit vite.

Արագախոս a. qui parle vite.

Արագահաս a. qui arrive vite.

Արագամիտ a. qui a l'esprit vif, pénétrant, spirituel.

Արագամտութիւն s. présence d'esprit, sagacité.

Արագաշարժ a. qui se meut rapidement, très-agile.

Արագաշարժութիւն s. agilité, souplesse.

Արագալախնան adj. qui meurt, qui finit vite, de peu de durée; — ելանել յաշխարհէ, ne pas vivre longtemps.

Արագափոխ adj. qui se change vite.

Արագաքայլ a. qui marche vite.

Արագեմ, եղի vn. se hâter, se presser, s'empreser.

Արագընթաց a. qui va, qui court vite; prompt à la course.

Արագիլ, գլաց s. cigogne.

Արագոտն a. qui a les pieds agiles, aux pieds rapides, ingambe.

Արագութիւն s. m. vitesse, promptitude, célérité, vélocité, rapidité.

Արագուսումն adj. qui apprend vite.

Արած, ոց, ից s. cicatrice, tache.

Արածանեմ, Արածեմ, եղի va. paître, faire ou mener paître; fig. — զհողմս, se repaître de vent, de chimères, d'espérances vaines.

Արածիմ, ծեցայ vn. paître, se paître, se repaître, pâturer.

Արական a. mâle; gram. masculin.

Արահետ, ից s. chemin fréquenté, rue passante; — փառաց, chemin de la gloire.

Արամազնեայ a. arménien.

Արամբի, բռոյ, բեաց a. mariée; — առնել, violer une fille.

Արամեան a. arménien.

Արաստոյ a. dur.

Արատ, ոց s. tache, macule; fig. tache, souillure, flétrissure; vice, défaut.

Արատաւոր, աց a. taché; vicieux, défectueux.

Արատեմ, եղի va. tacher, maculer, faire une tache; tacher, entacher, souiller; — զփառս, souiller sa gloire.

Արար, ոց s. œuvre, action, ouvrage; façon; production, produit; biens, fortune.

Արարած, ոց a. créé; s. créature; action, ouvrage, œuvre; création.

Արարատեան a. d'Ararat; արշալոյս —, l'aurore de l'—.

Արարիչ s. créateur.

Արարող, աց V. Արարիչ.

Արարողապետ, ագ s. maître de cérémonie.

Արարողութիւն s. action de faire; cérémonies.

Արարուած V. Արարած; acte (de théâtre).

Արարչագործ s. créateur.

Արարչագործեմ, եցի va. créer.

Արարչագործութիւն s. création.

Արարչախնդիր a. qui cherche son créateur.

Արարչական a. qui a la vertu de créer.

Արարչակից a. qui crée ensemble.

Արարչապաշտ a. qui adore le Créateur.

Արարչապետ s. créateur.

Արարչութիւն s. création.

Արարք V. Արար.

Արաց s. ancien sixième mois des Arméniens.

Արբանեակ, նեկաց s. valet, serviteur; satellite, complice; astr. satellite.

Արբանեկեմ, եցի vn. servir; — հրամանաց ուրուք, agir par les ordres de qn., exécuter les ordres de qn.; — ցանկութեանց, servir ses passions.

Արբանեկեցուցանեմ, ցուցի va. faire servir; — զիմն իվրէժխնդրութիւն իւր, faire servir qch. d'instrument à sa vengeance.

Արբանեկութիւն s. service; — հարկանեմ, servir, rendre service.

Արբեալ s. ivre, soûl, gris,

enivré; fig. — էր սիրով նորա, il était enivré de son amour, il était passionné pour lui; — խնդութեամբ, ivre de joie.

Արբելիք, ելեաց s. ivresse.

Արբենամ, եցայ vn. s'enivrer, se griser, se soûler; fig. s'enivrer; արբեցեալ իփառաց, enivré de sa gloire.

Արբեցող, ագ s. buveur.

Արբեցութիւն sm. ivresse, enivrement; — ախտից, enivrement des passions; — հրբնուանաց, ivresse de la joie; զմայլել — ք, avoir le transport de l'ivresse.

Արբեցուցանեմ, ուցի va. enivrer, griser, soûler; abreuver, faire boire; fig. enivrer; ամբարհաւանութիւն՝ բարեբաստութիւն արբեցուցանէ, l'orgueil, la prospérité enivre.

Արբշիւ, շուաց s. buveur, ivrogne.

Արբշուութիւն s. ivrognerie, ivresse; յ — հատանել, s'adonner au vin, s'enivrer, se soûler.

Արբումն s. action de boire; breuvage, boisson.

Արբունք, ունց s. âge de puberté, puberté, nubilité, verte jeunesse; յարբունս հասանել, atteindre l'âge de puberté, être nubile; չեւ եւս ժամանեալ յարբունս, encore en bas âge; յարբունս հասեալ, pubère, adulte, nubile.

Արբուցանեմ, ուցի va. donner à boire, faire boire, abreuver; arroser; enivrer; — զճա-

բաւ, étancher, apaiser la soif, désaltérer.

Արբուցիչ **ա.** qui fait boire.

Արբուցումն **ս.** action de faire boire, d'arroser.

Արգահատանք, անաց **ս.** compassion, pitié, attendrissement.

Արգահատեմ, եցի **vn. va.** compatir, avoir pitié, être touché, ému de compassion pour, s'attendrir à ou sur, plaindre, prendre **qn.** en pitié, ressentir pour lui de la compassion; արգահատեմ ընդ պայման նորա, son état m'affecte, me touche, j'ai pitié de sa position.

Արգահատութիւն **Վ.** Արգահատանք.

Արգանակ, աց **ս.** bouillon.

Արգանդ, ի **ս.** sein ou ventre de la mère; matrice, utérus; — երկրի, le sein de la terre.

Արգասաւոր, աց **ա.** fertile, fécond.

Արգասաւորութիւն **ս.** fertilité, fécondité.

Արգասիք, գասեաց **ս.** œuvre, ouvrage, action; produit, fruit, production, résultat; effet, impression, suites.

Արգաւանդ, աց **ա.** fertile, fécond.

Արգաւանդահող **ա.** dont le sol est fertile.

Արգաւանդութիւն **ս.** fertilité, fécondité.

Արգել **ս.** obstacle, entrave, empêchement, embarras, inconvénient; opposition; défense, prohibition, interdiction, interdit; — առնել՝ արգանել՝ լինել, faire obstacle, mettre un obstacle, un empêchement, susciter des obstacles, empêcher, entraver; յարկանել, renfermer, cloîtrer; assiéger; mettre aux arrêts.

Արգելական, աց **ա.** cloîtré, renfermé; détenu, prisonnier.

Արգելան, աց **ս.** maison d'arrêt, lieu de détention, prison; lazaret, quarantaine.

Արգելաւանք, վանից **ս.** cloître.

Արգելաւոր **Վ.** Արգելական.

Արգելեմ **Վ.** Արգելում.

Արգելոց, աց **ս.** parc, enclos, cloître.

Արգելում, ելի **va.** empêcher, mettre obstacle, entraver, intercepter; défendre, interdire, prohiber; arrêter, retenir.

Արգելումն **ս.** empêchement, défense, prohibition, interdiction; եկեղեցական —, interdit.

Արդոյ **ա.** précieux, estimable, honorable; — օր, jour ouvrable.

Արդ, ուց **ս. m.** ornement; forme.

Արդ, եւ արդ **conj.** or, donc.

Արդ **adv.** maintenant, à présent; — եւս, dans ce moment même, tout à l'heure, récemment, tout récemment; — եւս վախճանեցաւ, il vient de mourir.

Արդածին **ա.** nouveau-né.

Արդատունկ **ա.** planté depuis peu.

Արդար, ոց **ա.** juste, équita-

ble, loyal, probe; adv. justement, loyalement.

Արդարաբան a. véridique, juste.

Արդարազնաց, Արդարազնացիկ a. juste, intègre, loyal, probe.

Արդարազնացք, ցից s. conduite pleine de justice.

Արդարագործ a. qui agit justement, probe, juste.

Արդարագործութիւն s. action ou acte plein de justice, justice, probité.

Արդարադատ a. juge équitable.

Արդարադատութիւն s. jugement équitable.

Արդարախոհ a. qui voit les choses en conscience, qui est juste, équitable.

Արդարախօս V. Արդարաբան.

Արդարակշիռ a. qui pèse, qui juge équitablement, juste, équitable.

Արդարակորով a. très-juste, plein d'équité, probe, intègre.

Արդարանամ, ացայ vn. se justifier, s'excuser, prouver son innocence, être justifié; se vérifier, être vérifié.

Արդարապէս adv. justement, de plein droit, à juste titre, loyalement.

Արդարասէր a. qui aime la justice, juste.

Արդարասիրութիւն s. amour de la justice, équité, probité.

Արդարացի a. juste, équitable.

Արդարացուցանելի a. justifiable, excusable.

Արդարացուցանեմ, ուցի va. justifier, excuser; vérifier, constater; — զանձն, se justifier, s'excuser, prouver son innocence.

Արդարացուցիչ a. justifiant, justificatif, constatant.

Արդարացուցում s. justification, excuse.

Արդարեւ adv. en vérité, réellement, véritablement, assurément, en effet, effectivement, sans doute; a. vrai, réel; — վարձք, vraie récompense.

Արդարութիւն s. justice, équité; probité, loyauté; la bonne cause.

Արդեան V. Արդի.

Արդեօք adv. est-ce que? est-ce? est-ce donc que? si par hasard; sans doute, à la vérité, certes.

Արդէն, Արդէն իսկ adv. déjà; à l'instant même.

Արդի, դեպ a. moderne, récent; — երաժշտութիւն, la musique moderne; արդիք, les modernes; adv. tout à l'heure, à présent, maintenant.

Արդիւն V. Արդիւնք.

Արդիւնաբեր a. qui produit, qui rapporte, productif, fructueux, fertile.

Արդիւնական a. fructueux, fécond, productif; émérite.

Արդիւնատու, աց a. productif, fructueux, fertile.

Արդիւնաբար, աց a. producteur, agriculteur, cultivateur.

Արդիւնարարութիւն s. agriculture.

Արդիւնացուցանեմ V. Յարդիւնս ածեմ.

Արդիւնաւոր V. Արդիւնական.

Արդիւնաւորեմ V. Յարդիւնս ածեմ.

Արդիւնաւորիմ, եցայ vn. mériter; V. Յարդիւնս գամ.

Արդի նաւորութիւն s. fructification, fécondité; mérite.

Արդիւնք, դեանք s. production, produit, fruit; acte, œuvre, ouvrage, fait, effet, réalité; mérite; յարդիւնս ածել, réaliser, effectuer, faire exécuter, accomplir; գալ յարդիւնս, se réaliser, se faire; իրացն իսկ — աղաղակեն եւ վկայեն, l'effet parle, les faits parlent; —ս առնել, porter fruit, produire; — իրաց, l'expérience; յարդեանք իրացն, par expérience; բանքն — լինէին, les paroles s'accomplissaient; արդեամբք, en effet, en réalité, réellement.

Արդկեմ, եցի va. repasser; — զկտաւիս, — du linge.

Արդն, դուռք s. lance.

Արդնաւոր, ագ a. lancier.

Արդնընկէց լինիմ vn. combattre avec des lances.

Արդու, ագ s. artabe (mesure de capacité qui vaut 65 litres).

Արեւու s. soleil; vie, jour; գ— հատանել, յարեւէ արկանել, ôter la vie, tuer; յարեւէ անկանել, perdre le jour, la vie; յա—

Արեգ, ի s. soleil; ancien huitième mois des Arméniens; յ— կուսէ, du côté d'orient.

Արեգակն, ական, կունք, կանց s. soleil; ընդ արեգակամբ, sous le soleil, sur la terre; ամենայն ազգ որ ընդ արեգակամբ, tous les peuples du monde; միակ յոյս իմ ընդ արեգակամբ, la seule espérance qui me reste ici-bas; ծագէ՝ մտանէ —, le soleil se lève, se couche; չեւ խոնարհեալ արեգական, avant le coucher du soleil, avant la fin du jour.

Արեգակնակ s. balcon.

Արեգակնակերպ a. semblable au soleil, comme un soleil.

Արեգակնակէզ a. brûlé par le soleil, hâlé du soleil; — լինել, être brûlé par le soleil, se hâler au soleil.

Արեգակնային a. solaire.

Արեգակնապէս adv. comme un soleil.

Արեգակնատես a. éclairé par les rayons du soleil, exposé au soleil, lumineux.

Արեգակնափայլ a. brillant comme le soleil, éclatant.

Արեգդէմ a. exposé au soleil.

Արեգջեր a. chauffé par le soleil.

Արեւակից V. Արեւանառու. Արեւակցութիւն s. consanguinité, parenté.

Արեւ, ու s. soleil; vie, jour; գ— հատանել, յարեւէ արկանել, ôter la vie, tuer; յարեւէ անկանել, perdre le jour, la vie;

յարեւու, avant le coucher du soleil, avant la brune; տեսանել զ—, voir le jour, vivre; իմտանել —ու, au coucher du soleil; յեւանել իծագելարեւու, au lever du soleil; — մտանէ՛ ելանէ, le soleil se couche, s'élève; երդուեալ յարեւն Փարաւոնի, par la vie de Pharaon; ըմպել յ— ուրուք, boire à la santé de qn., lui porter un toast; յ— ձեր, à votre santé.

Արեւագալ ա. aube, le point du jour; ընդ —ն, au point du jour, à l'aube du jour, de très-bonne heure.

Արեւադարձ, ձից s. tropique.

Արեւադէմ, դիմի s. vanille; héliotrope.

Արեւածաղիկ, ծաղկան s. soleil, tournesol.

Արեւածայրք s. le point du jour, l'aube, l'aurore; ընդ արեւածայրս adv. au point ou à l'aube du jour; անդէն ընդ արեւածայրս, dès l'aurore, dès le point, dès l'aube du jour.

Արեւակայք, յից s. solstices.

Արեւակէզ V. Արեգակնակէզ.

Արեւահար լինիմ vn. avoir un coup de soleil.

Արեւահարութիւն s. coup de soleil.

Արեւապաշտ, ից, աց s. adorateur du soleil.

Արեւացոյց, ցուցի s. gnomon.

Արեւացուցակ, աց s. cadran, cadran solaire.

Արեւելագէտ s. orientaliste.

Արեւելակողմն, Արեւելակոյս s. le côté d'orient, l'Orient.

Արեւելեայ, եայց, եաց ա. s. oriental; արեւելայք, les Orientaux.

Արեւելք, լից s. orient, le levant, l'est; l'Orient, le pays d'Orient; les orientaux; ընդ արեւելս adv. à l'orient, du côté d'orient.

Արեւիշուշտ ա. ingrat.

Արեւկայ ա. où il y a du soleil, exposé au soleil.

Արեւմուտք, մտից s. occident, le couchant, ouest; l'Occident; les Occidentaux; le coucher du soleil; ընդ արեւմուտս adv. au coucher du soleil; à l'occident; յարեւմուտս կոյս, à l'occident.

Արեւմտեայ, եայց ա. s. occidental; արեւմտայք, les Occidentaux.

Արեւմտեան ա. occidental.

Արեւշատութիւն s. toast; ըմպել յ— ուրուք, porter un toast, boire à la santé de qn.

Արթնութիւն s. veille; vigilance, présence d'esprit.

Արթուն, Թնոց ա. éveillé, qui ne dort pas; éveillé, avisé; vigilant; — կալ, veiller.

Արթիմ, Թեայ V. Խրոչիմ.

Արժան, ից ա. digne, convenable; à bon marché; s. dignité, convenance; droit, justice; — է, il convient, il est juste que, il est permis, il mérite, il faut; ոչ է —, il ne faut pas, il ne convient pas, il n'est pas juste que; — համարիլ.

juger digne; daigner; ոչ — համարիլ, ne pas juger digne; dédaigner; — ի՞նչ էր, fallait-il? — եւ իբրաւ է, il est juste de; յարժանս ou — տալ՝ կահառել՝ գնել, donner, acheter, vendre à bon marché.

Արժանն s. ce qui convient, ce qui est convenable.

Արժանագով a. digne de louange, louable.

Արժանածառանգ a. digne héritier.

Արժանափաւատ a. digne de foi, de confiance.

Արժանանամ, ացայ vn. être digne, se rendre digne, mériter.

Արժանապատիւ a. digne d'honneur, très-honorable.

Արժանապէս adv. dignement, d'une manière digne, comme il faut.

Արժանալայել a. qui convient, digne, convenable.

Արժանացուցանեմ, ուցի va. rendre digne.

Արժանաւոր, ագ a. qui mérite, digne; convenable.

Արժանաւորեմ, եցի va. rendre digne; juger digne; daigner.

Արժանաւորիմ, եցայ vn. être digne; être jugé digne; mériter.

Արժանաւորութիւն s. dignité, mérite.

Արժանեմ, եցի va. monnayer, frapper de la monnaie.

Արժանի, նոյ, նեաց a. digne, qui mérite; — վարձուց,

digne de récompense; —, ըստ արժանւոյն, յարժանի, adv. dignement, comme il faut; — առնել, V. Արժանաւորեմ; — լինել, V. Արժանաւորիմ.

Արժանիք, նեաց s. dignité, mérite; ըստ արժանեաց, adv. dignement; selon son mérite.

Արժանք s. dignité, mérite; frappe, coin.

Արժեմ, եցի vn. coûter, valoir; զի՞նչ արժէ այս, combien cela coûte? combien cela vaut? այս արժէ երեք դահեկան, cela coûte, vaut cinq piastres; չարժէ, ne vaut pas la peine, ce n'est pas la peine.

Արժէգին s. prix coûtant.

Արժէք, Արժողութիւն s. valeur, prix.

Արի, րեաց a. brave, vaillant, valeureux, courageux; s. Արիք, les Perses.

Արիաբար adv. vaillamment, bravement, courageusement.

Արիական a. mâle, viril, vigoureux, vaillant, courageux; persane; — ազգ, la nation persane.

Արիանամ, ացայ vn. avoir de l'énergie, prendre du courage, de la force, déployer ses forces, son courage, avoir le courage, la force de, montrer du courage, du caractère, se signaler, être fort.

Արիանոս, ագ s. Arrien.

Արիացուցանեմ, ուցի va. encourager, inspirer du courage, donner de la vigueur.

Արիութիւն s. âme virile

vallance, valeur, courage, bravoure, force d'âme, fermeté.

Արին, բանց s. sang; parenté; — խաղողյ՝ որնոյ, vin; — հանել, saigner, tirer du sang; * — քրտինք լինել, suer sang et eau; — թափել՝ հեղուլ, verser du sang; յարեան առնել՝ համակել, ensangler, souiller de sang, plonger dans le sang; V. Ապաժոյծ.

Արինազոյն a. de couleur de sang, sanguin.

Արինազանգ a. couvert de sang, ensanglanté.

Արինաթաթաւ a. qui nage dans le sang, ensanglanté.

Արինալից a. plein de sang.

Արինախանձ a. altéré, affamé ou avide de sang, sanglant, sanguinaire.

Արինախառն a. mêlé de sang, sanglant, saignant.

Արինակալ, աց s. vase à sang, coupe du sacrifice.

Արինահան, Արինահեղ a. sanguinaire, sanglant.

Արինահեղուծին s. V. Արինհեղուծին.

Արինահոս a. dégoûtant de sang, saignant.

Արինային a. de sang, sanguin, sanglant.

Արինանամ, ացայ vn. se convertir, changer en sang.

Արինանշան a. marqué de sang.

Արինաշատ a. qui a beaucoup de sang, sanguin.

Արինառակաւ a. qui a peu de sang.

Արինասէր a. qui aime le sang, sanguinaire.

Արինարբու a. buveur de sang, sanguinaire.

Արինացայտ a. qui jaillit du sang, sanglant.

Արինեմ, եցի va. saigner.

Արիներանգ a. de couleur de sang, sanguinolent.

Արինհերուծին s. effusion de sang, massacre, carnage.

Արինհոսուծին s. hémorragie.

Արինոռոգ adj. arrosé de sang, sanglant.

Արինոտ a. sanguin, sanglant, saignant.

Արինուշտ adj. sanglant, plein de sang; affamé, altéré ou avide de sang, sanguinaire.

Արծամ, ոյ s. argent; argent, monnaie, numéraire, espèces; richesse.

Արծամագին a. acheté à prix d'argent; s. esclave.

Արծամազոյն a. de couleur d'argent, argenté.

Արծամազործ, աց s. or-fèvre; a. fait d'argent.

Արծամազործուծին s. or-féverrie.

Արծամազօծ a. argenté.

Արծամազօծեմ, եցի va. argenter.

Արծամահանք, հանաց s. pl. mine d'argent.

Արծամածոյլ, ձուլից s. fondeur d'argent; a. fondu en argent, d'argent massif.

Արծամանանչ V. Արծամափայլ.

Արծաթապատ *a.* couvert d'argent, argenté.

Արծաթատեր, սիրաց *a.* qui aime l'argent, cupide, avare.

Արծաթարար, աց *s.* orfèvre.

Արծաթափայլ *a.* brillant comme de l'argent, argenté.

Արծաթեղէն, դիւաց *a.* d'argent, fait en argent; *s.* argenterie.

Արծաթեմ, եցի *va.* argenter.

Արծաթի, Թեաց *a.* d'argent, fait en argent; *s.* pièce d'argent.

Արծաթումն *s.* argenture.

Արծաթսիրումին *s.* amour de l'argent, cupidité, avarice.

Արծարծանեմ, Արծարծեմ, եցի *va.* attiser le feu, rallumer; *fig.* rallumer, ranimer, relever.

Արծարծումն *s.* action de rallumer, de ranimer.

Արծիւ *V.* Արծուի.

Արծնեմ, եցի *va.* émailler.

Արծուէնշան *a.* qui a l'en-seigne d'aigle; *s.* l'aigle (en-seigne).

Արծուի, ծուեաց *s.* aigle; — գոչէ, l'— trompette.

Արծուունգն *a.* qui a le nez aquilin.

Արկած, ից *s.* revers, malheur, coup, contre-temps, calamité, infortune, désastre; accident, aventure; —ք բախտի՝ ձմեռայնոյ, les rigueurs de la fortune, de l'hiver.

Արկանելի *a.* celui qui jette, qui met; mettable, portable; *s.* vêtement, habillement, habit; manteau.

Արկանեմ, արկի *va.* jeter,

lancer; poser, mettre, étendre, verser, répandre; vêtir, habiller; porter, s'habiller; proposer; ôter, enlever, dépouiller, priver, déposer; attribuer, jeter, accuser; faire, fabriquer; fonder, s'établir; languir; յինքն —, s'attirer, se concilier, gagner, captiver; — զանձամբ, *V.* Անձն; — իմիսս, *V.* Միտք; ձայն —, *V.* Ձայն; — յընչից, *V.* Ինչք, etc.; — զմեղն իկերայուրուք, imputer, rejeter une faute sur qn., s'en prendre à lui de la faute.

Արկանիմ, արկայ *vp.* se jeter, tomber; s'habiller.

Արկղ, կեղաց *s.* caisse, coffre, malle.

Արկղագործ, Արկղակերս *s.* coffretier, layetier.

Արկղակալ, աց *s.* caissier.

Արկղիկ *s.* cassette, coffret.

Արկուած *V.* Արկած.

Արհամարհի *a.* méprisable, vil, abject.

Արհամարհանք, անաց *s.* mépris, dédain; արհամարհանոք, avec mépris, avec dédain, dédaigneusement; յարհամարհանս, au mépris de.

Արհամարհելի *a.* méprisable.

Արհամարհեմ, եցի *va.* mépriser, faire peu de cas de, dédaigner; narguer, braver, ne pas tenir compte.

Արհամարհիչ *a.* méprisant.

Արհամարհող, աց, Արհամարհոտ *a.* méprisant, dédaigneux.

Արհամարհութիւն *s.* mépris, dédain.

Արհաւիրք, աւրաց *s.* terreur, épouvante, effroi, consternation; — մահու, les horreurs de la mort; արհաւիրս արկանել, répandre la terreur, jeter l'épouvante; — կալան զնա, յարհաւիրս ըմբռնեցաւ, il fut saisi de terreur, d'horreur, l'épouvante le saisit.

Արհեստ *V.* Արուեստ.

Արհիեպիսկոպոս *s.* archevêque.

Արծազանգ, աց *s.* écho; contre-coup; — տալ, faire résonner l'écho.

Արծակ, աց *adj.* délié, libre, dénoué, détaché; vaste, spacieux; en prose, prosaïque; *adv.* librement; — բան, prose; — համարծակ, hardiment, ouvertement; յարծակի լինել, être en liberté; être à l'aise.

Արծակ արծակ *adv.* librement, hardiment.

Արծակավայրք, վայրաց *s.* pl. banlieue.

Արծակաքաղաք *s.* ville non close, sans fortification.

Արծակեան *s.* femme renvoyée par son mari.

Արծակեմ, եցի *va.* délier, dénouer, détacher; absoudre, délivrer, acquitter; dégager, décharger, expédier, envoyer; lâcher, laisser aller; décocher; renvoyer, congédier, licencier, remercier; jeter, lancer, flaque, tirer; pousser, jeter;

exhaler, répandre, jeter; իբաց —, renvoyer, congédier; ձայն —, pousser, jeter un cri; — զկին, répudier; կիցս —, *V.* Կիցք; — զոք, donner à qu. son congé; հրացան —, décharger le fusil; հրետ —, tirer le canon; — իմեղաց, absoudre; — զատեան, lever la séance; congédier l'assemblée.

Արծակիմ, կեցայ *vn.* être délié, libéré, détaché, délivré, absous.

Արծակերասան, Արծակերասանակ *a. adv.* sans frein.

Արծակիչ *a.* celui qui délie, qui absout, libérateur.

Արծակումն *s.* délivrance, libération, acquittement; licenciement; décharge; répudiation, divorce; — մեղաց, absolution; — տալ, donner l'absolution; տալ զարծակմանն, donner un acte de répudiation.

Արծակուրդ *s.* *V.* Արծակումն; congé, vacances.

Արծան, աց *s.* colonne, cippé, stèle; borne; grand morceau de pierre; statue, simulacre, idole; կալ — անմուռաց, devenir un monument éternel.

Արծանագիր, գրաց *s.* inscription, épitaphe; registre; enregistrement; protocole; instrument, acte.

Արծանագործ *a.* en pierre; *s.* *V.* Անդրիագործ.

Արծանագործութիւն *V.* Անդրիագործութիւն.

Արձանագրեմ, եցի va. inscrire, enregistrer, registrer, prendre acte.

Արձանագրութիւն V. Արձանագիր.

Արձանանամ, ացայ vn. se tenir, se dresser droit et immobile comme une statue, rester immobile; se convertir en statue; վկայ —, être témoin; արձանացեալ կալանդողդողդ, rester ou demeurer ferme; գուպարայաղ —, demeurer victorieux.

Արձանացուցանեմ, ուցի va. élever en forme de colonne; dresser, fixer d'une manière inébranlable, rendre immobile; inscrire, enregistrer; convertir en statue; — զոր ընդդէմ ուրուք, opposer qn. à.

Արձոյլ, ձուլաց s. verveux, rets.

Դրմ, մի s. tronc, souche,

tige, collet.

Արմանամ V. Զարմանամ.

Արմատ, ոց s. racine; fig. racine, source; — առնուլ՝ արձակել, prendre racine, jeter, pousser des racines; արմատով V. Արմատաքի.

Արմատախիլ առնեմ, Արմատախլեմ, եցի vn. déraciner, extirper.

Արմատական a. radical.

Արմատակեր a. qui mange des racines.

Արմատանամ, ացայ vn. s'enraciner, prendre racine, prendre.

Արմատաքի adv. avec les

racines, radicalement; — խլել, déraciner, extirper.

Արմաւ, ոց, ուց s. datte; dattier, palmier; phénix.

Արմաւատան, աց s. lieu planté de palmiers.

Արմաւենի, ենեաց s. dattier, palmier; branche de palmier, palme.

Արմն, մին V. Արմ.

Արմնիմ V. Արմատանամ.

Արմուկն, մկանց s. coude; խմել արմկամբ, couvoyer.

Արմտիք, տեաց s. céréales.

Արշալոյս, լուսոյ, Արշալուրշ s. aurore, la messagère, l'avant-courrière du jour; — կենաց, l'aurore de la vie; նորանշոյլ —, aurore naissant.

Արշաւ s. course.

Արշաւակի adv. à toutes jambes.

Արշաւաճանդէս, դիսի s. course.

Արշաւան, աց s. expédition, campagne; course, excursion; invasion, incursion, irruption; — ձիոյ, lieu; — ու դիսի, faire une invasion, des excursions.

Արշաւասոյր a. qui court rapidement, rapide.

Արշաւեմ, եցի vn. courir, courir à toutes jambes; faire une expédition, une incursion; — իմարտ, se mettre en campagne, entrer en guerre.

Արշաւեմ, եցի, Արշաւեցուցանեմ, ուցի va. faire courir, faire faire une excursion.

Արոյր, բուրի s. laiton.

Արու, ուաց a. mâle.

Արուագէտ, գիտաց a. sodomiste, pédéraste.

Արուագիտութիւն s. sodomie, pédérastie.

Արուական, աց a. mâle, masculin.

Արուարձական, Արուարձային a. limitrophe, voisin.

Արուարձան, աց s. faubourg.

Արուարձանեայք, եայց s. les habitants d'un faubourg; les faubourgs.

Արուգ a. maigre, frêle, grêle, sec, aride, stérile.

Արուեստ, ից s. art, métier, profession, état; art, adresse; prodige, miracle; ունել զ—, avoir, posséder l'art de; գեղեցիկ՝ ազատական՝ մեքենական —ք, beaux-arts, arts libéraux, mécaniques.

Արուեստաբար adv. artistement.

Արուեստագէտ, գիտաց s. artiste, artisan.

Արուեստագիտութիւն Voy. Արուեստգիտութիւն.

Արուեստագիտ, աց s. inventeur d'un art.

Արուեստագործ, աց a. fait avec art, artistement travaillé.

Արուեստագործեմ, եցի va. travailler avec art.

Արուեստագործութիւն s. ouvrage fait avec art.

Արուեստախառն a. artificiel.

Արուեստախօսեմ V. Ճարտաբախօսեմ.

Արուեստական a. artificiel;

musical; artificieux; s. artiste; musicien.

Արուեստակեալ a. affecté, affecté, étudié, trop recherché.

Արուեստակից s. compagnon d'art, de profession.

Արուեստակութիւն s. affectation, affecterie, recherche.

Արուեստահանդէս, գիսից s. exposition.

Արուեստանոց, աց s. atelier.

Արուեստային a. artistique.

Արուեստաշէն a. fait avec art, artistement fait.

Արուեստապետ, աց s. contre-maître, chef des artistes.

Արուեստապէս adv. artistement, avec art.

Արուեստաւոր, աց s. artiste, artisan.

Արուեստաւեր a. qui aime les arts, ami des arts, amateur.

Արուեստագիտութիւն s. connaissance de l'art; artifice.

Արուեստեմ, եցի va. faire, exécuter avec art, inventer.

Արուէգ, իգաց s. hermaphrodite, androgyne.

Արուծիւն s. virilité, âge viril; bravoure, valeur, courage; semence virile; —ք բաշումեանց, exploits, conquêtes, hauts faits; պայծառ —ք, belles actions.

Արուսեակ, սեկի s. Vénus, Lucifer, étoile du berger; diable.

Արջ, ոց, ուց s. ours; — փռոտայ, l'— gronde.

Արջային a. arctique.

Արջապան, աց s. meneur d'ours.

Արջառ, ոց s. troupeau de bœufs, bestiaux, gros bétail.

Արջառակաշի, շույ s. cuir de bœuf.

Արջառամահ s. mortalité des bestiaux, du bétail.

Արջառամորթ, ոյ s. peau de bœuf.

Արջառաջիլ, ջլաց s. nerf de bœuf; fouet, knout.

Արջասս, ոյ s. vitriol.

Արջնագուաւ, ուց s. corneille.

Արջնագետսոյ Voy. Սեւագետսոյ.

Արջնամոյր a. noir.

Արջնդեղ, ոյ s. nielle.

Արջուկ s. ourson.

Արջուակ, ի s. truffe.

Արտ, ոց s. champ, campagne.

Արտաբերեմ, եցի va. proférer, prononcer.

Արտաբերումիւն s. prononciation.

Արտադրեալ s. produit.

Արտադրեմ, եցի va. produire; exprimer.

Արտադրիչ s. arith. facteur.

Արտադրումիւն s. production; expression.

Արտախոյր, խուրի s. tiare, mitre, diadème.

Արտախուրակ, աց s. V. Արտախոյր; voile, couverture.

Արտակենդրոն, աց a. excentrique.

Արտակենդրոնումիւն s. excentricité.

Արտայայտեմ, եցի va. énoncer, exprimer.

Արտայայտումիւն s. énonciation, expression.

Արտաշէկ V. Ատրաշէկ.

Արտաշնչեմ, եցի va. exhaler; transpirer.

Արտաշնչումիւն s. exhalaison; transpiration.

Արտաչափ s. arpenteur.

Արտաչափեմ va. arpenter.

Արտաչափումիւն s. arpentage.

Արտասահմանեմ V. Աքսորեմ.

Արտասահմանումիւն Voy. Աքսոր.

Արտասանեմ, եցի va. dire, réciter; prononcer, déclamer.

Արտասանումիւն s. récit, récitation; prononciation, déclamation.

Արտասուաբեր a. qui produit, cause des larmes, qui fait pleurer.

Արտասուագոչ a. qui crie en larmes.

Արտասուամոր a. qui verse des larmes, larmoyant.

Արտասուալիւր, Արտասուալից a. plein de larmes, larmoyant; — աչօք, avec des yeux pleins, baignés de larmes, les larmes aux yeux.

Արտասուախառն a. mêlé de larmes.

Արտասուակամ V. Արտասուամոր.

Արտասուակից լինիմ vn. pleurer ensemble.

Արտասուայեղ a. noyé de

larmes, tout en larmes, baigné de larmes, larmoyant.

Արտասուեմ, եցի vn. pleurer, larmoyer; — զոք, pleurer qn.

Արտասուք, սուաց s. pleurs, larmes; ջերմ արտասուս իջուցանել, լալ ջերմ արտասուք, pleurer à chaudes larmes; արտասուք, avec des larmes, աչք յարտասուս, les larmes aux yeux; արտասուքն թանալ՝ ոռոգել, arroser de ses larmes; ունել զարտասուս, retenir ses larmes; — հոսելին յաչաց նորա, les larmes coulaient de ses yeux; արտասուս արկանել, յարտասուս հարկանել, fondre en larmes, en pleurs, verser des larmes, donner cours à ses larmes; սրբել զարտասուս յաչաց, essuyer ses larmes.

Արտավար, աց s. champ labouré, champ, campagne; laboureur; arpent.

Արտափայլեմ, եցի va. reluire, briller.

Արտաքին, աքնոց a. extérieur, externe; étranger; profane; — արտաքնոցն վէպք, l'histoire profane.

Արտաքնայարդար a. simulé, feint, faux; — առաքինութիւն, vertu apparente.

Արտաքնոց V. ձեմիշ.

Արտաքոյ prep. hors, dehors, en dehors, de dehors, à l'extérieur; — երեւիլ, paraître au dehors; — քան, hors de, en dehors de; par-dessus.

Արտաքուստ adv. de dehors, du dehors, au dehors, à l'extérieur, extérieurement; a. extérieur, extérieurement; արտաքուստ արտաքս, adv. dehors, au dehors, bien loin.

Արտաքս adv. dehors, au dehors; — քան, hors; առ —, extérieurement, pour le dehors, pour la forme; — ելանել, sortir dehors.

Արտաքսեմ, եցի va. chasser, mettre à la porte; exclure, écarter; — զոք իտանէ, montrer la porte à qn., le chasser de la maison, de chez soi.

Արտեան, ի s. le sommet d'une montagne.

Արտեանունք, նանց s. les cils; les paupières; ծանրարթուն —, paupières appesanties; բանալ զարտեանունս, ouvrir les paupières, կափուցանել զարտեանունս, fermer les paupières.

Արտիկ s. mouflon.

Արտոյտ, տուտի s. m. alouette; — երգէ, l'— chante.

Արտորայ, ից s. champ, campagne.

Արտորէք, էից s. pl. campagnes, champs.

Արտուղի a. fourvoyé, égaré; — շաւիղ, sentier détourné; ըստ — անկանել՝ մոլորել, se fourvoyer, s'égarer.

Արտունութիւն, Արտոնութիւն s. privilège, prérogative; — ընդունել՝ տալ, obtenir ou accorder un privilège.

Արտուր V. Արտասուք.

Արտօճրաբեր V. Արտա-
տուարեր.

Արտօսրաբուլիս a. qui verse
des larmes, fond en larmes.

Արտօսրալից V. Արտա-
տուալից.

Արտօսրահառաչ a. qui sou-
pire en larmes.

* Արցունք V. Արտատուք.
Արփայազնաց լինիմ vn.

voyager, courir dans l'air.

Արփենի, Արփիական a. so-
laire, céleste; ակն —, soleil.

Արփի, փույ s. soleil.

Արքայ, ից s. roi, monarque,
souverain; արքայից —, roi
des rois; — քաջ, ô grand roi;
կեցցէ՛ —, vive le roi!

Արքայաբար adv. royale-
ment.

Արքայագունդ s. m. garde
royale.

Արքայազն, զունք, զանց s.
prince royal.

Արքայական a. royal.

Արքայակերպ a. royal.

Արքայանիստ a. où réside
le roi; — քաղաք, capitale.

Արքայատուր a. donné par
le roi, royal.

Արքայիկ օձ s. basilic.

Արքայորդի, որդւոց s. fils
du roi, prince.

Արքայունիւն s. royaume,
royauté, règne; paradis, ciel;
— երկնից, royaume des cieux.

Արքայուհի sf. reine.

Արքեպիսկոպոս, աջ s. ar-
chevêque.

Արքեպիսկոպոսական a. ar-
chiépiscopal.

Արքեպիսկոպոսարան, աջ s.
archevêché, palais archiépis-
copal.

Արքեպիսկոպոսութիւն s. ar-
chiépiscopat.

Արքիմանտրիտ s. archi-
mandrite.

Արքունական a. royal; —
հանապարհ, rue royale, pas-
sante.

Արքունատուր a. donné par
le roi.

Արքունի, նեաց a. royal.

Արքունիք, նեաց s. la cour,
le palais; la cour, les courti-
sans; յարքունիս առնուլ, con-
fisquer.

Արքունուստ, Յարքունուստ
adv. de la cour, du trésor pu-
blic, par l'État.

Արօս, ի s. outarde.

Արօսի s. sorbier, alizier;
sorbe, alizé.

Արօտ, ից s. pâturage, prai-
rie; պարարտ —, gras pâtu-
rage; խաշնաւտ —, prairie
pleine de troupeaux.

Արօտական, աջ a. qui pâit,
qui pâture; s. pâtre, berger.

Արօր, ոյ, իւ s. charrue.

Արօրադիր s. laboureur; —
առնել, labourer; — լինել, être
labouré.

Արօրադրելի a. arable.

Արօրադրեմ, եցի va. labou-
rer, défricher.

Աւագ, աջ a. grand (dans
tous les sens); — շաբաթ, la
semaine sainte; — ուրբաթ,
vendredi saint; — սեղան՝
խորան, le maître-autel; —

եղբայր իւր, son frère aîné, son aîné.

Աւագախումբ a. composé des grands; — ասեան, assemblée des rois.

Աւագամեծար a. illustre, célèbre; — ժողով, assemblée respectable.

Աւագանամ, ացայ vn. grandir, devenir seigneur.

Աւագանի, անոյ s. pl. les grands, les notables, le grand monde.

Աւագափող, ոյս. trombone.

Աւագերէց, ըիցու s. archiprêtre, curé.

Աւագոյժ s. âge mûr, avancé; յ— հասակի, d'un âge mûr, dans un âge avancé.

Աւագորեաք, ըերոյ s. pl. les hommes, les grands, les personnalités.

Աւագութիւն s. grandeur, dignité, honneur; dignité, place; յ— ամբառնալ, élever ou s'élever aux honneurs, à une dignité; V. Աւագոյժ.

Աւագիկ adv. voici, voilà.

Աւագ, ոց s. sable; poudre.

Աւագածիր a. entouré de sable.

Աւագակ, աց s. brigand, larron, voleur de grand chemin, assassin, bandit.

Աւագակաբար adv. à la manière des brigands.

Աւագականոց, աց s. repaire de brigands.

Աւագակապետ, աց s. chef de brigands.

Աւագակեմ, եցի va. faire le

métier de brigand, brigander, assassiner.

Աւագակութիւն s. brigandage, assassinat.

Աւագակուտ a. plein de brigands.

Աւագաման s. poudrier.

Աւագան, աց s. bassin, pièce d'eau; baignoire; abreuvoir; — յկրտումեան, baptistère, fonts de baptême.

Աւագանածեւ a. en forme de bassin.

Աւագաշէն a. bâti sur le sable.

Աւագեղէն a. de table.

Աւագեմ, եցի va. sabler, sablonner.

Աւագին, Աւագուտ a. plein de sable, sablonneux.

Աւա՛ղ interj. hélas! — ինձ, malheureux que je suis!

Աւագելի a. à plaindre.

Աւագեմ, եցի va. plaindre, se plaindre, déplorer, regretter.

Աւագուկ adj. déplorable, pitoyable.

Աւան, աց s. bourg.

Աւանագիւղ, գեղջ s. bourgade.

Աւանանամ ացայ vn. devenir un bourg.

Աւանապետ, աց s. le maire d'un bourg.

Աւանդ, ից s. dépôt; consignation; iradition; monument; դնել յաւանդի. տալ յ—, consigner, mettre en dépôt; կալ յաւանդի. être en dépôt; հին —ք, les monuments antiques.

Աանդակիր a. depositaire; consignataire.

Աանդապհ, ագ a. depositaire; consignataire; sacristain.

Աանդառու, ագ a. qui a reçu un dépôt, depositaire; consignataire.

Աանդատու, ագ a. qui consigne, met en dépôt.

Աանդատուն s. sacristie.

Աանդեմ, եցի va. mettre en dépôt, déposer; consigner; remettre, transmettre, livrer, léguer, confier; raconter, annoncer; — զոգի, expirer, rendre l'âme; իծեռս քո աւանդեմ զոգի իմ, je remets mon âme, mon esprit entre vos mains.

Աանդուծին s. tradition; dépôt, consignation; —ք, traditionnellement.

Աասիկ adv. voici, voilà.

Աաչ, ոյ, ի s. voix, son; mélodie, accords.

Աասիկ adv. voici, voilà; — եմ, me voici.

Աատ, ոյ s. foi; crédit; յ—, à crédit.

Աար, ագ s. butin, dépouille, pillage, proie. sac; — ածել առնուլ հարկանել, յ— մատնել, յաւարի առնուլ տանել, butiner, piller, livrer ou donner au pillage, en proie; յ— մատնիլ, être livré au pillage, devenir la proie; իաճեռն աւարաւ, chargé de butin.

Աարաբաշխ a. qui distribue le butin.

Աարաբար adv. avec pillage. Աարամասն s. portion du butin.

Աարառու, ոռւազ s. saccauteur, pilleur, pillard.

Աարառուծին s. sac, saccagement, pillage.

Աարեմ, եցի va. butiner, piller, saccager, faire main basse.

Աարիչ V. Աարառու.

Աարտ s. fin, terme; bout, extrémité; accomplissement, achèvement; résultat, issue, dénoûment.

Աարտահասակ adj. de la plus belle taille.

Աարտեմ, եցի va. finir. terminer, mettre la dernière main, achever, accomplir.

Աարտումն s. fin, terme, achèvement.

Աաքեմ, եցի va. guérir, délivrer; ramasser, rassembler; — իբորտուծնէ, guérir de la lèpre.

Աել, ի, ագ s. balai; — ածել, balayer; * — յը զարնել, donner un coup de balai.

Աելաբան, ագ a. qui dit des paroles inutiles, verbeux, redondant, diffus.

Աելաբանութին s. superfluité de paroles, babil, redondance, verbosité.

Աելազանց a. excessif.

Աելազանցութին s. excès.

Աելախնդիր a. qui cherche le superflu.

Աելախոս V. Աելաբան.

Աելած s. balayures.

Աւելածու, աց s. balayeur.

Աւելածութիւն s. balayage.

Աւելաստաց, ից a. cupide, avide.

Աւելաստացութիւն s. acquisition des choses superflues, avidité, cupidité.

Աւելի, ելեաց a. plus, le plus; excédant, surplus, superflu; adv. plus, en sus, davantage, par-dessus tout; աւելեաց բանք, exagération.

Աւելորդ, աց a. superflu; s. le superflu, reste.

Աւելուկ, լիկ s. bot. pareille, patience.

Աւելուկք s. pl. balayures.

Աւելկեմ, եցի va. regretter.

Աւետ V. Աւետիք.

Աւետաբեր s. porteur de bonnes nouvelles, messenger; — Հայաստանայց, messenger de l'Arménie; — ք գարնան, les messagères du printemps, les hirondelles; — տուրնչեան, la messagère du jour, l'aurore.

Աւետապարգեւ a. qui donne de bonnes nouvelles.

Աւետատու V. Աւետապարգեւ.

Աւետարան, աց s. Évangile.

Աւետարանագիր, գրաց s. évangéliste.

Աւետարանագործ a. évangélique.

Աւետարանական a. évangélique.

Աւետարանեմ, եցի va. donner une bonne nouvelle, annoncer; évangéliser, prêcher l'Évangile.

Աւետարանիչ s. évangéliste.

Աւետարանութիւն, Աւետարանումն s. annonce d'une bonne nouvelle; prédication de l'Évangile.

Աւետաւոր, աց a. porteur de bonnes nouvelles; qui a rapport à d'heureuses nouvelles.

Աւետաւորեմ V. Աւետեմ.

Աւետեմ, եցի va. donner une bonne nouvelle, comme une bonne nouvelle, annoncer.

Աւետիք, ետեաց s. bonne, heureuse nouvelle, annonce d'une bonne nouvelle; աւետիս տալ, annoncer, donner une bonne nouvelle; երկիր աւետեաց, la terre promise; տօն աւետեաց, l'Annonciation.

Աւետչեայ s. récompense donnée au porteur d'une bonne nouvelle.

Աւեր a. ruiné, détruit, ravagé, désolé; s. ruine, ravage, destruction, dégât, désolation, dévastation; յ— դառնալ՝ լինել՝ մատնիլ, se ruiner, se détruire, tomber en ruine; յ— դարձուցանել, յ— անմարդի դնել, dévaster, ruiner, ravager, détruire, infester, désoler.

Աւերած, ից, ոց s. ruine, démolition, destruction.

Աւերակ, աց s. ruine, démolitions, décombres, gravats; a. ruiné, détruit, démoli, désolé, désert; առնել յ—, réduire en un désert; — լինել, être désert.

Աւերանք, նաց s. pl. ruine,

désolation, dévastation; խուժան աւերանաց անել զաշխարհաւ, causer des ravages dans le pays, le ravager.

Աւերեմ, եցի va. ruiner, détruire, dévaster, démolir, délabrer, désoler; — զպարիսպս, démanteler.

Աւերուած V. Աւերած.

Աւերումն V. Աւերանք.

Աւթիմոն s. bot. pyrèthre.

Աւիշ, Աւիշկ, Աւիշք s. lympe, sérosité, humeur, liqueur.

Աւին s. fureur, transport, enthousiasme.

Աւշակ V. Օշակ.

Աւշինտր V. Օշինտր.

Ատուղ ելանեմ vn. s'échapper, s'en aller.

Ափ, ոյ, ոկ s. la paume de la main, poignée; — յի գարոյ, une poignée, un peu d'orge; — յափոյ; adv. à la hâte, à l'improviste, impromptu.

Ափափայք, ալից s. lieux escarpés, rocher, roc.

Ափիբերան առնեմ, Ափիբերանեմ, եցի va. elore, fermer la bouche à qn., mettre à bout, faire taire, réduire au silence, rabattre le caquet de qn., confondre; — լինել, rester hors d'état de répondre, ne savoir que répondre.

* Ափեզգիեղ V. Անխորհուրդ.

Ափիոն, ի s. opium.

Ափն, փին, փանց s. rive, rivage, bord, côte; bord, extrémité.

Ափնածիր a. bordé.

Ափնի s. glane.

Ափշիմ, etc. V. Ապշիմ, etc.

Ափսեայ, Ափսէ, էից s. plateau.

Ափսինդ V. Օշինդր.

Ափրողիտեան a. vénérien; — ախտ, maladie vénérienne.

Աք, ից s. jambe.

Աքաղաղ, աց s. coq; — խօտէ, le — chante.

Աքացեմ, եցի va. ruer, faire des ruades, lancer une ruade, donner des coups de pied.

Աքացի adv. en frappant du pied, avec le pied, à coups de pied; — ծեծել V. Աքացեմ.

Աքացիք, ցեաց s. pl. pieds, jambes.

Աքացող, աց a. qui rue, donne des coups de pied.

Աքեացք V. Աքացիք.

Աքիս, քսաց s. belette.

Աքստեմ, եցի va. sauter, bondir; V. Աքացեմ.

Աքսոր s. exil, bannissement, déportation; առաքել յ—, envoyer en exil, bannir.

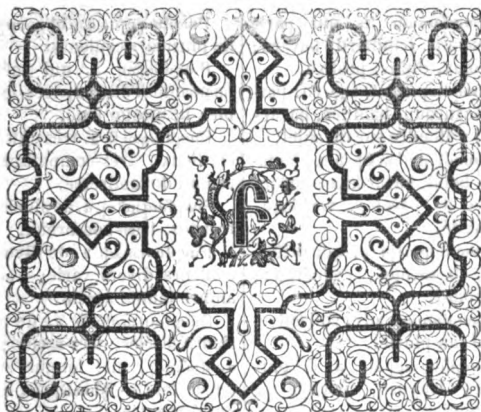
Աքսորանք, նաց V. Աքսոր.

Աքսորեալ a. exilé.

Աքսորեմ, եցի va. exiler, bannir.

Աքցան, աց s. tenailles.

Աքցտեմ V. Աքացեմ.

Բ (pén) s. seconde lettre de l'alphabet et première consonne; deux ou second.

Բա interj. bah!

Բաբախեմ, եցի va. vn. frapper, battre, palpiter; **բաբախե սիրտ նորա**, le cœur lui bat.

Բաբախումն s. battement, palpitation.

Բաբան V. **Բաղիստր**.

Բա՛րբ interj. hélas! morbleu! parbleu!

Բազ s. part, portion.

Բազին, **զնաց** s. autel (d'une divinité païenne); temple.

Բազնասէր a. qui aime les autels, les idoles.

Բազորդ V. **Հաղորդ**.

Բադ, ուց s. canard; էգ —,

cane; ձագ —, caneton, canette; — գանչէ, le canard barbote, nasille.

Բադէն, ի s. blouse.

Բազէ, ից s. faucon.

Բազէակալ, **Բազէակիր** a. qui tient, qui porte un faucon, fauconnier.

Բազկակից a. aide, coadjuteur.

Բազկատարած a. qui étend ses bras; adv. les bras étendus, à bras ouverts, les mains élevées vers le ciel.

Բազկարծակ a. qui étend ses branches, branchu.

Բազկեմ, եցի va. abrégé, resserrer, résumer en peu de mots.

Բազմաբան *a.* qui parle beaucoup, babillard, bavard; verbeux, diffus, prolix.

Բազմաբանեմ, եցի *vn.* parler beaucoup, babiller, bavarder; s'étendre sur un sujet.

Բազմաբանութիւն *s.* loquacité, babil, bavardage; redondance de paroles, verbiage, prolixité.

Բազմաբաշխ *a.* qui distribue beaucoup, généreux; abondant.

Աազմաբար *adv.* collectivement, au pluriel.

Բազմաբարբառ *a.* de plusieurs langues, polyglotte; harmonieux.

Բազմաբեղուն *a.* très-fertile, fécond.

Բազմաբեր *a.* qui porte ou produit beaucoup, fécond, fertile.

Բազմաբերութիւն *s.* grande fertilité.

Բազմաբիւր *a.* très-nombreux.

Բազմազանն *a.* qui possède beaucoup de biens, opulent, très-riche, millionnaire.

Բազմազեղ *a.* très-beau.

Բազմազէտ *a.* qui sait beaucoup, très-érudit, très-savant.

Բազմազին, զնի *a.* de grand prix, très-précieux.

Բազմազիր *a.* écrit en plusieurs manières, polygraphe; qui écrit beaucoup, polygraphie.

Բազմազուխ *a.* qui a beaucoup de tête.

Բազմազոյն, զունից, աջ *a.* de plusieurs couleurs.

Բազմազով *a.* qui mérite beaucoup d'éloges, très-louable; beaucoup loué.

Բազմազուն *a.* très-miséricordieux, très-compassant, rempli de tendresse.

Բազմազունդ *a.* de plusieurs troupes, très-nombreux.

Բազմազունի *a.* de diverses couleurs, divers, varié; — ալն, ambre jaune, succin.

Բազմադարեան *a.* de plusieurs siècles, très-reculé; — ժամանակ, une longue suite de siècles; — հնութիւն, antiquité reculée.

Բազմադէզ *a.* fort entassé.

Բազմադէմ, **Բազմադիմի** *a.* qui a plusieurs faces, qui a diverses figures; divers, varié; *adv.* sous plusieurs faces; de plusieurs manières, en plusieurs manières différentes.

Բազմադուռն *a.* qui a plusieurs portes.

Բազմազան *a.* très-varié, de plusieurs sortes, où il règne une grande variété.

Բազմազանութիւն *s.* grande variété.

Բազմազարդ *a.* très-orné.

Բազմազաւակ *a.* qui a beaucoup d'enfants.

Բազմազբաղ *a.* très-occupé, très-affairé; — լինել, avoir beaucoup d'occupation, d'affaires, être très-occupé, très-affairé, s'occuper de beaucoup de choses.

Բազմազգեան a. de plusieurs nations.

Բազմազգի V. Բազմազան . Բազմազեղ , Բազմազեղուն a. très-abondant, copieux.

Բազմազուարս a. fécond en plaisirs, très-amusant.

Բազմազոր a. très-fort, très-puissant ; s. armée nombreuse.

Բազմաթերթ a. de plusieurs feuilles ; bot. polypétale.

Բազմաթիւ a. très-nom- breux, bon nombre.

Բազմածամանակ , Բազմ- ժամանակեայ , Բազմածամա- նակեան a. qui dure longtemps ; vieux, ancien, antique.

Բազմածողով a. rassemblé en grand nombre, très-fré- quenté, très-nombrueux ; s. grande réunion, grande as- semblée, multitude, foule.

Բազմալար a. qui a beau- coup de cordes.

Բազմալեզու a. polyglotte.

Բազմալոյս a. rempli de lu- mières, fort brillant.

Բազմախողաղ a. très-calme.

Բազմախառն a. mêlé de plusieurs choses, varié ; em- brouillé, confus.

Բազմախիտ a. très-épais, très-dense, très-serré.

Բազմախնամ a. qui a beau- coup de soin ; plein de soins et d'attentions.

Բազմախողխող a. qui tue, égorge beaucoup ; — երկաթ , fer tranchant.

Բազմախոյզ լինիմ , recher- cher avec beaucoup de soin.

faire beaucoup de recherches ; être curieux, s'ingérer de tout.

Բազմախոտ a. qui abonde en herbes, herbeux.

Բազմախորտիկ a. où il y a beaucoup de plats, beaucoup de mets, splendide, magni- fique ; — սեղան , repas somp- tueux, grand repas.

Բազմախումբ V. Բազմածո- ղով a.

Բազմախուռն a. de grande foule, une infinité, beaucoup.

Բազմախօս V. Բազմաբան .

Բազմախօսութիւն V. Բազ- մաբանութիւն .

Բազմաճախ a. dispendieux, coûteux, splendide, somp- tueux, magnifique.

Բազմաճաղիկ a. plein de fleurs, qui a beaucoup de fleurs.

Բազմաճին , Բազմաճնունդ , qui enfante souvent, qui met au monde beaucoup d'enfants ou de petits ; fécond, fertile ; հայր — ազգատոհմի , père d'une famille nombreuse ; — աւագ արամբբ , fécond en grands hommes.

Բազմաճուփ a. très-agité.

Բազմակ , աջ s. lumière . chandelle ; chandelier, flam- beau.

Բազմակալ , աջ s. lumière , chandelle ; mouchettes ; bobèche ; convive.

Բազմական s. convive, in- vité ; table, banquet ; siège , canapé ; բազմականս արկա- նիլ , offrir des sièges.

Բազմականատու, ի a. celui qui donne un dîner, un banquet.

Բազմակապ a. attaché par plusieurs liens.

Բազմակարօտ a. qui manque de beaucoup de choses, qui a de grands besoins.

Բազմակեր a. qui mange beaucoup, vorace.

Բազմակերպ a. qui a plusieurs formes, varié.

Բազմակին, կնոջ s. qui a plusieurs femmes, polygame.

Բազմակննդին a. très-enchêtré, très-embarrassant, très-compliqué, plein d'anicroches, d'embarras, épineux.

Բազմակնութիւն s. polygamie.

Բազմակոխ a. foulé beaucoup, souvent; — հանապառփ, chemin fort fréquenté.

Բազմակոհակ a. flottant, ondoyant, houleux.

Բազմակոյտ a. trop entassé; très-nombreux; s. grand tas, amas; foule, multitude.

Բազմահամ a. très-savoureux, qui a beaucoup de goût.

Բազմահամբաւ a. fameux.

Բազմահանդէս a. pompeux, solennel.

Բազմահանճար a. qui a beaucoup de talent, très-ingépieux.

Բազմահառաջ a. qui soupire beaucoup; tout à fait lamentable, très-déplorable.

Բազմահատոր a. volumineux.

Բազմահարուստ a. très-riche, richard.

Բազմահմուտ a. très-érudit, très-versé, très-savant.

Բազմահմտութիւն s. grande érudition.

Բազմահնար a. très-ingénieux, fort industriel; très-artificieux, fertile en expédients, rusé.

Բազմահոգ a. qui a ou qui donne beaucoup de soucis.

Բազմահոյլ a. adv. très-nombreux, beaucoup, en foule; — վտականի, mille petits ruisseaux, un nombre infini de ruisseaux.

Բազմահունձ a. abondant en moisson, qui fait naître d'abondantes récoltes.

Բազմահունչ a. très-retenant, très-sonore.

Բազմահռչակ a. très-célèbre, illustre.

Բազմածայն a. qui a beaucoup de son, de voix, qui rend plusieurs sons, retentissant, sonore.

Բազմածեղն a. qui a beaucoup de mains; nombreux; — գունդ, troupe nombreuse; — օգնականութիւն, grands secours.

Բազմածեւ a. multiforme.

Բազմաղէտ a. très-malheureux, accablé de malheurs, très-funeste.

Բազմաղի a. qui a plusieurs cordes, qui est monté sur plusieurs cordes.

Բազմաճանչ a. qui a

beaucoup d'éclat, éclatant, très-brillant.

Բազմաճամուկ **a.** de diverses couleurs ; — կերպաս , étoffe façonnée.

Բազմաճիւղ **a.** branchu, rameux.

Բազմամազիւ **a.** qui a beaucoup de griffes, d'ongles.

Բազմաման , Բազմամանուած **a.** entrelacé, replié, entortillé, tortueux, sinueux ; fig. embrouillé, compliqué.

Բազմամասն **a.** composé de plusieurs parties, divisé en plusieurs parties.

Բազմամարդ **a.** très-populeux, très-peuplé.

Բազմամարդացուցանեմ , ուցի **va.** augmenter la population, rendre très-populeux.

Բազմամարդութիւն **s.** multitude d'hommes, population considérable, nombreuse.

Բազմամբոխ **a.** très-peuplé, très-fréquenté ; très-nombreux ; tumultueux ; **s.** foule, attroupement.

Բազմամեայ , Բազմամեան **a.** âgé d'un grand nombre d'années, âgé de beaucoup d'années, vieux ; qui dure beaucoup d'années, ancien, antique.

Բազմամեղ , ագ **a.** qui a beaucoup de péchés, grand pécheur.

Բազմամետաքս **a.** abondant en soie.

Բազմամեր **a.** bien approvisionné, entassé, beaucoup.

Բազմամուսին **a.** qui a eu plusieurs femmes, plusieurs maris, polygame.

Բազմամուսնութիւն **s.** polygamie.

Բազմայաղծ **a.** vainqueur dans plusieurs combats.

Բազմայեղանակ **a.** de plusieurs façons, divers genres.

Բազմայոյով **a.** nombreux ; ի — ամացն ընկճեալ , abattu par le nombre des années ; — դարը , plusieurs siècles.

Բազմայորդ **a.** très-abondant.

Բազմայր **a.** qui a eu plusieurs maris, polygame.

Բազմայրութիւն **s.** polygamie.

Բազմայօղ **a.** qui a plusieurs articulations, articulé.

Բազմանամ , ացայ **vn.** se multiplier, augmenter en nombre, augmenter.

Բազմանիւծ , ից , ագ **a.** qui abonde en matériaux ; fig. qui sait faire beaucoup de détours, rusé, fin.

Բազմանկար **V.** Բազմապատկեր.

Բազմանկիւն , ից , կեանց **a.** qui a beaucoup d'angles, polygone ; **s.** polygone.

Բազմանշան , Բազմանշանակ **a.** qui a plusieurs significations.

Բազմանշոյլ **V.** Բազմաճանչ .

Բազմանուն **a.** qui a plusieurs noms.

Բազմաշահ **a.** très-lucratif,

Բազմաշխատ a. très-fatigant, ouvrage; très-laborieux.

Բազմաշար a. très-méchant.

Բազմաշարչար a. qui a beaucoup souffert.

Բազմաչեայ a. qui a plusieurs yeux.

Բազմապանոյն a. très-orné, enjolivé.

Բազմապայծառ a. resplendissant, brillant, splendide, somptueux.

Բազմապատիկ a. multiple; divers, beaucoup, plusieurs; précieux, magnifique; — առնել, multiplier; — լինել, se multiplier; adv. beaucoup plus, bien davantage.

Բազմապատիր a. qui trompe beaucoup, très-rusé.

Բազմապատիւ a. très-honoré, très-honorable, comblé d'honneurs.

Բազմապատկեմ, եցի va. arith. multiplier.

Բազմապատկելի s. arith. multiplicande.

Բազմապատկիչ s. arith. multiplicateur.

Բազմապատկեր a. qui a beaucoup de tableaux, de peintures.

Բազմապատկող s. arith. multiplicateur.

Բազմապատկումին s. m. arith. multiplication.

Բազմապարգեւ a. qui fait beaucoup de dons.

Բազմապարտ a. qui doit beaucoup; très-coupable.

Բազմապտոյտ a. qui a beau-

coup de sinuosités, tortueux, ténébreux.

Բազմապտուղ a. qui porte beaucoup de fruits, riche en fruits.

Բազմաջան a. très-laborieux, très-empressé, très-diligent.

Բազմաստեղնեան a. qui a plusieurs branches; — եղջիւր եղջերուի, bois rameux du cerf.

Բազմաստեղք, ղաց s. les Pléiades.

Բազմաստուած, ոց, Բազմաստուածեան s. et a. polythéiste.

Բազմաստուածութիւն s. polythéisme.

Բազմավաճառ a. très-commerçant.

Բազմավանգ a. polysyllabe.

Բազմավէպ, վիպի s. polyhistor.

Բազմավիշտ a. très-affligé; très-affligeant.

Բազմավնաս a. très-préjudiciable, très-nuisible; très-endommagé.

Բազմավտանգ a. très-dangereux, entouré de mille dangers.

Բազմատարած a. qui embrasse une grande étendue. très-étendu, très-vaste, immense.

Բազմատեղեակ V. Բազմափուտ.

Բազմատեսակ a. qui est de différentes sortes, varié.

Բազմաստացուած a. qui possède beaucoup de biens.

Բազմատեսիլ a. de différents aspects.

Բազմատխուր a. très-triste.

Բազմատոհմ a. de plusieurs espèces.

Բազմարդին a. très-fertile; plein de mérite.

Բազմարմատ a. qui a beaucoup de racines.

Բազմարուեստ a. qui possède plusieurs arts, très-industrieux; polytechnique.

Բազմացուցանեմ, ուցի va. multiplier, rendre nombreux, augmenter.

Բազմաւոր, Բազմաւորական a. pluriel.

Բազմաւորութիւն s. pluralité.

Բազմափայլ a. très-luisant, très-brillant, splendide.

Բազմափորձ a. très-expérimenté.

Բազմաքանդակ a. qui a beaucoup de sculptures.

Բազմաքանքար a. qui coûte beaucoup de talent, de grand prix.

Բազմաքնին a. très-curieux.

Բազմերամ adj. très-nombreux; — բ հաւուց, un nombre infini d'oiseaux.

Բազմերան a. très-heureux.

Բազմերանգ a. de plusieurs couleurs.

Բազմերջանիկ V. Բազմերան. Բազմերփեան a. de mille couleurs différentes.

Բազմեցուցանեմ, ուցի va. asseoir, faire asseoir, placer.

Բազմիմ, մեցայ vp. s'asseoir,

prendre place; se mettre à table; — իդալարուդ, s'asseoir sur l'herbe, sur le gazon.

Բազմիմաստ a. qui a beaucoup d'intelligence, très-sensé.

Բազմիշխանութիւն s. polyarchie.

Բազմոստ V. Բազմահիւղ; nouveaux.

Բազմոտանի a. qui a plusieurs pieds; s. polype.

Բազմորդի a. qui a beaucoup d'enfants.

Բազմորդութիւն s. grand nombre, multitude d'enfants.

Բազմորոգայթ a. plein de pièges.

Բազմոց, աց s. sofa.

Բազմութիւն s. multitude, grand nombre, grande quantité; multitude, foule; խուռն —, grande foule, grande affluence de peuple.

Բազմուսումն, մանց a. très-instruit, qui possède de grandes connaissances, très-savant.

Բազմուսումնութիւն s. m. grand savoir.

Բազմօրեայ, բից a. de plusieurs jours; qui est plein de jours, très-âgé.

Բազմօրինակ, աց a. qui a plusieurs formes, très-varié; adv. de plusieurs façons ou manières, diversement.

Բազուկ, զկաց s. bras; bras, force, pouvoir; branche, rameau; bot. poirée, blette; — ճովու, bras de mer; տարածել — իշխանութեան իւրոյ, étendre sa domination.

Բազում, զմի, զմաց a. beaucoup de, plusieurs, un grand nombre de; adv. beaucoup; բազումս, բազմոք; adv. beaucoup, de plusieurs manières, sous plusieurs rapports; — անգամ, plusieurs fois, maintes fois, plus d'une fois, bien des fois, à diverses reprises; — այն է զի, souvent, le plus souvent, la plupart du temps, pour la plupart; յետ ոչ — աւուրց, sous peu de jours; բազումք, plusieurs, beaucoup de monde, beaucoup de gens; — ք իմարդկանէ, la plupart des hommes; — ք ի Հայոց, plusieurs Arméniens, beaucoup d'Arméniens; իբազմաց հետէ, depuis longtemps; ոչ — ինչ աւուրս, peu de jours; — ինչ պէտքեն, il s'en faut beaucoup.

Բազում ժամանակեայ a. V. Բազմաժամանակեայ.

Բազում ողորմ V. Բազմազում.

Բազպան, աց s. manipule.

Բազրիք, բաց s. pl. rampe.

Բազրոտն s. degrés, marches d'un escalier.

Բաժ, ից a. portion; impôt, droit, taxe.

Բաժակ, աց s. coupe, tasse, verre; calice; bot. calice; fig. ըմպել զբաժակն, boire, avaler le calice; ըմպել զ— դառնութեան, boire le calice jusqu'à la lie.

Բաժակեմ, եցի va. abreuver, arroser; — զճառս, déchausser un arbre, ôter la terre qui est autour du pied.

Բաժակակալ s. soucoupe. Բաժակիկ s. petite coupe, petite tasse.

Բաժանակալ s. héritier.

Բաժանական a. divisible.

Բաժանականութիւն s. divisibilité.

Բաժանակից adj. copartageant, participant.

Բաժանաբար, աց s. arith. diviseur.

Բաժանելի, լեաց a. divisible, partageable; s. arith. dividende.

Բաժանեմ, եցի va. diviser, partager, répartir; désunir, séparer; arith. diviser.

Բաժանորդ, աց a. participant, qui a part à, intéressé; abonné; actionnaire; — առնել, faire partager, faire participer; abonner; — լինել, participer, avoir part, partager; s'abonner, prendre un abonnement.

Բաժանորդագիր, գրոյ s. action.

Բաժանորդութիւն s. abonnement; action.

Բաժանումն s. division, séparation; compartiment; arith. division; fig. division, discorde.

Բաժին, ժնից s. part, portion, ration; parti, faction, division; action.

Բաժկաման V. Ժամանց.

Բալ, ից s. cerise anglaise, brouillard.

Բալածիգ a. nébuleux, brumeux.

Բալասան s. baume, baumier; baume.

Բալխիւր s. traîneau.

Բալուտ s. gland (fruit).

Բախած, ից a. follet, fou, timbré, toqué.

Բախածութիւն s. folie.

Բախեմ, եցի va. battre, frapper; heurter, choquer; jouer, toucher; — զկուրծս, se frapper la poitrine; vn. V. Բախիմ.

Բախիմ, եցայ vn. être battu; engager le combat, attaquer, en venir aux mains, aux prises, se battre, combattre; — ընդ միմեանս, se choquer, se heurter, s'entre-choquer.

Բախիւն, Բախումն s. coup, choc, heurt; collision, conflit, engagement, combat, rencontre.

Բախտ, ից s. fortune; hasard, chance; sort, destin, destinée; bonheur, chance; ըստ չար բախտին, par malheur, malheureusement; ըստ —ի, ըստ յաջողութեան —ի, par bonheur, heureusement; չեղել ինձ —, je n'ai pas eu le bonheur; ըստ յաջողելոյ —ի եղել ինձ հրաժարել, je fus assez heureux pour pouvoir renoncer à.

Բախտախնդիր a. aventurier; — լինել, chercher fortune.

Բախտաւոր, ագ a. fortuné, heureux, chanceux.

Բախտաւորութիւն s. bonheur.

Բակ, ից, ագ s. cour; bergerie, bercail; halo; circuit, enceinte, pourtour; — առնուլ արկանել, entourer, environner, ceindre.

Բակեղաք s. sac, besace, bissac.

Բակլայ, ից s. fève.

Բահ, ից s. bêche.

Բաղադրեմ, եցի va. composer, combiner.

Բաղադրութիւն s. composition, combinaison.

Բաղազանեմ, եցի va. conformer, rendre conforme.

Բաղազանութիւն s. conformité, ressemblance.

Բաղածայն, ից s. consonne.

Բաղայք V. Բաղբաղայք.

Բաղանապետ, Բաղանէպան, ագ s. baigneur, baigneuse.

Բաղանիք, նեաց s. bains, établissement de bains; bain; իրադանիս մտանել, բաղանիս առնուլ, prendre un —; իրադանիս երթալ, aller aux —; գետոյ՝ ծովու —, bain de rivière, de mer.

Բաղասամովն V. Բալասան.

Բաղարջ, ից s. azyme, sans levain; s. azyme, pain azyme.

Բաղարջակերք, ըաց s. pl. la fête des Azymes.

Բաղբաղայք, յից s. prétexte, excuse, subterfuge.

Բաղբաղեմ, եցի va. prétexter, alléguer ou prendre pour excuse, pour prétexte, donner pour excuse, user de prétextes, de subterfuges.

Բաղբաշանք, նաց s. pl. sor-
nettes, balivernes.

Բաղդ V. Բախտ.

Բաղդատական a. compa-
ratif.

Բաղդատեմ V. Համեմատեմ.

Բաղդատութիւն V. Համե-
մատութիւն.

Բաղեղն, եղանց s. lierre.

Բաղիստը, ի, տրաւ s. ba-
listre, arbalète.

Բաղխեմ V. Բախեմ.

Բաղկանամ, ացայ vn. con-
sister, être composé, se former.

Բաղձալի V. Փափաքելի.

Բաղձամ V. Փափաքեմ.

Բաղձանք V. Փափաք.

Բաղշտակ s. bot. acore.

Բաղսամոն V. Բալասան.

Բաղրշուկ V. Մոլոշ.

Բանկոն, աց s. habit, man-
teau; gilet.

Բանկոնակ, ի s. jaquette,
veste.

Բամբ s. mus. basse.

Բամբակ, ի s. coton.

Բամբակենի, ենեաց s. co-
ton nier.

Բամբաս s. crime; V. Բամ-
բասանք.

Բամբասական a. médisant.

Բամբասանք, նաց s. médi-
sance, détraction.

Բամբասասէր a. qui aime
la médisance.

Բամբասաւոր V. Բամբա-
սական.

Բամբասեմ, եցի va. médire,
détracter, rapporter.

Բամբասող s. médisant, dé-
tracteur.

Բամբասութիւն V. Բամբա-
սանք.

Բամբիշ, բշի, Բամբիշն,
բշան s. reine, madame; prin-
cesse.

Բամբիւն, բռան s. casta-
gnettes, cliquette.

Բամբոց s. bot. agasyllis.

Բայ, ից s. verbe; V. Բայոց.

Բայանամ, ացայ, Բայիմ,
եցայ va. se terrorer, se tapir dans
une tanière; se cacher, vivre
retiré.

Բայոց s. tanière, terrier,
repaire.

Բայց conj. mais; — եթէ, à
moins que, si ce n'est que, si-
non; — միայն, seulement; —
սակայն, cependant, toutefois,
pourtant.

Բայց ի, Բայց միայն prép.
excepté, à l'exception de,
hormis.

Բան, ից s. parole; mot.
terme; langue, langage; le
Verbe; chose; raison, raison-
nement, bon sens; cas; intelli-
gence; proposition; rapport,
proportion; gland (fruit); my-
robolan; myrobolanier; — առ
բան, mot à mot, à la lettre;
— իզորձ առնել, se mettre à
parler; — տալ, donner pa-
role, donner sa parole; բանս
իկիր արկանել, causer; ընդ
— իւ առնել, excommunier;
զբանիւք անկանել, causer,
s'entretenir, lier conversation;
իբանի առնել, persuader, ga-
gner; ... բանք են, il s'agit, il
est question de; — ել՝ կալաւ,

on dit, le bruit court que; իբանից պատմել, raconter de vive voix; յիով —իւ, en un mot, en résumé; յետ —իցս այսոցիկ, զոյգ ընդ —իցս, à ces mots; ըստ —ի նոցա, d'après leur dire; ըստ —ի քո, d'après ton dire; ըստ —ի իմաստնոց, au dire des savants; ըստ —ի ամենեցուն, au dire de tout le monde; յիչդեռ —քն իբերան նորա կային, à peine avait-il parlé, eut-il dit que; բանիւ, —իւ բերանոյ, de vive voix, verbalement; զի՞նչ է —ս այս, qu'est ceci? լինել իբանս ուրուք, croire sur la parole de qn., suivre ses conseils; գիտես ընդ ում է —դ, vous savez bien à qui vous avez affaire; վախճանել զբանս իւր, achever son discours, ses paroles; — ինչ է ինձ ընդ քեզ, j'ai un mot à te dire; ոչ եւս ընդ —ս ինչ ածեալ, n'hésitant plus, sans aucune hésitation; —ք անմտութեան, absurdités, bêtises, sottises; աներկմտելի է բանն, la chose est certaine; վասն քո բանիդ, sur ta parole; բարի է —դ, la proposition est très-bonne; չէ բարի —դ զոր արարեր, ce que tu as fait n'est pas bien; ասել — չարութեան զուլքէ, parler mal de qn., en médire; —ս բարեաց խօսել վասն, dire du bien de qn., intercéder pour lui; —ս ընդ իրեարս դնել, իբանի լինել ուրուք, — ունել ընդ ումեք, — կապել առ ոք, s'entendre, être

entendu; յայտ արարեալ բանիւ բերանոյ իւրոյ, de son propre aveu; իբանս հրապուրանաց արկանել, séduire par ses paroles; —ս արկանել, rapporter, faire des rapports; որպէս իմ —ս է, ըստ իմումս —ի, à mon avis; ի— տանել, employer, se servir; զբանիւք առնել, faire causer, entretenir.

Բանագէտ **a.** lettré, savant, érudit.

Բանագիր **V.** Մատենագիր.

Բանագնաց **a.** négociateur, parlementaire; — լինել, négocier, entrer en négociation, en conférence, parlementer.

Բանագնացութիւն **s.** négociation, intelligence.

Բանագող, աջ **s.** plagiaire.

Բանագողութիւն **s.** plagiat.

Բանագտակ լինիմ **vn.** alléguer des prétextes, prétexter.

Բանադրանք, նաց **s.** excommunication, anathème.

Բանադրեալ **a.** excommunié.

Բանադրեմ, իցի **va.** excommunier, anathématiser.

Բանադրութիւն **V.** Բանադրանք.

Բանալի, տոյ, եաց **s.** clef; — ժամացուցի, — de montre; զաղտուկ —, une fausse —.

Բանախօս **s.** orateur.

Բանախօսութիւն **s.** discours.

Բանակ, աջ **s.** camp; armée; — հարկանել, camper, se camper; բառնալ զբանակն, lever le camp, decamper.

Բանակակից **a.** compagnon de camp.

Բանակամէջ, միջի s. le milieu, le centre d'un camp, d'une armée.

Բանական a. raisonnable, doué de raison; logique; բանականն s. la logique.

Բանականութիւն s. raison, intelligence.

Բանակատեղ, Բանակետեղ, դաց s. lieu de campement, camp.

Բանակեցուցանեմ, ուցի va. camper, faire camper.

Բանակիմ, եցայ vn. camper, se camper, prendre position.

Բանակութիւն, կռուաց a. qui combat en paroles, contentieux, chicaneur; — լինել, combattre de la langue, se prendre de paroles avec qn., débattre.

Բանակառուութիւն s. combat de paroles, débat, dispute; logomachie.

Բանակրկիտ s. censeur.

Բանակցութիւն s. conférence, pourparler.

Բանահիւս, աց s. écrivain, nouvelliste.

Բանամ, բացի va. ouvrir; dénouer, développer, découvrir, déplier; dénouer, desserrer; élargir, étendre; ծակ —, percer, pratiquer un trou; — ճանապարհ, ouvrir, frayer, pratiquer un chemin, — ումեք զսիրտ իւր, ouvrir son cœur à qn.; — զականջս, ouvrir les oreilles; — զսիրտով, ouvrir l'appétit; — զաչս ուրուք V. Աչք; — զմիտս, ouvrir l'esprit; — հաշիւ, ouvrir un

compte; — զգլուխ, se découvrir; — զշիշ, déboucher la bouteille.

Բանամ, Բանիմ, բացայ յր. s'ouvrir.

Բանամարտ V. Բանակութիւն.

Բանասէր s. philologue; — բ, les gens de lettres.

Բանասիրաբան ձմն. en philologue.

Բանասիրական d. philologique.

Բանասիրութիւն s. philologie, les lettres.

Բանաստեղծ, ից s. poète.

Բանաստեղծական a. poétique.

Բանաստեղծեմ, եցի va. poétiser, faire des poésies.

Բանաստեղծութիւն s. poésie; poème.

Բանաւար, աջ s. poète; obéissant.

Բանաւոր, աջ d. raisonnable, rationnel; intelligent, spirituel.

Բանաւորութիւն s. raison; intelligence.

Բանաբաղ a. plagiaire.

Բանաբաղութիւն s. plagiat.

Բանաբնիւն s. critique.

Բանաբնութիւն s. critique.

Բանբեր, աջ s. messager.

Բանգ s. jusqu'au bout.

Բանգիտութիւն s. argutie; connaissance, savoir.

Բանդ V. Բանն.

Բանդագիւշանք, անաց s. extravagance, rêverie, délire, radoterie, rêvasserie, chimère.

Բանդագիւշիմ, եցայ vn.

divaguer, délirer, extravaguer, dire des extravagances, radoter, rêver, rêvasser, battre la campagne, déraisonner.

Բանդակ, ի s. gelée; — փաղարջի, — de groseille.

Բանդազուշող s. rêveur, rêveuseur.

Բանդեմ V. Բանտեմ.

Բանեար s. dispute, querelle.

Բանեղ, ագ a. verbeux, disert, éloquent.

Բաներ, ագ V. Բանեար.

* Բանեցնեմ, ուցի va. faire fonctionner ou marcher; faire travailler ou broder; employer; բռնութիւն —, employer la violence, la force.

Բանընդդէմ լինիմ vn. contredire.

Բանիբուն s. orateur; savant, instruit, lettré.

* Բանիմ, եցայ vn. fonctionner, marcher, opérer, agir; travailler; broder.

Բանիմաստ, Բանիմաց a. qui comprend, raisonnable.

Բանկայ a. influent, qui a de l'influence.

Բանջար, ոց, ագ s. légumes, herbes potagères.

Բանջարահաշակ a. qui mange des légumes.

Բանջարանոց, ագ s. potager, jardin potager.

Բանջարավաճառ, ագ s. marchand de légumes.

Բանջարեղէն a. de légume; s. légumes.

Բանսարկեմ, եցի va. rapporter, faire des rapports, de

faux rapports, tripoter, intriguer.

Բանսարկու, ագ s. délateur, rapporteur, intrigant, tripotier; satan, diable.

Բանսարկութիւն s. rapport, intrigue, délation, tripotage, diablerie; — առնել, faire des rapports, tripoter, intriguer.

Բանտ, ից s. prison; դնել իբանտի, mettre en —; ի—արկանել, jeter en —; փանել իբանտէ, faire sortir de —; ելանել իբանտէ, sortir de —; խոյս տալ իբանտէ, s'évader.

Բանտակալ, Բանտական, ագ a. emprisonné, prisonnier.

Բանտամուտ a. emprisonné.

Բանտապահ, Բանտապան, ագ s. geôlier.

Բանտապետ, ագ s. chef des geôliers.

Բանտարգել a. tenu en prison, prisonnier; — առնել, emprisonner.

Բանտարգելութիւն s. emprisonnement, prison.

Բանտեմ, եցի va. emprisonner, mettre en prison.

Բաշ, ից s. crinière.

Բաշխ, ից s. impôt; sort, destin, destinée; partage; charançon, mite.

Բաշխեմ, եցի va. distribuer, partager, répartir.

Բաշխիշ s. pourboire; — տալ, donner —.

Բաշխոյք, ոյից s. largesse, gratification, don.

Բաշխումն s. distribution, répartition, partage.

Բաշխքս խից s. sort, destin.
Բաջաղանք, նաց s. baliverne, sornette, bagatelle, niaiserie, bavardage; distraction, inapplication.

Բաջաղեմ, եցի vn. baliverner, s'occuper de balivernes, dire des sornettes, des balivernes, divaguer.

Բառ, ից s. mot, terme; — առ —, mot à mot, littérale-ment, à la lettre.

Բառագիրք V. Բառգիրք.

Բառաչ s. beuglement, mugissement; bêlement.

Բառաչեմ, եցի vn. beugler, mugir; bêler.

Բառարան V. Բառգիրք.

Բառգիրք, գրոց s. dictionnaire.

Բառնալիք, լեաց s. levier; crochet.

Բառնամ, բարձի, բարձ va. lever, élever, soulever; enlever, ôter, supprimer, soustraire; porter, supporter, soutenir; — զգլուխ, décapiter, trancher la tête; — Թողուլ, abandonner, délaissier; — զամենայն դժուարութիւն, trancher, lever toute la difficulté; — զկեանս ուրուք, arracher la vie à qn.; — իմիշոյ, enlever, détruire, anéantir; աղաղակ կական՝ կառաչ՝ ձայն՝ հիշ —, pousser, jeter des cris; — իլուծ կշռոց, peser.

Բասիլիսկոս V. Արքայիկ օձ.

Բաստ V. Բախտ.

Բասրանք, նաց s. blâme, répréhension, accusation.

Բասրեմ, եցի va. blâmer, accuser.

Բարակ, աց a. mince, fin, délié; — ցաւ, phthisie.

Բարակ, աց s. braque, chien de chasse; V. Բորակ.

Բարակաման, աց a. filé, tissé finement, d'un tissu très-fin; qui file, tisse finement.

Բարապան, աց s. huissier, portier.

Բարաւոր, աց s. linteau, montant d'une porte.

Բարբանջ, ից, Բարբանջումն, Բարբաջ, ից, Բարբաջանք, նաց s. baliverne, sornette, bavardage, radotage.

Բարբանջեմ, Բարբաջեմ, եցի vn. dire des balivernes, des sornettes, radoter, bavarder.

Բարբառ, ոց s. voix, son, cri; parole; langue, langage; idlome, dialecte; յօղել —, proférer un mot, parler; ածել ի—, faire parler; — արձակել, s'écrier; հնչեցին օղք ի— ցնծութեան, les airs retentirent de cris de joie; il s'éleva dans l'air mille cris de joie; կերկերեալ՝ դողողոջ՝ ընդհատ՝ սպառնալից —, voix rauque, tremblante, entrecoupée, menaçante.

Բարբառիմ, եցայ vn. parler; crier, s'écrier; retentir, résonner; յանձն իւր —, résonner, réfléchir; ընդ ինքն —, parler tout seul.

Բարբաբանք, նաց s. barguignage, hésitation.

Բարբարիկ V. Բարբարոս.
Բարբարիմ, եցայ vn. bar-
guigner, hésiter.

Բարբարոս, աց s. a. bar-
bare, sauvage.

Բարբարոսական a. barbare.

Բարբարոսութիւն s. bar-
barie.

Բարգաւան, ից a. illustre,
glorieux, insigne; prospère,
fleuri, fleurissant, policé; —
— ժողովուրդ, peuple policé;
— առնեմ լինիմ V. Բար-
գաւանեմ Բարգաւանիմ.

Բարգաւանք, նաց s.
gloire, grandeur, éclat, hon-
neur; prospérité, progrès, état
florissant.

Բարգաւանեմ, եցի va. ren-
dre glorieux; faire fleurir ou
prosperer, policer; — զմիտս,
cultiver l'esprit.

Բարգաւանիմ, եցայ vn. de-
venir glorieux, illustre; fleurir,
prosperer, faire des progrès.

Բարգաւանութիւն V. Բար-
գաւանք.

Բարդ, ից s. tas, amas;
botte, meule; a. composé,
double.

Բարդեմ, եցի va. amasser,
entasser, accumuler; com-
poser.

Բարեխնոյթ a. bienveillant.

Բարեանուն a. qui a un bon
nom, qui jouit de crédit.

Բարեասաց a. qui dit du
bien.

Բարեատեաց a. qui hait le
bien.

Բարեացակամ a. bénévole.

Բարեացապարտ adj. obli-
geant, bienfaiteur.

Բարեաւ adv. bien; — եկիք,
soyez le bienvenu; — մնա՛
մնացիր, adieu, au revoir; —
մնալ ասել, dire adieu, faire
ses adieux.

Բարեբախտ a. heureux, for-
tuné; — գտանիցիս եթէ, vous
seriez trop heureux si, de; —
լինել, être heureux, avoir du
bonheur.

Բարեբախտաբար adv. heu-
reusement.

Բարեբախտութիւն s. bon-
heur, chance.

Բարեբան, ից a. qui dit du
bien, qui loue.

Բարեբանեմ, եցի va. dire
du bien, louer, bénir, rendre
hommage à.

Բարեբանութիւն s. louange,
éloge, bénédiction.

Բարեբաստ, Բարեբաստիկ
a. heureux, prospère.

Բարեբաստութիւն s. bon-
heur; prospérité.

Բարեբարոյ, ից a. d'un na-
turel excellent, qui a un bon
caractère.

Բարեբարոյութիւն, Բարե-
բարութիւն s. bon naturel, ex-
cellent caractère.

Բարեբարք V. Բարեբարոյ.
Բարեբեր a. qui produit
beaucoup, très-fertile.

Բարեբերութիւն s. grande
fertilité.

Բարեգեղ a. très-beau, char-
mant, joli, gentil.

Բարեգեղութիւն s. tendresse,

bonté, sensibilité, miséricorde.

Բարեգործ, ագ a. qui fait du bien, bienfaisant.

Բարեգործեմ, եցի va. faire du bien, des bonnes œuvres.

Բարեգործութիւն s. bonne action, bonne œuvre, bienfaisance.

Բարեգութիւն adj. miséricordieux, tendre.

Բարեդէպ a. bienséant, convenable, propre, à propos.

Բարեդրուծ a. ingrat.

Բարեզարդ a. bien orné, embelli, enjolivé.

Բարեկալ a. très-bon, excellent, probe; — այր, homme de bien.

Բարեկալութիւն s. bonté, probité.

Բարեխառն a. tempéré.

Բարեխառնեմ, եցի va. tempérer.

Բարեխառնութիւն s. température; tempérament.

Բարեխնամ, ոց a. qui a bien soin, soigneux.

Բարեխնամեմ, եցի va. avoir bien soin de, bien soigner.

Բարեխնամող Voy. Բարեխնամ.

Բարեխնամութիւն s. grand soin, attention.

Բարեխնդիր a. qui demande, qui cherche de bonnes choses.

Բարեխորհ, Բարեխորհուրդ a. qui pense bien, bienveillant; sensé, sage, prudent.

Բարեխրատ, ից a. qui donne de bons conseils; bien élevé.

Բարեխօս, ագ, ից a. intercesseur; — լինել, intercéder, solliciter pour qn.; — արկանել, employer un intercesseur, se servir d'un intercesseur.

Բարեխօսեմ, եցի vn. intercéder.

Բարեխօսութիւն s. intercession.

Բարեկամ, ագ s. a. ami; մտերիմ՝ անկեղծ՝ ճշմարիտ՝ անձնանուէր՝ սիրելի՝ սուտ —, — intime, sincère, vrai, dévoué, cher ou chéri, faux.

Բարեկամաբար adv. amicalement, en ami.

Բարեկամական a. amical.

Բարեկամանամ, ագայ, Բարեկամեմ, եցի vn. être, devenir ami.

Բարեկամութիւն s. amitié; — խառնել, se lier ou s'unir d'—, se prendre d'— ou de l'—; — ունել ընդ ումեք, avoir de l'— pour qn.; կապիլ ընդ ումեք յօդիւ —է, se lier, s'unir, prendre qn. en —; խանգարել q—, altérer l'—; պնդել զօդ —է, resserrer les liens de l'—; ի— գալ, devenir ami, se lier.

Բարեկամոհի sf. amie.

Բարեկարգ a. bien rangé, en bon ordre.

Բարեկարգեմ, եցի va. mettre en bon ordre, rétablir l'ordre, la discipline, réformer.

Բարեկարգութիւն s. bon ordre; discipline; police; réformé; վրդովել՝ հաստատել q—, troubler, établir l'ordre.

Բարեկեաց V. Քարեկեցիկ.

Բարեկենդան, ի s. carnaval.

Բարեկենդանութիւն s. bonheur, félicité, bien-être, vie heureuse; աղմկել զ—, troubler le bonheur; յարդարել զ— ուրուք, faire le bonheur, la félicité de qu.

Բարեկեցիկ a. qui mène des jours heureux; aisé; — լինել, vivre dans l'aisance, être aisé.

Բարեկեցութիւն s. bien-être, aisance.

Բարեկիր a. bon, honnête.

Բարեկիրք a. bien élevé, poli.

Բարեկրթութիւն s. bonne éducation, politesse.

Բարեկրօն a. pieux.

Բարեհաճիմ, հեցայ vn. daigner, agréer, vouloir bien, consentir.

Բարեհաճոյ a. qui fait plaisir, très-agréable.

Բարեհաճութիւն s. agrément, consentement, approbation.

Բարեհամ, աջ a. de bon goût, savoureux, agréable.

Բարեհամբաւ a. qui a bonne réputation, qui jouit d'une belle renommée, très-célèbre.

Բարեհամբաւութիւն s. bonne renommée, réputation, célébrité.

Բարեհամբոյր a. agréable, aimable, doux, commode, complaisant, obligeant.

Բարեհաւան a. docile, obéissant.

Բարեհիւ a. de bonne forme, décent, distingué, gracieux.

Բարեհետեւութիւն s. m. jolie forme, maintien déceant, gracieux.

Բարեմասն a. heureux, fortuné.

Բարեմասնութիւն s. bonheur, fortune; bonne qualité, perfection.

Բարեմարդիկ a. flatteur, cajoleur, adulateur; — լինել, flatter, cajoler, aduler.

Բարեմարդութիւն s. flatte-rie, cajolerie, adulation.

Բարեմիտ, մտաց adj. de bonne foi, naïf, ingénu; bon, bienveillant, indulgent.

Բարեմիտն a. de bonne hu- meur, de bonne nature.

Բարեմտաբար adv. naïve-ment, ingénuement.

Բարեմտութիւն sm. bonne foi, naïveté, ingénuité; bon- té, bienveillance, indulgence.

Բարեյաջող a. très-favora- ble, prospère.

Բարեյաջմար a. bien assorti, très-bien assorti, propre à, très-convenable.

Բարեյիշատակ a. de bonne, d'heureuse mémoire.

Բարեյոյս a. de bonne espé- rance; qui donne de l'espoir.

Բարեյորդոր a. qui exhorte aux bonnes choses; déclin au bien.

Բարեյօժար a. bien disposé, porté au bien, bienveillant.

Բարենախանձ a. qui a du zèle, zélé; — գրգռել, émula- tion.

Բարենշան, ից a. de bon

signe; remarquable, distingué;
— օր, heureux jour.

Բարեշէն a. bien construit;
heureux, prospère.

Բարեշնորհ adj. gracieux,
agréable.

Բարենպատակ a. qui a un
bon but, un but louable.

Բարեպաշտ, ից, աց s. a.
pieux, dévot, religieux.

Բարեպաշտութիւն s. piété,
religion.

Բարեպաշտուհի sf. pieuse,
dévote, religieuse.

Բարեպաշտօն V. Բարե-
պաշտ.

Բարեպատեհ a. favorable,
heureux; զի յի՛ անցցէ զնոք
ժամն —, pour qu'ils ne perdent
pas l'occasion; — իսկ էր ժա-
մանակն, le moment était favo-
rable.

Բարեպարիշտ V. Բարե-
պաշտ.

Բարեսէր a. qui aime le bien
ou les gens de bien, bon,
bénévole, bienveillant, obli-
geant, complaisant; — կամք,
bonne volonté.

Բարեսիրութիւն s. amour
du bien, bonté; bienveillance,
obligance.

Բարեսիրտ a. qui a un bon
cœur.

Բարեսնունդ a. bien nourri;
bien élevé.

Բարեսրտութիւն s. m. bon
cœur, bonté de cœur.

Բարեսեսակ, Բարեսեսիկ
a. qui a un bon, joli aspect.

Բարետոհմ, ից, Բարետոհ-

միկ a. de haute naissance,
noble.

Բարետոհմութիւն s. haute
naissance, noblesse.

Բարերար, աց s. bienfaiteur;
a. bienfaisant, qui fait du bien.

Բարերարեմ, եցի va. faire
du bien, obliger.

Բարերարութիւն s. bienfai-
sance, bienfait.

Բարեփառ, աց a. glorieux,
illustre, majestueux.

Բարեփառութիւն s. gloire,
éclat, grandeur, magnificence,
majesté.

Բարեքեմ, եցի va. cacher,
voiler, dissimuler, pallier; —
զյանցանս, pallier une faute.

Բարեքիկ a. qui a bon air,
avenant, bien fait, joli, gentil;
— ձեւք, manières avenantes,
gracieuses.

Բարժանեմ V. Բաժանեմ.

Բարի, բոյ, բեաց a. bon
(dans tous les sens); s. le bien,
un bien, bienfait, faveur; les
biens; — է, c'est bon, c'est
bien; բարի բարի, très-bon;
վասն բարւոյ հասարակաց,
pour le bien public; — եկիք,
soyez le bienvenu; հշմարիտ բարիք,
les vrais biens; իսկապէս բա-
րիք, les biens réels, համբաւ
բարեաց, bonne réputation;
V. Բարեաւ.

Բարիասաց a. qui dit du
bien.

Բարիոք, աց a. bon; adv.
bien; — է, c'est bon, c'est
bien c'est très-bien.

Բարկ *a.* âcre, âpre, aigre; *fig.* aigre, rude, revêche.

Բարկանամ, *ացայ vn.* se fâcher, se mettre en colère, s'emporter, s'indigner, s'irriter, mettre son bonnet de travers.

Բարկասիրտ *adj.* irascible, emporté, colère, colérique.

Բարկացայտ *a.* qui s'élance avec colère, courroucé, enragé; — *աչօք*, avec des yeux pleins de colère, d'indignation.

Բարկացող V. Բարկասիրտ.

Բարկացողութիւն *s.* irascibilité.

Բարկացուցանեմ, *ուցի va.* fâcher, mettre en colère.

Բարկութիւն *s.* colère, indignation, emportement; *ցածնուլ իբարկութենէ*, se défâcher; *Թափել զ—*, décharger sa colère; *հրացան—*, foudre; *ցածուցանել զ—*, apaiser la colère.

Բարձ, *ից s.* coussin, traversin; *fig.* dignité, charge, grade; *siège*, *divan*; *jambe*; *առաջին—*, première place, place d'honneur; — *երեսաց*, oreiller.

Բարձաքեկութիւն *s.* fracture à la jambe.

Բարձակից, *կցաց s.* qui est à table avec un autre; collègue.

Բարձակութիւն *s.* compétiteur.

Բարձապան, *աց s.* guêtre.

Բարձարու լինիմ vn. obtenir une dignité.

Բարձերես *s.* taie d'oreiller.

Բարձերէց *s.* président; — *տեղի* ou *բարձերէցք*, première place, place d'honneur.

Բարձնտիր լինիմ vn. choisir

les premières places, chercher la première place.

Բարձի Թողի առնեմ va. laisser à l'abandon, abandonner, délaisser.

Բարձիկ *s.* petit coussin, coussinet; *méd.* compresse.

Բարձկեար, ներոյ s. pl. petits coussins.

Բարձուենեակ *s.* aurone.

Բարձումն *s.* levée, enlèvement; soustraction, suppression; déduction, défalcation.

Բարձուցանեմ, ուցի va. charger, mettre une charge sur.

Բարձր, ծու, ծունք, ծանց *a.* haut, élevé; élevé, sublime, éminent, grand; — *առնել*, élever, élever en haut, hausser; *exalter*, glorifier; — *լինիմ*, s'élever, être élevé; être glorifié; *իծայն—*, à haute voix; *իբարձուէ*, de haut, d'un lieu élevé; — *ոճ*, style élevé; — *քանդակ*, relief, bas-relief.

Բարձունք *s.* haut, hauteur, élévation, éminence; ciel.

Բարձրաբարբառ *a.* qui a la voix élevée, qui parle haut; retentissant, bruyant; *adv.* à haute voix.

Բարձրաբերձ, *աց a.* très-haut, très-élevé, sourcilleux.

Բարձրագագաթն, Թանց *a.* qui a le sommet très-haut.

Բարձրագահ *a.* qui tient la haute, la première place, éminent.

Բարձրագահք *s. pl.* les premiers sièges, la place d'honneur, préséance.

Բարձրագլուխ *a.* qui porte la tête haute, qui a la tête élevée; fier, hardi, glorieux; principal, premier; — **գնալ**, marcher la tête haute; *adv.* hautement, hardiment, glorieusement.

Բարձրագոչ *a. adv.* à grands cris.

Բարձրադիտակ *a.* d'une haute taille, d'une taille élevée; très-élevée, sourcilleux.

Բարձրաթռիչ *a.* qui vole en haut, qui plane au haut des airs; — **լինել**, voler à tire-d'aile, planer au haut des airs.

Բարձրակայ *a.* haut, élevé, suprême.

Բարձրահասակ, **աց** *a.* de taille élevée, grand.

Բարձրաձայն *a.* qui a la voix élevée; *adv.* à haute voix; — **բարբառով**, à haute voix, hautement.

Բարձրամիտ, **մտաց** *a.* qui a de soi une haute idée, hautain, orgueilleux, superbe, fier.

Բարձրամուր *a.* très-haut et bien fortifié.

Բարձրամտեմ, **եցի** *vn.* avoir une haute idée de soi, être hautain, orgueilleux, présumer trop de soi.

Բարձրամտութիւն *s.* esprit élevé, hauteur, fierté, orgueil.

Բարձրայօն *a.* sourcilleux, altier, superbe, hautain, fier, orgueilleux.

Բարձրայօնութիւն *s.* air hautain, hauteur, fierté, orgueil.

Բարձրանամ, **ացայ** *vn.* s'é-

lever, monter, remonter, se hausser; s'élever, monter, être promu; accroître, augmenter, se grandir; se gonfler d'orgueil, s'enorgueillir; **ցորեանն բարձրանայ**, le blé monte, hausse de prix.

Բարձրանշան *a.* très-remarquable, insigne, signalé, étonnant, prodigieux.

Բարձրաշէն *a.* bâti bien haut, très-élevé.

Բարձրապատիւ *a.* très-honorable, très-honoré.

Բարձրապատում *a.* qui raconte des choses sublimes; sublime, élevé.

Բարձրապարանց *V.* **Բարձրավիզ**.

Բարձրապարիսպ *a.* qui a des murailles élevées.

Բարձրաստիճան *a.* de haut grade; — **պաշտօնակալ**, haut fonctionnaire.

Բարձրավզիմ, **եցայ** *vn.* dresser le cou, marcher la tête haute, se rengorger, être fier, hautain, superbe.

Բարձրավզութիւն *s.* hauteur, fierté, orgueil.

Բարձրավիզ *a.* rengorgé, hautain, fier, altier, superbe.

Բարձրացուցանեմ, **ուցի** *va.* élever, lever, relever, hausser, exhausser, rehausser; élever, promouvoir, pousser, avancer; exalter, illustrer, glorifier; — **զբարբառ՝ զձայն**, élever la voix, le ton; — **զգին**, hausser le prix.

Բարձրաւանդ, **ից**, **Բարձ-**

բաւանդակ, աց s. hauteur, élévation, éminence, promontoire; échafaud; a. haut, élevé.

Բարձրաքանդակ ձ. bas-relief.

Բարձրեալ, ելոյ s. le Très-Haut.

Բարձրութիւն s. hauteur, élévation; hauteur, élévation, prééminence, éminence; hauteur, altitude.

Բարձր, ձից s. jambe.

Բարոյագէտ s. moraliste.

Բարոյագիտութիւն s. morale.

Բարոյախօս a. qui fait la morale, moraliste, V. Բնախօս.

Բարոյախօսեմ, եցի vn. faire la morale, moraliser.

Բարոյածին a. naturel.

Բարոյական a. moral; s. la morale; ընդդէմ գործել —ի, blesser la morale.

Բարոյականութիւն s. la moralité; le moral.

Բարոյապէս, Բարոյականապէս adv. moralement, au moral.

Բարոյք, ոյից V. Բարք.

Բարութիւն s. bonté; production, produits, fruits.

Բարունակ s. sarment, pampre; Branche, rameau.

Բարուրանք, նաց, Բարուրք s. prétexte; motif, cause.

Բարագիտութիւն s. volupté.

Բարսի, տոյ s. tremble.

Բարբանք, նաց s. prétexte.

Բարբիմ, եցի, Բարբիմ, եցայ vn. prétexter.

Բարեք, ոց a. bon; adv.

bien; — է, c'est bon; c'est bien, c'est très-bien, il vaut mieux; չէ —, ce n'est pas bon, ce n'est pas bien; չէ — ստեղ, il est laid de mentir.

Բարք, բուց s. caractère; mœurs, conduite; habitude; բոյս բարուց, caractère, nature, naturel; խանգարել՝ եղծանել զբարս, corrompre les mœurs; ամոքել զբարս, adoucir les mœurs; եղծումն բարուց, corruption des mœurs; — քաղցունք, bonnes mœurs; անբիծ՝ անարատ —, mœurs pures; խրոխտ —, caractère fier, fierté.

Բարօրութիւն s. bien-être, bonheur, prospérité.

Բաց a. ouvert, découvert; բացօք երեսօք, à visage découvert; բացաւ աչօք, աչօք բացօք, les yeux ouverts, ouvertement; բացաւ գլխով, à tête ouverte, découvert; — է ի բաց adv. loin, au loin, bien loin; de loin; tout à fait; ի բաց գնա՝ երթ, va-t'en, allez vous-en, allez vous promener; ի բաց գնացէք յինէն, retirez-vous de moi; ի բաց առնու, excepter, exclure, ôter; ի բացի adv. à la campagne, dans la plaine, dans les champs, en plein champ, à découvert; բաց ի բաց adv. ouvertement, évidemment; բացուստ ի բաց adv. de loin; loin, au loin.

Բաց ի ինքն excepté, à l'exception, sauf, outre, hormis; — քէն, excepté toi.

Բացազանչութիւն *s. exclamation.*

Բացագոյն *a. plus lointain, plus éloigné; adv. plus loin, de très-loin.*

Բացակայ *V. Բացական.*

Բացակայիմ, եցայ *vn. s'absenter, être absent.*

Բացակայութիւն *s. absence; distance; ի — ե իւրում, en son absence.*

Բացական, Բացածիգ *a. absent, lointain, éloigné, distant.*

Բացայայտ *a. évident, manifeste, clair.*

Բացայայտեմ, եցի *va. manifester, expliquer, éclaircir.*

Բացայայտութիւն *s. explication, éclaircissement.*

Բացառական, աց *s. ablatif.*

Բացառութիւն *s. exception, abstraction.*

Բացասաբար *adv. négativement.*

Բացասական *a. négatif.*

Բացասեմ, սացի *vn. nier, dire non, désavouer.*

Բացավայր, ի *s. champ, campagne, plaine.*

Բացատ, աց *s. distance, intervalle; esplanade; impr. interligne; a. distant, éloigné.*

Բացատրեմ, եցի *va. expliquer; disperser, écarter.*

Բացատրութիւն *s. explication.*

Բացարձակ *a. lointain, éloigné; vaste, étendu; absolu.*

Բացարձակապէս *adv. absolument, d'une manière absolue.*

Բացարձակութիւն *s. distance.*

Բացեայ, ի — *adv. loin, au loin; — լինել, être loin, absent de.*

Բացերեւ *a. évident, clair.*

Բացէ, իրացէ *adv. loin.*

Բացէ իրաց *V. Բաց.*

Բացընկեցիկ *a. jeté dehors, repoussé, abject, vil; — լինել, être repoussé.*

Բաց իրաց *V. Բաց.*

Բացխփիկ խաղամ, *ouvrir et fermer (son voile).*

Բացումն *s. action d'ouvrir, ouverture; — ժողովոյ, ouverture d'une séance.*

Բացուտ, ի Բացուտ *adv. de loin.*

Բացուտ իրաց *V. Բաց.*

Բացօթեագ, եզաց, Բացօթեայ, Թէից *a. qui demeure, couche en plein air; adv. découvert, en plein air, à ciel ouvert; — լինել, loger, coucher en plein air, à la belle étoile; passer la nuit en plein champ.*

Բաւ *s. fin, terme; — է, il suffit, c'est assez; այդ — է, cela suffit.*

Բաւական *s. suffisant; capable, en état; content; digne; s. capacité; — լինել, être suffisant, suffire; être capable, à même, en état, être bon à faire qch.; — գտանել՝ համարիլ, trouver assez, se contenter de; — լինել անձին, se suffire; — գտանիլ, se trouver en état.*

Բաւական, ըստ բաւականի
adv. suffisamment, assez, au-
tant qu'il faut, passablement;
բաւական է, c'est assez, il
suffit; **չէ բաւական**, ce n'est
pas assez, il ne suffit pas; ըստ
արժան բաւականին, assez,
suffisamment.

Բաւականագոր a. capable à
tout, très-fort.

Բաւականանամ V. **Բաւա-**
կան լինել.

Բաւականութիւն s. suffi-
sance, le suffisant; capacité,
aptitude.

Բաւանդակ V. **Բովանդակ**.

Բաւեմ, եցի vn. suffire; être
capable, en état, pouvoir, per-
mettre; attendre; supporter,
endurer; durer.

Բաւեցուցանեմ, ուցի va.
faire suffire, rendre suffisant.

Բաւիղ, աւղի, ղաց s. dédale,
labyrinthe.

Բաւղական a. en forme
de labyrinthe.

Բղեաշխ, **Բղեշխ**, **եշխի** s.
consul; փոխանակ բղեշխի,
proconsul.

Բղեշխութիւն s. consulat.

Բեղեկ s. réparation, entre-
tien.

Բելիար, այ s. Bélial.

Բեկ a. cassé, brisé, rompu.

Բեկանեմ, բեկի va. briser,
rompre, casser; fracturer,
mettre en pièces; couper;
déchirer; rompre, défaire,
mettre en déroute; frapper de
terreur, saisir d'effroi, d'épou-
vante; — զսիրտ, briser le

cœur, décourager, abattre.

Բեկանիմ, կայ vp. se briser,
rompre, casser; être brisé,
découragé, abattu; réfracter,
réfléchir, répercuter; յանձն
—, réfléchir, résonner.

Բեկբեկեմ, եցի va. briser,
rompre, casser; réfracter, ré-
fléchir; rompre, fatiguer; —
զձայն՝ զքարքառ, entrecouper
la voix.

Բեկբեկումն s. brisure; ré-
fraction, diffraction.

Բեկոր, ի s. morceau, débris,
fraction, tronçon.

Բեկումն s. brisement, rup-
ture, cassure, fracture; échec,
défaite, déroute; réfraction;
— հացի, fraction du pain; —
սրտի, brisement de cœur.

Բեկտեմ, եցի va. briser,
rompre, casser.

Բեհեզ, ոց s. mousseline.

Բեհեզեայ, **Բեհեզեղէն** a. de
mousseline.

Բեղմնաւոր, **Բեղնաւոր** a.
fécond, fertile.

Բեղնաւորեմ, եցի va. fécon-
der, produire.

Բեղնաւորութիւն s. fécon-
dité.

Բեմ, աց s. tribunal; tri-
bune; chaire; ելանել ի —,
monter à la tribune.

Բեմաապուստան s. oraison,
discours, harangue.

Բեմք, etc., V. **Բեմ**, etc.

Բեռն, ուին, ուանց s. far-
deau, charge, faix; balle,
ballot; fig. fardeau, charge;
— նաւու, cargaison, charge-

ment; — լինել ումեք, être à charge à qn.; — ամաց, le poids, le faix des années.

Բեռնաբարձ, ից, Բեռնակիր, կրաց s. porte-faix, commissionnaire, homme de peine; — նաւ, vaisseau de transport.

Բեռնակրուծիւն s. action de porter un fardeau; métier de porte-faix.

Բեռնաւոր, աջ a. chargé.

Բեռնաւորեմ, եցի va. charger, mettre un fardeau sur.

Բեռնաւորիմ, եցայ vn. être chargé.

Բեռնաւորութիւն s. action de charger, chargement.

Բեր, ոց s. produit, production; — ք երկրի, fruits de la terre.

Բեր, ից s. action de porter, port, transport; interj. allons, ça, or ça, voyons.

Բերան, ոց s. bouche; orifice, entrée, ouverture; — գետայ, bouches, embouchure; — սրոյ, tranchant; — իբերան, bouche à bouche, face à face; ի—, իբերանոյ, par cœur, de mémoire; ի—գիտել՝ ուսանել, savoir, apprendre par cœur; —ով, verbalement, de vive voix; անել ընդ—, répéter sans cesse, rabâcher; ի մի ընդ մի —, d'une seule voix, unanimement; ըստ —, par bouche, par personne; * բերնին ջրերը վազցնել, faire venir l'eau à la bouche; փակել գ—աւրուք, fermer la bouche à qn.; ի— դնել, mettre à la

bouche, suggérer; — իբերանէ, de bouche en bouche; * —ին տալ, dire des sottises; accabler de reproches; * — ծռել, être l'obligé de qn.; * —ը բանալ, ouvrir la bouche; fig. oser dire qch.; առնուլ ի—, proférer.

Բերանաբաց adv. avec la bouche ouverte, bouche béante; — լեալ հայել, — պշուցեալ հայել, regarder, contempler ou admirer bouche béante.

Բերանալիբ adv. à pleine bouche.

Բերանակապ, ի s. mors, bride, bâillon; a. dont la bouche est fermée; — առնել, fermer la bouche.

Բերանանամ, ացայ vn. déboucher, couler, s'écouler, ruisseler.

Բերանացի adv. avec la bouche; de vive voix.

Բերդ, ից, աջ s. fort, forteresse, château fort.

Բերդակալ, աջ s. châtelain, commandant d'une forteresse.

Բերդակալք, Բերդակալեան s. pl. la garde, la garnison d'une forteresse.

Բերդամէջ, միջի s. l'intérieur d'une forteresse.

Բերդապահ V. Բերդակալ.

Բերդարգել adj. renfermé dans un fort.

Բերդեան s. pl. les forteresses; la garnison.

Բերելի a. qui peut être apporté; porteur.

Բերեմ, բի va. porter, ap-

porter; mener, amener, conduire; produire; supporter, souffrir; permettre; faire voir, concerner; — զմանուծին, ressembler, avoir de la ressemblance, avoir l'air; ի գործ —, faire usage, se servir de; ի մէջ —, exposer, citer, alléguer; ի համար —, compter, calculer; — պտուղ, porter des fruits; շահ —, porter intérêt; — յանձին զկերպարանս իրիք, avoir l'air de, paraître; — յանձին զդէմս ուրուք, représenter զն.; յանձին —, imiter, faire paraître; նախանձ —, porter envie, envier; ոչ — զփառս ուրուք, ne pas pouvoir souffrir la gloire de զն.; — լուծին, garder le silence; ի համար —, compter, énumérer; բարձեալ —, porter, apporter, supporter, entraîner.

Բերիմ, բերայ vp. être porté; se porter, être enclin à, tendre à, avoir de l'inclination, du penchant à, se laisser aller à son penchant, se laisser entraîner, pencher à; se conduire. agir; ի կործանումն —, tomber en ruine.

Բերկրալի, Բերկրալիք, Բերկրալից, Բերկրական a. joyeux, gai, enjoué, réjouissant.

Բերկրանք, նաց s. joie, allégresse; plaisirs, jouissances, agréments, délices, charmes; անապական —, purs plaisirs.

Բերկրապատար a. très-

joyeux, plein de joie, fécond en plaisirs.

Բերկրաբար a. réjouissant, joyeux.

Բերկրեմ, եցի. Բերկրեցուցանեմ, ուցի va. rendre joyeux, réjouir, donner de la joie, combler de joie, égayer, charmer.

Բերկրիմ, եցայ vn. avoir, ressentir ou éprouver de la joie, se réjouir, s'égayer, être joyeux, charmé; ցնճացեալ —, s'abandonner à la joie, tressaillir de joie.

Բերկրուծին s. joie, allégresse, agrément, délice, plaisir, enjouement; — փօրն է մանուկդ, cet enfant fait les délices de sa mère: քաղցր՝ անմեղ —, plaisir doux, innocent.

Բերումն s. action de porter, d'apporter, port; tendance, penchant, inclination, pro-pension; բերմունք, passions.

Բերրի a. fécond, fertile.

Բեւեկն, ի s. térébenthine.

Բեւեկնի, նույ s. térébenthe; genévrier, genévre.

Բեւեռ, աց s. clou; pôle.

Բեւեռակապ a. cloué.

Բեւեռածեւ a. cunéiforme.

Բեւեռապինդ a. fixé avec des clous.

Բեւեռեմ, եցի va. clouer, attacher avec des clous.

Բզզանք V. Բզզումն.

Բզզեմ, եցի vn. bourdonner.

Բզզումն s. bourdonnement.

Բզէզ, եղոյ s. hanneton.

* Բզբեմ, Բզիք բզիք ընեմ V. Բզբեմ.

Բէլզեբուդ s. Béelzébut.
Բէշկ մշկոյ s. civette.
Բժանկին, կեան a. obtus-angle; s. angle obtus.

Բժացուցանեմ, ուցի, Բժեմ, եցի va. émousser; fig. émousser, affaiblir.

Բժիմ, եցայ vp. s'émousser.
Բժուծին s. qualité d'une chose émoussée.

Բժաբեր a. chassieux.
Բժժանք, նաց s. amulette, talisman.

Բժիշկ, ժշկաց s. médecin, docteur; քաջ՝ ճարտար՝ խոհեմ՝ անպիտան —, bon, habile, prudent ou sage, mauvais —; հատուցանել զվարձս —ի, payer les honoraires du —; կոչել զ—, appeler le —.

Բժշկական a. médical.
Բժշկականութիւն s. médecine.

Բժշկանոց V. Բժշկարան.
Բժշկապետ, աջ s. chef des médecins.

Բժշկարան, աջ s. école de médecine; livre de médecine.
Բժշկելի a. guérissable.

Բժշկեմ, եցի va. guérir.
Բժշկիմ, եցայ vp. être guéri, se guérir.

Բժշկութիւն s. guérison; médecine; ի— ածել, guérir.
Բժոս a. chassieux.

Բիբ, բբաց s. pupille, prunelle; սիրել՝ պահել իբրեւ զբիբ ական, conserver, aimer comme la prunelle de ses yeux.

Բիծ, բոնց s. chassie.
Բիծ, բոնց, բծից s. tache,

macule, souillure; fig. tache, souillure, flétrissure, défaut, blâme; — դնել, —ս արկանել՝ կարկատել, ի— տանել, blâmer, critiquer, flétrir.

Բիտ s. ergot.
Բիր, բրով s. bâton, gourdin, rondin.

Բիրտ a. dur, roide; grossier, rude, rustaud, rustique, rustre, impoli, incivil, brutal.

Բիւր, ուց, ոց s. dix mille; a. beaucoup, très-nombreux, innombrable; adv. dix mille fois, très-souvent, de mille manières; բիւրք բիւրուց, des milliers, un très-grand nombre; բիւրք բիւրուց դարուց սահեալ, mille et mille siècles écoulés; — Թշնամանք, toutes sortes d'injures.

Բիւրազգի, Բիւրակերպ, Բիւրապատիկ a. adv. de mille manières ou formes, multiple.

Բիւրաւոր, աջ a. au nombre de dix mille, millier, immense, innombrable.

Բիւրեղ, աջ s. cristal.
Բիւրեղեայ a. de cristal, cristallin.

Բլմակ, աջ s. lobe de l'oreille.

Բլիթ, բլթաց s. échaudé, galette, gâteau.

Բլիթէն s. ognon, durillon.
Բլշակնիմ, նեցայ vn. voir trouble, avoir la vue faible.

Բլշակնութիւն s. obscurcissement, affaiblissement de la vue.

Բլշանամ V. Բլշակնիմ.

Բլուր, րոց s. colline; — մեղէն, un homme grand, géant.

Բլրակ, աց s. butte, petite colline.

Բծախառն, Բծաւոր a. taché.

Բծաւորեմ, եցի va. tacher, souiller.

Բծեմ V. Բծ դնեմ.

Բդխեմ, եցի, Բդխեցուցանեմ, ուցի va. faire pousser, produire, faire sortir ou naître; faire jaillir, faire couler.

Բդխիմ, եցայ vn. germer, pousser, naître; jaillir, sourdre, couler, s'écouler, ruisseler, sortir; prendre sa naissance dans, avoir sa source dans, émaner, procéder.

Բդխումն s. jaillissement, source, éruption, sortie; procession, émanation.

Բղջախոհ, աց a. luxurieux, lascif.

Բղջախոհութիւն s. luxure.

Բնաբան, ից s. thème, texte.

Բնաբանութիւն s. physique.

Բնաբարձ առնեմ V. Բնաջինջ առնեմ.

Բնագաւառ s. pays natal, patrie.

Բնագէտ s. physicien.

Բնագիտական s. physique.

Բնագիտութիւն s. physique.

Բնագիր, գրաց s. original, texte.

Բնադիրք, դրաց s. camp.

Բնազանցական a. métaphysique.

Բնազանցութիւն s. métaphysique.

Բնազանցօրէն adv. métaphysiquement.

Բնալոյծ, ուծի s. chimiste.

Բնալուծական a. chimique.

Բնալուծարան, աց s. laboratoire.

Բնալուծութիւն s. chimie.

Բնախօս, աց s. physiologue.

Բնախօսական a. physiologique.

Բնախօսութիւն s. physiologie.

Բնածին a. inné, naturel.

Բնակ, աց s. indigène; sépulcre, tombeau; a. originaire, natif, naturel.

Բնակակից s. qui habite ensemble, cohabitant; — լինել, demeurer ensemble, cohabiter.

Բնակակցութիւն s. cohabitation.

Բնական a. naturel; — է, il est naturel; — օրէնք, les lois de la nature, la loi naturelle; — լեզու, langage —.

Բնականաբար adv. naturellement.

Բնականամ V. Բնակեմ.

Բնականապէս adv. naturellement.

Բնականութիւն s. naturel, simplicité.

Բնակարան, աց s. habitation, domicile, demeure, logement, séjour, résidence.

Բնակաւէտ a. peuplé; — առնել, peupler; — լինել, être peuplé.

Բնակաւոր, աց a. domicilié,

établi; permanent, naturel.

Բնակելի a. habitable, logeable.

Բնակեմ, եցի vn. habiter, demeurer, loger, séjourner, résider, s'établir; être habité, peuplé.

Բնակեցուցանեմ, ուցի va. faire habiter, loger, établir.

Բնակիմ V. Բնակեմ.

Բնակիչ, կյաց s. habitant.

Բնակից, կցաց a. qui est de même nature, consubstantiel; cohabitant.

Բնակութիւն s. action d'habiter; V. Բնակարան; հաստատել — իւր, fixer son séjour.

Բնակցութիւն s. unité et identité de nature, consubstantialité; cohabitation.

Բնամատեան s. original.

Բնապատմութիւն s. histoire naturelle.

Բնաջինջ առնեմ va. détruire de fond en comble, exterminer entièrement; — լինել, être détruit, exterminé complètement.

Բնատէր, տեառն s. le vrai maître.

Բնաւ, ից a. tout, tout entier; —, — իսկ, adv. tout entier, tout à fait, entièrement, totalement; — ոչ, — յի, ou ոչ — adv. du tout, point du tout, point, nullement, jamais, de la vie, en aucune façon, pas du tout; բնդ — adv. partout; en tout; եթէ — ուրեք, si jamais; բնդ — տիեզերս, par tout l'univers.

Բնաւին գ. tout; adv. tout à fait.

Բնաւոր, աց a. naturel.

Բնաւորիմ V. Սովորիմ.

Բնաւորութիւն s. naturel, caractère; եռանդուն՝ խրոխտ —, un — ardent, fier.

Բնդեռն s. cantharide.

Բնիկ, նկի a. naturel, propre; natif, natal; aborigène.

Բնիոն, ից s. obole, liard.

Բնութիւն s. nature; essence, substance, personne; naturel, caractère; sexe: nature, qualité; complexion; les éléments; բռնաբարել գ—, forcer la nature; հատուցանել զհարկ —է, payer le tribut à la nature; ծայն՝ աղաղակ —է, cri de la nature; դորդին արարաճոց —ք. toute la nature s'émeut; —ք, naturellement, de nature; իբնութենէ, par la nature; * —ք կոտրել՝ շտկել, rompre, former ou améliorer le caractère; ազնիւ —, bonne nature.

Բնութիւնակից adj. de la même nature.

Բոգ, ոյ s. gentiane.

Բոգ, ից, աց s. femme de mauvaise vie, prostituée, fille ou femme publique, courtisane, putain.

Բոգաբար adv. comme une prostituée.

Բոգաբոյժ, Բոգահոմանի s. débauché, qui entretient une femme de mauvaise vie, qui fréquente les prostituées.

Բոգանամ, ացայ vn. se prostituer.

Բոզանք, ագ, **Բոզատուն**, տան s. maison de débauche, de prostitution.

Բոզորդի s. enfant naturel, bâtard.

Բոզութիւն s. putanisme, prostitution.

Բոժոժ, ից s. grelot, sonnette.

Բոլոր, ի, ով, իւ, ից a. tout, entier, tout entier; rond, arrondi, sphérique; s. le tout; guirlande; bouton; — **վարդից**, boutons de rose.

Բոլորակ, ագ a. rond, arrondi, circulaire, sphérique; s. cercle, circonférence.

Բոլորակեմ va. arrondir.

Բոլորակութիւն s. arrondissement, rondeur, rotondité.

Բոլորածեւ V. **Բոլորշի**.

Բոլորանուէր a. entièrement offert, très-dévoué; — **զանձն պարտի ընծայել նմա**, il se doit tout entier à lui; — **ընծայել զանձն յօգուտ հասարակաց**, se sacrifier, se dévouer au bien public.

Բոլորապտուղ a. offert avec tous ses fruits; s. holocauste.

Բոլորգիր, գրոյ s. impr. romain.

Բոլորեմ, եցի va. arrondir; tresser, entrelacer, combiner, composer; couronner, achever; environner, cerner, entourer; rassembler.

Բոլորեցեան, **Բոլորեցին**, բեցուն, եցունց s. a. tous, tout le monde, toutes les personnes, toutes choses.

Բոլորշի a. rond, arrondi, circulaire, orbiculaire; adv. en rond, en cercle.

Բոլորովմբ, **Բոլորովին** adv. entièrement, totalement, tout à fait, de toutes manières; a. tout, entier, tout entier.

Բոլորութիւն s. totalité; arrondissement, rondeur.

Բոլորումն s. circuit, tour, révolution, période.

Բոկ a. pieds nus, déchaussé; adv. nu-pieds.

Բոկազնաց a. qui va pieds nus, qui va nu-pieds; — **լինել**, marcher nu-pieds.

Բոկանամ, ացայ յո. se déchausser, ôter ses chaussures, ses bas.

Բոկացուցանեմ, ուցի va. déchausser, ôter les souliers, les bas.

Բոկեղ s. gimblette, craquelin.

Բոկոտն V. **Բոկ**; — **զնալ**, marcher nu-pieds.

Բոկութիւն s. état d'une personne déchaussée.

Բոհբոխեմ, եցի vn. grogner.

* **Բոհբեմ** V. **Բովհբեմ**.

Բոլբոջ, ոց, ից, ագ s. germe, bourgeon, pousse, rejeton, surgeon; fig. rejeton, descendant.

Բոլբոջազարդ a. orné de rejetons.

Բոլբոջեմ, եցի vn. germer, pousser, bourgeonner, naître.

Բոլբոջումն s. germination.

Բոլկ, ից s. radis; վայրի —, raifort.

Բողկուկ s. andouiller.

Բողոք, աց s. protestation; appel; réclamation; — արկանել՝ բառնալ՝ հարկանել՝ ունել V. Բողոքեմ; — բարձեալ խընդրէին, ils demandaient à grands cris.

Բողոքական s. protestant.

Բողոքականութիւն s. protestantisme.

Բողոքեմ, եցի va. protester, appeler en justice, faire appel, réclamer; porter plainte, se plaindre de.

Բոմբիւն s. retentissement, détonation, fracas, grand bruit; écho; — արձակել, retentir, détoner.

Բոյծ, բուծի s. ponce.

Բոյլ V. Հոյլ.

Բոյլք V. Բազմաստեղք.

Բոյճ, բուճի s. aliment, nourriture.

Բոյն, բունոց s. nid; gîte d'un animal; — ս ղնել՝ կառուցանել, nicher, faire son nid.

Բոյս, բուսոց s. plante; fig. — բարուց, caractère, naturel, nature; — արձակել, pousser, germer; — ք, les végétaux.

Բոյրք, բուրից s. pl. odeur, arôme.

* Բոշայ, ից s. bohémien, bohémienne.

Բոշխնեմ, եցի va. jouir de, avoir la jouissance de.

Բոռ, ոյ s. bourdon, frelon.

Բոսոր s. couleur de sang, rouge.

Բոսորատիպ a. de couleur de sang, rouge, vermeille.

Բով, ոյ, ուց s. fourneau, fournaise; mine, minière.

Բովանդակ a. tout, entier, tout entier, complet; —, լի — adv. tout entier, entièrement, totalement, tout à fait, complètement; assez; զբովանդակն ասացից, bref, enfin.

Բովանդակեմ, եցի va. comprendre, contenir, enfermer, embrasser, renfermer, achever, terminer, compléter; rassembler, réunir, réduire.

Բովանդակութիւն s. action de contenir; total, somme, montant; sommaire; contenu, contenance; — հաշուի, le montant; — օրինաց սէր է, l'abrégé de la loi, c'est la charité; ի—գալ, être achevé.

Բովինայք s. aromate, encens.

Բովիքեմ, եցի va. torréfier, rissoler, griller, brûler.

Բովք V. Բով.

Բոտոտ, ից s. artison, ver.

Բոտոտակեր a. artisonné, vermoulu; — լինել, se vermouler, être piqué des vers.

Բոր, ոյ s. lèpre.

Բորակ, ի, աւ s. borax.

Բորբոս, ի s. moisi, moisissure.

Բարբոսեցուցանեմ, ուցի va. moisir.

Բորբոսիմ, եցայ vn. moisir, se moisir.

Բորբորիտ a. voluptueux, lubrique, libertin.

Բորբոք V. Բորբոքումն; — արկանեմ V. Բորբոքեմ.

Բորբոք, Բորբոքախառն ա. enflammé, ardent.

Բորբոքեմ, եցի, Բորբոքեցուցանեմ, ուցի va. enflammer, mettre en feu, embraser; fig. enflammer, échauffer, rallumer, exciter; — զհրդեհի խռովութեան, allumer le feu de la révolte, fomenteur les troubles.

Բորբոքիմ, քեցայ vn. s'enflammer, prendre feu; fig. s'enflammer, pétiller d'ardeur; բորբոքէր ցատումն նորա, sa fureur se rallumait; յայս բան բորբոքեցաւ սրտմտութիւն բարկութեան նորա, sa colère s'enflamma à ces paroles.

Բորբոքիչ ա. inflammatoire.

Բորբոքումն ս. inflammation; ardeur; — կրից՝ ախտից, effervescence des passions.

Բորեան, ենի, Բորենի, նւոյ ս. hyène.

Բորոտ, աց, ից ա. lépreux.

Բորոտեցուցանեմ, ուցի va. rendre lépreux.

Բորոտանամ, ացայ, Բորոտիմ, եցայ vn. avoir la lèpre, être atteint de la lèpre.

Բորոտութիւն ս. lèpre.

Բոց, ոյ ս. flamme (au pro. et au fig.); — արձակել, jeter de la flamme, flamber, flamboyer.

Բոցագոյն ա. de couleur de flamme, enflammé.

Բոցախառն ա. mêlé de flamme, ardent, enflammé.

Բոցածաւալ ա. qui répand

de la flamme, flamboyant, flambant.

Բոցակէզ ա. enflammé, flambant, embrasé, brûlé.

Բոցակիզեմ, եցի va. flamber, embraser, brûler.

Բոցակնազոյն ա. dont les yeux brillent, pétillent.

Բոցահանանչ ա. flamboyant, flambant, resplendissant.

Բոցանշան, Բոցանշոյլ ա. flamboyant, flambant, brillant.

Բոցաշունչ ա. qui respire des flammes, enflammé, brûlant, ardent.

Բոցեղէն ա. de flamme, enflammé.

Բու, ոց ս. hibou.

Բուէն ս. zool. duc, grand-duc.

Բուծ, բծի ա. émoussé, obtus; — անկիւն, angle obtus; s. accent grave.

Բուծանկիւն, կեան ս. obtus-angle.

Բուժեմ, եցի va. guérir; délivrer; — զծարաւ, désaltérer, apaiser la soif; — զդառնութիւն, ôter l'amertume.

Բուժիչ ա. qui guérit, propre à guérir, curatif.

Բուժումն ս. guérison.

Բուիճակ, աց ս. zool. pe til duc.

Բուխերիկ, ղկան ս. cheminée.

Բուժ, բժաց, բժոց ս. agneau de lait.

Բուժանեմ, ուժի va. nourrir, élever.

Բուժին, ծնոյ ս. mèche.

Բուղի s. pousse, bourgeon.

Բուն, բնոց, բնից s. tige, tronc, souche; bois d'un javelot, d'une lance, hampe; nature, origine, principe, racine; camp, le centre de l'armée; a. propre, réel, vrai; adv. proprement, réellement; իբնէ adv. naturellement, de nature, de sa nature, de l'origine, dès l'origine; անկեղծ էր նա իբնէ, il était naturellement sincère, son naturel était sincère; օգտակար իբնէ, utile par lui-même; ի—, ց—, jusqu'à la fin, tout; զգիշերն ի—, ց—, toute la nuit; — նպատակ, but principal.

Բունսմ, եցի vn. faire son nid, se nicher.

Բունիկ s. petit nid.

Բունիմ, նեցայ vn. se nicher.

Բունկալ s. nichée.

Բուշտ, բշտի, տոյ s. kyste; V. Փամիկուշտ.

Բուռ, բոյ, ով s. badigeon; plâtre.

Բուռն, բռան, բռամբ s. poing; force, violence, pouvoir; dominateur, oppresseur, tyran; a. impétueux, dominant, violent, tyrannique, énergique, vif, ardent, véhément, fort, puissant, emporté, fougueux; fort, vigoureux, robuste; adv. violemment, par force; — առնել իննել ի վերայ դնել, forcer, forcer la main, obliger, pousser l'épée dans les reins, réduire à l'extrémité; — է ինձ իբէն, vous m'opprimez, vous me forcez la main; —

հարկանել, entreprendre, mettre la main à l'œuvre; prendre, empoigner, saisir; — հարկանել զօձեաց, prendre au collet; անկանել՝ գալ ի—, être pris, saisi, arrêté, attrapé, se laisser prendre; զբռամբ ածել՝ արկանել, ի— առնուլ՝ արկանել, empoigner, saisir, attraper, s'emparer de, dominer, asservir, soumettre à sa puissance, conquérir, envahir, occuper, subjuguier, dompter; իբռին ունել, avoir dans sa main, en son pouvoir, posséder, être maître de, retenir captif, s'emparer de, tenir, saisir; զոգի իբռին ունել, s'exposer au danger, braver la mort, se risquer, courir risque, un danger, exposer ou hasarder sa vie, mettre sa vie en péril, prodiguer sa vie; — զօրութեամբ, avec la plus grande force, de toutes ses forces; — առնել անձին, se faire violence, se contraindre; զբազմաց իրաց — հարկանել, se charger de trop d'affaires, entreprendre beaucoup de choses; ի— քնոյ անկանիլ, dormir d'un profond sommeil; բռանք, les violents, les rois, les princes.

Բուսաբեր, աջ a. végétal, végétatif.

Բուսաբերութիւն s. végétation.

Բուսակ, աջ s. herbe, plante; —ք, les végétaux.

Բուսական a. végétal, végétal, végétatif.

Բուսանիմ, ուսայ vn. pousser.

ser, végéter; se produire, naître, croître.

Բուսարձակ V. Բուսաբեր.

Բուսուցանեմ, ուցի va. faire pousser ou végéter; produire, faire naître ou croître.

Բուստ s. corail.

Բուտ, բոտյ s. nourriture, aliment.

Բուրազուարթ, Բուրազուարճ a. odorant, embaumé.

Բուրաստան, աց s. jardin.

Բուրզն, բրզանց s. pyramide; tour.

Բուրդ, բրդոյ s. laine.

Բուրեմ, եցի vn. va. sentir, répandre ou dégager une odeur, exhaler, avoir l'odeur; հոտ անոյշ —, sentir bon, répandre une bonne odeur, parfumer, embaumer.

Բուրեցուցանեմ V. Բուրեմ.

Բուրուառ V. Բուրվառ.

Բուրումն s. senteur, odeur; exhalaison, exhalation; — աւուշից, bonne odeur, douce senteur, parium; բուրմունք, parfums; բուրմունս ծաւալել, répandre les parfums.

Բուրվառ, աց s. encensoir.

Բուք, բքոյ s. neige, flocons de neige; — ձմերայնոյ, les rigueurs de l'hiver.

Բչեմ, եցի vn. beugler, mugir.

Բչին s. beuglement, mugissement.

Բշիշ s. alvéole (d'une ruche).

Բջջանք s. bourdonnement.

Բռեմ, եցի va. badigeonner, blanchir; plâtrer, ravalier.

Բռնաբար adv. violemment, forcément, par force, de vive force.

Բռնաբարեմ V. Բռնադատեմ; — զփականս, forcer la serrure.

Բռնաբարութիւն V. Բռնադատութիւն.

Բռնադատ, աց a. violent, qui emploie la violence, tyran.

Բռնադատեմ, եցի va. forcer, obliger, contraindre; violenter, opprimer; violer.

Բռնադատութիւն s. contrainte; violence, oppression; viol.

Բռնազբոս V. Բռնազբոսիկ.

Բռնազբոսեմ V. Բռնադատեմ:

Բռնազբոսիկ a. forcé, contraint, affecté.

Բռնազբոսութիւն V. Բռնադատութիւն.

Բռնաիր adv. à pleine main.

Բռնակալ, աց s. despote.

Բռնակալաբար adv. despotiquement.

Բռնակալական adj. despotique.

Բռնակալեմ, եցի vn. gouverner, régner despotiquement.

Բռնակալութիւն s. despotisme, pouvoir despotique.

Բռնական a. violent, forcé, tyrannique; — ճահ, mort violente.

Բռնահարեմ, եցի va. opprimer, forcer, vexer.

Բռնահարութիւն s. oppression, vexation.

Բռնամահ լինիմ vn. périr, mourir de mort violente.

Բռնամարտիկ a. pugile, boxeur.

Բռնամարտիկ կռիւ, Բռնամարտիկը, տկաց, Բռնամարտութիւն s. pugilat, boxe.

Բռնանամ, ացայ vn. dominer sur, l'emporter sur, s'emparer de, tyranniser, opprimer, retenir captif, empiéter; — յոք, dominer qn.

Բռնաշունչ a. qui souffle très-fort, violent.

Բռնատեղ s. manche, poignée.

Բռնաւոր, աց s. tyran.

Բռնաւորաբար adv. tyranniquement.

Բռնաւորական a. tyrannique.

Բռնաւորեմ, եցի va. tyranniser, forcer, contraindre.

Բռնաւորիմ, եցայ vn. être tyrannisé; tyranniser.

Բռնաւորութիւն s. tyrannie.

Բռնաքար, աց s. pierre jetée avec la main.

Բռնեմ, եցի va. empoigner, prendre ou tenir avec la main, saisir; * բարկութիւնը՝ արցունքը —, retenir sa colère, ses larmes; * խօսքը — չբռնել, tenir, ne pas tenir sa parole.

Բռնի adv. forcément, par force, malgré, à contre-cœur.

Բռնխէծք s. coup de poing, gourmade.

* Բռնկիմ V. Բորբոքիմ.

* Բռնկցնեմ V. Բորբոքեմ.

Բռնութիւն s. violence, con-

trainte, oppression; force, véhémence; — իկիր արկանել, employer la force, la violence, user de violence.

* Բռնուիմ, եցայ vp. se faire prendre, être arrêté.

Բռնցի adv. à coups de poing.

Բրաբիոն, աց s. laurier, palme; bot. tubéreuse; առնուլ՝ տանել զ—, remporter la palme.

Բրածեմ a. frappé de coups de bâton; — առնել, frapper à coups de bâton, donner des coups de bâton, bâtonner; — լինել, recevoir des coups de bâton, être bâtonné, battu; — զան, coups de bâton, bastonnade.

Բրաւոր, աց a. qui porte un bâton.

Բրգածեւ a. en forme de pyramide, pyramidal.

Բրդ-զգեալ a. déguenillé, en lambeaux, couvert de haillons.

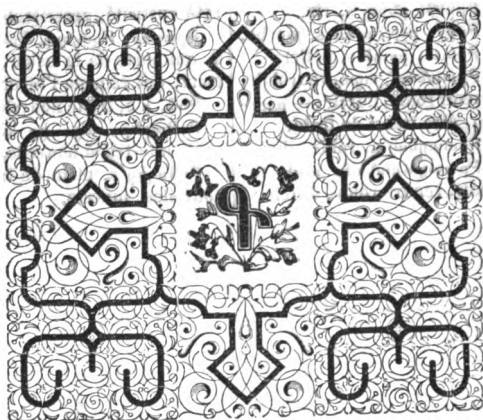
Բրդեմ, եցի va. émietter, mettre en morceaux, casser du pain; fig. — ումեք հաց, donner du pain à qn.; իբարկութիւն — զոք, mettre en colère, en fureur.

Բրդիմ, եցայ vn. être émietté, être mis en morceaux; fig. իբարկութիւն՝ իսրտմտութիւն բարկութեան —, s'enflammer de colère, se mettre en fureur, s'emporter de dépit; — իսպառնալիս, faire des menaces, éclater en menaces.

Բրեմ, եցի va. creuser, piocher, fouiller; — զաչս, crever les yeux.

Բրէտ s. bourdon, guêpe.
 Բրինձ, բնձոյ s. riz.
 Բրիչ, բիժ, բչաւ s. pioche.
 Բրուտ, բրտի s. potier.
 Բրտանամ, ագայ vn. roidir,
 devenir roide, durcir; — Իցր-
 տոյ, être transi de froid.
 Բրտացեալ a. roide, durci.
 Բրտացուցանեմ, ուցի va.
 roidir, rendre roide, durcir.

Բրտուծիւն s. roideur, du-
 reté rusticité, grossièreté.
 Բքաբեր, Բքայոյզ, Բքարար
 a. qui porte de la neige, nei-
 geux, qui ramène l'hiver.
 Բոծ, ի s. triste nouvelle.
 Բոծաբեր, աջ, ից a. qui
 porte une triste nouvelle.
 Բոծալից a. plein de tristes
 nouvelles, funeste.

Գ (kim) s. troisième lettre de l'alphabet et deuxième des consonnes; trois, troisième.

Գար s. rhubarbe (racine).

Գարծի s. rhubarbe (plante).

Գազան, աթան, աթանց s. sommet de la tête, crâne; sommet, cime, faite.

Գազանակետ s. zénith.

Գազաշիմ, շեցայ vn. déraisonner, radoter, dire des niaiseries; se livrer à la débauche.

Գազաշոտ a. luxurieux, lascif, impudique; — **ծեր**, vieux débauché.

Գադիշ, դիշ s. monceau de gerbes.

Գազ, ի s. astragale (plante).

Գազաղ, աջ s. cendre.

Գազաղանամ, աջայ vn. être réduit en cendres.

Գազաղացուցանեմ, ուցի va. réduire en cendres, brûler.

Գազան, աջ s. bête féroce.

Գազանաբար adv. comme une bête féroce.

Գազանաբարոյ, ից a. de la nature des bêtes féroces; féroce, brutal, farouche.

Գազանաբեկ, Գազանագէշ a. déchiré par les bêtes, tué par une bête.

Գազանաբնակ a. habité par les bêtes sauvages.

Գազանական, աջ a. brutal, bestial, féroce, farouche.

Գազանակեաց կեանք s. vie brutale.

Գազանակեր V. Գազանակուր.

Գազանակերայ a. qui a la forme d'une bête féroce.

Գազանակուր a. dévoré par une bête féroce; — լինել, être dévoré par une bête féroce.

Գազանամարտ a. qui combat les bêtes féroces; s. combat contre les bêtes féroces; — լինել, combattre les bêtes féroces.

Գազանամարտիկ V. Գազանամարտ a.

Գազանամիտ, մտաց a. brutal, féroce, farouche, cruel.

Գազանամտութիւն s. férocité, cruauté.

Գազանանամ, ագայ Վո. de-venir farouche, sauvage.

Գազանապէս V. Գազանաբար.

Գազանասիրտ a. qui a un cœur de bête féroce, cruel.

Գազանացուցանեմ, ուցի va. rendre farouche, mettre en fureur.

Գազանեղէն a. brutal, de bête sauvage.

Գազանեմ, Գազանիմ V. Գազանանամ.

Գազանութիւն s. nature de la brute, brutalité; férocité.

Գազանուտ a. abondant en bêtes féroces.

Գազար V. Ստեպղին.

Գազի խէժ s. gomme adragante.

Գազպէն, ի s. miellat, miellée, manne.

Գալարափող, ոց s. cor.

Գալարեմ, եցի, Գալարեցուցանեմ, ուցի va. entortiller, plier en rond, replier, enrouler, tordre; fig. attendre, é mouvoir; — զաղիս, navrer.

Գալարիմ, եցայ Վր. s'entortiller, se rouler, se plier, se replier; fig. s'attendrir, s'é mouvoir; Գալարեցան աղիք նորա, ses entrailles s'étaient émues.

Գալարումն s. entortillement, tortillement, enroulement, pli, repli.

Գալարուն a. entortillé, replié.

Գալուտ, լստեան s. venue, arrivée; avènement; ի—ամին միւսոյ, l'année suivante; իմիւսանգամ Գալստեան իմում, à mon retour.

Գահ, ուց, ից s. trône; siège, chaire; place, dignité; précipice; ամբառնալ ի—, mettre sur le trône.

Գահագլխութիւն V. Գահերիցութիւն.

Գահագլուխ s. président; première place, place d'honneur; — բազմել ժողովոյ, présider une assemblée.

Գահակ, պց s. cercle, anneau.

Գահակալ, պց s. successeur.

Գահակալեմ, եցի Վո. succéder au trône.

Գահակալութիւն s. succession au trône, avènement.

Գահակից a. compagnon de trône, collègue.

Գահակցիմ, ցեցայ Վո. par-

tager le trône, s'asseoir sur le même trône.

Գահակցութիւն *s.* l'action de s'asseoir sur le même trône.

Գահասէր *a.* ambitieux.

Գահասիրութիւն *s.* ambition, désir de primer.

Գահալէծ *a.* précipité; *adv.* précipitamment; — առնել, précipiter; — լինել, être précipité, se précipiter, dégringoler.

Գահալիծեմ, *եցի va.* précipiter.

Գահալիծութիւն *s.* précipitation; précipice.

Գահաւանդ, *աց, Գահաւանդակ, աց s.* précipice; sommet d'une montagne.

Գահաւոր, *աց s.* page, enfant d'honneur.

Գահաւորակ, *աց s.* trône; palanquin, litière; gril.

Գահեմ, *եցի va.* battre, frapper.

Գահերէց, բիցու, բիցունք *s.* président.

Գահերիցութիւն *s.* présidence; primauté.

Գահընկեցութիւն *s.* détronement.

Գահընկեց առնեմ *va.* détroner.

Գահոյք, հոյից *s.* trône; palanquin, lit, couche.

Գաղատոս, *աց s.* tailleur de pierre.

Գաղափար, *աց s.* empreinte, forme, figure, type, modèle, copie; idée, dessein.

Գաղափարական *a.* idéal.

Գաղափարեմ, *եցի va.* em-preindre, modeler; copier, transcrire.

ԳաղՁ V. Գաղթականութիւն.

Գաղթական, *աց a.* émigré, colon; *s.* colonie.

Գաղթականութիւն *s.* émigration, migration, transmission, colonie.

Գաղթեմ, *եցի va.* faire émigrer, dépayser, envoyer une colonie, établir une colonie.

Գաղթեմ, Գաղթիմ, *եցայ vn.* émigrer, se dépayser, aller fonder une colonie, s'établir comme colon.

Գաղճն *s.* cuscute.

Գաղղիաբան, *ից a.* qui emploie des tournures françaises, qui sait parler français.

Գաղղիաբանեմ, *եցի vn.* employer ou se servir des tournures françaises.

Գաղղիաբանութիւն *s.* tournure française, gallicisme.

Գաղղիախօս, *ից s.* qui parle français.

Գաղղիական *a.* français; — եկեղեցի, l'église gallicane

— լեզու, la langue française.

Գաղղիամուլ, *աց a.* gallo-mane.

Գաղղիամուլութիւն *s.* gallo-manie.

Գաղղիանամ, *ացայ va.* devenir Français, se franciser.

Գաղղիարէն *adv.* en français; *s.* français, la langue française; — ուսանել խօսիլ, apprendre, parler le français; խօսի՞ք —, parlez-vous fran-

չաի? չգիտեմ՝ չխօսիմ —, je ne sais pas, je ne parle pas français.

Գաղղիացի, ցույ a. s. Français.

Գաղղիացուցանեմ, ուցի va. franciser, rendre français.

Գաղուծ, դժի s. colonie.

Գաղջ, ից a. tiède.

Գաղջանամ, ացայ vn. tiédir, devenir tiède.

Գաղջացուցանեմ, ուցի va. attiédir, rendre tiède.

Գաղջուծին s. tiédeur, attiédissement.

Գաղտ, Գաղտաբար adv. en secret, secrètement, furtivement, en cachette.

Գաղտագնաց լինիմ vn. s'en aller secrètement, se dérober, s'évader, s'enfuir.

Գաղտագողի a. clandestin, furtif; adv. clandestinement, furtivement, à la dérobée; — ճանապարհ, voie détournée, cachée, secrète.

Գաղտագողոնք s. pl. larcin.

Գաղտակեր a. qui mange en cachette.

Գաղտակուր, կրի, Գաղտակրայ, ից s. nacre de perles.

Գաղտածիգ a. tiré, jeté en cachette.

Գաղտամեստ adv. secrètement; avec adresse, artificieusement.

Գաղտիկուր s. bourrache.

Գաղտնագործ a. qui agit en cachette; —ք, s. pl. actions cachées.

Գաղտնաճածուկ a. le plus

secret, bien caché; —ք, s. les secrets.

Գաղտնաշշուհ a. qui chuchote en secret, délateur.

Գաղտնի, նույ, նեաց a. secret, caché, occulte, furtif; —, իգաղտնիս, adv. en secret.

Գաղտնիք, նեաց s. pl. secret, mystère.

Գաղտնորոգայթ a. qui tend des pièges en secret, insidieux.

Գաղտնուծին s. action de cacher; secret.

Գալտուկ adv. secrètement.

Գան, ի s. gypse, plâtre.

Գանան, ից s. pygmée, nain.

Գանային a. gypseux, plâtreux.

Գամ, եկի, եկ vn. venir (dans tous les sens); — գիւիք, se porter, s'adonner, se livrer, s'appliquer à, s'occuper de, être épris de, s'éprendre de; — ի միտս՝ յինքն, revenir à soi, reprendre ses sens; ի գալամին միւսոյ, l'année prochaine; — ընդ, se plonger, se livrer à; որչափ իւր — էր, autant qu'il pouvait; — իգրել, écrire, se mettre à écrire; — իսէր միաբանութեան, faire la paix, s'accorder; — ի հաւատս, etc., V. Հաւատք, etc.

Գամ s. moyen, ressource, remède, prise; reprise, fois; —ս գտանել, trouver prise; — մի, adv. une fois; գամու գամու, plusieurs fois, plus d'une fois, mainte fois; — քան զ—, peu à peu, de plus en plus.

Գամագիտ լինիմ va. trouver

moyen, avoir, trouver prise, trouver place, prendre ou avoir le dessus, l'emporter sur, atteindre son but, réussir.

Գալիւր. ք. dogue, mâtin,

Գայթ, ից ք. glissade; — ի —, — ի գայթի, ք. chancelant, hésitant, incertain, inconstant, mal affermi; adv. d'une manière chancelante, inconstante, avec hésitation; — գնալ, marcher d'un pas tremblant, chanceler; — կալ ի հաւատս, être chancelant dans la foi; — յառաքինութեան, faible dans la vertu.

Գայթազդարից ք. plein de scandale.

Գայթազդարից, նաց ք. pl. scandale.

Գայթազդեցողութեան, ուցե ք. scandaliser.

Գայթազդեցուցիչ ք. scandalieux.

Գայթազդիմ, եցայ ք. scandaliser.

Գայթազդուտ ք. qui se scandalise facilement.

Գայթազդութիւն ք. scandale.

Գայթակղիմ, etc., Վ. Գայթազդիմ, etc.

Գայթեմ, եցի, Գայթիմ, եցայ ք. broncher, faire un faux pas; glisser, tomber en glissant.

Գայթուտ ք. qui est sujet à broncher, à glisser, à tomber; glissant.

Գայիսոն, ի, աւ ք. lance.

Գայլ, ի, իւ ք. bâillon; —

ի բերան արկանել՝ հարկանել, bâillonner.

Գայլ, ոց ք. loup; — դռնայ, լե — hurle.

Բայլախազ, ից ք. silice.

Գայլախազեայ ք. de silice.

Գայլակորիւն, քեան ք. loup-veteau.

Գայլանկաւ, աջայ ք. devenir comme un loup.

Գայլենի, նույ ք. peau de loup; ք. de loup.

Գայլիկոն, ի, աւ ք. trépan.

Գայլիտոտ, ոյ ք. houblon.

Գայռ, ից ք. boue, bourbe, crotte, fange.

Գայրաւիւր ք. bourbeux.

Գայռամ, ացի, Գայռեմ, եցի ք. se coucher.

Գան, ից ք. coups de bâton, de fouet, bastonnade; — ըմպել, recevoir la bastonnade, des coups, attraper un coup, être frappé à coups de bâton, de fouet, être battu; — հարկանել, battre, fouetter, donner des coups, des coups de bâton, flageller, infliger ou donner la bastonnade.

Գանալից ք. roué de coups; — չարագան, tout meurtri; — առնել Վ. Գան հարկանել.

Գանահար, աջ ք. celui qui bat; — լինել Վ. Գան բմպել.

Գանգ Վ. Գանկ.

Գանգաչեցուցանեմ, ուցի ք. sonner, faire retentir.

Գանգատ ք. plainte. murmure; — ունել՝ առնել, se plaindre, porter plainte.

Գանգաւորիմ, եցայ ք. se

plaindre, murmurer, porter plainte.

Գանգիին թ. son, écho.

Գանգուր a. frisé, crépu ; գանգուրք s. frisure, cheveux crépus, boucles de cheveux.

Գանգրագեղ a. frisé, crépu.

Գանգրահեր a. qui a les cheveux frisés, bouclés.

Գանգրեմ, եցի va. friser, crêper, boucler les cheveux.

Գանգրիմ, եցայ vn. se friser, se crêper.

Գանեմ, եցի va. battre, battre, fouetter.

Գանկ, ի s. orâne.

Գանկարան, ից s. cranologie.

Գանկարանական a. cranologique.

Գանկարանուկիին s. cranologie.

Գանձ, ուց, ից s. trésor ; — արքայի, la cassette du roi ; լիահարուստ — ք, immenses richesses.

Գանձակ, աց s. abdomen.

Գանձախա, պց a. coupeur de bourses, voleur de trésor, filou.

Գանձանակ, թց s. caisse, coffre-fort ; trésor, trésorerie ; tronc ; — մանկանց, tirelire.

Գանձապահ, Գանձապետ, պց a, trésorier.

Գանձապետուկիին sm. dignité du trésorier.

Գանձատուն, տան, Գանձարան, աց s. trésor, trésorerie.

Գանձաւոր, աց s. trésorier, receveur.

Գանձեմ, եցի va. thésauriser, amasser ; — գանձս, amasser, accumuler des trésors.

Գանձող թ. thésauriseur.

Գանձուրն V. Գանձատուն.

Գանչեմ V. Գոչեմ.

Գարագեղ, գղի, գղաց s. cage de fer ; ménagerie.

Գարացանեմ, ուցի va. coucher, étendre par terre.

Գարեմ, եցի va. se coucher.

Գարն, քին, քինք, ւանց s. agneau ; — մայտ, l' — hèle ; — Աստուծոյ, — de Dieu ; — անարատ, — sans tache.

Գարնադմակիի թ. triquemadame.

Գառնազգեստ a. vêtu de peau d'agneau.

Գառնալեզու թ. plantain.

Գառնենի, հենաց a. de peau d'agneau ; s. peau d'agneau.

Գալարս, ից s. corpuiller.

Գալին թ. léorbe.

Գարգաշիմ V. Գազաշիմ.

Գարգալիւմ, Գարգալիք թ. craquelement, bruit des planches ; իզարգալիս լառնել, sauter, danser, trépigner.

Գարգմանակ, աց s. panache, crête.

Գարեխա, ի թ. grain.

Գարեխաց, ի թ. pain d'orge.

Գարեղէն a. d'orge, fait d'orge.

Գարեշուր, ջրոյ թ. bière.

Գարի, գարոյ թ. orge ; médiocre ; a. d'orge.

Գարնայի թ. printanier.

Գարնայնի, արնոյ թ. printemps ; adv. au printemps.

Գարնանաբեր **a.** qui porte le printemps ; produit au printemps.

Գարնանագեղ **a.** qui a la beauté, la fraîcheur du printemps, beau, frais.

Գարնանագուշակ **a.** qui annonce le printemps.

Գարնանազայր **a.** accru en printemps.

Գարնանամուտ, մտի **s.** entrée ou commencement du printemps.

Գարնանային **V.** Գարնային.

Գարնանի **V.** Գարնայնի.

Գարնցան **s.** épeautre.

Գարշ, ից **a.** exécration, abominable, dégoûtant ; impur, souillé, obscène, infâme.

Գարշաբանութիւն **s.** obscénité dans les propos.

Գարշահոտ **a.** qui sent mauvais, puant, fétide, infect.

Գարշահոտութիւն **s.** mauvaise odeur, odeur fétide, infection, puanteur, fétidité.

Գարշանամ, ացայ **vn.** être exécration, un objet de dégoût ; se salir, se souiller.

Գարշանք, նաց **s.** exécution, dégoût, abomination ; honte ; ի գարշանս էին ինձ պաշտամունք նոցա, je détestais leur culte.

Գարշապար, աց **s.** talon ; plante du pied ; հետք գարշապարաց նորա, les traces de ses pas.

Գարշատեսիլ **a.** qui a l'air exécration, dégoûtant.

Գարշելի, ելեաց **a.** abomi-

nable, exécration, dégoûtant, détestable, repoussant.

Գարշելիք, լեաց **s. pl.** idoles ; latrines.

Գարշեմ **V.** Գարշիմ.

Գարշեցուցանեմ, ուցի **va.** faire abhorrer ou détester, rendre exécration, remplir de dégoût, d'horreur.

Գարշիմ, եցայ **vn.** abhorrer, exécuter, détester, avoir du dégoût pour, avoir en horreur, avoir horreur, de l'horreur, de l'aversion pour, prendre en aversion.

Գարշութիւն **s.** abomination, exécution, détestation, horreur, aversion, dégoût ; saleté, impureté, infamie, turpitude, souillure ; superstition ; ի — համարիլ ումք, être en abomination à qn.

Գարուն, ընան **s.** printemps ; fig. — կենաց, le printemps de la vie.

Գարունաբեր **V.** Գարնանաբեր.

Գաւազան, աց **s.** bâton, verge, baguette, canne ; branche, ligne, tribu, race ; — արքունի, sceptre ; վարդապետական եպիսկոպոսական —, la crosse, le bâton pastoral ; — ծերութեան, bâton de vieillesse ; — բարկութեան՝ սրտմբտութեան, instrument de vengeance, fléau.

Գաւազանակիր **sm.** porte-crosse.

Գաւազանաձեւ **a.** qui a la forme d'un bâton.

Գաւառ V. Բաժնակ.
 Գաւակ, աց s. croupe.
 Գաւառ, աց s. province, région; patrie, pays natal; — հայրենի, patrie.
 Գաւառակ, աց s. petite province.
 Գաւառակալ V. Գաւառապետ.
 Գաւառական a. provincial; de la patrie, national; — ժողով, conseil provincial.
 Գաւառակից s. de même province, compatriote.
 Գաւառակոյտ s. assemblée provinciale.
 Գաւառապետ, աց s. préfet, gouverneur d'une province; intendant, procureur; վանորէից, provincial.
 Գաւառապետութիւն s. préfecture; — վանորէից, provincialat.
 Գաւառատէր, տեառն s. m. préfet, gouverneur d'une province.
 Գաւառացոյց, ցուցի s. carte chorographique.
 Գաւառս, ից s. millet jaune.
 Գաւիթ, ւթի s. cour, vestibule, préau; bergerie, bercail; — եկեղեցոյ, parvis, porche.
 Գզուանք, նաց s. caresse, cajolerie, câlinerie, tendresse.
 Գզուեմ, եցի, Գզուեցուցանեմ, ուցի va. caresser, faire des caresses, choyer, câliner, cajoler, dorloter, bichonner, mignoter; — զկիրս, flatter les passions; գովութիւնք գզուեն զունկն, les louanges chatouil-

lent agréablement les oreilles.
 Գզուիչ a. caressant.
 Գեղ, Գեղութիւն s. fente, crevasse; incision, raie.
 Գել, գելք V. Գելարան.
 Գելանամ, լայ vn. se tordre, se serrer; fig. se navrer, se déchirer, s'attendrir; գելաւ ձայն նորա, la voix lui manqua; սիրտ իմ գելաւ յիս, mon cœur est navré; սիրտ իմ գելանի, mon cœur s'attendrit.
 Գելարան, աց, Գելոց, աց s. instrument de torture.
 Գելիչ a. navrant, déchirant.
 Գելում, ելի va. tordre, serrer, presser; fig. serrer, déchirer le cœur, navrer; հառաչանք ի խորոց սրտէ գելութիւն զխօսս իմ, de profonds soupirs m'empêchaient de parler.
 Գելումն s. entorse.
 Գեհ, ից s. vallée.
 Գեհեն, ենի s. géhenne, enfer.
 Գեղ, ից s. village, campagne.
 Գեղ, ոց s. beauté; charme, attrait, appas; — ցածուն, beauté modeste; նորափթիթ — գարնայնոյ, les grâces naissantes du printemps.
 Գեղագրութիւն s. calligraphie.
 Գեղազատ s. coursier.
 Գեղազարդ a. paré, embelli, orné, enjolivé, pimpant.
 Գեղազարդեմ, եցի va. parer, embellir, enjoliver.
 Գեղազարդութիւն s. parure recherchée, enjolivement.

Գեղածաղիկ *a.* qui a de belles fleurs; *ի—մանկությունն,* à la fleur de l'âge; — հասակ, bel âge.

Գեղաճիճաղ *a.* riant, souriant, agréable; — ջերիք, grâces riantes; — մանկություն, jeunesse enjouée; — մարդ, riantes prairies.

Գեղաճրվի, գեղաճիճալ *a.* ondé, ondoyant; — հանդերձ, habits flottants.

Գեղաճիճիմ, եցայ *vn.* flotter d'une manière gracieuse, ondoyer, flotter.

Գեղահիշ *a.* d'une beauté admirable, ravissant.

Գեղադէշ *a.* très-beau, charmant.

Գեղադրեն *a.* bien ajusté, embelli.

Գեղանի *a.* beau, charmant.

Գեղանից *a.* heureux; — փութից, beaux jours.

Գեղապանոյն *V.* Գեղապարտ.

Գեղապայծառ *a.* brillant d'une belle clarté, éclatant de beauté, charmant.

Գեղապանճ *a.* très-beau, charmant, superbe, ravissant.

Գեղապատշահ *a.* beau, bien fait, joli, gracieux.

Գեղապար *a.* qui danse avec grâce,

Գեղապարեմ, եցի *vn.* danser avec grâce; *fig.* avancer, faire du progrès.

Գեղապարոյր *a.* très-beau, plein d'attraits, charmant, séduisant.

Գեղատխտութիւն *a.* beau et triste.

Գեղարդն, դեանց, դանց *s.* hallegarde, dard, lancee.

Գեղարդնաւոր *s.* lancier.

Գեղարուեստք, տից *s. m.* beaux-arts.

Գեղաւոր, աջ *a.* beau, joli, charmant; danseur.

Գեղաբաղաք, աս *s.* petite ville.

Գեղգեղաճայն, ից *a.* modulé-dieux, modulé.

Գեղգեղ, Գեղգեղանք, նաջ *s.* chant mélodieux, mélodie, roulement de voix, roulade, modulation, trille.

Գեղգեղեմ, եցի *va.* chanter mélodieusement, moduler, rouler sa voix, faire des roulades, des roulements de voix, de beaux roulements.

Գեղերեսեմ, եցի *vn.* embellir, farder la figure.

Գեղերիսեմ, եցի *va.* embellir, farder, orner de belles couleurs, émailler.

Գեղեցիկ, ցկի, ցկաց *a.* beau, joli, gentil, charmant; —, — իմն *adv.* bien, fort bien, joliment; — գարու-ժիշկ, belles lettres; — է մեր-անկէ ի վերայ հայրենեաց, il est beau de mourir pour la patrie; — եր ի տեսանիլ, il était beau à voir.

Գեղեցկաբան *a.* beau parleur, beau diseur, qui a un beau langage.

Գեղեցկաբանիմ, եցի *vn.* parler bien, avec élégance, avoir un beau langage, un style orné,

Գեղեցկաբանութիւն *s.* beau parler, élégance d'expression, de langage; de style.

Գեղեցկագիր *s.* qui écrit bien, calligraphe; *a.* calligraphique; — լինել, avoir une belle écriture, une belle main.

Գեղեցկագրութիւն *V.* Գեղագրութիւն.

Գեղեցկագործ *a.* qui travaille bien; artistement travaillé, d'un beau travail.

Գեղեցկադէմ, Գեղեցկադիւսակ *a.* qui a une belle figure, joli, charmant.

Գեղեցկադիր *a.* qui a une belle position; agréablement situé; très-convenable, propre.

Գեղեցկակազմ *a.* bien arrangé; bien relié.

Գեղեցկազարդ *V.* Գեղազարդ.

Գեղեցկամոյլ *a.* de belle couleur.

Գեղեցկամուտ *V.* Գեղեցկաբան.

Գեղեցկածաղիկ *a.* qui a des belles fleurs.

Գեղեցկակերպ *a.* de belle forme, beau.

Գեղեցկակերտ *a.* bien bâti, bien fait.

Գեղեցկաճաւակ *a.* d'une belle taille.

Գեղեցկաճեր *a.* qui a des beaux cheveux, une belle chevelure.

Գեղեցկաճիւ *adj.* joliment tressé, bien composé, élégant.

Գեղեցկաճիւք *a.* charmant, ravissant.

Գեղեցկամեծ *a.* d'une démarche jolie.

Գեղեցկամեծ *a.* qui a une belle barbe.

Գեղեցկամայն *a.* qui a une belle, jolie voix, beau son.

Գեղեցկամեծ *a.* d'une belle forme.

Գեղեցկադիւղ *a.* qui a un bel arc; qui tire bien de l'arc.

Գեղեցկամարմին *a.* qui a un joli corps.

Գեղեցկալարմար *a.* bien ajusté, qui est bien d'accord; apte, très-convenable, propre.

Գեղեցկանամ, աջայ *vn.* devenir beau.

Գեղեցկանիւս *a.* qui a une belle situation, beau, agréable.

Գեղեցկանմէն *a.* joli, bien fait de sa personne.

Գեղեցկանուագ *a.* mélodieux, harmonieux.

Գեղեցկանուն *a.* qui a un beau nom.

Գեղեցկաշէն *V.* Գեղեցկակերտ.

Գեղեցկապէս *adv.* d'une belle manière, bien; joliment, divinement.

Գեղեցկապտիւղ *a.* qui a de beaux fruits.

Գեղեցկասէր *a.* qui aime le beau, qui a le goût des belles choses.

Գեղեցկասիրութիւն *s.* amour du beau, des belles choses.

Գեղեցկասիւս, Գեղեցկասիւսիլ *a.* d'un bel aspect, d'une belle apparence, beau; joli.

Գեղեցկատիպ *a.* d'une belle

forme ou impression, bien imprimé, beau.

Գեղեցկացուցանեմ, ուցի va. embellir, rendre beau.

Գեղեցկողկոյզ a. aux belles grappes.

Գեղեցկոտն a. qui a de beaux pieds.

Գեղեցկութիւն s. beauté; — դիմաց, la — du visage.

Գեղծ, ից s. effusion, attendrissement, émotion; méd. glande; bot. if.

Գեղծիմ, ձեցայ vn. parler avec effusion; s'attendrir, être ému.

Գեղծումն s. effusion, émotion, attendrissement; inflexion de voix.

Գեղմն, դման s. toison, laine.

Գեղմնաբարձ, Գեղմնաբեր, Գեղմնաւոր a. laineux, lanifère.

Գեղուղէշ a. qui a de belles branches, beau.

Գեղջերէց, ըիցու s. prêtre de campagne.

Գեղջկական, Գեղջկային a. champêtre, rustique.

Գեղջկօրէն adv. en paysan, rustiquement.

Գեղջուկ, ջկաց s. paysan, villageois; a. campagnard, rustique; rustaud, grossier; — կենցաղ, vie champêtre.

Գեղցեմ, եցի vn. rouler, amollir tendrement sa voix, faire des roulades.

Գեղօն, ից s. ode; étalage, pompe.

Գետ, ից s. fleuve; սրընթաց՝ ou արշաւասոյր՝ խորայատակ՝ նաւազնաց —, — rapide, profond, navigable; նուազին՝ բարձրանան ջուրը գետոյն, le — baisse, grossit; անցանել ընդ —, traverser le —.

Գետաբերան a. embouchure.

Գետախառնուել s. m. confluent.

Գետակ, աջ s. rivière.

Գետակուր, Գետահեղձ, Գետահեղձիկ a. noyé dans le fleuve; — առնել, noyer dans le fleuve; — լինել, se noyer dans le fleuve.

Գետահետեմ, եցի, տեալ va. faire couler comme un fleuve; vn. couler comme un fleuve, ruisseler; ուղլսք արեան գետահետեալ ընդ ամենայն ուրեք գնային, des ruisseaux de sang coulaient de toutes parts.

Գետաձի, ոյ s. hippopotame.

Գետամեռք s. mort dans le fleuve.

Գետամոյն լինիմ vn. se noyer dans une rivière.

Գետայարոյցք, ուցից s. pl. inondation.

Գետասոյզ առնեմ va. submerger, noyer dans la rivière; լինիմ vn. se submerger, se noyer dans la rivière.

Գետալժէժ առնեմ va. jeter dans un fleuve, dans la rivière, noyer; — լինիմ vn. se jeter dans la rivière.

Գետաբժուի, ծուոյ s. aigle de mer, huard, orfraie.

Գետափն, փին, փանց, Գետեզր, եզեր, եզերք s. bord d'un fleuve, d'une rivière, rive, quai.

Գետընկէց առնեմ va. jeter dans un fleuve.

Գետին, գետնի s. sol, terrain, terre; զարկանիմ ըզգետնի, V. Զգետնիմ; զգետնի հարկանեմ, V. Զգետնեմ; ընդ — մտանել, rentrer sous terre, être couvert de confusion.

Գետնաբիր a. qui creuse la terre.

Գետնազնաց a. qui rampe, qui marche sur la terre, rampant.

Գետնախնծոր, ոյ s. pomme de terre.

Գետնախշտայ a. étendu sur la terre, couché à terre.

Գետնախշտի լինիմ vn. coucher à terre, sur la terre, sur la dure, sur le plancher.

Գետնախշտութիւն s. l'action de coucher à terre.

Գետնակոչ, Գետնահարց, Գետնաձայն a. géomancien.

Գետնանախանձ, ից a. qui affectionne la terre, attaché aux choses terrestres, rampant.

Գետնամած a. attaché à la terre; prosterné.

Գետնայարկ, ի s. rez-de-chaussée.

Գետնաշարժ, ից s. tremblement de terre.

Գետնաչափ, ից s. arpenteur.

Գետնաչափեմ, եցի va. arpenter.

Գետնաչափութիւն s. arpentage.

Գետնառիւծ, ուց s. caméléon.

Գետնասող a. reptile, rampant.

Գետնատարած a. étendu par terre, prosterné; — անկողին, lit que l'on fait à terre, grabat.

Գետնատուն, տանց s. rez-de-chaussée.

Գետնափոր a. souterrain; qui creuse la terre.

Գետնափորք s. pl. catacombes.

Գետնաքարշ a. qui se traîne par terre, rampant, traînant; mondain, terrestre, attaché aux choses terrestres; — լինել, se traîner par terre, ramper.

Գետօրէն adv. comme un fleuve.

Գեր prep. adv. au-dessus de, par dessus de, au delà de, sur; très, fort, plus.

Գերաբուն a. surnaturel, divin; — դիք, suprêmes divinités.

Գերազահ a. principal; ամբառնալ ի— առազութիւնս, parvenir ou s'élever aux premiers honneurs.

Գերագոյ, ից, Գերագոյակ a. supersubstantiel, surnaturel.

Գերագոյն, գունի a. suprême, éminent, souverain; — ժողով, conseil suprême; — բան, la raison souveraine.

Գերադարձ V. Գերեդարձ.

Գերադրական s. gram. superlatif.

Գերազանց a. excellent; —

իմն օրինակաւ, excellemment, par excellence.

Գերազանցեմ, եցի vn. excellent, surpasser, l'emporter sur, se faire distinguer.

Գերազանցումբն s. excellence.

Գերազարդ a. très-orné.

Գերաճայր, Գերաճայրեալ a. excellent, porté à sa dernière perfection, extrême, souverain; — յանարատութեան վարս, d'une sainteté extraordinaire.

Գերակայ a. éminent, supérieure.

Գերակայութիւն s. éminence.

Գերակատար a. plus que parfait, porté à sa dernière perfection; s. gram. plus-que-parfait.

Գերախաննար a. plein de talent, sage.

Գերախոչակ a. très ou extrêmement célèbre, illustre.

Գերախրաշ a. étonnant, surprenant, merveilleux.

Գերամաքուր a. très-pur, très-propre.

Գերամբարձ a. très-haut, fort élevé.

Գերամեծար a. très-honorable, fort respectable.

Գերան, աց s. poutre, solide.

Գերանդազէն a. armé de faux; — կառք, chariot —.

Գերանդի, դեաց s. faux.

Գերապայծառ a. très-brillant, très-éclatant; —, — տէր, monseigneur.

Գերապանձ a. glorieux, illustre, magnifique.

Գերաշխարհիկ a. céleste, surnaturel, extraordinaire.

Գերապատիւ a. très-honoré, très-révéré.

Գերապատուութիւն s. révérence.

Գերաբգոյ V. Գերյարգոյ.

Գերաբութք sm. ruisseau, torrent de larmes, larmes amères; V. Արտութք.

Գերարտութից a. éploré, larmoyant, fondant en larmes; adv. les larmes aux yeux; — աչք, yeux baignés, noyés de larmes.

Գերարփի a. fort lumineux, brillant.

Գերբնական a. surnaturel.

Գերբնապէս adv. d'une manière surnaturelle.

Գերդաստական s. domestique.

Գերդաստան, նաց s. famille; biens.

Գերդաստանիկ s. domestique.

Գերդարձ, ի s. retour de la captivité; — առնեմ va. délivrer les esclaves, ramener de captivité.

Գերեզման, աց s. tombe, sépulcre, tombeau; fosse.

Գերեզմանագիրք, գրոյ s. m. épitaphe.

Գերեզմանական, աց a. sépulcral, funèbre.

Գերեզմանակուր a. enseveli dans la tombe.

Գերեզմանակրկիտ, կտաց a.

qui fouille les tombeaux pour les dépouiller.

Գերեզմանատեղի, Գերեզմանատուն *s.* cimetière.

Գերեզմանաքար, *ի s.* pierre tumulaire ou sépulcrale.

Գերեկից *s.* compagnon d'esclavage.

Գերեմ, եցի *va.* captiver, faire prisonnier, emmener captif, en captivité; *fig.* captiver, gagner, séduire; — զանձն ուրուք, captiver l'âme de qn.

Գերեվար, աց *a.* qui captive, qui fait prisonnier, qui emmène en captivité.

Գերի, բեաց *s.* captif, esclave, prisonnier; — վարիլ, être mené captif, prisonnier; — վարել, emmener captif; — ունել, tenir captif.

Գերիմ, եցայ *vn.* être, devenir captif, aller en captivité.

Գերիմաստ *V.* Հանձարեղ.

Գերիչ *V.* Գերեվար.

Գեր իվերոյ *a.* supérieur, suprême, éminent, excellent; *adv.* par-dessus tout, au-dessus de; — լինել, être au-dessus, avoir le dessus, être supérieur à, exceller, surpasser, l'emporter sur; — է քան *q...*, il est infiniment supérieur au, infiniment plus grand que; որչափ ԱՅենաս — է քան զԱրէս, autant que Minerve est au-dessus de Mars; — անցանել զոմամբ, surpasser qn.; — կացուցանել զոք բոլորից, élever qn. au-dessus de tous; — գտանիլ քան, surpasser; — ար-

շաւել, s'élever au-dessus de.

Գերծանեմ, ծի, Գերծեմ, եցի, Գերծում, ծի *va.* raser.

Գերծումն *s.* action de raser.

Գերմակ, աց *a.* gruau; — ալիւր, farine de —; — հաց, pain de —.

Գերմանաբանութիւն *s.* germanisme.

Գերմանական *a.* germanique, allemand.

Գերմանացի, ցոյ *a. s.* Allemand.

Գերմաներէն *adv.* en allemand; *s.* l'allemand, la langue allemande; — ուսանել՝ գիտել, apprendre, savoir l'—.

Գերմաստ, ոյ *s.* lupin.

Գերմարդկային *a.* surhumain, au-dessus de l'homme.

Գերյարգոյ *a.* très-estimable, très-révérend.

Գերութիւն *s.* captivité, esclavage; *ի—* վարել, emmener captif; *ի—* վարիլ, être mené captif; *ի—* անկանել՝ մատնիլ, devenir captif, tomber dans l'esclavage.

Գերփանք *V.* Գերփումն.

Գերփեմ, եցի *va.* ravager, piller, saccager.

Գերփիչ *a.* ravageur, pilleur.

Գերփումն, փման *s.* ravage, saccagement, pillage.

Գեող, գեղջ, գիւղից *s.* vilage, campagne.

Գեողեան *V.* Գիւղեան.

Գեողակալ, աց *s.* paysan.

Գզաթ, ու *s.* toison, laine.

Գզեմ, եցի *va.* carder.

Գզեռեմ, եցի *vn.* s'attirer.

Գզիչ s. cardeur, cardeuse.
Գզիւր s. maire du village,
bourgmestre.

Գզրոց, աջ s. pupitre.

Գէլ V. Գեղ.

Գէթ vn. au moins, du moins.

Գէշ, գիշոց s. cadavre; —
անգեղց, proie des vautours;
a. mauvais.

Գէշ գէշ, Գէշագէշ adv. en
morceaux, en pièces, en lam-
beaux; — պատառել, mettre,
déchirer —.

Գէշ, գիշի, ոյ a. humide,
moite; libertin, voluptueux,
libidineux.

Գէս, գիւց, աջ s. cheveux,
chevelure.

Գէտ, գիտաց, տից s. sa-
vant, connaisseur; mage, ma-
gicien, devin, devineur.

Գէր, գիրաց a. gras, plein
d'embonpoint, dodu, potelé.

Գթած, ի a. miséricordieux,
compatissant.

Գթածութիւն V. Գուծ.

Գթամ, աջի vn. avoir pitié,
compassion de, être ému de
compassion, touché de compas-
sion, être sensible à, s'atten-
drir, regarder avec pitié; Գթա-
ցաւ իտեա մանկութեան իմոյ,
il fut touché de ma jeunesse.

Գթասէր a. qui s'attendrit,
plein de tendresse, compatis-
sant, tendre.

Գթասիրաբար adv. avec
tendresse.

Գթասիրեմ, եցի vn. avoir de
la tendresse, aimer, chérir.

Գթասիրութիւն s. tendresse.

Գծեմ, եցի vn. trébucher,
chopper, broncher, faire un
faux pas; faire une faute,
faillir.

Գծեմ, Գծեցուցանեմ, ուցի
va. faire broncher, donner le
croc-en-jambe, faire faire un
faux pas.

Գծուծիւն s. compassion,
pitié, miséricorde.

Գծդմիմ, մեցայ, Գծդմնիմ,
նեցայ vn. se fâcher, être fâ-
ché, en vouloir à qn., boudier,
prendre de l'humeur, se for-
maliser, s'offenser, être cho-
qué, offensé.

Գծդմնութիւն s. mauvaise
humeur, bouderie.

Գծտիմ, տեցայ vn. se brouil-
ler, se mettre en mauvaise in-
telligence, avoir différend, être
brouillé, mal, en querelle avec
qn., rompre; Գծտեցան ընդ
միմեանս, ils se brouillèrent.

Գծտութիւն s. brouillerie,
rupture, mésintelligence, dis-
corde, querelle; Իգծտութեան
կալ ընդ ումեք, vivre comme
chien et chat, s'accorder mal
ensemble; — արկանել ընդ մէջ
երկուց բարեկամաց, brouiller
deux amis.

Գի, ոյ s. genévrier, ge-
nièvre.

Գիլ s. pierre ou caillou qu'on
peut lancer avec la main.

Գիծ, գծից s. ligne; raie,
trait; trace.

Գիճակն et tous ses dérivés
V. Գիջակն, etc.

Գին, գնոց s. prix, valeur;

achat, emplette; սովորական —, prix courant; — հատանել, fixer, taxer le prix, évaluer, apprécier; գնոց առնուլ, acheter; գնոց տալ, vendre; ընդ — ելանել, aller faire des achats, des emplettes; անարգագոյն գնոյ վաճառել, vendre à vil prix; բարձրացուցանել՝ աճեցուցանել՝ իջուցանել՝ նուազեցուցանել գ—, hausser, augmenter, baisser, diminuer le prix; վիճել վասն գնոյ, se débattre sur le prix.

Գինարբու, ագ s. buveur, biberon, ivrogne, crapuleux.

Գինարբուք, ուաց s. pl. crapule, ribote; իգինարբուս հատանել, crapuler, vivre dans la crapule, se mettre en ribote, riboter.

Գինաւէտ V. Գինեւէտ.

Գինդ, գնդաց s. boucles d'oreilles, pendants d'oreilles.

Գինեակ s. petit vin.

Գինեբեր a. qui produit du vin, fertile en vin.

Գինեգէն a. gris, enivré.

Գինելից a. ivre, soûl.

* Գինեճախ V. Գինեվաճառ.

Գինեհամ a. qui a le goût du vin, vineux.

Գինեհան, ի s. tête-vin.

Գինեհատ, ագ s. qui s'abstient de vin, abstinence; — լինել, s'abstenir de vin.

Գինեհար, ագ a. ivre, gris.

Գինեհարիմ, եցայ vn. être troublé, pris de vin, s'enivrer, riboter, faire ribote.

Գինեհարութիւն s. ivresse.

Գինեհանութիւն V. Գինեհարութիւն.

Գինեհոտ a. qui sent le vin, vineux.

Գինեմ V. Արբենամ.

Գինեմոյ, ագ s. adonné au vin, riboteur, biberon, buveur.

Գինեմոլութիւն s. ivrognerie, ribote.

Գինեսէր a. qui aime le vin, biberon, buveur; — լինել, aimer le vin, à boire, à faire sauter le bouchon, aimer la bouteille.

Գինեսիրութիւն s. amour du vin, ivrognerie.

Գինեվաճառ, ագ s. marchand de vin; իգինեվաճառս հատանել, faire le commerce de vin, être marchand de vin.

Գինեվաճառիկ արուեստ s. commerce de vin.

Գինետուն, տան s. cave; cabaret.

Գիներբուք V. Գինարբուք.

Գինեւէտ a. qui abonde en vins, où l'on récolte beaucoup de vin.

Գինըմպելիք, լեաց V. Գինարբուք.

Գինըմպու s. buveur de vin; — լինել, boire du vin.

Գինըմպուք, ուաց V. Գինարբուք.

Գինի, նույ, նեաց s. vin; զգինեօք անկանել, ընդ գինիս մտանել, իգինուջ լինել, s'enivrer, se prendre de vin, être ivre, soûl ou pris de vin, avoir une pointe de vin; ընդ գինիս խառնել, boire du vin; զուար-

Թացուցանել իգինւոյ, griser ;
զուարթանալ իգինւոյ, se gri-
ser, être entre deux vins, être
en goguette, de belle humeur,
avoir une pointe de vin ; զուար-
թացիլ իգինւոյ, gris ; Թափել
զ—, սեռափել իգինւոյ, cuver
son vin, se dégriser ; պարզել
զ—, coller, clarifier le vin.

Գինձ, գնձոյ s. coriandre ;
raisin de Corinthe.

Գիշխանձ, Գիշակեր, ագ
s. a. affamé de carnage, car-
nivore, vorace, rapace ; —
հաւք, oiseaux de proie.

Գիշխանձուծիւն, Գիշա-
կերուծիւն s. voracité, rapacité.

Գիշատիւմ, եղի va. déchirer,
arracher, dévorer ; — զի-
մեանս, s'entre-déchirer, se
dévorer.

Գիշատիչ չ. dévorant, vo-
race.

Գիշեր, ագ s. nuit ; զգիշերն
ողջոյն, toute la nuit ; զ— իւր
օգնակալն առեալ, à la faveur
de la nuit ; անքուն —, nuit
blanche, mauvaise nuit ; ան-
քուն անցուցանել զգիշերն,
passer la nuit sans dormir,
passer une mauvaise nuit ;
հեշտալի —, nuit délicateuse ;
աննշոյլ —, nuit impénétrable ;
զհասարակ գիշերաւ, vers le
milieu de la nuit, à minuit ;
ժամ էր հասարակ գիշերոյ, il
était minuit ; — իմիջօրէի գոր-
ծէր, il faisait une espèce de
nuit au milieu du jour ; —
իտուէնշեան եղիւ, le jour se
changea en nuit ; — ուրեմն է,

il est déjà nuit, la nuit tombe ;
— յաւիտենական, l'éternelle
nuit, la nuit du tombeau ;
իգիշերի, dans la nuit.

Գիշերագնաց, ից a. qui
marche, qui va de nuit ; — լի-
նել, s'en aller de nuit.

Գիշերազուարճ, ից s. belle-
de-nuit.

Գիշերախառն adv. de nuit,
nuitamment, à la faveur de la
nuit.

Գիշերական a. nocturne.

Գիշերակերպ a. semblable
à la nuit, ténébreux, noir.

Գիշերահաւասար, ի s. équi-
noxe ; գիծ —ից, ligne des équi-
noxes.

Գիշերամարտ a. qui combat
la nuit.

Գիշերամարտ, Գիշերամար-
տուծիւն s. combat nocturne.

Գիշերայն adv. de nuit,
pendant la nuit, dans la nuit,
nuitamment.

Գիշերանամ, ագայ vn. se
faire nuit ; գիշերանայր, il se
faisait nuit, la nuit tombait ;
գիշերացեալ էր, la nuit était
venue.

Գիշերաշրջիկ s. noctambule,
sommambule.

Գիշերաշրջուծիւն s. noctam-
bulisme, somnambulisme.

Գիշերապահ, ագ a. qui fait
la garde la nuit ; —ք, գիշե-
րապահուծիւն s. patrouille.

Գիշերասէր a. qui aime la
nuit.

Գիշերավար, ի s. l'étoile du
soir, Vénus.

Գիշերաց, Գիշերի, Գիշերոյն V. Գիշերայն.

Գիշերեմ, եցի vn. passer ou coucher la nuit.

Գիշակն, կանց a. qui a de la chassie aux yeux, chassieux.

Գիջանամ, ացայ vn. être humide, mouillé; fig. se polluer, se masturber.

Գիջին a. humide, mouillé.

Գիջութիւն s. humidité; fig. pollution, masturbation, impureté.

Գիսարուղի a, qui fait pousser les cheveux.

Գիսախուիւ a. échevelé, ébouriffé.

Գիսակ, աց s. chevelure.

Գիսաւոր a. chevelu; s. co-mète.

Գիտակ, աց s. celui qui sait, connaisseur.

Գիտակից a. initié, au courant, confident; — տափանացն էր, il était confident de ses amours.

Գիտակցութիւն s. aperception, sentiment intérieur, conscience.

Գիտանամ, ացայ vn. connaître, avoir commerce, relation intime avec.

Գիտեմ, տացի va. savoir, connaître; pouvoir; considérer, noter; connaître, cohabiter, avoir commerce avec, avoir un commerce charnel; Գարտար՝ քաջ —, savoir bien, parfaitement, savoir qch. à fond, sur le bout du doigt; Գիտեմ, je sais, je le sais; Կգի-

տեմ, ոչ գիտեմ, je ne sais pas, je ne le sais pas, j'ignore; Գիտացիր, sache, sachez; Գիտացից, je saurai bien; Կ— Գի՛նչ առնել, ne plus savoir que faire, être à bout, ne savoir que devenir, quel parti prendre, sur quel pied danser.

Գիտնական s. savant; a. scientifique.

Գիտնականութիւն V. Գիտութիւն.

Գիտող, աց s. connaisseur, savant; prophète.

Գիտութիւն s. science, savoir, connaissance; — լիցի, sachez, notez bien que; — ք, avec connaissance de cause, sciemment.

Գիտուն, տնոց s. a. savant, docte, instruit, lettré; devin; connu; — լիցի ձեզ, sachez, qu'il vous soit connu.

Գիր, գրոց s. lettre, caractère; écrit, écriture; lettre, missive; livre, ouvrage; — առնել՝ հանել, écrire, publier un édit, un décret; Գիրս դնել, écrire, composer, faire un livre, un ouvrage; Ի—՝ ընդ գրով արկանել, իգրի առնել՝ հարկանել, Ի— դրոշմել՝ արձանացուցանել, écrire, rédiger, mettre en écrit, par écrit, traiter qch., prendre acte; Գգրով՝ զգրովք գալ, se livrer à la lecture des livres; — ապահարզանի, acte de divorce.

Գիրանամ, ացայ vn. engraisser, prendre de l'embonpoint, devenir gras.

Գիրապարար a. très-gras, potelé; fertile.

Գիրգ a. délicat, tendre, douillet.

Գիրկ, գրկաց s. les bras, le sein; brasse; — ընդ — խառնել, se prendre corps à corps, à bras-le-corps, lutter; — ս արկանել, embrasser; — ս արկանել խանդավառանօք, embrasser tendrement; — ս արկանել քրիստոսական հաւատոց, embrasser le christianisme; — ս տարածանել, étendre ses bras; ընդ — ս մտանել, bander, tendre un arc, décocher un arc; իգիրկս քո, dans votre sein, dans vos bras.

Գիրկընդխառն լինել, s'embrasser.

Գիրկընդխառն կռիւ s. lutte.

Գիրուծին s. embonpoint, corpulence; անհնարին —, obésité.

* Գիրուց V. ճարպ.

Գիրք, գրոց s. livre; les Écritures; սուրբ —, les livres saints, l'Écriture sainte, les saintes Écritures; — սստուածատառ պատգամաց, les livres sacrés; V. Գիր.

Գիւղ, ից s. village, campagne; գնալ բնակել ի—, aller, demeurer à la campagne.

Գիւղեան s. pl. les villages, les campagnes.

Գիւտ, ից s. découverte, invention; trouvaillie; դիւական —, invention diabolique; ի— ածել, inventer; ի— ածիլ, être inventé.

Գլան, աց s. cylindre.

Գլանածել a. cylindrique.

Գլգլունք s. pl. gargouillement.

Գլեմ, եցի va. rouler; — գանիւ, tourner la roue; fig. surpasser, exceller, surpasser de beaucoup, l'emporter sur, effacer, avoir l'avantage sur, avoir le dessus.

Գլխազար a. qui a mal à la tête; — Թմբրուծին, étourdissement.

Գլխազարուծին s. mal de tête.

Գլխագերծ a. dont la tête est rasée; fig. effronté, éhonté.

Գլխագիր, գրաց s. initiale, majuscule.

Գլխադիր, դրի s. coiffe, coiffure.

Գլխակարգութիւն s. division des chapitres, l'ordre des chapitres d'un livre.

Գլխահար, աց s. oppresseur; casse-tête (massue, travail, vin).

Գլխահարկ, աց s. capitation.

Գլխան s. muge, mulet.

Գլխանի, նւոյ s. pl. les têtes.

Գլխանց, աց s. casque.

Գլխաշուք s. coiffure, volle.

Գլխապան V. Գլխանց.

Գլխապարտ a. qui mérite la peine capitale, la peine de mort; — լինել՝ գտանիլ, être puni de la peine capitale, mériter la peine capitale, la peine de mort; — լինիս վնասուն, vous en répondrez sur votre tête.

Գլխատեմ, եցի va. décapiter, trancher la tête, exécuter.

Գլխատումիւն, Գլխատումն s. décapitation, décollation, exécution.

Գլխարկ, աց s. chapeau; casquette.

Գլխարկիմ, եցայ vn. baisser la tête.

Գլխացաւ, ի, աց, Գլխացաւումիւն s. mal de tête.

Գլխաւոր, աց a. principal, capital, essentiel; s. principal, chef.

Գլխաւորապէս adv. principalement.

Գլխաւորեմ, եցի va. accomplir, achever, finir, terminer; récapituler.

Գլխաւորիմ, եցայ vn. être accompli; être supérieur, avoir la primauté; bot. se nouer.

Գլխաւորութիւն s. primauté, supériorité, suprématie; accomplissement; récapitulation.

Գլխեմ V. Գլխաւորեմ.

Գլխիբաց adv. nu-tête, découvert.

Գլխիվայր adv. la tête en bas, renversée.

Գլխիվայրիմ, եցայ vn. baisser la tête.

Գլխիվեր adv. la tête en haut.

Գլխովին, իգլխովին adv. lui-même, en personne; ինքնին ի—, lui-même.

Գլուկամ a. qui veut sa ruine, sa perte.

Գլորեմ, եցի, Գլորեցուցանեմ, ուցի va. rouler; faire tomber, renverser.

Գլորիմ, եցայ vn. rouler, dégringoler; tomber, s'abattre, être renversé.

Գլորումն s. m. roulement, chute.

Գլուխ, գլխոց s. tête; chef; sommet, cime, extrémité; fin; fonds, capital; chapitre; tête, individu; cap, promontoire; — գործոց, chef-d'œuvre; — բանիցս, en somme, en un mot, enfin; հաստատուն —, capital fixe; ըստ —, par tête, par personne; ի — հանել՝ տանել՝ ածել, achever, terminer, finir, venir à bout de, mener à fin, réaliser, exécuter; յեծապանծ յաղծութիւնս ի — տանել, remporter de grandes, de brillantes victoires; ի — ելանել, être achevé, fini, exécuté, finir, toucher à sa fin, être mené à fin; — ամբառնալ, * — վերցունել, relever la tête, s'insurger contre, s'élever ou se soulever contre, se révolter; հանել ընդ գլուխն, se venger, faire payer, punir; բանալ գ—, découvrir la tête, se découvrir; * — չգիտեր ո՛ւր զարնէ, il ne sait où donner de la tête, il ne sait que faire; — իվայր արկեալ, la tête baissée; * այս ըմպելին — կզարնէ, cette boisson porte à la tête; * տաք —, tête chaude; յինչեւ ի — տարւոյ, jusqu'à la fin de l'année; — կալ, se mettre à la tête de, être chef; * յէկուն — ղարծունել, tourner la tête à qn.; * — ղղառ-

նայ, la tête lui tourne; գունել բազմականին, tenir la première place; գնալ բացալ գլխով, aller tête nue; * — ր տանիլ՝ ցաւցնել, rompre la tête, importuner; * — ր կորսնցունել, perdre la tête; * — ր կոտրել, casser la tête; * — ր նաճեցնել, se casser la tête, se mettre l'esprit à la torture; դատարկ —, tête vide; * — խոնարհեցնել՝ ծռել, baisser la tête, s'humilier devant, céder; * մէկուն — ր տաքցունել, monter la tête à qn.; * ոտքէն մինչեւ — ր զինեալ, armé de pied en cap; * — տալ վիրաց, aboutir, arriver à suppuration.

Գխտոր, Գխտորահամ V, Գղթոր, օւե.

Գծագիր, գրաց s. dessin; écriture.

Գծագրեմ, եցի va. dessiner; écrire; décrire, dépeindre.

Գծագրումիւն s. dessin; dessin linéaire.

Գծած a. rayé, réglé; — Թուղթ, papier réglé.

Գծական a. linéaire.

Գծեմ, եցի va. tirer des traits, rayer, régler; — ձուսածեւ մի, décrire, tracer une ellipse.

Գծուծ a, vil, abject, vilain, mesquin, pauvre.

Գծծեմ, եցի va. avilir, humilier, déprécier, faire peu de cas de, mépriser, diminuer.

Գծծիմ, ձեցայ vn. être avili, déprécié, tomber en décadence, perdre son éclat, deve-

nir pauvre, mesquin, chétif.

Գծծումիւն s. vileté, humiliation, avilissement, mesquinerie, pauvreté, abjection.

Գծում V. Գծուծ.

Գղեք V. Կղեք.

Գղզիկ, Գղզուկ, զկոյ s. coche de flèche.

Գղթոր, ոյ s. galle, noix de galle.

Գղտորահամ a. qui a le goût de galle, aigre.

Գմբեթ, աց s. m. coupole, dôme.

Գմբեթաձեւ, Գմբեթայարդ a. en forme de coupole.

Գմբեթարդ adj. bombé, convexe; — գործել՝ լինել, bomber.

Գմբեթայ a. qui a une coupole.

Գնամ, ացի vn. aller, s'en aller, se rendre; marcher; se comporter, se conduire; passer, être admis; couler, s'écouler; avoir cours; — զհետ՝ զկնի ուրուք, suivre qn., s'attacher à qn.; իզնացելում աւուր, l'autre jour; — ընդ ումեք, traiter qn., se conduire avec qn.; իբրեւ ընդ եղբոր այնպէս — ընդ ումեք, traiter qn. de frère; իբաց —, s'en aller, partir; — յօրէնս փրկութեան, marcher dans la voie du salut; դրամս այս գնայ, cette monnaie a cours; չոգայ, je m'en suis allé, je suis parti; — զիւրովին V. Անծին առնել.

Գնահատ, աց s. commissaire-priseur; appréciateur.

Գնահատեմ, եցի va. priser; estimer, évaluer, apprécier.

Գնահատումքիւն s. prisee; estimation, évaluation, appréciation.

Գնայուն a. ambulant, mobile.

Գնաց V. Գնացք.

Գնացական a. qui va, ambulant; fugitif; mourant, agonisant.

Գնացումն s. allure, démarche, marche.

Գնացուցանեմ, ուցի va. faire aller, faire marcher.

Գնացուցիչ a. qui fait aller, marcher.

Գնացք, ացից s. allure, marche, démarche, cours; allures, manières, attitude, tenue; manière d'être, conduite, mœurs, genre de vie; départ, voyage; նազելի —, une noble démarche; սիգանեմ —, démarche majestueuse; չար —, mauvaise conduite; չեն անկելո՞ծ — նորա, son allure n'est pas franche; բարւոք գնացս ունել, avoir une bonne conduite, avoir de la conduite; ամենայն — իմ եղեն զարտուղիք, tous mes pas ont été des égarements.

Գնդածաղիկ V. Բարձունեւեակ.

Գնդակ, աց s. m. globule; boule; balle, bille; boulet; cercle; bord; groupe; — որմոյ, vrille, bouton de vigne; — մեղուաց, essaim; — խաղալ, jouer à la balle, aux billes.

Գնդակոծեմ, եցի va. bombarder.

Գնդակոծումքիւն s. bombardement.

Գնդակից a. de la même troupe, compagnon d'armes.

Գնդածեւ a. sphérique, globulaire.

Գնդածեւումքիւն s. sphéricité.

Գնդանամ, ացայ vn. prendre une forme sphérique, s'arrondir; bot. se nouer.

Գնդապետ, աց s. colonel.

Գնդասեղն, սղան s. épingle.

Գնդեմ, եցի va. rendre sphérique, arrondir; condenser; vn. s'arrondir; se condenser.

Գնեմ, եցի va. acheter, acquérir, faire achat, emplette de; քանո՞յ գնեցեր, à combien as-tu acheté? **Մանկազնի** —, acheter cher; **արժան** —, acheter bon marché.

Գնող, աց a. acheteur, acquéreur; ի գնողս հարկանիմ, faire du trafic, trafiquer.

Գնչու V. Կակազոս.

Գնտակ V. Գնդակ.

Գոգ, ոց s. sein; anse, golfe; plit; գոգ՝ գոգս առնուլ առագաստից, se gonfler; V. Գոգեմ.

Գոգած s. creux, cavité.

Գոգածեւ V. Գոգաւոր.

Գոգանամ, ացայ vn. se creuser, devenir creux; se gonfler, s'enfler; գոգանաւ առագաստք, les voiles s'enflent, se gonflent.

Գոգաւոր a. creux, concave.

Գոգեմ, եցի va. caver, creuser; renfermer, contenir.

Գոգցես, գոգցեն, գոգ, գոգ-ջիր vd. dire.

Գոգցես, Գոգցես իմն adv. pour ainsi dire, pour ainsi parler, on peut dire; comme, presque, à peu près.

Գոդենոց s. l'hôpital des vénériens.

Գոդի, դեայց s. vénérien.

Գոդումբին s. maladie vénérienne, syphilis, vérole.

Գոլ, ոյ s. chaleur, hâle.

Գոլախառն a. chaud.

Գոլանամ, ացայ va. se chauffer.

Գոլորշի, Գոլորշի, շւոյ, շեայց s. vapeur.

Գոլորշանամ, ացայ vp. s'évaporer.

Գոլորշացումն s. évaporation.

Գոհ a. content; — լինել, être content; — լինել սակաւութե, se contenter de peu.

Գոհաբանեմ V. Գոհանամ.

Գոհաբանումբին V. Գոհումբին.

Գոհանամ, ացայ vn. rendre grâces, remercier; գոհանամ զքէն, je te rends grâces.

Գոհար, աց s. bijou, joyau; fig. bijou.

Գոհարեղէն s. m. bijoux, joyaux.

Գոհացողական a. qui rend grâces, de remerciement.

Գոհացողումբին V. Գոհումբին.

Գոհումբին s. m. action de

grâces, remerciement; խորհուրդ — է, la sainte Eucharistie; — Աստուծոյ, grâce à Dieu, Dieu merci.

Գող, ոց s. voleur; հարտար —, escroc, filou, fripon.

Գողաբար adv. comme un voleur.

Գողակից a. complice de vol.

Գողամիտ a. enclin à voler.

Գողանամ, ացայ va. voler, dérober; faire en cachette, tenir caché, dissimuler, tromper; հարտարումբեամբ —, escroquer, filouter, friponner; — յաչաց, dérober aux yeux; — զանձն յաչաց ուրութ, se dérober à qn.; — ou յինքն — զսիրտ ուրութ՝ զմիտս, gagner, captiver qn.

Գողանք V. Գողօն.

Գողացիկ a. ce qui se fait à la dérobee, clandestin; — ամուսնումբին, mariage clandestin, secret.

Գողեմ, եցի va. dérober, cacher.

Գողումբին s. vol; larcin; դիւրամէտ լինել ի —, avoir les mains crochues, avoir du penchant au vol.

Գողուղի s. chemin dérobé.

Գողունի, նւոյ, նեայց a. volé, dérobé; naturel, illicite.

Գողտր a. tendre.

Գողտրաբարբառ a. d'un langage tendre; d'une voix tendre.

Գողտրիկ a. tendre.

Գողօն, ի s. larcin.

Գոհազմ, ի s. turquoise.

Գոմմորու s. salsifis.

Գոմ, ոց s. étable, bergerie;
— եզանց, bouverie.

Գոմ, գոս, գոյ, գոյր, գուցէ,
գոլ, գոլով vd. exister, subsis-
ter, être.

Գոմամուս լինիմ vn. entrer
dans l'étable.

Գոմէզ, միզոյ s. purin.

Գոմէշ, մշոյ s. buffle.

Գոյ, ից s. existant, ce qui
est, ce qui existe; être, exis-
tence, subsistance; գոյք, avoir,
biens, possessions; չգոյ, ce
qui n'est pas; գոյիւ ou գոյիւ
իւրով adv. tout à fait, complé-
tement; գոյիւ չափ adv. avec
tout ce qu'il possédait, avec
toute sa fortune; գոյիւ չափ
զկեանս իւր, tout ce qu'il avait
pour vivre; տալ ումեք գոյիւ
չափ զկեանս իւր, donner à qn.
tout ce qu'on a de biens, tout
ce qu'on possède; ի գոյ ածել,
tirer du néant, créer; առ
իչգոյէ, faute de, à défaut de,
manque de; առ իչգոյէ ժա-
մանակի, faute de temps.

Գոյակ, աց s. existant, être.

Գոյական a. existant; s.
gram. substantif.

Գոյակից a. coexistant, con-
substantiel; — լինել, coexister.

Գոյակցութիւն s. coexistence,
consubstantialité.

Գոյանամ, ացայ vn. être
créé, exister, avoir l'existence,
être; se former, se produire.

Գոյարար, ի s. qui crée les
substances, créateur.

Գոյացական a. substantiel.

Գոյացութիւն s. substance,
essence, être; création, créa-
ture.

Գոյացուցանեմ, ուցի va.
donner l'être, la substance,
créer; produire.

Գոյացուցիչ s. m. celui qui
donne la substance.

Գոյաւոր, աց a. existant;
qui a beaucoup de biens, riche,
opulent.

Գոյաւորութիւն s. existence,
substance; biens, fortune,
richesse.

Գոյափոխեմ, եցի va. trans-
substantier.

Գոյափոխութիւն s. trans-
substantiation.

Գոյժ, ուժից s. triste, mau-
vaise ou fâcheuse nouvelle;
cri de douleur, lamentation,
— առնել՝ արկանել՝ տալ, ap-
porter ou donner de tristes
nouvelles.

Գոյն, գունոյ s. couleur,
teint; շրջեցաւ — երեսաց
նորա, il changea de couleur,
de visage; հատաւ — երեսաց
նորա, son visage a changé de
couleur, il pâlit, son teint se
flétrit.

Գոյն prep. comme, sem-
blable, en guise de; զայս —,
զայս — օրինակի adv. de cette
manière, de la sorte, comme
cela, ainsi.

Գոյնագոյն a. de diverses
couleurs.

Գոյշ, Գոյշ Թէ adv. Dieu
nous en garde, à Dieu ne
plaise.

Գոյութիւն s. existence, être, substance, essence.

Գոնգեղ, աց s. navet.

Գոնեայ, Գոնէ adv. au moins, du moins.

Գոնջ a. teigneux.

Գոնջանամ, ացայ vn. avoir la teigne.

Գոնջութիւն s. teigne.

Գոշ V. Գորշ. Զարծ.

Գոշեմ, եցի vn. crier, s'écrier, vociférer; rugir.

Գոշեցուցանեմ, ուցի va. faire crier, faire sonner ou retentir.

Գոշիւն s. cri, clameur, vocifération, bruit, son; rugissement; — առնուլ, crier, jeter ou pousser un cri; Ի — աղաղակիւ, à ce cri; — Խառնածայն լսելի լինէր, on entendait des cris confus; — աղաղակի յաղթականաց, les cris des vainqueurs.

Գոշումն V. Գոշիւն.

Գոռ a. brave, hardi, intrépide, vaillant, belliqueux; s. bruit, éclat; attaque, défi; combat; — պատերազմող, guerrier redoutable.

Գոռամ, ացի va. défier hautement, faire défi, menacer; attaquer vigoureusement, faire la guerre; pousser des cris, rugir, éclater, gronder; Ի — Հայոց ընդ Աղուանս, dans la guerre des Arméniens et des Alains.

Գոռեխ, Ի s. taon, guêpe.

Գոռոզ, աց a. fier, impérieux, arrogant, altier, or-

gueilleux, hautain; s. tyran.

Գոռոզաբար adv. avec fierté, arrogamment, impérieusement.

Գոռոզանամ, ացայ vn. devenir fier, prendre un air arrogant, s'enorgueillir; devenir un tyran.

Գոռոզութիւն s. fierté, arrogance, hauteur, orgueil; tyrannie.

Գոռութիւն s. intrépidité; défi; rugissement; — Ե բառք, menaces.

Գոս s. timbale (tambour).

Գով V. Գովութիւն.

Գովասան V. Գովիչ.

Գովասանական a. d'éloge, de louange.

Գովասանութիւն V. Գովութիւն.

Գովելի a. louable, recommandable.

Գովեմ, եցի va. louer, faire l'éloge, la louange de.

Գովեստ, Ից s. éloge, louange; — տալ, donner des éloges, des louanges; * ժէկուն — ն ընել, faire l'éloge de qn.; — ընդունել, recevoir, obtenir des éloges, des louanges; — Ից աբմանի լինել, mériter des éloges, des louanges.

Գովիչ s. loueur, louangeur.

Գովութիւն s. éloge, louange; — Ե, avec éloge; — ս մատուցանել, donner des éloges, des louanges; — Ե է աբմանի, il est digne d'éloge; Ի — առնուլ, louer, faire l'éloge, son éloge.

Գորգ, ոյ s. lapis.

Գործ, ոց s. ouvrage, œuvre; affaire; chose; acte, action; travail, occupation; exécution; նովին իսկ գործով, ipso facto, par le fait seul, par le fait même; — բաշխեան, exploit, hauts faits; օր գործոյ, jour ouvrable, jour de travail; այր գործոյ, homme actif, adroit, habile; բան ի — առնել, ձեռն ի — առնել արկանել, mettre la main à l'œuvre, se mettre à l'œuvre, entreprendre, donner l'initiative, commencer; ընդ — մտանել, travailler; — առնել, ընդ — արկանել, ի — ածել արկանել, mettre en œuvre, en pratique, pratiquer, se servir de, faire usage ou user de, employer; ի — ածիլ, se prendre, être employé; — առ գործով, — ընդ գործով, accessoirement, en passant, négligemment, sans attention, sans soin; ի — մտանել, entrer en fonction, en exercice; — է իմ ընդ նմա, j'ai affaire avec lui; կացուցանել ի —, employer, donner, confier un emploi; զի՛նչ — գործեալ է քո, qu'avez-vous fait? ի — վարել զիմն, se servir d'une chose; — յի դիւրին է, il est aisé, facile de; բայց — է փարատել ի մտաց նորա զկասկած, mais le principal est de guérir sa défiance; այլում տեղոյ — լիցի ցուցանել, nous entreprendrons de démontrer ailleurs; այլ ինչ — չկայ նմա, բայց, il ne lui reste plus que; ի — անդր մատչել,

revenir au fait; բազում զօրաց պէտք են ի — պատերազմիդ, cette guerre demande des troupes nombreuses; ի — անկանիլ, être labouré; գործք Առաքելոց, actes des Apôtres.

Գործադիր s. exécuter; a. exécutif, exécutoire; — իշխանութիւն, pouvoir exécutif.

Գործադրեմ, եցի vn. exécuter; faire usage, employer, pratiquer.

Գործադրութիւն s. exécution; usage, emploi, pratique.

Գործած, ոյ թ. ouvrage, construction.

Գործածական a, usuel, habituel.

Գործածեմ, եցի vn. employer, faire usage de; exercer.

Գործածութիւն s. emploi, usage; exercice, pratique.

Գործակալ, աջ s. procureur, homme d'affaires; agent, commissaire, délégué.

Գործակալութիւն s. procuration: agence, délégation; գիր — է, acte de procuration.

Գործական, աջ a. pratique.

Գործականապէս adv. pratiquement, par pratique.

Գործականեմ, եցի va. pratiquer, exercer.

Գործականութիւն s. pratique.

Գործակատար, ի թ. chargé d'affaires.

Գործակից s. coopérateur, collaborateur; — լինել, coopérer, collaborer, contribuer,

concourir, prêter la main, assister, aider.

Գործակցութիւն *s.* coopération, collaboration, concours.

Գործանոց, աց *s.* manufacture (établissement).

Գործառնութիւն *s.* affaire, œuvre, action, entreprise, opération.

Գործառու, աց *s.* entrepreneur.

Գործասէր *a.* qui aime le travail, laborieux, diligent, actif.

Գործասիրութիւն *s.* amour du travail, activité.

Գործավար, աց *a.* contre-maître, chef d'atelier.

Գործավարութիւն *s.* fonction, charge de contre-maître.

Գործատեաց *s.* ennemi du travail, fainéant, paresseux.

Գործատեցութիւն *s.* dégoût du travail, paresse.

Գործատուն, տան *s.* usine.

Գործարան, աց *s.* fabrique; instrument; organe; métier (machine).

Գործարանական, Գործարանաւոր *a.* organique.

Գործաւոր, աց *a.* ouvrier; laboureur, agriculteur; դաս — աց, classe ouvrière.

Գործաւորութիւն *s.* ouvrage, travail; état d'ouvrier.

Գործելի *a.* faiseur, exécuteur; qui doit être fait, faisable; *s.* charbon.

Գործեմ, եցի *va.* agir, opérer; faire, exécuter; travailler; commettre; labourer, cultiver;

tricoter; tisser; fonctionner; — զերկամ, forger; — զփրկութիւն, opérer le salut; — հանդերձ, faire des habits; զի՞նչ գործեաց, qu'a-t-il fait?

Գործի, ծոյ, ծեաց *s.* instrument, outil, machine, ustensile; organe; fig. instrument, organe.

Գործիււոր, աց *a.* instrumental.

Գործիչ *s.* faiseur.

Գործնական, Գործնականապէս *V.* Գործական, etc.

Գործոյք, ծոյից *s.* ouvrages.

Գործողութիւն *s. m.* action; opération; affaire; Պուրաֆանական —, opération d'arithmétique.

Գործուած, ոց *s.* fabrication, confection, ouvrage, façon.

Գործուն, Գործոն, ից *a.* agissant, actif, énergique, efficace; cultivé, qui rapporte; ouvrage, travaillé, façonné; *V.* Գործունեայ.

Գործունեայ, Գործոնեայ, նէից *a.* qui a beaucoup d'activité, actif; faiseur, exécuteur.

Գործունեութիւն *s.* activité.

Գորշ, ից *a.* gris.

Գորշախայտ, Գորշախարիւ *a.* grisâtre.

Գորշապահանգ, աց *s.* pendants d'oreilles.

Գորով, ոյ *s.* tendresse, affection, attendrissement, sentiment tendre, affectueux; գում գորովոյ, tendresse, tendres marques d'amitié; ի — անել, — արկանել, attendre, tou-

cher; ի — ածիլ, être attendri, touché de; V. ԳուԹ.

Գորովագին a. tendre, affectueux.

ԳորովագուԹ a. tendre, sensible, compatissant.

Գորովալիր, Գորովալից, Գորովական a. tendre, affectueux; plein de compassion, attendrissant, sentimental.

Գորովաղէտ a. attendrissant, tendre, affectueux, touchant, charitable.

Գորովանք, նաց s. m. tendresse; գորովանօք, tendrement.

Գորովեմ, եցի va. attendrir, toucher; գորովէ զսիրտ իմ, m'attendrit le cœur.

Գորովեմ, Գորովիմ, եցայ vn. avoir de la tendresse, s'attendrir, être touché, être touché de compassion, se sentir attendri pour; գորովի սիրտ իմ, mon cœur s'attendrit.

Գորտ, ոց s. grenouille; — կարկաչէ, la — coasse.

Գուբ, գբոց s. fosse; puits, puisard; cellule, alvéole.

Գուգազ s. troupe irrégulière.

ԳուԹ, գԹոյ, գԹով s. pitié, tendresse, compassion, miséricorde; ի — ածել՝ շարժել, — արկանել, ի — խանդաղատանաց շարժել՝ խոնարհեցուցանել, attendrir, émouvoir, toucher, aller au cœur, exciter la pitié, faire ou inspirer pitié, exciter la sensibilité de; յուզեցան — ք նորա ընդ, անկաւ

նմա — ընդ, il fut touché, il eut pitié de; արկանել գուԹս, prier instamment, solliciter, conjurer; ի — խանդաղատիլ ընդ ումեք, aimer qn. tendrement; — եւ գորով առնել ընդ ումեք, traiter qn. avec une tendre amitié; — ս ցուցանել, témoigner de la compassion; — ս ողորջանաց արկանել առաջի ուրուք, faire, inspirer pitié à qn.; յուզեաց զ— իմ իվերայ նորա, il m'attendrit pour lui; անմարԹ է ինձ փակել զ— իմ ինմանէ, je ne puis m'empêcher de l'aimer; յի՛ փակեր զ— քո առ հառաչանս իմ, n'endurcissez pas votre cœur contre mes soupirs; — սիրոյ, tendresse, affection, charité.

Գուժաբեր, աց s. a. porteur de tristes nouvelles; funeste.

Գուժամ, ացի vn. lamenter.

Գուժատու, Գուժարկու V. Գուժկան.

Գուժաւոր, աց a. qui porte de tristes nouvelles.

Գուժեմ, եցի vn. apporter, donner de tristes nouvelles, donner une mauvaise nouvelle; se lamenter, pousser des cris de douleur, déplorer.

Գուժիւն s. cri de douleur, pleurs, lamentations.

Գուժկան, աց s. porteur de tristes nouvelles, qui donne de mauvaises nouvelles; qui se lamente.

Գուժումն V. Գուժիւն.

Գուլ a. é moussé.

Գուլպայ V. Գուրպայ.

Գուղձ s. glèbe, motte.

Գուն, Գունք s. genou, genoux; ի գունս անկանել՝ իջանել՝ կալ հարկանիլ, se mettre à genoux, s'agenouiller; ի գունս անկեալ յերկիր, prosterné, à genoux par terre.

Գումար, աց, ից s. réunion, assemblée; arith. somme.

Գումարեմ, եցի va. réunir, assembler, convoquer; arith. additionner; — զծերակոյսն, assembler le sénat; — պատերազմ, entreprendre une guerre; — իվերայ ուրուք, conspirer contre qn.

Գումարիմ, եցայ vp. se rassembler, se réunir; faire des préparatifs de guerre; faire la guerre, en venir aux mains, s'embarrasser, être surpris, stupéfait, confus; se replier sur soi-même, se recueillir.

Գումարութիւն s. réunion, assemblée, rassemblement; séance; conspiration.

Գումարումն s. arith. addition; — առնել, faire une —.

Գումարտակ, աց s. corps, corps de troupes; — առնել՝ դնել՝ կազմել՝ կարգել՝ սփռել, faire une levée de troupes, envoyer un corps de troupes.

Գումէզ s. eau de mille fleurs.

Գուն s. effort; — գործեմ՝ դնեմ, — իվերայ դնեմ, s'efforcer, tâcher, s'ingénier, faire un effort, des efforts, tous ses efforts ou les derniers efforts, s'épuiser en efforts, faire de

son mieux, se mettre en quatre, prendre à tâche de, faire des démarches, mettre son amour-propre à, n'oublier rien pour, mettre tout en œuvre.

Գունազեղ a. d'une belle couleur, beau, charmant.

Գունաթափ V. Գունատ.

Գունակ a. couleur, teint; manière, sorte, façon; prép. comme, de la même façon, de même, de la manière, en guise; գունակ —, a. de diverses couleurs; adv. en diverses couleurs; գունակս, adv. diversement, en diverses couleurs.

Գունատ a. décoloré, déteint; pâli, pâle, blême.

Գունալորեմ, եցի va. décolorer, déteindre; faire pâlir.

Գունալորիմ, եցայ vn. se décolorer, se déteindre; pâlir, blêmir, devenir pâle, blême.

Գունատութիւն s. décoloration; pâleur.

Գունաւոր a. coloré, coloré, teint; vif, diligent.

Գունաւորեմ, եցի va. colorer, colorier, teindre.

Գունաւորութիւն s. couleur, teint, belle couleur.

Գունափոխ լինիմ V. Գունատիմ.

Գունդ, գնդի, աց s. troupe, compagnie; bande, troupe; globe, sphère; balle, boule; — գունդ, — առ —, adv. par troupes; — կազմել, organiser des troupes.

Գունդագունդ adv. par

troupes; — դիմիլ՝ ընծանալ, accourir en foule.

Գունդխաղ s. jeu de balle.

Գունդստապլ s. connétable.

Գունեան a. colorié, plein de couleurs.

Գունեմ V. Գունաւորեմ.

Գունտ, գնտոյ s. m. globe, sphère.

Գուշակ, ագ s. a. devin, prophète; qui annonce, avertit; délateur, dénonciateur; — լինել, annoncer, avertir; մատնել — լինել, dénoncer, trahir.

Գուշակաւոր, ագ a. qui prédit, clair, évident, notoire.

Գուշակեմ, եցի va. deviner, prédire, prévoir, présager, pronostiquer, augurer, mettre le doigt sur, dessus.

Գուշակութիւն, Գուշակումն s. prédiction, présage, prévision; — օղոյ, pronostic du temps.

Գուլաք, ագ, Գուլաքած, ի s. guerre, combat, débat; — դնեմ V. Գուլաքեմ.

Գուլաքայաղծ a. s. vainqueur des combats, victorieux.

Գուլաքեմ, եցի vn. Գուլաքիմ, եցայ vp. faire la guerre, combattre, débattre, disputer.

Գուսան, ագ s. chanteur; musicien; acteur; sf. chanteuse, cantatrice; musicienne; actrice.

Գուսանական, ագ a. musical; théâtral.

Գուսանութիւն s. musique; théâtre, l'art dramatique.

Գուրպայ, ից s. chaussette;

երկայն —, bas; դնիլդ —, mettre ses —s.

Գուցէ vn. de peur que ou de, de crainte que, prenez garde que; peut-être.

Գուրգուրամ, ացի vn. être rempli de tendresse pour, choyer, dorloter.

Գուրպիմալ sm. aiguille à tricoter.

Գչիք s. vilebrequin.

Գոգոամ, ացի vn. croasser, gargouiller; գոգոան ագոաւք՝ աղիք, les corbeaux croassent, les entrailles gargouillent.

Գոեհ, ից, ագ s. m. rue, chemin.

Գոեհիկ, հկաց a. roturier, paysan, rustaud; populacier, populaire, commun, vulgaire, banal.

Գոգի, գոյ s. bot. scorsonère.

Գոին sm. sel gemme, sel minéral.

Գոոհ տամ, Գոոյծ Գոամ vn. courir, accourir ensemble, se rendre ou se porter en foule, affluer, donner l'assaut, faire assaut, aller à l'assaut, assaillir, attaquer, fondre sur, tomber impétueusement, se porter avec ardeur, se lancer, s'élancer avec impétuosité.

Գոուզ V. Գանգուք.

Գոակ, ագ s. bonnet; inventeur, auteur; — լինել, inventer.

Գոակաւ ou ճշդիւ՝ կշիռ — adv. d'une manière sûre, certaine; précisément.

Գտանեմ, տի va. trouver;
inventer, découvrir; երախ-
տիս —, recevoir des bienfaits;
շնորհս — V. Շնորհ.

Գտանիմ, գտայ vn. se trou-
ver; paraître, être; հաւատա-
րիմ —, être fidèle; զերծ —,
être exempt.

Գտանք, նաց s. invention;
զբան —, fiction.

Գտիչ s. celui qui trouve,
inventeur.

Գրաբառ sm. langue litté-
raire; adv. en langue litté-
raire.

Գրագէտ, գիտաց s. littéra-
teur, lettré; —ք, le monde
littéraire.

Գրագիտական a. littéraire.

Գրագիտութիւն s. littéra-
ture, les lettres, connaissances
littéraires.

Գրագիր, գրաց s. auteur,
écrivain; secrétaire.

Գրագրութիւն s. fonction
de secrétaire.

Գրախեց V. Նշանախեց.

Գրակ, աց s. petite lettre.

Գրակալ, ի s. lutrin.

Գրական V. Գրագէտ.

Գրականութիւն V. Գրագի-
տութիւն.

Գրակարդաց a. lecteur.

Գրակէս V. Գրախեց.

Գրակոնտիկոն, ի s. émail.

Գրահաշիւ V. Հանրահաշիւ.

Գրածեւ a. qui a la forme
d'un livre, comme un livre.

Գրամոլ, ի a. bibliomane.

Գրամոլութիւն sm. biblio-
manie.

Գրանոց, աց s. bibliothèque.

Գրաշար, աց s. compositeur.

Գրաշարոց, աց s. compos-
teur.

Գրապան, աց s. frange, bord
d'habit; collet d'habit.

Գրապանակ, աց s. phylac-
tère; poche; portefeuille.

Գրապետ, աց s. bibliothé-
caire.

Գրասեղան, ոյ sm. bureau,
secrétaire.

Գրասենեակ, նեկի s. bu-
reau, cabinet.

Գրասէր a. amateur de livres,
bibliophile.

Գրաստ, ուց s. m. bête de
charge, de somme; fig. bête,
stupide.

Գրավաճառ, աց s. libraire.

Գրավաճառութիւն s. m.
librairie (profession).

Գրավաճառանոց, աց s. m.
librairie (magasin).

Գրատ, ի sm. uniforme; —
սպասաւորաց, livrée.

Գրատուն, տան, Գրարան, ի
s. bibliothèque.

Գրաւ, աց, ից s. gage, nan-
tissement; gage, pari; gageure;
preuve, témoignage; դնել ի
գրաւի, mettre en gage, enga-
ger; — առնուլ, prendre des
gages; հանել զգրաւն, retirer
un gage; — առնել ընդ ումեք,
faire un pari, parier, gager;
կորուսանել զ—, perdre la ga-
geure.

Գրաւադիր, դրաց sm. pa-
rieur, parieuse; — լինել, pa-
rier, gager.

Գրաւաճափ առնեմ va. racheter; — լինիմ, se racheter.

Գրաւական, ի s. m. hypothèque; — տալ, donner en, pour —.

Գրաւականեմ, եցի va. hypothéquer.

Գրաւահարկ adj. celui qui saisit; s. saisie, engagement; — առնել, saisir, engager.

Գրաւեմ, եցի va. prendre pour gage, pour nantissement; saisir, s'appropriier, retenir, occuper, s'emparer de, s'arroger, envahir, empiéter; — յարքունիս, confisquer; յինքն —, s'appropriier, envahir, usurper; — զուշ ուրուք, fixer l'attention de qn.

Գրաւելի a. saisissable.

Գրաւոր, աց, Գրաւորական a. écrit; — օրէնք, la loi écrite.

Գրաւումն s. saisie.

Գրաքնին s. censeur.

Գրաքննական a. de censure.

Գրաքննեմ, եցի va. censurer.

Գրաքննութիւն s. censure.

Գրգամ, ացի vn. couvrir; glousser; caresser, choyer.

Գրգանամ, ացայ vn. se livrer à la mollesse, aux plaisirs, aux délices, se dorloter.

Գրգանք, անաց s. mollesse, délicatesse; délices, volupté, plaisirs.

Գրգեմ, եցի va. élever ou nourrir avec mollesse, traiter avec délicatesse, bichonner, dorloter, choyer, caresser; — եւ գգուել զանձն, se dorloter,

avoir beaucoup de soin de sa personne.

Գրգիմ V. Գրգամ.

Գրգիչ a. caressant.

Գրգիւ s. défi, provocation; aiguillon, stimulant, mobile, impulsion, stimulation; տալ —ս, porter, faire un défi, défier; բարենախանձ —, émulation.

Գրգլեակ, Գրգլիք, լեաց s. guenillon, haillon, guenille, habit déguenillé, chiffon.

Գրգուծիւն s. mollesse, délicatesse.

Գրգուեմ, եցի va. exciter, provoquer, irriter, stimuler, agacer, monter la tête à qn.

Գրգուիչ a. excitatif, irritant; instigateur, fauteur.

Գրգուծիւն s. excitation, provocation, instigation; dispute, querelle.

Գրդամ, ացայ vn. grogner; murmurer.

Գրդանք, նաց s. le tournant d'une rivière, le courant d'un fleuve, tourbillon.

Գրեա Թէ conj. presque, à peu près, à peu de chose près, environ, pour ainsi dire.

Գրեան, ըննոյ, եանք, ենոց s. livres.

Գրեթէ V. Գրեա Թէ.

Գրելս, աց s. seringue, lavement, clystère; — առնուլ, prendre un lavement, un remède, un bouillon pointu.

Գրելէն a. écrit.

Գրեմ, եցի va. écrire; graver, tracer; compter, considérer; attribuer, imputer, estimer;

peindre; ոչ ինչ —, ne faire aucun cas, ne faire cas de, n'estimer nullement, considérer pour rien, mépriser; գրեսցիր Թէ, considérez, supposez que; — զմաքուրն, mettre au net; — իրերանոյ ուրուք, écrire sous la dictée de qn.; փառս անձին —, tenir à gloire de; յանցանս գրէին նմա, on lui faisait un crime de.

Գրիմ, եցայ չի. s'écrire, être écrit.

Գրէ Թէ V. Գրեա Թէ.

Գրծիչ s. filou, escroc, chevalier d'industrie.

Գրծցիմ, եցի va. heurter, pousser.

Գրիչ, գրչաց s. plume; écrivain; copiste; — երկամի, plume métallique; փետուր —, plume d'oie.

Գրիւ, գրուաց s. setier.

Գրկալիր a. qui a le sein plein; — աղեղն, un arc bien tendu, bien bandé.

Գրկախառն adv. avec embrassement; — սիրով ողջունել զմիմեանս, se saluer et s'embrasser avec effusion; — լինիմ, s'embrasser; V. Գիրկ ընդ իսան լինել.

Գրկախառնիմ, եցայ չի. s'embrasser; V. Գիրկ ընդ իսան լինել.

Գրկախառնութիւն sm. embrassade, embrassement.

Գրկաչափ s. brasse.

Գրկատարած adj. à bras ouverts, à cœur ouvert; — ou — ձեռք ընդունել զոք,

recevoir qn. à bras ouverts.

Գրկեմ, եցի չի. embrasser.

Գրկընդիսան լինիմ V. Գիրկընդիսան լինիմ.

Գրկոյլ V. Գրքոյլ.

Գրոհ, ի sm. nation; foule; — տալ, V. Գռոհ տալ.

Գրոհիմ V. Գռոհ տամ.

Գրոց sm. burin, ciseau, échoppe.

Գրուածք, ծոց s. écrit, écriture.

Գրուան, ի, ալ s. poisson.

Գրութիւն s. écriture, écrit.

Գրութի՛ն s. petite sautelle.

Գրչագիր, գրաց sm. manuscrit,

Գրչակալ, աց sm. porte-plume.

Գրչութիւն s. l'art d'écrire, écriture.

Գրպան, ի s. poche; դնել ի գրպանի, mettre dans sa poche, empocher.

Գրչիք V. Գրգիք.

Գրտակ s. galette.

Գրտակ s. rouleau à pâtisserie.

Գրքապետ V. Գրապետ.

Գրքատուն V. Գրատուն.

Գրքոյլ, Գրքուկ, քուկի sm. petit livre, opuscule, brochure.

Դոս, ից adj. sec, desséché, mort; perclus, paralysé.

Դոսանամ, ացայ չի. se dessécher, se sécher, mourir.

Դոսացունիմ, ուցի va. dessécher, sécher.

Դոսութիւն s. desséchement.

Դոտելոյ՛ն a. qui a ôté sa ceinture, sans ceinture,

Գօտեւոր, աջ a. ceint, qui a, qui porte une ceinture.

Գօտեւորիմ, եցի, Գօտեւորիմ, եցայ ղմ. ceindre, entourer d'une ceinture.

Գօտեկաբի, Գօտեմարտ sm. lutteur, athlète; lutte; — լիւնիմ, lutter.

Գօտեմարտութիւն s. lutte.

Գօտեպինդ a. celui, lou-

jours prêt, vif, actif, zélé.

Գօտի, տոյ, տեաց s. ceinture, ceinturon; zone; — ամեւ,

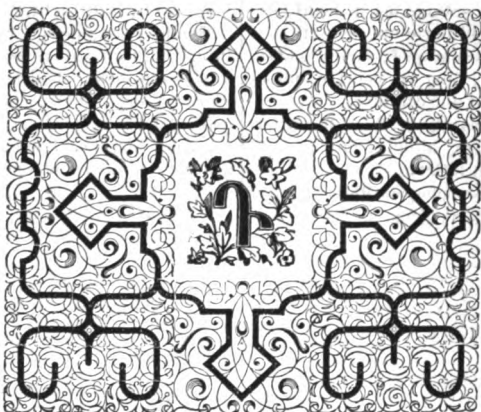
— ընդ մէջ ամեւ, ceindre, entourer d'une ceinture; ալրե-

ցած՝ բարբառն՝ սառուցեալ

—, zone torride, tempérée, glaciale; — լեզանց, chaîne des

montagnes.

Գօտիածու V. Գօտեւոր.

Դ (ta) s. quatrième lettre de l'alphabet et la troisième des consonnes ; quatre, quatrième.

Դ s. art. et pron. tu, toi, vous ; ce, cette, ces, celles ; սուրբդ սրբոց, toi qui es ou vous qui êtes le saint des saints ; տուր ինձ զաթոռդ, donnez-moi cette chaise ou donnez-moi la chaise.

Դա, դորա pron. ce, cet, cette, celui, celle, celui-là, celle-là.

Դա աւարիկ conj. voici ; mais, mais enfin.

Դաբիր, այ s. sanctuaire ; autel de l'oracle.

Դաբնի, նեաց s. laurier.

Դազ a. rebours, rétif, aca-

riâtre, bourru, revêche, morose.

Դազալ, Դազաղք, դաց s. cercueil, bière.

Դադար, ոյ s. cessation, relâche, pause ; repos, délassement ; demeure ; station ; — առնուլ, prendre du relâche, cesser, faire halte ; — գլխոյ, demeure, domicile, foyer.

Դադարեմ, եցի vn. cesser, prendre du relâche, s'interrompre, discontinuer ; se reposer ; finir ; s'arrêter, demeurer, loger ; se nicher ; ոչ դադարէր իզարմանալոյ, il ne cessait d'admirer ; — իխօսելոյ, cesser de parler, suspendre son discours.

Դադարեցուցանեմ, ուցի va. faire cesser, donner du relâche, arrêter, discontinuer, finir, mettre fin; calmer, reposer.

Դադարիկ s. demeure.

Դադարիմ V. Դադարեմ.

Դադարումն V. Դադար.

Դադարք, բաց s. demeure; étable.

Դաժան, աց a. aigre, âcre, acerbe; fig. aigre, dur, revêche, cruel.

Դաժանաբարոյ, ից a. fa-rouche, cruel.

Դաժանիմ, եցայ vn. s'agrir, s'irriter, se fâcher.

Դաժանութիւն s. aigreux, âcreté; fig. aigreux, dureté, cruauté.

Դալ s. colostrum, premier lait qui vient après l'accouchement.

Դալակիմ, եցայ vn. s'efforcer, tâcher.

Դալար, ի, ոյ a. vert; vert, frais, nouveau; s. verdure, herbe, gazon; — հաց՝ նկան, du pain frais.

Դալարաբեր a. qui produit de l'herbe, de la verdure.

Դալարագեղ a. d'un beau vert, verdoyant, frais.

Դալարազարդ, Դալարազգեաց V. Դալարագեղ.

Դալարահեր a. dont les cheveux sont tendres.

Դալարանամ, ացայ vn. verdir, verdoyer, germer.

Դալարարար a. qui rend vert.

Դալարացուցանեմ, ուցի va.

rendre vert, faire verdoyer; fig. renouveler, donner de la fraîcheur.

Դալարեղէն, դինաց s. verdure, herbage.

Դալարի, արւոյ, բեաց s. verdure, herbe; իդալարւոջ, sur l'herbe, sur le gazon.

Դալարութիւն s. verdeur. verdure; fig. verdeur, fraîcheur, renouvellement.

Դալարուտ a. verdoyant, herbeux.

Դալկահար a. pâle; — դէմք. figure —.

Դալնկոտ, ի a. qui a la jaunisse, ictérique.

Դալուկն, լկան s. jaunisse, ictère; fig. pâleur; — մեռելատիպ, pâleur mortelle; — կապուտակ՝ դժնեայ, pâleur livide, affreux.

Դակու, աց s. hachereau, hachette.

Դահամունք, մանց s. pl. dons sacrés, offrande.

Դահանակ s. corindon.

Դահեկան, աց s. monnaie, denier; piastre; — հատանել, battre, frapper de la monnaie.

Դահին, հնաց s. bourreau, exécuter, exécuter des hautes œuvres; — վրէժխնդրութեան, instrument de vengeance.

Դահլին, լնի s. cabinet; salon; galerie.

Դահնապետ, աց s. chef des bourreaux.

Դահուհ s. gibier.

Դաղձն, ձին s. calament.

Դամարիմ, եցայ vn. s'aveugler.

Դամբան, աց s. tombeau, sépulture, mausolée.

Դամբանական a. sépulcral, funèbre; s. oraison funèbre.

Դամբարան V. Դամբան.

Դամոն, ի s. damas, espèce de prune.

Դայեակ, եկաց s. nourrice; sage-femme; tuteur, tutrice; précepteur, gouvernante; — արուեստից, mère des arts.

Դայեկաբար adv. comme une nourrice; comme un précepteur.

Դայեկասնունդ a. élevé chez une nourrice.

Դայեկատոհմ a. de la famille d'une nourrice.

Դայեկեմ, եցի va. nourrir, élever.

Դայեկորդի s. frère de lait.

Դայեկութիւն s. état d'une nourrice, d'une sage-femme.

Դայլայիկք s. chant mélodieux, modulation; — Թռչնոց, chant des oiseaux, gazouillement, ramage; դայլայիկս յօրինել, chanter, gazouiller.

Դանակ, ի s. couteau; սրել զ—, repasser, aiguiser un —.

Դանակագործ, Դանակաժանառ, աց s. coutelier.

Դանգ, աց s. denier, obole.

Դանդաղ, աց a. lent, lourd.

Դանդաղագին a. lent.

Դանդաղամած a. épais, épaisi; — ջուր, eau dormante.

Դանդաղամիտ a. esprit lent, ourd.

Դանդաղանք V. Դանդաղութիւն.

Դանդաղիմ, եցայ vn. être lent; différer, tarder, lambiner, lanterner, chipoter.

Դանդաղկոտ, աց a. lent, lourd, lambin, chipotier.

Դանդաղութիւն, Դանդաղումն s. lenteur.

Դանդանաւանդ, աց, ից s. frein, mors, bride, caveçon.

Դանդաչանք, նաց s.pl. rêverie, délire, radoterie, radotage, extravagance, divagation; դանդաչանաց քանք, radotage.

Դանդաչեմ, եցի vt. chanceler, vaciller, trembler; être en délire, extravaguer, divaguer, rêver, déifier, dire des sottises; — մտաց, s'embrouiller.

Դանդաչութիւն, Դանդաչումն s. vacillation.

Դանդաչում a. vacillant; extravagant.

Դանդաւարան, ի, առ s. vase, pot; tasse.

Դաշն, շին, շանց s. contrat, traité; pacte, alliance; accord; a. doux, agréable; adv. à voix basse; — ձայն, douce voix; — խօսել, parler bas, doucement; — ձայնիւ, d'une voix douce, tout bas; դաշինս կռել՝ հաստատել, ի— մտանել, faire, conclure ou passer un traité, un contrat, une alliance avec, contracter alliance; լուծանել զ—, violer, rompre un traité; — ուխտի, traité; դաշինք

ուխտի, les traités; — քաղաքական, contrat civil; անցանել զամուսնութեան՝ զառն դաշամբք, marquer à la foi conjugale, faire des infidélités, donner des coups de canif dans le contrat.

Դաշնագիր, գրոյ s. traité; charte.

Դաշնագիր, դրաց a. s. contractant; — լինել, contracter, faire un contrat, faire alliance.

Դաշնադրութիւն V. Դաշն s.

Դաշնակ, աց s. harmonie; մանիւր; poignard; piano; — հարկանել, — զարնել, toucher, jouer du piano.

Դաշնակահար, աց s. pianiste.

Դաշնակել, եցի va. harmoniser, mettre en harmonie; accorder.

Դաշնակիչ, Դաշնակող, աց s. harmoniste; accordeur de pianos.

Դաշնակաւոր, աց a. harmonieux.

Դաշնակից, կցաց, Դաշնաւոր, աց a. allié, confédéré; — լինել, s'allier, se confédérer, se liguier,

Դաշնակութիւն s. harmonie.

Դաշնակցութիւն s. alliance, confédération, ligue, coalition; գերմանական —, la confédération germanique.

Դաշնաւոր, աց a. allié, confédéré.

Դաշնաւորիմ, եցայ vn. s'allier, se confédérer, se coaliser, se liguier, faire une alliance,

un traité, traiter, conclure un arrangement avec.

Դաշնաւորութիւն s. alliance, concordat, concorde, coalition, ligue.

Դաշոյն, շունի s. poignard.

Դաշտ, աց s. plaine, champ, campagne; կապոյտ՝ կապուտակային —, la plaine azurée; Արիսեան —, Champ de Mars; Եղիսեան —, Champs-Élysées.

Դաշտաբերան s. entrée d'une plaine, d'un champ.

Դաշտագետին a. dont le sol est plat; — վայր, plaine, plate campagne, prairie.

Դաշտական a. de plaine, plat, uni; s. habitant de la plaine.

Դաշտակողմն s. côté de la plaine.

Դաշտանէ a. en forme de plaine, plat.

Դաշտամուխ լինիմ vn. entrer dans la plaine.

Դաշտային a. de plaine, qui habite ou croît dans la plaine, champêtre; — երկիր, pays uni.

Դաշտան, աց s. impuretés, menstrues, règles; a. qui a ses règles.

Դաշտանամ, ացայ vn. devenir une plaine, s'aplanir, devenir plat, uni.

Դաշտանիկ V. Դաշտան a.

Դաշտավայր, աց s. plaine, campagne.

Դաշտացուցանեմ, ուցի, Դաշտիմ, եցի va. aplanir, rassembler, abattre.

Դառն, ռին a. amer; nig.

amer, dur, cruel; — ցաւ՝ կատականք, douleur, raillerie amère; — յիշատակ, souvenir amer; հոգք դառինք, noirs soucis.

Դառնաբարոյ a. acariâtre.

Դառնաբեր a. qui produit de l'amertume, amer.

Դառնագոյնս adv. amèrement, avec amertume.

Դառնադառն a. très-amer.

Դառնադեղ s. remède amer; — առնուլ, prendre des amers.

Դառնամոյն a. qui a du venin amer, très-venimeux.

Դառնալի a. plein d'amertume.

Դառնակսկիւթ a. de la plus vive douleur, d'une douleur amère, très-douloureux, poignant, cuisant; — ցաւ, vive douleur, douleur poignante, cuisante.

Դառնակոծ a. déploré avec beaucoup d'amertume.

Դառնահամ a. qui a un goût amer.

Դառնահառաչ a. qui soupire amèrement.

Դառնահոսան a. qui verse ou fait couler des larmes amères.

Դառնահոտ a. V. Գարշահոտ; rigoureux.

Դառնաղէտ a. très-malheureux, funeste.

Դառնամաշակ V. Դառնահամ.

Դառնամ, դարձայ vn. retourner, être de retour, revenir sur ses pas; tourner, se

tourner, se retourner; devenir, redevenir; tourner, faire un tour, un circuit; — իհաւատս, se convertir; — իբրիստոնէութիւն, se faire chrétien; իդառնալն, de retour; ընդդէմ —, s'opposer, devenir ennemi, hostile; ի— տարւոյն, l'année suivante; — իկողմն ուրուք, tourner du côté de qn., prendre son parti; դառնայ գլուխ նորա, la tête lui tourne; դարձաւ յիս զօրութիւն իմ, j'ai retrouvé toute ma force; դարձաւ օրն, il se fait tard, il est tard; իգուծ —, avoir pitié.

Դառնամահ a. d'une mort douloureuse, violente; — սատակումն, mort tragique; — մեռանել, mourir de mort violente, douloureusement.

Դառնամաղձ a. mélancolique.

Դառնանամ, ացայ vn. devenir amer, prendre un goût amer; մց. s'aigrir, être aigri, irrité, exaspéré, s'irriter, se dépitier; s'envenimer, s'empoisonner; դառնացեալսրտիւ բարբառել, parler avec aigreur; — յարտասուս, se sonde en larmes.

Դառնաշունչ a. qui souffle violemment, violent.

Դառնապէս adv. amèrement; — լալ, pleurer —.

Դառնապտուղ a. dont le fruit est amer.

Դառնասիրտ a. qui a le cœur dur, aigri.

Դառնացող, ագ a. qui aigrit, qui exaspère; pervers.

Դառնացուցանեմ, ուցի va. rendre amer; fig. aigrir, irriter, exaspérer, dégoûter; envenimer, empoisonner.

Դառնացուցիչ a. qui rend amer; qui aigrit, qui empoisonne.

Դառնենի a. dont les fruits sont amers.

Դառնիճ, նճի s. bot. picris.

Դառնորակ V. Դառնահամ.

Դառնութիւն s. amertume; fig. amertume, fiel, humeur, aigreur; amertume, affliction; — ք կենաց, les amertumes de la vie.

Դաս, ուց s. cohorte, bande, troupe, compagnie; classe, rang, ordre; leçon, cours; — եկեղեցւոյ, chœur; — ասել, dire, réciter sa leçon; faire un cours; ուսանել՝ գիտել զ— իւր, apprendre ou étudier, savoir sa leçon; — տալ, donner une leçon, des leçons, faire un cours; — բնագիտութեան, cours de physique.

Դաս Դաս, Դասադաս adv. par troupes, par bandes, en foule, en masse.

Դասալիք s. déserteur, transfuge; — լինել, abandonner son rang, quitter son poste, désert.

Դասալքութիւն s. désertion.

Դասակ, ագ s. troupe, troupeau, bande, compagnie.

Դասակարգ s. classe, ordre.

Դասակարգեմ, եցի va. clas-

ser, mettre en ordre, arranger, organiser.

Դասակարգութիւն s. classification, ordre, arrangement; hiérarchie; catégorie.

Դասակից s. de la même classe, camarade de classe.

Դասակցիմ, ցեցայ vn. être dans la même classe.

Դասապետ, ագ s. commandant d'une cohorte; maître du chœur, de chapelle, le grand chantre.

Դասառութիւն s. cours.

Դասատու, ագ s. professeur.

Դասատուն, տան s. classe.

Դասատուութիւն s. cours; — բնալուծութեան, cours de chimie.

Դասարան, ագ s. classe.

Դասաւորեմ V. Դասեմ.

Դասաւորութիւն V. Դասակարգութիւն.

Դասեմ, եցի va. mettre en ordre, ordonner, arranger, disposer; mettre au rang, au nombre de, ranger parmi; — իմիւ ընտրելոց, ranger parmi les élus.

Դաստակ, ագ s. poignet.

Դաստակերտ, ագ s. ferme; château, villa; édifice, monument; ouvrage; ville.

Դաստապան, ագ s. poignée, manche.

Դաստառակ, ագ a. essuie-mains, serviette.

Դաստիարակ, ագ s. éducateur, précepteur, gouverneur, instituteur, mentor.

Դաստիարակեմ, եցի va.

donner l'éducation, élever; բարւոք —, bien élever, donner une bonne éducation.

Դատախազական և. éducation; բարեխնամ —, — soignée; բարեսնունդ —, bonne —; յոռի —, mauvaise —; լալ — առնուլ տալ, recevoir, donner une bonne —.

Դատ, ից և. procès, cause; jugement; — առնել, juger, rendre jugement, justice, faire droit; — դնել՝ վարել, faire, intenter un procès, plaider, être en procès, entrer en jugement avec; ի— կոչել, appeler, citer, traîner en justice; — տալ՝ հաշուցանել, rendre compte, recevoir sa condamnation, subir sa peine, porter la peine de son crime; զ— Տեառն դատել, défendre la cause de Dieu; կորուսանել՝ շահել զ—, perdre, gagner son procès, sa cause; — արա ընդ իս եւ ընդ նա, soyez juge, décidez entre lui et moi.

Դատախազ, ից և. plaideur, plaidant, plaignant, requérant; — լինել V, Դատախազեմ.

Դատախազեմ, եցի vn. plaider contre, être en procès avec, intenter un procès, requérir, porter plainte.

Դատախազուծիւն և. contestation en justice, action, poursuite en justice, jugement.

Դատակից և. plaidant.

Դատակնիք, կնքի, կնքաւ և. sentence; տալ —, prononcer une —.

Դատապարտ, ից և. condamné; և. crime, forfait; — առնել, condamner; — լինել, être condamné.

Դատապարտեալ և. condamné.

Դատապարտելի և. condamnable.

Դատապարտեմ, եցի va. condamner; իմահի —, condamner à mort.

Դատապարտիչ և. qui condamne.

Դատապարտութիւն և. condemnation,

Դատաստան, աց և. jugement; procès, cause; tribunal; կոչել ի—, assigner, citer en justice; — առնել, * — կտրել, juger, rendre justice; յաղթել ի դատաստանի, gagner sa cause, son procès.

Դատաստանագիրք, գրոց և. code de procédure,

Դատաստանական և. judiciaire.

Դատաստանարան, աց և. tribunal, palais de justice.

Դատակնիք, հաւաց և. sentence; — հատանել, prononcer une sentence.

Դատարկ, աց և. vide; vacant, inoccupé; oisif, inoccupé, désœuvré; inutile; — կալ, rester oisif, sans rien faire, sans travailler, demeurer les bras croisés.

Դատարկարան, ից և. qui parle de choses inutiles.

Դատարկարանեմ, եցի vn. tenir des discours inutiles.

Դատարկաբանութիւն *s. m.*
discours inutiles.

Դատարկածամ *s. loisir.*

Դատարկախոյզ *a. curieux*;
— լինել, être —; — իղձք, cu-
riosité.

Դատարկակեաց *V. Դատար-*
կանձն.

Դատարկածնուն *adv. a. les*
maines vides,

Դատարկամիտ *a. cerveau*
creux, écervelé.

Դատարկայած *V. Դատար-*
կաշքշիկ.

Դատարկանամ; ացայ *vn.*
se vider, être vide; être oisif,
désœuvré, rester les bras croi-
sés; դատարկանայ սրահն, la
salle se dégarnit, tout le monde
s'en va.

Դատարկանձն, ծունք *a. oi-*
sif, fainéant, désœuvré,

Դատարկաշքշիկ *a. flâneur,*
vagabond, badaud; — լինել,
flâner, battre le pavé, badau-
der, faire le vagabond,

Դատարկաշրջութիւն *s. flâ-*
nerie.

Դատարկապէս *adv. inutile-*
ment.

Դատարկապորտ, Դատար-
կասոռն *s. oisif, musard, flâ-*
neur, fainéant, rôdeur; —
կեանք, oisiveté, vie cagnarde,
cagnardise; — լինել, être oi-
sif, cagnarder, s'acagnarder.

Դատարկապորտութիւն *s.*
oisiveté, paresse, fainéantise.

Դատարկացուցանեմ, ուցի
va. vider, faire le vide; laisser
oisif.

Դատարկութիւն *s. vide*;
oisiveté, désœuvrement.

Դատաւոր, աց *s. juge*; —
լինել՝ կալ, être —; խիստ —,
— sévère.

Դատաւորաբար *adv. comme*
un juge.

Դատաւորական *a. de juge,*
judiciaire.

Դատաւորութիւն *s. judica-*
ture.

Դատաւիետ *a. cité en jus-*
tice, maltraité; — առնել, citer
en justice, poursuivre, mal-
traiter; — լինել, être cité en
justice.

Դատաւիետեմ *V. Դատա-*
ւիետ առնեմ.

Դատաւիետութիւն *s. procès.*

Դատեմ *V. Դատիմ.*

Դատիմ, եցայ *vn. juger*;
condamner; être en procès avec
qn.; խստիւ —, juger avec ri-
gueur, en toute rigueur; յա-
ւին դատիլ, être réduit en
cendres; հրով ի հող —, brûler;
սրով ի սուր —, passer au fil de
l'épée, tuer d'un coup d'épée;
յոգի —, blesser au vif, tuer.

Դատիչ *s. juge.*

Դատողական *a. judiciaire.*

Դատողութիւն, Դատումն *s.*
jugement; jugement, cribe-
rium.

Դար, ի *s. pente, précipice,*
bord escarpé; դարիւ եւ դարիւ
զալ, couler à pleins bords.

Դար, ուց *s. siècle*; ոսկի՝
ոսկեղինիկ —, l'âge d'or; դար-
ուց ի դարս, de siècle en siècle;
բազմայովով —ք, tant de siè-

cles; իմերում դարու, dans notre siècle; յանցելում դարու, dans le siècle passé; յիննետասներորդի դարու, au dix-neuvième siècle.

Դար a. pair; — եւ կոճատ խաղալ, jouer à pair ou non.

Դարագլուխ, գլխոյ s. époque.

Դարակ, ի s. tablette, casier.

Դարահոս առնեմ va. précipiter; — լինիմ, se précipiter, être précipité, dégringoler.

Դարահոսեմ V. Դարահոս առնեմ.

Դարան, աց s. embuscade, embûche, piège, guet-apens; armoire; — կերակրոց, buffet; — գործել՝ դնել, tendre un piège, des pièges, dresser des embûches; ի— մտանել, être, se tenir en embuscade, être au guet, être à l'affût de, s'embusquer, guetter; ի— մուծանել, իդարանի կացուցանել, embusquer, mettre en embuscade; — գործել կենաց ուրուք, conspirer contre qn., attenter à sa vie.

Դարանագործ, Դարանակալ, աց a. qui dresse des embûches, qui se tient en embuscade; — լինել V. Դարան գործել.

Դարանակալութիւն s. embûche, piège, embuscade, guet-apens.

Դարանամուտ, մտից a. qui se tient en embuscade, qui tend des pièges; — լինել, se mettre en embuscade, s'embusquer,

dresser des embûches, guetter.

Դարանայոյզ առնեմ va. faire chercher les embuscades, se garder.

Դարանիմ, եցայ vn. s'embusquer, être à l'affût, guetter; obséder.

Դարապան, աց s. portier, concierge.

Դարապետ, աց s. chef des portiers.

Դարապղպեղ s. piment

Դարաստան, աց s. jardin.

Դարաւանդ V. Դարեւանդ.

Դարափն s. rive, bord.

Դարափոս, Դարափոր, ից s. cavité, creux, caverne.

Դարբին, բնաց s. serrurier; forgeron.

Դարբնեմ, եցի va. faire le serrurier, forger.

Դարբնոց, աց s. boutique de serrurier; forge.

Դարբնութիւն s. serrurerie, état de serrurier, de forgeron.

Դարգճակալ V. Դարկճակալ.

Դարեմ, եցի vn. demeurer, rester.

Դարեւանդ, աց s. penchant, pente; précipice; ի— բլրոյ, sur le penchant d'une colline; ի— լեռին, dans la pente de la montagne.

Դարիճենիկ s. cannelle.

Դարկճակալ a. alité.

Դարծ, ից s. tour, retour; conversion; — փոխարինի, récompense, compensation; — առնել, retourner, être de retour; faire retourner, ren-

voyer; — տալ, retourner; ի-
դարձին իմում՝ իւրում, à mon,
à son retour; մինչեւ ի— գա-
լըստեան մերոյ, jusqu'à notre
retour; իդարձի տարւոյս,
l'année prochaine; *—ի գալ,
se convertir; *—ի բերել, con-
vertir.

Դարձադարձ *s.* retour; re-
chute; — առնել, retourner
plusieurs fois, tourner.

Դարձադարձիմ *V.* Դարձա-
գարձ առնեմ.

Դարձառած *a.* routinier.

Դարձարածուծիւն *s.* rou-
tine.

Դարձեալ *adv.* de nouveau,
derechef, encore une fois, bis.

Դարձընմաց լինիմ *vn.* re-
tourner en courant.

Դարձուած, *ng s.* tour, re-
tour; tournure; récompense;
réponse; détours; — բանից,
phrase, tournure de phrase.

Դարձուցանեմ, ուցի *va.*
tourner, retourner; détourner;
rendre, restituer; ramener;
convertir; — իյաւատս, con-
vertir; — յետս, rendre, res-
tituer; — գաչս յուրուք, dé-
tourner les yeux de qn.; իբաց
—, détourner; գաչս իբաց —,
détourner les yeux, se détour-
ner vers.

Դարման, *ng, ից s.* remède,
ressource, expédient; cure,
traitement; réparation; soin;
nourriture; entretien; — տա-
նել, remédier, porter remède,
avoir soin de.

Դարմանական *a.* remédia-
ble, curable.

Դարմանաւոր, Դարմանելի
a. remédiable, curable, rép a-
rable.

Դարմանեմ, եցի *va.* rem é-
dier, réparer; traiter; avoir
soin, soigner, nourrir, entre-
tenir.

Դարմանիչ *a.* qui a soin, qui
nourrit; curatif, réparateur.

Դարմանոց, աջ *s.* hospice.

Դարմանութիւն *s. m.* cure,
traitement.

Դարշոյն *s.* poignard.

Դարշունակալ *a.* qui porte
un poignard, armé de poi-
gnard.

Դարպաս *s.* palais, cour.

Դաւ, ոյ, ով *s.* embûche,
piège, guet-apens; fraude,
machination, complot, conspi-
ration, trahison, perfidie, arti-
fice, niche, trame; — գործել,
comploter, conspirer, machi-
ner, tramer, attenter à; — ան-
ծին առնել, se tuer; — է, nous
sommés trahis; — է, — է, tra-
hison! trahison! դաւով, par
trahison, par surprise, in si-
dieusement, de dessein prém é-
dité.

Դաւանան, աջ *a.* conspira-
teur, conjuré, cabaleur, traf-
tre, insidieux; — լինել *V.* Դա-
ւանանեմ.

Դաւանանեմ, եցի *va.* cons-
pirer, comploter, cabaler, con-
jurer, machiner, trahir, tra-
mer, attenter à, surprendre,
faire mourir, massacrer.

Դաւաճանող V. Դաւաճան.

Դաւաճանութիւն s. conspiration, complot, conjuration, cabale, trahison, fausseté; — ղնել V. Դաւաճանեմ.

Դաւանեմ, եցի, Դաւանիմ, եցայ vn. confesser, avouer, professer, protester, faire profession; — զհաւատս, professer une religion.

Դաւանութիւն s. confession, protestation; — հաւատոյ, profession de foi; — առնել տալ, faire profession, la profession.

Դաւանք V. Դաւ; առ ի դաւանս, pour trahir; դաւանօք, par des trahisons, par des artifices.

Դաւեմ V. Դաւաճանեմ; — անձին, attenter à sa vie.

Դափ s. tambour de basque.

Դափեմ, եցի vn. battre on jouer du tambour de basque.

Դափիւն s. le son du tambour de basque; tapage, bruit.

Դափնի, նոյ s. laurier.

Դափք հատանեմ vn. taper ldu pied, frapper, creuser la terre (en parlant d'un cheval).

Դդմաց, ի s. macaroni.

Դդմենի, նոյ, նեաց s. citrouille, courge (plante).

Դդմ, դդմոյ s. citrouille, courge (fruit); gourde, calabasse; — դառն, coloquinte.

Դգալ, ի s. cuiller.

Դեգ V. Դագ.

Դեգերանք, նաց s. temporisation, retard, lanternerie; occupation, passe-temps; séjour.

Դեգերիմ, եցայ vn. flâner, lanterner, passer le temps; séjourner, demeurer; se livrer à, s'occuper de, s'appliquer à; hanter, fréquenter.

Դեգերումն V. Դեգերանք.

Դեդեւեմ, եցի va. faire vaciller ou chanceler, branler, agiter, secouer.

Դեդեւիմ, եցայ vn. vaciller, chanceler, branler, se balancer; դեդեւելն բարձք ոտից նորա, il sentait ses genoux chancelants.

Դելիին, փինաց s. zool. dauphin.

Դեկտեմբեր, ի s. décembre; յամսեանն — ի, au mois de —.

Դեհ s. côté, partie, contrée.

Դեհկանութիւն V. Կողմնակալութիւն.

Դեհյաւտ V. Կողմնակալ.

Դեղ, ոց s. remède, drogue, médicament, médecine; poison, venin; encre; teinture, couleur; herbe; amulette, talisman; — տալ, donner un remède, administrer des médicaments; — առնուլ, prendre un remède, des remèdes; prends du poison; անոյշ՝ դառն՝ սաստիկ՝ զօրաւոր՝ ազդու —, remède doux, amer, violent, puissant, efficace; — դաւար, herbe tendre, verdure; արքուցանել — մահու, faire boire du poison, empoisonner; ըմպել — մահու, boire un poison mortel; — դարմանոյ գտանել, trouver un remède, remédier.

Դեղագործ, աց s. pharm-

clen, apothicaire; empoisonneur; celui qui prépare du poison.

Դեղագործութիւն *s. pharmacie, apothicairerie.*

Դեղախունկ *V. Դեղնախունկ.*

Դեղակուր առնեմ *va. empoisonner; — լինիմ, être empoisonné.*

Դեղամիտ, ից *s. pilulé.*

Դեղափաճառ *V. Դեղագործ.*

Դեղատու, աջ *s. celui qui donne, administre des médicaments, du poison; celui qui compose des breuvages magiques, sorcier.*

Դեղատուութիւն *s. l'action de médicamenter, emploi de médicaments; empoisonnement; emploi de breuvages magiques, sorcellerie.*

Դեղարան, աջ *s. pharmacie.*

Դեղեմ, եցի *va. empoisonner; administrer des drogues, des médicaments, médicamenter, droguer; ensorceler par des breuvages magiques, ensorceler; peindre, colorier.*

Դեղմափ *V. Անդեղայ.*

Դեղին, դնոյ, դնի *a. jaune.*

Դեղծ, ից *s. pêche.*

Դեղծան *a. jaunâtre, blond;*

— հերք, cheveux blonds; — հասկէ հունձք, jaunes épis, blonde, jaune moisson.

Դեղծանամազ *a. qui a les cheveux blonds.*

Դեղծանիկ *a. blond; — փարսիցն գիտակէ, ses cheveux blonds; s. serin, canari.*

Դեղծի, ձւոյ *s. pêcher.*

Դեղնագոյն *a. de couleur jaune, jaune.*

Դեղնախունկ, Դեղնդեղ *s. ocre.*

Դեղնիմ, նեցայ *vii. jaunir; pâlir; դեղնեալ դէժք, figure pâle.*

Դեղնութիւն *s. m. couleur jaune; pâleur.*

Դեղնուց *s. jaune d'œuf.*

Դեղոտ, ից *a. venimeux.*

Դեղորայք, բէից *s. drogues, médicaments, remèdes.*

Դեն, ից *s. religion, croyance, secte.*

Դենար, ի *s. denier.*

Դենպետ, աջ *s. chef de religion, de secte.*

Դեռ, — եւս, *adv. encore; récemment, nouvellement; դեռ եւս ունենտանանայ, à peine âgé de dix-huit ans*

Դեռարողբոյ, Դեռարոյս, Դեռարուսիկ *a. poussé, né ou produit récemment, jeune, nouveau; — դալարիք, herbes naissantes; — ծաղիկ տունկ, jeune fleur, plante.*

Դեռարեւ *a. récent, nouveau; adv. récemment, nouvellement.*

Դեռախօս *a. qui a commencé à parler récemment.*

Դեռածաղիկ *a. fleuri récemment.*

Դեռածին *a. nouveau-né.*

Դեռակիմ *a. frais; — կամն՝ ձու, du lait, œuf frais*

Դեռակիրթ *a. peu exercé, nouveau, novice.*

Դեռահասակ a. jeune.

Դեռահաւատ a. néophyte, nouveau converti.

Դեռամուսին a. nouveau marié, nouvelle mariée.

Դեռավարժ V. Դեռակիրձ.

Դեռափթիթ a. nouvellement éclos, à peine éclos ou épanoui, naissant; — ծաղիկ, fleur naissante, tendre.

Դեռընտիր s. conscrit.

Դեսպակ, աց s. palanquin, litière.

Դեսպան, աց s. ambassadeur.

Դեսպանագնաց լինիմ vn. aller en ambassade.

Դեսպանաժողով, ոյ s. congrès.

Դեսպանատուն, տան s. ambassade, hôtel de l'ambassade.

Դեսպանութիւն s. ambassade.

Դեսպանութի sf. ambassade.

Դերանուն, նունաց s. pronom.

Դերանունական a. pronominal.

Դերասան s. acteur, actrice.

Դերաքրիստոս, ի s. faux christ.

Դերբայ, ի s. gram. gérondif.

Դերբուկ, բկաց a. raboteux, inégal, scabreux; s. endroit scabreux, ruine scabreuse, décombres.

Դերեւ a. inculte, qui est en friche; ի— ելանել, n'aboutir à rien, échouer, manquer, être frustré; ի— ելանէր ամենայն

ականալութիւն նորա, ses espérances s'évanouissaient; ի— ելին խորհուրդք նորա, ses projets furent vains; ի— հանել, rendre vain, déjouer, faire échouer, frustrer, désappointer, priver, détruire; ի— հանել գոյս՝ զականալութիւն ուրուք, tromper l'attente, l'espérance, l'espoir ou les espérances de qn.

Դերեւանամ V. Իդերեւելանեմ; Դերեւացեալ յոյս, espérance trompée, déception.

Դերեւանք, նաց s. inutilité; privation, manque.

Դերեւացուցանեմ V. Իդերեւելանեմ.

Դերեւեմ V. Իդերեւելանեմ.

Դերձակ, աց s. tailleur.

Դերձակութիւն s. état de tailleur.

Դերձան V. Ասդանի.

Դեւ, դիւաց s. démon, diable; esprit, génie.

Դէզ, դիզի s. amas, tas, monceau, pile.

Դէզադէզ a. entassé; adv. en tas, en masse.

Դէմ, դիմի V. Դէմք; — դնել, se diriger vors, s'adresser; — ընդ —, adv. prép. face à face, vis-à-vis, en face; — յանդիման, adv. en face, face à face, vis-à-vis; ouvertement, en face; q— ունել, faire face, tenir tête, ferme ou bon, résister, s'opposer; իդիմի հարկանել, faire front, se heurter, heurter, attaquer de front, affronter l'ennemi, combattre, se battre, en venir aux mains.

Դէմք, դիմաց s. visage, figure, face; air, mine, contenance, apparence; personne; part; sens, intention; դեղնեալ ou այլագունեալ՝ առոյգ տխուր՝ զուարթ ou զուարթատեսիլ՝ խոժոռ՝ խորշում —, figure pâle, fraîche, triste, se-reine, sévère, ridée; — բանի, intention; բերել զդէմս ուրուք, représenter qn., avoir l'air de qn.; մեռելատիպ՝ այլանդա-կեալ —, visage mourant, défiguré; — նորա բոցագոյն, son visage était enflammé; ցաւ դառնակսկիծ իդէմս նորա նկարեալ, une douleur amère était peinte sur son visage; այլայլեցան — նորա, son visage s'altéra, parut troublé; որչափ դիմաց էր նշանակել, à ce qu'il semblait, à ce qu'on pouvait juger de sa figure; շրջէր գոյն դիմաց նորա, son visage changeait de couleur; պարզեցան՝ զուարթացան — նորա, son visage devint serein, gai; իդէմս, dans ou en la per-sonne; իդէմս քահանայապե-տին, en la personne du grand prêtre; իդէմս ածել՝ բերել, re-présenter, rappeler; իդիմաց, de la part; իդիմաց ժողովոյն, de la part de l'assemblée; իդիմաց իմոց, de ma part.

Դէպ, դիպի, դիպում s. con-venable, propre, apte, oppor-tun; s. accident, cas, événe-ment, hasard; — լինել, se passer, arriver, avoir lieu, sur-venir; ի— գալ՝ ելանել՝ պա-

տահել, convenir, venir ou être à propos, assortir; ի— է, il convient, il est à propos, il est convenable, il est juste, il faut; — է, il est possible; — եւ —, catégorique, très-convenable; ինձ ի— գայ այս, cela me con-vient, m'arrange; ոչ է ի—, il ne convient pas, il ne faut pas; — եղեւ ինձ, il m'est arrivé; — եղեւ իմիում տուրք, il ar-riva un jour; ի— ժամու՝ ժա-մանակի, à propos; — ժամա-նակ, occasion favorable; որ-պէսզիարդ դէպն տայր, au ha-sard, comme à l'aventure; — տալ, arriver, avoir lieu; եմէ — տացէ, si par hasard; — Թուիլ, paraître convenable; V. Դէպք.

Դէպ prép. vers, envers; — արեգական, vers le soleil.

Դէպուդէպ adv. attentive-ment, fixement; — նկատել, fixer, regarder avec attention.

Դէպուդիդ adv. droit, tout droit, directement, droite-ment; dans la direction de; — դիմել ինպատակն, aller droit au but; — գնալ ուրեք, aller tout droit à.

Դէպք, դիպաց s. pl. les événements, circonstances, aventures, accidents, cas; faits; — բարեպատեհ, occasion; ըստ դիպաց, իդիպաց իմն, par ha-sard, par l'effet du hasard, par accident, à l'aventure; այնպէս — իբարի յաջողեցին փութոյ նոցա զի, leurs démarches réussirent si bien que; զի՞նչ

առնել իցէ ինոյնպիսի դէպս, que faire en pareil cas? տա-
րորինակ են —ն, le cas est ex-
traordinaire; — իրաց, les faits,
les suites, les événements; ըստ
դէպս իրաց, suivant les objets
qui se présentent; որում —
իջարիս ելցեն լինել քեզ հայր,
qui aura le malheur d'être
votre père; — ժամանակին, les
circonstances; — կենաց, les
circonstances de la vie; իդէպս
ինչ, en certains cas, en cer-
taines circonstances; դիպաց
են ազգասիք եմէ չախալէ, c'est
un hasard s'il ne se trompe
pas; յայլ եւ այլ դէպս, en dif-
férentes occasions; V. Դէպ.

Դէտ, դիտի, տաց s. obser-
vateur, surveillant; sentinelle,
gardien; espion, mouchard,
émissaire; but que l'on vise;
observatoire, guérite, tour; —
կալ իմիք, être attentif à, ob-
server; ակնարկութեան ուրուք
ժայրիւք աչացն կալ —, consul-
ter qu. des yeux.

Դէտակն ունիմ vn. regarder
avec attention, observer, être
en observation, faire le guet,
être aux aguets; դէտակն իվեր
ամբառնալ, élever les yeux,
regarder attentivement; դէ-
տակն կալեալ սպասել, être
dans l'attente; դէտակն իվե-
րալ դնել, mettre attention;
— կալ, être attentif, observa-
teur; — կալեալ հայել յոր, te-
nir les regards attachés sur
qn.; — կալեալ մնայր իւր
վէճոյն, impatient, inquiet,

dans l'attente d'une décision.

Դընդըչումն s. murmure
(d'un ruisseau).

Դժբախտ, Դժբաղդ a. mal-
heureux, infortuné.

Դժբախտաբար անv. mal-
heureusement, par malheur.

Դժբախտութիւն s. malheur,
infortune; — Ե հանդիպել,
avoir un malheur; * — ունե-
նալ, avoir un. du malheur.

Դժգմիմ, Դժգմիմ V. Գըժ-
դմիմ.

Դժգմնութիւն V. Գժդմնու-
թիւն.

Դժգոհ, անց s. mécontent; —
լինել, être mécontent de.

Դժգոհութիւն s. méconten-
tement.

Դժգոյն V. Գուռատ.

Դժգունութիւն V. Գուռա-
տութիւն.

Դժխեմ a. méchant, cruel.

Դժխեմութիւն, Դժխմութիւն
s. méchancelé, cruauté.

Դժկամակ a. mécontent, de
mauvaise volonté, mal disposé,
irrité, fâché, déplaisant, désa-
gréable, fâcheux, importun;
— լինիմ V. Դժկամակեմ; —
առնեմ, mécontenter, désob-
liger.

Դժկամակեմ, եցի, Դժկա-
մակիմ, եցայ vn. être irrité
contre qn., lui en vouloir, bou-
der, s'aigrir, se formaliser, se
piquer, s'offenser; անց հան-
ցեմ, de qch., être mé-
content, fâché, choqué, de
mauvaise humeur, être indis-
posé contre, avoir de la répu-

gnance, prendre la mouche, trouver mal, mauvais.

Դժկամակից լինիմ V. Դժկամակեմ.

Դժկամակութիւն s. m. mauvaise volonté, répugnance, déplaisir, dégoût, aversion. désagrément, bouderie, mécontentement, contrariété, déplaisance, fâcherie.

Դժնահայեաց a. qui a un regard affreux, des yeux hagards, farouches, qui a un visage rébarbatif ou refrogné; — աչք, regards farouches.

Դժնդակ, աջ a. fâcheux, pénible, affligeant, désagréable, rebutant, incommode, difficile, fatigant, gênant, choquant, étrange, révoltant, atroce, affreux, tuant; d'une humeur difficile. maussade, rébarbatif, acariâtre, hargneux, dur, méchant, cruel, intraitable; — ցաւք, horribles douleurs; վիշտս —ս հասուցանել ումեք, faire souffrir à qn. des maux extrêmes; Թախիծք —ք, tristesse noire.

Դժնդակութիւն s. dureté, cruauté, atrocité, rigueur; difficulté, désagrément, grieveté, ennui.

Դժնեայ, նէից V. Դժնդակ; — աչք, regard, yeux austères; դալուկն —, pâleur affreuse, lividité.

Դժնէութիւն V. Դժնդակութիւն.

Դժնիկ, նկաց s. nerprun.

Դժոխ V. Դժնդակ.

Դժոխարոյժ a. difficile à guérir.

Դժոխազնեայ a. infernal; — ժանսք՝ հիւաղք, furies infernales, furies.

Դժոխաւոր a. désagréable, affreux à entendre.

Դժոխական a. infernal.

Դժոխականն s. le démon, le diable.

Դժոխակուլ a. dévoré par l'enfer.

Դժոխային a. infernal.

Դժոխադեսիլ a. affreux à voir, hideux.

Դժոխաբար, ի s. pierre infernale.

Դժոխականի a. très-difficile à monter ou à sortir.

Դժոխերասան a. difficile à brider, indocile, indomptable.

Դժոխբեր a. insupportable, très-dur, atroce, triste; — կեանք, vie affreuse; — ցաւք, cruelle douleur; զի՛ — է անյուսութիւն, oh! qu'il est cruel de ne plus espérer!

Դժոխորովայն a. vorace, glouton.

Դժոխք, ոչ s. enfer; երթալ ի դժոխս, aller en —, aux enfers; հուր՝ տանջանք դժոխաց, les feux, les supplices de l'enfer.

Դժուար, աջ a. difficile; — է, il est —; չէ ինչ —, il n'est pas —; —ք s. lieu escarpé, rocher.

Դժուարաբան, ից a. difficile à entendre, obscur.

Դժուարաբառնալի a. difficile à porter, à enlever.

Դժուարաբեռն *a.* très-lourd, onéreux, accablant.

Դժուարաբոյժ *a.* difficile à guérir.

Դժուարագիտ, ից *a.* difficile à trouver, rare.

Դժուարագիտութիւն *s.* rareté.

Դժուարազնալի, Դժուարազնաց *a.* difficile à marcher, impraticable.

Դժուարագործ *a.* difficile à faire, pénible.

Դժուարաժայռ *a.* escarpé, ardu; — լեռն, montagne escarpée, ardue.

Դժուարալոյժ *a.* difficile à dénouer, à expliquer.

Դժուարալուր *a.* difficile à entendre; dur d'oreille, sourd.

Դժուարախիլ *a.* difficile à arracher.

Դժուարածին *a.* qui accouche difficilement.

Դժուարակատար *a.* qui s'exécute difficilement, impraticable, inexécutable.

Դժուարակիր, կրաց *a.* difficile à porter, à supporter, onéreux, importun, difficile, pénible, fâcheux.

Դժուարակնհիւն *a.* épineux, plein de difficultés, d'embarras, très-compliqué, embarrassé; — իբր՝ գործ, affaire épineuse.

Դժուարակոխ *a.* difficile à pénétrer, raboteux, impraticable.

Դժուարահան *a.* difficile à

contenter, exigeant, mécontent.

Դժուարահաս *a.* difficile à atteindre, à comprendre.

Դժուարահաւան *a.* incrédule.

Դժուարահաւատ *a.* difficile à croire.

Դժուարահաւաք *a.* difficile à rassembler.

Դժուարամտոյց *a.* d'un abord difficile, inabordable, inaccessible.

Դժուարամարս *a.* difficile à digérer, indigeste.

Դժուարամարսութիւն *s. m.* difficulté à digérer, indigestion

Դժուարամիտ *a.* incrédule.

Դժուարամուտ *a.* difficile à entrer, inaccessible.

Դժուարայաղթ *a.* difficile à vaincre.

Դժուարանամ, ացայ *vn.* devenir difficile; éprouver de la difficulté, se fâcher, s'indigner.

Դժուարաշարժ *a.* difficile à mouvoir.

Դժուարաշնչութիւն *s.* difficulté de respirer, asthme.

Դժուարապահ *a.* difficile à garder, à conserver.

Դժուարաջնջելի *a.* difficile à effacer.

Դժուարապատում *a.* difficile à raconter.

Դժուարաջինջ *a.* difficile à effacer.

Դժուարատես *a.* difficile à voir, invisible.

Դժուարարգել *a.* difficile à empêcher, à contenir.

Դժուարարթուն **a.** difficile à se réveiller, profond.

Դժուարացուցանեմ, ցուցի **va.** rendre difficile.

Դժուարաւ **adv.** difficilement, avec peine; — գնալ՝ խօսել, avoir de la peine à marcher, à parler.

Դժուարաքայլ **a.** qui fait difficilement ses pas.

Դժուարաքիրտն **a.** très-pénible; — վաստակ, travail ardu.

Դժուարաքնին **a.** difficile à examiner.

Դժուարընդել **a.** difficile à s'appropriiser, à se familiariser.

Դժուարընկալ **a.** qu'on reçoit difficilement, inadmissible.

Դժուարիմ, բեցայ **vn.** éprouver de la difficulté; supporter avec peine, avoir quelque répugnance à, s'indigner, être fâché, indigné, se fâcher.

Դժուարիմաց **a.** difficile à concevoir, ardu, inintelligible.

Դժուարին **a.** difficile; pénible, fâcheux, épineux, délicat; — է, il est difficile, on a peine à; ոչ ինչ — է քեզ, il ne vous est pas difficile, il vous sera aisé de; դժուարինս խընդ-բեցեր, tu m'as demandé une chose difficile; — լինել, être difficile; être gravement malade.

Դժուարորս **a.** difficile à prendre à la chasse ou à la pêche; difficile à saisir.

Դժուարութիւն **s.** difficulté; mécontentement, contrariété;

բառնալ զ—, soulever la difficulté, aplanir les difficultés; — կրել, éprouver, essayer des difficultés; — ս հանել, faire difficulté, susciter des difficultés; յաղթել — եց, vaincre, surmonter les difficultés; բայց ոչ առանց — է, mais non sans peine, mais avec quelque peine; բազում — է կարաց, il a eu beaucoup de difficulté, il eut une peine extrême.

Դժուարութիւն **a.** difficile à apprendre; qui apprend difficilement.

Դժուարուտ **a.** raboteux, scabreux, impraticable.

Դժուարք **V.** Դժուար **s.**

Դժպատեհի **a.** indécent, inconvenant, indigne, déplacé, absurde; — Թուէր նմա, il trouvait mauvais, il ne trouvait pas bien que; — է ինձ, il est indigne de moi; — վարկանել, juger indigne, dédaigner.

Դժպատեհութիւն **s.** inconvenance, inconvenients.

Դժպիտի **a.** incommode, désagréable, triste, odieux, insupportable, disgracieux; — էր ինձ, il m'était importun, odieux, je ne pouvais pas le souffrir, il me déplaisait; տեսի — լեալ բազմաց զբանս իմ, j'aperçus beaucoup de gens qui ne pouvaient goûter mes paroles.

Դժպիտութիւն **s.** contrariété, méchanceté, mauvaise humeur.

Դժբամիտ **a.** perfide, traître.

Դժբանք V. Դրժանք.

Դժբեմ, Դժբող, Դժբողու-
թիւն V. Դրժեմ, etc.

Դի, ոց s. cadavre, mort.

Դիազարդ, աց a. celui qui
embaume les morts.

Դիազերժ առնեմ va. dé-
pouiller un mort.

Դիաթաղ, աց s. fossoyeur.

Դիաթաւալ a. roulé, étendu
comme un mort; — կացուցա-
նել, — յերկիր կործանել, éten-
dre mort sur la place, étendre
comme un mort, tuer raide;
— կացուցանել իփոշուշ, éten-
dre mort dans la pousière;
յերկիր անկեալ — խաղալ, —
յերկիր անկեալ մեռանել, tom-
ber raide mort, être tué raide,
demeurer raide mort sur la
place.

Դիակապուտ, պտաց, ից a.
qui dépouille les morts.

Դիակիր, կրաց a. qui porte
les morts.

Դիակն, կանց s. cadavre.

Դիակնանամ, ացայ vn. de-
venir comme un cadavre.

Դիակողոպուտ V. Դիակա-
պուտ.

Դիակոյտ, կուտի s. amas
de cadavres.

Դիահանութիւն, Դիահանք,
հանաց s. convoi, funérailles,
obsèques.

Դիանամ V. Դիեմ.

Դիապաշտութիւն s. idolâ-
trie.

Դիապատիկ V. Դիազարդ.

Դիասնունդ, Դիասուն լի-
նիմ, têter, être nourri de lait.

Դիացիկ V. Դիեցիկ.

Դիդրաքմայ, ից s. m. di-
drachme.

Դիեմ, եցի va. têter, pren-
dre le sein.

Դիեցիկ a. qui tète du lait;
— մանուկ՝ գառն, enfant,
agneau encore à la mamelle.

Դիեցումն s. l'action d'allai-
ter, de têter.

Դիեցուցանեմ, ուցի va. al-
laiter, donner le sein, faire té-
ter, donner à têter.

Դիզադէզ V. Դէզադէզ.

Դիզանամ, ացայ vn. s'en-
tasser, se mettre en tas, s'a-
masser. s'accumuler; — հե-
րաւ, se hérissier, se dresser;
բտմնեալ դիզացան բաշք ա-
ռիւծուն, le lion hérissa sa cri-
niere.

Դիզանեմ, դիզի va. entas-
ser, amasser, cumuler, accu-
muler; դիզանէր լիկերայ նորա
ամբոխն, la foule le pressait.

Դիզանիմ V. Դիզանամ.

Դիզեմ V. Դիզանեմ.

Դիմարանեմ, եցի va. con-
tredire, contester.

Դիմարանութիւն s. contra-
diction, contestation.

Դիմազբաւ a. qui s'expose,
qui s'aventure, aventureux,
résolu, hardi; adv. hardiment;
— լինիմ V. Դիմազբաւեմ; —
եղէ իկուի ընդ նմա, je me
suis exposé dans un combat
avec lui; — ահագին վտա-
նաց, s'exposant aux plus
grands dangers.

Դիմազբաւեմ, եցի, Դիմա-

գրաւիմ, եցայ vn. s'exposer, se hasarder, affronter, s'aventurer, braver, défier, se risquer, attaquer avec intrépidité, s'engager, se jeter.

Դիմագրաւումիւն s. hardiesse, bravoure, défi.

Դիմադարձ, աց a. qui s'oppose, qui fait de l'opposition, opposant, adversaire; — լինել, s'opposer, résister à, s'élever, se soulever contre, faire de l'opposition.

Դիմադարձեմ V. Դիմադարձ լինիմ.

Դիմադարձումիւն s. résistance, opposition; obstacle.

Դիմադրեմ V. Դիմադարձ լինիմ.

Դիմադրումիւն V. Դիմադարձումիւն.

Դիմազուրկ a. gram. impersonnel, unipersonnel.

Դիմակ, աց s. face, visage, image; masque; — ս արկանել, se couvrir d'un masque, se masquer; բառնալ գ—, lever le masque.

Դիմակալ լինիմ, Դիմակալեմ, եցի vn. s'opposer, résister, se mettre en opposition avec, tenir bon ou ferme, tenir tête, montrer ses dents.

Դիմակաց V. Դիմադարձ.

Դիմակաւոր, աց a. masqué.

Դիմակաւորումիւն s. mascarade.

Դիմահաջ a. qui s'oppose ou résiste, opposant; opaque.

Դիմահարումիւն s. résistance; opacité.

Դիմամարտ V. Ընդդիմամարտ; — լինել, s'opposer, résister.

Դիմառնումիւն sm. prosopopée.

Դիմեմ, եցի vn. courir, se lancer, s'élancer, fondre, se jeter sur, se précipiter, se porter à, vers, tendre à; récupérer, avoir recours, s'adresser à, se jeter entre les bras de qn., y chercher un appui.

Դիմեցումն s. mouvement pour s'élancer, élan, essor; tendance, impulsion; recours.

Դիմեցուցանեմ, ուցի va. faire courir, lancer.

Դիմումն V. Դիմեցումն.

Դիպակ, աց s. brocart.

Դիպակագործ a. fait en brocart.

Դիպահ sm. arrêts; maison d'arrêt; իդիպահոջ, aux arrêts; դնել՝ արկանել իդիպահոջ, mettre aux arrêts.

Դիպածգումիւն s. l'adresse de tirer de l'arc.

Դիպադեղն, դանց a. adroit à tirer de l'arc, adroit archer.

Դիպան a. opportun, favorable, propre; — ելանել, առ — պատահել, affronter, attaquer l'ennemi dans un moment favorable.

Դիպաւոր V. Դիպան.

Դիպեցուցանեմ, ուցի a. faire rencontrer, atteindre.

Դիպիմ, եցայ vn. se rencontrer; arriver, avoir lieu, se passer.

Դիպող V. Դիպան.

Դիպողութիւն sm. opportu-
nité.

Դիպում, ոց s. accident,
événement, hasard, rencontre;
դիպումով, par hasard.

Դիպումական, Դիպումա-
ծոյ a. accidentel, casuel, éven-
tuel, fortuit.

Դիպումն s. rencontre.

Դիտակ, աց s. but que l'on
vise; cime, sommet, le haut;
— ծաղկան, la tête d'une fleur;
observateur; aspect, vue,
taille; lunette, longue-vue; —
աստեղաց, télescope; — տեսա-
րանի, jumelle.

Դիտակագործ, Դիտակա-
վաճառ, աց s. opticien.

Դիտանոց, աց s. observa-
toire.

Դիտապատ անկանիւմ vn.
tomber raide mort, être tué
raide, demeurer raide mort sur
la place; — առնել, étendre
mort sur la place, tuer raide.

Դիտապետ, աց s. surveil-
lant; archevêque.

Դիտաւոր, աց s. surveillant,
observateur.

Դիտաւորութիւն sm. inten-
tion, dessein, but, vue; sur-
veillance.

Դիտեմ, եցի va. observer,
remarquer, examiner, étudier,
considérer; épier, guetter.

Դիտող, աց s. observateur.

Դիտողութիւն s. observa-
tion; remarque; étude; — առ-
նել, faire une —, observer.

Դիտումն s. intention, des-
sein.

Դիր, դրից s. position, si-
tuation, exposition, place;
pose; tombeau; — սապոնի,
un pain de savon; — եւ տար
առնեմ, disperser; — գրոց,
format.

Դիրտ V. Մրուր.

Դիցաբան, ից s. mytholo-
gue, mythologiste.

Դիցաբանական a. mytho-
logique.

Դիցաբանութիւն s. mytho-
logie.

Դիցախումբ a. composé des
dieux; — ատեան, assemblée
des dieux.

Դիցամուլ a. s. idolâtre.

Դիցամուլութիւն s. idolâtrie.

Դիցանոյշ, նուշից s. déesse.

Դիցանուէր a. offert aux
dieux, sacré; — անտառ, bois
sacré.

Դիցապաշտ, ից s. idolâtre.

Դիցապաշտութիւն s. idolâ-
trie.

Դիցասէր a. qui aime les
dieux, les idoles.

Դիւաբախ V. Դիւահար.

Դիւաբար adv. diabolique-
ment, comme un diable.

Դիւաբնակ a. habité par les
démons.

Դիւագին a. endiablé, fu-
rieux, enragé.

Դիւագինիւմ, նեցայ vn. en-
diabler, se donner au diable,
enrager, être furieux.

Դիւագեղաց, Դիւագեղիկ
V. Դիւահար.

Դիւակամ a. qui a une vo-
lonté diabolique.

Դիւական a. diabolique.

Դիւահաղորդ a. qui est en communication avec le démon.

Դիւահար, աց a. possédé du diable, possédé, démoniaque, endiable, énergumène.

Դիւահարեմ, եցի, Դիւահարիմ, բեցայ vn. être tourmenté par le démon, être possédé du démon, être possédé.

Դիւահարութիւն s. obsession, possession.

Դիւային a. diabolique.

Դիւան, աց s. m. archives; greffe; cabinet, divan, bureau.

Դիւանագիր a. écrit dans les archives.

Դիւանադպիր, դպրաց sm. greffier.

Դիւանամ, ացայ vn. devenir diable, se diabler, enrager.

Դիւանապան, աց, Դիւանապետ s. archiviste.

Դիւապաշտ, ից a. qui adore le démon.

Դիւապաշտութիւն s. adoration du démon.

Դիւատուր a. donné par le démon, diabolique.

Դիւափոխիմ, խեցայ vn. devenir comme un démon.

Դիւծ, ից s. devin, enchanteur, magicien.

Դիւծական, աց a. magique.

Դիւծեմ, եցի vn. enchanter, fasciner, charmer.

Դիւծութիւն sm. enchantement, incantation, charme, magie, féerie.

Դիւութիւն s. diablerie.

Դիւր, ից a. plain, plan, uni,

plat; ras; aisé, commode, facile; s. aise, aisance, commodité, facilité; repos, soulagement; adv. facilement, aisément; ի դիւրի՝ ի դիւրոջ, en plaine, dans la plaine; ի դիւրի՝ ի դիւրոջ լինել, être dans l'aisance, être aisé; — առնել, faciliter, donner de l'aise, soulager; — առնել անձին, se soulager; — առնել ուժեք, soulager qn., alléger sa peine; ըստ մտաց՝ ըստ անձին դիւրի, à son aise, à l'aise; առ անձին դիւրի, pour sa propre commodité; սիրել զանձին —, aimer ses aises.

Դիւրաբեկ a. fragile, cassant; frêle.

Դիւրաբեկութիւն s. fragilité.

Դիւրաբոյժ a. qui se guérit facilement.

Դիւրաբոյս a. qui pousse, qui germe vite.

Դիւքաբորոք a. prompt à s'enflammer.

Դիւրագին a. bon marché; — վաճառել, vendre à bon marché, à bas prix.

Դիւրագիւտ a. qui se trouve, qui se comprend facilement; — լինել, se trouver ou trouver facilement.

Դիւրագոյն adv. facilement.

Դիւրագործ a. aisé à faire; qui fait aisément.

Դիւրագորով adj. sensible, tendre.

Դիւրագրգիռ a. facile à irriter, colère, irritable, chaotilleux; — զգայութիւն, ex-

irème sensibilité; — իբարեկամութիւն, sensible à l'amitié.

Դիւրագրգռութիւն s. irritabilité.

Դիւրադարձ a. qu'on peut tourner facilement; mobile, souple, flexible.

Դիւրադարձութիւն s. souplesse, flexibilité.

Դիւրադաւ a. aisé à prendre, à tromper.

Դիւրագգաճ a. qui sent vite, sensible; — գորովանք, sensibilité extrême.

Դիւրագերձ a. qui se délivre facilement.

Դիւրաթաւաւ a. qui se fane, qui se flétrit aisément.

Դիւրալոյճ a. facile à dissoudre, dissoluble.

Դիւրալուր a. facile à écouter, à entendre; disposé à écouter, docile.

Դիւրախար a. aisé à tromper, dupe.

Դիւրածալ a. aisé à plier, pliant.

Դիւրածախս a. qui se consume facilement.

Դիւրաճան a. aisé à connaître.

Դիւրակազմ a. aisé à faire, facile à arranger.

Դիւրակոր adj. flexible, souple.

Դիւրակործան a. facile à détruire.

Դիւրակորուծիւն s. flexibilité, souplesse.

Դիւրահալ a. facile à fondre, fondant; facile à digérer.

Դիւրահամար adj. facile à compter.

Դիւրահամբոյր a. d'un facile accès, affable; — իբարեկամութիւն, sensible à l'amitié.

Դիւրահաշտ a. facile à se réconcilier.

Դիւրահաս a. facile à comprendre, intelligible; facile à atteindre; qui arrive promptement.

Դիւրահաւան, ից a. qui se laisse aisément persuader, crédule, facile.

Դիւրահաւանութիւն s. crédulité, bonhomie, grande facilité.

Դիւրահաւատ a. qui croit facilement, crédule.

Դիւրահնար a. facile, aisé; riche en expédients, ingénieux, esprit inventif.

Դիւրամաշ a. qui s'use facilement.

Դիւրամատոյց a. accessible, accostable; — առ ամենեւին, accessible à tout le monde.

Դիւրամարս adj. facile à digérer.

Դիւրամէտ adj. enclin à, dispos, disposé, prompt à.

Դիւրամոռաց adj. facile à oublier.

Դիւրամուտ vn. facile à entrer; — առնել, faire entrer facilement; — լինել, entrer facilement.

Դիւրալաղծ adj. facile à vaincre.

Դիւրալարմար adj. facile à arranger, accommodable.

Դիւրայոյս **a.** facile à espérer, qui a bonne espérance.

Դիւրայրեաց **adj.** facile à brôler.

Դիւրանամ, ացայ **vp.** devenir facile; se reposer, se soulager; Դիւրանայր նմա, il se soulageait, il se sentait soulagé.

Դիւրաշահ **a.** facile à gagner; — լինել, gagner facilement.

Դիւրաշարժ **a.** aisé à mouvoir, très-mobile.

Դիւրաշորհելի **a.** qui s'accorde facilement.

Դիւրապատիր **adj.** qui se trompe facilement, dupe; qui trompe facilement; — մանկութիւն, jeunesse facile à séduire.

Դիւրապատում **a.** facile à raconter, à comprendre.

Դիւրապատրաստ **a.** facile à préparer.

Դիւրապուր **a.** dont on se débarrasse facilement.

Դիւրան, Դիւրառիկ, Դիւրառու **adj.** facile à prendre, prenable.

Դիւրասունդ **adj.** nourri, élevé dans l'aisance; facile à nourrir, à élever.

Դիւրալուռ **a.** qui s'allume aisément, inflammable.

Դիւրալուռութիւն **s.** inflammabilité.

Դիւրաստաց **a.** facile à avoir, à acquérir.

Դիւրատար **a.** facile à porter, portatif.

Դիւրացուցանեմ, ուցի **va.** faciliter, rendre facile, aisé.

Դիւրաւ **adv.** facilement, aisément, commodément.

Դիւրափոփոխ **adj.** facile à changer, versatile.

Դիւրաքակ **a.** facile à délier, à dissoudre.

Դիւրեաւ **V.** Դիւրաւ.

Դիւրեղծական **a.** qui s'efface bientôt.

Դիւրեմ, եցի **va.** faciliter; reposer, alléger, soulager, adoucir, dégager, aplanir; — մտաց, relâcher, reposer l'esprit.

Դիւրըմբռնելի **a.** facile à prendre; facile à comprendre.

Դիւրընկալ **a.** facile à recevoir, commode, aisé, susceptible; facile à comprendre, intelligible; — առնել գործել ընծայեցուցանել, rendre commode, acceptable, intelligible.

Դիւրիմաց **a.** facile à comprendre, intelligible, clair.

Դիւրին, բնոց **a.** facile, aisé; — է, — ինչ է, il est —, —; — է ասել, il est aisé de dire; չէ —, չէ ինչ —, il n'est pas facile; plain, plat, ubi.

Դիւրիչ **a.** qui facilite; qui repose, qui soulage, agréable.

Դիւրողոր **a.** flexible, doux.

Դիւրութիւն **s. m.** facilité; aisance, commodité; repos, soulagement; — առնել՝ տալ, donner de la facilité; — բխօսի՝ գրել, parler, écrire avec facilité.

Դիւցաքան, etc., **V.** Դիւցաքան, etc.

Դիւցազն, զանց **s.** héros.

Դիցազնաբար adv. comme un héros.

Դիցազնական a. héroïque; énique.

Դիցազնահասակ a. d'une taille de héros.

Դիցազներգակ a. épique.

Դիցազներգութիւն s. poëme épique, épopée.

Դիցազնութիւն s. héroïsme.

Դիցազնուհի sf. héroïne.

Դիցախառն a. héroïque.

Դիցական a. des dieux.

Դիցապաշտ Voy. Դիցապաշտ.

Դիւցընկէց բարձունք՝ լեռան s. Olympe.

Դիք, դից s. les dieux, idole; դաշտային —, les divinités champêtres.

Դլամ, ացի vn. cesser, s'arrêter; — դադարել, demeurer en repos.

Դլփին V. Դելփին.

Դկուղ s. faséole.

Դղամ V. Դլամ.

Դղեակ, եկաց s. forteresse, fort.

Դղորդեմ, Դղրդեմ, եցի va. ébranler, mettre en branle, agiter, remuer, bouleverser, alarmer; faire du bruit; — զհաւատս, ébranler la foi; — զօդս, ébranler, remplir l'air.

Դղորդիմ V. Դղրդիմ.

Դղորդումն V. Դղրդիւն.

Դղրդեցուցանեմ V. Դղրդեմ.

Դղրդիմ, եցայ vp. s'ébranler, s'agiter, se bouleverser, s'émouvoir, s'alarmer, se trou-

bler, se remuer; Դղրդեցաւ բաղաքն ամենայն, toute la ville fut émue.

Դղրդիւն, Դղրդումն sm. ébranlement, secousse, agitation, bouleversement, trouble, alarme; bruit; — կրից, ébranlement des passions

Դմակ, աց sm. queue de mouton.

Դմին իրի conj. c'est pour cela, c'est pourquoi.

Դնդերք, բաց s. muscle.

Դնդիւն V. Թնդիւն.

Դնդչեմ, եցի vn. faire du bruit, murmurer (ruisseau).

Դնելի s. celui qui met, metteur; a. mettable.

Դնեմ, եդի, դիր va. mettre, poser, placer; considérer, croire; ceindre, porter, monter; faire, rendre; — ի վերայ, imposer; — ձեռն ի վերայ ուրուք, imposer les mains à qn.; մարտ —, faire la guerre, combattre; — արծաթ իշահ, placer de l'argent; գիրս —, faire, composer des livres; — զանձն ի վերայ ուրուք, donner sa vie, se dévouer pour qn.; եդից զքեզ յանապատ, je ferai de toi un désert; — յապականութիւն, détruire; — զոք ինախափինս ազգաց, rendre qn. l'opprobre des nations; — զանձն՝ զոգի ի ձեռին իւրում, exposer sa vie; ծառայ —, placer un domestique; սեղան —, mettre la table; — իդպրոց, mettre en pension; — բանս, s'entendre, être entendu;

ուխտ —, V. Ուխտ; ի պահ —, mettre en réserve; խորհուրդյանձին —, prendre une résolution; պատուէր — ի վերայ ուրուք, donner ordre à qn.; ընդդէմ բանս —, parler contre, contredire; առաջի —, V. Առաջի; վէրս —, վէրս ի վերայ —, blesser, couvrir de blessures, de plaies; ձայն գկնի — ուրուք, crier après qn.; սուր ի վերայ եղեալ կոտորել, passer au fil de l'épée; ի բաց —, mettre de côté, abandonner; — ի մտի, V. Միտք; — ի սրտի, penser; մեղ —, blâmer; պատիւ —, honorer; — զդուռն, fermer la porte; ի ձեռն —, livrer à la main, confier.

Դնիմ, եղայ vf. être mis; յեղծումն —, être détruit.

* Դնչուց V. Անտոյգ.

Դշխոյ, ից s. reine.

Դշխոյակերպ a. comme une reine.

Դշխոյութիւն s. rang, dignité de reine.

Դոխն, խին s. trémie.

Դող, ի sm. tremblement; զդողի հարկանիմ, trembler; իդողի եւ յերբի կալ, trembler, trembler de tous ses membres, s'agiter; ի գողի կացուցանել, faire trembler.

Դողամ, աջի vn. trembler, être tremblant; — իցրտոյ, trembler de froid, grelotter.

Դողանի. գ— հարկանիմ, trembler.

Դողացուցանեմ, ուցի va. faire trembler.

Դողացուցիչ adj. qui fait trembler.

Դողդոջ a. tremblant, tremblotant, vacillant, chancelant; palpitant.

Դողդոջազին adv. en tremblant.

Դողդոջեմ, եցի vn. trembloter, trembler, vaciller, chanceler.

Դողդոջոտ, Դողդոջուն V. Դողդոջ.

Դողդոջումն s. vacillation, chancellement, tremblement.

Դողութիւն, Դողումն s. m. tremblement; frémissement; consternation; զդողման հարկանիլ, ի դողման կալ, trembler; ահիւ եւ դողութեամբ, avec crainte et en tremblant.

Դոն, Դոնի խէժ sm. laque, gomme laque.

Դոյզն a. petit, exigu, peu important, léger, modique; ordinaire, insignifiant; adv. peu; — ինչ, très-peu, tant soit peu; — ինչ գինի, un peu, un soupçon de vin; առ— յի, un peu de temps, pour peu de temps.

Դոյզնագիւտ a. rare.

Դոյլ, դուլից s. seau.

Դոյն, դորին pron. ce, cet, cette, celui-là, celle-là, même.

Դոյնչափ adv. autant.

Դոյնալէս adv. de la même manière.

Դոյնօրինակ a. adv. tel, de telle manière.

Դորակ, աջ sm. bocal, pot; mine (mesure).

Դորսովիմ, եղայ vn. mourir
de faim, de soif.

Դու, քո pron. tu, toi; ի քէն,
de toi, par toi, de ta part; զքէն,
sur toi, de toi.

Դուծր, ի; այց s. Bestiaux,
bétail.

Դուգար V. Թուծաղ:

Դուգնաքեայ, քէից a. peu
important, peu, insignifiant,
léger, petit, moindre, faible;
commun, médiocre, ordinaire;
s. — ք, le détail, les détails.

Դուծ, ից ձ. barbare; sau-
vage.

Դուլ s. cesse, trêve, repos,
suspension, pause, relâche;
ordre; — զինույց, trêve, ar-
mistice; — առնել, cesser,
faire trêve, une pause; — առ-
նուլ, cesser, s'interrompre,
prendre du relâche, du repos;
— տալ, faire cesser, donner
du repos, du relâche; — եւ
պատուէր տալ, donner ordre,
commander, ordonner; — եւ
գաղափր լինել, cesser; ոչ էր
— եւ գաղափր պատերազմաց,
les guerres continuèrent.

Դուս, դւոյ s. méd. grippé.

Դուն a. peu; rare; — ինչ,
adv. un peu; — ուրեք, une
fois par hasard, rarement; —
ուրեք է զձեզ տեսնել, vous
devenez bien rare, c'est une
rareté de vous voir.

* Դունչ V. Կզակ.

Դուռն, Կրանց, դրաց sm.
porte; — ou դրունք, portes,
gorge, défilé; — ou — ար-
քունի, la porte, la cour; —

մեծ, portail; ի դրանէ ի —, de
porte en porte; դրան երեց,
aumônier; դրօք փակելովք,
à huis clos, à portes fermées;
* — ը դնել, mettre à la porte,
chasser; առ դուքս մահու
հասեալ կայր, il était aux
portes de la mort.

Դուստր, դստեր, աջ s.
Dile; — հօրեղբոր՝ հօրաքեռ՝
մօրաքեռ՝ քեռւոյ, cousine;
Կստերք քաղաքի, les vil-
lages, les dépendances, les
banlieues.

Դուր, դրոյ s. tanière.

Դուրգն, դրգան s. tour de
potier.

Դուրհ s. tiroir.

Դուրս, ի — adv. dehors.

Դուքս, դքսի s. duc.

Դոփեմ, եցի vn. trépigner,
taper du pied, frapper des
pieds, faire du bruit.

Դոփիւն sm. trépignement,
battement des pieds.

Դոքս pron. ces, ceux,
celles, ceux-là, celles-là.

Դպիր, դպրաց s. secrétaire,
écrivain, scribe; lecteur; clerc;
enfant de chœur; հրովարտա-
կաց —, secrétaire d'Etat; յի-
շատանկաց —, chancelier.

Դպրապետ, աջ s. premier
secrétaire; protonotaire; pre-
mier clerc.

Դպրեզանք, նաջ sm. sémi-
naire.

Դպրոց, աջ s. école.

Դպրոցական adj. scolaire;
scolastique; — ամ՝ տարի,
année scolaire.

Դպրոցակից sm. camarade d'école.

Դպրութիւն s. lettres, littérature; livre; այր առանց — է, homme sans lettres, illettré; գեղեցիկ —, belles-lettres.

Դպցնեմ, ցուցի va. toucher; atteindre; մէկուն ձեռք —, porter la main sur qn., le frapper.

Դռնակ, աց sm. guichet; portière; soupape.

Դռնապահ, Դռնապան, աց s. portier, concierge; — կալ, garder la porte.

Դռնապանութի սf. portière, concierge.

Դռնապանութիւն s. emploi de concierge.

Դռնափակ, աց s. loquet.

Դռնչեցուցանեմ, ուցի va. faire sonner ou retentir.

Դռնչիմ, չեցայ vn. corner; Դռնչին ականջք իմ, les oreilles me tintent, me cornent.

Դռնչիւն a. tintement.

Դռոհ, Դռոյթ տամ V. Դռոհ տամ.

Դստիկոն, աց s. étage.

Դստրիկ s. petite, jeune fille.

Դսրով s. blâme, répréhension; — առնել, blâmer; — ինել, être blâmé.

Դսրովանց V. Դսրով.

Դսրովեմ, եցի va. blâmer.

Դսրովելի a. blâmable.

Դսրովիչ a. celui qui blâme.

Դսրովութիւն V. Դսրով.

Դրագմէ s. drachme.

Դրախտ, ից, աց s. paradis; jardin, parc.

Դրախտահաւ, ու s. paradisier, oiseau de paradis.

Դրախտապան, աց s. jardinier; ortolan.

Դրական a. positif.

Դրականապէս adv. positivement.

Դրակից, կցաց s. voisin.

Դրամ, աց sm. drachme; monnaie, numéraire; V. Դրամագլուխ; — հարկանեմ՝ թատանեմ, battre monnaie, monnayer.

Դրամագէտ s. numismate.

Դրամագիտական a. numismatique.

Դրամագիտութիւն s. numismatique.

Դրամագլուխ, գլխոյ s. capital, fonds.

Դրամագրութիւն s. numismatographie.

Դրամաթուղթ, Թղթայ, Թղթի sm. papier-monnaie, billet de banque.

Դրամաժողով sm. quêteur; quête; — առնել լինել, faire une quête, quêter.

Դրամական a. pécuniaire.

Դրամակշիռ s. drachme.

Դրամատէր, տեառն sm. capitaliste.

Դրամակոփ sm. faux monnayeur, faussaire.

Դրամահալ s. monnayeur.

Դրամահատութիւն s. monnayage.

Դրամանոց, աց sm. portemonnaie.

Դրամաշահ, ու s. agio.

Դրամափոխ s. changeur.

Դրամափոխութիւն s. m. change.

Դրամափորձ s. essayeur.

Դրանդ, ից, Դրանդի, դեաց sm. les poteaux, les colonnes d'une porte; առաջի դրանդեաց դրան, à l'entrée de la porte.

Դրանիկ, նկաց s. courtisan, attaché à la cour.

Դրասանգ s. feston.

Դրասանգեմ, եցի va. festonner.

Դրացի, ցոյ, ացեաց sm. voisin, voisine.

Դրացութիւն s. voisinage.

Դրաքմայ V. Դրագմէ.

Դրգալ, ի s. cuiller; — յի, une cuillerée.

Դրդեմ, եցի, Դրդեցուցանեմ, ուցի va. pousser, inciter, instiguer, exciter, aiguillonner, stimuler.

Դրդիչ s. a. instigateur, stimulant.

Դրդնջիւն V. Դրդջիւն.

Դրդուեմ, եցի, Դրդուեցուցանեմ, ուցի va. ébranler, remuer.

Դրդուիմ, եցայ vp. s'ébranler, être ébranlé.

Դրդումն s. impulsion.

Դրդջիւն sm. babil, bavardage, radotage.

Դրժանք, անաց s. violation, perfidie, infidélité, tromperie.

Դրժեմ, եցի va. violer, tromper; — հարսանեկան սիրոյ, violer l'amour conjugal.

Դրժող, աց a. s. violateur, perfide, trompeur.

Դրժողութիւն V. Դրժանք.

Դրնդիւն s. bruit, tapage.

Դրոշմ, ից, աց s. empreinte, marque, frappe, gravure; empreinte ou coin de la monnaie; sceau, cachet; timbre; signature; confirmation.

Դրոշմաճ, ոց sm. médaille.

Դրոշմաւոր a. marqué.

Դրոշմեմ, եցի va. empreindre, marquer d'une empreinte; estamper, imprimer; tracer, graver, écrire, inscrire; cacher; confirmer; signer; fig. graver, inculquer; — ի միտս, imprimer dans l'esprit, retenir, graver dans la mémoire; — ի սիրտ, inculquer, graver dans le cœur; — ի բիք զկնիք անմահութեան, imprimer à qch. le caractère, le cachet de l'immortalité.

Դրուագ, աց s. incrustation; placage; épisode, passage, période; chapitre.

Դրուագեմ, եցի va. incruster; plaquer.

Դրուագիչ s. plaqueur.

Դրուատեմ, եցի va. louer, vanter, prôner, acclamer, préconiser.

Դրուատիք, տեաց s. m. louanges, encens, éloge; դրուատիս տալ, décerner des éloges, donner de l'encens, des louanges; ծափածայն —, acclamations, applaudissements.

Դրութիւն s. pose; position; disposition; proposition, assertion; composition; système.

Դրուժան *a.* perfide, traître.

Դրօշ, ուց, ից *s.* drapeau, pavillon, étendard, enseigne, bannière; statue; idole; — արձակել, arborer un drapeau, le pavillon; իջուցանել զ—, baisser le pavillon, mettre pavillon bas; լինել ընդ դրօշու, être sous les drapeaux, au service; մտանել ընդ դրօշու ուրուք, se ranger sous le drapeau de qn., embrasser son parti.

Դրօշագործութիւն *sm.* statuaire, art de faire des statues.

Դրօշաճ *V.* Դրօշեալ.

Դրօշակ, աց *s.* bord, lisière;

pan; drapeau; — բանալ, *V.*

Դրօշս արձակել.

Դրօշակիր, կրաց *sm.* enseigne, porte-drapeau.

Դրօշաւոր, աց *a.* qui a un drapeau.

Դրօշեալ, ելոց *sm.* statue, simulacre, idole.

Դրօշեմ, եցի *va.* sculpter, graver.

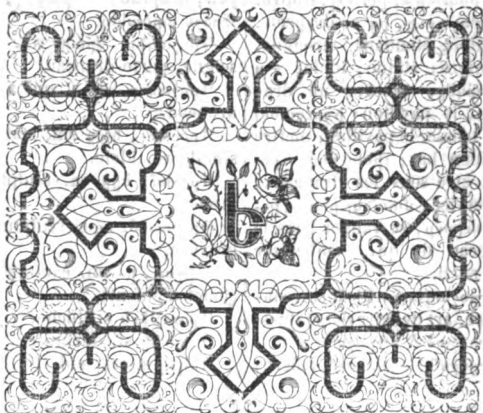
Դրօշուաճ, ոց *s.* sculpture, gravure.

Դփշայ, ի *sm.* canonnière (jouet d'enfant).

Դքսութիւն *s.* duché.

Դքսուհի *sf.* duchesse.

Դօղօշ *s.* crapaud.

Ե (yéteh) s. cinquième lettre de l'alphabet et la seconde des voyelles; cinq, cinquième.

Երենագործ, ագ s. ébéniste.

Երենագործուն s. ébénisterie.

Երենեայ a. d'ébène.

Երենոս, ի s. ébène; ébénier.

Երիհաղ s. caban.

Եբրայական a. hébraïque; — լեզու, la langue hébraïque, l'hébreu.

Եբրայեցի adv. en hébreu; s. l'hébreu, la langue hébraïque.

Եբրայեցի, եցոց s. a. hébreu, juif, hébraïque; — բ, les Hébreux, les Juifs.

Եգիպտացի, ցոց s. égyptien.

Եգիպտահատ, ից, **Եգիպտացորեան**, ենոյ s. maïs.

Եգիպտոսի sf. Égyptienne.

Եգիս, ի s. égide.

Եդեմ, այ s. Eden, le paradis terrestre.

Եզական, **Եզակի** a. gram. singulier.

Եզականութիւն s. singularité.

Եզերանամ, **Եզերիմ**, ացայ vn. se terminer, se conclure.

Եզերումն, բման s. terme, fin, conclusion.

Եզն, զին, զանց s. bœuf; — պարարակ, — gras.

Եզնալեզու, զուլ s. luglose.

Եզնալուծ, լծոյ ճ. attelage de bœufs.

Եզնակ, Աստուծոյ —, Ոսկի — ճ. cétoine dorée, ver de mai.

Եզնակն ճ. chasselas.

Եզնանոց, Եզնոց, աջ ճ. m. étable à bœufs, bouverie.

Եզնաքաղց ճ. boulimie.

Եզնող, Եզող, աջ ճ. bouver.

Եզբ, զեբբ, զերաց ճ. bord, rebord, extrémité, bout; borne, terme; — կերպասուց, lisière; եզերք երկնից, horizon: յ— ծովու, au bord de la mer.

Եզրածիրանի sm. prétexte (robe bordée d'une large bande de pourpre).

Եզրակացումիւն ճ. m. conclusion.

Եզրակացուցանեմ, ուցի va. conclure, inférer.

Եծեր, աջ ճ. l'air, les airs, le ciel.

Եծերական, աջ ճ. éthérée, aérien; céleste.

Եծէ conj. si; si pourtant, pourvu que; si par hasard, s'il arrive que; soit que; — երբէք, si jamais, si toutefois; — ոչ, si non; բայց —, si ce n'est que, à moins que.

Ել V. Ելք; — ի աղագ, voie, moyen, expédient; — ի աղագս գտանել, s'aviser, trouver un moyen, des ressources, remédier.

Ելագ, աջ ճ. fraise.

Ելակենի, նոյ, նեաց ճ. m. fraisier.

Ելանելիք, ելեաց ճ. escalier, échelle.

Ելանեմ, ելի vn. monter; sortir; s'élever, se lever; naître, surgir; procéder, émaner; dépasser, surpasser, franchir; monter; se répandre; իվեր —, remonter; être connu, annoncé; éclater, se déclarer; — իկենաց՝ իկենցաղոյս, sortir de la vie, mourir; — իցամաք, descendre à terre, prendre terre, aller à bord, débarquer; — իկզդի ուրեք, aborder dans une île; — իվերայ մատակի, couvrir, assaillir; զմիմամբք —, entrer ou être en concurrence avec, rivaliser, faire à l'envi; à qui mieux mieux; զմիմամբ ելանելով, à l'envi, à qui mieux mieux; ընդ իւր զէնս՝ սուր —, se percer, se donner la mort; ի գլուխ —, V. Գլուխ; յոգւոց —, V. Ոգի; յաչաց —, V. Աչք; ել նետն ընդ սիրտ նորա, la flèche lui perça le cœur; ընդ ձեռն —, percer la main; — ընդ առաջ, aller à la rencontre de; այր զարամբ —, se jeter en foule les uns sur les autres pour; ել համբան, le bruit s'est répandu; ել անուն գեղեցկութեան քո ընդ ամենայն աշխարհ, tout l'univers ne parlait que de ta beauté; — ըստ չափ՝ ըստ սահման, dépasser, excéder la mesure, les bornes, outre-passar, aller au delà; — ի հիւանդութենէ, relever de maladie; ի պատիւ —, s'élever aux honneurs; — ի մեծամեծ աւագութիւնս, s'éle-

ver aux plus grands honneurs ;
ի դէպ —, V. Դէպ ; — զհետ
ուրուք, poursuivre զո., se
mettre à sa poursuite ; — ինաւ,
s'embarquer ; — ի կառս՝ ի ձի,
monter en voiture, à cheval ;
— ըստ ձեռն՝ ընդ իշխանու
թիւն ուրուք, se révolter, se
soulever contre ; ելանէր յա
ջողութիւն գործոյն ի ձեռս
նորա, l'affaire réussissait par
lui ; ընդ հակառակս —, s'op
poser ; ել ելունդն ի ձեռս իմ,
j'ai eu un bouton à la main ;
անմասն —, ne pas avoir part ;
— ընդ իմն, se donner à qch. ;
— յանկողինս ուրուք, souil
ler le lit d'autrui, séduire sa
femme ; — ի մահիճս, se mettre
au lit, se coucher.

Ելեկտրադէտ sm. élec
troscope.

Ելեկտրական a. électrique ;
électrifiable ; — մեքենայ, ma
chine électrique.

Ելեկտրականութիւն s. élec
tricité.

Ելեկտրակիր sm. électro
phore.

Ելեկտրամագնիս s. électro
aimant.

Ելեկտրամագնիսական adj.
électro-magnétique.

Ելեկտրամագնիսութիւն s.
électro-magnétique.

Ելեկտրանամ, ացայ vp.
s'électriser.

Ելեկտրաչափ sm. électro
mètre.

Ելեկտրացուցանեմ, ուչի va.
électriser.

Ելեկտրին s. ambre jaune,
succin.

Ելեւել առնել՝ խաղալ, riva
liser ou concourir avec, faire
une chose à l'envi d'un au
tre, de tous les autres, se dis
puter ; ելեւելս զմիմեամբ առ
նելով, à qui mieux mieux, à
l'envi l'un de l'autre ; ամենե
քին —ս առնեն ի մարդահանել
զնա, chacun à l'envi le flatte.

Ելեւէջք s. l'action de mon
ter et de descendre ; ondula
tion ; mus. gamme ; — ձայնի,
modulation, cadence, ton ;
Ելեւէջս առնել՝ խաղալ, ba
lancer, flotter.

Ելել մուտք, մտից s. action
de sortir et d'entrer ; sortie,
passage ; recettes et dépenses ;
finances.

Ելեփանդական a. éléphan
tiasique, éléphantique ; —
ախտ, éléphantiasis.

Ելիք s. tourbillon.

Ելող, աց s. qui sort, qui
procède.

Ելուզակ V. Յեղուզակ.

Ելուզակութիւն V. Յեղուզա
կութիւն.

Ելուզանեմ, ուզի va. extrai
re ; — զքառակուսի արմատ,
— la racine carrée.

Ելուզումն s. extraction.

Ելումն s. sortie ; procession,
émanation.

Ելունդն, լնդան s. verrue,
tumeur, bouton.

Ելք, ելից s. montée ; sortie,
issue ; procession, émanation ;
issue, résultat, effet, succès,

réussite; voie, moyen, ressource, expédient; l'orient, le lever du soleil; déboursé, dépenses; décès, mort; exode; débouché; — աստեղ, émigration d'un astre; յելս, à l'issue de; յելս արեւու, au lever du soleil; յելս առաւօտու, au point du jour; յելս աշնայնոյ, vers la fin de l'automne, les derniers jours de l'automne; — իրաց, les événements, les faits; ձախողակի —, malheur, insuccès; զելս իրացն գտանել իմանալ՝ հնարել, trouver un moyen de se tirer d'affaire, remédier; ելս իմտի դնել, s'aviser, songer à un moyen.

Եկ s. venue, arrivée.

Եկ, աց s. a. étranger.

Եկակոչ a. appelé, cité en justice; sm. assignation, citation; — առնել, assigner, citer, appeler en justice.

Եկամուտ, մտից, աց a. adventice, étranger, emprunté; prosélyte; s. revenu; — բոյսք, plantes adventices; տարեկան —, revenu annuel; ստանալ զեկամուտն, toucher le revenu; — մի առնել, faire un prosélyte.

Եկաւոր, աց a. venant, qui vient, hôte.

Եկաւորիմ, եցայ vn. venir, arriver.

Եկաւորութիւն sm. venue, arrivée.

Եկեղեցական a. ecclésiastique.

Եկեղեցանամ, ացայ vn.

s'assembler, se réunir, être convoqué.

Եկեղեցախորան, աց s. chapelle de camp, de l'armée.

Եկեղեցականութիւն s. état ecclésiastique; Թողուլ զ—, renoncer à l'état ecclésiastique, jeter le froc aux orties.

Եկեղեցապան, աց s. sacristain, bedeau.

Եկեղեցապատում մատենագիր s. historien ecclésiastique.

Եկեղեցացուցանեմ, ուցի va. assembler, réunir, convoquer.

Եկեղեցի, ցոյ, եցեաց s. église; զինուորեալ —, église militante; — Հայոց, l'— arménienne; արեւելեան —, l'— d'Orient; հռովմեական —, l'— romaine.

Եկեղեցական V. Եկեղեցապան.

Եկեղեցորհնէք, նեաց s. consécration d'une église.

Եկղեսիաստէս s. Ecclésiaste, Եկքան V. Ակքան.

Եհ interj. eh!

Եղ V. Իւղ.

Եղաք, աց s. voie, moyen.

Եղական V. Աքարած.

Եղաման, ի s. huilier.

Եղանակ, աց sm. manière, mode, façon, forme, air, ton, guise; mus. ton, air; mode des verbes; saison; որով՝ որպիսի եւ իցէ —աւ, de quelque manière que ce soit, de toute manière, de manière et d'autre; —աւ իմն, en quelque sorte; անգործ —, morte-saison.

Եղանակաւոր, աց a. qui a un air, harmonieux.

Եղանակեմ V. Նուագեմ.

Եղանիմ, եղէ, եղեայ vn. être. devenir; եղիցի եղիցի, ains soit-il, amen.

Եղանութիւն V. Արարած.

Եղարամայր sf. pleureuse.

Եղարկեմ V. Օծանեմ.

Եղբայր, բօր, բարց s. frère; աշխատաւոր —, frère couvers ou lai; — ի Քրիստոս, frère en Jésus-Christ; յեծ՝ աւագ՝ երէց —, frère aîné; կրտսեր —, cadet, puîné.

Եղբայրաբար adv. fraternellement, comme des frères.

Եղբայրագիր, գրի s. frère adoptif.

Եղբայրազրաւ V. Եղբայրասական.

Եղբայրաթիւ s. parent.

Եղբայրական a. fraternel.

Եղբայրակից s. confrère.

Դղբայրակցութիւն s. confraternité.

Եղբայրանամ, ացայ vn. fraterniser.

Եղբայրանոց, աց s. couvent.

Եղբայրասէր, սիրաց a. qui aime son frère, charitable.

Եղբայրասական a. fratricide.

Եղբայրասականութիւն sm. crime du fratricide.

Եղբայրատեաց a. qui hait son frère.

Եղբայրատեցութիւն s. haine entre frères.

Եղբայրորդի V. Եղբօրորդի.

Եղբայրութիւն s. fraternité; confrérie.

Եղբայրսիրութիւն s. amour fraternel, charité.

Եղբօրորդեակ, եկաց, Եղբօրորդի, որդւոց sm. neveu, fils du frère.

Եղեման, ղեման sm. gelée blanche, frimas; — իջանէ, il fait de la gelée blanche.

Եղեբորոս, ի s. ellébore.

Եղեզնարնակ, աց a. qui demeure dans un lieu planté de roseaux.

Եղեզնախառն a. mêlé de roseaux.

Եղեզնախունկ sm. acorus calamus, acorus aromaticus, canne aromatique.

Եղեզնածեւ adj. en forme de canne.

Եղեզնաշամբ, ից, Եղեզնապուրակ, աց sm. cannaie, lieu où croissent des roseaux.

Եղեզնափող, ի sm. chalumeau.

Եղեզնեայ a. de roseau, de canne.

Եղեզնիկ s. canule; chalumeau.

Եղեզնուտ a. plein de roseaux; s. lieu planté de roseaux.

Եղելութիւն s. affaire; création; créature.

Եղեմնախառն a. mêlé de gelée blanche.

Եղեմնախար a. gâté par la gelée blanche.

Եղեմնապատ a. couvert de la gelée blanche, hérissé de frimas.

Եղեմնարկու a. qui produit de la gelée blanche,

Եղեւն, եռան, երունք, եղերք s. crime, forfait, attentat, délit; malheur, fatalité, catastrophe; յեղեռան, en flagrant délit; — գտանել, éprouver des malheurs, des pertes; առ եղեռանէ, par malheur, pour son malheur; — ապիւրտութեան, impiété; ոճիւր եղեռան, crime; — անհնարին, horreur; յ— անկղիտանալ, se souiller d'un forfait; զամենայն — անօրէնութեանց յանձն առեալ՝ միայն Թէ Թագաւորեսցէ, il se résolut à régner par toute sorte de crimes.

Եղեռնագործ a. criminel, scélérat.

Եղեռնագործութիւն s. scélératesse, crime, forfait, attentat.

Եղեռնական, Եղեռնային a. criminel, attentatoire; malheureux, funeste, fatal, pernicieux, malfaisant; — մատնութիւն, noire trahison.

Եղեռնաւոր, աջ s. criminel, scélérat; a. V. Եղեռնական.

Եղեր, Եղերք, բունք s. lamentation; tragédie; եղերունս աղետաւորս գործել, faire des tragédies sanglantes.

Եղերական a. tragique, lugubre; — տեսիլ, spectacle tragique, tragédie; — մահ՝ վախճան, mort, fin tragique.

Եղերամայր sf. pleureuse.

Եղերգ s. élégie.

Եղերգակ, Եղերգական a. élégiaque.

Եղերդ, Եղերդակ, աջ sm.

laitue; — վայրի, — sauvage.

Եղերերգութիւն, աջ s. a. élégiaque.

Եղերերգութիւն s. élégie.

Եղեւին, եւնոյ s. sapin; armoise.

Եղեւնափայտ, ի s. sapin, bois de sapin, sapine.

Եղեւնափայտեայ, Եղեւնեայ, նէից, Եղեւնի, նեայ a. de sapin.

Եղէգ, եղեգի s. chicorée, endive.

Եղէգն, դեգանց s. canne, roseau; chaume, tige des graminées; roseau, plume.

Եղէգնաշաքար s. sucre de canne; V. Շաքարաբոյս.

Եղէգնիկ V. Եղեգնիկ.

Եղին, դին s. ortie.

Եղիսական ou Եղիւսեան դաշտք s. Champs-Élysées.

Եղիցի V. Եղանիմ.

Եղծ s. destruction; réfutation; — զեղծ, adv. en désordre, confus, à l'abandon.

Եղծագործ a. destructeur, ruineux, corrupteur, nuisible.

Եղծագործիմ, ծեցայ vn. se détruire, se corrompre.

Եղծական, Եղծանելի adj. corruptible, caduc, effaçable.

Եղծանեմ, եղծի va. détruire, corrompre, gâter, abîmer, détériorer, vicier, altérer, effacer, abolir; — զգաշինս, résilier le contrat; — զառողջութիւն, ruiner la santé; — զգեղեցկութիւն, ternir, détruire la beauté; եղծեալ ապականիլ, se corrompre, s'abîmer.

Եղծանիւմ, եղծայ vn. se détruire, s'abîmer, se gâter, s'altérer, se détériorer, se corrompre; եղծաւ գեղ նորա, sa beauté s'altéra; եղծաւ գոյն երեսաց նորա, sa figure pâlit.

Եղծիչ a. s. destructif, destructeur.

Եղծուած, ոց, Եղծումն sm. destruction, altération, corruption, abolition, abolissement, dégât, effaçure; յ— դնել, յ— ապականութեան դնել, — հասուցանել, détruire, abattre, achever de perdre; յ— դնիլ՝ մատնիլ, se détruire, être détruit, s'évanouir, s'anéantir; ապրեալ յեղծուածոյ ժամանակին, échappé aux outrages du temps.

Եղկ a. tiède; — գործել, attédir.

Եղկացուցանեմ, ուցի va. attédir, rendre tiède.

Եղկեի a. malheureux, misérable, pitoyable.

Եղկութիւն s. malheur, misère; attédissement.

Եղն, եղին, ղանց s. biche.

Եղնգնաքար, աց s. onyx.

Եղնորթ, ուց s. faon.

Եղուկ adj. misérable, malheureux; յեղուկս անկանել, exposer ses malheurs, supplier, conjurer; —ս կարդալ անձին, se croire malheureux.

Եղո՛ւկ interj. c'est un malheur! quel malheur! hélas! c'est dommage; — զիս՝ զինեւ, — եմ ես, hélas! malheur à moi! infortuné que je suis!

oh! que je suis malheureux! — Թշուառացեւումդ հօր, ô malheureux père!

Եղունգն, ղնգանց s. ongle; griffe, serre; corne, sabot; onyx.

Եղջերագեղ a. qui a de belles cornes.

Եղջերաւոր, աց a. cornu, encorné.

Եղջերեայ, եաւ, եայց a. de corne, fait en corne.

Եղջերենի, նույ s. caroubier.

Եղջերիկ a. au front dur, déhonté, effronté; s. céraсте.

Եղջերու, աց s. m. cerf; — կռնչէ, le — brame.

Եղջերուաքաղ, ից s. chienne.

Եղջերցեմ, եցի va. heurter avec les cornes, cosser.

Եղջիւր, ջեր, ջերց, ջերաց s. corne; vase fait de corne; caroube; angle à coin saillant; fig. force, puissance; fierté, orgueil, sujet d'orgueil; — ածել, donner des coups de corne; fig. faire de grands progrès, s'enorgueillir; menacer, déclarer la guerre à; — ածէր կռապաշտութիւն, l'idolâtrie y régnait; — ամբառնալ, montrer les cornes, lever la crête, se rengorger; փշրել զ—, խորտակել զ— ամբարտաւանութեան ուրուք, rabaisser l'orgueil de qn.

Եղջիւրիկ V. Եղջերիկ.

Եղտիւր, տերաց s. marais, marécage.

Եմ, ես, է, էի, էիր, էր, եր,

իցեմ, եղէ v. auxil. être; սիրեցից զնա մինչեւ եմս, je l'aimerai tant que je vivrai; յուտել —, je suis en train de manger; զի՞նչ ինչ առնել էր ինձ, que devrais-je faire? que fallait-il que je fisse? էր զի, quelquefois, des fois.

Եմակ, աց s. lieu ombragé, flanc, vallée.

Եմիփորոն, ի, աւս. pallium.

Ենթադրեմ, եցի va. placer sous, mettre dessous, subjuguier, assujettir; supposer.

Ենթադրութիւն s. l'action de mettre dessous, assujettissement; supposition, hypothèse.

Ենթակայ, ից s. sujet.

Ենթակայանամ, ացայ vn. subsister, exister.

Ենթակայութիւն sm. substance, hypostate.

Ենթամայ s. division (-).

Ենքեղէս s. congre.

Եպարքոս, աց sm. gouverneur, préfet; vice-roi, vizir.

Եպարքոսութիւն s. préfecture; vice-royauté, vizirat.

Եպենէս s. pinne-marine.

Եպերանք, անաց s. blâme, répréhension.

Եպերելի, լեաց a. blâmable, répréhensible.

Եպերեմ, եցի va. blâmer.

Եպերումն V. Եպերանք.

Եպիսկոպոս, աց s. évêque.

Եպիսկոպոսական a. épiscopal.

Եպիսկոպոսակից s. coadjuteur.

Եպիսկոպոսանոց V. Եպիսկոպոսարան.

Եպիսկոպոսապետ, աց sm. archevêque.

Եպիսկոպոսապետութիւն s. archevêché.

Եպիսկոպոսարան, աց sm. palais épiscopal, évêché.

Եպիսկոպոսեան s. pl. les évêques.

Եպիսկոպոսութիւն s. épiscopat.

Եռ, ից s. trois; ébullition. Եռաբաժին առնեմ va. diviser en trois.

Եռաճատոր adj. en trois volumes.

Եռամ, ացի vn. être bouillant, bouillir, bouillonner, être en ébullition (au propre et au figuré); fermenter, être en effervescence; grouiller, fourmiller, pulluler.

Եռամեայ a. de trois ans, triennal; âgé de trois ans.

Եռամեծ a. trois fois grand, trismégiste, almageste.

Եռամիլիոն, ից s. trillion.

Եռամսեակ, եկի s. m. trimestre.

Եռամսեայ a. trimestriel; — Ժամանակ, trimestre.

Եռայարկ a. de trois étages; à trois ponts (vaisseau).

Եռանդ s. adv. avant-hier; յեռանդէ, depuis avant-hier.

Եռանդն, անդեան s. ébullition, bouillonnement, effervescence, fermentation; fig. ardeur, empressément, zèle, ferveur, fougue, transport;

fourmillement; — մտաց, enthousiasme; — մարտի, la soif ardente de guerre, des combats; լի եռանդեամբ, plein d'ardeur; յ— սրտմտութեան, dans le premier emportement; — ածել ումեք, inspirer de l'ardeur à qn.

Եռանդնալից a. plein d'ardeur, de zèle, zélé, ardent.

Եռանդնանամ, ացայ vn. être, devenir ardent, zélé; bouillonner.

Եռանդնացուցանեմ, ուցի va. donner de l'ardeur, du zèle; faire bouillonner.

Եռանդնոտ, աց a. bouillant, bouillonnant, ardent, fervent, zélé, empressé, fougueux.

Եռանդումն s. ébullition; ղց. ardeur, ferveur, zèle.

Եռանդուն V. Եռանդնոտ.

Եռանկիւն, կեան s. triangle.

Եռանկիւնաչափական adj. trigonométrique.

Եռանկիւնաչափութիւն sm. trigonométrie.

Եռանկիրի a. triangulaire.

Եռանձնեայ a. de trois personnes.

Եռանուն a. de trois noms, qui a trois noms.

Եռաչափ a. de trois mesures; s. trimètre.

Եռապատիկ a. triple; adv. triplement.

Եռապատկեմ, եցի va. tripler.

Եռապետ, աց s. triumvir.

Եռապետական adj. triumviral.

Եռապետութիւն s. triumvirat.

Եռաձևակ a. trisyllabe.

Եռացումն V. Եռանդն.

Եռացուցանեմ, ուցի va.

faire bouillir; faire fourmiller.

Եռոտանի, նոյ s. trépied.

Եռօրեայ V. Երեքօրեայ.

Ես, իմ, ինձ pron. je, moi;

ես եմ, c'est moi; ես ինքն,

moi-même; զինէն, de moi;

յինէն, de moi, par moi; ա-

հաւասիկ ես, me voici; յիս

տէր իմ, regardez-moi, écoutez-

moi, je vous prie, mon-

sieur; ըստ իս, selon moi, à

mon avis; յինէն կողմանէ, de

ma part; ունիմ ընդ ինեւ, j'ai

sous moi, en mon pouvoir.

Ետեղակալ, աց s. lieutenant;

a. stable, stationnaire.

fixe.

Ետեղապահ, աց s. lieutenant,

adjoint.

Ետեղապահութիւն s. lieutenantance.

Ետ ընդ եւտ adv. immédiatement,

à l'instant, de suite.

Ետդ, ետեղ s. lieu, place,

endroit; առ ետեղ, adv. à la

même place, sur place, sur la

place, en place; զետդ առնուլ,

s'arrêter, faire halte.

Եր, sois; ողջ —, vis, porte-

toi bien.

Երագ, ունք a. rapide, leste,

prompt, agile; adv. vite, rapi-

dement; — երագ ou երագս,

adv. vite, rapidement, leste-

ment, promptement, couram-

ment.

Երագագիր V. Արագագիր.
Երագազնաց a. qui va vite,
prompt à la course, rapide.

Երագազ, ի s. rets, filets.

Երագաթռիչ V. Արագա-
թռիչ.

Երագախաղաց V. Արագա-
խաղաց.

Երագակատար a. qui s'exé-
cute vite.

Երագահալ a. qui digère,
qui se digère vite.

Երագահաս V. Արագահաս.

Երագայեղ adj. qui change
vite, inconstant.

Երագանցուկ a. qui passe
vite, passager.

Երագաշարժ V. Արագա-
շարժ.

Երագապես adv. vite, rapi-
dement.

Երագավախճան V. Արա-
գավախճան.

Երագասուլաց a. qui s'élance
vite, rapide, leste.

Երագաւեր a. qui se ruine
vite.

Երագափոյծ a. rapide, sou-
dain, subit.

Երագափոփոխ V. Երա-
գայեղ.

Երագեմ, եցի vn. se hâter,
se presser, se dépêcher; va.
hâter, presser, accélérer.

Երագընթաց, Երագոտն V.
Արագընթաց, Արագոտն.

Երագութիւն V. Արագու-
թիւն.

Երագ, ոց s. songe, rêve;
— տեսանել, avoir, faire un
songe, faire des rêves, rêver;

տեսանել յերագի, voir en
songe, rêver; յերագս լինել,
յերագի անցք անցանել, faire
un rêve lascif, avoir une pol-
lution nocturne; — է կեանք
մարդոյ, la vie n'est qu'un
songe; գեղեցիկ — տեսանել,
faire de beaux rêves, de beaux
songes; զահանդելի՝ խօսական
—, songe affreux, monstrueux;
եւ ոչ յերագի անգամ տեսանել,
ne pas même rêver, songer.

Երագազէտ V. Երագահան;
— լինել, ne savoir une chose
que comme un rêve.

Երագական adj. relatif aux
songes, aux rêves.

Երագահան, աց sm. inter-
prête des songes; — Երագոց,
songeur, rêveur, visionnaire.

Երագադիւթութիւն s. oniro-
manie.

Երագահմայ լինիմ vn. en-
sorceler par le moyen des
songes.

Երագայոյզ a. agité par des
songes, visionnaire, imagi-
naire.

Երագանամ V. Երագիմ.

Երագատես a. songeur, rê-
veur, songe-cieux.

Երագացոյց a. qui explique
un songe; qui fait rêver, qui
fait voir en songe.

Երագափորձ a. qui fait un
rêve lascif, qui est sujet à la
pollution nocturne.

Երագափորձութիւն s. pollu-
tion nocturne.

Երագընդհան V. Երագա-
հան.

Երազիմ, զեցայ vn. rêver, voir en songe, songer; չերազեր, il ne songeait pas.

Երազող, աց s. rêveuseur, rêveur.

Երաժիշտ, ժշտաց s. musicien; musique.

Երաժշտական a. musical; s. musicien.

Երաժշտականութիւն s. m. musique.

Երաժշտապետ, աց s. chef des musiciens, chef d'orchestre.

Երաժշտարան, աց s. conservatoire, école de musique.

Երաժշտեմ, եցի vn. faire de la musique.

Երաժշտութիւն s. musique; — առնել, faire de la musique; ուսանել սիրելիք, apprendre, aimer la musique; ծայտական՝ գործիական —, musique vocale, instrumentale.

Երախ s. bouche, gueule.

Երախակալ sm. poignée, manche, la garde d'une épée.

Երախայ, ից s. enfant; catéchumène.

Երախայանամ, ացայ vn. être catéchumène.

Երախայացուցանեմ, ուցի va. faire catéchumène, catéchiser.

Երախայութիւն s. catéchuménat.

Երախայրիք, բեաց s. premières.

Երախան, ից s. réunion de convives, banquet; բազմել —ս —ս, s'asseoir par troupes, en diverses troupes.

Երախնան s. muselière.

Երախտագէտ, գիտաց a. reconnaissant; — լինել, être —.

Երախտագիտութիւն s. reconnaissance, gratitude.

Երախտագիւտ a. qui a reçu des bienfaits, obligé.

Երախտագործ, աց a. bien-faisant, obligé.

Երախտակորոյս a. ingrat.

Երախտահատոյց a. reconnaissant; — լինել, être —; —ք

s. reconnaissance, gratitude.

Երախտամուաց a. ingrat; — լինել, être —.

Երախտանք, նաց s. action de rappeler à qn. le bien qu'on lui a fait.

Երախտապարտ a. obligé; — լինել՝ գտանել ումեք, être obligé, redevable, avoir de l'obligation, de grandes obligations à qn.; — առնել՝ կացուցանել զոք, obliger qn., lui rendre service, acquérir des droits à sa reconnaissance.

Երախտապարտութիւն sm. obligation.

Երախտառու V. Երախտագիւտ.

Երախտաւոր, աց a. bien-facteur, bienfaisant, obligé; reconnaissant.

Երախտաւորիմ, բեցայ vn. recevoir des bienfaits.

Երախտաւորութիւն s. obligation, bienfaisance.

Երախտեմ, եցի vn. rappeler à qn. le bien qu'on lui a fait, faire sentir les services qu'on lui a rendus.

Երախտիք, տեաց s. bien-fait, bien, service, faveur; — իս առնել, obliger, rendre service; — իս առնուլ, recevoir du bien, des services; որում այնքան երախտեաց շնորհապարտ գտանէր, à qui il devait tant.

Երակ, աց s. veine; veine de bois; veine ou filon métallique; veine ou filet d'eau; méd. poulx; զննել զ—, զննել զժրնդինս — ի, tâter le poulx; զննել զ—, fig. tâter le poulx; Ժրնդին՝ զարկ — ի, pulsation, battement du poulx; — հատանել՝ առնուլ, saigner, tirer du sang.

Երակահատ, աց s. celui qui saigne; lancette.

Երակահատուծիւն sm. saignée.

Երակալից a. veineux.

Երակածեւ a. en forme de veine.

Երամ, ից s. m. troupeau, troupe, bande; — Թռչնոց, volée, nuée, bande d'oiseaux; — Երամ V. Երամովին.

Երամակ, աց s. troupeau, troupe; — այծից, troupeau de chèvres.

Երամակից a. qui est du même troupeau.

Երամանամ, ացայ vn. se rassembler en troupeau, se réunir par troupes, s'attrouper.

Երամացուցանեմ, ուցի, Երամեմ, եցի va. rassembler en troupeau, réunir.

Երամովին adv. en troupeau, en bandes, par troupes, en foule.

Երանալից a. heureux, bien-heureux.

Երանախառն a. mêlé de bonheur.

Երանական a. heureux.

Երանաշնորհ a. bienheureux.

Երանացուցանեմ, ուցի va. béatifier.

Երանացուցիչ a. béatifique.

Երանացուցումն s. béatification.

Երանաւետեմ, եցի va. rendre heureux; — իմ vn. être heureux.

Երանաւէտ a. bien heureux, trop heureux.

Երանգ, ոց, աց s. coloris; couleur.

Երանգեմ, եցի va. colorier, enluminer.

Երանգիչ s. coloriste.

Երանեալ a. heureux; — է այր որ, heureux l'homme qui.

Երանեակ a. heureux; s. f. Fortunée, Félicité.

Երանելի a. heureux, bien-heureux, fortuné; — առնել, rendre heureux; — լինել, être heureux.

Երանեմ, եցի va. regarder comme bienheureux, estimer heureux, féliciter.

Երանի՛ interj. heureux! — Թէ, plutôt à Dieu! plaise à Dieu! plutôt au ciel que! Dieu le veuille! — նմա որ, heureux celui qui; — քեզ, que tu es heureux!

— տալ, — կարդալ ումեր, estimer qn. heureux.

Երանիկ V. Երանեակ.

Երանութիւն sm. bonheur, félicité; — ք Յիսուսի, les béatitudes de Jésus-Christ.

Երանուհի sf. heureuse, bien-heureuse; Fortunée.

Երանք, նաց s. l'aine; les hanches, les cuisses, les genoux; կրկնել յերանաց ուրուք, être né de; լինել յերանս հօք իւրոյ, ne pas être encore né; ածել զերանս ի վերայ, monter (à cheval).

Երաշխ, ից sm. garantie, caution; առնուլ յերաշխի, յերաշխի առնել, donner sa garantie à qn., le garantir, se porter caution ou fort pour qn., répondre pour lui.

Երաշխաւոր, աց s. caution, garant, répondant; — լինել կալ, être caution, garant.

Երաշխաւորեմ, եցի vn. garantir, être caution, donner sa garantie.

Երաշխաւորութիւն sm. garantie, cautionnement, caution; — տալ, donner —; յ— տալ զանձն, se porter garant, caution; արձակել զոք յերաշխաւորութենէ, exempter qn. d'une caution.

Երաշխեպք sm. tourment, tribulation, peine; stigmat, cicatrice, plaie; յերաշխեպս վշտաց դնիլ, être dans l'affliction; — հոգւոյ, les blessures de l'âme; — վշտաց, souffrances.

Երաշտ, ի sm. manque de pluie, sécheresse; aridité; a. qui est à sec, aride.

Երաշտահաւ, ու s. mésange.

Երաշտանամ, ացայ vn. sécher, devenir sec, se dessécher.

Երաշտութիւն V. Երաշտ s.

Երասան, Երասանակ, աց sm. rêne, bride, frein; իբաց հանել զ—, débrider.

Երասանակալ a. celui qui tient la bride, les rênes, cocher, conducteur.

Երասանակեմ, եցի va. tenir les rênes, conduire, diriger.

Երաստ, ից s. réunion, assemblée, cercle, société.

Երաստան, աց s. fesse, anus, cul, fondement; հարկանիլ յերաստան, avoir des hémorroides.

Երբ adv. quand, lorsque; — եւէ, n'importe quand; ե՞րբ, quand? à quelle époque? ց՞երբ, jusqu'à quand?

Երբեմն adv. quelquefois, parfois, par moments, de temps en temps, de temps à autre; jadis, autrefois; երբեմն..., երբեմն..., tantôt..., tantôt...; յ— ժամանակի, autrefois, jadis.

Երբեք adv. quelquefois, de temps en temps; —, ոչ —, ժի՛ —, jamais de la vie, point; է՛ էր —, երբեք երբեք, quelquefois, de temps à autre, de temps en temps; երբեք ուրիշ, guère.

Երբուծ, բծոյ sm. poitrine, poitrail des animaux; — ոչխարի, carré de mouton.

Երգ; ոց s. chant; chanson; cantique, hymne; յ— արկանել, chansonnier, couvrir de ridicule; —ս առնուլ, chanter; նուագարան երգոց, instrument de musique.

Երգաբան, ից s. chanteur, chanteur.

Երգաբանեմ, եցի va. chanter, réciter un hymne, des hymnes; célébrer.

Երգաբանութիւն sm. chant des hymnes, cantique.

Երգազիր, աց s. compositeur, chansonnier.

Երգազրեմ, եցի va. faire, composer des chants, des chansons.

Երգակ V. Երգեցիկ.

Երգակից, կցաց s. qui chantent ensemble; — լինիմ V. Երգակցիմ.

Երգակցիմ, ցեցայ տ. chanter ensemble, accompagner.

Երգակցութիւն s. chant simultané, accompagnement.

Երգահան, ից, Երգայարդար s. mus. compositeur.

Երգապետ, ի sm. le grand chanteur.

Երգարան, աց sm. instrument de musique; chansonnier, recueil de chants, de chansons; méthode de chant.

Երգեհոն V. Երգիւն.

Երգեմ, եցի va. chanter; — քնարաւ, jouer de la lyre; — ձեռամբ, jouer d'un instrument.

Երգեցիկ, ցկաց s. chanteur, chanteuse.

Երգեցող s. chanteur; chan-

sonnier; — եկեղեցւոյ, chanteur.

Երգեցողութիւն s. le chant.

Երգիծաբան s. satirique.

Երգիծաբանական a. satirique.

Երգիծաբանեմ, եցի va. satiriser, lancer des brocards contre qn., le railler.

Երգիծաբանութիւն s. satire, brocard.

Երգիծական a. satirique, moqueur.

Երգիծանեմ, գիծի va. déchirer, crever, percer, enfoncer; piquer par des railleries, par des paroles satiriques, faire des railleries de qn., se moquer de lui, le railler.

Երգիծանող sm. moqueur, railleur.

Երգիծանութիւն, Երգիծանք, Երգիծումն s. déchirer, déchirement; satire, brocard, moquerie, raillerie.

Երգիծուցանեմ, ուցի va. déchirer, crever.

Երգիւն, աց sm. orgue; — հարկանել, toucher, jouer de l'orgue.

Երգիւնահար, աց s. organiste.

Երգիւ V. Երգեցող.

Երդ, ոց s. lucarne; maison; քստ —, par maison, pour chaque maison.

Երդակից s. voisin.

Երդիք s. lucarne.

Երդմնագանց, ից a. parjurer; — լինել, se parjurer, commettre un parjure, violer son serment.

Երդմնազանցութիւն s. violation de serment, parjure.

Երդմնակեր V. Երդմնազանց.

Երդմնահար, աց s. jureur, parjure; — լինել, jurer beaucoup par mauvaise habitude ou par emportement, se parjurer.

Երդմնահարութիւն sm. juron, parjure.

Երդմնասուտ V. Ստերդումն.

Երդմնեմ, եցի vn. jurer.

Երդմնեցուցանեմ, ուցի va. faire jurer, faire prêter serment; conjurer, adjurer, exorciser; Երդմնեցուցանեմ զքեզ յԱստուած կենդանի, je t'adjure au nom du Dieu vivant.

Երդմնեցուցիչ s. exorciste.

Երդմնեցուցչութիւն s. exorcisme, adjuration, conjuration.

Երդմնի s. serment, jurement; — առնել՝ լինել, jurer, faire ou prêter serment, s'engager par serment.

Երդմնուրաց V. Երդմնազանց.

Երդմնստութիւն sm. faux serment, parjure.

Երդնող, աց s. jureur.

Երդնում, երդուայ vn. jurer, faire serment; սուտ —, se parjurer, faire un faux serment; — յանձն իւր, jurer par soi-même.

Երդումն, դման s. serment, jurement; — տալ՝ դնել, prêter serment; արձակել յերդմանէ, délier, dégager d'un

serment; անհաստատ —, serment d'ivrogne; — տալ հաւատարմութեան, prêter serment de fidélité; ստել զ—, violer son serment.

Երեամ s. troisième année; a. de trois ans; զ— adv. trois ans, pendant trois ans; յ—, tous les trois ans.

Երեխայ V. Երախայ.

Երեխայրիք V. Երախայրիք.

Երեկ sm. soir, soirée; adv. hier; ընդ՝ առ —ս, le soir, vers le soir, sur la brune; ընդ —ս է, il est tard, il se fait tard; դարձաւ օրն յերեկս, le jour baisse, il se fait tard; զօրն ց—, toute la journée, du matin au soir; իբրեւ՝ որպէս յերեկն եւ յեռանդն, comme auparavant, comme par le passé.

Երեկանամ, ացայ, Երեկեմ, եցի va. descendre, loger, passer la journée, rester jusqu'au soir; — իգինուչ, ne pas cesser jusqu'au soir de s'enivrer.

Երեկի a. d'hier, de la veille.

Երեկոյ, ի s. soir, soirée, la brune; fig. — կենաց, le soir de la vie; ընդ երեկոյս adv. le soir, vers le soir, sur la brune; իբրեւ — եղեւ, le soir étant venu, sur le soir, à la brune.

Երեկոյանայ, կոյացաւ vn. il se fait tard, il est tard, il commence à être tard, voici la brune; Երեկոյացեալ էր ժամն, l'heure était avancée.

Երեկոյի, Երեկոյին, Երեկորեայ a. du soir; յերեկորեայ

adv. le soir, vers le soir ; depuis le soir, du soir.

Երեկորի, որոյ, որեաց sm. soir, soirée.

Երեկորին a. du soir ; adv. le soir, vers le soir.

Երեկորնական a. du soir ; occidental ; — պարտէզք, les Hespérides.

Երեկունքին V. 8 երեկունքին.

Երեկուն s. soir, la soirée ; a. du soir ; adv. le soir, vers le soir.

Երեկոօք, ից, Թիւք s. séjour du soir ; երեկոօս առնել՝ առնուլ, descendre à, chez, demeurer, passer la nuit.

Երեկորի V. Երեկորի.

Երեմեան, մենից, Երեմենի, մենեաց a. de trois ans, triennial ; âgé de trois ans.

Երես V. Երեսք ; երես երես, — առ —, face à face ; * — չունենալ, ne pas oser (à cause d'une faute commise) ; * — ը չնայիլ, faire mauvaise mine ; faire un mauvais accueil ; * — ը զարնել, jeter à la face, reprocher ; * — ը վար առնել, blâmer ; * — ը կախել՝ Թժուեցնել, faire la mine, boudier ; * — ցերմակցնել, faire bonne figure, mériter des éloges ; * — չցերմակցնել, faire triste figure, ne pas mériter des éloges ; * — ին ջուրն երթալ, — ը ջուր չունենալ, être effronté, éhonté, perdre toute pudeur ; * — առնուլ, être gâté ; * — տալ, gâter un enfant ; ինձ — արա, faites pour moi ; զերեսն քարի

տացէ, tant pis pour lui ; * ինչ երեսով V. Երեսք.

Երեսագիր, գրոյ s. adresse (d'une lettre).

Երեսաւոր a. hardi, courageux.

Երեսեմ, եցի vn. se présenter, paraître, se faire voir.

Երեսնակ s. algremoine.

Երեսնամեայ, Երեսնամեան, Երեսնամենի, Երեսնամի a. de trente ans ; âgé de trente ans.

Երեսնաւոր, աջ a. trente pour un, trente fois plus.

Երեսնեակ, եկի s. trentaine.

Երեսնեմեան, Երեսնեմի V. Երեսնամեայ.

Երեսներորդ, աջ a. trentième.

Երեսնիցս adv. trente fois.

Երեսնորեայ a. de trente jours.

Երեսուն, եսնից a. trente.

* Երեսարիչ s. serviette de toilette.

Երեսփոխան, աջ s. représentant, député.

Երեսք, սաց s. visage, figure, face ; mine, air, aspect ; surface ; personne ; corps ; yeux, vue, apparence, extérieur, présence ; rôle ; sens, explication ; respect, honneur ; — կօշկաց, empeigne ; յերեսաց երկրէ, de dessus la terre, du monde ; — երկրի, la surface de la terre ; ընդամենայն երեսս երկրի, par toute la terre ; առաջի երեսաց, à la face, en présence de, à la vue de ; առ երեսս, իվերին երեսս, en apparence, extérieu-

rement; յերես, à la figure, en face, en présence; զերեսօք ջուրք, sur la surface de l'eau, à fleur d'eau; յերեսաց, de la part; pour, par; երեսս առնել, avoir égard, avoir de grands égards pour, ménager, respecter; ոչ ինչ երեսս արար, il ne tint aucun compte; ոչ առնել երեսս աղաչանացն, ne pas exaucer ses prières; զերեսս դնել՝ հաստատել, se diriger vers; զերեսս հաստատեաց գնալ յԱնի, il prit avec fermeté le chemin d'Ani; անկանել ի վերայ երեսաց, tomber le visage contre terre, se prosterner; ազնիւ երեսօք, beau de visage; ակն առնուլ երեսաց ուրուք, honorer la présence de qn.: խնարհիլ անկանել երեսաց, faire la mine, boudier; իխոնարհ կախիլ երեսաց, avoir l'air triste; Թաքել յերեսաց ուրուք, se cacher de qn.: ելանել յերեսաց ուրուք, sortir de chez qn., de sa présence; յանդիման լինել միմեանց երեսօք, se voir, se voir l'un l'autre; առնուլ զերեսս ուրուք, prendre, avoir l'air de qn., en jouer le rôle; տալ զերեսս խնդրել զՏէր, se mettre à la recherche du Seigneur; գալ յերեսս ուրուք, se présenter à qn.: յերեսս բերել, présenter; յերեսս գալ՝ անկանիլ, paraître; բացաւ երեսօք, à visage découvert; որո՞վ երեսօք, de quel air! avec quelle audace! զերեսս ծռել, faire des grimaces,

grimacer; հաց երեսաց; V. Առաջաւորութիւն; հատանիլ քնոյ յերեսաց ուրուք, ne pouvoir plus dormir, avoir le sommeil interrompu, troublé.

Երեր, ի Տ. V. Երերումն; — եւ տատան լինել, errer, faire le vagabond; յերերի կալ V. Երերիմ.

Երերածուփ a. fort agité, ballotté.

Երերանք, նաց Տ. tremblement; l'action d'errer, vagabondage.

Երերեմ, եցի va. remuer, agiter, ballotter.

Երերիմ, բեցայ vn. trembler, remuer, vaciller, s'agiter, balancer, ballotter, se trémousser; errer, être vagabond.

Երերումն Տ. tremblement, vacillation, agitation, balancement.

Երերուն a. tremblant, vacillant, agité; errant, vagabond.

Երեւակ, ի Տ. Saturne (planète); V. ԵրեւոյԹ.

Երեւակայական a. imaginaire, fantastique.

Երեւակայեմ, եցի va. imaginer; vn. s'imaginer, se figurer.

Երեւակայոտ a. plein d'imagination; — այր, homme à imagination.

Երեւակայութիւն Տ. imagination; բեղմնաւոր՝ ժիր —, — féconde, active.

Երեւան; յ— անել՝ հանել, mettre au jour, mettre à découvert, en évidence, montrer,

démasquer; յ— գալ, se laisser voir, se montrer, paraître.

Երեւելի *a.* visible, évident, apparent; célèbre, fameux, remarquable, insigne, illustre, glorieux, éminent; éclatant, important, considérable, mémorable, solennel; — առնել, rendre remarquable, distinguer; — լինել, se rendre illustre, s'immortaliser, se signaler, se distinguer.

Երեւցուցանեմ, ուցի *va.* faire paraître, faire voir, montrer, faire semblant de.

Երեւիլ *s.* calandre, cosson.

Երեւիմ, ւեցայ *vn.* paraître, se faire voir, apparaître, avoir l'air, se montrer, se présenter; երեւի, il paraît.

Երեւոյթ, ււթից *sm.* apparence, air, extérieur, aspect, vue, mine; — քլումի, phases; — քրնւթեան, les phénomènes de la nature; *a.* apparent, visible; ridicule; բերել զերեւոյթս իրիք, avoir l'air de.

Երեւումանամ *V.* երեւիմ.

Երեւումն *s.* apparition.

Երեք, երից, երիւք *a.* trois; troisième.

Երեքալեան *a.* très-houleux.

Երեքածեայ *V.* եռածեայ.

Երեքամսեայ *V.* եռամսեայ.

Երեքանկիւն, երեքանկիւնի *V.* եռանկիւն, etc.

Երեքանձնեայ *a.* de trois personnes.

Երեքարիւր, ոց *a.* trois cents.

Երեքարծէն, ձենի *s.* trident.

Երեքդանգեան *a.* de trois

liards, de rien, vaurien, méprisable.

Երեքեան, երեցունց *s.* *a.* tous les trois.

Երեքթեւեան *a.* qui a trois ailes; — նետ, flèche barbelée, à trois ailes.

Երեքգլեան *a.* de trois em-pans.

Երեքժանի *a.* qui a trois pointes; *s.* trident.

Երեքին, եցունց, երումք *s.* *a.* tous les trois.

Երեքկարգեան *a.* à trois rangs, sur trois rangs.

Երեքկին *a.* triple; *adv.* triplement; trois fois.

Երեքկնաբօր առնեմ *va.* labourer trois fois; *fig.* bien examiner, examiner minutieusement.

Երեքկնեմ, եցի *va.* tripler, trier.

Երեքկուղ *a.* triple, triplé.

Երեքկուսի *a.* qui a trois côtés ou angles, triangulaire.

Երեքհազարեան *a.* de trois mille.

Երեքհարիւր, ոց *a.* trois cents.

Երեքհարիւրերէն, եցունց *s.* *a.* tous les trois cents.

Երեքծեղուանեայ *s.* à trois étages.

Երեքմասնեայ *a.* composé de trois parties, partagé en trois, triple.

Երեքնուկ *s.* sainfoin, espar-cette.

Երեքշաբաթի, Թու *s.* mardi.

Երեքպատիկ *a.* *adv.* triple.

Երեքսայրի **a.** armé d'un triple tranchant.

Երեքսրահեան **a.** qui a trois salles.

Երեքսրբեան **a.** trois fois saint, très-saint; — օրհնութիւն, le trisagion.

Երեքտակէն **a.** trois rangs.

Երեքտասան, ից **a.** treize.

Երեքտասանամեայ, Երեքտասանամեան, յենից **a.** de treize ans, âgé de treize ans.

Երեքտասաներորդ, աց **a.** treizième.

Երեքտասանեքեան, նեցունց **s. a.** tous les treize.

Երեքտերեւուկ **s.** trèfle.

Երեքօրեայ, ըէից **a.** de trois jours; **adv.** le troisième jour.

Երեքօրիմ, ըեցայ **vn.** rester, séjourner trois jours.

Երէ, ոց **s.** bête sauvage; gibier.

Երէզ, ըիզաց **a.** désert, inculte; **s.** lande.

Երէկ, ըկկի, յերեկէ, յերիկէ **sm.** le jour d'hier, la veille; **adv.** hier.

Երէց, ըիցու, ըիցունք, ըիցանց **a.** ancien, âgé, aîné, grand; **s.** frère aîné; prêtre; — էր քան զնա ժամանակաւ, il était plus ancien, âgé que lui.

Երէցաւորց **a.** le plus âgé, l'aîné.

Երէցութիւն **s.** ancienneté.

Երթ, ից **s.** l'aller, le départ; գերթն եւ զգարծ, l'aller et le retour.

Երթամ, չոգայ, ե'րթ **vn.** aller, s'en aller, partir, se rendre; ե'րթ իրաց, va-t'en, allez-

vous-en, allez vous promener; ե'րթ յետս իմ, retire-toi! ե'րթ խաղաղութեամբ, allez en paix, adieu; վաճառականութիւնն երթայր եւ անկանէր, le commerce languissait de plus en plus; երթայր տակաւ եւ անշքանայր, il tombait peu à peu; երթան եւ վատթարին իրք նորա, ses affaires vont en décadence, de pis en pis; ողջ երթ, երթ ողջամբ, adieu, portez-vous bien; — զջրոյ, aller à l'eau; այս ճանապարհ երթայի, ce chemin conduit, mène à; — առ հարս՝ զճանապարհ ամենայն երկրի, aller *ad patres*, mourir; — զիւրովին, se tuer; — զիւրք, se livrer à.

Երթանամ **V.** երթամ.

Երթեւեկ, աց **s.** allées et venues, tour, course; **a.** qui va et vient; — ք, les allants et les venants; — ծովու, le flux et le reflux de la mer; — առնել՝ առնուլ, aller et venir, faire plusieurs allées et venues, faire des courses.

Երթեւեկեմ **V.** երթեւեկս առնեմ.

Երթեւեկութիւն **V.** երթեւեկ.

Երի, երւոյ **s.** jointure du bras et de l'épaule des animaux.

Երի; առ —, prép. à côté, auprès, près, dans le voisinage; առ — ընծանալ, aller, marcher de pair, s'accorder.

Երիզ, ոյ **s.** bande, bandelette.

Երիզապատ, Երիզապինդ **a.** bandé, lié de bandelettes.

Երի՞ծ, աց s. clou ; coin, cheville.

Երի՞ծացեալ a. desséché, maigri.

Երիկամունք, մանց s. reins, rognons ; entrailles.

Երիկեան a. d'hier, de la veille ; fig. — ք ոմանք եմք, nous ne sommes que depuis hier.

Երիկուն adv. le soir, vers le soir ; — իբուն, tout le soir.

Երի՛նջ, ընջոց sm. génisse, jeune vache.

Երիվար, աց sm. cheval, coursier.

Երիվարաշատ a. qui a beaucoup de chevaux.

Երիտասարդ, աց s. jeune homme.

Երիտասարդաբար V. Երիտասարդապէս.

Երիտասարդական a. juvénile, de jeune homme.

Երիտասարդանամ, ացայ vn. redevenir jeune, se rajeunir.

Երիտասարդանոց, աց sm. gymnase, cirque.

Երիտասարդապէս adv. en jeune homme, d'une manière juvénile.

Երիտասարդութիւն s. jeunesse ; յաստիս — ե, dans la vigueur de la jeunesse.

Երիտասարդուհի sf. jeune fille.

Երի՞ր a. troisième ; adv. troisième, en troisième lieu.

Երից անգամ adv. trois fois.

Երիցագոյն a. plus ancien ; doyen ; սակաւ ինչ ամօք — քան զիս, un peu plus âgé que moi ; — փոյ՞ծ նորա էր, son principal soin était de ; իբր հարիւր ամօք — է քան զնա ժամանակաւ, il a vécu environ cent ans avant lui.

Երիցական a. presbytérien. Երիցականութիւն s. presbytérianisme.

Երիցակից sm. compagnon d'un prêtre.

Երիցանի, անւոյ s. pl. les prêtres.

Երիցապետ, աց sm. archiprêtre.

Երիցացուցանեմ, ուցի va. rendre plus grand, plus ancien ; élever, avancer.

Երիցութիւն s. ancienneté, doyenné ; prêtrise, sacerdoce.

Երիցուկ, ցկի s. camomille.

Երիցուհի sf. prêtresse.

Երիցս adv. trois fois, à trois reprises ; — անգամ, trois fois ; — երանելի, très-heureux.

Երիւար V. Երիվար.

Երիւրեմ V. Յերիւրեմ.

Երկ, ոց s. peine, mal, fatigue, effort ; travail, ouvrage ; besogne ; — ք, travaux ; — ք մտաց, ouvrages d'esprit ; — ս արկանել, se donner de la peine, faire des efforts, tâcher, se fatiguer, avoir du mal.

Երկամ, ոյ s. fer ; tout instrument de fer, glaive, chaîne, clou, etc. ; պատել — ով, ferrer ; բազմախողխող —, fer tranchant.

Երկաթազամ a. ferré, armé de pointes de fer, cloué.

Երկաթագործ, ագ s. forgeron; a. fait de fer.

Երկաթագործի, ծեաց s. instrument en fer.

Երկաթախառն a. ferrugineux.

Երկաթակալ a. enchaîné avec des liens de fer, enchaîné; — առնել, enchaîner avec des liens de fer, charger de fers, enchaîner.

Երկաթակուռ a. garni de fer, ferré.

Երկաթահանք, նաց, Երկաթահատք, տաց s. mine de fer.

Երկաթահատ, ից s. ouvrier qui travaille dans les mines de fer.

Երկաթապատ a. ferré, garni de fer, plaqué en fer.

Երկաթասայր a. garni de pointes de fer.

Երկաթեղէն, դիսաց, Երկաթի, թեայ a. de fer.

Երկախառնեմ, եցի vn. travailler ensemble, avec.

Երկակ, ի s. nombre binaire, nombre de deux; deux.

Երկակենդան, Երկակենցաղ a. amphibie.

Երկակի a. double; adv. doublement.

Երկակողմանի a. qui a deux côtés; de deux côtés, réciproque.

Երկակտուր, տրոյ sm. diamètre.

Երկամանակ a. qui a deux temps ou mesures.

Երկամեայ a. de deux ans, âgé de deux ans.

Երկամուսին, սնոյ s. a. bigame.

Երկամուսնութիւն s. m. bigamie.

Երկայն, ից adj. long; — կեանք, longue vie; — ճառ՝ ճանապարհ, long discours, chemin.

Երկայնաբազուկ V. Երկայնածեռն.

Երկայնաբան a. qui parle longuement; prolixe, diffus, verbeux; — է մատեանս, il y a des longueurs dans cet ouvrage.

Երկայնաբանեմ, եցի vn. parler longuement.

Երկայնաբանութիւն s. prolixité, diffusion, longueur, babillage, verbosité.

Երկայնազոյնս adv. longuement; diffusément.

Երկայնադէզ, դիզի, դիզաց a. grand, très-élevé, gigantesque.

Երկայնածնօտ a. qui a une longue mâchoire.

Երկայնակեաց V. Երկարակեաց.

Երկայնակեցութիւն s. longéité, longue vie.

Երկայնահասակ a. de haute taille, grand.

Երկայնահեր a. qui a de longs cheveux.

Երկայնահոգի a. qui a de la longanimité, patient.

Երկայնածեռն a. de longue main.

Երկայնածեւ a. long, allongé, oblong.

Երկայնածիգ a. très-long, allongé; long, de longue durée; qui lance loin.

Երկայնամիտ, մտաց a. patient, enduring; — աշխատութիւն, travail obstiné; — լինել V. Երկայնամտեմ; — լեր առ իս, ayez patience à mon égard.

Երկայնամտաբար adv. avec longanimité, patiemment.

Երկայնամտեմ, եցի vn. avoir de la longanimité, une longue patience, patienter; — իլուր բանից ուրուք, écouter patiemment les paroles de qn.

Երկայնամտութիւն s. longanimité, patience.

Երկայնամորուս adj. qui a une longue barbe; s. longue barbe.

Երկայնանամ, ացայ vn. s'allonger; se prolonger.

Երկայնանիստ a. étendu; — լեռն, montagne à large base.

Երկայնապատում V. Երկարապատում.

Երկայնատարած a. très-étendu.

Երկայնատեգ a. à longue lance; fig. — արտեւանունք, longs cils.

Երկայնատուն a. à longue queue.

Երկայնացուցանեմ V. Երկայնեմ.

Երկայնաւորք, րց sm. les longs jours; Երկայնաւորս լինիմ V. Երկայնօրեայ.

Երկայնարիթ a. qui a un long nez.

Երկայնաբանութիւն V. Երկայնաբանութիւն.

Երկայնեմ, եցի, եա' va. allonger, rallonger; զի՞ երկայնեմ զբանս, pourquoi prolonger ce discours, ce récit! գուցէ երկայնեցի յոյժ զհառս, j'ai peut-être trop parlé.

Երկայնժամանակեան a. de longtemps, qui dure longtemps.

Երկայնատութիւն s. longanimité, patience.

Երկայնութիւն s. longueur; géog. longitude; յ—, de long; au long de, du long de, le long de, tout le long de; խաղալ զնալ յ— գետոյն, longer la rivière; — աւուրց՝ կենաց, longs jours, longue vie.

Երկայնօրեայ լինիմ vn. vivre de longs jours.

Երկան, աց sm. moulin; meule; V. Երկանաքար.

Երկանաքար ou վէմ — sm. pierre meulière, pierre de meule; a. de pierre meulière.

Երկանիւ a. qui a deux roues; s. cabriolet.

Երկանուն a. qui porte deux noms.

Երկապաշտ, ից a. parasite.

Երկասեր a. hermaphrodite.

Երկասէր V. Աշխատասէր.

Երկասիրեմ V. Աշխատասիրեմ.

Երկասիրութիւն V. Աշխատասիրութիւն.

Երկավանկ, ից a. dissyllabe.

Երկատեսակ **a.** de deux espèces ou sortes.

Երկար **a.** long; ընդ — adv. longtemps; longuement, à la longue.

Երկարքան, etc. **V.** Երկայնքան, etc.

Երկարակեցա **a.** qui vit longtemps; vivace; — լինել, vivre longtemps; — լինել քան զոք, survivre à qn., vivre plus longtemps que lui; — առնել, faire vivre longtemps.

Երկարածգեմ, եցի **va.** prolonger, traîner en longueur, traîner; — իմ **vn.** se prolonger, traîner; երկարածգեցան իրքն, cette affaire traîna.

Երկարածգութիւն **s.** prolongation.

Երկարածիգ **a.** long, prolongé.

Երկարապատում **a.** raconté longuement, prolixe, long; — առնել, raconter au long.

Երկարատեւ **a.** qui dure longtemps, durable, long; — մանապարհ, voyage long, de long cours.

Երկարատեւութիւն **s.** longue durée, longueur.

Երկարեմ, եցի **va.** allonger, prolonger.

Երկարութիւն **s.** longueur.

Երկարում **s.** prolongation.

Երկաւորեակ, Երկաւորիք **V.** երկոււորեակ, երկուորիք.

Երկաքանչիւր, ոց **s.** chaque, l'un et l'autre, tous les deux.

Երկայ **a.** douteux, incertain; յերկայս լինել, douter,

hésiter; յերկայս առնել, faire douter ou soupçonner; յերկայս արկանել, révoquer en doute.

Երկայարար **adv.** avec doute, avec hésitation.

Երկայական **a.** douteux, incertain; dubitatif.

Երկայանամ, ացայ, Երկայիմ, յեցայ **vn.** douter, être incertain, balancer, avoir des doutes, hésiter, flotter; ոչինչ երկայիմ, je ne doute pas, sans doute.

Երկայութիւն **s.** doute, hésitation, incertitude; rhét. dubitation; չիք տեղի — Ե, on n'en peut plus douter; ընդ — ք արկանել, révoquer en doute, douter; յերկայութիւնս առկանել, — առնուլ, douter, avoir peine à croire; — արկանել, susciter des doutes.

Երկան, ից **a.** amphibologique; double, fourbe, faux; discordant, différent.

Երկանութիւն **s.** amphibologie; différence, désaccord; duplicité, fourberie, fausseté.

Երկարբառ **a. s.** diphthongue.

Երկացիկ **a.** qui s'ouvre de deux côtés; — դուռն, porte à deux battants; — սանդուղք, échelle double.

Երկբերան, Երկբերանեան **a.** qui a deux bouches, deux embouchures, deux tranchants.

Երկոյս **a.** qui a deux natures.

Երկգլուխ, լիսոյ, Երկգլխի,
լիսոյ a. à deux têtes.

Երկգնդիմ, դեցայ vn. se
diviser en deux troupes.

Երկգոյն a. à deux couleurs.

Երկգունակ a. de deux
sortes.

Երկդիմեան, Երկդիմի a. à
deux visages, à mine équivo-
que; à deux envers, à deux
faces; fig. équivoque, double,
faux, douteux, ambigu.

Երկդիմութիւն s. ambiguité,
équivoque, duplicité.

Երկդրամեան, մենի s. di-
drachme.

Երկեակ V. Երկակ.

Երկեամ a. de deux ans;
զ—, զ— մի adv. deux ans, pen-
dant deux ans.

Երկեղ V. Երկիւղ.

Երկեղուկս արկանեմ va.
faire peur, jeter ou inspirer de
la crainte, effrayer.

Երկեմեան, մենից a. de deux
ans, âgé de deux ans; յերկե-
մենից եւ իսոնարի, depuis
l'âge de deux ans et au-dessus.

Երկերիւր, ոց a. deux cents.

Երկեցուցանեմ, ուցի va.
faire peur, effrayer, intimider.

Երկեան s. doute, soupçon,
défiance, crainte.

Երկթերթ, Երկթերթի a. de
deux feuilles.

Երկթեւ, Երկթեւեան a. à
deux ailes, diptère.

Երկին, կնի, Երկինք, կնից s.
ciel, cieux; կապուտակ —, la
voûte azurée; ելանել յերկինս,
monter au ciel; յերկինս ամ-

բառնալ, —ք բարձրացնել,
élever jusqu'au ciel; — Երկիր
իրար անցնել, remuer ciel et
terre; ջինջ՝ պարզ՝ անամալ՝
ամպամած —, ciel pur, serein,
sans nuages, couvert de nua-
ges; ո՛վ —, ô ciel!

Երկիջեան a. de deux co-
lonnes (page).

Երկիր, կրի s. terre, globe
terrestre; terre, sol; pays,
contrée, territoire; — ծնըն-
դեան, la terre natale.

Երկիրպագանեմ, պագի va.
se prosterner, adorer.

Երկիցս, — անգամ adv.
deux fois, bis.

Երկիւղ, ի, իւ sm. peur,
crainte, frayeur; առ —ի, de
peur, de crainte que ou de,
dans la crainte de; խօսական
—, terreur panique; Երկեան —
մեծ, ils furent remplis d'une
grande crainte; վասն —ին
Հրէից, par crainte des Juifs;
յ— անհնարին վարանել, զեր-
կիւղի հարկանիլ, être saisi de
crainte, de frayeur; — մահու
դնել ի վերայ, jeter dans la
crainte de la mort, menacer
de mort; — իմիտս ուրուք
արկանել, — արկանել յոք,
jeter la crainte dans l'esprit,
dans l'âme de qn., l'effrayer;
անկաւ ի վերայ նորա — մահու,
la crainte de la mort le saisit;
ախտանալ զ—, avoir peur,
craindre.

Երկիւղագին a. qui fait peur,
effrayant, effroyable.

Երկիւղալից adj. plein de

crainte, effrayé; effrayant, terrible; peureux, craintif, poltron.

Երկիւղախառն adv. mêlé de crainte, craintivement, avec crainte.

Երկիւղած, աց a, qui craint le Seigneur, craignant Dieu, timoré, consciencieux, religieux, pieux, dévot; timoré, craintif, timide; — եմ իդից, je crains les dieux.

Երկիւղածութիւն s. crainte de Dieu, crainte religieuse, scrupule, piété, dévotion; timidité; — ք, consciencieusement, scrupuleusement; — իդից, la crainte des dieux.

Երկիւղալի a. à craindre; — է, il est à craindre.

Երկիւղուկս արկանեմ V. երկեղուկս արկանեմ.

Երկկեզու a. qui a deux langues, double, fourbe.

Երկլուսնեայ a. de deux lunes; — աւուրք, espace de deux lunes, de deux mois.

Երկխորհուրդ a. qui a deux pensées, double, fourbe.

Երկխօս, Երկխօսութիւն V. երկբան, երկբանութիւն.

Երկծով a. baigné par deux mers.

Երկկայմ, ի s. brick.

Երկկանգուն a. de deux coudees.

Երկկերպ, Երկկերպի a. de deux manières, natures.

Երկկին, կնոջ a. qui a deux femmes, bigame.

Երկկնութիւն s. bigamie.

Երկհատոր a. en deux volumes.

Երկձայն s. dicton.

Երկձի, ոց a. à deux chevaux; s. équipage.

Երկհեղքիմ, եցայ vn. se fendre en deux.

Երկհիղ, Երկհիւղ, Երկհիղի a. à deux pointes, fourchu, fourché.

Երկմատենի, Երկմատնի a. à deux pointes.

Երկմիլիոն, ի s. billion.

Երկմիտ, մտաց a. incertain, irrésolu, perplexe, défiant; — յերկմիտս լինել V. երկմտեմ.

Երկմտեցուցանեմ, ուցի va. faire douter.

Երկմտեմ, եցի, Երկմտիմ, տեցայ vn. hésiter, douter, balancer, avoir des doutes, être incertain, en suspens; — իհաւատոց, être incrédule, douter de la religion.

Երկմտութիւն s. hésitation, barguignage, irrésolution, perplexité, doute; divergence d'avis, défiance; առանց — է, sans hésitation, sans doute; չիք ինչ — է, il n'y a pas à balancer, à hésiter.

Երկն, երկան, երկունք, կանց s. douleur cruelle, peine affreuse, travail pénible; երկունք ծննդականի, les douleurs de l'enfantement; երկունք մահու, les douleurs de la mort; սկիզբն երկանց, commencement des douleurs; յերկունս լինել, ունել երկանց,

պատիլ զոմամբ Երկանց, être en mal d'enfant, éprouver les douleurs de l'enfantement, de cruelles douleurs.

Երկնաբերձ a. qui s'élève jusqu'aux cieux, très-haut, très-élevé.

Երկնաբնակ a. qui habite le ciel, céleste.

Երկնագնաց a. qui va, qui conduit au ciel, qui marche dans les cieux; — լինել, aller au ciel; — առնել, conduire au ciel.

Երկնագէտ s. qui connaît le ciel, astronome.

Երկնագոյն a. de la couleur du ciel, bleu de ciel.

Երկնագումար a. composé d'une troupe céleste.

Երկնագունտ, գնտոյ sm. globe céleste.

Երկնագրական a. uranographique.

Երկնագրութիւն s. uranographie.

Երկնաթռիչ a. qui vole au ciel.

Երկնախոհ a. qui pense aux choses célestes.

Երկնակեաց, Երկնակենցաղ, Երկնակրօս a. qui vit aux cieux, qui a une conduite céleste, qui vit comme un ange, divin.

Երկնահայեաց a. qui regarde le ciel, qui a les regards tournés vers le ciel.

Երկնահանգէտ, Երկնահանգոյն a. semblable au ciel céleste.

Երկնահանար a. doué d'une sagesse céleste.

Երկնահար a. frappé du ciel, foudroyé.

Երկնածիր a. accordé du ciel, céleste, divin.

Երկնային V. Երկնաւոր.

Երկնաչու a. qui voyage dans les cieux.

Երկնապարգեւ V. Երկնածիր.

Երկնապիշ a. qui regarde au ciel; — լինել, regarder le ciel, fixer ses regards au ciel.

Երկնաբար V. Օդաբար.

Երկնաստեղծ a. qui a créé le ciel.

Երկնատեղած a. tombé du ciel.

Երկնաւոր, աջ a. céleste, divin.

Երկնաքաղաքացի a. citoyen, habitant des cieux.

Երկնեմ, եցի va. être en mal d'enfant, être en travail, éprouver les douleurs de l'enfantement; fig. souffrir cruellement; élaborer, méditer, couver, projeter, s'aviser, songer; մեծամեծս՝ խորհուրդս մեծամեծս —, former, concevoir de grands, de plus hauts desseins; — իմիտս, former, concevoir le dessein.

Երկնուղէշ a. qui porte ses branches jusque vers les nues.

Երկնուտ, յերկնուտ adv. du ciel, du haut des cieux.

Երկնչիմ, երկեայ, երկի՛ր vn. craindre, avoir peur, s'effrayer; երկեան յոյժ երկիւղ

մեծ, leur frayeur devint extrême, ils ont eu grande peur; — յերեսաց ուրուք, avoir peur de qn., le craindre.

Երկնչոտ V. Երկչոտ.

Երկշաբաթի, Թւոյ Տ. lundi.

Երկոտանի, անւոյ, անեաց a. qui a deux pieds; — է մարդ, l'homme est un bipède.

Երկոտասան, ից a. douze.

Երկոտասանածալ a. impr. in-douze.

Երկոտասանամեայ, Երկոտասանամեան, յննից a. de douze ans, âgé de douze ans.

Երկոտասանանիստ Տ. dodécadrede.

Երկոտասանեակ, նեկի ՏՄ. douzaine.

Երկոտասաներորդ, աց a. douzième.

Երկոտասանեքեան, Երկոտասանեքին, եցունց a. tous les douze.

Երկոտասանիցս adv. douze fois.

Երկու, կուց, կոքումբք, երկուք a. deux; adv. deuxième.

Երկուանք V. Յերկուանք.

Երկունք V. Երկն.

Երկուշաբաթի, Թւոյ Տ. m. lundi.

Երկուորածին a. qui enfante ou met bas des jumeaux.

Երկուորեակ Տ. jumeau, jumelle; couple, paire.

Երկուորի, բւոյ Տ. a. jumeau, jumelle; qui enfante ou met bas des jumeaux; — ք Տ. testicules.

Երկուցանեմ V. Երկեցուցանեմ.

Երկոքեան, Երկոքին, կոցունց a. s. tous les deux; — եւս, l'un et l'autre.

Երկչոտ, աց a. timide, peureux, craintif, poltron, couard.

Երկչոտիմ, եցայ ՎՆ. s'intimider.

Երկչոտութիւն Տ. timidité, poltronnerie, couardise.

Երկպառակ a. divisé, désuni, en désaccord; — լինել, être divisé, avoir des divisions; — կուսակցութիւն, faction.

Երկպառակեմ, եցի ՎԱ. diviser, mettre en discorde, en désaccord, désunir.

Երկպառակիմ, կեցայ ՎՆ. se diviser, entrer en discorde, être en désaccord, en dissidence, se désunir.

Երկպառակութիւն ՏՄ. dis corde, division, dissension, désunion, scission, mésintelligence.

Երկպատիկ a. double; adv. doublement.

Երկպատկեմ, եցի ՎԱ. doubler.

Երկսայրաբանութիւն Տ. dilemme.

Երկսայրի a. à deux chants.

Երկստուերեան a. amphis-cien.

Երկտիրեան a. qui a deux maîtres.

Երկրաբան, ից Տ. géologue.

Երկրաբանական a. géologique.

Երկրաբանութիւն ՏՄ. géologie.

Երկրաբաշխական a. géo-désique.

Երկրաբաշխութիւն s. géodésie.

Երկրաբուղի a. produit, sorti de la terre.

Երկրագիտութիւն s. géognosie.

Երկրագնաց, ից a. qui marche sur la terre.

Երկրագործ, աց s. agriculteur, cultivateur.

Երկրագործական a. agricole, rural, aratoire.

Երկրագործեմ, եցի va. eul-tiver la terre, s'occuper, faire de l'agriculture.

Երկրագործութիւն s. agriculture.

Երկրագունտ, գնտոյ s. m. globe terrestre, sphère.

Երկրագիր, Երկրագրութիւն V. Աշխարհագիր, Աշխարհագրութիւն.

Երկրախօս, etc. V. Երկրաբան, etc.

Երկրածին a. né de la terre.

Երկրակալ, Երկրակալութիւն V. Աշխարհակալ, Աշխարհակալութիւն.

Երկրական a. terrestre.

Երկրակեաց a. qui vit sur la terre, terrestre; — կեանք, vie mondaine.

Երկրակոխ a. qui foule, qui marche sur la terre, terrestre.

Երկրամած V. Գետնամած.

Երկրային V. Երկրաւոր.

Երկրանախանձ V. Գետնանախանձ.

Երկրաշարժ V. Գետնաշարժ.

Երկրաչափ, ից, աց s. géomètre.

Երկրաչափական a. géométrique.

Երկրաչափութիւն sm. géométrie.

Երկրաչափօրէն adv. géométriquement.

Երկրապարար a. qui engraisse la terre.

Երկրապարփակ a. qui entoure la terre.

Երկրապիշ լինիմ vn. fixer ses regards à terre.

Երկրասէր a. qui aime le monde, mondain; qui aime son pays.

Երկրասնունդ a. nourri sur la terre, terrestre.

Երկրասոյգ a. enfoncé dans la terre, enfoui.

Երկրաստեղծ a. qui a créé le monde; créé de la terre, terrestre.

Երկրատարած a. répandu sur toute la terre.

Երկրաւոր, աց a. terrestre, mondain.

Երկրաքարշ V. Գետնաքարշ; — այր, homme charnel, sensuel, voluptueux; — բերկրութիւնք, plaisirs sensuels, charnels.

Երկրաւորութիւն sm. mondanité.

Երկրորդ, աց a. second, deuxième; second, remplaçant; adv. deuxièmement, secondement, en second lieu; — անգամ, une seconde fois; — առնել զիմն իրիք, regarder

une chose comme l'accessoire de.

Երկրորդաբար adv. au second rang, secondairement, accessoirement.

Երկրորդական a. secondaire, accessoire, intermédiaire.

Երկրորդեմ, եցի va. réitérer, répéter.

Երկրորդութիւն s. V. երկրորդումն; second rang.

Երկրորդումն s. réitération, répétition; — օրինաց, deutéronome.

Երկրորդութիւն s. liste.

Երկրպագեմ, եցի vn. se prosterner, adorer.

Երկրպագու, ագ a. s. adorateur.

Երկրպագութիւն s. adoration, prostration, culte; — մատուցանել, adorer.

Երկցեղ V. երկպառակ.

Երկփեղկ a. divisé en deux, désuni; յերկփեղկս լինել, se diviser, être en désaccord.

Երկփեղկեմ, եցի va. diviser en deux, partager; désunir, mettre en désaccord.

Երկփեղկիմ, եցայ vn. être divisé en deux, se diviser.

Երկփեղկումն s. division.

Երկք V. երկ.

Երկօրեայ a. de deux jours; adv. dans deux jours.

Երնեմ V. Zոսեմ.

Երնջնակ, ագ s. bot. érynge.

Երշիկ, շկի sm. saucisse, saucisson.

Երուխ s. flocon de coton.

Երջանիկ, նկաց a. heureux, fortuné; — առնել, rendre heureux; — լինել, être heureux.

Երջանկամ, ագայ vn. être heureux.

Երջանկաւէտ a. très-heureux, bienheureux; — աւուրք, trop heureux jours.

Երջանկութիւն s. bonheur, félicité.

Երբ sm. moisissure, carie, pourriture, putréfaction.

Երբակի a. triple; adv. de trois sortes.

Երբեակ a. ternaire, trois; s. terne, nombre ternaire, nombre de trois.

Երրորդ, ագ a. troisième; adv. troisième, en troisième lieu; s. le tiers.

Երրորդական a. ternaire, tertiaire; — հողք, terrains tertiaires.

Երրորդեմ, եցի va. tripler, répéter trois fois.

Երրորդութիւն sm. trinité; triplicité.

Երփն s. nuance; couleur, teint; — առնուլ, briller de diverses nuances.

Երփն երփն adj. nuancé, éclatant; adv. de mille, de diverses nuances; — երանգօք, avec mille couleurs nouvelles, de toutes sortes de couleurs; — հարկանիլ՝ հատանիլ յիմեք, briller de mille nuances, de mille couleurs, éclater des plus vives couleurs.

Երփնագեղ a. de belles nuances.

Երփնագոյն *a.* de diverses nuances, nuancé.

Երփնաներկ *a.* teint de diverses nuances.

Երփնափայլ *a.* qui brille de diverses, de belles nuances.

Երփնեմ, եցի *va.* nuancer.

Երփներանգ *V.* Երփնագոյն.

Եւ *conj.* et; même; ոչ մին եւ ոչ միւսն, ni l'un ni l'autre; — այլն *adv.* et cætera; — արդ *conj.* or, donc; եւ, եւ, et, et; — զի, — քանզի *conj.* puisque.

Եւեմ *adv.* seulement, uniquement.

Եւծն *V.* Եոծն.

Եւս *conj. adv.* encore, de plus, davantage; — առաւել, d'autant plus, à plus forte raison; — քան զ— *adv.* de plus en plus.

Եւրոպական *s.* européen.

Եւրոպացի, ցոյ *a. s.* européen; — ք, les Européens.

Եփ *s.* cuisson; * — ելլել, bouillir.

Եփեմ, եցի *va.* cuire; faire bouillir; cuire, mûrir.

Եփիմ, փեցայ *vn.* cuire; bouillir.

Եփենէ *V.* Ոսկրկուլ.

Եփիչ, Եփող *s.* cuiseur.

Եփոյ, ից, Եփոց, աց *s.* potage aux herbes; méd. décoction, tisane.

Եփուս *s.* éphod.

Եքինէիս *sm.* échène.

Եքինոս *s.* oursin, hérisson de mer.

Եոծանասնամեայ *a.* âgé de soixante-dix ans; Եոծանասնամենիւք ուրեմն էր, il avait au moins soixante-dix ans.

Եոծանասնեկի, Եոծանասնեկին *adj. adv.* soixante-dix fois.

Եոծանասնեմի *a.* septuagenaire.

Եոծանասներորդ, աց *adj.* soixante-dixième.

Եոծանասուն, ասնից *adj.* soixante-dix.

Եոծանեքեան, Եոծանեքին, Եոծնեքեան, Եոծնեքին, նեցունց *a. s.* tous les sept.

Եոծն, Թին, Թան, Թանր, Թանց *a.* sept; — անգամ, sept fois.

Եոծնալոյս *a.* qui brille de sept lumières.

Եոծնածին *a. s.* mère de sept enfants.

Եոծնաղի *a.* à sept cordes; *s.* heptacorde.

Եոծնանրազ *a.* à sept bougies (candélabre).

Եոծնամեայ *a.* septénaire, de sept ans, âgé de sept ans.

Եոծնամեսայ *adj.* de sept mois.

Եոծնանկիւն, կեան *s.* heptagone.

Եոծնաշաղիեան *adj.* à sept branches (candélabre).

Եոծնաստեղեան *a.* à sept étoiles.

Եոծնարփեան, Եոծնարփի *V.* Եոծնալոյս.

Եոծնեակ, եկի *a.* sept; *s.* la semaine.

Եօթնեան a. sept.

Եօթնեկին adv. sept fois.

Եօթնեմեան a. âgé de sept ans.

Եօթներեակ a. nombre de sept, nombre septénaire; sm. semaine.

Եօթներորդ, ագ a. septième; s. semaine.

Եօթներորդեմ, եցի va. répéter sept fois.

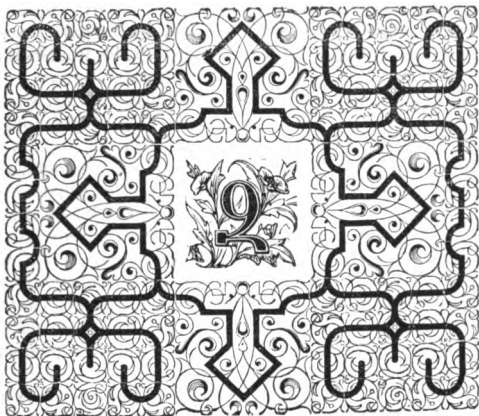
Եօթնեւտան, սանց a. dix-sept.

Եօթնուտանամեայ, Եօթնուտանամի a. de dix-sept ans; âgé de dix-sept ans.

Եօթնուտաներորդ, ագ a. dix-septième.

Եօթնպատիկ a. septuple; adv. au septuple.

Եօթնօրեայ, րէի a. de sept jours.

Ձ (za) *s.* sixième lettre de l'alphabet et la quatrième des consonnes; six, sixième.

Ձազիր, զրաց *a.* malpropre, sale, dégoûtant, crasseux; *fig.* impur, sale, vilain, déshonorable, honteux, obscène, licencieux, ignoble, flétrissant, infâme.

Ձազրաբան *a.* qui tient des propos obscènes.

Ձազրաբանեմ, եցի vn. tenir des discours orduriers, des propos obscènes, dire des saletés.

Ձազրաբանութիւն sm. discours orduriers, propos obscènes, gros mots, paroles obscènes.

Ձազրաբերան *a.* mal em-bouché.

Ձազրագործ, աց adj. qui fait des actions honteuses, obscènes.

Ձազրագործութիւն *s.* action honteuse, conduite déshonorante.

Ձազրաճորմի *adj.* vilain, hideux.

Ձազրալի, Ձազրալից V. Ձազիր.

Ձազրախօս V. Ձազրաբան. Ձազրահոտ, Ձազրահոտութիւն V. Գարշահոտ, etc.

Ձազրածայն *a.* qui a une détestable, vilaine voix.

Ձազրանամ, ացայ vn. se salir, se souiller; se dégoûter,

avoir de l'aversion, de la répugnance.

Հազրատեսիլ a. dégoûtant, hideux, repoussant, laid, malpropre.

Հազրացուցանեմ, ուցի va. salir, souiller.

Հազրիմ V. Հազրանամ.

Հազրոտի, տույ, տեաց adj. sale, dégoûtant, hideux; sm. idole.

Հազրուծին s. saleté, souillure, turpitude.

Հաճաճ a. chétif, grêle.

Հականեմ, եցի va. regarder, jeter les yeux, contempler, apercevoir.

Հակատիմ, տեցայ vn. se passionner pour, s'acharner à ou après, s'affoler ou raffoler de qn., de qch., aimer passionnément, éperdument qn., être transporté d'amour pour, être épris ou éperdument amoureux de, s'attacher trop, avec fureur, avec excès à, s'appliquer avec ardeur à, se laisser entraîner à, par, ne songer qu'à, s'enticher de, s'engouer de, se livrer à, se livrer avec passion à, être entiché, coiffé de; — զհետ, être attaché à; — զհետ գեղարուեստից, être passionné, possédé de l'amour des beaux-arts; — ի խաղս, s'acharner au jeu.

Հակատուճն sm. action de s'attacher trop à, acharnement.

Հահանդեկի a. affreux.

Հահանդեմ V. Երկնչիմ.

Հաղիաղիուն a. inconstant, incertain, hasardeux, chanceux, misérable, faible; — բարիք բախտի, les fragiles biens de la fortune.

Համբիկ s. jument, cavale.

Համբիղ, Համբիւղ, բղոց s. corbeille, panier.

Հայգոյ adv. le lendemain.

Հայրազին a. emporté, furieux, fâché; adv. en colère, avec colère, en fureur.

Հայրազնեցուցանեմ, ուցի va. mettre en colère, irriter, fâcher, courroucer, aigrir, exaspérer, déchaîner, échauffer la bile à qn., le pousser à bout.

Հայրազնիմ, նեցայ vn. s'emporter, se mettre en colère, s'irriter, s'indigner, se fâcher, s'aigrir, s'exaspérer, se courroucer.

Հայրանամ, ացայ vn. V. Հայրազնիմ; empirer, s'envenimer; Հայրանայ զեն, la dispute s'échauffe; զայրանայ ախտն, son mal empire.

Հայրանք, նաց s. augmentation (d'un mal).

Հայրացկոտ a. irascible, emporté, emporte-pièce; — բնութիւն, caractère prompt, entier, violent.

Հայրացուծին, Հայրացումն s. emportement, exaspération, colère, indignation, irritation, déchainement.

Հայրացուցանեմ, ուցի va. V. Հայրազնեցուցանեմ; empirer, envenimer.

Զայրացուցիչ **a.** irritant, révoltant.

Զայրոյթ **sm.** emportement, exaspération, colère, fureur, rage, courroux, dépit, ressentiment; արժարժանէրանդրէն — նորա, son courroux se rallumait; բորբոքել ի —, échauffer la bile à qn., exciter ou enflammer sa colère; անհաշտ —, rage implacable; ի — սրտմրտութեան, dans le transport de la fureur; առ — կատաղութեան, dans sa fureur; առ —, de dépit; լալ առ սրտին —, pleurer de dépit; առ սրտիս —, dans ma fureur.

Զայրուցք **V.** Զայրոյթ.

Զանազան, ից **a.** différent, varié, distinct.

Զանազանակ **s.** différence; **a.** différent.

Զանազանեմ, եցի **va.** distinguer, mettre la différence, varier, diversifier, nuancer.

Զանազանիմ, եցայ **vn.** différencier, se distinguer, varier.

Զանազանութիւն **sm.** différence, distinction, diversité, variété; — կարծեաց, divergence d'opinions.

Զանալում **V.** Ընծուղտ.

Զանգակ, աց **s.** cloche; — հարկանել, sonner la cloche.

Զանգակաձեւ **a.** en forme de cloche; **bot. a. s.** campaniforme.

Զանգակածաղիկ **s.** campanule.

Զանգակատուն, տանց **sm.** clocher.

Զանգակիկ **s.** campanule; clochette.

Զանգանեմ, գի, Զանգեմ, գեցի **va.** pétrir; empâter, gâcher.

Զանգիկ **s.** sonnette; **chim.** cloche; **bot.** campanule.

Զանգիտանամ **V.** Զանգիտեմ.

Զանգիտանք **V.** Երկիւղ.

Զանգիտեմ **V.** Երկնչիմ.

Զանգիտեցուցանեմ **V.** Երկեցուցանեմ.

Զանգիտութիւն **V.** Երկիւղ.

Զանգուած, ոց **sm.** pâte; masse.

Զանխլարար **V.** Զանխուլ.

Զանխլանամ, ացայ **vn.** se cacher, se tenir caché, se dérober, échapper à tous les yeux, être caché, inconnu à qn.; **va.** ignorer, ne pas savoir.

Զանխլացուցանեմ, ոցի **va.** cacher, dérober.

Զանխուլ **a.** caché, dérobé, secret, ignoré, clandestin; **adv.** secrètement, en cachette, à la dérobée, sans qu'on le sache, furtivement, à l'insu de tout le monde, sourdement, en catimini; **s.** cachette, endroit secret; — ինեքս սպրդել, se glisser en tapinois; ոչ ինչ — է յինէն՝ իքէն, je n'ignore pas, tu n'ignores pas sans doute, vous le savez bien, vous le savez trop bien; — էր, n'étais pas connu.

Զանկապան, աց **s.** bas.

Զանց **sm.** transit; զանցիւ, par transit; — առնել, passer,

omettre, laisser de côté, passer outre, passer sous silence; dépasser, surpasser, l'emporter sur; — լինել, être omis, laissé de côté; échapper à la connaissance, à l'attention.

Հանցանեմ, նցի vn. passer par-dessus, dépasser, franchir; s'échapper, s'esquiver; transgresser, enfreindre, pécher, manquer, faillir; — ou անցանել —, surpasser, dépasser, exceller, l'emporter sur, avoir l'avantage sur; — զնասակաւ, être avancé en âge.

Հանցումն s. transgression, prévarication.

Հանցուցանեմ, ուցի va. passer, traverser, dépasser; faire passer, faire traverser ou dépasser; faire transgresser, faire faillir ou échouer; omettre, négliger; surpasser, faire surpasser; անցուցանել —, surpasser, dépasser, l'emporter sur.

Հաչացու, աց a. aveugle; — կիրք, passions aveugles.

Հառաժանեմ, ծի va. détourner, égarer, pervertir, corrompre, jeter, entraîner, faire tomber.

Հառաժանիմ, ծայ vn. se détourner, s'égarer, s'abandonner à la débauche, tomber; s'adonner, se laisser aller, s'absorber, s'éprendre, être épris, être en proie à ses passions, y être livré, se laisser séduire par, s'engager, se précipiter dans; զանձամբ —, être sur ses gardes, revenir à soi;

յախտս իւր —, lâcher bride à ses passions, s'y abandonner; ի տխուր խորհուրդս —, se livrer à des idées tristes, broyer du noir.

Հառաժանք, նաց s. égarement, faute; վերածել զորք ի զառաժանացն, ramener qn. de ses égarements.

Հառամ a. décrépit; — ծառ, vieil arbre.

Հառամանամ, ացայ vn. être décrépit, être dans la décrépitude, tomber en enfance.

Հառամացեալ, Հառամեալ a. décrépit, caduc.

Հառամութիւն s. décrépitude.

Հառանցանք, նաց s. radeau, délire, extravagance, déraisonnement, transport; faute, égarement; — կրից, transport des passions; — նօք, avec transport.

Հառանցեալ adj. radoteur, extravagant; բանք զառանցելոց, rêverie.

Հառանցեմ, ցեցի, ցի vn. radoter, avoir le délire, délirer, déraisonner, extravaguer, être en délire, hors de lui-même; se dérégler, s'égarer.

Հառանցութիւն V. Հառանցանք et Հառամութիւն.

Հառանցուցանեմ, ուցի va. détourner, égarer, tromper.

Հառաչաւոր, աց adj. celui qui est préposé à, intendant, chef; mis en avant, exposé aux yeux, mis en vue; préposé, destiné, offert.

Զառաջաւորութիւն *s.* proposition; հաց —ի, les pains de —.

Զառաջեայք, Հաց զառաջեից, pains de proposition.

Զառաջեաւ, Զառաջեօք *adv.* devant, en présence.

Զառաջեմ *V.* Յառաջեմ.

Զառաջին *adv.* pour la première fois, premièrement, d'abord, de prime abord, tout d'abord, dès l'abord.

Զառ ի Թափ, ի *a.* penchant, qui va en pente; *s.* penchant, pente, descente, versant.

Զառիկ, ոկի *sm.* réalgal, réalgar.

Զառ ի կող *sm.* penchant, pente, côte, coteau.

Զառ ի կողեալ *a.* penché, incliné, de côté, en pente.

Զառ ի վայր, ից *V.* Զառ ի Թափ.

Զառ ի վեր *adj.* qui va en montant; *s.* chemin montant, montée, coteau.

Զառ ի վերակ, ի *sm.* petite montée.

Զառնաւուխտ *s.* satin.

Զառքաշ *sm.* vêtement à queue, robe traînante.

Զատ *a.* séparé, isolé; ի — կալ, rester —; *adv.* séparément, isolément, à part.

Զատական *a.* séparé.

Զատանեմ, տի, Զատեմ, եցի *va.* séparer, isoler, détacher; choisir, trier.

Զատանիմ, տայ *vn.* se séparer, se détacher.

Զատիկ, տկի *sm.* Pâques;

մինչեւ ց—, jusqu'à Pâques; ի զատկի, à Pâques.

Զատկական *a.* pascal; ընդունել զ— հողորդութիւն, faire ses pâques; — գառն, agneau pascal.

Զատկաճաղիկ *V.* Կորինգն.

Զատումն *s.* séparation.

Զատուցանեմ, ուցի *va.* séparer, détacher, isoler.

Զատուցումն *sm.* isolation, isolement.

Զատչիմ, տեայ *vn.* être séparé.

Զարամար *a.* violent, impétueux.

Զարգանամ, ացայ *vn.* s'avancer, faire progresser, des progrès, se développer, prendre essor; prendre des accroissements, grandir; — հասակաւ, grandir, s'avancer en âge.

Զարգացուցանեմ, ուցի *va.* agrandir, accroître; faire prospérer, faire faire des progrès, avancer, développer.

Զարգացումն *sm.* avancement, progrès, développement, culture; croissance, agrandissement.

Զարգուն *a.* nubile, pubère, adulte.

Զարդ, ուց *sm.* ornement, enjolivement, décoration, embellissement; parure, toilette; — պարճանաց լինել ի միջ, faire le principal ornement de; — առնուլ, առնուլ զ— զանձամբ, se parer; ի զէն եւ ի—վառիլ, s'armer; — երկնից, les étoiles.

Ջարդագիր *s.* ornemaniste ;
lettre ornée.

Ջարդագրութիւն *s.* ornement, ornementation.

Ջարդախօս *a.* qui a un style orné, phrasier.

Ջարդակից *a.* qui a la même parure.

Ջարդանկար *s.* ornement.

Ջարդասէր *a.* qui aime la parure, la toilette, coquet, petit-maitre.

Ջարդասիրութիւն *s.* amour, goût de la parure, de la toilette, coquetterie.

Ջարդարանք *V.* Ջարդ.

Ջարդարեմ, եցի *va.* orner, parer, embellir, enjoliver, ajuster; —իմ, *vn.* se parer, s'ajuster.

Ջարդարիչ *s.* celui qui orne, décorateur.

Ջարդարկոտ *V.* Ջարդասէր.

Ջարդարկոտութիւն *V.* Ջարդասիրութիւն.

Ջարդարուն *a.* orné, paré, pimpant, enjolivé.

Ջարդիս *adv.* à présent, maintenant, aujourd'hui.

Ջարթմնի հարկանիմ *vn.* se réveiller.

Ջարթնում, Թեայ *vn.* s'éveiller, se réveiller (au propre et au figuré); — յանկարծ, se réveiller en sursaut; — իքնոյ, se réveiller.

Ջարթումն *s.* éveil, réveil.

Ջարթուն *a.* éveillé, réveillé.

Ջարթուցանեմ, ուցի *va.* éveiller, réveiller (au propre et au figuré); — զարմանս՝

զարմանալիս, exciter de l'admiration, de l'intérêt; — զաչս ուրուք, dessiller les yeux à qn.

Ջարթուցիչ *a.* qui éveille, qui réveille; *s.* réveil, réveillematin.

ՋարԹչիմ *V.* ՋարԹնում.

Ջարկ *s.* coup, choc; poulx; *V.* Երակ.

Ջարկած *V.* Ջարկուած.

Ջարկանեմ, կի *va.* frapper, battre.

Ջարկանիմ, կայ *vn.* être battu, abattu, renversé; — զգետնի, tomber par terre, être renversé par terre.

Ջարկուած *sm.* coup, choc.

Ջարկուցանեմ, ուցի *va.* frapper, battre, heurter; զգետնի —, *V.* Ջգետնեմ; — զվիմի, frapper contre la pierre.

Ջարհուրագին *a.* épouvantable, horrible, effrayant.

Ջարհուրանք, նաց *s.* terreur, frayeur, effroi, épouvante, horreur, consternation.

Ջարհուրելի *a.* redoutable, épouvantable, formidable, effrayant, terrible, horrible.

Ջարհուրեցուցանեմ, ուցի *va.* épouvanter, terrifier, effrayer, frapper de terreur, d'épouvante, saisir d'effroi.

Ջարհուրեցուցիչ *V.* Ջարհուրելի.

Ջարհուրիմ, րեցայ *vn.* s'épouvanter, être frappé d'épouvante, de terreur, avoir grand' peur, redouter, frémir, être saisi de crainte, de frayeur, d'horreur, avoir horreur.

Զարմ, ից s. race, sang, famille; —ին արժանի, digne de sa naissance.

Զարմանագործ, աց s. qui fait des miracles, thaumaturge; adj. admirable, merveilleux, prodigieux.

Զարմանագործք s. prodiges, merveilles.

Զարմանագործեմ, եցի va. faire des prodiges.

Զարմանագործութիւն s. action de faire des prodiges; prodige, miracle.

Զարմանազան a. merveilleux, charmant.

Զարմանալի adj. étonnant, surprenant; admirable, merveilleux, prodigieux, miraculeux.

Զարմանալիք, լեաց s. merveilles, prodiges, miracles; étonnement, admiration; եղեն — ի վերայ ամենեցուն, tous furent saisis d'étonnement.

Զարմանակերտ a. construit d'une manière étonnante.

Զարմանամ, ացայ vn. s'étonner, admirer, être surpris de, s'émerveiller.

Զարմանահրաշ, Զարմանասքանչ adj. merveilleux, surprenant, prodigieux, ravissant.

Զարմանք, նաց s. étonnement, admiration, surprise, extase; զի՞նչ — եթէ, faut-il s'étonner que; — են, c'est étonnant, c'est singulier; — լիճ այն են, c'est bien étonnant, il faut s'étonner que;

չեն ինչ —, cela n'est pas étonnant, il n'y a rien d'étonnant; — կալան զիս, l'étonnement m'a pris, je fus saisi d'étonnement; որպիսի՜ — կալան զիս, quelle fut ma surprise! ի զարմանս ըմբռնել, saisir d'admiration; ի զարմանս ածել՝ կացուցանել, étonner, faire éclater l'admiration, donner ou causer de l'admiration à qn.; զարմանս առնել, ընդ զարմանս գալ, s'étonner, être saisi d'admiration, être dans l'admiration.

Զարմացական a. admiratif.

Զարմացումն s. V. Զարմանք; ի զարմացման լինել, être ravi en extase, s'extasier; ի — գալ, être ravi, s'étonner; — ածել ամենեցուն, exciter l'admiration générale.

Զարմացուցանեմ, ուցի va. étonner, surprendre, raver, émerveiller, faire ou être l'admiration de.

Զարմացուցիչ a. qui étonne, étonnant, surprenant.

Զարտուղեցուցանեմ, ուցի va. dérouter, dévoyer, détourner du chemin, fourvoyer; égarer.

Զարտուղի adj. fourvoyé, dévoyé, dérouté, écarté, détourné; égaré; — անկանիմ՝ գնամ, V. Զարտուղիմ; — հանեմ, V. Զարտուղեցուցանեմ.

Զարտուղիմ, ղեցայ vn. se dérouter, se tromper de chemin, faire fausse route, se dévoyer, se fourvoyer; s'écarter.

ter du droit chemin, se détourner, dévier ; s'égarer.

Զարտուղումն s. déviation ; — լուսոյ, aberration de la lumière.

Զարօշ, ի s. germandrée.

Զաւակ, ագ s. enfant, fils ; rejeton, race ; descendants ; յարուցանել ումեր —, donner des enfants à qn.

Զաւակասէր V. Որդեսէր.

Զբաղանք, նաց s. occupation ; — մտաց, distraction.

Զբաղասէր a. qui aime l'occupation.

Զբաղեցուցանեմ, ուցի va. occuper, distraire par des affaires.

Զբաղիմ, Զբաղնում, դեցայ vn. s'occuper, être occupé ; — մտօք, être distrait, se distraire.

Զբաղումին, Զբաղումն s. occupation ; distraction.

Զբօսանամ ou Զբօսանիմ, ացայ vn. V. Զբօսնում ; se distraire, s'occuper.

Զբօսանք, նաց s. amusement, divertissement, distraction, passe-temps, récréation, plaisir, menus plaisirs ; distraction, occupation ; agitation d'esprit, vie agitée ; vagues, fluctuation, orage, tempête ; eaux, torrent, flux et reflux.

Զբօսասէր a. qui aime les amusements, les divertissements, qui aime à s'amuser ; — մանկութիւն, jeunesse folâtre.

Զբօսասիրութիւն s. amour

des amusements, goût des divertissements.

Զբօսացուցանեմ, Զբօսեցուցանեմ, ուցի va. amuser, divertir, récréer, distraire.

Զբօսնում, սայ vn. s'amuser, se divertir, se récréer, prendre ses ébats.

Զբօսումն s. divertissement, amusement.

Զբօսուցանեմ V. Զբօսացուցանեմ.

Զբօսեցուցիչ, Զբօսուցիչ a. amusant, divertissant, récréatif.

Զգալի a. sensible ; —ք, les choses, les objets sensibles ; ընդ զգալիս պշնուլ, se livrer aux sens.

Զգածիմ, ծայ, Զգածնում, ծեայ vn. affecter, être affecté, contracter, recevoir, avoir, s'engager ; porter sur soi.

Զգածումն s. m. action de mettre ou de porter sur soi ; affection.

Զգամ, ացի vn. sentir, ressentir ; s'apercevoir ; — յաւաքագոյն, pressentir ; անծին —, reprendre ses sens, revenir à soi, se remettre.

Զգայաբար adv. sensiblement.

Զգայազիրկ a. privé de ses sens, insensible.

Զգայական, ագ a. sensible ; sensuel.

Զգայականութիւն s. sensibilité.

Զգայասէր a. qui aime ses sens, sensuel.

Ջգայասիրութիւն *s.* amour des sens, sensualité.

Ջգայարան, աջ *s.* sensorium, siège ou foyer de la sensation, sens, organe de la sensation.

Ջգայաւոր *a.* sensible, qui tombe sous les sens.

Ջգայութիւն *s.* sentiment; sensation; raison, intelligence, sens; ընդ — ք անկանել, tomber sous le sens; — ք, les sens; ձգիլ ի զգայութեանց, être entraîné par les sens; ի — գալ, sentir, reprendre ses sens.

Ջգայուն, այնոց *a.* sensible; sensé, intelligent; — ք, *s.* les sens.

Ջգայո, ոտք *s.* rapport, rot.

Ջգայութիւն, ռեցայ *vn.* roter, faire des rots, avoir des rapports; vomir, rejeter.

Ջգայութիւն, **Ջգայութիւն** *V.* Ջգայո.

Ջգաստ, ից *a.* avisé, vigilant, attentif; sage, prudent, sobre, modéré, tempéré; — ինել, être averti, s'apercevoir de; — առնել, avertir.

Ջգաստանամ, աջայ *vn.* être sage, prudent, être dans son bon sens, se corriger, être détrompé, revenir à la raison.

Ջգաստասէր *a.* sobre, honnête, sage, chaste; philosophe.

Ջգաստասիրութիւն *s.* sobriété, philosophie.

Ջգաստացուցանեմ, ուցի *va.* rendre sage, corriger, ramener ou mettre à la raison, remettre en son bon sens.

Ջգաստութիւն *s.* bon sens, sagesse, retenue, prudence; tempérance, chasteté; vigilance, attention; — մտաց, présence d'esprit; ածել ի —, réduire à la raison, ramener dans la bonne voie, corriger, convertir; գալ՝ դառնալ ի —, revenir de ses égarements, revenir à soi, se corriger, se convertir; — ի յաջողութեան, modération dans la prospérité; — ի կերակուրս, sobriété.

Ջգացումն *sm.* sentiment; sensation; action de faire sentir, d'avertir.

Ջգացուցանեմ, ուցի *va.* faire sentir, faire savoir, avertir.

Ջգենի *a.* mettable.

Ջգենիք, լեաց *s.* vêtements, habits.

Ջգենում, զեցայ *vn.* s'habiller, se vêtir; բարւոք զգենում, il se met, s'habille bien; — հանդերձս ուրախութեան, prendre ses habits de joie; զօրութիւն —, se revêtir de la force, prendre de nouvelles forces.

Ջգեստ, ուց *s.* habit, vêtement, habillement.

Ջգեստակալ, ի *sm.* portemanteau.

Ջգեստառութիւն *V.* Սքեմառութիւն.

Ջգեստաւորեմ *V.* Ջգեցուցանեմ.

Ջգեստաւորիմ *V.* Ջգենում.

Ջգեստիկ *s.* méchant vêtement.

Ջգետնեմ, եցի *va.* atterrer,

jeter par terre, terrasser, frapper contre terre, étendre à terre, abattre, renverser.

Զգեցուցանեմ, ուցի va. habiller, vêtir. revêtir; fig. — զամօթ, couvrir de honte, confondre.

Զգլխեմ, եցի vn. avoir la tête troublée, se griser.

Զգնամ, ացի vn. se promener, faire un tour.

Զգոյշ, ից a. qui prend ses précautions, précautionné, qui est sur ses gardes, circonspect, avisé, réservé, modéré; sûr, assuré; զգուշ լինել՝ կալ, V. Զգուշանամ; ի զգուշի առնել, V. Զգուշացուցանեմ; — լեր ի դատից, fuyez les procès.

Զգուշալի adj. dont il faut prendre garde, dangereux; sûr, certain, assuré.

Զգուշանամ, ացայ vn. se garder, se tenir en garde, sur ses gardes, être en garde contre, se donner garde de, prendre garde à, prendre ses précautions, ses mesures, se précautionner, se préserver, user de précaution, avoir de la précaution, éviter, se mettre à l'abri; diriger l'attention sur qch., être attentif, avoir l'œil à; — իկերակրոց, faire diète; — իկառաց, se garer des voitures.

Զգուշացուցանեմ, ուցի va. précautionner, prémunir, assurer, préserver.

Զգուշացուցիչ a. préservatif. Զգուշաւոր V. Զգոյշ.

Զգուշեաւ adv. avec précaution, soigneusement, scrupuleusement.

Զգուշութիւն s. précaution; circonspection, ménagement, attention, réserve; — իկերակրոց, diète, régime; — ք, avec précaution, avec ménagement, avec soin; յառաջատես —, prévoyance.

Զգրգռեմ, եցի va. provoquer, irriter.

Զգրգռիմ, եցայ va. se provoquer, s'irriter.

Զգօն, ից a. sage, posé, modéré, grave, sérieux, discret; apprivoisé; sage, savant.

Զգօնաբարոյ, ից, Զգօնաժիտ a. sage, paisible, affable.

Զգօնանամ, ացայ vn. devenir sage, revenir à la raison; s'apprivoiser.

Զգօնացուցանեմ, ուցի va. rendre sage, ramener à la raison; apprivoiser, adoucir.

Զգօնութիւն s. sagesse, humeur paisible; sagesse, bon sens, raison, modération, discrétion.

Զեան s. dommage, dégât.

Զելանեմ, ելի vn. sortir, franchir, s'affranchir.

Զեկուցանեմ V. Ծանուցանեմ.

Զեկուցիչ s. arith. exposant.

Զեկուցումն V. Ծանուցումն.

Զեղանիմ, դայ vn. franchir les bords, déborder, dégorger, regorger, se répandre, inonder, s'épancher; affluer, abonder, foisonner, se combler;

զեղաւ սիրտ նորա, son cœur s'épancha.

Ձեղխ, ից adj. débauché, libertin, dissolu, déréglé; prodigue; glissant, peu sûr, vacillant, inconstant.

Ձեղխագործութիւն sm. débauche.

Ձեղխանամ, ացայ, Ձեղխիմ, խեցայ vn. se livrer à la débauche, à des excès, être dissolu; vivre dans le luxe, dans la prodigalité.

Ձեղխութիւն s. débauche, excès, dissolution, prodigalité, profusion, luxe.

Ձեղծ, ից a. dissolu, déréglé, licencieux, libertin, débauché; gâté, corrompu; — զնացք, dissolution, mollesse.

Ձեղծանեմ, ծի, Ձեղծեցուցանեմ, ուցի va. gâter, abîmer, corrompre; abuser, tromper, séduire.

Ձեղծանիմ, ծայ vn. abuser de; s'abuser, se tromper; se gâter, se détruire, s'abîmer; — իշխանութեամբն, abuser de son pouvoir.

Ձեղծեմ, ճեցի V. Ձեղծանեմ.

Ձեղծմտութիւն sm. libertinage, corruption ou aliénation d'esprit.

Ձեղծութիւն s. abus; — Եւստանեմ, temps corrompu.

Ձեղծումն sm. abus; զեղծմունք, les abus.

Ձեղծուցանեմ V. Ձեղծանեմ.

Ձեղում, դի va. faire déborder, verser, répandre, épancher, combler.

Ձեղում V. Ձեղանիմ.

Ձեղումն sm. débordement, dégorgeement; épanchement, effusion; — սրտի, épanchement, effusion de cœur; — խնդութեան, transport de joie.

Ձեղուն adj. très-plein comble, plein par-dessus les bords.

Ձեղուցանեմ V. Ձեղում.

Ձեղական a. elliptique.

Ձեղչեմ, եցի va. éclipser, obscurcir, couvrir; laisser de côté, passer sous silence, omettre; abréger, retrancher, passer légèrement sur, effleurer; com. escompter.

Ձեղչումն s. ellipse; com. escompte; — առնել, faire un escompte, l'escompte.

Ձեղչ, զղչի s. repentir, regret, remords; — եւ ապաշաւ լինել, ի — գալ, ի — ապաշաւանաց գալ, se repentir, venir à résipiscence, faire pénitence.

Ձեն s. sacrifice.

Ձենարան, աց sm. autel; abattoir.

Ձենիմ V. Գազանակէտ.

Ձենլի, լեաց s. victime.

Ձենում, նի va. immoler, sacrifier; tuer.

Ձենումն sm. immolation, sacrifice; զենմունք զոհից, sacrifices.

Ձեռամ, ացի vn. serpenter, ramper; fourmiller, grouiller.

Ձեռուն, ոնց sm. reptile; a. rampant, qui rampe.

Ձետեղ adj. ferme, sûr; —

առնուլ, s'arrêter, prendre place, faire halte.

Զետեղեմ, եցի, Զետեղեցուցանեմ, ուցի va. placer, installer, établir, caser; placer, mettre, disposer; — զոք ուրեք, caser, placer qn.

Զետեղիմ, դեցայ vn. se placer, s'installer, se caser, s'établir, se mettre.

Զետեղումն sm. placement, installation; disposition, arrangement.

Զերդ V. Զերթ.

Զերեամ adv. trois ans, pendant trois ans.

Զերթ prep. comme, en guise de, semblable à.

Զերծ a. exempt de, libre de; — յանձրեալ յախտից, à l'abri de la pluie, des passions; — կացուցանել, abriter, mettre à l'abri de; exempter, dispenser; — կալ լինել, être à l'abri, exempt de.

Զերծանեմ, ծի va. sauver, délivrer; V. Զերծում.

Զերծանիմ, ծայ vn. se sauver, être délivré ou quitte, se défaire, se débarrasser; s'échapper, s'évader, se soustraire; échapper, se détacher, sortir, glisser.

Զերծում, ծի va. dépouiller, déposséder, arracher, enlever, ôter, ravir.

Զերծուցանեմ, ուցի va. sauver, délivrer, exempter, dégager, débarrasser.

Զերծուցիչ s. sauveur, libérateur.

* Զեւայ s. équerre.

Զեփիւռ, ից sm. zéphyr; քաղցրասիք ou քաղցրաշունչ՝ զովարար —, — doux, rafraîchissant.

Զգուանք, նաց s. oppression, vexation; dégoût, nausée.

Զգուելի a. dégoûtant.

Զգուեմ, եցի va. maltraiter, opprimer, vexer; injurier, outrager; dégoûter.

Զգուիմ, եցայ vn. se dégoûter, avoir du dégoût.

Զէն, զինուց sm. arme, armure; — եւ զարդ, armure, armement; ի — ընթանալ, courir aux armes; — առնուլ, prendre les armes, s'armer; — առնուլ ընդդէմ, porter les armes contre; զինու գորութեամբ, à main armée; ի բաց թողուլ զգէնս, poser les armes, — ի ձեռին, les armes à la main; * զէնքի բռնել, passer par les armes; — վերացուցանել, —ս կրել, porter les armes; ի — վառել, mettre sous les armes, armer; —ս տալ, fournir des armes contre soi.

Զէնընկէց a. qui abandonne, jette ses armes; — առնել, désarmer; — լինել, quitter les armes, ses armes, mettre bas les armes, se désarmer.

Զէնընկեցութիւն s. désarmement.

Զըմբաղ V. Զմբաղ.

Զընկեցում, եցի vn. renverser, rejeter, repousser, éloigner; — զամօթ, secouer toute pudeur.

* Զրուտեմ, եցի va. écrire une chose à la hâte, griffonner.

Զի conj. car, parce que; զի մի', de peur que, de peur de; զի', adv. pourquoi? pour quelle cause? զի' լաս, pour-quoi pleures-tu? զի' է զի, pour-quoi? pour quel motif? quoi donc! զի' խնդրես յինէն, que veux-tu de moi? զի' է զի դու միայն ես, pourquoi es-tu seul? զի' յապաղեմք, que tardons-nous? իսկ զի' է ասել վասն... que dirai-je de? զի' ես դու աստ, pourquoi es-tu ici? que fais-tu ici? զի' կայ իմ եւ քո, qu'y a-t-il entre vous et moi? զի', interj. que! combien! զի' գեղեցիկ ես, que tu es beau!

Զիա՛րդ adv. comment? par quel moyen? de quelle manière! — Յուի ձեզ, comment vous semble-t-il? զիա՛րդ, interj. comme! que! s. le comment, le pourquoi; գիտել զգիարդն եւ զորպէսն իրիք, savoir le pourquoi et le comment d'une chose.

Զիարդուպէտ adv. à son gré, comme il voudra.

Զիլ s. chanterelle; soprano.

Զիղջ sm. regret, repentir; — է ինձ, je regrette, je me repens; — յեճ է ինձ, je me reproche avec amertume, je regrette beaucoup; — եղեւ նմա ընդ այն, il s'en repentit; — իննել մտաց ուրուք, se faire conscience d'une chose, avoir des remords; ի — ածել, faire repentir; — ունել զոք, ի —

հարկանիլ, avoir du regret, se repentir.

Զինագործ, ագ s. armurier.

Զինագործութիւն s. fabrication des armes.

Զինադադար, Զինադադարութիւն s. armistice, trêve.

Զինազգեստ a. armé.

Զինախաղ sm. escrimeur; V. Զինախաղութիւն; — առնել, faire des armes, escrimer; վարժապետ — ի, maître d'armes.

Զինախաղութիւն s. escrime, armes.

Զինակիր, կրաց s. porteur d'armes, écuyer; qui porte les armes, guerrier.

Զինահարիմ, ըցայ vn. être blessé d'une arme.

Զինանոց, ագ s. arsenal.

Զինաշարժ, Զինաշարժութիւն V. Զինախաղ, Զինախաղութիւն.

Զինավաճառ, ագ sm. armurier.

Զինարան V. Զինանոց.

Զինաւոր V. Զինուոր.

Զինեմ, եցի va. armer, équiper.

Զինիմ, եցայ vp. s'armer, prendre les armes, s'équiper.

Զինկ, ի s. zinc.

Զինուոր, ագ s. soldat, militaire.

Զինուորաբար adv. en soldat, militairement.

Զինուորագրութիւն s. conscription, enrôlement; ինքնակամ —, engagement.

Զինուորական a. relatif aux

soldats, militaire; s. militaire, soldat.

Զինուորակից s. compagnon d'armes; —ք իմ, mes frères d'armes.

Զինուորանամ V. Զինուորիմ.

Զինուորանոց, աջ s. m. caserne.

Զինուորեալ. — եկեղեցի, l'église militante.

Զինուորեմ, եցի, Զինուորեցուցանեմ, ուցի va. faire soldat, enrôler.

Զինուորիմ, բեցայ vp. être soldat, servir, servir comme soldat; s'engager, s'enrôler; s'armer, prendre, porter les armes.

Զինուորութիւն sm. l'état, l'art militaire, milice; tactique; soldats, milices; մտանել՝ գրիլի —, s'engager, s'enrôler.

Զի՞նչ adj. s. qui? quoi? lequel? laquelle? adv. comment? pourquoi? զի՞նչ օրինակ, de quelle manière? զի՞նչ եւ, ce que, tout ce que; զի՞նչ ինչ, quoi? que? quelle chose? զի՞նչ ասես, que dis-tu? qu'est-ce que vous dites-là? զի՞նչ կամիք, que voulez-vous? qu'est-ce que vous voulez? զի՞նչ է այդ, qu'est-ce que c'est que cela? զի՞նչ մեծ է, lequel est plus grand? զի՞նչ խնդրէք, que cherchez-vous? զի՞նչ վիճեիք ընդ միմեանս, de quoi disputiez-vous ensemble? զի՞նչ ապա, quoi donc? զի՞նչ բերկրութիւն գուցէ, quel

plaisir y a-t-il? զի՞նչ ասիցեն, que dira-t-on?

Զինչուզինչ, ce que.

Զինչպէտ adv. selon ses caprices ou son plaisir, à sa volonté.

Զինչպիսի՜ a. quel? quelle? de quelle manière?

Զինչպիտութիւն s. caprice; ի կամս անձին —է բերիլ, faire, suivre ses caprices, n'en faire qu'à sa tête; Թողուլ զոք ի կամս անձին —է, abandonner qn. à ses caprices.

Զիջագոյն a. bas.

Զիջանեմ, ջի, Զիջանիմ, ջայ vn. descendre, s'abaisser; s'apaiser, cesser, diminuer, se ralentir, tomber; condescendre à, concéder ou acquiescer à, céder ou montrer de l'indulgence à; — յաղաքանս ուրուք, acquiescer aux prières, à la demande de qn., être touché de ses prières.

Զիջումն s. descente, abaissement; condescendance, déférence, indulgence.

Զիջուցանեմ, ուցի va. faire descendre, baisser, abattre; apaiser.

Զիստ, զստի, իւ, ով, ից s. cuisse; — ոչխարի, gigot; — նաւու, le fond du navire.

Զիրկ a. privé, dénué, dépourvu; — լինել՝ գտանիլ, être —.

Զիւրովի՜ Զիւրովին երթալ, se donner la mort, se tuer, se suicider.

Զլանամ, ացայ va. refuser,

priver, faire du tort ; nier, dé-savouer, méconnaître.

Զլացողութիւն, Զլացութիւն, Զլացումն s. refus ; tort, usurpation ; désaveu, désapprobation.

Զկեռ s. nêfle ; néflier.

Զկծանք, նաց sm. aigreur, chagrin, douleur.

Զկծեցուցանեմ, ուցի va. piquer, picoter, aigrir, irriter ; mortifier, affliger.

Զկծեցուցիչ a. piquant, mordant, aigre ; — **բանք**, paroles piquantes, picoterie.

Զկծիմ, ծեցայ vn. se piquer, se sentir offensé, s'aigrir, s'irriter, s'affliger ; être en rut, en chaleur.

Զկնի adv. derrière, en arrière, de derrière, par derrière, après ; — **ապա**, enfin ; — **գնալ, երթալ** —, aller après, suivre ; — **ուրուք պնդել՝ մտանել**, se mettre à la poursuite de qn., le poursuivre, le persécuter ; — **լինել**, être, rester en arrière ; se mettre à la poursuite ; **ամ զամի** —, d'année en année ; **յի զմիոյ կնի**, l'un après l'autre, coup sur coup ; **եւ որ —, եւ որ ինչ — այսորիկ**, et ainsi de suite, et cætera ; — **իւր**, après lui, derrière lui ; **զմեր կնի**, après nous, derrière nous ; — **խոտորիլ ուրուք**, être entraîné, égaré par qn. ; **մոլորիլ — խրատու ուրուք**, suivre les mauvais conseils de qn.

Զկնիք, իս s. les choses qui

viennent après ; la suite ; l'avenir ; la postérité.

Զկնիս adv. à la suite, ensuite.

Զհետ adv. derrière, par derrière ; après ; **երթալ՝ գնալ — ուրուք**, aller après qn., le suivre ; — **լինել՝ մտանել՝ յարձակել՝ պնդել**, être sur les talons de qn., se mettre à sa poursuite, courir après, poursuivre, persécuter ; **յի զմիոյ հետ**, l'un après l'autre, coup sur coup ; — **առաքել**, envoyer derrière ou après qn. ; — **լինել ճանապարհաց ուրուք**, suivre la voie, les traces de qn. ; — **գալ**, venir après.

Զղալ sm. cornouille ; cornouiller.

Զղեար V. **Զկեռ**.

Զղջական adj. pénitentiel ; pénitent, contrit.

Զղջամ, ացի, Զղջանամ, ացայ vn. se repentir ; avoir du regret, regretter, s'en mordre les doigts, s'en repentir ; **զղջացան իսիրտս իւրեանց**, ils furent touchés au fond de leur cœur.

Զղջացեալ adj. repentant, contrit.

Զղջացուցանեմ, ուցի va. faire repentir.

Զղջութիւն V. **Զղջումն**.

Զղջումն s. repentir, contrition, componction ; **ի — գալ**, se repentir ; **ի — ածել**, faire repentir.

Զճանապարհայն adv. en route, chemin faisant.

Զմայլեցուցանեմ, ուցի va. rassasier, combler, assouvir; ravir l'âme, charmer, transporter, enchanter.

Զմայլիմ, լեցայ vn. se rassasier, s'assouvir, être enivré; être charmé, ravi, enchanté, avoir le transport de.

Զմայլութիւն, Զմայլումն s. rassasiement, assouvissement; enchantement, transport.

Զմբաղ s. affliction, inquiétude, angoisse, consternation, tourment, embarras; fantôme.

Զմբաղիմ, եցայ vn. s'affliger, se tourmenter.

Զմելին, ի, աւ s. canif.

Զմէ՞ adv. pourquoi?

Զմուռս, մուսոյ, ով s. m. myrrhe.

Զմուռնամ, ացայ vn. être parfumé de myrrhe.

Զմութ V. Զմութիմ.

Զմութաբեր a. qui produit la myrrhe.

Զմութենի, ենեաց s. myrrhis.

Զմութալից adj. plein de myrrhe.

Զմութեալ adj. trempé de myrrhe, embaumé.

Զմութեմ, եցի va. tremper de myrrhe, mêler avec de la myrrhe; — զմարմին, embaumer le corps.

Զմրիմ, լեցայ vn. s'engourdir; s'étourdir.

Զմրիտեայ a. d'émeraude.

Զմրուխտ, ըխտի, ըխտոյ s. émeraude.

Զնդամ, ացի va. épargner, ménager.

Զնդան, ի s. cachot, prison.

Զնին s. observation; ի — անկանեմ, ելանեմ, կալ՝ մատչել, observer, faire de l'observation, aller voir, regarder, assister; ի — գալ, être observé, tomber sous les yeux.

Զննական, Զննելի a. qui peut être observé, visible, palpable.

Զննեմ, եցի vn. observer. consulter; — ձեռք, tâter.

Զննիմ, նեցայ vn. être observé.

Զննիչ s. observateur.

Զննութիւն s. observation; — առնել, faire de l'—.

Զնստագոյն a. bas, enfoncé.

Զնստանիմ, Զնստիմ, տայ vn. s'abaisser, s'asseoir, s'enfoncer, s'affaïsser; se remettre.

Զնստուցանեմ, ուցի v. a. asseoir, abaisser, affaïsser, rabattre, calmer.

Զոդիակոս V. Կենդանալամար.

Զոհ, ից s. victime; sacrifice, immolation; — մատուցանել, faire ou offrir un sacrifice.

Զոհագործ, աց s. sacrificateur, immolateur.

Զոհագործեմ V. Զոհեմ.

Զոհագործութիւն s. sacrifice.

Զոհամատոյց s. celui qui offre un sacrifice.

Զոհանոց, Զոհարան, աց s. autel.

Զոհասպաս s. victimaire.

Զոհարար V. Զոհագործ.

Ջոհաւոր, աջ adj. sacrifié, propre à être sacrifié; où il y a des sacrifices.

Ջոհեալ a. sacrifié, immolé; s. la chair des victimes.

Ջոհեմ, եցի va. sacrifier, immoler.

Ջոհիչ s. immolateur.

Ջողալ V. Զղալ.

Ջոյգ, զուգից a. pair; égal, pareil, semblable, pendant; adv. de pair, d'égal; simultanément, conjointement, avec, ensemble; s. paire, couple, accouplement; — յի եզանց, un couple de bœufs; — յի կոշկաց, une paire de bottes; — ընդ բանիցն, — ընդ բանին, à peine acheva-t-il de parler, aussitôt qu'il eut parlé, en disant ces paroles; զոյգս զոյգս, par paire, par couple, deux à deux.

Ջոյգոստաւ s. m. aide de camp.

Ջուպայ, ի, իւ s. hysope.

Ջով a. s. frais.

Ջովամարմին a. frileux.

Ջովանամ, ացայ vn. se rafraîchir, devenir frais, prendre le frais.

Ջովարար a. rafraîchissant; réfrigérant, réfrigératif; s. rafraîchissement.

Ջովացուցանեմ, ուցի va. rafraîchir, donner de la fraîcheur.

Ջովացումին s. réfrigération.

Ջովացումն s. rafraîchissement.

Ջովացուցիչ V. Զովարար.

Ջովոր, աջ, **Ջովորակից** s. compagnon, camarade, associé; acolyte, complice.

Ջովորումին s. association, compagnie, société; participation.

Ջովումին s. m. fraîcheur, frais; հեշտալի —, fraîcheur délicateuse.

Ջոր օրինակ conj. par exemple; adv. ainsi que, de même que, comme, de même.

Ջուարակ, աջ s. veau, bœuf, taureau.

Ջուարակագլուխ V. Ցլագլուխ.

Ջուարթ a. gai, joyeux, enjoué, riant, serein; — լոյս, une lumière pure, douce.

Ջուարթաբարոյ a. d'un caractère gai, d'une humeur enjouée, plaisant.

Ջուարթագեղ a. tout gai, joyeux; — մանկումին, jeunesse enjouée.

Ջուարթագին a. V. Զուարթ; adv. gaïement, joyeusement, d'un air gai, content.

Ջուարթադէմ V. Զուարթերես.

Ջուարթաճաղիկ a. riant, souriant, jeune, charmant, vigoureux; — հասակ, jeune, bel âge; — մանկումին, première enfance.

Ջուարթակից լինիմ vn. partager la joie, la gaieté, la satisfaction de qn.

Ջուարթաճանանչ adj. gai, brillant.

Ջուարթամիտ adj. gai, de

bonne humeur, enjoué, joyeux; vigilant, actif.

Հուարթամտութիւն *s.* gaieté, entrain, bonne ou belle humeur.

Հուարթանամ, աջայ *vn.* de venir ou être gai, serein, joyeux, s'égayer, s'épanouir, avoir de la gaieté, se déridier; *fig.* s'éveiller, s'animer, se rallumer, s'enflammer; se fortifier, verdier, verdoyer, fleurir, s'épanouir; զուարթացան երեսք նորա, son visage s'épanouit; զուարթացաւ սիրտ նորա, la joie fut en son cœur; *V.* Գինի.

Հուարթառատ *a.* qui donne avec joie, généreux, libéral; — տուրք, libéralité.

Հուարթատեսիլ *adj.* gai, serein; — դէմք, visage —.

Հուարթարար, աջ *a.* qui égaye, qui inspire la gaieté, joyeux.

Հուարթացուցանեմ, ուցի *va.* égayer, rendre gai, joyeux, déridier; éveiller, ranimer.

Հուարթերես *a.* d'un air gai, riant, joyeux.

Հուարթութիւն *sm.* gaieté, bonne ou belle humeur, hilarité, enjouement, sérénité, épanouissement; vigilance, activité, vivacité.

Հուարթուն, Թնոց *a.* éveillé, gai, vif, vigilant; *s.* ange.

Հուարթարան *etc.*, *V.* Հուարթախօս, *etc.*

Հուարթալի, Հուարթալից *a.* amusant, divertissant, agréa-

ble, récréatif, plaisant; — տեղիք, lieux charmants.

Հուարթախառն *a.* mêlé de plaisir, de joie.

Հուարթախօս *adj.* plaisant, facétieux, farceur; — այր, un homme plaisant; — լինել, débiter ou conter des facéties, plaisanter, dire des farces.

Հուարթախօսութիւն *s.* plaisanterie, facétie, farce.

Հուարթանամ, աջայ *vn.* se donner du plaisir, prendre plaisir ou trouver du plaisir à, s'amuser, se divertir, se récréer, se réjouir; *fig.* verdier, fleurir, être fleurissant.

Հուարթանք *V.* Հուարթութիւն.

Հուարթացուցանեմ, ուցի *va.* faire plaisir, amuser, divertir, récréer, réjouir, faire ou causer du plaisir à.

Հուարթութիւն *sm.* plaisir, divertissement, amusement, agrément; joie, réjouissance.

Հուգարան, ից *a.* unanime, d'accord; — լինել ընդ, s'accorder avec; — հառել, rapporter d'un commun accord; — բարբառել, s'accorder.

Հուգարանեմ, եցի *va.* s'accorder.

Հուգարարբառ *V.* Հուգածայն.

Հուգագին *a.* du même prix.

Հուգագոյն *adj.* semblable.

Հուգազանութիւն *s.* équidifférence.

Հուգաթիւ *a.* pair, égal en nombre, du même nombre.

Հուգախառն *a.* combiné, mêlé.

Հուգախառնեմ, *եցի va.* combiner, mêler, mélanger.

Հուգախառնութիւն *s.* combinaison, mélange.

Հուգական *a.* égal, pareil, comparable; *s.* le pendant.

Հուգականութիւն *s.* égalité, parité.

Հուգակից *s.* époux, épouse; — *a.* conjoint, pareil, égal.

Հուգակշիռ *adj.* d'un égal poids; égal, pareil; *s.* équilibre; compensation.

Հուգակշռեմ, *եցի va.* faire l'équilibre; contre-balancer, compenser; comparer; — *իմ, vn.* être en équilibre.

Հուգակցեմ, *եցի va.* conjoindre, attacher, lier ensemble.

Հուգահասակ *a.* de la même taille, du même âge.

Հուգահասար *adj.* équivalent, égal.

Հուգահեռագիծ, *գծի s.* parallélogramme.

Հուգահեռական *a. s.* parallèle.

Հուգահեռականութիւն *sm.* parallélisme.

Հուգահեռոտն *a.* parallépipède.

Հուգահետ *adv.* à la fois, en même temps.

Հուգաձայն *a.* qui unit sa voix, ses accords, dont le son s'accorde; d'accord, unanime; *adv.* d'un commun accord; — *գտանիլ ումեք՝ իրիք, s'acc-*

corder ou être d'accord avec.

Հուգաձայնեմ, *եցի va.* former un accord de son, exécuter une symphonie; — *իմ, vn.* s'accorder, être d'accord, unanime, du même avis avec.

Հուգաձայնութիւն *s.* unisson, symphonie.

Հուգաչափ *a.* qui est de la même mesure, symétrique.

Հուգաչափութիւն *s.* juste proportion, symétrie.

Հուգանամ, *ացայ vn.* s'unir.

Հուգապէս *adv.* également, de pair, pareillement.

Հուգաշեր *a.* isotherme.

Հուգալանկ *a.* parissyllabe.

Հուգապատիւ *V.* Հանգիտապատիւ.

Հուգաւորեմ *V.* Հուգեմ.

Հուգաւորութիւն *s.* conjonction; parité, égalité; équinoxe; relation, intimité, rapport, conformité, liaison; accouplement, coït, union des sexes, commerce charnel; union conjugale, mariage; *երջանիկ — զարնայնոյ ընդ աշնան, un heureux hymen du printemps et de l'automne.*

Հուգեմ, *եցի va.* mettre deux à deux, accoupler, conjoindre, joindre, apparier, appareiller; égal, mettre sur la même ligne, comparer; unir par le mariage, marier, unir; apparier, accoupler; — *իմ, vn.* s'accoupler, se joindre, s'unir, s'appareiller, s'apparier; avoir commerce ensemble, des relations, des rapports intimes

avec ; s'accoupler, monter, saillir (en parlant des animaux) ; être d'accord.

Ջուգընթաց V. Ընթացակից.

Ջուգընթանամ, ացայ vn. concourir ; coïncider.

Ջուգընթացուծիւն V. Ընթացակցուծիւն.

Ջուգորդ, ի s. géom. parabole.

Ջուգորդածեւ a. géom. paraboloïde.

Ջուգութիւն s. égalité, parité ; union, accord ; accouplement ; union conjugale ; կշիռ — ե բերել ընդ ումեք, ressembler à qn., l'égaliser.

Ջուգօրեայ a. équinoxial.

Ջուգօրութիւն s. équinoxe.

Ջուիրակ, աց s. origane.

Ջուլամբիմ, եցայ vn. s'épauler, être épaulé.

Ջուսպ adj. serré, attaché, relevé, retroussé.

Ջուտ, զտոց a. pur, épuré.

Ջուր a. vain, inutile, frivole, futile ; —, ի —, — ուրեմն, adv. vainement, en vain, inutilement ; — ջան, peine inutile, perdue ; — է ինձ ասել ցնա, il est inutile que je lui dise, j'ai beau lui dire.

Ջուրավաստակ V. Ջրավաստակ.

Ջուրկ V. Ջիրկ.

Ջոփամ, ացի vn. trembler, s'effrayer, frémir ; s'alarmer, s'inquiéter, se tourmenter ; — իցրտոյ, grelotter de froid.

Ջոքանչ, ի, իւ s. belle-mère, la mère de l'épouse.

Ջչարանամ, ացայ, Ջչարիմ, ըեցայ vn. être irrité contre qn., lui en vouloir, se fâcher, s'indigner, boudier, se piquer, se formaliser, voir de mauvais œil.

Ջսպանակ, աց s. ressort.

Ջսպանակաւոր a. à ressort ; — անկողին, sommier élastique.

Ջսպեմ, եցի va. tenir serré, réprimer, maîtriser, dompter, arrêter, retenir ; relever, attacher, retrousser ; envelopper, couvrir.

Ջտարան, աց s. raffinerie.

Ջտեմ, եցի va. épurer, purifier, raffiner, purger ; filtrer.

Ջտիչ s. raffineur ; a. dépuratoire, dépuratif.

Ջտութիւն, Ջտումն s. raffinage, épuration, affinage, purification ; filtration.

Ջրաբան, ից a. qui tient des discours frivoles, qui dit des futilités ; accusateur.

Ջրաբանեմ, եցի va. tenir des discours futiles, dire des futilités, des balivernes, parler à tort et à travers ; accuser.

Ջրաբանութիւն s. discours frivole, baliverne.

Ջրադաշտական adj. de Zoroastre.

Ջրադատ a. qui juge injustement ; injuste, faux ; adv. injustement, à tort.

Ջրախնդիր a. qui cherche inutilement, curieux.

Ջրախորհուրդ a. sot, insensé ; vain, futile.

Զրախօս, etc. V. Զրաբան, etc.

Զրահ V. Զրահք.

Զրահաբարձ a. qui porte une cuirasse.

Զրահազգեստ a. cuirassé, revêtu d'une cuirasse.

Զրահանք, նաց sm. amas, tas, monceau.

Զրահապատ, Զրահավառ a. cuirassé, armé de cuirasse.

Զրահաւոր, ագ a. cuirassier.

Զրահաւորիմ, եցայ vn. se cuirasser, s'armer de cuirasse.

Զրահեմ, եցի va. cuirasser, armer d'une cuirasse; — իմ, vn. V. Զրահաւորիմ.

Զրահեստ բերիմ՝ լինիմ՝ վարիմ vn. courir après inutilement, poursuivre inutilement, parcourir en vain, s'avancer ou s'engager témérement.

Զրահք, ից s. cuirasse.

Զրապարճ, ագ a. qui se vante inutilement, qui a des idées vaines, plein d'une sottise vanité, vain.

Զրաջան, ից a. qui perd sa peine, qui prend une peine inutile, qui fait un vain effort; — լինել, faire un vain effort, prendre une peine inutile, se battre les flancs, échouer, manquer.

Զրավաստակ a. qui travaille en vain; — լինել, travailler inutilement.

Զրաւ s. fin, terme; — առնել, finir, mettre fin, terminer; — լինել, finir, se terminer.

Զրաւամահ լինել, être tué.

Զրաւեմ, եցի va. finir, terminer; — իկենաց, ôter la vie à qn., lui arracher la vie, le jour, trancher les jours de qn.; — իմ, vn. finir, se terminer; — իկենցադոյս՝ յաստեացս, finir sa vie, terminer ses jours; զրաւեցայց իկենաց աստի, je me délivrerai de cette vie.

Զրափառ a. qui aime la vaine gloire, vain; — ք, sm. amour d'une vaine gloire, vanité.

Զրափառութիւն sm. vaine gloire.

Զրեւանդ, ի s. aristoloche.

Զրկանք, նաց s. injustice, violence, tort, mauvais traitement; privation, dépouillement, dénuement; զրկանօք, par injustice.

Զրկեմ, եցի va. faire une injustice, faire tort, du tort à qn., maltraiter, faire languir; priver, dépouiller, dénuier; — զանձն, se priver, s'imposer des privations; — իմ vn. être privé, se priver.

Զրկիչ a. celui qui fait tort, injuste; celui qui prive.

Զրկութիւն, Զրկումն V. Զրկանք.

Զրոյ, ից s. zéro.

Զրոյց, ռուցաց s. récit, narration, discours, parole; օւրիւն, nouvelle, bruit; — առնել՝ տալ, raconter, dire, annoncer, avertir; ի — ի զրոյցս լինել, être la fable de

tout le monde; ել —, le bruit court; V. Զրուցաբանութիւն.

Զրուցաբան, ից s. causeur.

Զրուցաբանեմ, եցի vn. parler, causer, entretenir.

Զրուցաբանութիւն s. causerie, conversation, entretien.

Զրուցատրեմ, եցի va. raconter, causer, discourir, parler.

Զրուցատրութիւն s. conversation, dialogue, causerie.

Զրուցեմ V. Զրուցատրեմ.

Զրպարտ, ագ, ից a.s. calomniateur, imposteur; — առնել, calomnier, attaquer par des calomnies.

Զրպարտանք, նաց s. calomnie, rapport.

Զրպարտեմ, եցի va. calomnier.

Զրպարտիչ V. Զրպարտ.

Զրպարտութիւն s. calomnie, imposture.

Զօդ, ից s. lien; lien, union, liaison.

Զօդեմ, եցի vn. joindre, unir, lier, attacher.

Զօշաքաղ, ից a. qui fait des gains honteux, illicites, qui court après un gain honteux; cupide, avide, sordide.

Զօշաքաղեմ, եցի va. gagner d'une manière honteuse, être possédé d'un honteux amour du gain.

Զօշաքաղութիւն s. honteux amour du gain, intérêt ou gain sordide, gain honteux, illicite, cupidité, avidité.

Զօշոտեմ, եցի va. faire con-

voiter, enchanter, charmer; — զաչս, éblouir les yeux; գեղ նորա զօշոտէր զաչս ամենեցուն, sa beauté fixait tous les regards.

Զօշոտիչ adj. enchanteur, éblouissant.

Զօշոտութիւն s. convoitise, cupidité; éblouissement.

Զօր, ու, ագ s. armée, troupe, milice; քաջակիրք՝ մարզիկ՝ պատերազմափորձ —, troupes disciplinées, aguerries, expérimentées; — առնել՝ հատանել, V. Զօրաժողով լինել.

Զօրաբար adv. avec force, violemment.

Զօրագլխեան s. état-major.

Զօրագլուխ, գլխաց s. général, chef d'armée.

Զօրաժողով s. levée de soldats, de troupes, enrôlement, recrutement; — առնել՝ լինել, faire une levée de soldats, lever ou enrôler des soldats, recruter.

Զօրախաղաց լինիմ vn. faire une expédition.

Զօրական, ագ s. armée, troupes; soldat, militaire.

Զօրահանդէս, դիսի s. revue; — առնել, faire la —, passer les troupes en —.

Զօրանոց V. Զինուորանոց.

Զօրահատոյց առնել լինել, envoyer un corps d'armée, expédier une division.

Զօրանամ, ագայ vn. se fortifier, être, devenir fort, puissant, reprendre des forces, prendre de nouvelles forces.

avoir la force ; prévaloir, l'emporter sur, dominer, prédominer ; — անդրէն, rassembler ses forces, rappeler tout son courage,

Զօրանիստ, նստի s. quartier général.

Զօրապետ V. Զօրավար.

Զօրապետեմ Voy. Զօրավարեմ.

Զօրապէս adv. avec force, puissamment.

Զօրավար, աջ s. général, commandant.

Զօրավարեմ, եղի vn. commander, conduire une armée, être général, être à la tête d'une armée.

Զօրավարութիւն s. commandement d'armée, généralat ; ընդ — ք նորա, sous sa conduite.

Զօրավիգն a. s. aide, auxiliaire ; soutien, appui, défenseur, partisan ; aide, secours, renfort ; — — օգնականութեան լինել, aider, secourir, prêter secours à, défendre ; — ունել զոք, être soutenu par quelqu'un.

Զօրացուցանեմ, ուղի va. fortifier, rendre fort, corroborer, renforcer, donner de la force, du ton ; — զօնուս ուրուք, prêter, porter secours à qn. ; իյաղթութիւն — զոք, faire remporter à qn. la victoire.

Զօրացուցիչ a. fortifiant.

Զօրաւիգն V. Զօրավիգն.

Զօրաւոր, աջ a. fort, robuste, vigoureux, puissant ;

énergique, efficace ; — իրնագիտութեան, fort en physique ; — զբովք, versé dans les livres, fort habile ou savant dans les Écritures.

Զօրաւորութիւն s. force.

Զօրեղ V. Զօրաւոր.

Զօրեղապէս V. Զօրապէս.

Զօրեմ, եղի vn. pouvoir, avoir la force, le pouvoir de, être capable de, être en force, en état de, être bon pour, venir à bout de.

Զօրէն adv. à la manière de, à l'exemple de, à l'imitation de, en guise de, à l'instar de ; — բոցոյ, comme la flamme.

Զօրընտիր լինիմ vn. choisir les troupes ; V. Զօրաժողով.

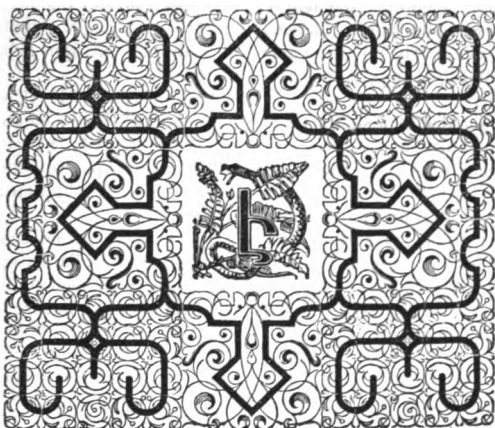
Զօրհանապազ adv. tous les jours, journellement, toujours.

Զօրութեանական a. virtuel.

Զօրութեանականութիւն sm. virtualité.

Զօրութիւն s. m. puissance, force, vigueur ; puissance, pouvoir ; faculté, énergie ; poids, importance ; vertu, efficacité ; ressort ; forces, troupes, armées ; sens ou signification ; vertu, prodige, miracle ; arith. carré d'un nombre ; — ք, puissamment, fortement ; sous-entendu ; en vertu de ; ամենայն — ք, à toute force, avec toute sa force ; յամենայն — ք, de toute sa force, de tout son pouvoir ; սիրել յամենայն — ք, aimer de toutes ses forces ; անկեալ էր իզօրութենէ, il était

<p>affaibli, ses forces étaient épuisées, il languissait; զինու- —ի, par force, à main ar- mée; այր —ե, homme fort, vaillant, guerrier; Տէր —եց,</p>	<p>le Seigneur des armées; —ք մտաց, les facultés, les qualités de l'esprit; — խաչի քո Քրիս- տոս, զի, par la croix de Jésus-Christ.</p>
--	--

Է (é) s. septième lettre de l'alphabet et troisième des voyelles; sept, septième.

Է, ից s. ce qui existe, ce qui est; l'Être suprême, Dieu; ես եմ որ Էն, je suis celui qui suis; v. auxil. il est; է տեսանել, on voit; V. էք.

Է՛ interj. eh! hé! oh! է՛ Ամբրոսիէ, ô Ambroise!

Էակ, աց sm. être, ce qui existe; créateur.

Էակաբանական a. ontologique.

Էակաբանութիւն sm. ontologie.

Էական a. qui existe de soi-même, incréé; essentiel; — բայ, verbe substantif, auxiliaire.

Էականամ V. Էանամ.

Էականութիւն V. Էութիւն.

Էակից s. coessential, consubstantiel.

Էակցութիւն s. consubstantialité.

Էանամ, ացայ vn. être, exister, subsister.

Էապէս adv. réellement, en effet.

Էացուցանեմ, ուցի va. faire exister, créer.

Էգ, իգաց a. s. femelle.

Է երբեք, է զի adv. quelquefois, tantôt... tantôt.

Է՛հ interj. oh! է՛հ եւ կարի մեծ է խնդիրդ, que diable! vous en demandez trop.

Էն s. Dieu; V. Է.

Էշ, իշոց s. âne, bourriquet,
baudet; moulinet; մատակ —,
ânesse, bourrique; հեծանել
յ—, monter sur un âne, à âne;
— անուկէ՝ սրնգէ՝ զԱնչէ, l'—
braît.

Էշայծեամն, ծեման s. dalm.

Էուծիւն sm. essence, sub-
stance; existence, l'être; յ—
ածել՝ յօրինել, créer.

Է ուրեք adv. quelquefois.

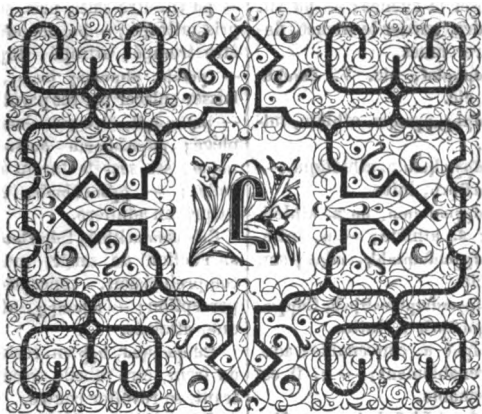
Էշ, իշեց s. page d'un livre;
l'action de descendre, des-
cente; էջ աննել, descendre;
այս է գեղապանծ — պան-

մուծեան իւրոյ, c'est la plus
belle page de son histoire; —
սնդկի յօդաչափի, abaisse-
ment du mercure dans le baro-
mètre.

Է՞ր pr. rel. quoi? յէ՞ր վե-
րայ, sur quoi? Է՞ր, վասն է՞ր
աղագատ, էրո՞ւմ, է՞ր սակս
adv. pourquoi? pour quelle rai-
son? էր զի adv. quelquefois.

Էրէ V. Երէ.

Էք, էից sm. les choses qui
sont, les êtres, créatures; գե-
ղով էիցս գիւարճացեալ, ivre
des beautés de la nature.

Ե (yé) s. huitième lettre de l'alphabet et quatrième des voyelles ; huit, huitième.

Եղեղ V. Ուղեղ.

Եղեքձեմ V. Ուղեքձեմ.

Եղձալի a. désirable, souhaitable, désiré ; — էգի, il est à désirer que.

Եղձական գ. V. **Եղձալի** ; optatif ; relatif aux devins.

Եղձախանութիւն V. Իղձ.

Եղձախորս գ. V. **Եղձալի** ; désireux, envieux, aspirant, avide ; — առնել, rendre désirable, désiré, intéressant, jeter un nouvel intérêt sur, exciter le désir ; — լինել, désirer, souhaiter, aspirer après, convoiter, être avide de.

Եղձամ, ագի, **Եղձանամ**, ագայ va. désirer, souhaiter. envier, convoiter, ambitionner ; augurer, deviner, présager ; ողջ լինել ձեզ —, je vous souhaite une bonne santé, portez-vous bien ! adieu !

Եղձախալի V. **Եղձալի**.

Եղձապաւորութ a. devin, devineur.

Եղձափափաք առնեմ va. faire désirer vivement, faire venir l'eau à la bouche ; — լինել, désirer ardemment.

Եղձութիւն s. désir, souhait, envie ; augure, divination.

Ըմբան, ի s. pharynx.

Ըմբերանեմ, եցի va. fermer la bouche ; ցգ. fermer la bou-

che à qn., le faire taire, lui imposer le silence; — իմ vn. se taire, garder le silence, demeurer muet.

Ըմբերեմ, etc. V. Համբերեմ, etc.

Ըմբիշ, բշաց s. athlète, lutteur.

Ըմբշական a. athlétique; — մրցումին, lutte.

Ըմբշամարտ, ից a. athlétique; s. athlète; — ք, lutte.

Ըմբշամարտիկ, տկաց sm. athlète.

Ըմբշամարտումին, Ըմբշամրցումին s. lutte.

Ըմբոն a. convenable; adv. convenablement; — է, il est convenable.

Ըմբողխեմ, եցի va. goûter de, manger de, jouir de, user de, faire usage de; avoir, acquérir; վարձս՝ զպատիւ —, recevoir des récompenses, des honneurs; զփառս —, acquérir de la gloire.

Ըմբոստ a. récalcitrant, rebelle, revêche, rétif, insolent, indocile.

Ըմբոստանամ, ացայ vn. être rétif, devenir indocile, être récalcitrant, refuser d'obéir, se révolter, se regimber; se fâcher, s'indigner.

Ըմբոստումին s. désobéissance, insolence.

Ըմբռնեմ, եցի va. saisir, prendre; surprendre, attraper, atteindre; saisir, concevoir; — բանիւք, convaincre; adresser à qn. une ques-

tion insidieuse, surprendre; — իմ vn. être saisi, pris, surpris, attrapé; — իպատրանս, être trompé, attrapé, dupe; — բանիւ բերանոյ իւրոյ, se laisser enlacer par ses paroles; — յորոգայթ, être pris dans le piège; ըմբռնեցան ծածուկը նորա, ses secrets furent dévoilés; — իշնումեան, être surpris en adultère.

Ըմբռնողումին, Ըմբռնումն s. l'action de saisir, prise; compréhension, conception, perception; — ախտից, attaque, atteinte.

Ըմպահկեմ, եցի vn. résister au frein, être rebelle, récalcitrant, se révolter contre.

Ըմպահկեցուցանեմ, ուցի va. mettre, soumettre au frein, réprimer, retenir, dompter.

Ըմպահկիմ V. Ըմպահկեմ. Ըմպանակ sm. pot, vase; coupe, gobelet, timbale.

Ըմպելի a. bon à boire, potable, buvable; sm. boisson, breuvage, liqueur; V. Ըմպանակ.

Ըմպեմ, արբի, ա՛րբ vn. boire; — անյագաբար, — avidement; — բազում յոյժ, boire à tire-larigot, boire beaucoup; տալ —, donner à boire; տուր ինձ —, donnez-moi à boire, versez-moi.

Ընգղայք s. les Furies.

Ընգոյզ V. Ընկոյզ.

Ընդ prep. à, au; vers, sur; par; pour; dans, en; entre, parmi, au milieu; avec; sous,

dessous ; en dessus , par-dessus ; à la place , au lieu de ; aussitôt que , de suite après ; — նմա , avec lui ; — իս , avec moi ; — նոսա , avec eux ; — արհամարհանս , par mépris ; — կատակս , pour plaisanter ; — երկինս եւ — երկիր , entre le ciel et la terre ; — յի բերան , d'un commun accord , unanimement ; — ձեռն նոցա , par eux , par leur entremise ; — Թիւ մտանել , être compté ; — երեսս Թքանել , cracher à la figure , au visage ; — արեւիս , vers l'orient ; — անցանելն , en passant , au moment de son passage ; — փԹԹելն եւ գոսաւցի , il sera presque aussitôt séché qu'éclos ; — ամս տասն , pendant dix ans ; — ո՛ր հանապարհ , par quel chemin ? Թաւաւորեաց — նորա , régna à sa place ; — ամենայն , en tout ; — ամենայն տեղիս , partout ; — մէջ , à travers ; — ծառով , sous l'arbre ; — ինեւ , sous moi , sous mon pouvoir ; ընկենուլ — պատուհանն , jeter par la croisée ; — աջմէ , à droite ; — ակամբ հայել , regarder de travers , de mauvais oeil ; — մէջ հատանել , couper par le milieu ; անցանել — Լիոն՝ — այն , passer par Lyon , par là ; — ցամաք , par terre ; — հեծեալ եւ — հետեալ , la cavalerie et l'infanterie ensemble ; — այր եւ — կին , les hommes et les femmes tous ensemble , autant d'hommes que de femmes ; —

այգն , — երեկս , etc. V. Այգ , երեկ , etc.

Ընդարեր a. légumineux.

Ընդարոյս a. qui pousse ou végète avec , naturel , inné , natif.

Ընդարուտ a. nourri de légumes.

Ընդամուր հարկանեմ va. fouler aux pieds ; passer au fil de l'épée.

Ընդածին a. né avec , natif.

Ընդակաղաւթ s. chou-fleur.

Ընդակեր a. qui mange des légumes.

Ընդակից a. qui habite avec , voisin , camarade.

Ընդահեմ V. Անդահեմ.

Ընդանի V. Ընտանի.

Ընդ առաջ adv. au-devant , à l'encontre , à la rencontre ; — գալ՝ գնալ՝ ելանել , venir , aller — ; affronter , faire face à , résister à.

Ընդասուն a. élevé dans la maison , apprivoisé , privé , domestique ; sédentaire , casanier.

Ընդարձակ a. vaste , ample , spacieux , étendu , large ; — է , il est permis ; — ժամս , de longues heures ; — ս , longuement ; յընդարձակի , libre , librement ; յընդարձակի լինել , ne pas être lié , être en liberté.

Ընդարձակազնաց , աջ a. licencieux , débauché , libertin.

Ընդարձակածեոն a. libéral , généreux.

Ընդարձակամիտ a. patient.

Ընդարձակամտութիւն sm. longanimité , patience.

Ընդարձակապէս adv. d'une manière vaste, amplement.

Ընդարձակասուն ա. élevé dans l'aisance, aisé, libre.

Ընդարձակեմ, եցի va. étendre, élargir, dilater, rélargir, agrandir, développer; fig. relâcher, donner du repos; — ումբ, donner de la liberté, du repos, de l'aisance à qn.; — իմ, vn. s'étendre, prendre du développement; prêter.

Ընդարձակեցուցանեմ, ուցի va. étendre, élargir.

Ընդարձակութիւն ա. étendue, extension, dilatation, élargissement, développement; fig. relâchement, repos, délassement.

Ընդարմանամ, ացայ vn. être engourdi, s'engourdir; fig. s'étourdir, être frappé de stupeur, perdre le sentiment; — իցտոյ, être transi de froid; — արթ յիմն, regarder qch. bouche béante.

Ընդարմացումն ա. engourdissement.

Ընդարմացուցանեմ, ուցի va. engourdir; fig. frapper de stupeur, stupéfier.

Ընդարմացուցիչ ա. qui engourdit; stupéfiant.

Ընդաւազեմ, եցի va. enterrer sous le sable, inhumer.

Ընդգեղմանիմ, ձայ vn. pleurer, se plaindre, se lamenter.

Ընդգծիմ, եցայ vn. s'agenouiller; se replier.

Ընդգոգեմ, եցի va. ramas-

ser ou introduire dans son sein, renfermer.

Ընդգրկեմ, եցի va. serrer entre ses bras, embrasser.

Ընդդէմ, դիմաց ա. opposé, contraire; — դառնալ կալ, s'opposer, résister, tenir tête, faire résistance, contrecarrer; — յառնել, se soulever contre.

Ընդդէմ prep. contre, à l'opposite; devant, en face de, au-devant de; զուրս — դնել, fermer les portes; վեմ — դնել դրան, mettre une pierre contre la porte; — գանձանակին, vis-à-vis du tronc; յետս — ընկեցնուլ, lire de travers.

Ընդդէմդարձութիւն ա. contrariété, taquinerie.

Ընդդիմաբան, ից ա. contradictoire, contraire; գ. contradictoire; — լինել, contredire.

Ընդդիմաբանական ա. contradictoire.

Ընդդիմաբանեմ, եցի va. contredire.

Ընդդիմաբանութիւն ա. contradiction.

Ընդդիմադարձ, ից ա. opposant, adversaire; — լինել կալ, s'opposer, résister à, s'insurger contre.

Ընդդիմադարձութիւն ա. opposition, résistance.

Ընդդիմադիր, դրաց ա. opposant.

Ընդդիմադրութիւն ա. opposition, objection.

Ընդդիմախօս, etc. V. Ընդդիմաբան, etc.

Ընդդիմակ, այց *a. contraire, opposé; s. extrémité opposée; contraste; obstacle.*

Ընդդիմակալ լինիմ, Ընդդիմակայեմ, եցի *vn. s'opposer, résister à.*

Ընդդիմակաց, այց *a. qui résiste, opposant.*

Ընդդիմակացումիւն *s. opposition, résistance.*

Ընդդիմակից *a. adversaire, ennemi.*

Ընդդիմահար, այց *a. résistant, dur; opaque.*

Ընդդիմահարիմ, եցայ *vn. résister; répercuter, renvoyer par contre-coup.*

Ընդդիմահարումիւն *s. résistance; répercussion, contre-coup; opacité.*

Ընդդիմամարտ, ից, Ընդդիմամարտիկ, տկաց *a. adversaire, antagoniste.*

Ընդդիմամարտիմ, եցայ *vn. combattre ou lutter contre, résister à.*

Ընդդիմամարտումիւն *sm. combat, lutte, résistance.*

Ընդդիմանամ, ացայ *vn. s'opposer ou résister à.*

Ընդդիմաստվոր *a. récalcitrant, rétif.*

Ընդդիմարգել, ից *s. barricade; — կանգնել, élever une —; կործանել զ—, enfoncer la —.*

Ընդդիմոտունք, դտանց *s. les antipodes.*

Ընդդիմումիւն *sm. opposition, résistance; objection.*

Ընդել, Ընդելական *a. ac-*

*coutumé, familiarisé avec; ap-
privoisé, privé; familier, in-
time.*

Ընդելակից *a. familier. in-
time, étroitement lié avec; —
լինել, se familiariser avec,
faire la connaissance de.*

Ընդելանիմ, դելայ *vn. s'ha-
bituer, s'accoutumer; se fami-
liariser; s'apprivoiser.*

Ընդելասէր *a. familier.*

Ընդելացուցանեմ, ուցի *va. habituer, accoutumer, dresser;
familiariser; apprivoiser, pri-
ver; — զՊոչունս, priver les
oiseaux.*

Ընդելնում, դելայ *V. Ընդե-
լանիմ.*

Ընդելուզած *V. Ընդելու-
զուած.*

Ընդելուզանեմ, ուզի *va. monter, encastrier, enchâsser,
sertir, emboîter; enfilier, entre-
lacer; ցնդելուզեալ ակամարք
մարգարտով, monté en dia-
mants, en perles.*

Ընդելուզում, Ընդելու-
զումն *s. monture, enchâssure,
encastrement, emboîture, ser-
tissure.*

Ընդելումիւն *s. habitude;
familiarité; connaissance; յ—
ածել, familiariser avec; —
ունել ընդ ումեք, avoir de la
familiarité avec qn.*

Ընդելուցանեմ *V. Ընդեկա-
ցուցանեմ.*

Ընդելդանիմ, ձայ *vn. sol-
liciter, supplier.*

Ընդերական *a. intestinal;
—ք, intestinaux.*

Ընդերկայնամիտ V. Երկայնամիտ.

Ընդերկար adv. long, longtemps; — առնել, prolonger; — լինել, se prolonger.

Ընդերկարեմ, եցի va. prolonger.

Ընդերկարութիւն sm. prolongation.

Ընդերբ, բաց s. intestins, entrailles, tripes.

Ընդէ՞ր adv. pourquoi? — իցէ ինձ՝ յեզ, pourquoi?

Ընդիկտիոն, ի s. indiction; շրջան — ի, cycle d'—.

Ընդխառնիմ, նեցայ vn. s'engager, commencer le combat ou l'action, en venir aux mains; ընդխառնեցաւ պատերազմն, la bataille fut livrée.

Ընդհանուր, նրոց a. général, universel; adv. en général, généralement; partout; — տիեզերք, tout l'univers.

Ընդհանրական a. général, universel.

Ընդհանրապէս adv. en général, généralement.

Ընդհանրանամ, ացայ vn. devenir général, se généraliser.

Ընդհանրացուցանեմ, ցուցի va. généraliser.

Ընդհանրութիւն s. généralité, universalité.

Ընդհատ a. prép. différent, moindre, inférieur; discontinué, interrompu, saccadé, entrecoupé; ոչ ինչ —, pas moins; ոչ ինչ — յառաջնոցն, pas moins des premiers, non plus

que les premiers; ի՞նչ իցեմք — ինոցանէ, en quoi différons-nous d'eux? չեն — յերազոց, ils sont comme des songes; ամբ սակաւ ինչ — իբիւրուց, un peu moins que dix mille ans.

Ընդհատեմ, եցի va. interrompre, discontinuer, entrecouper; — իմ, vn. s'interrompre.

Ընդհատիչ s. interrupteur.

Ընդհատութիւն, Ընդհատումն s. interruption, discontinuation, relâche; — առնել իրիք, interrompre qch.

Ընդհարկանիմ, հարայ vn. se heurter, se choquer, se frapper, cogner à, tomber sur, se jeter sur, s'opposer; — ընդ միմեանս, s'entre-heurter, s'entre-choquer.

Ընդձեռեմ V. Ընձեռեմ.

Ընդհարումն s. heurt, choc; conflit, collision; contre-coup.

Ընդմիջաբար adv. immédiatement.

Ընդմիջական a. immédiat.

Ընդմիջաշաւիղ s. le chemin du milieu, le pavé.

Ընդմիջեմ, եցի va. partager par le milieu; s'entremettre; interrompre, empêcher; — զխօսս ուրուք, interrompre qn.; — զհանապարհն, faire la moitié du chemin.

Ընդմիջիմ, ջեցայ vn. être au milieu, être arrivé à son milieu, être à moitié.

Ընդմտանեմ, մտի va. pénétrer, entrer, traverser, passer à travers, percer, s'intro-

duire; entrer sous, se soumettre.

Ընդմտանող a. pénétrant, perçant.

Ընդմտատար, ի a. susceptible, chatouilleux, sensible; pensif, soucieux.

Ընդոծին, ծնի, ծնաց s. esclave né dans la maison, domestique.

Ընդողնեցուցանեմ, ուցի va. rendre orgueilleux, présomptueux, hautain, insolent, impertinent.

Ընդողնիմ, նեցայ vn. s'étendre de son long; s'enorgueillir, se donner de grands airs, s'étaler.

Ընդոյր a. vaste.

Ընդոստ a. qui saute, qui bondit; sautillant, bondissant; — իքնոյ լինել, se réveiller en sursaut; ստէպ — իքնոյն զարթոյր, son sommeil était souvent interrompu; — իքնոյն զարթուցանել, réveiller trop promptement; — ընդոստ adv. en sautant, par sauts et par bonds, en palpitant, en bondissant; — ընդոստ խաղալ, sauter, se remuer, s'agiter; — ընդոստ խաղացումն ուսոց, les mouvements des épaules.

Ընդոստախօս a. fanfaron, hâbleur.

Ընդոստնում, Ընդոստչիմ, տեայ vn. sauter, bondir; s'éveiller.

Ընդոստուցանեմ, ուցի va. faire sauter; éveiller, stimuler, exciter.

Ընդոստուցիչ a. qui fait sauter, stimulant.

Ընդոտնեմ, եցի va. fouler aux pieds, abattre.

Ընդունակ a. celui qui reçoit; recevable; capable de, propre ou apte à.

Ընդունակութիւն s. action de recevoir, capacité; participation; capacité, aptitude, portée.

Ընդունայն a. vain, inutile; frivole, futile, oisieux, oisif; adv. en vain, inutilement; — առնել զակնկալութիւն, frustrer, tromper l'espérance, déillusionner.

Ընդունայնաբան, ից a. qui tient de vains discours, qui dit des futilités, discoureur oisif; — լինել, tenir des discours frivoles, inutiles.

Ընդունայնաբանութիւն s. discours frivole, paroles oiseuses, vains propos.

Ընդունայնախօս V. Ընդունայնաբան.

Ընդունայնամիտ a. vain, frivole, esprit vide.

Ընդունայնամամ, ացայ vn. devenir inutile, se réduire à rien, être vain, inutile, sans effet, s'évanouir, échouer; chercher les vanités.

Ընդունայնապարծ a. vain, vaniteux, fanfaron.

Ընդունայնաջան V. Զբաջան.

Ընդունայնութիւն s. vanité, frivolité, futilité, inutilité; néant.

Ընդունարան, առ sm. récipient, réceptacle, réservoir; asile, abri, refuge.

Ընդունելի a. recevable, acceptable, admissible; valable; agréable, bienvenu; celui qui reçoit, accepteur.

Ընդունելութիւն s. réception, accueil; acceptation, admission; festin, régal; gram. participe; — փոխանակազրոյ, acceptation d'une lettre de change; առնել — ցրտագին, accueillir froidement, faire un froid accueil; — առնել ումեք, faire bonne réception, bon accueil à qn.; lui donner un dîner, faire un festin; — գոյր յարբունիս, il y avait réception à la cour.

Ընդունիմ, ընկալայ vn. recevoir, accepter, agréer, recevoir, accueillir, faire accueil; admettre, adopter, approuver; — խուրք աւագանէն, tenir sur les fonts baptismaux; — փտաց աչօք, concevoir, saisir; ոչ բարւոք — զոք, faire un mauvais accueil à qn.; իմանի ընկալելի էք զամենայն, il lui devait tout; իբէն ընկալայ զկեանս, je te dois la vie; յաստուածս ընկալաւ զնոսա, il a fait d'eux ses dieux; պատուով — զոք, recevoir qn. avec honneur.

Ընդունիչ, Ընդունող s. celui qui reçoit; accepteur.

Ընդ վայր adv. en vain, inutilement; — հարկանել, rejeter, abandonner; — խօսել, parler en vain, à tort et à tra-

vers, *ab hoc et ab hac*; — պայքարումն, vaine dispute.

Ընդվայրաբոյս a. sauvage.

Ընդվայրագնաց a. vagabond.

Ընդվայրախոյզ a. qui est à la recherche des choses inutiles, curieux.

Ընդվայրախօս, etc. V. Ընդունայնաբան, etc.

Ընդվայրահար a. abject, vil.

Ընդվայրայաճ a. bavard, babillard, frivole; vagabond.

Ընդվայրայածութիւն s. vagabondage.

Ընդվայրայաչ adj. clabauder.

Ընդվայրապահոյճ a. coquet, coquette.

Ընդվայրասնունդ a. sauvage.

Ընդվայրասուն a. жалѣю, abandonné à soi-même.

Ընդվայրաքնին a. curieux; — լինել, être —; — ցանկութիւն, curiosité.

Ընդվայրաքննութիւն s. curiosité.

Ընդվայրընկեցիկ a. abject, vil; inutile.

Ընդվայրընկեց առնեմ va. avilir, vilipender, mépriser.

Ընդվզանք, նաց s. hauteur, fierté.

Ընդվզեմ, եցի va. tordre, casser le cou; — իմ vn. se ren- gorger, se révolter, résister, être rétif; ընդվզեալ իրաց վազել յիշխանութենէ, s'affranchir de la domination, secouer le joug de.

Ընդօրինակեմ, եցի va. copier, prendre copie, transcrire.

Ընդօրինակութիւն s. transcription; perspective.

Ընծաղրեմ, եցի va. fouler aux pieds, écraser.

Ընծանամ, ացայ vn. courir, se mettre à courir, accourir; parcourir; marcher sur; — զհետ ուրուք, suivre qn., ses pas; — զհետ շաւղաց՝ հետոց ուրուք, marcher sur les traces, sur les pas de qn.; արշաւաւոր —, courir très-vite, brûler le pavé; ոչ բարեւոք ընծանայ իրն, l'affaire ne va pas bien, s'émmanche mal; բարեւոք ընծանան իրք, les affaires marchent, vont bien, tournent bien; երամովին՝ խուռն —, accourir en foule; իմանապարհս պատուիրանաց —, observer les commandements; իզէն, etc.; —, V. Զէն, etc.

Ընծանոց V. Դենչակ.

Ընծաց, Ընծացք, ից sm. course, allure, marche, dé-marché, pas; cours, direction, marche; cours; courant; manière; յընծացս, dans la course, en courant; — կենաց, carrière; յընծացս կենաց, dans le cours de la vie; բարեւոք լնուլ զընծացս իւր, bien remplir sa carrière; հետի —, course à pied; — արեգական՝ լուսնի՝ եղանակաց, le cours du soleil, de la lune; des saisons; — սակարանի՝ վաճառանոցի՝ հրապարակի, le cours de la Bourse, du marché, de la place; յըն-

ծացից հանաչել զոք, reconnaître qn. à son marcher.

Ընծացակից a. qui court avec; qui concourt, concurrent; qui accompagne, compagnon; qui est d'accord; coïncident; concomitant; — լինել, courir ensemble; concourir; marcher ou être d'accord avec; accompagner; coïncider.

Ընծացակցութիւն sm. concours; accompagnement; coïncidence; concomitance.

Ընծացող s. marcheur; անխոնջ —, infatigable —.

Ընծացուցանեմ, ուցի va. faire courir.

Ընծացք V. Ընծաց.

Ընծեռնի a. lisible; lecteur.

Ընծեռնում, Թերցայ va. lire; vn. être lu; տալ —, faire lire; անսայծաք —, lire couramment; — յականջս ուրուք, lire devant qn.

Ընծեր; առ — prép. près, auprès.

Ընծերակայ, ից, Ընծերակաց, աց a. qui est près ou auprès, présent, assistant.

Ընծերցանելի a. s. lecteur.

Ընծերցանեմ, ցի va. lire.

Ընծերցասէր a. qui aime à lire, ami des lettres, studieux.

Ընծերցասիրեմ, եցի vn. aimer à lire, à étudier, lire avec plaisir.

Ընծերցասիրութիւն s. m. amour de la lecture, des lettres.

Ընծերցիչ, Ընծերցող sm. lecteur.

Ընծերցողութիւն s. lecture.

Ընթերցում sm. lecture ;
leçon.

Ընթերցումասէր V. Ընթեր-
ցասէր.

Ընթերցումն s. lecture ; տալ
յ—, donner à lire, faire lire.

Ընթրեմ, եցի va. souper,
faire le repas du soir.

Ընթրիք, բաց sm. souper,
repas du soir ; la cène ; յըն-
թրիս ուրեք, dans un souper ;
ընթրիս առնել՝ գործել՝ տալ,
donner à souper, faire un fes-
tin, donner, offrir des festins ;
ընթրիս առնել առ ումեք, sou-
per chez qn.

Ընծախոտ V. Ընծախոտ.

Ընծայ, ից s. présent, ca-
deau ; — առնել՝ տալ, faire
présent, donner un cadeau.

Ընծայաբեր, աց a. qui ap-
porte des présents ; — լինել,
apporter des présents, offrir
des cadeaux.

Ընծայաբերութիւն s. l'action
d'apporter des présents ; of-
frande.

Ընծայական sm. dédicace ;
գիր՝ Թուղթ —, lettre de re-
commandation.

Ընծայամատոյց a. qui offre
des présents ; — լինել, offrir
des présents.

Ընծայանամ, ացայ vn. être
offert ou présenté.

Ընծայատար V. Ընծայաբեր.

Ընծայարան, աց s. autel.

Ընծայեմ, եցի va. offrir,
présenter, donner en présent,
dédier ; attribuer à ; produire ;
իլոյս —, V. Լոյս ; — իմ vn.

s'offrir ; se présenter, se mon-
trer, se faire voir ; ընծայեցաւ
առաջի նորա, il fut présenté
devant lui.

Ընծայեցուցանելի a. présen-
table.

Ընծայեցուցանեմ, ուցի va.
offrir, présenter ; montrer,
faire voir, exposer, mettre en
vue ; présenter, recommander ;
զանձն —, se donner ou se faire
passer pour ; սիրելի զանձն —,
se faire aimer.

Ընծայութիւն s. l'action d'of-
frir ou de s'offrir ; preuve, té-
moignage ; Թուղթ — է, lettre de
recommandation ; — անգիտու-
թեան մատուցանել առ իմն,
avouer son ignorance pour.

Ընծայումն, յման s. l'action
d'offrir, de s'offrir ; offrande,
présent ; — Կուսի, la Présen-
tation de la Vierge ; — լուսնի,
la nouvelle lune.

Ընծուիմ, ուեցայ vn. res-
plendir, éclater, briller.

Ընկալուչ a. celui qui re-
çoit ; fiancé, fiancée, prétendu,
prétendue.

Ընկապմիմ, մեցայ, մեալ
vp. s'attacher, se lier étroite-
ment, s'entortiller.

Ընկենում, կեցի va. jeter,
précipiter ; déposer, destituer ;
— յոք զիգս իրիք, remettre,
confier à qn. les soins de ; —
զանձն իւր յառաջ, se jeter
en avant, s'exposer.

Ընկեր, աց s. camarade,
compagnon ; compagne ; asso-
cié ; prochain ; ընկեր, mon

camarade, mon ami; չիք իմ —, je n'ai pas d'égal, je suis sans pareil; — զընկեր, այր զ—, les uns les autres.

Ընկերաբար adv. en camarade.

Ընկերագիր, գրացs.abonné.

Ընկերագրեմ, եցի va. abonner; — իմ vn. s'abonner.

Ընկերագրութիւն s. abonnement.

Ընկերակից s. camarade, compagnon; associé; confrère.

Ընկերակցիմ, ցեցայ vn. faire société avec, s'associer.

Ընկերակցութիւն s. société; association.

Ընկերահաշտք, տից, Ընկերահաշտիք, տեսց V. Ընկերհաշտութիւն.

Ընկերահեղձոյց a. qui suffoque son prochain.

Ընկերանամ, ացայ vn. s'associer.

Ընկերասէր a. qui aime son prochain, son camarade, charitable; qui aime la société, sociable.

Ընկերեմ, եցի vn. accompagner, servir de compagnon, d'aide, aider.

Ընկերհաշտութիւն s. république.

Ընկերշակեմ, եցի vn. s'associer.

Ընկերութիւն sm. société, compagnie, association; corps, corporation.

Ընկերսիրութիւն s. amour du prochain, charité; sociabilité.

Ընկեցիկ a. rejeté, vil, abject; exposé, abandonné; — առնել, jeter, exposer; rejeter; — առնել զմանուկ, exposer un enfant; — լինել, être jeté, rejeté.

Ընկեցումն s. jet, projection.

Ընկիճեալ կամ vn. être debout contre, résister, empêcher.

Ընկլնում, կլայ vn. se plonger, s'enfoncer.

Ընկլնում, կլի, Ընկլուլանեմ, ուզի, լո՛ V. Ընկլմեմ.

Ընկլուլումն V. Ընկլմումն, Ընկլմական a. immersif.

Ընկլմեմ, եցի va. plonger, enfoncer, submerger, couler à fond, couler bas; — իմ vn. se plonger, s'enfoncer, couler à fond, couler bas; իսուզ դառնութեան ընկլմեալ կայր, il était plongé dans une douleur amère, il s'abandonnait à une douleur amère; — իժով փափկութեանց, nager dans les plaisirs, dans les délices.

Ընկլմութիւն, Ընկլմումն s. action de plonger, submersion, immersion.

Ընկճեմ, եցի va. accabler, affaïsser; subjuguier, assujettir, réprimer; empêcher, entraver; — իմ vn. succomber; — ընդբեւամբ, être accablé, ployé sous le poids, être surchargé, ընկճեալ ընդ ամբ՝ յամաց, affaïssé, accablé sous le poids des années.

Ընկողին V. Անկողին.

Ընկողմանեցուցանեմ, ուցի

va. étendre, coucher, mettre au lit.

Ընկողմանիմ; նեցայ, Ընկողմնիմ; նեցայ, Ընկողնիմ, նեցայ Վն. s'étendre, se coucher; de mettre au lit.

Ընկողնակից V. Անկողնակից:

Ընկոյզ; կուզից s. noix; — զնդկաց, muscade, noix muscade.

Ընկուզի; զնդ; զնաց s. noyer.

Ընկրկեմ, եցի va. faire reculer, repousser, reculer; — իմ Վն. se reculer, être reculé; repoussé.

Ընծախիւն s. bot. orobanche.

Ընծաւիւն; ուց s. léopard.

Ընծենի, Ընւն, Ենեաց s.m. peau de léopard.

Ընծեւայք; յից s. pourboire.

Ընծեւեմ, եցի Վն. mettre en main; livrer, décerner; donner; տնիր; յիւնալիւն —, donner de la combustion.

Ընծիւղ, իյ s. germe, pousse, rejeton, bourgeon, surgen.

Ընծիւղեմ, եցի; Ընծիւղիմ; եցայ Վն. pousser, germer, pousser des rejetons; des bourgeons, bourgeonner.

Ընծուիմ; ունցայ Վն. naître, se montrer, paraître, éclore.

Ընծուիւմ; ուց s. girafe.

Ընչածողով a. avide, cupide.

Ընչածով առնմ Վն. dépouiller qn. de ses biens; de ses richesses; — ինեւ, être dépouillé de ses biens.

Ընչածափեմ, եցի va. dépouiller de ses biens; épuiser.

Ընչանամ, ացայ Վն. exister.

Ընչաշատ a. qui a beaucoup de biens, riche, opulent.

Ընչանտուկ a. grinacier.

Ընչանէր a. qui aime les biens, les richesses, avide.

Ընչասիրութիւն s.m. amour des biens; des richesses, avidité, avarice.

Ընչատեայ a. qui déteste les richesses.

Ընչացք, ցից s. moustaches; ից: յիւնաց բաւալ, ne faire aucun cas de, mépriser.

Ընչաւէն, ւտայ a. comblé de biens, riche, opulent; — ինեւ; être fiche, avoir du soin dans ses bottes.

Ընչաւէտամամ; ւցայ Վն. devenir riche, s'enrichir.

Ընչաւէտութիւն s. richesse, opulence.

Ընչաքաղց, ից a. cupide; avide.

Ընչաքաղցութիւն s. faim de avidité de richesses; avidité, cupidité; աւյազ —, soit insatiable de richesses.

Ընչել V. Ընչաշատ:

Ընչիկ, չկան s. petit bien.

Ընչովիւն V. Արմատաքի:

Ընչուղ, զղոյ s.m. génisse, veau, bouvillon.

Ընտանամ, ացայ Վն. gréner, monter en grain.

Ընտանանամ, ացայ Վն. se familiariser, devenir familier, s'approprier; s'habituer.

Ընտանասուն a. familier; apprivoisé, privé.

Ընտանեակ, եկաց a. s. fa-

millier; qui est de la famille, connaissance, ami, intime.

Ընտաներար *adv.* familièrement, amicalement.

Ընտանիկան *a.* famillier,

Ընտանենամ, եցայ *vn.* se familiariser avec; s'approprier; s'habituer.

Ընտանեսէք *a.* qui aime sa famille, ses parents;

Ընտանեսուն *V.* Ընտանաւուն.

Ընտանեցուցանեմ, ուցի *va.* rendre familier, familiariser; apprivoiser; habituer.

Ընտանի, անույ, անեաց *a.* familier; qui concerne la maison, le ménage ou la famille, domestique; intime, ami, apprivoisé, privé; propre, natif; particulier, habituel; *s.* domestique; ami, parent; — պատերազմ, guerre intestine, civile; — լինել գրոց, être familier aux livres, versé dans les livres; — բ, la famille.

Ընտանութիւն *sm.* familiarité; յ— կոչել, familiariser, apprivoiser.

Ընտասուն *V.* Ընտանեսուն.

Ընտել, Ընտելութիւն, etc.

V. Ընդել, Ընդելութիւն, etc.

Ընտիր, տրոց *a.* élu, choisi, d'élite, de choix; exquis, excellent, distingué; — ընտիր, d'élite, d'excellent, le meilleur, superbe; — ընտիր զօրաց, soldats, troupe d'élite; — յոյժ, de premier choix, de première qualité; — մատենագիր, auteur classique; յ—

առնել, donner à choisir, donner le choix, l'alternative; laisser à qn. le choix, l'alternative; — առնել, faire choix, choisir, apprécier; ընտրոյ տէր, qui a le choix, arbitre; Բնոսա Թողացոյց ընտրոյ տեարս լինել, il leur laissa le choix; ընդ — ս հանել, choisir, élire.

Ընտոճին *V.* Ընդոճին.

Ընտոյստ *adv.* de la maison, de chez soi; des biens de la famille, de ses propres biens; du fond, de l'intérieur; de son propre fond, de soi-même.

Ընտրական *a.* électif, éligible, électoral.

Ընտրան *sm.* choix; — աւ *a.* choisi, de choix, d'élite; *adv.* avec choix, choisissant; մանկունք — աւ, l'élite des jeunes gens.

Ընտրանք, նագ *s.* choix, élection.

Ընտրեալ *a.* élu, choisi.

Ընտրելակից *a.* compagnon d'élection.

Ընտրելի *a.* qu'on peut choisir ou élire; — է քեզ գմի յայսցանէ, il te faut choisir l'une de ces deux alternatives.

Ընտրեմ, եցի *va.* choisir, élire, trier; discerner, distinguer; aimer mieux, opter, préférer; — գարժանն, discerner ce qui est juste; ընտրեալ կալայ, j'ai choisi; ընտրեալ կալաւ, il a choisi; ընտրեցից մեռանել, j'aimerais mieux mourir; — գժամանակն, choisir

le temps; ձեռք նորա ընտրեսցեն նմա, ses mains lui procureront ce qu'il lui faut.

Ընտրիչ s. celui qui choisit, électeur.

Ընտրող s. V. Ընտրիչ; discret.

Ընտրողական s. qui peut discerner; V. Ընտրական.

Ընտրողութիւն s. élection, choix; discernement, discrétion; — ք, discrètement.

Ընտրութիւն s. choix, alternative, élection; triage; discernement, goût; option, préférence; différence; — ինքնակամ, le libre arbitre; — առնել, faire choix, discerner.

Ընտրուկք s. rebut, choses de rebut.

* Ընքուի V. Յօնք.

Ըռագիւն s. fenouil.

Ըռնգեղջիւր V. Ռնգեղջիւր.

Ըռնգունք V. Ռնգունք.

Ըստ prep. selon, d'après, suivant, conformément à; au gré de; à raison de; en raison de; à proportion; après, à la suite; au delà, outre; — կարի իւրում, selon son pouvoir, ses moyens; — այնմ, comme il dit, comme il est dit; — որում, comme, de la même manière, ainsi que, de même que; pulsque, comme; — ամենայն կիւրակէից, tous les dimanches; կարգ — կարգէ, par ordre; —

հրապարակս, dans les places; — իս, selon moi; — յեղ, selon nous; այր — առնէ, les uns après les autres; — նմանէ, après lui; օր — օրէ, de jour en jour; անցանել — երդումն, violer son serment; — յիտս անցանել, échapper à l'esprit, être inconcevable; — ձեռն ուրուք ելանել, s'affranchir de la domination de qn.

* Ըստակ V. Դրամ.

Ըստանձնեմ, եցի va. assumer, prendre sur soi; endosser, mettre sur son dos; — պատասխանատուութիւն մեծ, assumer ou prendre sur soi une grande responsabilité.

Ըստգիւտ, ի, ից a. blâmable, répréhensible; s. blâme, reproche, inculpation, censure, critique; chose blâmable, défaut, tort, faute; — լինել, être blâmé; blâmer, critiquer, reprocher, accuser, s'en prendre à qn., censurer, condamner; — յանձն առնուլ, mériter le blâme, avoir tort.

Ըստգտանեմ, գտի va. blâmer, inculper.

Ըստգտանք V. Ըստգիւտ.

Ըստերիւրեմ V. Ստերիւրեմ.

Ըստերջ V. Ստերջ.

Ըստմիոյցէք s. les choses suivantes, tout ce qui suit, qui vient après.

Ըրջու V. Ուրջու.

Թ (tho) s. neuvième lettre de l'alphabet et cinquième des consonnes ; neuf, neuvième.

Թագ, ագ, ից s. couronne, diadème ; — **առնուլ**, prendre la couronne, le diadème, se couronner, régner ; — **դնել՝ կապել**, vn. se couronner, être roi, se faire roi, s'élever à la royauté, régner ; **va.** mettre la couronne sur la tête de qn., ceindre la couronne, le diadème à qn., le couronner ; — **իգլուի**, la couronne sur la tête.

Թագագործ, ագ s. fabricant de couronnes.

Թագադիր, դրաց adj. qui couronne, qui met une couronne sur la tête d'un autre.

Թագադրութիւն s. couronnement.

Թագազարդ a. ornée d'une couronne, couronné.

Թագազարդեմ, եցի **va.** orner d'une couronne, couronner.

Թագազարմ, **Թագազն V.** **Թագաւորազն**.

Թագաժառանգ, ի s. héritier présomptif de la couronne.

Թագակալ, ագ s. qui porte une couronne, régnant.

Թագակապ V. **Թագադիր**, **Թագակապութիւն V.** **Թագադրութիւն**.

Թագակից s. compagnon de la couronne, de la royauté.

Թագաւոր, ագ s. roi.

Թագաւորաբար adv. comme un roi, royalement.

Թագաւորաբնակ a. où réside le roi.

Թագաւորազգի, ազգւոյ, ազգեաց, Թագաւորազն, զին, զանց, Թագաւորազուն, ազանց adj. de la famille royale; sm. prince royal.

Թագաւորական adj. royal; s. royaliste.

Թագաւորականութիւն sm. royalisme.

Թագաւորակաց քաղաք s. ville où réside le roi, capitale du royaume.

Թագաւորակերպ a. d'une manière royale.

Թագաւորակից V. Թագաւորից.

Թագաւորանիստ a. où est la résidence du roi.

Թագաւորապէս V. Թագաւորաբար.

Թագաւորեալ քաղաք s. ville royale, capitale.

Թագաւորեմ, եցի vn. être roi, régner.

Թագաւորեցուցանեմ, ուցի va. faire roi.

Թագաւորող s. régnant.

Թագաւորութիւն s. règne, royauté, royaume.

Թագընկալութիւն s. couronnement.

Թագնութիւն, etc. V. Թաքնութիւն.

Թագուհի sf. reine.

Թագուստ, etc. V. Թաքուստ, etc.

Թաթ, ից s. patte, main, pied; — կշռոց, V. նժար.

Թաթախ a. trempé, baigné, imbu, imprégné.

Թաթահատ adj. dont les pattes sont coupées.

Թաթահերձ a. fissipède, qui a le pied fourchu.

Թաթաղուն a. entièrement rempli, très-plein, comblé, à pleins bords.

Թաթառ, ոյ s. trombe.

Թաթաւեմ, եցի va. tremper, plonger, baigner; — իմ, vn. se tremper, se plonger, se baigner; այր Թաթաւեալ ի մտահանութիւնս, homme en croûte, imbu, imprégné de préjugés; Թաթաւեալ կարծեօք, imbu, imprégné, entiché d'une opinion.

Թաթեմ, եցի va. supplanter, donner le croc-en-jambe, faire tomber dans ses pièges, duper.

Թաթուլ, թլոց s. patte, pied.

Թաթան, ագ s. gant.

Թալաթութեմ, եցի va. faire une chose superficiellement, à la hâte.

Թալանամ, ագայ vn. s'évanouir, perdre l'usage de ses sens, se trouver mal; — իծաղուէ, se pamer ou étouffer de rire, rire à se pamer, crever de rire.

Թալեալ խաղամ vn. s'agiter, se débattre en expirant, être dans les convulsions de l'agonie.

Թալկամ V. նողկամ.

Թալկանամ, ագայ vn. tom-

ber en défaillance, en pâmoison, se pâmer, se trouver mal, se sentir défaillir, s'évanouir, défaillir, avoir des vertiges, des éblouissements, des étourdissements.

Թալկացումք s. défaillance, évanouissement, pâmoison, étourdissement.

Թալուկ s. vertige; mal de cœur, nausée; — գրտին գալ, avoir mal au cœur, avoir envie de vomir ou de rendre.

Թախանձ, ից s. instance, sollicitation, manière pressante, sollicitation pressante; chagrin, peine; importunité; — արկանել, faire instance, des instances, de vives instances auprès de qn., demander avec instance, solliciter instamment.

Թախանձանք V. Թախանձ; — նօք, instamment, avec instance.

Թախանձելի adj. pressant, importun.

Թախանձեմ, էլցի, Թախանձեցուցանեմ, ուցի va. faire de vives instance, solliciter avec instance, postuler; importuner, obséder, presser, insister, tourmenter, salonner.

Թախանձեցուցի adj. pressant, importun.

Թախանձիմ, ձեցայ vn. avoir besoin, manquer; se mettre en peine, se chagriner.

Թախանձող a. qui demande avec beaucoup d'instance, postulant.

Թախանձումիւն V. Թախանձ.

Թախիժ, խժի sm. chagrin, tristesse; adj. chagrin, triste, désolé; — դժնդակք, une tristesse moine; — մտայ, remords, regret.

Թախձազին, Թախձալից V. Թախիժ a.

Թախձազեմ adj. qui a un visage triste, qui a l'air triste, d'un air rembruni.

Թախձանք V. Թախձումիւն. Թախձեալ a. triste, mélancolique, rembruni, abattu.

Թախձեցուցանեմ, ուցի va. chagriner, attrister, contrister, désoler.

Թախձիմ, ձեցայ vn. se chagriner, s'attrister, se désoler.

Թախձումիւն s. tristesse, chagrin, mélancolie, désolation, affliction.

Թալկ s. maillet.

Թալկալակ, ի s. maillet.

Թալկալաղ, աղ s. chapiteau.

Թալկաղ, ից, աղ s. attrapoir, piège, lacs, rets, filet; արկանել ի —, faire tomber dans le piège, dans les embûches; ի Թալկաղի Թալկանիլ, donner, tomber dans les pièges.

Թալկաղապառ առնեմ va. envelopper ou prendre dans des filets, dans le piège, attraper; — լինել, donner, tomber dans le piège.

Թալկարդեմ, եցի va. prendre au piège, tendre, dresser des pièges, attraper.

Թակարթ V. Թակարդ .
Թակոյկ, կուկաց s. cruche,
urne, broc, pot.

Թաղ, ից s. quartier; feutre.
Թաղակից լինիմ vn. être
enterré, enseveli ensemble.

Թաղանթ, աց, ոց, ից sm.
membrane, pellicule.

Թաղանթազարդ, Թաղան-
թապատ a. membraneux.

Թաղասմաւոր, աց a. châtré.

Թաղար, աց s. pot à fleur.

Թաղեայ a. de feutre.

Թաղելութիւն s. enterre-
ment.

Թաղեմ, եցի va. enterrer,
ensevelir, inhumer, rendre les
derniers devoirs; enfouir; —
իմ vn. être enterré; ի ցաւս
Թաղեալ, abîmé dans la dou-
leur.

Թաղթ s. bot. cyclamen.

Թաղի s. laine foulée, feutre.

Թաղկավարս a. ébouriffé.

Թաղկիմ, կեցայ vn. se ser-
rer, devenir épais, se con-
denser, s'ébouriffer.

Թաղհար, աց s. bonnet de
femme.

Թաղումն s. enterrement,
sépulture, inhumation, funé-
railles.

Թաղուն adj. serré, foulé,
compacte, dense, épais.

Թամբ, աց sm. selle, bât;
mollet; — դնել, —ս հարկա-
նել, mettre la selle.

Թամբազործ, աց s. sellier.

Թամբատեակ, Թամբատոց
V. Գրգլեակ.

Թամբեմ V. Համեմեմ.

Թայրամոտց s. les parents,
les proches.

Թան, ից s. potage, soupe.

Թանագ, ի s. tôle.

Թանամ, Թացի va. mouiller,
baigner, humecter, tremper,
arroser; — զանկողին իւր
արտասուօք, baigner son lit
de pleurs; արտասուօք —
զոտս ուրուք, arroser de ses
larmes les pieds de qn.; —
զդէմս ուրուք յուղիս արտա-
սուաց, arroser le visage de
qn. d'un torrent de larmes;
— ի քացախ, tremper dans le
vinaigre.

Թանաման, ի s. soupière.

Թանաք, ի, աւ s. encre; հա-
մակրական ծածկագիր —,
sympathique.

Թանգար sm. commerçant;
revendeur; cabaretier.

Թանգարական a. mercan-
tile, commercial; précieux.

Թանգարան, ի s. trésor;
musée, cabinet.

Թանգուզեմ, եցի vn. se
soustraire à, s'échapper, s'es-
quiver, se dérober, éluder.

Թանթրուենի, նոյ s. m.
sureau.

Թանիկ s. un petit potage.

Թանկ adj. qui coûte beau-
coup, cher; — է, il est cher.

Թանկար V. Թանգար.

Թանկութիւն sm. cherté,
enchérissement.

Թանծր, ծու, ծունք a. épais,
gros; grossier, commun; dense;
s. sorte d'oiseau; — տգիտու-
թիւն, ignorance crasse.

Թանձրաբարոյ **a.** grossier.
Թանձրադանդաղ **a.** gros
et lent, lourd, lourdeau.

Թանձրամափ **V.** Թանձրա-
տարափ.

Թանձրալեզու **a.** qui a la
langue épaisse ou grasse, qui
parle gras, qui prononce mal.

Թանձրախիտ, Թանձրա-
խուռն **a.** épais, dru, serré,
fourré, touffu, rameux; dense,
serré, compacte.

Թանձրահոծ **a.** très-épais,
très-dense.

Թանձրահող **a.** dont le sol
est épais, fertile.

Թանձրամած **a.** épais, dense,
serré, gélatineux, profond.

Թանձրամայրի **adj.** boisé,
fourré, couvert de bois.

Թանձրամարմին, Թանձրա-
միս **a.** qui a les chairs épaisses,
gras, corpulent, replet, qui a
de l'embonpoint.

Թանձրամիտ **a.** qui a l'esprit
épais, lourd, stupide; — մե-
փառութիւն, vanité grossière.

Թանձրամսութիւն **s.** embon-
point, corpulence, obésité.

Թանձրամորթ **a.** qui a la
peau épaisse.

Թանձրամտութիւն **s.** lour-
deur d'esprit, stupidité, gros-
sièreté, aveuglement.

Թանձրանամ, ացայ **vn.**
épaissir, s'épaissir, se coaguler;
prendre de la consistance; se
durcir; s'augmenter, s'accroî-
tre, s'accumuler; prendre du
corps; s'incarner; Թանձրա-
ցաւ սիրտ ժողովրդեանս, l'é

cœur de ce peuple s'est appe-
santi; Թանձրանայ օշարակն,
le sirop épaissit, s'épaissit;
Թանձրանայր աղաղակն, le
bruit grossissait.

Թանձրասաղարթ **a.** qui a
des feuilles épaisses.

Թանձրասիրտ **a.** qui a le
cœur grossier, dur.

Թանձրատարափ **adj.** qui
tombe à verse, épais, serré,
compacte; — նետք, flèches
innombrables; — ամպ նետից,
une nuée de traits.

Թանձրացեալ **adj.** épaissi,
épais; concret.

Թանձրացուցանեմ, ուցի **va.**
épaissir, rendre épais, grossir,
coaguler.

Թանձրութիւն **s.** épaisseur;
épaississement; grosseur; con-
sistance; coagulation; lourdeur
d'esprit, stupidité.

Թանչք, ից **sm.** diarrhée,
dévoiement, dysenterie.

Թանչեմ **V.** Թառանչեմ.

Թաշկինակ, աց **s.** mouchoir.

Թաչեմ, եցի **vn.** bredouiller.

Թաչող **s.** bredouilleur.

* Թապլեմ **V.** Ընկենում.

Թառ, ի **s.** juchoir.

Թառամ **a.** fané, flétri.

Թառամեցուցանեմ, ուցի **va.**
faner, flétrir.

Թառամիմ, մեցայ **vn.** se
faner, se flétrir, se passer.

Թառանչ, ից, Թառանչանք,
նաց, Թառաչ, ից **s.** gémisse-
ment, soupir.

Թառանչեմ, եցի, Թառաչեմ,
եցի **vn.** gémir, soupirer.

Թառափ, ի s. esturgeon.
Թառիմ, եղայ vn. percher,
se percher, jucher, se jucher.

Թաս, ի s. tasse, timbale.

Թափեմ, եղի vn. haleter,
être haletant, essoufflé; —
ոգւոց, courte haleine, asthme.

Թատերախաղ, ուց s. pièce
de théâtre, pièce.

Թատերական, a. théâtral.

Թատր, տերց, տերաց sm.
théâtre, spectacle; շուրջ զԹա-
տերը, amphithéâtre.

Թատրաւես, աջ s. specta-
teur.

Թատրոն V. Թատր.

Թատրոնական, a. théâtral.

Թարբխ, ից, ոց s. pus, hu-
meur, sanie.

Թարախալից adj. sanieux,
purulent.

Թարախիմ, խեցայ vn. abou-
tir, se former du pus, de l'hu-
meur, suppurer.

Թարգման, աջ s. interprète,
drogman, truchement; traduc-
teur; interprétation, traduc-
tion; — կալ լինել ումեց առ,
être l'interprète de qn. au-
près de.

Թարգմանելի a. traduisible.

Թարգմանեմ, եղի va. tra-
duire, interpréter; — յան-
պատրաստից, traduire à livre
ouvert; — բառ առ բառ, tra-
duire mot à mot, littéralement.

Թարգմանիչ s. traducteur.

Թարգմանութիւն s. traduc-
tion, version; interprétation;
ազատ՝ բարական —, traduc-
tion libre, littérale.

Թարգմանօրէն adv. en tra-
duisant.

Թարժափ s. clin d'œil, cille-
ment, clignement; ի — ալան,
en un clin d'œil, en moins d'un
clin d'œil.

Թարժափանք, նազ s. égare-
ment, l'action d'errer çà et là,
flânerie.

Թարժափեցուցանեմ, ուցի
va. égarer, faire flâner, occu-
per de, distraire; endormir,
bercer de vaines espérances.

Թարժափիմ, փեցայ vn. er-
rer çà et là, flâner, s'égarer;
fréquenter, être assidu à, s'oc-
cuper de, être occupé, distrait
par; cligner, ciller l'œil; ի —
ալան, en un clin d'œil.

Թարժափումն s. V. Թար-
ժափանք; — ալան՝ յաջաջ V.
Թարժափ.

Թարմ a. frais, vert, tendre.

Թարմատար, աջ a. inutile,
vain; vil, inférieur; factice,
artificiel, postiche; gram.
explétif.

Թարշամեցուցանեմ V. Թա-
ռամեցուցանեմ.

Թարշամիմ V. Թառամիմ.

Թացան, ի s. pitance.

Թաւ, աջ, ուց a. velu, poilu;
տոսկ, dru, fourré, épais;
gram. rude, aspiré; s. gram.
esprit rude, aspiration.

Թաւազէս s. à épaisse che-
velure, poilu.

Թաւաթութի V. Թաւութի s.

Թաւալ s. V. Թաւալումն;
առ ի —, en pente; — առնել,
rouler; faire une révolution.

Թաւալազլոր՝ Թաւալզլոր
խաղամ vn. se rouler, se débattre; être renversé, abattu; culbuter, faire la culbute, se précipiter, tomber; — խաղացուցանել, rouler, faire rouler, renverser, abattre, jeter par terre, culbuter, précipiter; անկաւ յարեան իւրում —, il tomba dans son sang.

Թաւալանիմ V. Թաւալիմ.

Թաւալզլոր V. Թաւալազլոր.

Թաւալեմ, եցի, Թաւալեցուցանեմ, ուցի va. rouler, faire rouler, renverser; իբաց —, renverser; — իմ, vn. se rouler; faire révolution, tourner; se rouler, se vautrer, se plonger, s'enfoncer; յերկիր —, se rouler à terre; — յաւազի, se rouler sur le sable; ընդ տիղմ —, se rouler dans la boue, se vautrer dans la fange.

Թաւալումն s. roulement; révolution, tour.

Թաւամազ a. chevelu, velu, poilu.

Թաւայառակ a. qui a le derrière velu.

Թաւայօն a. aux sourcils épais.

Թաւանամ, աջայ vn. devenir touffu ou velu, s'épaissir.

Թաւարծի a. poilu, velu; — այր, homme velu, couvert de poil.

Թաւիչ s. velours.

Թաւիչեայ a. de velours.

Թաւութիւն s. qualité de ce qui est velu ou touffu, épaisseur; gram. aspiration.

Թաւուտ a. touffu, fourré, boisé, buissonneux; s. lieu fourré, bois touffu, taillis.

Թաւընչակ V. Խաժուրեկ.

Թափ s. fond, profondeur, abîme; accès; impétuosité, élan, saillie, fougue; — անցանել, pénétrer, percer, passer à travers, traverser de part en part, s'introduire; ընդ — անցուցանել՝ — հանել, faire pénétrer, passer, enfoncer; գառնուլ, prendre son cours, son élan; — առեալ շրջել, errer; ի Թափս դժոխաց, dans les profondeurs de l'enfer; — կրից, impétuosité des passions.

Թափանցական, Թափանցանց a. pénétrant, perçant; perméable.

Թափանցականութիւն s. pénétrabilité, perméabilité.

Թափանցեմ V. Թափ անցանեմ.

Թափանցեցուցանեմ Voyez Թափ հանեմ.

Թափանցիկ a. pénétrant; transparent, diaphane; — լինել V. Թափ անցանեմ.

Թափանցկութիւն, Թափանցկութիւն s. transparence, diaphanéité.

Թափանցումն s. pénétration.

Թափառական adj. errant, vagabond, rôdeur; — շրջել V. Թափառիմ.

Թափառականութիւն s. vie errante, vagabondage.

Թափառանք, նայ s. l'action d'errer, course vagabonde.

Թափառիմ, ուեցայ vn. errer, rôder, vagabonder, flâner.

Թափառոտ a. errant, vagabond, rôdeur, flâneur.

Թափեալ ուղեղ a. écervelé, fou; s. cervelle fêlée, tête écervelée, homme sans cervelle.

Թափեմ, եցի va. verser, répandre, épancher; évacuer, décharger, jeter; vider, transvaser; ôter, priver, dépouiller, arracher, ravir, emporter; dégager, sauver, délivrer, débarrasser; — զգիւնի, cuver son vin, se désenivrer, se dégriser; — զոգիս ուրուք, tenir qn. en suspens; — զանձն, se sauver, se débarrasser, se défaire de, se soustraire à, échapper à; — զոյժ եւ զգորուծիւն, employer toutes ses forces, tous ses efforts, se mettre en quatre; ածել —, ajouter, joindre; — զմաղձն, décharger sa bile; — յոք զգաստւմն իւր, décharger sa colère sur qn.; — ի ծոյ, affranchir du joug; — զոք ի ձեռաց ուրուք, tirer, débarrasser ou sauver qn. d'entre les mains d'un autre; Թափեաց նաւն զքեռն, le navire se déchargea; — աւար բազում, faire beaucoup de butin.

Թափիմ, փեցայ vn. se verser, se répandre, s'écouler; se renverser; se réfugier; être privé, ravi; se soustraire, se sauver, se débarrasser; — ի վերայ, tomber sur, dessus; գետն Թափի ի ծով, le fleuve se jette dans la mer.

Թափիչ s. foulon; blanchisseur.

Թափուր a. vacant, vide de; privé, dépourvu ou manquant de; — լինել, être —; — ի հանճարոյ, dénué de talent; — առնել, priver, dénuer.

Թափօր, ի s. procession.

Թափօրապէս adv. en procession.

ԹաքԹաքուր adj. caché, secret; adv. secrètement, en secret, en cachette.

Թաքնութիւն s. occultation; secret, mystère.

Թաքնում, քեայ vn. se cacher.

Թաքուն a. occulte, caché, tenu secret.

Թաքուստ, քստեան, քստի sm. action de cacher, de se cacher; cachette; adj. caché, secret; ինձանէ չէր ինչ նորա —, il ne lui cachait rien, il n'avait aucun secret pour lui; դնել ի Թաքստեան, mettre dans une cachette, cacher.

Թաքուցանեմ, ուցի va. cacher, celer, tenir secret; չգիտէր ո'ւր — զանձն, il ne savait où se fourrer.

Թաքսոոց, աջ s. cachette.

Թեզան, աջ s. chaîne, trame.

Թեզանիք, նեաց s. manche.

Թեմեւ, ոգ, աջ a. léger, peu pesant; léger, leste, agile, rapide, dégagé; léger, futile, peu considérable, de peu d'importance; léger, facile; léger, frivole; adv. légèrement, lestement, à la légère; facilement,

sans peine; — զգեճուլ, être vêtu à la légère; — քուն, sommeil léger; — սուրճ՝ չայ՝ գինի, կերակուր, café, thé, vin, aliment ou repas léger; — ձեռն՝ վէրք, main, blessure légère; — ս յանցեայ, j'ai commis des fautes légères; — ոտիւք, aux pieds légers; ԹԵԹԵԼ ինչ իցէ յաչս ձեր, est-ce que cela vous paraît peu de chose? — եղեւ նմա յաշխատութենէ, il se reposa de son travail, de sa fatigue; — լինել առ երդումն, être prêt à jurer.

ԹԵԹԵԼԱՔԵՆՈՆ adj. qui a un léger fardeau, léger.

ԹԵԹԵԼԱՎԻՆ a. bon marché; légèrement.

ԹԵԹԵԼԱՎՆԱՅ, ից a. léger à la course, agile.

ԹԵԹԵԼԱՎՆԻ adv. à bon marché, à bon compte; — վաճառել, vendre —.

ԹԵԹԵԼԱՎՈՐԺ a. fait légèrement, léger, superficiel.

ԹԵԹԵԼԱՎԷՆ a. léger.

ԹԵԹԵԼԱՄՈՒԷ adj. au vol léger.

ԹԵԹԵԼԱԽՈՐՄԻԿ a. frugal, sobre; — սեղան, un repas frugal.

ԹԵԹԵԼԱԿԻ adv. légèrement, lestement, à la légère, à la hâte.

ԹԵԹԵԼԱՄԻՍ a. d'un esprit léger, esprit léger, léger, frivole, étourdi, évaporé.

ԹԵԹԵԼԱՄՈՒԷԻՆ s. légèreté de l'esprit, légèreté, frivolité, étourderie.

ԹԵԹԵԼԱՆՈՒՄ, աղայ vn. s'alléger, devenir ou être léger; fig. s'alléger, se sentir allégé, se soulager.

ԹԵԹԵԼԱՆՈՒՄ a. aux membres légers, agile, lesté.

ԹԵԹԵԼԱՅՈՒԳԱՆԵՄ, ուցի va. alléger, rendre léger, décharger; fig. alléger, soulager, adoucir; ապաշաւ ԹԵԹԵԼԱՅՈՒԳԱՆԷ զյանցանս, le repentir atténue la faute.

ԹԵԹԵԼԱՔԱՅԼ a. d'un pas léger, d'une démarche légère.

ԹԵԹԵԼՆՈՒՄ a. léger à la course, rapide.

ԹԵԹԵԼՈՒԹԻՆ s. légèreté; légèreté, agilité; fig. allègement, soulagement.

ԹԵԹԵԼ V. ԹԵԹԵԼ adv.

* ԹԵԹԵԼՈՒԿ a. léger de caractère, de conduite, esprit léger.

* ԹԵԹԵԼՈՒԿՈՒԹԻՆ s. légèreté de caractère, légèreté.

ԹԵԹՈՒՔ s. m. conjecture; preuve, essai; ի ԹԵԹՈՒՔ ժառանգել, faire des conjectures; mettre à l'épreuve, éprouver, essayer.

ԹԵԼ, ոց s. fil; corde (d'instrument de musique); fibre; — պատմութեան, le fil de l'histoire; հատանել զ— բանին, interrompre le fil de son discours; — կենաց, le fil, la trame de la vie; հատանել զ— կենաց, trancher le fil de la vie, trancher les jours.

ԹԵԼԱԴԻՐ a. celui qui suggère, conseiller; — լինել, sug-

gérer, inspirer, rappeler, conseiller; dicter.

Ելադրեմ V. Ելադիբ լինիմ:

Ելադրուծին s. suggestion, inspiration, conseil; dictée.

Ելակ; աց s. rame, aviron.

Ելակալ; աց s. délégué.

Ելահան; ի s. nière.

Եկն, Եկան s. dos, épaulé; — ածել գիրիք; ambitionner, briguer, convoiter; avoir envie de, chercher à obtenir qch., prétendre, s'ériger en; — ածել զաւագութեան՝ զպատուոյ, aspirer aux honneurs; — ածել ուսեք, soutenir, protéger qn.; V. Եկիւնք.

Եկդի, եղոյ s. pieux.

Եկոջ, ի s. chens.

Եմ, ի s. diocèse.

Եմակալ, Եմական s. diocésain; — եպիսկոպոս, évêque —.

Եր, ի s. côté; * — ելլել, prendre le parti de qn., le soutenir, le défendre.

Երբանց a. demi-ouvert, à peine ouvert.

Երալից, Երակատար, ալ a. incomplet, inachevé, imparfait, defectueux.

Երածին a. avorté.

Երակասարգութիւն s. m. imperfection, defectuosité, défaut.

Երակ V. Երբակէ.

Երակզի V. Եմաքակզի.

Երահաւտ, ից a. qui a peu de foi, de peu de foi, incrédule; déflant, méflant.

Երահաւտեմ, եցի ou Երահաւտիմ, տեցայ vn. ne pas ajouter foi, ne pas croire, se défler ou se méfler de.

Երահաւտութիւն s. m. manque de foi, peu de foi, incréduité; méflance, déflance.

Երահմուտ a. qui a tant soit peu de connaissance.

Երահոգ a. négligent; — լինել յիյիք, négliger qch.

Երանամ, ացայ vn. manquer, faire défaut ou faüte; être en défaut; être incomplet, defectueux; manquer à ses devoirs, faillir; se méfler de, ne pas se fler à, ne pas compter sur; — ի հաւատմ, renier la foi; — ի պարտուց, manquer à son devoir, à ses devoirs; — ի յուսոյն, perdre l'espoir.

Երաստուեր, ի sm. peu nombre.

Երակարծ, ից a. peu exercé, inexpérimenté, novice.

Երեւեւ adj. qui ne voit ou ne se voit pas bien.

Երեցուցանեմ, ոկցր va. laisser manquer, laisser imparfait, abandonner.

Երբաի, Երբակիմ s. les pénales.

Երաքամ, Երաքամեալ a. à demi attaché, à demi ouvert, qui n'est pas bien fermé, pendant.

Երեւ adu. peut-être.

Երեմ, ից s. feuille; bot. pétale; lame, plaque de métal; յի — Երուք, une feuille de papier.

Թերթիկ *s.* feuillet; foliole.

Թերի, բոյ, բեաց *a.* manqué, defectueux, defectif, imparfait, incomplet, vicieux; *s.* une partie, une portion, le reste, le restant; — գտանիլ յիմիք, se trouver en défaut, manquer.

Թերիակէ *V.* Թիրակէ.

Թերիմ, բեցայ *vn.* manquer.

Թերխաշ, Թերխորով *a.* à la coque; — հաւիթ, œuf —.

Թերութիւն *s.* manque, défaut, imperfection.

Թերողիղ *a.* qui n'est pas droit; — սրտիւ, qui n'a pas assez de droiture de cœur.

Թել, ոց *s.* bras; aile; aile (d'une armée); aile (d'un bâtiment); gouvernail; *fig.* aile, protection; — ձկանց, nageoire; — դրանց, battant; — ք հողմոց, les ailes des vents; — ք աղօրեաց, ailes de moulin; — արկանել զիւր, couvrir de ses ailes, protéger; — ի — ou — ի — տուեալ խառնեալ, bras dessus bras dessous; * Էկուռ Թեւերը կտրել, rogner les ailes à qn.; * իւր Թեւերովը Թռչիլ, voler de ses propres ailes; տարածել բանալ զԹեւս, étendre, déployer ses ailes; — ս ածել, battre des ailes, s'envoler; — տալ ումեք, donner, offrir le bras à qn.

Թեւաբոյս լինիմ, Թեւաբուսիմ, Թեւաբուսիկ լինիմ *vn.* pousser des ailes, devenir ailé, prendre des ailes.

Թեւազգեցիկ *a.* ailé.

Թեւածեմ, ածի *vn.* agiter

ses ailes pour prendre son vol, battre des ailes pour s'envoler; voler, voltiger.

Թեւակ, աց *s.* petite aile, aileron; frange, pan.

Թեւական *a.* ailé; *s.* oiseau.

Թեւակից *adj.* de la même aile, aide; — լինել, prendre des ailes; առնուլ զոր իւր —, prendre qn. à son aide.

Թեւակոխեմ, եցի *vn.* battre des ailes, se battre les flancs avec les ailes pour prendre son essor; *fig.* tâcher, s'efforcer à, s'empresse de, essayer, chercher, travailler, s'attacher à, se porter à, s'appliquer à, se disposer à, s'occuper de, affecter; entreprendre, se mettre après; ի տուրեւառս —, s'adonner au commerce; յուսմունս —, se livrer, se donner aux études; յապտամբութիւն —, s'insurger, se révolter.

Թեւակոխութիւն, Թեւակոխումն *s.* effort, empressement.

Թեւակուռ լինիմ *V.* Թեւակոխեմ.

Թեւակցիմ, ցեցայ *vn.* déployer, joindre ensemble ses ailes.

Թեւամուխ լինիմ *V.* Թեւակուռ լինիմ.

Թեւանամ, ացայ *vn.* prendre des ailes, voler.

Թեւապարեմ, եցի *vn.* voler, s'envoler.

Թեւաքողեմ, եցի *va.* couvrir avec ses ailes.

Թեւատարած *a.* aux ailes déployées, étendues; — ընդու-

նել զոք, recevoir զո. à bras ouverts.

Թեւարկեմ, եղի va. couvrir de ses ailes, protéger, favoriser, tâcher, vouloir.

Թեւարկու sm. protecteur; — լինել հանդիսանալ, être le protecteur de, protéger, soutenir.

Թեւաւոր, աջ a. ailé.

Թեւեմ, եղի va. voler.

Թեւիկ s. petit bras, petite aile.

Թեւնակ, աջ s. rame, aviron.

Թեւնոց, աջ s. manchette

Թեփ, ոց s. son; — ձկանց, écaille; — գլխոյ, pellicule de la tête; քերել զթեփս ձկան, écailler.

Թեփամորթ adj. qui a une peau écailleuse, écailleux, couvert d'une écaille.

Թեփոտ, Թեփաւոր a. écailleux, squammeux.

Թեփուկ s. lèpre, maladie qui fait lever la peau par écailles.

Թեքեմ, եղի va. forger, façonner, fabriquer; aiguiser, affiler, affûter; fig. habituer, former, dresser, façonner, instruire, exercer; — զլեզու, aiguiser la langue.

Թզաչափ, Թզեան մի s. un empan, une palme.

Թզենի, նոյ, նեաց s. figuier.

Թզկեբուկ s. bec-figue.

Թզուկ, Թզկաց s. nain, pygmée, nabot.

Թէ conj. si; que; s'il arrive que; si par hasard; si, pourvu

que; est-ce que? puisque, parce que, de ce que.

Թէյ V. ջայ.

Թէական a. hypothétique, conditionnel.

Թէատրոն, աջ s. théâtre; gymnase.

Թէ եւ conj. quand même, bien que, quoique.

Թէկն V. Թեկն et Թիկունք.

Թէութիւն s. hypothèse, condition; — ք յկրտել, baptiser sous condition.

Թէպէտ, Թէպէտ եւ conj. quoique, bien que; soit... soit, soit que; — անպարտք էաք, malgré notre innocence; Թագաւորէ նա — ապուշ ոք էր, il règne malgré sa stupidité.

Թծենի, նոյ, նեաց s. mûrier.

Թծու, ոց a. acide, sûr, aigre; s. chim. acide; * — երես ընել, faire mine, faire mauvais accueil.

Թծուածին, ծնի s. chim. oxygène.

Թծուահամ a. d'une saveur acide, aigre au goût.

Թծուաշ a. aigret, aigredoux, acidule.

Թծուենի a. qui produit des fruits acides.

Թծուեցուցանեմ, ուցի va. algrir, rendre aigre, aciduler.

Թծուեիւն V. Թծուութիւն.

Թծուիկ adj. un peu acide, acidule; s. abondance, petit vin.

Թծուիմ, եցայ vn. s'aigrir, devenir aigre.

ԹՊԼԻՆՆԻՍ s. oselle.

ԹՊՈՒՆԹԻՆ s. aigreur, acideité.

Թի, ոց, Թիակ, աց s. pelle; rame, aviron; bague; — վարել, manier la rame, ramer; — վարելուժգին, faire force de rames, ramer vigoureusement.

Թիավար, աց s. rameur.

Թիավարեմ, եցի va. ramer.

Թիավարութիւն s. l'action, l'art de ramer.

Թիգ, Թգի, Թգաւ s. palme, empan.

Թիթեղն, Թղան s. fer-blanc; lame.

Թիթեղնագործ, աց s. fer-blantier.

Թիթեռ, Թիթեռնիկ s. papillon.

Թիկն V. Թեկն.

Թիկնամոռ, ոց s. fauteuil.

Թիկնամէջք s. dos, échine.

Թիկնապահ, աց s. garde du corps, satellite; —ք, gardes.

Թիկնաւէտ, Թիկնեղ a. qui a les épaules grosses, trapu, robuste.

Թիկնոց, աց s. redingote.

Թիկնոցակ, ի s. frac, habit.

Թիկունք, կանց sm. dos; épaule; le derrière, partie postérieure; fig. aide, secours, assistance; aide, soutien; Թիկունս՝ Թիկունս օգնականութեան առնել, recevoir aide ou l'aide de, demander aide ou secours à, se donner l'appui, s'appuyer de, s'allier, faire alliance; զԹիկունս հաստ առնել, augmenter le nombre de

ses aides, de ses renforts, se fortifier, se renforcer; Թիկունս դարձուցանել, tourner le dos, lâcher le pied, prendre la suite; Թիկունս կալ՝ հասանել՝ իջանել, épauler qn., prêter l'épaule, donner un coup d'épaule à qn., venir à son aide, en aide; Թիկանց, à dos, par derrière; Թիկունս, Թիկունս կոյս, զԹիկամբք, derrière, par derrière, en arrière.

Թին s. pépin de raisin.

Թինդ s. bruit; fréttillement, bond, trépignement, —ս առնուլ, faire du bruit; frétiller, trépigner, bondir, sauter, tressaillir.

Թիւ V. Թռիչք.

Թիւ, Թուոց sm. nombre; numération, dénombrement; անցուցանել ընդ —, ի — արկանել ou — համարոյ առնել, compter, calculer; ընդ — մտանել, ի — անկանել, être compté, être du nombre, se mettre au nombre de; կարգել զոք ի —, compter qn. parmi; Թուով են առաքինիք, sont rares les gens vertueux; — համարոյ ամենայնի, le détail; Թուոյ փախչել, être innombrable; ի — գիտեմ՝ ուսեալ եմ, je sais par cœur.

Թիւմ, ի s. thym.

Թիւնիկ s. m. maquereau (poisson).

Թիւնոս, աց s. thon.

Թիւր, ից a. oblique, courbe, tortu; fig. corrompu, dépravé; adv. de travers; — ցանա-

պարհ, voie détournée, chemin tortueux; խօսել —, prêcher une doctrine perverse.

Թիւրախ s. but que l'on vise.

Թիւրակէ, էի s. thériaque.

Թիւրաշարմէն sm. homme rusé dans ses paroles, trompeur.

Թիւրեմ, եցի va. tourner de travers, détourner; fig. pervertir, dépraver; — զիրաւունս, rendre des jugements iniques; — զճանապարհս խոնարհաց, égarer les pas des faibles; — իմ, ւո. se détourner; se pervertir, s'égarer; զհետ զօշաքաղութեան, se laisser corrompre par cupidité.

Թիւրդմբէն s. obliquité, tortuosité; fig. dépravation, perversité.

Թլուատ, etc. V. Թոթով, etc.

Թլխատ, ի s. prépuce.

Թլփատեմ, եցի va. circoncrire.

Թլփատումբէն sm. circoncision.

Թխագոյն a. brun, foncé.

Թխամորթ a. qui a la peau brune, brun, basané.

Թխանամ, ացայ va. se rembrunir, devenir brun, brunir.

Թխատիպ a. brun, noirâtre.

Թխացուցանեմ, ուցի va. rembrunir, brunir.

Թխեմ, իցի va. couvrir des œufs, couvrir.

Թխութիւն s. rembrunissement, la couleur brune.

Թխումն s. incubation.

Թխսիմ V. Թխեմ.

Թխամայր, մօր s. couveuse.

Թղթարիք, աջ a. qui porte des lettres, courrier, estafette, poste.

Թղթադրամ V. Դրամա-ճուղի.

Թղթակազմ a. broché; s. brochure.

Թղթակազմեմ, եցի va. brocher.

Թղթակազմող s. brocheur.

Թղթակից s. correspondant.

Թղթակցիմ V. Թղթեմ.

Թղթակցութիւն s. correspondance.

Թղթամատոյց լինիմ vn. présenter une lettre, une supplique.

Թղթառաջ, ից s. tête de lettre.

Թղթալաճառ, աջ sm. papetier.

Թղթատուն V. Նամակատուն.

Թմբի s. tilleul.

Թմբիր s. engourdissement, torpeur; jus de la ciguë.

Թմբին s. bruit, fracas.

Թմբկահար, աջ s. tambour, celui qui bat du tambour.

Թմբուկ, րկաց s. tambour, caisse; — ականջաց, caisse des oreilles; ի ձայն Թմբկի, au son du tambour, tambour battant.

Թմբրաբեր a. soporifère, soporifique, soporatif.

Թմբրադեղ, ոյ sm. narcotique.

Թմբրածուկն V. Նարկա.

Թմբկեցուցանեմ, ուցի va. engourdir, assoupir, jeter dans un état de torpeur, stupéfier.

Թմբկեցուցիչ ա. զոյժ. engourdir, assoupissant, stupéifiant, soporatif.

Թմբկիմ, նայ vn. être engourdi, s'assoupir, être dans la torpeur; Թմբկեալ սիրտ, cœur engourdi; endormir; — իգինւոյ, être assoupi dans une grande ivresse.

Թմբրուծիւն s. engourdissement, assoupissement, torpeur; Թեթափել գ—, sortir de sa stupeur; անկանել ի խոր —, tomber dans un assoupissement profond.

Թմբկեցուցանեմ et tous ses dérivés, V. Թմբկեցուցանեմ avec tous ses dérivés.

Թնդամ, աղի, Թնթեմ, եղի, Թնթիմ, Թեցայ vn. tinter, résonner, retentir; s'ébranler; palpiter.

Թնդանօթ, etc. V. Հրետ, etc.

Թնդիւն, Թնդումն s. retentissement, son, bruit, fracas, détonation; — սրտի, palpitation, battement de cœur; — երակի, pouls, pulsation; զննել զԹնդիւնս երակի, tâter le pouls.

Թնծկամ, աղի va. japper.

Թնչուկ s. orange.

Թշամաբար adv. en ennemi, hostilement.

Թշամական a. hostile.

Թշամանաբար adv. injurieusement, d'une manière outrageante.

Թշամանական V. Թշամանիկ.

Թշամանադիր, Թշամանալից V. Թշամանիկ.

Թշամանամ, ագայ, vn. être, devenir ennemi, rompre.

Թշամանատէր a. qui aime à insulter, à entretenir des inimitiés.

Թշամանեմ, եղի va. insulter, outrager, injurier, dire des injures; reprocher; — զայլոյ ամուսնուծիւն, insulter, séduire la femme d'autrui.

Թշամանիկ, Թշամանիչ, Թշամանող a. outrageant, injurieux, outrageux, offensant, insolent; Թշամանիկ բանք, paroles offensantes, injurieuses, gros mots.

Թշամանք, նայ s. insulte, outrage, injure, affront; Թշամանօք, injurieusement, avec insulte; Թշամանս դնել ումեք, injurier, insulter qn.; ի Թշամանս լինել, être insulté, être l'objet d'insultes.

Թշամեմամ, Թշամիմ V. Թշամանամ.

Թշամի, մոյ, մեաց s. ennemi, adversaire; լինել ումեք ի — յաւիտենից, être l'ennemi éternel de qn.; V. Ցաբուցանեմ, Անհաշտ.

Թշամուծիւն s. inimitié, hostilité, rupture; — բ, hostilement, en ennemi; — ի լինել ընդ ումեք, devenir l'ennemi de qn., être mal avec lui; ի — դառնալ, devenir ennemi, hostile.

Թշուառ, աց **a.** malheureux, infortuné, misérable.

Թշուառաբար **a.** malheureusement, misérablement.

Թշուառական **a.** malheureux, misérable.

Թշուառանամ, ացայ **vn.** être, devenir malheureux.

Թշուառանք, նաց **s.** malheur.

Թշուառացուցանեմ, ուցի **va.** rendre malheureux, faire le malheur de.

Թշուառութիւն **s.** malheur, misère, infortune; **ի** — անկանել, tomber dans le malheur, dans la misère; **դառնալ ի** —, être malheureux,

Թշուադուհի **sf.** malheureuse.

Թոքէկ, եկաց **s.** taupe.

Թողան **s.** calmar, sèche.

Թոթով, **Թոթովախօս** **adj.** bégue, grasseyeur, bredouilleur.

Թոթովեմ, եցի **vn.** bégayer, balbutier, grasseyer, bredouiller.

Թոթովութիւն **s.** bégaiement, balbutiement, grasseyement.

Թոժիւն **s.** petit d'un animal; — արջոյ, ourson.

Թոճիւ **Բոճի** **a.** chaos.

Թո՛ղ **adv.** prép. laisse, allons, çà! hormis, excepté, hors de, sans, outre; — զկանայս եւ զմանկսի, sans compter les femmes et les enfants; — զայս, de plus; — անդր, **adv.** laisse! laisse là! laissez là! allons! allons donc! — Թէ,

conj. à plus forte raison, d'autant plus; — լիք լինել, être abandonné, délaissé.

Թողանամ, ացայ **vn.** se laisser, être laissé, lâché, permis, accordé, toléré; **se** relâcher, **se** ralentir.

Թողացուցանեմ, ուցի **va.** laisser, lâcher, permettre, accorder, céder, donner, pardonner, concéder; relâcher, ralentir; **չ** —, ne pas laisser, empêcher.

Թող լիք լինել V. Թող.

Թողութիւն **sm.** action de laisser, de lâcher; pardon; rémission; **խնդրել** —, demander pardon, faire des excuses; — անել ումեք, laisser **qn.** partir; lui pardonner; — տալ, accorder le pardon ou pardonner à; — անել ի կապանաց, délivrer de ses liens; **ամ** — է, année sabbatique, le jubilé; — եղև յեղաց նորա, il a obtenu le pardon de ses péchés, ses péchés ont été remis; — արա ինձ, * — ըրէք, pardonnez-moi, excusez.

Թողում, դի **vn.** laisser, laisser aller, lâcher, relâcher; remettre, pardonner, faire grâce; concéder, accorder, tolérer, permettre; laisser de côté; passer sous silence; quitter, renoncer à, abandonner, livrer; — ի բաց, se défaire de, omettre, abandonner; **ի բաց Թողուք զայս**, laissons cela de côté; **հանգիստ** — զոք, laisser **qn.** tranquille; * երեսի վերայ

—, laisser à l'abandon, abandonner; — առնել, laisser faire; Է—, ne pas laisser, refuser; — առ ժամանակ յի, suspendre; — զմեղս, remettre les péchés.

Թողում, դայ *vf.* être laissé.

Թողումն *s.* abandon, renoncement.

Թոյլ, Թուլից, Թուլոց *adj.* lâche, mou, flasque; *fig.* mou, sans énergie; — առնել տալ, donner permission, permettre, accorder; — լինել, être permis, accordé; — տուք ինձ, laissez-moi, permettez-moi.

Թոյլտուութիւն *s.* permission, concession; tolérance.

Թոյն, Թունից *sm.* poison, venin, toxique; Թափել զ—, désenvenimer; se désenvenimer; — մահացու, venin mortel; — մահու արբուցանել, faire boire à *qn.* un poison mortel; — դառնութեան, venin.

Թոյր *s.* couleur.

Թոյրաթուխ *adj.* noirâtre, brun.

Թոնիր, նրի, նրոյ *s.* tandoor; four, fourneau.

Թոշակ, աց *sm.* provision; paye, solde, salaire, traitement, gages, appointements; pension; — յետին՝ վերջին, viagique; տալ պաշտել ումեք զվերջին —, administrer à *qn.* le viagique.

Թոշակաւոր, Թոշակակեր, աց *a.* pensionnaire; salarié, qui est à la solde de *qn.*

Թոշակեմ, եցի *va.* provisionner; pensionner, donner ou faire une pension à *qn.*; avoir à sa solde.

Թոպամահ լինիմ *vn.* mourir sous les coups; — առնել՝ սպանանել, tuer sous les coups, assommer.

Թոպեմ, եցի *va.* taper, échi-ner de coups, assommer.

Թոռն, ուին, ուանց *s.* petit-fils, petite-fille; յինչեւ ցՅոռանց Թոռունս, jusqu'à nos derniers ou arrière-neveux.

Թոռնեայ *s.* arrière-petite-fille.

Թոռնորդի, դւոյ *s.* arrière-petit-fils.

Թովեմ *V.* Դիւթեմ.

Թովիչ *V.* Դիւթ.

Թովչութիւն *V.* Դիւթութիւն.

Թորանոց, աց *s.* alambic.

Թորացուցանեմ *V.* Թորեցուցանեմ.

Թորեմ, եցի *va.* faire couler ou écouler; distiller; *vn.* s'écouler; se distiller.

Թորեցուցանեմ *V.* Թորեմ.

Թորթ *s.* scammonée.

Թորթորիմ, եցայ *vn.* couler goutte à goutte.

Թորումն *s.* écoulement; distillation.

Թուաբան, ից *s.* arithmétique.

Թուաբանական *a.* arithmétique.

Թուաբանութիւն *s.* arithmétique; traité d'arithmétique.

Թուաբանօրէն *adv.* arithmétiquement.

Թուաբերութիւն s. supputation; date, ère.

Թուագիր, գրոյ s. numéro.

Թուագրեմ, եցի va. numéroté.

Թուագրութիւն s. numérotage.

Թուական, ագ a. numérique, numéral; s. date, ère; arithmétique; ղնել զ—, mettre la date, dater.

Թուականութիւն sm. date, ère; arithmétique.

Թուակարգութիւն s. date.

Թուակից a. de même nombre, qui a le même nombre; compté dans le nombre.

Թուահամար, ոյ s. numéro.

Թուանշան, աջ s. chiffre.

Թուանշանակ, աջ s. logarithme.

Թուանշանեմ, եցի va. chiffrer.

Թուարկութիւն s. numération.

Թուեմ, եցի va. compter, énumérer, calculer; compter; ranger parmi, mettre au nombre de; եւ զի՞ մի մի Թուեմ, en un mot; — իմ տի. être compté, calculé; vn. sembler, paraître; Թուի իմն, Թուի մէ, il semble que, il paraît que; Թուի ինձ, il me semble, il me paraît, je crois; բարւոյց Թուի ինձ, il me paraît bon ou bien, je trouve bon ou bien; բարւոյց Թուեցաւ նմա, il a jugé à propos; զիա՞րդ Թուի մեզ, comment vous semble-t-il? comment vous paraît-il? comment le

trouvez-vous? que vous en semble-t-il? Թուեք զի, il semblait, il paraissait que; չար Թուեցաւ առաջի նորա, il n'a pas trouvé bon; il fut fort indigné; արա որ ինչ բարի Թուի առաջի աչաց բոց, faites comme bon vous semble; եթէ բարւոյց Թուի բեզ, si bon vous semble; չար —, déplaire; չար Թուեցաւ բանն յաչս նորա, ces paroles lui déplurent.

Թուեցեալն s. opinion.

Թուեցուցանեմ, ուցի va. faire paraître, faire croire.

Թուզ, մզոյ s. sigue.

Թուծ, մծոյ s. mère.

Թուծակ, աջ s. perroquet, perruche.

Թուծի աչաց s. collyre.

Թուիք s. opinion.

Թուլամիտ մծյ. mou, sans énergie, indolent.

Թուլամորմ, աջ adj. mou, efféminé, voluptueux, langoureux.

Թուլամորմութիւն sm. mollesse, mollesse de caractère, volupté.

Թուլամոռութիւն s. manque d'énergie, mollesse, indolence.

Թուլանամ, աջայ vn. devenir lâche, mou, flasque, s'amollir, se ramollir, s'avachir; se relâcher, se ralentir, se détendre; être énérvé, s'affaiblir.

Թուլասիրտ, etc. Y. Կատասիրտ, etc.

Թուլատարր a. mollusque.

Թուլացուցանեմ, ուցի va.

rendre lâche, mou, amollir, ramollir; lâcher, relâcher, ralentir, détendre, desserrer, débander; affaiblir, énerver; laisser, permettre; — զաղեղն, débander l'arc.

Թուլացուցիչ a. relâchant, ramollissant.

Թուլութիւն a. amollissement, mollesse; relâchement, ralentissement, faiblesse, langueur; — առնել, laisser, permettre.

Թուխ, Թխոյ a. brun, basané; noir; — հաց, pain bis; ի Թուխս համակել, mettre en deuil, plonger dans le deuil, faire prendre le deuil; Թուխս զգեցուցանել, vêtir d'habits de deuil, habiller de noir; ի Թուխս համակիլ, être en deuil, prendre le deuil, se mettre en deuil, être plongé dans le deuil; Թուխս զգեցնուլ, s'habiller de noir, se vêtir, se revêtir d'habits de deuil.

Թուխք s. couvée; ի Թուխս նստել, couvet.

Թուղթ, Թղթոց sm. papier; lettre, missive, épître; — խաղու, carte; — խաղալ, jouer aux cartes; — գրել ընդունել, écrire, recevoir une lettre.

Թուղթ, Թղթի, Թղթոց s. digue, levée, jetée, chaussée.

Թունամախ ինքն vn. jeter son poison, son venin, se désempoisonner; fig. décharger sa colère.

Թունալից a. plein de poison, de venin, envenimé.

Թունաւոր, աց a. venimeux, vénéneux, envenimé.

Թունաւորեմ, եցի va. empoisonner, envenimer.

Թունաւորութիւն s. empoisonnement.

Թունդ V. Թինդ, Թնդին; սիրտ ի Թնդոյ ի վեր վազէ եւ զկուրծս բախէ, le cœur s'émeut et bat.

Թունեմ V. Թունաւորեմ.

Թուշ V. Այտ.

Թուռ s. grande bouchée.

Թուր, Թրոյ s. sabre; épée; — լ մէկուն վիզը դնել, mettre à qu. le poignard sur la gorge.

Թուրինջ, ընջի s. ligarade; — խոտ, citronelle, mélisse.

Թուրծ s. joue; V. Թրծուն.

Թուրմ, Թուրջ s. trempe; infusion; macération; ի— արկանել՝ դնել, mouffler, tremper, infuser, macérer.

Թուփ, Թփոց s. arbrisseau.

Թուք, Թրոյ s. crachat; — արծակել, cracher.

Թոք, ոց sm. poumon; poumon mafin.

Թոքային a. pulmonaire.

Թոքառաջք s. la partie entre l'estomac et le poumon.

Թոքացաւ sm. pulmonie, pneumonie; a. pulmonique, pneumonique.

Թոքացաւում V. Թոքացաւ a.

Թռալիւր a. qui a les joues bouffies.

Թռական a. volatil.

Թռանիւմ V. Թռչիւմ.

Թռնում, եցի vn. voltiger, voler.

Թռիչ s. étoile filante, tom-bante.

Թռիչք s. vol, volée; vol, essor; — մտաց, l'essor de l'esprit, le vol de l'imagination; Թռիչս առնուլ՝ արձակել, prendre son vol; la volée, son essor, voler; իԹռիչս, au vol, à la volée, à vol d'oiseau.

Թռուցանեմ, ուցի va. faire envoler, faire voler; — զԹեւս, étendre les ailes.

Թռչական a. volatil.

Թռչականութիւն s. volatilité.

Թռչան s. vol, volée; իԹռոջանի, dans son vol.

Թռչիմ, Թռեայ vn. voler, s'envoler; — իմտաց, sortir de l'esprit.

Թռչնաբան, ից s. ornithologue, ornithologiste.

Թռչնաբանութիւն s. ornithologie.

Թռչնահմայութիւն s. ornithomancie.

Թռչնանան, ից s. oiseau-mouche.

Թռչնավաճառ, ացs m. oiselier, marchand d'oiseaux.

Թռչնաբան s. volière.

Թռչնիկ s. petit oiseau, oisillon.

Թռչնորս, աց s. oiseleur.

Թռչող a. volant.

Թռչուն, չնոց s. oiseau; a. volant, volatile; — ք, les chantes des bois, les oiseaux; — արագութեամբ հասանել, arriver comme un trait, comme une flèche.

Թրածուկն, ձկան s. espadon.

Թրեմ, եցի va. pétrir; — հաց, pétrir, faire le pain.

Թրկապ s. baudrier.

Թրթնջուկ, ջկի s. oseille.

Թրթուր, Թրոյ s. chenille.

Թրթռեմ, եցի vn. vibrer.

Թրթռումն s. vibration.

Թրթռուն, Թրթրական a. qui vibre; — ձայն, voix chevrotante, vibrante.

Թրթրակ a. disert, flatteur.

Թրիք, րբաց s. bouse.

Թրծեմ, եցի va. cuire, recuire (des briques, etc.).

Թրծումն s. cuite.

Թրծոց sm. fourneau (pour cuire de la brique, etc.).

Թրծուն a. cuit.

Թրմեմ, եցի va. mouiller, tremper, macérer, pétrir.

Թրմուս s. féverole.

Թրնջի, ջւոյ s. bigaradier.

Թրչած a. mouillé, trempé; s. V. Թուրջ.

Թրչեմ, եցի va. mouiller, tremper, baigner; macérer; — իմ vn. se mouiller, se tremper; fig. avoir honte.

Թփիկ s. arbuste.

Թփուտ a. fourré, touffu.

Թքալից a. plein de crachats.

Թքաման, ից, Թքանոց, Թքարան, աց s. crachoir.

Թքանեմ, քի va. cracher, expectorer; jeter, vomir de son sein; rejeter, conspuer, mépriser hautement; ընդ երեսս՝ յերեսս ուրուք —, cracher au visage de qn.

Թքեքեմ, եցի vn. crachoter.

Թօթափեմ, եցի va. faire tomber en secouant, secouer, remuer, ébranler, faire tomber; jeter, disperser, dissiper, renverser; յական —, en un clin d'œil; — զփռշի, secouer la poussière; — զլուծ, secouer le joug; իբաց —, quitter, se défaire de, se débarasser de; — զքուն, secouer, chasser le sommeil; — իմ vn. s'en aller, se retirer, s'éloigner; se disperser, se dissiper; scintiller, lancer des étincelles, des éclats de lumière; tomber, se dépouiller, se priver, perdre; Թօթափեալ յերկնից, précipité

du ciel; Թօթափի վարդն, la rose s'effeuille; Ճաղիկ Թօթափեալ իփառաց, fleur fanée; Թօթափեցան ինձանէ, ils s'éloignèrent de lui, ils l'abandonnèrent.

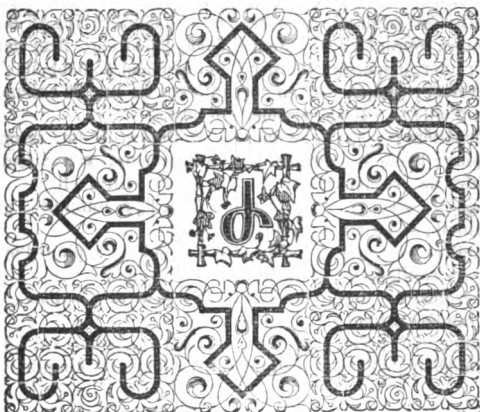
Թօթափումն sm. secousse, ébranlement, renversement; — ալան, clin d'œil.

Թօն, ից s. humidité; pluie, ondée.

Թօնրնկէցք s. pluie d'orage, averse, orage.

Թօնուտ a. pluvieux, orageux.

Թօղնիմ, նեցայ vn. s'affaiblir, s'affaïsser, languir.

Ժ (jé) s. dixième lettre de l'alphabet et sixième des consonnes; dix, dixième.

Ժախ V. Ժահ.

Ժախուկ sm. raifort, ravenelle.

Ժահ, ուց, ից s. mauvaise odeur, odeur fétide, empestée; ordure, corruption, saleté.

Ժահադէմ a. qui a un aspect repoussant, hideux.

Ժահադիմութիւն s. aspect repoussant, horrible, laideur affreuse.

Ժահահոտ, ոյ, ի a. puant, méphitique, fétide, infecte; s. mauvaise odeur; — առնել, empester, infecter d'une mauvaise odeur, empuantir.

Ժահահոտիմ, եցայ vn. avoir une odeur fétide, sentir mauvais, puer.

Ժահահոտութիւն sm. mauvaise odeur, infection, puanteur; méphitisme. miasmes.

Ժահր, ի s. venin, virus.

Ժամ, ուց s. heure; temps, moment; loisir, occasion; heures canoniales, office; *église; — բարեպատեհ, occasion favorable; — առնել՝ դնել՝ տալ, assigner ou fixer l'heure, un jour; — առնուլ՝ գտանել, avoir du loisir, du temps, trouver une occasion favorable; յորժամ — լինիցի, quand il y aura un moment favorable; — է, il est l'heure, il est temps

de; — Ի—, d'heure en heure;
— Ի— առնել՝ սահմանել, re-
mettre d'heure en heure, traî-
ner en longueur; — Իժամէ,
ժամէ Ի—, à toute heure; առ
— մի, pour l'heure, pour
le moment, provisoirement;
ժամս ժամս, ընդ ժամս ժամս,
d'heure en heure, de temps
en temps; ժամու՝ իժամու,
Իդէպժամու, à temps, en temps
opportun, à propos; յամենայն
—, à toute heure, à tout mo-
ment, toujours; առ ժամս,
pour l'heure; զերրորդ ժամու,
vers les trois heures; այլուժ
ժամու եւ ժամանակի սպասել,
attendre un meilleur temps;
յառաջ քան զժամն, avant
l'heure ou le temps, trop tôt;
յետին —, la dernière heure;
— հաշոյն, l'heure du dîner; —
— հաշոյ է, c'est l'heure de
dîner; եկեալ հասանէր —ն,
l'heure, le moment arrivait,
était venu; ըստ ժամուն պի-
տոյից, selon les circonstances,
à propos; զօգուտ —ս աւուրն,
la grande partie de la journée;
բազում —ս ընդ իմն հանել,
passer plusieurs heures à qch.;
— հարկանել, sonner la cloche;
եհաս ժամ կնոջս, l'heure de
l'accouchement de ma femme
est arrivée.

Ժամաբաշխ, ից s. faiseur
d'horoscopes.

Ժամագիրք, գրոց s. livre
d'heures, bréviaire, heures.

Ժամագրութիւն sm. horo-
graphie.

Ժամագութ, այ s. horloger.
Ժամագործութիւն s. horlo-
gerie.

Ժամադէտ s. horoscope.

Ժամադիր a. fixé, désigné,
assigné; sm. rendez-vous; —
տեղի՝ վայր, destination; —
առնել՝ լինել, donner, prendre
rendez-vous; fixer, indiquer,
assigner une heure, un jour;
ուր — եղև նոցա Յիսուս, ու
Jésus leur avait ordonné de se
rendre.

Ժամադրեմ V. Ժամադիր
լինիմ.

Ժամադրութիւն s. rendez-
vous; assignation, destination,
terme.

Ժամակալ լինիմ V. Ժամա-
դրեմ.

Ժամակալութիւն V. Ժամա-
դրութիւն.

Ժամական a. horaire.

Ժամակարգութիւն s. heures
canoniales, office, heures.

Ժամակոչ, ի s. hedeau.

Ժամահար, ի sm. crécelle;
sonneur.

Ժամամուտ, մտի s. intro'it.

Ժաման a. qui arrive; qui est
dépêche de, empressé; — առ-
նել՝ կացուցանել, faire arriver
ou parvenir; — լինել, arriver,
parvenir.

Ժամանակ, այ sm. temps;
siècle, époque, période; âge;
temps, délai, intervalle; temps,
circonstance; temps, moment,
loisir; fin, terme, dernière
heure; saison; mus. temps;
դէպ —, occasion favorable;

— ինչ, quelque temps; առ — մի, un peu de temps, provisoirement, pour un temps, pour quelque temps; զայնու՝ առ այնու —աւ, զայնու — օք, ընդ —ս, յամս —ացն այնոցիկ, առ սովիմք՝ զսովին —աւ, ընդ —ս ընդ այնոսիկ, ընդ ամս —ացն այնոցիկ, alors, vers ce temps, vers ces temps, vers ce temps-là, dans ou en ce temps, à cette époque, durant ce siècle; առ — օք Խորենայ, du temps de Khorène; ընդ —ու ըստ —ս —ս, de temps en temps, de temps à autre, par intervalles; —աւ, avec le temps, à la longue, à force de temps; իծամանակի..., du temps de, lors de; իսուղ՝ իսակաւ —ի, dans ou en peu de temps, sous peu, en un moment; իմիւմ՝ ինմին —ի, en même temps; ոչ բազում —ք են, il n'y a pas longtemps, depuis peu, dernièrement; ոչ սակաւ —ք են, il y a longtemps, depuis longtemps; իյետին —ս, dans les derniers temps; անդստին իծամանակաց անտի, dès lors; անդրստին յառաջին —աց, dès les premiers temps; ընդ ամենայն —ս, de tout temps; առ նովին —օք, vers ce temps, à peu près dans le même temps; առ այնու —օք է տեսանել, c'est alors qu'on voit; յառաջ —աւ, antérieurement; — պատեհի գտանել, trouver un moment favorable; յայնմ —ի, dans ce même temps; հօգօր իծամանա-

կին, puissant alors; * —վաստըկիլ՝ շահել, gagner du temps; * — ունենալ, avoir du temps, le temps; յօգուտ վարել զժամանակն, profiter du temps; կորուսանել՝ անցուցանել զժամանակն, perdre, passer le temps; —ի մնալ՝ սպասել ou սպասել դիպող —ի, attendre le moment favorable, une occasion; — առնուլ՝ գտանել, trouver un moment favorable; յաւուրս —աց սորա, de son temps; իվազեմի ժամանակսն, dans les siècles reculés; —ս ձիգս, longtemps; * այս աշխատանքը շատ —ս կերաւ, ce travail m'a pris beaucoup de temps; * ասոր շատ — պէտք է, cela demande beaucoup de temps.

Ժամանակագիր s. chroniqueur, chronologiste; a. chronologique; —ք s. chronique.

Ժամանակագրական a. chronologique.

Ժամանակագրեմ, եցի va. écrire des chroniques.

Ժամանակագրութիւն sm. chronographie; chronologie; վրիպակք —ե, anachronismes.

Ժամանակախօս, ի s. chronologiste.

Ժամանակախօսական adj. chronologique.

Ժամանակախօսութիւն sm. chronologie.

Ժամանակական adj. temporel.

Ժամանակակէտ s. terme, échéance, expiration.

Ժամանակակից **a.** contemporaine; isochrone, synchrone.

Ժամանակակցական **a.** synchrone.

Ժամանակակցութիւն **s.** synchronisme.

Ժամանակաչափ **a.** qui mesure le temps; **s.** chronomètre.

Ժամանակացոյց **a.** qui montre le temps.

Ժամանակաւոր **a.** temporel; rangé ou rédigé par ordre de temps.

Ժամանակեայ, կէից **a.** temporel; — վարձք, récompenses temporelles; — բ, biens — **s.**

Ժամանակեան **a.** temporel; **s.** temps.

Ժամանակեմ, եցի **va.** fixer, indiquer un temps, l'époque.

Ժամանեմ, եցի **vn.** arriver, parvenir; avoir le temps, le loisir de, avoir du temps, du loisir; pouvoir, être en état, venir à bout de; Ժամանեցին արդիւնքն բանիցն, les faits suivirent les paroles, les paroles se réalisèrent; ոչ Ժամանեմ, je n'ai pas le temps, je ne puis pas; ԻՅագաւորութեան — զահ, parvenir au trône.

Ժամանեցուցանեմ, ուցի **va.** faire arriver ou parvenir.

Ժամանիմ, եցայ **vn.** arriver.

Ժամանոց, այ **sm.** burette (de la messe):

Ժամանումն **s.** arrivée.

Ժամաչար **s.** heure néfaste, malheur.

Ժամապահ **a.** qui épie l'oc-

casion, attentif, vigilant; — լինել, épier l'heure, le temps, chercher l'occasion, le temps favorable, guetter; — դարանակալ լինել, être à l'affût, être ou se tenir aux aguets.

Ժամաւանաւ, աց **a.** qui perd le temps, musard; — լինել, perdre ou tuer le temps, s'amuser à.

Ժամասացութիւն **s.** office.

Ժամատուն, տան **sm.** presbytère, maison du curé; — Շրէից, synagogue.

Ժամարար, ի **sm.** officiant, célébrant.

Ժամացոյց, ցուցից **s.** montre; pendule, horloge.

Ժամերգութիւն **sm.** heures canoniales, office, office divin; առաւօտեան —, matines; երեկոյեան —, vèpres.

Ժամկոչ **V.** Ժամակոչ.

Ժամուց, ի **s.** offrande.

Ժայթքեմ, եցի **va.** vomir; sourdre, jaillir; արիւն —, vomir du sang.

Ժայթքումն **s.** vomissement; éruption.

Ժայռ, ից **s.** dent, dentelure; rocher, roche, roc.

Ժայռաւոր **a.** dentelé.

Ժանաւոր **V.** Ժանու.

Ժանգ, ոյ **s.** rouille, oxyde; rouillure; venin, poison; mousse; rouille, nielle.

Ժանգաբեր, Ժանգաբուղիս **a.** délétère, venimeux.

Ժանգալից, Ժանգախառն **a.** rouillé, rouilleux; mêlé de poison, venimeux.

ժանգափեր, ժանգափար a. rouillé; gâté par la rouille, niellé; — առնել, rouiller, oxyder; nieller; — լինել, se rouiller, s'oxyder; se nieller.

ժանգափարութիւն s. rouilleure, oxydation.

ժանգառ V. ժանկառ.

ժանգառու a. oxydable.

ժանգառութիւն sm. action d'être gâté par la rouille.

ժանգոտեմ, եղի va. enrouiller, rouiller, oxyder; — իմ vn. se rouiller, s'oxyder.

ժանդ etc., V. ժանտ etc.

ժանեւոր a. qui a des dents, des défenses.

ժանիք, նեաց s. dents, défenses; mine; — բնել, faire la mine, regarder de travers.

ժանկ, etc. V. ժանգ, etc.

ժանկառ a. gâté par la rouille, niellé; s. vert-de-gris.

ժանու, ի, աւ s. coche.

ժանտ, ից a. mauvais, aigre, amer, âpre; empesté, pestilentiel, contagieux; insalubre, malsain; méchant, pervers, scélérat, impitoyable, rude, brusque, aigri, hideux, rébarbatif, revêche, dégénéré; obscène, impur; s. peste, contagion; — օդ, air empesté, désagréable; ժանտք դժոխայինք, les Furies infernales.

ժանտաբարոյ, ից a. intraitable, méchant, revêche, rebours.

ժանտաբեր a. pestifère, malsain, insalubre.

ժանտազործ, աջ adj. V.

ժանտ a. — ցաւ՝ հարուած, peste, fléau pestifère.

ժանտազործութիւն s. méchanceté, scélératesse, crime, méfait, horreur; obscénité.

ժանտաճկնի, նոյ, նեաց s. sycamore.

ժանտաճուգ, ճգոյ sm. fruit du sycamore.

ժանտաժուտ a. très-méchante, scélérat; contagieux.

ժանտախտ, ից s. peste; contagion.

ժանտահամ a. âpre au goût, amer.

ժանտահար, աջ sm. pestiféré.

ժանտահոտ V. ժահահոտ.

ժանտահոտութիւն V. ժահահոտութիւն.

ժանտամահ, ի s. peste.

ժանտանամ, աջայ va. devenir méchant, revêche, s'aigrir; se gâter, se corrompre, dégénérer.

ժանտատեսիլ a. d'un aspect repoussant, hideux.

ժանտացուցանեմ, ուցի va. rendre méchant, aigrir; gâter, corrompre, faire dégénérer.

ժանտափուշ s. bot. houx.

ժանտկէն a. sale, malpropre.

ժանտութիւն s. méchanceté, aigreur, brusquerie; perversité, vice, impureté; âpreté, amertume; մահ — է, peste.

ժապաւէն, լինաց s. ruban.

ժապաւինեալ a. orné de rubans, chamarré.

ժառանգ, աջ sm. héritier; արժանաւոր — հայրենակա-

նայն առաքինութեանց, digne
— des vertus de ses pères.

Ժառանգակալ V. Ժառանգ.

Ժառանգական a. héréditaire.

Ժառանգակից s. cohéritier.

Ժառանգաւոր, աջ s. héritier; membre du clergé, ecclésiastique.

Ժառանգեմ, եցի va. hériter; posséder, jouir de; — զսիրտ, posséder le cœur; — զոք, hériter de qn.; — զառաքինութիւնս՝ զփառս նախնաց, hériter des vertus, de la gloire de ses aïeux; — զանուն՝ զպարծանս, acquérir un nom, de la gloire; — զամօծ, être accablé de honte.

Ժառանգեցուցանեմ, ուցի va. faire hériter, instituer un héritier, faire posséder; անուն պանծանաց անծին —, acquérir une grande renommée; կորուստ —, faire périr.

Ժառանգիչ s. celui qui hérite, possède.

Ժառանգորդ, աջ s. héritier; անմահից կենաց լինել —, acquérir la vie éternelle; հայրենի առաքինութեան լինել —, posséder la vertu paternelle.

Ժառանգութիւն s. hérédité, héritage, patrimoine, hoirie; jouissance, possession; état ecclésiastique; clergé; յերծել՝ հատանել ի ժառանգութենէ, déshériter, exhériter; — Թողուլ որդւոյ, laisser un héritage à son fils; առնուլ զիմն ի —, avoir en héritage.

Ժեռ. V. Ժայռ.

Ժեռաւոր V. Ժայռաւոր.

Ժծմակ, ժծմունք s. coquillage.

Ժիտ a. curieux.

Ժիր, Ժրաց a. fort, robuste, vigoureux; actif, diligent, empressé, laborieux.

Ժիրածիր a. très-fort, très-vigoureux, plein de vigueur; très-actif, très-vif.

Ժլատ, ից a. s. avare, sordide, ladre, rapace, cupide, tenace, parcimonieux.

Ժլատանամ, ացայ, Ժլատիմ, տեցայ vn. être ladre, avide, rapace.

Ժլատութիւն sm. sordidité, ténacité, laderie, cupidité, rapacité, avarice sordide, parcimonie.

Ժխոր sm. bruit, vacarme, bagarre, tapage, alarme, tintamarre, tumulte, bacchanal; — յեծ է, c'est un charivari à ne pas s'entendre.

Ժխորեմ, եցի vn. faire bacchanal, du bacchanal, du bruit, du tintamarre, du tapage, alarmer.

Ժխտական a. négatif.

Ժխտեմ, եցի vn. nier, désavouer; méconnaître, se montrer ingrat.

Ժխտիմ V. Ժտիմ.

Ժխտող, աջ a. celui qui nie; ingrat.

Ժխտողական a. négatif.

Ժխտութիւն s. ingratitude.

Ժխտումն s. négation, désavou, dénégation.

Ժմերես a. qui a la figure ridée.

Ժմտիմ, տեցայ vn. ricaner.

Ժողխիմ, խեցայ vn. se li-
quéfier, se gâter, se corrompre.

Ժողով, ոց sm. rassemble-
ment, assemblage, collection;
assemblée, réunion, confé-
rence, cercle; rassemblement,
attroupement, foule, multi-
tude; amas, monceau; congré-
gation, communauté, couvent;
synagogue; réunion solen-
nelle, solennité; a. assemblé,
réuni; — շուրց, amas d'eaux;
— հաւատացելոց, assemblée
des fidèles; — վանական,
chapitre; յանձնարարական —,
commission, comité; — հայ-
րապետաց, concile; ի— գու-
մարել, réunir en conseil, en
séance, tenir une assemblée,
la convoquer; —ս կուտել իլիե-
րայ ուրուք, se révolter contre
qn.; —ս ժողովել իվերայ տան
ուրուք, appeler l'orage sur la
maison de qn.; իժողովս յեծա-
յեծաց յահախէր, fréquentait
le grand monde; պատկառելի
—, assemblée, corps vénéra-
ble; արձակել զ—, congédier
l'assemblée; — լինել, se ras-
sembler; —ս ժողովել, rassem-
bler des hommes.

Ժողովածոյ, ժողովածու a.
rassemblé, recueilli; —ք sm.
recueil, collection.

Ժողովակ, ի s. club.

Ժողովական a. qui concerne
les assemblées; s. membre de
l'assemblée.

Ժողովարան, աջ s. assem-
blée, lieu d'assemblée.

Ժողովեմ, եցի va. rassem-
bler, assembler, amasser, ra-
masser; réduire; cueillir, re-
cueillir; accueillir, recevoir;
— գլետին շունչ ուրուք, re-
cueillir le dernier soupir de
qn.; — զկաց մնաց փախըս-
տէից, rallier les troupes fugi-
tives; — իմի, rassembler en
un; զօրս —, rassembler des
troupes; — իմ vn. se rassem-
bler, se recueillir.

Ժողովետդ, ետեղ sm. lieu
d'assemblée; synagogue.

Ժողովիչ, Ժողովող, աջ sm.
celui qui rassemble; ecclésiaste.

Ժողովումն sm. rassemble-
ment, rassemblement, réunion,
amas, recueil.

Ժողովուրդ, վրդեան, վրդոց
s. peuple; foule, multitude;
synagogue; assemblée.

Ժողովրդական a. populaire;
particulier; s. laïque.

Ժողովրդանոց, աջ s. assem-
blée; synagogue.

Ժողովրդապետ, աջ s. chef
de synagogue; curé.

Ժողովրդապետական a. pa-
roissial, curial.

Ժողովրդապետութիւն sm.
paroisse, cure.

Ժողովրդասէր, աջ s. qui
aime le peuple, populaire.

Ժողովրդասիրութիւն s. po-
pularité.

Ժոյժ s. patience; — ունել,
avoir patience, de la patience,
patienter; souffrir, supporter,

endurer; — ունել արտասուաց, retenir ses larmes; ոչ եւս — ունելով, impatient de; — ունել պաշարման, soutenir le siège; չկալան — ճմարտութեան, ils n'ont pas pu souffrir la vérité; ոչ ունիմ — ինայելոյ, je ne puis pas m'empêcher de voir; մեզ ոչ գոյր —, nous ne pouvions pas.

Ժուծամ, Ժուծեմ V. Ժոյծ ունիմ.

Ժուծելի a. supportable, tenable.

Ժուծկալ, ագ, իգ a. patient, ferme; continent, tempérant, sobre, tempéré, maître de soi; — կեանք, continence; — լինել V. Ժուծկալեմ.

Ժուծկալեմ, եցի vn. patienter, avoir de la patience, attendre avec patience ou patiemment, prendre patience, se résigner à; être courageux, souffrir avec courage, supporter; s'opposer, résister; s'abstenir, se contenir, se retenir, avoir de la continence, se passer de; — իկերակոց, faire diète; — իգինոյ, s'abstenir du vin.

Ժուծկալութիւն s. patience; abstinence, continence, tempérance, retenue, sobriété; diète; իժուծկալութեան կեալ, vivre dans la continence.

Ժում s. temps, moment.

Ժպիտ sm. sourire, souris; — Ժանտ՝ երգիծական՝ քաղցր՝ ախորժ՝ չարիմաց՝ դժնդակ, — malin, moqueur, doux, agréable, malicieux, cruel; —

ելանել ումեր, avoir envie de sourire.

Ժպիրի, պրիաց a. téméraire, audacieux, hardi, insolent.

Ժպտիմ, տեցայ vn. sourire, rire du bout des lèvres.

Ժպտումն s. sourire.

Ժպրհիմ, հեցայ vn. oser, avoir l'audace, le courage de, oser entreprendre.

Ժպրհութիւն s. audace, hardiesse, témérité, insolence.

Ժտանք, նաց s. demande, sollicitation, instance.

Ժտեմ, եցի vn. oser, avoir la hardiesse, le courage de, entreprendre, se permettre; solliciter, demander, quêter avec instance, faire de vives instances, insister, importuner, presser.

Ժտեցուցանեմ, ուցի va. enhardir, donner ou inspirer de la hardiesse.

Ժտիմ V. Ժտեմ.

Ժտութիւն s. sollicitation, demande, instance; importunité; hardiesse; վասն — էն, à cause de son importunité; վասն — է քո, c'est à votre sollicitation que.

Ժրագլուխ a. courageux, brave; diligent, actif, laborieux, ménager; — կին, laborieuse, ménagère.

Ժրանամ, ագայ vn. prendre de la force, du courage, se fortifier, déployer ses forces, son courage, être courageux.

Ժրաջան, Ժրասէր, Ժրա-

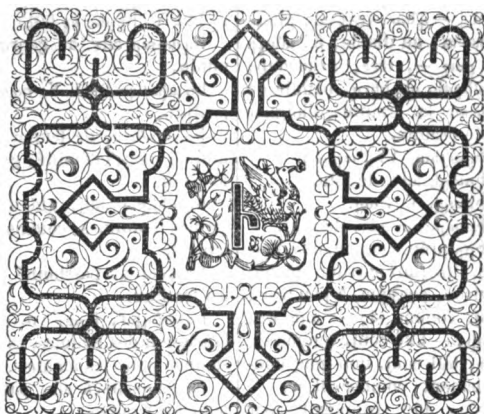
վաստակ a. diligent, laborieux, actif, empressé.

Ժրացուցանեմ, ուցի va. encourager, donner du courage, fortifier.

Ժրուժիւն s. courage, force, vigueur; diligence, activité, empressement, ardeur.

Ժքեմ V. Շքեմ.

Ժօռատ V. ԱտամնաՅատի.

Է (*ini*) s. onzième lettre de l'alphabet et cinquième des voyelles; vingt, vingtième.

Է prép. à, au; de; par, pour; en, dans; chez; sur; pendant; avec; գնալ ի Փարիզ՝ ի Հայաստան, aller à Paris, en Arménie; ի տան, dans la maison; ի գարնան, au printemps; ի պատճառս նորա, à cause de lui, pour lui; ի պատկեր Աստուծոյ, à l'image de Dieu; Դեկնեցաւ ի Թէոդոսիոյ, il est parti de Théodosie; ի գլուխ իմ, sur ma tête; շրջել իցալոյ, se promener avec une canne; ի տուէ, dans la journée; ի բարկութեան իմում, dans ma colère; ի գնալն, en allant; ի հանդերձս աղտե-

ղիս, avec des habits sales; ի փրկութիւն, pour sauver; ի բժշկել, pour guérir; իմարդ, par homme; ի սրտէ, du cœur; եղբայր ի Քրիստոս, frère en Jésus-Christ.

Է բաց adv. loin; dehors; à part, à l'écart; — առնել՝ բառնալ, éloigner, enlever, arracher; — առնուլ, ôter, enlever, abstraire, faire abstraction d'une chose; — կալ, se tenir loin, à l'écart, s'éloigner; — կալ ի հաւատոց, renoncer à la foi; — Ծողուլ, abandonner, cesser de; — արձակել, renvoyer; թողալ, laisser aller, délinvrer; — գնալ, s'en aller; partir; — դնել, mettre de côté,

— տար, allons donc! fi! fi donc! — գնա, va-t'en, allez-vous-en, au diable, fi! անդր —, բաջ —, très, beaucoup; — յերծել զերկիւղ, bannir ou chasser la crainte, éloigner toute crainte.

Իբացեայ V. Բացեայ.

Իբացէ adv. de loin.

Իբացի V. Բաց.

Իբացուստ adv. de loin.

Իբր prep. comme, de même que, ainsi; adv. lorsque, quand; environ, presque, à peu près; conj. comme si; — այն Թէ, — զի, — եթէ conj. comme si; — ոչ եթէ conj. non que, non-seulement; comme s'il ne.

Իբր adv. comment? par quel moyen? par quelle manière? Իբրէ, comment se fait-il? Իբր արդեօք, comment donc? Իբր ոչ, comment non.

Իբրեւ prep. comme, en qualité de; à peu près, à peu de chose près; adv. lorsque, quand; —, — այն Թէ, — զի եթէ conj. comme si; — ոչ եթէ conj. non que, non-seulement, comme s'il ne; ամաց — երկուտասանից, âgé environ de douze ans; Թողուլ — զմեռեալ, laisser pour ou comme mort.

Իբրեւ զի conj. que...! combien...! comme...! — գեղեցիկ ես, comme vous êtes beau!

Իբրու prep. comme, de même que; adv. lorsque, quand; conj. presque, à peu près; —, — այն Թէ, — եթէ Թէ conj. comme si, en quelque

sorte; — զի conj. puisque; — ոչ եթէ V. Իբրեւ ոչ եթէ.

Իգաբար adv. au genre féminin.

Իգախազուծիւն V. Իգամուծիւն.

Իգական a. de femme, féminin; mou, efféminé; gram. féminin.

Իգակերպ adj. qui a des formes féminines; comme une femme.

Իգամու a. passionné pour les femmes.

Իգամուիմ, եցայ vn. avoir la passion des femmes, se passionner pour les femmes.

Իգամուծիւն sm. passion pour les femmes.

Իգանամ, ացայ vn. devenir efféminé, vivre en efféminé; être sodomiste, commettre la sodomie.

Իգասէր a. qui aime les femmes, galant; efféminé.

Իգասիրուծիւն sm. amour, penchant pour les femmes.

Իգատննչ a. qui aime les femmes, petit-maître, galant.

Իգացեալ a. efféminé, mou.

Իգացուցանեմ, ուցի va. efféminer, amollir.

Իգուծիւն sm. nature de la femme, de la femelle; caractère efféminé, mollesse.

Իծ, ից s. vipère.

Իծաբար adv. comme une vipère.

Իծաբարոյ, ի a. qui a la nature d'une vipère, méchant.

Իծախոտ, ոյ s. vipérine.

Իժակորիւն, բեան s. vipéreau, jeune vipère.

Իժանման a. semblable à une vipère.

Իլ, ոյ s. fuseau; — մի լի, fusée; տալ զմատունս իւր իւր, tourner le fuseau.

Իլածեւ a. fuselé, en forme de fuseau.

Իլենի, նւոյ s. fusain.

Իլիկ V. Իլ.

Իղծ, ըղծից s. souhait, envie, vœu, désir; curiosité; devin, magicien; augure, prédiction; — լինել, souhaiter, avoir envie, désirer vivement, ardemment, brûler d'envie, d'impatience; լնուլ զիղծս իւր, satisfaire à ses désirs; contenter sa curiosité.

Իմ, ոյ, ում pron. mon, ma, mien, mienne: ո՛վ իմս Խորէն, ô mon cher Corène!

Իմածին a. né de moi.

Իմանալի a. intellectuel; intelligible, compréhensible; intelligent, doué d'intelligence; — է, il faut comprendre; — բ, choses intellectuelles, biens invisibles.

Իմանամ, ացայ va. comprendre, saisir, sentir; s'apercevoir de, entendre, avoir connaissance de; penser, rouler dans son esprit; inventer; penser, croire; զօրութեամբ —, sous-entendre; զանձին — բարի, chercher son intérêt, consulter son propre bonheur; հնարս —, ելս՝ ելս իրաց —, trouver des moyens, s'aviser;

գիտէ — զամենայն հնարս, il arrive à bout de tout; իմաստս չարս —, tramer un complot, machiner, cabaler, conspirer.

Իմաստ, ից s. sens, signification; esprit, intelligence; notion, connaissance; conception; pensée, idée, dessein, projet; maxime; invention; expédient, moyen; intrigue, machination, complot, piège; — բ ուղղութեան՝ առաքինութեան, sentiment de probité, de vertu; յեծահրաշ — բ, mystères; ընդացակից — բ, lumière naturelle; — ս իմանալ, s'ingénier; machiner, tramer un complot; գալ յ—, être connu, entendu; զիմաստս խաբէութեանն լուծանել, déjouer une intrigue, un complot; յիմաստս եւ իբան հասանել, atteindre l'âge de raison; — քն գործք լինէին, ses pensées se réalisaient; գ— խորհրդեան կատարել, exécuter la délibération du conseil; ունել զիմաստս իրից, յիմաստս իրից երթալ, saisir, comprendre qch.; զգայարանք — ից, l'esprit, l'intelligence; ուշ — ին՝ — ից, esprit, pensée.

Իմաստագեղ, Իմաստալից a. plein d'intelligence; très-savant; plein de sens, raisonnable.

Իմաստախոհ, Իմաստախորհուրդ a. qui pense sagement, sage.

Իմաստակ, աց a. s. sophiste, pédant.

Իմաստակական a. sophistique, pédantesque, subtil.

Իմաստակեմ, եցի vn. sophistiquer, subtiliser, faire le sophiste, le pédant.

Իմաստակութիւն sm. sophisme, pédantisme, pédanterie, subtilité.

Իմաստակօրէն adv. en sophiste, sophistiquement, pédantesquement, d'un air qui sent le pédant.

Իմաստաճեմ a. lettré, savant; — հանճար, génie élevé.

Իմաստանամ V. Իմաստանամ.

Իմաստայեղջ V. Իմաստազեղ.

Իմաստապէս adv. sagement, sagement, en sage, en savant.

Իմաստասէր a. qui aime la sagesse, philosophe.

Իմաստասիրաբար, Իմաստասիրապէս adv. en philosophe, philosophiquement.

Իմաստասիրեմ, եցի vn. aimer la sagesse, être philosophe, étudier la philosophie, philosopher; argumenter, tirer une conclusion; juger, prévoir, deviner, croire, entendre, imaginer.

Իմաստասիրութիւն s. m. amour de la sagesse, philosophie; sagesse.

Իմաստնաբար V. Իմաստապէս.

Իմաստնախոհ V. Իմաստախոհ.

Իմաստնանամ, ացայ vn.

devenir sage, savant, s'instruire, apprendre, savoir; entendre, comprendre, s'en rendre compte.

Իմաստնաբար a. qui rend sage ou savant, instructif.

Իմաստնացուցանեմ, ուցի va. rendre sage ou savant, instruire.

Իմաստնացուցիչ V. Իմաստնաբար.

Իմաստնաւոր, աջ a. intelligent.

Իմաստութիւն sm. sagesse; science, instruction, connaissance approfondie des choses, savoir; raison, bon sens, prudence, discrétion; զեբարուն —, la souveraine sagesse; —ք, sagement, sagement; prudemment, discrètement, sensément, mûrement.

Իմաստութի s. sage, savante.

Իմաստուն, տնոց a. s. sage; savant, instruit; sensé, prudent, discret; philosophe; adroit, habile; le Sage; —, —ս, adv. V. Իմաստութեամբ; — առնել, V. Իմաստնացուցանեմ.

Իմաց V. Իմացութիւն; — առնել տալ, V. Իմացուցանեմ.

Իմացական a. intellectuel, spirituel; intelligible; intelligent; —ն, s. intelligence.

Իմացականութիւն V. Իմացութիւն.

Իմացող a. qui entend, qui sent, intelligent.

Իմացողութիւն V. Իմացութիւն.

Իմացում, ոց s. intelligence, esprit; conception; sens, signification; pensée, dessein; sensation, sentiment.

Իմացութիւն, իմացումն s. l'entendement, conception, compréhension; raison, intelligence, esprit; pensée, dessein, projet; sensation, sentiment, connaissance.

Իմացուցանեմ, ուցի րա. faire savoir, avertir, informer, donner avis.

Ի յիասին adv. ensemble, avec, conjointement, en commun; — էական, consubstantiel.

Ի՞մ ի՞նչք adv. à quoi? à quelle chose?

Ի միջի adv. au milieu, parmi, entre.

Ի միջոյ adv. du milieu.

Իմն, իրիք, իմիք, իւրք a. s. quelque, quelconque, quelque'un, un, certain, un certain; une espèce; quelque chose; explétif ou ornement; կամէին իմն, ils voulaient; յայտ իմն այսպէս առնէր, il déclarait ainsi; ստորջացաւ իմն, il se repentit; իշխանութիւն — էր նորա ի վերայ, il avait une espèce d'autorité sur.

Իմն իմն, իրիք իրիք, իւրք իւրք a. divers, plusieurs, différents; certaines choses.

Իմովսանն adv. autant qu'il est en mon pouvoir, autant que je puis, de mon mieux, de mon côté, autant qu'il m'est possible.

Իմօտոյ V. Մօտ.

Իյնամ V. Անկանիմ: Ի հետն —, taquiner զո.

Ինձ, ընծուց, Ինձ, ընծուց s. léopard.

Ինձէն adv. de moi-même, par moi-même.

Ինն, ինունք, ունց a. s. neuf (nombre).

Իննամեայ, Իննամեան, մե- նից a. de neuf ans; âgé de neuf ans.

Իննամսեայ a. de neuf mois.

Իննանկիւն, կեան a. s. ennéagone.

Իննեակ, Իններեակ, եկի a. neuf.

Իններորդ, աջ a. neuvième.

Իննեւտասն, սին, սանց a. dix-neuf.

Իննեւտասնամեայ a. de dix-neuf ans; âgé de dix-neuf ans.

Իննեւտասներորդ, աջ a. dix-neuvième.

Իննեքեան, նեցունց, Իննեքին, նեցունց s. a. tous les neuf.

Իննհարիւր, ոց a. neuf cents.

Իննհարիւրամեան a. de neuf cents ans.

Իննուտասն V. Իննեւտասն.

Իննուտասնամեայ V. Իննեւտասնամեայ.

Իննուտասներորդ V. Իննեւտասներորդ.

Իննսնամեայ, մէի, Իննսնամեան, մենի, Իննսնամենի, Իննսնմեայ a. nonagénaire, âgé de quatre-vingt-dix ans.

Իննսներորդ, աջ a. quatre-vingt-dixième.

Իննսուն, նսնից **a.** quatre-vingt-dix.

Իննօրեայ, էից **s.** de neuf jours; **s.** neuvaine.

Ինչ, իրիք, իմիք, իւիք **s.** chose, une chose; **a.** quelque, un, certain; աւուրս —, quelques jours; չիք՝ չէ —, il n'en est rien, ce n'est rien; չգիտեմ —, je ne sais rien, je n'en sais rien.

Ինչ ինչ, իրիք իրիք **s.** quelque chose, certaines choses.

Ինչ, ընչի **s.** chose, quelque chose, une chose; ce qui existe, ce qui est; երկուս ինչս խնդրեմ իքէն, je te demande deux choses; յ— ածել, créer; ամենայն որ — իմ է՝ քո է, tout ce que j'ai est à toi.

Ի՞նչ **V.** Զի՞նչ; առ ի՞նչ իցէ, à quoi bon ?

Ինչք, ընչից **s.** biens, richesses, fortune; արկանել յընչից, priver, dépouiller de ses biens.

Ինքն, ինքեան, ինքեանք, ինքեանց **pron.** lui, il, elle; ես —, moi-même; դու —, toi-même; նա —, lui-même, elle-même; ընդ — բարբառել, parler tout seul; յ— արկանել, s'attirer, séduire, gagner; յ— գալ, revenir à soi; յ— ամփոփիլ մտաց, se recueillir; ըստ ինքեան, de lui-même; ինքեան զօրութեամբ, par sa force, par sa propre force.

Ինքնաբաւ **a.** qui se suffit à soi-même, seul suffisant à lui-même, seul capable.

Ինքնաբոյս **a.** qui pousse de soi-même, naturel, natif.

Ինքնաբուղիս **a.** qui coule de soi-même; naturel, natif, spontané; — կամօք, spontanément, de soi-même.

Ինքնաբորբոք **a.** qui s'enflamme ou s'irrite de lui-même.

Ինքնաբուն **a.** natif, naturel; — բարի, qui est bon naturellement.

Ինքնագէտ **a.** qui connaît, qui sait par soi-même.

Ինքնագիր **a. s.** autographe, original.

Ինքնագլուխ **a.** indépendant; autocéphale.

Ինքնագոյ **a.** qui existe de soi-même, par lui-même, l'être en lui-même.

Ինքնագործ **a.** qui fait, qui agit par soi-même; qui s'est fait soi-même; construit par soi-même, par la nature elle-même, naturel.

Ինքնադատ **a.** qui se juge soi-même.

Ինքնադէպ **adj.** fortuit, casuel.

Ինքնազարդ **a.** orné de soi-même, simple, naturel; — բանք, paroles sans faste; — շնորհք, grâces naïves.

Ինքնազօր **a.** puissant par soi-même, par ses propres forces.

Ինքնալուր **a.** qui est entendu par soi-même, auriculaire; qui n'écoute que sa personne, qui n'obéit qu'à soi-même

Ինքնախաբ լինիմ vn. se tromper, se flatter.

Ինքնախօս a. qui parle de soi-même, avec soi-même.

Ինքնախօսութիւն s. monologue, soliloque.

Ինքնածին adj. né de soi-même, inné.

Ինքնակալ, ազ a. indépendant, maître de soi-même; s. maître absolu, autocrate, empereur; — կամք, libre arbitre.

Ինքնակալական a. autocratique.

Ինքնակալութիւն s. autocratie, empire.

Ինքնակալութիւն s. autocrate, impératrice.

Ինքնակամ adj. volontaire, spontané, arbitraire; adv. volontairement, spontanément, de soi-même, de son propre mouvement, volontiers; — կրօնք, superstition.

Ինքնակամութիւն s. spontanéité, bonne volonté.

Ինքնակայ, ից a. qui subsiste par soi-même.

Ինքնակատար a. parfait en soi-même, entier, complet.

Ինքնակաց V. Ինքնակայ.

Ինքնակոչ a. qui s'invite soi-même; — լինել, venir sans être appelé ou invité.

Ինքնակործան a. qui se détruit soi-même.

Ինքնախալած a. chassé par soi-même, fugitif; — լինել, s'exiler soi-même.

Ինքնահան, Ինքնահանոյ a.

qui n'admire que soi-même, qui a de soi une haute idée, présomptueux; affecté.

Ինքնահանիմ, եցայ vn. présumer de soi-même, avoir une haute opinion de soi.

Ինքնահանոյ V. Ինքնահան.

Ինքնահանութիւն s. contentement de soi-même, présomption.

Ինքնահրաման a. qui agit de son propre mouvement, indépendant, spontané.

Ինքնահաւան, Ինքնահաւանութիւն V. Ինքնահան, etc.

Ինքնահնար a. inventé par soi-même, fictif.

Ինքնահոս a. qui coule de soi-même.

Ինքնածայն a. qui raisonne, parle lui-même, qui s'exprime de vive voix.

Ինքնածեղագիր, գրոյ s. a. autographe.

Ինքնածեղն a. qui agit de sa propre main; fait de sa main; — լինել, s'émanciper; — լինել յիւր որդիս, tuer ses enfants de ses propres mains; — խեղդամահ աստակիլ, s'étrangler; — լինել յիմն, oser entreprendre une chose.

Ինքնամատոյց a. qui s'offre de soi-même, fourni volontairement; — դիմագրաւել, s'exposer, se dévouer à; — տալ զօրինակն, donner un exemple facile à suivre.

Ինքնամարտ a. qui fait la guerre à soi-même.

Ինքնամեռ լինիմ vn. mou-

rir de soi-même, de sa propre mort, d'une mort naturelle.

Ինքնայորդոր, Ինքնյօժար a. spontané, volontaire, très-disposé; — լինել, se porter, se sentir porté vers, disposé pour.

Ինքնյօժարութիւն s. spontanéité.

Ինքնանուէր a. qui offre soi-même; offert par soi-même, volontaire.

Ինքնաշարժ a. qui se meut par soi-même.

Ինքնաշարժիկ s. automate.

Ինքնապանծ a. qui se vante lui-même.

Ինքնապատում a. qui raconte, qui est raconté par soi-même; — առնել լինել, raconter par soi-même.

Ինքնապարծ V. Ինքնապանծ.

Ինքնապարսաւ adj. qui se blâme lui-même.

Ինքնասաց a. dit, prononcé de soi-même.

Ինքնասէր a. qui n'aime que soi, égoïste.

Ինքնասիրութիւն s. attachement à soi-même, égoïsme.

Ինքնասպան V. Անձնասպան; — լինել անձին իւրոյ, se suicider, se tuer.

Ինքնատես, աջ adj. qu'on voit ou qu'on a vu de ses propres yeux; — լինել, voir de ses propres yeux.

Ինքնատէր a. maître de soi-même, de son sort, absolument libre; — եմք գործոց յերոց,

nous sommes maîtres de nos actions.

Ինքնարար a. qui fait, crée soi-même.

Ինքնարգոյ a. présomptueux, superbe.

Ինքնարշաւ a. qui court par soi-même.

Ինքնեակ adj. qui pousse, produit de soi-même; fortuit, naturel; adv. fortuitement, naturellement.

Ինքնեկ, աջ a. qui vient par soi-même; fortuit, naturel.

Ինքնեղ a. engendré de soi-même, qui est de lui-même, naturel.

Ինքնին adv. de soi-même; lui-même, en personne; դուռն — բացու, la porte s'ouvrit d'elle-même; Թագաւորն —, le roi même, le roi en personne; ես — իսկ եմ, c'est moi-même; դու —, toi-même.

Ինքնիշխան, աջ a. s. maître de lui-même, maître, indépendant; despotique, absolu.

Ինքնիշխանաբար adv. en maître absolu, avec indépendance.

Ինքնիշխանական a. absolu, suprême.

Ինքնիշխանութիւն s. pouvoir absolu, indépendance; despotisme.

Ինքնութիւն s. individualité, identité.

Ինքնուս, Ինքնուսումն adj. qui apprend ou qui s'est instruit par soi-même.

Ինքնուրոյն *a.* particulier, spécial.

Ինքնօրէն *a.* autonome, indépendant, qui se gouverne lui-même par ses propres lois; *fig.* capricieux, fantasque; *adv.* capricieusement; — կեալ, vivre selon ses lois.

Ինքնօրինութիւն *sm.* indépendance, droit de se régir par soi-même, par ses propres lois; *fig.* caprice, fantaisie.

Իշակէս, կիսոյ *s.* mulet.

Իշամեղու, զառի *s.* frelon, guêpe.

Իշամորուկ, բկի *s.* ânon.

Իշան *V.* Իշեան.

Իշանդամ *a.* dont le membre viril ressemble à celui d'un âne.

Իշաժայր, ից; Իշաժայրի, բոյ, բեաց *sm.* onagre, âne sauvage.

Իշաժար, աց *s.* ânier.

Իշացուլ, ցլուց *s.* onocentaure, jumart.

Իշեան *s. pl.* les ânes.

Իշխան, աց *s.* prince, souverain; ministre; magistrat; maître, chef, commandant; — խաւարի, le prince des ténèbres, le démon; — զօրուն, général de l'armée; — Երզնց, *V.* Դասապետ; — աց —, — աշխարհի, le souverain, le roi; քում գլխոյդ չես —, vous n'êtes pas maître de votre vie; — լինել, être le chef, à la tête de, commander à, régner sur, avoir de l'autorité sur; — էք իւրոց ախտից,

il était maître de ses passions; չէ —, il ne peut pas, il n'a pas l'autorité de; — առնել զիր, donner du pouvoir à qui.; — բ, les autorités.

Իշխանաբար *adv.* comme un prince, en prince, en maître, avec autorité; — կեալ, vivre en prince, mener une vie princière.

Իշխանազն, զին, զաւթ *sm.* prince.

Իշխանական *a.* du prince, princier; impérial; indépendant, absolu, libre; *s.* prince, commandant, chef; — ն տուրնջեան, le soleil; — գիշերոյ, la lune.

Իշխանակին, կնոջ *sf.* princesse.

Իշխանակից *s.* qui partage le pouvoir, collègue.

Իշխանանամ, աջայ *vn.* devenir prince, dominer, commander.

Իշխանանիստ *a.* où réside le prince.

Իշխանապետ, աց *s.* chef des princes; le premier ministre; dictateur.

Իշխանապետութիւն *s.* dictature.

Իշխանասատ *a.* impérial.

Իշխանաւէր *a.* qui aime le pouvoir, ambitieux.

Իշխանասիրութիւն *s.* amour du pouvoir, ambition.

Իշխանաւոր, աց *a.* sujet.

Իշխանափոխ լինիմ *vn.* changer le prince, le souverain.

Իշխանորդի, դւոց ճ. fils d'un prince.

Իշխանութիւն sm. principauté, souveraineté, domination; gouvernement, commandement; pouvoir, autorité, dignité, empire, faculté; indépendance, liberté, libre arbitre; droit, permission; diocèse; —ք, les principautés (le troisième ordre de la hiérarchie céleste); յ— հասանել, parvenir au pouvoir; այս ի վեր քան զիմս է —, cela est au-dessus de mon pouvoir, cela passe mon pouvoir; առաւելագանց —, trop d'autorité; տալ ումեք զամենայն —, donner plein pouvoir, carte blanche à qn.; լինել ընդ —ք ուրուք, être sous le pouvoir, dans la dépendance de qn.; հոգեւոր՝ ժամանակաւոր —, pouvoir spirituel, temporel; չունիմ —, je n'ai pas l'autorité, le pouvoir de, je ne puis pas.

Իշխանուհի sf. princesse.

Իշխանօրէն V. Իշխանաբար.

Իշխեմ, եցի va. dominer, régner, gouverner, avoir autorité sur, exercer de l'empire, de l'ascendant, maîtriser, être maître de, se rendre maître de, avoir la main haute, s'emparer de; oser, avoir le courage, la force de, se permettre; — կրից՝ ախտից, maîtriser ou dominer ses passions, commander à ses passions; — մտաց ուրուք, jeter, mettre le grappin

sur qn., se rendre maître de son esprit.

Իշխեցող sm. dominateur, prince, maître, commandant; a. dominant.

Իշխեցուցանեմ, ուցի va. donner du pouvoir, de l'autorité, faire dominer.

Իշխեցուցիչ adj. qui fait dominer.

Իշխող V. Իշխեցող.

Իշկոյ վարունգ ճ. bot. monardique.

Իշորդի, որդւոյ ճ. anon.

Իշոցք V. Յիշոցք.

Իշուկ, իշկան, իշկոյ ճ. anon.

Իջանեմ, իջի, էջ vn. descendre; s'abaisser, baisser; descendre chez qn., loger chez lui; V. Սերիմ; — ինաւէ, débarquer; — իգերեզման՝ իհող մահու, descendre au tombeau, être enseveli; էջ մորիկ հողմոյ ի ծովակն, une tempête fondit sur le lac; — յօթեւան ուրեք, descendre à un hôtel; օդաչափն իջանէ, le baromètre descend, baisse; արտասուք զճնօտիւք իջանեն, les larmes tombent sur ses joues; մանապարհն իջանէ ի Փարիզէ ի Լիոն, cette route conduit de Paris à Lyon; ի ծառայութիւն —, s'abaisser à la servitude, devenir domestique; յաղքատութիւն —, s'appauvrir, devenir pauvre; գետն իջանէ ի ծով, ce fleuve tombe dans la mer.

Իջական, աց sm. auberge, hôtellerie, hôtel; —ս առնել, se loger; —ս տալ, loger.

Իջավանիմ, նեցայ vn. descendre à un hôtel, héberger, loger.

Իջաւոր, աց a. s. voyageur, hôte.

Իջաւան, Իջեկան, Իջեւան V. Իջավան.

Իջուածք s. fluxion.

Իջումն s. descente.

Իջուցանեմ, ուցի va. faire descendre; abaisser, rabaisser, baisser, ravalier; apaiser, calmer; — զգողն՝ ուղղահայեաց, abaisser son voile, une perpendiculaire; — զառագաստ նաւու, baisser, amener la voile; արտասուս —, verser des larmes.

Իռիս s. iris.

Իսկ conj. or, donc, mais, enfin; certes, apparemment, en effet, réellement; même; a. essentiel, réel, effectif, vrai, véritable; s. essence, réalité, substance, vérité; զիսկն ասել, dire le fond; զիսկն գիտել, savoir à fond; ինձ — գլխովին, à moi-même; մեզէն — լուաք, nous-mêmes, nous avons entendu; բնաւ — ոչ, du tout, point du tout; բնաւ — զի՞ լսէք նմա, pourquoi l'écoutez-vous? յայտ — է, il est évident, il est clair; չէ եւ չէ —, aucunement, en aucune façon; — արդ, conj. or, donc; — եւ —, adv. tout de suite, sur-le-champ; — եթէ, conj. si, si en effet, mais si; — ես, pour moi, quant à moi, et moi; — զասն, quant à.

Իսկական a. essentiel, effec-

tif, réel, vrai, substantiel, propre.

Իսկակից s. consubstantiel.

Իսկակցութիւն s. consubstantialité.

Իսկապէս adv. essentiellement, réellement, effectivement, proprement; — բարի, véritable bien; — բերկրանք, solides, vrais plaisirs.

Իսկզբանէ adv. dès le commencement, au commencement, dans l'origine.

Իսկոյն V. Իսկ եւ Իսկ.

Իսկութիւն s. essence, substance; vérité, réalité.

Իսկուհի sf. reine; — Կոյս, la sainte Vierge; — Երկնից, reine des cieux.

Իսպառ adv. jusqu'à la fin, tout à fait, entièrement; շիջուցանել —, achever d'éteindre.

Իսպառազէն V. Սպառազէն.

Իսպառսպուռ V. Սպառսպուռ.

Իվայրածիգ V. Վայրածիգ.

Իվեր V. Վեր.

Իվերայ V. Վերայ.

Իր, իրի, իրաց sm. chose; affaire; fait, réalité; իրօք, par le fait, réellement, en réalité; ամենայն իրօք, de toutes les manières; դժին՝ նմին՝ սմին իրի conj. c'est pour cela, c'est pour quoi; կարեւոր —, affaire importante; իրք աշխարհին, les affaires publiques; օգնել իւիք, procurer quelques secours; յիրս իրս, dans certaines choses; իրաց իրաց, pour cer-

taines choses; իրք առն յառաջադէմ յազոդէին, les affaires de cet homme prospéraient.

Իրազէս *a.* qui sait la chose, l'affaire, qui est dans la confidence, initié, instruit, informé; — եմ, je suis initié à l'affaire, je sais la chose.

Իրագործեմ, եցի *va.* faire, effectuer, exécuter.

Իրագործութիւն *s.* affaire, occupation; fait.

Իրազգած՝ Իրազեկ առնեմ *va.* informer, avertir, instruire, mettre au courant, au fait, initier; — լինել, s'informer, être ou se mettre au courant, savoir, s'apercevoir, remarquer, s'initier.

Իրական *a.* réel

Իրակութիւն *s.* action, fait, affaire.

Իրահամարձակ *a.* entreprenant, aventureux, hardi.

Իրան, այց *sm.* buste, partie supérieure du corps.

Իրապէս *adv.* réellement.

Իրաւ, այց *a.* juste; vrai; *s.* justice, équité; — առնել, rendre justice; — է, il est juste, il est vrai.

Իրաւաբան, ից *s.* plaideur, avocat.

Իրաւաբանական *a.* relatif à la plaidoirie, justificatif.

Իրաւաբանեմ, եցի *va.* plaider sa cause, faire valoir ses droits, argumenter.

Իրաւաբանութիւն *sm.* plaidoirie, argumentation.

Իրաւաբար *V.* Իրաւապէս.

Իրաւագէտ *s.* juriste, jurisconsulte, praticien.

Իրաւագիտութիւն *s.* jurisprudence, droit.

Իրաւադատ *V.* Արդարադատ.

Իրաւախոյ, այց *a.* juste, équitable; — առնել, accorder, accommoder; — լինել, entrer en arrangement, s'arranger, s'accorder, s'accommoder, transiger.

Իրաւախոյութիւն *s.* arrangement, accommodement, arbitrage.

Իրաւախօս *a.* véridique.

Իրաւանամ *V.* Արդարանամ.

Իրաւապէս *adv.* justement, avec justice; de plein droit, à juste titre.

Իրաւասէր *V.* Արդարասէր.

Իրաւարար, այց *a. s.* qui fait justice, juge, arbitre, médiateur; — կացուցանել, rendre arbitre; — անբողոքելի, arbitre souverain.

Իրաւացի, այցայց *a.* juste, raisonnable, légitime; *adv.* justement, avec justice; — է, il est juste.

Իրաւացիկ *a.* juste.

Իրաւացուցանեմ, ուցի *va.* rendre la justice, donner raison, rendre juste, justifier, approuver.

Իրաւընտիր *sm.* juge, arbitre; avoué.

Իրաւի *V.* Յիրաւի.

Իրաւունք, ւանց *s.* justice; droit, raison; իրաւամբք *adv.*

de droit, de plein droit, à bon droit, avec raison, avec justice; — նս առնել, faire droit, justice à, rendre justice à; զիրաւունս ուրուք իգլուխ հանել, justifier qn. complètement; — նս հանել, rendre justice, jugement; զիրաւունս ինս հանել, rendre le jugement en sa faveur; Թիւրել զիրաւունս, rendre un jugement injuste; — նս տալ, se justifier, prouver ses raisons; donner droit, raison; — նս համարել՝ վարկանել, croire juste, se croire en droit; — նս խնդրել, demander justice, raison; աստուածային —, droit divin; առանց իրաւանց, sans droit; de son autorité privée; ամենայն իրաւամբք, avec tout le droit qu'on a, de sa pleine autorité; — են նոցա բողոք ունելոյ, ils ont sujet de se plaindre; եւ իրաւամբք արդեօք, ce n'est pas sans raison; պինդ կալ յիրաւունս, պահանջել զիրաւունս, soutenir ses droits; զիրաւունս իւր կացուցանել, զիրաւունս անծին ցուցանել, faire valoir ses droits; զիրաւունս ցուցանել, prouver ses droits; որո՞վ իրաւամբք, de quel droit?

Իրեար, զիրեարս sm. l'un l'autre, les uns les autres; յիրեարաց, l'un de l'autre, les uns des autres; իրեարաց, l'un à l'autre, les uns aux autres; ընդ իրեարս, les uns avec les autres; ասանք զիրեարս, nous

nous haïssons; փարին զիրեօք, ils s'embrassent.

Իրողութիւն V. Գործ.

Իցէ՛ Թէ interj. ah si! Dieu le veuille! plutôt à Dieu ou au ciel! fasse le ciel! — հասնեցին դիք, plaise aux dieux que! Իցէ՛ արդեօք Թէ տեսից, est-ce que je le verrai?

Իցի՛ւ, իցի՛ւ Թէ V. Իցէ՛ Թէ; իցի՛ւ adv. pourquoi?

Ի՛ւ, Ի՛ւ իւիք adv. par quoi? avec quoi? de quoi? comment? Ի՛ւ գիտացից, comment le saurai-je? Ի՛ւ իւիք իցեմք ընդհատ, en quoi différons-nous?

Իւիք իւիք V. Ինչ.

Իւղ, ոյ s. huile; hulle d'olive; beurre; onguent, pommade; huile aromatique, essence, parfum; — անոյշ՝ անուշից՝ անուշուծեան, parfum; — ք անուշից՝ անուշունք, parfums exquis, parfumerie; — օծուծեան, chrême, huile sacrée; — ողորմութեան, aumône, bienfaisance.

Իւղաբեր, ից a. qui porte de l'huile, des essences.

Իւղաբուղիս a. huileux.

Իւղագլխեմ, եցի va. oindre la tête, initier, sacrer, ordonner.

Իւղագլուխ a. initié, sacré.

Իւղագործ, ացս. parfumeur.

Իւղագործութիւն s. parfumerie.

Իւղաթուրմա. trempé d'huile aromatique, onctueux, huileux, couvert de parfums — գլուխ, tête parfumée.

Իւղալիր, Իւղալից **a.** plein d'huile, huileux, onctueux, gras.

Իւղաման, **ի** **s.** huilier.

Իւղատերեւ, **ի** **s.** malabathrum.

Իւղարան, **աց** **s.** huilerie.

Իւղարար, **ի** **adj.** oléifiant, oléigène.

Իւղեմ, եցի **va.** huiler, oindre, graisser.

Իւղեփեաց, եփեցաց **s.** parfumeur.

Իւղեփեցումբիւն **sm.** parfumerie.

Իւղիկ **s.** un peu d'huile.

Իւր, **ոց** **pron.** son, sa, ses; le sien, la sienne, les siens, les siennes; propre; Իւրքն, les siens; — առնել, s'approprier.

Իւր, եանց, եամբք **sm.** de soi, à soi, soi, se, d'eux, d'elles, à eux, à elles; եկին առ Իւրեանցսն, vinrent vers les leurs; ունէր զԻւրեաւ, il avait sur soi, il portait; զբազումս զԻւրեաւ էած, il s'attira beaucoup de monde.

Իւրադիր **a.** posé, établi par lui-même.

Իւրածին **a.** né de lui-même.

Իւրակայան **a.** où est sa demeure.

Իւրական, **աց** **a.** sien, propre, particulier.

Իւրակերս **a.** construit par lui-même.

Իւրակից **sm.** comme son propre...

Իւրահոգ **a.** qui ne pense

qu'à soi; — շահասիրութիւն, intérêt personnel.

Իւրային, այնոյ **a.** s. sien; — քն, les siens; ses affaires.

Իւրաստեղծ **a.** créé par lui-même.

Իւրացուցանեմ, ուցի **va.** s'approprier, identifier.

Իւրաքանչիւր, **ոց** **a.** s. chacun, chaque; respectif; — ոք, chacun, chaque individu; — ոք առանձինն, chacun à part, en particulier; — ծառ, chaque arbre; յ— աւուր, chaque jour; առն —, à chaque homme; — ումեք ինոցանէ, à chacun d'eux; զործք — ուրուք, les actes de chacun.

Իւրեանցակուռ **a.** forgé par eux-mêmes.

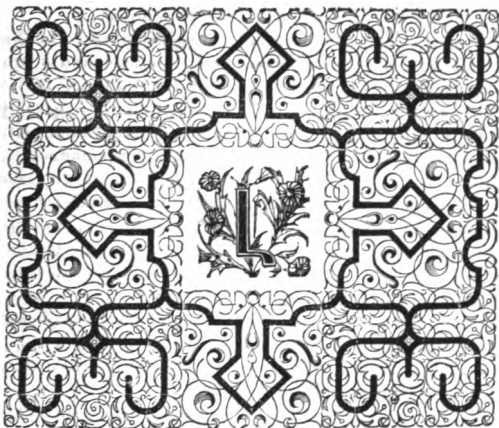
Իւրեանցային, այնոց **s.** a. leur, le leur.

Իւրովի, Իւրովին **adv.** de lui-même, de soi-même; par soi-même, par eux-mêmes, de son propre mouvement, de sa propre main, spontanément, par sa propre volonté; **a.** son, sa, sien, sienne; զ— երթալ, se donner la mort, se suicider; — երթալ, aller en personne; — զիւր անձն անիծանէ, il se maudit lui-même.

Իւրովսան **adv.** autant qu'il peut, autant qu'il est en lui, autant qu'il lui est possible, de son côté, de son mieux.

Իւրութիւն **s.** nature particulière, propriété.

Իւրուրոյն **a.** son, sa, sien, sienne, propre.

L (lioun) s. douzième lettre de l'alphabet et septième des consonnes; trente, trentième.

Լաբիւրինթոս V. Բաւիղ.

Լազուարթ, Լաժուարդ s.m. lapis-lazuli.

* Լաթ V. Ձորձ.

Լալ, ոյ s. V. Լալին; գ— հարկանել՝ առնուլ, pleurer.

Լալազին a. baigné de larmes, larmoyant, éploré, gémissant; adv. tout en larmes.

Լալական, աց s. a. qui pleure, larmoyant; —ք, les pleureuses.

Լալտող, ետեղ s. séjour des larmes.

Լալին, Լալիք, լեաց, Լալումին, Լալումն s. larmes,

pleurs, gémissements; լալիլալին՝ լալին յեծ, fondre en larmes; լալիս զնել, pleurer, gémir.

Լալկան V. Լալական.

Լալսնք, նից s. V. Լալին, Լալտող.

Լախուր, ի s. céleri.

Լախտ, իւ s. massue; ոստախիտ —, — noueuse.

Լական V. Կոնք.

Լակեմ, եցի va. laper.

Լակիշ V. Ղակիշ.

Լակոնաբան a. laconique.

Լակոնաբանութիւն s. laconisme.

Լակոնական a. laconique.

Լակոնացի a. laconique.

* Լակոտ V. Սկոնդ.

Լաժ, լացի, լաց vn. pleurer, verser des larmes; — զոք՝ ի վերայ ուրուք, pleurer sur qn., le déplorer; — դառնապես, pleurer amèrement, verser des larmes amères.

Լամա s. lama.

Լամայականութիւն sm. lamaïsme.

Լամբ, աք s. anneau, anse.

Լամբար V. Լապտեր.

Լամբեմ, եցի vn. porter, soulever.

Լայն, ից a. large; ample, vaste, étendu.

Լայնագոյնս adv. largement; amplement; — պատմել՝ ասել, raconter, dire longuement.

Լայնադէմ a. qui a une large figure.

Լայնաթեւ adj. aux larges ailes.

Լայնալանջ a. qui a une large poitrine.

Լայնալին a. bien arrondi, très-large; s. arc bien arrondi, grand arc, arc à longue portée.

Լայնախորհուրդ a. qui a de la longanimité, patient.

Լայնածաւալ V. Լայնատարած.

Լայնահամեմար a. d'un grand esprit.

Լայնածիգ V. Լայնանիստ.

Լայնանակատ a. au front large.

Լայնանամ, աքայ vn. s'élargir, s'étendre, se prêter.

Լայնանիստ a. vaste, spacieux, étendu.

Լայնասաղարթ a. qui a de larges feuilles.

Լայնասփիւռ, Լայնատարած, Լայնատարր a. qui s'étend tout autour, très-vaste, très-étendu; ի— դաշտի, au milieu d'une grande plaine.

Լայնացուցանեմ, ուցի, Լայնեմ, եցի va. élargir, rélargir, étendre; — զծակն, évaser.

Լայնափողոց, աք sm. rue large; a. qui a de larges rues.

Լայնեղունգն a. qui a de larges ongles.

Լայներես V. Լայնադէմ.

Լայնշի a. large.

Լայնոտն a. qui a de larges pieds.

Լայնութիւն sm. largeur; élargissement; ampleur; géog. latitude.

Լայնուցք V. Լայնութիւն.

Լայնտերեւի, տոյ s. catalpa.

Լայքայ, ի s. laque.

Լանջագեղ կամար s. collier; écharpe.

Լանջական a. thorachique.

Լանջակից լինիմ vp. s'embrasser.

Լանջանոց, աք sm. pectoral du grand prêtre; corsset.

Լանջապահ, Լանջապան, Լանջապանակ, աք s. corselet, plastron.

Լանջք, ջաք sm. poitrine, sein, gorge; thorax.

Լաշկամաշկ V. Լեշկամաշկ.

Լաշկար, ի, աւ s. bataillon, régiment.

* Լաշակ V. Քող.

Լապտեր, աք s. lampe, lam-

pion, lanterne; — նաւու՝ ծովեղբայր, fanal.

Լաւստ, ից s. radeau.

Լաւստակոտոր առնեմ vn. défoncer, enfoncer.

Լաւստափայտ, ից s. radeau; léger navire.

Լաւստեմ, եցի va. construire, préparer.

Լաւստենի, նույ sm. bot. aune.

Լատանենի, նույ s. latanier.

Լատին, ի a. latin; — լեզու, le latin, la langue latine; — եկեղեցի, l'Église latine.

Լատինաբանութիւն s. latinisme.

Լատինագէտ a. latiniste.

Լատինական a. latin; latinisant.

Լատինականութիւն s. latinisation.

Լատինահայ, ոց s. arménien romain, arménien latinisant.

Լատինամիլ, ից a. qui a la manie de se latiniser.

Լեւտինամիլութիւն s. manie de se latiniser.

Լատինանամ, ացայ vn. se latiniser.

Լատինացի a. s. latin, romain.

Լատինացուցանեմ, ուցի va. latiniser.

Լատիներէն adv. en latin; s. le latin, la langue latine.

Լար, ից s. ficelle, cordon, corde; galon, ganse; cordeau, fil à plomb; mus. corde; corde d'un arc; — անյարդար, une fausse corde.

Լարաբաժին s. l'action de mesurer avec un cordeau; cordeau; — առնել, mesurer avec un cordeau, morceler; — առնել զերկիր, partager, distribuer la terre; — բաժանիլ, être mesuré, partagé au cordeau.

Լարախաղաց, ի s. funambule, danseur de corde.

Լարախեղդ լինիմ vn. s'étrangler avec une corde.

Լարախիլ s. joueur de marionnettes.

Լարակալ, ի sm. mus. chevalet.

Լարաձիգ չուանք s. cargue.

Լարեմ, եցի va. tendre, bander, encocher; — զժամացոյց, monter la montre; — որոգայթս, tendre des pièges; — զոք ի պատրանս, tromper qn.

Լաց V. Լալումն.

Լացուցանեմ, ուցի va. faire pleurer.

Լաւ, աց a. bon; probe, honnête; — է, il est bon, il vaut mieux; — եւ, mieux; — եւ է, il vaut mieux, il vaut encore mieux; — եւ էր Հայոց եմէ, il vaudrait mieux pour les Arméniens que; — համարեցայ, je crus qu'il valait mieux; ո՛չ — եմ եւ քեզ քան զտասն որդի, est-ce que je ne vaudrais pas mieux pour vous que dix enfants! ո՛չ — եւ իցէ, ne vaut-il pas bien mieux! — եւ վարկանել՝ համարել, aimer mieux; ի— անդր զալ, s'améliorer; — եւ առնէ, il fait mieux de.

Լաւաբարոյ, ից a. qui a un bon caractère.

Լաւաբարութիւն s. bon caractère.

Լաւագոյն a. meilleur; — վարկանել համարել, considérer, préférer infiniment mieux.

Լաւախօս a. qui dit du bien, bon.

Լաւակամ a. bienveillant, bon, obligant.

Լաւակամութիւն s. bienveillance, bonté, obligeance.

Լաւանամ, ացայ vn. abonner, devenir bon ou meilleur, s'améliorer.

Լաւաշ V. Լօթ.

Լաւացուցանեմ, ուցի va. abonner, rendre bon, meilleur, améliorer.

Լաւիմաց, աց a. qui entend bien.

Լաւորեար, երոյ s. pl. les gens de bien.

Լաւութիւն s. bonté; probité; bonne qualité; qualité d'une chose bonne; amélioration; — եցն հանդէս, les qualités.

Լափ s. action de laper.

Լափատեմ, եցի va. dévorer, avaler avidement.

Լափեմ, եցի va. laper; dévorer, gober.

Լափլէզ, Լափլիզող a. qui dévore, dévorant.

Լափլիզեմ V. Լափատեմ;

զմատեան, dévorer un livre.

Լեառն, լերին, լերանց s. montagne, mont; գ— լեռնայն,

de montagne en montagne, vers les montagnes.

Լեառնական V. Լեռնական.

Լեառնանամ V. Լեռնանամ.

Լեարդ, լերդի s. foie.

Լեգէոն, Լեգէոկն, աց, ից sm. légion; — պատուոյ, — d'honneur.

Լեգէոնախումբ a. composé de plusieurs légions.

Լեգէոնական a. légionnaire.

Լեզու, զուաց s. langue; langue, langage, idiome; գաւառական —, dialecte, idiome; գաղղիական լեզու, la langue française, le français; հայկական —, la langue arménienne, l'arménien; կենդանի յեռեալ մայրենի —, langue vivante, morte, maternelle; խօսել այլ եւ այլ —ս, parler différentes langues; վարժապետ լեզուաց, professeur de langues.

Լեզուագար a. qui a des démangeaisons de parler, bavard, babillard.

Լեզուագարիմ, եցայ vn. avoir des démangeaisons à la langue, être bavard, bavarder babiller.

Լեզուագարութիւն sm. démangeaison de parler, intempérance de la langue, fureur de parler, bavardage.

Լեզուագէտ s. linguiste.

Լեզուագիտութիւն sm. linguistique, connaissance des langues.

Լեզուագրութիւն s. glossographie.

Լեզուախօսութիւն s. action

ou don de parler plusieurs langues; méd. glossologie.

Լեզուածայր *a.* parlé par le bout de la langue.

Լեզուակ *s.* languette, épiglotte, lulette; — գործեաց, alidade.

Լեզուահատ *a.* qui a la langue coupée.

Լեզուային, այնոյ, Լեզուասի, անոյ *a.* disert, grand parleur, bavard; — լինել, avoir la langue bien affilée, bien pendue.

Լեզուանութիւն *sm.* loquacité, bavardage.

Լեզուատ *V.* Լեզուահատ.

Լեզում, լեզի, լեզ *va.* lécher.

Լեղախառն *a.* mêlé de fiel, amer.

Լեղակ, ի *s.* indigo.

Լեղակենի, նոյ, Լեղակի, կոյ *s.* indigotier.

Լեղահամ *a.* qui a un goût amer.

Լեղի, դոյ, դեաց *sm.* fiel, bile; *fig.* bile, fiel, colère, dépit; *a.* amer.

Լեղութիւն *s.* amertume.

Լեմոն *V.* Լիմոն.

Լեշկ *a.* sans poil, usé.

Լեշկամաշկ, աջ *s.* peau sans poil.

Լեշկիմ, կեցայ *vn.* perdre le poil, s'user, être usé.

* Լեռ *V.* Լեառն.

Լեռնաբերձ *a.* haut, grand comme une montagne.

Լեռնաբնակ *a. s.* celui qui habite les montagnes, montagnard.

Լեռնագիւղ, ից *sm.* village dans les montagnes.

Լեռնագիր *s.* oréographe

Լեռնագրական *a.* oréographique.

Լեռնագրութիւն *s.* oréographie.

Լեռնադաշտ, Լեռնադաշտակ, աջ *s.* plateau.

Լեռնակ, աջ *s.* monticule.

Լեռնական *a.* de montagne, montagnoux; *s.* montagnard.

Լեռնակեաց, Լեռնակեցիկ *a.* qui vit sur les montagnes.

Լեռնակեցութիւն *s.* vie retirée dans les montagnes.

Լեռնակողմն, կողմանց *sm.* pays des montagnes, région des montagnes, lieu montagnoux.

Լեռնակոյտ կարկառ *sm.* monceau.

Լեռնակուտակ *a.* amoncelé, entassé comme une montagne; — ալիք, vagues enflées.

Լեռնահոլով *a.* hérissé de montagnes.

Լեռնածեւ *a.* qui ressemble à une montagne, énorme; — կուտակիլ, s'amonceler; — կոհակք, vagues comme des montagnes.

Լեռնածոր, Լեռնամէջ *V.* Լեռանցամէջք.

Լեռնային *a.* montagnoux; montagnard.

Լեռնանամ, աջայ *vn.* devenir comme une montagne, s'amonceler, s'élever.

Լեռնանման *a.* comme une montagne.

Լեռնասէր *a.* qui aime les montagnes.

Լեռնավայրք, բաց *V.* Լեռնակողմն.

Լեռնացուցանեմ, ուցի *va.* amonceler.

Լեռնոտեայք, եայց *s.* les habitants du pied d'une montagne.

Լեռնոտն, ոտին *s.* le pied, le bas d'une montagne; le pays qui s'étend au bas d'une montagne.

Լեռնորդեայք, եայց *s.* population de montagne, montagnards.

Լեսում, սի *va.* piler, broyer, triturer, pulvériser, concasser.

Լերանցամեջք *sm.* bassin, vallée.

Լերդարոյթ, բումի *s.* lobe du foie.

Լերդախոտ, ոյ *s.* german-drée.

Լերդակողմն *s.* le côté du foie.

Լերդահմայ, ից *a.* qui examine le foie des victimes, aruspice; — լինել, consulter les entrailles.

Լերդացաւ *a.* phthisique; *a.* phthisie.

Լերդաքար *s.* hépatite.

Լերկ, ից *a.* qui est sans poil, pelé; aigu.

Լերկամարմին *a.* qui a le corps sans poil.

Լերկամորթ *a.* qui a la peau sans poil, lisse.

Լերկանամ, ացայ *vn.* se peier, perdre son poil.

Լերկութիւն *sm.* état de ce qui est pelé, sans poil, lisse.

* Լեցուխ *V.* Լնում; սիրոր —, avoir le cœur plein, gros.

* Լեցուած *V.* Լի; իբմով — մարդ, homme plein de lui-même.

* Լեցուն *V.* Լի; — ձայն, voix pleine; — ձեռքով *V.* Լիածն; — երես, visage plein.

Լեւիաթան, այ *s.* léviathan. Լեփ, առ —, à pic.

* Լեփ լեցուն *a.* tout plein.

Լի, ոց *adj.* plein, rempli, comble; լի առնել, remplir, combler, mettre le comble à; լի լինել, *V.* Լիանամ; լի երախտագիտութեամբ սիրով՝ վրիպակօց, plein de reconnaissance, d'amour, de fautes; լի ձեռք, à pleines mains; լի փառք, plein ou couvert de gloire; լի աւարաւ, chargé de butin; — բովանդակ՝ կատարեալ *a.* plein et entier, complet, parfait; *adv.* pleinement, complètement; լի եւ լի *V.* Լիուի.

Լիաքախտիկ *a.* comblé de bonheur, très-heureux.

Լիաքերան *adv.* à pleine bouche, de bon cœur.

Լիաբուղիս *a.* qui coule abondamment, abondant.

Լիաբուն *adv.* à poignée, à pleines mains.

Լիագիրկ *a.* bien tendu.

Լիազօր *a.* qui a le plein pouvoir; — ոստիկան, ministre plénipotentiaire.

Լիալուսին *a.* en pleine lune.

Լիակատար adj. parfait, plein, entier; adv. parfaitement, entièrement, pleinement; — իշխանութիւն, pouvoir absolu; — ներողութիւն, indulgence plénière.

Լիածեռն adv. à pleines mains.

Լիածիգ a. qui tire bien un arc.

Լիածիր a. abondant; généreux, libéral.

Լիամագիլ a. qui a plusieurs griffes; plein de griffes.

Լիանամ, ացայ vn. être plein, rempli, comblé, se remplir de; se rassasier.

Լիապատար a. tout plein, comblé.

Լիապարգեւ a. qui comble de dons, très-généreux; comblé de dons, de biens.

Լիապէս adv. pleinement, abondamment.

Լիապտուղ a. plein de fruits, fertile.

Լիացասումն a. plein de colère.

Լիացուցանեմ, ուցի va. remplir, combler; rassasier de.

Լիբանաներ s. Anti-Liban.

Լիբանոն s. encens.

Լիբանոս s. arbre qui produit l'encens.

Լիզանեմ, լիզի va. lécher.

Լիզաչինջ առնեմ va. nettoyer en léchant, dévorer.

Լիզեմ, Լիզում, լիզի va. lécher.

Լի եւ լի V. Լիուլի.

Լիկ V. Լիճ.

Լիճ, լիճց s. lac, étang; ուց. — լուսյ, œil.

Լիմոն s. citron.

Լիմոնի s. citronnier.

Լիմպոս s. limbes.

Լինգիրոն s. pierre de lymax, tourmaline.

Լինդ, լնդի, դաց s. gen-cive; ցաւել լնդաց, avoir mal aux gencives.

Լինելութիւն s. origine, génération, création.

Լինիմ, եղէ, լեր, եր, լեալ V. auxil. être, exister; devenir, se convertir, se faire, se rendre; se trouver, avoir lieu, arriver;

— առն, se marier; — ընդ կնոջ՝ ընդ միմեանս, avoir commerce, des relations ou des rapports intimes avec qn.;

զի՞նչ լինիցի ընդ իս, que deviendrai-je! են նորա, il a; իցեն այսոքիկ որպէս եւ են, quoi qu'il en soit; որ ինչ լի-

նելոց է եղիցի, vogue la galère; — քահանայ, se faire prêtre;

— այր, devenir homme; — ուրեք, demeurer quelque part;

անդ լինէր, il y demeurerait; իցնծութիւն եւ ի հիացումն

եղել աշխարհի, il fit la joie et l'admiration de tout le

monde; — բերկրութիւն աւրուք, faire le bonheur de qn.

Լինաթ, լնաեքք V. Լինդ.

Լիով adv. pleinement.

Լիութիւն s. plénitude, abondance, soison; satiété; ի —, à satiété; կեալ ի — ք, vivre, être dans l'abondance; ի — բաւականի, suffisamment.

Լիւլի a. plein, comble;
adv. pleinement, tout plein,
à foison.

Լիսեռն, լսռան s. essieu.

Լիտր, լտր, լտերք, լտերց
s. livre (poids); litre.

Լիւր, լրի, իւ s. plein, plénitude;
— արկանել, remplir
une fosse; լրիւ իւրով, complé-
tement; ապականել զերկիրն
լրիւ իւրով, désoler toute la
terre; կորուսանել զերկիրն
լրիւ իւրով, détruire la terre
avec tout ce qu'elle renferme.

Լիրք, լրբից adj. effronté,
impertinent, insolent, déver-
gondé, impudent, cynique.

Լիցք s. osselet; — խաղալ,
jouer aux —s.

Լիւղ V. Լող.

Լկանք, նաց s. oppression,
vexation, tourment, mauvais
traitement.

Լկեմ, եցի vn. opprimer,
vexer, maltraiter, tourmenter,
torturer; violer, déshonorer.

Լկիչ a. celui qui vexe, qui
tourmente.

Լկումին ou Լկումն V.
Լկանք.

Լխկիմ V. Ժողխիմ.

Լծաբարձ a. qui porte un
joug.

Լծադիր a. qui met un joug;
— լինել, imposer un joug,
mettre, réduire sous le joug.

Լծակ, աց s. levier; balance.

Լծակից a. s. attelé au même
joug, uni sous le même joug;
collègue, associé, compagnon;
conjoint, époux, épouse.

Լծակուի լինիմ vn. se battre
sous le joug; se battre avec ses
compagnons; faire mauvais mé-
nage; se disputer, se quereller.

Լծակուումին s. dispute,
querelle; mauvais ménage.

Լծակցեմ, եցի va. atteler au
même joug, atteler ensemble;
conjoindre, joindre, unir; unir
par mariage.

Լծակցումին s. conjunction,
jonction, union, lien; mariage;
astr. syzygie, conjunction de
deux planètes.

Լծածիգ a. qui tire, qui
porte un joug.

Լծարձակ adj. détaché du
joug, dételé; séparé de corps.

Լծարձակումին s. sépara-
tion de corps.

Լծեմ, եցի va. atteler au
joug, atteler; joindre, unir;
— զծիան իկառս, atteler les
chevaux à la voiture.

Լծընդդէմ a. qui résiste au
joug.

Լծընկէց a. qui secoue le
joug; récalcitrant, rebelle; —
լինել, secouer le joug, se
mettre en liberté.

Լծնբարձ V. Լծաբարձ.

Լծորդ, աց a. uni sous le
même joug; conjoint, associé,
compagnon; pareil, correspon-
dant.

Լծորդեմ, եցի va. joindre,
unir, conjoindre; gram. con-
juguer; ի մի —, unir, réunir;
— զզգաստումին պարկեշտու-
թեան ընդ գեղոյ, joindre la
chasteté à la beauté.

Լծորդութիւն *s.* conjonction, jonction, union; astr. syzygie, conjonction de deux planètes; gram. conjugaison.

Լկնիմ *V.* **Լկտանամ**.

Լկտանամ, *ացայ vn.* être sans pudeur, se conduire avec impudence, être lubrique, cynique, insolent, mener une vie déréglée.

Լկտազարդ *V.* **Լկտէզարդ**.

Լկտանոց *V.* **Բոզանոց**.

Լկտանք *V.* **Լկտութիւն**.

Լկտենամ *V.* **Լկտանամ**.

Լկտեցուցանեմ, *ուցի va.* faire perdre la pudeur, rendre impudent, obscène.

Լկտեքանութիւն *s.* propos obscène.

Լկտէզարդ *a.* d'une parure dévergondée, obscène.

Լկտի, *տույ, տեաց s.* impudent, lubrique, libertin, déréglé, débauché, insolent, effronté, dévergondé; lascif, obscène, deshonnête.

Լկտիմ *V.* **Լկտանամ**.

Լկտիք, *տեաց s.* litière.

Լկտութիւն *s.* impudence, lubricité, vie déréglée, dévergondage, effronterie, deshonnêteté, obscénité, impudicité, libertinage.

Լնաճով, *ի, ու s.* grand lac.

Լնակ, *աց s.* petit lac, étang.

Լնանամ, *ացայ vn.* s'étendre en lac, croupir.

Լնափն, *փին*, **Լնեզր**, *զեր s.* bord du lac.

Լնեմ, *եցի va.* presser, compiler, fouler.

Լնում, *լցի va.* emplir, remplir, combler; rassasier, satisfaire, assouvir; accomplir, compléter, suppléer; consommer, achever; effectuer, réaliser; charger; — **զաղեղն**, bander, tendre l'arc; — **լուսնի**, être dans son plein; — **զտեղի**, tenir lieu de, remplacer; — **մինչ ի վեր**, remplir jusqu'au bord; — **զոք պարզեօք**, combler qn. de dons, de biens; — **զիղծս**, satisfaire ou contenir ses désirs; — **զպէտս**, satisfaire aux besoins.

Լնում, *լցայ vn.* se remplir, être rempli, venir à son comble.

Լոզանամ, *ացայ vn.* se laver; se baigner, prendre un bain.

Լոզանք, *նաց s.* action de se laver, de se baigner; bain.

Լոզարան, *աց s.* baignoire, bain; lavoir; *V.* **Լոզանք**.

Լոզացուցանեմ, *ուցի va.* laver, baigner.

Լոլիկ *s.* tomate.

Լոկ, *ոյ, ով a.* seul, simple; privé ou dépourvu de; vide, désert; — *ou* — **իլոկոյ**, *adv.* seulement, uniquement; **բանիւ լոկով**, par la seule parole.

Լոկաբար *V.* **Լոկ** *adv.*

Լոկիմ, *կեցայ vn.* rester vide, être privé, dépourvu de.

Լոկութիւն *sm.* privation, manque, vide; — **ընչից**, indigence.

Լոկ *s.* nage; *ի* — **անկանիլ**, se jeter à la nage, nager.

Լողակ, Լողական, աղ a. s. nageur, qui nage; poisson.

Լողամ, աղի vn. nager.

Լողորդ, աղ sm. nageur; plongeur.

Լոյժ adj. liquide, fluide; lâche, mou.

Լոյլ V. Լոլ.

Լոյս, լուսոյ, լուսով s. lumière; clarté, éclat, splendeur; jour; œil; ի— ածել՝ հանել, exposer à la lumière, mettre au jour, au grand jour, donner publication, publier, livrer à la publicité; ի— գալ, ի— կենաց հասանել, revenir au jour, à la vie, voir le jour, venir au monde; — աչաց իմոց, mon âme, ma vie, mon cher, mon très-cher; ո՛վ Խորէն, — աչաց իմոց, ô Corène, la douceur de ma vie! — զողիակոսի, lumière zodiacale; ի—, adv. à la lumière, au grand jour; ի— ընծայել զմատեան, mettre un ouvrage au jour, le publier; կորուսանել զ— աչաց, perdre ses yeux; — մտաց, lumière naturelle; — հաւատոյ, la lumière de la foi; — քաղցր, une lumière douce; — տալ, donner des lumières à.

Լոյսիչոյց երդք s. lucarne, fenêtre.

Լոյտք V. Լուտանք.

Լովիաս s. haricot.

Լոր, ոյ, Լորամարգ, աղ, Լորամարգի, գույ s. caille; ձագ —, cailleteau.

Լորանոց, ի s. cage à caillies.

Լորձն, ոյ, Լորձունք, ձանց

s. salive, bave; լորձունս ծորեցուցանել, saliver.

Լորճեմ, եղի va. agacer les dents.

Լորս a. paresseux.

Լորտնուկ V. Խղունջն.

Լորտու, աղ s. couleuvre.

Լորցք, ցից s. convulsion.

Լու, լուոյ, ոց s. puce; մաքրել՝ որոնել զլուս, chercher des puces, épucier.

Լու s. l'action d'entendre, ouïe; լու առնել, faire entendre, avertir, annoncer, donner avis, publier; լու լինել, être entendu, annoncé, publié, connu, venir à la connaissance de; լու եղեն բանք նորա, ses paroles furent entendues; լու իլու, publiquement.

Լուադեղ, ոյ sm. psyllion, herbe aux puces.

Լուալի, լույ, Լուալիք, լեաց sm. bain; latrines, les lieux; cloaque, égout.

Լուանալի a. qui peut se laver; s. laveur, blanchisseur; —ք, bain.

Լուանամ, աղի ou ացայ va. laver; baigner; — զերեսս, débarbouiller, se débarbouiller; լուանամ զձեռս, je m'en lave les mains, je n'en suis pas responsable.

Լուանամ, ացայ vn. se laver; se baigner.

Լուարան, Լուացարան, աղ s. lavoir; baignoire; lavabo.

Լուացանք s. ablution (l'eau qui sert à laver le calice après la communion).

Լուացաջուր, ջրոյ *s.* lavure.
Լուացարար, աց *s.* laveur,
blanchisseur.

Լուացարարուհի *sf.* blan-
chisseuse.

Լուացիկ *a.* qui sert à laver,
à baigner; — կոնք, bain de
pieds.

Լուացու, Լուացուկք *s.* rin-
gure.

Լուացք, ցից *s.* blanchissage.

Լուացումն *s.* action de la-
ver, de baigner, lavage; ablu-
tion.

Լուքիա *s.* haricot.

* Լուեմ, եցի *va.* ourlier.

Լուծերական, աց *s.* luthé-
rien.

Լուծերականութիւն *s.* luthé-
ranisme.

Լուխտ *V.* Լուադեղ.

Լուծ, լծոց *s.* joug; *fig.* joug,
servitude, asservissement;
couple, paire; լուծք եզանց,
attelage de bœufs; — կշռոց,
fléau de balance; բնդ լծով
արկանել, mettre sous le joug;
fig. réduire sous le joug, asservir;
բնկենուլ՝ Թեմափել՝ նշկա-
հել զ—, secouer le joug; բնդ
լծով ծառայութեան մտանել,
entrer sous le joug de la servi-
tude; լուծանել՝ բառնալ զ—,
dételer, détacher le joug; ի
բաց բնկենուլ զլուծն, s'affran-
chir; զեբանիլ ի լծոյ, être
affranchi du joug; խոնարհել
բնդ լծով, ployer sous le joug;
մտանել բնդ լծով, subir le
joug.

Լուծական *a.* soluble.

Լուծականութիւն *sm.* solu-
bilité.

Լուծանեմ, լուծի *va.* délier,
détacher, défaire, dénouer;
débrouiller, démêler; dissou-
dre, décomposer, liquéfier,
fondre; dissiper, détruire,
trancher, faire cesser, apaiser;
résoudre, expliquer; délivrer,
affranchir, débarrasser; affai-
blir, énerver; analyser; pur-
ger; violer, enfreindre; —
զլեզու, dénouer la langue;
փրէծս —, porter ou subir la
peine, être puni; — իկենցա-
ղոյս, faire mourir, tuer; * փորս
կլուծէ, j'ai le dévoiement, la
diarrhée, la colique; — զպա-
տուիրան, violer les comman-
dements; — զամուսնութիւն,
dissoudre un mariage; զար-
ծանին պատուհաս ելոյծ զյան-
ցանացն, il reçut le châtiement
que ses crimes méritaient; —
զպահս, rompre le jeûne.

Լուծանիմ, լուծայ *vn.* se
délier, se dénouer; se dissou-
dre, se décomposer; être des-
titué; s'arrêter, loger chez qn.;
se décourager; s'énervier, s'af-
faiblir, languir; — իծաղուէ,
V. Թալանամ; — իկենաց՝
յաշխարհէ, cesser de vivre
mourir; յարտասուս —, fondre
en larmes.

Լուծեմ *V.* Լուծանեմ.

Լուծիչ *a.* qui délie, dissol-
vant; laxatif.

Լուծուած, Լուծութիւն *sm.*
fluidité, liquéfaction; faiblesse,
languueur.

Լուծումն s. dissolution, décomposition; solution, dénoûment; analyse, explication; violation, infraction, destruction; découragement; — որովայնի, diarrhée, dévoiement; — ամուսնութեան՝ ժողովոյ, dissolution d'un mariage, d'une assemblée.

Լուղ et tous ses dérivés V. Լող, etc.

Լումայ, ից s. obole, monnaie.

Լումայափոխ, ից s. changeur.

Լումայափոխութիւն s. m. change.

Լուռցանեմ, ուցի va. faire ouïr, faire entendre.

Լուռ, լռի, լռաց a. silencieux, muet, taciturne; — լինել՝ կալ, garder le silence, être silencieux, rester muet, ne dire mot, se taire; — լեր, tais-toi, chut! չկարէր — կալ, il ne pouvait s'empêcher de parler.

Լուռ լուռ, Լուռուռ a. taciturne, silencieux, muet; adv. tacitement, silencieusement, sans rien dire, tout bas.

Լուսաբանեմ, եցի va. éclaircir, expliquer clairement.

Լուսաբանութիւն s. éclaircissement.

Լուսաբեր, աց a. qui porte la lumière; s. fenêtre; Lucifer, étoile du jour.

Լուսաբնակ a. qui demeure dans la lumière, céleste.

Լուսաբորբոք a. ardent, lumineux.

Լուսաբուղիս a. qui jaillit de la lumière, lumineux.

Լուսագեղ a. beau comme la lumière, lumineux, brillant.

Լուսագնաց adj. illuminé, éclairé.

Լուսազարդ a. orné de lumière, lumineux.

Լուսազգեսաց, գեցից, Լուսազգեստ, ից a. revêtu de lumière, illuminé, lumineux, éclatant.

Լուսաճոյր a. qui a l'éclat de la lumière, brillant.

Լուսալիւր a. rempli de lumière, lumineux, fort brillant.

Լուսաճին a. qui engendre, produit la lumière, photogénique.

Լուսակալ, աց s. flambeau, chandelier.

Լուսակերպ a. en forme de lumière, lumineux; — ք, les anges.

Լուսակիզն adj. lumineux, éclatant, brillant.

Լուսակիր a. qui porte la lumière, lumineux, luisant.

Լուսահեր a. qui a des cheveux blancs.

Լուսահոգի, հոգւոյ a. d'heureuse mémoire.

Լուսահանանչ, Լուսահետ a. étincelant, scintillant, luisant, brillant, éclatant.

Լուսամուտ V. Լուսանցոյց.

Լուսամփոփ, ի s. abat-jour.

Լուսանամ, ացայ vn. commencer à faire jour, à faire clair, à être jour; լուսանայ, le jour se lève ou commence à

poindre; շաբաթ լուսանայր, le jour du sabbat commençait à luire; օրն լուսանայ, il commence à faire jour, le jour commence à paraître; լուսացաւ նոցա ի Փարիզ, à l'aube du jour ils parvinrent à Paris; յառաջ քան զ— աւուրն, avant le jour.

Լուսանկար, ագ s. photographie; photographie; a. photographique.

Լուսանկարեմ, եցի va. photographier.

Լուսանն, սանուն, սանունք, սանունց s. lynx.

Լուսանշոյլ V. Լուսանահանչ.

Լուսանցոյց, ցուցաց s. ouverture qui fait pénétrer le jour, lucarne, croisée, fenêtre.

Լուսանցք, ցից s. marge.

Լուսաշաւիղ V. Լուսազնաց.

Լուսապահոյն V. Լուսազարդ.

Լուսապայծառ a. brillant de lumière, éclatant.

Լուսապարգել a. qui donne de la lumière.

Լուսապսակ adj. entouré d'une couronne lumineuse; s. auréole nimbe.

Լուսափիւռ a. qui répand de la lumière, luisant, éclatant.

Լուսափառ a. ardent, luisant, lumineux.

Լուսատարր a. lumineux.

Լուսատեսիլ a. semblable à la lumière, lumineux.

Լուսատու, ագ a. qui donne

de la lumière, illuminateur; — լինել, donner de la lumière, illuminer, éclairer.

Լուսարան, ագ s. croisée, fenêtre; baptistère; fig. — բ, les yeux.

Լուսարար s. sacristain.

Լուսացուցանեմ V. Լուսաւորեմ.

Լուսաւոր, ագ a. lumineux, luisant, clair; s. luminaire, astre; — առնել, V. Լուսաւորեմ.

Լուսաւորագոյն adv. clairement.

Լուսաւորամիտ a. éclairé, qui a l'esprit éclairé.

Լուսաւորապէս adv. clairement.

Լուսաւորեմ, եցի va. illuminer, éclairer; éclaircir; manifester; vn. luire, briller.

Լուսաւորեցուցանեմ V. Լուսաւորեմ va.

Լուսաւորիչ s. illuminateur; սուրբ Գրիգոր — Հայաստանեայց, saint Grégoire, l'— de l'Arménie.

Լուսաւորութիւն sm. clarté, éclat, lumière; illumination.

Լուսափայլ a. brillant de lumière, luisant, resplendissant, éclatant, brillant.

Լուսափայլութիւն s. éclat, lumière, clarté, splendeur.

Լուսափետուր a. qui a des plumes éclatantes, brillant.

Լուսեղէն, ղինաց a. de lumière, lumineux.

Լուսերանգ V. Լուսաթոյր.

Լուսին, սնի, սնոյ s. lune,

astre ou flambeau de la nuit;
ամսագլուխ —, nouvelle lune;
կարակնածելու ուռնակիք —,
pleine lune.

Լուսն, սունք s. tale, cata-
racte, albugo.

Լուսնակ, Լուսնակայ s. clair
de lune; իլուսնակի, au clair
de la lune, à la clarté de la lune.

Լուսնական a. lunaire, de
la lune; — ամիս, mois lunaire.

Լուսնահար V. Լուսնոտ.

Լուսնածել a. qui a la forme
d'une lune, orbiculaire.

Լուսնամանուծիւն s. para-
sélène.

Լուսնապաշտ, ագ s. adora-
teur de la lune.

Լուսնապէս adv. comme la
lune.

Լուսնաւոր V. Լուսնական.

Լուսնեակ, նեկաց V. Լուս-
նոտ.

Լուսնթագ, ի sm. Jupiter
(planète).

* Լուսնկայ V. Լուսնակ.

Լուսնոտ, ագ a. s. luna-
tique, épileptique.

Լուսնոտիմ, տեցայ vn. être
lunatique ou épileptique, être
sujet à des attaques d'épilepsie.

Լուսնոտութիւն sm. maladie
lunatique, épilepsie.

Լուտամ, Լուտանամ V.
Թշնամանեմ.

Լուտանք V. Թշնամանք.

Լուտաս, ի s. lotus.

Լուտերական V. Լուծերա-
կան.

Լուր, լրոց s. audition, ac-
tion d'entendre; ouï-dire, nou-

velle, bruit; renommée, bruit;
prédication, sermon; son,
voix; — առնել, avertir, an-
noncer; — լինել, être entendu,
annoncé; — լինել առ ոք,
venir à la connaissance de qn.;
ի— ականջաց լսել, ouïr, en-
tendre par ses propres oreilles;
ի— նորա հասեալ էր, il avait
entendu parler; իլրոյ, par
l'ouïe, par ouï-dire; — օր,
jour ouvrable, jour de travail.

Լուրթ, Լուրջ a. glauque,
azuré.

Լուրջ, լրջաց a. gai, joyeux,
enjoué; éveillé, vigilant; grave,
sérieux; իլրջեաց, իլրջե adv.
en état de veille; իբարբառ
—, d'un ton grave.

Լուցանեմ, լուցի va. allu-
mer, enflammer, brûler.

Լուցկի, կեաց s. allumette.

Լոք s. alose.

Լպիրթ a. glissant.

Լպիրշ V. Լկտի.

* Լպուտ s. arçonneur, bat-
teur de coton.

Լպրծեմ, եցի va. rendre
glissant.

Լպրծիմ, ծեցայ vn. glisser.

Լպրծուտ a. glissant.

Լպրշանք V. Լպրշութիւն.

Լպրշիմ V. Լկտանամ.

Լպրշութիւն V. Լկտութիւն.

Լռակաց, ից, Լռանիստ a.
qui reste silencieux, silencieux,
taciturne, bouche close.

Լռասէր a. qui aime le si-
lence, qui aime à garder le si-
lence, taciturne.

Լռասիրութիւն s. taciturnité.

Լռելեայն adv. silencieusement, sans rien dire, tacitement, en silence.

Լռեմ, եղի vn. se faire, garder le silence, cesser de parler; être en repos, reposer, chômer, cesser; va. faire, passer sous silence.

Լռեցուցանեմ, ուցի va. faire faire, imposer silence; faire cesser; — զխիղն մտաց, étouffer ses remords.

Լռիկ, **Լռին** a. silencieux, muet, taciturne; calme, tranquille; solitaire; adv. silencieusement, tacitement; **լռիկ մնչիկ**, silencieux, muet; adv. silencieusement.

Լռութիւն sm. silence; taciturnité; calme, tranquillité; ընդ — ք անցանել, passer sous silence; **լռեմանել** զ—, rompre le silence; **նստել ի լռութեան**, demeurer en silence; **պատուել** զ—, garder le silence; **խոր** —, profond silence; **ի խոր — ք** գիշերոյ, dans le profond silence de la nuit; **աղմկել** զ—, troubler le silence; **լռութիւն**, silence! chut!

Լռուն V. **Լռին**.

Լսաբանական a. acoustique.

Լսաբանութիւն s. acoustique.

Լսական a. acoustique.

Լսասէր a. qui aime beaucoup à entendre, à écouter.

Լսարան, աց s. ouïe; salle d'audience, auditoire; université.

Լսելի a. qui peut être en-

tendu; celui qui entend, auditeur; — **առնել**, faire entendre ou exaucer; — **լինել**, être entendu, exaucé; — **եղեն աղօթք քո**, vos prières ont été exaucées; — **եղեն դից մաղթանք նորա**, les dieux l'exaucèrent.

Լսելիք, լեաց s. ouïe; audition.

Լսելութիւն s. action d'entendre, audition.

Լսեմ, լուայ, լուր, լուեալ va. entendre, ouïr, écouter; entendre, comprendre; exaucer; **չլուելոյն՝ չլսելոյն առնել**, faire semblant de ne pas entendre, faire la sourde oreille, **լուայ զի**, j'ai ouï dire ou entendu que; **լուարուք ինձ**, écoutez-moi; **լուր մեզ**, écoutez-nous, exaucez-nous.

Լսեցուցանեմ, ուցի va. faire entendre.

Լսնագոյն a. blanchâtre, blanchissant.

Լսնանամ, աջայ vn. blanchir, devenir blanc.

Լսնեցուցանեմ, **Լսնացուցանեմ**, ուցի va. faire blanchir.

Լսող a. celui qui entend, qui écoute, auditeur; disciple; obéissant, docile à; — **լինել**, écouter, prêter l'oreille.

Լսողական a. auditif.

Լսողութիւն sm. audition; ouïe; obéissance, docilité.

Լրագիր, գրաց s. gazette, journal.

Լրագրապետ, աց s. rédacteur en chef d'un journal.

Լրագրութիւն sm. journalisme.

Լրանամ, ագայ vn. se compléter, s'accomplir, être complété, consommé, être au comble, au comble.

Լրացուցանեմ, ուցի va. compléter, accomplir, achever, mettre le comble à.

Լրբարք adv. effrontément, impudemment, impertinemment, avec impertinence.

Լրբախօս a. qui parle effrontément, impudent, mal embouché, insolent.

Լրբանամ V. Լրբիմ.

Լրբանք V. Լրբութիւն.

Լրբացուցանեմ, ուցի va. rendre effronté, insolent.

Լրբենի V. Լիբբ; — սէր, infâme amour; — երեսք, visage hardi, effronté.

Լրբիմ, բեցայ vn. prendre un air effronté, insolent, se conduire avec impudence, faire ou dire des impertinences.

Լրբութիւն sm. effronterie, insolence, impudence, dévergondage, impertinence, ton impertinent, cynisme.

Լրծագոյն a. azuré, glauque.

Լրծանամ, ագայ vn. devenir azuré.

Լրիկ s. trottoir.

Լրութիւն V. Լրումն.

Լրումն s. plénitude, totalité, intégrité, comble; accomplissement, achèvement, comble, consommation; rassasiement, satiété; réunion, multitude; — լուսնի, pleine lune;

ի— ածել, compléter, achever, accomplir; ի— գալ՝ ելանել՝ հասանել, se compléter, s'accomplir; ի—, pour comble de; ի— աղետիցս, pour comble de mes maux, de mes malheurs; — եղեւ փառաց նորա, sa gloire fut au comble.

Լրութես V. Լրտես.

Լրջամիտ a. vif, éveillé; gai, joyeux; adv. gaiement, joyeusement.

Լրջամտանք V. Լրջմտութիւն.

Լրջանամ, ագայ vn. s'éveiller; s'égayer, se réjouir.

Լրջացուցանեմ, ուցի va. éveiller, égayer, réjouir; éclairer, faire briller.

Լրջմիտ V. Լրջամիտ.

Լրջմտութիւն s. gaieté, hilarité, belle humeur.

Լրտես, ագ s. espion, mouchard.

Լրտեսեմ, եցի va. épier, guetter, espionner, moucharder.

Լրտեսութիւն s. espionnage.

Լցիչ V. Լցուցիչ.

Լցուցանեմ, ուցի va. remplir, emplir, combler; rassasier; accomplir, compléter, effectuer.

Լցումն V. Լրումն.

Լցուցիչ a. celui qui remplit, qui accomplit.

* Լփռտամ, ացի, Լփռտեմ, եցի va. écorcher les mots, les prononcer trop vite.

* Լփռտող a. qui écorche les mots, prononce trop vite.

Լքանեմ, լքի va. abandon-
ner, délaissér, laisser, quitter;
décourager, abattre; — իմ vn.
se décourager, s'abattre, s'a-
bandonner, perdre courage,
être abattu, se laisser abattre.

Լքեմ V. Լքանեմ.

Լքեցուցանեմ V. Լքուցանեմ.

Լքումն sm. délaissement,
abandon; découragement, abat-
tement.

Լքուցանեմ, ուցի va. dé-
courager, abattre.

Լողիկ, դկի s. manteau.

Լօշ, ի s. cyclamen, pain de
pourceau.

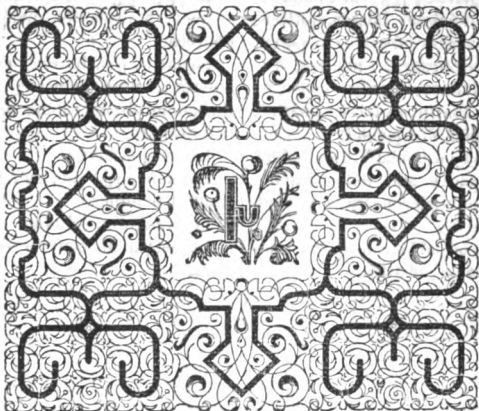
Լօշտակ, ի s. bryone, cou-
leuvrée, vigne blanche; an-
thropomorphon, racine de la
mandragore.

Լօռ, ոց s. algae.

Լօռամարգք, գաց sm. lieu
couvert d'algues.

Լօռասերմ s. hétéroïne.

Լօռաւէտ a. couvert d'al-
gues.

Խ (khé) s. treizième lettre de l'alphabet et huitième des consonnes; quarante, quarantième.

Խաբ s. tromperie, attrape, duperie, fourbe; — գործել, tromper, duper; ընդ Խաբս, ընդ Խաբ adv. en trompant, en se trompant, par méprise; ի Խաբս անկանել, tomber dans le piège, être trompé; — շղթանց, le charme des lèvres.

Խաբանք, նաց s. tromperie, duperie, supercherie, friponnerie, fourberie, surprise.

Խաբեայ, բէից, Խաբեայ, ից a. s. trompeur, attrapeur, fourbe, chevalier d'industrie, fripon; — իխաղու, tricheur.

Խաբեայութիւն s. tromperie, duperie.

Խաբեբեայ, բեբէի V. Խաբեայ.

Խաբեղայ, ից s. faux moine.

Խաբեմ, եցի va. tromper, duper, abuser, décevoir, attraper; — իխաղի, tricher; — իմ vn. se tromper, s'abuser, être trompé, dupe ou attrapé, se laisser prendre ou attraper par.

Խաբեպատիր, Խաբեական a. trompeur, décevant, frauduleux, faux, illusoire, captieux.

Խաբեութիւն s. tromperie, duperie, attrape; illusion; — իխաղու, tricherie.

Խաբիչ a. trompeur.

Խաբկանք V. Խաբանք.

Խաբու, Խաբուկ, Խաբուսիկ *a.* trompeur, patelin, faux.

Խազ, ից *s.* mus. note; նուագելիզխազ, solfier; նուագումն խազից, solfège.

Խազմ, ից *s.* guerre, combat; querelle, dispute, sédition.

Խազմագործ, Խազմարար, ազ *a.* guerrier, belliqueux; sédition, factieux.

Խազմուզ, մզոյ *s.* moult.

Խաճարեմ, եցի *vn.* détériorer, abimer, gâter, corrompre, détruire, délabrer; chiffonner, froisser.

Խաժ, ից *a.* rude, aspiré; glauque, d'un bleu d'azur, azuré.

Խաժակն *a.* aux yeux d'un bleu vif, qui a les yeux glauques.

Խաժամուժ *a.* populacier; — ou — ամբոխ՝ մարդիկ, la populace, le bas peuple.

Խաժուրիկ, ի *s.* primèrè, primula.

Խալամ, ի *s.* tête, hure ou crâne d'animal.

Խալամովին *adv.* avec la tête, la tête avec.

Խախալեմ, եցի *va.* cribler, tamiser, sasser.

Խախամոք, աջ *s.* cuisinier, chef.

Խախաց, ից *s.* chyle; présure, coagulum.

Խախացեմ, եցի *va.* coaguler, cailler.

Խախացոց, ի *sm.* cailliette, estomac.

Խախուտ *a.* qui n'est pas solide, qui est sans fondement, instable, roulant, frêle; *s.* émigration; — լինել, émigrer.

Խախուալուր *a.* dur, aspiré.

Խախտեմ, եցի *va.* déplacer, remuer ou faire sortir de sa place, détruire, abattre, ruiner; réfuter; — զուկերս, démettre, disloquer, déboîter, luxer.

Խախտումն *s.* déplacement, destruction; — ոսկերաց, dislocation, luxation, désarticulation.

Խաճանեմ, ծի *va.* mordre; piquer; *fig.* piquer, irriter; — զմիմեանս, s'entre-mordre.

Խաճատանք, նաց *s.* morsure.

Խաճատեմ, եցի *va.* mordre, mordre.

Խաճեակ, եկի *s.* petit jabot.

Խաճի, ծոյ *s.* jabot.

Խաճուած, ոյ *s.* morsure.

Խաճումն *s.* action de mordre, morsure.

Խակ, աջ *a.* vert, qui n'est pas mûr; aigre, acerbe; *fig.* dur, cruel, inhumain; inexpérimenté, novice, mal dégrossi, ignorant.

Խակագործ, աջ *a.* sédition, factieux.

Խակագործստահակումին, Խակագործումին *s.* sédition, révolte.

Խակակիմ առնեմ *va.* cueillir des fruits trop verts.

Խակակում *a.* cueilli sans être assez mûr, vert; frais, ré-

cemment fait; — Խւ, huile vierge.

Խակամիտ a. qui n'a pas l'esprit mûr, enfant, sot.

Խակուծիւն sm. défaut de maturité, verdeur, crudité; cruauté; sédition, révolte.

Խահ, ից s. mets; viande.

Խահագործեմ, եցի va. cuisiner, faire la cuisine.

Խահակեր, Խահամոց, Խահարար, աց s. cuisinier, chef.

Խահարան, ի s. cuisine.

Խահարարութիւն s. l'art de cuisiner; mets.

Խահարարոյի sf. cuisinière.

Խահուէ V. Սուրմ.

Խահրեմ, եցի va. brûler, gâter.

Խաղ, ոյ, ուց s. jeu, amusement; niche, tour; plaisanterie, raillerie, mauvais tour, moquerie; chanson, air; — առնել զոք, se jouer de qn., se moquer de lui, le berner; ընդ խաղ, par jeu, en plaisantant, plaisamment, pour rire, pour plaisanter; Թող զխաղդ, plaisanterie à part; — բառից, jeu de mots; — բախտի, jeu de hasard; * — կանչել, chanter un air.

Խաղ, ից s. marécage, marais, flaque, lagune.

Խաղալիկ, լկաց s. joueur, danseur, danseuse; jouet, joujou, bimbélot, babiole; fig. jouet, plastron; — լինել, être, devenir le jouet de; — առնել, faire le jouet de; — եղել բախ-

տին, il fut le jouet de la fortune, la fortune s'est jouée de lui.

Խաղալիք, լեաց sm. jouet, joujou, babiole, bimbélot; bagatelles, colifichets; fig. jouet; anat. article, articulation.

Խաղալիքավաճառ, աց sm. marchand de jouets, bimbélotier.

Խաղախորդ, աց sm. corroyeur, tanneur.

Խաղակատակ լինիմ V. Խեղկատակեմ.

Խաղաղ a. calme, paisible, pacifique, tranquille; — յիտց, esprit reposé; adv. paisiblement, tranquillement, pacifiquement.

Խաղաղական a. V. Խաղ; sm. sacrifice pacifique; — Ովկիանոս, Océan pacifique; — զոհ, victime pacifique.

Խաղաղակեաց a. qui vit en paix.

Խաղաղակոյտ a. entassé paisiblement.

Խաղաղամբոյս a. qui trouble la tranquillité, turbulent, remuant, trouble-fête.

Խաղաղանամ, ացայ vn. être calme, tranquille, paisible, se tranquilliser, se calmer, être ou vivre en paix

Խաղաղապահ a. s. gardien ou conservateur de la paix.

Խաղաղասէր a. qui aime la paix, amateur de la paix, paisible, pacifique.

Խաղաղասիւզ a. paisible, doux.

Խաղաղասիրութիւն *s. m.*
amour de la paix, modération.

Խաղաղարար, *աց a. s.* pa-
cificateur, pacifique.

Խաղաղարարութիւն *s. pa-*
cification.

Խաղաղացուցանեմ, *ուցի va.*
pacifier, calmer.

Խաղաղաւետ *a.* très-calme,
paisible, pacifique.

Խաղաղեմ, *եցի va.* pacifier,
calmer, tranquilliser; cacher,
celer; — *իմ vn.* se tranquilli-
ser, se calmer.

Խաղաղիկ *adv.* paisible-
ment, tranquillement.

Խաղաղութիւն *s. m.* paix;
calme, tranquillité, repos; —
ընդ ձեզ, la paix soit avec
vous; — *առնել*, faire la paix;
— *ք, avec paix*; բաղըր՝ խորին՝
անդորր —, douce, profonde
paix; *երթ ի—*, allez en paix;
մնա՝ մնայք —ք, demeurez en
paix, adieu; *կեալ իխաղա-*
ղութեան, vivre en paix; *առ-*
նել — ընդ ումեք, faire la paix
avec qn.; *accorder la paix à*
qn.; — *ք լինել ընդ ումեք*,
էեզ en paix avec qn.; *վայելել*
իխոր՝ յանվրդով —, jouir
d'une paix profonde; *աղմկել*
զ—, troubler le repos; *մերժել*
զբան —ք, rejeter les paroles
de paix, les voies de conci-
liation.

Խաղամ, *ացի va.* jouer,
s'amuser; sauter, bondir, dan-
ser, folâtrer, tressaillir, trépi-
gner: *fig.* se jouer ou se mo-
quer de, railler, plaisanter;

se mettre en marche, en cam-
pagne, en mouvement, mar-
cher, partir, s'en aller, se
mouvoir, se remuer; se jeter,
s'élancer; sortir, jaillir, cou-
ler; plaisanter; — *բանիւք*
իվերայ ուրուք, apostropher,
invectiver qn.; — *իպատե-*
րազմ, aller au combat; —
պատերազմաւ իվերայ, atta-
quer; *խաղացել իվերայ քո*
Տոգի Տեառն, l'Esprit du Sei-
gneur se saisira de vous; —
տղլյաբար, jouer comme un
enfant; — *զմամք*, se jouer
de qn.; — *զնալ*, se mettre en
marche, marcher, s'avancer;
յառաջ —, s'avancer, aller en
avant.

Խաղաջ *sm.* gargarisme; —
առնել, gargariser.

Խաղապատիմ, *տեցայ vn.*
se jeter, s'attacher tout en
larmes aux genoux de qn.,
prier les larmes aux yeux,
օձատիպ խաղապատեալ, en-
trelacé comme des serpents.

Խաղարան, *աց sm.* lieu de
jeux, théâtre.

Խաղարկութիւն *s.* jeu; re-
présentation.

Խաղաց, *ից a.* coulant, cou-
rant, fluide; *V.* Խաղացք.

Խաղացող, *աց s.* joueur.

Խաղացումն *V.* Խաղացք;
խաղացմունք շնորհաց, l'effu-
sion, l'influence des grâces
divines.

Խաղացուցանեմ, *ուցի va.*
faire marcher, mouvoir, trans-
férer, transporter, emmener;

avancer, pousser; faire couler ou jaillir.

Խաղաքք, ցից sm. cours, courant, flux, effusion; marche, mouvement, progrès.

Խաղաւարտ, ից sm. abcès, clou, bouton, bubon.

Խաղբք, բից s. pièges, embûches.

Խաղխամեայ a. grillé, à jour.

Խաղխամբ, մաց sm. grille, grillage, palissades, barreaux, treillage.

Խաղճմունք, s. anat. glande.

Խաղող, ոյ s. raisin; պտուղ —ոյ, grain de raisin; արիւն —ոյ, vin.

Խաղողաբեր a. qui produit du raisin.

Խաղողենի, նւոյ s. vigne.

Խաղողեփեաց s. staphylin.

Խաղողիկ s. raisin de Corinthe, petit raisin; églantier; anat. lnette.

Խաղտալեզու a. qui a un langage rude, barbare, aspiré.

Խաղտալուր a. dur à entendre, grossier, barbare.

Խամ a. inexpérimenté, novice, ignorant.

Խամուծիւն s. inexpérience, ignorance.

Խամրանամ V. Խամրիմ.

Խամրացուցանեմ, ուցի, Խամրեմ, եցի va. faner, flétrir; dessécher, affaiblir, consumer, détruire, épuiser, éteindre, effacer.

Խամրիմ, բեցայ vn. se faner, se flétrir; se dessécher,

se consumer, se détériorer, dépérir.

Խայծ, ի sm. aiguillon (au propre et au fig.); —բ մտաց՝ խղճի, remords de conscience.

Խայծահար, ի sm. fragon, petit houx.

Խայծեմ, եցի va. piquer, picoter, mordre; aiguillonner; խիղճն խայծէ զնա, il a des remords, il se fait conscience.

Խայծոց, աց s. aiguillon (des insectes).

Խայծոցաւոր, աց a. armé d'un aiguillon.

Խայծուած, ոց, Խայծումնս. piqure, picotement, morsure.

Խայծ, ի s. appât, amorce; tranche, fragment, parcelle, morceau; tache.

Խայծեցուցանեմ, ուցի va. tacheter de noir, mûrir (le raisin).

Խայծիմ, ծեցայ vn. se tacher de noir; commencer à devenir mûr (le raisin).

Խայծոտ a. tacheté de noir, moucheté.

Խայծուած, ոց s. action de se tacher de noir, commencement de la maturité du raisin.

Խայտ, Խայտաբղէտ a. bigarré, tacheté, moucheté, ponctué, de diverses couleurs.

Խայտաբղէտութիւն s. bigarrure.

Խայտալից a. bondissant, folâtre.

Խայտախարիւ a. mêlé de blanc, moucheté, bigarré.

Խայտակն **a.** qui a des yeux doux.

Խայտամ, **ացի vn.** jouer, se jouer, folâtrer, bondir, sauter, trépigner, tressaillir, faire un saut ou des sauts de joie, sauter de joie.

Խայտանք, **նաց s.** trépignement, tressaillement de joie.

Խայտապիսակ **V.** Խայտախարիւ.

Խայտառակ **a.** couvert de confusion, plein de honte, d'ignominie, ignominieux, honteux, infâme; **V.** Խայտառակաբար.

Խայտառակաբար **adv.** ignominieusement, honteusement, d'une manière honteuse.

Խայտառակամահ **adj. adv.** d'une mort ignominieuse.

Խայտառականք **V.** Խայտառակումբին.

Խայտառակեմ, **եցի va.** couvrir de honte, déshonorer, exposer à la risée du public, donner en spectacle; violer, flétrir, déshonorer.

Խայտառակեցուցանեմ **V.** Խայտառակեմ.

Խայտառակումբին **s.** ignominie, honte, infamie, opprobre, déshonneur, turpitude.

Խայտուկ **s.** arlequin.

Խայտուցք **s.** moucheture, tache.

Խայրի, բոյ, բեաց **s.** fruit, produit.

Խան, ից **s.** plateau pour servir, panier, corbeil; khan, hôtellerie.

Խանգար **s.** dérangement, désordre, altération, trouble, dégât; **adj.** gâté, dérangé, brouillé, confus; — առնել, **V.** Խանգարեմ.

Խանգարեմ, **եցի va.** dérange, détruire, troubler, gâter, dénaturer, corrompre, mettre le désordre dans, déconcerter, désajuster, détraquer, démonter, désorganiser; corrompre, pervertir; — զառուղումբին, altérer, détruire, ruiner la santé; — իմ, **vn.** se déranger, se gâter, etc.

Խանգարիչ **s.** celui qui dérange, détruit, corrupteur, désorganisateur; celui qui pervertit, corrupteur.

Խանգարումն **V.** Խանգար **s.**

Խանդ, ից **s.** ceste, fureur poétique, exaltation, enthousiasme; affection, tendresse.

Խանդառնեմ **va.** reprocher.

Խանդազորով լինիմ **vn.** s'attendrir, être touché.

Խանդակամ, Խանդաղակամ **a.** tendre, affectueux, plein de tendresse, affectionné; passionné; attendrissant, touchant; **adv.** affectueusement; tendrement; avec passion; — սիրել, **V.** Սիրեմ; — սէր, tendre amour, tendresse.

Խանդաղատազին, Խանդաղատական **a.** tendre, affectueux, attendrissant.

Խանդաղատանք, նաց **sm.** tendresse, affection; attendrissement; ի Խանդաղատանս ամել, attendrir, toucher;

—նօք, tendrement, affectueusement.

Խանդաղատելի a. touchant, tendre.

Խանդաղատեմ, եցի va. attendrir, émouvoir, toucher; — իմ, vn. s'attendrir, s'émouvoir, se laisser toucher de compassion, avoir de la compassion; supplier, prier avec instance, solliciter; Խանդաղատէր սիրտ նորա, il sentait son cœur tout ému; Խանդաղատեցաւ զնովաւ, il a eu pitié de lui; — ընդ, être touché de.

Խանդաղատուծիւն V. Խանդաղատանք.

Խանդամ, ացի vn. porter envie à, voir d'un œil jaloux, être jaloux de.

Խանդանք, նաց, Խանդուծիւն s. envie, jalousie.

Խանդումանդ V. Մազնիս.

Խանձէփար s. bot. dictame.

Խանձ, ից s. appât, amorce; appas, attrait, charmes; odeur de brûlé; action de brûler; — իւ որսալ, amorcer, affriander, attirer par l'appât; — շահու, l'appât du gain; — փառաց, l'appas de la gloire; — արկանել, allumer, attiser.

Խանձատեմ, եցի va. brûler, enflammer.

Խանձարուր, արրոց sm. lange, maillot, couche; berceau; պատել ի Խանձարուրս, V. Խանձարեմ; արձակել ի Խանձարրոց, démailloter; ուր — ք են նորա, où il naquit; ի Խանձարրոց օս անդստին ի

Խանձարրոց, dès le berceau; — ք քաղաքակրթութեան, le berceau de la civilisation.

Խանձարապատ a. emmaillotté; — լինել, être —.

Խանձարեմ, եցի va. envelopper de langes, emmailloter.

Խանձեմ, եցի va. brûler, allumer; — զպատերազմ, allumer la guerre; — զհուր ապրտամբութեան, attiser le feu de la révolte.

Խանձեցուցանեմ, ուցի va. amorcer, attacher, attirer.

Խանձիմ, ձեցայ vn. se brûler, s'enflammer; fig. s'acharner ou s'attacher à; brûler d'envie, de désir, être épris ou amoureux; — յանառակութիւնս, se livrer à la débauche.

Խանձող, աց s. tison; lave.

Խանձրահամ a. qui a le goût de brûlé.

Խանձրահոտ a. qui sent le brûlé.

Խանուծ, նմից s. boutique.

Խանուծապան, * Խանուծապան, աց s. boutiquier.

Խանչանամ, ացայ vu. s'enfler, se gonfler.

Խանչեմ, եցի vn. braire; grogner.

Խանչիւն sm. braiment; grognement.

Խանչումն s. V. Խանչիւն; gonflement, enflure.

Խանտ V. Գարշ.

Խանտամ V. Խանդամ.

Խանտանք, Խանտաւորութիւն V. Խանդանք.

Խաշ, Ի ս. bot. pouliot; pieds de mouton à la poulette, ragoût de pieds de mouton.

Խաշար a. V. Խոշոր; s. jeune arbre, palis, pieu.

Խաշխաշ V. Մեկոն.

Խաշն, շին, շինք, շանց s. troupeau de moutons, de brebis, les moutons, les brebis, les troupeaux.

Խաշնաբոյժ, Խաշնադարման s. qui nourrit, élève des troupeaux, berger.

Խաշնամահ s. claveau, clavelée, mortalité des moutons.

Խաշնարած, աց, Խաշնարտ, Ից s. berger, pasteur de brebis, pâtre.

Խաշնաւէտ a. plein de troupeaux, abondant en troupeaux.

Խաշնդեղ, ոյ s. rhubarbe.

Խաշոյ, Խաշու V. Արգանակ.

Խաչ, Ի s. croix; crucifix; Ի— Դանել, crucifier; — առնել Դանել, faire le signe de la croix.

Խաչաբարձ s. porte-croix.

Խաչադրոշ s. étendard de la croix, gonfalon.

Խաչական a. de croix.

Խաչակիր, կրաց a. qui porte une croix; bot. crucifère; s. porte-croix; croisé; —ք, la croisade, les croisés.

Խաչակից a. compagnon de croix, crucifié ensemble; — Ինել, V. Խաչակցիմ.

Խաչակնքեմ, եցի va. faire le signe de la croix, se signer.

Խաչակրութիւն s. croisade.

Խաչակրոն a. qui souffre pour l'amour de Jésus-Christ, patient, austère.

Խաչակցիմ, ցեցայ vn. se crucifier ensemble, participer à la passion de Jésus-Christ.

Խաչահան, Խաչահանու, աց s. celui qui crucifie.

Խաչահանութիւն s. cruciflement, crucifixion.

Խաչածել a. qui a la forme d'une croix; adv. en forme de croix; — դնել, mettre en croix.

Խաչամահ սպանանել, crucifier, faire mourir sur la croix.

Խաչանիշ V. Խաչածել; — փայտ, la croix.

Խաչանման a. qui ressemble à une croix.

Խաչանշան V. Խաչածել; s. signe de la croix; — առնել, faire le signe de la croix.

Խաչապաշտ, Ից s. adorateur de la croix, chrétien.

Խաչապէս adv. en forme de croix, en croix; — դնել առ իրեարս զձեռս, croiser ou mettre les bras en croix.

Խաչափայտ, Ի s. le bois de la croix, croix; crucifix; bot. plivoine.

Խաչափառ, Ի s. écrevisse.

Խաչգիւտ s. invention de la sainte croix.

Խաչելեալ a. crucifié.

Խաչելութիւն sm. cruciflement, crucifixion; crucifix.

Խաչեմ, եցի va. crucifier, attacher sur la croix; — Իմ, vn. être crucifié.

Խաչվառ V. Խաչադրոշ .

Խաչվառակիր s. gonfalonier.

Խաչվերաց s. l'exaltation de la croix.

Խաչօրհնէք s. bénédiction de la croix.

Խառան, ի s. carcan, chaîne, lien; — շան, laisse.

Խառանածիգ a. attaché au carcan.

Խառանեմ, եցի va. attacher ou mettre au carcan.

Խառեմ, եցի va. tordre le cou.

Խառն, ից a. mixte, mêlé, mélangé; confus, compliqué, composé; impur, obscène; adv. ensemble, avec, conjointement; s. mélange, mixtion; commerce charnel, coït, copulation; accouplement, rut (des animaux); ի խառնս լինել, être en amour, en chaleur, en rut; ի—ս գալ, s'accoupler, saillir, monter (des animaux); ածել ի—ս, accoupler, croiser.

Խառնաբան V. Խառնախօս.

Խառնազազան հրէշ s. chimère.

Խառնազնաց, ից a. de mauvaise vie, débauché, licenceux, libertin.

Խառնաթան s. m. julienne (potage).

Խառնախուժ V. Խաժամուժ.

Խառնախուց խշտիկք s. vie de prostitution; maison de débauche.

Խառնախօս a. qui parle confusément, confus; qui tient

des propos impurs, obscènes.

Խառնախօսութիւն s. discours confus; obscénité dans les propos, discours obscènes.

Խառնակ, աց a. mêlé, confus, embrouillé, compliqué; impur, obscène.

Խառնակաբան V. Խառնախօս.

Խառնակեաց a. de mauvaise vie, qui mène une vie déréglée, débauché.

Խառնակեմ, եցի va. confondre, mêler, embrouiller, brouiller, barbouiller, compliquer; troubler, mettre du trouble, du désordre, déranger, bouleverser, déconcerter; tripoter, intriguer; — իմ, vn. se mêler, s'embrouiller, se brouiller, se compliquer; avoir commerce avec; fréquenter, se communiquer.

Խառնակեցիկ V. Խառնակեաց.

Խառնակեցութիւն sm. vie déréglée, débauche

Խառնակոխ a. foulé par tout le monde, impur.

Խառնակութիւն s. confusion, mélange, barbouillage, embrouillement, brouillamini, complication; trouble, désordre, embrouille, cohue, chaos, brouille, tripotage, dérangement, dérèglement, embarras; profanation; commerce charnel; astr. conjonction; արգարեւ վայր — է է, c'est un vrai capharnaüm.

Խառնակումն s. confusion,

mélange; commerce, accouplement.

Խառնակրօն, ից a. incrédule, impie; V. Խառնագնաց.

Խառնածայն adv. d'une voix, d'un son confus; a. confus, indistinct; — շշուշ, bruit confus.

Խառնադանն ou Խառնադանշ, ից s. la multitude, la foule, la populace; a. populacier, plébéien, populaire, commun; — ամբոխ, le bas peuple, la lie du peuple, la canaille.

Խառնամաղ կոշտ s. criblure.

Խառնամառն a. mêlé, embrouillé, confus.

Խառնամբոխ adv. avec une foule tumultueuse.

Խառնապատում adv. raconté confusément.

Խառնապարանեմ vn. faire un mauvais usage, abuser de.

Խառնարան, աց s. vase, grande coupe; cratère, bouche de volcan.

Խառնարծակ adv. confusément, pêle-mêle.

Խառնափնդոր adj. embrouillé, brouillé, confus; adv. confusément, en désordre, pêle-mêle.

Խառնափնդորեմ, եցի va. embrouiller, brouiller, mettre en désordre.

Խառնափնդորութիւն sm. confusion, embrouillement, désordre.

Խառնելի s. vase, grande coupe; liqueur, potion, breu-

vage, libation; cratère du volcan; — ք Ծեւոց, les liens du gouvernail; Խառնել — ս, faire des libations.

Խառնեմ, եցի va. mêler, mélanger; confondre, brouiller, compliquer, tripoter; composer, joindre, unir, entremêler, enlacer. entrelacer, combiner; amalgamer; — բարեկամութիւն ընդ ումեք, lier amitié avec qn., contracter son amitié; սէր —, faire l'amour; — զանձն, se mêler ou s'immiscer à, s'ingérer dans ou de, s'entremêler, — իմ, vn. se mêler, se mélanger, s'amalgamer; se mêler, s'immiscer, s'ingérer, s'entremêler; s'engager ou s'enlacer dans; s'engager dans la mêlée, dans un combat, en venir aux mains; s'unir ou se joindre à; prendre part à; avoir commerce avec; contracter amitié, alliance; Խառնեցաւ պատերազմն, la bataille s'engagaa, se livra.

Խառնիխուռն adv. confusément, pêle-mêle, à tort et à travers, en désordre, sans ordre, à la débandade; — են, ils n'ont rien de suivi; — բանք, barbouillage; — խօսել, barbouiller.

Խառնին, նմաց s. spatule.

Խառնինադանն V. Խառնադանն.

Խառնիչ s. celui qui mêle, etc.; spatule.

Խառնխօսութիւն *s.* obscé-
nité dans les propos.

Խառնող *s.* celui qui mêle;
tripotier.

Խառնորդ *V.* Խառնուորդ.

Խառնոց *V.* Խառնելի.

Խառնուած, ոց *s.* mélange,
mixtion; complexion, consti-
tution, tempérament; jointure,
assemblage.

Խառնուածոյ, ից *a.* mêlé,
mélangé, composé.

Խառնութիւն *s.* mixtion,
mélange; combinaison, union.

Խառնումն *V.* Խառնուած.

Խառնուորդ *s.* mélange; tri-
potage; mêlée, engagement,
charge, conflit, combat; union,
réunion; commerce charnel;
confluent.

Խառնք *V.* Խառն *s.*

Խար *s.* foin; fourrage.

Խարաբուզ *s.* doloire.

Խարազան, աց *sm.* fouet,
knout, verges.

Խարազանաբախ լինիմ *vn.*
se donner la discipline, se fla-
geller.

Խարազանաբախութիւն *s.*
flagellation, discipline.

Խարազանեմ, եցի *va.* fouet-
ter, battre de verges.

Խարազն *a.* fait de cilice,
dur, grossier, gros; *s.* cilice,
sac, haire.

Խարազնազգեաց, Խարազ-
նազգեստ *a.* revêtu de cilice,
qui porte une haire; — լինել,
porter des sacs, le cilice.

Խարակ, աց *sm.* rocher,
écueil, roc.

Խարակածել *a.* escarpé.

Խարակածուկն, ձկան *sm.*
goujon.

Խարակեմ, եցի *va.* brûler,
hâler; oindre, tremper.

Խարակիչ *adj.* brûlant,
caustique.

Խարամանի, անւոյ *s.* ser-
pent; diable, le démon.

Խարամ *s.* scorie.

Խարան, աց *sm.* cautère;
cautérisation; vésicatoire.

Խարբ, ից *s.* épée, glaive.

Խարբալ, ի *s.* crible, tamis,
sas; * — է անցունել, passer au
crible.

Խարբալեմ, եցի *va.* cribler,
tamiser, sasser.

Խարբալիչ *s.* cribleur.

Խարբուզ *s.* chamois.

Խարբուխ, բխի *s.* rhume;
* ունենալ, avoir le —; — լինել,
être enrhumé, s'enrhumer;
ծանր՝ Թեթեւ —, gros, léger
rhume.

Խարդախ *V.* նենգաւոր.

Խարդախանք *V.* Խարդա-
խութիւն.

Խարդախեմ *V.* նենգեմ.

Խարդախիչ *V.* նենգիչ.

Խարդախութիւն *V.* նեն-
գութիւն.

Խարդաւանակ լինիմ *va.*
attenter à, tromper; *vn.* cou-
rir risque, être en butte à des
complots, à des attentats.

Խարդաւանեմ, եցի *va.* trom-
per, surprendre; impliquer,
engager, envelopper, précipi-
ter; violer, déflorer.

Խարդաւանութիւն, Խար-

դաւանք *s.* fraude, tromperie, attentat; — կուսի, viol, défloration.

Խարեմ, եցի *va.* cautériser; stigmatiser.

Խարի *s.* la verge, membre viril.

Խարիսխ, ռսխաց *s.* base, fondement, fond; piédestal, socle; ancre; — արկանել, jeter l'ancre; — վերացուցանել՝ ի վեր առնուլ, lever l'ancre, les ancrées; — արկեալ կալ, être à l'ancre, relâcher; — յուսոյ, l'ancre, le fondement de l'espérance; — փրկութեան, ancre de salut.

Խարխալանք, նաց *s.* ébranlement, ruine; *fig.* perversité, égarement.

Խարխալեմ, եցի, Խարխալեմ, եցի *va.* ébranler, faire tomber en ruine, gâter, ruiner, détruire; rouvrir, renouveler; — զվէրս, rouvrir une plaie.

Խարխափ. — առ *ou* ընդ — *adv.* à tâtons, à l'aveuglette; — շրջել՝ գնալ՝ գալ՝ գտանել՝ խնդրել, marcher, aller, venir, trouver, chercher à tâtons.

Խարխափանք, նաց *s.* tâtonnement.

Խարխափեմ, եցի *vn.* tâtonner, aller ou marcher à tâtons; s'agiter, se remuer.

Խարխիմ, Խարխլիմ, եցայ *vn.* s'ébranler, tomber en ruine, se détruire, se gâter.

Խարխուլ *a.* qui n'est pas

solide, qui menace ruine, croulant, sans fondement, caduc.

Խարձ *V.* Շամբ.

Խարշատեմ, եցի *va.* brûler; — իմ *vn.* brûler, se consumer; — ի ծարաւոյ, brûler de soif; — գորովով՝ գթով, brûler d'amour, de tendresse.

Խարշափ *s.* bruit, murmure (des feuilles).

Խարշափեմ, եցի *va.* faire du bruit, murmurer.

Խարշափուն *adj.* bruyant, murmurant.

Խարշեմ, եցի *va.* faire bouillir ou cuire dans un liquide; échauder; brûler, consumer.

Խարոյկ, բուկաց *s.* charbon ardent, feu; bûcher; — արկանել՝ լուցանել՝ վառել, faire, allumer du feu; — մահաճամբոյր, bûcher fatal.

Խարուանք, նաց *s.* malheur, calamité, désastre.

Խարուեալ *a.* malheureux.

Խարուկածին *a.* né, produit du bûcher, ardent.

Խարուկեմ, եցի *va.* brûler.

Խարումն *s.* cautérisation.

Խարսխածեւ *a.* qui a la forme d'une ancre, d'un socle.

Խարսխեմ, եցի *va.* baser, fonder, fixer; — գոյս իւր յիմն, mettre son espérance en; — իմ *vn.* être basé, fixé, fondé, avoir pour fondement.

Խարս *s.* limure.

Խարսած, ոյ *s.* limaille.

Խարսածոյ *a.* limé.

Խարտեաշ, տեշի, Խարտեշ, Ի a. blond.

Խարտեմ, եցի va. limer.

Խարտեշագեղ a. d'un beau blond; — վարսք, cheveux blonds, d'un beau blond.

Խարտեշանամ, ացայ va. blondir, devenir blond.

Խարտիչ s. limeur.

Խարտոց, Ի s. lime.

Խորտոցածուկն, ձկան sm. limande.

Խարտումն s. limure.

Խաւ, ոյ s. couche; pli; — հանածոյից, gisement; Խաւ իխաւ, Խաւ իխաւոյ a. adv. de plusieurs couches, à plusieurs couches.

Խաւար, Ի, աւ s. ténèbres, obscurité; fig. affliction, tristesse; aveuglement; a. ténébreux, obscur; Ի— դառնալ, se couvrir de ténèbres, s'obscurcir; — կալաւ զամենայն երկիր, les ténèbres couvrirent toute la terre; — տգիտութեան, les ténèbres de l'ignorance.

Խաւարաբեր a. qui porte les ténèbres, ténébreux.

Խաւարաբնակ, աց s. qui demeure dans les ténèbres, dans l'obscurité.

Խաւարաբորբ a. ténébreux, noir.

Խաւարագգած a. ténébreux, obscur; — լինել, se couvrir de ténèbres, se noircir; — Խաւիւնուլ, devenir aveugle, s'aveugler.

Խաւարագգեաց, Խաւարա-

գգեստ a. ténébreux, obscur, noir.

Խաւարակեաց V. Խաւարաբնակ.

Խաւարակուլ a. qui engloutit les ténèbres.

Խաւարակուռ a. ténébreux, noir.

Խաւարահալած a. qui chasse les ténèbres.

Խաւարամած a. entouré de ténèbres, ténébreux.

Խաւարային V. Խաւարին.

Խաւարանամ V. Խաւարիմ.

Խաւարասէր a. qui aime les ténèbres, l'obscurité.

Խաւարարգել a. qui est retenu dans les ténèbres; ténébreux, sombre.

Խաւարեմ V. Խաւարեցուցանեմ et Խաւարիմ

Խաւարեցուցանեմ, ուցի va. couvrir de ténèbres, obscurcir, éclipser.

Խաւարիմ, բեցայ vn. se couvrir de ténèbres, s'obscurcir, s'éclipser; Խաւարեցաւարեգակն՝ լուսին, le soleil, la lune s'obscurcit.

Խաւարին a. ténébreux, noir, obscur.

Խաւարծի sm. bourgeon, germe, pousse, tendron.

Խաւարծիլ s. rhubarbe.

Խաւարումն s. obscurcissement; — արեգական՝ լուսնի, éclipse de soleil, de lune.

Խաւարուտ, Խաւարչուտ, Խաւարչտին a. ténébreux, obscur.

Խաւարտ, լից s. légume.

Խաւեակ s. amphore, cruche, pot à l'eau.

* Խաւիժ s. bouillie.

Խաւողախոտ, ոյ s. staphisagire.

Խափ s. surprise, saisie; բնդ Խափս adv. par surprise; Իխափս անկանել, être surpris, saisi, entraîné.

Խափան, աց s. m. empêchement, obstacle, entrave; encombrement; a. oisif, désœuvré; — առնել՝ լինել, faire ou mettre obstacle, empêcher.

Խափանած, ոյ, Խափանածոյ, ի s. désœuvrement, cessation des travaux, empêchement.

Խափանեմ, եցի va. empêcher, mettre obstacle à, susciter des obstacles, entraver, arrêter, embarrasser; étouffer, faire cesser, abroger, abolir, détruire, supprimer; — զհաւնապարհն, encombrer le chemin; — զանցս ուրուք, barrer le chemin de զո.

Խափանիչ s. celui qui fait obstacle, qui empêche.

Խափանուած, ոյ, Խափանութիւն, Խափանումն s. empêchement, obstacle, entrave, embarras; cessation. désuétude, abolition, abolissement; oisiveté, désœuvrement; Իխափանումն գալ՝ անկանել, cesser, tomber en non-usage, en désuétude.

Խափարածայն a. aspiré, dur.

Խափնում, փեայ vn. se fer-

mer; passer, se faner, se gâter; s'aveugler; s'éteindre.

Խափշիկ a. s. moricaud, nègre.

Խափուցանեմ, ուցի va. fermer; aveugler; éteindre; — զհրագ, éteindre la bougie, la lumière; — զհուր, laisser tomber ou éteindre le feu.

Խափուցիչ s. éteignoir.

Խաքան, ի s. kan.

Խբարդեայ s. encensoir.

Խեդ, Խեծ, ից, աց a. louche; Խեծի հայել, regarder de travers, de mauvais œil.

Խեծամ, ացի ou ացայ vn. regarder de mauvais œil, d'un œil jaloux.

Խեծեմ, եցի va. pousser, heurter.

Խեծի V. Խեծ.

Խեծկեմ, եցի va. heurter, frapper; tourmenter; — եղչեւորք, heurter des cornes, donner des coups de corne.

Խեծկիչ a. qui heurte.

Խելագար, աց a. qui a l'esprit de travers, timbré, insensé, frénétique, fou.

Խելագարանք V. Խելագարութիւն.

Խելագարիմ, բեցայ vn. avoir l'esprit dérangé, de travers, avoir un grain de folie.

Խելագարութիւն s. aliénation d'esprit, folie, démence, frénésie.

Խելածափ V. Խելայեղ.

Խելամուտ a. initié, instruit de, qui sait, qui a la connaissance, l'intelligence de; — առ-

նել, initier, instruire, informer, faire comprendre ou considérer; — կացուցանել, faire entendre; — լինել, être initié, s'initier, avoir l'intelligence de, s'apercevoir de, comprendre, saisir, entendre, être convaincu de, remarquer, reconnaître, ressentir, pénétrer; — լինել իմէջ բարւոյ եւ չարի, discerner le bien et le mal; — գտանել, comprendre; — լինել ոգւոյ նորա, entrer dans son esprit, saisir son esprit; — լինել ապագայից, pénétrer dans l'avenir.

Խելամտեմ V. Խելամուտ լինիմ.

Խելամտեցուցանեմ V. Խելամուտ առնեմ.

Խելամտութիւն sm. action de comprendre, intelligence, compréhension, connaissance, science; réflexion, considération; առ քաջ — իրացդ, pour bien comprendre ces choses.

Խելայեղ a. écervelé, tête fêlée, évaporé, hors de lui.

Խելայեղիմ, դեալ vn. avoir l'esprit de travers, la tête à l'envers, être écervelé, avoir la tête dérangée, le timbre fêlé.

Խելաշուրջ a. insensé, fou.

Խելապատակ, աց sm. cer-
velet.

Խելառ V. Խելագար.

Խելացի a. intelligent, sensé, sage.

Խելացնոր, ից a. qui a le délire, frénétique, fou.

Խելացնորեցուցանեմ, ուցի va. donner le délire, faire perdre l'esprit, rendre fou.

Խելացնորիմ, բեցայ vn. avoir le délire, être dans le délire, perdre l'esprit; perdre connaissance, se trouver mal, s'évanouir.

Խելացնորութիւն sm. délire de l'esprit, délire, folie, frénésie.

* Խելացութիւն s. sagesse, prudence.

Խելք, լաց sm. cerveau; esprit, intelligence, sagacité; poupe; tête d'un pont; Խելօջ adv. avec finesse, avec adresse, ingénieusement, adroitement; Իխելաց ելանել, perdre l'esprit, la tête, devenir fou; Խելս Խառնել, tâcher de trouver ou chercher dans son esprit un moyen pour réussir, s'ingénier, s'aviser d'un moyen, user de ruse, d'artifice, trouver un expédient, un moyen; Եայլոյ Խելս լինել, être hors de lui-même, perdre la tête; * — ը կորսնցունել, perdre la tête; * Մէկուն — ը գլուխը բերել, mettre qn. à la raison, au pas; * — ը գլուխը գալ, revenir à soi, à la raison, reprendre ses sens; * — ին է եկեր, — ը Յռուցեր է, il a perdu la tête, il est fou; * գլուխը — չկայ, il est tout distrait; Իխելս նաւին, à la poupe; * — չէ, ce n'est pas sage, ce n'est pas prudent; * — ը բանի մը տալ, se donner à, se passionner pour qch.

Խեխբիմ, բեցայ vn. s'attacher, se lier.

Խեղ, աց a. impotent, estropié, privé d'un membre, mutilé; — ոտամբ, boiteux.

Խեղաձիւր a. courbé, oblique, de travers, contourné, tortu, sinueux, tortueux; fig. pervers, dépravé; — յօժարութիւնք, inclinations perverses.

Խեղաձիւրիմ, բեցայ vn. se courber, devenir tortueux, oblique; fig. se dépraver, se pervertir.

Խեղաձիւրութիւն sm. obliquité, sinuosité, tortuosité, contorsion; fig. perversité.

Խեղանդամ V. Խեղ.

Խեղանք V. Խեղութիւն.

Խեղդ, ից s. corde ou lacet pour étrangler; étranglement, strangulation; — առնել անձին, — արկանել, — ընդ անձն արկանել, ի— գալ, ի— մտաբերել, s'étrangler; — ընդ անձն ուրուք արկանել, passer la corde au cou de qu., l'étrangler.

Խեղդամահ a. étranglé, suffoqué; — առնել, étrangler, suffoquer, étouffer; — լինել, être étranglé, suffoqué, étouffé.

Խեղդան, աց s. corde pour étrangler.

Խեղդեմ, եցի va. étrangler; étouffer, suffoquer; tordre le cou; tourmenter.

Խեղդում s. étranglement, strangulation; étouffement, suffocation.

Խեղեմ, եցի va. estropier, mutiler, paralyser.

Խեղեփ s. partie, moitié.

Խեղկատակ sm. bouffon, mime, farceur, goguenard.

Խեղկատականք V. Խեղկատակութիւն.

Խեղկատակեմ, եցի vn. bouffonner, faire le bouffon, le farceur, goguenarder.

Խեղկատակութիւն s. bouffonnerie, mimerie, farce, arlequinade, pasquinade, goguenarderie.

* Խեղճ V. Թշուառ.

Խեղճ, խղճի, Խեղճիտք s. conscience.

* Խեղճութիւն V. Թշուառութիւն.

Խեղութիւն s. privation de quelque membre, paralysie.

Խեցեալ V. Փոհոկ.

Խենդ, Խենդութիւն V. Յիմար, Յիմարութիւն.

Խենեշանամ, ացայ vn. vivre dans la mollesse, dans les délices, être voluptueux, se plonger dans la débauche, faire la noce.

Խենեշացանեմ, ուցի va. plonger dans la mollesse, énerver, débaucher.

Խենեշութիւն s. mollesse, vie molle et voluptueuse, débauche.

Խենէշ, ից, աց a. voluptueux, débauché, efféminé.

Խենթ, etc. V. Խենդ etc.

Խեշերանք, նաց sm. rebut, épiluchures, restes.

Խեչակ V. Խէչ.

Խեչակեմ, եցի va. échalas-
ser, étager, soutenir, ramener.

Խեչափառ V. Խաչափառ.

Խեչմայր V. Սարփինայ.

Խեռ, ից a. insubordonné,
désobéissant, indocile, rétif,
pervers, rebelle, récalcitrant,
obstiné, taquin.

Խեռեմ, եցի vn. ne pas
obéir, être insubordonné, se
révolter, se rebuter; — զայ-
րազին իվերայ միմեանց, être
acharné les uns contre les au-
tres; — իսանձուց, ne plus
obéir au frein.

Խեռուծիւն s. insubordina-
tion, désobéissance, indocilité,
obstination, esprit de révolte,
opiniâtreté, taquinerie.

Խերեւել V. Լուսայ.

Խեց V. Խեցի, Հեց.

Խեցագործ V. Խեցեգործ.

Խեցակարկառ, Խեցակոյտ
a. construit en briques.

Խեցրեկ a. baragouiné, mal
articulé ou prononcé; — բար-
բառ, baragouin, baragoui-
nage; — բարբառով զբանս
արձակել, baragouiner.

Խեցրեկագոյն a. grossier,
rude, barbare.

Խեցրեկեմ, եցի va. bara-
gouiner; — զգաղղիարէն, ba-
ragouiner ou écorcher le fran-
çais.

Խեցգետի, տոյ, տեաց,
Խեցգետին, տնի s. homard.

Խեցեգործ, աց sm. potier;
faïencier.

Խեցեգործուծիւն s. poterie;
faïencerie.

Խեցեկոյտ վճիռ sm. ostrac-
isme.

Խեցեղէն, դինաց a. fait de
terre cuite, de faïence; s. faïen-
cerie, faïence.

Խեցեմործ, ից sm. coquille,
coquillage, crustacé; coquille,
écaille, enveloppe crustacée;
a. testacé, crustacé.

Խեցեցուցանեմ, ուցի va.
dessécher, rendre tout sec.

Խեցի, եցոյ, եցեաց s. terre
cuite, brique, tuile; faïence;
terriner, écuelle; tesson, têt,
éclat; test, coquille, écaille;
coquille, coquillage; — ք, po-
terie; faïencerie.

Խեփոր s. coquille, test.

Խզեմ, եցի va. arracher,
rompre, couper, déchirer; —
զհերս, arracher les cheveux;
— ներքինիս, châtrer; — իմ
vn. être arraché, se rompre.

Խզումն s. action d'arracher,
de rompre.

Խէծ, Խեծի, Խիծի sm. ob-
stacle, empêchement, embar-
ras; ressentiment, haine; ja-
lousie; conscience, scrupule;
doute, soupçon; crainte; co-
lique; Խեծիւ հայել, regarder
de côté, de mauvaise œil.

Խէժ V. Խիժ.

Խէչ, ից s. échalas, élai, tu-
teur, rame; écrevisse; — դնել
V. Խեչակեմ.

Խծան, աց s. aiguillon; fig.
aiguillon, stimulant; ընդդէմ
— ի աքացել, regimber contre
l'aiguillon.

Խծեմ, եցի va. aiguillonner,

picoter; fourrer, enfoncer; fig. aiguillonner, stimuler; կաշառս —, graisser la patte à qn., le corrompre; — Իմ vn. se fourrer, s'introduire, s'enfoncer.

Խթիչ a. stimulant.

Խժաբանութիւն sm. barbarisme.

Խժաբար adv. d'une manière barbare, en vrai barbare.

Խժական a. de barbare, barbare.

Խժականութիւն s. brutalité, cruauté, inhumanité.

Խժղան; Ի— կալ se buter, s'obstiner, s'opiniâtrer.

Խժղժազոյնս adv. barbarement.

Խժղժութիւն s. barbarie.

Խժղուժ, Ից a. barbare, féroce, sauvage; barbare, grossier.

Խժենի, նոյ s. gommier.

Խիզախ a. hardi, courageux, hautain, précipité.

Խիզախեմ, եցի vn. s'avancer hardiment, s'enhardir, braver, oser, prendre confiance ou courage, se permettre, entreprendre, s'exposer, s'élancer; — Իվտանգս, s'exposer au danger, aller chercher les périls, se précipiter dans le danger; — Իմարտ, se jeter dans la mêlée.

Խիզախեցուցանեմ, ուցի va. enhardir, encourager.

Խիզախութիւն, Խիզախումն sm. hardiesse, courage, confiance, audace.

Խիթ, Խթից, Խթոց s. colique; élançement; écueil.

Խիթամ, ացի vn. se douter, soupçonner, redouter, être inquiet, tenir pour suspect; Խիթայի ընդ կորուստ նորա, je craignais de le perdre.

Խիժ, Խժաց sm. gomme; առածգական —, gomme élastique.

Խիլ s. perquisition, recherche minutieuse, investigation; — արկանել, rechercher minutieusement, fouiller; faire perquisition, une perquisition.

Խիլայ V. Խլայ.

Խիխաւոյ sm. humeur fétide, chose dégoûtante, abomination.

* Խիկար, Ի a. sage, savant; pédant.

Խիղ a. impur, profane.

Խիղբ s. vrille, tendron; — արկանել, se cramponner à, s'attacher à, serrer étroitement, s'entrelacer.

Խիղճ, Խղճի, Իւ s. scrupule; conscience; a. scrupuleux; — մտաց, conscience; Խղճիւ մտաց, consciencieusement, en ou avec conscience; Լեցուցանել զ— մտաց, étouffer ses remords; Կշտամբանք Խղճի մտաց, le reproche de la conscience; յազատութիւն Խղճի մտացն, pour l'acquit de sa conscience; ազատութիւն Խղճի, liberté de conscience; * — ընել, se faire scrupule, conscience de.

Խիճ, Խճից s. gravier.

Խինդ s. joie; առ խնդին, de joie.

Խինճ, Խինճ s. sein; sinuosité, enfoncement, cavité, repli.

* Խիպիլիկ s. fantôme.

Խիստ, խստաց, խստից a. dur, rude, raide; austère, sévère, inflexible; rigoureux, rigide, violent; pénible, difficile; —, խստիւ, durement, rudement, sévèrement, avec sévérité; խստիւ գնալ, mener, traiter sévèrement, brutaliser, brusquer; Խիստ է քեզ, il vous est dur; — բանք, paroles dures, sévères; — կեանք, vie dure, austère; —ս բարբառել՝ խօսել ընդ ումեք, parler durement avec qn., lui dire des duretés.

Խիտ, խտի a. dense, dru, serré, compacte; épais, touffu.

Խիտ առ խիտ, d'une manière serrée, compacte; tout près les uns des autres; fréquent; fréquemment, souvent; — հարուածք, coups redoublés.

Խից s. bouchon, tampon; — արկանել, boucher, tamponner; barrer, empêcher, arrêter.

Խիւս, ի s. bouillie; pulpe.

Խլայ, ից sm. vêtement ou robe d'honneur.

Խլանամ, ացայ vn. devenir sourd.

Խլացուցանեմ, ուցի va. rendre sourd, assourdir; — զլսելիս, étourdir, casser la tête.

Խլացուցիչ a. assourdissant.

Խլեմ, եցի va. arracher, ex-

tirper, déraciner; détruire, démolir, abattre, démanteler, ruiner; — զատամն ուրուք, arracher, extraire une dent à qn.

Խլինք s. mucosité, morve.

Խլիչ s. extirpateur.

Խլիրդն s. méd. cancer.

Խլխեմ, եցի va. tirer; faire semblant de ne pas entendre, négliger, omettre, passer sous silence; chercher des prétextes, prétexter.

Խնոտ a. morveux, muqueux.

Խլութիւն s. surdité.

Խլումն s. arrachement, extirpation, extraction.

Խլուրդ, լրդից, Խլուրդն. լրդան s. taupe.

Խլրդենի, նույ s. pathol. gangrène.

Խլրտամ, Խլրտանամ V. Խլրտիմ.

Խլրտեմ, եցի va. remuer, mouvoir, agiter, donner quelque impulsion.

Խլրտեմ, եցի, Խլրտիմ, եցայ vn. bouger, se remuer, se mouvoir, s'agiter; քուն անուշակ խլրտէր ընդ անդամս նորա, le doux sommeil s'était insinué dans ses membres.

Խլրտումն s. mouvement, agitation.

Խխայմ V. Խղխայմ.

Խխնչեմ, եցի vn. hennir.

Խխնչիւն s. hennissement; V. Խղղուչ.

* Խխում դառնալ՝ լինել V. Ջրաթաթախ լինել.

Խծբիծ, բժայ s. censure, critique; examen, recherche.

Խծբծեմ, եցի va. censurer, critiquer; examiner, rechercher.

* Խծիպ s. piqure (d'étoffe); — ընել, faire une —, piquer.

Խծկեմ, եցի va. bourrer, rembourrer; — զորովայն, se bourrer.

Խծուծ, խծոյ sm. étoupe, filasse, bourre.

* Խծպեմ, եցի va. piquer.

Խծպիմ, պեցայ vn. se rétrécir, se serrer, se tortiller.

Խղատեղի, դւոյ s. lieu de la cabane.

Խղիկ, դկան s. petite cabane, chaumine.

Խղխայթ, ից s. suppuration, pus.

Խղխայթեմ, եցի va. cacher; exciter; — իմ, vn. abcéder, suppurer, aboutir.

Խղխեմ V. Կղկաթեմ.

Խղնադատ լինիմ vn. être jugé par sa conscience, se faire conscience.

Խղնալի V. Եղկելի.

Խղնական a. qui a la conscience d'une chose, coupable.

Խղնահար, աց a. scrupuleux.

Խղնահարութիւն s. grand scrupule.

Խղնամ, ացի vn. se faire conscience, scrupule de qch., s'en abstenir; avoir pitié de, compassion de.

Խղնամիտ a. scrupuleux, méticuleux.

Խղնեմ, եցի vn. se faire conscience, scrupule d'une chose; ոչ ինչ խղնեցի, je me suis cru autorisé de; ոչ ինչ խղնեմ, je ne me fais pas conscience de.

Խղնատանք, նաց s. conscience; * — ընել, se faire conscience, scrupule de; * — չունի, il n'a pas de —; խղնմտանօք, consciencieusement, avec conscience.

Խղնատանքաւոր a. consciencieux; — լինել, être —.

Խղնատութիւն V. Խիղճ.

Խղուրրտիւն s. tintamarre, alarme, rumeur, bruit.

Խղունջն, աց s. escargot.

Խնախառն a. graveleux.

Խնաքար, աց s. grès.

Խնողեմ, եցի va. farcir, remplir, gorger; — զորովայն, se farcir ou s'emplir l'estomac de, s'empiffrer, se gorger.

Խնուղ s. cuis. farce.

Խմբագիր, գրաց s. rédacteur; compilateur; V. Խմբագրութիւն.

Խմբագրապետ, ի s. rédacteur en chef.

Խմբագրեմ, եցի va. compiler, rédiger.

Խմբագրութիւն s. rédaction; compilation.

Խմբակից V. Գնդակից.

Խմբանդրի, դրւոյ s. groupe.

Խմբարան, աց s. assemblée; — եկեղեցւոյ, nef d'église.

Խմբեմ, եցի va. assembler, rassembler, réunir, convoquer; grouper, rallier, attrou-

per; mettre aux mains, aux prises, livrer; célébrer, fêter; — պատերազմ, faire la guerre; — իմ, vn. se rassembler, se réunir; se rallier, s'attrouper; se mêler dans un combat, en venir aux mains; խմբեցալ պատերազմն, la bataille commença, s'engagea.

Խմբովին adv. par troupes, en troupe, en foule.

Խմեմ, եցի va. boire, absorber, s'imbiber.

Խմոր, ոյ, ով sm. levain, ferment.

Խմորեալ a. fait avec du levain, fermenté; s. pain levé, fermenté.

Խմորեմ, եցի va. faire fermenter; — իմ vn. fermenter.

Խմորեցուցիչ a. qui fait fermenter.

Խմորկենի, նույ s. arbousier.

Խմորուկ, րկի s. arboise.

Խմորումն s. fermentation.

Խմորուն V. Խմորեալ.

Խնամ, ոց s. soin, sollicitude, attention; empressement; — ածել՝ ունել՝ տանել, soigner, prendre ou avoir soin de, ménager, s'occuper de, prendre ou témoigner intérêt à; խնամով, avec soin, soigneusement; զամենայն փոյթ եւ զ— ունել զումեքէ, prendre toutes sortes de soin de զն.; տարածել ի վերայ ուրուք զխնամս իւր՝ զգուծ խնամոց, entourer de soins զն., en prendre soin; հաստատեալ ի խնամս չարին, porté à faire le mal.

Խնամագուծ a. tendre, plein de sollicitude.

Խնամած, խնամածու, աց a. soigneux; V. Խնամակալ.

Խնամածութիւն sm. soin, inspection.

Խնամակալ, աց a. qui a soin de; régent; tuteur, curateur; protecteur.

Խնամակալեմ V. Խնամարկեմ.

Խնամակալու a. qui a soin, tutélaire.

Խնամակալութիւն s. soin, attention, sollicitude; tutelle; régence; protection; la Providence.

Խնամապետ, ի s. régent.

Խնամապետութիւն s. régence.

Խնամատար, խնամատարութիւն V. Խնամակալ, խնամակալութիւն.

Խնամարար V. Խնամակալ.

Խնամարկեմ, եցի va. soigner, prendre ou avoir soin de, donner ses soins à, s'occuper avec sollicitude de, protéger.

Խնամարկու V. Խնամակալ.

Խնամարկութիւն V. Խնամակալութիւն.

Խնամեմ V. Խնամարկեմ.

Խնամեխօս, աց s. entremetteur d'un mariage; — լինել, traiter d'un mariage.

Խնամենամ, եցայ vn. s'apparenter, s'allier à ou avec.

Խնամի, ամույ, ամեաց sm. parent, allié; — առնել, apparenter, allier; — լինել, V. Խնամենամ.

Խնամոտ, ազ a. soigneux; plein d'attentions, de sollicitude, charitable.

Խնամութիւն sm. alliance, affinité, parenté; — առնել ընդ, V. Խնամենամ.

Խնայ առնեմ V. Խնայեմ.

Խնայեամ, Խնայեմ, եցի vn. épargner, ménager. traiter avec ménagement; épargner, économiser; refuser; — ի կերակրոյն, épargner sur sa nourriture, prendre sur sa bouche; — ի ժամանակն, économiser le temps.

Խնայեցուցանեմ, ուցի va. faire épargner ou ménager.

Խնայող s. ménager, ménagère, économe.

Խնայութիւն, Խնայումն s. épargne, ménagement; épargne, économie.

Խնդալից a. plein ou comblé de joie, joyeux, enjoué, gai; — adv. joyeusement, gaiement; — լինել, être comblé, pénétré de joie.

Խնդակոթ s. ciguë.

Խնդակից լինիմ vn. se réjouir avec qn., féliciter ou faire des compliments à.

Խնդակցութիւն s. congratulation, félicitation, compliment.

Խնդամ, աջի vn. se réjouir, éprouver de la joie, avoir ou ressentir de la joie, être bien aise, charmé, enchanté ou heureux de; salut (en tête d'une lettre); Խնդա, réjouis-toi! bonjour, je vous souhaite le

bonjour; բազում — ասել, souhaiter le bonjour, dire adieu; — ընդ ումեք, se réjouir avec qn.; Խնդացին յոյժ ուրախութիւն մեծ, ils furent transportés d'une grande, d'une extrême joie.

Խնդամիտ a. joyeux, enjoué, gai, ravi.

Խնդամոլ, ոյ, Խնդամոլի s. ciguë.

Խնդանք V. Խնդութիւն.

Խնդացուցանեմ, ուցի va. réjouir, donner ou causer de la joie.

Խնդրունդ a. inégal, tortueux, plein de bosses; — ք s. aspérités, bosses.

Խնդիր, դրոց s. question; demande, sollicitation; discussion, contestation, controverse; examen; perquisition, recherche, enquête; proposition, thèse; problème; — բայի, régime d'un verbe; — առնել, ի—անկանել՝ արկանել՝ ելանել՝ երթալ, chercher, rechercher, être à la recherche de, faire des recherches, recourir, examiner, faire une enquête; Խոսեցուք զայսր խնդրոյ, causons sur ce chapitre; — մի ունիմ ի քէն, j'ai un service à réclamer de vous; — եղև, il a été question; il s'éleva une discussion; — յուզել, soulever une question, une discussion; — ի մէջ առնուլ, aborder une question, la traiter; — ի միջի կայ, il est question, il s'agit de; ի— լինել ուրուք, être à

la recherche, à la piste de qn.

Խնդուծիւն *s.* joie, réjouissance, enjouement.

Խնդրակ, *աց s.* chercheur; solliciteur; émissaire, commissaire; *V.* Խնամակալու; — *ս* արծակել զկնի ուրուք, faire courir après qn.

Խնդրականք *s.* objet de recherche, sujet de question.

Խնդրեմ, *եցի va.* chercher, rechercher; demander, solliciter, implorer; demander, requérir; demander, questionner; désirer, tâcher; — *զանձն ուրուք*, en vouloir à la vie de qn.; *զշահս անծին եւ եմ —*, n'avoir d'autre vue que son intérêt.

Խնդրուածք, *ծաց, ծոց sm.* demande, sollicitation, prière.

Խնդրութիւն *s.* recherche; demande; — *վրիժուց V.* Վրէժ-խնդրութիւն.

Խնծիղք *s.* transport de joie, ris, jeux folâtres, joie, gaieté.

Խնծղալից *a.* enjoué, gai.

Խնծղամ, *ացի vn.* tressaillir de joie, se réjouir.

Խնծոր *V.* Խնծոր.

Խնկաբեր, *աց a.* qui produit de l'encens; qui porte de l'encens, des parfums.

Խնկալից *a.* plein d'encens.

Խնկախառն *a.* mêlé d'encens.

Խնկածաղիկ, *ղկի s.* sauge.

Խնկածու, *աց a.* odoriférant, aromatique.

Խնկակալ, *աց s.* autel de l'encens; encensoir.

Խնկահոս *a.* parfumé, odoriférant.

Խնկաղաց, *աց s.* moulin à moudre de l'encens; cassolette; parfumeur.

Խնկաման, Խնկանոց, *աց s.* cassolette.

Խնկանուէր *a.* offert comme de l'encens, encensé, ardent.

Խնկարան, *աց s.* cassolette.

Խնկարկեմ, *եցի va.* encenser.

Խնկարկու, *աց s.* thuriféraire; *fig.* encenseur, louangeur.

Խնկարկութիւն *s.* encensement.

Խնկեմ, *եցի va.* encenser, offrir de l'encens; parfumer; offrir; *fig.* encenser, donner de l'encens, de l'encensoir.

Խնկենի, նույ, նեաց *s.* bot. encensier; encens, parfum.

Խնկեփեաց, եցաց *s.* parfumeur.

Խնկիչ *V.* Խնկարկու.

Խնկողկուզիկ *V.* Մարեմ-խոս.

Խնկունի, նույ *s.* romarin.

Խնծոր, ոյ *s.* pomme; pommier.

Խնծորենի, ենույ. Խնծորի, ձորույ *s.* pommier.

Խնծորողի, դույ *s.* cidre.

Խնծոյք *V.* Խնջոյք.

Խնոցի, ցույ *s.* baratte.

Խնոււմ, խցի *va.* boucher, fermer, combler.

Խնչել, *եցի vn.* grogner; * se moucher.

Խնջոյք, ջոյից *sm.* festin,

banquet, régal, grand dîner, grande chère; réjouissance, fête; — յս առնել՝ յօրինել, faire festin ou grande chère, régaler, festiner, donner un régal; — խրախմանաց, festins délicieux; խնջոյս ուրախութեան յարդարել ումեք, faire une fête solennelle à qn.

* Խնտամ V. Ծիծաղիմ.

* Խնտումերես a. qui a l'air gai, joyeux.

* Խշխշամ, ացի vn. être affligé, avoir pitié, être touché, navré.

* Խշխշացնեմ, ուցի va. affliger le cœur, toucher, navrer.

Խշտեակ, եկաց s. couchette, grabat, méchant lit.

Խշտիք, տեաց s. méchant lit, grabat; գիտ, repaire, tanière.

Խշտրեմ, եցի vn. mépriser.

Խոզ, ից, աց sm. cochon, porc; ռալս, rayon de roue, pied ou montant d'une chaise, etc.; — մատակ, truie, coche; — խանջէ՝ բոհբոհէ՝ կնչէ՝ գրդայ՝ կոնչէ, le — grogne.

Խոզակ, աց s. baie, grain; — շերամոյ, cocon.

Խոզակերպ a. semblable à un cochon, de cochon.

Խոզան, աց sm. chaume.

Խոզանակ, աց s. brosse à habit, vergettes; մաքրել — աւ V. Խոզանակեմ.

Խոզանակազործ, աց sm. brossier.

Խոզանակեմ, եցի va. brosser, vergeter.

Խոզանամ, ացայ vn. devenir cochon, changer en cochon.

Խոզանացեալ, Խոզանեալ a. hérissé, dressé comme des chaumes.

Խոզանման V. Խոզակերպ.

Խոզանոց, աց s. étable à cochons.

Խոզանստեւ s. soie de porc.

Խոզատանձ, ից sm. poire sauvage; méd. écrouelles, scrofules.

Խոզարած, աց s. gardeur de pourceaux, porcher.

Խոզեան s. pl. les cochons.

Խոզենի, ենւոյ, ենեաց a. de porc; s. chair de cochon, porc frais.

Խոզերամակ, աց s. troupeau de cochons.

Խոզկաղին s. faine, gland.

Խոզութիւն s. cochonnerie.

Խոզուկ s. porc-épic.

Խոն s. alcyon.

* Խոնեմ, եցի va. enfoncer, faire entrer, introduire; piquer.

Խոնոտեմ, եցի vn. regarder de mauvais œil, de travers.

Խոժոռ a. morne, triste, irrité, fâché, dur, refragné, menaçant, sévère, hagard, hideux, rébarbatif, de travers; gros, grossier; — դեմք, regard de travers, mine, visage austère; — աչք, yeux austères, sombres; — ականարկել յոք, jeter sur qn. un regard terrible, lancer des regards de colère; — հայել, faire la mine

à qu., rechigner, regarder de travers, promener un œil hargard.

Խոժոռազեղ a. laid, difforme.

Խոժոռաղէմ, դիմաց a. qui a le visage, l'air dur, qui a un visage triste et refrogné, d'un visage sévère; — ցնորք, spectres horribles.

Խոժոռահայեաց a. qui a un regard hargard.

Խոժոռեցուցանեմ, ուցի va. irriter, fâcher, aigrir; — զդէմս, contracter ou froncer les traits du visage, faire mine, prendre un air austère.

Խոժոռիմ, ռեցայ vn. se refrogner, rechigner, prendre un air refrogné, froncer les sourcils, avoir l'air maussade, être maussade, d'une humeur sombre, bouder, se piquer, se fâcher, aigrir; Խոժոռեցան նմա, ils s'irritèrent contre lui; Խոժոռին երկինք, le ciel se couvre de sombres nuages.

Խոժոռուծին s. air triste et refrogné, air chagrin ou maussade, mauvaise humeur, refrognement, bouderie, mine, ressentiment.

Խոլեմ, եցի va. chasser, disperser.

Խոլոր V. Խոժոռ.

Խոլորձ, լրձան s. bot. orchis, salep.

Խոլտմք, մաց s. ravin, ravine; vallon ombragé, forêt.

Խոլտմածթգք sm. vallons ombragés.

Խոխոց, ից. Խոխոցանք, նաց s. murmure, bruit; — վտակի, — d'un ruisseau.

Խոխոցեմ, եցի vn. murmurer.

Խոխոցին V. Խոխոցանք.

Խոկ s. pensée; — ի միտս կայր նորա, il avait le dessein.

Խոկամ, ացի vn. penser, réfléchir, méditer, se recueillir.

Խոկումն sm. pensée, réflexion, méditation, recueillement.

Խոխ, ից s. mets.

Խոհագործեմ V. Խոհակերեմ.

Խոհական, աց a. prudent, sage, raisonnable, sensé, discret, circonspect; — այր, un homme raisonnable.

Խոհականաբար adv. prudemment, sagement.

Խոհականութիւն sm. prudence, sagesse, discrétion, circonspection, le bon sens.

Խոհակեր, աց s. cuisinier.

Խոհակերեմ, եցի vn. cuisiner, faire la cuisine.

Խոհակերոց, աց s. cuisine; անօթք —ի, batterie de cuisine.

Խոհակերութիւն s. l'art de la cuisine, cuisine.

Խոհակերուհի V. Խոհարարուհի.

Խոհանոց V. Խոհակերոց.

Խոհավաճառ, աց s. traiteur.

Խոհարար, աց s. cuisinier, chef.

Խոհարարեմ, եցի va. préparer à manger, cuisiner.

Խոհարարուհի sf. cuisinière; բաջ —, cordon bleu.

Խոհեակ, եկի s. garçon ou fille de cuisine.

Խոհեմ, Խոհեմաբար, Խոհեմութիւն V. Խոհական, etc.

Խոհեմազարդ a. prudent.

Խոհեմամիտ V. Խոհական.

Խոհեմանամ, ացայ vn. devenir ou être prudent, sage.

Խոհեր s. ordure, immondice, boue, fange; — բ պղծութեանց, les impuretés.

Խոհերական a. sale, impur, fangeux; — ձեռք, mains impures; — բանք, propos orduriers, infamies.

Խողխողեմ, եցի va. égorger, tuer, massacrer.

Խողխողումն s. action d'égorger, de tuer.

Խողխոջանիմ V. Խոխոջեմ.

Խողխոջանք V. Խոխոջանք.

Խողխոջեմ V. Խոխոջեմ.

Խողովակ, աց sm. tuyau, tube, conduit.

Խոճկոր, Խոճկորակ, աց s. goret, petit cochon, jeune porc, cochon de lait.

Խոյ, ոց s. bœlier; cabestan; art mil. bœlier; astr. bœlier; ջրաբաշխական —, bœlier hydraulique,

Խոյակ, աց s. chapiteau.

Խոյանամ, ացայ vn. fondre ou tomber sur, s'élancer sur, se lancer, se jeter, se précipiter, s'abattre sur.

Խոյզ, խուզից s. recherche,

examen; — եւ խնդիր, recherche, perquisition; — արկանեւ, ի— եւ իխնդիր արկանեւ, ի— եւ իխնդիր լինեւ, — եւ խնդիր առնեւ, examiner, rechercher, faire des recherches, des perquisitions, une enquête, s'informer de; — եւ խնդիր առնել ումք, être à la recherche, à la piste de qn.

Խոյծ, խժի s. zool. gavial.

Խոյլ, խուլից s. scrofules, tumeur scrofuleuse; — պարանոցի, goître.

Խոյս sm. fuite; — տալ, prendre la fuite, s'enfuir, décamper, lâcher pied, s'échapper, se sauver, montrer les talons, s'évader, dénicher, plier bagage; éviter, fuir.

Խոյր, խուրի s. tiare, bandeau, diadème; turban.

Խոյրագործ V. Խոյրարար.

Խոյրադիր a. qui met une tiare.

Խոյրարար, աց s. fabricant de tiare; chapelier.

Խոյօղ, աց s. crot, crochet.

Խոնարհ, աց a. bas; humble; bas, vil; faible; — սրտիւ, humble de cœur; ի—, prép. adv. en bas; de haut en bas; au bas; dessous, au-dessous; աչք ի—, les yeux baissés; ի վեր եւ ի—, sans cesse; — առնել, humilier; — լինել, être humble, s'humilier.

Խոնարհաբար adv. humblement.

Խոնարհագոյն a. adv. plus bas.

Խոնարհակողմն sm. le côté bas.

Խոնարհահակ a. qui penche en bas.

Խոնարհամիտ a. humble, modeste.

Խոնարհամտութիւն s. humilité, modestie.

Խոնարհեմ V. Խոնարհեցուցանեմ; — զբայս, conjuguer les verbes.

Խոնարհեցուցանեմ, ուցի va. abaisser, rabaisser, baisser; incliner; humilier; — զամբարտաւանութիւն ուրուք, rabaisser, abattre ou abaisser l'orgueil de qn.; Աստուած Խոնարհեցուցանէ զամբարտաւանս, Dieu abaisse les superbes; — զանձն առ, se rendre condescendant pour, condescendra; — զգլուխ, incliner la tête.

Խոնարհիմ, հեցայ vn. s'abaisser, descendre, s'incliner, pencher; s'humilier; céder, baisser pavillon; décliner; gram. se conjuguer; Ի— աւուր, sur le déclin du jour; — յամբարտաւանութենէ, perdre sa fierté; յերկիր —, se prosterner; — առաջի Աստուծոյ, s'incliner devant Dieu.

Խոնարհութիւն s. humilité; abaissement; humiliation.

Խոնարհութիւն s. abaissement; humiliation; déclin; gram. conjugaison.

Խոնաւ, աց a. humide, moite.

Խոնաւալից a. plein d'humidité, très-humide.

Խոնաւական a. humide.

Խոնաւայոյզք, յուզից s. m. humidité, temps humide.

Խոնաւանամ, ացայ vn. devenir humide, s'humecter.

Խոնաւաչափ, Ի s. hygromètre.

Խոնաւաչափական a. hygrométrique.

Խոնաւաչափութիւն s. hygrométrie.

Խոնաւեմ, եցի, Խոնաւեցուցանեմ, ուցի va. humecter, rendre humide.

Խոնաւութիւն s. humidité, moiteur.

Խոնաւուտ V. Խոնաւ.

Խոնճան, ունք s. cordon à coulisse passant par la ceinture des caleçons pour les serrer.

Խոնջ. Ի—, adv. au-dessous.

Խոնջ a. las, fatigué.

Խոնջան V. Խոնճան.

Խոնջանք V. Խոնջութիւն.

Խոնջեցուցանեմ, ուցի va. lasser, fatiguer, briser.

Խոնջիմ, ջեցայ vn. se lasser, se fatiguer, se donner de la fatigue.

Խոնջութիւն s. lassitude, fatigue.

Խոշոտ s. foin.

Խոշոր, ից a. rude, âpre, raboteux, dur; gros, grossier, rustique, commun; grossier, impoli; scabreux, difficile, pénible; grossier, rude, désagréable, barbare; peint. aigre; — գոյնք, couleurs aigres.

Խոշորաբարք s. grossièreté.

Խոշորագեղ a. difforme, laid.

Խոշորագոյնս adv. grossièrement.

Խոշորացոյց V. Մանրացոյց.

* Խոշորնամ, բցայ vn. devenir gros, grossir, grandir.

Խոշորութիւն s. grossièreté, rudesse, dureté; grosseur.

* Խոշորցնեմ, ուցի va. grossir, agrandir.

Խոշտամ, Խոշտանամ V. Կաղամ.

Խոշտանգանք, նաց s. torture, supplice, châtement, tourment.

Խոշտանգեմ, եցի va. torturer, faire vivement souffrir, châtier, battre.

Խոչ, ից s. obstacle, empêchement, entrave, accroc, embarras; les épines du hérisson; ահա — անկոխելի, voilà un obstacle insurmontable; — խափանարար, grand obstacle, impossibilité, digue; տապալել զամենայն զխոչ եւ զխուծ, surmonter les plus grands obstacles; — լինել, être, mettre obstacle à, empêcher.

Խոչընդակն V. Խոչ.

Խոչընդոտն, Խոչոտն s. m. croc-en-jambe, obstacle, entrave, empêchement, embarras; — լինել, être obstacle, empêcher, entraver, mettre des entraves.

Խոպան, ի a. en friche, inculte; s. friche, désert.

Խոպանանամ, ացայ vn. être en friche, être inculte, devenir désert.

Խոպանացուցանեմ, ուցի,

Խոպանեմ, եցի va. laisser en friche, dans un entier abandon, rendre désert.

Խոպոպ V. Խոպոպիք.

Խոպոպեմ, եցի va. friser, boucler, frisotter; — իմ vn. se friser, se boucler.

Խոպոպի a. frisé, bouclé; — ք, s. frisure, cheveux frisés, boucles; — առնել, friser.

Խոռ ou Խոռն s. ive, ivette.

Խոռապետ, աց s. maître du palais.

Խոռեմ, եցի va. creuser.

Խոռոչ, աց s. creux, excavation, cavité.

Խոռոչանամ, ացայ. Խոռոչիմ, չեցայ vp. se creuser.

Խոստաբանութիւն sm. promesse.

Խոստանամ, ացայ vn. promettre, donner parole, s'engager.

Խոստովան առնիմ՝ լինիմ vn. confesser, avouer, reconnaître; se confesser, aller à confesse; — լինել գյանցանս, avouer sa faute; — լինել զմեղս իւր, confesser ses péchés, se confesser.

Խոստովանադուստր, դուստր sf. celle qui se confesse, pénitente.

Խոստովանափայր, փոր sm. confesseur, directeur de conscience.

* Խոստովանաք s. confession; — ի երթալ, aller à confesse.

Խոստովանարան, աց sm. confessionnal.

Խոստովանաթոյր, քեռ V.
Խոստովանադուստր.

Խոստովանեմ V. Խոստովա-
նիմ.

Խոստովանեցուցանեմ, ուցի
va. confesser, entendre la con-
fession.

Խոստովանիմ, եցայ vn.
confesser, avouer, reconnaître;
professer, croire; se confesser,
aller à confesse, faire sa con-
fession; պարտ է —, il faut
avouer; — զմեղս, confesser
ou accuser ses péchés; — զյան-
ցանս, avouer ses fautes, faire
l'aveu de ses fautes; զպար-
տութիւն —, s'avouer vaincu,
baisser la lance.

Խոստովանող, աջ s. confes-
seur de la foi.

Խոստովանորդի, դւոց sm.
celui qui se confesse, pénitent.

Խոստովանութիւն sm. con-
fession, aveu; confession (des
péchés); երթալ ի—, aller à
confesse.

Խոստով s. colique; — լի-
նել, confesser, avouer; — ունել,
avoir la colique.

Խոստովմ s. promesse, pa-
role, engagement; պահել զ—,
կալ իխոստման, tenir ou gar-
der sa parole, sa promesse;
չպահել զ—, չկալ իխոստմանն,
ne pas tenir sa promesse,
manquer à sa parole, manquer
de parole; — տալ, donner sa
parole, promettre; սնոտի խոս-
տրմունք, promesses en l'air,
eau bénite de cour: սնոտի
խոստմամբ զարարել, amuser

ou bercer par de vaines pro-
messes; մեծամեծ խոստմունս
առնել, promettre monts et
mervilles.

Խոտ, ոց s. herbe, herbage;
pâture, pâturage; չոր —, foin,
fourrage.

Խոտաբեր a. qui porte ou
produit de l'herbe, du four-
rage.

Խոտաբուս a. nourri d'her-
bage; d'herbe, d'herbage.

Խոտագէտ sm. herboriste,
celui qui connaît les herbes.

Խոտալից a. plein d'herbes,
de foin, herbeux.

Խոտակեր, աջ a. qui mange
de l'herbe, herbivore.

Խոտահամբար, ոյ s. m. tas
d'herbe, amas de foin.

Խոտաճարակ, աջ a. qui
mange de l'herbe, herbivore;
qui pâture; — լինել՝ շրջել,
manger de l'herbe, pâturer.

Խոտան, աջ a. rejeté, mis
au rebut, abject, vil, mauvais,
méprisable, banal; — առնել,
rejeter, réprouver; խոտանալ,
honteusement; avec excès.

Խոտավաճառ s. herboriste,
celui qui vend des herbes.

Խոտաւէտ adj. herbeux,
horbu.

Խոտաքաղ s. herboriseur;
— լինել, herboriser.

Խոտեղէն, դինաց a. d'herbe;
s. herbage, légumes.

Խոտեմ, եցի va. rejeter, re-
pousser par mépris, mépriser,
déprécier, dépriser, dédaigner;
— իմ vn. être rejeté, méprisé.

Խոտոր adj. oblique; détourné, égaré, erroné.

Խոտորաչափ, ու. s. déclinateur.

Խոտորեմ, եղի. **Խոտորեցուցանեմ**, ուցի va. détourner, donner une autre direction, dérouter, égarer, dévoyer; fig. égarer, induire en erreur, ramener à d'autres sentiments; — **զսիրտ**, pervertir, dépraver le cœur.

Խոտորեցուցիչ s. celui qui détourne, pervertit ou égare.

Խոտորիմ, ընցայ vn. se détourner, dévier, s'écarter, s'égarer, se dévoyer, se fourvoyer; fig. s'égarer, se pervertir, se laisser aller; éviter, s'éloigner; — **իչարէ**, se détourner du mal.

Խոտորնակ, աց a. oblique, transversal; — ou —u adv. obliquement, de travers.

Խոտորնակի adv. obliquement, de travers, transversalement.

Խոտորնակիմ, ակեալ vn. se détourner, s'égarer, dévoyer.

Խոտորութիւն, **Խոտորումն** s. obliquité, inclinaison, déviation, diversion, écart; fig. égarement, dépravation.

Խոտորց, **տցաց** s. jarret; articulation.

Խոր, ոց a. profond; fig. profond, difficile à pénétrer; profond, grand, extrême; **ի**—adv. profondément; **à** fond; grièvement; **ի**—**խոցել**, percer jusqu'au fond du cœur, blesser

ou piquer au vif, au cœur, navrer; **ի**—**խոցիլ**, être blessé au vif, au cœur, être touché ou piqué au vif de qch.; **խաղացո իխորն**, avancer en pleine mer; **ի**—**մմերան**, au cœur de l'hiver; **ի**—**ամարան**, au fort de l'été; — **իբուն լինել**, dormir profondément; **պեղել ի**—, creuser profondément; — **գիշեր՝ տգիտութիւն՝ վէրք**, nuit, ignorance, blessure profonde.

Խորք, ըոց s. abîme, gouffre; fond, profondeur, cavité; — **ճովու**, haute ou pleine mer; **իխորս**, au large; **իխորս անտառին**, dans le fond du bois; **իխորս քարայրին**, au fond de la grotte; **բանք նորա իխորս սրտի իմոյ ազդեցին**, ses paroles percèrent mon cœur; **իխորոց սրտէ**, du fond du cœur; — **խորհրդոց Աստուծոյ**, les profondeurs des conseils de Dieu.

Խորաբանութիւն s. discours profond.

Խորագէտ a. d'un esprit profond; profond, prudent, sage; fin, rusé, habile, fourbe, artificieux, sournois; — **քաղաքավարութիւն**, profonde politique.

Խորագիտութիւն sm. prudence, sagesse; finesse, ruse, fourberie.

Խորագոյնս adv. **à** fond, profondément.

Խորագլուխ a. profond, fin; — **ցաւ**, doubleur profonde.

Խորազնին a. qui observe

minutieusement ; — Խուզարկու, grand observateur.

Խորրազննութիւն s. observation profonde, minutieuse.

Խորախորհուրդ a. qui réfléchit profondément, profond, mystérieux.

Խորախօս a. qui parle un langage profond ; d'un langage profond, obscur ; baragouineur, qui parle, prononce mal.

Խորակն a. qui a des yeux creux, renfoncés.

Խորածոր, ոց s. profond ou creux vallon ; a. qui a de profondes vallées ; — հովիտ, vallée profonde.

Խորամանկ, աց a. rusé, fin, astucieux, fourbe, madré, matois, malin, roué ; — կեղծաւորութիւն, profonde assimilation.

Խորամանկեմ, եցի. Խորամանկիմ, կեցայ vn. user de ruse, faire une fourberie, des fourberies, machiner, séduire, tromper, tramer.

Խորամանկութիւն s. ruse, finesse, artifice, astuce, menée, fourberie, rouerie, matoiserie.

Խորամէջ, Խորամիջոց a. qui est creux au milieu, concave.

Խորամուխ a. perçant, profond ; — լինել, pénétrer, approfondir, s'enfoncer ; — ինքըս խաղալ, entrer trop avant dans, s'enfoncer ; — լինել իցաւս, s'abîmer, se plonger dans sa douleur ; — խոց, profonde blessure ; — դրոշմել,

faire une profonde impression, inculquer.

Խորամուտ V. Խորամուխ.

Խորայատակ a. dont le fond est profond ; — գետ, fleuve profond.

Խորայոյզ a. qui cherche le fond, qui approfondit ; — լինել, approfondir.

Խորան, աց s. tente, pavillon : la voûte du ciel, pavillon bleuâtre ; autel ; * գոգնոց — ի, devant d'autel ; աւագ —, maître-autel ; — վկայութեան, le tabernacle du témoignage, le tabernacle ; — հարկանել, dresser une tente.

Խորանակար, աց s. qui coud, qui fait des tentes.

Խորանակից a. celui qui demeure sous la même tente.

Խորանածել a. qui est en forme d'une tente, d'un pavillon.

Խորանամ, ացայ vn. devenir profond, se creuser, s'enfoncer.

Խորանայար a. qui dresse une tente.

Խորանայարկ a. dressé ou construit en forme d'une tente.

Խորանանման a. qui ressemble à une tente, à un pavillon.

Խորանաշէն, չ. Խորանայարկ.

Խորանապահ, աց s. garde des tentes.

Խորանարդ a. qui a la forme d'une tente, voûté ; cubique ; s. cube ; — երկնից, la voûte

du ciel; — արմատ, racine cubique.

Խորանարդեմ, եցի va. cuber.

Խորանաւոր, աց a. celui qui demeure sous la tente.

Խորանափեղկ, ից s. fermeture d'une tente.

Խորաչափ, ի s. sonde, bathomètre.

Խորաչափեմ, եցի va. sonder.

Խորաչափութիւն s. sondage, bathométrie.

Խորաշուրճն a. qui a de grosses lèvres; qui parle, prononce mal.

Խորաջուր a. qui a beaucoup d'eau, très-profond.

Խորասոյգ, սուզի a. enfoncé, plongé; — աչք, yeux creux, enfoncés; — իցաւ, abîmé, plongé dans sa douleur; — իմախիծա մտաց, replongé dans un abîme de remords; — առնել, plonger, submerger, couler bas; — լինել, plonger au fond, s'enfoncer, se plonger.

Խորասուզեմ, Խորասուզիմ V. Խորասոյգ առնեմ լինիմ.

Խորաբմատ a. qui a de profondes racines; — հաստատիլ՝ կանդաղիլ, jeter de profondes racines, prendre de solides racines.

Խորացուցանեմ, ուցի va. rendre profond, approfondir, enfoncer.

Խորափիտ sm. fosse, fossé, caverne.

Խորափոր a. creusé profondément, très-profond.

Խորաքանդակ a. gravé profondément; — փորագրութիւն, gravure en creux.

Խորաքնին a. profond, difficile à examiner; qui examine profondément.

Խորգ, ոց s. sac de pénitent, cilice, haire; ապաշխարել — ուլ, faire pénitence dans le cilice.

Խորգահանդերձ adj. vêtu d'un sac, d'un cilice.

Խորդ, ոց, ուց s. zool. grue.

Խորդամ, ացի vn. ronfler, râler.

Խորդածուկն, ձկան s. brochet.

Խորդացող s. ronfleur.

Խորդեան s. pl. les grues.

Խորդիւն, Խորդումն s. ronflement, râle, râlement.

Խորեմ, եցի va. rendre profond, creuser, approfondir; détourner, détourner à son profit, dérober, soustraire, commettre des concussions.

Խորմ, ոց a. beau-fils né d'un premier mariage; bâtard, naturel, illégitime; abâtardi, faux, altéré; s. zool. grue.

Խորմանամ, ացայ vn. s'abâtardir, dégénérer.

Խորմացուցանեմ, ուցի va. abâtardir, dénaturer, altérer.

Խորմութիւն s. bâtardise, abâtardissement.

Խորիմաց a. qui a un sens profond, profond, impénétrable.

Խորին a. profond; fig. profond, difficile à pénétrer; pro

fond, grand, extrême; — ալա-
նդիք, yeux creux.

Խորիչ s. concussionnaire.

Խորիսխ, բսխոյ s. rayon de
miel, gaufre, gâteau de miel;
gâteau; — ձեղու, rayon de
miel.

Խորիւ, ի s. dépouille (d'un
serpent, des insectes); dé-
pouille, peau (d'une bête fé-
roce); — խոզի, couenne.

Խորխանամ, ացայ vn. deve-
nir comme la dépouille d'une
bête féroce.

Խորխոլիմ, լեցայ vn. s'ébou-
ler, s'affaisser.

Խորխոլումն s. éboulement,
affaissement.

Խորխորատ, ից s. gouffre,
abîme; creux, fossé.

Խորհ V. Խոհ.

Խորհիմ, հեցայ va. penser,
réfléchir, songer, méditer, rai-
sonner; déterminer, concerter,
convenir de qch., s'aviser, con-
sidérer; — խնտիս, penser à
des futilités, former de vains
desseins; յայն խորհէր հանա-
պազ, il ne songeait qu'à cela;
խորհէի սովորեցուցանել զքեզ,
mon dessein était de vous ha-
bituer; խորհիմ ձեկնել վաղիւ,
je pense, je compte, je me
propose partir demain; իխոր-
հելն անգամ սուկամ, je fris-
sonne rien que d'y penser; —
ընդ ումեք իհնարս, concerter
avec qu. les moyens de; խոր-
հէին ընդ յիմեանս, ils pen-
saient en eux-mêmes.

Խորհուրդ, հրդեան, հրդեց

s. pensée; pensée, dessein, idée,
projet, intention; délibération,
résolution, parti, conférence,
conseil; avis, conseil; mystère,
secret; symbole; sacrement;
— առնել իմէջ առնուլ՝ ոռնել,
délibérer, considérer, réflé-
chir, conférer, prendre la réso-
lution, une détermination ou
un parti, se décider à, déci-
der, arrêter, résoudre, prendre
conseil, tenir conférence, en-
trer en conférence avec, con-
cevoir ou former le projet de,
se déterminer, se proposer; —
տալ, donner conseil, conseil-
ler; շրջել իխորհրդոց, changer
d'avis; շրջել զոք իխորհրդոց,
faire changer qu. d'avis, dé-
conseiller, dissuader; — հար-
ցանել, demander conseil ou
avis à qu., le consulter; խոր-
հրդեան դպիր, secrétaire;
խորհրդով, de propos déli-
béré, à dessein, exprès; իմի
— յիաքանել, unir dans la
même pensée; — իմիտս իմ
անկաւ, j'ai eu l'idée, la pen-
sée de, l'idée m'est venue; —
կալաւ, il conçut le dessein;
— չար, conseil pervers; — ի
մտի եդի գիտել, j'ai conçu la
pensée de savoir; յինչդեռ
յայսմ խորհրդի էր, au milieu
de ces pensées; — իմիտս եղեւ
նոցա, ils ont eu l'idée, ils ont
formé le dessein, ils ont pensé
de; զյանգուզն զայն խորհե-
ցաւ —, il conçut le hardi
dessein de; — արարի ընդ
յիտս իմ, je consultai en moi-

même; փրկական —, le saint sacrement de l'Eucharistie.

Խորհրդաբար adv. mystérieusement; confidentiellement.

Խորհրդազգած a. initié aux mystères, initié, adepte; — առնել, initier aux mystères, initier; — լինել, être initié aux mystères, s'initier.

Խորհրդազգածութիւն sm. initiation.

Խորհրդածեմ, եցի vn. réfléchir, faire réflexion, des réflexions, considérer, méditer, penser, raisonner.

Խորհրդածու, աջ a. s. celui qui pense, qui réfléchit; conseiller; initié; le célébrant.

Խորհրդածութիւն sm. réflexion, considération, méditation, pensée.

Խորհրդակալ, աջ a. s. confident.

Խորհրդական, աջ s. a. conseiller; mystérieux, mystique; emblématique; raisonnable, prudent.

Խորհրդականութիւն s. conseil, délibération; sagesse, prudence; mystère.

Խորհրդակատար, աջ a. qui exécute les conseils, les mystères.

Խորհրդակիր adj. mystérieux.

Խորհրդակից s. conseiller, confident.

Խորհրդակորոյս adj. sans conseils, qui a perdu la tête, insensé.

Խորհրդակցիմ, ցեցայ vn. consulter, demander conseil à, prendre conseil de, conférer ou délibérer ensemble, se consulter.

Խորհրդակցութիւն s. consultation, conseil, conférence, délibération; confidence.

Խորհրդանոց V. Խորհրդարան.

Խորհրդապահ a. qui garde un secret, discret.

Խորհրդապահութիւն s. habitude de ne jamais dire son secret, discrétion.

Խորհրդատեօր, ի s. missel.

Խորհրդատօնք, նից s. mystères; orgies, fêtes de Bacchus.

Խորհրդարան, աջ s. conseil, assemblée, chambre.

Խորհրդաւոր, աջ a. mystérieux, mystique; emblématique; — նշան՝ պատկեր, emblème.

Խորձուիլ V. Լօշտակ.

Խորձունձ s. garniture, serviette pour se garnir, linge.

Խորշ, ից s. angle, coin; niche; pli, repli, ride; compartiment, case; haie; imp. cassetin; ի—մի, dans un coin; — առնուն առաքատսք, les voiles se gonflent, enflent; — զխորշիւ իջանել, se froncer, faire des plis, se plisser; խորշս խորշս գործել, froncer, plisser, faire des plis; —ս արկանել յայտս, rider les joues, le visage.

Խորշակ, աջ s. hâle, chaud;

vent brûlant et malsain ; — լինի, il fait chaud ; — ժանտ, souffle empesté du Midi.

Խորշակահար a. hâlé, gâté ou endommagé par une chaleur excessive ou par un vent brûlant ; — առնել, hâler ; — լինել, se hâler.

Խորշակահարումին s. coup de soleil.

Խորշակառ լինիմ vn. se hâler.

Խորշանկեալ a. ridé ; plissé.

Խորշանք, նաց s. aversion.

Խորշաւոր a. cellulaire.

Խորշաքաղ առնեմ՝ ժողովեմ va. plisser, retrousser.

Խորշեղէն adj. ondoyant, ondulé.

Խորշեցուցանեմ, ուցի va. faire éviter, éloigner.

Խորշիմ, շեցայ vn. éprouver de l'aversion, de la répugnance, prendre en aversion, répugner ; éviter, se donner de garde, fuir, chercher à échapper à, s'éloigner ; avoir honte, des égards ; — յույնքէ, prendre qn. en grippe, l'éviter.

Խորշին s. bruit, murmure.

Խորշխորշան s. pli.

Խորշովերես a. qui a le visage ridé, ratatiné.

Խորշովիմ, եցայ vn. se rider, avoir des rides, se ratatiner, être ridé ; — հանդերձից, faire des plis, faire la grimace.

Խորշումն s. aversion, répugnance ; retenue, honte, égard.

Խորոպ s. pucelage.

Խորոպհին s. gynécée, harem, appartement des femmes.

Խորով V. Խորովումն.

Խորոված, ի s. rôti, viande rôtie.

Խորովանք, նաց s. prière, instance.

Խորովածառ, Խորովարար, աց s. rôtisseur.

Խորովեմ, եցի va. rôtir ; frire, rissoler ; — իտապակ, frire ; ձուկն խորովեալ, poisson grillé.

Խորովիմ, վեցայ vn. souffrir, s'affliger, avoir de la pitié, s'attendrir ; faire des instances, prier instamment ; se rôtir.

Խորովումն, Խորովք s. action de rôtir ; իխորովս արկանել, rôtir, frire.

* Խորունկ V. Խոր, Խորին.

Խորումին s. profondeur.

Խորտաբորտ a. raboteux, scabreux, inégal, plein d'aspérités ; — ք, lieux scabreux ou raboteux, aspérités, rugosités.

Խորտակեմ, եցի va. briser, rompre, casser, mettre en pièces, fracturer, fracasser, écraser ; — գնշնամին, écraser, défaire, mettre en déroute l'ennemi ; — գլուռն, enfoncer la porte ; — գշղթայս, briser, rompre ses fers ; — գգլուխ, casser la tête ; — գգլունդս, enfoncer, défaire les troupes ; — իմ, vn. se briser, se casser, être cassé, défait.

Խորտակումն s. action de briser, brisement, fracture ; éche, défaite, déroute.

Խորտիկ, տկի, տկաց s. mets, plat.

Խորտկարան, աց s. restaurant.

Խորտկարար, աց s. restaurateur.

Խորտկարարութիւն V. Խոհակերութիւն.

Խորք V. Խոր.

Խոց, ից, ոց s. blessure; a. blessé, percé; կարեւէր —, blessure mortelle; խորամուխ —, blessure profonde.

Խոցեմ, եցի va. blesser, percer, piquer; — Թափանցանց, transpercer; իխոր —, V. Խոր.

Խոցոտեմ, եցի va. blesser, couvrir de blessures.

Խոցոտիչ a. blessant.

Խոցոտումն s. action de couvrir de blessures.

Խոցուած, ոց s. blessure.

Խոցումն s. action de blesser.

Խուեմ, եցի va. maltraiter, user de violence, vexer, mal-mener, tourmenter, faire un mauvais parti à, arranger, harceler.

Խուզակ լինիմ vn. chercher, fureter.

Խուզական a. curieux, qui recherche.

Խուզարկ լինիմ vn. faire des recherches, chercher, fureter, fouiller, scruter.

Խուզարկու, աց a. investigateur, fureteur, scrutateur, chercheur, observateur; — լինել, V. Խուզարկ.

Խուզեմ, եցի va. chercher,

rechercher, fouiller, scruter, fureter, sonder, explorer; ton-dre, tonsurer; tailler, couper.

Խուզողութիւն s. recherche, investigation, curiosité.

Խուզումն s. recherche; — հերաց, tonsure.

Խուծ V. Խոչ.

Խուծք, խծոց s. écueil, récif, banc.

Խուժ, Խուժադուժ, ից a. barbare; barbare, rude, grossier, sauvage, cruel; խուժք եւ դուժք, les barbares.

Խուժական adj. barbare, grossier.

Խուժան, ի s. multitude, le bas peuple, populace, canaille; — աւերանաց զաշխարհաւ զեղուլ՝ ածել, ruiner, désoler le pays.

Խուժղն. իխժղան եւ յոխորտի կալ, s'obstiner, s'opiniâtrer.

Խուժղութ V. Խուժաղութ.

Խուժեմ, եցի vn. faire invasion ou irruption, fondre sur, se ruer, se jeter impétueusement sur, accourir en foule, affluer.

Խուժիկ a. barbare.

Խուլ, խլից a. sourd; * — ձեւանալ, faire la sourde oreille, faire semblant de ne pas entendre.

Խուլակոյր, կուրաց a. sourd et aveugle.

Խուլահամր, համերց adj. sourd et muet.

Խուխ, խխոց s. flegme, pituite.

Խուղ, խղից *s.* cabane.

Խուհապ, աւ *sm.* alarme, frayeur, épouvante; précipitation; confusion; —ք, fantôme.

Խուհապական *a.* alarmant, effrayant; précipité.

Խուհապանք, նաց *s.* alarme, frayeur, fuite précipitée.

Խուհապեմ, եցի. Խուհապեցուցանեմ, ուցի *va.* alarmer, effrayer, épouvanter, troubler; mettre en déroute, en fuite par la crainte, faire prendre la fuite précipitamment, presser, précipiter.

Խուհապիմ, պեցայ *vn.* s'alarmer, s'effrayer, hésiter, se troubler, s'embarrasser; prendre la fuite précipitamment.

Խումբ, խմբից *s.* groupe, troupe, bande, compagnie, régiment; — առնել, s'assembler, s'attrouper; — կղզեաց, groupe d'îles; իխմբէ իմաստնոցն էր, il était du nombre des sages.

Խուն *a.* peu; — ինչ, — յի, *adv.* peu, un peu, tant soit peu; — ինչ ժամանակ, peu de temps; — ինչ իրբ են, il y a peu de chose.

Խունաւազութիւն *s.* assai-sonnement.

Խունկ, խնկոց *s.* encens; fig. encens, louange; — արկանել, encenser; — տալ, donner de l'encens à զո.; —ք անուշից՝ անուշունք, parfums, drogues aromatiques.

Խունկեղէզն *V.* Եղեզնախունկ.

Խուռն, խռան *sm.* foule, concours, presse, multitude, affluence, grande quantité; *a.* nombreux, beaucoup, dense, épais; *adv.* en foule, en masse; — բազմութիւն, une foule très-nombreuse, une grande foule; — բազմութիւն ժողովրդեան, affluence de peuple, concours immense; — հասանն աստ օտարականք, les étrangers affluent ici; — բազմութեամբ, avec toute la multitude, en foule; իխռան մարտին, dans le plus fort de la guerre, dans la mêlée; իխռան սաստկացեալ մարտին, au plus fort de la mêlée; իխռան, dans la foule; — ի- , pêle-mêle, en désordre.

Խուռնընթաց *adv.* de grand concours, en foule; — բազմութիւն, concours, affluence ou foule de monde.

Խուսափական *a.* évasif.

Խուսափանք, նաց *s.* évasion, fuite; subterfuge, tergiversation, escapade, échappée, faux-fuyant, réticence.

Խուսափեմ, եցի. Խուսափիմ, փեցայ *vn.* V. Խոյս տամ; tergiverser, éluder, user de réticence.

Խուսափու *a.* qui s'enfuit.

Խուսեմ, Խուսխուսեմ *V.* Խոյս տամ.

Խուրձն, խրձան, խրձունք, խրձանց *s.* botte, fagot, faisceau, gerbe; paquet; — Թղթոց, liasse; մազնիսական —, faisceau aimanté.

Խոց, խցի s. chambre.

Խուփն, խփան s. couvercle.

Խոփ, ոց s. coutre, soc, tranchant de la charrue.

Խպիպ s. goître.

* Խպլիկ s. fantôme.

* Խպնիմ V. Ամաչեմ.

Խռիւ, ռոռոց sm. buisson, broussailles, brouillies.

* Խռկամ V. Խորդամ.

Խռկեմ, եցի va. accumuler, entasser l'un sur l'autre, gorger.

Խռնդատ s. molène, bouillon-blanc.

Խռնեմ, եցի va. rassembler, réunir; — իմ, vn. se rassembler, s'attrouper, se presser, se presser en foule, s'empres-
ser autour de qn., l'assiéger; խռնէր զնովաւ ժողովուրդն, le peuple fondait sur lui, se pres-
sait autour de lui; խռնե-
ցաւ պատերազմն, le combat
s'engagea, on en vint aux
mains.

Խռնջայլ, ի s. limace.

Խռով s. trouble, agitation, tumulte, émeute, sédition; a. troublé, agité; — արկանել, troubler, causer du trouble, exciter des séditions, former des factions, soulever, émeu-
ter; — կալ ընդ ումեք, être
brouillé ou se brouiller avec
qn., être mal avec.

Խռովայոյզ a. qui excite le trouble, turbulent, séditionnel, tumultueux.

Խռովատէր a. qui aime le trouble, turbulent, inquiet.

Խռովասիրութիւն s. amour du trouble.

Խռովարար, Խռովարկու a. s. turbulent, perturbateur, factieux, séditionnel, remuant, brouillon, esprit brouillon, boute-feu.

Խռովեմ, եցի. Խռովեցու-
ցանեմ, ուցի va. troubler, agi-
ter, révolutionner, remuer, brouiller, jeter de la confusion; révolutionner, soulever, émeu-
ter, bouleverser; inquiéter, alarmer; — զմիտս, troubler, détraquer l'esprit; — զսիրտս, alarmer, abattre le cœur.

Խռովեցուցիչ V. Խռովիչ.

Խռովիմ, վեցայ vn. se trou-
bler, se bouleverser, s'agiter, s'émouvoir, s'inquiéter, se dé-
concerter, s'alarmer; խռովեալ
ես, vous avez l'air tout inter-
dit, tout ébouriffé.

Խռովիչ s. perturbateur; a. inquiétant, alarmant.

Խռովութիւն s. trouble, per-
turbation, agitation, confu-
sion; révolution, soulèvement, sédition, émeute, désordre; իխռովութեան են Արեւմուտք, tout se brouille en Occident; խոյզք խռովութեանց, trou-
bles; — ս յուզել, exciter des
troubles, faire du trouble.

Խռուանամ, ացայ vn. se
dessécher, se faner, vieillir; խռուացեալ հերք, cheveux
ébouriffés, hérissés.

Խռուատեսակ a. qui tient de la nature des broussailles.

Խռչակ V. Խռչափող.

Խոչակունք *s.* le tibia.

Խոչափող, ոյ *s.* larynx, ar-
rière-bouche.

Խուլոտ *a.* rauque, désa-
gréable; — ձայն, voix aigre.

Խսիր *V.* Փսիւած.

Խստագոյնս *adv.* durement,
sévèrement, avec rigueur, ri-
goureusement.

Խստակեաց *a.* qui mène
une vie sévère.

Խստակրօն *a.* rigide dans
ses mœurs, austère, rigide,
dur; — առաքինութիւն, vertu
austère.

Խստակրօնութիւն *s.* austé-
rité.

Խստածայն *a.* qui a un son,
une voix désagréable, dur,
rude.

Խստամբակ, Խստամբակու-
թիւն *V.* Խեռ, Խեռութիւն.

Խստամբեր *adj.* austère,
rude, dur.

Խստամբերութիւն *s.* austé-
rité, mortification, macéra-
tion.

Խստանամ, ացայ *vn.* durcir,
se durcir, s'endurcir, devenir
dur; s'obstiner, s'opiniâtrer,
persister; traiter durement;
— ումբ, traiter qn. sans pitié;
— որովայնի, se constiper.

Խստաշունչ *a.* violent, im-
pétueux, rigoureux.

Խստապարանց, աց *a.* qui
a le cou raide, indocile, entêté,
rétif, tête dure; այր —, homme
à tête dure.

Խստապարանցութիւն *sm.*
indocilité.

Խստապինդ *a.* très-dur.

Խստասէր *adj.* qui aime
l'austérité.

Խստասիրտ *adj.* qui a le
cœur dur, qui a un cœur
endurci, impitoyable, insen-
sible.

Խստասրտութիւն *s.* dureté
de cœur, endurcissement.

Խստացուցանեմ, ուցի *va.*
endurcir, durcir, rendre dur;
— գորովայն, constiper; —
զսիրտ, endurcir le cœur.

Խստացուցիչ *a.* qui endur-
cit; — որովայնի, astringent,
restringent.

Խստաքար *s.* granit.

Խստերախ *a.* qui a la bouche
dure, qui n'a point de bouche,
indompté, indocile, ardent,
impétueux, rebelle; — երիվար,
coursier fougueux.

Խստիւ *adv.* durement, ru-
dement, rigidement, sévère-
ment, en toute rigueur, austè-
rement; — գնալ ընդ ումբ,
rudoyer qn., le maltraiter, le
mener tambour battant; —
պատուհասել, punir rigou-
reusement, sévèrement.

Խստոտեայ *a.* qui a les
branches dures.

Խստոր, ի *s.* ail.

Խստորուկ *s.* maladie véné-
rienne.

Խստութիւն *s.* dureté; in-
flexibilité, raideur, rudesse;
sévérité, rigidité, rigueur;
endurcissement, opiniâreté;
— որովայնի, constipation;
— սրտի, endurcissement de

cœur; — բարուց՝ օրինաց, austérité des mœurs, des lois.

Խտական a. condensable.

Խտականութիւն s. condensabilité.

Խտանամ, ագայ vn. se condenser, devenir compacte.

Խտացումն s. condensation.

Խտացուցանեմ, ուցի va. condenser.

Խտացուցիչ s. condenseur, condenseur.

Խտիղ V. Խտտիղ.

Խտիբ, խտրոց s. différence, distinction; nuance; —բ, pronostic, augure, présage; — զանազանութեան, distinction; ոչ ինչ է — Տեառն ապրեցուցանել բազմօք կամ սակաւօք, il est également facile au Seigneur de donner la victoire à un grand ou à un petit nombre; ոչ ինչ — ղնել ղնդ, ne mettre aucune différence entre, égaler; չառնել —, ne pas faire de différence, de distinction.

Խտղեմ, եցի vn. chatouiller.

Խտղտանք V. Խտղտումն.

Խտղտեմ, եցի va. chatouiller; fig. chatouiller, délecter, charmer, flatter.

Խտղտումն s. chatouillement; fig. chatouillement, délectation, plaisir, charme.

Խտուծիւն s. densité.

* Խտուկ s. chatouillement.

Խտպտանք, նաց s. mollesse; tromperie, caresse insidieuse.

Խտտիղ, Խտտղանք V. Խտղտումն.

Խտտղեմ, եցի va. chatouiller; — զաչա, éblouir les yeux.

Խտտղոտիմ, տեցայ vn. être chatouillé, se chatouiller.

Խտրադիմայ, ից a. physiognomiste.

Խտրադիմայութիւն s. physiognomonie.

Խտրանք, անաց s. observations, observation; superstition; pronostic, augure, présage; singularité, différence.

Խտրեմ, եցի va. discerner, distinguer, faire la différence; observer, observer avec une attention scrupuleuse; — զբարեկամն իմարդեւուզէ, distinguer l'ami d'avec le flatteur.

Խտրոց, աց s. espace, intervalle; division, séparation; différence.

Խտրութիւն s. différence, distinction.

Խրախ adj. joyeux, gai, enjoué; — առնել, réjouir, égayer; — լինել, se réjouir.

Խրախակից a. celui qui se réjouit avec un autre; — լինել, se réjouir ensemble, partager la joie de.

Խրախամիտ V. Խրախ.

Խրախանամ, ագայ vn. se réjouir; faire bonne chère, se régaler.

Խրախարար, աց a. réjouissant, joyeux.

Խրախճան V. Խրախճանք.

Խրախճանակից a. compagnon de festin; — լինել, faire bonne chère, festin ensemble, se régaler ensemble.

Խրախնանասէր **a.** qui aime les festins, la bonne chère.

Խրախնանութիւն, Խրախնանք, նաց **s.** réjouissances, festin, bonne chère, banquet, régal; խնջոյք խրախնանաց, bonne chère, festin délicieux.

Խրախոյս, խուսի **sm.** cri d'encouragement, d'exhortation; encouragement, courage, exhortation; — տալ, donner ou inspirer du courage, encourager, relever ou soutenir le courage de **qn.**, l'animer; — քառնալ, pousser des cris de courage; — առնուլ, prendre courage, s'animer.

Խրախումբիւն **s.** réjouissances, festin, régal, bonne chère; joie, réjouissance; առնել ուձեք —, donner un banquet à **qn.**

Խրախունք **s.** réjouissances, festin; խրախունս առնել, faire des réjouissances, faire un festin, faire ou donner un régal, festiner, régaler.

Խրախուսանք **V.** Խրախոյս.

Խրախուսեմ, եցի **vn.** s'exciter mutuellement par des cris, s'écrier, appeler à haute voix, adresser la parole en criant; **va.** encourager, inspirer ou donner du courage, relever le courage, ranimer, exhorter, fortifier; —իմ **vn.** prendre courage, s'animer; յԱստուած —, avoir confiance en Dieu.

Խրամ, ոց, ից **s.** tranchée, fossé, fosse; brèche; — հատանել, faire des fosses, une brèche,

Խրամակարկատ, ից **a.** celui qui répare une brèche; — առնել, réparer une brèche, une rupture.

Խրամահատ, աց **a.** celui qui fait des brèches, des fossés.

Խրամապահ, աց **s.** gardien d'une brèche, d'une tranchée.

Խրամատ, ից **s.** brèche, ouverture; **fig.** brèche, rupture.

Խրամատեմ, եցի **va.** faire une brèche; rompre, diviser, séparer, disperser; — զհամբաւ լաւութեան, rompre la barrière de l'honneur; — զգալունիս, entamer le secret.

Խրամատութիւն **s.** brèche, crevasse; rupture, division, séparation, parti.

Խրասախ, ից **s.** lieue.

Խրատ, ուց **s.** conseil, avis, avertissement, morale; leçon, réprimande, reproche; discipline, instruction; correction, punition; — տալ, donner des conseils, conseiller; faire la morale à **qn.**; տալ խրատս բարեաց, donner de bons conseils; — դ ուղղութեան, maximes de morale; — չար, mauvais conseil, conseil pervers.

Խրատաբանեմ, եցի **va.** donner des conseils, moraliser.

Խրատաբանութիւն **s.** conseil, avis, admonition.

Խրատական **a.** de conseil, didactif, moral, instructif.

Խրատատեաց **a.** celui qui déteste les conseils.

Խրատատու, աց **a.** celui qui donne des conseils,

Խրատեմ, եցի va. donner des conseils, conseiller; moraliser, faire la morale à qn.; donner une leçon, réprimander, corriger, châtier, punir; instruire, discipliner, former, dresser; Խրատեալ ինձանէ, conseillé par lui.

Խրատիչ s. celui qui donne des conseils, qui instruit, qui châtie.

Խրատուկ, Խրատող, ագ a. celui qui donne des conseils.

Խրատողութիւն s. l'action de donner des conseils, admonition, avertissement, avis.

Խրացք. ցից s. courroie, lacet; լուծանել զխրացս կօշկաց, délier la courroie de la chaussure.

Խրեմ, իցի va. engager un bateau dans le sable, le faire échouer, engraver; —իմ vn. s'enfoncer dans le sable, s'engraver, s'échouer, s'embourber.

Խրթին a. obscur, sombre; fig. obscur, qui n'est pas bien intelligible, difficile à comprendre.

Խրթնաբան, ից a. qui a un langage obscur.

Խրթնաբանութիւն s. obscurité du langage.

Խրթնանամ, ացայ vn. s'obscurcir; perdre son éclat; se relâcher, se défigurer, se gâter; être difficile à comprendre.

Խրթնացուցանեմ, ուցի va. obscurcir; faire perdre son éclat, défigurer, gâter, dégra-

der, déshonorer; — զփառս, ternir la gloire.

Խրխնջեմ V. Խխնջեմ.

Խրխնջիւն V. Խխնջիւն.

Խրծանամ, ացայ vn. devenir comme un faisceau, être lié en faisceau.

Խրհիթ, հծաց s. hutte.

Խրշմբես V. Խորշոմբես.

Խրոխտ, ից, ագ. Խրոխտական a. impérieux, fier, altier, hautain, hardi, courageux.

Խրոխտ, Խրոխտաբար adv. avec un air fier, fièrement; Խրոխտս բարբառել, parler fièrement.

Խրոխտալիւր adj. plein de fierté.

Խրոխտածայն a. qui parle avec un ton suffisant, d'un air fier.

Խրոխտամ, ացի. Խրոխտանամ, ացայ vn. porter la tête haute, avoir l'air de défier tout le monde, prendre un air impérieux, faire le brave, se rengorger, faire le fier, le dédaigneux, faire claquer son fouet, prétendre, être fier, arrogant.

Խրոխտանք V. Խրոխտումն.

Խրոխտապանեմ a. présomptueux, fier, altier, superbe, tranche-montagne.

Խրոխտիմ V. Խրոխտամ.

Խրոխտումն s. fierté, bravade, présomption, hauteur, morgue; չզիջանել ի խրոխտմանն, ne perdre rien de sa fierté.

Խրուկ V. Կինաբարիս.

Խրումն s. engrèvement.

Խրուռք, տից *s.* banc de sable, sablière.

Խրչան *a.* ombrageux.

Խրտնում *V.* Խրտչիմ.

Խրտուիլ *s.* épouvantail; դոյզն ինչ —, un rien.

Խրտուցանեմ, ուցի *va.* donner de l'ombrage, effaroucher, offusquer.

Խրտչիմ, տեայ *vn.* prendre de l'ombrage, s'effaroucher.

Խցանեմ *V.* Խնում.

Խցարգել, Խցաւոր *a.* renfermé dans sa chambre, dans une chambre.

Խցիկ, ցկան *s. m.* petite chambre, cabinet, cellule.

Խցումն *s.* obstruction, engorgement.

Խփանեմ, խփի. Խփեմ, խփեցի *va.* couvrir, mettre un couvercle; fermer.

Խփընկէց *a.* qui jette le couvercle.

Խոթ, ից *a.* malade, indisposé, infirme; — է, il est —.

Խոթամիտ *a.* qui a l'esprit malade, sot, nigaud, stupide.

Խոթանամ, ացայ *vn.* être malade, indisposé, tomber malade.

Խոթապատճառս լինիմ *vn.* faire le malade.

Խոթասիրտ *a.* insensé, stupide, lourd, paresseux.

Խոթութիւն *s.* maladie, indisposition, infirmité.

Խօլ, աց *a.* sot, fou, insensé, déraisonnable, absurde, folâtre; — առատութիւն, profusion; — մանկութիւն, imprudente jeu-

nesse; ընդ —, sans raison, follement, inconsidérément.

Խօլական *V.* Խօլ; — երկիւղ, terreur panique; — ախտ, folle passion; — խնդութիւն, joie folâtre.

Խօլանամ, ացայ. Խօլիմ, եցայ *vn.* devenir fou, déraisonner.

Խօլութիւն *s.* folie, sottise.

Խօշիւն *s.* bruit, murmure.

Խօս *V.* Խօսք.

Խօսակից *a.* celui qui parle avec un autre; — լինել, s'aboucher avec qn., s'entretenir ensemble, causer, converser ou lier conversation avec.

Խօսակցիմ *V.* Խօսակից լինիմ.

Խօսակցութիւն *s.* conversation, entretien, causerie; dialogue.

Խօսարան, աց *s.* langue, bouche; parler.

Խօսեալ *a.* fiancée, promise.

Խօսելի *a.* celui qui parle.

Խօսեցեալ *V.* Խօսեալ.

Խօսեցուցանեմ, ուցի *va.* faire parler, faire causer.

Խօսիմ, սեցայ *vn.* parler, causer, discourir, porter la parole; flancer, promettre en mariage; négocier, traiter; — ի հաշտութիւն՝ խաղաղութիւն՝ ի հաշտութիւն խաղաղութեան, faire ou conclure la paix, traiter de la paix; — հաւու, chanter; — իլեզու՝ լեզուս, parler des langues; — ուղիղ, parler distinctement; — եզակի, tutoyer; — կալայ ընդ նմա,

je lui adressai la parole ; — սպառնալից, parler avec menaces, montrer les dents ; տալ — զանձնէ, faire parler de soi ; — զքաղաքականութենէ, parler politique ; * քէէն —, parler du nez ; * այլ ասոր վերայ չխօսիմք, n'en parlons plus.

Խօսնակ, աջ s. médiateur, intercesseur ; défenseur, avocat ; fig. coq.

Խօսնակից s. négociateur, parlementaire ; — լինել, parlementer, négocier, traiter.

Խօսնայր, առն s. le fiancé, le prétendu.

Խօսող, աջ s. parlant ; parleur, disert, éloquent.

Խօսողութիւն s. faculté de parler.

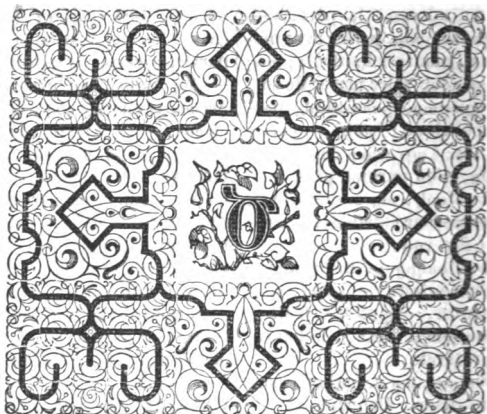
Խօսումն s. fiançailles.

Խօսուն, սնոց a. doué de la faculté de parler, doué de raison, raisonnable.

Խօսք, սից s. parole, langage, propos ; entretien, conversation ; discours, traité ; parole, promesse ; bruit, nouvelle ; խօսս արկանել՝ առնել, parler, causer ; խօսս առնել՝ ղնել, composer, écrire ; իխօսս

առնել, faire parler ; իխօսս գալ՝ մատչել, se mettre à parler, à causer, s'entretenir ; — ընդ Աստուծոյ, prière ; — հաւու, chant du coq ; կարճել զխօսս ուրուք, interrompreqn. ; — քո յայտ առնեն զգեղ, votre langage vous trahit ; * — ը կտրել, rompre la parole, interrompre ; * մէկ — ունենալ, n'avoir qu'une parole ; * — ուզել, demander la parole ; * — ը ձերն է, vous avez la parole ; * — ը ետ առնուլ, retirer sa parole ; * — ը բռնել, խօսքին վերայ կենալ, tenir sa parole ; * — ը չբռնել, խօսքին վերայ չկենալ, ne pas tenir sa parole, manquer à sa parole, manquer de parole ; * — տալ, donner sa parole, promettre ; * խօսքս — է, ma parole d'honneur ; * պատուոյս վրայ — կուտամ, je vous donne ma parole d'honneur ; * — բանալ, entamer la conversation, amener la conversation sur ; * — մը ելաւ, un bruit s'est répandu, le bruit a couru ; խօսքի տէր, homme de parole.

Խօսող V. Խօսող.

Օ (dza) s. quatorzième lettre de l'alphabet et neuvième des consonnes ; cinquante, cinquantième.

Օազ, ազ sm. extrémité, pointe, point, sommet, bout ; fin, comble ; **ծազէ ի—**, d'une extrémité à l'autre, d'un bout à l'autre ; — **մատիւն**, le bout du doigt ; **մինչեւ իծագետիկի**, jusqu'aux extrémités de la terre ; **ծազաց իծագա**, d'une extrémité à l'autre ; — **լեռանց**, le sommet des montagnes ; **ածել ի— կատարման**, mener à la dernière perfection ; **լինել ի— փառաց**, être à l'apogée de sa gloire ; — **յեծուծեան**, le faite des grandeurs.

Օազեմ, եղի va. élever, faire naître, produire ; vn. **V. Օազիմ** ; **ծազէ առաւօտն՝ արեգակն**, le jour, le soleil paraît.

Օազեցուցանեմ V. Օազեմ.

Օազիմ, գեցայ vn. se lever, poindre, commencer à paraître, se montrer, paraître ; naître, émaner, tirer son origine, sortir, descendre, provenir, résulter, dériver de ; **ի— առաւօտուն**, au point du jour ; **ի— արեգական**, au lever du soleil ; **իծագելոյ առաւօտուն**, depuis le point du jour ; **արդարեւ ծազեցեն իբրեւ զարեգակն**, les justes resplendiront comme le soleil ; **ծազեցաւ արեգակն**, le soleil s'éleva, parut.

Ծագումն s. lever, action de se lever, de se montrer; naissance, origine, source; — արեգական՝ արեւու, le lever du soleil; զ— ունել, descendre, tirer son origine.

Ծալ s. pli, repli; pliage; — առնուլ, — ի— առնուլ, onduler, ondoyer, flotter.

Ծալած, ոց s. pli; * a. plié.

Ծալածոյ, ից a. plié; pliant; — աթոռ, siège pliant, pliant.

Ծալեմ, եցի va. plier, replier; mettre en double.

Ծալիչ s. plioir.

Ծալող s. plieur, plieuse.

Ծալումն s. pliage.

Ծալք V. Ծալ.

Ծախ, ուց s. dépense, frais; consommation, consomption; * vente; ծախս առնել, faire des dépenses, des frais; առնել ծախս մեծամեծս, faire de grandes dépenses; սակաւ ծախիւք, à peu de frais; ծախիւք իւրովք, à ses frais; ծախիւք իմովք, à mes frais, à mes dépens; ծախիւք ազգին՝ բարեկամին, aux frais de la nation, de son ami; մանր —, menus frais; * —ք ընել, faire des frais; տարապայման —ք, dépense exorbitante; առանց ծախուց, sans frais; տարապարտ՝ աւելորդ —ք, dépenses inutiles, superflues.

Ծախեմ, եցի va. dépenser, faire des dépenses; dépenser, consommer, consumer, épuiser, absorber, dévorer; * vendre; — զծամանակն՝ զինչս,

dissiper son temps, son bien; իհուր —, consumer par le feu; — առաւել քան զսովորականն, dépenser plus que de coutume, se mettre en frais.

Ծախիչ a. s. celui qui consume, qui épuise, consommateur; dévorant; corrosif.

Ծախումն s. consommation, consomption; corrosion.

Ծախք V. Ծախ.

Ծածանիմ, նեցայ յո. onduler, ondoyer, flotter, faire des ondulations, s'agiter.

Ծածանումն s. ondulation, agitation.

Ծածկաբար adv. secrètement, en secret, en cachette.

Ծածկազէտ a. qui connaît les secrets.

Ծածկամիտ a. qui cache son dessein, sa pensée, dissimulé, indéchiffable; — այր, homme caché.

Ծածկանք, նաց s. chose cachée, secret.

Ծածկապէս V. Ծածկաբար.

Ծածկատես, աց a. qui voit les secrets.

Ծածկարան, աց s. couverture de lit, couvre-pied.

Ծածկելիք, լեաց s. couverture, couvercle.

Ծածկեմ, եցի va. cacher, couvrir, soustraire à la vue; cacher, celer, voiler, dissimuler.

Ծածկիչ s. celui qui cache; couverture, couvercle.

Ծածկոյթ, կուծի. Ծածկոց, աց s. couverture, enveloppe; — աթոռոց, housse,

Ծածկութիւն s. action de cacher; secret, mystère; couverture.

Ծածուկ a. caché, secret, occulte; furtif, clandestin; — ou ի— adv. secrètement, en cachette; — հրամանք վերին Տեսչութեան, les ordres secrets de la divine Providence; —ք, s. endroit caché, cachette; les secrets.

Ծակ, ուց sm. trou; ouverture; — բանալ, faire un trou; *—ը գոցել, boucher le trou.

Ծակախիթ լինիմ vn. se renfermer, se tapir, se fourrer ou se cacher dans un trou, dans un lieu reculé.

Ծակամուտ a. qui entre dans un trou; — առնել, faire entrer dans un trou; — լինել, entrer dans un trou.

Ծակեմ, եցի va. trouver, faire un trou, percer, forer, perforer; — իմ, vn. se trouver, percer; ծակեցաւ պալարն, l'abcès a percé.

Ծակիչ a. perçant, perforant.

Ծակոտ a. troué, percé; poreux.

Ծակոտեմ, եցի va. trouver, percer.

Ծակոտկեան, Ծակոտկէն a. poreux, spongieux; à jour.

Ծակոտկենութիւն s. porosité.

Ծակտի, տեաց s. pore.

Ծակումն s. percement, perforation.

Ծաղարար, աջ s. pâtissier.

Ծաղարարութիւն s. pâtisserie.

Ծաղիկ, ղկան, ղկի, ղկանց s. fleur; méd. petite vérole, variole; իծաղկի հասակին, dans la fleur de l'âge, de son âge, à la fleur de ses jours; իմանկութեան, dans la fleur de la jeunesse; ծաղկունս սփռել՝ ցանել, répandre, parsemer des fleurs; ծածկել զերկիր ծաղկօք, joncher la terre de fleurs; զեղեցիկ՝ հոտաւէտ՝ քաղցրահոտ՝ անհոտ՝ դեռափութիմ՝ գեղափութ՝ գողտր՝ գեղափայլ՝ Թարշամ՝ քաղցր՝ սիրուն՝ երփներանգ՝ կարմրագեղ՝ պարզ՝ սուտ կամ կեղծ —, belle ou charmante, odorante, parfumée, inodore, nouvelle ou naissante, épanouie ou éclosée, tendre, brillante, flétrie ou pâissante, douce, aimable, émaillée, vermeille, simple, artificielle; քաղցրաբոյր հոտ ծաղկանց, le doux parfum des fleurs; փութին՝ Թարշամին ծաղկունք, les fleurs s'épanouissent, se fanent; * — բանալ, fleurir.

Ծաղկաբեր, Ծաղկաբուլի a. florifère, qui produit des fleurs.

Ծաղկագործ, աջ s. fleuriste, qui fait des fleurs.

Ծաղկադարման, ի s. fleuriste.

Ծաղկադարմանութիւն s. floriculture.

Ծաղկազարդ a. orné de fleurs, émaillé de fleurs; s.

Pâques fleuries, le dimanche des Rameaux.

Ծաղկազարդեմ, եցի va. orner de fleurs.

Ծաղկազգեսաց ou Ծաղկազգեստ a. revêtu de fleurs, fleuri.

Ծաղկազերծ a. dépouillé de ses fleurs, défleuri; — լինել, défleurir, perdre ses fleurs.

Ծաղկազուարճ a. fleuri, florissant.

Ծաղկաթափ լինիմ vn. faire tomber ses fleurs, défleurir.

Ծաղկածողով a. qui cueille des fleurs; — առնել, cueillir des fleurs.

Ծաղկալից a. plein de fleurs, fleuri.

Ծաղկածին a. qui fait naître, qui produit des fleurs.

Ծաղկակալ, ի s. vase à fleurs, jardinière.

Ծաղկահամ a. qui a le goût des fleurs.

Ծաղկահիւս a. tressé de fleurs.

Ծաղկահոտ a. qui a l'odeur des fleurs; — ըմպելի, liqueur parfumée; — գինի, vin exquis.

Ծաղկածեւ a. en forme de fleur.

Ծաղկանոց V. Ծաղկոց.

Ծաղկապսակ a. couronné de fleurs; s. couronne de fleurs.

Ծաղկավաճառ, աջ s. marchand de fleurs, marchand fleuriste.

Ծաղկասէր a. amateur des fleurs.

Ծաղկասփիւռ a. parsemé, couvert de fleurs.

Ծաղկաւտ adj. rempli ou émaillé de fleurs, fleuri, fleurissant, florissant.

Ծաղկափթիթ a. épanoui de fleurs, en fleurs, fleuri.

Ծաղկաքաղ a. s. qui cueille des fleurs; qui fait des extraits, compilateur; s. extrait; recueil des extraits, anthologie; — առնել, cueillir des fleurs; extraire, faire un extrait, compiler; — երթալ յեղուաց, butiner.

Ծաղկեայ, Ծաղկեղէն a. de fleurs, fait de fleurs; brodé de fleurs.

Ծաղկեմ, եցի vn. fleurir, être en fleur; fig. fleurir, être florissant, prospérer; s'épanouir, devenir serein, exprimer la joie; — ալեաց, blanchir, grisonner; ծաղկեն տակաւ հերք նորա, ses cheveux commencent à blanchir; ալիք քոյին ծաղկեալք, vos cheveux blancs.

Ծաղկեցուցանեմ, ուցի va. faire fleurir, rendre fleurissant.

Ծաղկիմ V. Ծաղկեմ; սրտի բերկրեցելոյ երեսք ծաղկին, la joie du cœur brille sur le visage; ծաղկին ամենայն ազգք արուեստից, tous les arts fleurissent.

Ծաղկընկէց a. dont les fleurs sont tombées, défleuri; — լինել, défleurir.

Ծաղկոց, աջ s. jardin de fleurs, parterre.

Ծաղկուտ V. Ծաղկաւէտ.

Ծաղր, դու s. ris, rire; risée, raillerie, dérision, moquerie; — առնել, se rire de, railler, tourner en ridicule ou en dérision, faire la nique à qn., se moquer de lui, le ridiculiser; — առնել զոք յայտ յանդիման, rire au nez de qn., se moquer de lui en face; — լինել կալ, être raillé, moqué, être l'objet de la risée de, s'exposer à la risée de; զծաղու գալ, rire, éclater de rire; V. Ծանակ.

Ծաղրաբան, ից a. plaisant, badin, esprit badin, facétieux.

Ծաղրաբանեմ, եցի vn. plaisanter, badiner, faire le badin.

Ծաղրաբանութիւն s. plaisanterie, badinage, badinerie.

Ծաղրալից a. risible, ridicule, burlesque.

Ծաղրախառն adv. en riant.

Ծաղրածու, աց a. qui vous fait rire, badin, plaisant, facétieux, bouffon, goguenard.

Ծաղրածութիւն s. badinage, lazzi, bouffonnerie, goguenardise.

Ծաղրական a. risible, ridicule, burlesque.

Ծաղրականութիւն s. ridiculité.

Ծաղրանկար, ի s. caricature.

Ծաղրասէր a. qui aime à rire, goguenard, plaisant.

Ծաղրեմ V. Ծաղր առնեմ.

Ծաղք s. pâtisserie, gâteau.

Ծամ s. chevelure, cheveux; կեղծ —, perruque,

Ծամաճուռ a. tortueux, sinueux, tortillé, entortillé.

Ծամաճումեմ, եցի va. tortiller, entortiller; — զերեսս, faire la grimace, des grimaces.

Ծամաճութիւն s. tortuosité, sinuosité; fig. grimace.

Ծամակալ, աց s. bandeau pour attacher les cheveux sur le front.

Ծամելի, ելոյ, ելեաց s. mâchoire.

Ծամեմ, եցի va. mâcher.

Ծայր, ից s. bout, extrémité; sommet, cime, pointe; le plus haut point, le plus haut degré; comble, excès; — ի—, d'un bout à l'autre, d'une extrémité à l'autre, de point en point, bout à bout; իծայրն հասանել, monter à son plus haut point, atteindre le maximum; քաղել զսաղմոսն — ի—, réciter tout le psautier; ի— չարեաց հասուցանել, pousser à bout.

Ծայրագոյն a. suprême, extrême; — քաղաքականութիւն, extrême, profond politique.

Ծայրադիր s. allonge, rallonge.

Ծայրալիք a. plein d'un bout à l'autre, comble; — պարապմամբ, en détail, dans tout son détail, de point en point.

Ծայրակարմիր a. dont les extrémités sont rouges; — արեգակն, soleil levant.

Ծայրակոտոր a. cassé par le bout, mutilé, tronqué; — առնել, casser par le bout, mutiler, tronquer.

Ծայրակտուր a. coupé par le bout, mutilé, tronqué; — առնել, couper par le bout, mutiler, tronquer, estropier.

Ծայրայանգ, ագ s. refrain.

Ծայրայեղ a. extrême, excessif, trop; — խոտորմունք, les extrémités, l'excès; — մոլորութիւն, excès; — լինել իսէր՝ յատելութիւն, aimer, haïr à l'excès; — իշխանութիւն, autorité poussée trop loin, trop grande autorité; — անչափութիւն, extrémité, excès; — զառաժանել իւրք, pousser qch. trop loin, en abuser; ի— խոտորմունս զառաժանել, se porter à des extrémités, se laisser aller à des excès.

Ծայրանամ, ացայ vn. arriver au plus haut point, au comble de, être au comble de, exceller.

Ծայրանուն s. acrostiche.

Ծայրատեմ V. Ծայրակտուր առնեմ.

Ծայրատուութիւն s. mutilation.

Ծայրացեալ a. extrême; — քաղաքաւարութիւն, politique profonde.

Ծայրաքաղ առնեմ V. Ծայրակտուր առնեմ.

Ծայրաքաղաք s. acropole.

Ծայրաքաղութիւն V. Ծայրատութիւն.

Ծայրինք s. arith. les extrémités.

Ծանակ, ագ a. ridicule, ignoble, ignominieux; — օժաղը եւ — առնել, couvrir ou

chamarrer qn. de ridicules, se moquer de lui, le tourner en ridicule, le railler.

Ծանականք, նաց s. ignominie, déshonneur, opprobre, infamie, honte, action honteuse, affront, turpitude.

Ծանակեմ, եցի va. couvrir de honte, déshonorer, tourner en ridicule; — իմ, vn. se déshonorer, se couvrir de honte; faire des actions honteuses.

Ծանակութիւն V. Ծանականք.

Ծանծաղ, ագ a. qui n'est pas profond, bas, guéable; s. bas-fond; fig. ի— հանել, tirer de, débarrasser, soulager; ի— ելանել, se débarrasser, se sauver, se soulager.

Ծանծաղամիտ adj. léger, éventé, évaporé, vain, écervelé, freluquet, d'une haute crédulité.

Ծանծաղամտութիւն s. légèreté, vanité.

Ծանծաղաւորտ V. Ծանծաղամիտ.

Ծանծաղուտ a. bas, qui n'est pas profond; —ք, s. bas-fond.

Ծանծաքեմ, եցի va. ma-chonner.

Ծանուցագիր, գրոյ s. avis.

Ծանուցանեմ, ուցի va. avertir, faire savoir ou connaître, annoncer, signaler, donner avis, notifier, déclarer, faire part, mander; կանխաւ ծանուցանել ումեք, prévenir qn., l'avertir d'avance.

Ծանուցումն s. avis, an-

noncé; déclaration; notification; — առնել՝ * ընել, faire une annonce, annoncer.

Ծանր, նու, նունք, նունց a. pesant, lourd; grave, accablant, onéreux, fatigant, pénible, gênant, triste; grave, sérieux, important, considérable; grave, sérieux, réfléchi; grave, intense, fort, violent; lent, paresseux; fort (en parlant des odeurs); dur, difficile (en parlant de l'ouïe); — հարուած, coup violent; — քուն, sommeil profond; — կերակուր, aliment lourd; — շունչ, mauvaise, forte haleine; — Թուիլ, se fâcher, avoir de la peine, être peiné, être fâché ou mécontent de, voir avec peine; déplaire, paraître incommode; ծանունս սխալել, se tromper grandement; — է ինձ, c'est un sacrifice, c'est grave pour moi.

Ծանր, Ծանունս adv. lourdement, pesamment; gravement, grièvement, profondément, fortement, sérieusement, péniblement.

Ծանրաբարոյ a. qui a un caractère grave, sérieux, grave.

Ծանրաբարոյութիւն s. gravité, sérieux.

Ծանրաբեկ a. accablé, succombant sous le poids.

Ծանրաբեռն, ռինք, ռանց a. qui porte un pesant fardeau, lourd, onéreux, accablant; surchargé, accablé.

Ծանրաբեռնեմ, եցի va. accablant sous le poids, surcharger.

Ծանրաբեռնի, նեաց a. surchargé; — առնել, surcharger.

Ծանրաբեռնութիւն s. surcharge.

Ծանրաբերձ a. pesant, lourd.

Ծանրագին, գնի a. cher, coûteux, de grand prix, précieux; ծանրագնի գնել՝ վաճառել, acheter, vendre cher.

Ծանրագնաց a. qui marche lentement, lent.

Ծանրագործ a. scélérat.

Ծանրաճախիծ a. accablé de tristesse, fort triste, mélancolique; — տրտմութիւն, grand chagrin, profonde tristesse.

Ծանրալեզու a. qui parle avec difficulté; — լինել, avoir la langue épaisse, avoir de la difficulté à parler.

Ծանրալուծ a. dont le joug est pesant, accablant.

Ծանրալուր a. qui a l'ouïe dure, dur d'oreille, sourdaud.

Ծանրախաղաց V. Ծանրագնաց.

Ծանրախօս a. qui parle lentement; qui parle avec difficulté.

Ծանրախօսութիւն s. difficulté pour parler, pour s'exprimer.

Ծանրակաց a. posé, sérieux.

Ծանրակիր a. pesant, lourd; insupportable.

Ծանրակշիռ a. qui pèse lourd, d'un grand poids.

Ծանրածայն a. qui a la voix grave ou forte.

Ծանրամարմին a. au corps pesant.

Ծանրանամ, ացայ **vn.** s'appesantir, devenir lourd, s'alourdir; s'aggraver, devenir plus grave, plus pénible, plus poignant; se fâcher, s'irriter, voir avec peine; **ծանրացեալ ի հոգոց**, accablé de soucis, d'affaires; **ծանրացեալ էր հասակաւ**, il avait un grand âge; **ծանրացեալ ալիօք**, accablé sous le poids des années; **պատասխանել իսկ ծանրացաւ**, à peine il a daigné répondre; **ծանրացաւ պատերազմն ի վերայ նորա**, tout le poids de la bataille tomba sur lui; — **ույեք**, être à charge à qn., l'importuner; **ծանրացեալ էին աչք նորա**, il avait les yeux appesantis.

Ծանրանաւեմ, եցի **vn.** naviguer lentement.

Ծանրանդամ **a.** aux membres pesants.

Ծանրաշարժ **a.** qui se meut lentement, lent; difficile à remuer.

Ծանրաշնչութիւն **s.** asthme, courte haleine.

Ծանրաշունչ **a.** asthmatique.

Ծանրաչափ, ի **s.** baromètre.

Ծանրաչափական **a.** barométrique.

Ծանրասիրտ **a.** qui a le cœur lourd, insensible, endurci.

Ծանրասրտութիւն **V.** Խըստասրտութիւն.

Ծանրաստամոք **a.** qui a l'estomac chargé.

Ծանրատաղտուկ **a.** qui est

à charge, ennuyeux, insupportable, importun, assommant.

Ծանրարթուն **a.** difficile à réveiller.

Ծանրացատումն **a.** outré, enflammé ou transporté de colère; — **լինել**, être très en colère, fort irrité, être furieux, hors des gonds, jeter feu et flamme, se livrer à de grands emportements; — **եմ**, je suis outré, furieux.

Ծանրացուցանեմ, ուցի **va.** appesantir, aggraver, alourdir.

Ծանրացուցիչ **a.** aggravant; — **հանգամանք**, circonstances aggravantes.

Ծանրաքայլ **a.** d'un pas lent, tardif.

Ծանրաբուն **a.** qui a un sommeil profond.

Ծանրեմ, եցի. **Ծանրիմ**, եցայ **vn.** s'appesantir, s'alourdir.

Ծանրութիւն **s.** pesanteur, gravité; lourdeur; appesantissement; poids, charge; grièveté, gravité, importance; pesanteur, malaise, accablement; gravité, caractère grave, sérieux; — **գլխոյ՝ ստամոքաց**, pesanteur de tête, d'estomac; — **լսելաց**, dureté de l'ouïe; — **լեզուի**, pesanteur de langue, difficulté à s'exprimer.

Ծանօթ, ից **a.** connu, reconnu, notoire, connaissable; **s.** connaisseur; connaissance, ami; indice, signe; — **ք մեր**, nos connaissances, les personnes de notre connaissance; — **ս տալ**, donner connaissance,

faire connaître, signaler, désigner, découvrir; —ս տալ զանձնէ, se faire connaître; իծանօթումն՝ իծանօթս գալ, être connu, parvenir à la connaissance, se manifester; — լինել, connaître, savoir, être connaisseur.

Ծանօթական a. connu.

Ծանօթանամ, ացայ vn. prendre connaissance de, s'informer de; faire connaissance avec qn., faire sa connaissance.

Ծանօթարար s. annotateur.

Ծանօթացուցանեմ, ուցի va. faire faire la connaissance, faire connaître, donner connaissance; — զանձն, se faire connaître.

Ծանօթաւոր, աց a. connu.

Ծանօթոյք s. connaissance; ծանօթոյս լինել, connaître, être connaisseur.

Ծանօթութիւն sm. connaissance, notion; connaissance, familiarité, liaison; note, annotation; յիմ — եկն, est parvenu à ma connaissance; գալ ի— ուրուք, faire la connaissance de qn., le connaître; —ս առնել՝ յաւելուլ, faire des notes, annoter.

Ծառ, ոց s. arbre; հինաւորց՝ զառամ —, vieux —; մատաղատունկ —, jeune —; ծաղկին —ք, les arbres fleurissent; փնմին —ք ծաղկօք, ծաղկազարդին —ք, les arbres s'ornent ou se couronnent de fleurs; յօտել՝ յապաւել գ—, tailler, élaguer.

Ծառադարման, ից s. arboriste.

Ծառադարմանութիւն s. arboriculture.

Ծառախիտ a. qui abonde en arbres, bien boisé, couvert d'arbres, touffu.

Ծառայ, ից s. domestique, serviteur, garçon, valet; իբաց արձակել զամենայն զծառայս, faire maison nette; նորոգել զամենայն զծառայս, faire maison neuve; արձակել գ—, congédier, remercier ou renvoyer un domestique; — առնուլ, prendre un domestique; լաւ՝ հաւատարիմ —, bon, fidèle domestique; վարձ —ի, gages.

Ծառայաբար adv. comme un domestique, servilement.

Ծայառաբարոյ, ից a. qui a le caractère, les mœurs d'un domestique, servile.

Ծառայազուն, զանց. Ծառայածին, ծնաց a. s. de naissance servile.

Ծառայական a. de domestique, servile.

Ծառայակերպ a. qui a l'air d'un domestique.

Ծառայակից s. conservateur, compagnon de servitude, de service.

Ծառայամիտ a. qui a des sentiments serviles, qui a l'âme servile.

Ծառայանամ, ացայ vn. être serviteur, domestique, servir.

Ծառայապէս V. Ծառայաբար.

Ծառայատոհմ a. né de race servile.

Ծառայեմ, եցի vn. servir.

Ծառայեցուցանեմ, ուցի va. faire servir; asservir, réduire en servitude.

Ծառայեցուցիչ a. celui qui asservit.

Ծառայորեար, երոյ s. pl. les serviteurs, domestique.

Ծառայութիւն s. service; servitude; domesticité; ի—արկանել՝ կացուցանել՝ նուանել, իհարկի —ել կացուցանել, réduire ou mettre en servitude, faire servir, subjuguier; — մատուցանել, rendre service.

Ծառանամ, ացայ vn. s'élever comme un arbre, devenir comme un arbre; — հերաց, se hérissier, se dresser.

Ծառաստան V. Ծառատունկ.

Ծառատաճ, ից s. arboriste.

Ծառատաճութիւն s. arboriculture.

Ծառատունկ, տնկոց s. lieu planté d'arbres, boulevard; bois, bocage.

Ծառացուցանեմ, ուցի va. monter comme un arbre, soulever, élever.

Ծառաւէտ a. plein d'arbres.

Ծառուղի, ղւոյ s. allée, avenue.

Ծասկեմ, Ծասքեմ, եցի vn. mâcher.

Ծարաւ, ոյ, ով s. soif; fig. soif; a. altéré; մեռանել իծարաւոյ, mourir de soif; բուժել՝ բժշկել զ—, étancher la soif,

désaltérer; անցուցանել զ—, faire passer la soif; — եմ, j'ai soif; մեծ՝ սաստիկ —, grande, ardente soif.

Ծարաւահատ, Ծարաւահիւծ a. dévoré de soif.

Ծարաւանամ V. Ծարաւիմ.

Ծարաւեցուցանեմ, ուցի va. altérer, exciter la soif.

Ծարաւի, տյ, աւեաց a. qui a soif, altéré; — եմ, j'ai soif, je suis altéré.

Ծարաւիմ, լեցայ vn. avoir soif, s'altérer, être altéré.

Ծարաւութիւն s. soif; altération.

Ծարաւուտ a. qui a soif, altéré; sec, desséché

Ծարիւր, ըրոց s. noir d'antimoine; ի— եւ իսնդոյր շպարել, mettre du fard sur le visage, se peindre.

Ծարրաբար, ի s. antimoine.

Ծարրեմ, եցի va. teindre avec du noir d'antimoine, se peindre les cils, les sourcils; — զաչս, peindre les yeux.

Ծաւալ, աց s. dilatation; diffusion, expansion, développement; mus. dièse; a. dilaté, diffus, étendu; — առնուլ, se dilater, se propager.

Ծաւալական a. dilatable; expansif.

Ծաւալականութիւն s. expansibilité.

Ծաւալեմ, եցի. Ծաւալեցուցանեմ, ուցի va. étendre, dilater; propager, répandre.

Ծաւալոց, ի s. la Propagande.

Ծաւալիմ, լեցայ vn. se di-

later; se propager, se répandre; շուրջ —, ruisseler de toutes parts.

Ծաւալումն s. expansion, dilatation, diffusion; propagation; — գետոց, débordement, inondation; — հրոյ, érysipèle; — Աւետարանին, la propagation de l'Évangile.

Ծաւի a. verdâtre; aux yeux d'un bleu vif.

Ծափ, ոյ s. applaudissement, battement des mains; — զծափի ou ծափս հարկանել, applaudir, frapper ou battre des mains, dans ses mains, claquer.

Ծափահար, աց s. applaudisseur, claqueur.

Ծափահարեմ V. Ծափս հարկանեմ.

Ծափահարութիւն V, Ծափ.

Ծափածայն a. avec applaudissement; — դրուատիք՝ գովութիւնք, acclamations, applaudissements.

Ծափեմ, եցի vn. applaudir.

Ծեծելեծեմ, եցի vn. balbutier, baragouiner, estropier, écorcher.

Ծեծ, ի s. coup, bastonnade; * — տալ բաշել, battre, donner des coups, bâtonner.

Ծեծեմ, եցի va. battre, frapper.

Ծետուկ s. chiure, chiasse.

Ծեր, ոց s. vieux, vieil, vieillard, âgé, avancé en âge; — ք ժողովրդեան, les anciens.

Ծերաբոյժ լինիմ vn. nourrir un vieillard, des vieillards.

Ծերակոյտ, կուտի s. sénat,

conseil des vieillards, des anciens; les anciens; զՏիւ ծերակուտի, sénatus-consulte; անդամ ծերակուտի, sénateur.

Ծերակուտական a. sénatorial.

Ծերանամ, ացայ vn. vieillir, devenir ou se faire vieux, arriver à un âge avancé, être sur le retour, n'être plus jeune, prendre de l'âge, avancer en âge.

Ծերանոց, աց s. hospice de vieillards, hospice pour la vieillesse.

Ծերատածեմ, եցի va. avoir soin d'un vieillard, fournir à ses besoins.

Ծերատածութիւն s. soin qu'on a d'un vieillard.

Ծերաւուրց adj. rempli de jours, vieil, vieux, âgé.

Ծերոյժ V. Ծերութիւն.

Ծերութիւն s. vieillesse; ալեւորեալ —, — avancée, extrême —; ի — խոնարհել, être sur l'âge; ալիք — է, extrême —; յեւանել իբարուք — է, mourir dans une heureuse —; իխոր — հասանել, atteindre une — avancée.

Ծերուկ s. vieillot, vieillard.

Ծերունի, նույ, նեաց s. vieillard, barbe grise.

Ծերս, ից s. cavité, trou, excavation, caverne.

Ծեփ, ոց. Ծեփած, ոց s. enduit, crépi.

Ծեփելիք, լեաց sm. cataplasme; * — դնել, appliquer un —.

Ծեփեմ, եցի va. enduire, crépir; — բռով, plâtrer; — շաղխով, cimenter.

Ծեփիչ s. truelle.

Ծեքածուռ a. baragouiné, estropié, écorché.

Ծեքեմ, եցի va. détourquer, détourner, parodier.

Ծեքենայք s. parodie; — բառից, jeu de mots.

Ծեքծեքանք, աց s. étiquette, cérémonie.

Ծէս, ծիսից s. rit, rite.

* Ծճրածուծին V. Ծճրումն.

* Ծճրիմ, եցայ vn. rancir, sentir le rance; * ախտի մէջ —, croupir dans le vice.

Ծճրումն s. rance, rancis-sure.

Ծիածան, ի, աւ s. arc-en-ciel.

Ծիլ s. bourgeon, germe; — արձակել, bourgeonner, germer.

Ծիծ s. mamelle; téton; * — տալ, donner à téter; * — ուտել, téter.

Ծիծաղ s. rire, ris; * — չկարենալ բռնել, ne pouvoir s'empêcher de rire; * — ը շարժել, exciter à rire.

Ծիծաղական adj. risible, plaisant, qui fait rire; rieur.

Ծիծաղաշարժ a. qui excite à rire, plaisant, comique.

Ծիծաղասէր a. qui aime à rire.

Ծիծաղելի a. risible, ridicule.

Ծիծաղերես a. qui a le visage riant.

Ծիծաղեցուցանեմ, ուցի va.

faire rire; ծիծաղեցուցանեք զիս, vous me faites rire.

Ծիծաղիմ, ղեցայ vn. rire; se rire de, se moquer de, se railler; — ընդ միտս, rire dans sa barbe, rire intérieure-ment, en cachette, sous cape, en dessous; ընդ քիմս —, rire du bout des lèvres, des dents; * խենդի պէս —, rire comme un fou; բարձրածայն —, rire aux éclats, éclater de rire, rire à gorge déployée; * ծիծաղե-լէն նաթիլ, crever ou étouffer de rire; * ծիծաղելէն մարիլ, se pâmer ou pouffer de rire; * — սկսիլ ou ծիծաղիլը բռնել, se mettre ou se prendre à rire.

Ծիծաղկոտ, աց a. rieur, plaisant, facétieux.

Ծիծառն, առան, առունք, ռանց s. hirondelle; — ճէլ, l'—gazouille.

Ծիծառնուկ, նկաց s. ros-signol.

* Ծիծեռնիկ V. Ծիծառն.

Ծիծռան ծաղիկ V. Կան-ծեղխոտ.

Ծիղ s. brin, tige.

Ծին s. naissance; arrière-faix, secondines, délivre; իծնէ, de naissance, dès la naissance, depuis sa naissance; կոյր իծնէ, aveugle de naissance, aveu-gle-né.

Ծիսական a. rituel, de rite.

Ծիսարան, աց s. rituel.

Ծիտ, ծտի s. bouvreuil.

Ծիր, ճրի s. cercle, arc, circonférence; tour, contour, bord; — հանդերձից, liseré; —

կաթին, voie lactée; — խաւար-
ման, éclipse; — զնտոյ, co-
lure; — տեսութեան, horizon.

Ծիրան, ի, ոյ s. abricot;
abricotier.

Ծիրանագոյն, ունի a. de
couleur pourprée, pourpré,
empourpré, purpurin, vermeil.

Ծիրանազարդ a. orné de
pourpre.

Ծիրանազգեսաց, Ծիրանա-
զգեստ a. revêtu de pourpre,
habillé de pourpre.

Ծիրանաթոյր V. Ծիրանա-
գոյն.

Ծիրանաճաղիկ a. qui a des
fleurs purpurines; s. lilas.

Ծիրանաճայր a. qui a des
bords empourprés.

Ծիրանածին, Ծիրանաճը-
նունդ a. né dans la pourpre,
porphyrogène, fils d'empereur.

Ծիրանակիր a, qui porte la
pourpre.

Ծիրանանամ, ացայ vn. de-
venir pourpré, imiter la pour-
pre, être purpurin, vermeil,
se teindre en pourpre.

Ծիրանաներկ, աց s. a. celui
qui peint en pourpre; teint ou
peint en pourpre, empourpré.

Ծիրանավաճառ, աց s. mar-
chand de pourpre; marchand
d'abricots.

Ծիրանացուցանեմ, ուցի va.
teindre en pourpre, empour-
prer.

Ծիրանաւոր a. pourpré, re-
vêtu de pourpre, auguste. im-
périal; s. empereur; cardinal;
cardinal (oiseau).

Ծիրանափայլ adj. brillant
comme la pourpre, aussi écla-
tant que la pourpre, pourpré,
empourpré.

Ծիրանափառ V. Ծիրա-
նաւոր a.

Ծիրանեգոյն V. Ծիրանա-
գոյն.

Ծիրանեպատ a. entouré de
pourpre.

Ծիրաներփնիմ, եցայ vn.
devenir pourpré, être empour-
pré, se teindre en pourpre.

Ծիրանէկիր V. Ծիրանակիր.

Ծիրանէվաճառ V. Ծիրանա-
վաճառ.

Ծիրանի, նոյ, նեաց sm.
pourpre (coquillage d'où l'on
tire la pourpre); pourpre, cou-
leur pourpre; pourpre (éttoffe
teinte en pourpre); a. pourpré,
purpurin, vermeil.

Ծիրիխայ s. beignet.

Ծիրտ, ծրտի s. fièvre.

Ծիրական a. qui consume,
languissant; — ախտ՝ ցաւ,
consomption, phthisie.

Ծիրեմ, եցի. Ծիրեցուցա-
նեմ, եցի va. faire dépérir,
consumer, épuiser, exténuer.

Ծիրիմ, եցայ vn. dépérir,
tomber dans la langueur, dans
la consommation, languir, se
consumer, périr de consomp-
tion, de phthisie, s'exténuer.

Ծիրութիւն s. dépérissement,
consomption, exténuation.

Մարմակութիւն s. germi-
nation.

Մլեմ, Մլեցուցանեմ V. Ըն-
ծիւղեմ.

Ծլիմ, եցայ ՎՈ. V. Ընծիւ-
ղիմ; s'intimider, ne pas oser.

Ծխազլան, ի ճ. cigare.

Ծխազլանիկ ճ. cigarette.

Ծխալից ա. rempli de fumée.

Ծխախառն ա. mêlé de fu-
mée, enfumé. fumant.

Ծխախոտ, ոյ ճ. tabac; * —
քաշել, fumer du tabac, fumer.

Ծխախոտավաճառ, աց ճմ.
marchand de tabac.

Ծխակալ, աց ճմ. noix de
pipe.

Ծխամ V. Ծխիմ.

Ծխամաճ ա. environné de
fumée, fumeux.

Ծխահանք, նաց. Ծխան, ի
ճ. cheminée; tuyau de chemi-
née; մաքրել զ—, ramoner,
nettoyer la cheminée.

Ծխանայարդար, աց ճ. fu-
miste.

Ծխանելիք, լեաց ճ. parfums.

Ծխաշունչ ա. fumant, en-
fumé, fumeux; — յետս ձգել
զսուսերն, retirer l'épée toute
fumante; — իբրտանէ, fumant
de sueur.

Ծխափող, Ծխաքաշ, ից ճ.
pipe.

Ծխեմ, եցի va. brûler de
l'encens, des parfums; faire
fumer, exhaler; fumer; —
խուսկս անուշից, brûler des
parfums.

Ծխիմ, խեցայ ՎՈ. fumer,
jeter ou exhaler de la fumée.

Ծխիչ ա. exhalant.

Ծխնելոյզ, լուզի V. Ծխա-
հանք.

Ծխնի V. Ծղխնի.

Ծխող, աց ճ. fumeur.

Ծխոտեմ, եցի va. enfumer,
noircir de fumée.

Ծխոտիմ, տեցայ ՎՈ. s'en-
fumer, être enfumé.

Ծխումն ճ. fumigation.

Ծխուն ա. fumant.

Ծծակ, ի ճ. biberon.

Ծծելի ա. absorbable.

Ծծեմ, եցի va. sucer; aspi-
rer, humer, absorber; Թուղթ
ծծէ, ce papier boit; — զօդ,
respirer l'air.

Ծծիչ ա. absorbant; — Թուղթ
papier brouillard, buvard.

Ծծմբախառն ա. mêlé de
soufre, sulfureux.

Ծծմբահամ ա. qui a le goût
du soufre.

Ծծմբահանք, նաց ճ. solfa-
tares.

Ծծմբահոտ ա. qui sent le
soufre, soufré.

Ծծմբային ա. sulfurique.

Ծծմբառ V. Լուցկի.

Ծծմբեմ, եցի va. souffrer.

Ծծմբուտ ա. sulfureux.

Ծծողական ա. absorbant,
absorbatif.

Ծծումբ, ծծմբոյ ճ. soufre.

Ծծումն ճ. succion, absorp-
tion.

Ծկոյթ, կուծի ճմ. le petit
doigt.

Ծղիք, դեաց ճ. avant-bras;
ծղիս իվեր ամբառնալ մարզել,
relever les bras, les manches,
se préparer à.

Ծղխնի, նույ, նեաց ճ. gond
de porte; pivot; — տփոց,
charnière.

Ծղրիդ, ըղի s. grillon.
 Ծղօտ V. Յօղուն.
 Ծմակ V. Եմակ.
 Ծմակային a. ombrageux,
 frais.

Ծմակացուցանեմ, ուցի va.
 ombrager, couvrir d'ombre;
 fig. couvrir, voiler, obscurcir.

Ծմել s. épinards.

Ծմրիմ, ըեցայ vn. s'abattre,
 s'affliger, s'attrister, se chagri-
 ner; ծմրեալ իտրամուծենէ,
 abattu de tristesse.

Ծնանիք, լեաց s. les pa-
 rents, père, mère; qui enfante.

Ծնանիմ, ծնայ va. engen-
 drer, donner naissance, la nais-
 sance ou le jour, mettre au
 monde, enfanter, accoucher;
 créer, produire, faire naître ou
 pousser; — կենանեաց, met-
 tre bas; — Զօր, procréer; ծնաւ
 որդի, elle mit au monde un
 fils, elle accoucha d'un garçon;
 որդիս —, enfanter; vn. naître,
 prendre naissance, venir au
 monde, être engendré; naître,
 se produire, résulter; վերստին
 —, renaître; գոգցես յայն
 ծնեալ էր ou Թուէր իմն յայն
 ծնեալ, il semblait né pour;
 այսի ծնաւ քերթողութիւն, de
 là est née la poésie.

Ծնգիմ V. Ծնկիմ.

Ծնեքեկ, ի s. asperge.

Ծնելիք, լեաց s. les parents,
 père et mère.

Ծնելութիւն s. enfantement,
 naissance; génération.

Ծնիչ s. qui engendre, géné-
 rateur, génératrice; parents.

Ծնծղայ, ից s. cymbale.

Ծնկակապ a. noueux, plein
 de nœuds; s. jarretière.

Ծնկանամ V. Ծնգիմ.

Ծնկասէր a. qui aime à res-
 ter chez elle, timide, qui a de
 la pudeur.

Ծնկեմ, եցի va. faire dépérir,
 épuiser, affaïsser, accabler,
 affaiblir, amaigrir.

Ծնկիմ, կեցայ vn. être
 épuisé ou accablé, s'affaïsser,
 dépérir, languir, perdre de ses
 forces, maigrir; — իտգիտու-
 թեան, croupir dans l'igno-
 rance.

Ծննդաբախտ, ի s. astr. as-
 cendant, nativité.

Ծննդաբան, ից s. faiseur
 d'horoscopes.

Ծննդաբանեմ, եցի va. faire
 la généalogie, compter les an-
 cêtres.

Ծննդաբանութիւն s. généa-
 logie; horoscope.

Ծննդաբաշխ ծննդոց ou
 Ծննդաբաշխ բախտ s. horos-
 cope, ascendant, nativité.

Ծննդագործ, աջ s. auteur
 de la naissance; a. qui engen-
 dre, prolifique, productif.

Ծննդական, աջ a. qui ac-
 couche de, qui est en couches,
 qui enfante, qui engendre;
 génératif, génital, prolifique;
 qui a la vertu d'engendrer,
 productif, fécond, fertile; —
 մասունք ou ծննդականք, par-
 ties génitales, organes géné-
 taux; — կին, accouchée.

Ծննդականութիւն s. faculté

générative ou génitale; fécondité, fertilité.

Ծննդակարգ sm. temps de l'enfantement, de l'accouchement.

Ծնող, աց sm. parents, le père, la mère; cause; — ք մեր, les auteurs de nos jours, nos parents; — ծանունց չարեաց, source des plus grands maux.

Ծնողաբար adv. comme un père, en père; comme une mère, en mère.

Ծնողագուծ a. plein d'une tendresse paternelle ou maternelle.

Ծնողական a. qui concerne les parents, paternel, maternel.

Ծնողասէր a. qui aime ses parents.

Ծնողութիւն s. paternité, maternité.

Ծնունդ, **ծննդեան**, **ծննդոց** s. enfantement, accouchement, couches; naissance, nativité; naissance, origine; fils, enfant; génération, race, descendant; fruit, production; effet; horoscope, nativité; — ք ou գիրք **ծննդոց**, Genèse; — ք, postérité; — կենդանեաց, portée; — մտաց, conception, ouvrage de l'esprit; — Քրիստոսի, Noël, la nativité de Jésus-Christ; — լուսնի, nouvelle lune; օր **ծննդոց**, jour de la naissance, jour anniversaire de la naissance, jour natal; — փոխոյ, produit de l'argent prêté, intérêt, usure; կալ իծննդոց, ces-

ser d'enfanter; մերձ ի—, près d'enfanter, d'accoucher.

Ծնուցանեմ, ուցի va. accoucher ou délivrer une femme, faire un accouchement; aider à naître, faire éclore, produire.

Ծնուցիչ sm. accoucheur; accoucheuse, sage-femme.

Ծնչութիւն sm. naissance; accouchement, l'action d'accoucher une femme.

Ծնրադրութիւն sm. genuflexion.

Ծնօղ V. Ծնող.

Ծնօտ, ից sm. mâchoire; bord, avance, frise, corniche, parapet; արտօսը ընդ ծնօտսն իջանէր, les larmes coulaient sur ses joues.

Ծնօտապարկ, ի s. abajoue.

Մոթոր, ոյ s. serpolet.

Մոթորին, որնոյ. **Մոթրին**, ընոյ s. serpolet.

Մոծորակ, **Մոծրակ**, աց sm. nuque, occiput.

Մոմ, ոյ s. jeûne; * — բռնել, jeûner; * — ն աւրել, rompre le jeûne.

Մոմական a. de jeûne.

Մոմանամ V. Մոմեմ.

Մոմապահ a. celui qui jeûne; — լինել, jeûner; — ք, ոց sm. jeûne.

Մոմապահութիւն s. jeûne.

Մոմացուցանեմ, ուցի va. faire jeûner.

Մոմեմ, եցի vn. jeûner.

Մոյլ, ծուլից a. paresseux, fainéant, cagnard.

Մոպք, պից, պաց s. frange, emfil.

Ծով, ուց s. mer, la plaine azurée; lac, bassin, pièce d'eau; ընդ—, par mer; իխորս ծովու, en pleine mer; —ն լայնասփիւռ, la pleine, la haute mer; հոգմախաղաղ —, mer calme; — հարմաճաւալ իբրեւ զհայելի, mer unie comme une glace; ալեկոծ՝ յուզեալ է — ն, la mer est haute, houleuse, agitée; ալեկոծի ծովն, la mer grossit; փրփրէ ծովն, la mer écume, commence à moutonner; մոլեգնութիւն ծովու, le courroux, la fureur de la mer; կապուտակային՝ անշարժ՝ խաղաղաւէտ՝ մրրկալից՝ մոլեգին՝ զայրագին՝ փրփրադէզ՝ ահեղագոյ՝ անսանձ՝ սպառնալից՝ անգութ՝ ընդարձակ՝ անհուն —, mer azurée, immobile, tranquille, orageuse, furieuse, courroucée, écumeuse, bruyante ou mugissante, indomptable, menaçante, impitoyable, vaste, immense; զնալ ընդ —, aller sur mer, en mer; անցանել ընդ —, traverser la mer; անդունդք ծովու, les gouffres, les abîmes de la mer; կապուտակն ծովուց, l'azur des mers; ըգ. — հեշտութեանց՝ ցաւոց, une mer de délices, de douleurs.

Ծովաբադ, ից s. macreuse.

Ծովաբաժին լինիմ, partager la mer.

Ծովագայլ, ոց sm. loup-marin.

Ծովագնաց, ից. Ծովագնացիկ a. qui marche sur la mer,

qui traverse la mer; — լինել, aller ou naviguer sur mer.

Ծովագնացութիւն s. navigation.

Ծովագոյն a. de couleur de mer, qui a la couleur de la mer, bleu de mer; purpurin, pourpre; sm. outremer.

Ծովագռաւ, ու s. cormoran.

Ծովաթաղանթ, աց s. mousse de mer.

Ծովալիւն, լնից s. grand lac.

Ծովալոռ s. varech, goémon.

Ծովախառնին s. langouste.

Ծովախոր a. profond comme la mer, très-profond.

Ծովածաւալ adj. répandu comme une mer.

Ծովածին a. né ou produit par la mer.

Ծովածիր a. entouré de mer.

Ծովածուփ a. battu, agité des flots, très-agité, orageux; — լինել, être agité par les flots; ըգ. être agité, ballotté comme par les flots.

Ծովածփանք, նաց s. agitation de la mer.

Ծովակ, աց s. petite mer, lac.

Ծովակալ, աց s. dominateur des mers; amiral.

Ծովակալեմ, եցի vn. être maître de la mer, avoir l'empire de la mer; être amiral.

Ծովակալութիւն s. empire de la mer; amirauté.

Ծովակաղին, ղնոյ s. balane, gland de mer.

Ծովական V. Ծովային.

Ծովակոծ a. naufragé.

Ծովակոծութիւն *s.* naufrage.

Ծովակողմն *ou* — կոյս. Ծովակոյս կողմն *s.* côté de la mer.

Ծովակուլ *a.* englouti par la mer; — լինել, être englouti par la mer.

Ծովակուր *adj.* submergé, noyé, naufragé; — լինել, devenir la proie de la mer; — կորնչել, périr au milieu de la mer, périr dans les flots.

Ծովահայեաց *a.* qui regarde sur la mer, maritime; — քաղաք, ville maritime.

Ծովահեղձ, Ծովահեղձիկ, Ծովահեղձոյց *a.* noyé dans la mer; — առնել, noyer dans la mer, submerger; — լինել, se noyer dans la mer.

Ծովահերձ *a.* qui fend la mer.

Ծովահէն, հիւնի *s.* corsaire.

Ծովածի, ոյ *s.* cheval marin.

Ծովամամուռ, մամուռ *sm.* algue.

Ծովամարտիկ *a.* celui qui combat sur la mer; naval; — զօրութիւն, la marine.

Ծովամարտութիւն *s.* combat de mer, combat naval.

Ծովամաց *adv.* en jetant dans la mer.

Ծովամէջք *s.* haute mer, la pleine mer, large.

Ծովամոյն առնեմ *va.* jeter dans la mer.

Ծովամուխ *a.* plongé dans la mer; — լինել, plonger dans la mer; naviguer, aller sur mer.

Ծովային *a.* maritime, marin; — զօրութիւն, la marine, forces maritimes.

Ծովանամ, ացայ *vn.* changer en mer, devenir comme une mer, affluer; être inondé.

Ծովանկար, ուց *s.* peint. marine; peintre de marine.

Ծովանման *a.* semblable à la mer.

Ծովաշուն *s.* chien marin.

Ծովապետ *V.* Ծովակալ.

Ծովասոյլ *a.* englouti dans la mer.

Ծովալաստակ *a.* qui travaille sur mer; — լինել, travailler sur mer, faire le métier de marin ou de pêcheur.

Ծովարտոյտ *sm.* frégate, alouette de mer ou marine.

Ծովացուլ, ցլուց *s.* taureau de mer.

Ծովացուցանեմ, ուցի *va.* changer en une vaste mer; inonder, submerger.

Ծովափնեայ *V.* Ծովեզերեայ.

Ծովափրփուր, փրոյ *s.* écume de mer.

Ծովեզերեայ, եայց *a.* maritime, littoral; — ք *s.* le littoral.

Ծովեզր, զերաց *s.* bord de la mer, côte, rivage, plage; առ *ou* ի ծովեզերին, sur le bord de la mer.

Ծովեզրեցի, ցաց *s.* habitant des côtes maritimes.

Ծովեմ, եցի *vn.* prendre la mer, le large, aller sur mer.

Ծովեցի զօրք *s.* la marine.

Ծովընկէց, Ծովընկեցիկ առնեմ, jeter, précipiter à la mer; — լինիմ, se jeter, se précipiter à la mer.

Ծոր, ոյ s. fruit de l'épine-vinette.

Ծորածոյ լիկ s. miel vierge.

Ծորակ, ի s. robinet, cannelles.

Ծորան, ագ adj. coulant, fluide, liquide; s. l'action de couler, écoulement.

Ծորեմ, եցի va. faire couler; vn. V. Ծորիմ.

Ծորենի, ենւոյ s. berberis, épine-vinette; lentisque.

Ծորեցուցանեմ, ուցի va. faire couler, faire découler.

Ծորիմ, րեցայ vn. couler, s'écouler, découler, suinter.

Ծործոր, ագ, ոց, Ծործորակ, ագ s. vallée, vallon.

Ծորումն sm. écoulement, découlement.

Ծորուն V. Ծորան.

Ծոց, ոյ s. sein; golfe; sinuosité, cavité; * poche; — անկեան, sinus.

Ծոցածին, ծնի a. né du sein.

Ծոցիկ s. cale.

* Ծոցուր, Ծոցուրումին V. Յդի, Յլումին.

* Ծուատ s. charpie.

* Ծուատեմ V. Քնքնեմ.

Ծուէնք s. morceau d'étoffe, découpure, lambeau, loque, pièce; իծուէնս ծուէնս պատառել, mettre en lambeaux, en pièces; յերկուս ծուէնս պատառել, déchirer en deux morceaux, en deux parts.

Ծուլալից a. très-paresseux.

Ծուլամ V. Ծուլանամ.

Ծուլամտումին s. paresse, nonchalance.

Ծուլանամ, ացայ vn. paresser, être ou devenir paresseux, faire le paresseux, le fainéant, fainéanter, cagnarder, s'accagnarder.

Ծուլանք V. Ծուլումին.

Ծուլապէս adv. avec paresse, par paresse.

Ծուլացուցանեմ, ուցի va. rendre paresseux ou fainéant, accagnarder.

Ծուլացուցիչ a. qui rend paresseux.

Ծուլումին s. paresse, fainéantise, cagnardise; ի— հատանել V. Ծուլանամ.

Ծուխ, ծխոյ s. fumée; foyer, famille; * tabac; ծուխս արձակել, lancer de la fumée, fumer; * — քաշել, fumer du tabac, fumer; — խնկոյն, la vapeur de l'encens.

Ծուծ, ծծոյ sm. succion; * moelle; essence; V. Ուղ.

Ծուծք, ծծոց s. les narines.

Ծուղակ, ագ s. piège, attrapoire, filet, lacet, embûche.

Ծուղամ V. Ծուլամ.

Ծունգ, ծնգաց ou Ծունկ, ծնկաց s. genou; nœud; — քնորա կնուցեալ դեղեւեին, ses genoux tremblants se dérobaient sous lui; * — չոքիլ, se mettre à genoux; փարիլ զծնգովք, embrasser les genoux; ննջել իմէջ ծնգաց, dormir sur les genoux.

Ծունր s. genou; nœud; — դնել՝ կրկնել, ի— իջանել, se mettre à genoux, s'agenouiller, tomber ou être à genoux,

fléchir le genou; — ածել, adorer; — կապել, se nouer, se former de nœuds.

Ծունդդրումին sm. genu-flexion.

Ծուռ, ծուռ adj. qui n'est pas droit, incliné, courbé, recourbé, oblique.

Ծուկ, Ծուկք s. fluctuation, ondulation, onde, vague; fig. agitation, trouble, vacillation, préoccupation, tourment, soucis; examen, question; ընդ-ծուկս մկանանց, sur la surface des ondes; կապուտակ —, onde azurée; ծուկ իմտի դնել, se soucier, penser; իծուկս տարակուսանաց ընկղմել, se plonger dans les incertitudes; իծուկս լինել, être agité, dans l'agitation.

Ծպնեմ, եցի va. attacher, joindre.

Ծպտեալ a. déguisé, incognito.

Ծպտեմ, եցի va. déguiser, travestir; — իմ vn. se déguiser, se travestir, être déguisé.

Ծպտումն s. déguisement.

Ծռեմ, եցի va. incliner, courber, recourber; — զդէմս, faire des grimaces; — իմ, vn. se courber, s'incliner.

Ծռումին sm. inclinaison, courbure, inflexion, curvité, cambrure; — դիմաց, grimace.

Ծրագիր, գրաց s. croquis; contour; a. tracé, décrit.

Ծրագրական a. graphique.

Ծրագրեմ, եցի va. croquer; tracer, décrire.

Ծրագրումին s. tracement. Ծրանամ, ացայ vn. s'arrondir. prendre une forme ronde.

Ծրար, ից s. paquet; rouleau; enveloppe; colis; group.

Ծրարեմ, եցի va. empaqueter, envelopper; — զվաճառս, emballer; զխրոխտ գագա Թունս յամպս ծրարէին, ils portaient leurs têtes superbes jusque dans les nues; որոյ գագաքն յամպս ծրարի, dont le sommet fend les nues; — իմ vn. s'empaqueter, s'envelopper, s'emballer.

Ծրարիչ, Ծրարող s. emballer.

Ծրարոց V. Ծրար.

Ծրարումն s. emballage.

Ծրդիմ, դեցայ vn. se soulever, se salir, se rouler.

Ծրտեմ, եցի va. flenter.

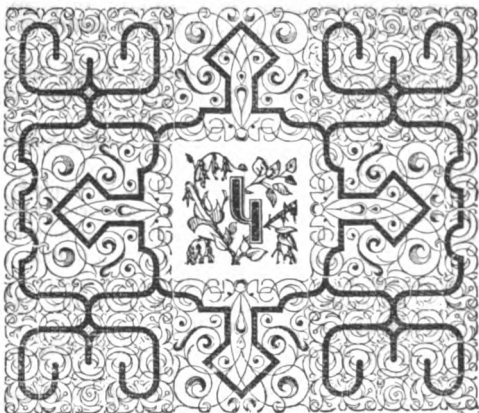
Ծփալից, Ծփական a. ondoyant, flottant, agité.

Ծփամ V. Ծփիմ; — ընդ մէջ յուսոյ եւ երկիւղի, flotter entre l'espérance et la crainte.

Ծփան V. Ծփանք; իծփանի կալ, flotter, être agité, être dans l'agitation, être agité d'esprit, par ses pensées; ի ծփանի, à flot, flottant.

Ծփանք, նաց s. fluctuation, ondulation, agitation de la mer, mouvement des flots; flot, houle; fig. agitation, trouble, inquiétude, souci, préoccupation, incertitude, vie agitée; — հերաց, flots des chevelures.

Ծփեմ, եցի va. faire flotter ;	ses pensées, dans l'incertitude.
fig. agiter, ballotter, troubler.	Ծփին a. flottant, ondoyant,
Ծփեցուցանեմ V. Ծփեմ.	flotté, ondé, ondoyé, agité.
Ծփիմ, փեցայ vn. flotter,	Ծփոց, ի s. baratte.
être à flot, faire des ondu-	Ծփումն V. Ծփանք.
lations, ondoyer ; fig. être	Ծօ interj. ho ! holà !
agité, ballotté, flotter dans	Ծողակ V. Ծողակ.

Կ (guiène) quinzième lettre de l'alphabet et dixième des consonnes ; soixante, soixantième.

Կազ, ոյ, ի sm. querelle, contestation, dispute, débat, différend ; — **յարուցանել**, soulever des querelles.

ԿազազարԹոյց a. querelleur, qui soulève des disputes.

Կազացող a. s. querelleur.

Կազեմ, եցի. Կազիմ, գեցայ vn. quereller, disputer, être en contestation, débattre, chamailler, se chamailler ; — **ընդ յիմեանս**, se quereller, se disputer, s'entre-quereller.

Կազ, ի s. moire ; chim. gaz ; **լուսաւորութեան** —, gaz d'éclairage.

Կազաբերան, աջ s. bec de gaz.

Կազակերպ a. gazéiforme.

Կազային a. gazeux.

Կազանամ, աջայ vn. se gazéfier.

Կազաչափ, ոյ s. gazomètre.

Կազարան, ի s. gazomètre.

Կազացուցանեմ, ուցի va. gazéfier.

Կազացուցումն s. gazéification.

Կազդուրեմ, եցի va. fortifier, corroborer, conforter, donner de la force, restaurer, remettre, rétablir ; encourager ; vn. se fortifier, recouvrer ou reprendre ses forces, sa vigueur, se remettre, pouvoir

se rétablir, se ranimer, prendre de nouvelles forces, du courage.

Կազդուրեցուցանեմ, ուցի va. fortifier, corroborer, donner du ton, de la vigueur, rétablir.

Կազդուրիչ adj. fortifiant, confortant, corroborant, cordial, analeptique.

Կազդուրումն s. rétablissement, raffermissement de la santé, convalescence.

Կազմ, ոյ, ի s. construction; apprêt, ornement; — գրոց, reliure; — լինել, être prêt à, à la disposition de; a. prêt, tout prêt, apprêté, préparé; prêt à, disposé à, dispos.

Կազմած, ոց sm. appareil; apprêt, préparatif; ameublement, meubles, garniture, équipage; armes; — մարմնոյ, constitution, tempérament; V. Կազմումիւն.

Կազմակերպեմ, եցի va. former, construire, arranger.

Կազմակերպումիւն s. formation, conformation, organisation, construction, arrangement.

Կազմարան, ի s. atelier de relieur.

Կազմարար, ի s. relieur.

Կազմեմ, եցի va. former, construire, dresser, faire, composer; préparer, apprêter; arranger, ajuster, disposer, combiner, organiser; équiper; garnir, meubler; — զգիրս, relire; — իմ vn. se former,

se construire; se préparer, s'apprêter, se mettre en mesure.

Կազմիկ a. rangé, apprêté, bien disposé; — ֆաշ, repas exquis, recherché.

Կազմիչ, Կազմող s. constructeur, préparateur.

Կազմուած V. Կազմած.

Կազմումիւն s. construction, organisation, arrangement, mécanisme, constitution, conformation, structure, composition; préparation, équipement.

Կաթ, ից s. goutte; — մի, une goutte.

Կաթեմ, եցի vn. dégoutter, tomber goutte à goutte, distiller.

Կաթեցուցանեմ, ուցի va. faire couler ou tomber goutte à goutte, distiller.

Կաթիլ, Թլոյ s. goutte; — մի, une goutte; — առ —, goutte à goutte.

Կաթիկ s. gouttelette, petite goutte.

Կաթիմ V. Կաթեմ.

Կաթն, Թին, Թանց sm. lait; — կնոջ՝ կովու՝ այծու՝ մաքեաց՝ իշոյ, lait de femme, de chèvre, de brebis, d'ânesse; Թարմ՝ Թծու՝ առատ՝ փրփրալից ou փրփրադէզ —, lait frais, aigri, abondant, écumant ou mousseux; Կաթամբ սնանիլ, se nourrir de lait; — տալ, donner du lait, donner à têter; — ուտել, prendre du lait; têter; — կթել, traire.

Կաթնաբեր **a.** qui porte du lait.

Կաթնաբոյժ **a.** nourri de lait; — լինել, se nourrir de lait.

Կաթնաբուլիս **a.** d'où jaillit du lait, laiteux.

Կաթնալից **a.** plein de lait, laiteux.

Կաթնածուծ **a.** qui suce le lait.

Կաթնակեր, աց **a.** qui prend du lait, qui se nourrit de lait.

Կաթնաձիր օս Կաթնամատոյց **V.** Կաթնատու.

Կաթնանամ, ացայ **vn.** se changer en lait.

Կաթնապուր, պրի **s.** riz au lait.

Կաթնասուն **a.** qui est nourri de lait; qui nourrit de lait.

Կաթնավաճառ, ի **s.** laitier, laitière.

Կաթնատամն, ման **s.** dent de lait.

Կաթնատու, ուի **a. s.** qui donne du lait; nourrice; — կով, vache laitière.

Կաթնարան, ի **s.** laiterie.

Կաթնարբու, ուի **a.** qui boit, qui prend du lait.

Կաթնաւէտ, Կաթնաւոր **a.** laiteux, laitière.

Կաթնեղբայր, բոր **s.** frère de lait.

Կաթնեղէնք **s.** laitage.

Կաթնկեր **V.** Կաթնակեր.

Կաթնտու **V.** Կաթնատու.

Կաթոգի, Կաթոգին **a.** passionné, amoureux, affectueux, désireux, avide; adv. passion-

nément, amoureusement, avidement; — սիրել, aimer éperdument; — են ընդ յեմեանս սիրով, ils s'aiment tendrement; — տենչացեալ, tant désiré; — լինել **V.** Կաթոգնիմ.

Կաթոգնիմ, նեցայ **vn.** se passionner, être épris de, devenir amoureux de, s'enticher de, soupirer après, désirer ardemment.

Կաթոլիկ, աց **s.** catholique.

Կաթոլիկութիւն **s.** catholicisme, catholicité.

Կաթողիկեայ, կէի, ից, կեայց **a.** universel, général; catholique; Թուղթ Կաթողիկեայց, épître, lettre universelle.

Կաթողիկէ, էի **a. V.** Կաթողիկեայ; **s.** cathédrale, basilique.

Կաթողիկոս, աց **s.** le catholicos, le patriarche universel des Arméniens.

Կաթողիկոսական **adj.** qui appartient au catholicos, patriarchal.

Կաթողիկոսարան, ի **s.** la résidence du catholicos, le siège du patriarche suprême.

Կաթողիկոսութիւն **sm.** patriarchat suprême.

Կաթոս **a.** passionné, amoureux, lubrique; — ն տուփանք, impudiques amours

Կաթուած, ոց **s.** action de dégoutter; goutte; *apoplexie.

Կաթսայ, ից **s.** chaudière; marmite, chaudron.

Կաթսայագործ, աց **s.** chaudronnier.

Կաթսայագործութիւն *s. m.*
chaudronnerie.

Կալ, ոց, ից *s.* aire à battre
le blé; aré; halo, aréole.

Կալական *V.* Կալանաւոր.

Կալականոյց *a.* composé,
combiné.

Կալանաւոր, աց *a.* prison-
nier, détenu.

Կալանաւորակապ, աց *sm.*
gendarme.

Կալանեմ, եցի *va.* arrêter,
détenir.

Կալանք, նաց *sm.* arrêts,
arrestation, détention; իկա-
լանս արկանել, mettre en
arrestation.

Կալաքար *s.* soude (sel).

Կալ եւ կապ *V.* Կալանք.

Կալի *sm.* alcali; — կալուն՝
ցնդական, — fixe, volatil.

Կալիկ *s.* calicot.

Կալոտի, տւոյ, տեաց *a.* ce-
lui qui bat le blé dans l'aire,
bateur en grange.

Կալորայ, ից *s. pl.* aires,
granges.

Կալուած, ոց *s.* biens, terres,
fonds, ferme, tief, possessions,
propriété; l'action de retenir,
d'arrêter, prise de posses-
sion.

Կալուածավարձք, ծուց *sm.*
fermage.

Կալուածատիրութիւն *s.* féo-
dalité.

Կալուինական *s.* calviniste,
huguenot.

Կալուինականութիւն *s.* cal-
vinisme.

Կալվանական *a.* galvanique.

Կալվանականութիւն *s.* gal-
vanisme.

Կալվանակերտ *a.* galvanop-
lastique.

Կալվանակերտութիւն *s.* gal-
vanoplastie.

Կալվանաչափ *s.* galvanomètre.

Կալանեան *a.* galvanique.

Կախ. ի — *adj.* suspendu,
pendant, en suspens; — ունել,
tenir suspendu; *fig.* tenir en
suspens.

Կախաղան, աց *s.* gibet, po-
tence; արժանի — ի, pendable,
qui mérite la potence.

Կախաղանաւ *a.* suspendu,
pendant; — բուրաստան, jar-
din suspendu.

Կախաղանաբուրաստան *ou*
Կախաղանաւոր բուրաստան *s.*
jardin suspendu.

Կախաղանեմ *V.* Կախեմ.

Կախարդ, աց *s.* sorcier,
fascinateur, enchanteur.

Կախարդական *a.* de sor-
cier, d'enchantement, de fas-
cination, magique.

Կախարդանք, նաց *s.* ensor-
cellement, féerie, charmes, en-
chantement, magie.

Կախարդասար, աց *a.* qui
se livre aux arts cabalistiques,
qui recherche les arts magi-
ques; magique.

Կախարդեմ, եցի *va.* en-
sorceler, fasciner, enchanter,
charmer, surprendre; — զլս-
լիս, charmer.

Կախարդիչ *s.* ensorceleur,
enchanteur, magicien.

Կախարդիք V. Կախարդանք.

Կախարդութիւն s. sorcellerie, ensorcellement, fascination, sortilège, charme, enchantement, maléfice.

Կախեալ կամ V. Կախիմ. յայս երկուս պատուիրանս ամենայն օրէնք եւ մարգարէք կախեալ կան, ces deux commandements renferment toute la loi et les prophètes; ամենայն ժողովուրդն կախեալ կային զմանէ, tout le peuple dépendait de lui ou prenait plaisir à l'entendre.

Կախեմ, եցի va. pendre; suspendre, attacher, accrocher; tenir en suspens; * զամէ —, suspendre à un clou; — իմ vn. se pendre, être pendu, suspendu; être tenu en suspens; dépendre.

Կախորան, ի s. balançoire.

Կախումն s. suspension; dépendance.

Կածան, ի s. sentier.

* Կածոռիկ V. Կայծոռիկ.

Կակազ V. Կակազոտ.

Կակազեմ, եցի vn. bégayer, anonner, bredouiller; dire des sottises.

Կակազոտ, աց a. bégue, bégayer, bredouilleur.

Կական, ի s. lamentation, cri lamentable, cri de douleur, hurlement; — բառնալ, pousser des cris lamentables, pleurer à haute voix.

Կականաբարձ a. qui pousse des cris lamentables, qui pleure

à haute voix; adv. en pleurant à haute voix, d'une voix plaintive, aux accents lamentables.

Կականալիր a. lamentable, plein de lamentations.

Կականեմ, եցի vn. se lamenter, pleurer à haute voix, pousser des cris lamentables, des cris de douleur.

Կականումն V. Կական.

Կակաչ, Կակաջ, ի s. tulipe.

Կակաչի s. tulipier.

Կակժիրակ, ի s. casse; cas-sie, extrait de casse; cassier.

Կակղամիս a. qui a la chair tendre; s. mollisque.

Կակղանամ, ացայ vn. s'amollir, mollir, se relâcher, s'avachir; fig. s'amollir, s'attendrir, s'assouplir.

Կակղացուցանեմ V. Կակղեմ.

Կակղեմ, եցի va. amollir, ramollir, relâcher; fig. amollir, attendrir, assouplir; agr. ameublir.

Կակղեցուցանեմ V. Կակղեմ.

Կակղիչ a. émollient, ramollissant, relâchant, lénitif.

* Կակղնամ V. Կակղանամ.

Կակղութիւն s. mollesse, amollissement; souplesse, flexibilité.

Կակղուղէշ a. dont les branches sont tendres.

Կակղումն s. amollissement.

Կակուղ, կղոց a. mou, tendre; souple, flexible; fig. tendre, doux; agr. ameuble; — իշօշափել, doux à toucher; — մետաղ, métal doux.

* Կակղցունել V. Կակղեմ.

Կահ, ի, ուց, ից s. meuble, ameublement, bagage, effets; vase, ustensile; instrument; — ունել, retenir, occuper; — բմեծագինք, meubles précieux; — խոհակերոցի, batterie de cuisine.

Կահակալ, աց s. ouvrier laboureur.

Կահաւորեմ, եցի va. préparer, arranger; meubler, garnir.

Կահաւորութիւն s. convenance; — համարել, croire ou juger convenable.

Կահեմ V. Կահաւորեմ.

Կահոյր s. cruche.

Կաղ, աց a. boiteux; fig. boiteux, défectueux; — ի—, կաղս իկաղս adv. clopin-clopant, cahin-caha, tant bien que mal.

Կաղակարծ V. Կեղակարծ.

Կաղաղ, ոց s. tanière, gîte, repaire.

Կաղաղիմ, եցայ vn. se cacher, se retirer dans une tanière.

Կաղամ, ացի vn. boiter, clopiner, clocher, être boiteux, fig. clocher, être défectueux; յերկուս հետս —, boiter des deux côtés, se pencher tantôt d'un côté, tantôt de l'autre.

Կաղամախ, ից. Կաղամախի, խեաց s. peuplier.

Կաղամար, աց s. encrier.

Կաղամբ, ից, աց s. chou; կուրծ —ի, trognon de chou.

Կաղամբալանառ, աց sm. marchand de choux.

Կաղանամ, ացայ V. Կաղամ.

Կաղանդ, ի. Կաղանդք, դաց s. calendes, premier jour du mois; premier jour de l'an, jour de l'an; * կաղանդ շնորհաւորել, souhaiter la bonne année.

Կաղանդացոյց, ցուցի s. calendrier.

Կաղանդեմ, եցի va. étrenner, donner des étrennes.

Կաղանդիք, Կաղանդչեայ, * Կաղանդչէք s. étrennes; — տալ, donner des —; — ընդունել, recevoir des —.

Կաղանջանն, չանան s. bot. euphorbe, tithymale.

Կաղապար, աց s. modèle, moule; patron.

Կաղապարեմ, եցի va. modeler, mouler.

Կաղապարիչ s. modelleur, mouleur.

Կաղապարումն s. modelage, moulage.

Կաղացուցանեմ, ուցի va. rendre ou faire boiteux.

Կաղիմ V. Կաղամ.

Կաղին, ղնոյ s. noisette; noisetier; gland; — արքայական, noix.

* Կաղինկոտրուկ V. Կաղնաքեկ.

Կաղկանծեմ, եցի vn. glapir, japper, pousser des hurlements.

Կաղկանծին sm. glapissement, jappement, hurlement.

Կաղնաքեկ s. casse-noisette.

Կաղնակեք, աց a. qui mange, qui se nourrit de glands.

Կաղնատու a. qui donne, produit des glands.

Կաղնի, նույ, նեաց s. noisetier, coudrier, coudre; chène; —ք, coudraie; chénaie.

Կաղուծիւն s. claudication, clochement.

Կաղջին s. ciment.

Կան, իւ s. feutre.

Կանառ, ագ ք. assemblée, réunion; académie, corps, société; — բանասիրաց, académie des belles-lettres; ակմբահայլ դիցն —, l'Olympe.

Կանառակից s. collègue, confrère à l'académie.

Կանառակցութիւն s. action d'être collègue, confrère à l'académie.

Կանառիմ, ռեցայ vn. s'assembler, se réunir.

Կանառորդ, ագ s. membre (d'une académie).

Կանառորդութիւն s. action d'être membre d'une académie.

Կանեայ a. de feutre.

Կանին V. Կարնին.

Կամ conj. ou; եւ —, ou bien.

Կամ, ի, աւ, դվ s. volonté; —է ինձ, je veux. V. Կամք.

Կամ, կացի vn. rester, être, se tenir debout; se maintenir, se soutenir, se conserver; consister, subsister, vivre, durer; rester, s'arrêter, séjourner, demeurer; s'arrêter, cesser; attendre; — մնալ, rester, demeurer; attendre; persister, persévérer dans; իբաց —, se

tenir loin, se défaire, s'éloigner; իվերայ —, comprendre, saisir, pénétrer, s'apercevoir; չկարեմ իվերայ կալ բանիցդ, je ne sais ce que vous voulez dire, je ne vous comprends pas; հաստատուն՝ պինդ —, demeurer ferme, fixe, se maintenir dans; — առաջի երեսաց ուրուք, tenir tête, résister à qn.; ստէպ —, s'appliquer; ստէպ — օրինաց, observer les lois, pratiquer la loi; դատաւոր — իվերայ, être juge, arbitre entre; շուրջ — զոմամբ, obséder qn.; կացին աչք նորա, il est devenu aveugle, il a perdu la vue; տէր —, être maître; կայ մնայ նմա, il lui reste, il est réservé pour lui; եկաց՝ կացին, il y a eu; եկաց զնովին ժամանակօք, il vivait vers le même temps; զի՞ կայ քո եւ ողջունի, qu'y a-t-il de commun entre vous et la paix; զի՞ կաս, que restez-vous? que tardez-vous? կացին ինոսա չքնաղ օրինակք առաքինութեան, ils eurent des exemples rares de vertu.

Կամազնաց a. volontaire, arbitraire, capricieux.

Կամաճին a. volontaire, arbitraire, spontané.

Կամակ, ագ a. agréable, plaisant, délicieux; —ք, s. pl. agréments, plaisirs, délices; friandises.

Կամական a. volontaire.

Կամակատար, ագ a. qui fait la volonté d'autrui, com-

plaisant; — ինել ումեք, être l'exécuteur des volontés de qn., faire sa volonté; se montrer complaisant, avoir de la complaisance pour qn., le satisfaire.

Կամակատարութիւն s. complaisance, satisfaction.

Կամակար a. volontaire, qui n'est pas forcé, spontané; — ou — մոռք, volontiers, très-volontiers, de bon gré, de plein gré.

Կամարեմ, եցի vn. agir de son plein gré, arbitrairement, pouvoir faire sa volonté.

Կամակարող adj. puissant, vaillant; — իտէզ նիգակի, habile à lancer le javelot.

Կամակարութիւն sm. libre volonté, gré, spontanéité; — ք, V. Կամակար adv.

Կամակացոյց a. volontaire, qui ne veut faire que sa volonté.

Կամակից s. a. complice, partisan; — ինել, être complice, d'accord, consentir.

Կամակոր, աց a. oblique, tortu, tortueux, sinueux; — շաւիղ, chemin tortueux; — ս, adv. obliquement, de travers; V. Յամառ.

Կամակորախօս a. pervers.

Կամակորեմ, եցի va. tordre, courber, rendre oblique; fig. détordre, détourner le sens, prendre en mauvaise part, mal interpréter; pervertir, dépraver; — գարդարութիւն, fausser la justice; իմ vn. se tordre, se

courber; se détourner, se pervertir; — ինանապարհս իւր, suivre les voies obliques.

Կամակորութիւն s. obliquité, sinuosité, tortuosité; perversité; V. Յամառութիւն.

Կամակութիւն s. agrément, plaisir.

Կամակցութիւն s. complicité, accord, consentement.

Կամահաճոյ a. complaisant.

Կամահաճութիւն s. complaisance.

Կամայ, ից. Կամայական a. volontaire, arbitraire, de bon gré; — եւ ակամայ adv. bon gré mal gré.

Կամայօժար V. Յօժարական.

Կամապաշտ a. qui adore sa volonté, volontaire, opiniâtre.

Կամապաշտութիւն V. Յամառութիւն.

Կամասէր a. qui aime sa volonté, volontaire.

Կամար, աց s. voûte; cintre, arcade; arc; ceinture, baudrier; — յաղթութեան, arc de triomphe; կապուտակային —, la voûte azurée, le ciel.

Կամարածու a. celui qui met une ceinture.

Կամարակալ s. arc-boutant.

Կամարակալ a. voûté, cintre; s. arcade.

Կամարածեւ a. en forme de voûte, d'arc, voûté, arqué; — գործել՝ յօրինել, arquar, cambrer, cintrer.

Կամարանամ, ացայ va. Ե՞ս voûter, s'arquar.

Կամարար, աց a. qui fait la

volonté d'autrui, complaisant, bienveillant, condescendant.

Կամարարութիւն s. complaisance, bienveillance.

Կամարաւոր, աց a. ceint, entouré d'une ceinture.

Կամարիկ s. arceau.

* Կամաց, Կամացուկ adv. doucement, tout doucement.

Կամաւ adv. volontairement, de plein gré; exprès, à dessein; a. volontaire, spontané; — եւ ակամայ adv. bon gré mal gré.

Կամաւոր, Կամաւորական a. volontaire, spontané.

Կամաւորաբար, Կամաւորապէս V. Կամովին.

Կամաւորութիւն s. libre volonté, spontanéité, gré.

Կամելութիւն sm. volonté, vouloir.

Կամենամ V. Կամիմ.

Կամեցող a. celui qui veut, désireux.

Կամեցողութիւն V. Կամելութիւն.

Կամեցուցանեմ, ուցի va. faire vouloir.

Կամիմ, մեցայ vn. vouloir; — ընդ, vouloir, consentir, désirer, souhaiter.

Կամն, մին, մունք. Կամնասայլ, ից s. fléau ou charrue pour battre le blé.

Կամշոտ a. capricieux.

Կամովին adv. volontairement, de sa propre volonté, de plein gré.

Կամուրջ, մրջաց s. pont; — արկանել շինել, jeter, construire un pont; անցանել ընդ

— ն, traverser le pont; շարժական —, pont-levis.

Կամրջածիգ s. pontonnier.

Կամրջեմ, եցի va. faire un pont; joindre par un pont, faire communiquer par un pont.

Կամիսակ, աց s. burette, fiole.

Կամք, մաց s. volonté, vouloir, gré; vœu, désir, intention, dessein; volontés, fantaisie, caprice; իկամաց ou կամօք եւ ախորժիք, volontairement, volontiers, de bon gré; կամօք, exprès, à dessein; ըստ կամի, ըստ կամս, à volonté, ad libitum, arbitrairement; à discrétion; յոչ կամաց, involontairement, par force, à contre cœur; հակառակ կամացնորա, contre sa volonté; անձնատուր լինել ի կամս ուրուք, se livrer entièrement à la volonté de qn., se mettre à sa discrétion; Տեառն — լիցին, que la volonté de Dieu soit faite; ըստ կամս անձին գնալ, suivre son caprice; յօժար —, bonne volonté; ինքնիշխան՝ բացարձակ —, volonté absolue; անձնիշխան —, libre arbitre; յեղյեղուկ —, caprice; անձնահաճ —, humeur, caprice; * — ը կոտրել, rompre la volonté; որչափ եւ — իցեն նորա, autant qu'il voudra; եթէ — իցեն քո, si vous voulez, si vous le voulez; — եղեն նմա, il lui a plu de; — էին նորա, il voulait; — էին ինձ, j'avais la vo-

lonté de; — են ինձ ասել, je
veux dire; որ ինչ իկամս յեր,
ce qui dépend de nous; Եթէ
Տեառն — իցեն, si Dieu veut;
բստ հաճոյից կամաց քոց, à
votre gré; կամ որպէս — են
բանիս ասել, où plutôt; որպէս
զիարդ եւ — իցեն նոցա, en
quelque sorte qu'ils veulent;
իկամս ուրուք ղնել զիմն, faire
dépendre qch. de la volonté de
qn.; * — ղնել, faire sa vo-
lonté; * — չունենալ, n'avoir
pas de volonté; փոխել զկամս,
changer de volonté; հաստա-
տուն անյողդողդ —, volonté
ferme, inébranlable.

Կայ, Կայք, ից s. posture,
station; pause; lieu, poste, de-
meure; état, situation; զկայ
առնուլ, s'arrêter, faire une
pause; և. ce qui existe.

Կայական a. stable, station-
naire.

Կայան, ից sm. station, lieu,
poste, emplacement, fonde-
ment; demeure, séjour; posi-
tion; —ք, limbes; a. V. Կայուն.

Կայանամ V. Կամ.

Կայանաւոր V. Կայուն.

Կայարան V. Կայան; gare;
embarcadère, débarcadère.

Կայարանապետ, աց s. chef
de gare.

Կայեան, ենից V. Կայան.

Կայք, ից sm. panier, cor-
beille; V. Կայծիւն; —ք դրուա-
տեաց, applaudissements, bra-
vos; կայքս հարկանել տալ
V. Կայքեմ.

Կայքեմ, եցի vn. claquer,

battre des pieds ou des mains,
applaudir, accueillir par des
applaudissements; danser, sau-
ter, cabrioler.

Կայքիւն s. claquement de
mains, battement de pieds,
acclamation, applaudissement;
cabriole.

Կայլակ, աց s. goutte, glo-
bule.

Կայլականամ, Կայլակեմ V.
Կաքեմ.

Կայծ, ից s. étincelle; escar-
boucle.

Կայծակեմ, եցի vn. étin-
celer, lancer des étincelles.

Կայծակն, կան, կունք, կանց
s. foudre, tonnerre; étincelle;
charbon ardent; charbon (ul-
cère pestilentiel); կայծակունս
արձակել՝ Թօթափել, lancer
des étincelles, des foudres,
foudroyer; հրացայտ կայծա-
կունք, vives étincelles

Կայծակնահար առնեմ va.
frapper de la foudre, foudroyer.

Կայծակնամաքուր a. purifié
par le feu.

Կայծակնացայտ a. qui lance
des étincelles, des foudres,
étincelant, foudroyant.

Կայծիկ s. petite étincelle,
bluette.

Կայծոռիկ s. furoncle; V.
Փոսուրայ.

Կայծքար, ի s. silex, caillou,
pierre à fusil.

Կայկայեմ, եցի va. établir,
fixer, installer, consolider; —
իմ vn. s'établir, se fixer, s'ins-
taller, se consolider, être posé.

Կայս, ից s. mâle.

Կայուծին, Կայումն s. stabilité, fermeté.

Կայուն a. stable, durable, ferme.

Կայսերագիր a. écrit par l'empereur.

Կայսերազարմ, ից a. de la race impériale.

Կայսերազն, զին, զունք, զանց a. impérial; s. prince impérial, princesse impériale.

Կայսերական a. impérial.

Կայսերակերպ a. qui ressemble à l'empereur, impérial.

Կայսերակից a. associé à l'empire.

Կայսերանամ, ացայ vn. devenir empereur, parvenir à l'empire.

Կայսերացուցանեմ, ուցի va. élever à l'empire, proclamer empereur.

Կայսերութիւն s. empire; — Գաղղիոյ, l'— français; ի— ամբարնան, s'élever à la dignité impériale.

Կայսր, սեր, սերք, սերաց s. empereur, César; — Ռուսիոյ, l'empereur de Russie; Վեհափառ. —, Sa Majesté l'Empereur.

Կայսրընտիր, տրաց s. électeur.

Կայսրընտրական a. électoral.

Կայսրընտրութիւն s. électoral.

Կայսրուհի s. impératrice.

Կայտառ, ագ a. frais, beau; pétillant, vif, gaillard, gai,

alerte; plein de santé, gaillard, bien portant; s. poisson, reptile.

Կայտառութիւն s. fraîcheur, beauté; gaieté; santé, vivacité.

Կայտին sm. fréttillement, gaieté, réjouissance, jeu folâtre; animal qui nage, poisson.

Կայտում, ացի. Կայտում, եցի. Կայտում, եցայ vn. frétiller, bondir, trépigner, sauter, tressaillir, grouiller, se remuer.

Կայք, յից V. Կայ.

Կանամբի, բոյ, բեաց a. qui a sa femme, marié.

Կանանի, նոյ s. les femmes, le beau sexe.

Կանանոց, ագ s. gynécée, harem.

Կանանցածին, ծնաց a. qui est né d'une femme.

Կանանցական a. de femme, qui convient aux femmes.

Կանանցահանդերձ a. revêtu de vêtements de femme.

Կանաչ a. vert; s. vert, la couleur verte.

Կանաչագեղ a. d'un beau vert, d'un vert charmant, verdoyant.

Կանաչագոյն a. de couleur verte.

Կանաչազգեաց, Կանաչազգեստ a. revêtu en vert, verdoyant.

Կանաչածեւ a. vert, verdoyant.

Կանաչանամ, ացայ vn. verdier, devenir vert, commencer à verdier.

Կանաչացուցանեմ, ուցի va. verdier, rendre vert.

Կանաչուծին sm. couleur verte, verdeur, vert, verdure.

Կանացաբար adv. en femme; — զարդարիլ, se parer comme une femme.

Կանացի, ցւոյ, ցեաց a. de femme, féminin; efféminé; — ձայն, voix féminine; — սեր ou ազգ —, le sexe féminin, le beau sexe.

Կանափ, ի s. chanvre.

Կանգնազեղ, Կանգնական a. debout, droit, dressé, élevé; — հասակ, taille élancée.

Կանգնաչափ s. aunage; a. V. Կանգնեան.

Կանգնաչափուծին s. aunage.

Կանգնաւոր a. V. Կանգնազեղ et Կանգնեան.

Կանգնեան a. long d'une coudée, d'une aune.

Կանգնեմ, եցի va. lever, relever, dresser, redresser, mettre debout; élever, ériger, arborer, planter, bâtir, construire; — յաղթուծին, remporter la victoire; — դրօշ, arborer un drapeau; — զդրօշ ապստամբութեան, arborer l'étendard de la révolte; խորան՝ սեղան —, dresser une tente, un autel; — ի կործանմանէն, relever de sa chute, de sa ruine; — զանուն՝ զհամբաւ ուրուք, réhabiliter, relever la réputation de qn.; — իմ vn. se lever, se dresser, se tenir debout; s'élever, se re-

lever, se dresser; — երիվարի, se cabrer.

Կանգնորդ a. élevé, dressé, droit.

Կանգնուծին, Կանգնումն s. action d'élever, de dresser, érection, construction; résurrection.

Կանգուն, գնոց s. coudée, aune; a. debout, élevé, dressé, droit; — կալ, se tenir ou rester debout, se lever, être debout; se soutenir, se subsister; — կալ ի վերայ ոտից, se tenir ou se lever sur ses pieds.

Կանդաղեմ, եցի va. fixer, consolider; — իմ vn. se fixer, se consolider; խորարմատ —, prendre de solides racines.

Կանեփ, ի s. chanvre.

Կանեփի, փւոյ s. couteil.

Կանեփհատ, ից s. chènevis.

Կանեփուկ sm. sorte d'arbrisseau.

Կանծ, ի s. anse; — պտղոց, pédicule, queue.

Կանծեղ, աց s. lampe; lampion; — գիշերոյ, veilleuse.

Կանծեղագործ, աց s. lampiste, fabricant de lampes.

Կանծեղակիր a. qui porte une lampe.

Կանծեղավաճառ, աց sm. lampiste, marchand de lampes.

Կանծեղաւոր a. qui a une lampe.

Կանծեղխոտ, ոյ sm. chélimoine, éclaire.

Կանխաբանութիւն s. prédiction; introduction.

Կանխագէտ a. celui qui sait,

connait ce qui doit arriver, devineur, pronostiqueur.

Կանխագիտութիւն *s.* pré-connaissance, prescience.

Կանխազոյն *adv.* avant, auparavant, antérieurement à.

Կանխազուշակ *a.* celui qui présage, qui prédit; présagé, prédit.

Կանխազբազան *a.* prescriptible.

Կանխագրեմ, եցի *va.* écrire auparavant; prescrire.

Կանխագրութիւն *s.* l'action d'écrire auparavant; prescription.

Կանխադրութիւն *s.* introduction.

Կանխազեկոյց *adj.* celui qui avertit d'avance; averti d'avance.

Կանխախօսութիւն *s.* prédiction.

Կանխածանօթ *adj.* connu d'avance, prévu; — գիտութիւն *V.* Կանխագիտութիւն.

Կանխադրամ, ոյ *s.* avance; — տալ, faire des avances.

Կանխամիւ, Թուոյ *s.* antedate.

Կանխակալ, Կանխակալոյ *a.* obtenu ou observé auparavant, vieil, vieux, invétéré; — կարծիք՝ սովորութիւն, préjugé, prévention, préoccupation; — գիտութիւն, prescience.

Կանխակալութիւն *s.* ancien-neté, vétusté; prévention, préjugé.

Կանխահաս, ից *adj.* hâtif, précoce, prématuré.

Կանխահատոյց *a.* payé d'avance, avancé; — լինել, avancer, faire des avances; — դրամ, avance.

Կանխաձայնեմ, եցի *va.* dire ou annoncer d'avance, prédire.

Կանխաձայնութիւն *s.* prédiction.

Կանխաճառ *a.* tracé d'avance, prédit

Կանխամուտ *a.* entré auparavant; — սովորութիւն, *s.* préjugé, prévention.

Կանխասահմանեալ *a.* prédestiné.

Կանխասահմանութիւն *sm.* prédestination.

Կանխասաց, ից *a.* celui qui prédit; prédit, présagé; — լինել, prédire, présager, pronostiquer; — բանք, prédications.

Կանխասացիկ *adj.* prédit, prophétique.

Կանխասացութիւն *s.* prédiction.

Կանխատես *a.* prévoyant.

Կանխատեսութիւն *s.* prévoyance; prévision.

Կանխարկ *a.* jeté ou tombé de bonne heure.

Կանխացոյց *adj.* montré d'avance.

Կանխաւ *adv.* d'avance, auparavant, antérieurement à, autrefois, anciennement.

Կանխեմ, եցի *vn.* se hâter, se dépêcher, arriver le premier, devancer, précéder, prendre le devant, anticiper, prévenir; se lever de bonne

heure, arriver dès le matin, de bonne heure; — ընդ առաւօտն, se lever dès le matin, dès l'aube; — ի կատարումն ըզմից ուրուք, prévenir les desirs de qn.

Կանխիկ a. comptant; — արծաթ, argent comptant; — հատուցանել, payer —

Կանխումբին s. antériorité, priorité, ancienneté; anticipation.

Կանխումն գիշերահաւասարից sm. précession des équinoxes.

Կանկար, ոյ s. artichaut.

Կանկարանոց, այց s. artichautière.

Կանճրակ, ի s. colza.

Կանոն, այց s. règle; statut, règlement; principe; modèle; théol. canon; règle de bois; բստ — ի, d'après la règle, régulièrement; լուծանել պահել q—, rompre, observer la règle; — լինել, servir de règle; հանրական —, règle générale.

Կանոնագէտ s. canoniste.

Կանոնագիտութիւն s. droit canonique.

Կանոնադրական a. réglementaire.

Կանոնադրեմ, եցի va. établir en règle, réglementer; admettre dans le canon.

Կանոնադրութիւն s. règlement, règle.

Կանոնական a. canonique, canonical.

Կանոնականութիւն s. canonicité.

Կանոնապահ a. observateur des règles.

Կանոնապահութիւն s. observation des règles, des règlements.

Կանոնաւոր a. régulier.

Կանոնաւորեմ, եցի va. régler, régulariser.

Կանոնաւորիչ s. régulateur.

Կանոնաւորութիւն s. régularisation.

Կանոնեմ, եցի va. régler, régulariser; prescrire, constituer, établir.

Կանոնիկոս, այց s. chanoine.

Կանոնիկոսական a. de chanoine, propre au chanoine.

Կանոնիկոսութիւն s. chanoinie, canonicat.

Կանոնիկոսոյի sf. chamoinesse.

Կանուխ, նխոց a. qui vient de bonne heure, hâtif, précoce, ancien; adv. de bonne heure.

Կանչ, ոյ, ի s. cri; — եկաւանչ իմ, mes cris.

Կանչեմ, եցի vn. crier, s'écrier; * appeler.

Կանչիւն s. cri.

Կանչող adj. celui qui crie; * celui qui appelle.

Կաշտնամ, այցայ vn. devenir comme du cuir, se racornir, devenir dur et coriace; կաշտցեալ, coriace, coriace, racorni.

Կաշառ, այց s. présent donné pour corrompre, don corrupteur; — օք, à force de présents, par corruption; — առնուլ, prendre des présents; — խնայ տալ, donner des présents pour

corrompre, graisser la patte à qn., employer la corruption.

Կաշառաբեկ a. corrompu, gagné; — առնել, corrompre, corrompre avec de l'argent, par l'argent ou par des présents.

Կաշառագնաց լինիմ vn. se laisser corrompre par des présents.

Կաշառակուրծ adj. qui se laisse gagner par des présents, corrompu, vénal; — առնել, acheter ou gagner à prix d'argent, corrompre par des présents, corrompre; — լինել, se laisser corrompre par des présents, se corrompre.

Կաշառակրծուծիւն s. corruption par des présents, vénalité.

Կաշառառու, աց a. celui qui accepte des présents, qui se laisse corrompre par des présents, corrompu, vénal.

Կաշառառուիւն s. l'action d'accepter des présents, vénalité.

Կաշառատու, աց adj. qui donne des présents pour corrompre, qui emploie la corruption.

Կաշառեմ, եցի va. corrompre par des présents, gagner à prix d'argent, gagner.

Կաշառիչ s. corrupteur.

Կաշեայ a. de cuir.

Կաշի, շույ s. cuir; peau.

Կաշիմ V. Կաշանամ.

Կաշկանդեմ, եցի va. garrotter, lier étroitement, retenir.

Կաշմբուն a. fort, robuste, musculeux.

Կաշաղակ, ի s. pie (oiseau).

Կապ, ոց, ից s. lien, attache, lacet; nœud; fig. lien, liaison; chir. ligature, bande, bandeau; gram. épellation.

Կապակոտոր լինիմ vn. rompre ses liens.

Կապակցեմ, եցի va. lier, attacher ensemble.

Կապակցութիւն sm. lien, liaison, relation, cohérence, enchainement.

Կապայ, ի s. habit monacal, froc.

Կապան, ի sm. détroit, défilé.

Կապանապահ s. geôlier.

Կապանաւոր, աց a. lié, détenu, prisonnier.

Կապանք, նաց s. pl. liens, fers, chaînes, entraves; défilé, détroit; ի կապանս արկանել, charger de chaînes, emprisonner.

Կապար, աց sm. plomb; bot. càpre; càprier.

Կապարագործ, աց s. plombier.

Կապարագործութիւն sm. plomberie.

Կապարադիր, դրաց sm. plombeur.

Կապարահատք, տաց sm mine de plomb.

Կապարայօդ a. plombé.

Կապարան, աց s. prison, cachot; lien.

Կապարեայ a. de plomb.

Կապարեմ, եցի va. plomber

Կապարճադարձոյց a. déserteur, fugitif, rebelle.

Կապարճակիր, կրաց a. qui porte un carquois, écuyer.

Կապարճաւոր a. qui a un carquois.

Կապարճք, ճից s. carquois; կապարճս դարձուցանել, désert, se révolter.

Կապելայ, Կապելանոց, Կապելիոն V. Կապելանոց.

Կապելապետ, ի s. gargotier, tavernier.

Կապելուհի sf. gargotière, tavernière.

Կապելանոց, աջ s. taverne, gargote.

Կապեմ, եցի va. lier, attacher, relier; liaisonner; bander; enchaîner; ceindre; épe-ler; — պատուհաս ի վերայ V. Պատուհաս; — իմ vn. se lier, être lié, s'attacher; — ընդ ումք սիրով, s'attacher à qn., être épris de lui.

Կապերտ, ից s. lambeau, morceau d'étoffe, loque; — հին, vieux lambeau, chiffon, guenille, haillon; * V. Գորգ.

Կապերտակ, ի. Կապերտիկ, տկի sm. loquette, guenillon, haillon, chiffon.

Կապէնք, պինաց sm. prix, salaire d'une prostituée.

Կապիկ, պկաց s. singe.

Կապիճ, պճաց s. chœnix ou chénice (mesure de capacité, un peu plus d'un litre); cha-ton, monture; orbite de l'œil; empeigne; — ատամանց, alvéoles des dents.

Կապիտոլիոն, ի s. Capitole.

Կապկեմ, եցի vn. singer.

Կապկուժիւն s. singerie.

Կապնդեղ, ոյ s. livèche.

Կապոյտ, պուտոյ a. bleu, azuré; s. bleu, couleur bleue, azur; — դաշտ, la plaine azurée, la plaine liquide, la mer.

Կապումն s. action de lier, d'être lié.

Կապուտ ou Կապուտ կողոպուտ sm. dépouille, butin; a. dépouillé, dénué, privé; — առնել՝ թողուլ, dépouiller; ժողովել զկապուտ կողոպուտ անկելոց, recueillir les dépouilles des morts.

Կապուտագոյն a. bleu, de couleur bleue.

Կապուտակ, աջ a. bleuâtre, d'azur, bleu; livide; — ծովք, onde azurée; — կամար, la voûte azurée, le ciel; s. couleur bleuâtre, bleu, azur; — ն երկնից, l'azur du ciel; — ծովու, bleu d'outremer; Բրուսիական — ou — Բրուսիոյ, bleu de Prusse.

Կապուտակագոյն, Կապուտակագործ, Կապուտակեալ, Կապուտակեայ a. bleu, de couleur bleue, bleuâtre, azuré; livide.

Կապուտակիմ, եցայ vn. devenir bleuâtre, livide, tirer sur le bleu.

Կապուտակուժիւն s. lividité.

Կապուային a. cyanique.

Կապտեմ, եցի va. dépouiller, butiner, dénuer, ravir.

Կապրցախ V. Կապար bot.

Կառաքարձ V. Կառածիգ.

Կառաքոյս s. zoophyte.

Կառագործ, ագ s. carrossier.

Կառածիգ a. qui traîne une voiture, attelé.

Կառամարտ, Կառամարտիկ a. celui qui combat sur un char; s. combat sur un char.

Կառամուտ, մտաց a. qui traîne une voiture, attelé; — դուռն, porte cochère.

Կառան, ագ s. câble.

Կառանոց, ագ s. remise.

Կառանցակառք, ռաց s. voiture de remise.

Կառանչ, Կառաչ s. cri, clameur.

Կառաշարք, ից s. train de voitures, de wagons.

Կառաչեմ, եցի vn. crier, jeter des cris, crier.

Կառաչիւն s. cri.

Կառապետ V. Կառավար.

Կառավար, ագ s. cocher; conducteur; gouverneur; directeur.

Կառավարեմ, եցի vn. conduire une voiture; gouverner, conduire, diriger, guider; սրարշաւ —, aller très-vite en voiture, brûler le pavé.

Կառավարութիւն s. action de conduire une voiture; direction, gouvernement.

Կառարշաւ a. qui court en voiture; s. course de chars, de voitures.

Կառաւէտ a. qui a beaucoup de voitures.

Կառափեմ, եցի va. trancher la tête à qn., l'exécuter.

Կառափետդ s. lieu où se font les exécutions.

Կառափն, փին, փունք, փանց s. crâne, tête; ընդ — հանել, trancher, casser la tête.

Կառափնատ a. dont la tête est coupée, blessée.

Կառափնատեմ, եցի va. couper ou blesser la tête à qn., blesser à la tête.

Կառափնատութիւն s. action de couper la tête, exécution.

Կառընթացք, ցից s. convoi de voitures, de wagons.

Կառն, ռին s. sorte d'épine.

Կառոյց V. Կառուցումն.

Կառուցանեմ, ուցի va. construire, bâtir, élever; dresser. attacher.

Կառուցումն sm. construction, bâtisse; édifice; érection, élévation.

Կառչիմ, ռեայ, ռուցեալ vn. s'accrocher, s'attacher, s'arrêter, se prendre.

Կառք, ռաց s. voiture, carrosse; char; վարձուոր —, voiture de place, fiacre; երկանիւ՝ քառանիւ —, voiture à deux, à quatre roues; — կառանոցի, voiture de remise; հասարակաց՝ առանձնական —, voiture publique, particulière; ելանել՝ մտանել իկառս, monter en voiture; իջանել իկառաց, descendre de voiture; կացուցանել զկառսն, arrêter la voiture; վարել զկառս, — քշել, conduire une voiture.

Կասդրիոս s. castor.

Կասեմ, եցի vn. battre le blé;
V. Կասիմ.

Կասեցուցանեմ, ուցի va.
arrêter, empêcher, retenir,
faire cesser, interrompre.

Կասեցուցիչ s. qui empêche,
qui arrête.

Կասի, սեայ. Կասիա, այի
s. cannelle; V. Կակիդակ.

Կասիմ, սեցայ vn. s'arrêter,
cesser de, se désister de, se
défaire ou manquer de.

Կասիչ s. batteur en grange.

Կասկ, ի s. orge mondé ou
perlé; châtaigne.

Կասկած, ի, ոյ s. soupçon,
suspicion, ombrage, défiance;
a. soupçonneux, suspect; — է
ինձ զնմանէ, j'ai des soupçons
sur son compte, je me défie
de lui, j'ai des doutes sur lui,
je n'ai pas confiance en lui; —
առնուլ, իկասկածի լինել, ի—
անկանել ou — իմոի ունել,
prendre, avoir ou concevoir
des soupçons, avoir quelque
soupçon de, être en défiance;
* — ի երթալ, soupçonner; * —
ունենալ, avoir des soupçons;
փարատել զ—, dissiper, dé-
truire les soupçons; փարատել
իմտաց զ— ուրուք, guérir la
défiance de qn.; — իմիտս աը-
կանել ուրուք, exciter la dé-
fiance de qn.

Կասկածագին, Կասկածա-
գոյն a. soupçonneux.

Կասկածանք V. Կասկած;
— նօք, avec défiance; տարա-
պարտ կասկածան ունել զու-
մեքէ, soupçonner sans sujet.

Կասկածաւոր, Կասկածելի a.
soupçonneux; suspect; — լինել
ումեք, devenir suspect à qn.

Կասկածեմ, եցի vn. soup-
çonner, suspecter, avoir des
soupçons, être en défiance, se
défier, se méfier, se douter.

Կասկածոտ a. soupçonneux,
défiant, méfiant, ombrageux;
իմիտս — ս լինել վասն, avoir
des soupçons de.

Կասկածոտութիւն s. carac-
tère soupçonneux, défiance.

Կասկամ, ի s. chouette.

Կասկաջուր, ջրոյ s. bière.

Կասկարայ, ից s. gril; grille;
խորովել եփել իվերայ — ի,
griller; — եզին, bifteck.

Կասկենի, եււոյ s. châtai-
gnier; — ք, châtaigneraie.

Կասում, սի va. battre le blé;
casser, briser.

Կատակ, ի s. plaisanterie,
facétie, badinage, badinerie;
a. plaisant, bouffon; ընդ — ս,
adv. plaisantant, plaisamment,
pour plaisanter, pour rire;
Թող անդր զկատակդ, * — ը
Թողումք, plaisanterie à part;
այլն եւ — առնել, plaisanter,
railler, tourner en ridicule, se
moquer de, bafouer; — առնել,
faire des plaisanteries; — ասել,
dire une plaisanterie; * — ի
դարձունել, tourner en plai-
santerie; * անհամ կատակներ
ընել, faire de mauvaises plai-
santeries, goguener.

Կատակ s. pivert.

Կատակարան V. Կատակա-
խօս.

Կատակաբանութիւն *s. plaisanterie, facétie.*

Կատակախօս *a. plaisant, facétieux.*

Կատականք, նաց *s. plaisanterie, badinage, badinerie; raillerie, moquerie, opprobre; ծաղր եւ այսլն կատականաց առնել, railler, couvrir de ridicule, bafouer; — լինել օս ծաղր եւ այսլն կատականաց լինել, être couvert de ridicule, se couvrir de ridicule, être la risée de.*

Կատակասէր *a. qui aime les plaisanteries.*

Կատակեմ, եցի *va. plaisanter, badiner; railler, se moquer de.*

Կատակերգակ, աց *s. acteur comique; a. comique.*

Կատակերգական *adj. comique.*

Կատակերգասէր *adj. qui aime la comédie.*

Կատակերգեմ, եցի *va. faire ou présenter des comédies; bafouer, brocarder.*

Կատակերգութիւն *s. comédie; — իմնէ, ce n'est qu'une —; — խաղալ՝ հանդիսացուցանել օս * ձեւացնել, jouer, représenter une —.*

Կատակութիւն *V. Կատակ.*

Կատաղաբար *adv. à la rage, furieusement, avec fureur, avec frénésie.*

Կատաղախօս *a. qui parle furieusement.*

Կատաղանք *V. Կատաղութիւն.*

Կատաղենի *adj. sauvage (arbre).*

Կատաղեցուցանեմ, ուցի *va. enrager, faire enrager, mettre en fureur, déchaîner, acharner.*

Կատաղեցուցիչ *adj. enrageant.*

Կատաղի, ղոյ, ղեաց *a. enragé, furieux, furibond, emporté, forcené, frénétique, fougueux, féroce, impétueux, violent; — Թզենի V. Ժանտա-Թզենի.*

Կատաղիմ, ղեցայ *vn. enrager, s'enrager, être transporté de rage, avoir la rage, être enragé, devenir furieux, être transporté de fureur, s'acharner, se déchaîner.*

Կատաղութիւն *s. rage, fureur, transport de rage, frénésie, férocité, fougue, acharnement, déchaînement, * —ն իջաւ, sa fureur s'apaisa; * —ը բռնեց, il fut saisi de rage, il se mit en fureur.*

Կատար, ոյ, ի, աց *s. cime, faite, crête; bout, fin, terme, comble; V. Կատարումն; — հաւու, crête, huppe; ի— հասուցանել՝ ածել, amener à sa fin, achever.*

Կատարած, ից, աց *s. fin, terme, extrémité; fin, destinée, expiration; նորանշան կալաւ նա —, sa destinée fut étrange; ի — հասուցանել, amener à la fin, achever; յինչեւ ի — աշխարհի, jusqu'à la consommation, à la fin des siècles.*

ատարեալ adj. parfait, achevé, accompli, fini, complet, consommé; տալ իշխանութիւն —, donner plein pouvoir, carte blanche.

Կատարելագործ a. perfectionné; qui perfectionne.

Կատարելագործեմ, եցի va. perfectionner, achever.

Կատարելագործութիւն sm. perfectionnement, perfection.

Կատարելածին a. qui naît à terme.

Կատարելահասակ a. parvenu à un âge viril, adulte.

Կատարելամիտ a. qui a un esprit mûr, sage.

Կատարելապէս adv. parfaitement, à la perfection; complètement.

Կատարելիք, լեաց s. achèvement, accomplissement.

Կատարելութիւն s. perfection; le fini d'un ouvrage; accomplissement, achèvement, consommation; ի — հասանել, arriver à la perfection; ի — անել, amener à la perfection, perfectionner; * ամէն տեսակ — ունենալ, être doué de toutes sortes de perfections.

Կատարեմ, եցի va. achever, finir, terminer, accomplir, consommer; effectuer, exécuter, remplir, faire pratiquer, mettre en pratique, effectuer, réaliser; perfectionner; consacrer, sanctifier, initier; — գոգարարս, accomplir un devoir, s'acquitter de son devoir; --

գիտրհորդ, accomplir, exécuter un projet; — գաւուրս իւր, finir ses jours; — զկամս անծին, faire sa volonté; — զկամս ուրուք, remplir, exécuter les volontés de qn.; — գրարկութիւն՝ զարամտութիւն իւր ի վերայ ուրուք ou յոր, assouvir son indignation, sa colère sur qn.; — իմ vn. s'achever, s'accomplir, finir, avoir son effet; finir, mourir.

Կատարիչ s. celui qui achève, qui accomplit, exécuter; adj. exécutif.

Կատարողապետ, ագ s. auteur des mystères, celui qui préside aux cérémonies religieuses.

Կատարումն s. achèvement, accomplissement, consommation; exécution, réalisation; perfection; fin, terme; fin, mort; consécration, initiation; — տալ, ի — անել, achever, terminer; perfectionner, mettre dans sa perfection; — առնուլ, être accompli, finir; se perfectionner; անել իծազ կատարման, V. Ծագ.

Կատարուն V. Կատարեալ.

Կատաւան, ի sm. botan. thymbre.

Կատու, ագ s. chat; էգ —, chatte; ձագ —, petit chat, chaton; նուալ՝ մլաւել —, miauler; մլաւիւն —, miaulement.

Կատուախոտ, ոյ s. cataire.

Կատուիկ s. minet, minette, petit chat.

Կար, ոյ, ով s. ficelle, corde;

* couture; — ընել՝ կարել, faire de la couture, coudre.

Կար, ի, իւ. s. force, vigueur; pouvoir, faculté, moyens, portée; իւրաքանչիւր ըստ իւրում կարի, chacun selon son pouvoir, ses forces, ses facultés, ses moyens; որչափ ի կարի քում իցէ, autant qu'il vous est possible, autant qu'il est en votre pouvoir, autant qu'il est en vous; ըստ իւրում կարի, autant qu'il est en lui; որչափ էր նորա — եւ զօրութիւն, autant qu'il pouvait, autant qu'il lui était possible; ըստ կարի, autant qu'il est possible, autant qu'il sera possible, autant qu'il pouvait, le mieux que je pouvais; — զօրութեան իմոյ, mes forces, mes moyens; — է, il est possible; ոչ գոյ իմեռս մեր —, il n'est pas en notre pouvoir; ոչ է —, on ne peut, il n'est pas possible; ի՞նչի քան զկար իւրեանց, au delà de leurs forces.

Կարագ, ի s. beurre.

Կարագավաճառ, ի s. marchand de beurre, beurrier.

Կարակն, ից s. compas.

Կարակնածեւ. a. en forme de compas, rond, arrondi, circulaire.

Կարակնեմ, եցի va. compasser, arrondir.

Կարակում a. boarbeux.

Կարածմեռն. a. dont l'hiver est rigoureux; s. hiver rigoureux.

Կարան, ի s. couture; chir.

suture; առանց —ի, sans couture.

Կարապ, ի s. cygne.

Կարապետ, ի s. précurseur, avant-coureur.

Կարապետեմ, եցի vn. être précurseur de, précéder; annoncer, prédire.

Կարապետութիւն s. action de précéder.

Կարաս, ոյ s. jarre; tonneau.

Կարասեակ s. petit meuble.

Կարասէկիր a. qui transporte les bagages, de transport, bête de somme.

Կարասի, սւոյ, սեաց sm. meubles, effets, mobilier, bagage, équipage; instrument, ustensile; biens, richesses, argent.

Կարաւան, աջ s. caravane.

Կարաւանդք, դից s. hypochondre.

Կարգ, աջ s. ordre, rang, arrangement, disposition, série, rangée; tour, suite, succession, enchainement; rang, ordre, état, condition; ordre, congrégation, institution; ordre, ordination; rang, file, ordre de bataille; couche, gisement; կարգաւ, ըստ —ի, — ըստ կարգէ, — ըստ կարգի adv. en ordre, par ordre, par rang, en rang, tour à tour, à la suite, à tour de rôle, régulièrement, successivement; արտադոյ —ի, extraordinaire; դնել ի կարգի, ի — արկանել՝ ածել, mettre en ordre, ranger, arranger, disposer; compter, énumérer;

ի—անկանիլ, se mettre en ordre, se disposer, se mettre en train, se mettre à; ի—անկեալ ասել, se mettre à dire, continuer à parler; ի—գալ, se mettre en ordre, s'arranger; —դնել, mettre ordre, de l'ordre; *—ի դնել, mettre en ordre; խանգարել զկարգն ou *—ն աւրել, détruire, déranger l'ordre; եւ որ իկարգին, et le reste, et cætera, et ainsi de suite; ի—աշխարհի մտանել, se marier; —ք ուղղութեան, les règles de la probité; վրդովել գ—, troubler l'ordre; —բանից, suite, style; անդրէն ի—բանին ի վեր ելանել, revenir à son discours, reprendre son discours; դաշնակեալ կարգք, harmonie; —բնութեան, règne de la nature.

Կարգաբանեմ, եցի vn. faire un discours suivi.

Կարգաբանութիւն s. le bon ordre d'un discours, ordre, méthode.

Կարգագրեմ, եցի vn. écrire en ordre, mettre par écrit.

Կարգադիր, դրաց s. celui qui met en ordre, qui met de l'ordre, ordonnateur.

Կարգադրեմ, եցի va. mettre ordre à, mettre en ordre, ordonner, disposer, arranger, organiser.

Կարգադրութիւն s. ordre, ordonnance, arrangement, disposition, organisation.

Կարգալից a. plein d'ordre.

Կարգաձող a. défroqué; —

լինել, se défroquer, jeter le froc aux orties.

Կարգած s. ordre; a. établi.

Կարգակից a. s. qui est du même ordre, compagnon de sacerdote, collègue.

Կարգապետ, աց s. chef, fondateur ou général d'un ordre.

Կարգապետութիւն s. hiérarchie; généralat.

Կարգավար, ի s. inspecteur.

Կարգադոր a. rangé, mis en ordre, bien ordonné, réglé, régulier; sm. ecclésiastique;

Կարգաւորաբար, Կարգաւորապէս adv. avec ordre, régulièrement.

Կարգաւորեմ, եցի va. ordonner, mettre en ordre, ranger, arranger, disposer.

Կարգաւորութիւն s. régularité, ordre, arrangement.

Կարգեմ, եցի va. mettre en ordre, ordonner, ranger, arranger, régler, disposer; destiner, prescrire, fixer, assigner, désigner, affecter, enjoindre, diriger, statuer, imposer; établir dans une place, instituer, constituer, charger de; ranger parmi, mettre au nombre; ranger en bataille, mettre en rang; *marier; կարգեալ ընդ իշխանութեամբ, subalterne.

Կարգընկեցութիւն s. dégradation, destitution forcée de son rang.

Կարգընկեց V. Կարգաձող; —առնել, dégrader, destituer de son rang.

Կարգիչ *s.* celui qui met en ordre, ordonnateur.

Կարդամ, աղի *va.* appeler, appeler à haute voix, à toute voix, invoquer; implorer, réclamer, crier, s'écrier; appeler, nommer; appeler, faire venir; évoquer; lire; — յօգնութիւն, appeler au secours; — զօգնականութիւն, implorer le secours de; — զանունուրոք, invoquer le nom de.

Կարդացումն *s.* lecture.

Կարդինալ, ազ *s.* cardinal.

Կարդինալութիւն *s.* cardinalat.

Կարելի *a.* possible; — է, il est possible; չէ —, il n'est pas possible, ce n'est pas possible.

Կարեկիր *a.* compatissant, sensible.

Կարեկից *a.* compatissant, sensible; — բարձնոյ, les amis intimes, les parents; — լինել *V.* Կարեկցիմ.

Կարեկցաբար *adv.* avec compassion, avec un air de compassion; — հայել, regarder d'un œil de compassion.

Կարեկցիմ, եցայ *vn.* compatir, être touché de compassion, avoir pitié, prendre en pitié, ressentir de la compassion pour qn., le plaindre, s'intéresser à lui.

Կարեկցութիւն *s.* compassion, pitié; — բ *V.* Կարեկցաբար.

Կարեմ, եցի *va.* coudre; — հարեանցի, faufiler.

Կարեմ, լացի *vn.* pouvoir,

être capable de, à même de, en force de, en état de, venir à bout de; ոչ եւս —, n'en pouvoir plus; չկարացի, je n'ai pas pu, je n'ai pas su; չկարէր լուռ կալ, il ne pouvait s'empêcher de parler.

* Կարենամ *V.* Կարեմ *vn.*

Կարեսէր *a.* passionné, viciéux.

Կարեւէր *a.* blessé grièvement, mortellement; — խոց, blessure mortelle, profonde; — խոցել՝ արնել, blesser grièvement, mortellement, donner un coup mortel.

Կարեւան, ազ *s.* caravane.

Կարեւոր, ազ *a.* nécessaire; important, urgent, pressant, grave, pressé, impérieux, considérable, sérieux, essentiel; intime, dévoué, attaché; — բարեկամ, intime ami; — սիրելի, personne fort chère; — հարկ, grande nécessité, urgence, nécessité absolue; — բ, le nécessaire; զրկիլ իկարեւորաց, être privé du nécessaire; — բ բնութեան՝ կենաց, les nécessités de la nature, de la vie; — բ ou — անդամք, les parties génitales; — լինել, être nécessaire, urgent; — է, il est nécessaire; — է զի, il est important que, il importe que; — զանձն ընծայեցուցանել, se rendre nécessaire; — համարել՝ դատել, juger nécessaire; — պէտք, les vrais besoins; *adv.* beaucoup.

Կարեւորագոյն *a.* très-né-

cessaire, le plus nécessaire, très-important, de haute importance.

Կարեւորութիւն *s.* nécessité; importance, urgence.

Կարեւորք *V.* Կարեւոր.

Կարէձմեռն *V.* Կարածմեռն.

Կարծ, ից *sm.* hameçon; ligne; ergot; os de la jambe, jambe, tibia, jarret; crochet, croc; — ընկենուլ, jeter l'hameçon.

Կարծակոտոր առնեմ *va.* couper les jarrets, les nerfs.

Կարծեմ, եցի *va.* pêcher à l'hameçon, à la ligne, prendre à l'hameçon; *fig.* amorcer, prendre à l'amorce, séduire; *vn.* s'écarter, s'éloigner.

Կարծընկէց *a.* celui qui pêche à l'hameçon, à la ligne, pêcheur.

Կարծուսովանք, նաց *sm.* charitableuse.

Կարծուսեան *a. s.* charitieux.

Կարծ, ի *sm.* écheveau; — գործել, dévider, mettre en écheveau.

Կարծառ, ի *s.* dévidoir.

Կարի *adv.* très, fort, beaucoup; — իմն, — յոյժ, — քաջ, considérablement, extrêmement, excessivement, infiniment, à outrance, trop, par trop, éperdument, au dernier point, souverainement; եւ — քաջ, եւ — իսկ քաջ, assurément, sans doute, oui sans doute, certes, certainement, en vérité; et la chose devait être ainsi.

Կարիճ, ընաց *s.* scorpion; *astr.* scorpion; bâton épineux; իւղ կարճի, huile de scorpion, scorpiojelle.

Կարիտոս *V.* Պինասպաս.

Կարիք, ընաց *s.* affections, passion; affliction, malheur, souffrance, maladie, douleur; nécessité, besoins, plaisirs; imperfection, défaut, vice; parenté; ի կարիս իմ, dans mes malheurs; անհրաժեշտ —, les nécessités les plus pressantes; — որովայնի, besoin naturel; ելանել արտաքս վասն կարեաց, sortir pour un besoin, faire ses besoins; կարիս առնել, compatir, plaindre, avoir pitié, regretter; կարեօք հասանել իվերայ, assaillir, attaquer en foule.

Կարծ *s.* conjecture, hypothèse, supposition, opinion; ի — *adv.* par conjecture, conjecturalement, par supposition, en supposant; ի — դատել, juger par conjecture.

Կարծական *a.* conjectural, hypothétique; suspect.

Կարծեալ *a.* cru, supposé, considéré, prétendu.

Կարծելի *a.* supposable, présumable; — է, il est à supposer, à présumer que.

Կարծեմ, եցի *va.* croire, penser, juger, présumer, se figurer, s'imaginer, conjecturer, compter, estimer; supposer; soupçonner; կարծէ եմէ, il croit que.

Կարծեցեալ *V.* Կարծեալ.

Կարծեցուցանեմ, ուցի va. faire croire.

Կարծիմ, ծեցայ vn. être cru, considéré, jugé, paraître, sembler; կարծի եմէ, on croit que, il semble que.

Կարծիք, ծեաց s. opinion; pensée, avis; conjecture, supposition, hypothèse; imagination; soupçon; կարծեօք adv. conjecturalement, par supposition; հասարակաց —, opinion publique, l'opinion, l'opinion commune, sens commun;

* — ընել ou —ի երթալ, supposer; ազատամիտ —, opinion libre; * յէկուն վերայ լաւ՝ գէշ — ունենալ, avoir bonne, mauvaise opinion de

qn.; նախաժաման —, préjugé; կարծիս քերել զումեմէ, avoir des soupçons sur qn.; քերել մեծ ինչ կարծիս զումեքէ, faire grand cas de qn.; l'estimer;

ի կարծիս լինել, s'imaginer, croire, se figurer; տալ զպատշաճ կարծիս զումեքէ, donner bonne opinion de qn.; ձախողակի —, prévention; — ընկալեալ ou բազմագունից ընդունելի, les opinions le plus généralement suivies, les opinions les mieux établies.

Կարծողական V. Կարծական.

Կարծր, ծերք ou ծունք adj. dur, rude, raide, roide, ferme.

Կարծրակեղեւ a. dont l'écorce est dure.

Կարծրանամ, ացայ vn. se durcir, s'endurcir, roidir.

Կարծրասիրտ a. qui a le cœur dur.

Կարծրացուցանեմ, ուցի va. durcir, endurcir

Կարծրերախ adj. (cheval) qui a la bouche dure, qui n'a point de bouche, indomptable.

Կարծրութիւն s. dureté, raideur, fermeté.

Կարկամ, ից a. courbé, recourbé, plié, tortillé, contracté, ankylosé, raide; fig. tenace, avare, chiche; — լեզու, langue engourdie; — շրթունք, voix hésitante.

Կարկամեմ, եցի. Կարկամեցուցանեմ va. courber, recourber, contracter, tortiller, plier, crisper, ankyloser, roidir.

Կարկամիմ, մեցայ vn. se courber, se plier, se contracter, se tortiller, rabougir, se retirer, se roidir, se rider, se ratatiner, s'ankyloser.

Կարկամութիւն sm. rétraction, retirement, contraction, crispation, ride; fig. ténacité, avarice.

Կարկանդակ, աց s. gâteau, pâtisserie; մսալիր —, pâté; պտղալից —, tourte.

Կարկաչ, ի sm. murmure, bruit des eaux; gazouillement, gazouillis, chant, ramage des oiseaux; fig. caquet, babil; éclat de rire; — գարտոց, coassement.

Կարկաչանք, նաց s. éclats de rire.

Կարկաչեմ, եցի vn. gazouiller, ramager, chanter; mur-

murer; craquer, éclater; fig. caqueter, babiller; rire aux éclats, éclater de rire; — գորտոց, coasser; — հաւուց, caqueter, glousser.

Կարկաշուն a. qui gazouille, qui caquette; murmurant.

Կարկաշ V. Կարկաշ.

Կարկաշահոս, Կարկաշասի a. qui coule en murmurant, avec un murmure, murmurant.

Կարկաշեմ V. Կարկաշեմ.

Կարկաշեցուցանեմ, ուցի va. faire murmurer; faire craquer ou éclater.

Կարկառ, աց s. monceau, tas; — վիմաց, monceau de pierres.

Կարկառակոյտ s. monceau, tas, amas, pile.

Կարկառեմ, եցի va. tendre, allonger; présenter, offrir, donner; entasser, amonceler; — զօնն, tendre, avancer la main; ձեռն ou ձեռն օգնականութեան — ումեք, tendre la main à qn., lui donner l'assistance, prêter aide.

Կարկառիմ, ուցայ vn. se tendre, s'allonger, avancer, se baisser en avant, pencher la tête en dehors, se projeter.

Կարկատ, Կարկատանք, նաց s. raccommodage, ravaudage.

Կարկատեմ, եցի va. raccommoder, ravauder, rapiécé; fig. composer, inventer, forger, fabriquer, imaginer; պատրուակս —, chercher un pré-

texte, de nouveaux refuges.

Կարկատուն a. raccommodé, ravaudé; rapiécé, déguenillé; fig. détaché, sans suite, forgé, fictif, faux, emprunté.

Կարկեհան, աց s. escar-boucle (pierre précieuse).

Կարկեմ, եցի. Կարկեցուցանեմ, ուցի va. faire taire, imposer silence, réduire au silence, tenir en silence, fermer la bouche à qn., le désarçonner.

Կարկիմ, կեցայ vn. se taire, garder le silence; Կարկեալ կալ, demeurer dans le silence, faire silence; Կարկեաց, tiens-toi dans le silence, tais-toi.

Կարկին, կնի, կնաց s. compas; Կարկնաւ չափել, compasser.

Կարկինոս V. Խեցգետին.

Կարկնարուր a. compassé.

Կարկնատուփ, տփոյ s. boîte à compas.

Կարկուտ, կտի s. grêle; — տեղայ, il grêle; հարկանել Կարկտիւ, grêler, gâter par la grêle.

Կարկուրայ, ի s. chaloupe.

Կարկտաբեր, Կարկտածու a. qui produit, qui amène la grêle.

Կարկտահար a. battu par la grêle, grêlé; — առնել, grêler, battre ou gâter par la grêle.

Կարկտեմ, եցի vn. grêler; Կարկտել, il grêle, il tombe de la grêle.

Կարճ, ոյ a. court, petit;

court, bref, abrégé, laconique; կարճոյ ճանապարհ, le chemin le plus court, le plus court chemin; ընդ կարճոյ գնալ, aller par le plus court chemin, prendre le chemin le plus court; — իկարճոյ ou իկարճոյ a. court, bref; adv. brièvement, en abrégé, avec concision; * — կտրել, couper court; ի կարճոյ հատանել, couper court, exposer brièvement, en peu de mots, mettre en raccourci.

Կարճաբան a. concis, laconique; adv. en peu de mots.

Կարճաբանեմ, եղի vn. parler, dire en peu de mots.

Կարճաբանութիւն s. laconisme, concision, brièveté.

Կարճաբերձ a. court, petit, rabougri, bas.

Կարճաբուն adj. dont la hampe, le bois est court; — գեղարդն, thyrsé; — տէգ, demi-pique, lance.

Կարճագգեստ a. dont le vêtement est court, court-vêtu; s. veste, jaquette.

Կարճակեաց a. dont la vie est courte.

Կարճակուռ a. tronqué, écourté, concis.

Կարճահաս a. de peu d'intelligence.

Կարճահասակ a. qui a la taille courte, court de taille, petit, courtaud.

Կարճամիտ a. impatient; pusillanime; esprit bouché, imbécile, nigaud, niais.

Կարճամտութիւն V. Կարճամտութիւն.

Կարճապատում adv. brièvement, en peu de mots.

Կարճապարանց a. qui a le cou court.

Կարճառօտ a. bref, court, concis, succinct, laconique; — կարճառօտիւք, կարճառօտս adv. brièvement, en raccourci, avec concision, en abrégé, en peu de mots, laconiquement.

Կարճառօտութիւն s. brièveté, concision.

Կարճաստուիւք, ագ. s. brachyscien.

Կարճատեմ, եղի va. raccourcir, mettre en raccourci, abréger; vn. raccourcir; կարճատէ օրն՝ տիւն, le jour baisse, diminue, la nuit commence à venir, le jour commence à baisser; կարճատեն աւուրք, les jours raccourcissent.

Կարճատես a. qui a la vue courte, myope; — լինել, avoir la vue basse, être myope.

Կարճատեսութիւն sm. vue basse ou courte, myopie.

Կարճեմ, եղի va. raccourcir, accourcir, mettre en raccourci, abréger; tronquer, écourter, couper court, arrêter tout court, retrancher, supprimer, retenir, réprimer, interrompre, empêcher, arrêter, épuiser, faire cesser; — իկենաց, mettre à mort, faire périr; — զանձն իկենաց, se donner la mort, se tuer; — զբարբառ ուրուք, interrompre qn.; — իմ

vn. se raccourcir, raccourcir; s'abréger; se retenir, cesser; s'épuiser; — ի կենաց, cesser de vivre, mourir; զրուցատու-
թեամբ կարճի ճանապարհն, la conversation abrège le chemin.

Կարճամանակեայ a. de peu de temps.

Կարճիկ, նկան a. s. petit homme, nain, pygmée, hamboche, nabot.

Կարճին s. racine.

Կարճիչ a. celui qui empêche, fait cesser.

Կարճատեմ, եղի vn. s'impacienter, perdre patience.

Կարճատեցուցանեմ, ուցի va. impatienter, faire perdre patience.

Կարճատուժիւն s. impatience; pusillanimité.

Կարճնովին adv. radicalement, arrachant jusque dans ses racines, arrachant la racine avec.

Կարճագի adj. pusillanime; impatient.

Կարճոտն, տին a. qui a les pieds courts; s. basset.

Կարճութիւն s. brièveté; raccourcissement, accourcissement.

Կարճունչ a. qui a le nez court.

Կարմելեան a. s. carmel.

Կարմելուհի sf. carmélite.

Կարմիր, մրոյ, մրով ou մրաւ a. rouge; rubicond, vermeil; s. rouge, couleur rouge.

Կարմրագեղ a. d'un beau rouge, vermeil.

Կարմրագիր, գրոյ s. écriture rouge.

Կարմրագոյն a. rouge, de couleur rouge.

Կարմրագունիմ, եցայ vn. devenir rouge, rougir; — յամօթոյ, rougir de honte.

Կարմադեղ, ոց s. carmin; encre rouge, rosette.

Կարմրադեղծ, ից s. pêche rouge.

Կարմրազարդ a. orné de rouge.

Կարմրազգեստ a. vêtu de rouge.

Կարմրալանջ sm. rouge-gorge.

Կարմրալար, Կարմրածիր a. bordé de rouge; — շրճունք, lèvres vermeilles, de corail.

Կարմախայտ, ի s. truite.

Կարմրախնձոր, ոյ s. pomme rouge, pomme d'api.

Կարմրակտուց a. dont le bec est rouge.

Կարմրածուկն, ձկան sm. rouget.

Կարմրայտ a. qui a les joues rouges ou vermeilles, rougeaud.

Կարմրանամ, ացայ vn. rougir, devenir rouge.

Կարմրաներկ a. teint en rouge.

Կարմրաշուշան s. amaryllis.

Կարմրատանձ, ից s. poire rouge.

Կարմրատեսիլ adj. rouge, rougeâtre.

Կարմրատուտն, տուտն s. rouge-queue.

Կարմրացուցանեմ, ուցի va.
rougir, rendre rouge.

Կարմրափայլ a. qui brille
d'un éclat rouge.

Կարմրաքար, ի s. hématite,
sanguine.

Կարմրերանգ, Կարմրեր-
իեան a. de couleur rouge,
coloré en rouge, vermeil.

Կարմրիմ V. Կարմրանամ.

Կարմրորակ a. rougeâtre.

Կարմրութիւն s. rougeur.

Կարշն s. nerf; fig. force.

Կարշնեղ a. nerveux, ro-
buste, vigoureux.

Կարշնեղութիւն s. force, vi-
gueur.

Կարող a. puissant; capable;
— լինել V. Կարողանամ.

Կարողական a. potentiel;
s. acte de procuration.

Կարողանամ, ացայ vn. pou-
voir, être capable, être à même,
en état de.

Կարողապէս adv. puissam-
ment.

Կարողացուցանեմ, ուցի a.
rendre capable, donner des
forces à, mettre à même, en
état de, faciliter les moyens,
fortifier.

Կարողութիւն s. puissance,
pouvoir, force; faculté, capa-
cité, portée; moyens, res-
sources, moyens, richesses;
— է, il est possible, il y a
moyen; ոչ է, —, ce n'est pas
possible, il n'y a pas moyen.

Կարոս, ի s. maceron.

Կարուակ, աց sm. cordon-
nier.

Կարուակութիւն s. cordon-
nerie.

Կարութիւն V. Կարողութիւն.

Կարութայ, ի s. vase de nuit.

Կարօտ a. qui a besoin, qui
manque de, nécessaire, indi-
gent; s. besoin, nécessité;
désir, envie; — լինել, avoir
besoin; * — քաշել, avoir en-
vie, souhaiter, soupirer après.

Կարօտական adj. nécessi-
teux.

Կարօտակէզ a. brûlé d'en-
vie. très-désireux.

Կարօտանամ V. Կարօտիմ.

Կարօտանք V. Կարօտու-
թիւն.

Կարօտացուցանեմ, ուցի va.
rendre nécessaire.

Կարօտեալ a. nécessaire,
qui manque du nécessaire, in-
digent.

Կարօտիմ, տեցայ vn. man-
quer de, être dans le besoin,
dans l'indigence, être dépourvu
de; avoir besoin de; désirer,
soupirer après, aspirer à; է—
իմիք, n'avoir besoin de rien;
ոչ եւս — ումեք, n'avoir plus
besoin de qn., se passer de lui.

Կարօտութիւն s. indigence,
dénûment; besoin, nécessité;
désir, envie.

Կացին, ցնոյ, ով s. hache,
cognée.

Կաց մնաց s. reste, débris;
V. ժողովեմ.

Կացնաւոր sm. porteur de
hache, sapeur.

Կացութիւն s. état, position;
* վատ — է մէջէ, il est dans un

mauvais état, dans une mauvaise situation.

Կացուրդ, ցրդից, դոց *s.* réunion, assemblée générale et solennelle; jour de fête, de foire; solennité, pompe; jeux solennels, spectacle; hymne, cantique.

Կացուցանեմ, ուցի *va.* placer, établir, poser, fixer, mettre, dresser, élever, constituer, instituer, créer, destiner; rendre, faire; հզոր՝ երջանիկ —, rendre puissant, heureux; շնորհապարտ —, obliger; իծառայութիւն —, mettre en servitude; տէր՝ իշխան —, rendre maître, élever à la dignité; ժառանգ —, instituer un héritier.

Կացրդական *a.* qui concerne les assemblées générales ou les fêtes solennelles, pompeux, solennel; rhét. du genre démonstratif.

Կացք, ցից *s.* état, conduite, contenance.

Կաւ, ոյ, ով *s.* argile, glaise, terre à potier; limon, boue, bourbe.

Կաւաբեր *a.* argilifère.

Կաւագործ, աց *s.* potier, briquetier; *V.* Աղիւսագործութիւն.

Կաւագործութիւն *s.* travail fait avec de l'argile, métier de potier.

Կաւակերպ *a.* argiliforme.

Կաւակերտ *a.* construit avec de l'argile, avec de la boue.

Կաւանամ, ացայ *vn.* se

changer en argile, en boue.

Կաւատ, ից *s.* maquereau; կին —, maquerelle, entremetteuse, appareilleuse.

Կաւատեսակ *a.* argiloïde.

Կաւատութիւն *s.* maquereillage.

Կաւաքար, ի *s.* argillolithe.

Կաւեայ, Կաւեղէն *a.* d'argile, de limon, argileux.

Կաւիճ, լւաց *s.* craie.

Կաւուտ *a.* argileux.

Կափարիչ *s.* couvercle; — սկոյ, la pale.

Կափարում *s.* tombeau.

Կափկափեմ, եցի *va.* grincer; — զատամուկս, — des dents; — իցրտոյ, grelotter.

Կափոյց, ուցի *s.* soupape.

Կափուլ, ից *s.* piège, attrapoire.

Կափումն *s.* action de fermer; action de se coller, de s'attacher, collage.

Կափուցանեմ, ուցի *va.* fermer; — զաչս իլոյս, fermer les yeux à la lumière; — զաչս ուրուք, fermer les yeux à qn.

Կափուցումն *s.* action de fermer.

Կափչիմ, փեայ, փուցեալ *vn.* se coller, s'attacher, adhérer.

Կաքաւ, ոց, ուց, աց *s.* perdrix; ձազ —, perdreau; — կրկչէ, le — cacabe.

Կաքաւ, Կաքաւք *s.* danse, ballet.

Կաքաւածեւ *adv.* en forme de danse, en dansant; — պար, danse.

Կաքաւանք *V.* Կաքաւ.

Կաքաւատէր a. qui aime la danse.

Կաքաւարան, աց s. lieu de danse, bal.

Կաքաւեմ, եցի vn. danser; V. Կռիւ.

Կաքաւեցուցանեմ, ուցի va. faire danser.

Կաքաւիչ s. danseur, danseuse.

Կաքաւիկ s. perdreau.

Կեամ, կեցի, կեաց, կեցեալ vn. vivre, être en vie, jouir de la lumière; passer sa vie, mener une vie; exister, subsister; se porter; բարւոք —, se porter bien, aller bien, être bien portant, être en bonne santé; զիա՞րդ կեաս, comment vous portez-vous? comment allez-vous? ո՞րպէս կեայ նա, comment se porte-t-il? comment va-t-il? կելով կեալ, vivre de la vie, vivre de la véritable vie; յաւիտեան կեաց, que ta vie soit éternelle; կեցցէարքայ, vive le roi; կեալ բարեբաստիկ, vivre heureux; առատութեամբ —, vivre à l'aise, dans l'aisance; — իստացուածոց իւրոց, vivre de ses biens, subsister de ses fonds; — յընչից այլոց, vivre aux dépens d'autrui.

Կեանք, կենաց s. vie, jours, existence; santé; genre de vie, conduite; mœurs; moyens d'existence, biens, patrimoine, fortune; cette vie; le monde; յաւիտենական —, la vie éternelle; իկենաց անկանել՝ պա-

կասել, perdre la vie, mourir; իկենաց արկանել՝ զրաւել՝ կարճել՝ լուծանել՝ բառնալ, ôter la vie, mettre à mort; ցկեանս, pour la vie; à vie; իկեանս իմ, dans ma vie; de ma vie; երբէք իկեանս իմ, jamais de la vie; զամենայն աւուրս կենաց իմոց, toute ma vie; անպանոյճ՝ սակաւապետ՝ անդորրաւէտ՝ խաղաղաւէտ՝ անաւատ՝ շինական՝ խստամբեր՝ դժոխքմբեր վտանգալից՝ բազմավրդով՝ վատ՝ փափկասուն՝ հեշտալի՝ զուարեակից՝ չափաւոր՝ ժիր՝ զգալատ՝ բարեկարգ՝ վաստակասէր՝ տեսական՝ չարակեաց՝ անգործ՝ անշուք ou աննշան —, une vie simple, frugale, tranquille ou paisible, pacifique, pure, champêtre, dure ou austère, insupportable ou affreuse, périlleuse, agitée ou accidentée, lâche, délicate, délicate, amusante, modérée, active, sobre, réglée, laborieuse, contemplative, misérable, oisive, obscure; սուկական՝ անգրօս՝ հովուական վարել կեանս, mener une vie privée, sérieuse, pastorale; տալ զկեանս իւր վան, donner sa vie pour; իվտանգի կան — նորա, sa vie est en danger, il y va de sa vie; իվտանգ արկանել զկեանս, — լը վտանգի մէջ դնել, mettre sa vie en péril, exposer sa vie au danger; ազատել զկեանս, sauver la vie; դողալ իվերայ կենաց ուրուք, trembler pour la vie, pour

les jours de qn.; սուղ են —, la vie est courte; հասարակաց վարել կեանս, vivre en commun; բերկրալից վարել կեանս, mener joyeuse vie; ընդ մէջ կենաց եւ մահու լինել, être entre la vie et la mort; շահել զկեանս, gagner sa vie; — զերծ ի հոգոց եւ ի կրից, une vie exempte d'inquiétudes et de passions; ձգել՝ անցուցանել զկեանս, passer sa vie, s'écouler ses jours; *քաշուած —, vie retirée; հանդերձեալ —, la vie future; ընթացք՝ վախճան՝ երկարութիւն կենաց, le cours, la fin, la durée de la vie; կեանս տալ՝ պարգեւել, donner, accorder la vie; կորուսանել զկեանս, perdre la vie; հրաժարել ի կենաց, renoncer à la vie; ելանել ի կենաց, sortir de la vie.

Կեդրոն, etc., V. Կենդրոն, etc.

Կեղ, ոց s. ulcère; plaie.

Կեղալից a. ulcéreux.

Կեղակարծ adj. douteux, chanceux, précaire, ambigu, incertain, suspect; soupçonneux, méfiant; — լինել, être suspect, être mis en doute; — թուիլ, paraître douteux.

Կեղակարծելի V. Կեղակարծ.

Կեղակարծեմ, եցի vn. douter, se douter, soupçonner, se désier.

Կեղակարծիք, ծեաց. Կեղակարծութիւն s. doute, incertitude, soupçon, défiance.

Կեղանկ s. fistule.

Կեղեմ, եցի va. ulcérer, blesser; nig. vexer, tourmenter, maltraiter.

Կեղեստինեան s. célestin; — կուսան, célestine.

Կեղերշական a. plaintif.

Կեղեւ, ոց sm. écorce; — տանձի՝ խնձորոյ, pelure de poire, de pomme; — ընկուզոյ, écale de noix; — սոխոյ, tunique d'un oignon; — հացի, croûte.

Կեղեւանք, նաց s. écaille; écale; écorce; pelure.

Կեղեւեմ, եցի va. écorcer, écaler, peler, dépouiller de son enveloppe; — զհաց, écroûter le pain; — զպտուղս, peler.

Կեղեքածք sm. écorchure, égratignure, déchirure, éraflure, excoriation.

Կեղեքեմ, եցի va. écorcher, égratigner, déchirer, lacérer, effleurer, érafler, excorier; nig. écorcher, maltraiter, vexer; — զսիրտ, déchirer, ronger le cœur; — զմիմեանս, se déchirer, s'entre-déchirer.

Կեղեքում s. déchirement; violence, vexation.

Կեղծ, ից s. médimne (mesure pour les choses sèches).

Կեղծ a. feint, dissimulé, faux, fictif, artificiel, factice, postiche, emprunté, affecté, controuvé; կեղծս իկեղծս adv. sous des formes dissimulées, sous de faux aspects, d'une manière simulée; ոչ կեղծս իկեղծս գործէ, il agit sans déguisement.

Կեղծամ s. cheveux postiches, perruque.

Կեղծաւոր, աց s. hypocrite, dissimulé.

Կեղծաւորաբար adv. avec hypocrisie, avec dissimulation.

Կեղծաւորական adj. hypocrite, dissimulé, feint.

Կեղծաւորակից sm. compaignon d'hypocrisie.

Կեղծաւորանամ, ացայ. Կեղծաւորեմ, եցի. Կեղծաւորիմ, բեցայ vn. faire l'hypocrite, simuler, dissimuler, feindre, faire semblant de, prendre un ton, un visage ou des manières empruntés, contrefaire, affecter, faire la chattemite; Կեղծաւորեալ բարեպաշտ, faux dévot, cagot, cafard, tartufe.

Կեղծաւորութիւն s. hypocrisie, dissimulation; — իբարեպաշտութեան, cagoterie, cagotisme, cafarderie, cafardise.

Կեղծեմ, եցի vn. feindre, dissimuler, simuler, contrefaire, faire semblant; չ— ինչ, ne dissimuler rien, jouer cartes sur table; յետանել —, faire le mort; խօթութիւն —, simuler une maladie, faire le malade.

Կեղծիք, ծեաց sm. fiction, feinte, dissimulation, simulation, faux semblant, faux dehors, chimère; Կեղծեօք adv. fictivement.

Կեղծօձիք, ձեաց s. faux-col.

Կեղտ, ոյ, ի, ոց s. tache, souillure; փգ. tache, souillure, flétrissure; a. taché, souillé;

— անուն, infamie, déshonneur, flétrissure, discrédit; Դանել զ—, ôter ou enlever les taches, dégraisser.

Կեղտահան, աց s. dégraisseur.

Կեղցաւ V. Քաղցկեղ.

Կեմ, ոյ, ով s. corde d'herbe, de jonc.

Կենազործ a. vivant.

Կենազործեմ, եցի va. vivifier, animer, ranimer.

Կենազործութիւն sm. vivification.

Կենազրաւ, Կենախուզ adj. qui ôte la vie, mortel, tuant.

Կենակից s. qui vit ensemble, compaignon, compagne; époux, épouse; — լինել, vivre ensemble, cohabiter, s'accointer, s'entretenir; չկամիմ բնաւ — առնդ լինել, je ne veux point d'accointance avec cet homme.

Կենակցութիւն s. vie passée ensemble, commerce de la vie, vie commune, accointance, compaignie, société, entretien; այնպիսի սերտ եղել ինձ — ընդ..., ma vie fut tellement liée à celle de...

* Կենամ, կեցայ, կեցիր vn. rester, demeurer; V. Կամ; պարապ —, rester oisif, demeurer les bras croisés.

Կենասէր a. qui aime la vie, qui tient à la vie.

Կենասպառ a. qui épulse, consume la vie.

Կենատու a. qui donne la vie.

Կենարար, ագ a. vivifiant; s. sauveur, rédempteur; bot. germandrée, chamédrys.

Կենդակ, ագ sm. signe ou constellation du zodiaque.

Կենդանաբան, ից s. zoologue, zoologiste.

Կենդանաբանական a. zoologique.

Կենդանաբանութիւն s. zoologie.

Կենդանաբաշխ a. qui distribue, qui donne la vie.

Կենդանաբեր, ագ a. qui porte la vie, vivifiant, vital; s. zodiaque.

Կենդանաբոյս, բուսոց sm. zoophyte.

Կենդանագիր, գրաց sm. portrait; peintre; նկարել յօրինել գ—, peindre, faire le portrait; գեղեցիկ հշգրիտ —, beau, parfait portrait; հասակաչափ փոքր մանրանկար —, portrait en grand ou au naturel, en petit, en miniature.

Կենդանագործ a. vivifiant.

Կենդանագործեմ, եցի va. vivifier.

Կենդանագործութիւն sm. vivification.

Կենդանագրած s. portrait.

Կենդանագրեմ, եցի va. faire un portrait, peindre.

Կենդանագրութիւն s. portrait; zoographie.

Կենդանածին, ծնաց a. qui engendre des êtres vivants, vivipare, mammifère.

Կենդանածնեմ, եցի va. engendrer des êtres vivants,

mettre bas des petits tout vivants, être vivipare; engendrer, faire vivre, conserver vivant.

Կենդանածնութիւն s. action de produire des êtres vivants.

Կենդանակ V. Կենդակ.

Կենդանակամար, ի s. zodiaque.

Կենդանական a. vital, vivifiant; animal; sm. signe du zodiaque.

Կենդանականութիւն s. vitalité.

Կենդանակերպ, ից s. signe du zodiaque.

Կենդանակիր a. qui porte la vie.

Կենդանահատութիւն sm. zoologie.

Կենդանածիր a. qui donne la vie.

Կենդանանամ, ացայ vn. revivre, s'animer, se ranimer; ressusciter.

Կենդանապահ, ի a. qui conserve vivant, qui conserve la vie.

Կենդանապաշտ s. zoolâtre.

Կենդանապաշտութիւն sm. zoolâtrie.

Կենդանապարգեւ a. qui fait don de la vie.

Կենդանասեր V. Կենդանածին.

Կենդանասէր a. qui aime la vie; qui aime les animaux.

Կենդանասիրութիւն s. m. amour de la vie, des animaux.

Կենդանաստեղծ V. Կենդանարար.

Կենդանատիպ **a.** *vif, vivant, par une narration très-vive.*

Կենդանատու **a.** *qui donne la vie, vivifiant.*

Կենդանատունկ, տնկոյ **s.** *zoophyle.*

Կենդանատուր **V.** Կենդանատու.

Կենդանարար, աջ **a.** *vivifiant.*

Կենդանարարութիւն **s.** *vivification.*

Կենդանացու **a.** *vivant; vivifiant.*

Կենդանացուցանեմ, ուցի **va.** *vivifier, animer, douer de la vie, rendre à la vie, ranimer, raviver; ressusciter.*

Կենդանացուցիչ **adj.** *vivifiant.*

Կենդանաքար **s.** *zoolithe.*

Կենդանի, անույ, անեաց **a.** *vivant, vif, animé, frais; vivifiant, qui donne de la vie; s. animal, bête; — է Տէր եւ — է անձն քո եթէ, vive le Seigneur et votre âme, je jure par le Seigneur et par votre vie; — է Տէր եթէ մեռանիցի, vive le Seigneur, il ne mourra pas, je jure par le Seigneur qu'il ne mourra pas; — առնել, vivifier, rendre la vie, ranimer; կենդանեալ կենդանեօք **adv.** *du vivant de qn.; կենդանեալ իւրով, de son vivant, en son vivant; կենդանեալ իսկ իմով, pendant ma vie même, de mon vivant.**

Կենդանութիւն **s.** *vie, animation; animalité, vitalité;*

vivacité; fraîcheur; ի կենդանութենէ արկանել, ôter la vie, mettre à mort, faire mourir; կրել զ—, vivre; ի— ձեր, à votre santé; ի կենդանութեան իւրում, pendant sa vie, de son vivant.

Կենդանոյն **adv.** *tout vif, tout vivant; de son vivant; a. vif.*

Կենդինար, աջ **s.** *quintal.*

Կենդրոն, Կենդրովն, ի **sm.** *centre, le milieu; — ծանրութեան, centre de gravité.*

Կենդրոնախօյս **a.** *centrifuge; — զօրութիւն, force —.*

Կենդրոնական **a.** *central.*

Կենդրոնականութիւն **s.** *centralité.*

Կենդրոնակից **a.** *concentrique.*

Կենդրոնածիզ **a.** *centripète; — զօրութիւն, force —.*

Կենդրոնացումն **s.** *concentration; — իշխանութեանց, — des pouvoirs.*

Կենդրոնացուցանեմ, ուցի **va.** *concentrer.*

Կենդրոնաւորեմ, եցի **va.** *centraliser.*

Կենդրոնաւորութիւն **s.** *centralisation.*

Կենեղուտ **a.** *vif, vivant; vital; vivace.*

Կենսաբաշխ **V.** Կենդանաբաշխ.

Կենսաբեր, Կենսաբուղիս **a.** *qui porte, qui donne la vie, vivifiant.*

Կենսաբան, ից **s.** *biologiste, biologiste.*

Կենսաբանական *a.* biologique.

Կենսաբանութիւն *sm.* biologie.

Կենսագիր, գրոյ *sm.* biographe.

Կենսագրական *a.* biographique.

Կենսագրութիւն *s.* biographie ; առնել յօրինել զ— ուրուք, faire la — de qn.

Կենսածին *a.* qui engendre la vie, vivifiant.

Կենսական *a.* vital ; — օդ, air — ; — զօրութիւնք, forces vitales.

Կենսակիր *a.* qui porte la vie, vivifiant ; vif, animé, vivant.

Կենսառիթ *a.* qui cause la vie, vivifiant.

Կենսասէր *a.* qui aime la vie.

Կենսատու, Կենսատուր *V.* Կենդանատու.

Կենսացուցանեմ *V.* Կենդանացուցանեմ.

Կենցական *a.* qui peut, qui doit vivre, vital.

Կենցաղ, ոյ *s.* vie ; mœurs, conduite ; monde ; վարել անփառունակ —, mener une vie obscure ; պարզ՝ սակաւապետ՝ քաղցր ou անձնդիւր՝ բարեկարգ անշուք՝ հեշտին հովուական —, une vie simple, frugale, douce, réglée, obscure, aisée, pastorale ; սոսկական —, condition, vie privée ; վճարել ի կենցաղոյս, ceaser de vivre, mourir ; *V.* Կեանք.

Կենցաղական *a.* mondain ; terrestre, temporel, passager ; *V.* Կենցաղօգուտ.

Կենցաղակից *V.* Կենակից. Կենցաղասէր *a.* qui aime la vie, le monde, mondain.

Կենցաղավարեմ, եցի. Կենցաղավարիմ, բեցայ *vn.* vivre, subsister, se conduire, se comporter, s'entretenir.

Կենցաղավարութիւն *s.* action de passer sa vie, manière de vivre ; vie, conduite ; savoir-vivre ; entretien.

Կենցաղիմ *V.* Կենցաղավարիմ.

Կենցաղօգուտ *a.* utile à la vie, à la vie humaine, utile au genre humain ; d'utilité publique.

Կենցաղօգտութիւն *s.* utilité publique, utilité.

Կեշտ *V.* Դեն.

Կեռաս, ից *s.* cerise.

Կեռասենի, նույ, նեաց *sm.* cerisier ; —ք, cerisaie.

Կեռասօղի, ղույ *s.* kirsch, kirsch-wasser.

Կեռիկ *s.* alluchon.

Կեռնեխ, աց *s.* grive.

Կեսար, ու, աց *s.* César, empereur.

Կեսուր, սրի *s.* belle-mère, la mère du mari.

Կեսրայր, առն *s.* beau-père, le père du mari.

Կետադրեմ, եցի *va.* ponctuer.

Կետադրութիւն *s.* ponctuation.

Կետային *a.* célaçé.

Կետոս s. baleine, cétacé.

Կեր, ոց s. nourriture, pâture, proie; fig. appât, leurre, amorce; — առնուլ, prendre de la nourriture; — լինել, être la proie, la pâture; se laisser amorcer; — արկանել, amorcer, appâter, leurrer.

Կերակուր, կրոց sm. mets, manger, nourriture, aliment, subsistance, vivres; repas, pâture, proie; — տալ՝ արկանել, donner à manger; ունի՞ք ինչ —, avez-vous quelque chose à manger? — առնուլ, prendre de la nourriture, manger; առնուլ ի—, prendre pour nourriture; — լինել, être la proie, la pâture; ազնի՛ք քաղցրահամ՝ փափուկ —, mets excellent, délicieux, délicat.

Կերակրեմ, եցի va. nourrir, donner à manger, alimenter, élever; — իմ vn. être nourri, se nourrir, manger.

Կերակրիկ s. petite nourriture.

Կերակրիչ s. nourricier, qui nourrit, qui donne à manger.

Կերակրողական a. nourissant, nutritif.

Կերակրչութիւն s. action de nourrir, économet; intendance des finances, administration.

Կերատ, ի, աց s. pepsin des caroubes; carat.

Կերեցութիւն V. Շատակեութիւն.

Կերիչ s. mangeur; rongeur.

Կերկեր a. enroué, rauque; — ձայն, voix enrouée.

Կերկերիմ, ըեցայ vn. être enroué, s'enrouer; կերկերեալ ձայն՝ բարբառ, voix enrouée ou rauque.

Կերկերումն s. enrouement.

Կերմոս, ի s. petite pièce de monnaie.

Կերող, աց a. s. mangeant, mangeur; — եւ արբեցող, bien mangeant, bien buvant; այր —, homme de bonne chère, bâfreur.

Կերողութիւն V. Շատակեութիւն.

Կերոն, ի s. clerge.

* Կերուխում, ի sm. bonne chère, bombance.

Կերպ, ից s. forme, manière, façon, figure, aspect, air; կերպս իկերպս a. de plusieurs formes ou manières; կերպս ի կերպս լինել, prendre un visage ou des manières empruntées, dissimuler, se déguiser; ի կերպս ահագինս, sous les figures les plus hideuses.

Կերպագրեմ, եցի va. former, figurer, représenter.

Կերպագրութիւն s. forme, figure.

Կերպակերպ a. en plusieurs formes, divers.

Կերպածեմ, եցի va. façonner, former, figurer.

Կերպանամ, ացայ vn. se former, prendre la forme.

Կերպառութիւն s. action de prendre la forme, formation.

Կերպաս, ուց s. étoffe, soierie; d'étoffe.

Կերպասաբեր **a.** qui produit de la soie; — որդ, **s.** ver à soie.

Կերպասագործ, **պգ s.** faiseur ou fabricant d'étoffes, de soierie; faiseur de soie, ver à soie.

Կերպասածին որդ **s.** ver à soie.

Կերպասեղէն, Կերպասի, սւռ, սեաց **a.** d'étoffe de soie.

Կերպարան, **ի s.** face, figure, visage; mine, air, aspect, forme, effigie, traits, maintien, tenue, apparence, attitude; idée; caractère; état; **V.** Կենդանագիր; ունել զկերպարանս, avoir l'air de, ressembler à; կերպարանս տալ մտացածինս, donner de fausses idées; անպամայն —ք, un extérior simple; անյողդողդ —, contenance ferme; լուրջ եւ խիստ —, un air sérieux et sévère; իկերպարանս Մենտորի, sous la figure de Mentor; — սէգ եւ սպառնական, air fier ou superbe et menaçant; յեղկ —, air de mollesse; — լուրջ անժպիտ, air froid; աղաչաւոր —, posture suppliante; զկերպարանս իրիք բերել յանձին, avoir l'air de, paraître; առնուլ զկերպարանս ուրուք, prendre la forme de qn., avoir l'air de qn.; զկերպարանս հշմարտութեան իներքս բերել, avoir de la vérité, tenir de la vérité, être vraisemblable.

Կերպարանակից **adj.** conforme, semblable; — առնել, conformer; — լինել, se conformer.

Կերպարանակցութիւն **sm.** conformité.

Կերպարանաւոր **a.** formé, figuré; feint, fictif, déguisé.

Կերպարանափոխ առնեմ **va.** transformer, changer de face, métamorphoser; — զաշխարհ, changer la face du monde, réformer; — լինել, se transformer, changer de face, se métamorphoser; — եղեն իրքն, les choses changèrent de face.

Կերպարանափոխութիւն **s.** transformation, métamorphose.

Կերպարանեմ, եցի **va.** revêtir d'une forme, former, conformer, figurer, faire, représenter, affecter; **fig.** déguiser, simuler, assimiler.

Կերպարանիմ, նեցայ **vn.** prendre la forme de, se former, se conformer; prendre l'air, la manière de, se donner des airs, contrefaire, affecter, feindre, simuler, dissimuler, faire semblant de, se donner pour, se faire passer pour; se déguiser; զտղայութիւն՝ զխլութիւն՝ զառատածեռնութիւն —, faire l'enfant, le sourd, le généreux; զառաքինութիւն —, simuler la vertu, affecter des dehors vertueux.

Կերպարանութիւն **V.** Կերպարան; fiction, dissimulation. Կերպացուցանեմ **V.** Կերպարանեմ.

Կերպաւոր **a.** formé, figuré. Կերպաւորեմ **V.** Կերպարանեմ.

Կերպաւորութիւն *s.* forme; formation, conformation.

Կերտ *s.* construction, bâtisse.

Կերտեմ, եցի *va.* construire, bâtir, façonner.

Կերտուած *s.* construction, édifice.

* Կեցնեմ, ուցի *va.* arrêter.

Կեցութիւն *V.* Կենդանութիւն.

Կեցուցարեր *V.* Կենսարեր.

Կեցուցանեմ, ուցի *va.* faire vivre, faire revivre, rendre la vie, vivifier; sauver; հաւատք քո կեցուցին զքեզ, votre foi vous a sauvé.

Կեցուցիչ *a.* vivifiant; *s.* sauveur.

Կեցցե՛ս, Կեցցե՛ int. bravo! hurra!

Կզակ, աց *s.* menton.

Կզակակապ, ի *s.* mentonnière.

Կզաքիս, աքսի, սաց *sm.* martre.

* Կզկտիմ *V.* Կձկիմ.

Կէս, կիսոյ, ով *s.* moitié; *a.* moitié, demi; *adv.* à moitié, par moitié, à demi; — ժամ, demi-heure; — գիշեր, minuit; կիսով չափ, à demi; ի կանգնոյ եւ իկիսոյ, d'une aune et demie; իկէս հանապարհին, à demi ou à moitié chemin; ի կէսն վերածել, réduire à moitié; զմեծ — պետութեան, une partie, la grande partie de l'empire.

Կէսք, կիսոց *sm.* les uns, les autres; կէսք... այլք... les

uns... les autres... quelques-uns... des autres...; եւ կէսք դարձեալ, d'autres.

Կէսօր, աւուր *s.* demi-jour; midi; *a.* à midi.

Կէտ, կետի ou կիտի *s.* baleine; *astr.* baleine; point; moment, instant; terme, fin, but; règle; — նպատակի, but, objet, point de vue; ի— մահուն, à l'article de la mort; — անշարժելի առաջի եղեալ էր, sa maxime fondamentale était de.

Կէտադրեմ, etc. *V.* Կետադրեմ.

Կէտորս, աց *s.* baleinier.

Կծան, աց *a.* laitière.

Կծեղէն *s.* laitage.

Կծեմ, եցի *va.* traire; cueillir, récolter, faire la récolte; gagner au jeu; — զայգի, vendanger.

Կծոտ *a.* chancelant, languissant, faible, abattu, débile.

Կծոտեմ, եցի *va.* affaiblir.

Կծոտիմ, եցայ *vn.* chanceler, faiblir; Կծոտէին բարձք նորա, il pouvait à peine se tenir sur ses jambes; Կծոտէին ծունկք նորա, ses genoux se dérobaient sous lui.

Կծոց, աց *s.* corbeille, panier.

Կծուիծ *a.* faible, débile.

Կծուն *s.* amande d'une noix.

Կծուցեալ *V.* Կծոտ; — ծունկք, genoux chancelants.

Կիզական *a.* brûlant, caus-tique.

Կիզանեմ, կիզի *va.* brûler.

Կիզանողական a. brûlant, caustique.

Կիզանողութիւն V. Կիզողութիւն.

Կիզանուտ a. combustible.

Կիզելի, ելոյ a. brûlant, ardent; combustible.

Կիզեմ, Կիզեցուցանեմ V. Կիզում.

Կիզիչ, Կիզող a. brûlant, caustique; — հայելի, miroir ardent; s. brûleur.

Կիզողական V. Կիզանուական.

Կիզողութիւն V. Կիզումն.

Կիզում, կիզի va. brûler, embraser, mettre au feu; — արեգական, hâler, brûler.

Կիզումն s. action de brûler, embrasement.

Կիծ, կծից, կծոց s. laitage; lait.

Կիծառ, ի, ով s. guitare; — հարկանել՝ զարնել, jouer ou pincer de la —.

* Կիծ a. fou, mauvais sujet, vaurien.

Կիծ s. brûlure, cuisson.

Կիկղոս, աց s. eyelope.

Կիծ, կծոյ s. marbre.

Կին, կնոջ, կնաւ ou կանամի s. femme; femme, épouse; ազգ կանանց, le beau sexe; — առնել՝ առնուկ, prendre femme, pour femme, épouser, se marier, donner la main; — ածել զդուստր ուրուք, épouser la fille de qn.; — լինել ումեք, épouser qn.; Կին մարդ, la femme; մանկահասակ — գեղեցիկ, une jeune beauté; գեղե-

ցիկ՝ նազելի՝ տգեղ՝ սոսկալի՝ թեթեւամիտ՝ փոփոխամիտ՝ առաքինի՝ կամազնաց՝ բարեպաշտ՝ ամօթխած՝ ողջախոհ՝ լկտի՝ տուփոտ՝ զարդասէր՝ հաւատարիմ՝ անհաւատարիմ —, femme belle ou jolie, charmante, laide, affreuse, légère, volage, vertueuse, capricieuse, pieuse, timide ou pudique, chaste, effrontée, impudique, coquette, fidèle, infidèle; Կիրել գկանայս, aimer les femmes; հարկանիլ խէր կնոջ ou՝ կնկան զարնուիլ, être amoureux, épris d'une femme; պատրել՝ մոլորեցուցանել գկին, tromper, séduire une femme; կեալ ընդ կնոջ, vivre avec une femme; գեղեցկութիւն՝ գեղ՝ շնորհ կնոջ, la beauté, le charme, la grâce de la femme.

Կինաբառիս s. cinabre.

Կինամոմոն, Կինամոն, ի s. cannelle, cinnamome.

Կինճ, Կինչ, կնճաց s. sanglier; — մատակ, laie.

Կինք s. plante du pied.

Կիպարիս s. cyprès.

Կիսաբաժին a. divisé par le milieu.

Կիսաբաց a. à demi ouvert, entr'ouvert, béant.

Կիսաբերան adv. à demi-bouche.

Կիսաբոլոր, Կիսաբոլորակ a. hémicycle, demi-circulaire; s. demi-cercle.

Կիսագունդ, գնդի s. hémisphère; հիւսիսային՝ հարաւային —, — boréal, austral.

Կիսադիք, դից s. demi-dieux.

ԿիսաՅափանցիկ a. demi-transparent.

ԿիսաՍոշակ a. qui paye demi-pension.

ԿիսաԺամ, ու s. demi-heure.

Կիսախողխող a. à moitié ou à demi égorgé.

Կիսակ s. dièse; V. Կիսակատար.

Կիսակառք, ուսց s. coupé.

Կիսակատար a. à moitié fini ou achevé, incomplet, imparfait.

Կիսակենդան adj. à demi vivant.

Կիսակեր a. à moitié mangé.

Կիսակտուր a. à moitié coupé; coupé en deux.

Կիսահազագ a. à moitié prononcé; — բերան, bouche entr'ouverte, béante.

Կիսակոշիկ, շկի, շկաց s. bottine.

Կիսահատ a. à moitié coupé.

Կիսածայն, ից a. qui n'a qu'un demi-ton; demi-voyelle; dièse, demi-ton, semi-ton.

Կիսաձեռնոց, աց s. mitaine.

Կիսամահ a. à demi mort.

Կիսամասն, Կիսամասնեայ a. partagé par moitié, demi, à demi, incomplet, imparfait.

Կիսամարդ, ոյ sm. demi-homme, eunuque.

Կիսամեայ a. semi-annuel.

Կիսամեռ a. à demi mort.

Կիսամեսայ a. à demi-mois, mimensuel.

Կիսայր V. Կիսամարդ.

Կիսայրեաց a. à demi brûlé, presque brûlé.

Կիսանդրի, դրոյ, դրեաց s. buste.

Կիսանիստ a. hémédrique.

Կիսանկար, Կիսապատկեր, ի s. profil.

Կիսասարկաւագ, աց s. sous-diacon.

Կիսասարկաւագութիւն sm. sous-diaconat.

Կիսաչափ s. demi-mesure.

Կիսասեւ, Կիսասեւ a. brun.

Կիսաստուած V. Կիսադիք.

Կիսատ a. à demi; à demi achevé, inachevé, incomplet.

Կիսարծան V. Կիսանդրի.

Կիսաւեր a. à demi ruiné.

Կիսափակ a. demi-clos, mi-clos, entr'ouvert, béant.

Կիսեփեաց a. à demi cult.

Կիսէջ V. Ջորի.

Կիստլորակ, ի s. demi-ton.

Կիսովին adv. à demi, à moitié.

Կիվոս, ի s. cube.

Կիտարդեմ, եցի va. mettre des points, ponctuer.

Կիտարդութիւն s. ponctuation.

Կիտանիշ a. ponctué.

Կիտոս, ի, իւ s. baleine, cétacé.

Կիտուած, ոյ, ով s. pointillage; broderie.

Կիտրոն, ի, իւ sm. cédrat (fruit).

Կիտրոնի, նւոյ, նեաց s. cédrat (arbre).

Կիւր, կրոյ, ով s. chaud; անշէջ —, — vive; պարարտ

նիհար՝ ջրաքաշխական —, —
grasse, maigre, hydraulique.

Կիր *s.* ի— ածել՝ առնուլ՝
արկանել, se servir de, em-
ployer, user de, faire usage ou
emploi de; mettre en pratique,
pratiquer, exercer; ի— ար-
կումն, usage, emploi.

Կիրակամուտ, մտից *s.* la
veille du dimanche.

Կիրակէ, ից. * Կիրակի *s.*
dimanche.

Կիրառութիւն *s.* usage, em-
ploi.

Կիրթ *a.* bien élevé, instruit,
exercé, expérimenté; — ախոր-
ժակ, goût exquis; V. Կիրթք;
ընդ — անցանել, exercer, pra-
tiquer; ընդ — անցուցանել,
instruire, exercer; ի— անկա-
նել զհետ իրիք, se mettre
après qch; կորուսանել զ— հե-
տեակելոյ, perdre l'habitude
de marcher.

Կիրթք *s.* exercice, pratique,
instruction; իկիրթս առաքի-
նութեան միւսել, exercer ou pra-
tiquer la vertu; անցանել ընդ
կիրթս իրիք, s'accoutumer
à qch.

Կիրն, կրնից, աց *s.* défilé,
détroit.

Կիրք, կրից *s.* passion,
souffrance, peine, tourment;
յոյգը կրից, transport de la
passion; գգուել զկիրս, flatter
sa passion, ses passions; կա-
տաղի —, passion enragée;
իդուարին կիրս գտանել, se
trouver dans une position pé-
nible; զաչացու՝ խօլական՝ նո-

րածին՝ մոլեգին —, passion
aveugle, folle, naissante, fu-
rieuse; մեղկ —, émotions
languissantes; յուզել զկիրս,
émouvoir, agiter les passions;
նուսնել զկիրս, asservir, domp-
ter ses passions; անծնատուր՝
անծնամատն լինել իկիրս իւր,
se livrer, s'abandonner à ses
passions, lâcher la bride à ses
passions.

Կից *a.* joint, conjoint, uni;
adjoin, adhérent, contigu; at-
tenant, aboutissant, inhérent;
inséparable; adv. conjointe-
ment, ensemble, en même
temps; — լինել, être annexé.

Կիցք *s.* jointure, conjonc-
tion, union; coup de pied,
ruade; — ֆանապարհի, carre-
four; — անդրեաց, groupe;
կիցս արծակել ընկենուլ, lan-
cer une ruade, donner des
coups de pied, ruer, détacher
des ruades.

Կիցընկէց *s.* rueur.

Կիւ *s.* mastic.

Կիւս, Կիւսահմայ, ից *s.* de-
vin, aruspice, enchanteur.

Կիւսահմայութիւն *s.* goétie.

Կիւրակէ, ից *s.* dimanche.

Կլանեմ, կլի, կուլ *va.* avaler;
engloutir, dévorer; — զօդ՝
զշունչ ou ոգի, respirer.

Կլափն, փին *s.* mâchoire.

Կլիմայ, ից *s.* climat.

* Կլլեմ, եցի *vn.* V. Կլանեմ;
fig. avaler, croire, endurer;
ինչ որ բտն կկլլէ, il gobe tout
ce qu'on lui dit, il croit tout
ce qu'on dit.

* Կլլեցնեմ, ուցի va. faire avaler; fig. faire avaler, faire croire, faire accroire.

Կծանեմ, կծի va. piquer, picoter, mordre; casser, couper (du pain).

Կծատեմ, եցի va. piquer, picoter, mordre.

Կծեմ, եցի va. piquer, mordre; vn. éprouver une démangeaison, démanier.

Կծեցուցանեմ V. Կծանեմ.

Կծիծ s. filou.

Կծիկ, կծկի ou կծկան s. pelote, peloton; պատել իկծիկն, pelotonner, mettre en peloton, peloter; a. pelotonné, tout pelotonné, blotti; — կալ, se mettre en peloton, se pelotonner, se blottir, s'accroupir; * կծիկը դնել, décamper, filer, tirer au large, se sauver.

Կծծի a. regardant, chiche, mesquin, tenace, avaricieux, ladre, sordide, cancre; impur, sale.

Կծծանք, Կծծուծիւն s. chicheté, mesquinerie, ténacité, sordidité, lésine, lésinerie, laderie, avarice sordide.

Կծկեմ, եցի va. pelotonner; étreindre, serrer, rétrécir, resserrer; — իմ vn. se pelotonner, se mettre en peloton, s'accroupir, se blottir, se tapir; se retirer, se resserrer, se contracter, se rétrécir, se ratatiner, se raccourcir.

Կծկուծիւն, Կծկումն s. rétrécissement, contraction, resserrement, raccourcissement,

rétraction, crispation; accroupissement.

Կծմլնծուկ s. barbarée.

Կծու a. aigre, âcre, acerbe; fig. piquant, mordant, satirique.

Կծուադեղ, ոյ sm. amer, remède amer; —ս առնուկ, prendre des amers.

Կծուակիծ a. mordant, mordicant, caustique, poignant; — առնել, cuire, brûler; faire éprouver des douleurs aiguës, caustiques.

Կծուեմ, եցի va. cueillir, ramasser,

Կծուծիւն, Կծուուծիւն sm. âcreté, aigreur; fig. mordacité, causticité.

Կկեմ, եցի va. tisser avec la navette.

Կկզիմ, եցայ vn. s'accroupir, se blottir.

Կկոց, ի, աւ s. navette.

Կկոցիմ, ցեցայ vn. se caver; կկոցեալ աչք, yeux caves, enfoncés; իդուրս կկոցեալ աչք, yeux qui paraissent sortir.

Կկու, աց s. coucou.

Կկուզ նստիմ V. Կկզիմ.

Կկչեմ, եցի vn. s'épanouir, éclore.

Կղամիդ s. chlamyde.

Կղբու ou Կղբի ծու s. castoréum.

Կղեղ s. brou de noix.

Կղեր, Կղերական, աց sm. clergé; clerc.

Կղերական a. clérical.

Կղերանոց, աց s. séminaire.

Կղերիկու V. Կղեր.

Կղերիկոսական a. clérical.
Կղերիկոսարան, աց s. sémi-
naire.

Կղերիկոսութիւն s. clérica-
ture.

Կղզային a. insulaire.

Կղզեակ, եկի s. petite île,
îlot.

Կղզեցի, ցւոյ, ցեաց a. s. in-
sulaire.

Կղզի, զւոյ, զեաց s. île.

Կղծեմ, եցի va. nouer, faire
un nœud.

Կղկածեմ, եցի. Կղկած լի-
նիմ vn. être épris de, se pas-
sionner, s'enticher de, s'atta-
cher à, s'affectionner, désirer
avec ardeur; soupirer après,
aimer tendrement.

Կղկաժամ V. Կղկածեմ.

Կղկառնք, նաց sm. excré-
ments, évacuation, matière
fécale; déchet; — հրահալեաց,
scorie.

Կղկղեմ, եցի va. passer à la
chausse, filtrer, épurer, cla-
rifier.

Կղմինդր, Կղմինտր, տրի,
տրոց s. tuile.

Կղմնտրագործ, աց s. tui-
lier.

Կղմուխ s. bot. aunée.

Կղուիմ, եցայ vp. se con-
tracter, s'accroupir.

* Կղպանք V. Փականք.

* Կղպեմ, եցի va. fermer à
clé.

Կնայատակ adj. pavé de
marbre.

Կնասալ յատակ s. pavé de
marbre.

Կնատ V. Գծատ.

Կնեայ a. de marbre.

* Կնեմ V. Կծանեմ.

* Կնեպ V. Փոհոկ.

* Կնեպեմ, եցի va. peler.

Կնիհ, Կնհոյ s. pot, mar-
mite, terrine.

Կնդակ, աց s. sabot, corne
des quadrupèdes.

Կնդակաբաժին, ժնի. Կնդ-
կաբաշխ, ից. Կնդակահերձ,
աց V. Թաթահերձ.

Կնդականամ, ացայ vn. deve-
nir comme le sabot des ani-
maux, s'endurcir.

Կնդակաւոր, աց a. qui a la
corne au pied.

Կնդացեալ adj. endurci,
devenu comme la corne, des-
séché.

Կնպեմ, եցի va. réprimer,
serrer, resserrer.

Կնրիմ V. Կրնիմ.

Կմախիք, խեաց. Կմախք,
խաց s. squelette, carcasse.

Կմբեայ s. bosse ou pointe
qui s'élève au milieu d'un
bouclier.

Կմբեմ V. Գմբեմ.

Կմբեմածեւ V. Գմբեմածեւ.

Կմբեմանիս.pl. les coupoles.

Կմբեմեայ V. Կմբեայ.

* Կմկմամ, ացի vn. balbu-
tier; agir avec lenteur.

Կմշտրուկ s. mercuriale.

Կնամող, Կնահան, աց s.
celui qui a répudié sa femme.

Կնահանութիւն s. divorce,
répudiation.

Կնամարդ, ոյ. Կնամարդի,
դւոյ a. efféminé.

Կնամոլ, Կնամոլի V. Իգամոլ.

Կնամոլութիւն V. Իգամոլութիւն.

Կնասէր V. Իգասէր.

Կնասիրութիւն V. Իգասիրութիւն.

Կնատ, աց adj. efféminé, lâche; — եղանակ, air efféminé.

Կնատեաց, տեցից ou աց a. celui qui déteste sa femme, les femmes.

Կնատիմ, տեցայ ՎՆ. devenir efféminé, s'efféminer; Կնատեալ ի հեշտութենէ, amolli par les voluptés.

Կնատութիւն sm. conduite efféminée, mollesse, lâcheté.

Կնացեալ a. efféminé.

Կնացուցանեմ, ուցի ՎՆ. efféminer.

Կնաւոր, աց a. marié.

Կնգմենի, ենւոյ, ենեաց sm. hermine.

Կնգուղ, գղի ou գղոյ s. froc, capuchon, capuce.

Կնդակ, աց a. chauve.

Կնդակութիւն V. Կնտութիւն.

Կնդրկաքեր a. qui porte l'oliban.

Կնդրկախառն adj. mêlé d'oliban.

Կնդրկեայ a. d'oliban.

Կնդրուկ, դրկաց s. oliban, encens.

Կնի V. Ջկնի.

Կնիւն, ոյ, ող s. jone.

Կնիւնաքեր a. qui produit le jone.

Կնիք, նքոց s. sceau, cachet; timbre; coin; empreinte, marque; sceau, cachet, caractère; le signe de la croix; conclusion, fin; baptême; — առնուլ, recevoir le baptême; — տալ, baptiser; mettre le sceau, un terme à, achever; — հարկանել, apposer le sceau, le cachet à; — կուսութեան, pucelage, hymen; — բանիս, enfin, en un mot; լուծանել՝ բակելզ, décacheter; — անմահութեան, le sceau, le caractère d'immortalité; անփակ, cachet volant.

Կնկղաւոր a. encapuchonné, qui porte un capuchon; s. capucin.

Կնկուղ V. Կնգուղ.

Կնձնի, ձնւոյ sm. orme, ormeau; — ք, օրմալ, ormoie.

Կնճանամ, ացայ ՎՆ. devenir comme un sanglier, s'endurcir.

Կնճափող, ոյ s. siphon.

Կնճալերտ, Կնճացեալ a. semblable à un groin, devenu comme un groin.

Կնճեղ a. qui a un groin.

Կնճիթ, ճնաց sm. bajoue, groin, boutoir, museau, mufle; la trompe d'un éléphant.

Կնճիթ, ճնան s. sésame.

Կնճիւն, հռաս sm. nœud, lien, entortillement, enlacement; pli, ride, refrognement; embarras, complication, intrigue, anicroche, accroc, difficulté; — ծանել յերես, se rider, se faire des rides au visage; հատանել՝ բառնալ զ—, trancher, enlever la difficulté.

Կննոեմ, եցի va. rider, fron-
cer; embarrasser, compliquer;
— իմ vn. se rider, se froncer,
se refrogner; s'embarrasser,
se compliquer.

Կնուծիւն s. sexe féminin;
mariage; առնուլ — Ե ou ի —,
prendre pour femme, épouser,
prendre en mariage; տալ
ումբ զդուստր իւր — Ե, don-
ner à qn. sa fille en mariage;
լինել ումբ — Ե, épouser qn.

Կնունք V. Մկրտուծիւն.

Կնչեմ, եցի vn. grogner.

Կնչիւն s. grognement; cri.

Կնտակ, ագ a. chauve.

Կնտանամ, ագայ vn. deve-
nir chauve.

Կնտացուցանեմ, ուցի va.
rendre chauve.

Կնտնոց, ագ sm. plectre,
petite verge d'ivoire pour tou-
cher les cordes de la lyre.

Կնտուծիւն sm. calvitie,
chauveté.

Կնքահայր, հօր s. compère;
parrain; — լինել, tenir un
enfant sur les fonts de baptême,
en être le parrain.

Կնքահայրուծիւն s. compé-
rage.

Կնքամայր, մօր s. commère;
marraine; — լինել, tenir un
enfant sur les fonts, en être la
marraine.

Կնքամայրուծիւն s. état ou
fonction de marraine.

Կնքամոմ, ոյ s. cire à cache-
ter, cire d'Espagne.

Կնքանշան sm. armoiries,
armes, blason.

Կնքապահ, Կնքապետ, ագ s.
garde des sceaux.

Կնքատու, ագ a. celui qui
baptise.

Կնքաւոր, ագ a. baptisé.

Կնքաւորուծիւն V. Մկրտու-
ծիւն.

Կնքեմ, եցի va. sceller, ca-
cheter, revêtir d'un sceau,
apposer le sceau, le cachet à;
mettre une marque, marquer;
baptiser; fermer, cacher; ra-
tifier, confirmer; conclure, dé-
terminer, fixer, décider; pro-
noncer une sentence; mettre
le sceau, terminer, achever;
marquer du signe de la croix,
faire le signe de la croix; —
արեամբ, sceller de sang; դաշն
հաշտութեան —, conclure une
paix; — իմ vn. se cacheter;
être baptisé; se conclure;
Կնքեցաւ ուխտ հաշտութեան
ընդ, la paix se fit avec.

Կնքիչ s. celui qui cache; a.
concluant.

Կշայ, ից s. brai.

Կշեռ V. Կշիռ.

Կշիռ, կշռոց sm. balance;
astr. balance; pesée; poids à
peser; poids, pesanteur; équi-
libre; équivalent, contrepoids;
proportion; parallèle, compa-
raison; examen, considération,
jugement; a. égal, équivalent,
proportionnel, juste; droit,
vertical; adv. également, tout
juste; tout droit, verticalement,
directement; — վերուստ ի
վայր, d'aplomb, perpendiculai-
rement, verticalement; — հա-

շուի, bilan, balance; — դահեկանաց, trébuchet; դնել զգլուխ իւր ի կշիռս, s'exposer aux dangers, braver, se risquer, courir le plus grand danger; զանձն իւր դնել ի կշիռս վասն կենաց ուրուք, hasarder sa propre vie pour conserver celle d'un autre; ի — դնել զորք ընդ ումք, ի — բերեալ համեմատել, ի — համեմատութեան բերել ընդ ումք, ի — ընդ միմեանս արկանել, comparer à, avec; ի — կալ ընդ ումք, être comparé, se comparer à զո.; կորուսանել զ — կայից, perdre l'équilibre; կշռով . au poids; — ստուծեան՝ նենգութեան, balance trompeuse; — ստուծեան առնել, falsifier les balances; — արդար, balance, poids juste; առնել զ — հաշուի, faire la balance d'un compte; — առնել զհաշիւ, balancer un compte; զմէտ կըշռոյն անայլայլակ ունել, contrebalancer; — հաւասարութեան, équilibre, contre-poids; — բացարձակ, poids absolu; — քաղաքական, balance politique; ի — ոսկւոյ, au poids de l'or; — գտակաւ, exactement, précisément.

Կշռաբանութիւն, Կշռագիտութիւն s. statique.

Կշռագործ, աց sm. balancier.

Կշռադատեմ, եցի va. conjecturer.

Կշռադատութիւն s. conjecture.

Կշռակի V. Կշիռ a. adv.

Կշռարար a. qui juge avec équité, juste.

Կշռաւոր, աց a. important, considéré, distingué.

Կշռելի a. pondérable.

Կշռեմ, եցի va. peser; fig. peser, mesurer, examiner, considérer, juger, apprécier; frapper juste, coucher en joue, frapper, lancer; comparer, confronter; — զխօսս իւր, peser ses paroles; — զփոխարէն, récompenser, rendre; — զհարուածն, mesurer son coup, frapper; քաջ —, peser bien, mûrement, bien considérer.

Կշռիչ, Կշռող s. peseur; juge; rémunérateur.

Կշռորդ, աց sm. romaine; peson; V. նժար.

Կշռոց, աց s. bascule.

Կշռուած, ոց s. pesée.

Կշռութիւն s. poids, pesanteur, pesée; fig. proportion; examen, jugement, considération; comparaison; մէտ — ե, équilibre.

Կշտալիր adj. pleinement rassasié.

Կշտամբանակ V. Կշտապանակ.

Կշտամբանք, նաց s. reproche, invective, réprimande, gronderie, apostrophe.

Կշտամբեմ, եցի va. reprocher, reprendre, adresser des reproches, invectiver, gronder, réprimander, apostropher.

Կշտամբիչ s. celui qui reproche, grondeur.

Կշտամբութիւն V. Կշտամբանք.

* Կշտանամ, Կշտացնեմ, Կշտացուցիչ V. Յագենամ, Յագեցուցանեմ, Յագեցուցիչ.

Կշտապանակ, աց s. ornement de poitrine.

Կշտապինդ a. soûl, extrêmement rassasié; adv. à satiété; — վայելել՝ ուտել, manger tout son content, manger tout son soûl, jusqu'à satiété.

Կշտապնդութիւն s. satiété, rassasiement.

Կշտացաւ s. point de côté.

Կոգեվանառ V. Գարագաւանառ.

Կոգի, գոյ s. beurre, beurre frais.

Կոզակ, աց sm. charpente, assemblage de planches, de solives.

Կոզն, ռան ou ռին, ռամբ s. le petit de la chamelle, petit chameau.

Կոթ s. menche; V. Կոթուն.

Կոթնաւոր a. pédiculé, pédonculé.

Կոթող, աց sm. obélisque, cîppe.

Կոթողեմ, եցի va. dresser un obélisque; ériger, élever, fixer.

Կոթուն s. tige; — պտղոց, pédicule, queue; — ծաղկանց, pédoncule, queue.

Կոխ a. foulé avec les pieds; s. action de fouler aux pieds; տալ ի—, faire fouler aux pieds.

Կոխած s. marc de raisin.

Կոխան s. action de fouler, de fouler aux pieds; — առնել, fouler, fouler aux pieds, piétiner; — լինել, être foulé, foulé aux pieds par; — տալ, faire fouler aux pieds.

Կոխեմ, եցի va. fouler, fouler aux pieds, avec les pieds; fouler, presser; fig. fouler aux pieds, enfreindre, mépriser; fouler, opprimer; faire une descente; առ ոտն —, fouler aux pieds, à ses pieds; — գրանակ թշնամեաց, s'emparer du camp des ennemis; — զտուն ուրուք, faire une descente chez qn.

Կոխիչ a. foulant; — շրհան, pompe foulante.

Կոխումն V. Կոխան; տալ ի—, faire fouler aux pieds; լինել ի—, être foulé aux pieds.

Կոծ, ոյ, ով s. coup qu'on se donne dans la douleur; cri de lamentation, lamentation, larmes, pleurs; — առնել՝ առնուլ՝ դնել, se lamenter, pleurer, déplorer; — դառնութեան առնուլ իվերայ ուրուք, chanter des chants lugubres sur qn.

Կոծադիր a. qui se lamente, qui pleure.

Կոծանք, նաց s. battement, fluctuation, soulèvement ou agitation de la mer, tempête.

Կոծատեղի, դոյ s. lieu de pleurs.

Կոծեմ, եցի va. battre, frapper, frapper à coups redoublés; — զկուրծս, se frapper la poitrine; — զանձն քարամբք, se

meurtrir avec des pierres ;
fig. զհողմս —, ne faire que
battre l'air.

Կոճիճ s. verrue, poireau.

Կոճիմ, ծեցայ vn. se frapper
en signe de douleur, se lamen-
ter, pleurer, déplorer ; être
battu, tourmenté, s'agiter.

Կոճխուր V. Շոր.

Կոճումն V. Կոճանք.

Կակ a. lisse, poli, dégrossi ;
rangé, arrangé.

Կակեմ, եցի va. lisser, polir,
dégrossir, adoucir ; arranger,
ranger.

Կակիկ a. bien rangé, arran-
gé, propre.

Կոկոզաբան, ից a. s. hà-
bleur, déclamateur.

Կոկոզաբանեմ, եցի va. par-
ler avec jactance, avec em-
phase, faire le grand parleur,
habler, déclamer, prôner.

Կոկոզաբանութիւն sm. dis-
cours plein de jactance, hablerie,
emphase, déclamation.

Կոկոզանամ V. Հպարտա-
նամ.

Կոկոզանք V. Կոկոզաբանու-
թիւն.

Կոկոզավիղ V. Բարձրավիղ.

* Կոկոլ s. poule sans queue.

Կակն, աց, ից a. bouton de
fleur ; — վարդի, bouton de
rose.

Կոկոռ, ի a. némufar.

* Կոկով s. testicules.

Կոկովանք, նաց a. hablerie.

Կոկորդ, աց s. gorge, gosier,
larynx ; — առիժու, la gueule.

Կոկորդալիւր adv. à pleine

gorge ; — աղաղակել, crier —.

Կոկորդախոս a. qui parle de
la gorge, du gosier ; guttural.

Կոկորդական a. guttural.

Կոկորդիլոս, Կոկորդիլոս,
աց s. crocodile ; — աշխարէ,
le — lamente.

Կոկումին s. polli, dégross-
issement ; bon ordre, pro-
preté.

Կոհակ, աց sm. flot, onde,
vague, houle, lame ; fig. mont,
montagne ; փրփրադէզ —,
onde écumante.

Կոհակալիւր, Կոհակաւէտ a.
houleux, plein de vagues.

Կոհակակոճ a. devenu le
jouet des flots.

Կող, ից s. côte ; côté, flanc ;
fig. femme, épouse ; — լերին,
le flanc de la montagne, le
versant ; առ ի — V. Ջառ իկող ;
V. Կողք.

Կողածորացաւ sm. pleu-
ropneumonie.

Կողախիթ ջերմն sm. pleu-
résie.

Կողածին, ծնի a. né de la
côte.

Կողակից a. épouse, femme.

Կողահոս a. coulé, versé de
la côte.

Կողացաւ, Կողացաւութիւն
s. pleurésie.

Կողաքակ լինիմ vn. cesser
d'être partisan, quitter ou
abandonner le parti de qn.

Կողինաւար, աց a. cuirassé.

Կողինձ, ոյ sm. crouûte de
pain.

Կողկողագին, Կողկողամայն

ա. plaintif, lamentable, gémissant, douloureux; adv. d'une manière plaintive ou lamentable, douloureusement.

Կողկողանք, նաց sm. cris douloureux, gémissements, plainte, lamentation,

Կողկողեցուցանեմ, ուցի va. faire pleurer, faire déplorer.

Կողկողիմ s. mention.

Կողկողիմ, ղեցայ vn. gémir, se plaindre, se lamenter, pleurer, implorer.

Կողկողումն V. Կողկողանք.

Կողմակալ, Կողմանակալ

V. Կողմնակալ.

Կողմանակի V. Կողմնակի.

Կողմանիմ, եցայ vn. s'étendre, se coucher.

Կողմանոց, աց s. le flanc, le côté d'un édifice.

Կողմն, մանց s. côté, flanc; côté, parti, part; côté, partie, région, contrée; իմի —, à part, de côté; իմի — ou * մէկ — ղնել, mettre de côté; իմի — ou * մէկ — թողուլ, laisser de côté; տկար —, côté faible; առ ի —, de côté, de travers, latéralement; ի — լինել, s'étendre, se coucher; յայսմ կողմանէ, de ce côté; իմիւս կողմանէ, de l'autre côté; յամենայն կողմանց, de tous côtés, de toutes parts; յերկուց կողմանց, de deux côtés; իմիոյ կողմանէ ցմիւսն, d'un côté à l'autre, de part en part; յինէն կողմանէ, de ma part, de mon côté; ի քո կողմանէ, de ton côté, de ta part; ի ձէնց կող-

մանէ, de votre côté, de votre part; ինոցա կողմանէ, de leur part, de leur côté; ընդ ո՞ր —, * ո՞ր կողմէն, de quel côté? ընդ ո՞ր —, յո՞ր —, quel côté? * որո՞յ կողմանէ, de la part de qui? ի կողմանէ տան, du côté ou auprès de la maison; նստաւ ի կողմանէ նորա, il s'assit auprès de lui; ունել զ— ուրուք ou * մէկուն կողմը բռնել, prendre le parti de qn., se tourner ou se ranger de son côté; ոչ միում յերկոցունց կողմանցն լինել ձեռնտու, demeurer neutre, garder la neutralité; երկոցուն իսկ կողմանց հանոյ լինել, ménager le chou et la chèvre; հակառակ —, le parti contraire, opposé; ի — առնել իվերայ մահնաց, mettre sur le lit, faire coucher.

Կողմնաժու s. partisan.

Կողմնակալ, աց s. préfet, gouverneur.

Կողմնակալութիւն s. gouvernement d'une province, préfecture.

Կողմնական a. latéral, collatéral.

Կողմնակի adv. latéralement, de côté, de travers, obliquement, transversalement.

Կողմնակից, Կողմնակցութիւն V. Կուսակից, Կուսակցութիւն.

Կողմնապահ, Կողմնապետ V. Կողմնակալ.

Կողմնասէր a. partial.

Կողմնասիրութիւն s. partialité, esprit de parti.

Կողմնացոյց, ցուցի s. boussole; lig. խրատք քոյին լիցին ինձ —, vos conseils seront ma —.

Կողմնափակ a. borné, limité, circonscrit.

Կողմնեցուցանեմ, ուցի va. étendre, coucher, placer.

Կողմնիմ V. Կողմանիմ.

Կողոբ, ից s. vêtement court sans manches, brassières.

Կողոն, Կողոսոս, ի s. colosse.

Կողոպուտ, պոտից sm. dépouille, butin; a. dépouillé, dénué; յերկ — կացուցանել զոք ի հանդերձից՝ յիշխանութենէ՝ իզինուց, dépouiller qn. de ses habits, de son pouvoir, le désarmer.

Կողոպտած V. Կողոպուտ.

Կողոպտանք, նաց s. dépouillement, pillage, spoliation.

Կողոպտեմ, եցի va. dépouiller, piller, butiner, saccager, spolier, dénuer; զսեղանս —, commettre un sacrilège.

Կողոպտիչ sm. spoliateur, pilleur, saccageur.

Կողով, ոց s. corbeille, panier, hotte, cabas.

Կողովագործ s. vannier.

Կողովագործութիւն s. vannerie.

Կողովաճառ s. marchand de corbeilles.

Կողովի V. Կողով.

Կողովոց s. rotule; hochet.

Կողր, դերց, դերաց s. branche, rameau.

Կողք s. la couverture d'un livre.

Կոճ, ոց sm. osselet (pour jouer); astragale, malléole, cheville du pied; arch. astragale; — վրացի, ellébore.

Կոճակ, աց s. bouton (d'habit); արձակել՝ քակել զկոճակս, détacher les boutons, déboutonner; * — դնել, attacher, mettre des boutons, boutonner.

Կոճանք, նաց sm. cor, durillon.

Կոճապղպեղ, ի sm. gingembre.

Կոճատ, աց a. impair, non pair; V. Դար a.

Կոճկեմ, եցի va. boutonner, attacher les boutons; — իմ vn. se boutonner.

Կոճկենիկ, Կոճկէն a. boutonné; s. corsage.

Կոճկցեմ, եցի vn. tourmenter, maltraiter.

Կոճղ, ճեղ, ճեղաց s. billot; chicot, tronc; bûche; ceps; cheville du pied; դնել՝ պնդել ի կոճեղ, mettre aux ceps, enchaîner dans des ceps; ի կոճեղս մատուցանել, mettre à la question.

Կոճղեզաւոր a. bulbeux.

Կոճղէզ s. bulbe, oignon de plante.

Կոճոպեմ, եցի va. ébrancher; briser, couper, arracher.

Կոճոպումս sm. ébranchement, extirpation.

Կոմէս, Կոմս, ի s. comte

Կոմսութիւն s. comté.

Կոմսուհի sf. comtesse.

Կոյ V. Կու.

Կոյադնդիւն s. escarbot.

Կոյանոց, աց sm. cloaque, égout.

Կոյս, կուսաց s. côté, parti; ընդ ո՞ր կոյս, par où? d'où? յայս — յայն —, de ça et de là, de côté et d'autre, ça et là; յայս — յայն — գետոյն, en de-çà ou par deçà, au-delà de la rivière; զգնալ յայս — եւ յայն —, se promener ici et là; Ի Թի-կունս —, յետ —, derrière, par derrière, en arrière; յետ կուսէ, par derrière; յարեւելս —, vers l'Orient; յարեւելից կուսէ, du côté d'Orient, d'Orient; Ի յեր — է, il est de notre côté, de notre parti; Ի կուսէ անտի, de ce côté; Ի մէջ կուսէ, de notre côté, de notre part; Ի ձէնջ կուսէ, de votre côté, de votre part; յամենայն կուսաց, de tous côtés, de toutes parts; Ի կատարածն — Թղթիս, vers la fin de ma lettre.

Կոյս, կուսից s. vierge, jeune fille; la Vierge, la sainte Vierge; a. virginal, pur; vierge, intact; ապականել՝ պղծել զ—, violer une fille, déflorer une jeune fille.

Կոյտ, կուտից s. tas, amas, monceau; haras, troupe de chevaux.

Կոյտապան, աց s. pâtre qui mène les chevaux au pâturage.

Կոյր, կուրաց a. aveugle; fig. — հնազանդութիւն՝ ատելութիւն, soumission, haine —; — գործել, rendre aveugle; — իծնէլ ou — ծնեալ, aveugle né; — զկուրայն V. Կուրաբար.

Կոն, ի s. pomme de pin; cône.

Կոնակտուց a. conirostre.

Կոնածեւ a. conique.

Կոնդակ, աց s. bref, bulle.

Կոնդակագիր, գրոց s. bul-
liste.

Կոնդակարան, աց s. bul-
laire.

Կոնիոն, ի s. ciguë.

Կոնոմոս V. Տնտես.

Կոնոն, ի s. cône.

Կոնոնածեւ a. conique.

Կոնք, ից s. bassin, cuvette; conque, coquillage; arcade, voûte, arceau; niche; Զուր արկանել ի—, verser de l'eau dans un bassin.

Կոնքածեւ a. en forme de
bassin, de niche.

Կոնքեղ, աց sm. conchyle (coquillage dont on tire la pourpre).

Կոշկոճ a. battu, rebuté.

Կոշկոճամախ լինիմ vn. périr sous le bâton, mourir dans les supplices.

Կոշկոճեմ, եցի va. battre, échinier de coups, faire périr sous le bâton, dans les sup-
plices, torturer, soumettre à la torture.

Կոշկոճումն s. bastonnade, supplice, torture.

Կոշտ, ից, ոց sm. glèbe, motte; * a. grossier, brut; V. Կոճանք.

* Կոշտութիւն s. grossièreté.

Կոշրայեմ, եցի va. former, façonner.

Կոչ sm. appel; invitation;

appel en justice, assignation, citation, sommation; — առնել, faire appel; — առնել ումեք, appeler qn.; — զինուորական, appel militaire; գտանիլ իկոչն, être à l'appel; տալ կոչոյն պատասխանի, répondre à l'appel.

Կոչական, իս. gram. vocatif.

Կոչելի V. Կոչող.

Կոչեմ, եցի va. appeler, faire venir; convoquer; inviter, convier; appeler, nommer; — ի յի վայր, convoquer, assembler; — յօգնութիւն, appeler au secours; յետս — զբանսն, rétracter, se rétracter, révoquer, retirer, dédire, se dédire; — զոք յետս, rappeler, révoquer; — ի դատ, citer en justice, assigner, sommer, intimer; — ի վկայութիւն, citer; վկայս —, citer des témoins.

Կոչեցեալ a. appelé, nommé; célèbre.

Կոչիւն V. Կոչումն.

Կոչնակ, աց s. crécelle.

Կոչնական, աց s. convié, invité, convive; celui qui invite.

Կոչնատէր, տեառն s. celui qui fait les invitations à un repas, l'hôte.

Կոչումն s. l'action d'appeler, de nommer; appel, appellation; nom, nomination, dénomination; appel en justice, citation, sommation, assignation; invitation; invocation; vocation; — յետս, rétraction, révocation, dédit; rappel; —

ընծայութեան, catéchisme de saint Cyrille.

Կոչունք, չնոց s. banquet, festin, régal, bonne chère; կոչունս առնել՝ յօրինել, faire festin, festiner, banqueter, donner un festin, un régal, faire bonne chère, régaler, իկոչունս ուրախութեան, au milieu des festins, des solennités; ի ժամ կոչնոցն, pendant le repas; յենծահաց կոչունս առնել ումեք, traiter qn. à bouche que veux-tu, lui faire faire excellente chère.

Կոպ V. Կոպք.

Կոպար V. Սահման.

Կոպիճ, պոյ sm. rocaille, galet.

* Կոպիտ a. grossier, impoli, rustre, mal élevé.

* Կոպտութիւն s. grossièreté, impolitesse, rusticité.

Կոպնուտ a. rocailleux.

Կոպտաբանձն s. a. esco-griffe, homme de grande taille et mal fait, homme rustre, ours mal léché, grossier, rustique.

Կոպք, ոց, ից s. paupière.

Կոռ s. corvée.

Կով, ուց s. vache; կաթնտու՝ կաթնաւէտ —, vache laitière; կթել զկով, traire une —; կաթն կովու, lait de —; — յերձ ի ծնունդ, — prête à vêler; բչիւն՝ բառաչիւն կովու, le mugissement, le beuglement d'une —; շառագոյն՝ սպիտակ՝ սեաւ՝ խայտաբղէտ —, vache rousse, blanche, noire, tachetée; —

վտիտ՝ պարարակ կամ գէր, —
maigre, grasse.

Կովադիաց, ի. Կովածուծ,
ծծի s. tarentule.

Կովարած, ից s. vacher.

Կովարածուհի sf. vachère,
gardeuse de vaches.

Կովկիթ s. celui ou celle qui
trait les vaches.

* Կովնոց s. vacherie.

Կոտակ s. petit, jeune.

Կոտիմն s. cresson.

Կոտինդ s. grain de raisin.

* Կոտոշ V. Եղջիւր.

Կոտմկեան, Կոտմնկէ V.
Արծուռնգն.

Կոտոր, ոց sm. morceau,
pièce, tronçon, débris, frag-
ment; — հացի, morceau de
pain.

Կոտորած, ոց s. massacre,
carnage, boucherie; défaite,
déroute; — անհնարին իվերայ
ածել, tailler en pièces.

Կոտորակ, աց s. petit mor-
ceau, fraction; — Թուոց, frac-
tion; տասնորդական —, frac-
tion décimale.

Կոտորակային a. fraction-
naire.

Կոտորեմ, եցի va. briser, cas-
ser, rompre; abattre; rompre,
battre, défaire, enfoncer, met-
tre ou tailler en pièces, mettre
en déroute; massacrer, tuer;
rompre, faire plier; couper,
partager; յեծամեծս —, faire le
fendant, trancher du grand sel-
gneur, faire l'important, pren-
dre le haut ton, hâbler; — իսայր
սուսերի, faire main-basse.

Կոտորիկ V. Կոտորակ.

Կոտորիչ s. celui qui brise,
qui défait, qui massacre, exter-
minateur.

Կոտորուած, Կոտորումն V.
Կոտորած.

* Կոտրեմ V. Կոտորեմ; բնու-
թիւնը՝ կամքը —, rompre le
caractère, la volonté.

Կոր a. courbe, courbé, re-
courbé, voûté, crochu; — գիծ,
courbe; ի—կործանել, abattre;
atterrer, terrasser, culbuter,
affaïsser; confondre; ի—կոր-
ծանիլ, s'abattre, s'affaïsser,
tomber, se renverser; s'abat-
tre, perdre courage, baisser
l'oreille, être honteux, confus,
se laisser aller à la tristesse.

Կորագիծ, գծի a. curviligne.

Կորագլուխ V. Կորակոր; —
լինել, courber la tête, baisser
la tête, être honteux, confus,
abattu, s'humilier.

Կորակոր a. abattu, confus,
honteux; adv. la tête en bas,
honteusement, plein de honte,
tout confus, ignominieuse-
ment; գնալ —, marcher la tête
baissée.

Կորակտուոց a. qui a le bec
recourbé, crochu.

Կորամագիլ adj. qui a les
griffes, les serres recourbées.

Կորանամ, ացայ va. se
courber, se cambrer, se voûter,
s'arquer, plier, s'affaïsser;
fig. courber la tête, s'abattre,
s'humilier, être honteux, con-
fus, avoir honte; իղուրս կորա-
ցեալ, crochu.

Կորանք, նաց s. humiliation, défaite, honte, confusion, déshonneur, ignominie, hon-
teux état.

Կորացուցանեմ, ուցի va. courber, recourber, arquer, cambrer, voûter, plier, incli-
ner; fig. abattre, humilier.

Կորացուցիչ a. qui courbe, qui abat, humiliant.

Կորաքամակ a. qui a le dos courbé, voûté.

Կորքան, ի sm. corban, offrande; corban, trésor du temple.

Կորդ, աց a. inculte, en friche; s. friche.

Կորդակ, աց sm. bassinet, ancien casque.

Կորդանամ, ացայ vn. être inculte, rester ou se changer en friche.

Կորդիւն, Կորդոյն s. bot. sarriette.

Կորեակ, եկաց s. millet, mil.

Կորեկահատ s. millet, grain de millet.

Կորզան, ի s. filière.

Կորզեմ, եցի va. arracher, détacher, enlever, extorquer, ravir, prendre par force; sau-
ver, délivrer, dégager, affran-
chir.

Կորէ s. jeune fille.

Կոր իգլուխ V. Կորակոր; — առնել, humilier, abattre, con-
fondre, couvrir de honte, de
confusion.

Կորի sm. tuyau, conduit d'eau, canal; gouttière; rigole.

Կորիզ, ըզոյ s. noyau.

Կորինգն, ընգան s. pâque-
rette.

Կորինդոն, ի s. corindon.

Կորիւն, բեանց s. le petit d'un animal quelconque; — առիւծու, lionceau, jeune lion; — շան, jeune chien.

Կործան անկանիւմ vn. tom-
ber en ruine, en décadence, être renversé, s'écrouler, dé-
choir; — արկանել, renverser, détruire, ruiner.

Կործանեմ, եցի va. renver-
ser, abattre, bouleverser, cul-
buter, terrasser; détruire, ruiner, démolir; յերկիր —, atterrer, renverser par terre; — զպարիսպս, démanteler; —

զոր ի հաւատոց, renverser la foi de qn., — զմիմեանս, s'en-
tre-détruire; խաղն կործանէ
զնա, le jeu le perd; — իւմ vn.
s'abattre, se renverser; se dé-
truire, se ruiner, tomber en
ruine, en décadence, crouler,
s'écrouler; յերկիր —, se ren-
verser, tomber par terre.

Կործանեցուցանեմ V. Կոր-
ծանեմ.

Կործանիչ sm. destructeur; a. ruineux.

Կործանումն sm. renverse-
ment, bouleversement; ruine,
destruction, croulement, écrou-
lement, démolition; chute, dé-
cadence; ի — բերիլ՝ անկանել,
pencher à sa ruine, tomber en
ruine; — իվերայ ածել, ruiner;
V. Կանգնեմ.

Կործեմ, եցի va. renverser,
vider.

Կորկ V. Աղոս .

Կորկոտ, ի ou ոյ sm. blé mondé.

Կորճ, ից s. griffon (oiseau).

Կորճալեղու sm. argot, pa-tois.

Կորնգան V. Կորինգն .

Կորնճարդ a. convexe.

Կորնճարդուծին sm. convexité, bombement.

Կորնչիմ, բեայ va. se perdre, disparaître; se perdre, périr; se perdre, s'égarer, se fourvoyer; se perdre, périr, se ruiner; կորից յերեսաց իմոց, qu'il se retire de devant mes yeux, qu'il aille au diable, loin de moi; — յանտառի, se perdre dans un bois.

Կորնչելի a. perdable.

Կորողիոն, ի s. corail.

Կորով ou Կորովք s. force, vigueur, verve; adresse, habileté; — մարմնոյ, vigueur, la force du corps; — մտաց, vigueur de l'esprit.

Կորով a. V. Կորովի .

Կորովաբան, ից a. disert, éloquent, nerveux.

Կորովաբիք a. qui a un œil perçant, très-pénétrant.

Կորովախօս V. Կորովաբան.

Կորովակի adv. avec vigueur; avec habileté, adroitement.

Կորովածիգ a. habile au tir de l'arc; — աղեղնաւոր, archer adroit.

Կորովամիտ a. qui a l'esprit pénétrant, perspicace, pénétrant, sagace, fin.

Կորովամտութիւն s. péné-

tration d'esprit, perspicacité, sagacité, génie perçant.

Կորովանամ, ացայ vn. s'ingénier.

Կորովեմ, եցի va. bien viser, frapper au but; peser juste; rendre ou faire justice.

Կորովի, վեաց a. qui vise bien, qui frappe le but, adroit, habile; vigoureux, robuste, nerveux; ingénieux, spirituel, perspicace; perçant, pénétrant; — յաղեղն եւ իսոււեր, habile à manier l'arc et le glaive; adv. V. Կորովակի .

Կորովութիւն s. adresse, habileté, dextérité; perspicacité, dextérité, pénétration, justesse; — բրաց, vue perçante.

Կորութիւն s. curvité, courbure, cambrure, inflexion.

Կորունչ V. Արձուռնգն .

Կորուանեմ, ուսի, բո va. perdre; perdre, faire périr; perdre, détruire, ruiner; — զմանապարհն, perdre le chemin, se perdre, s'égarer; — զգրան՝ զդատն՝ զպատերազմն՝ զկեանս՝ զպատեհ՝ զհետս՝ զխաղն, perdre le pari, un procès, la bataille, la vie, l'occasion, la trace, le jeu; — յաչաց, perdre de vue; — զԹել բանին, perdre le fil du discours.

Կորուանող, Կորուսիչ sm. celui qui perd, perdant.

Կորուստ, ըստեան s. perte; déchet; perdition; chose perdue; ի— ընձանալ, courir à sa perte, se perdre; լինել մերժ

ի—ou յափն կորստեան, être à deux doigts de sa perte; ի—մատնել, perdre, faire périr; ի—մատնիլ, périr, être perdu; անձամբ զանձն ի—մատնել, causer sa propre perte, se perdre; պատճառ լինել կորստեան ուրուք, perdre qq.; ի—իւր, à sa perte; կորստեամբ, avec perte, à perte; *կորստով վաճառել, vendre à perte.

*Կորսնցունեմ V. Կորուսանեմ; գլուխը —, perdre la tête.

*Կորսուիմ V. Կորնչիմ.

Կորստախառն a. mêlé de perte, qui perd; périssable.

Կորստական a. amissible, périssable, passager, inconstant; — փառք, vaine gloire.

Կորստականութիւն s. amissibilité, inconstance.

Կորստապատիր a. qui fait perdre, trompeur.

Կորստասէր a. qui aime la perte, la perdition.

Կու, կուոյ, ով s. fumier, fiente.

Կուենի, նույ s. pinastre.

Կուզ, կզոց s. fouine; bosse; a. bossu.

Կուծք, կծոց s. vendange; récolte.

Կուժ, կժոց s. cruche, broc, aiguière, pot à eau.

Կուլ. ի—տամ ou * — տամ, avaler.

Կուլակ, ի s. tonsure, couronne (d'un ecclésiastique).

Կուլիբայ ou Կուլիվայ s. colonies.

Կուղ, ի s. pli, repli.

Կուղբ, կղբոց s. castor.

Կուղիս am. gourmand, glouton.

Կուռ V. Կիճ.

Կումբ s. bosse ou pointe qui s'élève au milieu d'un bouclier.

Կունդ, Կունտ, կնտի adj. chauve; — գլուխ, tête chauve.

Կուշտ, կշտի s. flanc, côté; * a. rassasié.

Կուպայ s. balandran, balandras.

Կուպր, կպրոյ, ով s. goudron.

Կուռ a. ferme, solide, tenace; compacte, condense, serré, épais; soulé souvent, battu, frayed; travaillé au marteau, martelé, battu; adv. incessamment, sans cesse, fréquemment; — վառեալ, armé, cuirassé; — զմիմեամբ, — զմիմեանց զհետ, — զմիմեանց զկնի ou կնի, l'un après l'autre, coup sur coup, continuuel, continuellement; — ոսկի վաճան, bouclier d'or.

Կուռն, կուան s. dos; մերձ առ կուան կայ, n'est pas loin.

Կուռք, կոռց s. idole, simulacre; — ի պէս պաշտել, adorer comme une idole.

Կուսազանցութիւն s. défloration, viol, violation.

Կուսածաղիկ, դկան s. pervenche.

Կուսածին, ծնի s. né d'une vierge; s. la sainte Vierge.

Կուսակալ, աջ s. gouverneur d'une province, préfet; փոխանորդ — ի, sous-préfet.

Կուսակալեմ, եղի vn. gou-

verner une province, en être gouverneur.

Կուսակալութիւն s. gouvernement d'une province, préfecture.

Կուսական a. virginal.

Կուսակից a. partisan, adhérent ; — լինել ումք, être partisan, prendre ou embrasser le parti de qn., s'attacher à lui ; — լինել, épouser un parti, s'attacher à un parti ; եւ ոչ միումն լինել օս ոչ միում եւ ոչ միում կողման լինել —, demeurer ou être neutre.

Կուսակոծ, ից a. qui vit dans le célibat, vierge, célibataire.

Կուսակոծութիւն s. célibat.

Կուսակցիմ V. Կուսակից լինիմ.

Կուսակցութիւն s. parti ; Թողուլ զ—, abandonner le parti, changer de parti, revirer de bord ; ոգի —ե, esprit de parti.

Կուսամայր, մօր s. qui est vierge et mère.

Կուսան, աջ s. vierge ; religieuse, nonne ; — լինել, se faire religieuse, prendre le voile.

Կուսանամ, կուսանանամ, աջայ vn. garder sa virginité ; être pure comme une vierge ; se faire religieuse.

Կուսանոց, Կուսաստան, աջ s. appartement de jeunes filles ; couvent de religieuses.

Կուսարար, աջ a. qui rend vierge.

Կուսորդի, դուստր s. fils d'une vierge.

Կուսութիւն sm. virginité ; tendre jeunesse ; pucelage ; իկուսութենէ իւրմէ, dès sa tendre jeunesse ; արկանել իկուսութենէ, souiller la virginité, déflorer, violer.

Կուտ, կտոյ s. graine, grain, cotylédon, pépin ; V. Կորիզ.

Կուտած s. tas, amas.

Կուտակ, աջ s. amas, tas, monceau ; enflure, onde, globe, globule.

Կուտակադէզ a. entassé, amoncelé.

Կուտակական a. cumulatif ; — բանք, exagération.

Կուտակեմ, եցի vn. entasser, accumuler, amonceler ; gonfler, soulever ; exagérer.

Կուտակութիւն s. V. Կուտակումն ; convexité, sphéricité.

Կուտակումն s. entassement, amas ; gonflement, soulèvement ; rhét. accumulation.

Կուտեմ, եցի va. entasser, amonceler, amasser, accumuler.

Կուտոց, աջ s. tas, monceau, amas.

Կուր, կրի, կրաւ s. canot, barque, esquif ; auge, bassin.

Կուր V. Կեր ; — լինել, devenir la proie de, être en proie à.

Կուրաբար adv. aveuglément, en aveugle, à l'aveugle.

Կուրան, իս. Coran, Alcoran.

Կուրանամ, աջայ vn. s'aveugler, devenir aveugle, perdre la vue ; fig. être aveugle ; — նաւապարհի, n'être plus praticable, devenir impraticable.

Կուրապաղատ, Կուրապաղատութիւն V. Կուսակալ, Կուսակալութիւն.

Կուրացուցանեմ, ուցի va. rendre aveugle, aveugler; Կուրացուցանէ զնա բարկութիւն, la colère le rend aveugle; Կուրացուցանեն զքեզ կիրք, la passion vous aveugle.

Կուրծ s. trognon; — Կաղամբի, — de chou; — ծառոց, zubier.

Կուրծք, կրծից s. poitrine; thorax; sein, gorge; ուշ իկուրծս անկանել առնել, bien réfléchir, se ressouvenir, se rappeler; ուշ իկուրծս անկանէք նմա, il commençait à croire; մօտ առ կուրծս, tout près, imminent, à deux doigts; ոչ առ կուրծս կայր օգնութիւն, le secours était tardif; առ կուրծս կայր նմա վարել իգերութիւն, il était à la veille ou sur le point de tomber dans la servitude; բախել զկուրծս, se frapper la poitrine.

Կուրութիւն s. cécité, aveuglement; — կրից, aveuglement des passions.

Կուրտ, կրտաց s. châtré.

Կուրօրէն V. Կուրաբար.

Կոփած s. taille, sculpture.

Կոփածոյ, ից a. en pierre de taille; bien taillé, sculpté, poli.

Կոփեմ, եցի va. tailler, sculpter, travailler la pierre, polir, dégrossir; fabriquer; taper, battre, frapper.

Կոփիչ s. outil de tailleur de pierre.

Կոփիւն s. fracas, bruit.

Կոփք V. Կոպք.

Կոքդի s. limaçon.

* Կպուր կպուրի գալ vn. en venir aux mains, aux prises, se battre.

* Կպչիմ, կպայ vn. se coller, s'attacher, adhérer.

* Կպչուն a. collant, visqueux, gluant.

Կպրածիւթ, ոյ, ով s. ciment de goudron et de poix.

Կպրանք, նաց s. calfatage.

Կպրաշաղախ a. enduit de goudron, goudronné.

Կպրեմ, եցի va. goudronner, calfater.

Կպրիչ s. calfat.

* Կպցնեմ, ցուցի va. coller, attacher.

Կռած s. lame, plaque.

Կռածագ adj. erochu; — բեւեռ, clou accrochant.

Կռածոյ a. martelé, travaillé au marteau, forgé, laminé; sculpté, taillé.

Կռակտուց a. qui a le bec recourbé, crochu.

Կռամագիլ a. accrochant.

Կռամոլ, աց a. idolâtre; — պաշտօն, idolâtrie.

Կռամոլութիւն s. idolâtrie.

Կռան, աց s. marteau.

Կռանագործ, աց s. qui travaille au marteau, forgeron.

Կռանակուռ adj. martelé, battu ou travaillé au marteau.

Կռանահար, աց s. qui bat avec le marteau, forgeron.

Կռանահարեմ, եցի va. battre avec le marteau, marteler, tra-

vailler au marteau, forger, battre sur l'enclume.

Կռանահարութիւն s. action de battre avec le marteau.

Կռանածայնք, նից s. bruit des coups de marteau.

Կռանարկութիւն V. Կռանահարութիւն.

Կռանելի a. forgeable, malléable.

Կռանելիութիւն s. malléabilité, ductilité,

Կռանեմ, եցի va. travailler au marteau, marteler, battre, forger.

Կռաշուրթն a. au bec recourbé.

Կռապաշտ, ից a. s. idolâtre.

Կռապաշտական a. d'idole, qui concerne les idoles.

Կռապաշտեմ, եցի. Կռապաշտիմ, եցայ vn. se livrer à l'idolâtrie.

Կռապաշտութիւն s. idolâtrie; իվիթ —է գահալէժ ընկենուլ զանձն, se précipiter dans l'—; Թաւալիլ իխոհերս —է, s'enfoncer dans l'—.

Կռապարիշտ a. idolâtre.

Կռեմ, եցի va. travailler au marteau, marteler, laminer, forger; tailler, sculpter; դաշինս —, conclure un contrat, un traité, un pacte, contracter avec qn., s'engager; — ուխտ, conclure une alliance; Կռեցաւ դաշն, le marché fut conclu.

Կռզի V. Գռզի.

Կռէզ, Կռէժ, ի s. gomme arabique.

* Կռթնիմ V. Յենում vn.

* Կռթնցունեմ V. Յենում va.

Կռինչն s. le moindre bruit, la moindre chose, un rien.

Կռիչք s. craquement, bruit; — հաւուց, caquet; — Թռչնոց, gazouillement, ramage, chant; — ագռաւու, croassement; — գորտոյ, coassement; — եղջերուի, brament.

Կռիւ, կռուոց s. querelle, démêlé, dispute, altercation, lutte, débat, contestation, différend; combat, guerre; — ոտից, place où mettre le pied; ի— կոչել, jeter le gant, défier; ի— կալ, combattre; ի— մատչել ընդ, se battre, attaquer; ի— կաքաւել, combattre; ի— ընդ իրեարս կաքաւել վասն Թագաւորութեան աշխարհի, se disputer l'empire du monde; ի— արշաւել, aller à la guerre.

* Կռհիկ V. Ահառ, Խաղահախուլն.

* Կռնակ, ի V. Կռուն; — ը զարնել՝ առնուլ, prendre sur son dos; — ին վերայ պառկիլ, se coucher sur son dos.

Կռնկածուկն V. Խորդածուկն.

Կռնչեմ, եցի vn. craquer, rendre un son aigu, perçant, faire du bruit, crier, siffler, grincer; — գորտանց, coasser; — ագռաւուց, croasser; — խոզից, grogner; — շանց, aboyer; — խորդոց, craquer; — եղջերուի, bramer.

Կռոնոս V. Երեւակ.

Կռուական a. tenace.

Կռուականութիւն s. ténacité.

Կռուակից *s.* qui combat avec, compagnon de guerre.

Կռուան, աց *s.* prise; — գտանել, trouver prise; — ունել, avoir prise; — տալ, donner prise.

Կռուանոց, աց. Կռուատեղ, Կռուարան, աց *s.* palestre, lice, camp, champ de bataille.

Կռուատէր *a. s.* qui aime les querelles, qui aime à disputer, chicanier, querelleur, chicaneur, ergoteur, grand disputeur.

Կռուասիրութիւն *s.* amour des disputes, esprit querelleur.

Կռուարար, աց *a. s.* querelleur, brouillon, litigieux, chicaneur.

Կռուեմ *V.* Կռուիմ.

Կռուեցուցանեմ, ուցի *va.* faire combattre, mettre aux mains, aux prises.

Կռուիմ, ուեցայ *vn.* combattre, se battre, en venir aux prises, aux mains; se quereller, se disputer, être en lutte, en dispute, engager une lutte; s'attacher, s'accrocher, se prendre, s'engager, être engagé, pris ou retenu, se cramponner, s'embarasser dans; — ընդ միմեանս, s'entre-quereller; եւ ահա կռուեցան մածան ընդ միմեանս, les voilà aux prises; Թօթափել զփռչին կռուեալ, secouer la poussière attachée à; Իբեւեռ կռուեցաւ ֆանդերձ նորա, son habit s'est pris à un clou.

Կռունկ, ոնկան *s.* grue (oiseau).

Կռուփ, կռփաց *s.* gourmade, coup de poing, կռուփս ֆանել. donner des coups de poing, battre à coups de poing, gourmer.

Կռչեմ, եցի *vn.* croasser.

Կռփաֆարեմ, եցի *va.* battre à coups de poing, gourmer, boxer; fig. maltraiter.

Կռփաֆարումն *s.* mauvais traitement.

Կռփաֆարութիւն *s.* coup de poing, boxe.

Կռփամարտ, Կռփամարտիկ *s.* combat à coups de poing, pugilat, boxe; *a.* qui combat à coups de poing, boxeur.

Կռփամարտութիւն *V.* Կռփամարտ *s.*

Կռփանք, նաց *s.* coup de poing; mauvais traitement, outrage, injure.

Կռփեմ, եցի *va.* frapper avec le poing, à coups de poing, gourmer; maltraiter, injurier; — զաղքատս, fouler aux pieds les pauvres.

Կռփիչ *s.* celui qui bat à coups de poing, qui maltraite.

Կռփումն *V.* Կռփանք.

Կսկիծ, կծոյ, կծի *s.* cuisson, picotement, élanement, douleur aiguë, douleur; déchirement, peine, affliction, chagrin, regret.

Կսկծագին, Կսկծալի, Կսկլծական *a.* cuisant, caustique, douloureux.

* Կսկծամ *V.* Կսկծիմ.

Կսկծանք, նաց s. V. Կսկիծ ; causticité, brocard, sarcasme ; Կսկծանաց բանք, paroles piquantes, aigres.

Կսկծացուցանեմ V. Կսկծեցուցանեմ.

Կսկծելի a. V. Կսկծեցուցիչ ; բանք Կսկծելիք, paroles piquantes, picoterie, brocard ; բանս Կսկծելիս ասել ցոք, lancer des brocards contre qn.

Կսկծեցուցանեմ va. cuire, causer de la douleur ; fig. picoter, brocarder ; — զսիրտ, déchirer, navrer le cœur ; — զըք բանիւք, piquer par des paroles satiriques, picoter.

Կսկծեցուցիչ a. cuisant, caustique, douloureux, piquant, déchirant, poignant, mordant, mordicant.

Կսկծիմ, ծեցայ vn. avoir ou éprouver de la douleur ; fig. s'affliger, regretter.

Կսկուծ a. bien cuit, recuit ; — ֆաց, pain bien cuit.

* Կսմծեմ, եցի va. pincer.

* Կսմիծ s. action de pincer, pince ; — տալ, pincer.

Կտակ, աց s. testament ; — առնել, tester, faire un — ; առնել զ— իւր, tester, faire son — ; կտակաւ տալ՝ Թողուլ, donner, léguer une chose par testament ; կատարել զ—, exécuter un —.

Կտակագիր, գրաց s. testateur ; testament.

Կտակագրեմ, եցի vn. tester.

Կտակական adj. testamentaire.

Կտակակատար, աց s. exécuteur testamentaire.

Կտակառու, աց s. celui qui reçoit un testament, héritier.

Կտակարան, աց s. testament ; Հին՝ Նոր —, l'Ancien, le Nouveau —.

Կտապ, ի, ոյ s. baba.

Կտատեակ s. guimauve.

Կտաւ, ոց s. lin ; toile ; drap en toile, vêtement de lin ; a. de lin, de toile.

Կտաւագործ, աց s. qui travaille le lin, tisserand, toilier ; linger, lingère.

Կտաւամանուծիւն s. tisseranderie.

Կտաւալահառ, աց s. marchand de toile, toilier ; linger, lingère.

Կտաւատ, ի s. lin, graine de lin ; իւղ —ի, huile de lin.

Կտապեայ, Կտաւեղէն a. de lin, de toile.

Կտաւեմ V. Կտուեմ.

Կտաւի, լեաց a. de lin, de toile ; — շապիկ, chemise en toile ; —ք, linge.

Կտաւոտեակ s. linge, morceau de toile ; guenille.

Կտեմ, եցի va. tatouer, piquer, picoter ; գիր կտեալ, tatouage.

Կտիկ s. petit grain.

Կտին s. peigne ou pétoncle.

Կտիտ, կտտի s. fiente.

Կտիրք s. dot.

Կտղանք, նաց s. transport frénétique, furie, frénésie ; érotomanie, délire érotique ; rut, chaleur.

Կտղիմ, ղեցայ vn. être ou devenir furieux, passionné, s'acharner, se livrer à un transport frénétique; être fou d'amour; être en rut, en chaleur.

Կտղուցք V. Կտղանք.

Կտնդոց, Կտնտոց V. Կընտընտոց.

* Կտոր V. Կոտոր.

Կտուած s. carène, quille d'un vaisseau.

Կտուեմ, եցի vn. élaguer, émonder, dégager.

Կտուտք V. Կտտանք.

Կտուրք, կտրոց s. action de tondre, tonte; tonte, laine tondue.

Կտուց, կտցի, կտցաց s. bec; հարկանել կտցաւ, becqueter.

Կտտամահ սպանանել՝ սատակել, faire périr dans les supplices.

Կտտանք, նաց s. torture, supplice, tourment.

Կտտեմ, եցի va. torturer, mettre à la torture, battre; toucher, sonner; չարատանջ —, tourmenter rigoureusement; — գըշնակ, toucher le piano, jouer du piano; կտտած գինի, vin gâté, aigri.

Կտրած, ոյ, ի sm. coupe, taille, coupure, incision; a. coupé.

Կտրատեմ, եցի va. couper par morceaux, découper.

Կտրեմ, եցի va. couper, tailler, trancher, abattre; tondre, couper le poil; couper, châtrer, rendre eunuque; — զանդամս մարմնոյ, couper,

amputer; * բուռն —, rompre le sommeil; խօսք —, couper la parole, rompre la conversation; * կարճ —, couper court; * յէկուն համբան —, couper la route, le chemin à qn.; * զգեստ —, couper un habit; V. Կրակ.

* Կտրիճ V. Զաջ.

* Կտրիմ, եցայ vn. se couper; devenir, être. V. Կրակ.

Կտրիչ s. celui qui tond, tondeur; coupeur.

* Կտրեութիւն V. Զաջութիւն.

Կտրողական a. décisif.

Կտրոց, աց sm. couteau; — դահեկանաց, coupoir.

Կտրոցագործ, աց s. coutelier.

Կտրոցագործութիւն s. coutellerie.

* Կտրուածք s. coupe, la manière de couper.

* Կտրուկ V. Հատուկ.

Կտրումն s. action de couper, coupe, taille; incision.

Կտրօն, ի s. coupe, taille, coupure; ce qui a été coupé.

Կտցար, ի s. bécasse.

Կտցարիկ s. bécasseau.

Կտցաւոր a. qui a un bec, crochu.

Կտցեմ, եցի va. becqueter.

Կրաքեր a. calcarifère.

Կրագործութիւն s. fabrication de la chaux.

Կրագութ, գբոյ s. fosse à chaux.

Կրակ, ի, աւ s. feu; feu, incendie; feu, ardeur; — լուցանել՝ զառել, allumer ou faire

du feu; * — ը վառեցաւ, le feu a pris, s'alluma; * — ը մարել՝ արծարծել, éteindre, attiser le feu; * — կտրեցաւ, il fut tout feu, le feu lui monta au visage, il jeta feu et flamme; * երկու — ի մէջ լինել, être entre deux feux; * — առնուլ, prendre feu; — չառնուլ հրացանի, rater; * — ձգել, mettre le feu; * — տալ, enflammer, exciter; * — ը կտրել, couper l'incendie.

Կրակաբեր, ագ a. qui porte du feu; enflammé, étincelant.

Կրակամոխիւր, խրոյ s. braise.

Կրակակալ, ագ s. braisier, réchaud, chaufferette; encensoir.

Կրական a. passible, passif.

Կրականի, նոյ s. pl. les feux.

Կրականութիւն s. passibilité.

Կրակապաշտ, ից s. adorateur du feu, ignicole.

Կրակապաշտութիւն s. adoration du feu.

Կրակասէր a. qui aime le feu.

Կրակատեղաց բարկութիւն s. la foudre.

Կրակատուն, տանց s. temple du feu.

Կրակարան, ագ sm. poêle,âtre, foyer, brasier; fourneau; cheminée; վառել զ—, allumer le poêle, la cheminée; — ոտից, chaufferette.

Կրակետըղ օւ — կայծականց s. brasier, réchaud, chaufferette; charbons allumés, feu.

* Կրակուրոց a. plein de feu,

fougueux, vif, ardent, emporté.

Կրահամ a. qui a le goût de chaud.

Կրամ, ի s. gramme.

Կրայ V. Կրիայ.

Կրային a. calcaire.

Կրայրեաց a. brûlé par la chaud.

Կրանալի a. calcinable.

Կրանամ, ագայ vn. se calciner.

Կրաշաղախ a. fait à chaud et à ciment; s. chaud, ciment.

Կրաշուր, ջրոյ s. eau de chaud, lait de chaud.

Կրաս s. croassement.

Կրացումն s. calcination.

Կրացուցանեմ, ուցի va. calciner.

Կրաւորաբար adv. passivement.

Կրաւորական, ագ a. passif; — բայ, verbe —; — բուեայ, voix passive; — վաճառաշահութիւն, commerce —.

Կրափուռ s. chauffour.

Կրաքար, ի sm. calcilithé, calcaire.

Կրելի a. portable, portatif; s. porteur; mère; litière.

Կրեմ, եցի va. porter, soutenir un poids; porter, transporter; porter, apporter, amener; porter, mettre, avoir sur soi; pâtir, souffrir, subir; — դժնդակս, souffrir cruellement, souffrir quelque cruel traitement; — անուն գեղեցիկ, porter un beau nom; — զպատուհաս յանցանաց, porter la peine d'une faute; — զճանքու-

Թին գործոց, porter le poids des affaires.

Կրեկեաց, եցաց sm. chaudi-fournier.

Կրթակ a. celui qui exerce.

Կրթական a. propre à exercer, instructif.

Կրթականութիւն V. Կրթու-թիւն.

Կրթանք, նաց s. exercices; — մարմնոյ, les —.

Կրթարան, աց s. gymnase.

Կրթեմ, եցի va. exercer, dresser, former; instruire, discipliner, civiliser; — զմիտս, former l'esprit.

Կրթիմ, Թեցայ va. s'exercer, se dresser, se former; s'instruire, se civiliser; tendre ou se porter à; se livrer ou aspirer à; être attribué, imputé; զհետ —, courir après, poursuivre, persécuter; յապուշ —, être surpris, tomber des nues, s'étonner; ազատութիւնն յապերասանութիւն կրթէր, la liberté tendait à la licence.

Կրթիչ a. instructif.

Կրթութիւն s. exercice, pratique; instruction, discipline; — մարմնոյ, gymnastique; հոգեւոր —, exercices spirituels.

Կրիայ, ի sm. tortue; * — ի պէս քալել, marcher comme une —.

Կրիկ s. auget.

Կրիտիս s. censeur, critique.

Կրճագգեստ, ի s. corsage.

Կրճախտ s. maladie de poitrine; a. poitrinaire.

Կրճական a. thoracique.

Կրճանոց, աց sm. pectoral, plastron; — քահանայապետին, le pectoral, le rational du grand prêtre; — կանանց, corset.

Կրճացաւութիւն s. mal à la poitrine.

Կրճեմ, եցի va. ronger; cor-roder; enlever, ôter, retrancher; կրճելով ուտել, gri-gnoter.

Կրճիլի a. rapace, avare.

Կրճկալ, ի s. bavette.

Կրճող s. rongeur.

Կրճում, կրճի V. Կրճեմ.

Կրկէս, կիսաց s. cirque, car-rière; manège.

Կրկին, կնոյ, ով a. double; adv. doublement, deux fois autant; de nouveau, une autre fois, bis; — անգամ, une seconde fois, de nouveau; — Թուով, au nombre de deux; — գոչել՝ կարդալ, crier, de-mander bis.

Կրկնաբան, ից s. qui redit, rabâcheur.

Կրկնաբանեմ, եցի va. re-dire, user de redites, répéter, rabâcher.

Կրկնաբանութիւն s. redite, répétition, rabâchage, rabâche-rie; anaphore.

Կրկնաբողիս V. Կրկնավը-տակ.

Կրկնագիր a. doublement écrit.

Կրկնագրեմ, եցի va. récrire, écrire de nouveau.

Կրկնած a. répété.

Կրկնակ V. Կրկին; adj. bi-naire.

Կրկնակի *s.* manteau; *a.* double; *adv.* doublement.

Կրկնակնիք, քաց *s.* anabaptiste.

Կրկնածիր *a.* donné deux fois, doublement donné.

Կրկնամեռ *a.* deux fois mort, doublement mort.

Կրկնայարկ *a.* à deux étages, de deux étages.

Կրկնապատիկ *a.* double; *adv.* doublement.

Կրկնապատկեմ, եցի *va.* doubler, faire double, redoubler.

Կրկնապատկումբին *s.* l'action de doubler, duplicité.

Կրկնապարիսպ *adj.* qui a double muraille.

Կրկնալտակ *adj.* de deux ruisseaux, de deux sources; ուղիք — աղի արտասուաց իջանքին յաչաց նորա, deux torrents de larmes amères coulaient de ses yeux; աչք նորա — աղբիւրք արտասուաց, ses yeux étaient devenus deux fontaines de larmes.

Կրկնարօր առնեմ *va.* V. Կրկնարօրեմ; *fig.* examiner deux fois, examiner à fond, soumettre à un double examen,

Կրկնարօրեմ, եցի *va.* biner.

Կրկնարօրումն *s.* binage.

Կրկնեմ, եցի *va.* doubler, redoubler; doubler, ployer ou mettre en double; répéter, réitérer, répliquer, reprendre.

Կրկնեքելոյթ, ութի *s.* mirage.

Կրկնոց, աց *s.* manteau, caban.

Կրկնուած *s.* pli, repli.

Կրկնումբին, Կրկնումն *sm.* redoublement; redite, répétition, réplique; — հիւանդութեան, rechute.

Կրկուտ, կտի *s.* bûchette, petit morceau de bois, broussailles.

Կրկջեմ, եցի *va.* cacaber; V. Կաքաւ.

Կրկտակերտ *adj.* bâti de broussailles.

Կրկտաքաղ *a.* celui qui ramasse des morceaux de bois.

Կրկտեմ, եցի *va.* chercher, rechercher, fouiller, examiner.

Կրհատ *a.* qui a la queue coupée; mutilé.

Կրհատական, Կրհատեալ *a.* circoncis; mutilé, tronqué.

Կրհատեմ, եցի *va.* circonci; châtrer; écourter, écorner, retrancher, mutiler, tronquer; amputer; — զծայնաւոր, élider.

Կրհատումբին, Կրհատումն *s.* circoncision; mutilation; amputation; apherèse; — ծայնաւորի, éliasion.

Կրհեմ, եցի *va.* grincer, claquer, crisser; — ատամանց, grincement de dents; — զատամուսս, grincer les dents.

Կրհիմ, Կրհիմն *s.* intervalle, espace, barre; différence; empêchement, obstacle, résistance; ի — յեծ արկ զանձն, il s'est mis dans une mauvaise affaire, dans un boubier.

Կրհիւն, Կրհումն *s.* grince

ment, crissement ou claquement des dents.

Կրճտմ, եցի va. V. Կրճտմ; — զատամունս իվերայ ուրուք, grincer des dents contre qn.

Կրմղումիւն s. inexpérience.

Կրմուղ a. inexpérimenté.

Կրող s. porteur.

Կրուկ, կրկան, կրկունք. Կրունկն, կրնկան s. talon; ընդ — դառնալ, դարձ ընդ — առնել, reculer, retourner, retourner ou revenir sur ses pas, rebrousser chemin, se replier, battre en retraite; յետս ընդ — դառնալ, retourner en arrière.

Կրպակ, աց s. boutique; ta-verne, cabaret.

Կրպակամուտ a. qui entre dans un cabaret, habitué d'un cabaret.

Կրպակաւոր, աց sm. boutiquier; tavernier.

Կրսեր, Կրտսեր, աց a. puîné, cadet, jeune, le plus jeune; jeune, mineur; — դուստր, cadette; քոյր քո —, ta jeune sœur; եօթն ամօք — էր քան զնա, il avait sept ans de moins que lui.

Կրտսերագոյն a. plus jeune; — յոյժ քան զժամանակս նորա, trop postérieur au temps où il vivait.

Կրտսերութիւն s. minorité, infériorité.

Կրօն, Կրօնք, նից s. religion; ordre, ordre religieux; usage, coutume; mœurs, conduite; — աստուածաշնչաշտութեան, la re-

ligion; ինքնակամ —, superstition; դառնալ ի կրօնից ou փոխել զկրօնս, changer de religion; դառնալ ի կրօնս, embrasser la religion; մտանել ի կրօնս, entrer dans un ordre religieux; քրիստոնէական —, la religion chrétienne.

Կրօնագիտութիւն s. enseignement religieux.

Կրօնազգեսաց a. religieux, pieux, dévot.

Կրօնակրթութիւն s. exercice religieux.

Կրօնակից sm. coreligionnaire.

Կրօնամոլ, ից a. s. fanatique.

Կրօնամոլութիւն sm. fanatisme.

Կրօնաքննական a. inquisitorial.

Կրօնաքննիչ s. inquisiteur.

Կրօնաքննութիւն s. inquisition.

Կրօնասէր a. qui aime la religion, religieux, pieux; * — լինել, avoir de la religion, beaucoup de religion, être plein de religion.

Կրօնասիրութիւն s. religion, piété, dévotion.

Կրօնաստան V. Մենաստան.

Կրօնաւոր, աց s. religieux, moine; — ուխտեալ, profès; — նորընծայ, novice; — լինել, se faire religieux, entrer en religion, prendre le froc.

Կրօնաւորական a. monastique, monacal.

Կրօնաւորիմ, բեցայ vn. se faire religieux, prendre le froc,

entrer en religion, embrasser la vie religieuse, la vie monastique; s'habituer à la vie monastique, s'abstenir, se priver.

Կրօնաւորութիւն *s.* vie monastique, vie monacale; religion, piété; Թողուլ զ—, jeter le froc aux orties.

Կրօնաւորութիւն *sf.* religieuse. Կցածեմ *V.* Կցացեմ.

Կցակ *s.* galette; bordereau.

Կցան. ի կցանի հարկանել, joindre, attacher, unir.

Կցատեմ, Կցացեմ, եցի *va.* ruer, donner, lancer ou détacher des ruades; *fig.* être récalcitrant, regimber.

Կցեմ, եցի *va.* joindre, attacher, réunir, rattacher, lier, insérer, annexer, rejoindre; ajouter, répéter; *mus.* accompagner; եւ նա կցէր զամէն, il répondait amen; — զվէրս, cicatriser, fermer une plaie; — իմ *vn.* se joindre, s'attacher, se réunir; յաստեղս կցի, il touche les astres; — վիրաց, se cicatriser, se fermer.

Կցիր *a.* mesquin, chiche, cancre, coriace, avare, ladre.

Կցկտուր *V.* Կցկցոտ.

Կցկցանք, նաց *s.* affectation, fiction, chicane.

Կցկցեալ *V.* Կցկցոտ.

Կցկցեմ, եցի *va.* joindre, unir, lier; affecter, inventer, imaginer, chicaner, forger, emprunter, supposer.

Կցկցոտ, Կցկցուն *a.* raptassé, adventice, forgé, imaginé, fictif, emprunté, entre-

coupé, détaché, saccadé, décousu, sans suite, controuvé, abrupt.

Կցորդ, աջ *a.* qui participe, qui a part à, participant; compagnon, associé; *s.* antienne; — լինել *V.* Կցորդիմ.

Կցորդակից *V.* Կցորդ.

Կցորդակցութիւն *V.* Կցորդութիւն.

Կցորդեմ, եցի *va.* faire part, faire partager, communiquer; joindre, unir, attacher; *vn.* Կցորդիմ.

Կցորդիմ, դեցայ *vn.* participer ou avoir part à, avoir sa part de, être admis au partage de; se joindre, s'unir, s'associer, s'allier, accompagner, être en rapport, avoir des rapports, communiquer; être d'intelligence, d'accord; կցորդէին միմեանց ի վտանգ եւ ի փառս, ils partageaient entre eux les périls et la gloire; զտկարութիւն կցորդէ ընդ քաջութեան, il place la faiblesse à côté de la force; կցորդէր ինմա զգօնութիւն ալեաց ընդ գեղ մանկութեան, c'était un mélange de tout ce que la vieillesse a de grave, avec toutes les grâces de la jeunesse.

Կցորդութիւն *s.* participation, communication, rapports, relation, association; — չարաց, complicité; հանապարհ — է, voie de communication; — ունել ընդ ումեք, avoir des rapports, contracter des liaisons avec qn.

Կցուած, ի, ոյ sm. union, liaison, jointure, annexe, insertion.

Կցուածոյ a. composé, adventice.

Zցումն V. Կցուած.

Կցուրդ, ցրդաց s. antienne.

Կցրեմ, եցի va. tenir ou serrer avidement, être tenace, regardant; — զատամունս, serrer ou grincer les dents.

Կցցաւոր a. crochu.

Կքեմ, եցի. Կքեցուցանեմ, ուցի va. courber, plier, affaisser.

Կքիմ, քեցայ vn. se courber, s'affaisser, se plier.

Կքումն s. courbure, affaissement.

Կքրիմ, քեցայ vn. résister,

braver, tenir tête, défier, oser; Թշնամի —, se déclarer ennemi, être ennemi; ընդդէմ —, s'opposer, résister.

Կօշ s. gourde,alebasse.

Կօշեմ, եցի vn. crier, rugir.

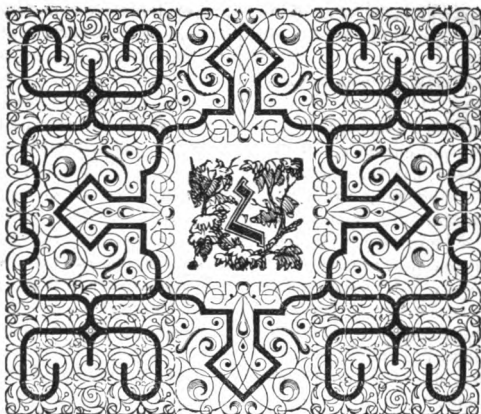
Կօշիկ, շկի s. botte; chaussure; ներկել՝ մաքրել զ—, cirer, nettoyer les —s; ազանել —ս V. Ազանիմ; * —ն հանել՝ քաշել, ôter, tirer ses bottes; զոյգ մի —, une paire de bottes.

Կօշկազործութիւն sm. cor-donnerie.

Կօշկապար, աց sm. bottier, cordonnier.

Կօշկաձեւ a. en forme de botte.

Կօշկաձիգ s. tire-bottes.

Z (ho) seizième lettre de l'alphabet et onzième des consonnes ; soixante-dix, soixante-dixième.

З adv. oui ; interj. allons ! çà ! eh bien ! voyons ! prép. voici, voilà.

Հազազ, ազ s. haleine, respiration ; gorge, gosier, larynx ; aspiration ; prononciation.

Հազազային a. guttural.

Հազազասփիւռ a. prononcé par le gosier.

Հազազասփուռութիւն s. prononciation.

Հազաճիմ, ծեցայ vn. s'adonner, se livrer à, affecter ; manger avec excès, s'empiffrer, faire bonne chère.

Հազներգող s. rapsode.

Հազներգութիւն s. rapsodie ; morceau détaché d'un poème ; livre, chapitre.

Հազնի, նւոյ, նեաց s. gattilier, agnus-castus.

* **Հազնիմ**, գայ vn. s'habiller, se vêtir.

* **Հազուեցնեմ**, ուցի va. habiller, vêtir.

Հաղաղակ, ազ sm. dame-jeanne.

Հազ, ի, ոյ s. toux ; անընդհատ՝ չոր —, toux continuelle, sèche ; * **զինքը սաստիկ** — մը բռնեց, il lui prit une — violente ; * — մի ունիմ որ զիս շատ կնեղէ, j'ai une — qui me tourmente beaucoup.

Հազի դեղ s. tussilage, pas d'âne.

Հազամ, ացի vn. tousser; — զգիշերն ողջոյն, — toute la nuit; անդադար —, ne faire que —.

Հազար, աց a. mille; millier; — անգամ ou հազարս adv. mille fois; — ք հազարաց, million; — ութհարիւր վաթսուն եւ յի, mil huit cent soixante et un; — եւ բիւր դէպ եմէ գտցի ոք, si par hasard.

Հազար, ոյ s. bot. romaine; վայրի —, laitue.

Հազարակրամ, ի s. milligramme.

Հազարամեայ, մէից, այց. Հազարամեան, ենից adj. de mille ans; — ք s. les millénaires.

Հազարամեծ, ի s. millimètre.

Հազարապատիկ adv. mille fois autant.

Հազարապետ, աց s. commandant de mille hommes, chiliarque, colonel; gouverneur, préfet; intendant ou ministre du palais; maître d'hôtel, intendant, régisseur.

Հազարապետութիւն s. commandement de mille hommes; préfecture; intendance, ministère, administration.

Հազարաւոր, աց a. millier.

Հազարեակ V. Հազար a.

Հազարերորդ, աց a. millième.

Հազարլիտր, լտեր s. kilolitre.

Հազարկրամ, ի sm. kilogramme, kilo.

Հազարմեծ, ի s. kilomètre. Հազարտերեւուկ sm. mille-feuille, achillée.

Հազեմ V. Հազամ.

Հազիւ — Թէ — հազ — հազիւ ou — ուրեմն adv. à peine; — տեսի զնա, — je l'ai vu; — գիտել ընթեռնուլ, savoir — lire; — մեկնեալ էր, — était-il parti.

Հազորան, աց s. azerole.

Հազորենի, նույ s. azerolier.

Հազրէվարդ s. rose des rois.

Հալ s. fonte, fusion; — առնուլ, fondre.

Հալածական a. persécuté, expulsé, fugitif; — առնել՝ արկանել՝ տանել, persécuter, poursuivre, expulser, chasser; — երթալ՝ լինել, fuir, s'enfuir, être persécuté, chassé, expulsé.

Հալածանք, նաց s. persécution; poursuite, expulsion.

Հալածեմ, եցի va. persécuter, poursuivre, expulser, chasser, donner la chasse, repousser.

Հալածիչ s. persécuteur.

Հալածոյ a. fondu, en fusion, en fonte, de fonte.

Հալածումն V. Հալածանք.

Հալածչութիւն sm. action d'être persécuteur.

Հալական a. fondant, fusible.

Հալականութիւն s. fusibilité.

Հալանք, նաց sm. fusion; épuisement, consommation, déperissement.

Հալա s. vêtement, habit.

Հալեմ, եցի va. fondre, mettre en fusion, liquéfier, dissou-

.dre; faire déperir, épuiser, consumer; digérer; — իմ vn. fondre, se fondre, se liquéfier, se dissoudre; s'épuiser, déperir, se consumer; — սառնամանեաց, dégeler; — մաշիլ, se consumer, déperir, s'épuiser, maigrir, se dessécher.

* Հալեցնեմ V. Հալեմ.

Հալ եւ մաշ sm. phthisie, consommation, marasme.

Հալեորիկ s. bot. marum.

Հալիք s. guigne.

Հալողական V. Հալական.

Հալոց, աց sm. fonderie; creuset, coupelle.

Հալուած, ոց s. fusion; fonte.

Հալուէ, ից s. aloès.

Հալումաշ V. Հալ եւ մաշ.

Հալումն sm. fonte, fusion, liquéfaction; consommation, déperissement; digestion; — սառնամանեաց, dégel.

Հալուն a. fondant, fusible.

Հակ a. contraire, opposé; s. balle, ballot.

Հակաբամբ, ի sm. contre-basse.

Հակաբան, etc., V. Հակառակաբան, etc.

Հակադարձ a. opposé, inverse.

Հակադիր a. opposé.

Հակադրեմ, եցի va. opposer.

Հակադրութիւն s. opposition; contraste; antithèse.

Հակակայ a. opposé, contraire.

Հակակայիմ, յեցայ vn. s'opposer, résister.

Հակակայութիւն s. opposition, résistance.

Հակակիր a. antipathique.

Հակակշիւ s. contre-poids; — գոլ, contre-balancer.

Հակակրութիւն sm. antipathie; * մեկու՝ բանի մը — ունեւալ, avoir de l'— pour qn., pour qch.

Հակահառ s. contradicteur, disputeur; dialecticien.

Հակահառեմ, եցի vn. contredire, disputer.

Հակահառութիւն s. contradiction, dispute, discussion; dialectique; ոգի — է, esprit de contradiction.

Հակամարտութիւն V. Հակառակամարտութիւն.

Հակամէտ a. enclin, penchant, incliné, porté à.

Հակամիտեմ, եցի vn. pencher, incliner, avoir du penchant, être enclin, porté à.

Հակամիտութիւն sm. penchant, inclination, propension, tendance, disposition.

Հակապապ, ից adj. anti-papiste.

Հակառակ, աց a. contraire, opposé; hostile, adversaire, défavorable, ennemi; adv. prép. contre; à l'opposite, en face; — կամաց նորա, contre sa volonté, malgré lui; — ուղիղ մտաց, en dépit du bon sens; ամենեւին իսկ —, diamétralement opposé; — կալ, s'opposer, résister à, tenir tête, opposer de la résistance; rester, demeurer en face; — ինեւ, être

contraire, opposé; զնորին —ն, նմին —, ընդ —ն, adv. au contraire, contrairement; ընդ —ս adv. contre; — ou ընդ —ս ելանել՝ մտանել՝ ընթանալ՝ լինել, s'opposer, faire de l'opposition, s'élever ou se soulever contre, aller contre, contrecarrer; ընդ հակառակս լինել միմեանց, être en mésintelligence.

Հակառակաբան, ից s. contradicteur; a. contradictoire.

Հակառակաբանեմ, եցի vn. contredire.

Հակառակաբանութիւն sm. contradiction.

Հակառակաբար adv. d'une manière contraire.

Հակառակաբարբառ a. qui rend un son contraire, discordant.

Հակառակազնաց adj. qui marche, qui va contre.

Հակառակադիր adj. placé contre, opposé.

Հակառակադրութիւն V. Հակադրութիւն.

Հակառակաճոռ a. qui tient un siège, une dignité au préjudice d'un autre.

Հակառակախօս, Հակառակախօսութիւն V. Հակառակաբան, Հակառակաբանութիւն.

Հակառակածնոյց a. qui fait naître des contrariétés, séditieux.

Հակառակածայն V. Հակառակաբարբառ.

Հակառակամարտ, ից adj. adversaire, antagoniste; sm. combat, résistance.

Հակառակամարտութիւն s. antagonisme.

Հակառակայորդոր a. factieux, séditieux.

Հակառակասէր a. qui aime les contrariétés, querelleur, séditieux, brouillon; — միտք, esprit de contradiction, de contrariété.

Հակառակասիրութիւն sm. amour des contestations, esprit querelleur.

Հակառակատիպ a. opposé, contraire.

Հակառակիմ, կեցայ vn. contrarier, s'opposer, résister, opposer, contrecarrer; disputer, contester, débattre; rivaliser avec; առանց հակառակելոյ, sans résistance.

Հակառակորդ, աց s. adversaire, rival, antagoniste, ennemi.

Հակառակութիւն s. contrariété, résistance, opposition, hostilité; adversité; dispute, contestation; — կրել, éprouver des contrariétés, être combattu; եղեւ — ի մէջ նոցա, il s'éleva parmi eux une contestation; — ի ներքս անկեալ, par suite de différend; — յուզել զիմեքէ, avoir une dispute pour qch.

Հակառակքրիստոսի s. Antechrist, faux Messie.

Հակասաբան, ից s. contradicteur.

Հակասաբար adv. contradictoirement.

Հակասական a. contradictoire.

Հակասութիւն *s.* contradiction.

Հակաստուերք, բաց *s.* antesciens.

Հակարչային *adj.* antarctique; — բեւեռ՝ շրջանակ, pôle, cercle —.

Հակեմ, եցի *va.* pencher, incliner, faire pencher, courber; — իմ *vn.* pencher, se pencher, s'incliner, secourber, céder; *fig.* pencher, avoir du penchant.

Հակընդդէմ *adj.* opposé, contre.

Հակիրճ *a.* bref, concis, succinct, précis.

Հակոտնեայք, նէից *V.* Ընդդիմոտունք.

Հակումն *s.* déclinaison, inclination; *fig.* penchant, inclination; — ծրի խաւարման, obliquité de l'écliptique.

Հաղ քան զհաղ *V.* Գամ քան զգամ.

Հաղարջ, ի *s.* groseille.

Հաղարջենի, նույ *s.* groseillier.

Հաղբք, բից *s.* lacs, lacets, piège, embûches; անկանել ի հաղբս, donner ou tomber dans le piège.

Հաղորդ, ից *a.* qui participe à, participant; — լինել, participer à, avoir part à, communiquer, avoir sa part de; — առնել, faire part, faire partager, communiquer; — չարեաց, complice; *s.* communion; — առնուլ, communier, recevoir la communion.

Հաղորդական *a.* communicatif; communicable; communiant.

Հաղորդակից *V.* Հաղորդ.

Հաղորդակցիմ, եցայ *vn.* communiquer, être en communication, en relation avec qn.; participer à, avoir part à.

Հաղորդակցութիւն *s.* communication, participation; — առնեալ, être en communication, être en relation, en rapport.

Հաղորդատուի, տիոյ *sm.* ciboire.

Հաղորդարար *a.* conductible, bon conducteur.

Հաղորդարարութիւն *s.* conductibilité.

Հաղորդելի *a.* communicable.

Հաղորդեմ, եցի *va.* communiquer, transmettre, faire part de, donner communication de; communiquer, avoir communication avec; communier, administrer le saint sacrement de l'Eucharistie; — զախտ, donner, communiquer une maladie; *vn.* *V.* Հաղորդիմ.

Հաղորդեցուցանեմ *V.* Հաղորդեմ *va.*

Հաղորդիմ, դեցայ *vn.* communiquer, se communiquer, prendre part à, participer à, partager avec, être en rapport; communiquer, avoir communication; avoir commerce, rapports intimes; communiquer, se communiquer, se transmettre; communiquer, conduire,

aboutir; communier, recevoir la communion.

Հաղորդիչ s. phys. conducteur, bon conducteur.

Հաղորդող s. communiant.

Հաղորդութիւն s. communion, participation; սուրբ —, la sainte Eucharistie; — առնուլ, communier, recevoir la communion; զատկական —, communion pascale.

Հաճ, ոյ a. content, satisfait, consentant; s. contentement, satisfaction; — լինել, être content, satisfait; plaire; — առնել, contenter, satisfaire.

Հաճար, ոյ, ով s. seigle.

Հաճարի, Հաճարուկ s. bot. huya.

Հաճելի a. agréable.

Հաճեմ, եցի, Հաճեցուցանեմ, ուցի va. contenter, satisfaire; — զմիտս ուրուք, plaire, complaire à qn.; ի — զնա, par complaisance pour lui, pour le contenter; — զախտս, contenter, flatter les passions.

Հաճեցուցիչ a. satisfaisant.

Հաճիմ, ճեցայ vn. être content, satisfait de, se satisfaire, se plaire à, se complaire dans ou en, agréer, trouver bon, acquiescer, approuver, applaudir à, juger bon, à propos; daigner; չ— ընդ, désapprouver; հաճեսցին դիք, plaise aux dieux; հաճեալ է նա ընդ քեզ, tu lui plais; հաճեալ էր ընդ նմա յոյժ, il le chérissait.

Հաճոյ, ից adj. qui plaît,

agréable, satisfaisant; — լինել, être agréable, plaire, agréer; չլինել —, déplaire; — Թուեցաւ նմա, il lui a plu, il jugea à propos, il trouva bon; որպէս — Թուեցի քեզ, comme il te plaira; — աչաց հայելոյ՝ տեսնելոյ, agréable à la vue; — եղև նա աչաց իմոց, il a plu à mes yeux, il m'a plu; — եւ էր նմա, il aimait mieux; զի՞նչ — է ձեզ, que vous en semble?

Հաճոյական a. agréable.

Հաճոյականտար a. complaisant, bienveillant.

Հաճոյակից լինիմ vn. approuver, consentir.

Հաճոյանամ, ացայ vn. plaire, être agréable; consentir, approuver.

Հաճոյատեսիլ a. agréable à la vue, charmant.

Հաճոյարար V. Հաճոյականտար.

Հաճոյացուցանեմ, ուցի va. rendre agréable, faire agréer.

Հաճոյութիւն s. satisfaction, contentement; consentement, bonne volonté, complaisance.

Հաճոյք, հոյից sm. bonne volonté, bon plaisir, gré, agrément, plaisir; caprice, arbitre, fantaisie; ըստ հաճոյս, au gré, à discrétion; négligemment; զորճել ըստ հաճոյս, agir à son gré, à leur fantaisie, à leur gré, à leur mode; ըստ հաճոյից նորա, suivant son caprice; անձնատուր լինել ի հաճոյս ուրուք, se livrer entièrement au caprice de qn., se mettre à

sa discrétion; այր իւրաքանչիւր զհանոյս առաջի աչաց իւրոց առնէր, chacun faisait ce qui lui plaisait.

Հանութիւն sm. agrément, contentement, satisfaction, gré; agrément, approbation, consentement, aveu, acquiescement, adhésion; առանց քոյին — է, sans votre consentement.

Համ, ոց s. saveur, goût; frein, modération; — դնել, mettre frein, modérer; —ք, parties sexuelles de la femme, vagin.

Համաբան a. qui tient le même langage, qui est d'accord; concordant, analogue.

Համաբանեմ, եցի vn. tenir le même langage, s'accorder.

Համաբանութիւն s. accord, intelligence, unanimité.

Համաբարբառ a. concordant, unanime; sm. concordances.

Համաբարոյ, ից a. qui a le même caractère, d'un naturel semblable.

Համաբնակ V. Բնակակից.

Համաբնակից V. Բնակից.

Համաբնեայ, նէից adj. de même nature; consubstantiel.

Համաբնութիւն s. la même nature; consubstantialité.

Համաբոլոր a. tout, entier, complet, total.

Համաբուն a. de même nature.

Համագոյ, ից, **Համագոյական**, **Համագոյակից** a. con-

substantiel; համագոյք, tous les êtres, toutes les créatures; toute la nature.

Համագոյապէս adv. consubstantiellement.

Համագոյութիւն s. consubstantialité.

Համագործ a. s. coopérateur.

Համագործութիւն s. coopération.

Համագումար a. rassemblé, réuni ensemble, universel, général; adv. ensemble, tout ensemble, tous ensemble.

Համադունդ a. réuni en une seule troupe, attroupé, rassemblé; adv. en une seule troupe, ensemble, tout ensemble, en masse.

Համագրեմ, եցի vn. composer.

Համագրութիւն s. composition.

Համադամ, ոց a. exquis, délicieux, succulent, savoureux, délicat; —ք, mets déliés ou recherchés, friandises.

Համադամատը a. friand.

Համադաս a. de la même classe, du même rang.

Համադասեմ, եցի va. ranger ensemble, coordonner, mettre sur le même rang, dans la même classe, regarder comme; —իս vn. être mis ensemble, au même rang, dans la même classe.

Համադրական a. synthétique.

Համադրութիւն s. synthèse.

Համազարմ ա. qui est de la même race.

Համազգային ա. de toute la nation, national.

Համազգեպտ V. Գրատ.

Համազգի, գւոյ, գեաց ա. qui est de la même nation, national; parent; homogène.

Համազգութիւն ս. nationalité; parenté; homogénéité.

Համազն, զին, զինք, զանց ս. qui est de la même nation ou race, parent.

Համազոյգ ա. égal, pareil.

Համազուն V. Համազն.

Համազօր ա. égal en forces, également puissant; équivalent, adéquat; — լինել, être également puissant, être équivalent, équivaloir.

Համաթիւ ա. du même nombre, égal.

Համաթոռ ա. qui partage le trône.

Համալեզու, աջ ա. qui parle la même langue.

Համալսարան, աջ ս. université, faculté.

Համախմբեմ, եցի va. réunir ensemble, assembler, rassembler.

Համախմբութիւն ս. réunion, assemblée.

Համախոհ, ից ա. qui est du même avis, unanime; partisan, adhérent; — լինել, être du même avis, d'accord.

Համախոհութիւն ս. intelligence, union, accord.

Համախորհ, Համախորհուրդ V. Համախոհ.

Համախումբ V. Համազունդ. Համախօս ա. qui est d'accord, en harmonie, concordant, analogue.

Համածին ա. né avec un autre, jumeau; naturel.

Համակ, աջ ա. brun, gris; adv, tout, tout entier, entièrement, totalement; seulement; toujours; — դրուագեալ, tout incrusté.

Համակամ, աջ ա. qui a la même volonté, unanime, résigné.

Համակամիմ, մեցայ vn, être unanime, s'accorder; se résigner.

Համակամութիւն ս. unanimité, accord, bonne intelligence; — ընդ կամացն Աստուծայ, abandon à la volonté de Dieu, résignation.

Համակառք, ուայ ս. omnibus.

Համակարգ ա. placé dans le même ordre, correspondant.

Համակարգեմ, եցի va. placer dans le même ordre.

Համակարից ա. qui est affecté de la même manière, qui est sujet aux mêmes passions; compatissant, sensible.

Համակդեմ, ից ա. coreligionnaire.

Համակեաց, կեցաց ա. qui vit en société.

Համակեմ, եցի va. affecter, combler, remplir, enduire, couvrir, enfoncer; V. Թուխ.

Համակենդրոն ա. concentrique, homocentrique.

Համակերպ *a.* qui a la même forme, conforme; résigné.

Համակերպիմ, եցայ *vn.* se conformer, se résigner.

Համակերպումիւն *s.* conformité; résignation.

Համակերպ *s.* toutes les créatures, tous les êtres.

Համակիմ, կեցայ *va.* s'affecter, se remplir, se combler, être pénétré, se couvrir, se revêtir, s'enfoncer; յոսկի —, se couvrir d'or; իխոր տըրտումիւն համակեալ, pénétré d'une tristesse profonde; իծախճումիւն —, s'abandonner à la tristesse; *V.* Թուլ.

Համակործան *a.* qui ruine tout ensemble, qui détruit entièrement; détruit entièrement; — քանդումն, ruine complète; — կորուստ, perte totale.

Համակորոյս *a.* qui perd, qui fait tout périr.

Համակրական *a.* sympathique; — Թանաք, encre —; հոսանք, un courant —.

Համակրումիւն *s.* sympathie; * հետը — ունիմ, j'ai de la — pour lui.

Համակրոն, ից *a. s.* coreligionnaire.

Համահաղոյն *adv.* ensemble, à la fois, en même temps.

Համահամ *a.* délicieux, exquis.

Համահայր, հօր *a.* qui est du même père; — եղբայր, frère consanguin; — քոյր, sœur consanguine.

Համահանդերձ *a.* uniforme en vêtement, revêtu de la même manière.

Համահասակ *V.* Հասակակից.

Համահարգ, ից *s.* aide de camp.

Համահաւաքեմ *V.* Համախորմեմ.

Համաձայն *a.* qui est d'accord, à l'unisson, conforme; qui est d'accord, unanime.

Համաձայնեմ, եցի *va.* accorder, rendre d'accord.

Համաձայնիմ, եցայ *vn.* être d'accord, à l'unisson; être ou tomber d'accord, s'accorder, se conformer.

Համաձայնումիւն *s.* accord, unisson, consonnance, concordance; *fig.* accord, unanimité, union; *gram.* accord.

Համահարակ *adj.* entièrement consumé; qui consume tout, épidémique.

Համամայր *a.* né de la même mère; — եղբայր, frère utérin.

Համամիտ *a.* qui est du même avis, qui entre dans les vues de qn., unanime; — լինել ումեք, abonder dans le sens de qn., être de son avis, partager ses sentiments, tomber ou être d'accord, entrer dans ses vues, dans toutes ses vues, être d'un parfait accord; — են ցանգ, ils sont toujours du même avis, ce sont deux têtes dans un bonnet.

Համամտումիւն *s.* conformité d'avis, de sentiments, commun accord, unanimité.

Համայարկ *a.* réuni sous le même toit.

Համայն, *ից a.* tout, tous; *adv.* également, de la même manière, en même temps, de même que, autant que; cependant, toutefois; — *ou համայնիւ*, totalement, complètement; — *եւ այնպէս*, quand même, quand bien même, néanmoins; — *եւ այնպէս ոչ յազեցար*, et tu n'as pas encore été rassasié! — *ասել՝ ասացեալ*, enfin.

Համայնապատում *adj.* qui raconte tout, où tout est raconté.

Համայնաջինջ *V.* Համաջինջ.

Համայնաւեր *a.* qui ravage tout.

Համանգամայն *V.* Ամենայն. Միանգամայն.

Համանիւծ *a.* de la même matière.

Համանման, *ից a.* égal, pareil, semblable; imitateur; conforme, analogue; *adv.* également, pareillement.

Համանմանակի, **Համանմանեալ**, **Համանմանի**, *նույնեաց ՚՛.* Համանման *a.*

Համանմանութիւն *s.* similitude, conformité, analogie.

Համանշան, *ի a.* qui a le même signe.

Համանշանակ *a.* qui a la même signification, synonyme.

Համանշանակութիւն *s.* synonymie.

Համանուն, **նուանց** *a.* qui porte le même nom, homonyme,

Համանունաբար *adv.* sous le même nom.

Համանունութիւն *s.* homonymie; équivoque.

Համաշխարհ, *ի s.* tout le monde, le public.

Համաշխարհագործ *a.* fait par tout le monde, universel, général.

Համաշխարհական *a.* qui concerne tout le monde, universel, général, commun; compatriote.

Համաշխարհիկ *a. s.* qui est du même pays, compatriote.

Համաշնչութիւն *s.* union de sentiments, unanimité.

Համաշունչ, **շնչից** *a.* qui est de même avis, de même sentiment, unanime.

Համաչափ *a.* qui est de la même mesure, proportionné, symétrique; commensurable.

Համաչափութիւն *s.* proportion, symétrie; commensurabilité.

Համապայծառ *a.* tout à fait brillant, éclatant, resplendissant.

Համապաշտօն *a.* qui a la même fonction, collègue.

Համապատասխան *a.* correspondant.

Համապատասխանեմ, *եցի vn.* correspondre.

Համապատասխանիչ *a.* correspondant.

Համապատիւ, **տուի** *a.* également honoré, égal en honneur, en dignité.

Համապատուութիւն *s.* éga-

lité d'honneur, de considération.

Համապարփակ *a.* qui environne de tous les côtés; — վիհ, le chaos.

Համաքինջ *a.* qui détruit, qui extermine tout; — կործանումն, destruction totale; — առնել, détruire tout, exterminer; — լինել, être détruit, exterminé entièrement.

Համաջունջ *V.* **Համաջինջ**.

Համառօտ, *ից* *adj.* bref, abrégé, concis, succinct, précis, sommaire, court; *adv.* brièvement, en abrégé, succinctement, en raccourci, sommairement; — *ասել*, *եւ* — *իսկ ասացեալ*, — *ասացից*, bref, en un mot, enfin; **համառօտ հատանել**, couper court.

Համառօտագիծ *adj.* tracé brièvement, succinct; — *պատկեր*, aperçu; — *բովանդակութիւն*, un abrégé.

Համառօտագիր *adj.* écrit brièvement, en abrégé.

Համառօտագրեմ, *եցի* *va.* écrire en abrégé.

Համառօտագրութիւն *s.* *abrégé*, *abréviation*.

Համառօտեմ, *եցի* *vn.* abréger; résumer; *ուղիղ* —, comprendre bien et faire comprendre.

Համառօտիւ, **Համառօտիւք** *adv.* brièvement, en abrégé, avec concision, sommairement, en peu de mots, en quelques mots.

Համառօտութիւն *s.* *brièveté*,

concision; *abréviation*; *abrégé*, *sommaire*, *extrait*, *précis*, *résumé*.

Համասեղան *a.* qui mange à la même table.

Համասեռ *a.* du même genre, homogène.

Համասերմ *a.* produit de la même semence.

Համասերունդ *a.* d'une commune origine.

Համասէր *a.* épris d'un égal amour.

Համասնունդ, **Համասուն** *a.* nourri, élevé ensemble.

Համասպաւմ *a.* odorant, odoriférant.

Համաստեղութիւն *V.* **Աստեղատուն**.

Համասփիւռ *adj.* répandu partout; — **ծաւալիլ**, se répandre partout.

Համավկայ *adv.* d'un commun aveu.

Համատարած, *ի* *a.* répandu partout, universel; — **ծով**, océan; — **օդ**, atmosphère; — **աշխարհացոյց**, mappemonde.

Համատեսակ *a.* qui est de la même espèce, semblable, conforme.

Համատիպ *a.* qui a le même type, conforme, pareil.

Համատիք, **տիքոց** *a.* qui a le même âge, de même âge.

Համատոհմ *V.* **Տոհմակից**.

Համար, *ոց* *sm.* *compte*, *calcul*, *énumération*, *numération*, *dénombrement*; *nombre*; *compte*, *examen*, *inventaire*, *état*; *compte*, *estime*, *consid-*

ration, rang; reddition de comptes; comparaison; leçon; ի համար՝ ի համարի ou ի համար, pour, à cause de; ասոր —, pour cela; — առնել, se rendre compte, examiner, faire l'inventaire; — առնուլ՝ պահանջել, demander compte; — առնուլ իմէջ ծառայից իւրոց, entrer en compte avec ses serviteurs; — տալ, rendre compte; être responsable; Կուր զ— տնտեսութեան քո, rendez-moi compte de votre administration; ի համարի լինել, être reçu ou compté parmi, passer pour, être réputé ou regardé comme, être compté, estimé, considéré; ոչ եղև ի համարի բան իմ, on n'a pas tenu compte de ma parole; ի — անել՝ արկանել՝ բերել, compter, calculer, comparer; ընդ մի —, même, même chose; Թուով համարով էր ամենայն, tout était compté; ընդ մարդկան կալ ի համարի, être pris pour un homme; — առնուլ, prendre leçon; գիտել՝ ուսանել՝ ասել զհամարն, savoir, apprendre, réciter sa leçon.

Համարակար, ազ Բ, comp-
teur, censeur, régisseur.

Համարակարութիւն Բ. comp-
tabilité; censure.

Համարաւոր, ազ Բ, vérifi-
cateur des comptes.

Համարաւորութիւն Բ. con-
trôle.

Համարալու, ազ Բ, qui rend
compte.

Համարաւորութիւն Բ. con-
trôle, reddition de comptes.

Համարեալ Բ. censé, réputé;
ընդ մեռեալս —, cru mort, con-
sidéré comme mort.

Համարեմ, եղի Կ. compter,
calculer.

Համարիմ, բեցայ Կ. comp-
ter, calculer, supputer; considé-
rer, estimer, regarder comme,
penser, juger, présumer, répu-
ter, croire, attribuer, supposer;
passer pour, être réputé pour;
լաւ —, préférer, aimer mieux;
պատուական —, apprécier;
առ ոչ ինչ —, compter pour
rien, ne tenir aucun compte,
faire peu de cas de, mépriser;
երանելի զանձն —, s'estimer
heureux; — զանձն, se croire,
se regarder comme; մի՛ հա-
մարիք եմէ, n'allez pas croire,
ne croyez pas que; համարիմք
եմէ, համարեցուք այնպէս եմէ,
supposons que; ապստամբ —
զգը, traiter qn. de rebelle; —
օւմեք ի մեղս, imputer à qn.;
ընդ մի — զիմն ընդ ումեմն,
confondre qch. avec une autre.

Համարիչ Բ. numérateur.

Համարիւն Բ. qui est du
même sang, consanguin; Բ. frère,
sœur, parent.

Համարձակ Բ. franc, hardi,
libre, sans façon; large, spa-
cieux; adv. franchement, har-
diment, librement, avec har-
diesse, ouvertement, en liberté,
en toute liberté, avec franchise,
carrément, hautement, publi-
quement.

Համարձակաբար V. **Համարձակ** adv.

Համարձակաբարբառ a. qui parle franchement, franc, libre; adv. avec franchise, librement, hautement.

Համարձակազոյն adj. plus franc, plus hardi; V. **Համարձակ** adv.

Համարձակախօս, աց a. qui a son franc parler, qui parle librement, avec franchise, avec hardiesse; — **լինել**, avoir son franc parler, parler avec franchise, parler librement, hardiment, en toute liberté, dire franchement.

Համարձակախօսութիւն sm. liberté dans le langage, franc parler, franchise.

Համարձակական V. **Համարձակ**.

Համարձակահայեաց, եցաց a. qui regarde librement, qui voit clair.

Համարձակաձայն a. adv. d'une voix libre, librement, franchement; — **բարբառով**, hautement, publiquement.

Համարձակապէս V. **Համարձակ** adv.

Համարձակեմ, եցի. **Համարձակեցունեմ**, ուցի va. enhardir, rendre hardi, donner de la hardiesse, de la franchise, du courage, rassurer, mettre qn. à son aise; permettre.

Համարձակիմ, կեցայ vn. s'enhardir, avoir la hardiesse de, prendre la liberté de, avoir le courage de, oser, se per-

mettre de; **կարի իմն** —, prendre trop de liberté.

Համարձակիչ a. qui enhardit.

Համարձակութիւն s. franchise, hardiesse, aplomb, liberté; — **առնուլ**, prendre la liberté de; * **շատ** — **առնուլ**, prendre trop de liberté; **պարտէք ասել**, il faut avouer; — **ք** V. **Համարձակ** adv.

Համարող, աց s. compteur, arithméticien.

Համարողական a. arithmétique; — **ն** s. l'arithmétique.

Համարողութիւն s. arithmétique.

Համարուեստ, ից a. qui a le même métier, le même art.

Համարումն s. estime, cas, considération, réputation; * — **ունենալ**, estimer, considérer, faire cas de; * — **չունենալ**, ne pas estimer, ne faire aucun cas.

Համացել a. qui est de la même race; homogène.

Համացելութիւն s. descendance d'une race commune, parenté; homogénéité.

Համափառ a. qui a la même gloire.

Համաքանակ a. aliquote.

Համբակ, աց s. enfant, fils, garçon; apprenti; écolier, disciple; adj. nouveau, novice, inexpérimenté; — **դ** **դու**, jeune homme; — **նաւաստոյ**, mousse.

Համբակութիւն s. apprentissage; inexpérience.

Համբառնամ, բարձի va

lever, élever, soulever, enlever; — զանձն, s'élever; — զմիտս ի վեր առ Աստուած, élever l'esprit à Dieu.

Համբառնամ, բարձայ vn. s'élever, monter, se soulever, se lever; — հակառակ ումեք, s'élever contre qn.

Համբար, ագ, ոց s. magasin, dépôt, grenier; provision, munitions, vivres, fourniture, approvisionnement, avitaillement.

Համբարաճու, ագ s. approvisionnement, fournisseur.

Համբարակ, ագ s. fournisseur; réservoir, dépôt, magasin.

Համբարակապետ, ագ sm. intendant, fournisseur, approvisionnement, pourvoyeur.

Համբարակեմ V. Համբարեմ.

Համբարան, ի s. anat. matrice.

Համբարանոց, ագ s. entrepôt, magasin, grenier.

Համբարապան, ագ s. gardien d'entrepôt, magasinier.

Համբարեմ, եցի va. faire provision, approvisionner, avitailler, ravitailler, magasiner; mettre en réserve, serrer, amasser.

Համբարձումն s. élévation, ascension; l'Ascension.

Համբարոց V. Համբարանոց.

Համբարու, ագ s. sirène, fée.

Համբարտակ V. Ամբարտակ.

Համբաւ, ոց, ագ s. renommée, réputation, renom, vogue, célébrité; nouvelle, bruit;

— ի հարկանիլ, s'ébruiter, se divulguer; se rendre célèbre, être en vogue, avoir la vogue, être renommé; համբաւի հարեալ է խաղս, cette pièce fait fureur; — բարեաց, bonne réputation; ել — զնմանէ ընդ ամենայն կողմանս գաւառին, le bruit de son nom se répandit dans tout le pays; ելանէր՝ հնչէր՝ ի դուրս յաճախէր՝ տարածէր —, le bruit se répandait; — ընմանայ, il court un bruit, le bruit court que; ձախողակի — հանել՝ ընծացուցանել զումեքէ, faire courir un mauvais bruit sur le compte de qn.; — քաջութեանն ընդ ամենայն կողմանս ընմանայր, la renommée de son courage se répandait partout; — հանել՝ տարածել, faire courir, semer ou répandre une nouvelle, des bruits; արագաձեւ —, la prompte renommée, la prompte courrière; յեղակարծ՝ սուտ —, étrange, fausse nouvelle; — մեծ ստանալ, acquérir un grand renom; չունել զ—, n'avoir aucun renom; աղարտել զ— ուրուք, flétrir, noircir ou ternir la renommée de qn.; վնասելանձին համբաւոյ, nuire à sa renommée; աղարտել զ— իւր, flétrir sa renommée; V. Եռինդն.

Համբաւաբեր, ագ a. porteur de nouvelles.

Համբաւակոծ առնեմ va. divulguer, ébruiter, publier, rendre public.

Համբաւահան a. qui répand de faux bruits, brouillon.

Համբաւատենչ, Համբաւաւոր, աց a. renommé, fameux, célèbre.

Համբաւեմ, եցի va. célébrer, rendre célèbre; divulguer, ébruiter, rendre public, faire connaître partout; —իմ vn. devenir célèbre; être divulgué, s'ébruiter.

Համբերական, Համբերատար a. patient, endurant.

Համբերեմ, եցի vn. avoir patience, de la patience, patienter, prendre patience; endurer, souffrir, supporter; որ համբերեսցէ իսպառ՝ նա կեցցէ, celui qui persévérera jusqu'à la fin sera sauvé.

Համբերող a. patient, endurant.

Համբերութիւն s. patience; * — ունենալ, avoir —, de la —; կորուսանել q—, perdre —, s'impatisenter; տալ կորուսանել q—, faire perdre —, pousser à bout; * —ս կհատնի, la — m'échappe.

Համբոյր, բուրից s. baiser; fig. douceur, affabilité, familiarité; union, jointure, liaison; spondée; a. familier, doux, affable; propice; d'accord, unanime; — տալ ումեր, donner un baiser, des baisers à qn.; գալ ի—, se familiariser, s'apprivoiser, s'adoucir; ի— ածել, familiariser, apprivoiser, adoucir; persuader; հաշտ եւ — առնել, apaiser, conciller;

— Յուդայի՝ մատնչի, baiser de Judas, de traître; տալ միմեանց — խաղաղութեան, se donner le baiser de paix; համբոյր եւ կամակ բարս ստանալ, avoir un caractère doux, s'adoucir; — յարդարել, adoucir.

Համբուն adv. entièrement, tout à fait.

Համբուրասէր a. qui aime à baiser, baiseur; affable, pacifique.

Համբուրեմ, եցի va. baiser, couvrir de baisers; — զմիմեանս, se baiser; — զծեռս՝ զաջ ուրուք, baiser les mains à qn.; համբուրեաց ընդ նմա, lui donna un baiser, l'embrassa.

Համբուրեցուցանեմ, ուցի va. familiariser, apprivoiser.

Համել a. savoureux, délicieux.

Համելահամ, Համելահաշակ a. exquis, agréable au goût, savoureux, délicieux.

Համելանամ, ացայ vn. devenir savoureux, exquis.

Համելացուցանեմ, ուցի va. rendre savoureux. exquis.

Համելութիւն s. bon goût, saveur exquise, goût agréable.

Համեմ, աց sm. aromate, épice; amome; V. Համեմանք.

Համեմանք, նաց s. épices, aromates; sauce, assaisonnement, ragoût.

Համեմանօմ, ոյ s. saucière.

Համեմատ, ից a. proportionné, qui est en rapport. analogue, symétrique; եծի

իցեն իբեզ առաքինութիւնք — քվեի նախատագրիդ, si vous répondez par vos vertus à votre haute destinée; ըստ — ի, à proportion, en proportion; en comparaison.

Համեմատաբար V. Համեմատութեամբ.

Համեմատական a. proportionnel, analogue; comparatif.

Համեմատելի a. comparable.

Համեմատեմ, եցի va. comparer, confronter; proportionner; — զգիբս, collationner.

Համեմատութիւն s. comparison; proportion, analogie, rapport, harmonie, symétrie; math. proportion; — գրոց, collation; — ք, proportionnellement, en proportion, à proportion, proportion gardée; comparativement, en comparaison, par comparaison, par rapport, relativement.

Համեմաւոր, աց a. assaisonné, aromatique.

Համեմեմ, եցի va. assaisonner; aromatiser, épicer; — աղիւ, saupoudrer avec du sel.

Համեմիչ s. assaisonneur.

Համեմուկ s. vanille.

Համեստ, ից a. modeste, modéré, retenu.

Համեստաբար adv. modestement, avec modestie.

Համեստանամ, ացայ vn. être modeste.

Համեստացուցանեմ, ուցի va. rendre modeste.

Համեստութիւն s. modestie, modération, retenue.

Համետ, ից sm. selle, bât, harnais.

Համետազործ, ից s. sellier.

Համետարան, ի s. sellerie.

Համետեմ, եցի va. seller, bât, enharnacher.

Համերամ V. Երամովին.

Համերասանակ ընթանալ, courir ensemble; fig. marcher d'accord avec.

Համհարզ V. Համահարզ.

Համհօրեայ V. Համահայր.

Համոզակեր, աց a. persuasif; — լինել, persuader, fléchir.

Համոզեմ, եցի va. persuader, entraîner par la persuasion.

Համոզիչ a. persuasif.

Համոզումն s. persuasion.

Համր, մերց a. muet; — լինել, être muet.

Համոյք s. choses modérées.

Համրանամ, ացայ vn. devenir muet, perdre la parole.

Համրացուցանեմ, ուցի va. rendre muet.

Համրիմ V. Համրանամ.

Համրութիւն s. état d'une personne muette.

Համօրէն a. tout, total, entier; adv. tout entier, totalement, entièrement; — իվերայ կալ, comprendre bien, saisir parfaitement.

Հայ, ոց s. a. arménien; ի—, en arménien; ի— լեզու ou բարբառ, en langue arménienne; Թարգմանել ի—, յեզու ի— բան, traduire en arménien, en langue arménienne; Հայք ou Հայեր, les Arméniens; Հայք, l'Arménie.

Հայաբարբառ *a.* qui parle la langue arménienne.

Հայաբնակ *a.* habité par les Arméniens.

Հայագէտ *s.* arméniste.

Հայագունդ *a.* composé par les Arméniens; *s.* troupe arménienne.

Հայադաւան *a.* arménisant, qui a la profession, la politique, les mœurs des Arméniens.

Հայադրօշ *s.* drapeau arménien.

Հայազարմ, **Հայազն** *V.* **Հայկազն**.

Հայախառն *a.* mêlé d'arménien.

Հայախնամ *a.* qui a soin des Arméniens; soigné par les Arméniens.

Հայախումբ *V.* **Հայակոյտ**.

Հայածին, **Հայածնունդ** *a.* né d'un Arménien.

Հայակոյտ *a.* composé, réuni par des Arméniens.

Հայամեծար *a.* qui honore les Arméniens; honoré par les Arméniens.

Հայանախատ *a.* qui outrage les Arméniens, indigne à un Arménien.

Հայանման *a.* semblable à un Arménien.

Հայանշան *a.* qui porte le signe d'Arménie; — **դրօշ** *V.* **Հայադրօշ**.

Հայավայել *a.* digne d'un Arménien, des Arméniens.

Հայասեռ *a.* de la race arménienne, Arménien; **հայասեռքս**, nous autres Arméniens.

Հայասէր *a.* qui aime les Arméniens, philarmène.

Հայասիրութիւն *s.* philarménie.

Հայասիրտ *a.* qui a un cœur arménien.

Հայաստան, *ի* *s.* l'Arménie.

Հայաստանեայք, **եայք** *s.* les Arméniens.

Հայաստանցի, **ցոյ** *s.* Arménien.

Հայացի *a.* arménien.

Հայեացք, **եցից** *s.* regards. vue.

Հայեւագիտական *a.* catoptrique.

Հայեւագիտութիւն *s.* catoptrique.

Հայեւագործ, **աց** *s.* miroitier

Հայեւապատ *a.* entouré de glaces.

Հայեւականառ, **աց** *s.* miroitier.

Հայեւականառութիւն *s.* miroiterie.

Հայելի, **ելոյ**, **ելեաց** *s.* miroir, glace; *a.* visible, observable.

Հայեկ, *ի* *s.* hune.

Հայերէն *adv.* en arménien; *a.* arménien; — **խօսի՛ք**, parlez-vous arménien! — **գիտե՛ք**, savez-vous l'arménien! **ուսանել** **գ—**, apprendre, étudier l'arménien; — **Պարգմանել**, traduire en arménien; — **գիր**, l'écriture arménienne; — **տառք**, les lettres arméniennes, les caractères arméniens; — **լեզու՝ դպրութիւն**, la langue, la littérature arménienne.

Հայերէնագէտ s. arméniste.

Հայերէնախօս, ից a. qui parle l'arménien.

Հայեցած V. **Հայեցուած**.

Հայեցական a. contemplatif.

Հայեցի V. **Հայացի**.

Հայեցիկ a. qui sert à voir, à regarder.

Հայեցող s. contemplateur.

Հայեցողական a. contemplatif.

Հայեցողութիւն s. contemplation.

Հայեցուած, ոց s. coup d'œil, regard, vue; aspect, spectacle; **անյողդ-ոլդ** —, regard ferme, assuré.

Հայեցութիւն ou **Հայեցումն** V. **Հայեցուած**.

Հայեցուցանեմ, ուցի va. faire voir, faire regarder; incliner, faire pencher ou porter; appliquer.

Հայժայժամտեմ, եցի vn. s'ingénier, inventer.

Հայժայժանք ou **Հայժհայժանք**, նաց s. invention, expédient, moyen, remède; vivres, provision, préparatifs; soulagement; **հայժայժանս առնել**, réparer; — **կենաց**, subsistances, moyens de vivre; V. **Հնարք**.

Հայժայժեմ ou **Հայժհայժեմ**, եցի vn. inventer, trouver un moyen, s'aviser de, tâcher; procurer, pourvoir, fournir, subvenir à une dépense, aux besoins, gagner; réparer.

Հայիմ, յեցայ vn. regarder, jeter les yeux, jeter des regards, voir; diriger son esprit, son

attention vers qch., être attentif, remarquer, observer, considérer, envisager; regarder, s'adresser, tendre à, appartenir, être relatif à, concerner, avoir rapport à, mirer, viser; se porter, aspirer à; avoir la vue, être exposé; — **մտօք**, contempler; **գեղեցիկ հայելով**, beau, charmant; ոչ ինչ **հայեցեալ ի—**, malgré; **պշուցեալ — յոք անյագ**, ne pouvoir se laisser de regarder qn., le dévorer des yeux; **հայեցեալ ընդ նա**, fixant sur lui ses regards; — **իվեր**, regarder en haut; **ընդ-ակամբ —**, V. **Ակն**; — **յոք գորովալից աչօք**, regarder qn. avec des yeux plein de tendresse; — **խանդաղատանօք**, regarder avec affection, couvrir des yeux; **մինչդեռ նա այսր անդր հայէր**, comme il regardait de côté et d'autre.

* **Հայի** V. **Հայելի**.

Հայկ, ի, իւ ou **այ**, աւ sm. Haïg (le premier héros de la nation arménienne, dont elle est appelée **Հայ** ou Arménienne); astr. Orion.

Հայկաբան, ից a. s. arméniste, qui parle, qui écrit l'arménien pur.

Հայկաբանութիւն s. arménien pur, arménisme.

Հայկաբար adv. comme Haïg, bravement, courageusement, valeureusement.

Հայկազարմ a. de la race de Haïg, arménien.

Հայկազեան, եանց. **Հայ-**

կազն, զանց. **Հայկազնեայ**, եայց. **Հայկազնեան**, **Հայկազուն** **ա.** haïganien, arménien; **Հայկազունք**, les Arméniens.

Հայկական **ա.** haïganien, arménien; — **լեզու**, la langue arménienne.

Հայկաշէն **ա.** construit par Haïg.

Հայկասիրտ **ա.** qui a le cœur de Haïg, courageux, intrépide.

Հայկաւ **ս.** bol d'Arménie.

Հայկեան **ա.** arménien; — **զրոհ**, la nation arménienne.

Հայհոյական **ա.** blasphématoire, injurieux; — **բան**, propos —.

Հայհոյանք, նաց **sm.** blasphèmes; injures, diffamations.

Հայհոյեմ, եցի **va.** blasphémer, proférer un blasphème, jurer, tenir de mauvais propos; injurier, médire, diffamer.

Հայհոյիչ **ս.** blasphémateur, jureur; **Վ.** **Հայհոյական**.

Հայհոյութիւն **ս.** blasphème, jurement; diffamation, injure, médisance.

Հայրերար, երոյ **ս. pl.** les Arméniens, la noblesse arménienne.

Հայութիւն **ս.** la nationalité arménienne.

Հայուհի **sf.** Arménienne.

Հայս, ից **ս.** pâte; — **հարկանել**, pétrir la pâte.

Հայր, հօր, հարց **ս.** père, papa; père, chef, fondateur; inventeur, auteur; père (titre donné aux prêtres religieux); **հայրն Արսենիոս**, le père Ar-

sène; գերապատիւ —, révérend père; — **սուրբ**, saint père; **հոգեւոր** —, père spirituel; — **խոստովանութեան**, **Վ.** **խոստովանահայր**; — **ժողովրդեան**՝ **հայրենեաց**՝ աղքատաց, père du peuple, de la patrie. des pauvres; — **եւ մայր**, le père et la mère, les parents; **որդի ի հօրէ**, de père en fils; **իբրեւ զ—**, comme un père; **ազնիւ՝ բարեզուծ** —, un bon, tendre père; **սիրտ՝ գուծ՝ Եր հօր.** le cœur, la tendresse, l'amour d'un père; **պատուել՝ մեծարել՝ սիրել զ—**, honorer, respecter, aimer son père; **Հայրն Աստուած**, **Հայր երկնաւոր՝ գծութեան՝ լուսոյ**, le Père céleste, de miséricorde, des lumières; **Հայր մեր**, Notre Père, le Pater; **հարք մեր**, nos pères, nos aïeux, nos ancêtres; **Հարք եկեղեցւոյ**, les Pères de l'Eglise; **ննջեաց ընդ հարս իւր**, il dormit avec ses pères; **յաւելու առ հարս**, aller ad patres, mourir.

Հայրաբար **adv.** paternellement, en père, comme un père.

Հայրաբարոյ, ից **ա.** qui a le caractère de son père, qui ressemble à son père; comme un père, semblable à un père.

Հայրաբուն **ա.** paternel.

Հայրագիր **ս.** père adoptif.

Հայրազերծ **ա.** parricide.

Հայրախեղդ **ա.** qui étrangle son père, parricide.

Հայրախնամ **ա.** qui a un soin paternel; qui a soin de son père.

Հայրաճին, ծնի a. né du père.

Հայրակամ a. fait par la volonté du père.

Հայրական a. paternel; — օրհնութիւն, bénédiction paternelle.

Հայրակեր, աց a. qui mange son père.

Հայրակոչ լինիմ vn. appeler son père.

Հայրահալած լինիմ va. persécuter son père.

Հայրամեծար a. qui respecte son père.

Հայրանամ, ացայ vn. être, devenir père.

Հայրանարգու a. qui méprise son père.

Հայրանուն a. qui porte le nom de son père.

Հայրանունական a. patronymique.

Հայրաշարժ a. qui est procédé du père.

Հայրապետ, աց s. patriarche, pontife.

Հայրապետական a. patriarchal, pontifical.

Հայրապետանոց, Հայրապետարան, աց s. siège, résidence d'un patriarche, d'un pontife.

Հայրապետութիւն sm. patriarchat, pontificat.

Հայրասէր a. qui aime son père.

Հայրասպան, աց s. parricide.

Հայրասպանութիւն s. meurtre d'un père, parricide.

Հայրատեաց a. qui hait son père.

Հայրատունկ adj. qui est planté par le père.

Հայրատուր V. Հայրենատուր.

Հայրենաբուն a. indigène.

Հայրենադրուժ a. qui a trahi sa patrie.

Հայրենական a. paternel; patrimonial; — ստացուածք, patrimoine.

Հայրենասէր, սիրաց s. qui aime sa patrie, patriote; հշմարիտ՝ անձնանուէր —, un vrai, dévoué patriote.

Հայրենասիրական a. patriotique.

Հայրենասիրութիւն s. amour de la patrie, patriotisme.

Հայրենավրէժ a. qui venge son père, sa patrie.

Հայրենատուր a. donné par le père, par les ancêtres; paternel.

Հայրենաւանդ a. transmis par le père, par les ancêtres, héréditaire.

Հայրենի, ենւոյ a. paternel; natif, natal; — գաւառ՝ աշխարհ՝ երկիր, pays natal, terre natale, foyers, patrie, pays de ses pères.

Հայրենիք, նեաց s. patrie, pays natal, lieu de la naissance; parents, ancêtres; patrimoine, biens paternels; վտարել զոք ի հայրենեաց, expatriar; ելանել ի հայրենեաց, s'expatriar; Թողուլ զհայրենիս, quitter la patrie; երթալ ի հայ-

րենիս, aller à la patrie; մտանել իհայրենիս, rentrer dans sa patrie; յիշատակ հայրենեաց, le souvenir de la patrie; նուիրել զանձն հայրենեաց, զանձն դնել իվերայ հայրենեաց, se dévouer pour sa patrie; ծառայել հայրենեաց, servir sa patrie, rendre des services à sa patrie; անձուկ՝ կարօտ հայրենեաց, désir de la patrie; mal du pays, nostalgie; սէր՝ հող հայրենեաց, l'amour, le sol de la patrie; արժանի լինել հայրենեաց, bien mériter de la patrie.

Հայրիկ s. petit père, papa; ընդէ՛ր ոչ ուտես —, petit père, pourquoi ne manges-tu pas?

Հայրուծին s. paternité.

Հայրօրէն V. Հայրաբար.

Հայց sm. demande; — եւ խնդիր լինել, ընդ — անկանիլ, demander, chercher, être à la recherche.

Հայցական s. gram. accusatif.

Հայցեմ, իցի va. demander en suppliant, implorer, solliciter, prier, postuler; շնորհ —, demander une faveur, une grâce; — օգնութիւն, réclamer, implorer du secours.

Հայցող s. solliciteur, postulant.

Հայցուած, ոց s. demande, sollicitation, prière.

Հայքար s. arménite, armen-tine.

Հան V. Հանի.

Հանածոյ, ծոյից a. minéral; s. minerai; —ք, minéraux.

Հանապազ adv. toujours, à tout moment, constamment, continuellement.

Հանապազաբուլիս adj. qui coule toujours.

Հանապազախօս լինիմ vn. parler toujours.

Հանապազակիր a. qui porte toujours; adv. en portant toujours.

Հանապազահոս V. Հանապազաբուլիս.

Հանապազաջան a. qui tâche toujours, très-actif, très-assidu.

Հանապազասուտ adj. qui ment toujours.

Հանապազատարած a. toujours étendu.

Հանապազատես a. qui se voit toujours; qui voit toujours.

Հանապազափոխ a. qui se change toujours.

Հանապազորդ, աց a. quotidien, de chaque jour; continuuel, assidu; adv. toujours, continuellement, assidûment; — պատարագ, sacrifice perpétuel.

Հանապազորդեայ, Հանապազորդեան V. Հանապազորդ a.

Հանապազորդեմ, եցի vn. continuer, persévérer, être assidu à, ne pas cesser de, ne pas interrompre; — յաղօթս, persévérer dans la prière.

Հանապազորդիչ s. continuateur, persévérant.

Հանապազորդութիւն s. assiduité, continuation, persévérance, persistance, suite.

Հանապազօր adv. tousjours, tous les jours.

Հանապազօրեայ a. quotidien, de tous les jours.

Հանգամանք, նաց s. condition, état, nature, situation, disposition; circonstances, détails, particularités; manière, façon; modèle, preuve; — **ժամանակին**, les circonstances actuelles, les actualités.

Հանգանակ, աց s. cotisation, contribution, écot, portion; — **հաւատոյ**, symbole; — **առաքելոց**, le symbole des apôtres; — **աւ գործել զիմն**, faire une chose en société; — **աւ**, à pique-nique.

Հանգանակակից s. qui cote ensemble, compagnon d'écot, de table, convive.

Հանգանակաւոր a. cotisé, boursillé.

Հանգանակեմ, եցի va. cotiser, se cotiser, boursiller; contribuer, aider.

Հանգանակութիւն s. cotisation, écot, souscription.

Հանգէտ a. semblable, pareil, égal, conforme.

Հանգիստ, քստեան s. repos; délassement, récréation; aise, aisance, commodité, bien-être; repos, pause, relâche, halte, trêve; fig. tombeau; repos, sommeil, mort; a. tranquille, paisible, sage; — **առնուլ**, prendre du repos, des délassements, se reposer; — **տալ**, donner du repos, reposer; **հանգստեամբ**, commodément,

à loisir, à son aise, à l'aise, aisément; **Թողուլ ի հանգստեան** ou * — **Թողուլ**, laisser tranquille, en paix; **Ժամերգութիւն** հանգստեան, office de complies.

Հանգիտակ V. **Հանգէտ**.

Հանգիտանամ, ացայ vn. égaliser, être ou se rendre égal à, se mettre de pair avec, ressembler.

Հանգիտապատիւ, տուաց a. qui jouit d'un honneur égal.

Հանգիտարագ adj. d'une égale rapidité.

Հանգիտութիւն s. égalité, parité, ressemblance, conformité.

Հանգոյն adv. comme, en guise de, à la façon de; comme, presque; a. V. **Հանգունակ**.

Հանգոյց, գուցից s. nœud, lien; station, poste; bot. nœud; fig. nœud, difficulté; **գիծ հանգուցից**, ligne de nœuds; **վերամբարձ՝ վայրաբեր** —, nœud ascendant, descendant; **գորդեան** —, nœud gordien; **բակել՝ արձակել զհանգոյցն**, défaire un nœud; — **առնել**, faire un nœud, nouer.

Հանգունակ ou **Հանգունական**, **Հանգունակից**, **Հանգունատիպ**, **Հանգունատր** adj. semblable, conforme, égal, uniforme.

Հանգուշն a. retroussé, relevé, serré; adv. en relevant, avec soin, soligneusement.

Հանգուցանեմ, ուցի va. reposer, faire reposer, laisser

respirer ou reposer; délasser, donner du repos; poser, mettre, placer, terminer, finir, arrêter (un discours); — յերկոց տուրնչեան, délasser des travaux du jour.

Հանգուցեալ a. reposé, délassé; trépassé, décédé, feu, défunt; — ն, le défunt; — տէր.... le feu monsieur...

Հանգուցիչ a. celui qui repose, délasse.

Հանգչիմ, գեայ vn. se reposer, respirer, reposer, se délasser, prendre du repos; chōmer; mourir, décéder; finir, s'arrêter, faire halte; — իվաստակոց, se délasser de ses travaux; — իխաղաղութեան, se reposer en paix.

Հանգստաբար adv. tranquillement, à son aise.

Հանգստական a. tranquille; s. quiétiste.

Հանգստականութիւն sm. quiétisme.

Հանգստանոց V. Հանգստարան.

Հանգստասէր a. qui aime le repos.

Հանգստարան, աց s. lieu de repos, reposoir; fig. tombeau.

Հանգստարար, աց a. qui repose, qui donne du repos.

Հանգստաւէտ a. plein de repos, très-commode, très-sûr.

Հանգստոց, աց s. tombeau.

Հանգստութիւն sm. repos, tranquillité, aise, commodité; * — չունի, il n'a pas de repos.

Հանգրինածեւ a. retroussé, relevé, serré.

Հանգրինեմ, եցի va. tronsser, retrousser, relever, serrer.

Հանգրինումն s. retroussement.

Հանգրուան, աց s. habitation, demeure; hameau, village; étable, bercail; rade; station.

Հանգրուանապետ, աց sm. chef de station.

Հանդարտ, ից a. tranquille, paisible, posé, calme, grave; — ou —ս, tranquillement, doucement, tout doucement, avec calme; — լինել կալ, être ou rester tranquille; — լինել, patienter, avoir de la patience, attendre.

Հանդարտաբարոյ a. qui a un caractère tranquille, paisible, tranquille.

Հանդարտագնաց ou Հանդարտահետ, ից a. qui marche tranquillement, qui coule doucement; — առու, ruisseau qui a un cours paisible.

Հանդարտամիտ a. qui a l'esprit tranquille.

Հանդարտանամ V. Հանդարտիմ.

Հանդարտասիրտ a. qui a le cœur tranquille, paisible.

Հանդարտաբայլ V. Հանդարտագնաց.

Հանդարտեմ, եցի va. tranquilliser, calmer, apaiser; faire cesser, adoucir; vn. se tranquilliser, se reposer, se tenir en repos, se calmer, s'apai-

ser; être tranquille, se tenir tranquille, cesser, se taire, demeurer dans le repos; souffrir, endurer, supporter, résister, être en état de, pouvoir; չհանդարտեր թայեր, il ne pouvait pas s'empêcher de regarder; — զկիրս՝ զամբոխեալ միտս ուրուք, calmer les passions, les inquiétudes de qn.

Հանդարտեցուցանեմ V. Հանդարտեմ va.

Հանդարտիկ adv. tranquillement, doucement, tout doucement, posément. bellement.

Հանդարտիմ V. Հանդարտեմ vn.

Հանդարտութիւն s. tranquillité, repos; tranquillité, flegme, sang-froid; — ծովու կրից, le calme de la mer, des passions.

Հանդերձ, ից s. habit, vêtement, habillement; préparation, apprêt, appareil, somptuosité, pompe; — լայն՝ անծուկ ou նեղ՝ շքեղ, habit large, étroit, magnifique; — առանց խորշխորշանի, habit sans plis;

Հանդերձ prép. avec; — կնաւ իւրով, avec sa femme; — որդւովքն, avec ses enfants; — այնու, avec cela, en outre, de plus; այլովքն —, et cætera, ainsi de suite; — այսու ամենայնիւ, outre ou malgré tout cela, après tout, toutefois; — ամենայն թերութեամբքն, malgré tous ses défauts; — սոքիմբք, avec tout cela; en même temps.

Հանդերձան, ի. Հանդերձանք, նաց s. préparatifs, apprêts; assaisonnement; composition, préparation, appareil, attirail, dispositions, meubles, bagages; machines, instruments; provision, fourniture; appareil somptueux, magnificence, pompe, éclat; vêtement, habillement; construction, édifice; — նաւու, équipement d'un vaisseau.

Հանդերձանի, նուր s. pl. habits, vêtements; draperies.

Հանդերձապետ, աց sm. grand maître de garde-robe, ministre du palais; linge, lingère; intendant, régisseur, économe.

Հանդերձատուն, տան. Հանդերձարան, ի s. garde-robe, lingerie, vestiaire.

Հանդերձարար, աց s. tailleur.

Հանդերձաւորութիւն s. affaire, occupation, ouvrage.

Հանդերձեալ a. préparé, composé; somptueux, splendide, magnifique; futur; — կեանք, la vie future; — աշխարհ, l'autre monde; — ք s. l'avenir; ի հանդերձեալումն, dans l'autre monde.

Հանդերձեմ, եղի va. préparer, apprêter; arranger, disposer, accommoder, composer, combiner, faire, fournir, procurer; garnir, meubler, orner, habiller, vêtir; équiper, armer; faire faire, construire ou faire construire.

Հանդերձիկ sm. méchant habit.

Հանդերձիմ, **ձեցայ** vn. se préparer, s'apprêter, se mettre à, être sur le point de; **հանդերձեալ** էր դարձ առնել իտուն, il était prêt à retourner chez lui.

Հանդերձիչ s. préparateur, faiseur.

Հանդէպ prép. devant, vis-à-vis, en face ou en présence de, à l'opposite, contre; **ի—**, **իհանդիպէ**, **իհանդիպոյ** adv. devant, devant soi, par devant, de front.

Հանդէս, **դիսի**, **սաց** s. fête, solennité, réjouissances publiques; procession, cérémonie religieuse, cortège; pompe, apparat, étalage, exposition, parade, montre, appareil magnifique; caractère; preuve, argument, démonstration; témoignage, déclaration; épreuve, essai; marque, signe; exercice, pratique; examen, enquête, recherche; affaire; acte, fait, action; effets; lutte, combat; effort, tâche; bravoure, hauts faits; revue; revue (journal); compte; scène, spectacle, jeux; arène; — **Պաղման**, funérailles, obsèques, convoi; **հանդիսիւ**, solennellement, pompeusement; — **առնել**, faire la revue de, passer en revue, examiner; faire montre ou parade de, exposer, montrer, déployer, faire valoir, pratiquer, exercer; — **առնել զօրաց**, faire la

revue, passer les troupes en revue; **ի— ածել**, exposer, étaler; représenter, jouer; **ի— մտանել**, entrer en lice, descendre dans l'arène; être rangé dans; **ի— մարտից**, dans les combats; — **առնել քաջութեան**, s'éprouver sur la valeur, signaler sa valeur; — **առնել հանճարոյ**, relever des talents, faire étalage d'esprit, faire le spirituel; — **առնել զօրութեան**, employer sa puissance; — **առնել իմաստութեան իւրոյ**, faire éclater sa sagesse; **ի— անցանել**, concourir, rivaliser; paraître; — **առնել պերճութեան գիտութեան**, étaler un grand luxe, son savoir; — **համարոյ առնել**, examiner, contrôler, faire le dénombrement de; — **լաւութեանց**, les bonnes qualités; — **առաքինութեան**, écla-

Հանդիպակաց a. opposé; s. objet; — **լուսին**, la lune en opposition.

Հանդիպաւորութիւն V. **Հանդիպում**.

Հանդիպեցուցանիւ, ուցի va. faire rencontrer; adopter, appliquer.

Հանդիպիմ, **պեցայ** vn. rencontrer, se rencontrer; obtenir, trouver, gagner, atteindre; jouir de; se rencontrer, arriver, se présenter, s'offrir, coïncider, s'accorder; — **յիւլեանց**, se rencontrer; **յեծայ** — **շնորհաց**, recevoir de grandes grâces, faveurs; **իծեռն**

նորա հանդիպեալ այսքանեաց բարեմասնութեանց, il lui devait tant de prospérités; հանդիպի լինել զի, il arrive que.

Հանդիպող *s.* celui qui rencontre.

Հանդիպումին, Հանդիպումն *s.* rencontre; coïncidence; — միմեանց, entrevue.

Հանդիսագիր, գրի, բաց *s.* agonothète, président d'un combat, d'une lutte, des jeux; exposant.

Հանդիսական *a.* solennel, public, pompeux; *s.* spectateur, assistant.

Հանդիսակից *s.* compagnon d'une solennité, d'un combat.

Հանդիսանամ, ացայ *vn.* combattre, lutter, rivaliser, entrer en lice; se donner beaucoup de peine, s'efforcer, tâcher, essayer; se signaler, s'illustrer, se rendre remarquable, se célébrer, se distinguer par; se montrer, paraître; se réunir à une fête publique, célébrer une cérémonie; բաջայաղծ —, faire des conquêtes prodigieuses, faire des merveilles; յաղծող —, demeurer victorieux; յաղծող — իրիք, être le vainqueur de.

Հանդիսապետ, աց *s.* agonothète.

Հանդիսասէր *a.* qui aime les solennités, les fêtes.

Հանդիսատես, աց *s.* spectateur; — լինել՝ կալ, être —, assister à; — *p.* le public.

Հանդիսարան, աց *s.* lice,

arène; tribunal; galerie; exposition; scène, spectacle.

Հանդիսարար, աց *a.* qui excite au combat, belliqueux.

Հանդիսացուցանեմ, ուցի *va.* solenniser, célébrer avec pompe, donner en spectacle, signaler; compter, énumérer; անպարտելի —, rendre invincible; Թատերախաղ —, représenter, jouer une pièce.

Հանդիսացուցումն *s.* solennisation; représentation.

Հանդիսաւոր, աց *a.* solennel, pompeux; public; *s.* combattant.

Հանդուրծեմ, եցի *vn.* souffrir, supporter, endurer, résister; pouvoir.

Հանդուրծելի *a.* supportable, tenable.

Հանդրին անդունդք *s.* la mer Adriatique.

Հանեալ *a.* ôté; répudié; իբաց —, à l'exclusion, exclusivement.

Հանելի *s.* celui qui ôte.

Հանելուկ *s.* énigme; — զգանել, deviner une —; — մի առաջարկել, proposer une —.

Հանեմ, նի *vn.* faire sortir; ôter, tirer; enlever, extraire, soustraire, déduire, retrancher; offrir, présenter; divulguer, publier; monter, élever, porter en haut; arith. soustraire; — յաջաց, faire perdre les bonnes grâces, la faveur, l'affection de զո.; — յաջաց ժողովրդեան, dépopulariser; — ընդ սուր, passer au fil de

l'épée; իվեր —, faire savoir, découvrir, manifester, révéler, annoncer, dévoiler, déceler, démasquer; — յայլ լեզու, traduire; իբանս —, séduire, tromper; յինքն —, s'approprier, s'arroger; — զառուրս՝ զգիշերն, passer les jours, la nuit; — զհոգին, rendre l'esprit, l'âme; — զկին, répudier; — ջուր, puiser de l'eau; — անուն չար, diffamer, dénigrer; — իրաւունս, faire droit, rendre justice; — ընդ գլուխ՝ ընդ կառափն V. Գլուխ, Կառափն; իգլուխ —, V. Գլուխ; — ընդ աշխարհ, faire savoir à tout le monde, divulguer, publier; իբաց —, exclure; renvoyer, congédier; — զատամն, arracher une dent; * ալուայ —, pousser une dent à qn.; — զկոշիկս՝ զմուհակս՝ զգուրպայս, ôter ou tirer ses bottes, ses souliers, ses chaussettes ou ses bas, se déchausser; — ինաւէ, débarquer; — զքառակուսի արմատ Թույ, extraire la racine carrée d'un nombre; — հանապարհի, conduire, aboutir, mener; — ողջակէզ, sacrifier; — ինչ յոք, attribuer, imputer à qn.; — յոք զպատճառսս ամենայն չարեաց, accuser qn. de tous les maux; — առ ոք, présenter à qn.; — յոք զիմն, appliquer à qn.; արին —, tirer du sang, saigner; — իբանտէ, tirer de prison; — հետեւանս, tirer une conséquence; վրէժ —, ti-

rer vengeance, se venger; վիհակ —, tirer au sort, tirer une loterie; — զսուրն իպատենից, tirer l'épée du fourreau; — օգուտ, tirer parti, du profit, utiliser; լեզու —, tirer la langue.

Հանի, նույ ճ. grand'mère, grand'maman, aïeule.

Հանիկ, հանկան V. Հանի.

Հանճար, ոյ ճ. intelligence, esprit; génie, talent; sagesse, prudence; raison, raisonnement; rhét. enthymème.

Հանճարաբան, ից adj. bel esprit, spirituel, sentencieux.

Հանճարաբանութիւն ճ. discours ingénieux, saillie.

Հանճարաբար adv. ingénieusement, sagement.

Հանճարագիտութիւն ճ. sagesse, science.

Հանճարական, Հանճարաւոր V. Հանճարեղ

Հանճարեղ, աջ ճ. ingénieux, intelligent, plein d'esprit, spirituel; — այր, homme de génie, de talent; — ք, les gens d'esprit.

Հանճարեղութիւն ճ. intelligence, esprit.

Հանճարեմ, եցի vn. s'ingénier, inventer, imaginer.

Հանճարիմաց V. Հանճարեղ.

Հանճարիչ ճ. inventeur.

Հանուծ V. Խանուծ.

* Հանուեցնեմ, ուցի va. déshabiller.

* Հանուիմ, եցայ vp. se déshabiller.

Հանում, հանայ va. tisser.

Հանումն *s.* action de faire sortir, d'ôter; extraction; arith. soustraction; * — **ընել**, faire une soustraction.

Հանուր, նրոց, նուրց *a.* tout, chaque; général, universel; **ընդ** —, partout; **հանուրց ազանց**, à tous les peuples.

Հանրաբար *adv.* généralement, universellement.

Հանրագիր, գրոյ *s.* encyclopédiste; — **ք**, encyclopédie.

Հանրագէտ, Հանրագիտական *a.* encyclopédique.

Հանրական *a.* général, universel.

Հանրահաշիւ *s.* algèbre

Հանրահաշուական *a.* algébrique.

Հանրահաշուիմ, եցի *va.* algébriser, faire de l'algèbre.

Հանրահաշուող *s.* algébriste.

Հանրահաշուօրէն *adv.* algébriquement.

Հանրաստուած, ոց *s.* panthéiste.

Հանրաստուածութիւն *sm.* panthéisme.

Հանք, աց *s.* mine.

Հանքաբուն, ից *s.* minéralogiste.

Հանքաբանական *a.* minéralogique.

Հանքաբանութիւն *s.* minéralogie.

Հանքահան, աց *s.* mineur.

Հանքային *a.* minéral; — **ջուր**, eau minérale; — **ածուխ** V. **Հանքածուխ**.

Հանքածուխ, ծխոյ *s.* charbon de terre.

Հաշիմ, եցի *va.* consumer, faire dépérir, épuiser.

Հաշիմ, շեցայ *vn.* se consumer, dépérir, s'épuiser, languir; — **մաշիւ**, fondre, dépérir, fondre à vue d'œil.

Հաշիւ, շուի *sm.* compte, calcul, supputation; **ի— ածել**, արկանել, բերել, calculer, compter; **հիշդ**, մանրամասն, վերջին —, compte exact, détaillé, final; — **առնել**, * — **ընել**, faire le compte, un compte, calculer; **իհաշիւ**, հաշուով տալ, donner à compte, par compte; **ի—**, à compte, à valoir; **ի— իւր**, pour son compte; **կլոր**, բոլորագումար —, compte rond; — **տալ**, rendre compte, rendre ses comptes; * **մէկուն** հաշուին սեպել, tenir compte d'une somme à qn.; * — **բռնել**, dresser un compte, tenir les comptes; * — **բանալ**, ouvrir un compte; **փակել**, աւարտել **զ—**, * — **զոցել**, clore, régler, terminer, arrêter le compte, solder; **մաքել**, սրբել **զ—**, apurer un compte; * — **շտկել**, mettre ses comptes en règle; — **ցուցանել**, **ընդունել**, **ըննել**, **հշդել**, présenter, recevoir, examiner, vérifier un compte; * — **տեսնել**, faire le compte; * **ծառային** — **ը տեսնել** ու **համբել**, donner son compte à un domestique, lui faire son compte; — **ընտրութեան**, compte exact; **comparaison**; * **հաշուին անցունել**, **դնել**, passer, mettre qch. en

compte, le mettre sur un compte.

Հաշմ, ից. Հաշմանդամ a. estropié, impotent; — ոտիւք, infirme des deux pieds, boiteux.

Հաշմիմ, մեցայ vn. s'estropier, être estropié.

Հաշմոտ a. estropié.

Հաշմութիւն état d'une personne estropiée, clochement.

Հաշուսեղան, Հաշուարան, աց s. comptoir.

Հաշուեգիր, գրոյ s. livre de comptes, journal.

Հաշուեկալութիւն s. tenue des livres.

Հաշուեմատեան, տենի V. Հաշուեգիր.

Հաշուետումար, ի s. tenue de livres.

Հաշուեցուցակ, աց s. facture.

Հաշուընկեր, աց s. associé, correspondant.

Հաշուիմ, ուեցայ va. compter, calculer, supputer; estimer, regarder comme, penser, juger, croire; vn. passer pour, être réputé; յառասպելս —, tenir pour fables, traiter de fables.

Հաշումն s. consommation, dépérissement, langueur.

Հաշտ, ից a. réconcilié; propice, favorable, doux, bienveillant; — առնել, réconcilier; rendre propice, favorable, apaiser.

Հաշտարան, աց s. propitiatoire.

Հաշտարար, աց s. conciliateur, réconciliateur; a. conciliant, pacifique.

Հաշտարարութիւն s. conciliation, réconciliation.

Հաշտելի a. réconciliable.

Հաշտեմ, եցի. Հաշտեցուցանեմ, ուցի va. concilier, réconcilier, accommoder.

Հաշտեցուցիչ V. Հաշտարար.

Հաշտիմ, տեցայ vn. se réconcilier, se raccommoder, faire la paix.

Հաշտութիւն s. conciliation, réconciliation, accommodement, paix; ի—ածել, V. Հաշտեմ; — առնել, V. Հաշտիմ; V. Կնքեմ, Ուխտ.

Հաչեմ V. Հաչեմ; Հեծեմ.

Հաչիւն, Հաչումն V. Հաչիւն; Հեծութիւն.

Հապ, Հապա adv. ensuite, après, puis; interj. allons! va! allez! hâtez-vous! hé bien!

Հապճեպ s. hâte, promptitude, précipitation; adv. en hâte, à la hâte, promptement, sur-le-champ, rapidement; — տազնապաւ, précipitamment; — տալ, se hâter, se dépêcher, se presser; hâter, dépêcher, presser.

Հապճեպեմ, եցի vn. se hâter, se dépêcher, se presser.

Հաչեմ, եցի vn. aboyer; fig. aboyer, clabauder.

Հաչեցուցանեմ, ուցի va. faire aboyer.

Հաչիւն s. abolement.

Հառաչ V. Հառաչանք.

Հառաչալիբ adj. plein de soupirs.

Հառաչանք, նաց s. soupirs; հառաչանս արծակել, pousser des soupirs; հառաչանօք իխորոց սրտէ ասէ, après de profonds soupirs, il dit; — հեղձամղձուկ զնա առնէին, ses soupirs étouffaient sa voix; հեղձամղձուկ զհառաչանսն առնել, étouffer ses soupirs.

Հառաչեմ, եցի vn. soupirer, pousser des soupirs; — իխորոց սրտէ, pousser de profonds soupirs; — առ խաղաղութիւն, soupirer après la paix.

Հառաչին, Հառաչումն s. soupir.

Հաս, ից sm. maturité; ի—գալ, venir à —, mûrir; arriver; impôt, droit; fonds; rente; don, offrande.

Հասակ, աց s. taille, stature; âge; անտիական՝ մատաղ՝ տխեղճ —, premier, jeune âge; ծերացեալ —աւ, avancé en âge; ծերացեալ — օւ — ծերութեան, âge avancé, vieillesse; բարձր —աւ, de grande taille, grand; երիտասարդ —աւ, jeune; կարճ —աւ, de petite taille, petit; աճումն —ի, croissance; իսկզբնաբոյս —ին, dès son premier âge; իտղայութեան —ի նորա, pendant son bas âge; ուղղորդ —, taille droite; — նորա բարոյք կերպարանի, sa taille se dessine bien; ի— եւ իտիս հասանել, parvenir en âge; իմիտս եւ ի— լինել, être majeur; —

անձնեայ, grande taille; զարգանալ —աւ, s'avancer en âge; իհասակի, à l'âge de; իծաղկեալ հասակի, à la fleur de son âge; V. Ծաղիկ.

Հասակաբեր, Հասակագեղ a. d'une belle taille, grand.

Հասակալից a. âgé, adulte.

Հասակակից a. de même âge.

Հասակաչափ a. adulte, majeur, pubère.

Հասակաւոր, աց. Հասակեայ adj. âgé.

Հասանելի adj. compréhensible.

Հասանեմ, հասի vn. arriver, parvenir; joindre, toucher, atteindre, attraper, surprendre; arriver, obtenir; convenir, falloir, échoir; mûrir, arriver à la maturité; comprendre; — իվերայ, comprendre, concevoir, pénétrer, saisir, découvrir; — վիրաց, aboutir; յեղակարծումօյնեղակարծում պահուլ՝ յանակնկալս իվերայ —, surprendre; tomber comme une bombe; իպատիւ —, parvenir, être promu à une dignité; — իպաշտօն, obtenir, accrocher une place; հասանէր ինձ 23 ամ տիոցս, je venais d'atteindre ma vingt-troisième année; եթէ գամ մի մեռանել ինձ հասանիցէ, si je viens à mourir; եհաս նմա պատերազմել, il eut à combattre; եհաս յաշխարհն, il gagna le pays; գուցէ հասանիցէ քեզ անձրեւ, de peur que la pluie ne te surprenne.

Հասարակ a. commun, ordinaire, vulgaire, trivial; commun, public; égal, pareil, conforme; demi, moitié; adv. en commun, ensemble; — անուն, nom commun; յիտք՝ կարծիք — ագ, lesens commun; ծախիւք — ագ, à frais communs; aux frais du public; — ագ հաւանութեամբ, d'un commun accord; իրք — ագ, les affaires publiques; — տեղիք, lieux communs; օգուտ — ագ, l'intérêt commun ou public; — օր, midi; jour ordinaire; ց — օր, jusqu'à midi; ի — աւուրն ou զ — աւուրք, à midi; — գիշեր, minuit; զ — գիշերաւ, à minuit; — բայ, verbe déponent; — ագ կեանք, vie commune; հասարակաց վարել կեանս, vivre en commun; — տարի, année commune; Զշնամի — ագ, l'ennemi commun; — ագ էր առ նոսա, il était commun chez eux; — ագ ունէին զինչս, ils mettaient leurs biens en commun.

Հասարակաբար V. Հասարակօրէն.

Հասարակախառն a. commun, général.

Հասարակախօսութիւն sm. introduction.

Հասարակած, ի, առ s. moitié; équateur; զհասարակածաւ գիշերոյ, au milieu de la nuit, à minuit.

Հասարակական a. commun, public, général; commun, ordinaire; s. communiste.

Հասարակականութիւն sm. communisme.

Հասարակակշիռ V. Զուգակշիռ.

Հասարակապատիւ V. Համապատիւ.

Հասարակապետական a. s. républicain.

Հասարակապետութիւն sm. république.

Հասարակասէր a. zélé pour l'intérêt public, attaché à la cause commune.

Հասարակաստեղծ a. commun à toutes les créatures; օտար ի — մարդկանէ, qui n'est point dans le commun des hommes.

Հասարակաց a. commun, public; V. Հասարակ.

Հասարակաւորութիւն sm. égalité; — աւուրք, équinoxe.

Հասարակեմ, եցի va. partager, réduire de moitié, séparer en deux; partager, donner une part égale; égaler; accomplir; — զսէրն ընդ ամենեսին, partager son amour, son cœur entre tous; — իմ vn. être à moitié, être réduit de moitié; être à midi, être au milieu de sa course; partager, avoir ou prendre part à; être égal; s'accomplir; հասարակէ գիշերն, il est minuit.

Հասարակորդ, ագ a. qui participe; associé, compagnon; égal; — ս յեղարարք զդոսա, vous les avez traités comme nous.

Հասարակութիւն s. commu-

nauté; le public; moitié; —
Հայոց, la communauté armé-
nienne; առաջի — Ե, devant le
public.

Հասարակօգուտ a. utile au
public, d'utilité publique.

Հասարակօր, աուր s. midi.

Հասարակօրեայ a. de midi;
équinoxial.

Հասարակօրէն adv. commu-
nément, ordinairement, d'or-
dinaire.

Հասարակօրումին s. équi-
noxe.

Հասեառիկ s. panrace.

Հասկ, աց s. épi; ոսկեփայլ
— բ, épis dorés; բաղել —, gla-
ner; — ա արձակել, épier, mon-
ter en épis.

Հասկաբեր a. qui porte,
produit des épis; — լինել,
monter en épis.

Հասկաթուռ a. bien épié,
grenu.

Հասկահաս a. dont les épis
sont mûrs.

Հասկահասումին s. matu-
rité d'épis.

Հասկանալ թի. en forme
d'épis.

Հասկանամ, ացայ յո. com-
prendre.

Հասկացողումին V. Հաս-
ողումին.

Հասկացուցանեմ, ուցի va.
faire comprendre.

Հասկաքաղ a. qui ramasse
des épis, glaneur; s. glanage,
glane, glanure; — առնել, ra-
masser des épis, glaner.

Հասողումին sm. compré-

hension, entendement, intelli-
gence.

Հասոյթ, ութի s. rente.

Հասու լինիմ vn. arriver,
atteindre; saisir, comprendre,
concevoir, sentir; saisir, pren-
dre, attraper.

Հասումատէր, տեառն sm.
rentier.

Հասումին V. Հասողումին.

Հասումն s. l'action d'ar-
river, arrivée; V. Հասողու-
մին.

Հասուն a. mûr; — հասակ՝
այր՝ խորհուրդ՝ միտք, âge,
homme, projet, esprit mûr;
— գործել, mùrir.

Հասունանամ, ացայ յո. mù-
rir, devenir mûr.

Հասունացուցանեմ, ուցի va.
mûrir.

Հասունումին s. maturité.

Հասուցանեմ, ուցի va. faire
arriver, faire parvenir; faire
atteindre; cuire, faire cuire,
apprêter; mùrir, rendre mûr;
հասոյց ինձ անբաւ աշխատու-
մին, il m'a coûté bien des
travaux, il m'a donné bien de
la peine, bien du mal.

Հաստ adj. stable, ferme,
solide, fort; épais, gros; sm.
stabilité, fermeté, solidité;
կալ ի հաստի, rester ferme;
ի հաստոջ պահել, tenir ferme;
ի հաստոջ ունել, conserver.

Հաստաբազուկ a. qui a le
bras fort, au bras vigoureux,
robuste.

Հաստաքեստ adj. ferme,
solide.

Հաստակաշի *a.* dont la peau est forte, épaisse.

Հաստակապ *a.* fortement lié.

Հաստակառոյց *a.* solidement bâti, solide.

Հաստափարուստ *a.* fort, robuste, vigoureux.

Հաստափեղոյս *adj.* cloué d'une manière solide.

Հաստափիմն *a.* qui a le fondement solide, ferme, stable; — առնել՝ ամրացուցանել, *af-*fermir, confirmer.

Հաստածեղուն *a.* dont le plafond est solide.

Հաստածիզ *adj.* qui tire ferme (l'arc); bien bandé.

Հաստաղեղն *a.* qui a l'arc solide.

Հաստամագիլ *a.* qui a les griffes fortes.

Հաստամեստ *a.* fort, robuste.

Հաստայարկ *a.* qui a un toit solide.

Հաստանամ, *ացայ vn.* se fortifier, se consolider; * devenir gros ou épais, grossir.

Հաստանդամ *V.* Յաղթանդամ.

Հաստաշինած *a.* construit solidement, solide.

Հաստապինդ *a.* ferme, solide.

Հաստաստ *a.* solide, ferme, stable; *sür*, positif, certain; *s.* géom. solide; *adv.* fermement, solidement, d'une manière solide; fermement, sûrement, positivement.

Հաստատարան *a.* dont la parole est sûre, véridique, exact.

Հաստատարար *V.* Հաստատապէս.

Հաստատազոյն *a.* très-solide, très-ferme; *adv.* fermement, sûrement.

Հաստատագրական *a.* stéréographique.

Հաստատագրութիւն *s.* stéréographie.

Հաստատական *a.* ferme, solide, affirmatif; — առաջարկութիւն, proposition affirmative; — բան, affirmative.

Հաստատանամ, *ացայ vn.* s'affermir, se consolider.

Հաստատաչափ *a.* stéréométrique; *s.* géom. solide.

Հաստատաչափութիւն *sm.* stéréométrie.

Հաստատապէս *V.* Հաստատ *adv.*

Հաստատատիպ, *տպի a.* stéréotype; *s.* stéréotypie; stéréotypage; — դրոշմել, stéréotyper.

Հաստատատպեմ, *եցի va.* stéréotyper.

Հաստատատպութիւն *s.* stéréotypie; stéréotypage.

Հաստատեմ, *եցի va.* affermir, consolider, rendre solide, ferme, raffermir, appuyer, soutenir; affermir le courage, rassurer, encourager, fortifier; affirmer, confirmer, approuver, assurer, certifier, attester, garantir; établir, fixer, fonder, déterminer, contracter; réta-

blir, remettre; fonder, créer, faire; — զերեսս, se diriger vers, se mettre en route; — զառողջութիւն, rétablir la santé; հաստատեալ էր իտորհրդեան, il était résolu, décidé dans le conseil; հաց հաստատելոց, pain pour les forts; — անդրէն, rétablir.

Հաստատիմ, տեցայ ՎՆ. s'affermir, se raffermir, devenir ferme, solide, se consolider; s'établir, se fixer; se confirmer, se certifier; s'appuyer, compter sur, se rassurer; se rétablir, se remettre, reprendre ses forces; հաստատեցաւ յառողջութեան, il s'est rétabli, sa santé s'est rétablie; հաստատեցաւ մանուկն, l'enfant grandit; հաստատեցան որդիք նորա, ses enfants sont devenus grands; հաստատեցաւ ոգի նորա, ses forces revinrent, il recouvra son esprit; V. Խնամ.

Հաստատողական ա. affirmatif, confirmatif.

Հաստատութիւն ա. fermeté, solidité, stabilité, affermissement, consistance, fixité; fermeté, constance; consolidation, force, raffermissement, rétablissement; soutien, base, support; affirmation, confirmation, assertion, aveu, autorisation, certitude, ratification; firmament; — մտաց, constance; — առնուլ, s'affirmer, se confirmer, se certifier; —ք V. Հաստատուն adv.; —ք եղեալ էր իմոյ, il s'était pro-

mis, il avait pris une ferme résolution.

Հաստատուն, տնոց ա. ferme, solide, stable, fixe; certain, sûr, positif; — կալ, tenir bon, se tenir ferme, se soutenir; — կերակուր, aliment, nourriture solide; V. Հաստատ adv.

Հաստարան, աց ս. appui, soutien, support; contrefort; — հրետի, affût.

Հաստարմատ ա. qui a de solides racines; enraciné, bien établi, ferme, solide; — առնել՝ կանգնել, enraciner, rétablir, mettre en vigueur.

Հաստայք, եայց ս. pâte; pâté.

Հաստեմ, եցի ՎԱ. créer, produire; affermir, consolider; — զոք իբարիս, confirmer զո. dans le bien; — իմ ՎՆ. se créer, se produire; s'affermir, s'établir.

Հաստիչ ս. créateur, producteur.

Հաստոյր adj. violent; — վերք, profonde plaie; տալ — հարուածս, donner le dernier coup, achever.

Հաստուած, ոց ս. créature, chose créée; structure, construction. ●

Հաստումն ս. création; raffermissement, fermeté, solidité; rétablissement; production.

Հաստուն, տնոց ա. ferme, solide.

* Հասցէ V. Երեսագիր.

Հասցնեմ V. Հասուցանեմ.

Հատ, օգ, ից **s.** coupe, coupure, section; fraction, fragment, morceau, pièce; grain; * un seul; հատս առնել ֆանապարհաց, brigander.

Հատալից **a.** grenu.

Հատաբեկ **s.** gros bec.

Հատած, ից, օգ **s.** section, paragraphe; secteur; césure; — կոնոնի, section d'un cône.

Հատական **V.** Հատու.

Հատակարկատ **a.** rapetassé, rapiécé; composé.

Հատակոտոր **s.** morceau, coupure, rognure, fragment; — առնել՝ կոտորել, couper en morceaux, mutiler, tronquer.

Հատահարց, ից **s.** qui devine par le moyen des grains, sorcier.

Հատահարցութիւն **s.** divination par le moyen des grains.

Հատանիւմ, հատի **va.** couper, tailler, trancher, abâttré; fendre, diviser, séparer; retrancher, ôter, enlever, étancher, diminuer; châtrer; décider, trancher, déterminer par une décision; franchir; interrompre; — ֆանապարհ, ouvrir ou frayer un chemin; s'acheminer, faire chemin, traverser, voyager; զօրս —, lever des soldats, des troupes; — զծով, traverser, fendre ou sillonner la mer; — խտնեմ, sevrer; — զանձն իփափկութիւն, se livrer à la mollesse; խլատութիւն —, rendre lâche; — զգլուխ, trancher la tête; — զանդամս, couper, amputer; — ընդ մէջ,

interrompre; կարճառօտս՝ համառօտս —, couper court, trancher, abréger; — անցանել, traverser, franchir, parcourir; — զճարաւ, étancher la soif, désaltérer; — զանձն յիմեքէ, s'abstenir, se priver de qch., s'en passer; փռս —, creuser un fossé; — զծից զվիճեանս, se couper; **V.** Դրամ, Գին, etc.

Հատանիմ, տայ **vn.** se couper; être coupé, tranché, séparé; s'épuiser, manquer, user; s'abstenir; éclater, briller, lancer des rayons; se livrer, se jeter, tomber; իծուլութիւն՝ իշաբութիւն —, se donner, s'abandonner à la paresse, à la méchanceté; իգեղխութիւնս —, se plonger dans la débauché; իծաղր —, éclater de rire; յանմտութիւն —, n'avoir pas l'ombre du bon sens; յանգործութիւն —, fomenter l'oisiveté; — զունոյ, se décolorer, pâlir; ամենայն ուրեք ոտկայ եւ ականց նշոյլք հատանեին, tout y reluisait d'or et de pierres; **V.** Յոյս, Զուն, etc.

Հատանդ **s.** compour; sécante; tranchant.

Հատալմանա, աց **s.** changeur.

Հատեալ **a.** coupé; châtré.

Հատընտրի **adj.** recueilli, choisi; **s.** chrestomathie, recueil; — ինել, recueillir, choisir.

Հատիկ **s.** petit grain.

Հատիմ **s.** pepin.

Հատկիմ, եցայ **vn.** perdre

haleine, en perdre haleine, n'en pouvoir plus, être suffoqué; իհիկեկանացն հատկեալ, empêché par les sanglots.

* Հատնիմ V. Սպառնիմ.

Հատոր, օգ օմ. morceau, fragment, pièces, bloc, tronçon; tome, volume; երկրորդ —, tome deux, second volume; fig. — հոգւոյս, partie de moi-même, mon âme.

Հատու a. coupant, tranchant; fig. décisif, tranchant, péremptoire; s. filou.

Հատուած, օգ, ից s. coupe, taille; section, division; fragment, tranche, morceau, pièce; retranchement, séparation; segment; transmigration, colonie, émigration; article; — գնալուք, émigrer; գրել —, écrire un article.

Հատուածակողմեան a. prismatique.

Հատուածակողմն, ման օմ. prisme.

Հատուածիմ, հեցայ յո, se séparer, se détacher; déserter à l'ennemi; changer de séjour, émigrer, aller quelque part fonder une colonie, s'établir comme colon.

Հատուածոյ a. de plusieurs pièces, composé.

Հատուածութիւն s. désertion.

Հատուկիւր, Հատուկաբր a. qui met en morceaux, qui tranche; coupé.

Հատումն s. incision, coupe, taille, coupure; séparation; — անդամոց, amputation.

Հատուցանելի a. payable; solvable.

Հատուցանելիութիւն s. solvabilité.

Հատուցանեմ, ուցի յո, rendre, restituer; payer, acquitter, rembourser, déboursier; compenser; couper, trancher; — զվնասն, dédommager, indemniser; — իստենէ, sevrer; առժամայն՝ կանխիկ —, payer comptant; — զհարկ բնութեան, payer le tribut à la nature; — սէր քնդ սիրոյ, rendre amour pour amour; էար — երախտեաց, rendre le mal pour le bien.

Հատուցանող, Հատուցիչ s. celui qui rend, qui restitue; payant, payeur; rémunérateur.

Հատուցումն s. restitution; paiement, remboursement, déboursement; rétribution, rémunération, récompense; compensation, don, offrande; coupe; — վնասուց, dédommagement, indemnité, réparation; — փոխարինի, réparation, compensation, revanche; ի—, en payement; en revanche; — առնել, récompenser; réparer.

* Հատցնեմ V. Սպառնեմ.

Հարազատ, աց a. légitime, authentique; naturel, véritable, vrai, sincère, intime; s. frère; proche parent.

Հարազատաբար adv. légitimement; en frère; sincèrement, intimement.

Հարազատանամ V. Հարազատիմ,

Հարազատապէս V. Հարազատաբար.

Հարազատիմ, տեցայ vn. devenir frère; s'allier, contracter une parenté; եղբայր հարազատեալ, frère germain.

Հարազատութիւն s. légitimité, authenticité; fraternité; parenté.

Հարած, ի, ոյ s. plaie, ulcère.

Հարամանի, նւոյ s. serpent; démon.

Հարաւ, ոյ, ով s. sud, autan, vent du midi; le sud, le midi; արեւելեան —, sud-est; արեւմտեան —, sud-ouest; հողմ հարաւոյ, vent du midi; շնչէ —, le vent du midi souffle.

Հարաւակողմ, Հարաւակոյս s. le midi, le sud, le côté du sud; a. du côté du sud.

Հարաւահողմ sm. autan, auster, sud, le vent du midi.

Հարաւայգ s. aurore australe ou boréale.

Հարաւային a. du sud, méridional, austral.

Հարաւունք s. champ, campagne; produits de la terre, récolte, semailles, semence, moisson.

Հարբեցումիւն V. Արբեցումիւն.

Հարբուխ, բխոյ s. rhume, catarrhe; ախտանալ զ—, s'enrhumer, gagner ou attraper un rhume; ախտացուցանել զ—, enrhummer; V. Խարբուխ.

Հարեւանցի, ի Հարեւանցի a. qui touche légèrement, qui

effleure, superficiel, léger, passer; adv. en touchant légèrement, superficiellement, légèrement, en passant, encourant, par manière d'acquit, négligemment, d'un air distrait; — անցանել ընդ, effleurer, toucher légèrement, glisser dessus, passer légèrement sur, traiter en passant.

Հարեւանցիկ առնեմ va. passer, sauter, toucher légèrement ou en passant, passer sous silence.

Հարեւր V. Հարիւր.

Հարէծ V. Խերելէշ.

Հարթ, ից a. uni, aplani, plan, plat, ras, de niveau, bien égal; uniforme, pareil, égal; adv. d'une manière unie; uniformément, également, droitement; — հաւասար, de niveau, au niveau.

Հարթածաւալ a. également étendu, plan, plat; — ծով, mer unie.

Հարթայատակ a. plan, plat, à fleur de terre, de plain-pied; au niveau de la terre, nivelé; — առնել, abattre au niveau du sol, raser; niveler.

Հարթաչափ, ի s. niveau.

Հարթաչափեմ, եցի va. niveler.

Հարթաչափութիւն s. nivellement.

Հարթեմ, եցի va. aplanir, planer, unir, égaliser, rendre égal; dégrossir, raboter, adoucir; niveler, mettre au niveau de ou de niveau avec, affleurer.

Հարթիչ s. planeur, niveleur.
Հարթյատակ V. Հարթայա-
տակ.

Հարթնում, Թեայ vn. sauter
en arrière, tressaillir de peur
de, prendre de l'ombrage,
s'effaroucher, s'effrayer.

Հարթումիւն sm. aplanisse-
ment, égalité, niveau.

Հարթուցանեմ, ուցի va. faire
tressaillir de peur, donner de
l'ombrage, effaroucher, ef-
frayer, écarter, éloigner.

Հարիչ a. celui qui frappe;
s. plectre.

Հարիւր, ոց a. cent; հինգ
աւ —, cinq pour cent.

Հարիւրադուռն adj. à cent
portes; — Թեբէ, Thèbes —.

Հարիւրամասն adj. centi-
grade; — ջերմաչափ, thermo-
mètre —.

Հարիւրամեայ, յէից. Հա-
րիւրամեան, մենից a. âgé de
cent ans, centenaire; de cent
ans, séculaire.

Հարիւրամեթր, ի s. centi-
mètre.

Հարիւրապատիկ adj. cen-
tuple.

Հարիւրապատկեմ, եցի va.
centupler.

Հարիւրապետ, աց s. centu-
rion, centenier, capitaine.

Հարիւրապետութիւն s. grade
de centurion, de capitaine.

Հարիւրաստիման V. Հա-
րիւրամասն.

Հարիւրաւոր, աց a. cen-
taine; centuple; adv. à cen-
taines; s. centurion.

Հարիւրերանեան a. à cent
bouches; — Ղիցուհի, la déesse
—, la renommée.

Հարիւրդունեայ V. Հարիւ-
րադուռն.

Հարիւրեակ, եկի, կաց sm.
centaine; centurie.

Հարիւրեմեան a. centenaire.

Հարիւրերորդ, աց a. cen-
tième; s. centime.

Հարիւրթերթի s. rose à cent
feuilles.

Հարիւրորդ, աց a. centième;
s. centime.

Հարիւրորդական adj. cen-
tésimal.

Հարկ, աց s, tribut, contri-
bution, imposition, impôt,
taxe, droit, taille; nécessité,
contrainte, besoin, obligation
impérieuse; service; — առնել,
contraindre, forcer; — հանել,
lever tribut, imposer, percevoir
des impôts; — ս հարկանել,
payer tribut, l'impôt; ընդ
հարկաւ արկանել, ի հարկի
կացուցանել, charger d'im-
pôts, imposer, mettre à con-
tribution, lever des contribu-
tions sur les vaincus, rendre
tributaire, subjuguier, assu-
jettir; ի հարկի կալ, servir;
— է, il faut, il est de toute
nécessité; — էր, il fallait; —
լինել, être nécessaire; — եղեւ
մեզ առնել, nous avons été
obligé de faire; — եղեւ բողոքի
իկայսըն, il fut nécessaire de
porter plainte à César; — է
ինձ երթալ, j'ai besoin d'aller;

— իվերայ կայ, il est nécessaire, il est urgent; մեռցուք եմէ — լիցի, mourons s'il faut; առանց — ի, sans nécessité; դժնդակ, affreuse nécessité; հատուցանել զհարկ շնորհապարտ մեծարանացն, payer le tribut de sa reconnaissance; առ հարկի, իհարկէ, հարկաւ adv. nécessairement, par nécessité, par force, forcément; V. Հատուցանեմ.

Հարկադիր, դրաց a. qui met un tribut; qui force.

Հարկադրեմ, եցի va. forcer, obliger, contraindre; — իմ vn. être forcé, obligé.

Հարկադրութիւն sm. contrainte, nécessité.

Հարկաժողով. Հարկահան, աջ s. receveur, percepteur des contributions, collecteur.

Հարկահանութիւն s. perception ou recouvrement des impôts; exaction, collecte.

Հարկահար, աջ s. serf, serviteur, esclave.

Հարկանելի V. Հարկանող.

Հարկանեմ, հարի va. frapper, battre, décharger un coup; frapper les cordes de la lyre (avec le plectre), faire vibrer, toucher, jouer, sonner; frapper, pousser, cogner, mordre; piquer; blesser, faire du mal; abattre, fendre, assommer, tuer, exterminer, faire périr; gâter, attaquer, ronger, manger; punir, maltraiter; heurter, choquer, atteindre; causer des remords, éprouver ou avoir

des remords; inscrire, mettre en écrit; voyager, s'en aller; payer tribut; enfoncer, trancher; տալիդ՝ ջութակ —, jouer de la harpe, du violon; խորան —, dresser une tente, un pavillon; ծառայութիւն՝ սպաս —, servir, rendre service; — ընդ միմեանս ou ընդ միմեանս — համեմատութեամբ, comparer, confronter; — իմահ, frapper à mort; — զծարաւ, étancher ou apaiser la soif, désaltérer; — զբաղց, V. Զաղց; հարկանէ զնա սիրտ իւր, հարեալ գտանի իխշնէ մտաց, il a des remords, il est livré aux remords de sa conscience; ընդէր հարկանէ սիրտ քո, pourquoi votre cœur est-il affligé! խրախոյս խնդութեան —, pousser de grands cris de joie; — զմիմեանս, s'entre-frapper, s'entre-choquer; — զպէտս ուրաք, fournir les choses nécessaires à qn., pourvoir à ses besoins; կօշիկ իմ հարկանէ զտես, ma botte me blesse, me fait mal; — զաւազանաւ, assener un coup de bâton, bâtonner; — զմիտս, frapper, faire impression; — զժնամին, battre l'ennemi; — զամանակ, battre la mesure; ծանգն հարկանէ զերկամ, la rouille attaque le fer; հարկանեն ճճիք գցորեան, les charançons attaquent le blé; — զինչ իգլուխն, porter à la tête; — որքս զան՝ ծափս՝ փող՝ հուր, etc., V. Ողբ՝ Գան՝ Ծափ՝ Փող՝ Հուր, etc.

Հարկանիմ, հարայ **vn.** être frappé, battu, blessé; tirer sur une couleur; se passionner, s'amouracher; **sortir**, s'exhaler; — **իւէր ուրուք**, se prendre d'amour ou concevoir de la passion pour qn., en être épris; **իգուծ** —, s'attendrir, se laisser toucher de compassion, être touché; **ընդ զգայութիւնս** —, frapper les sens; — **զիւիք**, avoir l'esprit occupé de, s'attacher à; **հարաւ իմորմոց սիրտ նորա**, la douleur saisit son cœur; **հարաւ իգեղ նորա**, il fut frappé, épris de sa beauté; **կարեկէր հարայ յոգիս**, mon âme, mon cœur fut percé; **ցաւ հարկանի որովայնիս**, j'ai mal au ventre; — **յարաառաւ զմօմի՝ զահիք**, etc., **V.** Արտաւաւք՝ Ամօմ՝ Ահ, etc.

Հարկանող **s.** frappeur.

Հարկապահանջ, **ից** **s.** exacteur, collecteur, receveur.

Հարկապետ, **աց** **s.** receveur, fermier général, directeur général des contributions.

Հարկառու **V.** **Հարկահան**.

Հարկատու, **աց** **a.** tributaire; — **իինել**, être tributaire.

Հարկատուութիւն, **Հարկատուութիւն** **s.** action de payer impôts, servitude.

Հարկաւոր, **աց** **a. s.** nécessaire; ministre, serviteur, administrateur; intime; — **է**, il est nécessaire; **չէ** —, il n'est pas nécessaire.

Հարկաւորաբար, **Հարկաւորապէս** **adv.** nécessairement.

Հարկաւորեմ, **եցի** **va.** nécessaire, obliger; — **իմ** **vn.** être obligé, forcé.

Հարկաւորութիւն **s.** nécessité, besoin; service, charge, ministère; servitude; — **չկայ**, il n'y a pas nécessité.

Հարկեմ, **եցի**. **Հարկեցուցանեմ**, **ուցի** **va.** nécessaire, forcer, obliger, presser; imposer un tribut, rendre tributaire.

Հարկեցացիչ **a.** pressant, urgent; — **պէտք**, besoins pressants.

Հարկեմ, **կեցայ** **vn.** servir; payer tribut; être forcé, obligé.

Հարկիք, **կեաց** **sm.** joug; couple de bœufs; nécessité; **V.** **Խնջոյք**.

Հարճ, **ից** **s.** concubine.

Հարճորդի, **դուց** **s.** fils d'une concubine.

Հարճութիւն **s.** concubinage.

Հարող **s.** frappeur.

Հարում, **ոց** **s.** coup, choc, heurt, percussion, atteinte; bastonnade; blessure, plaie; fléau, châtiment, affliction, malheur; échec, déroute, sanglante défaite; — **քէզիպտոսի**, les plaies d'Égypte; **իհարումս մեծամեծս հարան**, ils reçurent de grands coups; — **ածել**, porter un coup; **օրհասարէր** —, coup fatal, mortel; **V.** **Կշտեմ**.

Հարումաքել **լինիմ** **vn.** être échiné, roué de coups.

Հարումեմ, **եցի** **va.** frapper; bâtonner; blesser, punir.

Հարումիչ **s.** frappeur.

Հարու՛մ, ըի va. battre, frapper; battre, agiter fortement, allonger; ձու —, battre des œufs; — զատամո՛ւնս, agacer les dents.

Հարուստ, ըստաց a. fort, vigoureux; beaucoup, abondant, nombreux; long; *riche, opulent; — մի, pas mal, beaucoup; — մի ou — մի ժամ՝ ժամանակ, pas mal de temps, longtemps; ի— ժամանակաց, depuis longtemps, depuis tant de temps; — մի յառաջ, longtemps avant; յետ — ժամանակաց, longtemps après.

Հարսանեակ, նեկաց s. celui qui est invité à la noce.

Հարսանեկան a. nuptial, d'hymen; — զօղ, hymen; — օրհնութիւն, bénédiction nuptiale; — սէր, amour conjugal.

Հարսանիք, նեաց s. noce, noces; nocés, hymen, hyménée, mariage, épousailles; երթալ ի հարսանիս, aller à la noce; —իս առնել, faire une noce; չառնել —իս, ne point faire de nocés; հանդերձ հարսանեաց, robe nuptiale, habit de nocés; օրհնութիւն հարսանեաց, bénédiction nuptiale.

Հարսն, սին, սունք s. la nouvelle mariée; fiancée; belle-fille, bru; myth. nymphe; nymphe, larve; խօսիլ —, flatter; յաւերժ —, nymphe.

Հարսնազգեաց, Հարսնազգեստ a. habillé comme une nouvelle mariée.

Հարսնազգեստեմ, եցի va. habiller comme une nouvelle mariée.

Հարսնախօսութիւն s. fiançailles.

Հարսնածու, աց s. celui qui conduit la nouvelle mariée à la maison de l'époux, paranymphe.

Հարսնական a. de jeune mariée, nuptial.

Հարսնամ, ացայ vn. se marier, épouser, s'unir comme épouse.

Հարսնապահոյն a. parée comme une nouvelle mariée.

Հարսնարան, աց s. maison, chambre nuptiale.

Հարսնացու s. fille nubile, d'âge à marier.

Հարսնացուցանեմ, ուցի va. marier, donner en mariage.

Հարսնաւէր a. compagne de l'épouse, fille d'honneur.

Հարսնեակ, եկաց s. V. Հարսանեակ; chrysalide.

Հարսնեղբայր V. Հարսնածու.

Հարսնմատ s. nénufar.

Հարսնոյ ծաղիկ s. coquelicot.

Հարսնութիւն s. mariage, hyménée; ածել —ն, épouser; գնալ ումեք ի—, épouser, se marier.

Հարսնուկ s. coquelicot.

* Հարսնբուր V. Հարսնաւէր.

Հարստարուոն a. puissant, nombreux.

Հարստակող a. qui a de bons flancs, robuste.

Հարստահար, աց a. oppri-
mé; s. oppresseur.

Հարստահարական a. op-
pressif, vexatoire.

Հարստահարիչ s. oppres-
seur, auteur de la violence.

Հարստահարեմ, եցի va.
opprimer, accabler, vexer,
maltraiter.

Հարստահարող V. Հարստա-
հարիչ.

Հարստահարութիւն s. op-
pression, violence, vexation,
exaction, avanie.

Հարստանամ, ացայ vn. de-
venir puissant, dominer, ré-
gner; * s'enrichir, devenir
riche.

Հարստացուցանեմ, ուցի va.
faire dominer, faire régner;
* enrichir, rendre riche.

Հարստեմ, եցի va. s'icher,
cogner, enfoncer; fixer, conso-
lider; ինա — զականկալութիւն
ժողովրդեան, tenir le peuple
dans son attente.

Հարստութիւն s. dynastie,
puissance, domination; * ri-
chesse, opulence, fortune.

Հարց, ից s. demande, inter-
rogation, question; ի— եւ ի
խնդիր մտանելընդ ումեք, dis-
cuter, disputer; ի— եւ ի փորձ
արկանել՝ անկանել, question-
ner, examiner; — եւ խնդիր
առնել, demander, s'informer,
se renseigner.

Հարցարանեմ V. Հարցանեմ.

Հարցական a. interrogatif;
— կէտ, point d'interrogation.

Հարցանեմ, ցի va. deman-

der, interroger, questionner;
— զումեքէ իխաղաղութիւն, sa-
luer qn.; — զողջունէ ուրուք,
demander des nouvelles de qn.;
— զոք բանիւք բազմօք, faire à
qn. un grand nombre de ques-
tions; — իՏեառնէ, consulter
le Seigneur.

Հարցանող s. interrogateur,
questionneur.

Հարցասէր a. qui aime à
questionner, à apprendre,
questionneur.

Հարցասիրութիւն s. esprit
questionneur, envie de de-
mander.

Հարցափորձ, ի s. interro-
gation, examen, interpellation,
enquête; ի— մատնել՝ մուծա-
նել, V. Հարցափորձեմ.

Հարցափորձեմ, եցի va. in-
terroger, questionner, exami-
ner, interpellier.

Հարցափորձութիւն V. Հար-
ցափորձ.

Հարցաքնին լինիմ V. Հար-
ցաքննեմ.

Հարցաքննեմ, եցի va. ques-
tionner, examiner.

Հարցաքննութիւն s. examen;
interrogation.

Հարց եւ փորձ V. Հարցա-
փորձ.

Հարց եւ քնին առնեմ va.
examiner, faire une enquête.

Հարցկութիւն s. divination.

Հարցուած V. Հարցումն;
—ս առնել՝ մատուցանել, adres-
ser des questions, questionner.

Հարցութիւն s. divination;
demande.

Հարցուկ, ցկաց s. devin, devineresse; pythouisse.

Հարցումն s. demande, interrogation, question.

Հարցութործ, Հարցիործ V. Հարցափործ.

Հարցք, ցից sm. demande, question.

Հարօրանամ, աջայ vn. s'abattre sur une prairie, sur le gazon (en parlant des oiseaux).

Հաց, ից s. pain; pain, nourriture; dîner, repas, table; օճեկ՝ ծարմ՝ կակուղ՝ աղիտակ՝ սեռա՝ օս ծուխ՝ քաշեփ՝ կարծր՝ անեփ՝ ջերմ՝ տան՝ հացազործի —, pain rassis, frais, tendre, blanc, bis, bien cuit, dur, pas cuit, chaud, de ménage, de boulanger; յիջուկ —ի, mie; կեղեւ —ի, croûte; կտոր —ի, un morceau de pain; շերտ —ի, une tartine; չոր — ուտել, manger du pain sec; — կտրել բեկանել՝ բրդել, couper, rompre le pain, émietter du pain; — առաջաւորուծեան՝ առաջադրուծեան օրեւաց, pains de proposition; — իբերան վարձու գործել, servir pour son pain; արկանել —, servir, donner à manger; հաղորդիլ ընդ ումք հացի, manger avec qn.; ի— կոչել զոք, inviter qn. à dîner; — յեծ գործել, donner un grand dîner; — կենաց հրեշտակաց օրեւաց, le pain de vie, des anges, le pain céleste, l'eucharistie; — սոգոյ՝ քեղուծեան, pain de douleur, d'affliction;

Թանալ զհաց իւր արտասուօք, tremper son pain de ses larmes; — ունել, avoir du pain; առանց —ի լինել, être sans pain; բրտամբք երեսաց իւրոց գտանել զ— իւր, gagner son pain à la sueur de son front; — Կրել՝ գործել, pétrir, faire le pain.

Հացաբաշի s. qui distribue du pain.

Հացազործ V. Հացաբար.

Հացադեղ, ոյ s. bot. ammi.

Հացադիր s. panetière.

Հացաման s. panade, soupe.

Հացալից a. plein de pain, qui a du pain en abondance, aisé.

Հացածառ s. jacquier, arbre à pain.

Հացակարօս a. qui manque de pain.

Հացակից sm. commensal, convive; — լինել, prendre un repas ensemble, manger avec.

Հացանամ, աջայ vn. se convertir en pain, devenir comme du pain.

Հացանոց V. Հացաբարոց.

Հացաշատ a. abondant en pain; qui fournit en abondance du blé.

Հացախանա, աջ s. boulanger, celui qui vend du pain.

Հացաբար, աջ a. boulanger, qui fait du pain.

Հացաբարոց, աջ s. boulangerie; — գորաց, manutention.

Հացաբարուծիւն s. boulangerie, confection du pain.

Հացաւէտ V. Հացաշատ.

Հացօրէց, ընցու ս. président
du banquet des noces.

Հացօրեաց, փրցաց ս. dou-
langer.

Հացնձրիք, բնաց ս. repas.

Հացի, ցայ ս. frêne.

Հացիկ, ցկան ս. petit pain;
petit morceau de pain.

Հացխտակ, ագ ս. parasite,
écornifleur, piqueur d'assiet-
tes, écumeur de marmite.

Հացխտակութիւն ս. écor-
niflerie.

Հացկերոյն, ումի. Հացկե-
րութիւն sm. dîner, banquet,
festin; կոչել ինչացկերոյն, in-
viter à dîner, au banquet.

Հացկից V. Հացակից.

Հացհամեմ, ի ս. fenugrec.

Հացմիջուկ ս. mie de pain.

Հացուտ ս. plein de frênes.

Հացուռ, ագ ս. celui qui
donne du pain, un dîner.

Հացուլեմ, ի ս. insatiable,
glouton.

Հաւ, ուց ս. oiseau; poule;
coq; grand-père, aïeul; ori-
gine, principe, commence-
ment; հաւն գոգաւոյ, la poule
glossée.

Հաւադէտ, դիտաց ս. devin
qui observe les oiseaux, au-
gure; — լինել, observer les
oiseaux pour en tirer des
présages.

Հաւադիտութիւն ս. action
de tirer des présages du vol des
oiseaux, augure.

Հաւալոց, ագ ս. cachette.

Հաւալուսն, լսան ս. pélican.

Հաւախօս, ի ս. le chant du

coq; fig. le moment où le coq
chante, le point du jour; ի
հաւախօսի, au chant du coq,
au point du jour.

Հաւակ V. Սկիզբն և Պարս-
մառ.

Հաւակեր, ի ս. nourriture
des oiseaux; ինչաւակերի դնել,
donner en pâture aux oiseaux
de proie

Հաւահար առնեմ va. faire
dévorer par les oiseaux de
proie.

Հաւահարց, ից ս. devin qui
prédit l'avenir en observant
les oiseaux; — լինել, prédire
l'avenir en observant les
oiseaux, prendre les auspices
au vol des oiseaux, consulter
les augures.

Հաւահմայ V. Հաւահարց.

Հաւահմայք, մայից. Հաւահ-
մայութիւն sm. prédiction de
l'avenir faite en observant les
oiseaux, augure.

Հաւամրգի ս. bruyère.

Հաւան ս. consentant, per-
suadé, convaincu; — գտանիլ
ընդ, consentir à; ի— ածել,
V. Հաւանեցուցանեմ; ի— գալ,
V. Հաւանիմ.

Հաւանազոյն ս. vraisem-
blable.

Հաւանական ս. probable,
vraisemblable, plausible; — է,
il est probable; չէ —, il n'est
pas probable.

Հաւանականաբար adv. pro-
bablement; apparemment, vrai-
semblablement.

Հաւանականութիւն ս. pro-

habilité, vraisemblance, plausibilité.

Հաւանելի V. Հաւանական.

Հաւանեմ, եցի va. V. Հաւանեցուցանեմ; vn. V. Հաւանիմ.

Հաւանեցուցանեմ, ուցի va. persuader, entraîner par la persuasion, convaincre, faire consentir.

Հաւանեցուցիչ a. persuasif, convaincant.

Հաւանըկերք sm. compagnons, couple.

Հաւանիմ, նեցայ vn. consentir, se persuader, se convaincre, être convaincu; acquiescer, se prêter, céder, accorder, approuver, accepter; չ—, ne pas consentir, désapprouver; որպէս հաւանեալ եմ, comme je suis persuadé, comme je crois.

Հաւանողական a. probable; persuasif; հաւանիմ, հաւանիմընդ այս, j'y consens, d'accord.

Հաւանոց, աց s. poulailler.

Հաւանութիւն s. persuasion; consentement, assentiment, acquiescement, approbation, sanction, adhésion, conviction, suffrage; միաշունչ՝ միաբան —ք, unanimement, de l'aveu de tous, de l'aveu de tout le monde, d'un commun aveu, de concert, de gré à gré; Ի—ածել V. Հաւանեցուցանեմ; առանց քոյրի —է, sans votre consentement; ձեռն տալ —է, donner son consentement, consentir; Իհասարակ —է, d'une

commune voix; — բերել, consentir, demeurer d'accord.

Հաւապատիր s. hullothe.

Հաւասար, աց, ից a. égal, pareil, conforme; égal, uni, de niveau; s. copie, copie conforme, duplicata, double; pendant; adv. également, pareillement, de la même quantité; de la même manière; — լինել, égaliser, aller de pair; զանձն — առնէր Աստուծոյ, il se faisait l'égal de Dieu; զօրութիւն եւ դաւ — եւն առաջի նորա, la force et l'artifice, tout lui est égal; — գտանիլ, égaliser.

Հաւասարաբաշխ a. qui distribue également.

Հաւասարագոր a. égal en force, en puissance; isodynamique; équivalent, équivalent.

Հաւասարակից s. égal, compagnon, camarade.

Հաւասարակշիռ a. du même poids; qui est en équilibre; équivalent, égal; — լինել, contre-balancer, compenser; առաքինութիւնք նորա — ախտիցն եւն, ses vertus balancent ses vices.

Հաւասարակշռութիւն sm. équilibre.

Հաւասարակող, Հաւասարակողմ, Հաւասարակողմեան a. équilatéral.

Հաւասարանկիւն a. isogone.

Հաւասարանջատ a. équidistant.

Հաւասարաչափ a. qui est d'une mesure égale.

Հաւասարապատիւ V. Հաւասարապիւ.

Հաւասարապէս adv. égale-
ment.

Հաւասարասէր adj. juste,
équitable.

Հաւասարասրուն, ից a. qui
a les jambes égales, isocèle.

Հաւասարատիպ adj. con-
forme, égal.

Հաւասարեմ, եցի va. égaler,
rendre égal; égaliser, niveler;
égaliser, comparer; contre-
balancer; communiquer, faire
participer; առաքինութիւնք
նարա ախտիցն հաւասարեն,
ses vertus balancent ses vices;
vn. V. Հաւասարիմ.

Հաւասարեցուցանեմ V. Հաւասարեմ va.

Հաւասարիմ, բեցայ vn. éga-
ler, être égal à, s'égaliser, être
ou devenir l'égal, aller de pair,
se rendre égal; être comparé,
se contre-balancer; commu-
niquer, participer, avoir part.

Հաւասարորդ, աց a. parti-
cipant, compagnon.

Հաւասարութիւն s. égalité,
parité; comparaison; égali-
sation; participation, partage;
accord, union; math. équation;
գալի — ընդ, éгалer.

Հաւաստաբանեմ, եցի va.
raisonner.

Հաւաստապէս, Հաւաստեալ
adv. d'une manière certaine ou
sûre, sûrement, certainement,
positivement, avec fondement.

Հաւաստեմ, եցի va. prou-
ver, démontrer, justifier, con-

firmer, assurer, certifier; ap-
profondir.

Հաւաստի a. certain, sûr,
vrai, avéré, convaincant, con-
cluant, incontestable, positif;
démonstratif, justificatif; —
առնել, assurer, donner l'assu-
rance, prouver; — գիտել, sa-
voir positivement; — կորուստ,
vraie perte; — իմն է զի, il est
certain que; V. Հաւաստեալ.

Հաւաստիք, տեաց s. assu-
rance, certitude, source cer-
taine; démonstration, preuve,
témoignage, marque; — բարձր
աւանդութեան, assurance de
la haute considération; ընդու-
նել զհաւաստիս մեծարանաց,
recevoir l'assurance de ses sen-
timents distingués.

Հաւաստութիւն sm. assu-
rance, certitude.

Հաւալանաւ, աց s. mar-
chand de volaille.

Հաւատ, աց s. foi, croyance;
confiance; fidélité, bonne foi;
preuve, assurance; — տալ մի-
մեանց, faire un contrat, con-
tracter alliance, s'engager;
դաւանութիւն հաւատոյ, la
profession de foi; լոյս՝ ջահն
հաւատոյ, les lumières, le flam-
beau de la foi; V. Հաւատք.

Հաւատադրժութիւն s. per-
fidie, parjure, mauvaise foi,
infidélité.

Հաւատադրութ a. perfide,
infidèle; — խաբէութիւն, mau-
vaise foi; — լինել, violer, tra-
hir sa foi, manquer à sa foi,
manquer de foi.

Հաւատալի *a.* croyable; *չ—* իմն է, c'est incroyable, c'est à n'y pas croire.

Հաւատակից *s.* qui est de même croyance, coreligionnaire,

Հաւատակցումիւն *s.* avoir la même croyance.

Հաւատամ, տալի *vn.* croire, ajouter foi; fier, confier, remettre; — բոլորով սրտիւ, croire de tout son cœur; — ամենայն բանի ու * ամէն խօսքի —, croire à toute parole.

Հաւատամք *s.* le credo.

Հաւատարիմ, տարմի, մաց *a.* fidèle, loyal, affidé, sûr, digne de confiance; digne de foi, vrai, sûr, certain; — առնել, prouver, justifier, avérer, accrédi-ter, donner créance, rendre croyable; — առնել զգք, assurer, faire croire; — լինել, être avéré, confirmé, se justifier; être confiné; être cru; être adopté ou accepté; — կալ մնալ, rester, demeurer fidèle à.

Հաւատարմաբար *adv.* fidèlement, avec fidélité.

Հաւատարմազոյն *a.* plus fidèle; *adv.* plus fidèlement.

Հաւատարմանամ, աջայ *vn.* être fidèle; être confirmé, se vérifier, se justifier; հաւատարմանայ լուքս, cette nouvelle s'accrédite, se confirme.

Հաւատարմացուցանեմ, ուցի *va.* rendre croyable, faire croire, faire accroire; accrédi-ter, confirmer, justifier, prouver, assurer, établir.

Հաւատարմութիւն *s.* fidélité, loyauté; bonne foi, confiance; certitude, assurance.

Հաւատացեալ *adj.* fidèle, croyant; fidèle, loyal.

Հաւատացուցանեմ, ուցի *va.* faire croire, faire accroire, persuader, en imposer.

Հաւատաւոր, աջ *s.* religieuse, nonne.

Հաւատափոխ *a.* qui change de croyance; — լինել, changer de foi, de croyance.

Հաւատափոխութիւն *s.* changement de croyance.

Հաւատոյ *V.* **Հաւատալի.**

Հաւատք, տոք *sm.* foi, croyance; քրիստոնէական —, la religion chrétienne; հաւատս ունել յոք, avoir foi en; հաւատս ընծայել, prêter ou ajouter foi, donner croyance; գալ՝ դառնալ ի հաւատս, se convertir; ածել՝ ձգել ի հաւատս, convertir; մասունք՝ սահմանք հաւատոց, article de foi; հաւատս ինքքս քերել, հաւատս քերել, croire, donner créance; * — օրէնք չունենալ, n'avoir ni foi ni loi; անցանէ ըստ հաւատս, c'est incroyable; անխտիր ի հաւատս, indifférent en matière de religion; հաստատուն լինել ի հաւատս, être ferme dans sa foi; առնել հաւատս, avoir la foi; դաւանել զհաւատս, confesser la foi; գայն ի գայնի՝ կենդանի՝ անյողդողդ օս հաստատուն մեռեալ —, foi chancelante, vive, inébranlable, morte.

Հաւաք; V. **Ժողով** s. assortiment.

Հաւաքաբար adv. collectivement.

Հաւաքաբան, **ից** s. celui qui fait un syllogisme.

Հաւաքաբանական a. syllogistique.

Հաւաքաբանեմ, **եցի** vn. faire un syllogisme.

Հաւաքաբանութիւն s. syllogisme.

Հաւաքածոյք s. collection, recueil.

Հաւաքական a. collectif.

Հաւաքեմ, **եցի** va. ramasser, rassembler, réunir; cueillir, recueillir; conclure, induire, tirer la conséquence d'un raisonnement; assortir.

Հաւաքիչ, **Հաւաքող** s. celui qui rassemble, qui recueille, collecteur.

Հաւաքումն s. collection, recueil; rassemblement, réunion; raisonnement, argument.

Հաւիկ s. petit oiseau, pous-sin.

Հաւիկածեմ V. **Ջուածեմ**.

Հաւիկիմ V. **Ջու**.

Հաւածագ, **ուց** s. poussin.

Հաւնոց, **Հաւտուն** s. pou-lailler.

Հաւորս, **աց** s. oiselleur; oi-seau de proie.

Հաւորսութիւն s. oisellerie.

Հաւապատիր V. **Հաւապա-տիր**.

* **Հաւատամ** V. **Հաւատամ**.

Հաւատացնեմ V. **Հաւատա-ցուցանեմ**.

Հաւքաշ s. fourchette de vo-laille.

Հաւփալ V. **Հօփալ**.

Հափալեմ V. **Առեւանգեմ**.

Հերբայական, etc. V. **Երբա-յական**, etc.

Հեզ, **ից** a. syllabe.

Հեզեմ, **եցի** va. épeler, syl-laber.

Հեզենայ, **ից** s. syllabe.

Հեզնաբանեմ, **եցի** va. parler avec ironie, se moquer.

Հեզնաբանութիւն s. parole ironique, ironie, persiflage, raillerie.

Հեզնաբար adv. ironique-ment.

Հեզնական a. ironique, sar-castique, dérisoire.

Հեզնեմ, **եցի** va. persifler, se moquer ou rire de.

Հեզնութիւն s. ironie, sar-casme, brocard, dérision.

Հեզնօրէն adv. ironique-ment, d'un ton ironique.

Հեզ, **ոց** a. doux, affable, hénin.

Հեզաբան **լինիմ** vn. parler doucement.

Հեզաբար adv. avec douceur, avec mansuétude.

Հեզաբարոյ a. doux de ca-ractère, de mœurs douces.

Հեզագնաց a. qui marche avec douceur.

Հեզահամբոյր adj. doux affable.

Հեզահոգի, **Հեզամիտ** a. qui a l'esprit doux, qui a des sen-timents pleins de douceur, affable.

Հեզանք V. Հեզումիւն.
 Հեզասահ a. qui coule doucement, paisible, dormant.
 Հեզացուցանեմ, ուցի va. rendre doux, affable.
 Հեզիկ adv. doucement, tout doucement; a. V. Հեզ.
 Հեզումիւն s. mansuétude, douceur, affabilité.
 Հեթանոս, աջ sm. païen, gentil.
 Հեթանոսաբար adv. comme un païen, en païen.
 Հեթանոսական a. païen.
 Հեթանոսակիր a. propre aux païens.
 Հեթանոսամիտ adj. qui a l'esprit, les idées d'un païen.
 Հեթանոսանամ, աջայ vn. devenir païen.
 Հեթանոսացուցանեմ, ուցի va. rendre païen.
 Հեթանոսութիւն s. gentilité, paganisme.
 Հեթանոսօրէն adv. en païen; a. païen.
 Հեթեթանք V. Հայթայթանք.
 Հելլեն, աջ s. Hellène, Grec; a. grec, grecque.
 Հելլենաբանութիւն s. hellénisme.
 Հելլենագէտ s. helléniste.
 Հելլենական, աջ a. hellénique, grec.
 Հելլենասէր a. philhellène.
 Հելլենասիրութիւն s. philhellénisme.
 Հելլենացի V. Հելլեն; — լեզու, la langue grecque; — գրիլ՝ խօսել, écrire en grec, parler le grec.

Հեծ V. Հեծումիւն.
 Հեծան, աջ s. poutre, solive.
 Հեծանակ s. soliveau.
 Հեծանահերձ a. qui fend, qui coupe des solives.
 Հեծանածգումիւնք s. charpente, lambrissage.
 Հեծանելիք, լեաց s. monture, véhicule.
 Հեծանիմ, հեծայ vn. monter; — յէշ՝ իծի՝ իկառս, monter à âne, à cheval, en voiture ou sur un char; անհամետ —, monter à poil, sans selle; ֆիգ. յաւար —, piller, saccager; զհետ —, poursuivre, se mettre à la poursuite; յորս —, aller à la chasse, chasser.
 Հեծանոց, աջ s. van; fauchet.
 Հեծեալ, ծելոց s. homme à cheval, cavalier.
 Հեծելագունդ, գնդի s. cavalerie.
 Հեծելազօր, ու, աջ s. cavalerie; cavalier.
 Հեծելախումբ, խմբի s. cavalerie.
 Հեծելապետ, աջ s. chef de cavalerie.
 Հեծելութիւն s. équitation; cavalcade.
 Հեծեծանք s. gémissement profond.
 Հեծեծելի a. déplorable, lamentable.
 Հեծեծեմ, եցի vn. gémir profondément; V. Հեծեմ.
 Հեծեծումիւն V. Հեծեծանք.
 Հեծեմ, եցի vn. gémir, se lamenter.

Հեծկամ V. Հեծկլտամ.
Հեծկլտամ, ացի vn. avoir le hoquet.

Հեծկլտանք, նաց s. hoquet.

* Հեծկլտուք s. hoquet.

* Հեծնամ, Հեծնեմ V. Հեծանիմ.

Հեծուծիւն s. gémissement, plainte, lamentation.

Հեծուցանեմ, ուցի va. faire monter; իծի —, faire monter à cheval.

Հեկեկամ, ացի vn. sangloter, pousser des sanglots.

Հեկեկանք, նաց s. sanglots; V. Հատկիմ.

Հեկեկեմ V. Հեկեկամ.

Հեղանիմ, հեղայ vn. se verser, se répandre.

Հեղանիւծ, ոյ sm. fluide; ելեկտրական —, fluide électrique.

Հեղգ, աց adj. paresseux, fainéant, nonchalant, lent.

Հեղգազնաց a. qui marche lentement.

Հեղգալուր a. lent à entendre, à écouter.

Հեղգամ, ացի vn. être paresseux, nonchalant.

Հեղգանք V. Հեղգուծիւն.

Հեղգասիրտ a. pesant de cœur, cœur tardif; — իհաւատալ, cœur tardif à croire.

Հեղգացուցանեմ, ուցի va. rendre paresseux, nonchalant.

Հեղգուծիւն s. paresse, nonchalance, lenteur.

Հեղեղ, աց s. torrent; inondation; — ջուրց, le déluge; — մարդկան, torrent de la foule,

affluence; հոսել զարտասուս իբրեւ գ—, faire couler les larmes comme un torrent; հեղեղս արտասուաց իջուցանել, verser un torrent de larmes.

Հեղեղաբար adv. comme un torrent, par torrents.

Հեղեղամած a. inondé.

Հեղեղասաստ a. qui punit avec le torrent.

Հեղեղատ, ից, աց s. torrent, ravine, ravin.

Հեղեղատեմ, Հեղեղեմ, եցի va. inonder, submerger, couvrir d'eau.

Հեղինակ V. Առաջնորդ, Գտակ, Մատենագիր.

* Հեղինակութիւն s. autorité.

Հեղձական adj. suffocant, étouffant.

Հեղձամահ լինիմ vn. être suffoqué, étouffé, étranglé.

Հեղձամղձուկ a. étouffé, suffoqué, oppressé; étouffant, suffocant; — ջերմութիւն' հազ, chaleur, une toux suffocante; — իվշտացն, accablé de douleur; — արտասուք, pleurs étouffés; — լինէր սիրտ նորա, son cœur était serré; — առնել, étouffer, opprimer; — ձայնիւ, d'une voix étouffée.

Հեղձանախանձ adj. très-jaloux, qui meurt d'envie.

Հեղձանեմ V. Հեղձուցանեմ.

Հեղձանիմ, Հեղձում ou Հեղձում, ձայ vn. étouffer, suffoquer, être suffoqué.

Հեղձումն s. étouffement, suffocation.

Հեղձուցանեմ, ուցի va. étouffer, suffoquer.

Հեղձուցեալ, Հեղձուցիկ a. étouffé, suffoqué; հեղձուցիկ առնել ինել V. Հեղձուցանեմ, Հեղձանիմ.

Հեղձուցիչ a. étouffant, suffocant.

Հեղոյս V. Բեւեալ.

Հեղուկ, ի a. s. liquide.

Հեղուկաչափ, ի sm. aréomètre.

Հեղում, դի va. verser, répandre, épancher; արթուր —, verser, répandre des larmes; — զարիւն իւր, verser son sang; — զանձն առաջի Տեառն, répandre son âme en présence du Seigneur; — զսիրտ իւր առաջի ուրուք, répandre son cœur en la présence de qn., lui épancher son cœur; — զբարկութիւն՝ զարտմուծիւն իւր թերայ ուրուք, verser, répandre sa colère, sa fureur sur qn.

Հեղում, հեղայ vn. se verser, se répandre; fondre, se jeter sur.

Հեղումն a. action de verser, de répandre, effusion, épanchement.

Հեղուսեմ V. Բեւեալեմ.

Հեհուկք a. dépit; հեհուկս առնել, faire qch. en dépit de qn., le faire bisquer; իբրեւումք հեհուկս առնելոյ, en dépit de qn., pour le faire bisquer.

Հենգն a. moquerie, raillerie, ironie, dérision; dépit, rivalité, lutte; ընդ — ելանել,

ի— արկանել, se moquer, tourner en ridicule, railler; հալ ի հենգնի ou իհենգնոչ, faire en dépit de qn., s'opposer, disputer, rivaliser, s'efforcer de; ընդ հենգս, ընդ հենգն adv. ironiquement, d'un ton ironique, par dérision, avec insulte; contre, en dépit de, au mépris de.

Հենգնական V. Հեհնակաւն.

Հենգնեմ V. Հեհնեմ.

Հենում, նի va. tisser, ourdir, faire sur le métier.

Հեղմակապաշտ a. idolâtre.

Հեշտ, ից a. aisé, commode, facile; voluptueux, délicieux; a. aise, commodité, facilité; plaisir, agrément, gré; — ցանկութիւն, volupté; — պաշտօն, service volontaire; ըստ հեշտի adv. à volonté, à gré; ըստ իւրեանց հեշտի, à leur gré, à leur aise.

Հեշտաբար adv. aisément, commodément, avec plaisir.

Հեշտալի, Հեշտալիք, Հեշտալից a. délicieux, délectable, doux; voluptueux.

Հեշտախտութիւն sm. vie molle, volupté, plaisir.

Հեշտախօս a. qui parle, qui chante d'une manière délicate, doux, agréable.

Հեշտածին a. qui naît aisément.

Հեշտական a. aisé; délicieux; — է, il est aisé de.

Հեշտականութիւն a. plaisir; volupté.

Հեշտակեցութիւն sm. aise,

aisance, bien-être; vie voluptueuse.

Հեշտանալ, ագայ յն. se réjouir, se délecter, goûter du plaisir, prendre plaisir à; mener une vie voluptueuse, vivre dans la mollesse et les délices.

Հեշտանց V. Հեշտունիւն.

Հեշտաշունչ a. qui souffle d'une manière agréable, doux, délicieux.

Հեշտապաշտօնեայ, նէից a. fonctionnaire dévoué, assidue.

Հեշտասէր a. qui aime les plaisirs, voluptueux.

Հեշտասիրութիւն s. goût du plaisir, volupté.

Հեշտասուն V. Փափկասուն.

Հեշտացուցանեմ, ուցի va. faciliter, rendre aisé; réjouir, charmer.

Հեշտեալ adv. aisément, à l'aise, commodément, facilement.

Հեշտնկալ a. facile à comprendre, facile; commode.

Հեշտի a. aisé, commode, agréable.

Հեշտին a. aisé, facile.

Հեշտիւ V. Հեշտեալ.

Հեշտութիւն s. aise, commodité; volupté; délices, délectation, plaisir; ամօթապարտ —, plaisirs bonteux.

Հեռ, իւս. discorde, division, dispute; haine, ressentiment, rancune; a. disputeur; rancunier.

Հեռաբնակ a. qui demeure loin, éloigné, lointain.

Հեռագիր, գրաց ամ. télégraphe.

Հեռագնաց a. loin pour aller, éloigné.

Հեռագոյն a. plus loin; adv. loin, au loin.

Հեռագրական a. télégraphique.

Հեռագրատուն, տան s. télégraphe, bureau de télégraphie.

Հեռագրեմ, եցի va. télégraphier.

Հեռագրութիւն s. télégraphie.

Հեռադէտ, դիտաց s. télescope, longue-vue.

Հեռադիտական a. télescopique.

Հեռակայութիւն, Հեռակացութիւն s. distance.

Հեռակէտ, կետի s. — երկրի, apogée; — արեգական, aphélie; fig. apogée.

Հեռաձիգ V. Հեռաւոր.

Հեռամ, աացի va. disputer, quereller; avoir de la haine contre qn., lui garder rancune.

Հեռանալ, ագայ յն. s'éloigner, s'écarter; s'absenter.

Հեռաստան, ի a. lointain, distant, éloigné; a. lointain, bien éloigné, distance; իյեռաստանէ adv. de loin, d'assez loin.

Հեռաստանեայ, եայց a. lointain, éloigné.

Հեռատես a. presbyte.

Հեռատեսութիւն s. presbytisme, vue longue.

Հեռաբնակ V. Հեռաստան.

Հեռացումն *s.* éloignement.
Հեռացուցանեմ, ուցի *va.*
éloigner, écartier.

Հեռաւոր, ագ *a.* lointain,
éloigné, distant.

Հեռաւորութիւն *s.* éloigne-
ment, distance; absence.

Հեռի *a.* lointain, distant;
adv. loin; — առնել, éloigner,
écarter, détourner; — ունել,
tenir à distance; — ունել զանձն
յիմեքէ, éviter qch., s'abstenir.

Հեռուստ, ի հեռուստ *a.* loin;
adv. de loin.

Հեսկ *V.* Կեմ.

Հեստ, ի *a.* désobéissant, in-
subordonné, récalcitrant, indo-
cile, mutin, rétif; *V.* Հեստանք.

Հեստանք *V.* Հեստութիւն.

Հեստեմ, եցի. Հեստիմ,
տեցայ *vn.* être désobéissant,
récalcitrant, ne pas obéir,
désobéir, se mutiner, se révol-
ter, résister.

Հեստութիւն *sm.* désobéis-
sance, insubordination, muti-
nerie, résistance, révolte.

Հետ, ոց *sm.* trace, piste;
trace, vestige, indice; —
անուոյ, ornière; * avec; հետը
զնաց, il est allé avec lui; հետս
եկուր, venez avec moi; հետը
զնաց, il est parti avec vous;
V. Զհետ; զհետ զնալ օրինակի
ուրուք, suivre l'exemple de
qn.; ընդունայն զհետ եղեն,
ont tenté vainement; զհետ
ընթանալ ուրուք, courir sur
les traces de qn.

Հետագայ, ից *a.* suivant,
subséquent.

Հետազօտեմ, եցի *va.* cher-
cher la trace, chercher avec
soin, avec curiosité, recher-
cher, dépister, s'enquérir,
scruter, examiner, étudier;
— զպատճառս, chercher les
causes, remonter aux causes;
խորազնին —, approfondir.

Հետազօտիչ *s.* investigateur,
scrutateur.

Հետազօտութիւն *s.* investi-
gation, recherche, observation;
curiosité.

Հետախաղաղ առնեմ՝ ծած-
կեմ *va.* faire disparaître, ca-
cher; — կորնչել յամպս, se
perdre dans les nues.

Հետախոյզ, ուզից *a.* qui
suit à la piste; investigateur;
espion; curieux.

Հետակորոյս առնեմ *va.* faire
perdre les traces, faire dispa-
raître; — լինել, se perdre,
disparaître.

Հետահան, ագ *a.* qui suit à
la piste, investigateur; *s.* ich-
neumon.

Հետամուտ, մտից *a.* qui
poursuit, poursuivant; aspi-
rant; candidat, compétent,
concurrent; rival, émule; em-
pressé; — լինել, courir après,
poursuivre, poursuivre vive-
ment, donner la chasse à qn.,
le serrer de près; concourir,
aspirer à, désirer, tendre à,
chercher à atteindre; — լինել
Թշնամու, poursuivre l'ennemi.

Հետամտեմ, եցի *vn.* pour-
suivre, courir après; suivre,
accompagner; concourir.

Հետամտութիւն *s.* poursuite, recherche; compétence, concurrence, rivalité.

Հետայոյզ *V.* Հետախոյզ.

Հետաձար լինիմ *vn.* aller à la poursuite, à la recherche, poursuivre.

Հետաքննեմ *V.* Հետաքնին.

Հետաքննութիւն *s.* curiosité.

Հետաքնին *a.* curieux; — լինել, être curieux, chercher avec curiosité.

Հետաքրքիր *a.* curieux; — լինել, être curieux, faire le curieux.

Հետաքրքրաբար *adv.* curieusement, avec curiosité, d'un air curieux.

Հետաքրքրական *a.* curieux; * — բան էր, c'était quelque chose de curieux.

Հետաքրքրութիւն *s.* curiosité; * — ը բերել շարժել, piquer, exciter la —.

Հետեւաբանութիւն *s.* syllogisme.

Հետեւաբար *adv.* conséquemment, par conséquent.

Հետեւակ, աջ *a.* qui va à pied; *fig.* banal, trivial, commun, ordinaire; *s.* fantassin, piéton; — կրթութիւն, exercice pedestre; — անդրի՝ արձան, statue pedestre; — բանք, banalité; — գովութիւնք, louanges banales; — ս խօսել, dire des banalités; ի հետեւակոյ *adv.* à pied.

Հետեւակազնաց, ից *a.* qui va à pied.

Հետեւակագունդ, գնդի.

Հետեւակազօր, ու *s.* infanterie.

Հետեւակախումբ *ou* — զօրք *s.* infanterie.

Հետեւակամարտ, ից *a.* qui combat à pied.

Հետեւակամարտութիւն *sm.* combat d'infanterie.

Հետեւակեմ, եցի *vn.* marcher à pied.

Հետեւակութիւն *s.* trivialité, banalité.

Հետեւակուց *V.* Հետեւակ.

Հետեւանամ *V.* Հետեւիմ.

Հետեւանք, նաց *s.* conséquence, suite; ծանր լիցին — գործոյս, cette affaire aura des suites graves; — ն հանել, tirer, déduire une conséquence.

Հետեւապէս *V.* Հետեւաբար.

Հետեւեցուցանեմ, ուցի *va.* faire suivre; induire, conclure, insérer, tirer une conséquence.

Հետեւիմ, եցայ *vn.* suivre, accompagner; suivre, marcher sur les traces de qn., imiter; s'ensuivre, résulter, dériver; — շաւղաց ուրուք, suivre qn.; — իմօտոյ, suivre de près; հետեւի գի, il s'ensuit que.

Հետեւող *s.* celui qui suit, imitateur; — լինել՝ գտանիլ, suivre, imiter.

Հետեւողութիւն *s.* conséquence, suite; conclusion, imitation.

Հետեւորդ *a.* *s.* conséquent.

Հետեւութիւն, Հետեւումն *V.* Հետեւողութիւն.

* Հետեւցնեմ *V.* Հետեւեցուցանեմ.

Հետ զհետէ adv. successive-
ment, tour à tour, consécutive-
ment, au fur et à mesure.

Հետէ prép. depuis, dès;
յայնմ ժամանակէ —, depuis
ce temps; յայնմ —, dès lors,
depuis cette époque; յայսմ —
եւ անդր, յայնմ — եւ այսր, de-
puis ce temps, depuis ce temps-
là, dorénavant; յայգուէ —,
depuis le matin; յայսմ —,
désormais, dorénavant, dès à
présent; իսկզբանէ —, depuis
le commencement; յայսմ — եւ
առ յապա, dorénavant; իրազ-
մաց —, depuis longtemps, de
longue main; իտասն ամաց —,
depuis dix ans, il y a dix ans.

Հետ ընդ հետ V. Ետ ընդ
ետ.

Հետի, տույ, տեաց a. qui va
à pied; — ou ի — adv. à pied;
— ընթանալ, courir à pied.

Հետիոս, Հետիոտից, Հե-
տիոսս, ի Հետիոսս adv. à
pied; — գնալ ընթանալ, aller,
marcher —.

Հետք V. Հետ.

Հեր, աց, ոց s. cheveu; poil;
հերք, cheveux, chevelure; փո-
քել հատանել կտրել զհերս,
couper les cheveux; խոպոպել
զանգրել, boucler, friser les
cheveux; քստմենալ դիզանին
հերք զգլխով, les cheveux se
dressent sur la tête; հերքն
քստմենալ իվեր դիզացեալ,
ses cheveux hérissés; V. Մազ.

Հերա, այ ou այի s. Junon.

Հերագործ a. qui fait pousser
les cheveux.

Հերածափ a. dépilatif, dépi-
latoire; dépilé.

Հերածափութիւն s. alopé-
cie; dépilation.

Հերակլեան a. d'Hercule,
herculéen; — արծանք, les co-
lonnes d'Hercule.

Հերակտրութիւն s. action de
couper les cheveux, tonsure.

Հերապանծ a. qui a une
superbe chevelure, chevelu;
fig. feuillu, touffu.

Հերատ a. dépilé, chauve.

Հերատուկ a. mégère, co-
quine, drôlesse.

Հերարծակ a. échevelé; adv.
les cheveux épars.

Հերաւոր, աց a. qui a des
cheveux, chevelu.

Հերետիզմ, աց, ից s. héré-
tique.

Հերետիզմայք, տայց, տաց
s. les hérétiques.

Հերետիզմապետ, աց sm.
hérésiarque.

Հերետիզմոտութիւն, Հերե-
սիութիւն, Հերետութիւն s. hé-
résie.

Հերետիկոս, աց sm. héré-
tique.

Հերետիկոսական a. héré-
tique.

Հերետիկոսապետ, աց s. hé-
résiarque.

Հերետիկոսութիւն sm. hé-
résie.

Հերին, բան ou բեան sm.
alène; poinçon.

Հերիք a. suffisant; capable;
— է, il suffit, c'est assez; չէ —,
ce n'est pas assez, ce n'est pas

suffisant; — համարիլ, trouver assez, se contenter.

Հերիքանամ, ացայ յո. suf-
fire, être suffisant.

Հերկ, ի ս. labour, labou-
rage; — օս հերկս հարկանել,
labourer.

Հերկագործ, աց ս. labou-
reur.

Հերկագործեմ V. Հերկեմ.

Հերկագործութիւն V. Հերկ.

Հերկահար, Հերկաբար, աց
ս. laboureur.

Հերկելի adj. labourable,
arable.

Հերկեմ, եցի va. labourer,
défricher.

Հերծ ա. fendu.

Հերծաթեւ ա. qui a les ailes
fendues.

Հերծակ, աց ս. trait, flèche.

Հերծանեմ, ձի. Հերծեմ,
ձեցի va. fendre; déchirer;
crever, faire crever, faire écla-
ter; disséquer, anatomiser;
diviser, faire une scission,
désunir; — գմորթ մարմնոյ,
gercer; — զապակիս, fêler;
— նաւի զծով, fendre, siller
la mer.

Հերծանող V. Հերծող.

Հերծատեմ, եցի va. fendre,
fendiller, couper, déchirer,
gercer, crevasser.

Հերծաբար, ի ս. schiste.

Հերծի, ձույ, ձեաց ս. len-
tisque.

Հերծոււմ, ձայ յո. se fendre,
crever, se déchirer.

Հերծող ա. qui fend; 's. ou
— աստմն, incisif.

Հերծոտ ա. tendu, fêlé.

Հերծոտեմ V. Հերծատեմ.

Հերծոււմ, ոյ ս. scission,
division, dissidence, faction;
schisme; — առնել, faire une
scission, faire scission; — ան-
կեալ էր իմէջ նոցա, ils étaient
divisés; եղեւ — իմէջ ժողովր-
դեան վասն նորա, il y eut
discussion dans le peuple à
cause de lui; էին — ք իմէջ
նոցա, il y avait division entre
eux; դարձեալ — լինէր իմէջ
Հրէից, il s'éleva une nouvelle
dissension parmi les Juifs.

Հերծուածական ս. schisma-
tique.

Հերծուածապետ, աց ս. chef
d'un schisme.

Հերծուածիմ, եցայ յո. se
diviser, se séparer.

Հերծուածող. աց ս. dissi-
dent, schismatique.

Հերծուածողական ա. schis-
matique.

Հերծուածողութիւն, Հեր-
ծուածութիւն ս. schisme.

Հերծոււմ V. Հերծանեմ.

Հերծում V. Հերծոււմ.

Հերմէս, մեսի օս մեայ sm.
Mercure.

Հերու adv. l'année dernière,
l'an passé, l'année passée;
ի հերուն հետէ, depuis l'année
dernière.

Հերքեմ, եցի va. réfuter,
rejeter, reprouver; իբաց —,
rejeter, condamner.

Հերքումս ս. réfutation.

Հեց օս խեց ս. tour, jante
de roue,

* Հեւամ V. Թասեմ.

Հեփեստոս, ի ou տեայ sm. Vulcain.

Հզօր, աց a. fort, puissant, vigoureux; puissant, efficace; — Թեւարկու, protecteur puissant, déclaré; — զօրութեամբ, très-puissant, vaillant.

Հզօրագին V. Հզօր.

Հզօրագոյնս adv. fort, fortement, puissamment, vigoureusement.

Հզօրանամ, ացայ vn. être, devenir fort, puissant, se rendre puissant, se fortifier.

Հզօրապէս V. Հզօրագոյնս.

Հզօրացուցանեմ, ուցի va. rendre fort, puissant, fortifier.

Հզօրեղ, աց a. fort, robuste.

Հզօրեղապէս V. Հզօրագոյնս.

Հզօրիչ a. qui rend fort, puissant, fortifiant.

Հզօրութիւն s. force, puissance.

Հէն, հինից s. maraudeur, brigand; — ծովու, pirate, corsaire, écumeur de mer.

Հէք, հիքի, քաց a. malheureux, misérable, pitoyable; — պատանեակ, ô malheureux jeune homme.

Հիահրաշ a. merveilleux, admirable, surprenant, étonnant, ravissant.

Հիանալի a. admirable, étonnant, surprenant.

Հիանամ, ացայ vn. admirer, s'étonner, s'émerveiller, être surpris, s'extasier, être frappé d'admiration, admirer, regar-

der avec admiration, tomber des nues; հիացեալ զարմանամ, je suis ravi d'admiration, je ne suis plus maître de mon admiration.

Հիանշմար a. admirable à voir, charmant, surprenant.

Հիասքանչ a. ravi d'admiration.

Հիացական a. admiratif, extatique.

Հիացութիւն V. Հիացումն.

Հիացումն s. admiration, surprise, étonnement, extase; — ածել, ի— ածել, remplir d'étonnement, d'admiration, ravir d'admiration, charmer; լինել ի—, être ou faire l'admiration de; աստուածահրաշ —, ravissement divin; — է մտաց լսել, on est étonné d'entendre; ի— իրիք կարգել զիմն, faire d'une chose la merveille, l'admiration de.

Հիացուցանեմ, ուցի va. étonner, ravir, surprendre, frapper d'étonnement.

Հիբար V. Որպէս.

Հիդրա, այ ou այի s. hydre.

Հիզան, Հիկէն V. Որպէս.

Հիդ V. Հիւղ.

Հի'մ adv. pourquoi! pour quelle raison! հի'մ տրտմիս, pourquoi vous chagrinez-vous!

Հիմէն, յենի, նաւ ou նեւա s. mine (mesure); hymen, hyménée.

Հիմն, մանց s. fondement; base; fond; fondation; — իվեր, de fond en comble; — իվեր առնել՝ տապալել՝ կործանել ou

յատակել, détruire ou renverser de fond en comble, détruire jusque dans les fondements, renverser; իհիմանց կործանիլ, être renversé de fond en comble; — իյատակ, jusque dans ses fondements, jusqu'aux fondements; — ou հիմունս արկանել, jeter les fondements, fonder; իվերայ հաստատուն հիման, sur des fonds solides; — լինել իրիք, être le fondement de; — աղանալի, base salifiable.

Հիմնադիր, դրաց s. fondateur.

Հիմնադրեմ, եցի va. fonder, poser les fondements.

Հիմնադրումիւն V. Հիմնարկումիւն.

Հիմնական a. fundamental.

Հիմնայատակ առնեմ va. raser, raser jusqu'aux fondements, abattre à rase terre.

Հիմնանամ, ացայ vn. se fonder, s'établir.

Հիմնապէս adv. fondamentalement, à fond.

Հիմնարկ V. Հիմնարկու.

Հիմնարկեմ, եցի va. fonder, jeter les fondements.

Հիմնարկու, աց s. fondateur.

Հիմնարկումիւն sm. fondation; établissement, institution.

Հիմնացուցանեմ, Հիմնաւորեմ V. Հիմնեմ.

Հիմնափոր a. qui mine, qui creuse le fondement.

Հիմնեմ, եցի va. fonder, établir.

Հիմնեցուցանեմ V. Հիմնեմ.

Հիմնովին adv. à fond; — գիտել՝ ուսանել, savoir, apprendre —.

Հին, հնոց a. vieil, vieux, usé; ancien, antique; հինք, les anciens; իհնումն, anciennement.

Հինաբար adv. comme un maraudeur.

Հինաճաղիկ, դկան s. balsamine.

Հինայ s. henné.

Հինահար, աց s. maraudeur, brigand; — առնել, marauder, brigander, dévaliser.

Հինաւորց a. des temps anciens, vieux, vieil; անտառ — մայրեայ, forêt de cèdres antiques; — առելումիւն, haine invétérée; Հինաւորցն, l'Ancien des jours (Dieu).

Հինգ, հնգից a. cinq.

Հինգաղի s. pentacorde.

Հինգամեայ a. de cinq ans, âgé de cinq ans.

Հինգամեան, մենից a. quinquennal; V. Հնգամեայ.

Հինգամսեայ a. de cinq mois.

Հինգանկիւնի, նոյ, նեաց a. pentagone.

Հինգետասան, etc. V. Հնգետասան, etc.

Հինգերորդ, աց adj. cinquième; adv. cinquièmement.

Հինգերորդեմ, եցի va. prélever le cinquième d'une chose, payer ou faire payer le cinquième du revenu.

Հինգկանգնեայ, Հինգկանգնեան a. haut de cinq coudées.

Հինգկնեմ, եցի va. répéter cinq fois, quintupler.

Հինգհազար, աց adj. cinq mille.

Հինգհազարեան a. de cinq mille.

Հինգհարիւր, րց adj. cinq cents.

Հինգհարիւրամեայ adj. de cinq cents ans.

Հինգհարիւրամեայի a. âgé de cinq cents ans.

Հինգհարիւրերորդ, աց a. le cinq centième.

Հինգշաբաթ, ի. Հինգշաբաթի, Թույ a. jeudi; աւագ —, jeudi saint; գէր —, jeudi gras.

* Հինգշաբաթի V. Հինգշաբաթի.

Հինգպատիկ a. quintuple; adv. au quintuple.

Հինգտերեւեան s. quinte-feuille, potentille.

Հինգօրեայ a. de cinq jours.

Հիննայ, ի s. quinquina.

Հինինամ, ացի vn. haleter.

Հիննումն s. action de haleter.

Հինօրեայ, բէից a. vieux, vieil, ancien; — հիւանդութիւն, maladie chronique.

Հիպատ V. Հիպատոս.

Հիւ գամ vn. tourner, faire un tour, tourner.

Հիր s. pourpre.

Հիրիկ s. iris.

Հիւանդ, աց a. malade, indisposé, souffrant; — լինել, être, tomber malade, faire une maladie; — եղէ, j'ai été malade; դարմանել խնամել, soigner un malade; լինել — իմացիս լինել մահացու վտանգաւոր —, être très-malade, dangereusement malade; * — ինքն լինել, rester auprès d'un malade, garder un malade; * — ընել, rendre malade.

Հիւանդաբար adv. comme un malade.

Հիւանդագին a. malade, infirme, souffrant; adv. tout malade, d'un air malade.

Հիւանդամիտ, մտաց a. qui a l'esprit malade, dérangé.

Հիւանդանամ, ացայ vn. tomber malade, être malade, indisposé.

Հիւանդանոց, աց s. hôpital; infirmerie.

Հիւանդատես, աց a. qui visite le malade; — գալ, visiter, aller voir un malade.

Հիւանդապահ, աց s. garde-malade, infirmier.

Հիւանդացուցանեմ, ուցի va. rendre malade.

Հիւանդաքայլ a. qui marche comme un malade, à pas faibles, lents.

Հիւանդոտ a. maladif, infirme, valétudinaire, malingre.

Հիւանդութիւն s. maladie, mal, indisposition, infirmité; * — քաշել, faire une maladie; Թեթեւ դժնդակ վտանգաւոր մահացու ծանր —, maladie légère, fâcheuse, dangereuse, mortelle, grave; բժշկել ինքն ինքն, guérir de sa maladie; * — գրաւորել վաստակել, gagner, contracter une ma-

ladie; բժշկել գ—, guérir une maladie; ախտանալ — անբուժելի, être atteint d'une maladie incurable; զայրացուցանել՝ մեղմացուցանել գ—, algrir, adoucir une maladie; — ք— քելլել, relever de maladie.

Հիւանդ-քաղ ա. convalescent.

Հիւանդ-քաղութիւն ս. convalescence.

Հիւթ, ոց ս. humeur, matière; suc, jus; séve; ապակային —, humeur vitreuse.

Հիւծաբեր ա. qui produit de l'humeur.

Հիւծական ա. matériel, corporel.

Հիւծականութիւն ս. matérialité.

Հիւծային V. Հիւծական.

Հիւծանիւթ, ից ս. chose matérielle, matière; ա. matériel.

Հիւծաւոր V. Հիւծական.

Հիւծեղ, աց ա. plein d'humeur, de suc, de jus.

Հիւծեմ, եցի va. composer de la matière.

Հիւլէ, ի ս. atome, corpuscule.

Հիւծական, աց ա. qui fait dépérir.

Հիւծանիւթ, ծայ. Հիւծիւթ, ծեցայ vn. dépérir, maigrir, devenir maigre, languir, se consumer; — լուսնի, déclin de la lune.

Հիւծեալ ա. maigre, chétif.

Հիւծումն ս. dépérissement, amaigrissement, marasme, consumption.

Հիւլ, ից ս. chaumière; atome, corpuscule.

Հիւղեայ, Հիւղէ V. Հիւլէ.

Հիւղիկ ս. chaumine.

Հիւլաւոր, ից V. Հիւլաւորութ.

Հիւլաւորեան ս. pl. les consuls.

Հիւլաւորութ, աց ս. consul; առաջին —, premier consul.

Հիւլաւորութեան ա. consulaire.

Հիւլաւորութեան, աց ս. consulat.

Հիւլաւորութիւն, Հիւլաւորութիւն ս. consulat, dignité consulaire.

Հիւլեբէտ, ի ս. serviteur; sous-diacre.

Հիւս, ոց, ից ս. tissu, tresse, natte; tissure, entrelacement; — ձեան, avalanche.

Հիւսածոյ, ից ա. tissu, tressé.

Հիւսակ, աց ս. natte, tresse; — վարդից, — de cheveux.

Հիւսեմ, եցի va. tresser, natter, tisser, enlacer, entrelacer, tricoter; fig. composer, combiner.

Հիւսիչ ս. tresseur.

Հիւսիս, ոյ, ի ս. le nord, septentrion; aquilon, borée, bise, le vent du nord; գառ՝ ամենի —, le fier aquilon.

Հիւսիսաբնակ ա. qui habite au nord, septentrional, hyperboréen.

Հիւսիսակ, ի ս. aquilon.

Հիւսիսական V. Հիւսիսային.

Հիւսիսակողմ sm. côté du nord, le nord; ի— քաղաքին, au nord de la ville.

Հիւսիսահողմ, ոյ ս. aquilon.

Հիւսիսայգ ս. aurore boréale.

Հիւսիսային a. boréal, septentrional, hyperboréen.

Հիւսիսի, սիսոյ V. Հիւսիս.

Հիւսկէն a. tissu, tressé, natté, tricoté; à jour; s. dentelle.

Հիւսն, սանց s. menuisier.

Հիւսնական a. de menuisier; — արուեստ, l'art du menuisier.

Հիւսնեմ, եցի va. menuiser, travailler en menuiserie, fabriquer.

Հիւսնոց, աց s. atelier de menuisier.

Հիւսնութիւն s. menuiserie.

Հիւսուած, ոյ sm. tissure, tissu; tresse, natte; texture, enlacement, entrelacement, composition.

Հիւսուածոյ V. Հիւսածոյ.

Հիւսում, սի V. Հիւսեմ.

Հիւսումն V. Հիւսուած.

Հիւր, ոց, ից s. hôte, celui qui reçoit l'hospitalité, étranger.

Հիւրաբար adv. comme un hôte.

Հիւրադաւ a. inhospitalier.

Հիւրամեծար a. qui honore les hôtes, hospitalier.

Հիւրամեծարութիւն s. accueil hospitalier, hospitalité.

Հիւրանամ, ացայ vn. arriver comme hôte chez qn., recevoir l'hospitalité.

Հիւրանոց, աց s. lieu où l'on reçoit les étrangers, hospice.

Հիւրասէր a. qui aime les hôtes, hospitalier.

Հիւրասիրութիւն s. hospitalité.

Հիւրատեաց, եցից s. inhospitalier.

Հիւրատեցութիւն s. inhospitalité.

Հիւրընկալ, աց a. qui reçoit les hôtes, hospitalier.

Հիւրընկալեմ, եցի vn. recevoir les hôtes, les étrangers, recevoir, accueillir.

Հիւրընկալութիւն s. hospitalité, accueil, réception.

Հիւրոյթ, Հիւրոյթ V. Կոչունք, Հիւրընկալութիւն.

Հիւրութիւն s. qualité d'hôte, d'étranger.

Հիւրուհի sf. hôtesse, étrangère.

Հիբութիւն sm. malheur, misère.

Հլու, աց. Հլուական a. docile, désérant, souple, pliant, flexible; — բնութիւն, humeur pliable.

Հլութիւն s. docilité, désérence, souplesse; ի— ածել, rendre docile.

Հծծանք, նաց s. chuchoterie, murmure.

Հծծեմ, եցի vn. chuchoter, murmurer; — ումեք յունկանէ ou յունկն, parler à qn. à l'oreille.

Հծծող s. chuchoteur.

Հմակեր, աց a. crudivore, omophage.

Հմակերութիւն s. omophagie.

Հմայական V. Դիւթական,

Դիւթութիւն.

Հմայեակ, եկաց s. talisman, amulette.

Հմայեմ, եցի vn. deviner.

augurer, consulter les augures.

Հմայութիւն. Հմայք, յից ս. divination, augure, présage, sortilège, charme; լուծան հմայք, le charme se rompit; հմայս հմայել, chercher un augure, charmer; չարագոյծ —, funeste présage.

Հմութիւն ս. crudité.

Հմուտ, մտաց ա. érudit, versé dans, docte, connaisseur, instruit, savant, entendu, praticien, expérimenté.

Հմտաբար adv. avec connaissance, sagement.

Հմտանամ, ացայ vn. s'instruire, s'informer, connaître, être versé dans, être exercé à.

Հմտութիւն sm. érudition, connaissance, savoir, expérience.

Հնագէտ, Հնագիտակ sm. antiquaire.

Հնագիտութիւն ս. antiquité.

Հնագիր, գրի ս. paléographe; auteur ancien.

Հնագրական ա. paléographique.

Հնագրութիւն ս. paléographie.

Հնազանդ, ից ա. obéissant; — լինել, être obéissant, obéir; — առնել, réduire ou assujettir à l'obéissance; — առնել ընդ իրեւ, se faire obéir, réduire à sa volonté.

Հնազանդեմ, եցի. Հնազանդեցունեմ, ուցի va. faire rentrer dans l'obéissance, réduire à l'obéissance, soumettre, plier, assujettir à l'obéissance.

Հնազանդիմ, դեցայ vn. obéir, se soumettre.

Հնազանդութիւն ս. obéissance, soumission, assujettissement; ի— ածել, réduire à l'obéissance; ունել ի հնազանդութեան, retenir dans l'obéissance; գալ ի—, rentrer dans l'obéissance; կրաւորական՝ կոյր —, obéissance passive, aveugle.

Հնազանդօրէն adv. avec obéissance.

Հնածողով ս. chiffonnier.

Հնախոյզ, ուզից ս. anti-quaire.

Հնախօս, աց ս. archéologue; a. archéologique.

Հնախօսական ա. archéologique.

Հնախօսութիւն ս. archéologie.

Հնական ա. qui peut vieillir.

Հնակարկատ ս. ravaudeur.

Հնամի ա. vieux, ancien, antique, chronique.

Հնանամ, ացայ vn. vieillir, s'user; — ախտից, s'invétérer, devenir chronique, invétéré.

Հնասէր ա. qui aime l'antiquité, les antiquités.

Հնավաճառ, աց ս. fripier.

Հնար V. Հնարք; — է, il est possible; չիք —, ce n'est pas possible, c'en est fait; որքան — է, autant qu'il est possible, autant qu'on le peut; որչափ ինչ — էր, autant qu'il était possible, autant qu'il se pouvait; — էր նմա, il lui était possible, il était en état.

Հնարագէտ *a.* industriel, adroit, habile, ingénieux.

Հնարագիտութիւն *s.* habileté, adresse, esprit inventif, dextérité; invention, industrie, art; **չարարուեստ** —, machine, machine, machine, intrigue.

Հնարագիւտ *a.* inventeur, inventif, ingénieux; — **լինել**, inventer.

Հնարակերտ *adj.* possible, faisable.

Հնարացոյց *a.* qui montre le moyen pour faire qch.

Հնարաւոր, **աց** *a.* possible, faisable; **V.** **Հնարագէտ**.

Հնարաւորեմ, **եցի**. **Հնարաւորեմ**, **րեցայ** *vn.* s'ingénier, inventer, trouver un moyen, un expédient, s'aviser d'un moyen, tâcher, faire son possible.

Հնարաւորութիւն *s.* possibilité; invention, moyen, expédient.

Հնարեմ, **եցի**. **Հնարեմ**, **րեցայ** *vn.* s'ingénier, inventer, trouver un moyen, s'aviser de, forger, trouver; tâcher, s'efforcer, s'étudier, chercher à; **V.** **Հնարք**.

Հնարիմաց, **ից** *a.* artificieux, fin, rusé.

Հնարիմացութիւն *s.* artifice, finesse, détour, adresse.

Հնարին *a.* possible.

Հնարողութիւն *s.* invention, art, industrie.

Հնարք, **րեց** *s.* moyen, expédient, mesure, parti, remède, ressort, issue; industrie, in-

vention, art; adresse, ruse, artifice, détours, menée, manège, intrigue, machine, entreprise; milieu, voie; rhét. enthymème; — **պատերազմի**, stratagème; **զամենայն հնարս հնարել**, faire tout au monde, tous ses efforts, ses derniers efforts, toutes les tentatives, toutes les démarches, se mettre en quatre, remuer ciel et terre, épuiser toutes sortes d'artifices, n'oublier rien; **հնարս հնարել** **խորհել** **իմանալ**, **ի հր-նարս հայեցայնաց մտանել**, prendre des moyens, des mesures, employer des moyens, s'aviser d'un bon expédient, s'ingénier; **հնարիւք**, **հնարիւք իմն**, par un moyen, artificieusement; **հնարիւք իմն ուղղեցի**, j'ai trouvé le moyen de rectifier; — **հայեցայնաց**, remède; **որպիսի՜ հնարս եւ իմանայցէ որ**, de quelque détour que l'on se serve; **խորամանկ՝ չարարուեստ՝ չարիմաց՝ նարտարիմաց** —, artifices, ruse, intrigues; **քիւր ազգի ազգի հնարս հնարէր**, usait de mille artifices.

Հնացեալ *a.* vieilli; — **մտրութիւն**, erreur invétérée.

Հնացուցանեմ, **ուցի** *va.* vieillir, faire vieillir, rendre vieux.

Հնգագլխեան *a.* qui a cinq têtes; — **գիրք Մովսէսի**, Pentateuque.

Հնգալեզու *a.* pentaglotte.

Հնգահատոր *a.* en cinq volumes.

Հնգածայն, ի s. quinte.

Հնգամատեան, ենի s. Pentatèue.

Հնգամարտիկ a. vainqueur au pentathle; — կռիւ, pentathle.

Հնգամիլիոն, ի s. quintillion.

Հնգաչափ s. pentamètre.

Հնգապատիկ a. quintuple; adv. au quintuple.

Հնգապատկեմ, եցի va. quintupler.

Հնգապետ, աց s. chef de cinq soldats.

Հնգաքաղաքք, քաց s. pentapole.

Հնգեակ V. Հինգ.

Հնգեկին V. Հնգապատիկ.

Հնգետասան, ից a. quinze; quinzième.

Հնգետասանամեայ, մէից.

Հնգետասանամեան, մենից a. de quinze ans, âgé de quinze ans.

Հնգետասանակին a. pentadécagone.

Հնգետասաներորդ, աց s. quinzième.

Հնգետասանեքին, եցունց s. a. tous les quinze.

Հնգերեակ, եկաց s. cinq.

Հնգեքեան, Հնգեքին, քեցունց s. a. tous les cinq.

Հնգիցս adv. cinq fois.

Հնդիկ, գկաց s. Indien; a. noir, nègre; — հաւ V. Հնդկահաւ; — բնկոյզ, noix muscade; — սրդն, ver à soie; — փայտ սեւամոյր, ébène; — եղէզն, bambou; գնալ ի Հնդիկս, aller aux Indes.

Հնդկա-եւրոպացի a. indo-européen.

Հնդկագերմանական, Հնդկագերմանիկ a. indo-germanique.

Հնդկամզենի s. raquette.

Հնդկախոզ, աց s. babiroussa.

Հնդկահաւ, աւ s. dinde, dindon; ծագ — աւ, dindonneau; — գլգլայ, գլգլունս արծակէ, le dindon glougloute.

Հնդկային a. indien.

Հնդկանշի, նշոյ s. cacao-tier, cacaoyer.

Հնդկանուշ, նշոյ s. cacao.

Հնդկաստան, ի s. Inde.

Հնդկեղէզն s. bambou.

Հնդկեղէն adv. en indien, en langue indienne; s. l'indien, la langue indienne.

Հնծան, Հնծան, աց s. pressoir; cuve du pressoir; — հարկանել, fouler la vendange, pressurer; գաւք —, harlong.

Հնծանակ, աց s. harlong.

Հնծանահար, աց s. fouleur, pressureur.

Հնծանահարութիւն s. pressurage.

Հնծանայարկ s. pressoir.

Հնծանեան s. Bacchus.

Հնծեմ, եցի va. moissonner; faucher; récolter.

Հնոտի, տւոյ, տեաց a. vieux, vieil, usé; — ք, vieillerie, antiquaille.

Հնոց, ի s. four, fournaise.

Հնոցիկ s. fourneau.

Հնութիւն s. véteté; antiquité; ancienneté; antiquaille;

—բ Անույ, les antiquités d'Ani.

Հնչական a. relentissant, sonnant, sonore.

Հնչականութիւն s. sonorité.

Հնչեմ, եղի va. rendre un son, retentir, sonner, résonner; souffler; siffler; annoncer, publier; prononcer; ոչ բարւոք — ականջաց, blesser, choquer l'oreille.

Հնչեցուցանեմ, ուցի va. faire retentir, sonner; annoncer, publier; — զփող V. Փող.

Հնչիւն V. Հնչումն; եղեւ —, un bruit s'est fait entendre.

Հնչող, Հնչողական V. Հնչական.

Հնչումն s. son, voix, retentissement, résonnement, sonnerie, bruit; prononciation.

Հոգ, ոց s. soin, sollicitude, intérêt; soin, charge, inspection; souci, inquiétude; —բ անդոհականք՝ տխուր, noirs soucis; — առնել, — յանձին բերել՝ ունել՝ տանել, avoir soin; — ունել, — իմտի արկանել, se soucier, être en peine; հոգս ցուցանել բարեխնամս, témoigner du vif intérêt; յիմ վերայ հոգդ այդ, Թող ինձ զհոգդ զայդ, laissez-moi faire.

Հոգաբարձ, ից. Հոգաբարձու, աց a. s. curateur, intendant, pourvoyeur, inspecteur; surveillant; — լինել, avoir soin de.

Հոգաբարձութիւն s. curatelle, charge, inspection, surveillance, direction; soin, sollicitude.

Հոգած, ի a. qui a soin, soigneux; soucieux, pensif, inquiet.

Հոգածու, աց a. qui a soin, soigneux.

Հոգածութիւն V. Հոգաբարձութիւն.

Հոգամ, ացայ, ացի vn. pourvoir, fournir, procurer, munir; avoir soin, soigner; se soucier, être pensif, prendre souci, s'inquiéter, être inquiet, se mettre en peine, se tourmenter; յի՛ ինչ հոգար, ne sois point en peine; — վասն ուրուք ou զուժեքէ, être inquiet, en peine de qn.

Հոգատարութիւն V. Հոգաբարձութիւն.

Հոգացողութիւն sm. soin, sollicitude.

Հոգեբան, ից s. psychologue, psychogiste.

Հոգեբանական a. psychologique.

Հոգեբանութիւն s. psychologie.

Հոգեբարձու V. Հոգաբարձու.

Հոգեբուղիս adj. spirituel, divin.

Հոգեզուարճ a. joyeux, gai, jovial.

Հոգելից a. plein du Saint-Esprit, spirituel, divin.

Հոգեխառն a. inspiré par le Saint-Esprit, spirituel, divin.

Հոգեխօսութիւն s. pneumatologie.

Հոգեծին a. né par l'âme, spirituel.

Հոգեկան *a.* spirituel; psychique.

Հոգեկանութիւն *sm.* spiritualité.

Հոգեկեցոյց *a.* qui sauve l'âme, salutaire.

Հոգեկիր *a.* inspiré par l'esprit divin, par le Saint-Esprit, inspiré.

Հոգեկորոյս *a.* qui perd, qui fait perdre l'âme.

Հոգեկրօն *a.* qui vit selon l'esprit de Dieu, spirituel; religieux.

Հոգեհանգիստ *s.* Requiem.

Հոգեղէն *a.* spirituel, incorporel; spirituel, divin.

Հոգեմարտ, ից, աց *a. s.* qui combat la divinité du Saint-Esprit.

Հոգեմուխ *a.* initié au Saint-Esprit, doué de l'Esprit-Saint.

Հոգեմկար *a.* peint par le Saint-Esprit.

Հոգեմորոգ *a.* qui renouvelle l'esprit, l'âme; renouvelé par le Saint-Esprit; — զուարթացուցանել զբնութիւն, ranimer la nature.

Հոգեմուգ *a.* qui chante ou qui est chanté par le Saint-Esprit.

Հոգեշահ *a.* salutaire, utile à l'âme, spirituel.

Հոգեշարժ *a.* animé, inspiré par le Saint-Esprit; touchant, pathétique.

Հոգեշնորհ *a.* donné, accordé par le Saint-Esprit; qui a la grâce, le don du Saint-Esprit; qui donne le Saint-Esprit.

Հոգեշունչ *adj.* inspiré du Saint-Esprit.

Հոգեպաշտութիւն *s.* culte des esprits.

Հոգեպատում *a.* raconté par le Saint-Esprit; qui raconte par l'inspiration du Saint-Esprit.

Հոգեպարգեւ *V.* Հոգեշնորհ.

Հոգեպէս *adv.* spirituellement, par un mouvement d'inspiration divine; selon l'esprit, immatériellement.

Հոգեռանդն *a.* fervent, ardent, spirituel.

Հոգեսէր *a.* qui aime l'âme, les âmes; pieux, dévot.

Հոգեսիրութիւն *s.* piété, dévotion.

Հոգեսնունդ *a.* nourri, élevé selon l'Esprit-Saint.

Հոգեվար, աց *a. s.* qui est à l'agonie, agonisant, moribond, mourant; — ք, agonie; լինել իհոգեվարս, agoniser, être à l'agonie; * — ք է, il est à l'agonie, il est mourant.

Հոգետես, աց *a.* qui voit les secrets de l'âme.

Հոգերգող, ի *a.* qui chante par l'inspiration du Saint-Esprit.

Հոգերո, աց *a.* spirituel; dévot, pieux; animé, vivant; — ք, choses spirituelles.

Հոգերական *a.* spirituel.

Հոգերապէս *V.* Հոգեպէս.

Հոգերոյիմ *V.* Հոգիանամ.

Հոգերոութիւն *sm.* spiritualité.

Հոգեփոխութիւն *sm.* mé-

tempsychose, transmigration des âmes.

Հոգի, գոց *s.* âme; âme, esprit, vie, cœur; âme, souffle; le Saint-Esprit; vent; haleine; âme, personne, individu; âme, agent, moteur principal; âme, expression, l'esprit, le sens; désir, penchant; աւանդել գ—, rendre l'âme; փչել՝ հանել զհոգին, expirer; հոգւով երգել, chanter avec âme; հոգւով, en esprit; երկնային՝ աստուածային՝ վեհ՝ անմահ՝ դիւրազգած՝ մոլորեալ՝ յուզեալ՝ նուաստ՝ անարգ՝ առաքինի՝ զեղեցիկ՝ ազնուական՝ դիցազնական —, âme céleste, divine, sublime, immortelle, sensible, égarée, agitée, basse, vile, vertueuse, belle, noble, héroïque; ամենայն հոգւով սիրել, aimer de toute son âme; * մէկուն հոգւոյն համար աղօթք ընել, prier Dieu pour le repos de l'âme de qn.; *V.* Ոգի.

Հոգիանամ, ացայ *vn.* devenir esprit, s'animer, prendre de l'âme.

Հոգիացուցանեմ, ուցի *va.* animer, ranimer, donner de la vie, ressusciter.

Հոգող *V.* Հոգած.

Հոգողութիւն *V.* Հոգացողութիւն.

Հոլածեւան *a.* qui a ses ailes ouvertes.

Հոլածեւմ, եցի *va.* ouvrir ses ailes, étendre, déployer ses ailes.

Հոլամուկ *V.* Զիղջ

Հոլանեմ, եցի *va.* déshabiller; découvrir, dévoiler, déceler.

Հոլանի *a.* déshabillé, nu; dévoilé, découvert; — առնել լինիմ *V.* Հոլանեմ, Հոլանիմ.

Հոլանիմ, Հոլոնիմ, նեցայ *vn.* se déshabiller, se découvrir; se dévoiler.

Հոլով, ից *s.* roulement, rotation, circulation; gram. cas.

Հոլովական *a.* roulant, circulaire; gram. déclinable.

Հոլովեմ, եցի *va.* rouler; tourner; gram. décliner.

Հոլովեցուցանեմ *V.* Հոլովեմ.

Հոլովիմ, եցայ *vn.* se rouler, tourner; gram. se décliner.

Հոլովումն *s.* roulement, rotation; gram. déclinaison.

Հոծ, ից *a.* dense, condensé, compacte, épais.

Հոծիմ, ծնցայ *vn.* se condenser, devenir épais, épaissir, se remplir.

Հոծութիւն *s.* densité, condensation, épaisseur.

Հոկեմբեր, ի *s.* octobre.

Հող, ոյ, ով *s.* terre; terrain; sol; terre, champ, domaine; fig. tombeau; — իզլուխ լինել, se couvrir la tête de terre; նախնական՝ երկրորդական՝ երրորդական՝ անցողական՝ ողողական —ք, terrains primitifs ou primordiaux, secondaires, tertiaires, de transport, d'alluvion; ի— իշանել՝ ննչել, être enterré, enseveli; տայ հողոյ զմարմին, enterrer, inhumer, ensevelir; հողոյ եւ

պատանաց չլինել արժանի,
être indigne de recevoir les
honneurs de la sépulture.

Հողաբարդ a. atterrisse-
ment.

Հողաբեր a. produit de la
terre.

Հողաբիր a. qui creuse la
terre.

Հողաբլրակ, աց sm. ados,
billon.

Հողաբլուր, բլրոց s. éléva-
tion ou amas de terre, levée,
jetée, digue, rempart, retran-
chement.

Հողաբոյս a. poussé, produit
de la terre.

Հողագործ, աց s. agricul-
teur, cultivateur, laboureur.

Հողագործութիւն s. agricul-
ture, labourage.

Հողագունտ, գնտոյ s. le
globe terrestre.

Հողազանգուած a. formé de
terre, terrestre.

Հողաճաւալ a. qui roule sur
la terre, dans la poussière;
fig. mondain, terrestre.

Հողաճափ, ից s. chausson,
pantoufle.

Հողախառն a. mêlé de terre,
terreux.

Հողախշտի V. Գետնախշտի;
— Դանգիստ, sépulture; tom-
beau.

Հողածին, Հողածնեալ a. né
de la terre.

Հողակալ, աց s. qui a des
terres, des propriétés rurales.

Հողակեր, աց a. qui mange
de la terre.

Հողակոյտ, կուտից V. Հո-
ղաբլուր.

Հողամաղ, ի s. plongeon.

Հողային V. Հողեղէն; chim.
humique.

Հողանամ, ացայ vn. se ré-
duire en terre.

Հողանիւթ, Հողանիւթեայ V.
Հողեղէն.

Հողանման a. semblable à
la terre.

Հողաստեղծ a. créé de terre.

Հողավաստակ V. Հողագործ.

Հողատէր V. Հողակալ.

Հողացուցանեմ, ուցի va. ré-
duire, changer en terre.

Հողեալ a. renversé, tombé
par terre.

Հողեղէն a. de terre, ter-
restre.

Հողմ, ոց s. vent; air; —

շնչէ՝ մռնչէ՝ փոխի՝ դադարէ,
le vent souffle, mugit, change,

s'apaise ou tombe; — գոյ, il
fait du vent; յաջողակ հող-

մով նաւարկել, naviguer avec
un vent favorable; Դակառակ

է —, le vent est contraire;

ընդդէմ հողմոյ նաւարկել, na-
vigner contre le vent; fig.

զհողմս արածել, faire des pro-
jets en l'air, faire des châteaux

en Espagne; — ելանէ, le vent
se lève; տալ հողմոյ, jeter au

vent; շրջել յամենայն հողմոյ,
tourner à tout vent; — աջո-

ղակ ուռնոյր՝ լնոյր զառա-
գաստս մեր, un vent favorable

enflait, remplissait nos voiles;
Թեթեւ՝ քաղցր՝ զովարար՝ յա-
ջող՝ անհաստատ՝ կատաղի՝

մոլեգին՝ մրրկալից՝ սաստկաշունչ՝ սաստիկ օւռժգին՝ ահեղագուշ —, vent léger, doux, rafraichissant, propice, inconstant, courroucé, furieux, orageux, impétueux, violent, mugissant; Թեք հողմոյ, les ailes du vent; V. Քամի.

Հողմաբեր, ից, աց a. qui porte, qui produit du vent.

Հողմագրութիւն s. anémographie.

Հողմախաղաղ a. qui abrite du vent, assuré des vents; — նաւահանգիստ՝ ծով, port, mer calme.

Հողմախառն adj. mêlé de vent.

Հողմակոծ a. agité par le vent; — առնել, agiter par le vent.

Հողմակոծիմ օծեցայ vn. être agité par le vent, flotter au gré des vents.

Հողմակոծութիւն s. agitation causée par le vent, tempête.

Հողմահար, ի a. battu par le vent; s. éventail.

Հողմահարեմ V. Հովահարեմ.

Հողմաղաց, ից s. moulin à vent.

Հողմամաղ a. criblé par le vent.

Հողմայոյգ s. bourrasque, ouragan, coup de vent, tourbillon.

Հողմաշարժ a. remué, agité par le vent.

Հողմաշունչ a. qui souffle le vent.

Հողմաչափ, ի s. anémomètre.

Հողմաչափութիւն s. anémométrie.

Հողմալար, աց a. poussé par le vent; — լինել, être poussé, balancé par les vents.

Հողմալգել sm. paravent, abat-vent.

Հողմացոյց, ուցի s. rose des vents; girouette.

Հողմափայլ V. Կանթեղխոտ.

Հողմընթաց լինիմ vn. aller comme le vent.

Հողմիկ s. petit vent, brise.

Հողմուռոյց a. enflé par le vent.

Հողմուտ a. venteux.

Հողմօրէն adv. comme le vent.

Հողուտ a. venteux.

Հոմանի, նույ, նեաց sm. amant.

Հոմանուն V. Համանուն, Երկդիմի.

Հոմասեռ V. Համասեռ.

Հոմերական, Հոմերոսեան a. d'Homère.

Հոմիշխան V. Իշխանակից.

Հոյ, ոց s. bélier (machine).

Հոյ s. terreur, épouvante, frayeur.

Հոյակապ a. grandiose, magnifique, splendide, grand, éminent; — բաղաբ, superbe ville; — իշխան՝ բժիշկ, illustre prince, célèbre médecin; — այր, grand homme; սա այր —, ce grand homme.

Հոյանուն a. qui a un grand nom, célèbre.

Հոյաշէն *a.* grandiose, superbe.

Հոյզ, հուզոյ *s.* sève, jus; extrait.

Հոյլ *s.* troupe, foule, bande; essaim; — ի հոյլ, en foule, par bandes; ծաղկունք հոյլ ի— դեռափծիք, mille fleurs naisesantes.

Հոյն, հունի *s.* cornouille; cornouiller.

* Հոն *adv.* là, là-bas; — է, il est —; — չէ, il n'est pas là.

Հոռի *s.* le second mois de l'ancien calendrier arménien.

Հոռոմ, ոց *s. a.* romain, latin.

Հոռոմարէն ou Հոռոմերէն *adv.* en latin.

* Հոս *adv.* ici; — է, il est ici; — չէ, il n'est pas ici.

Հոսական *V.* Հոսանուտ.

Հոսականութիւն *s.* fluidité.

Հոսանուտ *a.* coulant, fluide; *s.* fluide; էլեկտրական —. fluide électrique.

Հոսանք, նաց *s.* cours, écoulement, flux; saut, chute d'eau; chim. courant; էլեկտրական —, courant électrique; հոսանս ջուրք իջուցին աչք իմ, mes yeux ont répandu des ruisseaux, des torrents de larmes.

Հոսեմ, եցի *va.* faire couler, verser, répandre, épancher; vanner, éventer; éparpiller, disperser; précipiter; — հողմոյ, jeter au vent; — իբրեւ զհեղեղ զարտասուս, — յորդարութիւ արտօսը, verser, répandre un torrent, un ruis-

seau ou des flots de larmes; *V.* Հոսիմ.

Հոսեցուցանեմ, ուցի *va.* faire couler.

Հոսիմ, սեցայ *vn.* s'écouler, se répandre, affluer, fluer, dé-couler; se ruer, se jeter, se précipiter; ի վայր —, tomber de haut en bas.

Հոսիչ *s.* qui répand, qui disperse; van, crible.

Հոսիսիմ, սեցայ *vn.* s'écouler, se répandre.

Հոսումն *sm.* écoulement, épanchement.

Հով, ոյ *a.* frais, froid; *s.* frais, fraîcheur, froid; vent; * հովի բերան՝ մէջ, en plein vent, exposé au vent

Հովափար, աց *s.* éventail.

Հովափարութիւն *s.* ventilation.

Հովափարեմ, եցի *va.* éventer, ventiler, aérer; — իմ *vn.* s'éventer, jouer de l'éventail.

* Հովահրեմ *V.* Հովափարեմ.

Հովայ *interj.* holà! ho! hélas!

Հովանամ, ացայ *vn.* se rafraîchir, se refroidir; fig. se refroidir, s'attéder; հովանայ բարեկամութիւն նոցա, leur amitié se refroidit.

Հովանանամ, ացայ *vn.* couvrir d'ombre, ombrager; se reposer sous l'ombre; fig. prendre sous sa protection, protéger.

Հովանացուցանեմ, ուցի *va.* couvrir d'ombre, ombrager.

Հովանաւոր, աց *a.* ombragé, ombreux, couvert.

Հովանաւորեմ, եղի va. couvrir d'ombre, ombrager; fig. protéger, prendre sous ses auspices.

Հովանաւորութիւն s. ombre; fig. protection, auspices.

Հովանեակ, եկի s. marquise.

Հովանի, նւոյ, նեաւ sm. ombre, ombrage; fig. protection, auspices, défense; ընդ հովանեաւ, à l'ombre, à l'abri de; sous la protection, sous les auspices de; — առնել՝ լինել V. Հովանաւորեմ.

Հովանոց, աց s. belvédère, kiosque; baldaquin, tente; parasol; parapluie.

Հովանոցաբեր, աց a. ombellifère.

Հովանոցակ s. ombrelle.

Հովանոցանամ, ացայ ղո. couvrir d'ombre, ombrager.

Հովասուն a. frais, aéré; élevé dans des endroits frais, bien aérés,

Հովացուցանեմ, ուցի va. rafraîchir, refroidir; fig. refroidir, attlédir.

Հովեմ, եղի va. éventer, donner de l'air.

* Հովթիւկ V. Հովասուն.

Հովիկ V. Հովմիկ.

Հովիտ, վտի, վտաց s. vallée, bassin; vigne; — ս տնկել, planter des vignes.

Հովիւ, վուի, վուաց s. pasteur, berger, pâtre; հովուի գաւազան՝ բիր, միւտաւ, միւտե de berger, asphodèle jaune, verge de Jacob.

Հովհարեմ V. Հովհարեմ.

Հովուաբար adv. pastorale-ment, comme un berger,

Հովուական a. pastoral; — կեանք՝ կենցաղ, vie pastorale.

Հովուակից s. compagnon d'un pasteur.

Հովուանոց, աց s. habitation des pasteurs.

Հովուապետ, տաց s. chef des bergers, des pasteurs; fig. Jésus-Christ, pontife, archevêque.

Հովուապէս V. Հովուաբար.

Հովուասէր a. qui aime son pasteur.

Հովուականք, նաց s. habitation des bergers.

Հովուափող, ոյ s. flûteau.

Հովուեմ, եղի va. faire paître, mener paître; fig. conduire, gouverner, régir.

Հովուերգակ s. poète bucolique.

Հովուերգութիւն s. chant pastoral, poésie pastorale; pastorale, églogue.

Հովութիւն sm. fraîcheur, froideur, refroidissement; fig. refroidissement, froideur; — բարեկամութեան, le refroidissement, l'attlédissement de l'amitié.

Հովութիկ sm. jeune berger, pastoureau.

Հովուութիւն s. l'état de pasteur, de berger; fig. l'art de gouverner, de conduire les peuples.

Հովտածել a. en forme de vallée.

Հովտանամ, ացայ ղո. se

creuser, se caver, se courber, s'affaïsser.

Հոտ, ոյ, ով s. odeur; odeur, parfum; signe; — **անոյշ՝ անուշից** ou **անուշուծեան**, bonne, excellente odeur, odeur suave, parfum délicieux, senteur; — **առնուլ**, sentir, sentir l'odeur; — **ռնել**, sentir, avoir de l'odeur, avoir l'odeur de; — **հարկանել՝ բուրել՝ հանել**, sentir, répandre ou exhaler une odeur; **գարշ՝ քաղցր՝ ակործելի՝ թեթեւ սաստիկ** —, mauvaise, douce, agréable, faible, forte —; * **հոտեր բռնիլ**, se mettre de l'odeur.

* **Հոտած** a. qui sent mauvais; gâté.

Հոտառուծին s. odorat.

Հոտարան, աց s. jardin des fleurs odorantes; parfumerie.

Հոտաւէտ a. qui sent bon, odorant, odoriférant.

* **Հոտեցնեմ**, ուցի va. faire sentir mauvais; gâter.

Հոտեւան V. **Հոտաւէտ**.

Հոտիմ, տեցայ vn. sentir, avoir l'odeur de; puer, sentir mauvais; * **աղեկ՝ գէշ** —, sentir bon, mauvais.

Հոտոտամ V. **Հոտոտիմ**.

Հոտոտելիք, լեաց s. odorat.

Հոտոտեմ V. **Հոտոտիմ**.

Հոտոտեցուցանեմ, ուցի va. faire sentir.

Հոտոտիմ, տեցայ vn. flairer, sentir, respirer; toucher, s'approcher.

Հոր, ոյ, ով s. puits.

Հոր, ից s. gendre.

Հորդան տամ, avancer, conduire ou pousser en avant, lancer; venir, venir en foule, se ruer, se jeter impétueusement, se répandre, entrer en foule dans.

Հորդեմ, եցի vn. frayer, ouvrir ou tracer le chemin, la route; — **ճանապարհ**, préparer la voie, donner passage, cours; — **իւր զճանապարհ՝ զասպարէզ փառաց**, se frayer le chemin des honneurs; **անցս իւր** —, se frayer un passage.

Հորիզոն, ի s. horizon; fig. horizon; — **սկսանի պարզել**, l'— commence à s'éclaircir; **քաղաքական —ն մթազնի՝ ամպէ**, l'— politique se rembrunit, se couvre de nuages; — **զգալի՝ երեւոյթ՝ ուսումնական՝ իմանալի**, — sensible, apparent, mathématique, rationnel.

Հորիզոնաբար adv. horizontalement.

Հորիզոնական a. horizontal.

Հորձք, ծից s. ardeur, vivacité.

Հորմայք s. enfilade, rangée (de perles).

Հուժկու a. fort, vigoureux, robuste.

Հուղկահար, Հուղկահարու, աց s. brigand, bandit, voleur de grand chemin, de grandes routes.

Հում a. cru, qui n'est pas cuit.

Հուն s. gué, trajet; — **մի**, un peu.

Հունդ, հնդոյ s. semence, graine.

Հունձք, հնձոց s. moisson; récolte; ժամանակ հնձոց, moisson, fauchaison; ոսկեփայլ՝ ոսկեփունջ —, moisson dorée; յառուրս հնձոց, dans le temps des moissons; առատ —, récolte abondante.

Հունչ, հնչից, հնչիւք s. son.

* Հունտ V. Հունդ; —ի երթալ, monter en graine.

Հուպ, հպոյ, հպի, ից adj. proche, voisin, prochain; prép. près, auprès; — լինել՝ մատչել, être près, s'approcher, toucher; — ընդ —, — առ —, ընդ —, իհպոյ adv. de proche en proche, de près; prochainement, bientôt.

Հուսկ a. dernier; — յետին ou վերջին, le dernier, le dernier de tout; — յետոյ, — ուրեմն adv. après tout, enfin, à la fin, finalement, en dernier lieu.

Հուր, հրոյ s. feu; — լուցանել, faire du feu; — հարկանել, mettre le feu, faire feu, brûler; հրով դատել, mettre en feu, brûler; — արկանել՝ վառել, faire du feu, allumer; ի—այրիլ, être brûlé, consumé par le feu; — վառեալ բորբոքէր իՀայս, l'Arménie était en feu; ի— եւ իսուր սպառել՝ մաշել զամենայն, mettre tout à feu et à sang; իւղ արկանել զհրով, jeter de l'huile sur le feu; V. Կրակ, ձարակ.

Հպատակ, աց s. sujet; vas-

sal; a. dépendant, obéissant, subordonné, inférieur; attentif, occupé; — կալ, être obéissant, obéir; — լինել, être attentif, occupé, avoir soin.

Հպատականք V. Հպատակութիւն.

Հպատակեմ, եցի. Հպատակիմ, կեցայ vn. s'assujettir, se soumettre, obéir, dépendre; servir, avoir soin de, s'occuper de.

Հպատակութիւն s. sujétion, dépendance; vasselage; soumission, assujettissement, obéissance, déférence, subordination; soin, attention, occupation; — օրինաց, respect des lois.

Հպատակօրէն adv. avec sujétion.

Հպարտ, ից, աց a. orgueilleux, superbe, hautain, altier, fier.

Հպարտազոյնս adv. orgueilleusement, hautainement.

Հպարտանամ, ացայ vn. s'enorgueillir, être orgueilleux, s'enfler d'orgueil, devenir fier; — ընդ տոհմ իւր, se prévaloir de sa naissance.

Հպարտացուցանեմ, ուցի va. enorgueillir, rendre orgueilleux ou fier, enfler.

Հպարտութիւն s. orgueil, hauteur, fierté.

Հպաւոր V. Հուպ a.

Հպաւորիմ, բեցայ vn. s'approcher.

Հպաւորութիւն sm. proximité, rapprochement; V. Եօշափումն.

Հպեմ, եցի. Հպեցուցանեմ, ուցի va. approcher.

Հպիմ, պեցայ vn. s'approcher; toucher.

Հպումն V. Հպաւորումին.

Հպտանք, նաց s. chamarures, affublement, parure recherchée, atours; affectation, air trop recherché, minauderie; սնոտի —, vaine parure.

Հպտիմ, տեցայ vn. se chamarrer, s'attifer, se parer; minauder.

Հռետոր, աց sm. rhéteur, orateur.

Հռետորաբան, ից s. orateur, éloquent.

Հռետորաբար adv. en rhéteur, en orateur.

Հռետորական a. rhétorique; éloquent; — ձեւ, tour oratoire.

Հռետորայք, յից s. les rhéteurs, les orateurs.

Հռետորութիւն s. la rhétorique.

Հռիկ գամ vn. tourner; շուրջ —, tourner tout autour.

Հռնչիւն s. hoquet, râlement, ronflement.

Հռոգ, իւ s. salaire, appointements; bourse (pension gratuite dans un collège); — առնուլ ի վարժարանի, obtenir une bourse dans un collège.

Հռոգակեր, Հռոգաւոր, աց s. boursier.

Հռոմ a. romain, latin; s. Rome; — ք, les Romains.

Հռոմայական ou Հռոմայա-

կան a. romain; — եկեղեցի, l'Eglise romaine.

Հռովմայերէն a. latin; adv. en latin.

Հռովմայեցի, ցոյ a. s. romain.

Հռովմէական a. romain.

Հռչակ, աց s. V. Համբաւ; solennité, pompe; երթայր — զնմանէ ընդամենայն կողմանս, sa renommée se répandait dans tout le pays; — ընթանայ, un bruit court; հռչակաւ, solennellement; — հարկանել V. Հռչակեմ.

Հռչակական, Հռչակաւոր a. célèbre, renommé, fameux.

Հռչակեմ, եցի. Հռչակեցուցանեմ, ուցի va. célébrer, rendre célèbre; divulguer, ébruiter, publier.

Հռչակիմ, եցայ vn. devenir célèbre; être divulgué, s'ébruiter.

Հսկայ, ից s. géant.

Հսկայաբար adv. comme un géant, en géant.

Հսկայազն, Հսկայազուն, զանց s. géant.

Հսկայազոր a. qui a une force de géant, très-fort.

Հսկայական a. de géant.

Հսկայաձեւ a. gigantesque, colossal; — անդրի, statue colossale, colosse.

Հսկայաքայլ a. à pas de géant; — ընթանալ, marcher —; — յառաջադիմել, faire des progrès rapides.

Հսկայութիւն s. la grandeur de géant.

Հսկեմ, եցի vn. veiller, ne pas dormir; fig. veiller à ou sur, surveiller, avoir l'œil sur.

Հսկեցող, Հսկող a. veilleur; vigilant.

Հսկողութիւն, Հսկութիւն s. veille; vigilance.

Հսկումն s. veille; vigilance; veille d'une fête.

Հսկուն a. éveillé, vigilant.

Հտպիս a. arlequin.

Հտպտանք V. Հպտանք; arlequinade.

Հտպտիմ V. Հպտիմ.

Հրաբաժակ, ի s. coupe de feu, tasse pleine de feu; a. de feu, plein de feu.

Հրաբեքան a. dont la bouche est de feu.

Հրաբղխային a. volcanique.

Հրաբորբոր a. qui est tout en feu, enflammé, ardent, brûlant, flambant; — սրտմտութիւն, bouillant courroux.

Հրաբուղիս a. qui jette, qui vomit du feu; s. volcan.

Հրաբուն a. qui est de feu; fig. spirituel, divin, céleste.

Հրագոյն a. qui est couleur de feu, roux, rouge.

Հրագունտ, գնտոյ s. globe de feu.

Հրադէզ a. qui entasse du feu.

Հրազէն, զինաց s. arme à feu; — ք, artillerie.

Հրագինեակ, եկաց s. artiller.

Հրագինեմ, եցի va. armer de feu.

Հրագինութիւն s. artillerie.

Հրաժարական a. de renonciation, d'abdication, de congé, d'adieu; s. démission; congé; տալ — ողջոյն, donner un dernier adieu, faire ses adieux.

Հրաժարեալ a. démissionnaire; décédé; V. Հրաժարեմ.

Հրաժարելի a. défendu, interdit.

Հրաժարեմ, եցի va. faire renoncer ou abdiquer; congédier; défendre, interdire; vn. renoncer; se démettre, abandonner, s'abstenir de, se passer de, se retirer; prendre congé, dire adieu, faire ses adieux; mourir, décéder; — յիշխանութենէ, abdiquer, donner sa démission; — իմագաւորութենէ, abdiquer la couronne; — յազանդոյ, renoncer, abjurer; — յաշխարհէ, renoncer au monde; աղաչեմ զեզ կալ զիս հրաժարեալ, je vous prie de m'excuser.

Հրաժարեցուցանեմ V, Հրաժարեմ va.

Հրաժարիմ V. Հրաժարեմ vn.; հրաժարեցան իմիմեանց, ils se quittèrent, ils se séparèrent.

Հրաժարութիւն, Հրաժարումն s. renoncement; renonciation, abandon; abdication, démission; décès.

Հրաժեշտ, ի s. renonciation, renoncement, abandon; abdication, démission; congé; adieu; départ; permission; — առնուլ տալ, prendre congé de, faire ses adieux, ses der-

niers adieux à զո., lui dire adieu; renoncer, abandonner, dire adieu; իհրաժեշտի կացուցանել, congédier, renvoyer, remercier; առնուլ — անդարձ, faire un éternel adieu.

Հրալից a. plein de feu, ardent.

Հրախաղ, ի s. artificier; —ք, feu d'artifice.

Հրախաղումբին s. feu d'artifice.

Հրախառն a. mêlé de feu.

Հրածին a. qui engendre, produit le feu.

Հրակերպ, Հրակերպեան a. en forme de feu.

Հրակէզ առնեմ. Հրակիզեմ, եցի va. brûler, embraser, mettre en feu.

Հրակիզումբին s. brûlement, embrasement.

Հրակիր a. qui porte le feu; s. pyrophore.

Հրահալ, աց s. métal; —ք, les métaux.

Հրահալիի a. métallique.

Հրահան, ի s. briquet.

Հրահանգ V. Հրահանգք.

Հրահանգապետ, աց s. gymnasiarque.

Հրահանգեմ, եցի va. instruire, exercer, discipliner, policer, former, façonner, dresser, enseigner; — իմ vn. s'instruire, s'exercer, se former.

Հրահանգիչ a. instructif; s. instructeur, précepteur.

Հրահանգումբին V. Հրահանգք.

Հրահանգք, գաց s. instruc-

tion, discipline, enseignement; instructions; diète, régime; — զինուորումեան, discipline militaire; — մարմնոյ, exercices du corps.

Հրահար, ի s. carabine.

Հրահարակիր, կրաց s. carabinier.

Հրահմայ, ից s. pyromancien.

Հրահմայումբին sm. pyromancie.

Հրահոս, Հրահոսան a. qui fait couler, qui répand du feu.

Հրածգումբին V. Հրծգումբին.

Հրածեւ V. Հրակերպ.

Հրամայական a. impératif, impérieux; s. gram. impératif.

Հրամայեմ, եցի va. commander, ordonner, enjoindre, imposer, avoir la main haute; permettre, autoriser.

Հրաման, աց s. ordre, ordonnance, commandement, injonction; permission, autorisation, permis; — տալ, donner ordre, commander; donner permission, permettre; — պատասխանոյ, oracle; հաւանակ —, contre-ordre; —ք, destin, destinée, sort, fatalité; — պատուիրանի առնուլ, recevoir des ordres, des instructions; անդարձ —, ordre irrévocable.

Հրամանաբեկ լինիմ vn. finir sa carrière, mourir.

Հրամանաբեր a. qui porte un ordre, ambassadeur, mesager.

Հրամանագիր, գրոյ s. or-

donnance, permis, mandat; lettres patentes; — ձեռնադրութեան, dimissoire.

Հրամանական *a.* impératif, impérieux.

Հրամանակատար *s. a.* exécuteur, mandataire; obéissant.

Հրամանակար կարգ, Հրամանակարգ բան *s.* dogme.

Հրամանառու, ագ *a.* celui qui a reçu un ordre, une permission.

Հրամանատար, ագ *s.* commandant, commandeur.

Հրամանատարութիւն *sm.* commandement; ընդ — թ նորա, sous sa conduite.

Հրամանատու, ագ *a.* commandant, qui donne un ordre, une permission.

Հրամանատուութիւն *V.* Հրամանատրութիւն.

Հրամանատրեմ *V.* Հրաման տամ.

Հրամանատրութիւն *s.* commandement, ordre, ordonnance; permission.

Հրամուխ *a.* trempé dans le feu, ardent; — նետք սիրոյ, les traits enflammés de l'amour.

Հրամուշկ *s.* sorte de musc.

Հրային, այնոց *a.* de feu, igné, pyrique, ardent.

Հրայրեաց *a.* brûlé par le feu; qui consume par le feu, brûlant; adv. en brûlant par le feu.

Հրայրեացք, Հրայրեցութիւն, Հրայրք *s.* brûlures, embrasement, conflagration, incendie.

Հրանամ, ագայ *vn.* être en

feu, tout feu, être ardent, brûlant; prendre feu, s'allumer, s'enflammer.

Հրանիւթ, Հրանիւթեայ *V.* Հրեղէն.

Հրանշոյլ *a.* qui brille comme du feu, étincelant.

Հրանունկ *s.* renoncule.

Հրանուտ *a.* de feu, ardent.

Հրաշագեղ *a.* d'une beauté merveilleuse, charmant, ravissant.

Հրաշագործ, Հրաշագործեմ, Հրաշագործութիւն *V.* Սքանչելագործ, Սքանչելագործեմ, Սքանչելագործութիւն.

Հրաշադէտ, դիտի *s.* qui observe les prodiges, devin.

Հրաշադիտակ *a.* qui a une taille admirable, une forme charmante, un aspect ravissant.

Հրաշազան *a.* merveilleux, admirable, ravissant.

Հրաշազարդ *a.* orné d'une manière prodigieuse, paré à merveille.

Հրաշալի *a.* merveilleux, admirable, surprenant.

Հրաշակերտ, ագ, ից *a.* construit d'une manière prodigieuse, merveilleux, admirable, surprenant, éminent; *s.* chef-d'œuvre; եօթն — ք, les sept merveilles.

Հրաշակերտեմ, եցի *va.* bâtir, construire à merveille.

Հրաշակերտութիւն *s.* construction merveilleuse, monument grandiose, œuvre merveilleuse, fait admirable.

Հրաշանամ *V.* Սքանչանամ.

Հրաշանկար **ա.** peint d'une manière admirable.

Հրաշանշան **Վ.** Զարմանահրաշ.

Հրաշանուն **ա.** qui a un nom merveilleux.

Հրաշապատում **ա.** qui raconte d'une manière prodigieuse; qui est raconté à merveille; qui raconte des merveilles, mystérieux.

Հրաշապէս **Վ.** Սքանչելապէս.

Հրաշատեսիլ, Հրաշատեսիկ **Վ.** Սքանչելատես.

Հրաշացուցանեմ **Վ.** Սքանչելացուցանեմ.

Հրաշափայլ **ա.** d'un éclat merveilleux, éclatant, brillant.

Հրաշափառ **ա.** le plus glorieux, auguste, admirable, magnifique, surprenant.

Հրաշափառապէս **adv.** d'une manière surprenante, merveilleusement, admirablement.

Հրաշափառութիւն **ս.** magnificence, merveilles.

Հրաշէկ **ա.** rouge comme le feu, tout en feu, incandescent, rougi à blanc.

Հրաշունչ **ա.** qui souffle ou respire le feu, qui vomit le feu, volcanique, ardent.

Հրաշք, շից **ս.** merveille, miracle, prodige; monstre; *— գործել՝ ընել, faire ou opérer des miracles, des prodiges; — իմաստութեան՝ քաջութեան, prodige de sagesse, de courage.

Հրաչափ, ի **ս.** pyromètre.

Հրաչեայ **ա.** qui a des yeux ardents, éclatants.

Հրապահպանակ, ի **ս.** écran.

Հրապաշտ **Վ.** Կրակապաշտ.

Հրապարակ, աց **ս.** place, place publique; marché, halle; assemblée sur la place publique, assemblée du peuple; tribunal; barreau; իհրապարակս, dans les places publiques, en public, publiquement; — առնել **Վ.** Հրապարակեմ; Հրապարակու.

Հրապարակագոյժ **ա.** rendu public, divulgué, ébruité; — առնել, publier, rendre public, ébruiter, divulguer; — լինել, se publier, se divulguer, s'ébruiter.

Հրապարակախումբ **ա.** public; — տեսարան, spectacle.—

Հրապարակախօս, աց **ս.** qui parle en public, harangueur, déclamateur; **ա.** prononcé en public; **adv.** en public, publiquement; — լինել, prononcer en public, devant le public, haranguer, déclamer

Հրապարակախօսութիւն **ս.** discours prononcé en public, harangue, déclamation.

Հրապարակական **ա.** public; solennel.

Հրապարականախատ **ա.** injurié en public.

Հրապարականէժ լինիմ **va.** être maudit du public, publiquement.

Հրապարակատես, Հրապարակատեսիլ **ou** Հրապարակացոյց առնեմ **va.** exposer aux

regards du public, montrer ou faire voir au public, donner en spectacle.

Հրապարակաւ adv. publiquement, en public; — խօսել, parler —.

Հրապարակեմ, եցի va. publier, rendre public, divulguer, promulguer.

Հրապարակութիւն s. publication, divulgation, promulgation.

Հրապարակաւ a. entouré de feu, ardent.

Հրապոյրք s. appas, attraits, charmes, leurre, appât, douces, séduction, insinuation, entraînement, amorce, alléchement, agacerie, instigation, sollicitation; պատիր —, appas trompeurs; — գեղոյ, charmes; — համոյից՝ հեշտութեան, l'attrait, les amorcees du plaisir; իհրապոյրս ուրուք ըմբռնիլ ելանել օս հարկանիլ, être séduit, entraîné par qn.; արբուցանել ումեք հրապոյրս պղտորս օս դժնեայս, faire prendre à qn. du poison, le séduire, l'égarer, le pervertir; իհրապոյրս ցոփութեան դարձուցանել զոք, entraîner qn. à la débauche.

Հրապուրական a. attrayant, entraînant, séduisant, insinuant, engageant.

Հրապուրանք V. Հրապոյրք.

Հրապուրեմ, եցի. Հրապուրեցուցանեմ, ուցի va. allécher, attirer, appâter, attirer, entraîner, leurrer, amorcer, af-

frioler, affriander, enchanter, charmer, séduire, suborner, agacer, solliciter, instiguer.

Հրապուրիչ s. séducteur, instigateur; a. V. Հրապուրական.

Հրաշերմն, ման s. fièvre scarlatine.

Հրասախ, ի s. Heue.

Հրազառ, ից a. qui allume le feu; ardent, enflammé.

Հրազառեմ, եցի va. allumer, enflammer.

Հրատ, ից s. feu; bûcher; fig. feu, ardeur; astr. Mars; հրատս հարկանել՝ արկանել, faire ou allumer du feu.

Հրատախառն a. mêlé de feu.

Հրատապ a. ardent, brûlant; — ջերմ V. Հրաշերմն.

Հրատարակ, աց s. celui qui publie, qui annonce, crieur; affiche; — մարտի, déclaration de guerre.

Հրատարակեմ, եցի va. publier, donner publication, rendre public, divulguer, promulguer, proclamer, déclarer, annoncer; afficher; publier, éditer.

Հրատարակիչ, Հրատարակող s. afficheur; éditeur.

Հրատարակումն, Հրատարակութիւն s. publication, publicité, promulgation, proclamation.

Հրատեսիլ a. ardent.

Հրարութեամբ a. pyrotechnique.

Հրարութեամբիւն s. pyrotechnie.

Հրացայտ a. qui jallit, qui jette du feu, étincelant; — աչք, yeux vifs, enflammés.

Հրացան, ից, այց a. qui jette, qui lance du feu; s. fusil; — բարկութիւն՝ շանթք, foudre; հարկանել — իւ, fusiller; խուլ զ—, charger un fusil; արծաթեղ զ— ou *— նետել՝ պարպել, tirer, décharger un fusil.

Հրացանաբուն s. la crosse d'un fusil.

Հրացանակիր, կրաց s. fusilier.

Հրացանաճար առնեմ va. passer par les armes, fusiller.

Հրացանեմ, եցի va. fusiller.

Հրացանութիւն s. jet de feu, décharge d'armes à feu, fusillade, détonation; foudre.

Հրացուցանեմ, աչի va. réchauffer, mettre en feu, enflammer.

Հրաւեր, սիրաց s. invitation; սիրալիք—, aimable invitation, — տալ, inviter.

Հրաւիրակ, այց s. celui qui invite,

Հրաւիրական a. d'invitation; s. invité, convié.

Հրաւիրան, ի s. invitation; prédestination.

Հրաւիրեմ, եցի va. inviter, convier; յառաջագոյն —, prédestiner; — իճաշ, inviter à dîner.

Հրաւիրումն s. invitation.

Հրաւթ, այց a. de feu; s. astr. Mars.

Հրափայլ adj. qui brille comme du feu, étincelant.

Հրափործ a. éprouvé au feu.

Հրաքար, ի s. pyrite.

Հրդեհ, ից s. incendie, feu; — արկանել, mettre le feu, incendier.

Հրդեհական a. qui incendie, brûlant.

Հրդեհեմ, եցի va. incendier, mettre le feu, brûler, embraser.

Հրդեհիչ sm. incendiaire, brûleur.

Հրդեհումն s. incendie, embrasement, brûlement, conflagration.

Հրդէն a. de feu, igné; — երկինք, empyrée.

* Հրեմ V. Աղեմ,

Հրեշտակ, այց s. ange; messenger, envoyé, ambassadeur, délégué, député; présage, indice; պահապան —, l'ange gardien; — տեսան, l'angelus; — դ իմ, mon ange; — դ իմ բարի, mon bon ange; գեղեցիկ դ իմ —, mon bel ange; գեղեցիկ իբրեւ զ—, beau comme un ange.

Հրեշտակաբար adv. comme un ange, angéliquement; a. angélique.

Հրեշտակազնաց առնել լի նել, envoyer un ambassadeur, une ambassade, une députation; — լինել, aller en ambassade, en mission, en message.

Հրեշտակազնացումն sm. ambassade, députation.

Հրեշտակագումար, Հրեշտակագունգ a. réuni, composé d'anges,

Հրեշտակախառն adj. mêlé d'anges, angélique.

Հրեշտակախոտ s. bot. angélique.

Հրեշտակական V. Հրեշտակային.

Հրեշտակակերպ a. en forme d'ange, angélique.

Հրեշտակակիր a. angélique.

Հրեշտակակրօն, ից a. qui mène une vie angélique, qui se conduit d'une manière angélique.

Հրեշտակաճանգէտ a. égal aux anges, angélique.

Հրեշտակային a. d'ange, angélique.

Հրեշտականամ, ացայ vn. devenir un ange, mener une vie angélique.

Հրեշտականման adj. semblable à un ange.

Հրեշտակապետ, աց s. archange, prince des anges.

Հրեշտակապէս adv. angéliquement, comme un ange.

Հրեշտակասէր a. qui aime les anges.

Հրեշտակավայել a. convenable à un ange, digne d'un ange, angélique.

Հրեշտակատես, աց a. qui a vu un ange.

Հրեշտակատեսիլ, Հրեշտակատիպ a. semblable à un ange, angélique.

Հրեշտակիկ s. petit ange; —ս, mon petit ange.

Հրեշտակութիւն s. ambassade, message, députation, délégation; nature angélique;

—ս առաքել՝ առնել, envoyer un ambassadeur, des ambassadeurs, une ambassade, députer.

Հրեշտակօրէն V. Հրեշտակաբար.

Հրետ, ից s. canon, pièce d'artillerie, bronze; Թնդայ՝ որոտայ —ն, le bronze tonne.

Հրետակոծ առնեմ. Հրետակոծեմ, եցի va. canonner, battre à coups de canon.

Հրետակոծութիւն s. canonnade.

Հրետածիգ s. canonnier; — լինել, tirer du canon.

Հրետարձակ լինիմ vn. tirer du canon.

Հրետեմ, եցի va. canonner.

Հրետումն s. canonnade.

Հրէաբար adv. en juif, à la manière des juifs.

Հրէաբանութիւն sm. hébraïsme.

Հրէական a. judaïque, hébraïque, juif; — օրէնք, loi judaïque.

Հրէայ, ըէից s. juif, hébreu; —ք, les Juifs, les Hébreux.

Հրէանամ, ացայ vn. devenir juif, judaïser.

Հրէապէս V. Հրէաբար.

Հրէաստան, ի s. Judée.

Հրէաստանեայք, եայց s. les Juifs, les Hébreux.

Հրէարէն adv. en hébreu; — խօսիլ՝ գիտիլ՝ ուսանել, parler, savoir, apprendre l'hébreu, la langue hébraïque; a. V. Հրէական.

Հրէշ, ից s. monstre; — ամբարտաւանութեան, — d'or

Suell; խառնազազան —, chi-mère.

Հրէութիւն s. judaïsme.

Հրընկէց a. qui jette du feu;

բարկութիւն, foudre.

Հրընկեցութիւն V. Հրձգութիւն.

Հրկէզ a. brûlé, embrasé, en feu; — առնել, consumer par le feu, brûler, embraser; — լինել, se consumer par le feu, brûler.

Հրկիզեմ V. Հրկէզ առնեմ.

Հրկիզութիւն s. brûlement, embrasement, incendie.

Հրձգութիւն s. jet de feu, incendie; foudre.

Հրձիգ s. boute-feu, incendiaire, brûleur; — առնել, mettre le feu, brûler; — լինել, être brûlé, se brûler; — բ sm. incendie, feu.

Հրճուալից a. plein de joie, joyeux, enjoué.

Հրճուական a. joyeux.

Հրճուանք, նաց s. jole, allégresse, réjouissance, enjouement, enchantement, plaisirs; իճրճուան խնջոյից, dans la joie d'un festin.

Հրճուեցուցանեմ, ուցի va. réjouir.

Հրճութիւն, եցայ յո. se réjouir, tressaillir ou bondir de joie, être transporté de joie, être au comble de la joie, ne pas se posséder de joie, prendre plaisir, être aux anges, donner cours à sa joie, être dans l'enchantement, palpiter de joie.

Հրճուողական a. joyeux.

* Հրմշտկեմ, եցի va. pousser, coudoyer.

Հրոս, ի, իւ s. horde, bande, coureurs, torrent d'hommes.

Հրոսակ, աց sm. bandit; V. Հրոս.

Հրովարտակ, աց s. décret, édit; — առնել՝ հանել, donner, rendre un décret; — ա առնել, faire, publier des édits.

Հրոտից s. douzième mois de l'ancien calendrier arménien.

Հրուանդան, աց s. promontoire, cap, pointe.

Հօտ, ից s. troupeau de moutons, de brebis; fig. troupeau des fidèles.

Հօտաժողով a. qui rassemble le troupeau dispersé.

Հօտապետ, աց s. chef du troupeau, pasteur; fig. évêque.

Հօտապետութիւն s. épiscopat.

Հօտասէր a. qui aime son troupeau.

Հօտաժատնիչ s. qui disperse le troupeau.

Հօտարած, աց s. pasteur, berger.

Հօտերէց, ըիցու V. Հօտապետ.

Հօրաբարոյ V. Հայրաբարոյ.

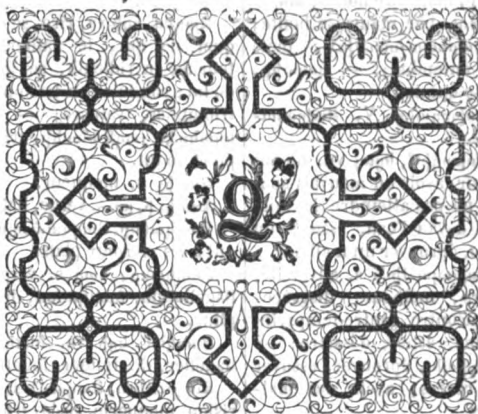
Հօրամոյն a. né d'un père illustre, eupator.

Հօրան, աց s. troupeau; — լինել, sauter, tressaillir de joie, bondir.

Հօրաքեռադուստր, դստեր s. cousine.

Հօրաքեռորդի, դոյ sm. cousin.

Հօրացոյր, քեռ. s. tante (sœur du père).	Հօրեղբօրորդի, դույ s.m. cousin.
Հօրեղբայր, բօք s. oncle (frère du père).	Հօրու, ի, աւ s. beau-père, parâtre.
Հօրեղբօրադուստր, գառեր s. cousine.	Հօրուտ, ի s. bot. tubéreuse, Հօփալ, ի s. ramier.

Զ (tza) s. dix-septième lettre de l'alphabet et douzième des consonnes; quatre-vingts, quatre-vingtième.

Ձազ, ուց s. petit des oiseaux, des animaux; moineau; — **մատն**, petit doigt; — **ս հանել**, mettre bas, faire des petits.

Ձազախառն adv. avec leurs petits.

Ձազախոտ, ոյ s. girofler; œillet.

Ձազասնոյց լինիմ va. élever ses petits.

Ձազար, ի, աւ s. entomoir.

Ձազարան, փց s. nid.

Ձախ, ոյ ou **ու** a. gauche, ce qui est à gauche; s. la gauche, le côté gauche; իծախմէ, à

gauche; իծախու ձեռին իւրում, à sa main gauche.

Ձախակողմեան a. gauche, qui se tient à gauche.

Ձախակողմն s. la gauche, le côté gauche; ի—, à gauche.

Ձախիկ s. gaucher.

Ձախող V. **Ձախողակ**.

Ձախողակ a. qui ne réussit pas, sinistre, malheureux, malencontreux, mauvais, funeste, triste, défavorable, contraire; — **նախանձ**, faux zèle, mauvaise émulation; իծախողակս, dans le malheur, dans l'adversité.

Ձախողակի adv. défavorablement, sinistrement, sans succès, malheureusement; a,

V. Զախողակ; — պատկառանք, mauvaise honte; առ — ամօթոյ, par mauvaise honte; — բարեպաշտութիւն, piété mal entendue; — կարծիք, fausse opinion.

Զախողանք V. Զախողութիւն.

Զախողիմ, եցայ vn. ne pas réussir, avoir un mauvais succès, ne pas atteindre le but, aller à-vau-l'eau, essuyer un échec, éprouver un malheur.

Զախողութիւն s. adversité, revers, malheur, disgrâce, malencontre, contre-temps, infortune, échec, désastre; — Ե հանդիպել, éprouver, essuyer des revers, avoir des malheurs.

Զախորդ, Զախորդութիւն V. Զախող, Զախողութիւն.

Զաղ s. dérision, risée, moquerie, jouet; — առնել, railler, se moquer, tourner en ridicule, exposer à la risée de tout le monde; — լինել, s'exposer à la risée de tout le monde, être la risée, le jouet ou l'objet de dérision de tout le monde.

Զաղաճանակ a. exposé à la risée, moqué; — առնել, exposer à la risée de tout le monde, donner en spectacle.

Զաղակոծ առնեմ vs. battre, souffleter.

Զաղանք, նաց s. risée, dérision, moquerie, objet de dérision; **V. Զաղկանք;** իծաղը եւ իծաղանս լինել **V. Զաղ** լինիմ.

Զաղաւել s. balai de bouleau, de bruyère.

Զաղեմ, եցի va. rire, se moquer de qn., le railler, le tourner en ridicule, se jouer de lui; conduire en triomphe; triompher, vaincre; — զոք ի հանդէս յաղթանակի, triompher de qn.

Զաղիչ s. moqueur.

Զաղկ, ի, աւ s. verge, bâton.

Զաղկահեր, Զաղկամազ adj. qui a les cheveux plats.

Զաղկանք, նաց s. verges, flagellation, fustigation, discipline.

Զաղկեմ, եցի va. fustiger, flageller, discipliner, fouetter.

Զաղութիւն, Զաղումն s. dérision, moquerie, risée; triomphe; **ձաղումն յաղթութեան առնել, triompher.**

Զայն, ից s. voix; son, cri; ton; bruit, rumeur; parole, langage, langue, terme, mot; — **Յոչնոց,** chant des oiseaux; **նուաղեալ՝ կերկերեալ** ou **կերկեր՝ քաղցր** ou **քաղցրաբար՝ առն՝ ախորժ՝ անախորժ՝ զօրաւոր՝ սաստկայոյժ՝ մեծավայելուչ՝ դողդոջ՝ Թրթռուն տկար —, voix** défaillante, rauque, douce, agréable, désagréable, forte, émue, majestueuse, tremblante, chevrotante, faible; — **ցնծութեան, cri,** acclamation de joie; — **առնել՝ առնուլ՝ արկանել՝ արձակել՝ բառնալ, pousser** ou **jeter des cris, s'écrier, crier;** — **ածել, faire entendre une voix, un cri,**

crier; աղաղակել իմայն մեծ, jeter un grand cri, des hauts cris, crier à gorge déployée; ի— բարձր, à haute voix; — տալ, crier, apostropher, parler; défler; — տալ մարտի, déclarer la guerre, se déclarer contre; — տալ խիզախել ընդդէմ երկնից, menacer le ciel; — աղաղակի, cri, plainte; — նորա գելաւ, la voix lui manqua; բարձրացուցանել՝ ցածուցանել զ—, élever, baisser la voix; բարձրացուցանել զ— աղաղակի, élever la voix, ses cris; — բարձեալ գոչել, s'écrier; *—ը քաշել, se taire; prendre son parti, se résigner; *—ը մարած է, il a la voix éteinte, cassée; *—ին մարիլը, extinction de voix; *—ը բաց է՝ տեղն է, il est en voix; *—ը գոցուած է, il n'est pas en voix; *— փանել, faire entendre une voix, un cri, crier, faire du bruit.

Ձայնական a. vocal; tonique; — երաժշտութիւն, musique vocale.

Ձայնակից s. qui unit sa voix, ses accords, qui accompagne; qui est d'accord, unanime; gram. consonne; — լինել, former un accord des sons, être d'accord (en parlant des instruments); exécuter un concert, une symphonie; être d'accord, unanime, s'accorder.

Ձայնակցիմ V. Ձայնակից լինիմ.

Ձայնակցութիւն s. accord de

plusieurs voix, concert, symphonie; accord.

Ձայնամիտի s. abat-voix.

Ձայնաչափ, ի sm. sonomètre.

Ձայնապետ, ագ s. premier chantre.

Ձայնատու, ագ a. qui fait entendre un son, qui crie, qui résonne; crieur; réveilleur; — լինել, faire entendre un son, crier, résonner, renvoyer le son; crier, défler.

Ձայնատուր V. Ձայնատու; — լինել, défler qn. au combat, lui jeter le gant, le provoquer; —ք, bruit, fracas, retentissement.

Ձայնարգել s. abat-voix.

Ձայնարկեմ, եցի vn. jeter des cris, crier, adresser la parole.

Ձայնարկու, ագ s. a. qui jette des cris; crieur, pleureur, qui déplore.

Ձայնարկութիւն sm. cri, plainte; interjection.

Ձայնաւոր, ագ a. vocal; s. gram. voyelle.

Ձայնեմ, եցի va. faire entendre une voix, élever la voix, crier; prononcer, dire, exprimer, adresser la parole; appeler; nommer; իխրախոյս —, encourager.

Ձայնիկ s. petite voix.

Ձայնորդ, ագ s. gram. consonne.

Ձանձախարիմ s. couleur de datte, couleur rouge.

Ձանձիբ a. ennuyeux, im-

portun, fastidieux; — առնել, ennuyer, importuner.

Զանձրալի, Զանձրանալի a. ennuyeux, fastidieux.

Զանձրանամ, ացայ vn. s'ennuyer, se laisser.

Զանձրացեալ a. ennuyé, las.

Զանձրացկոտ a. qui s'ennuie facilement.

Զանձրացուցանեմ, ուցի va. ennuyer, lasser, causer de l'ennui.

Զանձրոյթ a. ennui; a. ennuyeux.

Զանձրութիւն. a. ennui; — պատճառելի՝ տալ, causer ou donner de l'ennui.

Զառադէմ a. qui a une figure hideuse, horrible.

Զար, ի a. crin, poil; czar.

Զարի a. poilu.

Զարխոտ, ոյ a. adianté, capillaire; — վայրի, fougère.

Զարմաղ a. tanné.

Զարուհի af. czarine.

Զգական a. attractif; at-
trayant; tendu.

Զգանաւոր a. tendineux.

Զգանք, նաց a. action de tendre, d'étendre; étendage, endroit à étendre; tendon; bretelle.

Զգարան, ի a. étendage, assemblage des cordes tendues; corde.

Զգեմ, եցի va. tendre, étendre; jeter, lancer, darder; tirer; attirer, s'attirer, affrioler; trainer, entraîner, ramener; sucer, humer, aspirer; allonger; — laisser; — գող, res-

pirer l'air; յանձն — գցառման ուրուք, attirer sur soi ou encourir la colère de qn., s'y exposer; յինքն —, s'attirer. tirer à soi; attirer sur soi; — զձեռն, tendre, étendre la main; — զնետ, tirer de l'arc, décocher des flèches; — զաղեղն, tendre l'arc; — զսուրն, allonger un coup d'épée; — զկեանս, passer la vie; — իկորուստ, entraîner à la perte; — սուր իկողս ուրուք V. Սուր; — իմ va. tendre, s'étendre, pencher, se porter; trainer, se trainer; durer; իմի կէտ նախառակի ձգի ամենայն, tout concourt à la même fin; ձգեալ տաբանիկ, s'étendre, se répandre; ձգեցաւ ընդ ամս տասն, dura dix ans; ընդ սուկաւ ամս՝ ժամանակ ձգեցաւ, il a peu duré, il a duré peu de temps; — իբանս ուրուք, être séduit par qn.; նախատիւնքն իւկզմատիւն ձգին, l'injure retombe sur l'original.

Զգեռտ a. rot.

Զգիչ a. attractif; entraînant; — զօրութիւն, force attractive, attraction.

Զգձգեմ, եցի va. trailler, trainer.

Զգողական V. Զգիչ.

Զգողութիւն a. attraction; — մասանց, — molécule.

Զգումն a. tir, tirage; attraction; tendances; attachement; — ըմպեկաց, trail; — շնչոյ, respiration.

Զգռտամ, ացի vn. roter, faire des rots.

Ձգտեմ, եցի. Ձգտեցուցանեմ, ուցի va. tendre, étendre, allonger, étirer; bander.

Ձգտիմ, տեցայ vn. s'étendre, s'allonger, s'étirer, prêter, se prolonger; tendre, aboutir; s'efforcer, tâcher de; s'étirer, s'allonger, étendre les bras; — աչօք զհետ ուրուք, suivre qn. des yeux.

Ձգտումն s. tension, tendance, extension, allongement, distension; tension, contention; effort; — ջլաց, convulsion.

Ձեզէն, Ձեզոյն adv. de vous-même, par vous-même; personnellement.

Ձեղուն, ուանց s. plafond; — քերանոյ, palais; — գլխոյ, crâne.

Ձեռագէտ s. artiste, artisan; ouvrage d'artiste.

Ձեռագիտութիւն s. l'industrie manuelle, art.

Ձեռագիր, գրաց s. manuscrit; obligation par écrit, billet; signature.

Ձեռագործ, աց a. fait à la main, fait par la main des nommes, manuel; manufacturier, industriel; s. manufacture, ouvrage de main.

Ձեռագործական a. de main, artificiel, industriel.

Ձեռագործեմ, եցի va. faire ou fabriquer avec les mains, manufacturer, travailler.

Ձեռագործի, ծոյ, ծեաւ s. outil, instrument.

Ձեռագործութիւն s. manu-

facture, ouvrage de main, industrie.

Ձեռագրեմ, եցի va. écrire de sa main; signer.

Ձեռագրութիւն V. Ձեռագիր.

Ձեռակալ V. Ձեքբակալ.

Ձեռական a. de main, manuel; qui est sous la main, soumis; propre.

Ձռակապ, աց, ով s. menottes, manicles; դնել ձեռակապ, mettre des menottes, emmenotter.

Ձեռակերտ, աց a. fait à la main, manuel; manufacture, ouvrage de main; bâtiment, ville bâtie par soi; ferme; artiste; métier; — իւր, ouvrage de ses mains, son œuvre.

Ձեռակերտեմ V. Ձեռակործեմ.

Ձեռակերտիկ V. Ձեռակերտ.

Ձեռակոծ առնեմ va. frapper avec la main, donner des coups de poing.

Ձեռահիւս a. tissé par la main.

Ձեռահմուտ a. qui a une main exercée, habile, adroit.

Ձեռածիր s. pourboire, pot-de-vin.

Ձեռամբացի adv. de la main, avec la main.

Ձեռասուն V. Ձեռնասուն.

Ձեռաստեղծ a. créé par la main.

Ձեռասրբիչ s. essuie-main, serviette.

Ձեռատունկ a. planté de sa propre main; s. arbre planté

de sa propre main ; fig. créa-
ture ; — ք ձեր լիցին, ils seront
l'ouvrage de vos mains.

Ձեռքակալ V. Ձերբակալ.

Ձեռէք s. gant ; հանել զձե-
էս, déganter ; se déganter,
ôter ses gants ; ագանել ձեռէս,
ganter, se ganter, mettre ses
gants ; ագուցանել ձեռէս, gan-
ter qn., lui mettre ses gants.

Ձեռն, ուին, ուամբ ou ձերբ,
ձեռք, ուաց sm. main ; bras ;
fig. main, force, pouvoir ;
main, aide, secours ; — արկա-
նել, mettre la main sur, saisir,
s'emparer de ; — արկանել, —
իզործ արկանել ou առնել,
mettre la main à, entreprendre,
se mettre à, mettre la main à
l'œuvre, commencer l'affaire,
se mettre en train de, intenter ;
— տալ, donner la main, secou-
rir, donner les moyens, prêter
la main, donner ou prêter
secours, donner un coup de
main ; — տալ իրերաց, s'ai-
der, se secourir les uns les
autres ; — տալ անմեղութեան,
soutenir l'innocence ; — տալ
ի, consentir à ; — տալ հաւա-
նութեան, donner son assenti-
ment, consentir ; — հաւա-
նութեան, consentement ; ի—
տալ, livrer entre les mains ;
ձեռս բառնալ, lever les mains ;
ձեռս ամբառնալ, lever les
mains, le bras contre qn., éten-
dre la main sur qn. ; ամբարձ
զձեռն իւր տիրապետել, il
forma le projet de s'emparer de
l'autorité ; ձեռս դնել, imposer

les mains, ordonner ; signer,
mettre sa signature ; — անձին
հարկանել, se vanter, se pi-
quer de, être fier de, se préva-
loir de, se faire honneur de, se
glorifier de ce que ; իձեռն, ընդ
ձեռն, par, par l'entremise, par
le moyen, au moyen, moyen-
nant, par le canal ; ի— նորա,
par lui, par son canal ; ձե-
ռամբ, par la main, de la main ;
ձեռամբ իմով փորեցի, je perçai
de ma propre main ; ձեռօք
իւրեանց հայծայծէին զպէտսն,
ils vivaient de leur travail ;
զձեռամբ, իձեռանէ, sous la
main ; իձեռանէ, adjoint ; ի
ձեռանէ նորա վարէ իշխանու-
թիւն, il gouverne sous lui ;
պաշտօնեայ իձեռանէ, fonc-
tionnaire subalterne ; առ —,
sous la main, proche : առ ձեռն
բառարան, dictionnaire porta-
tif, de poche ; ձեռն ի—, de
main en main, de la main à la
main ; ընդ ձեռամբ լինել, être
sous la main, sous le pouvoir
de qn. ; ունել ընդ ձեռամբ,
avoir sous la main ; որ ընդ
ձեռամբ է, subordonné ; ընդ
ձեռամբ առնել նուանել, ré-
duire sous sa puissance, sub-
juguer ; արկանել ընդ ձեռամբ,
soumettre ; կալ ընդ ձեռամբ
ուրուք, se soumettre à qn.,
dépendre de lui ; յերկոցունց
ձեռաց աջողակ, ambidextre,
qui se sert également bien des
deux mains ; ձեռս իկապ, les
mains liées, les bras croisés ;
ձեռս յետս կապեալ, les mains

liées derrière le dos; իձեռս անկանել, * ձեռք իյնալ, tomber entre les mains, se faire prendre, se faire pincer ou empoigner; իձեռս բերել, * ձեռք ձգել, obtenir, procurer, attraper, accrocher; ձգել զ—, V. Ձգեմ; կարկառել զ—, V. կարկառեմ; ելանել ըստ —, V. Ելանեմ; Թողուլ իձեռս, laisser entre les mains; արկանել զոք իձեռս ուրուք, livrer aux mains de qn.; անկանել իձեռս ուրուք, tomber dans les mains de qn.; — օգնականութեան գտանել, trouver aide, du secours, être favorisé par; զձեռանէ ունել, tenir par la main; ի— առնուլ, saisir, empoigner, s'emparer; տարածել զձեռս իւր առ ոք, tendre ses bras à qn.; հողոպրիլ ինեքուստ ձեռին ուրուք, se sauver des mains de qn.; — մխել, se mêler; mettre la main à, entreprendre, tenter; — մխել յոք, toucher à qn., mettre la main sur lui, lever la main contre lui; իձեռս քո է, il est entre vos mains, il ne tient qu'à vous; համբուրել զձեռս օր * ձեռք պազնել, V. Համբուրեմ; չէր — նորա բաւական, il ne pouvait pas, il n'avait pas les moyens; ըստ ձեռին բաւականի, selon son pouvoir, ses moyens; եղև — Տեառն ի վերայ իմ, la main du Seigneur fut sur moi; ահա — իմ ընդ քեզ, ma main sera avec vous; — ք փապարեալք յաշխատութիւն, mains endurcies au travail;

մահահամբոյր ձեռամբ, d'une main fatale; հզօր ձեռամբ, d'une main ou avec une main forte; յամենայն տեղիս ուր միանգամայն հասանէր — իւր, partout où il pouvait; — օտար, une main étrangère; V. Ձեռք.

Ձեռնագէտ s. artiste; chiromancien.

Ձեռնագիծ, գծի s. paraphé.

Ձեռնագիտական s. chiromancie.

Ձեռնագիր, գրաց s. signature; — արկանել, mettre sa —, signer.

Ձեռնագրեմ V. Ձեռագրեմ.

Ձեռնադրելի s. ordinand.

Ձեռնադրեմ, եցի va. mettre, imposer les mains, ordonner, donner ou conférer les ordres à qn., consacrer, sacrer.

Ձեռնադրիչ, Ձեռնադրող s. ordinant.

Ձեռնադրութիւն s. imposition des mains, ordination, ordre; — եպիսկոպոսի, sacre.

Ձեռնազնին a. que l'on peut toucher avec la main, palpable.

Ձեռնածու, աջ s. jongleur, escamoteur, prestidigitateur, bateleur, faiseur de prestiges, joueur de gobelets.

Ձեռնածութիւն s. jonglerie, escamotage, batelage, prestige, tour, tour de passe-passe.

Ձեռնակապ V. Ձեռակապ.

Ձեռնակնոց V. Ձեռնաչոց.

Ձեռնահմայ, ից s. chiromancien.

Ձեռնահմայութիւն s. chiromancie.

Ձեռնածգութիւն V. Ձեռնծր-
գութիւն.

Ձեռնածիգ լինիմ vn. porter
la main ; attenter, empiéter.

Ձեռնազաց, ից s. moulin à
bras.

Ձեռնամաճ a. les mains
jointes.

Ձեռնամերծ լինիմ vn. tou-
cher, mettre la main sur.

Ձեռնամուկ լինիմ vn. met-
tre la main à, entreprendre,
attenter, empiéter ; — լինել
իգործ ինչ, entreprendre une af-
faire, s'engager dans une affaire.

Ձեռնաչոց, ի s. lorgnon,
lorgnette, face à main.

Ձեռնապետ, աց s. chef des
maîtres artistes.

Ձեռնասուն a. nourri, élevé
dans ses mains ; s. nourrisson,
pupille, élève ; créature ; առնել
իւր —ս, se faire des créatures.

Ձեռնատ, ի a. manchot.

Ձեռնարկ, ի s. entreprise ;
argumentation.

Ձեռնարկեմ, եցի vn. mettre
la main à, entreprendre, ten-
ter ; mettre la main sur, atta-
quer, attenter, empiéter ; argu-
menter, dissenter, raisonner.

Ձեռնարկու, աց s. argumen-
tant ; entrepreneur.

Ձեռնարկութիւն s. entre-
prise ; attaque, empiètement ;
argument, raisonnement.

Ձեռնարկումն s. argumen-
tation.

Ձեռնարձակութիւն s. agres-
sion, usurpation, empiéte-
ment.

Ձեռնարուեստ, ից s. artisan,
artiste ; art ; ouvrage.

Ձեռնրեկ a. qui a la main,
le bras cassé, manchot.

Ձեռնդրութիւն V. Ձեռնա-
դրութիւն.

Ձեռներէց a. entreprenant,
hardi, décidé, brave, coura-
geux ; — լինել, entreprendre,
oser, avoir le courage, la har-
diesse de, empiéter ; s'éman-
ciper ; — առնել, donner de la
hardiesse, émanciper.

Ձեռներիցութիւն sm. pré-
somption, hardiesse, action
hardie, trait de courage.

Ձեռնընդել, Ձեռնընտել a.
apprivoisé, familier, domes-
tique.

Ձեռնթափ լինիմ vn. retirer
ses mains, abandonner ; —
յաժենայնէ, tout abandonner,
jeter le manche après la co-
gnée.

Ձեռնկալեմ, եցի vn. donner,
prêter la main, aider, secourir.

Ձեռնկալու, աց a. qui prête
la main, qui aide ; — լինել
V. Ձեռնկալեմ.

Ձեռնկալութիւն s. aide, se-
cours, assistance.

Ձեռնհաս a. capable ; — առ-
նիմ՝ լինիմ՝ գտանիմ, être ca-
pable, pouvoir, être en état ou
à même de, venir à bout de
tout.

Ձեռնհասութիւն s. capacité,
habileté.

Ձեռնծգութիւն s. action de
tendre la main ; empiètement,
usurpation.

Ձեռնոց V. Ձեռեք.

Ձեռնոցագործ. աջ s. gantier, celui qui fait des gants.

Ձեռնոցավաճառ, աջ s. gantier, celui qui vend des gants.

Ձեռնունայն adv. à vide, les mains vides.

Ձեռնպահ լինիմ vn. se garder, ne pas toucher.

Ձեռնտու a. qui donne du secours, qui aide; contribuant, favorable; — լինել, donner, prêter la main à, prêter secours, secourir, aider, contribuer, seconder, favoriser.

Ձեռնտուութիւն s. secours, aide, assistance, concours.

Ձեռնողիկ s. manchon.

Ձեռք V. Ձեռն; *—ի տակէն, sous main; *—ի տակէն բանիլ գործել, agir sous main; *—էն եկածն ընել, faire tout ce qui dépend de soi, faire son possible; *— տալ, donner la main; donner la main, prêter secours, soutenir; ինձ — չտար, mes moyens ne me permettent pas; ինձ — կուտայ, il me suffit, cela m'arrange, me convient; *—ը Թօթկե՛լ սեղմել, donner une poignée de main, serrer la main à qn.; *վերջին —ը տալ, mettre la dernière main; *— երկնցունել, tendre la main; tendre la main, demander l'aumône; *— վերցունել, lever la main; *— զարնել, battre des mains; mettre la main à, entreprendre; *—էն գալ՝ չգալ, être ou ne pas être capable;

*—էն բան չգար, il n'est capable de rien, il n'est bon à rien; *ամէն բան —էն կուգայ, il est bon à tout, il est très-adroit; *յաջող — ունենալ, avoir la main heureuse; *—ը կապած լինել, avoir les mains liées; բանէ մը —ը լուալ, se laver les mains d'une chose; *լաւ՝ ապահով — լինել, être en bonnes mains; *առաջին —է, de première main; *լեցուն ձեռքով տալ, donner à pleines mains; *վարպետի —է ելած բան, chose faite de main de maître; *—ը զէնք, à main armée; *— ձեռքի տալ, se donner la main, se tenir par la main; *բանէ մը —ը քաշել, retirer ses mains, abandonner, se retirer; յի — Թուղթ, une main de papier.

Ձեռ, ոյ, ով s. queue.

Ձեր, ոց, ըմէ a. poss. votre; մայր —, votre mère; յերբարց ձերոց, de vos frères, par vos frères.

Ձերային, յնոց pron. vôtre.

Ձարբազատ adj. émancipé, majeur; — առնել, émanciper.

Ձերբազատիմ, եցայ vn. s'émanciper, être majeur, voler de ses propres ailes.

Ձերբազատութիւն s. émanicipation, majorité.

Ձերբակալ a. arrêté, pris, prisonnier; — առնել, arrêter, capturer, faire prisonnier.

Ձերբակալեմ V. Ձեռբակալ առնեմ.

Ձերբասուն V. Ձեռնասուն.

Ձերբացի V. Ձեռամբացի.

Ձերոյին V. Ձերային.

Ձեւ, ոյ, ով s. forme; figure; formule; habillement, costume; attitude, maintien, tenue, contenance, manière; géom. figure; զայս — օրինակի, de cette manière, de cette façon, ainsi; — տալ, donner une forme; * ձեւի բերել, donner une jolie forme; պարզ օս անպահոյճ՝ ազնուական ունել — ս, avoir des manières simples, nobles, distinguées; — բանից, langage; գրէ — բանից օրինակ զայս, il écrit une lettre ainsi conçue.

Ձեւական a. pour la forme.

Ձեւակերպեմ, եցի va. figurer, former.

Ձեւակերպութիւն s. configuration.

Ձեւակերտական adj. plastique.

Ձեւակերտութիւն sm. plastique, l'art plastique.

Ձեւանամ V. Կերպարանիմ; * հիւանդ —, faire le malade, faire semblant d'être malade; խենդ —, faire ou contrefaire le fou.

* Ձեւացնեմ V. Ձեւացուցանեմ; խաղ —, représenter une pièce.

Ձեւացումն V. Կերպարանութիւն; * բոլոր ասոնք ձեւացմունք են, tout cela, ce sont des farces.

Ձեւացուցանեմ V. Կերպարանեմ.

Ձեւեմ, եցի va. former, figu-

rer, façonner; traverser; couper, tailler.

Ձեւիչ s. ciseaux.

Ձեւոց, աց s. équerre.

Ձեւողանամ V. Ձեւանամ.

Ձէթ, ձիթոյ, ով s. huile d'olive; huile; olive.

Ձի, ոց s. cheval; հեծանել իծի, monter à —; երթալ իծի, aller à —; իջանել իծիոյ, descendre de —; զգնալ՝ զբօսնուլ ձիով, faire une partie de —, se promener à —; զբօսանք ձիոյ, promenade à —; կատաղել ձիոյ, s'emporter, prendre le mors aux dents; խինջէ՝ վրնջէ ձին, le — hennit; ընթացք ձիոյ, les allures du —; սանձել զձին, dompter, réduire le —; * ձին չորս ոտք՝ սանձարձակ վազցունել, mettre le — au galop, aller ou courir à toute bride; դարմանել զձի, panser, étriller un —; պայտել զձի, ferrer un —; * ձիու վերայ կենալ, se tenir sur le —; * ձին տակը գլորեցաւ, son — s'abat-tit sous lui; սեւ՝ ներմակ՝ գորշ՝ պիսակ՝ ճանճկէն ou ճանճա-ներմակ՝ հարտուկ՝ աշխէտ՝ հարտուկ ճանճկէն —, cheval noir, blanc, gris, pommelé, mou-cheté, pie, alezan, rubican ou rouan; մատակախազ՝ մալխալ ձի, — entier, hongre; * հեծնե-լու՝ կառքի ձի, — de selle, de voiture; * կառքի եւ հեծնելու ձի, — à deux fins; ախտա-ւոր՝ ահիպարանոց՝ խստերախ՝ խրոխտ եռանդուն աներկիւղ ուժեղ՝ հլու՝ հնազանդ՝ անհլու

կատաղի օս խենդ՝ կիցընկեց՝
խրչան ձի, — vicieux, impé-
tueux ou superbe, fougueux,
fier, ardent ou fringant, hardi
ou courageux, vigoureux, do-
cile, obéissant ou soumis, in-
docile, fou, rétif ou qui rue,
ombrageux ; անպիտան ձի,
rosse ; մատակ ձի, jument ; V.
Լծեմ, Գեղազատ, Նժոյգ.

Ձիարոյժ, ուժի sm. vétérina-
naire.

Ձիարոյժ, ուժից s. éleveur
de chevaux.

Ձիարուժութիւն s. hippia-
trique, art vétérinaire.

Ձիագետի, տւոյ s. hippo-
potame.

Ձիագլուխ a. qui a une tête
de cheval.

Ձիագէն V. Ասպագէն.

Ձիաթափ V. Ձիարշաւ.

Ձիախիտւր s. sison.

Ձիախաղաց adv. à cheval.

Ձիական a. de cheval ; s. ca-
valier, chevalier ; ornith. che-
valier.

Ձիակերպ a. en forme de
cheval.

Ձիակորեակ, եկի s. bot.
panic.

Ձիաճալած առնեմ va. pour-
suivre, chasser à cheval.

Ձիամարտ, ից s. combat à
cheval, combat de cavalerie.

Ձիամարտիկ a. s. qui combat
à cheval.

Ձիամարտութիւն V. Ձիա-
մարտ.

Ձիան s. pl. les chevaux.

Ձիանդամ s. dont le membre

viril ressemble à celui d'un
cheval.

Ձիասէր a. qui aime les che-
vaux.

Ձիաստան, ի s. écurie ; V.
Ձիաստանի.

Ձիաստանի, նոյ. Ձիաս-
տաց, ի s. frelon.

Ձիավաճառ, աց s. marchand
de chevaux, maquignon.

Ձիավար, աց s. postillon ;
écuyer ; — արշաւեմ V. Ձիա-
վարեմ.

Ձիավարական s. l'art de
l'équitation.

Ձիավարեմ, եցի vn. mener,
conduire ou guider un cheval ;
արշաւասոյր —, aller au galop,
brûler le pavé.

Ձիավարիկ s. jockey.

Ձիավարժ, ից s. écuyer ; ca-
valier.

Ձիավարժոց, աց s. manège.

Ձիավարութիւն sm. équita-
tion.

Ձիավարուն adj. praticable
pour les chevaux, où l'on peut
aller à cheval.

Ձիատաճ V. Ձիարոյժ.

Ձիարկեմ, եցի vn. monter à
cheval.

Ձիարձակ լինիմ՝ արշաւեմ
vn. lâcher la bride à un cheval,
aller au grand galop, courir à
toute bride, à bride abattue.

Ձիարձակարան, աց s. hip-
podrome.

Ձիարշաւ V. Ձիընթացք ; —
առնել՝ խաղալ V. Ձիարձակ.

Ձիարշաւանք, նաց s. hippo-
drome ; course à cheval.

Ձիացուլ, ցուլց *s. hippocentaure, centaure.*

Ձիաւոր *V. շեճեալ.*

Ձիաւորիմ *V. Ձիարկեմ.*

Ձիաւորութիւն *s. équitation.*

Ձիգ *s. tir, action de tirer; a. tendu, étendu; long, prolix; adv. longtemps; ժամս ձիգս, des heures entières, de longues heures; — գնել, tirer de l'arc; ի— արկանել, prolonger, traîner en longueur.*

Ձիընծաց, ից *a. qui va à cheval; —ք s. course de chevaux; hippodrome.*

Ձիընծացարան, աց *s. hippodrome.*

Ձիընծացիկ *adj. qui va à cheval; —ք s. V. Ձիընծացք.*

Ձիթագոյն *a. olivâtre.*

Ձիթագործութիւն *s. fabrication de l'huile d'olive.*

Ձիթալից *a. plein d'huile d'olive.*

Ձիթակուծք, Ծոց *s. olivaison, récolte des olives.*

Ձիթահան *adj. qui fait de l'huile d'olive; —ք s. pressoir à l'huile; huilerie.*

Ձիթաման *s. huiller.*

Ձիթապտուղ, տղոյ *s. olive.*

Ձիթաստան, ի. Ձիթաստանեայք, բայց *s. plant ou jardin d'oliviers.*

Ձիթալեւեառ, աց *s. marchand d'huile.*

Ձիթեմ, եցի *va. arroser d'huile d'olive, huiler.*

Ձիթենի, ենույ, ենեաց *s. olivier; — վայրենի, olivier sauvage.*

Ձիտոն, ոտունք *a. qui a le pied d'un cheval.*

Ձիութիւն *sm. nature de cheval.*

Ձիր, ձրից *s. don, grâce, faveur; don, talent, faculté; — պերճախօսութեան, le don de l'éloquence.*

Ձիւթ, ոյ, ով *s. poix.*

Ձիւթեմ, եցի *va. poisser.*

Ձիւթալից, Ձիւթաւոր *adj. poisseux.*

Ձիւն, ձեան *s. neige; — գայ՝ իջանէ, il tombe de la neige, il neige; ձիւնն դիզանի, la — s'amoncelle; հլալեալ —, de la — fondue; * ձիւնով ծեծկուիլ, se battre à coups de boules de —; * ձիւներովէջ կորսուիլ, se perdre dans les neiges; մանր՝ խոշոր —, neige menue, gros flocons.*

Ձիւնաբեր *a. qui amène de la neige; s. neige, flocons de neige; fig. tentation, peine, maux.*

Ձիւնագոյն *a. de couleur de neige, blanc comme la neige, blanc comme de la neige.*

Ձիւնամալ *a. enfoncé, enseveli dans la neige.*

Ձիւնամոյր *V. Ձիւնագոյն.*

Ձիւնալիւր, Ձիւնալից *a. plein de neige, neigeux.*

Ձիւնախաղաղ *a. couvert de neige, neigeux.*

Ձիւնախառն *a. mêlé de neige.*

Ձիւնածաղիկ, դկան *s. boule de neige.*

Ձիւնածեմ լինիմ *va. être*

battu par la neige; se battre à coups de boules de neige.

Ձիւնակիր *a.* qui porte de la neige.

Ձիւնահոր *s.* puits de neige, glacière.

Ձիւնանայ, ասցի *vn.* neiger; devenir blanc comme de la neige, être couvert de neige.

Ձիւնանման *a.* semblable à la neige.

Ձիւնապատ *a.* couvert, entouré de neige.

Ձիւնաջուր *s.* eau de neige.

Ձիւնասոյլ *V.* Ձիւնաձալ.

Ձիւնացուցանեմ, ուցի *va.* faire tomber comme de la neige; faire neiger.

Ձիւնափայլ *a.* brillant ou blanc comme de la neige, blanc comme neige, plus blanc que la neige, dont la blancheur efface celle de la neige.

Ձիւնել *vn.* neiger, tomber de la neige; ձիւնէ, il neige; ձիւնեաց, il a neigé.

Ձիւնեղէն *a.* de neige.

Ձլեմ, եցի *va.* défricher, fendre.

Ձկան մահարար *V.* Խաբնդատ.

Ձկնաբան, ից *s.* ichthyologiste.

Ձկնաբանական *a.* ichthyologique.

Ձկնաբանութիւն *s.* ichthyologie.

Ձկնաբուծութիւն *s.* pisciculture.

Ձկնախոս, etc. *V.* Ձկնաբան, etc.

Ձկնականջ, աց *sm.* moule (mollusque).

Ձկնակեր, աց *a.* qui mange du poisson, ichthyophage.

Ձկնակերպ *a.* semblable à un poisson, qui a la forme d'un poisson.

Ձկնահան *V.* Ձկնորս.

Ձկնաձու *s.* boutargue.

Ձկնամորթ, ոյ *s.* peau de poisson.

Ձկնավաճառ, աց *s.* marchand de poisson, poissonnier.

Ձկնատեսնք, ենից. Ձկնատեսանք, նաց *s.* vivier, étang, piscine.

Ձկնարան, աց *s.* poissonnerie, marché au poisson.

Ձկնալէտ *a.* poissonneux.

Ձկնաքաղ, աց *s.* albatros.

Ձկնիկ *sm.* petit poisson, fretin.

Ձկնիկիթ *s.* caviar.

Ձկնկուլ *s.* courlis, corbigeau.

Ձկնորս, աց *s.* pêcheur.

Ձկնորսաբար *adv.* à la manière des pêcheurs.

Ձկնորսական *a.* de pêcheur; qui concerne la pêche.

Ձկնորսութիւն *sm.* pêche; métier du pêcheur.

Ձկնուղեղ *s.* blanc de baleine.

Ձկտեմ, etc. *V.* Ձգտեմ, etc.

Ձմեռային *V.* Ձմեռային.

Ձմեռանց *V.* Ձմեռաց.

Ձմեռն, մեռան, բռնք, բանց *s.* hiver; fig. mauvais temps, orage, tempête; խիստ՝ դժընդակ՝ խոնար՝ անձրեւային՝ ցուրտ՝ մեղմ՝ չոր —, hiver bien rude ou rigoureux, sé-

cheux, humide, pluvieux, froid, bien doux, sec; իխոր ձմերան, dans le plus fort de l'—, dans le fort de l'—, dans les rigueurs de l'—; իմէջ ձմերան, au milieu de l'—; իձմերան, en —; անցուցանել զ— իքաղաքի՝ իգեղջ, passer l'— à la ville, à la campagne; հանդերձ ձմերան, habit, vêtement d'—; պաշար ձմերան, des provisions pour l'—; անցեալ —, l'— dernier; այս —, cet hiver; պտուղք ձմերան, fruits d'hiver.

Ձմեռնաբեր a. qui ramène l'hiver.

Ձմեռնակ s. engelure; * — ունենալ, avoir des engelures.

Ձմեռնամուտ, մտից s. entrée de l'hiver, commencement de l'hiver.

Ձմեռնային V. Ձմերային.

Ձմեռնանամ, ացայ vn. faire froid comme en hiver; être en butte aux rigueurs de l'hiver, être exposé au froid de l'hiver; fig. éprouver des tempêtes, être surpris par l'orage.

Ձմեռնասուն a. nourri dans ou pendant l'hiver.

Ձմեռնատունկ, տնկոց sm. plante d'hiver.

Ձմերական. Ձմերային adj. d'hiver, hivernal.

Ձմերայնի, նոյ. Ձմերանի, նոյ s. hiver, la saison d'hiver; fig. tempête, orage; adv. dans l'hiver, pendant l'hiver.

Ձմերանոց, աց s. caserne.

Ձմերատուն sm. maison d'hiver.

Ձմերեմ, եցի vn. hiverner, passer l'hiver; être en quartier d'hiver.

Ձմերնական, Ձմերնային V. Ձմերական.

Ձմերոց, աց s. lieu propre à passer l'hiver; caserne, quartier d'hiver.

Ձմերուկ, ըկի s. pastèque, melon d'eau.

Ձող, ոյ, ով s. barre, perche, gaule, échalas.

Ձողաբարձ a. échalassé; s. treille, berceau, palissade; — յօրինել՝ զարդարել, échalasser, palissader.

Ձողակ, ի s. petite barre; — հրացանի, baguette de fusil.

Ձողիք s. palissade, rangée d'échalas.

Ձոյլ, ձուլոյ a. fondu, de fonte; massif; s. fonte; masse, lingot; poids, pesanteur.

Ձոր, ոց s. vallée.

Ձորալիւր a. qui remplit une vallée.

Ձորակ, աց s. vallon.

Ձորածեւ a. qui a la forme d'une vallée.

Ձորամուտ լինիմ vn. entrer, s'introduire dans la vallée.

Ձորձ, ոյ, ով s. habit, vêtement.

Ձորձաբեր a. qui produit de la matière à faire des vêtements.

Ձորձիկ s. petit habit, méchant habit.

Ձորձիմ, եցայ vn. devenir un habit.

Ձորձմոյկ s. habit et chaus-
sure.

Ձու, ոց s. œuf; — ածել՝
արկանել, pondre, pondre des
œufs; ձուի միջուկ, le jaune
d'œuf; սպիտակուց ձուոյ, le
blanc d'œuf; Թերխորով՝ պինդ
—, œuf à la coque, dur; Իծուս
նստել, couver.

* Ձուազեղ, Ձուածեղ V.
Ձուարդ.

Ձուալից a. œuvé.

Ձուածին a. ovipare.

Ձուածու, աց s. pondeuse.

Ձուածուծին s. ponte.

Ձուակերպ adj. ovalaire,
ovoïde.

Ձուածեւ a. ovale.

Ձուազանառ, աց s. mar-
chand d'œufs.

Ձուարան, ի s. ovalre.

Ձուարդ s. omelette.

Ձուլած, ոյ s. fonte.

Ձուլածոյ, ից a. fondu, de
fonte; s. fonte, ouvrage en
métal fondu.

Ձուլական a. fusible.

Ձուլականութիւն sm. fusi-
bilité.

Ձուլարան, աց s. fonderie;
lingotière.

Ձուլեմ, եցի va. fondre,
mettre en fusion; exécuter en

fonte; geler, rendre solide,
endurcir.

Ձուլելի a. fusible.

Ձուլիչ, Ձուլող s. fondeur.

Ձուլումն s. fonte.

Ձուկն, ձկանց s. poisson;
astr. poisson; — որսալ, pê-
cher, aller à la pêche; —
խորովել՝ տապկել, griller,
frir du —; ձկան ou ձկի
ականջ, V. Ձկնականջ.

Ձունձ, ձնձոյ V. Գրգլեակ.

Ձրազաստակ a. qui travaille
gratis.

Ձրի, ըոյ s. gratuité; a. gra-
tuit; adv. gratuitement, gratis.

Ձրիաբար V. Ձրի adv.

Ձրիազարծ, ից s. boursier,
dont l'instruction se fait gratis.

Ձրիատուր a. donné gratuite-
ment, gratuit.

Ձրիութիւն s. gratuité.

Ձրծեմ, եցի va. déchirer,
dévorer.

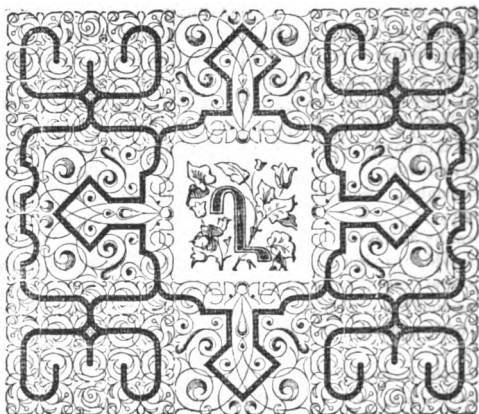
Ձրծիւս a. celui qui déchire,
rapace.

Ձօն V. Ձօնի.

Ձօնարան, աց s. lieu d'of-
frande, autel.

Ձօնեմ, եցի va. offrir, pré-
senter, dédier, consacrer.

Ձօնի, նեաց s. don, présent,
offrande; ձօնիս առնել, offrir.

Լ (ghad) s. dix-huitième lettre de l'alphabet et treizième des consonnes ; quatre-vingt-dix, quatre-vingt-dixième.

Լակիշ, կշի s. retranchement, camp ; — ածել, faire des retranchements, retrancher, dresser un camp.

Լամբար, աց sm. lampe, flambeau.

Լամբարանշոյլ, Լամբարափայլ a. flamboyant, brillant, éclatant.

Լամբարեմ, բեցի va. éclairer par des flambeaux.

Լամդայեալ a. brodé, galonné.

Լանդանոն s. laudanum.

Լաշիկ V. Լակիշ.

Լարիկոն, աց s. agaric.

Լեակ, Լեկ, եկաց s. gouvernail, timon ; rame, aviron.

Լեկավար, աց s. timonier ; fig. directeur, chef.

Լեկավարեմ, եցի va. gouverner, manœuvrer, diriger un vaisseau ; fig gouverner, diriger.

Լեկավարութիւն s. l'action de manœuvrer un vaisseau ; direction, gouvernement.

Լեղի V. Լեղի.

Լենջակ, աց s. linge, serviette ; touaille, essuie-main.

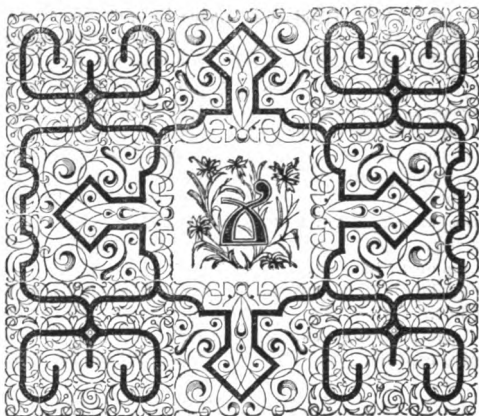
Լեր s. bot. souchet.

Լերձ, ից s. colis.

Լեւուական adj. lévitique ; sm. Lévitique (troisième livre du Pentateuque).

Ղեւտացի s. lévite.
 Ղեւտիկոն V. Ղեւտականս.
 Ղողակ V. Լողակ.
 Ղոյղ V. Լոյղ.
 Ղոբկ, etc. V. Ողորկ, etc.
 Ղուղակ V. Լողակ.
 Ղաղակեմ, եցի va. cacher;
 vn. se cacher.
 Ղուղան, ի sm. cylindre;
 rouleau.
 Ղուղիմ, ղեցայ vn. nager;
 se cacher.
 Ղուրան V. Կուրան.
 * Ղբկեմ, եցի va. envoyer,
 expédier.
 * Ղրկուիմ, եցայ vn. être
 envoyé, expédié.

Ղողակ, աց s. celui qui
 nage; celui qui se cache.
 Ղօղանջանք V. Ղօղանջին.
 Ղօղանջեմ, եցի vn. sonner,
 résonner, tinter; aboyer, jap-
 per, hurler; fig. aboyer.
 Ղօղանջին, Ղօղանջումն s.
 bruit, son, tintement; abole-
 ment, hurlement.
 Ղօղեմ, եցի va. cacher; vn.
 se cacher.
 Ղօղեցուցանեմ, ուցի va. ca-
 cher.
 Ղօղիմ, ղեցայ vn. se eacher,
 se nicher, se tapir, se clapir;
 nager.
 Ղօղկիմ, եցայ vn. se cacher.

Ճ (djé) sm. dix-neuvième lettre de l'alphabet et quatorzième des consonnes; cent, centième.

Ճագար, ագ s. lapin; մատակ —, lapine, hase; ձագ —ի, lapereau; որջ —ի, clavier; կաղկանձել —ի, clapis.

* Ճաթիմ V. Ճայթեմ.

* Ճաթեցնեմ V. Ճայթեցուցանեմ.

* Ճաթուտիմ vn. se gercer, se fendiller, se fêler; craquer.

Ճախանոց, ագ sm. travail (machine de bois pour ferrer les chevaux vicieux).

Ճախարակ, ագ sm. tour (machine pour façonner le bois, etc.); poulie, bobine.

Ճախարակագործ a. tourné, façonné au tour.

Ճախարակածեւ a. circulaire, rond.

Ճախարակաւոր V. Ճախարակագործ.

Ճախարակեայ adj. tourné, façonné au tour; fig. bien tourné, contourné, recherché, embelli.

Ճախարակեմ, եցի va. tourner, façonner au tour; fig. bien tourner, arrondir, façonner, orner, parer, embellir.

Ճախիմ V. Ճախիմ.

Ճախնախուտ a. marécageux.

Ճախր s. vol, essor, volée; cabriole, culbute; — ձիոյ, caracole; — առնուլ, prendre

son vol, son essor, son élan, voler, s'envoler; faire des cabrioles, cabrioler, culbuter, se glisser; — առնուլ ձիոյ, faire une caracole, caracoler.

Ճախրանք V. Ճախր.

Ճախրեմ, Ճախրիմ V. Ճախր առնում; բարձրագլուխ —, porter la tête haute, être victorieux, l'emporter sur.

Ճակահան, աց a. paillard, luxurieux, débauché, libertin.

Ճակահանութիւն s. paillardise, débauche, libertinage.

Ճակատ, ուց sm. front; — զօրու՝ բանակի, disposition d'une armée en ordre de bataille, ordre de bataille, bataille rangée, armée rangée en bataille; — զրոց, frontispice; — շինուածոց, façade, frontispice; եռանկիւնի —, fronton; — տալ՝ յարդարել, se ranger en ordre de bataille, présenter la bataille, attaquer, en venir aux mains avec les ennemis; ելանել ի—, s'engager dans un combat, attaquer; յառաջնում անդ հակատու, dans une première rencontre, combat; ի — հան ընդդէմ նոցա, il leur opposa...; անկանել իհակատու, demeurer sur la place; գ— հարկանել, se frapper le front; — առ —, face à face, vis-à-vis; — հաղատ խորշովնալ՝ սպառնալից, front chauve, ridé, menaçant; — նորա նսեմանայ, son front se rembrunit; * հակտին քրտինքովը հացը՝ ապրուստը հարել,

gagner son pain, sa vie à la sueur de son front.

Ճակատագիր, գրաց s. destin, destinée, sort, fatalité; վեհ —, haute destinée.

Ճակատագրական a. fatal; s. fataliste.

Ճակատագրեմ, եցի va. prédestiner, destiner; յանմահութիւն հակատագրեալ, destiné à l'immortalité; հակատագրեալ է իննել սիրելի, sa destinée est d'être aimé.

Ճակատագրութիւն s. fatalisme.

Ճակատամարտ, ից s. bataille rangée, bataille, combat, journée; օր —ի, jour du combat.

Ճակատամարտիմ, տեցայ vn. donner une bataille rangée, en venir aux mains avec les ennemis.

Ճակատամուղ a. qui défait l'armée ennemie, qui combat.

Ճակատայարդար, աց sm. agonothète, qui range une armée en bataille.

Ճակատատեղ, Ճակատատեղի, դույ s. le champ de bataille, camp.

Ճակատեմ, եցի . Ճակատեցուցանեմ, ուցի va. ranger ou mettre en bataille, disposer une armée en ordre de bataille, mettre son armée en rang.

Ճակատիմ, տեցայ vn. se ranger, se mettre en bataille, en rangs, en ordre de bataille, ranger son armée, en venir aux mains, aux prises.

Հակնդեղ, ագ s. *betterave*.

Հահ a. *convenable*, *convenant*, *séant*, *propre*; s. *convenance*; ի— adv. *convenablement*, à propos; ի— է, il convient, il est à propos; ի— լինել՝ գալ՝ պատահել, *convenir* à, être à propos, cadrer, s'adapter, s'appliquer, s'adresser, aller bien, s'ajuster parfaitement; չիցէ՝ ի—, ne convient-il pas? առաւել ի— գայ, il conviendrait mieux; ոչ ի— պատահէին ակնկալութեան նորա ելք գործոյն, les succès de l'affaire ne répondaient pas à son attente; ի— առնուլ, profiter de, tirer parti de; ի— Թուէր նմա, ի— համարէր, il jugeait convenable, à propos; ոչ ի— Թուեցաւ, il ne sembla pas juste, convenable de.

Հահաւոր V. Հահ a.

Հահաւորեմ V. Հահեմ; — զգոյնս, marier, assortir les couleurs.

Հահաւորութիւն s. *convenance*.

Հահեմ, եցի. Հահեցուցանեմ, ուցի va. rendre convenable, adapter, ajuster, rassortir.

Հահիճ, հիճի sm. marais; marécage, bourbier.

Հահիմ V. իՀահ պատահել. Հահողակի, Հահողապէս V. իՀահ adv.

Հահողութիւն s. *convenance*.

Հահուկ s. troupeau, troupe.

Հաղ V. Դազաղ.

Հաղատ, etc. V. Կնտակ, etc.

Հառապտիմ V. Հապապիմ.

Հանանչ, ից, ագ s. *éclat*, rayon; — սրբութեան, ostensoire, soleil.

Հանանչազեղ, Հանանչազարդ a. radieux, rayonnant, éclatant, radiant, étincelant, brillant.

Հանանչաւէտ, Հանանչաւոր V. Հանանչազեղ.

Հանանչաւութիւն, Հանանչանաւութիւն adj. chatoyant, reluisant d'or et d'argent; s. broderie.

Հանանչեմ, եցի vn. luire, reluire, briller, étinceler, éclater.

Համաբտակ, ագ a. charlatan.

Համաբտակութիւն s. charlatanisme.

Համաբտակեմ, եցի vn. faire du charlatanisme.

Համբայ V. Հանապարհ; — զալ, V. Զգաստանամ; — էն ելլել, se fourvoyer, dévier, s'égarer; — ելլել, se mettre en chemin, en route, s'acheminer; — ընել, faire route, cheminer, voyager; — ն կտրել, couper le chemin; — բանալ, ouvrir le chemin, frayer la route; — ն գոցել, fermer le chemin; — բանել, suivre un chemin, une route; se conduire; — դնել, mettre en route, expédier; V. Համբեմ.

Համբար, ագ s. camp, campement.

Համբեմ, եցի va. renvoyer, remercier, congédier.

Համբորդ V. Հանապարհորդ.

* Համբորդութիւն V. Հանապարհորդութիւն; — ընել, voyager.

Համկաւոր a. décoré, orné; brodé.

Համկաւորեմ, եցի va. décorer, orner; broder.

Համուկ, վկաց s. décoration, ornement; broderie.

Հայ, ից s. geai; — հղէ, le — cajole.

Հայեակ, եկի s. choucas.

Հայթեմ, եցի vn. éclater, petiller, craquer, faire explosion; crever; se fêler; se gercer; — յամբարտաւանութենէ՝ իկատաղութենէ, crever d'orgueil, de rage ou de dépit.

Հայթեցումեմ, ուցի va. faire éclater, faire craquer; crever; fêler; gercer.

Հայթիւն. Հայթիք, Թից. Հայթումն s. éclat, cric-crac, crac, craquement, petillement, fracas, explosion.

Հայիկ V. Զամբիկ.

Հայրոտեմ, եցի va. obscurcir, offusquer.

Հայրոտութիւն s. obscurcissement de la vue.

Հանաչական a. connu.

Հանաչելի a. connaissable, reconnaissable.

Հանաչեմ, ծանեայ, ծանիր, ծանուցեալ va. connaître, reconnaître, remettre, discerner, sentir; չ—, ne pas connaître, ne pas reconnaître, méconnaître; — զիրաւունս, entendre raison.

Հանաչող s. connaisseur.

Հանաչողութիւն s. connaissance; reconnaissance.

Հանապարհ, աց s. route, chemin, voie; marché, débouché; voyage; voie, entremise, moyen; manière, méthode, procédé; — արքունի, grand chemin, chemin public; զհանապարհայն, dans le chemin, en chemin, chemin faisant; — առնել, faire chemin ou route, cheminer, voyager; frayer le chemin, la route; — արարեալ, chemin faisant; ի—անկանել, se mettre en route, en chemin, s'acheminer; փակել խափանել զ—, encombrer le chemin; դնել ի—, mettre en route; ընդ ո՞ր —, par quel chemin? par quelle route? par où? ցուցանել զ—, montrer le chemin; տղմալից —, chemin boueux; աւուր միոյ —, durant une journée de chemin; — երկնից՝ առաքինութեան, le chemin du ciel, de la vertu; Թիւրել զհանապարհս ուրուք, égarer les pas de qn.; զնալ զհանապարհս՝ զհանապարհ ուրուք, marcher dans les voies, sur les traces, sur les brisées de qn.; անզնաց՝ անկոխ —, chemin impraticable.

Հանապարհագնաց sm. adj. voyageur.

Հանապարհագնացութիւն s. voyage.

Հանապարհակից s. compagnon de voyage.

Հանապարհակիցք s. carrefour.

ձանապարհակցիմ, կցեցայ
vn. voyager, faire route en-
semble, être compagnon de
voyage.

ձանապարհակցութիւն sm.
voyage fait de compagnie.

ձանապարհացոյց, ցուցի s.
qui montre le chemin, guide,
conducteur; — ինել, montrer,
indiquer le chemin, guider,
diriger.

ձանապարհորդ, աց s. voya-
geur.

ձանապարհորդակից s. com-
pagnon de voyage.

ձանապարհորդարան, աց s.
itinéraire.

ձանապարհորդեմ, եցի. ձա-
նապարհորդիմ, դեցայ vn. faire
route, cheminer; voyager, faire
un voyage.

ձանապարհորդութիւն sm.
voyage.

ձանբակ sm. calamba, ca-
lambac.

ձանդան, ձանդի s. sandal.

ձանգ, ձանկ, աց s. griffe,
ongle, patte; crochet, croc,
crampon, grappin; * — ը մէկուն
վերայ դնել, — ն անցունել, je-
ter, mettre le grappin sur qn.

* ձանկռտեմ, եցի va. égra-
tigner, écorcher.

ձանհ, ից s. mouche.

ձանհաներմակ a. tacheté
de blanc et de noir, moucheté;
— ձի, cheval moucheté.

ձանհիկ s. moucheron, pe-
tite mouche.

ձանհիւն s. les mouches.

ձանհկէն V. ձանհաներմակ.

* ձանհվան V. Զոց.

* ձանհնամ V. ձանհչեմ.

* ձանհցնեմ, ցուցի va. faire
connaître.

ձաշ, ոյ s. dîner; dîner,
repas, festin; — առնել, don-
ner à dîner; — գործել, pré-
parer le dîner; — անպահայ,
repas simple.

ձաշագործ, աց s. celui qui
donne un dîner.

ձաշածամ, ու s. l'heure de
dîner, de repas.

ձաշակ, աց s. goût, saveur;
dégustation, gustation, essai;
verre à boire, tasse, coupe;
առնուլ զ—, goûter, déguster;
ոչ եւս առնուլ զ— սիրոյ մտեր-
մութեան, être dégoûté de l'a-
mitié; դուզնաքեայ —, faible
essai.

ձաշակական a. gustatif.

ձաշակակից V. ձաշակից.

ձաշակաւորութիւն s. dégus-
tation; V. ձաշակելիք.

ձաշակելի a. qu'on peut
goûter; celui qui goûte, mange.

ձաշակելիք, լեաց s. goût,
sens du goût.

ձաշակեմ, եցի va. goûter,
déguster; — զմահ, mourir;
— զքաղցրութիւն խաղաղու-
թեան, goûter les douceurs de
la paix.

ձաշակեցուցանեմ, ուցի va.
faire goûter, faire manger.

ձաշակից s. qui dîne en-
semble, convive, commensal.

ձաշակումն s. action de
goûter, dégustation; action de
manger.

Հաշատեղ, աց. Հաշատուն, տանց. Հաշարան, աց s. salle à manger, réfectoire.

Հաշեմ, եցի va. dîner; — արտաքս, — en ville.

Հաշիկ s. petit dîner.

Հաշոց, ի s. missel.

Հապաղ a. dispersé, répandu, diffus; s. rang, rangée.

Հապաղեմ, եցի va. disperser, répandre, dissiper; dissiper, distraire; — իմ vn. se disperser, se répandre; s'occuper de, s'appliquer à; se distraire, se dissiper.

Հապաղիք, դեաց s. effusion, écoulement; — արեան, effusion de sang, massacre; արեան հապաղիս հեղուկ, հապաղիս արեան գործել, répandre le sang, verser ou faire couler le sang; բազում — արեան գործեցան իհակատամարտին, il y eut beaucoup de sang répandu dans cette journée.

Հապաղումն s. dispersion; effusion; distraction; dissipation.

Հապատիմ, տեցայ vn. se tortiller, s'entortiller, s'allonger, se plier autour, s'entrelacer.

Հապուկ a. tortueux, sinueux, tortillé; souple, flexible; ընդ —, se glissant, à la hâte; ընդ — անցանել, s'introduire, s'insinuer, passer rapidement.

Հառ, ից s. discours, allocution, dissertation, harangue; traité, narration, récit; —

բարոյական, homélie; — արկանել, prononcer ou faire un discours, parler; — արկեալ խօսել, discourir, pérorer, s'entretenir sur; գրել զհառս պատմութեանց ուրուք, écrire l'histoire de qn.

Հառագայթ, ից s. rayon, éclat; — արձակել, rayonner, lancer, jeter ou envoyer des rayons.

Հառագայթաբեր adj. qui porte une couronne de rayons.

Հառագայթածեւ a. en forme de rayon, rayonnant, radié.

Հառագայթածիգ, Հառագայթանշոյլ, Հառագայթարձակ a. rayonnant, qui lance des rayons, qui jette de l'éclat, radiant.

Հառագայթատեսիլ, Հառագայթաւէտ, Հառագայթաւոր, Հառագայթափայլ a. rayonnant, radieux, brillant.

Հառագայթեմ, եցի vn. rayonner, briller, éclater.

Հառագայթումն s. rayonnement, radiation.

Հառագլուխ, լխի s. chapitre.

Հառագրեմ, եցի va. écrire, décrire.

Հառական a. de discours; dit, traité, exprimé; littéral; — իմաստք, sens littéral.

Հառակցեմ, եցի va. écrire, raconter ensemble.

Հառասաց s. déclamateur.

Հառասացութիւն s. déclamation.

Հառատեմ, եցի vn. déclamer.

mer, faire de belles phrases, débiter, parler en déclamateur.

Հառեմ, եղի va. faire un discours, discourir, traiter; raconter, réciter, parler, dire, rapporter.

Հառընտիք, աբի s. choix des discours.

Հատրակ, Հատրկուց sm. échecs; — խաղալ, jouer aux —.

Հար sm. remède, moyen, expédient; չիք —, ոչ գոյ —, il n'y a pas de remède, il n'y a pas moyen, c'en est fait; — գտանել, — եւ հարակ գտանել, trouver un moyen, un remède, s'aviser d'un moyen; * գլխուն — ը տեսնել, trouver un moyen d'existence, se procurer un asile; V. Հարակ.

Հարակ, աց s. pâture, pâturage, fourrage; մց. pâture, aliment, nourriture, proie; V. Հար; հրոյ — լինել՝ մատնել, être dévoré par le feu, par les flammes, être la proie des flammes, brûler; սրայ — լինել՝ մատնել, périr par le glaive; սրոյ — տալ, faire mourir; բազմախողխող երկամայն նա տայր ի —, il moissonnait par le fer tranchant; — լինել, être la proie de, en proie à; հար եւ — առնել, trouver un remède; réparer; իմաստունիւն — է սրտի իմոյ, la sagesse nourrit mon cœur; գիտունիւնք — են մտաց, les sciences sont l'aliment de l'esprit; —

տալ հերձուածոց, entretenir, fomentier les divisions; առ ի — ախտից, pour alimenter; flatter les passions.

Հարակաբոյս, բուսոյ քա. plante fourragère.

Հարակաշատ a. herbeux.

Հարակաւոր a. qui pâit, qui pâture, paissant, broutant.

Հարակեմ, եղի va. faire pâitre, mettre en pâture; մց. dévorer, attaquer, dévaster, consumer; vn. pâturer, brouter, pâitre, repâitre de, se repâitre, manger; s'étendre, se propager, se répandre, s'enraciner; յանհնարինս հարակէր խիբաս նոցա, une plaie profonde s'envenimait dans leurs cœurs; որ յոսկեբս նոցա հարակէր, qui se glissait jusque dans la moelle de ses os; բոցն հողմավար հաւալեալ հարակէր, la flamme poussée par le vent s'avancait toujours.

Հարակեցուցանեմ, ուզի va. faire pâitre.

Հարակիմ V. Հարակեմ.

* Հարեմ, եղի va. procurer, trouver, s'aviser; V. Հակաս.

Հարմատիմ, տեցայ vn. éclater, craquer, se briser par éclats, petiller, décrépiter.

Հարմատին, Հարմատումն s. craquement, éclat, petillement, erac, cric-crac, crépitation.

Հարմանդ, ի s. agrafe, boucle; — գրոց, fermoir; խառնել զօղսն ընդ հարմանդսն, agrafier.

Հարմանդեմ, եցի va.agrafer.
Հարճրուկ s. bot. pissenlit.
Հարպ, ոյ, ի s. graisse; suif;
a. gras; — խոզենի, lard; —
խոզենի հալեալ, saindoux;
օծանել —ով, graisser; բառ-
նալ զնարպն, dégraisser.

Հարպապարարտ, Հարպա-
ւոր adj. graisseux, plein de
graisse, adipeux.

* Հարպիկ, Հարպիկուծիւն
V. Հարտար, Հարտարուծիւն.
Հարպովին adv. avec sa
graisse.

Հարտասան, ի s. orateur,
rhéteur; éloquent.

Հարտասանական a. ora-
toire.

Հարտասանեմ, եցի vn. par-
ler en orateur, avec éloquence,
faire de belles phrases.

Հարտասանուծիւն s. rhé-
torique, art oratoire; élo-
quence.

Հարտար, աց s. artiste,
maître, expert; ingénieur; a.
adroit, habile, industriel, in-
génieux; adv. bien, à fond,
parfaitement; — գիտել, sa-
voir bien, à fond; — իքան-
դակագործութիւն, qui excelle
dans la sculpture; — իկեղ-
ծաւորել, adroit à dissimuler.

Հարտարարան, Հարտարա-
րանեմ, Հարտարարանութիւն
V. Հարտարախօս, Հարտարա-
խօսեմ, Հարտարախօսութիւն.

Հարտարաբար adv. adroi-
tement, d'une manière habile,
ingénieusement.

Հարտարաբէշտ s. bon con-

naisseur, expert; ingénieur.
Հարտարագիտութիւն sm.
génie.

Հարտարագոյն adv. mieux;
— գիտել, savoir mieux.

Հարտարագործ s. maître,
artiste; a. fait avec adresse,
avec art, bien fait, ingénieux.

Հարտարադէտ a. qui ob-
serve bien, très-éveillé.

Հարտարախար adj. qui
trompe bien.

Հարտարախօս, աց a. s.
orateur; qui parle bien, qui a
le talent de la parole, éloquent,
disert.

Հարտարախօսեմ vn. parler
bien, avec éloquence, en ora-
teur.

Հարտարախօսութիւն s. ta-
lent de la parole, éloquence;
élégance; — բ, avec éloquence,
disertement.

Հարտարակ, աց a. adroit,
habile.

Հարտարամիգ a. qui tire
bien, avec beaucoup d'adresse.

Հարտարամիտ adj. indus-
trieux, ingénieux.

Հարտարամտեմ, եցի vn.
s'ingénier, chercher des expé-
dients, s'aviser de, imaginer,
inventer, s'étudier; sophisti-
quer, subtiliser, discuter.

Հարտարամտութիւն sm.
adresse d'esprit.

Հարտարանամ, ացայ vn.
devenir adroit, habile, indus-
trieux; s'ingénier, inventer.

Հարտարաբիւն s. qui peint
bien.

Հարտարանկար adj. peint avec art.

Հարտարանք, նաց s. invention ingénieuse, affectation, artifice, argutie.

Հարտարապետ, աց s. architecte; maître, auteur; a. très-habile, très-adroit.

Հարտարապետական a. architectural.

Հարտարապետեմ, եցի va. être architecte, être l'architecte de, bâtir, construire avec art, avec adresse.

Հարտարապետութիւն s. architecture; art, habileté.

Հարտարապէս adv. habilement, adroitement.

Հարտարասան, etc. V. Հարտասան, etc.

Հարտարայոյզ adj. artificieux, capiteux.

Հարտարարութեամբ V. Հարտարագործ.

Հարտարացուցանեմ, ուցի va. rendre adroit, industrieux.

Հարտարեմ, եցի va. s'ingénier, chercher des expédients, s'aviser de, inventer, faire; user de ruses, de détours.

Հարտարխօսութիւն V. Հարտարախօսութիւն.

Հարտարմտեմ V. Հարտարմտեմ.

Հարտարմտութիւն s. artifice, industrie, sophisme, subtilité.

Հարտարութիւն sm. art, adresse, habileté, dextérité; industrie; artifice, ruse, subtilité, détour; sagesse, science,

intelligence, génie; — ք, adroitement, avec adresse, artificieusement; մշակական՝ ձեռագործ՝ տուրեւառիկ —, industrie agricole, manufacturière, commerciale.

Հարտուկ, **Հարտուկ** a. pie, gris pommelé; — ձի, cheval pie; — անհկէն, rubican, rouan.

Հզնազգեաց, **Հզնազգեցիկ** a. qui mène une vie austère, ascète; — կեանք, vie pénitente.

Հզնաժամ, ու s. crise.

Հզնական a. pénible, laborieux, critique, dangereux.

Հզնակից s. compagnon de travail, de peine, de souffrance.

Հզնասէր a. qui aime la vie austère, les peines.

Հզնարան, ի s. ermitage.

Հզնաւոր, աց sm. ermite, solitaire, anachorète; martyr; qui fait des efforts, qui travaille; combattant, athlète.

Հզնաւորական a. ascétique; pénible, laborieux; — կեանք, vie ascétique.

Հզնաւորիմ V. Հզնիմ.

Հզնաւորութիւն s. vie d'ermitage, vie ascétique.

Հզնեմ, եցի va. donner de la peine, tourmenter, forcer, presser; mettre en danger.

Հզնիմ, նեցայ vn. se donner beaucoup de peine, se donner de la peine, se fatiguer, travailler, endurer, faire avec peine, avec effort, employer toutes ses forces, souffrir de rudes travaux; se mettre en

danger, risquer, courir le risque; s'adonner à la vie ascétique, mortifier ou affliger son corps; combattre, résister; s'efforcer, tâcher, faire un effort, des efforts, s'étudier, s'attacher, s'appliquer sérieusement à.

Հզնողական V. Հզնական.

Հզնութիւն s. peine, travail, fatigue; labeur; danger; risque; effort; combat, lutte, résistance; vie austère ou ascétique, austérité; mortification, macération; — մահու, agonie.

Հզնումն V. Հզնութիւն.

Հզունք V. Հիզն.

Հեղ ա. qui a le front chauve; s. V. Հիւղ.

Հեղանակ, Հեղենակ ագ s. aigrette de casque.

Հեղութիւն s. difformité de celui qui est chauve sur le front.

* Հեղք s. fente.

Հեղքեմ, եցի va. fendre, gercer, crevasse; couper, tailler, inciser, faire une incision, taillader; diviser, séparer, déchirer; — իմ vn. se fendre; se séparer.

Հեղքուած, ոց s. fente, fissure, crevasse, gerçure; coupure, incision, taillade, entailles, déchirure; rupture, ouverture.

Հեմ, ից, ով, օք s. promenade, tour, marche; — առնուլ օս գըօսնուլ ի—, se promener, faire un tour, faire un tour de promenade; — ք նազե-

լիք, démarche languissante; — զհեմի, en se promenant.

Հեմական, ագ s. péripatéticien; académicien; — ոհ, style académique.

Հեմականութիւն s. péripatétisme.

Հեմարան, ագ s. promenade, promenoir; école péripatéticienne; académie, institut; գաղղիական —, l'Académie française; — բանասիրական՝ գիտութեանց, l'Académie des belles-lettres, des sciences; — ք, marche, démarche.

Հեմարանական adj. académique; — նիստ, séance —.

Հեմեակ, Հեմիկ s. trottoir.

Հեմելի, լոյ, լեաց s. promenade, promenoir, terrasse; promenade, marche; ծառատունկ —, avenue, boulevard.

Հեմեմ V. Հեմիմ.

Հեմեցուցանեմ, ուցի va. promener, faire promener.

Հեմիմ, մեցայ vn. se promener, faire un tour, faire un tour de promenade.

Հեմիչ sm. lieux d'aisances, les lieux, cabinet; երթալ ի—, aller aux lieux, à la garde-robe, au cabinet.

* Հենն V. Հեններ.

Հեններ, ոց, ագ s. la fumée, la vapeur de la viande et de la graisse brûlées, graisse.

Հեններահոտ ա. qui exhale une odeur de graisse.

Հեններեմ, եցի va. exhaler une odeur de graisse, de viande rôtie; brûler; sacrifier; — իմ

vn. brûler, se brûler; ցեն-
ցենեսցի գոհ քո, que votre sa-
crifice soit agréable; — յիշա-
տակաւ սիրոյ ուրուք, languir.

Հենցերոտիմ, տեցայ vn. être
plein de fumée et de graisse.

Հեպ, ոյ ou ի, ով s. hâte,
diligence, empressement; —
զհեպի, — իհեպոյ, հեպով.
à la hâte, en toute hâte,
avec précipitation; — ս կացու-
ցանել, hâter, presser; — շտա-
պոյ, empressement, hâte.

Հեպեմ, եցի va. hâter, pres-
ser, expédier, précipiter; —
զըննացս, redoubler ses pas;
vn. V. Հեպիմ.

Հեպցուցանեմ V. Հեպեմ va.

Հեպըննաց, ից a. qui court
vite; s. diligence (voiture); —
լինել, courir vite.

Հեպիմ, պեցայ vn. se hâter,
se dépêcher, s'empresser.

Հետ, ից s. race, descen-
dants, postérité.

Հերմակ a. V. Սպիտակ; —
երիվար, cheval blanc.

Հերմակածի s. cheval blanc;
a. qui a un cheval blanc.

Հերմակեղէն s. linge; * — ք
փոխել, changer de —.

Հեւեղիկ s. loup-garou.

* Հզմեմ V. Հմեմ.

Հիզն, հզումք, հզանց s.
effort, tentative, contention,
tour de force; travail, peine;
fatigue, souffrance; danger,
péril, crise; difficulté à sur-
monter, combat, lutte; — ի—
l'un après l'autre, à côté; զա-
մենայն — յանձին ունել՝ մա-

փել ou իմէջ առնուլ, բազում
հզումս առնել, redoubler d'ef-
forts, faire tous ses efforts, faire
un effort surnaturel; — դնել,
գլետին —, faire un dernier ef-
fort; յետին հզամբք զուն գոր-
ծել, faire les derniers efforts;
հզունք մարտի, les travaux de
la guerre; տանել յենամեծ
հզանց, soutenir de grands
combats; ամենայն հզամբք,
de tous ses efforts.

* Հիզուիւս a. jésuite.

* Հիզուիւսական adj. jésui-
tique.

* Հիզուիւսութիւն a. jésui-
tisme.

Հիկ s. cri; — հանել, faire,
jeter un cri, le moindre cri
ouvrir la bouche.

Հիդ, հդի V. Հիւդ.

Հիդմ a. jeune, tendre; —
հասակ, jeune âge.

Հիցի V. Հցի.

Հիշդ a. exact, juste, ponc-
tuel, précis, strict, rigoureux;
adv. V. Հշդիւ.

Հիչ, հչոյ, չով ou չիւ s. cri,
vagissement, criailerie, crierie.
clameur, vocifération; — առ-
նուլ՝ բառնալ ou զհչի հարկա-
նիլ, crier, criailier, pousser
ou jeter un cri, pousser des
vagissements, des hurlements;
— բարձեալ աղաղակել, jeter
des cris perçants, vagir; ադի-
զորմ —, cri pitoyable.

Հիչեմ V. Հչեմ.

Հիպո, հպոյ V. Բիթ.

Հիո, հոոց s. grappillon.

Հիտ, հտի V. Կիգ.

Հիտակ, աց s. collier.

Հիլան, նռնք, նաց s. griffe, serre, ongle, patte.

Հիլանաւոր adj. qui a des griffes.

* Հիւ ou Հիվ V. Ոտն ou Սրունք.

Հիւաղ, աց s. monstre; — ք դժոխայինք ou դժոխազնեայք, les Furies.

Հիւաղաբարոյ, ից adj. qui a un caractère monstrueux, monstre.

Հիւաղական a. monstrueux.

Հիւաղութիւն s. monstruosité.

Հիւղ, ոց s. branche, rameau; tige, souche; ինիւղս բաժանիլ, se ramifier.

Հիւղազրութիւն sm. généalogie.

* Հխամ V. Խայտամ.

* Հկեմ, եցի va. plier, ployer, courber, fléchir.

Հկոյթ V. Ծկոյթ.

* Հկուն a. flexible, souple; — քնութիւն, humeur pliable, caractère pliant.

Հղեմ V. Հնուեմ.

Հղնասիրտ, Հղնիմ a. avare, tenace, mesquin, chiche.

Հղնկէն a. divisé en plusieurs branches, fourchu.

Հղնմնիմ, Հղնմնիմ, նեցայ vn. faire l'avare, être tenace.

Հղուղ s. rouet.

Հղփիւն, Հղփումն s. mur-mure des eaux, bruit des ondes.

Հնկեբ a. mangé des vers, vermoulu, véreux.

Հնի, ննոյ ou ննւոյ, ննեաց s. ver, vermine, vermisseau; reptile.

Հնուեմ, եցի vn. pépier, ramager.

Հմլած V. Հմլումն.

Հմլեմ, եցի. Հմլեցուցանեմ, ուցի va. fouler, presser, froisser, comprimer, pressurer, écraser; contusionner, meurtrir, froisser, faire une contusion; fig. opprimer, accabler; — զսիրտ, briser, serrer le cœur; — զսիրտ իգորով, attendrir le cœur; Հմլեցաւ սիրտ ընդ, son cœur fut ému, s'attendrit; ո՛չ իսկ սիրտք մեր Հմլէին իմեզ, n'est-il pas vrai que notre cœur était touché? Հմլէբ զսիրտ նորա, lui donnait un cuisant repentir; — զստուղս, cotir.

Հմլիմ, եցայ vn. être foulé, pressé, comprimé; Հմլի սիրտ իմ, le cœur me serre.

Հմլումն s. foulure, froissure, froissement; contusion, meurtrissure; — սրտի, serrement; — ստղոց, cotissure.

* Հմրդկեմ, եցի va. chiffonner, froisser; — իմ vn. se chiffonner, se froisser.

Հննուկ, դկաց s. moineau, passereau, pierrot; — ննուէ՝ նուուողէ, le — pépie.

Հնշական a. compressible.

Հնշականութիւն s. compressibilité.

Հնշեմ, եցի. Հնշեցուցանեմ, ուցի va. presser, pressurer, exprimer, serrer, comprimer; réprimer, menacer, mortifier.

fouler, opprimer, oppresser; — զմարմին, dompter, macérer ou mortifier la chair.

Հնշելի a. compressible.

Հնշիմ, եցայ vn. être pressé, comprimé, opprimé.

Հնշումիւն, Հնշումն s. pression, compression, dépression, serrement; — մարմնոյ, mortification, macération.

Հշգրիտ, գրտի a. exact, juste, frappant, régulier, ponctuel, précis, catégorique, rigoureux; V. Հշգրտիւ; — ասել՝ ասելով, à proprement parler.

Հշգրտաբան, ից adj. véridique.

Հշգրտաբանեմ, եցի va. dire exactement la vérité.

Հշգրտաբանութիւն s. véridicité; acribologie.

Հշգրտագործ a. qui est tout à fait le pareil, exactement pareil.

Հշգրտահան, ից a. parfaitement ressemblant, frappant; qui attrape parfaitement la ressemblance; — կենդանագիր, portrait parlant.

Հշգրտապատում V. Հշմարտապատում.

Հշգրտեմ, եցի va. vérifier, préciser, examiner ou étudier à fond, s'informer exactement, s'informer de la vérité d'un fait, s'assurer; régler, régulariser; faire avec le plus grand soin; — յոք, appliquer à qn.

Հշգրտեցուցանեմ, ուցի va. faire exactement semblable, imiter exactement, donner

une ressemblance frappante

Հշգրտիւ V. Հշդիւ.

Հշգրտութիւն s. exactitude, ponctualité; justesse, précision.

Հշդազնող, աց s. qui débat le prix, qui marchande.

Հշդապահանջ a. qui exige ou qui est exigé exactement, rigoureux, rigide, sévère.

Հշդավաճառ, աց adj. qui vend avec une exactitude rigoureuse.

Հշդեմ, եցի va. épargner, lésiner; ajuster; V. Հշգրտեմ.

Հշդիւ adv. exactement, strictement, justement, juste, au juste, précisément, ponctuellement, à la lettre; rigoureusement; — գտակաւ, d'une manière exacte, exactement, au juste, de point en point.

Հշդող a. parcimonieux.

Հշդով V. Հշդիւ.

Հշդութիւն s. épargne, parcimonie, lésine; exactitude, ponctualité; justesse, précision; rigueur; հատուցանել բազում —ք, payer ric-à-ric, avec une exactitude rigoureuse.

Հշմարիտ, րտից, աց a. vrai, véritable, réel; véridique, franc, sincère; adv. vrai, vraiment, véritablement, réellement; հշմարիտ իցէ, est-il vrai? — է, il est vrai; — եւ իրքն, la chose est vraie, est avérée; — արիւթիւն, le vrai courage.

Հշմարտաբան, ից a. véridique.

Հշմարտաբանեմ, եցի vn.

dire vrai, dire la vérité, être véridique.

Հմարտաբանութիւն s. véridicité, véracité.

Հմարտագոյն V. Հմարիտ adv.

Հմարտադատ a. qui juge équitablement, juste, équitable.

Հմարտախօս, աց a. véridique.

Հմարտախօսեմ V. Հմարտաբանեմ.

Հմարտախօսութիւն s. véridicité, véracité.

Հմարտակորոյս adj. qui a perdu la vérité, éloigné de la vérité, faux.

Հմարտահաւատ, ից a. qui a une vraie croyance, croyant, fidèle.

Հմարտապաշտ, ից a. qui adore la vérité.

Հմարտապաշտութիւն sm. adoration, culte de la vérité.

Հմարտապատում adj. qui raconte d'une manière vraie, véridique; raconté d'une manière vraie.

Հմարտապէս V. Հմարիտ.

Հմարտասէր a. qui aime la vérité, ami de la vérité, franc, sincère.

Հմարտասիրաբար adv. par goût pour la vérité, sincèrement.

Հմարտասիրութիւն sm. amour de la vérité, véracité, sincérité.

Հմարտատեաց a. qui hait, déteste la vérité.

Հմարտատես a. qui voit la vérité, qui voit réellement.

Հմարտատեսիլ, Հմարտատիպ a. vrai, réel, exact, frappant.

Հմարտաքարոզ a. qui prêche la vérité.

Հմարտացուցանեմ V. Ճըմարտեմ.

Հմարտացուցիչ s. qui vérifie, vérificateur.

Հմարտեմ, եցի. Հմարտեցուցանեմ, ուցի va. avérer, vérifier, certifier, justifier. confirmer, assurer, prouver.

Հմարտիւ adv. en vérité, à la vérité, vrai, au vrai, vraiment, véritablement, conformément à la vérité, réellement. en conscience.

Հմարտութիւն s. vérité; véracité; réalité; sincérité; — ք V. Հմարտիւ; աղարտել զ—, blesser la vérité; անպատրուակ ասել զ—, dire la vérité tout entière; — իրաց, le fond des choses; բուն —, pure vérité.

Հմարտաւոյց adj. qui enseigne la vérité.

Հտութիւն V. Հղութիւն.

* Հոթ V. Ծայր.

Հոխ, աց, ից a. puissant, influent, grand, maître, grand seigneur; opulent, riche, pompeux; riche, abondant, copieux, ample; հոխս հեմել, marcher fièrement.

Հոխաբան adj. éloquent, disert; — լինել, V. Հոխաբանեմ.

Հոխաբանեմ, եցի vn. parler avec autorité; amplifier, parler beaucoup.

Հոխաբանութիւն s. amplification.

Հոխաբար, Հոխազոյնս adv. impérieusement, avec autorité; amplement, richement.

Հոխանանութիւն s. faste, train.

Հոխանամ, ացայ vn. prendre, avoir ou exercer de l'autorité, del'ascendant, un grand ascendant, de l'empire sur qn., dominer sur, avoir de l'empire sur, primer, l'emporter sur; faire le maître, le grand seigneur, se donner de grands airs, trancher du grand seigneur, prendre des airs de grandeur, s'enorgueillir; être riche, abondant en, s'enrichir, faire fortune; — կործանամար այլոց, bâtir sa fortune sur la ruine d'autrui.

Հոխացուցանեմ, ուցի va. enrichir, douer, orner; — պարգևոց, combler de biens.

Հոխութիւն s. autorité, puissance, ascendant, empire, influence; richesse, opulence; յեծափարթամ —, grandes richesses.

Հոխսիրութիւն s. ambition.

Հողեմ, եցի va. arracher poil à poil, épiler.

Հողարկեմ, եցի va. sauver, délivrer, débarrasser; — իմ vn. se sauver, se délivrer, se débarrasser; մազապուր —, V. Մազապուր.

Հողարկումն s. délivrance.

Հողփումն V. Հղփումն.

Հողքեմ, եցի va. déchirer, trainer.

Հոպան, աց s. corde.

Հոռոմ a. emphatique, déclamatoire, plein d'emphase; հոռոմս խօսիլ, V. Հոռոմաբանեմ.

Հոռոմաբան a. qui parle avec emphase, déclamateur, grand parleur.

Հոռոմաբանեմ, եցի vn. parler avec emphase, déclamer, faire le grand parleur.

Հոռոմաբանութիւն s. discours plein d'emphase, déclamation.

Հոռոմանամ, ացայ vn. parler avec emphase, déclamer, pérorer.

Հորե, ի s. domestique.

Հուղ V. Հիղ.

Հուռակ օս Հուրակ, աց s. ornith. émerillon.

Հչեմ, եցի vn. crier, crier, pousser des cris.

Հչիւն, Հչումն s. cri, crierie, crierie, crierie, cri de douleur.

Հչող a. b. crieur, criard.

Հպիռն, Հպուռն, պահան s. cigale; — հոհոյ, la — chante.

Հոաքաղ s. grappilleur; — առնել՝ լինել, grappiller; մց. ravager, détruire, exterminer.

Հոաքաղեմ, եցի vn. grappiller.

Հոաքաղութիւն s. grappillage.

Հոզած a. chétif, rabougri.

* Հոցոս V. Հոնչեմ; Հպիսն.

Հոնչեմ, եցի vn. crier, produire un bruit strident, faire du bruit; հոնչի լիսեռն, l'es-sieu erie.

Հոնչիսն ա. cri, bruit.

Հոսուկան երգ s. ramage, gazouillement.

Հոսեմ, հոսողեմ, հոսուկեմ եցի vn. gringotter, pépier, ramager, roucouler, gazouiller, chanter.

Հոսողումն s. gazouillement, ramage, gazouillis, chant.

* Հվամ V. Հեհեմ.

Հրագ, աջ s. chandelle, lumière, flambeau; լուցանել շիջուցանել յարդարել զհրագն, allumer, éteindre, moucher la chandelle.

Հրագաբերան, աջ sm. bo-pêche.

Հրագագործ, աջ s. chandelier, fabricant de chandelles.

Հրագալոյց, լուցի ա. celui qui allume les chandelles; illumination la veille de Noël, de

l'Épiphanie et de Pâques; — առնել, allumer la chandelle.

Հրագակալ, հրագակիր s. chandelier; acolyte.

Հրագաբան, աջ s. chandelier, candélabre, flambeau.

Հրագու, աջ s. suif, graisse.

Հիկի, նոյ, նոյ s. camomille.

Հոն V. Հոցան.

Հոցական ա. qui oscille, qui balance, oscillatoire.

Հոցան, ի ա. oscillation, balancement; pendule (horloge); a. V. Հոցական; — առնուլ, V. Հոցեմ.

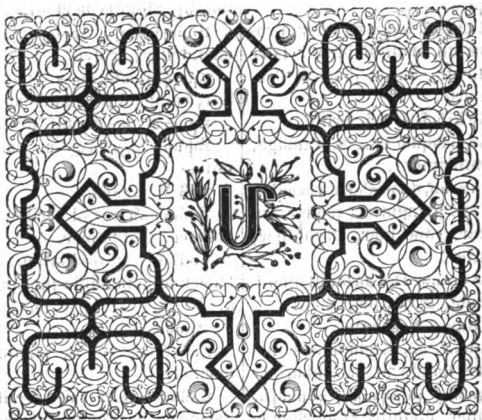
Հոցանակ, աջ s. pendule, balancier.

Հոցեմ, եցի va. faire osciller, balancer, branler; — զնիզակ՝ զսուր՝ զգեղարդն, brandir une lance, une épée, branler le dard.

Հոցեմեման V. Հոցական.

Հոցիմ, հեցաք vn. osciller, se balancer, s'agiter,

Հոցումն s. oscillation, balancement; astr. nutation,

Մ (mèn) s. vingtième lettre de l'alphabet et quinzisième des consonnes; deux cents, deux centième.

Մազաղաթ, ից s. parchemin.

Մազաղաթագործ, աց sm. parcheminier.

Մազաղաթեայ a. de par-chemin.

Մազարիկոն, ի s. gloutéron, bardane.

Մազիլ, գլաց s. griffe, serre, ongle, patte.

Մազիստորիանոս, **Մազիստորոս**, աց s. magister, maître; chef, magistrat.

Մազիստորութիւն s. magis-tère; magistrature.

Մազլաւոր, աց a. qui a des griffes.

Մազլեմ, **Մազլցեմ**, եցի vn. égratigner; griffer, s'agripper; grimper, gravir.

Մազլցի adv. avec les griffes; — ելանել իվեր, grimper, gravir.

Մազնեսիա s. magnésie.

Մազնիս, աց sm. aimant; fluide magnétique.

Մազնիսական a. aimantin; magnétique.

Մազնիսականութիւն s. magnétisme.

Մազնիսանամ, ացայ vn. s'aimer; se magnétiser.

Մազնիսացումն V. **Մազնիսումն**.

Մագնիսացուցանեմ, ուցի
va. aimanter; magnétiser.

Մագնիսացուցիչ a. magné-
tisant.

Մագնիսեմ V. Մագնիսա-
ցուցանեմ.

Մագնիսող sm. magnéti-
seur.

Մագնիսումն s. aimantation;
magnétisation.

Մագոգ s. navette.

Մագաանենդ a. contreban-
dier.

Մագաանենդութիւն s. con-
trebande.

Մազ, ոց s. cheveu; poil,
crin; V. Հեր; * — ը կարել,
couper les cheveux; * ցաւէն
ou յուսախառութենէն մազերը
փրցնել՝ փետել, s'arracher les
cheveux de douleur, de déses-
poir; * մէկը մազերէն քաշել,
tirer qn. par les cheveux;
* իրարու մազերը քաշել, se
tirer les cheveux; * մազերը
կնծրմկնան, ses cheveux blan-
chissent, commencent à grison-
ner; * մազերը ներկել, teindre
les cheveux; * — մազի գալ,
se prendre aux cheveux; գեղե-
ցիկ՝ երկայն՝ կարճ՝ տափակ՝
գանգուր՝ դիզացեալ՝ խառ-
նափնդոր՝ սեաւ խարտեաշ՝
շագանակագոյն, աղերէկ՝
սպիտակ՝ բարակ՝ կակուղ՝
եղոտ՝ կարծր —, de beaux, de
grands ou de longs cheveux,
cheveux longs, courts, plats,
frisés, hérissés, épars, noirs,
blonds, châains, gris, blancs,
fins, doux, gras, rudes.

Մազաբեր a. qui porte du
poil, poilu; qui fait pousser
les cheveux.

Մազագործ a. fait de che-
veux, de poil.

Մազապուր՝ Մազապուրծ
զերծանիլ ou հողոպրիլ vn.
échapper à la mort, manquer
de mourir, l'échapper belle;
քեւ մազապուր եղէ իմահուանէ,
je vous dois la vie.

Մազդեղն, զանց s. perse,
persan.

Մազեղ a. poilu, velu, che-
velu.

Մազեղէն a. de cheveux, de
poil, de crin; s. silice, haire.

Մազխիլ s. pince à épiler.

Մազկոխն մերձ իմահ լինել,
être bien bas, mourant, près
de mourir, sur le point de
mourir, se mourir, être au lit
de la mort.

Մազմզուկք s. radicules,
chevelu.

Մազաւ V. Մազեղ.

Մազտաքէ, ի s. mastic.

Մաթեմատիկոս, աց s. ma-
thématicien.

* Մաթուզ V. խմորուկ.

* Մաթղենի V. խմորկենի.

Մալեմ, եցի va. châtrer;
écraser, broyer, briser, casser;
mâcher.

Մալուխ, լիւյ s. chameau;
câble; amarre.

Մալումն s. castration.

Մախազ, աց, ից a. lascif,
lubrique.

Մախազութիւն s. lasciveté,
lubricité, débauche.

Մախաթ, ոյ s. *seguir* à passer; alêne.

Մախաղ, ից s. *hissac*, *valise*, *havre-sac*, *gibecière*, *sac*; *corbelle*, *panier*; — հովուի, *pa-netière*.

Մախամ, ացի vn. *envier*, *porter envie*, *jalouser*.

Մախանք, նաց s. *envie*, *jalousie*; ախարգ —, *noire envie*.

Մախիզ a. *impur*, *sale*.

Մախող a. *envieux*, *jalous*.

Մախր V. Մարխ.

Մաթ a. *collé*, *attaché*, *adhé-rent*, *cohérent*; *caillé*, *coagulé*.

Մածան a. *gluant*, *glutinant*, *visqueux*, *tenace*.

Մածանութիւն s. *viscosité*.

Մածանիմ, ծայ. Մածնում, ծայ vn. *se coller*, *s'attacher*; *se souder*; *se cailler*, *se coaguler*, *se figer*.

Մածումն s. *l'action de coller*, *collage*; *coagulation*, *conglutination*, *caillement*.

Մածուն, ծնոյ s. *caillé*, *lait caillé*, *caillebotte*; — ծախեմ, *quatre coins*; — խաղալ, *jouer aux quatre coins*.

Մածուցանեմ, ուցի va. *col-ler*, *attacher*; *souder*; *cailler*, *coaguler*, *figer*, *conglutiner*.

Մածուցիկ V. Մածան.

Մակ, Մակա *prép. sur*, *à*, *vers*, *dans*, *après*.

Մակաբերեմ, եցի vn. *sup-poser*.

Մակաբերութիւն s. *supposi-tion*.

Մակագանչութիւն s. *épipho-nème*.

Մակագիր V. Վերնագիր.

Մակագրեմ, եցի va. *intituler*.

Մակագրութիւն V. Վերնագիր.

Մակալեզու a. *épiglotte*.

Մակածութիւն s. *induction*, *conséquence*.

Մակադէտ, կիտի s. *virgule* que l'on met derrière ou au-dessus d'une lettre ('ի', 'դ')

Մակադաւանդ, ի a. *pare aux moutons*, *bercail*, *bergerie*.

Մակադեմ, եցի. Մակադե-ցուցանեմ, ուցի va. *parquer*, *mettre dans un parc*.

Մակադիմ, ղեցայ vn. *être parqué*, *parquer*, *se reposer ou se coucher*, *se répandre dans les pâturages*.

Մական, աջ s. *bâton*.

Մականաւան խաղ s. *tournoi*, *carrousel*.

Մականուանեմ, եցի va. *surnommer*, *intituler*.

Մականուն, նուան s. *surnom*, *prénom*.

Մակարգ, աջ s. *présume*, *coagulum*.

Մակարդակ, աջ a. *plan*, *plat*; s. *plan*, *surface plane*.

Մակարդակաչափութիւն s. *planimétrie*.

Մակարդեմ, եցի va. *coaguler*, *cailler*, *figer*; — իմ vn. *se coaguler*, *se cailler*, *se figer*; մակարդի կամն, *le lait prend*.

Մակացական a. *scientifique*.

Մակացող, Մակացու a. s. *savant*, *instruit*.

Մակացութիւն s. *science*.

Մահբայ, ից s. adverb.

Մահդիր, դրի a. adjectif, épithète, attribut.

Մահեղոն, ի s. boucherie, lieu où l'on vend de la viande.

Մահեռակ, Մահեռորդ s. gramm. triphthongue.

Մահեթեայք, ութի s. surface, superficie, aire.

Մակընթացութիւն s. flux; — եւ տեղատուութիւն, flux et reflux, la marée.

Մակընթրակ s. goûter.

Մակոյէ, կոռիք, կառ s. canot, nacelle, barque.

Մակուկաւար, աջ s. canotier.

Մակքառակ s. diapason.

Մահ, ու օտ հուան, հոց s. mort, trépas, décès; massacre, tuerie, carnage; peste; մահու չափ, à mort, mortellement; aux dépens de sa vie, de sa propre vie; մերձ ի— լինել, se mourir, être sur le point de mourir, être à l'agonie, à l'extrémité, à son terme, à l'article de la mort, s'en aller, voir la mort de près; մահու պարտ առնել, condamner à mort; երթալ ի—, aller à la mort; ի— մտանել, mener à la mort, faire mourir; ածել մահունս, porter la mort; մահուանք, les mortalités; խմահու եւ իկեանս, à la vie et à la mort; մահու վախճանիլ, mourir; մահու հասանել, rencontrer la mort; տալ ի—, faire mourir; ի— ընթանալ, courir à la mort; հիւանդանալ ի—, être malade

à la mort; խնդրել — անձին, souhaiter, désirer la mort; մահու սպանանել, faire périr; իդրունս մահու հասանել, être aux portes de la mort; երջանիկ՝ բռնական՝ յաւերժական՝ աննողոպրելի՝ բաղաքական՝ բնական՝ ցաւագին՝ եղեռական՝ աղետալի՝ ողբալի՝ յանկարծական՝ փառաւոր՝ սուրբ՝ բաղցր՝ գեղեցիկ՝ ամենապարտ՝ խայտառակ —, mort heureuse, violente, éternelle, assurée, civile, naturelle, douloureuse, tragique, funeste, déplorable, soudaine ou subite, glorieuse, sainte, douce, belle, honteuse, ignominieuse; ագհախրք մահու, les frayeurs, les affres de la mort; բնական մահուամբ մեռանել, mourir de sa belle mort; դիմագրաւ լինել՝ խիզախել ի—, affronter, braver la mort; երկնչել իմահուանէ, avoir peur de la mort, craindre, redouter la mort; օր մահուան իւրոյ, le jour de sa mort; * այս հիւանդը՝ հիւանդութիւնը մահուան կգառնայ, ce malade, cette maladie tourne à la mort; վնիւ մահու, après de mort.

Մահաբեր, աջ ու ից a. qui porte, qui donne la mort. mortifère, mortel, meurtrier, délétaire, funeste, fatal.

Մահագոյթ, Մահագուշակ a. qui annonce la mort, funeste, fatal, funèbre.

Մահադեղ, ոչ s. poison.

Մահադէմ a. pâle, défiguré.

Մահազեկոյց V. Մահազոյժ,
Մահազէն a. dont les armes
donnent la mort.

Մահամոյն a. dont le poison
donne la mort.

Մահալոյժ a. qui détruit la
mort.

Մահածին a. qui engendre
la mort, mortel.

Մահակ, աց sm. bâton,
massue.

Մահակից լինիմ vn. mourir
avec; — առնել, faire mourir
avec.

Մահակոն s. acajou.

Մահակոնեայ a. d'acajou.

Մահակոս լինիմ vn. être
englouti, enlevé par la mort.

Մահահամբոյր a. mortel,
funeste, fatal.

Մահահանգիստ քուն sm.
repos des morts.

Մահահանգոյն a. semblable
à la mort.

Մահահոտ a. qui sent la
mort, mortel.

Մահահրաւեր a. qui appelle
la mort, à la mort.

Մահանամ, ացայ vn. mou-
rir, périr; se mortifier.

Մահաշշուկ V. Մահազոյժ.

Մահաշունչ a. qui respire la
mort, mortel.

Մահապարտ, աց a. qui mé-
rite la mort, condamné; — լի-
նել, mériter la mort.

Մահապարտիմ, տեցայ vn.
mériter la mort, être condamné
à mort.

Մահապարտութիւն s. con-
damnation.

Մահառիժ a. qui cause la
mort, mortel, meurtrier, délé-
tère.

Մահատիպ a. semblable à
la mort; — դէմք, visage pâle.

Մահատու, Մահարար, աց
a. qui donne la mort, mortel.

Մահարձան, աց s. monu-
ment, tombeau; tour, donjon.

Մահացան a. qui répand la
mort.

Մահացեալ adj. mourant,
mort; mortifié.

Մահացու, աց a. mortel, qui
donne la mort; mortel, qui est
sujet à la mort; — պատեցազմ,
combat à mort; — հիւանդու-
թիւն՝ վէրք, maladie, blessure
mortelle; — մեղք՝ թշնամի,
péchés, ennemi mortel; sm.
mortel; — ք, les mortels.

Մահացումն s. mortifica-
tion.

Մահացուցանեմ, ուցի՜ va,
faire mourir, mettre à mort;
mortifier.

Մահացուցիչ a. qui fait
mourir, meurtrier; mortifiant.

Մահացուն a. de sommeil de
mort.

Մահիկ, հկաց sm. lunule,
croissant, corne de la lune;
collier; — եղջիւրք, les crois-
sants, les cornes de la lune.

Մահիք, հնաց s. lit; եր-
կաթի —, lit de fer; անկեալ
դնիլ իմահիս, s'aliter, garder
le lit; իմահիս մահու, au lit
de mort, à l'agonie.

Մահկանացու V. Մահացու.

Մահկանացութիւն s. morta-

lité, condition de ce qui est sujet à la mort.

Մահնակալ a. alité.

Մահմետական a. s. mahométan, musulman.

Մահմետականութիւն s. mahométisme, islamisme.

Մահաւաճ a. mortel, extrême; adv. — առել, haïr à la mort, mortellement.

Մահտարածամ sm. peste, contagion.

Մաղ, ից, աց s. cribble, tamis, bluteau, blutoir, sas; — մեղուաց, rayon de miel; celule, alvéole; * մաղէ անցուցանել, passer au cribble.

Մաղաբախութիւն s. divination faite en frappant un tamis.

Մաղաղիմ, դեցայ vn. se brûler.

Մաղաս, ոյ s. flegme, glaire, pituite, mucosité.

Մաղասալից V. Մաղասոտ.

Մաղասական a. pituitaire.

Մաղասաւոր, Մաղասոտ a. flegmatique, pituiteux, glaireux, muqueux.

Մաղատեսակ a. cellulaire, celluleux.

Մաղեմ, եցի va. tamiser, cribler, bluter, sasser.

Մաղզմայ, ից s. patène.

Մաղմանք, նաց s. prière, supplication, imploration; souhaits, vœux, félicitations.

Մաղմեմ, եցի vn. prier, supplier, implorer, demander en priant; souhaiter, former des vœux, féliciter; բարիս — ումեք, souhaiter du bien à qu.,

faire des vœux pour sa prospérité.

Մաղթողական a. fait pour supplier, en forme de supplication; de souhait, de félicitation.

Մաղկատեմ, եցի va. mordre; piquer.

Մաղծ, ի, ոյ s. bile, fiel; fig. bile, fiel, colère.

Մաղծաղել s. émétique.

Մաղծալից a. bilieux.

Մաղծախտ s. choléra.

Մաղծախտական a. cholérique.

Մաղծական a. biliaire.

Մաղծայոյզ, յուզի a. dont la bile est agitée; cholérique, atteint de choléra.

Մաղծատար աման sm. la vésicule du fiel.

Մաղծաւոր a. bilieux.

Մաղծընկալ V. Մաղծատար.

Մաղծոտ a. bilieux.

Մաղունչք s. criblures.

Ման, ոյ, ով s. le manche de la charrue, mancheron.

Մանակալ a. celui qui tient les mancherons, laboureur.

Մանառակ s. pain de fromage.

Մամաց, ի s. chyle.

Մամակ, ի s. étai.

Մամխի, խոյ, խեաց s. prunellier.

Մամոնայ, ից s. Mammon, dieu de la richesse; fig. richesse.

Մամուլ, մլոց sm. presse; pressoir; — կերպասուց, calandre.

* Մամուկ V. Սարդ; — ի բոյն V. Սարդի ոստայն.

Մամուռ, մուռ *s.* mousse.

Մամուպատ *a.* couvert de mousse, moussu.

Մամուվարդ, ի *s.* rose mousseuse.

Մամոււոր, Մամուռ *adv.* moussu; — վարդ, rose mousseuse.

Մայեմ, եղի *va.* bêler; ոչխար մայե, la brebis bêle.

Մային *s.* bêlement.

Մայիս, ի *s.* mai; յամսեանն մայիսի, au mois de mai.

Մայռ, ի *s.* veine.

Մայր, մօր, մարբ, մարց *s.* mère, maman; — գաղմաշանել, éteindre (la chandelle, la lampe, la bougie); եմուտ աղեզակն իմայրն, le soleil s'est couché; — եկեղեցի՝ եկեղեցեաց, cathédrale, basilique; — քաղաքաց, capitale, métropole; — լեզու, langue mère; մայրն ամենեցուն, notre mère commune, la terre; — վանից, abbesse, supérieure; — ամենայն ախտից, mère, source de tous les vices; աղնի՝ բարեզու՞ծ ou գորովազու՞ծ՝ անպիտան՝ չար —, bonne, tendre, mauvaise, méchante mère; կորուսանել գ— իւր, perdre sa mère; յե՛ն —, grand'mère.

Մայր, ից, իւք *s.* cèdre.

Մայրաբար *adv.* maternellement, comme une mère.

Մայրագիր *s.* mère adoptive,

Մայրազորով, Մայրազու՞ծ *a.* plein de tendresse maternelle, tendre.

Մայրախողաղ *a.* qui égorge sa mère; qui est égorgé par sa mère.

Մայրական *a.* maternel.

Մայրակեր *a.* qui mange sa mère.

Մայրակերտ *a.* qui est fait de cèdre.

Մայրայարկ *a.* dont le toit est en cèdre.

Մայրանամբ, ագայ *va.* devenir mère.

Մայրանման *a.* semblable à une mère.

Մայրապետ V. Մայրապետ.

Մայրասէր *a.* qui aime sa mère.

Մայրասպան *a.* qui tue sa mère, parricide.

Մայրասպանութիւն *sm.* le crime de tuer sa mère.

Մայրատախտակ *a.* planche de cèdre.

Մայրատանջ *a.* qui tourmente sa mère.

Մայրափայտեայ *a.* de bois de cèdre.

Մայրաքաղաք, ագ *s.* métropole, capitale.

Մայրաքաղաքացի, ցայ *sm.* habitant de la capitale; métropolitain.

Մայրենի, նույ, նեաց *a.* maternel, de mère; maternel, du côté de la mère.

Մայրետոր, ագ *s.* bûcheron.

Մայրետորութիւն *s.* état de bûcheron,

Մայրի, բոյ, բեաց s. forêt; bois, bocage; repaire, tanière.

Մայրիկ sm. petite mère, maman.

Մայրութիւն s. maternité.

Մայրպետ, աջ s. supérieure, abbesse.

Մայրփայտեայ a. de bois de cèdre.

Մայրօրէն V. Մայրաքար.

Մայրօրինակ V. Մայրանքման.

Ման, ի s. tour; manne; — առնուլ՝ գալ, faire un tour, tourner.

Մանած s. flure.

Մանանայ, ից s. manne.

Մանանեխ, Մանանիխ, նխոյ s. sénevé; moutarde; — անօծ մանանխոյ, moutardier; հատ մանանխոյ, grain de sénevé, sénevé.

Մանարան, աջ s. filature.

Մանաւանդ adv. surtout, principalement, le plus, plutôt; — զի, surtout, mais surtout, d'autant plus.

Մանգ s. bot. mangue; V. Մանկ.

Մանգաղ, աջ s. faux, faucille.

Մանգաղակ, աջ s. faucillon, fauchon, fauchette.

Մանգանեզ s. manganèse.

Մանգիւնի, նոյ s. manguier.

Մանգլիոն, աջ s. machine de guerre.

Մանեակ, եկաց s. collier; — Երեսակք, anneau de Sa-turne.

Մանեկածեւ a. en forme de collier, annulaire; — կախեալ, pendu en feston.

Մանեկաւոր a. qui porte un collier; annelé; armillaire.

Մանեմ, եցի va. filer la laine; tordre; compliquer; — իմ vn. se filer; se tordre; se compliquer.

Մանեւար, Մանեւոր, աջ s. lange, bande, bandelette.

Մանիշակ, աջ s. violette.

Մանիշակագոյն a. violet, violacé, violâtre; s. violet, couleur de violette.

Մանիշակաւէտ a. semé de violettes.

Մանիչ s. fleur.

Մանկ, ի, աւ s. fraude, ruse.

Մանկաբար adv. puérilement, comme un enfant.

Մանկաբարձ, աջ s. accoucheur; accoucheuse, sage-femme.

Մանկաբարոյ, ից a. enfant de caractère, puéril.

Մանկաբեր, աջ adj. qui accouche, qui enfante, accouchée; — լինել, accoucher, enfanter.

Մանկաբերութիւն V. Մանկածնութիւն.

Մանկագոյն a. le plus jeune.

Մանկագործեմ, եցի va. procréer des enfants.

Մանկագործութիւն s. procréation des enfants.

Մանկածնութիւն s. enfantement, accouchement, couches.

Մանկածու, աջ s. pédagogue.

Մանկաճուծին sm. pédagogie.

Մանկակալ, ագ s. nourrice; bonne; précepteur.

Մանկական, ագ a. enfantin, puéril, d'enfant.

Մանկակեր, ագ a. qui mange des enfants.

Մանկակոտոր a. qui massacre, qui tue les enfants.

Մանկակրթութիւն V. Մանկավարժութիւն.

Մանկահասակ a. jeune; — աղջիկ, jeune fille.

Մանկամայր, մօր s. mère d'enfant.

Մանկամարդ, ագ s. jeune femme.

Մանկամարզ, ից adj. qui forme le corps des enfants par les exercices gymnastiques; s. professeur de gymnastique.

Մանկամարզարան, ագ s. gymnase.

Մանկամարզութիւն s. gymnastique.

Մանկամոլ, ից a. qui est fou des enfants, pédéraste.

Մանկամոլութիւն s. pédérastie.

Մանկամիտ a. qui a l'esprit puéril.

Մանկանամ, ագայ va. devenir enfant, redevenir jeune, rajeunir.

Մանկանոց, ագ sm. salle d'asile.

Մանկասէր a. qui aime les enfants.

Մանկասիրութիւն s. amour des enfants.

Մանկասնութիւն s. nourriture, soin ou éducation des enfants.

Մանկասպան, ագ s. meurtrier d'enfants, infanticide.

Մանկասպանութիւն s. meurtre d'enfants, infanticide.

Մանկավարժ, ից s. pédagogue, précepteur, instituteur, gouverneur.

Մանկավարժական a. pédagogique.

Մանկավարժեմ, եցի va. instruire les enfants, donner de l'éducation aux enfants.

Մանկավարժութիւն s. pédagogie, instruction, éducation.

Մանկատոփի s. pédéraste.

Մանկատոփութիւն s. pédérastie.

Մանկարարութիւն V. Մանկաճութիւն.

Մանկացուցանեմ, ուցի va. rendre comme un enfant, rajeunir.

Մանկերամ, ի sm. troupe, bande d'enfants.

Մանկիկ sm. petit enfant, bambin, poupon.

Մանկլաւիկ s. page (d'un roi).

Մանկութիւն s. enfance; bas âge, jeunesse; անդասին իմանկութենէդ, depuis votre enfance; առոյգ օս քաջառոյգ՝ գեղաճիճաղ մատաղ —, vive, enjouée, tendre jeunesse; գեղաճաղիկ —, cette fleur si tendre de la jeunesse.

Մանկուկ V. Մանկիկ.

Մանկտեակ s. petits enfants.

Մանկտի, կտոյ s. les en-

fants, les jeunes gens; les serviteurs; մանրիկ —, de petits enfants; հայ —, la jeunesse arménienne.

Մաննայ, ից sm. offrande, don.

Մանուած, ոց sm. flage; suture; fig. détour, complication, enlacement; détour, sinuosité; — բանից, détours, ambages, circuit de paroles.

Մանուածապատ a. sinueux, tortueux; — շրջան, zigzag.

Մանուածոյ, ից adj. filé; tordu; tortueux, sinueux; plein de détours, compliqué.

Մանուկ, նկան, նկունք, նկանց s. enfant, petit enfant; — տղայ, enfant, jeune enfant; — եմ ես, je suis jeune; ուխտի մանկունք, le clergé; մանկունք առաքաաստի, les amis de l'époux, les paranymphe; մանկունք, mes enfants; — կնամարդի, jeune efféminé; ինքնակալն —, le jeune prince; — դու, jeune homme; — նաւի, mousse; — արքայի, page; — տիովք վախճանել, mourir très-jeune.

* Մանտրտիկ V. Մանրիկ.

Մանուշակ, etc. V. Մանիշակ, etc.

Մանր, նու, նունք, նունց a. menu, petit, mince, délié, ténu; fin, subtil; minutieux, détaillé; adv. en parties menues, en petits morceaux, finement; minutieusement, bien; en détail; — պատմել՝ ասել, raconter, dire en détail; մանր ou մանր

մանր հատանել, couper par petits morceaux, découper; détailler; — ժպտել, sourire; ոհով — հայել, regarder avec attention; — միտ դնել, considérer, examiner minutieusement; — իքնին արկանել, examiner en détail, à fond.

Մանրագոր, աց s. mandragore.

Մանրադէտ s. microscope.

Մանրադիտական a. microscopique.

Մանրաթել, ից s. fibrine.

Մանրախիճ s. petite pierre, caillou.

Մանրախոյզ a. qui recherche minutieusement, minutieux, vétéilleux, curieux; — լինել, rechercher minutieusement, raffiner sur, être curieux; մանրախուզիւ քննել, examiner minutieusement, éplucher, regarder de près; մանրախուզիւ հարցանել, interroger avec curiosité.

Մանրախոտք, ոց s. menues herbes, herbe, gazon.

Մանրակարկատ a. rapiéceté; fig. absurde, futile, artificiel.

Մանրակծծի a. chiche, coriace, avare, sordide, ladre.

Մանրակտիտ առնեմ va. détailler, raconter en détail.

Մանրակրկիտ a. qui recherche minutieusement, minutieux, pointilleux, vétéilleux, éplucheur.

Մանրահետեմ, եցի va. rechercher avec un soin minutieux.

Մանրահմի s. vermisseau, animalcule.

Մանրամաղ a. tamisé très-fin, menu; — փոշի, poussière très-fine, atome.

Մանրամանր a. très-menu, très-petit.

Մանրամասն, սանց s. la menue, la petite partie d'une chose, détail; a. détaillé, minutieux; իմանրամասունս պարապել, s'appliquer au détail; միտք ցնդեալ իմանրամասունս, esprit épuisé dans le détail; հանճար ամփոփեալ իմանրամասունս, génie borné au détail.

Մանրամասնաբար V. Մանրadv.

Մանրանկար, ու s. miniature.

Մանրաչափ s. micromètre.

Մանրապտուղ a. dont les fruits sont petits.

Մանրապատում a. raconté en détail; — առնել, raconter ou exposer en détail, détailler, circonstancier, entrer dans quelque détail, dans des détails.

Մանրավաճառ, աց s. détailleur.

Մանրավէպ V. Արտավէպ.

Մանրատունկ տունկ s. petite plante.

Մանրացոյց, ուցի s. loupe.

Մանրացող s. rosée.

Մանրաքնին a. examiné minutieusement; — առնել, examiner minutieusement, à fond.

Մանրելի a. triturable.

Մանրեմ, եցի va. réduire en menus morceaux, triturer, broyer, briser, concasser, casser, égruger.

Մանրեքում a. dont le troupeau est composé des petits; — ձկունք, menuaille, quantité de petits poissons.

Մանրերգ, ոց s. madrigal.

Մանրերկրորդ, աց s. une seconde.

Մանրիկ, նրկան a. très-petit, très-menu, mignon.

* Մանրկեկ V. Մանրիկ.

Մանրոստ a. qui a de petites branches.

Մանրուած, ոց s. menuaille, cassure, morceaux.

Մանրութիւն s. petitesse, ténuité.

Մանրումն s. action de réduire en petits morceaux, trituration.

* Մանրուք V. Մանրուած; petite monnaie; — ունիք, avez-vous de la monnaie.

Մաշ a. usé, râpé, vieux; s. petit pois.

Մաշական a. qui s'use.

Մաշարայ, Մաշարական ou Մաշարայական ախտ s. consumption, phthisie.

Մաշեալ V. Մաշ.

Մաշեմ, եցի va. user, détériorer; consumer, consommer, épuiser, amaigrir; — իմ vn. s'user, se détériorer; se consumer, maigrir, dépérir; մաշեալ հանդերձ, habit usé, râpé.

* Մաշեցնեմ V. Մաշեմ.

Մաշիչ a. qui use, corrosif.

Մաշկ, ից, աց s. épiderme, membrane; cuir, peau; adj. usé, porté.

Մաշկազգեցիկ a. vêtu de cuir, revêtu de peau.

Մաշկամեւ a. hyménopète.

Մաշկաճանդերձ V. Մաշկազգեցիկ.

Մաշկանափորտ a. dont le vêtement est de peau, de cuir.

Մաշկեակ, եկաց s. pelisse, fourrure; manteau.

Մաշկեայ, կէից a. de cuir, de peau; membraneux.

Մաշկեկագործ, աց s. pelletier, fabricant de fourrures.

Մաշկեկագործութիւն s. pelletterie.

Մաշկեղէն, Մաշկէ V. Մաշկեայ; գօտի —, ceinture de cuir.

Մաշկեկավաճառ, աց sm. pelletier, marchand de fourrures.

Մաշկեկաճարճառութիւն s. pelletterie.

Մաշուած, ոյ. Մաշումն s. usure, détérioration; corrosion; dépérissement.

Մաշուք s. partie usée.

Մաշտիմ, տեցայ յո. perdre ses cheveux, être pelé.

Մաշտոց, ի s. rituel, cérémonial.

Մառ s. brouillard; իմառն դառնալ՝ մտանել, se coucher (le soleil).

Մառախլամած, Մառախլապատ a. couvert de brouillard, embrumé.

Մառախլիմ, լեցայ յո. se couvrir de brouillard.

Մառախուղ, խորոց օս խոց s. brouillard.

Մառան, աց s. office, cellier, garde-manger; cave.

Մառն V. Մառ.

Մաս s. pain bénit.

Մասն, սին, սանց s. partie; morceau; part, portion; ration; մասամբ, ըստ մասին օս ըստ մասնեայ, իմասնէ adv. en partie, partiellement; à demi; մեծաւ մասամբ, ըստ մեծի մասին, քաղում մասամբ, ըստ առաւելագոյն մասին, en grande partie, la plupart, pour la plupart; իմասին, pour, au lieu de; յայսմ մասին, en cela; — հաւատոյ, article de foi; ըստ կարեւոր մասին, au fond; իչարի մասին, en mauvaise part; — բարի, la meilleure part; նմա ել —, fut son partage; ըստ քաղաքաճարճութեան մասին, quant à la politique.

Մասնական a. partiel; gram. partitif.

Մասնակից a. qui a part à, participant; — չիւել, prendre part à, participer, partager. Մասնակցութիւն s. participation, part.

Մասնատուփ, տփոյ s. ci-boire.

Մասնատփիկ s. custode.

Մասնաւոր, աց a. particulier, spécial; —ք, les particuliers.

Մասնաւորաբար, Մասնաւոր

րապէս adv. particulièrement, spécialement, en particulier.

Մասնաւորեմ, եղի va. faire part, communiquer; distribuer, partager, donner; —իմ vn. prendre ou avoir part, participer, partager.

Մասնաւորութիւն s. particularité, spécialité.

Մասնիկ, նկան s. parcelle; particule, molécule.

Մասնիմ V. Մասնաւորիմ.

Մասնակական a. moléculaire.

Մասնմուտ առնեմ va. laisser s'introduire, laisser qn. prendre part à.

* Մատ V. Մատն; — խածնել, s'étonner; մատուրներն լզել, se lécher les doigts d'une chose; բան մի մատին ծայրին պէս գիտել, savoir une chose sur le bout du doigt; մատով ցուցունել, montrer du doigt; մատուրներն շաքժել, remuer les doigts; մատով համրել, compter par ses doigts ou sur ses doigts; մատին ծայրովը դպչիլ, toucher du bout du doigt; մատը վրան դնել, mettre le doigt dessus.

Մատակ, աջ a. femelle (des bêtes); — շուն առիւծ, chienne, lionne.

Մատակախաղ a. passionné pour les femelles; — ձի, cheval entier, étalon, roussin.

Մատակախաղութիւն s. passion pour les femelles.

Մատակարար, աջ s. administrateur; économe; distributeur, dispensateur.

Մատակարարական a. administratif.

Մատակարարեմ, եղի va. administrer, gérer; administrer, distribuer, dispenser, fournir; — զխորհուրդս, administrer les sacrements.

Մատակարարութիւն s. administration, gestion; économie; économe; distribution, dispensation.

Մատակաւ, աջ s. éleveur de chevaux.

Մատաղ, ոյ a. jeune, tendre, nouveau, nouvel; s. offrande en l'honneur des morts; — մանկութիւն, tendre jeunesse; ի— տիս, en bas âge, dans un âge si tendre; ի— հասակի, dans une extrême jeunesse.

Մատաղածին s. nouveau-né; accouchée.

Մատաղական a. jeune.

Մատաղածի, ոյ s. poulain, bidet.

Մատաղամայր, մօր s. mère nouvellement accouchée.

Մատաղանամ, աջայ vn. rajeunir, redevenir jeune, reverdir.

Մատաղատունկ, տնկոց s. plant, jeune plante, plançon, marcotte, rejeton, bouture; fig. néophyte, prosélyte; adj. jeune, tendre; Թուփ —, jeune arbrisseau; — ծաղիկ, tendre fleur.

Մատաղեմ, եղի. Մատաղեցուցանեմ, ուցի va. rajeunir, rendre jeune.

Մատաղերամ a. jeune; —

մանկտի, petits enfants; — գառինք, tendres agneaux.

Մատաղորթ a. qui a nouvellement fait un veau; — կով, vache fraîche vélée.

Մատաղութիւն s. jeunesse; rajeunissement.

Մատաղօրեայ adj. jeune, tendre.

Մատանակ V. Մատենակ.

Մատանեմ, եցի va. cacheter, sceller.

Մատանեմատն, տին s. doigt annulaire.

Մատանի, նույ, նեայ sm. bague, anneau; cachet, sceau; գեղեցիկ —, belle bague; հարսանեկան —, alliance; ոսկի՝ արծաթի՝ աղամանդեայ —, bague d'or, d'argent, garnie de diamants; — կրել, porter une bague.

Մատան, տնից s. livre; écrit, papier, registre; աստուածային՝ աստուածաշունչ —ք, l'Écrituresainte; — գունդ, la plus brave troupe des Perses; ի մատենի հարկանել՝ տալ, écrire, mettre en écrit, enregistrer; մատենից դարան V. Մատենադարան.

Մատենագէտ a. homme de lettres, savant, érudit.

Մատենագիր, գրաց s. bibliographe, auteur, écrivain; livre, écriture, écrit, manuscrit, registre; adj. bibliographique, historique; ընտիր —, auteur classique; յոռի —, méchant auteur, griffonneur de papier, écrivassier.

Մատենագրական a. bibliographique.

Մատենագրեմ, եցի va. écrire, faire ou composer un livre; enregistrer.

Մատենագրութիւն s. bibliographie; livre, ouvrage; littérature.

Մատենադարան, աց s. Մատենակալք, լաց sm. bibliothèque.

Մատենամոլ a. bibliomane.

Մատենամոլութիւն s. bibliomanie.

Մատենայած a. qui s'occupe des livres, versé dans les livres.

Մատենապատում a. raconté dans le livre; adj. en racontant dans le livre.

Մատենապետ, աց s. bibliothécaire.

Մատենասէր s. bibliophile.

Մատենասիրութիւն s. bibliophilie.

Մատենաւոր a. historique.

Մատենիկ, նկան s. opuscule; — գունդ, V. Մատեն գունդ.

Մատզական a. glutineux, gluant, visqueux.

Մատզականութիւն s. viscosité.

Մատզիմ, զեցայ vn. se coller, s'attacher.

Մատիտակալ, աց s. porte-crayon.

Մատիտեղ s. bot. renouée, trainasse.

Մատիտն s. crayon.

Մատղաշ V. Մատաղ a.

Մատն, տին, տանց s. doigt;

mus. air; doigt (mesure); մատունք դաշնակի, clavier, les touches d'un piano; մատունք սանդղոց՝ որմոյ, les marches ou les degrés de l'escalier, les branches de la vigne; — առնել, montrer qn. au doigt, dénoncer, diffamer; — լինել, trahir; être trahi; — լինել անձին, se trahir; — ետուր լինել, trahir, livrer; իմատունսն գնալ, marcher sur la pointe des pieds; — Աստուծոյ, le doigt de Dieu; — անձին իւրոյ գործել, se tuer, se donner la mort; V. * Մատ.

Մատնածաղիկ s. digitale.

Մատնամուխ a. qui enfonce son doigt; adv. en enfonçant le doigt.

Մատնանիշ V. Մատնացոյց.

Մատնանշան ծաղկեցուցանեմ va. écrire, composer.

Մատնաշուրթն s. panaris, mal blanc.

Մատնաչափ, ի s. un doigt (mesure).

Մատնացոյց a. qui montre, qui indique du doigt; — առնել լինել, montrer du doigt, au doigt; trahir.

Մատնեակ s. ի— արկանել, s'emparer, saisir, soumettre, subjuguier.

Մատնեմ, եղի va. trahir, dénoncer; livrer, abandonner; յատեան —, traduire devant le tribunal; իմահ —, livrer à la mort; իպարտութիւն —, vaincre; — իմեռս ուրուք, livrer aux mains, à la merci de qn.;

— իվտանկս, exposer aux périls; յաւար —, livrer, donner au pillage; — զանձն յանարգութիւն, s'avilir; — իկամս փառամով հաճոյից իւրոց, immoler à son ambition; — իմ vn. se trahir, être trahi, dénoncé; se livrer; être livré, être en proie à, devenir la proie de; — ինախանձ սրտմտութեան ուրուք, être immolé, sacrifié aux jalousies de qn.

Մատնէք s. cannelure.

* Մատնի V. Մատանի.

Մատնիշ s. traître.

Մատնոց, աջ s. dé à coudre.

Մատնութիւն s. trahison;

— իմեռս ախտիցն օվ յախտս, l'abandon à ses passions.

Մատնութիւն s. traître; — լինել, trahir.

Մատնոյց V. Մատնացոյց.

Մատոյց, տուցի s. accès, approche; montée, saillie.

Մատուռ, տրան, տրունք, տրանց s. chapelle.

Մատուտակ, ի s. bot. réglisse; սուտ —, astragale.

Մատուցական adj. présentable.

Մատուցանելի a. celui qui présente, qui offre; présentable.

Մատուցանեմ, ուցի va. approcher; présenter, offrir; զոհ —, offrir un sacrifice; — զոք յառաջ, pousser, avancer qn., le mettre sur les rangs; իմէշ —, rapporter.

Մատուցարան s. autel, lieu d'offrande.

Մատուցիչ, Մատուցող sm. celui qui présente, qui offre.

Մատուցումն s. offre, oblation, présentation, célébration.

Մատչիմ, տեայ, տուցեալ vn. s'approcher, aborder, s'aborder, accoster, s'avancer vers, se présenter, s'offrir; être présenté, offert, célébré; յառաջ —, s'avancer vers, remonter; հուպ —, s'approcher, toucher; իվեր —, monter plus haut, remonter; իգործ —, être employé; մատուցեալ ասէ, il s'approcha et lui dit.

Մատուակ, աց s. échanson.

Մատուակեմ, եցի va. être échanson, remplir les coupes, verser du vin, verser à boire; administrer, servir, distribuer.

Մատուակումիւն s. action de verser du vin, emploi d'échanson.

Մատրանապետ, աց s. chapelain.

Մատրանապետումիւն sm. chapellenie.

Մար, ու s. mètrete, muid; seigneur; — ձիւոյ, baril d'huile.

Մարագ, ի s. fenil.

Մարախ, ոց s. sauterelle.

Մարաջախտ, ի s. maréchal.

Մարգ, ի, աց. Մարգագետին, տնոյ s. pré, prairie.

Մարգարէ, ից s. prophète; կին —, prophétesse.

Մարգարէաբար adv. prophétiquement, comme un prophète.

Մարգարէագէտ a. qui connaît bien les prophètes.

Մարգարէագիր a. écrit par les prophètes.

Մարգարէագրաւ a. qui tue les prophètes.

Մարգարէածանօթ V. Մարգարէագէտ.

Մարգարէախառն, Մարգարէական, Մարգարէակիր a. prophétique; — ոգով, par un esprit prophétique.

Մարգարէակոտոր adj. qui massacre les prophètes.

Մարգարէահրաշ a. prophétique.

Մարգարէահառ a. annoncé par les prophètes, par un prophète, prophétique.

Մարգարէանամ, ացայ vn. prophétiser.

Մարգարէանոց, աց s. temple des prophètes.

Մարգարէաշնորհ a. qui a le don de la prophétie.

Մարգարէապետ, աց s. chef des prophètes.

Մարգարէասպան a. qui tue les prophètes, meurtrier d'un prophète.

Մարգարէատառ պատգամք s. l'Écriture, les prophètes.

Մարգարէարան V. Մարգարէանոց.

Մարգարէաբարոց a. prêché par les prophètes.

Մարգարէութիւն sm. prophétie.

Մարգարէուհի sf. prophétesse.

Մարգարիտ, ըտոյ օս ըտի,

տաց s. perle; bot. marguerite, pâquerette.

Մարգարտագեղ adj. beau comme une perle.

Մարգարտազարդ a. orné de perles.

Մարգարտածաղիկ s. marguerite.

Մարգարտահիւս, Մարգարտայեռ, Մարգարտաշար adj. enfilé de perles.

Մարգարտատեսիլ a. semblable à une perle.

Մարգարտափայլ a. brillant comme une perle.

Մարգարտեայ a. de perle.

Մարգաց s. ancien mois des Arméniens.

Մարգիգ, աց s. marquis; marquise (ombrelle à manche brisé).

Մարգիզումբին s. marquisat.

Մարգիզուհի sf. marquise.

Մարգնախին, խնի. Մարգնակ, աց s. prairie marécageuse.

Մարգրիտ V. Մարգարիտ.

Մարդ, ոց a. homme; կին —, femme; — լինելը ցուցուր, montrez-vous homme; Թողուլ

զհին մարդն, dépouiller le vieil homme; * ուզած մարդս է,

voilà mon homme; Որդի մարդոյ, le Fils de l'homme; յարդէ —, homme de paille; գեղեցիկ —, bel homme; բարի —, homme de bien; * այս բանս

ընելու մարդը չէ, il n'est pas homme à faire cette chose.

Մարդաբանութիւն sm. anthropologie.

Մարդաբանութիւն sm. anthropologie.

Մարդարար V. Մարդկաբար.

Մարդարնակ, աց a. habité par des hommes.

Մարդագերի s. captif, esclave, prisonnier.

Մարդագին a. qui achète les hommes; s. achat d'hommes, d'esclaves.

Մարդագլուխ a. qui a une tête d'homme.

Մարդագող, ոց sm. voleur d'hommes.

Մարդադաւ, աց a. assassin, meurtrier.

Մարդադաւան adj. qui confesse Jésus-Christ comme homme seulement, qui nie la divinité de Jésus-Christ, nestorien.

Մարդադաւումբին s. assassinat.

Մարդադէմ a. qui a visage humain.

Մարդազեն լինիմ vn. sacrifier, immoler des victimes humaines.

Մարդազենք s. sacrifice de victimes humaines, victime humaine.

Մարդազոյ V. Մարդազեն.

Մարդազոհութիւն V. Մարդազենք.

Մարդաթափ a. inhabité, dépeuplé, désert.

Մարդաթիւ s. nombre de personnes; ըստ մարդաթիւի, par personne, par tête.

Մարդալից a. plein d'hommes.

Մարդախանձ a. qui dévore

les hommes, friand ou avide de chair humaine.

Մարդախառն adj. mêlé de nature humaine.

Մարդախիտ a. très-peuplé, rempli d'hommes.

Մարդախնդիր a. qui cherche, qui est à la recherche des hommes.

Մարդախոզխող, Մարդախոշոշ a. qui égorge les hommes, homicide, meurtrier.

Մարդածախ a. qui consume, dévore les hommes.

Մարդածին a. qui enfante un homme.

Մարդակ, աց s. lambris, moise.

Մարդակեր, աց a. anthropophage; — լինել, manger la chair humaine.

Մարդակերպ, ից adj. qui a forme humaine.

Մարդակոյտ բազմութիւն s. multitude d'hommes, foule de gens.

Մարդակոտոր a. qui massacre les hommes; — առնել, massacrer, tuer les hommes.

Մարդահան, Մարդահանոյ, ից a. qui cherche à plaire aux hommes, insinuant, flatteur, adulateur.

Մարդահանեմ, եցի vn. chercher à plaire aux hommes, flatter, aduler.

Մարդահանութիւն s. désir de plaire aux hommes, flat-terrie, adulation.

Մարդահասակ, աց s. la taille humaine.

Մարդահարկ, աց s. contribution, capitation.

Մարդահոյլ հօտ V. Մարդակոյտ բազմութիւն.

Մարդածայն, ի sm. voix humaine.

Մարդածե V. Մարդակերպ, Մարդամահ, ու s. peste.

Մարդանամ, ացայ vn. devenir homme, se faire homme, Մարդաշատ adj. rempli d'hommes, très-peuplé.

Մարդաշատութիւն s. grande multitude d'hommes, population considérable.

Մարդաշէն a. peuplé, rempli d'habitants, habité.

Մարդաչափ s. la grandeur du corps humain.

Մարդապայն քաղ s. loup-garou, chimère.

Մարդապայք s. les satyres.

Մարդապաշտ, ից s. anthropolatre, qui rend un culte aux hommes.

Մարդապաշտութիւն s. anthropolatrie, adoration des hommes.

Մարդապատկեր a. qui a la forme humaine; sm. statue, image humaine.

Մարդապէս V. Մարդկօրէն.

Մարդապուր լինել փախչել, se sauver, à peine pouvoir s'échapper, l'échapper belle; — փախեան, s'enfuirent, ne songeant qu'à sauver leur vie.

Մարդառու a. qui prend, qui mord l'homme.

Մարդասանկ, ի s. litharge d'argent.

Մարդասեր a. qui engendre des hommes.

Մարդասեր a. philanthrope, humain, obligant, bienveillant, charitable, affable, doux, bénin.

Մարդասիրական a. philanthropique.

Մարդասիրապէս adv. avec humanité, douceur, affabilité, bonté ou bienveillance.

Մարդասիրեմ, եցի va. traiter avec humanité, avec bonté, faire un bon accueil, daigner.

Մարդասիրութիւն s. philanthropie, humanité; bienveillance, bénignité, affabilité, bonté, courtoisie, bon accueil; — բ V. Մարդասիրապէս.

Մարդասպան, աց a. s. homicide, assassin, meurtrier.

Մարդասպանութիւն s. homicide, assassinat, meurtre.

Մարդավաճառ; աց s. marchand d'hommes, d'esclaves.

Մարդավայելուչ a. convenable à des hommes.

Մարդավար, աց a. qui dévore les hommes; polif, civil, courtois.

Մարդավարութիւն s. civilité, politesse, courtoisie, urbanité.

Մարդատեաց, տեցաց, ցից a. qui hait les hommes, misanthrope.

Մարդատեսիլ a. qui a forme humaine.

Մարդատեցիկ V. Մարդատես.

Մարդատեցութիւն s. misanthropie, haine des hommes,

Մարդատունկ, տնկոց sm. créature humaine, homme.

Մարդացուլ, ցույ s. minotaure, bucentaure.

Մարդացուցանեմ, ուցի va. rendre homme; apprivoiser.

Մարդելոյզ, լուզաց s. flatteur, adulateur.

Մարդելուզութիւն s. flatte-rie, adulation.

Մարդեղութիւն s. incarnation.

Մարդընտել adj. famillier, apprivoisé, privé.

Մարդիկ, դկան, դկամբ ou դկաւ s. les hommes, les gens, le monde; — յարգարել, faire des hommes; գրագետ —, les hommes de lettres.

Մարդկաբար V. Մարդկորէն.

Մարդկախառն V. Մարդախառն.

Մարդկական V. Մարդկային.

Մարդկակերպ, Մարդկակերպարան, Մարդկակերպեալ a. qui a forme humaine.

Մարդկային a. humain; — բնութիւն, la nature humaine.

Մարդկապէս V. Մարդկորէն.

Մարդկեղէն V. Մարդկային Մարդկութիւն s. humanité, nature humaine; humanité, le genre humain.

Մարդկորէն, իննաց a. humain; adv. humainement, selon la nature humaine.

Մարդպետ, աց s. chef des eunuques.

Մարդպետութիւն s. dignité
du chef des eunuques.

* Մարեմ V. Շիշուցանեմ.

Մարեմիստ s. marjolaine.

Մարերի s. un des anciens
mois des Arméniens.

Մարզ, ից s. marche, fron-
tière d'un Etat, province; —

զնել, réduire en province; —
exercice.

Մարզարան, այց s. gymnase.

Մարզեմ, եցի va. exercer,
instruire, former, dresser, fa-
çonner; aguerrir.

Մարզիկ a. exerce, aguerrri.

Մարզիչ a. instructeur, qui
instruit, qui aguerrit.

Մարզպան, այց s. gouver-
neur d'une marche, d'une pro-
vince.

Մարզպանութիւն s. gouver-
nement d'une marche.

Մարզպետ V. Մարզպան.

ՄարԹ է v. unip. il est pos-
sible, peut-être.

ՄարԹանամ V. ՄարԹեմ.

ՄարԹանք, նայց s. strata-
gème; moyen, expédient, res-
source.

ՄարԹելի a. possible.

ՄարԹեմ, եցի տն. inventer,
procurer, trouver un moyen;
pouvoir, être capable, en état,
à même de.

ՄարԹեցուցանեմ, ուցի va.
rendre possible.

ՄարԹի v. unip. il est pos-
sible, on peut.

ՄարԹուն, Թնոց a. possible;
adroit, habile.

ՄարԹունչ a. adroit, habile.

Մարի, ուոյ, բեաց s. poule;
femelle des oiseaux.

* Մարիմ V. Շիշանիմ;
նաւորիմ.

Մարի, ի s. pin résineux.

Մարկեղ s. houe.

Մարճանդ, ի sm. pelouse,
gazon.

Մարմաջական a. prurigi-
neux.

Մարմաջեմ, եցի տն. déman-
ger, éprouver des démangeai-
sons, avoir envie de se gratter;
fig. être chatouillé, excité.

Մարմաջեցուցանեմ, ուցի va.
donner des démangeaisons,
chatouiller; fig. chatouiller,
piquer.

Մարմաջին, Մարմաջմն
s. démangeaison, prurit.

Մարմառոտ a. qui est sujet
au fourmillement.

Մարմարակուռ, Մարմարա-
շէն a. construit de marbre.

Մարմարապատ a. couvert
de marbre.

Մարմարեայ a. de marbre.

Մարմարեին, այց s. marbre.

Մարմարինեայ adj. de
marbre.

Մարմենի, նույց s. fuseau.

Մարմին, մնոց sm. corps;
chair; corps, cadavre; homme,
personne; corps, ensemble;
corps, consistance; — առնուլ,
prendre chair, s'incarner.

Մարմնազեղ a. qui a un
joli corps.

Մարմնազգած, Մարմնա-
զգեաց, Մարմնազգեցիկ a. re-
vêtu de chair, incarné.

Մարմնածին ծնունդ sm.
naissance corporelle, selon la
chair.

Մարմնակալ, ի s. corporal.

Մարմնական a. corporel;
charnel.

Մարմնակեր, ագ a. carni-
vore, qui mange de la chair.

Մարմնակերութիւն s. usage
des viandes pour nourriture.

Մարմնակից s. qui est du
même corps.

Մարմնակործան a. qui dé-
truit le corps.

Մարմնակրթութիւն s. exer-
cice corporel.

Մարմնահատ, ագ s. anat-
omiste, disséqueur.

Մարմնահատական a. ana-
tomique.

Մարմնահատեմ, եղի va.
anatomiser, disséquer, faire
de l'anatomie.

Մարմնահատութիւն s. ana-
tomie, dissection.

Մարմնահատօրէն adv. ana-
tomiquement.

Մարմնահար, ագ a. impo-
tent, infirme.

Մարմնածեւ, ագ a. qui a la
forme d'un corps, corporel.

Մարմնամարզ, ից s. gym-
nastique; professeur de gym-
nastique.

Մարմնամոլ adj. charnel,
sensuel.

Մարմնամոլութիւն s. atta-
chement aux plaisirs du corps,
sensualité.

Մարմնանամ, ագայ vn. s'in-
carner, prendre chair.

Մարմնապահ, ագ a. qui
conserve le corps; s. garde du
corps.

Մարմնապաշտ, ից s. adora-
teur de la chair.

Մարմնապատ a. enveloppé,
couvert de corps, corporel,
charnel.

Մարմնապարար a. qui en-
graisse le corps.

Մարմնապէս adv. corpo-
rellement; charnellement.

Մարմնառութիւն s. incar-
nation.

Մարմնատէր a. qui aime la
chair, les plaisirs des sens,
charnel, sensuel.

Մարմնատիրութիւն s. amour
de la chair, des plaisirs char-
nels, sensualité.

Մարմնատեղ V. Լոշտեղ.

Մարմնատեսիլ, Մարմն-
տիպ a. qui a l'aspect d'un
corps; corporel.

Մարմնաբան, ագ sm. lieu
d'incarnation, matrice.

Մարմնաւոր, Մարմնաւոր-
կան, ագ a. corporel; charnel,
de chair; charnel, sensuel.

Մարմնաւորապէս adv. cor-
porellement.

Մարմնաւորութիւն s. corpo-
réité; incarnation.

Մարմնեղ, ագ a. charnu,
corpulent.

Մարմնեղէն a. corporel;
corpulent, charnu.

Մարուխ V. Մատուտեղ.

Մարսեմ, եղի vn. digérer.

Մարսեցուցանեմ, ուղի va.
faire digérer.

Մարսեցուցիչ, Մարսողական a. digestif.

Մարտողութիւն s. digestion.

Մարտ, ից s. guerre, combat, bataille; dispute, querelle, lutte; Mars; — դնել՝ մղել ընդ ումեք, combattre contre qn., lui faire la guerre; տալ — պատերազմի ընդդէմ ուրուք, livrer la bataille, faire la guerre à qn.; ի—պատերազմի պատրաստիլ, se préparer à la guerre; — եղեալ կռուել, se battre, combattre, attaquer; առանց մարտի պատերազմաց, sans combattre, sans coup férir; ելանել ի—պատերազմի ի վերայ ուրուք, prendre les armes contre qn.; անագորոյն մարտիւ պատերազմաւ, par une bataille sanglante; յիշտ մարտիւ լինել ընդ ումեք, être en guerre continuelle avec qn.; — պատերազմի էր նոցա ընդ յիմեանս վասն, ils étaient en guerre pour; V. Անպարտելի, Պատերազմ.

Մարտադիր, դրաց s. agonothète, athlothète.

Մարտածնոյց a. qui suscite une guerre, une querelle.

Մարտական s. de guerre, de combat; guerrier, combattant.

Մարտակից s. compagnon de guerre, allié; ennemi, adversaire.

Մարտականք, աաց s. char de guerre.

Մարտակցութիւն s. alliance pour faire la guerre, secours.

Մարտամբոխ a. troublé, agité par les guerres.

Մարտայարդար V. Մարտադիր.

Մարտանկար, աց a. qui peint la bataille; — պատկերահան, peintre de batailles.

Մարտասայլ, ից s. caisson.

Մարտավար, ի s. palestra, champ de bataille.

Մարտընտիր sm. guerrier d'élite; —ք, corps d'élite.

Մարտիկ, տկաց s. combattant, guerrier; —ք, palestra.

Մարտիրոս, աց s. martyr.

Մարտիրոսական adj. de martyr.

Մարտիրոսանամ, ացայ vn. souffrir le martyre, être martyr.

Մարտիրոսարան, աց s. chapelle, tombeau d'un martyr.

Մարտիրոսութիւն s. martyre.

Մարտկոց, աց s. batterie, bastion; tour; ելեկտրական —, batterie électrique

Մարտնչիմ տեսայ, տուցեալ vn. combattre, se battre, faire la guerre; lutter, engager une lutte, se quereller, se disputer.

Մարտուսոյց s. professeur de guerre, maître d'armes.

Մարտուցանեմ, ուցի va. faire combattre, exciter à la guerre.

Մացառ V. Մացառք.

Մացառախիտ a. plein ou couvert de buissons, buissonneux, fourré.

Մացառածե ա. en forme de broussailles.

Մացառաղօղ ա. qui se cache dans les buissons.

Մացառուտ V. Մացառախիտ.

Մացառք, ռաց ս. buisson; broussailles, հախեր; ից. — աչաց, paupières.

Մաւրիտանական ա. maurisque; — նկար, la maurisque.

Մաքաւիւկ ս. ornith. martinet.

Մաքառիմ, ռեցայ տ. combattre, lutter, engager une lutte, être aux prises, en venir aux mains, se quereller, se disputer, débattre.

Մաքառող ա. qui lutte, adversaire.

Մաքառումն ս. lutte, débat, querelle, dispute.

Մաքեաւելեան ա. machiavélique.

Մաքեաւելութիւն ս. machiavélisme.

Մաքի, քայ, քեաց ս. brebis; — մայէ բառաչէ, ևս — հէւ.

Մաքման ս. monchoir.

Մաքուր, քրոց ա. propre, pur, net; épuré; pur, im-
pide; pur, chaste; գրեւ զմա-
քուրն օս * — լ քաշել, mettre
au net.

Մաքս, ից ս. douane, droit d'entrée, octroi.

Մաքսանեղ, աց ա. contrebandier.

Մաքսանեղութիւն ս. contrebande.

Մաքսանց, աց ս. douane; octroi.

Մաքսապետ, աց ս. chef des douaniers, des publicains, directeur des douanes, fermier général.

Մաքսատուն, տանց ս. m. douane.

Մաքսաւոր, աց ս. douanier, publicain.

Մաքսաւորութիւն ս. charge de douanier, d'un publicain.

Մաքսեմ, եցի va. douaner, prendre les droits d'entrée, faire payer ou percevoir l'impôt d'une marchandise.

Մաքրագործ, աց adj. qui purifie.

Մաքրագործեմ, եցի va. purifier, rendre pur.

Մաքրագործութիւն ս. purification.

Մաքրագարդ ա. paré par la propreté, pur, purifié.

Մաքրագարդեմ, եցի va. parer par la propreté, purifier.

Մաքրածին ա. qui engendre avec pureté.

Մաքրական V. Մաքուր.

Մաքրակենցաղ, Մաքրակր-
րօն ա. qui mène une vie pure,
chaste.

Մաքրապէս adv. purement, proprement; purement, simplement.

Մաքրասիր ա. qui aime la pureté, la propreté.

Մաքրասիրութիւն ս. amour de la propreté.

Մաքրաբան, ի am. purga-
toire.

Մաքրարար, ագ a. qui purifie.

Մաքրափայլ a. brillant de propreté, pur, net, limpide.

Մաքրեմ, եցի va. nettoyer; purifier, purger; — զանօծս խոհակերոցի, récurer, écurer; — զխաւարտս, éplucher les légumes; — զոն, épurer le style; — զարիւն, dépurar le sang.

Մաքրողական a. dépuratif, purgatif; s. dépuratif; purgatif, purgation; — առնուլ, prendre un purgatif.

Մաքրութիւն s. pureté, netteté; propreté; purification; dépurarion.

Մաքրումն a. nettoitement, nettoyage.

Մգլահոտ a. qui sent le moisi.

Մգլիմ, լեցայ vn. moisir; tâcher, faire des efforts.

* Մգլութիմ, եցայ vn. moisir.

* Մգլատութիւն sm. moisissure.

Մեզէն, Մեզոյն adv. de nous-même, par nous-même, de nos propres mains.

Մեծր, ից s. mètre.

Մեծրական a. métrique; — դրութիւն, système métrique.

Մեխան, ի, աւ s. encre.

Մեխակ, ագ s. girofle, clou de girofle; girofler; œillet.

Մեխակահոտ a. à odeur de girofle.

Մեծ, ագ a. grand; gros, haut; fort, puissant; important, notable, considérable; solennel; vaste; — ծամս, pen-

dant plusieurs heures, pendant longtemps; զմեծ ծամս գիշերոյ, une grande partie de la nuit; Մեծ արար Տէր զողորմութիւն իւր ընդ նմա, le Seigneur a signalé envers lui sa miséricorde.

Մեծարան, ից s. hableur, rodomont, sanfaron, sacripant, craqueur, fier-à-bras, vain; a. plein de jactance, emphatique; Մեծարանս բարբառիլ խօսիլ V. Մեծարանեմ.

Մեծարանեմ, եցի. Մեծարանիմ, նեցայ vn. habler, faire le grand parleur, parler avec jactance, trancher du grand seigneur, prendre le haut ton, faire de l'embarras, faire l'important, faire claquer son fouet, craquer.

Մեծարանութիւն s. hablerie, haut ton, sanfaronnade, grand mot, craquerie, discours plein de jactance, boursoufflage.

Մեծարարաւ a. qui parle haut, qui crie bien fort; qui fait un grand bruit, bruyant, haut; adv. à haute voix, fort, hautement.

Մեծարաց a. grandement ouvert, large.

Մեծաբեռն V. Ծանրաբեռն.

Մեծաբերան a. qui a une grande bouche.

Մեծաբերձ a. très-haut, très-élevé.

Մեծազանձ a. très-riche, richard, opulent.

Մեծազեղ adj. très-beau, charmant.

Մեծագին, գնոյ . Մեծագնի,
գնոյ a. de grand prix, de haut
prix, très-cher, très-coûteux,
précieux; **Մեծագնի** adv. très-
cher, à un prix très-élevé; —
գնել՝ վաճառել, acheter ou
vendre bien cher.

Մեծագլուխ adj. qui a une
grosse tête.

Մեծագոյ a. qui crie bien
fort, bruyant, qui frémit avec
bruit, qui pousse d'affreux
rugissements.

Մեծագործ a. qui fait de
grandes actions, de grandes
choses; magnific, superbe,
grandiose.

Մեծագործութիւն s. gran-
deur des actions, grande action,
magnificence.

Մեծագուծ a. très-miséri-
cordieux.

Մեծադէպ a. très-entassé,
haut, gros.

Մեծազանգուած a. volumi-
neux, énorme.

Մեծազարդ a. très-orné.

Մեծազարմ a. de haute nais-
sance, noble.

Մեծազրօւ a. très-occupé,
très-affairé.

Մեծազգի, զգոյ, զգեաց
V. **Մեծազարմ**.

Մեծազօր a. très-puissant,
très-fort.

Մեծամեծ a. qui a de grandes
ailes.

Մեծամիւ a. très-nombreux.

Մեծախոյ, Մեծախորհուրդ
a. qui a des sentiments élevés,
de grandes pensées, de grands

desseins, magnanime, géné-
reux; mystérieux.

Մեծախորհութիւն s. élévation
des sentiments, des pensées,
générosité, magnanimité.

Մեծախումբ adj. très-nom-
breux.

Մեծախօս V. Մեծաբան.

Մեծածախ a. dispendieux,
à grands frais, coûteux, somp-
tueux, splendide, magnifique.

Մեծածառ a. qui a de grands
arbres.

Մեծածով, ու s. grande mer,
Océan.

Մեծականջ adj. qui a de
grandes oreilles.

Մեծակառոյց a. magnifique-
ment bâti, grandiose, superbe.

Մեծակն a. qui a de grands
yeux.

Մեծակոհակ adj. qui a de
grosses vagues.

Մեծակոյտ a. très-entassé,
qui a de grands amas, énorme.

Մեծահամբաւ a. très-célèbre,
très-renommé, très-fameux.

Մեծահանդէս a. glorieux,
célèbre, illustre; solennel, ma-
gnifique; — **փառօք՝ տօնիւ,**
solennellement, avec solennité,
avec pompe, en grande pompe.

Մեծահանճառ, ից a. très-
intelligent, doué d'un grand
talent, qui a un grand génie.

Մեծահառաչ a. qui pousse
ou fait pousser de profonds
soupirs.

Մեծահասակ a. de grande
taille, grand.

Մեծահատոր a. volumineux.

Մեծահաց sm. grand dîner, magnifique repas; adj. somptueux, splendide; — գործել, donner un grand dîner.

Մեծահաստ a. qui a une grande soi.

Մեծահոգի adj. qui a l'âme grande, magnanime.

Մեծահույակ V. **Մեծահամբաւ.**

Մեծահրաշ a. merveilleux, prodigieux, surprenant.

Մեծաձայն a. qui a la voix haute, qui fait grand bruit, sonore, bruyant, retentissant, éclatant; adv. à haute voix, à grands cris, avec de grands cris, à grand bruit, à cor et à cri, hautement; — աղաղակել՝ կարգաւ, crier à tue-tête, à toute voix, de toute sa force.

Մեծածիգ adj. très-étendu, diffus; très-éloigné; — բաւելիք, diffusément.

Մեծամարմին a. qui a un gros corps, qui a une grande corpulence.

Մեծամարտ adj. de grande guerre.

Մեծամեծ, ագ a. très-grand, grandissime, grand, important, considérable; — բ, les grands, le grand monde, la haute société; grandes actions, grandes choses, grandes entreprises; — ս գործել, faire de grandes actions; — ս բարբառել՝ խօսել՝ կոտորել V. **Մեծաբանեմ**; — ս գործեցեր, vous avez fait de grandes choses.

Մեծամեծադ a. très-honoré.

Մեծամեծարար a. qui fait de grandes choses; adv. beaucoup, plus.

Մեծամեղ, ագ a. grand pêcheur.

Մեծամիտ V. **Բարձրամիտ.**

Մեծամուր a. très-fort, bien fortifié.

Մեծամտեմ, **Մեծամտիմ** V. **Բարձրամտեմ.**

Մեծամտուծիւն V. **Բարձրամտուծիւն.**

Մեծայաղթ a. grand vainqueur, victorieux; colossal, énorme, grandiose.

Մեծայոյս adj. qui a grand espoir, plein d'espérance, sûr; — լինել, avoir grand espoir, avoir lieu d'espérer.

Մածայտ a. qui a de grosses joues, joufflu, mafflé, mafflu, bouffi.

Մեծանամ, ագայ vn. grandir, devenir grand; grossir, se grossir; s'enrichir, devenir riche; **մեծացաւ մեծուծիւն յով**, devint immensément grand, riche.

Մեծանդամ a. dont les membres sont grands, membru.

Մեծանիստ a. très-étendu, vaste.

Մեծանձն, ձին a. magnanime, généreux; de grande taille, grand, de haute stature.

Մածանձնուծիւն sm. grandeur d'âme, magnanimité, générosité; grandeur, hauteur.

Մեծանուն a. qui a un grand nom, très-renommé, célèbre, illustre.

Մեծաշահ **a.** très-lucratif, très-avantageux.

Մեծաշէն **V.** Մեծեկառայք.

Մեծաշուք **adj.** qui a de grosses lèvres, lippu.

Մեծաշուք **a.** comblé des plus grande honneurs, magnifique, splendide, pompeux, majestueux, somptueux, solennel; **adv.** avec de grands honneurs, splendidement, pompeusement, somptueusement.

Մեծապայծառ **a.** très-brillant, très-clair, éclatant; magnifique, splendide, somptueux, illustre, illustrissime; — յաղթանակ, victoire la plus éclatante.

Մեծապանծ **a.** très-vanté; qui se vante, qui se glorifie beaucoup; éminent, superbe, excellent, glorieux; — լինել, se vanter, se glorifier beaucoup; — յաղթանակ, victoire signalée.

Մեծապատիւ **a.** très-honorable, très-honoré; **adv.** avec de grands honneurs; — առնել յեծաքել, combler, accabler d'honneurs, fêter, fêtoyer, traiter avec de grands honneurs, combler de prévenances, de distinctions.

Մեծապատուիւմ, եղի **va.** combler d'honneurs.

Մեծապատում **adj.** longuement raconté, long, prolixe.

Մեծապարգեւ **a.** qui fait de grands présents, généreux, libéral; — առնել յեծաքել, combler de présents, de dons,

de cadeaux, faire de magnifiques présents.

Մեծապարծ **V.** Մեծապանծ.

Մեծապէս **adv.** grandement; beaucoup, fort, considérablement, puissamment; avec grand soin; heureusement; — պայծառանալ, avoir un grand éclat; — սխալել, se tromper grandement; եւ այս — է, c'est un grand avantage; եւ այս նպատակ — տալնապ, c'est pour eux un grand embarras; վկայութիւն նորա — է յայտարարել, son témoignage est très-grand, est pour beaucoup en tout ceci.

Մեծաշան **a.** très-studieux, très-diligent, laborieux; très-difficile, laborieux, pénible.

Մեծասար **a.** trochaïque; **a.** trochaïque, trochée.

Մեծասաստ **adj.** impérieux, d'un ton terrible, plein d'autorité, sévère, violent.

Մեծասիրտ **a.** qui a un grand cœur, magnanime.

Մեծասպաս **a.** somptueux, magnifique, splendide, fastueux.

Մեծաստին **a.** qui a de grosses mamelles, mamelu.

Մեծասքանչ **V.** Մեծաթառչ.

Մեծապայծառ **adj.** majestueux, plein de majesté, magnifique; — փառք, majesté.

Մեծապատակ **V.** Մեծաշան; qui a de grands mérites.

Մեծալեռք, ից **s.** yambe; **a.** yambique.

Մեծալեռքական **a.** yambique.

Մեծաւարձ a. très-étendu, très-vaste.

Մեծաւարդ a. grand, spacieux, large, vaste.

Մեծատուն, տանց adj. sm. riche, opulent; —ք, les riches, le grand monde, la haute société.

Մեծարանք, նաց s. respect, estime, considération, hommage, révérence, vénération, déférence, prévenance, compliment, honneur; — հասարակաց, estime générale; — նօք, avec respect, avec déférence, avec un air respectueux; յեծարանս ղնել V. Մեծարեմ.

Մեծարգետ V. Մեծարեմ.

Մեծարգի, Մեծարգոյ a. très-respectable, très-estimable, très-honorable, vénéral, précieux, recommandable; — առնել V. Մեծարեմ; — լինել, gagner l'estime, jouir d'une grande considération, tenir le haut du pavé.

Մեծարգունման sm. révérence; autorité.

Մեծարեմ, եղի va. respecter, estimer, vénérer, prendre ou avoir en considération, honorer, complimenter, apprécier, considérer, tenir compte de qn.; V. Մեծապատիւ.

Մեծարոյ, Մեծարու V. Մեծարգի.

Մեծացուցէ s. magnificat.

Մեծացուցանեմ, ուցի va. agrandir, faire grandir, rendre grand, puissant; — enrichir, rendre riche; glorifier, célé-

brer, louer, vanter; relever, favoriser.

Մեծացուցիչ s. celui qui agrandit, qui relève; qui enrichit; qui glorifie.

Մեծաւոր, աջ s. supérieur, prieur.

Մեծափառ a. très-glorieux, majestueux, très-illustre.

Մեծափառութիւն s. majesté, gloire, illustration.

Մեծափարձամ a. extrêmement ou furieusement riche, richard, richissime; — լինել, rouler sur l'or, être fort riche.

Մեծափափաք a. très-désireux, très-envieux, ardent.

Մեծափոյժ a. très-diligent.

Մեծափոր a. qui a un gros ventre, paillard.

Մեծաքաղաք, աջ s. grande ville.

Մեծաքաղաքացի, ցոյ s. citoyen d'une grande ville.

Մեծաքայլ a. à grands pas; — ընթանալ, courir à toutes jambes.

Մեծաքիճ a. qui a un gros nez.

Մեծեղեռն a. qui commet de grands crimes; — ամպարշտութիւն, crime horrible; — յանցանք, crime.

Մեծիմաստ a. qui a de grandes pensées; très-savant, — քաղաքագէտ, grand politique.

Մեծութիւն sm. grandeur, grosseur, calibre; grandeurs, dignités, puissance, magnificence, majesté, élévation; richesse, fortune; կոթւածնել

զմեծութիւնս իւր, perdre sa fortune; յերկանալ ի մեծութեանց, sacrifier sa fortune; * — ծախել, se prélasser, affecter un air de grandeur, de dignité; յեծափարթամ —, grande fortune; աշխարհական —ք, grandeurs humaines; լնուլ —քք, combler [de richesses; ի— հասանել, parvenir aux dignités, aux honneurs.

Մեծուհի sf. grande dame.

Մեծկայելութիւն s. majesté, magnificence.

Մեծօր s. long jour.

Մեկեհաս, այ s. Mécène.

Մեկին adj. explicite, clair, évident, net, formel, précis; distinct, unique, seul; simple, ordinaire, obscur; adv. clairement, nettement, explicitement, formellement, expressément; — բանիւ, en termes précis, distinctement.

Մեկ V. Մեկին a.

Մեկնաբար adv. en expliquant, avec explication.

Մեկնագոյնս V. Մեկին adv.

Մեկնաբանեմ, եցի vn. expliquer, éclaircir.

Մեկնաբանութիւն s. explication, éclaircissement.

Մեկնագէն V. Մեկնակագէն.

Մեկնակ a. distinct, seul; V. Մեկին.

Մեկնակագէն s. maraudeur, bandit, bandoulier.

Մեկնակի adv. seulement.

Մեկնակահանդերձ adj. qui n'est couvert que d'un seul vêtement.

Մեկնանամ, ագայ vn. se retirer, s'éloigner.

Մեկնապէս V. Մեկին adv.

Մեկնաւոր, ագ a. seul.

Մեկնեմ, եցի va. séparer, détacher, écarter, éloigner; expliquer, interpréter, commenter, traduire; tendre, allonger.

Մեկնեցուցանեմ, ուցի va. séparer, écarter.

Մեկնիմ, նեցայ vn. se séparer, se détacher; s'écarter, s'éloigner, filer, fuir; se retirer, partir, s'en aller; s'expliquer; Մեկնէք գնաւ ի Հայս, il partait pour l'Arménie.

Մեկնելի a. explicable.

Մեկնիչ s. explicateur, commentateur, interprète.

Մեկնողական a. explicatif.

Մեկնոց, ագ s. manteau.

Մեկնոցակ, ագ s. mantelet.

Մեկնոցիկ s. mantille.

Մեկնութիւն s. explication, interprétation, commentaire; séparation, éloignement.

Մեկնօրէն V. Մեկնաբար.

Մեկոն, ագ. Մեկոնիոն sm. pavot.

Մեկուսանամ, ագայ vn. se retirer, s'écarter, s'éloigner, se retirer à l'écart, vivre à l'écart.

Մեկուսացուցանեմ, ուցի. Մեկուսեմ, եցի va. écarter, éloigner, séparer.

Մեկուսի prep. adv. à part, à l'écart, séparément. en particulier; — առնել, mettre à l'écart, de côté, à part; — առ-

նուլ, prendre à part, en particulier.

Մեկուսութիւն *s.* séparation, écart, éloignement.

Մեհեան, եհի, նաց *s.* temple, fanum; autel dans les temples; simulacre, idole.

Մեհեկան, ի *s.* un des mois de l'ancien calendrier arménien.

Մեհենագիրք, գրոց *s.* archives, bibliothèque d'un temple; hiéroglyphe.

Մեհենազարդ *s.* néocore, ministre d'un temple.

Մեհենազարդութիւն *s.* fonctions de néocore.

Մեհենազերծ *a.* sacrilège, qui dépouille les temples.

Մեհենազերծութիւն *s.* vol sacrilège.

Մեհենակալ *V.* Մեհենազարդ.

Մեհենական *a.* de temple, qui appartient à un temple; hiéroglyphique.

Մեհենակապուտ *V.* Մեհենազերծ.

Մեհենային *V.* Մեհենական.

Մեհենաշէն *a.* qui construit un temple.

Մեհենասէր *a.* qui aime les temples.

Մեհենատեղի, դոյ *s.* lieu où est bâti un temple.

Մեհենաւանդ, աց *s.* bracelet, collier, bijou.

Մեղ *s.* faute, tort; péché; — առնել, faire tort, du tort; — դնել *V.* Մեղադրեմ; իմ է մեղն, c'est ma faute, j'ai tort;

ոչ իմ է մեղն, ce n'est pas ma faute; քո է մեղն, c'est ta faute, vous avez tort.

Մեղադիր *a.* blâmable; — լինել *V.* Մեղադրեմ.

Մեղադրանք *V.* Մեղադրութիւն.

Մեղադրեմ, եցի *va.* blâmer, reprocher, accuser, inculper, incriminer.

Մեղադրութիւն *s.* blâme, inculpation, accusation, réprehension, reproche.

Մեղական *V.* Մեղանշական.

Մեղայ, ի *s.* repentir, contrition; j'ai péché.

Մեղանամ *V.* Մեղանշեմ.

Մեղանշական *a.* peccant; peccable; nuisible, pernicieux.

Մաղանշականութիւն *s.* tort, offense, violence, malignité.

Մեղանշանք *V.* Մեղք.

Մեղանշեմ, դայ, դուցեալ *va.* pécher, faire ou commettre un péché, une faute; pécher, faillir, manquer; *va.* léser, nuire, faire tort, offenser, nuire; մահուցափ՝ ծանուն՝ թեթեւ —, pécher mortellement, gravement ou grièvement, légèrement; զի՞ մեղայ, qu'ai-je fait?

Մեղանք *V.* Մեղք.

Մեղապարտ, աց, ից *s.* a. coupable.

Մեղապարտութիւն *s.* culpabilité.

Մեղացածին *a.* né du péché.

Մեղացային, այնոյ *s.* sacrifice fait pour la rémission des péchés, sacrifice expiatoire.

Մեղացուցանեմ V. Մեղու-
ցանեմ.

Մեղաւոր, աց s. pécheur,
coupable.

Մեղեդի, դւոյ, դեաց s. մե-
լոճի, cantique.

Մեղելս, աց, ոց s. manche,
poignée; — արկանել, emman-
cher; հանել q—, démancher.

Մեղեսիկ, սկի s. améthyste.

Մեղկ, ից a. mou, lâche,
flasque; fig. mou, efféminé,
langoureux.

Մեղկախորհուրդ a. mou,
lâche, sans énergie.

Մեղկանամ, ացայտի. mollir,
s'amollir, se relâcher, devenir
mou; fig. mollir, s'amollir, se
lvrer ou se donner à la mol-
lesse, aux délices, vivre dans
la mollesse, devenir mou.

Մեղկասէր a. qui aime la
mollesse, mou, voluptueux.

Մեղկասիրութիւն s. amour
de la mollesse, d'une vie molle.

Մեղկացուցանեմ, ուցի. Մեղ-
կեմ, եցի va. amollir, ramollir;
fig. amollir, rendre efféminé.

Մեղկիմ V. Մեղկանամ.

Մեղկիչ a. amollissant, ra-
mollissant.

Մեղկութիւն sm. mollesse;
amollissement, relâchement;
— ք, mollement, langoureuse-
ment.

Մեղժ, ոյ, ով a. doux, tem-
péré, paisible, agréable; — օս
Մեղժով adv. doucement, tout
doucement, bellement.

Մեղժագնաց a. qui marche
doucement.

Մեղմագոյնս V. Մեղժ adv.
Մեղմածամ adv. longtemps,
lentement.

Մեղմախառն, Մեղմական a.
doux, adouci, délicat, tempéré.

Մեղմանամ, ացայտ. s'adou-
cir, se calmer, se relâcher, se
ralentir.

Մեղմացուցանեմ, ուցի va.
adoucir, tempérer, calmer,
mitiger, ralentir.

Մեղմացուցիչ V. Մեղմիչ.

Մեղմելս a. qui a une appa-
rence trompeuse, dissimulé,
affecté, insinuant, agaçant,
patelin; malin, artificieux,
perfide; — բարեպաշտութիւն,
apparence de piété.

Մեղմելանք, նաց s. appa-
rence trompeuse, dissimula-
tion, affectation, agacerie,
mine agaçante, manière aga-
çante, regards agaçants, mi-
nauderie, airspenchés, mignar-
dises, air patelin, patelinage;
tromperie, artifice; — աչաց,
œillades.

Մեղմելութիւն V. Մեղմե-
լանք.

Մեղմելեմ, եցի va. dissimu-
ler, feindre, agacer.

Մեղմիկ adv. doucement,
tout doucement.

Մեղմիչ a. adoucissant, cal-
mant, lenitif.

Մեղմով V. Մեղժ.

Մեղմութիւն s. adoucisse-
ment, mitigation, ralentisse-
ment.

Մեղու, աց s. abeille; —
բզդե, l'— bourdonne; գարծա-

սէր՝ ճարտար —, diligente, industrielle —.

Մեղուաբույժ, բուծից *s.* apiculteur.

Մեղուաբոյն, բունոյ *s.* ruche d'abeilles.

Մեղուաբուծութիւն *s.* apiculture.

Մեղուագործ, աց *s.* qui prépare le miel, apiculteur.

Մեղուագործութիւն *s.* apiculture.

Մեղուակն *a.* qui a des yeux doux, qui a un regard doux.

Մեղուանոց, Մեղուոց, աց *s.* rucher.

Մեղուցանեմ, ուցի *va.* faire pécher.

Մեղսաբեր *adj.* qui porte le péché.

Մեղսամաքաւ *a.* souillé de péchés.

Մեղսախորհուրդ *adj.* méchant, pervers.

Մեղսասէր *a.* qui aime le péché.

Մեղսասիրութիւն *s.* amour du péché.

Մեղսաքաւիչ *a.* qui expie les péchés, expiatoire.

Մեղր, դու ou դեր *s.* miel.

Մեղրաբեր *a.* mellifère.

Մեղրաբուլիս *a.* qui fait couler du miel, qui distille du miel.

Մեղրագործեմ, եցի *va.* faire du miel.

Մեղրակաթ *a.* qui tombe en gouttes de miel.

Մեղրախորիւս *s.* rayon ou gâteau de miel, gaufre.

Մեղրածորան *a.* qui fait couler du miel; — ոճ, style mielleux, coulant, agréable.

Մեղրածուծ *s.* bot. méliot.

Մեղրահամ *a.* qui a le goût de miel, emmiellé, mielleux.

Մեղրամոմ, ոյ *s.* cire.

Մեղրապոպ *s.* pastèque.

Մեղրաջուր, ջրոյ *sm.* hydromel.

Մեղրեմ, եցի *va.* emmieller, enduire de miel.

Մեղրօղի, ղոյ *s.* hydromel.

Մեղք, դաց *s.* péché; faute; անկանել իմեղս, — իյնալ, pécher, commettre un péché;

* — ին մէջ մնալ, rester dans son péché; իմեղս արկանել, *

մեղքի խոնել, faire pécher; մեղս առնուլ՝ գործել, pécher,

faire, commettre un péché; Թողուլ զմեղս, remettre, abs-

soudre les péchés; մեռանել իմեղս, *

— ի մէջ մեռնիլ, mourir dans son péché; խոստովա-

նել զմեղս իւր, confesser ses péchés; * Ծուլութիւնս իւր սո-

վորական —ն է, la paresse est son péché mignon; մահուլափ

ou մահացու՝ սկզբնական՝ մեղքործական՝ վերապահեալ —,

péché mortel, original, actuel, réservé; եօթն մահուլափ —,

les sept péchés capitaux; վկայք մեղաց, les faux témoins; իմեղս

զրել զիմն, faire un erime de; մեղս դնեմ *V.* Մեղ.

Մենազինիմ, եցայ, նեալ *vn.* s'armer à la légère.

Մենախօսութիւն *s.* aparté.

Մենակեաց, կեցաց *a. s.* qui

vit seul, solitaire; solitaire, moine.

Մենակեցումին s. solitude, isolement.

Մենակութիւն V. Մենամարտ a.

Մենամարտ, ից s. combat singulier, duel; a. qui combat seul à seul, duelliste.

Մենամարտիկ V. Մենամարտ a.; — ոգորել V. Մենամարտիմ; — կռիւ V. Մենամարտ s.

Մենամարտիմ, տեցայ vn. combattre corps à corps, en combat singulier, se battre en duel.

Մենամարտութիւն V. Մենամարտ s.

Մենամուլ a. s. monomane.

Մենամուլութիւն s. monomanie.

Մենանամ, ացայ vn. rester seul, se retirer, vivre retiré, s'enfoncer dans la solitude, être isolé.

Մենաստան, Մենարան, աց s. monastère, cloître, couvent.

Մենավանառ, աց s. monopoleur.

Մենավանառութիւն s. monopole.

Մենաւոր, աց a. seul, solitaire, isolé; s. qui mène une vie retirée, solitaire.

Մենաւորութիւն s. solitude.

Մենդոս s. mendole.

Մենման, աց s. habit, vêtement.

Մենութիւն s. solitude, isolement.

Մենտոր, ի s. mentor.

Մենքենայ, etc. V. Մեքենայ, etc.

* Մեռած a. mort, décédé, trépassé.

Մեռանիմ, ապ vn. mourir, cesser de vivre, décéder, perdre la vie, la lumière, finir son existence, expirer ou exhaler le dernier soupir, rendre l'âme, payer le tribut à la nature; se mortifier; մերձ է ի—, il est mourant, il se meurt; — իվերայ ազգին, mourir pour la nation; — իմարտ պատերազմի, mourir sur la brèche, en combattant; ընդ մեռեալ համարել, croire mort.

Մեռեալ, ելոց a. mort, décédé, trépassé, feu, défunt; s. mort, cadavre.

* Մեռել, ի s. mort.

Մեռելաբանական a. nécrologique.

Մեռելաբանութիւն s. nécrologie.

Մեռելաձաղ, ից sm. fossoyeur.

Մեռելածին a. mort-né.

Մեռելակառք, ռաց s. corbillard.

Մեռելակոչութիւն s. évocation.

Մեռելահարցութիւն s. nécromancie.

Մեռելահարցուկ, ցկի, կաց s. nécromancien, nécromant.

Մեռելաշունչ a. qui a un souffle mortel, mortel.

Մեռելատիպ a. semblable à un mort, à un cadavre; — դէմք, visage pâle, livide.

Մեռելոյթք s. frais d'enterrement; les effets du défunt.

Մեռելոտի, տոնց a. mort; s. mort, cadavre.

Մեռելութիւն s. mort; mortalité; mortification.

Մեռինէս s. murène.

Մեռն, ի, աւ. ou իւ s. huile sainte, chrême.

* Մեռնիմ V. Մեռանիմ.

Մեռոտ a. mortel.

Մեռուցանեմ, ուցի va. faire mourir, mettre à mort, tuer; mortifier.

Մեռուցումն sm. mortification.

* Մեռցնեմ V. Մեռուցանեմ.

Մեսիա, Մեսիայ, ի s. Messie.

Մեսիմ, եցայ vn. s'introduire.

Մեստիմ, տեցայ vn. s'attacher, se consolider.

Մետալ, աց s. médaille.

Մետալ, ի s. métal; V. Մետաղք.

Մետաղագործ, աց s. métallurgiste.

Մետաղագործական a. métallurgique.

Մետաղագործութիւն s. métallurgie.

Մետաղական a. métallique.

Մետաղակերպ a. métalloïde.

Մետաղահան, աց sm. mineur.

Մետաղացուցանեմ, ուցի va. métalliser.

Մետաղացուցումն s. métallisation.

Մետաղք, աց s. mine; ban, exil.

Մետասան, ից a. s. onze.

Մետասաներորդ, աց a. s. onzième.

Մետասանեքեան, Մետասանեքին, նեցունց a. s. tous les onze.

Մետասանօրեայ, ըէից adj. de onze jours.

Մետաքս, ից, աց sm. soie; անգործ —, soie grège.

Մետաքսագործ, աց s. fabricant de soierie; a. séricicole.

Մետաքսագործութիւն s. fabrication de la soie; sériciculture.

Մետաքսահիւս a. tressé de soie.

Մետաքսառէչ a. tramé de soie.

Մետաքսավաճառ, աց sm. marchand de soie, de soierie; mercier.

Մետաքսեայ, սէից a. de soie, en soie.

Մետաքսեղէն a. de soie; s. soierie.

Մետէորայ, etc. V. Օդերելոյթ, etc.

Մետէորադիտակ, ի s. météoroscope.

Մետրապոլիտ, լտաց s. métropolitain.

Մեր, ոց a. poss. notre; տուն —, notre maison; իտան մերում, dans notre maison, chez nous; իձեռաց մերոց, de nos mains; pron. poss. le nôtre, la nôtre.

Մերազգեայ a. qui est de notre nation, national.

Մերազնանամ, ացայ vn. de-

venir de notre nation, s'unir à notre nation.

Մերազնեայ V. Մերազգեայ.

Մերակերպ a. de notre forme, de notre nature.

Մերային, յնոց pron. poss. le nôtre, la nôtre; իմերայնո՞ց իցես, êtes-vous des nôtres? զմերայինս սիրեմք, nous aimons les nôtres; a. poss. notre; մերայինս ազգի, à notre nation.

Մերանիւմ a. de notre manière.

Մերասեռ, Մերասեր, ից a. qui est de notre nation, national; qui est de notre nature; — բնութիւն, humanité; —ք, nos nationaux; les hommes, le genre humain.

Մերատիպ V. Մերակերպ.

Մերձ adv. tantôt..., tantôt, quelquefois, par moments.

Մերժական a. qui repousse, expulsif, répulsif.

Մերժելի a. rejetable.

Մերժեմ, իցի va. expulser, chasser, renvoyer, envoyer promener; repousser, rejeter, réfuter, récuser, rebuter, réprouver, désapprouver, abandonner.

Մերժեցուցանեմ V. Մերժեմ.

Մերժիմ, ժեցայ vn. être chassé, réfuté, rejeté; se séparer, s'écarter, s'éloigner, se retirer.

Մերժումն sm. expulsion; refus, rebut, improbation, récusation.

Մերինոս, ի sm. mérinos (l'étoffe et le mouton).

Մերկ, ոց, աց a. nu; nu, découvert; nu, simple, évident; exempt; adv. à nu.

Մերկաբար adv. à nu, nûment.

Մերկազուրիս adv. à découvert, clairement, librement.

Մերկակոխ a. gymnique.

Մերկամարտ, ից. Մերկամարտիկ a. qui combat à nu, lutteur, athlète; —ք, lutte.

Մերկամարտութիւն a. combat à nu, lutte.

Մերկանամ, ացայ vn. quitter ses vêtements, se déshabiller; se dépouiller de; se découvrir, se dévoiler, être découvert; va. déshabiller; dépouiller, dénuer; mettre à nu, découvrir, dévoiler; — զառւերն իսպասեմք, dégainer, tirer l'épée du fourreau; իբաց —, laisser de côté; այն ինչ կամէր առաւօտն իգիշերոյն —, իբրեւ այգն զառաւօտն մերկանայր, quand le jour commençait à poindre, à luire, à paraître; — զսիրտ, ouvrir son cœur; իբաց — զամօմ, dépouiller toute pudeur; — յրէչից, se dépouiller de ses biens.

Մերկանդամ a. tout nu; adv. à nu, à découvert.

Մերկապատեան a. dégainé.

Մերկապաքանոց adv. dont le cou est découvert, nu; nu, évident, découvert; adv. à nu, à découvert, nûment; — առնել, mettre à nu, découvrir, dévoiler, révéler; — լինել;

առաջի ամենեցուն, être exposé aux yeux de tous.

Մերկատարր a. nu.

Մերկատիս a. dont le sein est nu, les mamelles sont nues.

Մերկացուցանեմ V. Մերկանամ va.

Մերկացուցիչ adj. qui dépouille.

Մերկեմ, կացի օս կեցի va. mettre à nu, découvrir, déshabiller; dépouiller; tirer hors du fourreau, dégainer; vn. se déshabiller; se dépouiller; մերկեաց գտուսերն, il tira son épée.

Մերկիմաստասէր s. gymnosophiste.

Մերկոտն a. qui a les pieds nus, nu-pieds.

Մերկութիւն s. nudité.

Մերկուց, իՄերկուց adv. à nu, tout nu.

Մերձ prep. près, auprès; — ի ձեղն, près ou auprès du village; — է մեզ, il est près de nous; — առ միմեանս, auprès les uns des autres, côte à côte; — ընդ —, de proche en proche, bientôt, sous peu; — լինել, être près, à la veille de, être sur le point de; — լինել իմա՞յ, être sur le point de mourir; — ի վախճան լինել, tirer à sa fin.

Մերձազաւակ s. proche parent.

Մերձակայ, ից a. proche, prochain, présent, voisin, adjacent; imminent.

Մերձակէտ s. point rappro-

ché; — արեգական, périhélie; — երկրի, périgée.

Մերձաւոր, աց a. proche, prochain, voisin; adjacent, contigu; approximatif; s. prochain, parent, voisin; — ազական, proche parent; — ք, les proches, les parents.

Մերձաւորապէս adv. approximativement.

Մերձաւորաբար, աց s. proche parent.

Մերձաւորեմ, եցի. Մերձաւորեցուցանեմ, ուցի vn. approcher, rapprocher; s'approprier, épouser à titre de proche parent, venir à la succession par droit de parenté.

Մերձաւորիմ, ըեցայ vn. s'approcher, se rapprocher; էմքe proche parent, s'allier, recevoir en mariage.

Մերձաւորիչ V. Մերձաւորաբար.

Մերձաւորութիւն s. proximité, voisinage, contiguïté; approximation; proche parenté, rapprochement charnel, copulation.

Մերձենամ, եցայ vn. approcher, s'approcher ou se rapprocher de, aborder, accoster; toucher; se rapprocher par l'union des sexes, avoir commerce avec.

Մերձեցուցանեմ, ուցի va. approcher, rapproche; rapprocher, appliquer.

Մերձեցումն s. action d'approcher, approche.

Մերձիմ V. Մերձենամ.

Մերձումն sm. action de s'approcher, approche, accès, abord.

Մերովսանն adv. ce que nous pouvons, ce qui dépend de nous, de notre mieux.

Մեց s. ver, artison; corruption, putréfaction.

Մեցամէս a. mangé par les vers, artisonné, pourri.

Մեցոտիմ, տեցայ vn. être mangé par les vers, pourrir.

Մեք pron. nous.

Մեքենագէտ s. mécanicien.

Մեքենագիտութիւն s. la mécanique.

Մեքենագործ, աց s. machiniste, mécanicien.

Մեքենագործութիւն s. construction des machines.

Մեքենական a. machinal; mécanique.

Մեքենայ, ից s. machine; fig. machine, machination, trame, complot, intrigue; շոգեշարժ —, machine à vapeur; յարդարել՝ կազմել զ—, monter la machine; բազմահնար —ք, intrigues, machinations; —ս խառնել V. Մեքենայեմ.

Մեքենայաբար adv. machinalement.

Մեքենայաւորութիւն V. Մեքենաւորութիւն.

Մեքենայեմ, եցի va. machiner, comploter, cabaler, ourdir, tramer.

Մեքենապէս adv. machinalement; mécaniquement.

Մեքենայութիւն V. Մեքենաւորութիւն.

Մեքենաւոր, աց adj. mécanique; plein de machinations, de trames; industrieux, adroit; — ջանք, intrigues.

Մեքենաւորեմ V. Մեքենայեմ.

Մեքենաւորութիւն s. machination, invention, ruse, finesse.

Մեքենովք V. Խարիսխ.

Մեքեակերպ a. semblable à nous, comme nous, à notre guise ou façon.

Մզանք, նաց s. membrane, pellicule.

Մզեմ, եցի va. presser, exprimer, extraire, verser; filtrer, distiller; —իմ vn. se filtrer, s'infiltrer.

Մզկիմ, կծաց s. mosquée.

Մզնածեւ a. membraneux; s. choroïde.

Մզումն s. filtration, infiltration, distillation.

Մէգ, յիգի, գաւ ou գով s. brouillard; Թանձր —, épais —.

Մէգ, յիգի ou յիգոյ s. urine, pipi; — կենդանեաց, pissat.

Մէզմուղ s. a. diurétique.

Մէթր V. Մեթր.

* Մէկ V. Մի; — մարդ, un homme; յէկուն գրուցեցի, j'ai dit à quelqu'un; յէկուն կողմանէ, de la part de quelqu'un; յէկէն, de quelqu'un; de suite.

Մէն a. chaque, un, unique; seul, adv. seulement; — յի, chaque, chacun.

Մէջ, միջոյ, ով, ոց, աց, ովք ou օք s. le milieu, le dedans, sein, cœur; reins, lombes; ի— ou իմիջի, au milieu de, parmi,

entre, dans; իմիջի ձերում, au milieu de vous, parmi vous; — գիշերոյ, le milieu de la nuit, minuit; իմէջ գիշերի, au milieu de la nuit, dans la nuit; իմիջոյ, par le milieu; du milieu; au milieu; ընդ —, par le milieu; ընդ — հատանել, couper par le milieu; ի — անկանել, s'interposer, intervenir; խորհուրդ ի — առնուլ, délibérer, consulter; փոյթ ի — առնուլ, tâcher ou faire des efforts; ի — բերել, produire, exposer, citer; անցանել ի —, venir en avant, se présenter; խորտակել զմէջս, * մէջքը կորել, éreinter; ընդ — իւր, sur ses reins; միջովք չափ իվեր, իմիջոյն եւ իվեր, depuis les reins et au-dessus; միջովք չափ իխոնարհի ou իմիջոյն եւ իխոնարհի, depuis les reins et au-dessous; յապականութեան միջի, au milieu de la corruption; ցմէջս, jusqu'à la ceinture, aux reins; պնդել զմէջս, se ceindre les reins; արկանել քուրձս զմիջովք, mettre des sacs sur les reins; զօտի ածել ընդ — իւր, porter une ceinture sur les reins; քերթածք նորա չեն իմիջի, ses poésies sont perdues, n'existent plus; բառնալ իմիջոյ, anéantir, détruire; — ընդ —, de temps en temps, de temps à autre, par moments.

Մէջնակէտ, կիտի s. centre.

Մէջօրեայ, բից s. le milieu du jour, l'heure de midi, le midi; a. de midi.

Մէտ s. mouvement d'une balance qui penche d'un côté ou de l'autre; axe, aiguille d'une balance; poids, pesanteur; fig. penchant, inclination, tendance; instant, moment; a. porté, enclin à; ondoyant, flot-tant; մէտ իմէտ խոնարհել, ondoyer, flotter, s'agiter.

Մթագին a. obscur, sombre.

Մթագնիմ, նեցայ vn. s'obscurcir, se rembrunir; մթագնէին աչք իմ, mes yeux com-mençaient à s'obscurcir.

Մթադոյն adj. de couleur sombre, sombre, foncé.

Մթազգած a. sombre, rem-bruni, obscur.

Մթազգածութիւն s. obscur-cissement.

Մթախօս, ից a. obscur, qui a un langage obscur.

Մթանամ, ացայ vn. s'obscurcir, s'éclipser, se rembrunir, s'assombrir.

Մթապատ V. Մթազգած.

Մթար adj. noir, sale; s. V. Մթարք.

Մթարութիւն s. obscurité.

Մթարք s. chassie, ordure.

Մթացուցանեմ, ուցի va. obscurcir, offusquer, éclipser; գտիւ իգիշ —, changer le jour en ténèbres.

Մթացուցիչ a. qui obscurcit.

Մթեր, ից, աց s. amas, accumulation, entassement; pro-vision, marchandise; ordure, saleté; — առ —, en tas, à tas, en quantité.

Մթերած, ոց s. tas, amas.

ՄՅերածոյ, ից a. amassé, entassé, accumulé.

ՄՅերանոց, աց s. entrepôt, magasin.

ՄՅերեմ, եցի va. amasser, accumuler, entasser, emmagasiner; — ինչս, accumuler des biens, acquérir du bien.

ՄՅին a. obscur, sombre; obscur, peu clair, peu intelligible; obscur, peu connu; — վարել կեանս, mener une vie obscure.

ՄՅնագոյն a. foncé.

ՄՅնանամ V. ՄՅագնիմ.

* ՄՅնշաղ V. Աղջամղջին.

ՄՅնոլորտ, ի s. atmosphère.

ՄՅնոլորտական, ՄՅնոլորտեան a. atmosphérique.

ՄՅուծիւն s. obscurité.

Մժեղ, աց. Մժիղ, ժեղաց. Մժիկ. Մժղուկ, դկի s. cousin, moustique.

Մի, ոյ, ոջ, ում, իմիոյէ, ով a. un; adv. primo, premièrement; մի առ մի, մի ըստ միոյէ, un à un, pièce à pièce, en détail; մի զկնի միոյ, l'un après l'autre; առ մի, à chaque; իմի, est un; ընդ մի, ընդ մի համար, conjointement, ensemble, à la fois; en un seul, comme une seule et même chose; ժողովել իմի, rassembler en un.

Մի' adv. de négation, ne, nié pas, non pas, point; մի' գողանար, ne vole pas; մի', մի' վշտացեցանէք զիս, non, non, ne m'affligez pas; մի' արդեօք, est-ce que... pas? մի' գուցէ, de peur que; մի' երբէք, ja-

mais, point, point du tout; մի' այդպէս, non.

Մի մի, միոյ միոյ, միում միում a. à chaque, à chacun; chaque, chacun; մի մի, un à un.

Միաբան, ից a. qui est d'accord, d'intelligence, unanime; qui s'accorde avec, concordant; conforme, analogue, identique; s. V. Միաբանակեաց; adv. d'accord, unanimement, de concert; — խորհրդով հաւաստութեամբ, d'un accord unanime, d'un commun accord ou aven, de l'aveu général, de l'aveu de tout le monde.

Միաբանակեաց, կեցաց ամ, qui vit en communauté, cénobite, religieux, moine.

Միաբանամբոյս a. qui trouble l'union, séditionnel.

Միաբանեմ, եցի va. accorder, mettre d'accord, accommoder, raccommoder, unir, réunir, réconcilier, concilier; rajuster, raccommoder; իմի —, réunir; vn. V. Միաբանիմ.

Միաբանիմ, նեցայ vn. s'accorder, être, tomber ou demeurer d'accord, être d'intelligence pour, concorder, s'entendre, s'accommoder, s'ajuster, convenir de, se raccommoder, se réconcilier, s'unir; չ—, disconvenir, ne pas convenir, ne pas demeurer d'accord de.

Միաբանութիւն s. accord, union, concorde, unanimité, harmonie, concert, bonne intelligence, accommodement, raccommodement, conciliation,

rapport; corporation, communauté, société, congrégation; commerce intime; —բ, unanimement, ensemble; —մարդկան, société; —բ կեալ, vivre en parfaite intelligence; քակտել զ—, mettre la division.

Միաբար adv. uniquement.

Միաբարբառ a. qui est de la même langue; qui rend le même son; adv. tous d'une seule voix, d'une commune voix, tout d'une voix, d'une voix unanime, unanimement.

Միաբարոյ, ից a. du même caractère, du même naturel.

Միաբերան adv. d'une seule voix, unanimement.

Միաբուն adj. de même nature, consubstantiel; qui a une seule tige.

Միագլխապետ, աջ s. commandant, général en chef.

Միագլխի a. qui n'a qu'une seule tête.

Միագոյ a. qui n'a qu'une seule substance; unique dans son espèce, unique, seul.

Միագոյն, գունից a. d'une seule couleur, monochrome; մ'ունե couleur uniforme, qui est de la même couleur.

Միագործ s. coopérateur; adv. en travaillant ensemble.

Միագումար V. Համագումար.

Միագունդ V. Համագունդ.

Միադաւան, ից s. a. unitaire.

Միադիմի a. qui n'a qu'une forme, une seule espèce, uniforme, simple.

Միազգի V. Համազգի.

Մեազոյգ a. apparié, assorti, égal.

Միազօր V. Համազօր.

Միաթերթ, ից adj. d'une feuille; bot. monopétale.

Միաթիւ V. Համաթիւ.

Միաժողով V. Համագումար.

Միալեզու adj. qui parle la même langue.

Միալուծ V. Միայար.

Միախառն a. tempéré.

Միախառնութիւն s. tempérance.

Միախոհ, Միախորհուրդ a. qui a la même pensée, le même dessein, qui est du même avis, unanime

Միախումբ V. Համագունդ.

Միախումն adv. en foule, ensemble, en masse.

Միածալ, ի a. in-folio.

Միածին, ծնի, ծնաւ a. engendré seul, unique; — որդի, fils unique.

Միաճնութիւն s. qualité de ce qui est unique.

Միակ a. seul, unique.

Միակամ V. Համակամ.

Միակամեայք, այց s. monothélites.

Միակամութիւն V. Համակամութիւն.

Միական, ի a. seul, unique.

Միականի, նւոյ, նեաց a. qui n'a qu'un seul œil, borgne.

Միակեաց, կեցաց a. qui demeure ensemble; V. Միայնակեաց.

Միակեղեւ a. qui a une seule écorce.

Մեակերպ a. uniforme, monotone.

Միակերպութիւն s. uniformité; monotonie.

Միակեցութիւն V. Միայնակեցութիւն.

Միակին adj. seul; միայն —, tout seul; V. Միակնի.

Միակից a. uni, qui se joint ensemble (sourcils).

Միակնի, կնոջ s. monogame.

Միակնութիւն sm. monogamie.

Միակշիւ a. du même poids, qui est en équilibre.

Միակողմանի a. paralytique, estropié; adv. d'un seul côté.

Միակողմն s. un côté; դնել՝ թողուլ ի—, mettre de côté.

Միակուսեցուցանեմ V. Մեկուսացուցանեմ.

Միակրօն, ից a. de même religion, coreligionnaire; qui a la même conduite, unanime; uniforme, conforme.

Միակրօնութիւն sm. action de professer la même religion; unité de religion; unanimité; conformité, uniformité.

Միահաղոյն adv. en tout, tous à la fois, ensemble, tout ensemble, en masse, collectivement, entièrement, tout d'une fois, d'un seul coup.

Միահամա a. uni, inséparable.

Միահամար sm. vote, suffrage; a. égal, semblable; — դնել, voter, aller aux voix, donner son suffrage; չէ ընդ —, ce n'est pas la même chose.

Միահամուռ adv. collective-

ment, tout ensemble, tous ensemble, tous à la fois; en tout; en foule, en masse.

Միահայր V. Համահայր

Միահանդերձ V. Մեկնահանդերձ.

Միահանէջ s. plaisanterie.

Միահառաջ adv. d'une seule voix.

Միահատորձ. en un volume.

Միահարթ a. uni, plan.

Միահաւան adj. unanime; adv. unanimement.

Միահաւատ, ից a. qui a la même croyance.

Միահեծան adj. absolu, monarchique; — իշխան, seul maître, maître absolu, monarque; — իշխանութիւն, pouvoir absolu, monarchie.

Միահետ V. Միայար.

Միահոմիմ V. Միանամ.

Միահոյլ adv. tout ensemble, en foule, en masse.

Միաձայն adv. d'une commune voix, unanimement.

Միաձայնիմ V. Ձայնակից լինիմ.

Միաձայնութիւն V. Ձայնակցութիւն.

Միաձեռանի, Միաձեռն a. manchot.

Միաձեւ a. uniforme.

Միաձեւութիւն sm. uniformité.

Միաձի adv. à un cheval, avec un seul cheval.

Միաձոյլ V. Միապաղաղ.

Միաձորձ V. Մեկնահանդերձ.

Միաղի s. monocorde.

Միահետի **a.** qui n'a qu'un tronc (arbre).

Միամայր **V.** Միամոր.

Միամիտ, մուաց **a.** simple, ingénu, naïf, sincère; simple, bon, bonhomme, niais; fidèle, attaché, loyal, dévoué; — ոմն այր, un bonhomme.

Միամտաբար **adv.** sincèrement, naïvement; ingénument, bonnement, niaisement, sans réflexion.

Միամտական **V.** Միամիտ.

Միամտեմ, եցի. Միամտիմ, տեցայ **vn.** être sincère; consentir; croire, être rassuré; s'attacher, servir avec fidélité; — ընդ ձեռամբ ուրուք, se soumettre à qu.

Միամտութիւն **s.** sincérité, simplicité, naïveté, ingénuité; fidélité, bonne foi, loyauté; simplicité, niaiserie, bonhomie; անենգ —, bonne foi; — սրտի, simplicité de cœur; — ք **V.** Միամտաբար.

Միամոր, ոյ, ու **a.** unique; **s.** fils ou fille unique; դուստր —, fille unique.

Միամորութիւն **s.** qualité de ce qui est unique.

Միայար **a.** uni, joint, annexé, contigu, attaché, enchaîné; continu, continuuel; immédiat; **adv.** de suite, tout d'un coup, ensemble.

Միայարութիւն **s.** suite, continuation, continuité, continuité, enchaînement.

Միայն, ոյ, ով **adj.** seul, unique; seul, solitaire, aban-

donné; **adv.** seulement; uniquement; — զի, — Թէ, si ce n'est que, pourvu que, à condition que, à moins que; — ընդ —, — միայնուկ, seul à seul, tout seul, en tête à tête; մի —, unique; ոչ —, non-seulement; ոչ — չողորմեալ, loin d'être touché.

Միայնագործ **a.** qui agit seul.

Միայնակ **a.** seul, unique; **adv.** tout seul.

Միայնակեաց, կեցաց **s.** solitaire, moine, ermite.

Միայնակեցական **adj.** monacal.

Միայնակեցանոց, աջ **s.** monastère, cloître.

Միայնակեցութիւն **s.** vie solitaire ou monastique, monachisme.

Միայնամարտիկ **V.** Մենամարտիկ.

Միայնամարտութիւն **V.** Մենամարտութիւն.

Միայնանամ **V.** Մենանամ.

Միայնանոց, Միայնաստան, Միայնարան, աջ **s.** solitude, monastère, ermitage.

Միայնաւոր **V.** Միայնակեաց.

Միայնաւորական **adj.** seul, solitaire.

Միայնաւորութիւն **s.** solitude, vie solitaire, isolement; **V.** Միայնակեցութիւն.

Միայնիկ, Միայնուկ **adv.** tout seul; միայն —, tout seul, en tête à tête.

Միայնութիւն **sm.** solitude, retraite, isolement.

Միայնուհի sf. religieuse, nonne.

Միանամ, ացայ vn. s'unir, se joindre, s'incorporer, s'identifier.

Միանգամ adv. une fois, une seule fois; որ —, tout ce que, quiconque; որպէս միանգամն եւ միւսանգամն, comme toujours, comme par le passé.

Միանգամայն adv. à la fois, en même temps, tout ensemble, en général, tout d'une fois, conjointement; — ասել, եւ — իսկ ասել, եւ զի — ասացից, en somme, en résumé, au résumé, en un mot, enfin; ոչ — առնել, faire à plusieurs reprises.

Միանձն, ձին, ձունք, ձանց s. moine, religieux, solitaire, ermite; a. seul, unique.

Միանձնական a. solitaire, monacal, monastique; unitaire.

Միանձնանամ, ացայ vn. se retirer, vivre dans la solitude; embrasser la vie monastique, devenir moine.

Միանձնանոց V. Միայնանոց.

Միանձնուծին s. vie monastique, monachisme; solitude.

Միանձնուհի V. Միայնուհի.

Միանման a. égal, uniforme.

Միանշան a. du même signe.

Միանուն V. Համանուն.

Միաշաբաթ, ուց. Միաշաբաթի, Թույ s. le premier jour de la semaine, dimanche.

Միաշար a. continu.

Միաշունչ a. unanime.

Միաշուրճ V. Միալեզու.

Միաչափ a. d'une égale mesure, égal, conforme.

Միապաշտօն a. adoré par le même culte.

Միապաղաղ a. formé d'un seul bloc, d'un seul morceau, massif; — ծով, mer unie.

Միապատիւ V. Համապատիւ.

Միապարեգօտ a. qui n'est vêtu que d'une seule tunique.

Միապետ, աց s. monarque.

Միապետական a. monarchique; s. monarchiste.

Միապետեմ, եցի vn. régner seul, être monarque; — զաշխարհն, être maître absolu du pays, du monde.

Միապետութիւն s. monarchie; ընդ — ք կալ, adopter le gouvernement monarchique.

Միապէս adv. pareillement, également, de la même manière.

Միապիշ առնեմ va. s'attirer le regard de tous.

Միասահման a. qui a la même définition, les mêmes limites.

Միասայրի a. à un tranchant.

Միասայրիկ s. alumelle.

Միասիրտ a. unanime.

Միամբակ, աց a. bête qui a le pied rond.

Միամարար adv. tout ensemble.

Միամական a. consubstantiel; famillier, unanime, social; uni, unique.

Միասնականութիւն s. con-substantialité.

Միասնութիւն s. union.

Միասնունդ a. nourri, élevé ensemble.

Միաստեղն a. qui n'a qu'une branche (candélabre).

Միաստուածեան a. s. monothéiste.

Միաստուածութիւն s. monothéisme.

Միաստնի a. qui n'a qu'une seule mamelle; Amazone.

Միավանկ a. monosyllabe.

Միատարած adv. également étendu, répandu partout.

Միատարր a. massif, homogène.

Միատարրութիւն s. combinaison, union, homogénéité.

Միատեսակ a. d'une seule espèce, uniforme, égal.

Միատերեւ a. monophyle.

Միատնութիւն s. habitation dans la même maison, cohabitation.

Միատոհմ a. qui est de la même famille.

Միատուն a. qui demeure dans la même maison.

Միացուցանեմ V. Միաւորեմ.

Միաւոր, աջ a. uni, joint; un, seul, unique, singulier; égal, pareil; a. unité.

Միաւորական a. singulier.

Միաւորականութիւն s. m. unité; union.

Միաւորեմ, եցի va. unir, réunir, joindre; attacher, lier, identifier, incorporer, accou-

pler; —իմ vn. s'unir, se réunir, se joindre, adhérer.

Միաւորութիւն sm. union, réunion, jonction, conjunction, adhésion, assemblage, combinaison, incorporation; commerce charnel.

Միաքարոզ a. qui prêche la même chose, qui prêche ensemble.

Միգախառն, Միգապատ a. mêlé, couvert de brouillards.

Միեղջերու, ի s. licorne.

Միգագրաւ a. qui est sujet à la strangurie; s. V. Միգագրաւութիւն.

Միգագրաւիմ, եցայ vn. souffrir d'une strangurie.

Միգագրաւութիւն, Միգարգելութիւն s. dysurie, ischurie, strangurie.

Միգական a. urinal, urinaux.

Միգաման s. pot de chambre; urinal.

Միգարան, աջ s. pissoir, urinoir.

Միգարձակ, աջ s. pisseur.

Միգեմ, եցի vn. uriner, pisser, lâcher de l'eau, faire pipi; — ստեպ, pissoter.

Միգեքակ, աջ s. urètre.

Միգեցուցիչ a. diurétique.

Միզն s. aponévrose, amnios.

Միզող s. pisseur; — յանկողնի, pissenlit.

Միզուկ s. urètre, verge.

Միզումն s. pissement.

Մի ըստ միոգէ V. Մի.

Մի Թէ adv. est-ce que? est-ce donc que? est-il possible?

Միթր, ի, ոյ s. mitre, tiare.

Միլիոն, ի s. million.

Միլիոներորդ, ի s. millionième.

Միծ, մֆի s. boue, fange.

Միմեանսզրկութիւն s. pri-
vation, usurpation mutuelle.

Միմեանց, ի՛նն ա՛յն, l'un à l'autre, les
uns aux autres; ի—, ի՛նն ա՛յն, l'un de
l'autre, les uns des autres; զմի-
մեանս, ի՛նն ա՛յն, les uns les
autres; ընդ միմեանս, les uns
avec les autres, l'un avec l'autre;
վնասել միմեանց, s'entre-
nuire; սիրեն զմիմեանս, ils
s'aiment, ils s'entr'aiment, ils
s'aiment réciproquement; զմի-
մեանս գովել, s'entre-louer;
զկնի միմեանց, ի՛նն ա՛յն, l'un après
l'autre; խմբեանս փակել, fermer les portes.

Միմեանցասէր a. qui s'ai-
ment réciproquement.

Միմոս, աց s. mime, bouf-
fon, farceur, comique.

Միմոսական a. mimique.

Միմոսութիւն sm. mime,
bouffonnerie, momerie.

Միմաւոր, աց a. un seul,
unique.

Մինչ prep. adv. jusque,
jusqu'à; lorsque, quand; pen-
dant que, tandis que; jusqu'à
ce que; tant que; մինչ այս
մինչ այն, sur ces entrefaites,
en attendant, dans l'inter-
valle; մինչ ու մինչ զի, de
sorte que, de manière à.

Մինչդեռ adv. lorsque,
quand, pendant que; — տա-
կաւն, pendant que.

Մինչեւ prep. adv. jusque,
jusqu'à, jusqu'à ce que, en
attendant que; — ցայժմ, jus-
qu'à présent; — ցե՛րբ, jusqu'à
quand? — ցայս վայր, jus-
qu'ici; — ցայր վայր, jusque-
là; — ո՛ւր, jusqu'où? — բազ-
մաց իսկ ասել, de sorte que
plusieurs disaient; — ցրազում
ամս, pendant longues années;
— զի, au point que, de ma-
nière à, de sorte que.

Մինչդեռ adv. avant que,
avant de; — մեկնեալ իցես,
avant que tu sois parti.

Միշտ adv. toujours, en tout
temps, à tout moment, à ja-
mais, pour jamais; որպէս
միշտ, à l'ordinaire, comme à
l'ordinaire, comme toujours.

Միողնի s. sabre, cimeterre.

Միոտանի s. qui n'a qu'un
seul pied.

Միորձի a. qui n'a qu'un
seul testicule.

Միութիւն s. unité; union.

Միջաբեկ adj. éreinté; —
առնել, éreinter; — լինել,
s'éreinter.

Միջագետացի s. habitant
de la Mésopotamie.

Միջագետք, տաց s. la Mésopotamie.

Միջագիշեր, ոյ, ի s. minuit.

Միջագետս, ից s. jupe.

Միջագետսիկ s. jupon.

Միջածեր, ոց s. qui a passé
le bel âge, qui n'est plus jeune,
d'un certain âge.

Միջակ, աց a. moyen, մե-
diocre; s. milieu, centre.

Միջակային *a.* médiocre, d'une condition médiocre.

Միջակէտ, կիտի *s.* centre; un point.

Միջակողք *s.* le milieu des côtes.

Միջակութիւն *s.* médiocrité.

Միջակուրծք, կրծոց *sm.* le milieu de la poitrine, sein.

Միջակուր առնեմ *va.* couper par le milieu; — լինել, être coupé par le milieu.

Միջահասակ *a.* d'une taille moyenne; qui est entre deux âges, de moyen âge.

Միջամատն, տին *s.* le doigt du milieu.

Միջամբոխ լինիմ *vn.* s'introduire dans la foule.

Միջամուխ *a.* entré, introduit; initié, instruit, adepte; entreprenant, aventureux; — լինել, entrer, s'introduire, se fourrer, s'enfoncer, s'avancer; s'ingérer, se mêler de, s'immiscer; entreprendre, mettre la main sur, s'occuper de tout, fourrer son nez partout; pénétrer, s'approfondir.

Միջամուտ լինիմ *vn.* entrer dans, s'introduire; se mêler, intervenir.

Միջամտեմ *V.* Միջամուտ.

Միջամուտութիւն *s.* intervention.

Միջանկեալ *adj.* intermédiaire.

Միջապատ *V.* Սփաճանելի.

Միջասահման *adj.* moyen, intermédiaire; *sm.* milieu, centre.

Միջավայր, աջ *s.* milieu, centre, intervalle.

Միջատ, աջ *s.* insecte.

Միջատաբանութիւն *s.* entomologie.

Միջատութիւն *s.* interruption.

Միջարկութիւն *s.* interjection.

Միջերկրական *a.* méditerrané; — *ou* — ծով, la Méditerranée.

Միջերկրեայ, եայց *a.* méditerrané; — *ք* *s.* l'Asie Mineure, Anatolie; իմիջերկրեայ Սիկիլիոյ, au milieu de la Sicile.

Միջնդերք, բաց *s.* mésentère.

Միջին, ջնոց *a.* qui est au milieu; mitoyen; intermédiaire; moyen, médiocre; — *ք* *s.* la mi-carême; arith. les moyens.

Միջնաբերդ, ից *s.* citadelle.

Միջնաթիկունք *V.* Թիկնամէջ.

Միջնալուսին *s.* la pleine lune.

Միջնածիրանի *s.* habit doublé de pourpre.

Միջնայարկ, աջ *s.* second étage.

Միջնանիւ, նւոյ *s.* le milieu, le centre, le point du milieu d'une roue.

Միջնաշխարհ, աջ *sm.* le centre, l'intérieur d'un pays.

Միջնապարիսպ, բապաց *s.* mur de séparation, rempart.

Միջնատուն *V.* Միջնայարկ.

Միջնողն *V.* Թիկնամէջք.

Միջնորդ, աջ s. médiateur ;
intermédiaire ; entremetteur ;
négociateur ; — վաճառաց,
courtier, censal ; — լինել V.
Միջնորդեմ.

Միջնորդեմ, եղի va. être
médiateur, intercéder, inter-
venir, s'entremettre, s'inter-
poser, négocier.

Միջնորդութիւն s. média-
tion, interposition, interven-
tion, négociation, entremise ;
— վաճառաց, courtage ; — ք
ձերով, par votre médiation ou
entremise.

Միջնորմ s. mur mitoyen,
cloison.

Միջոց, աջ s. milieu, espace,
intervalle, interstice ; mie de
pain ; point. air ; * moyen ;
* ի՞նչ —ով, par quel moyen ?
* — մի գտնել, trouver un mo-
ment, un moyen ; իմիջոցս
տէրութեան նորա, dans le
cœur de son empire.

Միջուկ s. moelle, cœur ; —
հացի, mie de pain ; — ձուռյ,
le jaune d'œuf.

Միջօր s. midi ; զմիջառուրբ
adv. à midi, vers midi.

Միջօրեայ, բէից s. le milieu
du jour, midi ; le midi, le sud ;
méridien ; a. de midi ; qui est
au sud, méridional ; moitié,
demi ; — ջերմն, fièvre inter-
mittente.

Միջօրէ V. Միջօրեայ ; զմի-
ջօրէի, à midi.

Միջօրեական a. de midi ;
— օս — շրջանակ s. méridien ;
— գիծ, méridienne.

Միս, մսոց s. chair ; viande ;
— մարդկեղէն, chair humaine ;
— երէոց, venaison ; — պտղոց,
pulpes ; — ասեղձ՝ կապել, en-
graisser.

Միտ, մտի, մտաւ, միտք,
մտաց s. esprit, intelligence ;
pensée, intention, dessein,
projet, idée, opinion, avis ;
raison ; maxime ; sens, signifi-
cation ; — դնել, mettre, faire
ou prêter attention à, appli-
quer son esprit à, s'appliquer,
s'adonner, vaquer à ; միտս
դնել, avertir, admonester ;
դնել իմտի, հաստատել ի
միտս, se mettre dans l'esprit,
se mettre en tête, prendre une
résolution, une décision ou
son parti, se décider, se dé-
terminer, se proposer de,
projeter, songer à ; եղեալ էր
իմտի, il était résolu ; դնել
իմտի ուրուք, suggérer, enga-
ger, inspirer ; զմտաւ օս ընդ
միտ ասեղ, se représenter en
esprit, considérer, penser,
méditer, s'aviser, s'imaginer,
se figurer, juger ; անկանել՝
ելանել իմտաց, perdre l'esprit,
la raison, la tête, tomber en
frénésie ; passer de la tête,
échapper à la mémoire, oublier ;
ընդ միտ մտանել, ըստ մտի
լինել, plaire à qn., gagner ses
bonnes grâces, se concilier sa
faveur, s'insinuer dans son
esprit, être en grâce, en faveur
auprès de lui, gagner son
affection, sa bienveillance, le
captiver, s'insinuer ; իմիտս

լինել՝ զալ, reprendre ses sens, l'usage de ses sens, revenir à soi, à son bon sens, rentrer en soi-même, se réveiller; ընդ միտ տանել, se formaliser, se piquer, se sentir offensé, prendre en mauvaise part; ի— առնուլ, comprendre, concevoir, saisir; juger, pénétrer; չառնում ինչ ի միտ, je n'y conçois rien, je m'y perds; չառնու ինչ իմիտ, il n'y entend rien, c'est de l'algèbre pour lui; անմարմ է իմիտ առնուլ զայն, on n'y connaît rien, c'est la bouteille à l'encre; արկանել իմիտս, mettre dans l'esprit, inspirer, suggérer; տալ իմիտ առնուլ, faire comprendre ou sentir; աշխատ առնել զմիտս, fatiguer ou se fatiguer l'esprit; փոխել զմիտս, շրջիլ իմտաց, changer d'avis, se raviser; ունել իմտի, avoir dans l'esprit, former le dessein, le projet, se proposer, songer, penser; հասնել զմիտս ուրուք, plaire ou complaire à qn.; իչար միտս ou * գէշ մտքի առնուլ, prendre en mauvaise part; իբարուք միտս ou * բարի մտքի առնուլ, prendre en bonne part; համբառնալ ըզմիտս առ Աստուած, élever l'esprit à Dieu; գերել զմիտս, captiver l'esprit; ընդ միտս անկանել ուրուք, * մէկուն միտքը զալ, venir dans l'esprit, dans la pensée de qn., avoir l'idée; հանել ինչ իմտաց ուրուք, ôter qch. de la tête à qn.; միտս

ունել, avoir de l'esprit; Լ ոչ ի միտս անգամ անկեալ էր նորա, il n'avait pas même songé, il ne s'avisait pas seulement; ասել իմտաց, dire de soi-même; ասել ընդ միտս, dire en soi-même; ասել ընդ միտս, je disais en moi-même; ինոյն միտս լինել, être du même avis; բազում անգամ եղև ինձ իմտի, je fus plus d'une fois tenté, j'ai eu plus d'une fois l'idée de; խորհէր ընդ միտս, elle pensait en elle-même; ընդ միտ արկանել, penser, se rappeler, concevoir; բարգաւաճել՝ կրթել զմիտս, cultiver, former l'esprit; ստէպ իմտի իմում յեղյեղեմ զայն, je me le redis souvent à moi-même; յորմէ իմիտ առնուլ է, d'où il suit, il s'ensuit que; ըստ մտի, ըստ միտս, à son idée, à sa fantaisie, à son gré, à volonté; commode, aisé; բազումք ի միտս ունողաց, la plupart des gens d'esprit; ոչ ոք ի միտս ունողացն, personne parmi les hommes de sens; սրտի մտօք, de tout son cœur; ուղիղ մտօք, de bonne foi; պարզ մտօք, par le bon sens, sans ruse; հասարակաց միտք, le bon sens; մարդկնդէն միտք, la raison humaine; * մտքես ելաւ, cela m'a passé de la tête, m'a échappé, je l'ai oublié; * մտքէ չհանել, ne pas oublier; * միտքը բերել, se rappeler, se souvenir; * միտքը չգալ, ne pas se rappeler;

* յիտքը պահել, *retenir*; արդարակորով՝ խորախորհուրդ՝ բաւական իմեծամեծա Թեւակոխելոյ, հաստատուն օւ անյողդողդ՝ լուսաւորեալ՝ ընդարձակ՝ Թափանցող՝ սուր՝ Վսեմ՝ տկար՝ ցրուեալ շփոթ՝ Թեթեւ՝ եռանդուն՝ անարգասաւոր՝ արգասաւոր՝ հնարագիւտ —, *esprit juste, profond, propre à concevoir de grandes entreprises, ferme ou solide, éclairé, vaste ou étendu, pénétrant, perçant, élevé, faible, distrait ou dissipé, embrouillé, léger, vif, stérile, fécond, inventif*; V. *Zասակ, Կասկած, etc.*

Միտագոյնս *adv. volontiers, de bon cœur.*

Միտեալ *a. tendant, enclin, porté à*; — էր իհրէութիւն, *il penchait au judaïsme.*

Միտեմ, եցի *va. pencher, incliner*; *vn. pencher, incliner, avoir de l'inclination, du penchant, être porté ou enclin à*; — սրտի զկնի ուրուք, *s'attacher à qn.*

Միտումիւն, Միտումն *sm. penchant, tendance, inclination, propension, disposition.*

Միտք V. Միտ.

Միրգ, մրգաց օւ ոց *s. fruit*; դաւար —, *fruit frais.*

Միւրինէս *s. murène.*

Միւրոն V. Մեւոն.

Միւս, ոյ, ով *a. autre, un autre*; *autre, différent*; իմիւսում աւուր, *l'autre jour*; ի միւսոյ ձեռանէ, *de l'autre*

main; յին կամ միւսն, *l'un ou l'autre*; ոչ մին եւ ոչ միւսն, *ni l'un ni l'autre*; միւսն, *l'autre.*

Միւսանգամ *adv. une autre fois, de nouveau, derechef, une seconde fois, bis*; *a. second, autre, nouveau.*

Միւսին, ի *s. mosaïque.*

Միւսինեայ *a. en mosaïque.*

Միրիկէ *s. tamaris.*

Միօրեայ, ըէից *adj. d'un seul jour, éphémère*; *adv. un seul jour*; — գեղ, *beauté d'un jour.*

Միօրինակ *adj. uniforme, égal, indifférent; monotone*; *adv. uniformément, également*; — ձեւ, *uniformité.*

Մլաղաց, ից *s. meunier.*

Մլաւեմ, եցի *vn. miauler*; կատու մլաւէ, *le chat miaule.*

Մլաւիւն *s. miaulement.*

Մլմեմ, եցի *va. frotter, gratter le visage.*

Մլուկն *s. punaise.*

Մխախառն V. Ծխախառն.

Մխեմ, եցի *va. enfoncer, faire entrer, s'emparer de*; *se saisir de, s'emparer de*; *tremping*; — զձեռն յոք, *mettre la main sur qn.*; — զձեռն յարիւն ուրուք, *tremping la main dans le sang de*; — զդաշոյն իլանջս, *plonger un poignard dans le sein*; — իմ *vn. s'enfoncer, se plonger*; *s'introduire*; *entreprendre.*

Մխիթար, աց *a. consolant*; *s. consolateur; consolation*; — ինեւ՝ մատուցանել՝ տալ,

consoler, donner de la consolation.

Մխիթարական a. consolant, soulageant, adoucissant.

Մխիթարակից լինիմ vn. se consoler mutuellement.

Մխիթարանք V. Մխիթարութիւն.

Մխիթարեմ, եցի va. consoler; —իմ vn. se consoler, recevoir des consolations.

Մխիթարիչ s. consolateur.

Մխիթարութիւն s. consolation, baume; ողորմ —, triste consolation.

Մխիմ, խեցայ V. Մխեմ.

Մխիրն հարկանեմ V. Մխըրհիմ.

Մլոց, ի, աւ s. action de plonger; piston.

Մլուն V. Մուխ.

Մլըհիմ, հեցայ vn. s'enfoncer, se plonger.

Մծղնագործութիւն V. Մծղնէութիւն.

Մծղնայ, նէից a. impur, lascif, libertin, luxurieux.

Մծղնէութիւն s. impureté, lasciveté, luxure.

Մկան s. les reins, le flanc.

Մկանունք, նանց ou նաց s. le dos; fig. la face des ondes, des eaux, flots, ondes, vagues.

Մկծամ, ացի vn. railler, se moquer de.

Մկնականչ, ի s. bot. oreille de souris, myosotis.

Մկնասոխ s. bot. scille.

Մկնաքիս s. musaraigne.

Մկնդահար a. frappé par une hallebarde.

Մկնդատոր, աց sm. hallebardier.

Մկնդեղ, ոյ s. arsenic.

Մկնորսակ a. qui chasse des souris, des rats.

Մկունդ, կնդաց s. hallebarde.

Մկունք, մկանց s. muscle.

Մկրատ, ի, աւ s. ciseaux.

Մկրտատուն, տան. Մկրտտարան, աց sm. baptistère, fonts baptismaux.

Մկրտեմ, եցի va. baptiser; laver, purifier par une ablution; — զգինի, baptiser le vin; —իմ vn. recevoir le baptême, se faire baptiser, être baptisé; se laver, se baigner, se purifier.

Մկրտիչ s. celui qui baptise; saint Jean-Baptiste.

Մկրտութիւն s. baptême; ablution, purification.

Մղեղ, աց s. brin; poussière; cendre.

Մղեղեմ, եցի va. réduire en poussière, en cendres.

Մղեմ, եցի va. pousser, repousser, bousculer; — պատերազմ՝ մարտ՝ հակառակ, livrer un combat, soutenir la guerre, combattre, faire la guerre; —իմ vn. être poussé; մղեցաւ մարտն այգուն, la bataille se donna, fut livrée le matin.

Մղձալանչ, ի s. cauchemar.

Մղձկեմ, եցի va. prendre au cou, étrangler, étouffer, suffoquer; —իմ vn. étouffer, être suffoqué; se dépit, crever de dépit, de rage.

Մղծկուտ **a.** étouffant, suffoquant, lourd.

Մղծուկ, ձկի **s.** crève-cœur.

Մղոն, ից **ou** աց **sm.** mille (mesure itinéraire).

Մղումն **s.** impulsion.

Մղտանամ **V.** Մթանամ.

Մղոն **s.** impulsion; — տալ, donner une —, pousser.

Մվկիմ, կեցայ **vn.** se harbouiller, se souiller, se polluer.

Մնամ, աղի **vn.** rester, demeurer; attendre, s'attendre, espérer; rester, être de reste; rester, durer; մնա խաղաղութեամբ, adieu; **V.** Կամ.

Մնայուն **V.** Մնացական.

Մնառ, ից **s.** mine (poids et monnaie); marc d'argent.

Մնաց, ից **a.** action de rester, halte; **a.** stable; **V.** Կաց մնաց.

Մնացական **a.** stable, permanent, durable.

Մնացականութիւն **s.** stabilité, permanence.

Մնացեալ **a.** ce qui reste, restant.

Մնացորդ, աց. Մնացուած, ոց **s.** reste, restant, reliquat; résidu; débris; Մնացորդք **ou** գիրք մնացորդաց, Paralipomènes.

Մնացուցանեմ, ուցի **va.** faire rester, arrêter; faire cesser, terminer.

Մնինայ **V.** երեւիլ.

Մնչեմ, եցի **va.** gémir, roucouler; gémir, crier; մնչե աղանի՝ տաւորակ, la colombe, la tourterelle gémit, roucoule.

Մնչիւն **sm.** gémissement, roucoulement; gémissement, cri.

Մնչիկ **adv.** sans bruit.

Մնչկատակ, աց **s.** pantomime.

Մշակ, աց **sm.** cultivateur; domestique, garçon.

Մշակական **a.** agricole, rural; —ն, **s.** géorgique.

Մշակելի **a.** cultivable.

Մշակեմ, եցի **va.** cultiver, labourer; **fig.** cultiver.

Մշակութիւն **sm.** culture, agriculture; **fig.** culture; servitude.

Մշկեփոտ **a.** qui a un goût de musc, musqué, muscat.

Մշկապորտ **adj.** qui a du musc dans son ventre.

Մշտաբարբառ **a.** qui parle toujours.

Մշտաբացիկ **adj.** toujours ouvert.

Մշտաբեր **a.** qui porte, qui produit toujours.

Մշտաբոյժ **a.** qui se nourrit toujours.

Մշտաբորբոք **adj.** toujours enflammé, ardent.

Մշտաբուխ, Մշտաբուղիւ **a.** qui jaillit, qui coule toujours, intarissable.

Մշտագիշեր **a.** toujours dans les ténèbres de la nuit.

Մշտազնաց **a.** qui marche, qui coule toujours.

Մշտազոյ **a.** qui existe toujours, éternel.

Մշտադաւաբ **adj.** toujours vert.

Մշտագուարն adj. toujours joyeux, toujours renaissant.

Մշտալոյս a. toujours lumineux.

Մշտախաղաց V. Մշտագրնաց.

Մշտածիծաղ adj. toujours riant.

Մշտածին a. qui engendre toujours, toujours renaissant.

Մշտակամ V. Սերմնակամ.

Մշտակայ V. Մշտագոյ.

Մշտակայլակ a. qui égoutte toujours.

Մշտակառոյց a. bâti pour toujours, très-solide.

Մշտակատար a. qui se fait, qui se célèbre toujours.

Մշտակոյս a. toujours vierge.

Մշտահոս a. qui coule toujours, intarissable.

Մշտամատոյց adj. toujours offert.

Մշտամարտ a. qui combat toujours.

Մշտամուռն a. qui dit, qui prie toujours; toujours gémissant.

Մշտայաղթ a. toujours victorieux, toujours vainqueur.

Մշտայուշ a. dont le souvenir est éternel; qui se souvient toujours.

Մշտայոծար a. toujours disposé, empressé.

Մշտանորոգ adj. toujours nouveau.

Մշտանուէր V. Մշտամատոյց.

Մշտաշարժ a. qui est toujours en mouvement.

Մշտաշարժութիւն s. mouvement perpétuel.

Մշտաչարչար a. qui souffre, qui est tourmenté toujours; qui tourmente toujours.

Մշտապայծառ a. qui brille toujours, toujours brillant.

Մշտապաշտօն a. qui s'occupe toujours du culte divin, dévot, pieux, fervent; continué, assidu.

Մշտաշան a. qui travaille toujours, qui fait des efforts continuels.

Մշտասաղաթ a. alyophylle, dont les feuilles ne tombent pas. sont toujours vertes.

Մշտաճառոյց adj. toujours gelé.

Մշտաւլառ a. toujours allumé, ardent.

Մշտատատան adj. toujours agité.

Մշտատեւ a. qui dure toujours.

Մշտարթուն adj. toujours éveillé.

Մշտափայլ V. Մշտապայծառ.

Մշտափափաք a. qui désire toujours.

Մշտափթիթ adj. toujours fleuri, toujours renaissant.

* Մշտեմ, եղի va. donner des coups de poing.

Մշտիկ, տկի, տկաւ s. aspersoir, aspergès, goupillon; — զոպայի, un faisceau d'hysope.

Մշտնշեան a. éternel, perpétuel.

Մշտնշենաբար adv. éter-

nellement, perpétuellement, à perpétuité.

Մշտնջենաբուղիս adj. qui coule perpétuellement, intarissable.

Մշտնջենական V. Մշտընջեան.

Մշտնջենականութիւն sm. perpétuation.

Մշտնջենակարգ adj. établi d'une manière éternelle.

Մշտնջենակաց a. qui reste perpétuellement, perpétuel, éternel.

Մշտնջենակեաց adj. qui vit éternellement.

Մշտնջենակից a. coéternel.

Մշտնջենամուռնչ V. Մըշտամուռնչ.

Մշտնջենամամ, ացայ vn. se perpétuer, durer toujours.

Մշտնջենապէս V. Մշտնջենաբար.

Մշտնջենատես a. que l'on voit perpétuellement.

Մշտնջենաւոր, Մշտնջենաւորական a. perpétuel, éternel.

Մշտնջենաւորակից V. Մըշտնջենակից.

Մշտնջենաւորակցութիւն s. coéternité.

Մշտնջենաւորեմ, եցի. Մըշտնջենաւորիմ, եցայ vn. se perpétuer, durer éternellement; exister, persister, persévérer, continuer, être en permanence.

Մշտնջենաւորութիւն s. perpétuité, perpétuation, éternité.

Մոգ, աց, ուց s. mage, magicien.

Մոգական a. magique; —

լապտեր, lanterne magique; —ն s. magie, art magique.

Մոգակրօն, Մոգակրօնիկ a. qui a la religion des mages.

Մոգեան s. pl. les mages.

Մոգեմ, եցի va. faire des tours de sorcellerie, charmer; — զուշ եւ զուրուշ, enchanter les sens, charmer l'esprit.

Մոգութիւն s. magie, art magique; la religion des mages; opération magique, charme.

Մոգալաշտէ s. serviteur d'un mage.

Մոգալետ, աց s. archimage.

Մոգալետութիւն sm. archimagic.

Մոգանամ, ացայ vn. rester, durer.

Մոգի, զւոյ s. veau.

Մոլաբոյս a. sauvage, mauvais.

Մոլաթզենի, նոյ sm. sycomore.

Մոլաթուզ, Թզոյ s. sycomore; fruit du sycomore.

Մոլախինդ, խնդի s. ciguë.

Մոլախոտ, ոյ s. mauvaise herbe, sarclure.

Մոլախոտեմ, եցի. Մոլախոտիմ, տեցայ vn. être plein de mauvaises herbes.

Մոլաձիթենի, նոյ s. olivier sauvage.

Մոլար adj. errant; erroné, faux; égaré; — աստղ, étoile errante, planète.

Մոլարանուն a. qui porte un faux nom, faux, erroné.

Մոլեբար V. Մոլեզնաբար.

Մոլեզին a. furieux, furi-

bond, fougueux, maniaque, enragé, acharné; V. Մոլեզնաբար.

Մոլեզնաբար adv. avec fureur, avec acharnement, fureusement, comme un furieux.

Մոլեզնական V. Մոլեզին.

Մոլեզինիմ, նեցայ vn. être furieux, transporté de rage, se livrer à la fureur, enrager; être hors de soi, tomber en démence, s'extasier.

Մոլեզնոս V. Մոլեզին.

Մոլեզնութիւն, Մոլեզնուցք s. fureur, manie, furie, rage, acharnement, fougue, transport; érotomanie, passion violente.

Մոլեխինդ V. Մոլախինդ.

Մոլեկան V. Մոլի.

Մոլենախանձ adj. s. cruel dans sa jalousie; fanatique.

Մոլեռանդն a. s. fanatique.

Մոլեռանդութիւն s. fanatisme.

Մոլի, լոյ a. furieux, frénétique, maniaque, forcené, fou; * vicieux.

Մոլիմ, լեցայ vn. être, devenir furieux, fou; fig. se passionner, aimer passionnément, à la folie, être fou d'amour, être épris de; — զհետ, se passionner, s'acharner après.

Մոլինեան s. moliniste.

Մոլինականութիւն s. moli-nisme.

Մոլոշ, ի s. mauve.

Մոլոր V. Մոլար.

Մոլորակ, աջ sm. planète.

Մոլորական a. errant, va-

gabond; faux, erroné; s. trompeur; — աստղ, étoile errante.

Մոլորամիտ a. qui est dans l'erreur.

Մոլորանք, նաց s. action d'errer, course vagabonde.

Մոլորապատիւր adj. faux, trompeur.

Մոլորեալ a. égaré; — աստղ, étoile errante, planète.

Մոլորեմ V. Մոլորիմ.

Մոլորեցուցանեմ, ուցի va. entraîner dans l'erreur, induire en faute, égarer, séduire, détourner, écarter du chemin, désorienter.

Մոլորեցուցիչ s. séducteur, corrupteur, imposteur.

Մոլորիմ, լեցայ vn. s'égarer, se sourvoyer, errer, se désorienter; tomber dans l'erreur, faillir, se tromper, être induit en erreur, être séduit; V. Մոլիմ.

Մոլորութիւն s. erreur, égarement; séduction; action d'errer, course vagabonde; fureur, manie, folie; — մտաց, erreur d'esprit, aberration des idées; ծայրայեղ —, étrange extrémité, excès.

Մոլութիւն s. manie, folie, fureur, passion violente, transport, enthousiasme; * vice.

Մոլուցք V. Մոլեզնուցք.

Մոլիւր s. cendre; օր մոլորոց, jour des cendres; ապաշխարել մոլորով, faire pénitence dans la cendre.

Մոխրագոյն adj. couleur de cendre, cendré, gris.

Մոխրալից a. plein de cendre, cendreaux.

Մոխրակոյտ, կուտից sm. amas de cendre.

Մոխրախեղձոյց առնեմ va. étouffer, suffoquer dans la cendre.

Մոխրանոց, աց s. cendrier.

Մոխրապաշտ, ից, աց a. qui adore la cendre.

Մոխրապաշտութիւն s. adoration des cendres.

Մոխրաջուր, ջրոյ s. lessive; լուանալ — ով, lessiver.

Մոխրասէր adj. qui aime la cendre.

Մոխրատեսակ a. semblable à la cendre, cendré.

Մոխրատարած խշտիք s. lit semé de cendre.

Մոխրատուն V. Մոխրանոց.

Մոխրատունկ, տնկոյ s. cinéraire.

Մոխրացան adj. semé de cendres.

Մոխրեմ, եցի va. réduire en cendres

Մոխրոց, աց s. cendrier.

Մոծիւր, ծրոյ s. poussière de charbon, menu charbon.

Մողէզ, դեզի s. lézard.

Մոմ, ոյ, ով s. cire; cierge, bougie; լուցանել՝ վառել q—, allumer la bougie.

Մոմագործ, աց s. cirier,

Մոմագոծ կտաւ s. toile cirée.

Մոմակալ, ի s. bougeoir.

Մոմակերտ a. fait de cire.

Մոմածեւ a. en forme de cire.

Մոմապատ a. ciré, enduit de cire; V. Գծատ.

ՄոմաՎանառ, աց s. marchand de cire, de cierges et de bougies.

Մոմեայ a. de cire.

Մոմեղէն, դիւնաց a. de cire; s. cire, cierge, bougie.

Մոմեղինակալ, աց s. chandelier.

Մոմիայ V. Մոմիայ.

Մոմնեմ, եցի vn. cirer, enduire de cire.

* Մոմշոր, ոյ s. toile cirée.

Մոմոս V. Միմոս.

* Մոմպատ V. Գծատ.

Մոյգ V. Մոյկ.

Մոյմ, մութից s. étai, appui, soutien, accotoir, pilier, pilastre, étrésillon, élançon; — դնել, étayer, élançonner, étrésillonner.

Մոյկ s. galoche.

Մոյն s. beauté, couleurs; զմոյն տմոյն առնել, altérer la beauté, détruire les couleurs.

Մոյր, մուրոյ s. mendicité; aumône; ի— ելանել՝ շրջել, mendier, demander l'aumône, tendre la main.

Մոշայ, ից. ՄոշաՎայրի, Մոշենի, նայ s. bot. tamaris, genêt.

Մոռանամ, աջայ va. oublier, mettre en oubli; — զաւելին, rester court; — իմ vn. s'oublier, être oublié.

Մոռացկոտ, աց a. oublieux.

Մոռացումբիւն s. oubli.

Մոռացումն s. oubli; ի— անկանիլ՝ գալ, tomber dans l'—; — առնել, mettre en —, laisser tomber en —, faire oublier.

Մոռացուցանեմ, ուցի va. faire oublier.

Մոռացոնք s. oublier; — լինել, s'oublier, être oublié, tomber dans l'—; իմոռացոնս ածել, faire oublier; իմոռացոնս դարձուցանել՝ արկանել, մոռացոնս առնել, oublier, mettre ou laisser tomber dans l'—, laisser dans l'—.

* Մոռնամ V. Մոռանամ.

* Մոռցնեմ V. Մոռացուցանեմ.

Մովսիսաբեր a. apporté par Moïse.

Մովսիսագիր adj. écrit par Moïse.

Մովսիսադիր a. établi par Moïse.

Մովսիսական a. mosaïque.

Մոր, ի s. framboise.

Մորենի, նույ sm. buisson ardent, pyracanthe.

Մորն, ոց sm. peau; cuir; dépouille; — մարդոյ, peau, derme.

Մորձագործ, աց s. peaussier, corroyeur.

Մորձագետս adj. vêtu de peau.

Մորձագերծ a. dépouillé de sa peau, écorché.

Մորձաներկ, աց s. teinturier de peaux; a. dont la peau est teinte.

Մորձանք, նաց sm. action d'écorcher, de dépouiller de sa peau.

Մորձեան s. pl. les peaux.

Մորձեղէն a. de peau.

Մորձեմ, եցի va. dépouiller

de sa peau, ôter la peau, écorcher; tuer, égorger.

Մորձի, Յույ s. peau.

Մորձիկ s. petite peau.

Մորի, բույ, բեաց s. tanière, repaire; bot. framboisier.

Մորմ, ոյ s. bot. vomiquier, strychnos.

Մորմենի V. Մորենի.

Մորմոք, Մորմոքանք, նաց sm. regret, douleur, déchirement.

Մորմոքեմ, եցի. Մորմոքեցուցանեմ, ուցի va. causer de la douleur, causer une vive douleur, un grand regret, faire regretter, faire vivement souffrir, déchirer, tendre, navrer.

Մորմոքիմ, քեցայ vn. éprouver de la douleur, regretter, souffrir vivement; être navré, être touché, s'attendrir.

Մորմոքումն V. Մորմոք.

Մորոս, աջ a. fou, insensé, extravagant, sot, imbécile.

Մորոսաբանութիւն sm. discours insensé, extravagant.

Մորոսական V. Մորոս.

Մորոսանամ, աջայ vn. devenir fou, insensé.

Մորոսխօսութիւն s. discours insensé, bêtise.

Մորոսութիւն s. folie, sottise.

Մորուք V. Մորուք.

Մոցեմ, եցի vn. éloigner, écarter, séparer; — իկամիւն սովորութենէ, s'enrôler.

Մուգ, մզոյ s. extrait, jus.

Մում, մմոյ, ոգ. Մումն, մման s. obscurité, ténèbres; a. obscur, ténébreux; իմմի.

իմթան, dans l'obscurité, dans les ténèbres.

Մուխ a. trempé, acéré; ardent, enflammé; s. trempe; fumée; * tabac; * — քաշել, fumer, fumer du tabac.

Մուծանեմ, ծի va. introduire, faire entrer, fourrer, insérer; mener dans, amener, conduire à.

Մուծանող s. introducteur.

Մուկն, մկան, մկունք s. souris; մեծ —, rat; — շէէ, la souris siffle; V. Մկունք.

Մուղ a. dompté, apprivoisé.

Մուցակ, աց sm. soulier, chaussure.

Մուցակածիգ sm. chausse-pied.

Մումիայ, ի s. momie.

Մուն, մնոյ, ով sm. ciron, moucheron.

Մունետիկ, տկի sm. crieur public.

Մունջ, մնջոյ a. muet.

Մուշկ, մշկոյ s. musc; civette.

* Մուշտ s. coups de poing.

Մուշտակ, աց sm. pelisse, fourrure.

Մուշտակագործ, Մուշտակաձահառ, աց sm. pelletier, fourreur.

Մուսա, այից s. muse.

Մուսէոն, աց s. musée.

Մուտ, մտի, մուտք, մտից s. entrée, introduction, accès, abord; porte d'entrée, avenue; recette, revenu; commerce charnel; — արելու, le coucher du soleil; le couchant, l'occident, l'ouest; — աստեղ,

immersion d'un astre; — առնել, faire son entrée, entrer, s'introduire; — ou մուտս գտանել, trouver accès, avoir entrée, s'introduire, s'insinuer, être reçu; համարձակ — շնորհել առ ինքն, donner un libre accès auprès de lui; իմուտս լինել, se coucher (en parlant du soleil); — եւ ել առնել ուրեք, se promener; իմանալ զմուտ եւ զել ուրուք, savoir tous les desseins, tous les actes de qn.

Մուր, մրոյ, ով s. noir de fumée, suie; encre; — տալ, faire un pied de nez.

Մուրական a. mendiant; s. mendicité.

Մուրամ, ացի. Մուրանամ, ացայ va. mendier, faire le mendiant, demander l'aumône, gueuser.

Մուրացածոյ, ից a. mendié, emprunté.

Մուրացիկ, ցկաց sm. mendiant, gueux; a. mendié, emprunté; — շրջել V. Մուրանամ.

Մուրացկան, Մուրիկ V. Մուրացիկ s.

Մուրկ, մրկաց s. épis de froment que l'on mange grillés.

Մուրկան շրջիմ vn. mendier.

Մուրհակ, աց s. obligation, contrat, billet; bulletin, cédule, acte, instrument; — ընդունելութեան, reçu, récépissé; — հատուցման, quittance, acquit.

ուրն, մրնոց s. marteau.

Մուրող, ագ s. mendiant.

Մուրողութիւն s. mendicité.

Մուրտ, մրտի, մրտոյ sm.
myrte.

Մռայլ s. brouillard, obscurité; a. sombre, obscur.

Մոզգայլիմ V. Մցոնմ.

Մոմռամ, աղի. Մոմռնմ, եղի vn. murmurer, bougonner, grogner, grommeler; — ընդ միմեանս, se disputer, s'acharner les uns sur les autres; մոմռեալ ալիք, flots irrités.

Մոմռող s. qui murmure, grognard, grognon, grogneur.

Մոմռումն sm. murmure, grôgnement.

* Մոմռուկ V. Քաղցու.

Մոնչական V. Մոնչող.

Մոնչնմ, եղի vn. rugir; mugir, frémir.

Մոնչին sm. rugissement; mugissement, frémissement.

Մոնչող s. a. rugissant; mugissant, frémissant.

Մսագործ, ագ s. boucher.

Մսագործութիւն sm. boucherie.

Մսալից a. charnu.

Մսակ, ագ s. caroncule.

Մսակեր, ագ a. qui mange de la viande, carnivore, carnassier.

Մսակերութիւն sm. action ou coutume de manger de la viande.

Մսահան, ագ sm. grande fourchette pour la viande.

Մսահատ լինիմ vn. se priver, s'abstenir de la viande.

Մսան, ի, նունք, նագ ou նանց s. rouelle.

Մսապատ a. enveloppé de viande, charnu, potelé.

Մսալահառ, ագ s. boucher.

Մսալահառանց, ագ sm. marché à la viande; boucherie.

Մսգին s. prix de la viande.

Մսեղ a. charnu, potelé.

Մսեղէն a. de viande, de chair.

Մսեղի, ղւոյ, ղեաց a. de viande, de chair; s. homme.

Մսիմ, սեցայ vn. avoir froid; attraper froid, une fraîcheur, se refroidir.

Մսխնմ V. Վատննմ.

Մսխող s. dépensier.

* Մսկոտ V. Զովամարմին.

Մսոտ, Մսուտ a. charnu.

Մսուտու a. gras; — օր, jour —.

• Մսուր, մսրոց sm. crèche, mangeoire; — բերանոյ, l'intérieur de la bouche.

Մտաբախ a. fou, timbré, toqué, frénétique.

Մտաբախութիւն s. folie, démence, frénésie.

Մտաբերնմ, եղի vn. se rappeler, se souvenir; s'aviser, penser, se proposer, songer, imaginer, concevoir; attenter, intenter, mettre la main à, se mettre à, s'adonner, se livrer, se porter à, s'acharner après.

Մտաբերեցուցաննմ, ուցի va. faire penser; engager, entraîner.

Մտաբերիկ լինիմ V. Մտաբերնմ.

Մտադիր, դրաց a. attentif, appliqué, soigneux, vigilant; — լինել, être attentif, faire attention à, s'appliquer à.

Մտադիր adj. empressé, prompt; — ou — սիրով adv. volontiers, avec empressement, de bon cœur, de bon gré, de grand cœur, très-volontiers, avec plaisir.

Մտադիրագոյն, Մտադիրագոյնս V. Մտադիր adv.

Մտադիրութիւն s. empressement, bonne volonté, bon gré; — ք V. Մտադիր adv.

Մտադրութիւն s. attention, application, soin; — ք, avec attention, attentivement.

Մտածափ a. écervelé, timbré, tête fêlée.

Մտածափութիւն s. aliénation d'esprit, démence.

Մտախաբ, ագ r. trompeur, séducteur.

Մտախոհ, Մտախոհ a. pensif, penseur, pensant, rêveur; — լինել, penser, former dans son esprit, projeter, réfléchir, méditer, se creuser la tête.

Մտախոհութիւն s. réflexion, méditation.

Մտածեմ, եցի va. penser, méditer, considérer.

Մտածին V. Մտացածին.

Մտածութիւն s. pensée, méditation, réflexion, considération, idée.

Մտակոծ լինիմ vn. avoir l'esprit agité, tourmenté.

Մտակորոյս a. insensé, fou.

Մտահաճ a. présomptueux; agréable.

Մտահաճոյ adj. agréable, qui charme l'esprit, qui fait plaisir.

Մտահաճութիւն s. prévention, préjugé.

Մտահաս adj. intelligible, compréhensible.

Մտահարուստ a. très-intelligent, très-spirituel.

Մտայոյզ a. qui a l'esprit agité, soucieux, rêveur, inquiet, ému; — առնել, agiter l'esprit, inquiéter, donner de l'inquiétude, causer du souci; — լինել, avoir l'esprit agité, s'inquiéter, se mettre en peine; յինչդեռ — իխարհուրդս յայսսիկ, pendant que ces pensées roulaient dans mon esprit.

Մտայուզութիւն s. agitation d'esprit, souci, inquiétude.

Մտայօժարութիւն s. bonne volonté, empressement.

Մտանելի a. celui qui entre.

Մտանեմ, մտի, մուտ vn. entrer; s'introduire, se sourrer, pénétrer, se glisser dans, s'insinuer; — առ ոք, aller chez qn., se présenter à lui, l'aborder; — առ կին, s'approcher d'une femme, avoir commerce avec; մտանէարեգակն, le soleil se couche; ի— աքելու, au coucher du soleil; իդատ՝ իդատաստան —, actionner qn., intenter un procès; se présenter en justice, comparaître; իփորձ —, prouver, essayer, faire l'essai, l'expérience de;

ընդ քիրտն —, suer, se donner beaucoup de peine; — ինաւ, monter sur un vaisseau, s'embarquer; — ընդ անձին, se faire la guerre; — ինտրքս, s'introduire; V. Լուծ, Գինի, etc.

Մտառու, այց a. intelligent.

Մտառութիւն sm. intelligence.

Մտավարժ, ից a. qui a un esprit cultivé, intelligent.

Մտավարժութիւն s. esprit cultivé, intelligence.

Մտատանջ a. inquiet, soucieux; — ինել, être inquiet, soucieux, être sur le gril.

Մտատանջութիւն s. inquiétude, souci, tourment.

Մտացածին a. imaginaire, idéal, chimérique, fantastique, fabuleux.

Մտացի, ցոյ, ցեաց a. intelligent, spirituel, sensé; — լինել, avoir de l'esprit.

Մտաւոր, այց a. intellectuel, intellectif, spirituel; intelligent, doué d'intelligence.

Մտաւորաբար adv. mentalement, idéalement.

Մտաւորական a. intellectuel, spirituel; mental, idéal.

Մտաւորութիւն s. intelligence.

Մտերիւմ, բմի, մաց a. intime, cordial, confident, favori, familier, étroit.

Մտերմաբար adv. intimement, cordialement, confidentiellement, familièrement.

Մտերմանամ, աջայ vn. entrer dans l'intimité, dans la

confiance, s'attacher, se familiariser.

Մտերմութիւն s. intimité, cordialité, confiance, familiarité, attachement; — ք V. Մտերմաբար.

Մտուցանեմ V. Մուծանեմ.

Մտրակ, այց s. cravache, fouet; — իկուշտ առնել, donner un coup de cravache.

Մտրակեմ, եցի va. fouetter, cingler, donner des coups de cravache.

Մտրուկ, ղկաց s. poulain, pouliche, jeune cheval.

Մրագիր a. écrit avec de l'encre.

Մրադիր, Մրագարդ a. noir; — յօնք, sourcils noirs.

Մրայօն a. qui a les sourcils noirs.

Մրափ V. Նիրի.

Մրափեմ V. Նիրիեմ.

Մրգաբեր, այց a. qui porte des fruits; — ծառ, arbre fruitier.

Մրգաթափ առնեմ va. faire tomber les fruits.

Մրգակեր, այց adj. carophage.

Մրգամատոյց V. Մրգաբեր.

Մրգաջուր, ջրոյ s. jus de fruits.

Մրգապահ, այց s. gardien des fruits.

Մրգաւէտ a. abondant en fruits.

Մրգիկ s. petit fruit.

Մրգուզ a. vil, abject, obscur.

Մրեմ, եցի va. enfumer, noircir par la fumée.

Մրկեմ, եցի va. rôtir, brûler.

Մրնոտ a. noirci par la fumée, enfumé.

Մրնոտեմ, եցի va. enfumer, noircir de fumée; —իմ vn. s'enfumer, être noirci par la fumée.

Մրմնջեմ, եցի va. murmurer, marmotter; fredonner; gémir; se moquer, railler.

Մրմունջ, մնջոց s. murmure, fredon; gémissement.

Մրմուիմ V. Մումուամ.

Մրոտիմ V. Մրնոտիմ.

Մրուր, մրոց s. lie, dépôt, marc, sédiment, résidu, vase; — տալ, causer de la douleur, faire souffrir; faire un pied de nez; բամել զամենայն մրուրս դառնութեան բախտին, épuiser toutes les rigueurs de la fortune; — գինույ, lie de vin.

Մրջիմն, ջման. Մրջին, ջեան s. fourmi.

Մրջինոց, աց sm. fourmi-lière.

Մրջմակեր a. mangé par les fourmis.

Մրջմառիւծ, Մրջնառիւծ, ուց s. fourmi-lion.

Մրջմոց, աց s. fourmillement.

Մրսիմ V. Մսիմ.

Մրտենի, նույ, նեաց. Մրտի, տույ s. myrte.

Մրրախառն a. mêlé de lie.

Մրրատեսակ a. qui ressemble à de la lie; de lie.

Մրրիկ, ըկաց s. tempête, orage, ouragan, tourbillon, bourrasque, gros temps; —

ճխոյ՝ բոցոյ, tourbillon de fumée, de flammes; սեաւ —, noire tempête.

Մրրիմ, ըեցայ vn. déposer, laisser un sédiment.

Մրրկաբեր a. qui amène des orages, orageux.

Մրրկալից, Մրրկախառն a. plein d'orages, orageux, tempêteux.

Մրրկածին a. qui produit la tempête, orageux.

Մրրկածուկ a. agité par la tempête.

Մրրկեմ, եցի va. agiter par la tempête, bouleverser; —իմ vn. être agité par la tempête, tempêter, tourbillonner, s'agiter; մրրկեր ծուխ ընդ երկին, un tourbillon de fumée montait jusqu'au ciel.

Մրցական V. Հմբիշ, Հմբշական.

Մրցամարտք, տից s. lutte.

Մրցանակ, աց s. prix du combat, du concours; combat, lutte; — առնուլ, avoir, obtenir un prix; տանել զ—, remporter le prix; յեծ —, grand prix.

Մրցանք, նաց s. lutte, concours, concurrence.

Մրցարան, աց s. lice, arène.

Մրցիմ, ցեցայ vn. combattre, lutter, engager une lutte; rivaliser avec, concourir, entrer en concurrence avec, aller sur les brisées; մրցելով իմն, à l'envi.

Մրցող s. concurrent, rival.

Մրցումիւն, Մրցումն sm.

combat, lutte; concours, lutte d'émulation, rivalité, concurrence.

Մցում, եցի vn. bâfrer, se gorger, se remplir la panse.

Մօտ prep. adv. près, proche, auprès; — լինել, être près; ի— կալ, se tenir près, être auprès, tout près de; — առ —, tout près; — կտրել, couper tout court; իմօտոյ, իմօտէ, ընդ մօտոյ, — ընդ —, de près; prochainement, bientôt.

Մօտալուտ a. imminent, prochain, pressant; — վտանգ, danger imminent; — լինել, être imminent, menacer.

Մօտակայ, ից. Մօտակաց, աջ a. qui reste près, assistant, présent, voisin.

Մօտակտուր լինիմ vn. être coupé tout court, être tranché par les racines.

Մօտահաս, ից s. accessit; — լինել, obtenir un —.

Մօտասեր a. proche, proche parent.

Մօտաւոր, աջ a. proche, prochain, voisin, assistant; présent.

Մօտաւորիմ, բեցայ vn. s'approcher.

Մօտաւորութիւն s. approche, rapprochement, proximité, voisinage.

Մօտաքաղաք, աջ s. ville près de la capitale.

Մօտմ, եցի va. approcher, rapprocher, faire rapprocher.

* Մօտնամ V. Մօտիմ.

* Մօտեցնմ V. Մօտմ.

* Մօտիկ adv. tout près.

Մօտիմ, տեցայ vn. approcher, s'approcher ou se rapprocher de.

Մօր, ից s. bourbe, bournier, marais, mare, marécage.

Մօրաբար adv. comme un marais; a. de marais.

Մօրական a. de marais, marécageux.

Մօրանամ, աջայ vn. croupir, dormir, être stagnant, former un marais.

Մօրասէր a. qui aime les marais.

Մօրատ V. Մօր.

Մօրացեալ a. croupissant, stagnant.

Մօրաքեռադուստր, դստեր s. cousine.

Մօրաքեռորդի, դույ sm. cousin.

Մօրաքոյր, քեռ s. tante, sœur de la mère.

Մօրեղբայր, բօր s. oncle, frère de la mère.

Մօրեղբօրադուստր, դստեր s. cousine.

Մօրեղբօրորդի, դույ sm. cousin.

Մօրին V. Մօրական.

Մօրու, աջ s. belle-mère, marâtre.

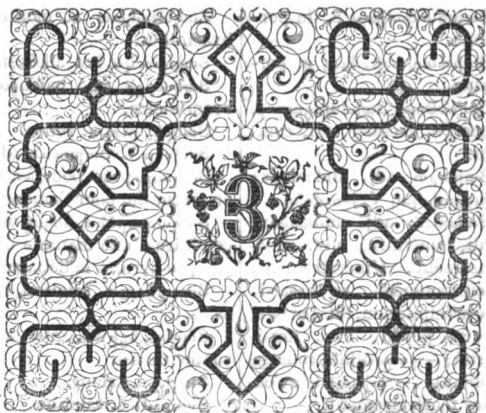
Մօրուանի, նույ, նեաց adj. barbu.

Մօրուարձակք s. tempe.

Մօրուեղ, աջ a. barbu.

Մօրուք, բուաց Ե. barbe; ածելել զմօրուս ուրուք ou * յէկուն —ն ածիլել, faire la

— à զն., le raser; ածելել	երկայն՝ մեծ՝ աղեղեկ՝ գեղեցիկ՝
զմօրու իւր օս —ն ածիլել,	տգեղ՝ թու՝ անյարդար —,
se faire la —; — Թողուլ, laisser	barbe blanche, longue, grande,
croître, laisser pousser sa —;	grise, belle, vilaine, fournie,
* —ը կբուսնի, sa — pousse;	négligée,
* —ը ներկել, se teindre la —;	Մօրուտ Յ. թմ. tubéreuse.
ապիտակ օս ապիտակափառ՝	Մօրառնալ V. Մօրանամ.

Յ (hi) s. vingt et unième lettre de l'alphabet et seizième des consonnes; trois cents, trois-centième.

Յագ ս. satiéti, rassasiement; ա. rassasié; ց—, à satiéti; ց— ունել եւ լմալ, manger et boire son soûl, tout son soûl, tout son content.

Յագնամ V. Յագիմ.

Յագեցուցիւ, Յագեցումս s. satiéti, rassasiement, assouvissement.

Յագեցուցանեմ, ուցի va. rassasier, assouvir; — զաչս, rassasier ses yeux.

Յագեցուցիչ a. rassasiant.

Յագիմ, եցայ vii. se rassasier, s'assouvir; չյագեր իհա-

յելոյ, il ne pouvait se lasser de le regarder.

Յագուցիւ, Յագումն V. Յագուրդ.

Յագուրդ s. rassasiement, satiéti; ի—, pour assouvir; ի— փառամոլութեան իւրոյ, pour contenter son ambition; — առնել ազախութեան, assouvir son avarice.

Յագչիմ vii. aller bien (en parlant des vêtements).

Յաղգըմ, եցի va. pousser. Յաղաճոյ adj. immolé, sacrifié.

Յաղեմ, եցի va. immoler, sacrifier.

Յախերկան adv. en vain, inutilement.

Յախճապակ, աց s. porcelaine.

Յախճապակեայ a. de porcelaine.

Յախճապակի, կոյ s. porcelaine.

Յախնձոր, Յախնձորագոյն a. servile, grossier, vil, commun.

Յախորտ adj. audacieux; յախորտի կալ V. Խուժդն.

Յախուռն adj. audacieux, hardi, téméraire; adv. audacieusement, témérement, précipitamment, au hasard, avec précipitation, tête baissée, à corps perdu, avec impétuosité; — քաջութիւն, courage bouillant; — խիզախել, s'exposer témérement.

Յածանք, նաց s. distraction, dissipation.

Յածեմ, եցի. Յածեցուցանեմ, ուցի va. promener, amener, faire marcher ou parcourir, mener, conduire çà et là, rouler, trôler; — զաչս, promener, rouler les yeux; շուրջ — զաչս, parcourir des yeux.

Յածիմ, ծեցայ vn. parcourir, se promener, rôder, flâner, trôler, courir ou errer çà et là, rouler, vaguer, circuler; — ընդ ծով եւ ընդ ցամաք, courir les mers et la terre.

Յածումն s. l'action de parcourir, circulation; agitation.

Յականեմ, եցի va. regarder; garder, inspecter, surveiller.

Յական Թօթափել V. Թօթափեմ.

Յակինթ, կնժի, Թաւ s. bot. jacinthe; minér. hyacinthe.

Յակնձակապ a. monté de hyacinthes.

Յակոբուկ s. bot. alkékenge.

Յակուրջի sm. balançoire, brandilloire.

Յակրի, ըւյ s. ronce.

Յահուր V. Յախուռն adv.

Յաղագս prép. pour, à cause, en faveur de, pour l'amour de.

Յաղադարձիմ, ծեցայ vn. se conduire d'une manière déréglée, se livrer à la débauche.

Յաղածոյք s. salaison, mets salés.

Յաղեմ, եցի va. saler, assaisonner de sel.

Յաղիչ s. saleur.

Յաղումն s. salaison.

Յաղծ a. grand, démesuré, énorme, gros, gigantesque; vaste, immense; fort, puissant, victorieux; beaucoup de, abondant, considérable.

Յաղթական a. triomphal, victorieux, triomphant; sm. triomphateur, vainqueur; — լինել, vaincre, triompher.

Յաղծահասակ a. de grande taille, gigantesque, colossal.

Յաղծահարեմ, եցի va. vaincre, prévaloir contre; convaincre, confondre; opprimer, vexer.

Յաղծահարիչ a. convaincant; oppressif.

Յաղծահարումիւն s. défaite; oppression.

Յաղծամարմին a. qui a un corps énorme, corpulent.

Յաղթանակ, աց sm. prix du combat, palme, lauriers; triomphe, victoire; a. triomphant; — աւ, en triomphe; — կանգնել ի վերայ, triompher de, l'emporter sur; — տանել, obtenir un triomphe.

Յաղթանակեմ, եցի va. triompher, remporter la victoire, l'emporter sur.

Յաղթանակող s. triomphant, triomphateur.

Յաղթանդամ a. membru, grand, gros.

Յաղթանդամութիւն s. gros-seur.

Յաղթանք, նաց s. victoire.

Յաղթաջուր a. qui a beaucoup d'eau.

Յաղթասէր a. qui aime à vaincre; qui aime les disputes.

Յաղթասիրեմ, եցի vn. aimer à vaincre; aimer les disputes.

Յաղթասիրութիւն s. amour de la victoire, désir de vaincre; amour des disputes, esprit querelleur.

Յաղթեմ, եցի va. vaincre, l'emporter sur, avoir ou prendre le dessus, triompher de, surpasser, franchir; — ներհակաց ou *արգելքներու —, vaincre, surmonter, franchir les obstacles; — պատերազմի, gagner la bataille; — ցաւոցն, surmonter son chagrin; *իւր կարծիքն յաղթեց, son opinion a prévalu; V. Դատաստան.

Յաղթեցուցիչ a. qui fait vaincre.

Յաղթկու, **Յաղթող** s. vain-

queur; a. triomphant, victorieux.

Յաղթողական V. **Յաղթական**.

Յաղթութիւն sm. victoire, triomphe, succès, avantage; grandeur, grosseur; ունել տանել՝ ստանալ զ—, remporter la victoire, être maître de la victoire, l'emporter sur, être victorieux; ի բովանդակ ունել զ—, remporter une pleine victoire; տանել ի բովանդակ զ—, remporter une entière victoire; կատարեալ —, victoire décisive; — կանգնել, remporter une victoire; կանգնել —ս ի վերայ, triompher de; ձեռպանծ —ս ի գլուխ տանել, remporter de grands avantages.

* **Յաղթութիմ**, եցայ vn. être vaincu.

Յաղթուկ V. **Յաղթոյ**; atout (carte).

* **Յաղթուող** a. vaincu.

Յաղկիմ, կեցայ vn. se décomposer, se gâter.

Յանախ, աց a. fréquent, multiplié, répété; adv. fréquemment, souvent; —ք s. continuité, perpétuité.

Յանախաբար V. **Յանախ** adv.

Յանախագոյն adv. plus souvent, très-souvent.

Յանախագունդ a. composé de plusieurs troupes, très-nombreux; — համբար, armée innombrable.

Յանախագում V. **Բազմագում**.

Յաճախական *a.* fréquentatif.

Յաճախապաշտօն, տաժան *a.* où il y a souvent des cérémonies religieuses.

Յաճախապատու *adj.* qui raconte souvent; dogmatique.

Յաճախտես լինի՞մ *vn.* voir ou se laisser voir souvent.

Յաճախեմ, եղի *vn.* rendre fréquent; multiplier, augmenter, accroître, redoubler, grossir; *va.* fréquenter, hanter; multiplier, augmenter, s'accroître, affluer.

Յաճախեցուցանեմ *V.* Յաճախեմ *va.*

Յաճախիմ *V.* Յաճախեմ *va.*

Յաճախող, **Յաճախորդ** *s.* qui fréquente, client, pratique.

Յաճախութիւն, **Յաճախումն** *s.* fréquence; grande quantité, grand nombre, augmentation, affluence, multitude, foule; fréquentation.

Յամայր *a.* longtemps; — *ամս' ամօք*, de longues années, durant des siècles innombrables.

Յամառ, աչ *a.* opiniâtre, obstiné, entêté, têtu; acharné, buté, tenace.

Յամառեմ, եղի. **Յամառիմ**, ռեցայ *vn.* s'opiniâtrer, s'obstiner, s'entêter, se mutiner; se buter, persister, insister, s'acharner; յամառեալ կալ, s'obstiner, tenir ferme.

Յամառոմ *V.* Յամառ.

Յամառութիւն *sm.* entêtement, opiniâtreté, obstination, mutinerie; acharnement, ténacité;

— *ք.* obstinément, avec opiniâtreté.

Յամրայր *adv.* témérairement, courageusement.

Յամեմ, եղի. **Յամեմեմ**, եցայ *vn.* tarder, retarder, différer; attendre, patienter; յամեցէ ինձ տեսնել գըեղ, il me tardera de vous revoir.

Յամեմ, եղի. **Յամեցուցանեմ**, ռեցի *va.* retarder, différer, surseoir, remettre.

Յամոյր, ժուրաց *s.* antilope.

Յամուրդ *s.* délai, retard.

Յամպար *sm.* ambre gris; bot. ambrette.

Յամբ *a.* lent, tardif; *adv.* lentement, doucement.

Յամրազնաց *a.* qui marche lentement, avec lenteur; — *ք s.* tardigrades.

Յամրալեզու, **Յամրախօս** *V.* Մանրախօս.

Յամրանամ *V.* Յամեմ *va.*

Յամրաշարժ *a.* qui se remue lentement.

Յամրաքայլ *a.* à pas lents, d'un pas lent; — *ընթանալ*, marcher lentement, à pas comptés.

Յամրընթաց *a.* qui marche lentement; *s.* roulage.

Յամրութիւն *sm.* lenteur; retardation, retardement.

Յայ *s.* huée; — կարդալ, յայ յու եւ հայ հուչ տանել, huer, pousser des huées.

Յայգորեմ *V.* Այգորեմ.

Յայթիւս *V.* Այթիւ.

Յայլակարծուց *V.* Յանկարծակի.

Յայ յու V. Յայ.

Յայնժամ adv. alors, dans ce moment-là, en ce temps-là, à ce moment.

Յայնժամու a. d'alors, de ce temps-là.

Յայնկոյս prep. adv. au delà de l'autre côté; — գետոյն, au delà du fleuve.

Յայնմ հետէ V. Հետէ.

Յայնմ վայրի V. Վայր.

Յայն սակս V. Սակս.

Յայսկոյս prep. adv. au deçà, en deçà de, de ce côté; — յայնկոյս, çà et là.

Յայսմաւորք, ուրք s. légende, ménologe.

Յայսմ հետէ V. Հետէ.

Յայսմ վայրի V. Վայր.

Յայս սակս V. Սակս.

Յայտ, ից a. évident, clair, manifeste; adv. évidemment, clairement, manifestement; — ածել՝ առնել, déclarer, manifester, montrer ou déployer au grand jour, faire voir, trahir, exprimer, exposer, dénoter, signifier; — առնել զընդունելութիւն, accuser réception; — գալ, ի—գալ, se faire connaître, se montrer, paraître ou reparaitre au jour, éclater; — իմն է, cela va sans dire, il va sans dire que, c'est clair; — է, — իսկ է, il est évident, il est clair; այս — է գի, il est certain que; ապա — ուրեմն է, il est donc évident.

Յայտագոյն, Յայտական a. évident, apparent, manifeste, clair, expressif, significatif.

Յայտանախատ adj. insulté en public; adv. en insultant publiquement; — առնել, insulter publiquement, devant tout le monde; — ինել, être insulté, injurié publiquement.

Յայտանկատ adj. visible, évident.

Յայտանշան a. expressif, significatif.

Յայտանուն a. dont le nom est connu, célèbre.

Յայտապատկեր մարդոյ s. portrait, statue humaine.

Յայտապատում a. raconté clairement, clair; — առնել, raconter clairement, exposer.

Յայտարար, այց adj. déclaratoire, distinctif, caractéristique; s. démonstrateur.

Յայտարարութիւն s. déclaration, manifestation, exposition, notification, exposé; manifeste; prospectus, programme; — առնել, faire une manifestation.

Յայտյանդիման prep. devant, en face, en présence; adv. V. Յայտնապէս; a. évident, apparent; — ցուցանել, mettre en évidence.

Յայտյանդիմանակաց adj. évident, notoire.

Յայտյանդիմանութիւն sm. évidence, notoriété; — իր, évidemment.

Յայտնաբան a. qui éclaire; clair, évident, expressif.

Յայտնաբանեմ, եցի va. rendre clair, éclaircir, expliquer, mettre en évidence.

Յայտնաբանութիւն s. éclaircissement, explication.

Յայտնաբար V. Յայտնապէս.

Յայտնաբարբառ a. déclaré, publié, annoncé, solennel; adv. clairement, distinctement, hautement; — **վկայութիւն**, témoignage éclatant; — **խօսել**, parler ouvertement.

Յայտնագոյնս V. Յայտնապէս.

Յայտնական V. Յայտովան.

Յայտնանախատ V. Յայտանախատ.

Յայտնապէս adv. clairement, évidemment, manifestement, nettement, notoirement, expressément, hautement, publiquement, visiblement, ouvertement, à découvert, sans masque, sans voile.

Յայտնատեսիլ a. en vue, apparent, évident, public.

Յայտնեմ, եցի va. manifester, déclarer, exprimer, expliquer, exposer, énoncer, communiquer; découvrir, révéler, dévoiler, déceler, démasquer, déterrer; notifier, signifier, dénoter; — **զմիտս՝ զկարծիս իւր**, manifester ses intentions, sa pensée, se prononcer.

Յայտնի, նույ, նեաց a. évident, manifeste, clair, notoire, apparent, explicite, net, visible, patent, reconnaissable, connu; adv. V. Յայտնապէս; — է, il est clair, il est évident.

Յայտնիչ a. énonciatif.

Յայտնութիւն s. manifesta-

tion, énonciation; dévoilement, décèlement; révélation, Apocalypse; épiphanie, jour des rois.

Յայրատ, աց, ից a. lascif, obscène, impudique, lubrique, impudent, convoiteux, immodeste, déshonnête, effronté; adv. impudemment, impudiquement, lubriquement, immodestement, effrontément.

Յայրատաբաց a. qui a un air impudent, effronté.

Յայրատահայեաց a. qui a un regard impudique, lascif.

Յայրատանամ, ացայ. Յայրատիմ, տեցայ vn. se conduire impudiquement, être lascif.

Յայրատատես V. Յայրատահայեաց.

Յայրատութիւն sm. impudence, impudicité, obscénité, lubricité, lasciveté, déshonnêteté, immodestie, effronterie.

Յանգ, աց s. terme, fin, achèvement; rime, cadence, désinence; adj. convenable, conforme, approprié, propre, analogue; doux, agréable; — **ելանել, փնր, փնր**, se terminer, être mené à fin; — **հանել, փնր**, mettre fin, venir à bout, terminer.

Յանգագոյն V. Յանկագոյն.

Յանգակից a. qui a de l'afinité avec, analogue.

Յանգաշեշտ V. Շեշտոր.

Յանգաստեղծ, ից s. rimeur.

Յանգաւոր V. Յանգ a.

Յանգեմ, եցի. Յանգեցուցանեմ, ուցի va. terminer,

finir; approprier, adapter, appliquer, accorder; rimer.

Յանգիւմ, գեցայ **vn.** se terminer, finir; se terminer, aboutir à, tendre à, parvenir, se réduire, être réduit, résulter, avoir pour résultat; s'emboucher, se jeter.

Յանգուծիւն **s.** affinité, rapport, convenance.

Յանգուցանեմ, ուցի **va.** attirer, s'attirer, captiver, charmer, engager, entraîner, attacher; calmer, apaiser; յինքն — զսիրտս, gagner, se concilier ou conquérir les cœurs; յինքն — զոք, gagner **qn.**

Յանգուցիչ **adj.** attrayant, attirant, engageant, insinuant.

Յանգչիւմ, գեցայ **vn.** cesser, se reposer; s'attacher, affectionner.

Յանդգնաբար, **Յանդգնագոյնս** **adv.** audacieusement, témérairement, hardiment.

Յանդգնախօս **a.** qui parle audacieusement.

Յանդգնեցուցանեմ, ուցի **va.** rendre audacieux, enhardir.

Յանդգնիւմ, նեցայ **va.** avoir l'audace, la hardiesse ou le courage de, oser, s'enhardir.

Յանդգնութիւն **s.** audace, témérité, arrogance, présomption, hardiesse; — **ք** **V.** **Յանդգնաբար.**

Յանդիման **prép. adv.** devant, en présence, en face de, vis-à-vis de, à la face de, à la vue de; դէմ —, face à face; — ամենայն աշխարհի, en face

de tout l'univers; — շրջատեսարանին, en plein amphithéâtre; — առնել, présenter, offrir, introduire; représenter, mettre sous les yeux, exprimer, montrer, faire voir, faire l'exposé de; reprocher; — լինել կալ, se présenter, se représenter, comparaître; — կալ ուրուք, paraître devant **qn.**; — կացուցանել, faire paraître ou comparaître, présenter, représenter, montrer.

Յանդիմանախօս **adj.** qui parle en face, en présence.

Յանդիմանական **a.** manifeste, évident; de reproche.

Յանդիմանակաց, աց **adj.** qui reste devant ou en face, présent.

Յանդիմանակացութիւն **sm.** présence.

Յանդիմանամբոժ **adj.** qui repousse les reproches, insolent.

Յանդիմանատես **adj.** qui voit en face, qui voit clair.

Յանդիմանաբար, աց **sm.** présentateur.

Յանդիմանաբարութիւն **s.** présentation.

Յանդիմանաւոր **a.** apparent, évident, clair.

Յանդիմանեմ, եցի **va.** gronder, reprocher, réprimander, reprendre, gourmander, invectiver, bougonner; présenter, représenter, montrer, faire voir, découvrir; prouver, convaincre; — իմ **vn.** être grondé: être présenté; être convaincu.

Յանդիմանիչ s. qui reproche, grondeur; qui découvre, qui montre.

Յանդիմանութիւն sm. reproche, remontrance, réprimande, répréhension, invective, gronderie; présentation, représentation; démonstration, preuve, manifestation, exposition, exposé.

Յանդուգն, դգուց a. audacieux, téméraire, arrogant, hardi, résolu, déterminé; adv. audacieusement, hardiment, témérairement, à corps perdu.

Յանզգայիմ V. Անզգայիմ.

Յանիբաւի adv. injustement, iniquement, à tort.

Յանկ V. Յանկ.

Յանկարծ adv. subitement, soudainement, à l'improviste, tout à coup, inopinément, soudain, au dépourvu; interj. plût à Dieu! plût au ciel! plaise à Dieu! — եթէ, si par hasard.

Յանկարծաբուլիս a. jailli soudainement.

Յանկարծագիւտ a. trouvé par hasard, soudainement.

Յանկարծագոյն V. Յանկարծ adv.

Յանկարծագործ a. qui se fait subitement.

Յանկարծադէպ adj. qui se rencontre à l'improviste, inattendu, inopiné, imprévu, inespéré, fortuit, accidentel.

Յանկարծաճափ adv. tout à coup, subitement, précipitamment, impétueusement, rapidement.

Յանկարծախօս s. improvisateur.

Յանկարծախօսեմ, եցի vn. improviser.

Յանկարծախօսութիւն s. improvisation.

Յանկարծաճագ a. qui éclôt, qui paraît tout à coup.

Յանկարծածին a. qui est né tout à coup, inopinément.

Յանկարծական a. inopiné, imprévu, inattendu.

Յանկարծակի V. Յանկարծ adv.

Յանկարծահաս a. qui arrive inopinément, imprévu, inattendu; — շտապ տագնապի՝ երկիւղ, terreur panique.

Յանկարծամահ adj. mort subitement; s. mort subite; — լինել, mourir subitement, d'une mort subite.

Յանկարծերեւեաց a. qui se fait voir subitement.

Յանկարծոյն, Յանկարծուտ, Յանկարծորէն V. Յանկարծ adv.

Յանկաւոր, Յանկութիւն, etc. V. Յանգաւոր, Յանգութիւն, etc.

Յանկուցանեմ, etc. V. Յանգուցանեմ, etc.

Յանկչիմ V. Յանգչիմ.

Յանձանձանք, նաց s. soin, sollicitude; gestion, expédition.

Յանձանձեմ, եցի va. soigner, avoir soin; gérer, gouverner, régler, traiter, expédier.

Յանձանձիչ s. qui a soin, qui gère, géant.

Յանձն առնել՝ առնուլ լինել V. Անձն.

Յանճնաժողով. ոյ s. com-
mission; — կարգել, établir,
nommer une —; անդամք — ոյ,
les membres de la —.

Յանճնապատասխան, աջ, ից ս.
présomptueux, confiant, suffi-
sant; — լինել, présumer trop
ou avoir une trop haute opi-
nion de soi-même, se fier trop,
compter trop sur soi.

Յանճնապատասխանութիւն s.
présomption, suffisance.

Յանճնառական adj. accep-
table; accepté, avoué,

Յանճնառու, աջ s. commis-
sionnaire.

Յանճնառութիւն s. accepta-
tion, engagement, consente-
ment.

Յանճնալարձք, ձուց s. com-
mission (salaire).

Յանճնաբար, աջ s. com-
mettant.

Յանճնաբարական adj. de
commission, de recommanda-
tion; — ժողով, commission;
— Թուղթ, lettre de recomman-
dation.

Յանճնաբարութիւն s. com-
mission, commande; recom-
mandation.; mission.

Յանճնաբարեմ, եղի va. com-
missionner.

Յանճնել, աջ s. commande;
— առնել, faire une —.

Յանճնեմ, եղի va. recom-
mander; confier à, remettre à,
déposer entre les mains, chez
qn., mettre en dépôt.

Յանճնկայութիւն s. accep-
tation.

Յանսենականութիւն s. jan-
senisme.

Յանսենեան s. janséniste.

Յանց, ից s. faute, péché.

Յանցական a. coupable, su-
jet à pécher, à faillir.

Յանցանեմ, ցեայ, ցուցեայ
vn. commettre ou faire une
faute, un crime, une erreur,
transgresser, prévariquer, at-
tenter, être coupable, avoir
tort, pécher, faillir, manquer,
violer, contrevenir.

Յանդուք, նաջ s. faute, tort,
délit, crime, erreur, chute;
իմոյս—նոք, par ma faute; *—ն
իմս է, la faute n'est pas à
moi; *—ն իմս է, la faute est
à moi; *իմ —ս է, c'est ma
faute; յանցանեմ համարել ու-
յեք, faire un crime à qn.
de qch.

Յանցաւոր, աջ a. coupable,
criminel; — օրինաց, prévari-
cateur, transgresseur, viola-
teur; — զանճն դուանել խոս-
տովանել, s'avouer coupable.

Յանցաւորութիւն s. culpa-
bilité.

Յանցեմ V. Յանցանեմ.

Յանցեցուցիչ V. Յանցուցիչ.

Յանցուած, աջ. Յանցումիւն,
Յանցումն sm. transgression,
faute, prévarication.

Յանցուցանեմ, ուցի va. faire
commettre une faute, faire
pécher.

Յանցուցիչ a. qui fait com-
mettre une faute, un péché.

Յանթ առնուլ, emprunter;
— տալ, prêter.

Յաշտ, ից **a.** sacrifice fait aux idoles.

Յաշտածին **adj.** né d'un sacrifice.

Յաչաղանք, նաց **s.** envie, jalousie, malveillance.

Յաչաղեմ, եցի **vn.** envier, être jaloux de, voir d'un œil envieux; dénigrer par une basse jalousie, attaquer par malveillance.

Յաչաղկոտ, աց **a.** envieux, jaloux, malveillant.

Յաչաղութիւն, Յաչաղումն **V.** Յաչաղանք.

Յապահով **adj.** sûr, assuré.

Յապահովագրեմ, եցի **va.** com. assurer.

Յապահովագրող **s.** assureur.

Յապահովագրութիւն **s.** assurance.

Յապահովանամ, ացայ **vn.** être sûr, certain, s'assurer, être rassuré, avoir la certitude.

Յապահովացուցանեմ, ուցի. Յապահովեմ, եցի **va.** assurer, rassurer, donner pleine garantie, mettre en sûreté.

Յապահովութիւն **s.** sûreté, assurance, certitude, garantie.

Յապաղանք, նաց **s.** retard, délai, ajournement.

Յապաղեմ, եցի **va.** retarder, différer, ajourner; remettre, prolonger par des délais, surseoir, temporiser, proroger, suspendre; **vn.** **V.** Յապաղիմ.

Յապաղեցուցանեմ **V.** Յապաղիմ **va.**

Յապաղեցուցիչ **a.** qui tarde.

Յապաղիմ, դեցայ **vn.** tarder, retarder, se faire attendre, être en retard.

Յապաղիչ **adj.** qui retarde prorogatif, suspensif.

Յապաղկոտ, աց **a.** tardif, temporisateur, retardataire.

Յապաղութիւն, Յապաղումն **s.** retard, délai, temporisation, prorogation.

Յապայ, առ —, **adv.** après, ensuite.

Յապաւանք, նաց **s.** retranchement, suppression, diminution.

Յապաւեմ, եցի **va.** retrancher, élaguer, rogner, réduire, diminuer, supprimer.

Յապաւումն **V.** Յապաւանք.

Յապուրակի **adv.** à la hâte, à l'improviste.

Յաջող **a.** favorable, propice, prospère, avantageux; — է, il est —; il est temps, il convient.

Յաջողաբախտ **a.** chanceux, heureux.

Յաջողակ, աց **a.** adroit, habile, capable, industrieux, apte; **V.** Յաջող; Ձեռն.

Յաջողակաբար **adv.** adroitement, habilement, d'une manière habile, avec adresse.

Յաջողակութիւն **s.** habileté, adresse, dextérité, aptitude.

Յաջողեմ, եցի **va.** faire réussir, faire prospérer, mettre en bon chemin, favoriser; agir, opérer, effectuer; յաջողեաց յեզ ըստ բախտի տեսանել, nous fûmes assez heureux pour voir; — իմ **vn.** réussir, avoir

du succès, prospérer, prendre, avoir un heureux succès, venir à bout, faire son chemin, atteindre son but, parvenir; — իվեր քան զակնկալութիւն՝ քան զկարծիս, réussir contre toute espérance; չ—, ne pas réussir, manquer son coup, se casser le nez.

Յաջողութեամբ V. Յաջողութիւն.

Յաջողութիւն sm. réussite, prospérité, succès, chance; action, efficacité, vertu, force; —բ, avec succès; sans peine; — իդէպ զալ ումեք, être favorisé; — ըստ բաղդի լեալ նմա, heureusement pour lui, il a eu la chance, le bonheur de.

Յաջողումն V. Յաջողութիւն; —տալ, faire réussir.

Յաջորդ, աջ s. successeur; a. suivant, postérieur, subséquent.

Յաջորդաբար adv. successivement, consécutivement.

Յաջորդական a. successif, consécutif.

Յաջորդեմ, եցի va. faire succéder; vn. succéder.

Յաջորդիմ, դեցայ vn. succéder, suivre, s'ensuivre.

Յաջորդութիւն s. succession, suite; — աղետից՝ եղեւնութեանց, enchaînement de maux, de crimes; — իրաց, suite des affaires.

Յառաջ s. le devant; a. antérieur, préalable; adv. avant, devant, auparavant, préalablement; — ou եւ —, après, dans la suite, ensuite; — ժամանա-

կաւ, anciennement; ժամաւ —, une heure avant; — կոյս, en avant; — քան, avant; ոչ — ոչ զկնի, ni avant, ni après; — բերել, produire, engendrer, déduire; apporter, alléguer, citer; — զալ, provenir, dériver, émaner, résulter de, s'ensuivre, se produire; — երթալ, aller en avant, avancer, progresser, faire du progrès; — ածել, continuer; — զարել զբանսն, continuer, poursuivre son discours, renouer la conversation; անդր եւս — տանել, pousser plus loin.

Յառաջաբան, ից s. préface, prologue, avant-propos, préambule, prélude, prolégomènes.

Յառաջաբանեմ, եցի vn. parler le premier; faire une préface, une introduction.

Յառաջաբանութիւն V. Յառաջաբան.

Յառաջաբերեմ V. Յառաջ բերել.

Յառաջագահ a. assis sur le premier siège, à la première place; s. président; —ք, s. préséance, primauté, première place, la place d'honneur.

Յառաջագէտ adj. qui sait d'avance, qui sait l'avenir.

Յառաջագիտութիւն s. prescience.

Յառաջագիր a. écrit auparavant.

Յառաջագիւտ a. trouvé auparavant.

Յառաջազնաց a. qui est allé avant.

Յառաջագոյն *a.* antérieur, précédent, préalable; *adv.* avant, auparavant, précédemment, antérieurement, primitivement, d'avance, à l'avance; ci-devant; — *քան*, avant; *իյառաջազունէ*, à priori.

Յառաջադէմ *a.* avancé, progressif; *adv.* en avant; — է, il est avancé, il est avancé dans ses études; — *լինել* *V.* Յառաջադիմեմ.

Յառաջադիմանամ, *ացայ*. Յառաջադիմեմ, *եցի* *vn.* avancer, s'avancer, faire des progrès, progresser.

Յառաջադիմութիւն *s.* progrès, avancement; — *ընել*, faire des progrès.

Յառաջադիր *a.* mis devant, préposé.

Յառաջադրեմ, *եցի* *va.* mettre devant; proposer; *vn.* se proposer, projeter, former le dessein.

Յառաջադրութիւն *s.* proposition; projet, dessein.

Յառաջախաղաց *adj.* qui va en avant; progressif.

Յառաջախոյ *adj.* qui pense, auparavant; prémédité.

Յառաջախոյութիւն *s.* délibération préalable, préméditation.

Յառաջախօս *a.* qui dit auparavant, qui prédit.

Յառաջախօսութիւն *s.* prédiction.

Յառաջածանօթ *adj.* connu d'avance.

Յառաջակամ *a.* prédisposé.

Յառաջակամութիւն *s.* pré-disposition, prédilection.

Յառաջակառոյց *a.* construit auparavant.

Յառաջակտար *adj.* fini avant.

Յառաջակարգ *adj.* établi d'avance.

Յառաջակաց *a.* qui se tient aux premiers rangs, principal.

Յառաջակողմն *s.* le devant, le côté du devant.

Յառաջահայեաց *adj.* prévoyant; — *լինել*, prévoir.

Յառաջահաս *a.* arrivé auparavant; — *պատիւ*, prérogative, privilège.

Յառաջահաւատ *adj.* qui a cru, qui a prêté foi auparavant.

Յառաջահոգազ *V.* նախահոգ.

Յառաջածայն *a.* qui prédit; qui est prédit.

Յառաջածայնեմ, *եցի* *vn.* prédire.

Յառաջածգութիւն *s.* promotion, avancement.

Յառաջամասն, *սին*. Յառաջամասնութիւն *sm.* privilège, prérogative.

Յառաջամատոյց *a.* qui s'avance, qui s'offre, empressé; concurrent; — *լինել*, s'avancer, s'offrir, être empressé.

Յառաջամարտ, *ի* *s.* escarmouche; escarmoucheur.

Յառաջամարտիկ *s.* escarmoucheur, agresseur, champion.

Յառաջամիտ *լինիմ* *vn.* offrir, donner de bon cœur; être

plein d'ardeur, de bonne volonté, s'empresser.

Յառաջամուխ *adv.* en se poussant en avant, en avançant.

Յառաջամուտ *a.* qui entre auparavant.

Յառաջամտութիւն *s.* bonne volonté, empressement, zèle.

Յառաջանամ, աջայ *vn.* avancer, s'avancer, aller en avant, aller devant, précéder; avancer, faire des progrès.

Յառաջապահ, աջ *sm.* celui qui est aux avant-postes, sentinelle; avant-poste; — դիտար *mar.* vigie.

Յառաջապահեստ *s.* préservatif, précaution; *a.* préservatif.

Յառաջապատում *a.* raconté auparavant.

Յառաջասաց, Յառաջասացեալ *a.* prédit.

Յառաջասացութիւն *s.* prédiction.

Յառաջաստեղծ *V.* նախաստեղծ.

Յառաջավաստակ *a.* qui travaille le premier.

Յառաջատես, աջ *adj.* prévoyant; — զգուշութիւն, prévoyance; — լինել, prévoir.

Յառաջատեսութիւն *s.* prévoyance, prévision.

Յառաջատեմ *V.* Յառաջանամ.

Յառաջատութիւն *V.* Յառաջադիմութիւն; *arith.* progression.

Յառաջացոյց *a.* qui montre d'avance; montré d'avance.

Յառաջաքաղերթ *a.* ventru.

Յառաջգիտական *a.* qui se connaît d'avance.

Յառաջգիտութիւն *s.* prescience.

Յառաջեմ, եցի *vn.* précéder, devancer, prendre le devant; avancer, s'avancer, aller en avant; ժամացոյց իմ յառաջե, ma montre avance; յառաջե գործն, l'ouvrage avance.

Յառաջեպիսկոպոս *s.* archevêque.

Յառաջեցուցանեմ, ուցի *va.* avancer, faire avancer, pousser en avant, pousser, accélérer.

Յառաջընթաց *a.* précédant, préalable; *s.* avant-coureur, précurseur; — լինել, courir devant, être précurseur de.

Յառաջընծայ *adj.* offert, auparavant; *s.* le premier don, prémices.

Յառաջիմաց *a.* prévoyant.

Յառաջխօսութիւն *sm.* prédiction.

Յառաջձգութիւն *V.* Յառաջաձգութիւն.

Յառաջնմէ *adv.* dès le principe, d'avance.

Յառաջնումն *adv.* d'abord.

Յառաջոյ *adv.* en avant.

Յառաջուտ *adv.* de devant.

Յառաջսարկաւազ *V.* նախասարկաւազ.

Յառեմ, եցի *va.* tendre, allonger; pousser, enfoncer, attacher, fixer; — զաչս՝ զակն, fixer ses regards sur, avoir les yeux collés sur, regarder fixement; — իմ *vn.* tendre ou avan-

cer la tête pour regarder ; se fixer à, fixer ou attacher son attention sur, s'arrêter à ; — իդուզնաքեայս, s'attacher aux petites choses ; աչք իւր անըր-
թիմ յառեալ կային իբաջազն, ses yeux étaient attachés sur ce grand homme ; — յոք օս յառեալ կալ՝ հայել յոք, attacher les yeux sur qn., fixer ses regards sur lui.

Յառնեմ, յարեայ, արի, յարուցեալ vn. s'élever, se lever, se relever ; se réveiller ; ressusciter, revenir à la vie, revivre ; — իվերայ, se soulever contre, se révolter, s'élancer sur ; — իմեռելոց, ressusciter d'entre les morts ; արի՛, lève-toi ! օ՛ն արիք, levez-vous ! արիք ընդ առաջ նորա, allez au-devant de lui ; յարեալ յաթոռոյն, il se leva de sa chaise ; — ոսիս հակառակ ուրուք, — ընդդէմ, s'élever contre qn. ; յարեալ միւս եւս խնդիր, il s'éleva une autre question ; անդրէն յառնել, se relever.

Յառում, ապ V. Յառիմ.

Յասմիկ, մկի. Յասմին sm. jasmin.

Յասպիս s. jaspé.

Յաստուաճուստ V. Աստուաճուստ.

Յատակ, ագ s. fond ; pavé ; plancher ; le sol ; — գետոց, lit ; — հայրենի օս հայրենեաց, le sol natal, la patrie ; առ յատակաւ կործանել, քանդել մինչեւ ց— օս յատակս, saper les fondements, détruire

jusqu'aux fondements, raser.

Յատակարուղի a. qui croît, qui pousse bien droit (arbre).

Յատակագիծ, գծի s. plan ; առնուլ գ— քաղաքի, tracer, lever le — d'une ville ; — եղբերգութեան, le — d'une tragédie.

Յատակաւոր adj. qui a un fond ; pavé.

Յատակեմ, եցի vn. mettre au niveau du sol, raser, ruiner de fond en comble ; paver.

Յատակիչ s. qui rase, qui détruit ; paveur.

Յատակումն s. pavage.

Յատանեմ, յատի va. tailler la vigne, les arbres, élaguer, serpiller, ébrancher.

Յատկարանութիւն s. idiotisme.

Յատկարար V. Յատկապէս.

Յատկական V. Յատուկ.

Յատկանամ, ացայ vn. être approprié, séparé.

Յատկապատում a. raconté en détail, détaillé, circonscrit.

Յատկապէս adv. proprement, particulièrement, spécialement.

Յատկացուցանեմ, ուցի va. approprier, s'approprier.

Յատկութիւն s. propriété, particularité, caractère particulier ; — լեզուի, le génie d'une langue.

Յատոց, ագ s. serpe, serpette.

Յատուկ a. propre, spécial, particulier, privé ; séparé, isolé, seul ; V. Յատկապէս.

Յար a. *attendant, aboutissant, attaché, joint, contigu; conforme;* *adv.* *de suite, toujours, sans cesse; յար եւ նման, tout à fait pareil.*

Յարաբերական adj. *relatif, analogique.*

Յարաբերեալ a. *gram. antécédent.*

Յարաբերութիւն s. *relation, rapport, analogie; ունել —, avoir des rapports, des relations avec.*

Յարաբուղիս V. *Աշտաբուղիս.*

Յարաբուսիկ adj. *qui croît, qui pousse toujours, toujours renaissant.*

Յարագեմ, եցի vn. *exposer au soleil.*

Յարադիր a. *adjacent.*

Յարադրեմ, եցի va. *mettre ou placer auprès, ajouter, mettre en regard.*

Յարադրութիւն sm. *apposition; réunion, combinaison.*

Յարազուարթ adj. *toujours gai, joyeux.*

Յարազուարճ adj. *toujours joyeux, toujours verdoyant.*

Յարամաւաւ adj. *toujours barbouillé, souillé.*

Յարամուեալ adj. *qui vole, qui voltige toujours.*

Յարաժամ a. *à toute heure, toujours.*

Յարալէզ s. *vampire.*

Յարածիծաղ adj. *toujours riant.*

Յարածոյ a. *agrégé.*

Յարածուփ a. *toujours ondulé ou agité; — իփրփրառէս*

կոհակաց, toujours battu par les ondes écumantes.

Յարակայ a. *qui reste toujours, stable, permanent, perpétuel; adv. constamment, perpétuellement.*

Յարակայանամ ou Յարակայիմ V. *Տեւեմ, Աշտնջենանամ.*

Յարակայութիւն V. *Աշտնջենաւորութիւն.*

Յարակից, կցի a. *cohérent, attendant, attaché, joint, joignant, connexe, aboutissant, contigu; accessoire; —ք, les accessoires, les circonstances.*

Յարակոծ a. *toujours battu.*

Յարակցապէս adv. *conjointement; accessoirement.*

Յարակցեմ, եցի va. *conjoindre, joindre, lier; —իմ vn. se joindre, s'unir.*

Յարակցութիւն s. *cohésion, adhésion, cohérence, connexion; —գաղափարաց, association d'idées.*

Յարածգեմ, եցի va. *continuer, prolonger, faire durer. Յարածիգ a. prolongé, continu, continuuel.*

Յարածգութիւն s. *prolongation, continuation, durée; chim. affinité.*

Յարահոծ a. *toujours oscillé ou ébranlé.*

Յարամուր a. *très-solide; յարամրի իներքս մտանել, s'introduire, s'insinuer.*

Յարանամ, ացայ vn. *se perpétuer, continuer, se poursuivre; s'ajouter, se joindre.*

Շարանուանեմ V. Յորջորշեմ.

Յարանուն a. dénominatif; concret.

Յարանունութիւն s. dénomination; paronomasie.

Յարաշարժ a. qui se remue toujours.

Յարաշունչ a. alizé.

Յարաշրջիկ առնեմ va. amener partout avec.

Յարասական s. paraphrase.

Յարասաց, ից sm. paraphraste, paraphraseur.

Յարասեմ, եցի va. paraphraser.

Յարասութիւն sm. paraphrase.

Յարասեւ, Յարատեակ V. Մշտատեւ.

Յարատեւեմ, եցի vn. persévérer dans, avoir de la persévérance, se maintenir, persister; durer, subsister.

Յարատեւութիւն s. persévérance, assiduité.

Յարացոյց, ցուցի s. exemple, modèle; paradigme.

Յարափոփիւ V. Մշտափոփիւ.

Յարափոխ, Յարափոփիւ a. toujours en changement, toujours changeant.

Յարգ, ի s. prix, valeur; estimation; estime, considération, cas, crédit, mérite; titre, aloi.

Յարգական a. respectueux.

Յարգանք, նաց s. estime, respect, considération, égard, vénération, déférence, révérence, honneurs, compliments.

Յարգաւոր, աց a. estimé, précieux.

Յարգեմ, եցի va. estimer, respecter, porter du respect à, considérer, faire cas, faire grand cas de, honorer, vénérer; apprécier, attacher du prix, faire valoir; cultiver, employer, se servir, user, mettre en usage, exploiter; — զհանճար, exercer le talent.

Յարգի, Յարգոյ adj. estimable, respectable, honorable, précieux; de bon aloi; — դահեկան, monnaie courante.

Յարգութիւն V. Յարգանք.

Յարգուն V. Յարգի.

Յարդ, ից s. paille; յարդիւ պատել լնուլ, en.pailler.

Յարդ s. ajustement, ornement; ordre, arrangement; ի— եւ իզարդ գալ, se former.

Յարդալից a. plein de paille; — անկողին, paillassé.

Յարդալաճառ, աց s. pailleur, marchand de paille.

Յարդար a. ajusté, arrangé, poli, propre; orné, embelli.

Յարդարեմ, եցի va. ajuster, mettre en ordre, apprêter, préparer, arranger, polir, dresser, façonner. disposer, accommoder, accorder; orner, parer, embellir; faire, rendre; — զսեղան՝ զճաշ, préparer, apprêter le couvert, le diner; — զանկողին՝ զսննակ, faire le lit, la chambre; — զհերս, faire, arranger les cheveux; — զեւս իրացն, combiner l'issue des choses; — դնել, faire.

Յարդարիչ *a.* qui met en ordre, qui arrange, qui orne; *s.* ordonnateur; mouchettes.

Յարդարումն *s.* arrangement, ajustement, accommodement; embellissement.

Յարդարուն *V.* Յարդար.

Յարդգող, *ի* *s.* voie lactée.

Յարելութիւն *s.* action de joindre, d'ajouter, connexion.

Յարեմ, *եցի*. **Յարեցուցանեմ**, *ուցի* *va.* attacher, joindre, annexer, lier, unir; ajouter, rapprocher; attribuer, prêter, imputer; agréger; *յինքն* —, s'attacher.

Յարթմնի *adv.* tout éveillé, en éveil.

Յարիմ, *րեցայ* *vb.* s'attacher, se joindre, adhérer, se fixer; *fig.* s'attacher, adhérer, être du parti de *qn.*, prendre son parti; — *յոք*, s'attacher à *qn.*, se mettre à son service, embrasser son parti, se ranger de son parti ou sous sa bannière; sous son drapeau, se réunir sous lui; — *իկողմն*, se ranger à un parti, l'embrasser; — *իկարծիս*, se rallier à une opinion, se ranger à un avis, l'adopter; — *իսէր կանանց*, s'abandonner, se livrer à l'amour des femmes.

Յարկ, *աց* *s.* toit, toiture; lambris; *fig.* toit, abri, maison; étage; *ընդ յարկաւ*, sous le toit, à l'abri, à couvert; — *ընակութեան*, demeure.

Յարկաբնակ *a.* qui demeure sous le toit.

Յարկածածուկ *a.* couvert d'un toit; *adv.* sous le toit, à couvert, à l'abri.

Յարկակից *a.* qui demeure sous le même toit, dans la même maison.

Յարկանեմ, *կի*, **Յարկանիմ**, *կայ*. **Յարկեմ**, *եցի* *vn.* couvrir d'un toit; couvrir, cacher.

Յարկաշինութիւն *s.* toiture.

Յարկաւոր *a.* couvert d'un toit; à étages.

Յարկիչ *s.* couvreur.

Յարձակ յարձակ խաղալ *vn.* s'avancer rapidement, à pas redoublés.

Յարձակիմ, *կեցայ* *vn.* assaillir, attaquer, donner l'assaut, livrer un assaut, aller, monter à l'assaut; s'élancer, se lancer, se jeter; — *յոք*, attaquer *qn.*; *յիբեարս* —, se saisir.

Յարձակող *s.* assaillant.

Յարձակումն *s.* assaut, attaque; *առնուկ յարձակմամբ*, prendre d'assaut.

Յարմար, *աց* *a.* convenable, propre, à propos, ajusté, adapté, commode; qui a des dispositions, apte.

Յարմարագրական *a.* syntaxique.

Յարմարագրեմ, *եցի* *va.* écrire bien, accorder.

Յարմարագրութիւն *s.* syntaxe.

Յարմարական *V.* Յարմար.

Յարմարանք *V.* Յարմարութիւն.

Յարմարեմ, *եցի* *va.* adapter, ajuster, approprier, faire ca-

drer, accommoder, accorder, conformer, arranger, appliquer, mettre en harmonie, assortir; —իմ vn. convenir, s'adapter, cadrer, être d'accord, s'accorder avec, s'assortir, correspondre, répondre à, s'accommoder, se conformer, se rapporter à, faire le pendant de, être bien assorti.

Յարմարուած V. Յարմարութիւն .

Յարմարութիւն, Յարմարումն s. convenance, ajustement, proportion, harmonie, accord, rapport, analogie; aptitude, disposition.

Յարմնիմ, նեցայ vn. s'enraciner.

Յարնչական a. relatif, corrélatif.

Յարնչականութիւն s. relation, corrélation.

Յարնչիմ vn. appartenir, concerner, regarder.

Յարոյցք s. inondation.

Յարութիւն s. action de se lever, de se relever; résurrection; fig. enflure, fierté.

Յարումն sm. adhérence, union; fig. adhérence, attachement; phys. agrégation.

Յարուցանեմ, ուցի va. faire lever, relever; réveiller; ressus-citer; soulever, exciter, faire révolter; élever, dresser, ériger, construire; Թշնամիս —, susciter des ennemis.

Յարուցիչ a. qui ressuscite.

Յարբունուստ V. Արբունուստ.

Յաւականիմ, նեցայ vn. durer, se prolonger.

Յաւակնիմ V. Յանդգնիմ.

Յաւակնութիւն V. Յանդղգնութիւն .

Յաւանակ, աց sm. ànon, bourriquet.

Յաւանակական a. d'ànon.

Յաւատ գործել V. Աւատ.

Յաւեծ, etc. V. Յաւէծ, etc.

Յաւելիմ V. Յաւելում.

Յաւելում, ոց. Յաւելում-ծութիւն s. ajoutage, addition, supplément, appendice, insertion; surcroît, augmentation, excédant; յաւելումք որովայնի, excréments; Թափել զյաւելումս որովայնին, satisfaire ses grands besoins.

Յաւելում, լի va. ajouter, joindre, adjoindre, insérer, intercaler; augmenter, accroître; additionner; — խօսել, répéter, répliquer, reprendre la parole; յաւել յիս զօրութիւն, me donna de nouvelles forces; — իզօրութիւն, redoubler ses forces; — ոյծ ումեք, soutenir les efforts de qn.; — զինչս իւր, augmenter, arrondir son bien; — զվարձս ծառայի, augmenter un domestique.

Յաւելում, լայ vn. croître, augmenter; s'ajouter, se joindre, être incorporé, ajouté, s'attacher, adhérer; — առ հարս, aller ad patres, mourir.

Յաւելումն V. Յաւելումած.

Յաւերծ, etc. V. Յաւէրծ, etc.

Յաւէծ a. perpétuel, éternel.

immortel; adv. toujours, éternellement, perpétuellement.

Յաւեթաբար V. Յաւեթ adv.

Յաւեթական V. Յաւեթ a.

Յաւեթանամ, ացայ vn. se perpétuer, s'immortaliser, subsister; V. Մշտնջենաւորեմ.

Յաւեթութիւն V. Մշտնջենաւորութիւն.

Յաւեթ a. adv. V. Յաւեթ; plus, le plus, beaucoup plus, davantage; plutôt, d'autant plus; — զի, surtout.

Յաւետազուարթ, Յաւետազուարթ a. toujours joyeux; toujours verdoyant.

Յաւետախաղաց V. Մշտախաղաց.

Յաւետահրաշ a. très-étonnant, admirable, merveilleux.

Յաւետանամ V. Մշտնջենաւորեմ.

Յաւերթ, ից. Յաւերթական a. V. Յաւեթ a.

Յաւերթահարսն, սունք, սանց s. nymphe.

Յաւերթաժշատակ a. à jamais mémorable.

Յաւերթանամ V. Յաւեթանամ.

Յաւերթացուցանեմ, ուցի va. perpétuer, éterniser, immortaliser.

Յաւիտեան, ենից s. éternité; siècle; vie; monde, adv. éternellement, à perpétuité, toujours; յաւիտեանս յաւիտենից, aux siècles des siècles, à tous les siècles, éternellement; հանդերձեալ —, vie future; — աշխարհի, durée

du monde; իյաւիտենից ոչ ոք լուաւ, jamais on n'a ouï dire.

Յաւիտենադիր a. établi dès le commencement du monde, établi à perpétuité, éternel.

Յաւիտենական a. éternel, perpétuel; — ն, l'Éternel.

Յաւիտենականութիւն sm. éternité.

Յափշտակասէր a. qui aime à ravir, à usurper.

Յափշտակեմ, եցի va. ravir, enlever, emporter, usurper, empiéter, envahir, rapiner, piller; — զանձն, se sauver; — զսիրտ, enlever, captiver le cœur; — զմիտս, ravir, charmer, enchanter, saisir l'imagination; — իմ vn. être ravi, enlevé; — մտօք, s'extasier; յափշտակեալ յանձնէ իբաց, hors de lui-même.

Յափշտակելով adv. à la hâte, précipitamment.

Յափշտակող a. a. ravisseur, ravissant, rapace.

Յափշտակութիւն s. ravissement, enlèvement, rapine; usurpation, envahissement, empiètement; rapacité; — կնոջ՝ աղջկան V. Առեւանգ; — մտաց, extase, transport; մատնել ի—, livrer au pillage.

Յափուցանեմ, ուցի va. étancher, apaiser la soif, désaltérer; épuiser.

Յափշիմ, փեայ vn. s'éteindre.

Յափսիմերս երմալ՝ խաղալ aller à quatre pattes.

Յափրանամ, ացայ vn. se

blaser, être blasé, dégoûté, se lasser.

Յափրանք V. Յափրումքին.

Յափրացուցանեմ, ուցի va. blaser, souler, dégouter.

Յափրացուցիչ a. qui blase.

Յափրումքին sm. satiété, dégoût.

Յեզեր, ի V. Թագ.

Յելուզակ, աջ s. voleur de grands chemins, de grandes routes, brigand.

Յելուզակաբար adv. comme un brigand.

Յելուզակումքին s. brigandage.

Յեղակարծ a. inopiné, imprévu; —, յեղակարծում ou յեղակարծում ժամու. adv. à l'improviste, tout à coup, inopinément, soudainement; յեղակարծում պահու իվերայ հասանել, surprendre.

Յեղամիտ adj. inconstant, volage.

Յեղամտումքին s. inconstance.

Յեղանակ V. Եղանակ.

Յեղանակեմ V. Նուագեմ.

Յեղաշրջեմ, եցի va. mettre sens dessus dessous, renverser, bouleverser, retourner; changer, convertir, intervertir, transformer.

Յեղափոխ adj. changeant, muable, variable; — արկածք, vicissitudes.

Յեղափոխեմ, եցի va. changer, transformer, convertir; légenérer.

Յեղափոխումքին s. change-

ment, conversion, transmutation, transformation; révolution, vicissitude.

Յեղափոխական a. révolutionnaire.

Յեղյեղակք, կաց s. solstice, les tropiques.

Յեղյեղեմ, եցի va. répéter, redire, rabâcher, inculquer; changer, convertir, transformer; — իմտի, repasser; ստեպ —, վեր իվայր —, dire, répéter plusieurs fois, revenir souvent sur le même sujet.

Յեղյեղումքին s. versatilité.

Յեղյեղուկ adj. changeant, versatile, muable, variable, inégal, fragile, inconstant, volage; — սարկանել, répéter, faire entendre souvent.

Յեղյեղում, դի V. Յեղյեղեմ.

Յեղյեղումն s. changement, conversion, mutation; répétition, redite; — ոտից, pas.

Յեղուզակ, Յեղուզակումքին V. Յելուզակ, Յելուզակումքին.

Յեղում, դի va. changer, transformer; traduire; — իհայ բան լեզու, traduire en arménien, en langue arménienne.

Յենարան, աջ sm. appui, dossier, accoudoir; chevalet.

Յենում, յեցայ vn. s'appuyer, s'adosser; ցից, s'appuyer, se reposer, mettre sa confiance, se fonder; — յոբմն, s'appuyer, s'accouder contre le mur; — Թիկամբք, s'adosser; — իծերումքին, parvenir à la vieillesse, vieillir; — իհպարտումքին ամբարտաւանումքեան, s'edor-

gueillir, prendre un air fier; ամենայն ինչ ինա յեցեալ կայ, tout est fondé sur lui.

Յեռանդ adv. avant-hier.

Յեռում, ուի va. monter, en-châsser, emboîter, encastrer; insérer, intercaler; — մարգարիտս, enfiler des perles; հաղթկս —, enlacer des fleurs.

Յեռումն s. monture, en-châssure, emboîture, encastrement; insertion, intercalation.

Յեսան, աց sm. pierre ou meule à aiguiser.

Յեսանասուր adj. aiguisé; սուսեր —, glaive tranchant.

Յեսանեմ, եցի va. aiguiser, repasser, affûter, affiler.

Յեսանիչ, Յեսանող s. aiguiser.

Յետ prep. après, depuis, à la suite; — երկուց ամսոց, deux mois après; — գալոյ քո, après votre arrivée, depuis que vous êtes arrivé; — քակաւոց, peu de temps après, depuis peu; — այսորիկ՝ անորիկ, après cela, depuis ce temps-là, depuis; — որոյ, après quoi; — յառաջ, en avant et en arrière; ի— ընկենուլ, mettre, laisser de côté.

Յետագայ a. suivant, postérieur.

Յետագիր, Յետագրութիւն s. post-scriptum.

Յետահին V. Կերջածին.

Յետախաղաց, ից a. rétrograde.

Յետախաղացութիւն s. rétrogradation.

Յետկախաղաց a. qui recule, rétrograde.

Յետին, տնոց a. dernier, ultérieur, postérieur; dernier, infime, vil; dernier, extrême; —ք, la postérité; — կարօտութիւն, dernier besoin; — չքաւորութիւն, affreuse pauvreté.

Յետկար V. Սուրհակ; — դաշանց, contrat.

Յետկոյս s. derrière; յետկուտ, par derrière; յետկուտ կալ, demeurer, rester derrière.

Յետնագոյն. իյետնագունէ, à posteriori.

Յետնածեր, ոյ s. très-vieux, vieillard décrépît.

Յետնավիդ a. qui a péché après.

Յետնիմ, նեցայ vn. être le dernier, venir le dernier, venir trop tard, tarder, être en arrière; être privé, dénué de, manquer de.

Յետնորդ a. dernier, infime; —ք ոմանք երեւին, ils se montrent les derniers des hommes.

Յետնութիւն s. extrémité; dernier rang; postériorité.

Յետոյ prep. derrière, par derrière, de derrière; adv. après, puis, ensuite, postérieurement, ultérieurement; — կողմանէ, par derrière, de derrière; — հուսկ՝ յետուստ՝ դուրմն, puis, enfin, en dernier lieu, à la fin.

Յետոյք s. derrière, fondement, cul, fesses, fessier; — հաւու, croupion.

Յետուստ *prép.* par derrière; *adv.* après, à la fin; *s.* derrière; — կողմանէ, par derrière.

Յետս *adv.* arrière, en arrière, derrière; — *ou* — ընդդէմ դառնալ, retourner sur ses pas, rebrousser chemin; — գնալ, se reculer, aller en arrière; — կալ՝ կասել, reculer, quitter, abandonner; կապել զձեռս —, lier les mains derrière le dos; — ընդդէմ *adv.* en arrière; au contraire, à rebours, en sens contraire, dans un ordre inverse, à contresens; *a.* opposé, inverse, contraire; յետս յետս, à reculons, en reculant, en retournant sur ses pas; յետս յետս չոգան, ils reculèrent.

Յետագոյն *adv.* plus en arrière.

Յետամիտ *a.* insensé, pervers, lâche; arriéré, rétrograde.

Յետսերեակի *adv.* en se montrant par derrière.

Յետսընդդէմ *V.* Յետս.

Յերազանամ, *ացայ.* Յերազիմ, *զեցայ.* *vn.* songer, imaginer; rêver, songer, faire ou avoir un songe, voir en songe.

Յերազող *a.* rêveur, songe-creux.

Յերեկուստ *adv.* de hier.

Յերիւրեմ, *եցի.* *va.* ajuster, arranger, former, composer, combiner, assaisonner, façonner; — զդէմս, composer la figure.

Յերկար *adj.* long; *adv.* longuement; longtemps; — հիւանդանալ, faire une longue maladie.

Յերկարագոյն *adv.* plus longuement; plus longtemps.

Յերկարակեաց *V.* Երկարակեաց.

Յերկարածգեմ *V.* Յերկարեմ.

Յերկարածգութիւն *s.* prolongation, retard.

Յերկարածիգ *V.* Երկարածիգ.

Յերկարանամ, *ացայ.* *vn.* se prolonger, tarder, durer longtemps.

Յերկարաւոր *adj.* long, étendu.

Յերկարեմ, *եցի.* *va.* allonger, prolonger, proroger, faire durer longtemps, traîner, surseoir, traîner en longueur, faire traîner en longueur; զի՞ յերկարեմ, enfin, bref; առանց յերկարելոյ իսկ ասացից, en un mot; *vn.* se prolonger, tarder, durer longtemps, traîner en longueur; — իկեանս զկնի մահու ուրուք, survivre à qn.

Յերկարիմ *V.* Յերկարեմ *vn.* Յերկարումբիւն *s.* longueur; prolongation, prorogation.

Յերկնուստ *adv.* du ciel.

Յերկուական *a.* douteux, incertain.

Յերկուանամ, *ացայ.* *vn.* douter, hésiter, balancer.

Յերկուանց, նաց *s.* doute, hésitation, incertitude.

Յեց *a.* appuyé; *fig.* appuyé.

Յեցակէտ, կիտի sm. point d'appui.

Յեցաժիտ a.obstiné, tenace, constant.

Յեցուկ V. Յենարան.

Յեցուցանեմ, ուցի va. appuyer, adosser, soutenir.

Յիմար, աց a. fou, insensé, aliéné, sot; ծայրագոյն —, sot à vingt-quatre, à trente-six carats, au suprême degré.

Յիմարաբար adv. follement, sottement.

Յիմարանամ V. Յիմարիմ.

Յիմարեցուցանեմ, ուցի va. rendre fou, faire devenir fou; fig. rendre fou, affoler, étourdir, charmer, enchanter.

Յիմարիմ, բեցայ vn. devenir fou, perdre la raison, avoir l'esprit aliéné, avoir la raison égarée; — սիրով, raffoler, se passionner follement pour; — իգեղ ուրուք, devenir follement amoureux de la beauté de qn.; — իգուծ երեսաց ուրուք, brûler d'amour pour qn.

Յիմարումբին s. folie, sottise, aliénation, démence; ֆոգի — ք, esprit de vertige.

Յինունք, նանց s. cinquante jours depuis Pâques jusqu'à la Pentecôte.

Յիշաչար, Յիշաչարումբին V. Ջարայուշ, Ջարայուշումբին.

Յիշատագիր s. album.

Յիշատակ, աց s. souvenir, mémoire, commémoration; réminiscence, mention; mémorial; monument; յիշատա-

կաց արժանի, digne de mémoire, mémorable; — առնել, faire mention, mentionner; ածել ի—, rappeler, rappeler à la mémoire; պահել զ—, garder le souvenir, la mémoire; ի—, en mémoire de; — ou ի— տալ, donner un souvenir; առ իմոյ — ի, en mémoire de moi; աղօտ —, souvenir confus; —աւ, par le souvenir; առ իյիշատակէ, pour souvenir, pour servir de monument.

Յիշատակագիր, գրաց sm. auteur de mémoires; mémoire, mémorial.

Յիշատականց, աց s. monument, tombeau.

Յիշատակարան, աց s. mémoire, mémorial; album; monument, tombeau.

Յիշատակաւոր a. dont on se souvient, dont on fait mention.

Յիշատակեմ, եցի vp. se souvenir, se rappeler; va. mentionner, rappeler, faire mention de, citer.

Յիշատակումբին s. mention, citation; mémoire, commémoration, réminiscence, commémoraison, souvenir; գալ ի—, être mentionné; — առնել, faire mention, mentionner.

Յիշեմ, եցի vp. se souvenir, se ressouvenir, se rappeler; չյիշեմ զանուն, je ne me rappelle pas de son nom, son nom ne me revient pas.

Յիշելիք, լեաց s. souvenir; mémoire, offrande.

Յիշեցուցանեմ, ուցի va. faire souvenir, rappeler le souvenir, rappeler à la mémoire, rappeler, avertir.

Յիշեցուցանող, Յիշեցուցիչ s. celui qui fait souvenir, qui rappelle le souvenir.

Յիշող s. qui se souvient.

Յիշողական, Յիշողութիւն s. mémoire; **V. Յիշումն**; * — բ կարճ է, il a la — courte; * լաւ — ունի, il a la — heureuse.

Յիշոց V. **Յիշոցք**; — ասել V. **Յիշոցատու լինել**.

Յիշոցատու, Յիշոցատու, ագ a. qui dit des paroles malhonnêtes; — **լինել**, dire de vilains ou de gros mots, des injures, tenir de mauvais propos.

Յիշոցատուութիւն s. habitude de dire de vilains mots.

Յիշոցք, ցաց s. gros ou vilain mot, paroles malhonnêtes, injure.

Յիշումն s. mention, commémoration, souvenir.

Յիսնակ, ագ sm. cinquante; cinquant; l'avent.

Յիսնամեան, մենից a. de cinquante ans; quinquagénaire.

Յիսնապատիկ adv. cinquante fois autant.

Յիսնապետ, ագ s. cinquantenaire.

Յիսնաւոր, ագ a. cinquante, qui contient le nombre cinquante.

Յիսնեակ, եկաց a. cinquante; cinquant.

Յիսնեմեան V. **Յիսնամեան**.

Յիսներեակ V. **Յիսնեակ**.

Յիսներորդ, ագ a. cinquantième; s. l'avent.

Յիսնօրեայ a. de cinquante jours.

Յիսուն, մնից a. cinquante.

Յիսունժամեան a. de cinquante heures.

Յիսուս, ի, իւ s. Jésus.

Յիսուսաւանդ adj. recommandé, transmis par Jésus.

Յիսուսական a. jésuitique.

Յիսուսականութիւն s. jésuitisme.

Յիսուսեան s. jésuite, membre de la compagnie de Jésus.

Յիբաւի adv. justement, avec justice, de plein droit, à juste titre, vrai, en vérité.

Յիբեմ, եցի va. tendre, étendre; attacher, unir.

Յղանամ, ագայ vn. concevoir, devenir enceinte, grosse.

Յղարկաւոր, Յղարկեմ, Յղարկումն V. **Յուղարկաւոր, Յուղարկեմ, Յուղարկումն**.

Յղացութիւն, Յղացումն V. **Յղութիւն**.

Յղացուցանեմ, ուցի va. rendre une femme enceinte.

Յղեմ, եցի va. envoyer, expédier, adresser; — **զույմբէ**, faire ou envoyer appeler, envoyer chercher qn.

Յղենամ V. **Յղանամ**.

Յղի, դւոյ, դեաց a. enceinte, grosse; — **լինել**, être —, dans un état intéressant.

Յղեմ, եցի va. polir, raboter, dégrossir, adoucir; polir, brunir, lisser; fig. polir, limer.

Յդկիչ s. polisseur, lisseur, brunisseur.

Յդկոց, աջ sm. polissoir, lissoir, brunissoir.

Յղութիւն sm. conception, grossesse; տօն — է, la fête de la Conception.

Յղիանամ, աջայ vn. regorger de, se gorger, se souler, être comblé de, nager dans, vivre dans l'abondance, vivre à gogo.

Յղիացուցանեմ, ուցի va. gorger, regorger, souler, remplir, combler.

Յղիութիւն s. comble, abundance, rassasiement; կեալ իյղիութեան, vivre à gogo.

Յո՞ adv. où? յո՞ երթաս, où vas-tu?

Յօրելեան, լինի s. jubilé; a. — ամ, année jubilaire.

Յոգն, յոգունք, գունք adj. nombreux, plusieurs.

Յոգնաբեղուն V. Բազմաբեղուն.

Յոգնազան V. Բազմազան.

Յոգնաձախանձ a. prié ou demandé avec instance; — ստիպել, presser avec ardeur.

Յոգնաձախիծ a. fort triste.

Յոգնաձիւ V. Բազմաձիւ.

Յոգնաձշուառ a. très-malheureux, accablé de malheurs, de chagrins.

Յոգնախումբ V. Յանախագունդ.

Յոգնածուկի V. Բազմածուկի.

Յոգնական a. pluriel.

Յոգնականակերպ a. qui a la forme du pluriel,

Յոգնականակերպ a. qui a la terminaison du pluriel.

Յոգնակի adj. nombreux; gram. pluriel.

Յոգնահանճար V. Բազմահանճար.

Յոգնայարդար a. bien préparé, arrangé; très-paré.

Յոգնաչարչար V. Բազմաչարչար.

Յոգնապանոյն a. très-orné.

Յոգնապատիկ V. Բազմապատիկ.

Յոգնատեսակ V. Բիւրազգի.

Յոգնատեսիլ V. Բազմատեսիլ.

Յոգնատխուր a. très-triste.

Յոգնեցնեմ, ուցի va. fatiguer, laisser.

Յոգնիմ, նեցայ vn. se fatiguer, se laisser, être fatigué.

Յոլով, ից a. beaucoup de, maint, plus d'un, plusieurs, nombreux, bien de; —ք, plusieurs, beaucoup de personnes, de gens; —ք իմարդկանէ, la plupart des hommes; — անգամ, mainte fois, plus d'une fois, souvent.

Յոլովագոյն a. plus nombreux, de plus grand nombre; adv. beaucoup plus, en plus grand nombre; le plus souvent, la plupart du temps; —ք իշայոց, la plupart des Arméniens.

Յոլովածին V. Բազմածին.

Յոլովակի V. Յոլովագոյն adv.

Յոլովածեռն V. Բազմածեռն.

Յոլովանամ, աջայ va. être nombreux, s'accroître, aug-

menter en nombre, se multiplier.

Յոլովացուցանեմ, ուցի Յոլովեմ, եցի va. rendre nombreux, augmenter, multiplier.

Յոլովիմ V. Յոլովանամ.

Յոլովութիւն s. grand nombre, grande quantité.

Յոխորտ V. Խրոխտ.

Յոխորտ, Յոխորտաբար V. Խրոխտ adv.

Յոխորտամ, Յոխորտանամ V. Խրոխտամ.

Յոխորտանք, Յոխորտութիւն V. Խրոխտանք.

Յողամ, ացայ vn. être curieux, observer d'un œil curieux; épier, guetter, être à l'affût de, être en observation, dresser des embûches.

Յողդողդ, աց a. inconstant, chancelant, vacillant, incertain, fragile; versatile, volage, léger.

Յողդողդեմ, եցի Յողդողդեցուցանեմ, ուցի va. ébranler, secouer, faire chanceler.

Յողդողդութիւն, Յողդողդումն s. inconstance, versatilité, instabilité, fragilité, légèreté.

Յողդողդուն V. Յողդողդ.

Յողն անկանիմ, etc. V. Ողն.

Յոյզ, յուզի. յոյզք, յուզից s. recherche, investigation, perquisition; émotion, commotion, agitation, trouble; — եւ խնդիր, recherche, perquisition, chicane; — եւ խնդիր առնել, faire des recherches; իյոյզս կրից, dans le transport

de sa passion; — իստովութեանց, troubles; — սրտի, émotion; ինախկին յոյզս ցասման, dans un premier mouvement d'indignation.

Յոյժ adv. beaucoup, très, fort, bien, considérablement; յոյժ յոյժ, trop, extrêmement, excessivement, au dernier point, au delà de toute expression, grandement, fortement.

Յոյլ, յուլից a. paresseux.

Յոյն, յունի, նաց s. grec; a. grec; — լեզու, la langue grecque.

Յոյս, յուսոյ, ով, յոյսք, յուսից s. espoir, espérance, attente; — իմ է, c'est mon espoir, c'est toute mon espérance; բարձաւ ամենայն — փրկութեան, toute espérance de salut était perdue; բառնալ զ—, ôter l'espérance; փակեալ յամենայն յուսոյ ակնկալութեան, sans aucune espérance; — մի այսպիսի է ինձ զի, — մի ունիմ որ, j'ai l'espoir que, j'espère que; զհետ գնալ սնոտի յուսոյ, se livrer à des espérances chimériques, courir après une ombre; սնոտի յուսով պարարել, repaître de vaines espérances; քաղցր յուսով պարարիլ, se flatter d'une douce espérance; գեղեցիկ յուսովք պարարել՝ Թարթափեցուցանել զոք, amuser qn. par de belles espérances, lui tenir le bec dans l'eau, le bermer d'illusions; վհատիլ իյուսոյ,

*—ը կորսնցունել, perdre l'espérance; հատանիլ իյուսոյ, perdre l'espoir, l'espérance; հատանել զ— իւր օւ *—ը կտրել, désespérer, être au désespoir; հատաւ յոյս նորա օւ *յոյսը կտրեցաւ, il désespéra; հատաւ — յեր, *յոյսերնիս կտրեցաւ, notre espérance s'est évanouie; — եւս շիջեալ էր յիս, l'espérance était éteinte dans mon cœur; յուսով կեալ օւ *ապրիլ, vivre d'espoir, d'espérance; — ունիմ, j'ai de l'espoir; *—ը մէկուն՝ բանի մի վերայ դնել, mettre, fonder son espoir, compter sur qn.; — տալ, donner, faire concevoir des espérances; *մէկուն յոյսն իդերեւ հանել, tromper les espérances de qn.; ծփել ընդ մէջ յուսոյ եւ երկիւղի, flotter entre la crainte et l'espérance; մէկուն —ը կատարել, combler les espérances de qn.; նշրյը յուսոյ, les rayons de l'espoir; մեծ՝ պատիր օւ խաբէական՝ սուտ՝ խուսափու՝ անմիտ —, grande, trompeuse, fausse ou mensongère, fugitive, folle espérance; մխիթարիչ՝ կենդանի՝ եռանդուն՝ կոյր ընդունայն՝ տկար անստոյգ հաւաստի՝ դեռածին —, espoir consolant ou consolateur, vif, ardent, aveugle, vain, faible, incertain, fondé, renaissant.

Յոյր, յուրից, բաց a. gras, potelé, dodu, gros et gras.

Յաւնակ, աց sm. chariot, voiture.

Յօպոպ, ոյ s. ornith. huppe.
Յոռանամ, ացայ vn. devenir mauvais, empirer, devenir pire, se détériorer; se déprécier, s'avilir, dégénérer.

Յոռացուցանեմ, ուցի va. rendre mauvais, empirer, détériorer, gâter, déprécier, avilir, dégénérer.

Յոռեակ, եկի, կաւ adj. un peu mauvais, méchant.

Յոռեզոյն a. très-mauvais; — քան զամենայն, c'est le pire de tous.

Յոռեցուցանեմ V. Յոռացուցանեմ.

Յոռի, ուոյ, ուեաց s. mauvais, de mauvaise qualité, défectueux, vicieux, de peu de prix, vil, chétif, méchant.

Յոռութիւն s. mauvaise qualité, mauvais état, détérioration, dégénération, vice.

Յով V. Յո՞.

Յովազ, աց s. panthère.

Յովանակ V. Յաւանակ.

Յովատակ, աց s. roussin, étalon.

Յովտ s. iota.

Յորամ, ացայ vn. se frapper en signe de douleur, se lamenter.

Յորդ a. abondant, copieux.

Յորդաբորբ a. ardent, brûlant, chaleureux.

Յորդաբուղիս a. qui coule avec abondance, abondant.

Յորդազնաց a. qui va, qui coule en abondance.

Յորդազուծ V. Բազմազուծ.

Յորդադէմ V. Յորդաբուղիս.

Յորդալոյս *a.* abondant en lumière, très-lumineux.

Յորդախաղաց *V.* Յորդաբուլիս.

Յորդախօս *a.* abondant en paroles, éloquent, verbeux.

Յորդահեղեղ *a.* qui tombe en abondance.

Յորդահոս, Յորդահոսան *V.* Յորդաբուլիս.

Յորդահոսանք, նաց *sm.* torrent.

Յորդածայն *a.* qui a beaucoup de voix, sonore.

Յորդաշունչ *a.* qui souffle fort, violent, impétueux.

Յորդաջուր *a.* qui a beaucoup d'eau.

Յորդառատ *a.* surabondant, très-abondant; *adv.* en abondance, en grande quantité, beaucoup, à grands flots.

Յորդեմ, եցի *va.* faire abonder, augmenter, faire couler en abondance; *vn.* abonder, affluer, couler ou s'écouler en abondance, déborder, regorger de, être plein, nager dans, avoir en abondance, être abondant; — զափամբք, surmonter les bords.

Յորդեռանդն *a.* très-vif, très-ardent, bouillant.

Յորդեգնաց *V.* Յորդազնաց.

Յորդիմ *V.* Յորդեմ *vn.*

Յորդոր *s.* exhortation; *a.* exhorté; empressé, prompt, ardent, disposé, désireux; abondant, copieux; *mus.* andante; — սրտի՛ կամաւորութեամբ, volontiers, de bon

cœur; — փութով, diligemment, avec diligence ou empressement, avec promptitude; — լինել, exhorter, engager; առ ի— վաստակոց, pour engager au travail, pour inspirer le goût du travail.

Յորդորագոյնս *adv.* avec empressement, avec plaisir.

Յորդորակ, աց *s.* exhortation; homélie; *a. mus.* andantino.

Յորդորական *V.* Յորդորիչ. Յորդորամիտ *a.* empressé, plein d'ardeur, d'empressement, désireux de; — առնել, exhorter, engager; — լինել, être empressé, s'empreser.

Յորդորեմ, եցի *va.* exhorter, engager, stimuler, inspirer; accroître, augmenter.

Յորդորեցուցիչ *V.* Յորդորիչ.

Յորդորիմ, րեցայ *vn.* être exhorté, engagé, encouragé.

Յորդորիչ *a.* propre à exhorter, engageant, stimulant.

Յորդորումին *V.* Յորդորումն; Յորդումին.

Յորդորումն *s.* exhortation, encouragement, stimulant.

Յորդումին *sm.* affluence, abondance, surabondance; débordement, débordement; — ք, à grands flots, en abondance.

Յորժամ *adv.* quand, lorsque; *conj.* puisque.

Յորժամ *adv.* quand? — Ժամանեցես, quand arriveras-tu? combien seras-tu à arriver!

Յորձ V. Որձ .

Յորձախոր adj. profond, creux.

Յորձան V. Յորձանք .

Յորձանուտ sm. courant, tournant, tourbillon; a. qui est plein de tournants, rapide.

Յորձանք, նաջ s. courant d'eau, tournant, tourbillon; bouillon, bouillonnement; — ուղխից, torrent.

Յորձնեռանդն a. tout bouillant, bouillonnant, à gros bouillons, très-agité.

Յորմէ հետէ adv. depuis, depuis que; — եկն, depuis qu'il est venu.

Յորջորջանք, նաջ s. titre, dénomination, nom, qualification; անուն — նաջ, titre, surnom; — նօք adv. de nom.

Յորջորջեմ, եցի va. nommer, appeler, intituler, qualifier; — իմ va. être nommé, appelé, intitulé; — յանուն ուրուք, porter le nom de qn.

Յորջորջումն V. Յորջորջանք; փոփոխական՝ փոփոխեալ —, métaphore.

Յո՞ր սակս conj. pourquoi?

Յորսայս adv. renversé en arrière, sur le dos, couché sur le dos, tombé à la renverse; — զարկանել, renverser, jeter à la renverse, sur le dos; — կալ խաղալ, se mettre ou se coucher à plat ventre, être couché à la renverse, sur le dos; fig. — կալու լինել, être indolent, rester les bras croisés; — կացի իդալարուք, je

m'étendis sur l'herbe; — ան կանիլ, tomber à la renverse.

Յորսայսեալ կալ, être couché.

Յորսայսեմ, եցի va. renverser, terrasser; — իմ vn. être couché à la renverse, sur le dos.

Յուդա, այ օս այի s. Judas, traître; V. Համբոյր .

Յուդայական a. judaïque.

Յուդայապէս adv. à la manière de Judas, en traître.

Յուդայեան a. judaïque.

Յուդայութիւն s. judaïsme.

Յուզախնդիր s. chercheur, investigateur, scrutateur; — լինել, faire des recherches, chercher, s'enquérir, fouiller, scruter, s'informer, aller aux informations.

Յուզակ s. V. Խուզարկու; inventeur; agitateur, sédition, remuant; a. agité, soulevé.

Յուզական a. agité, troublé.

Յուզարկու, աջ s. V. Խուզարկու; pillard, maraudeur.

Յուզաքնին լինիմ V. Յուզախնդիր լինիմ.

Յուզեմ, եցի va. chercher, rechercher, fouiller, scruter, faire des recherches, sureter; agiter, soulever, tourmenter, inquiéter, émouvoir; amener, soulever; խնդիրս —, agiter, soulever une question, entamer une discussion; — իմ vn. s'agiter, s'émouvoir, être agité, se tourmenter, se troubler; se soulever, s'ameuter; յուզին գումք իմ ընդ նա, je le plains;

յուզեցան գուծք նորա, il fut attendri, touché; V. Գուծ.

Յուզումն s. recherche, perquisition; agitation, trouble; — սրտի, émotion, transport; — կրից, promptitude.

Յուլաբար adv. avec paresse, nonchalamment.

Յուլանամ, ացայ vn. être, devenir paresseux, nonchalant.

Յուլացուցանեմ, ուցի va. rendre paresseux, nonchalant.

Յուլիս, ի s. juillet; յամսեանն —ի, au mois de —.

Յուլուծին s. paresse, nonchalance.

Յուկամ adv. où l'on veut, où l'on voudra.

Յուղարկ s. envoi; երթալ՝ լինել, accompagner, conduire; escorter, faire cortège; * — ընել, faire un envoi.

Յուղարկաւոր a. qui accompagne, qui escorte.

Յուղարկաւորութիւն s. convoi, funérailles, obsèques.

Յուղարկեմ, եցի va. accompagner, conduire, reconduire, faire cortège; expédier, envoyer; accompagner le convoi d'un mort, rendre à qn. les derniers devoirs funèbres.

Յուղարկիչ sm. expéditeur, expéditionnaire.

Յուղարկութիւն, Յուղարկումն s. V. Յուղարկաւորութիւն; envoi, expédition.

Յուղացուցանեմ V. Յուլացուցանեմ.

Յունաբանութիւն sm. grécisme, hellénisme.

Յունագէտ s. gréciste, helléniste.

Յունական a. grec; — հուր, feu grégeois.

Յունապ, ի s. jujube.

Յունապի, պույ s. jujubier.

Յունասէր s. adj. ami des Grecs, philhellène.

Յունասիրութիւն s. philhellénisme.

Յունարէն adv. en grec; a. grec; ուսանել խօսել —, apprendre, parler le grec.

Յունացուցանեմ, ուցի va. gréciser.

Յունիս, ի s. juin; ի5 —ի, le 5 juin.

Յունուար, ի s. janvier.

Յուշ V. Ուշ; — ածել՝ առնել, faire souvenir, rappeler; — լիցի քեզ՝ ձեզ, souviens-toi, souvenez-vous; — եղև նմա, il s'est ressouvenu, il s'est rappelé.

Յուշարար, աց adj. qui rappelle le souvenir, commémoratif; qui avertit; s. souffleur.

Յուշարարութիւն s. action de rappeler le souvenir d'une chose; avertissement, avis, conseil.

Յուշիկ adv. doucement, tout doucement, bellement; — ընթանալ, marcher lentement, à pas comptés.

Յուշկապարիկ, րկաց s. centaure, hippocentaure; sirène.

Յուպէտ V. Յուկամ.

Յուռութեմ, եցի va. faire des enchantements, soumettre à des enchantements, enchanter.

ՅուռԹի a. fécond, fertile.

ՅուռԹիչ s. enchanteur, magicien.

ՅուռուԹ, ից. ՅուռուԹք, Թից. ՅուռուԹուլունք sm. enchantement, charme, paroles magiques; talisman, amulette; յուռուԹս յուռԹել V. ՅուռԹեմ.

Յուսադիր, Յուսադրական a. qui fait espérer, qui donne de l'espoir.

Յուսադրեմ, եցի va. donner de l'espoir.

Յուսադրութիւն s. action de donner de l'espoir.

Յուսալի a. qui se peut espérer, que l'on peut espérer.

Յուսալիք, Յուսալից a. plein d'espérance, d'espoir.

Յուսակորոյս a. qui a perdu tout espoir, désespéré.

Յուսակտուր, Յուսահատ a. désespéré, poussé au désespoir; — առնել, réduire au désespoir, faire désespérer, ôter à qn. l'espoir de; — լինել, désespérer, être au désespoir.

Յուսահատեմ, Յուսահատիմ V. Յուսահատ առնեմ.

Յուսահատութիւն s. désespoir; առ. —է, par désespoir; —ք, désespérément; ի— մատնեալ, livré au désespoir.

Յուսամ, ացայ vn. espérer, concevoir de l'espérance, mettre son espérance en, s'attendre à, se flatter; — յԱստուած՝ առ Աստուած, espérer en Dieu.

Յուսապատար V. Յուսալիք. Յուսացուցանեմ, ուցի va.

faire espérer, donner de l'espoir, ranimer par de nouvelles espérances.

Յուրան, աց s. carafe; pyramide.

Յուրանածեւ a. pyramidal.

Յուրաստ լինիմ vn. nier, renier.

Յոքն, etc. V. Յոգն, etc.

Յստակ, աց adj. clair, pur, propre, limpide; fig. clair, net, distinct; adv. clairement, nettement, distinctement.

Յստակագոյն adv. d'une manière très-claire, très-distinctement.

Յստակախօս, ից a. qui parle clairement, distinctement.

Յստակամիտ, մտաց a. sincère, candide, naïf.

Յստակամտութիւն s. sincérité, naïveté, candeur.

Յստականամ, ացայ vn. s'éclaircir, devenir clair, se clarifier.

Յստակաջուր a. dont l'eau est claire; — աղբիւր, fontaine claire, limpide.

Յստակապէս V. Յստակ adv.

Յստակատես adj. qui voit clair, clairvoyant, éclairé.

Յստակատեսութիւն s. clairvoyance.

Յստակեմ, եցի. Յստակեցուցանեմ, ուցի vn. clarifier, rendre clair, limpide, éclaircir; purifier; nettoyer, éplucher.

Յստակութիւն s. clarté, limpidité, pureté, netteté; candeur, sincérité, naïveté.

Յօդ, ից s. articulation, join-

ture, emboîtement; lien, liaison; gram. article.

Յօղաթափ, ի s. instrument de torture pour disloquer les articulations; a. disloqué.

Յօղաթափումն s. dislocation.

Յօղալոյճ a. dont les articulations sont disloquées; paralytique.

Յօղախաղաց առնել va. disloquer, luxer.

Յօղական a. articulaire.

Յօղակապ, ից s. lien, liaison, union, enchainement; a. articulé, composé d'articulations; — խոնարհութեան ընկերութեան, lien d'amitié, de la société.

Յօղակապումին sm. jonction, conjonction, lien, liaison.

Յօղակոտոր քակտել՝ առնել va. disloquer, disjoindre.

Յօղանամ, ացայ vn. s'articuler, se joindre, s'attacher; s'organiser, se former; s'associer, devenir membre.

Յօղապատ a. articulé, entouré d'articulations, corporel; fig. très-bien composé, tourné.

Յօղացաւական adj. rhumatismal, arthritique.

Յօղացաւումին s. rhumatisme, arthrite.

Յօղացուցանել, ուցի va. articuler, former (la voix, les mots); ajuster, organiser; associer, nommer, élire membre.

Յօղաւոր, աց adj. articulé, articulaire; articulé, proféré; bien tourné, harmonieux.

Յօղաւորեմ V. Յօղեմ.

Յօղաւորումին s. liaison, harmonie.

Յօղեմ, եցի vn. joindre, unir, lier, attacher; articuler, proférer; composer, tordre.

Յօղուած, ոց ou ից s. articulation, joint, jointure; composition, construction; article, paragraphe.

Յօղուածաւոր a. articulé.

Յօղուածոյ, ից a. composé; — բառ, mot composé.

Յօծար, աց a. disposé, bien disposé, dispos, porté à, tout prêt à, empressé; — լինել, être disposé, avoir quelque inclinaison à; V. Յօծարար.

Յօծարար, Յօծարազայն adv. volontiers, avec plaisir, de bon cœur, avec empressement.

Յօծարամիտ adj. qui a l'esprit disposé, de bonne volonté, volontaire, disposé, prêt à, empressé; — կամօք, volontiers, de son propre gré, de bon cœur.

Յօծարամտումին s. disposition d'esprit, bonne volonté, empressement, désir, envie.

Յօծարանամ V. Յօծարիմ.

Յօծարասէր adj. empressé.

Յօծարացուցանել V. Յօծարեցուցանել.

Յօծարափոյթ a. empressé, tout disposé; adv. avec empressement.

Յօծարեմ V. Յօծարիմ.

Յօծարեցուցանել, ուցի va. disposer, donner l'envie, intéresser, mettre en train.

Յօժարիմ, բեցայ vn. être disposé, porté ou tout prêt à, s'empresser, avoir envie, pencher, incliner, s'intéresser, vouloir, être en train.

Յօժարութիւն s. disposition, bonne volonté, bon gré, empressement, inclination, penchant, propension, pente, goût.

Յօղեմ, եցի va. former, façonner, arranger.

Յօս, ի s. sourcil ; V. Յօնք.

Յօնակից a. qui a les sourcils unis ensemble ; — իննել, tronquer le sourcil.

Յօնաճօճ adj. qui sourcille, qui remue le sourcil ; — իննել, sourciller.

Յօնեղ a. qui a les sourcils épais.

Յօնք, նից ou նաց s. sourcil ; fig. front sourcilleux, fierté, morgue ; — սեռա՝ անօսր՝ Յաւ՝ նրբին՝ ի վայր անկեալ՝ ամբարհաւան՝ սղառնալից՝ կամարածեւ, sourcil noir, clair, épais ou touffu, mince, pendant, altier ou superbe, menaçant, bien arqué ; բարձրացուցանել՝ իջուցանել՝ պուստել՝ ou ի վեր պրկել՝ զյօնս, hausser, baisser, froncer les sourcils ; ներկել զյօնս, se faire les sourcils.

Յօշյօշ պատաստեմ V. Յօշեմ.

Յօշատեմ, Յօշեմ, եցի va. couper en petits morceaux, découper, mettre en pièces, en morceaux, hacher, déchirer ; անդամ անդամ —, démembrer, couper par morceaux.

Յօշուած, ոց s. le morceau découpé, démembrement.

Յօսնութ, սեայ va. dépuceler, déflorer, ôter la virginité.

Յօս s. sarment ; émondes.

Յօտեմ V. Յատանեմ.

Յօբայ, ից s. beau-père, parâtre.

Յօբանամ, ացայ vn. engraisser ; s'enorgueillir ; vivre dans la mollesse et dans les délices ; se dodeliner ; faire bonne chère, s'en donner ; — իխաղս՝ իգրօսանս, jouer, s'amuser toute la journée.

Յօբանչ ou Յօբանչ s. bâillement.

Յօբանչեմ, եցի vn. bâiller.

Յօբանչումն s. bâillement.

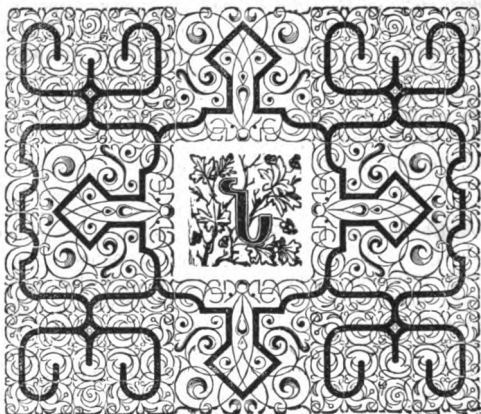
Յօրինեմ, եցի va. ajuster, composer, disposer, dresser, former, façonner, apprêter, arranger, préparer, organiser, accommoder ; faire, construire, bâtir ; orner, parer, décorer, garnir, agencer ; ողբերգութիւն՝ մտտեան —, faire, composer une tragédie, un livre.

Յօրինիչ, Յօրինող s. ajusteur ; compositeur.

Յօրինուած, ոց s. ajustement, disposition, façon, forme, arrangement, agencement, structure, composition, apprêt, préparation, ordre, organisation, conformation ; construction ; garniture, ornement, parure, décoration ; harmonie.

Յօրինուածութիւն s. belle disposition, bon ordre.

Յօրինումն V. Յօրինուած.

Ն (nou) s. vingt-deuxième lettre de l'alphabet et dix-septième des consonnes; quatre cents, quatre-centième.

Նա, **նորա**, **նոքա**, **նոցա** pron. il, elle, celui, celle, celui-là, celle-là; **խնդրէ նա**, il ou elle demande; **կամիմ զնա տեսանել**, je le ou la veux voir; **նա է**, c'est lui; **ասեն նոքա**, ils ou elles disent; **անուն նորա**, son nom; **եսուն նոցա**, je leur ai donné.

Նա conj. mais, cependant, or, pourtant, toutefois; certes, apparemment, en effet; **նա աւանիկ**, mais, mais aussi, car; tandis que; **նա զի**, surtout, d'autant plus; **նաեւ**,

aussi, même, encore, de plus.

Նադրուն s. natron, nitre.

Նադրունային a. nitrique.

Նազաբանեմ, եցի va. prodiguer des louanges à qn., faire son éloge.

Նազաբանութիւն s. louange solennelle, éloge.

Նազանք, **նաց** s. grand train, dignité, magnificence; minauderie, mignardise, airs penchés, façons, manières affectées.

Նոզարարութիւն s. importance, respect, dignité.

Նազելի a. respectable, honorable, excellent, louable, digne, important, magnifique; sérieux, grave, honnête, modeste; beau, aimable, gentil,

charmant; ֆեմք —ք, démarche languissante; գնացք —ք, noble démarche.

Նազեցուցանեմ, ուցի va. rendre respectable, imposant; honorer, respecter.

Նազիմ, զեցայ vn. faire sa moue, sa petite moue, faire la petite bouche, se donner des airs, faire des façons, affecter des façons, des airs de mignardise, faire le renchéri, le difficile, le dédaigneux, minauder, mignarder, se mignarder, se faire prier, avoir ou prendre des airs; se vanter, se glorifier; mener un grand train, faire le grand seigneur.

Նազող s. minaudier.

Նազուզ s. dévidoir.

Նամիշտ, ժշտաց s. servante, bonne.

Նախ a. premier; adv. premièrement, d'abord, en premier lieu; — բան, avant de.

Նախարանեմ V. Յառաջաբանեմ.

Նախարարբառ a. premier à dire.

Նախարծիշկ V. Բժշկապետ.

Նախարոյս, Նախարուխ a. poussé, produit auparavant.

Նախագահ a. assis sur le premier siège, à la première place; s. président; — լինել՝ նստել ou բազմել, présider, primer; — եպիսկոպոսապետ, primat; —ք V. ՆախաՅողք.

Նախագահական adj. primatial.

Նախագահուծին s. prési-

dence; préséance, primatie, primauté.

Նախագաղափար, աց sm. prototype, modèle primitif, original.

Նախագաւիթ s. avant-cour.

Նախագէտ V. Կանխագէտ.

Նախագիծ, գծի a. écrit, dessiné avant; s. croquis, ébauche, esquisse; minute, brouillon; — առաջի ունել զոք, prendre qn. pour modèle.

Նախագիտութիւն V. Կանխագիտութիւն.

Նախագիւտ s. premier inventeur.

Նախագիր a. écrit avant.

Նախագլուխ, լխց a.s. chef, principal.

Նախագծեմ, եցի va. faire un croquis, esquisser.

Նախագնաց s. précurseur; a. qui est allé avant.

Նախագոյ, ից. Նախագոյակ, աց a. préexistant; — էն, le premier Être.

Նախագոյն a. plus ancien, devancier; V. Յառաջագոյն adv.

Նախագործ a. fait avant.

Նախագուշակ V. Կանխագուշակ.

Նախագտակ V. Նախագիւտ.

Նախագրեմ, եցի va. écrire auparavant; prescrire.

Նախագրութիւն s. écrit auparavant; prescription.

Նախադաս adj. rangé, mis avant; préféré, supérieur; — առնել՝ համարիլ, préférer.

Նախադասելի a. préférable.

Նախադասեմ, եղի va. ranger, placer devant, au premier rang; préférer.

Նախադասութիւն s. premier rang, préférence; proposition, prémisses.

Նախադիր, դրաց s. celui qui établit le premier; gram. préposition.

Նախադուռն, դրան s. première porte; vestibule; նախադրուք, propylées.

Նախադրութիւն sm. avant-propos, préface; projet, dessein; gram. préposition.

Նախազգաց լինիմ va. pressentir.

Նախազգացումն s. pressentiment.

Նախազգուշութիւն s. précaution.

Նախազեկոյց V. Կանխազեկոյց.

Նախաձիւ s. antedate.

Նախաձու V. Նախազահ.

Նախաձուք sm. première place, place d'honneur.

Նախաձուեմ, եղի va. antedater.

Նախաժաման adj. qui arrive le premier; — կարծիք, préjugé.

Նախաժամանեմ, եղի va. arriver avant, devancer.

Նախախնամ a. prévoyant.

Նախախնամական adj. prévoyant, qui sait pourvoir.

Նախախնամեմ, եղի va. être la providence de, pourvoir à, avoir soin de, veiller à.

Նախախնամիչ, Նախախ-

նամող s. qui pourvoit, qui a soin.

Նախախնամութիւն sm. la Providence; prévoyance, soin.

Նախաճանօթ a. connu d'avance; qui a connu le premier.

Նախաճանօթութիւն s. prénotion.

Նախաճին a. né le premier; qui enfante pour la première fois; s. premier-né.

Նախաճնող sm. le premier père, la première mère; — ք, les premiers parents, les aïeux, les ancêtres.

Նախակատար adj. achevé, accompli d'avance.

Նախակարգ a. destiné, établi ou disposé d'avance; préliminaire; — քան, préliminaire, préambule.

Նախակարգեմ, եղի va. destiner, établir, disposer d'avance; prédestiner.

Նախակեցտ արարչութիւն s. création du monde.

Նախակրթական adj. primaire, élémentaire.

Նախակրթանք, նաց s. exercice préparatoire; éléments.

Նախակրթեմ, եղի va. exercer auparavant, préparer ou former par l'exercice.

Նախակրթութիւն s. instruction primaire.

Նախահայեացք a. prévoyant.

Նախահայեցութիւն s. prévoyance.

Նախահայր, հոր s. le père primitif, premier père, le père du genre humain.

Նախահաւ, ու ճ. hisa'eul.

Նախահոգ, Նախահոգակա. prévoyant; — խնամք, prévoyance; — զգուշութիւն, précaution.

Նախահոգամ V. Նախախնամեմ.

Նախահոգութիւն V. Նախախնամութիւն.

Նախահրաման adj. commandé, ordonné d'avance.

Նախահրաւեր adj. invité d'avance.

Նախաձայն V. Կանխառայ.

Նախաձայնեմ V. Կանխառայնեմ.

Նախաձայնութիւն V. Կանխաձայնութիւն.

Նախածեռն ա. qui va le premier, qui s'offre le premier, vii; — լինել իկու, commencer le premier, engager le combat.

Նախահաշ sm. déjeuner; հաշակերսկ —, déjeuner dinatoire; — ընել V. Նախահաշեմ.

Նախահաշակ ճ. avant-goût, essai.

Նախահաշեմ, եցի vn. déjeuner; faire le déjeuner.

Նախահաշիկ V. Նախահաշ.

Նախահառ ա. annoncé d'avance, prédit; — քարոզութիւն, prédiction.

Նախահառեմ, եցի vn. traiter, annoncer d'avance, prédire.

Նախահառութիւն ճ. prédiction.

Նախամամ, ու ճ. hisa'eule.

Նախամայր, օր ճ. notre première mère, la mère du genre humain.

Նախամարգարէ, ի ճ. le premier prophète.

Նախամարդ, ոյ ճ. le premier homme.

Նախամարտիկ ճ. qui se bat le premier, qui combat aux premiers rangs; escarmoucheur, tirailleur.

Նախամարտութիւն ճ. engagement des tirailleurs, escarmouche.

Նախամեծար adj. estimé davantage, préféré, préférable; — առնել՝ ընտրել՝ համարել, préférer, aimer mieux, choisir de préférence.

Նախամեծարեմ, եցի va. estimer davantage, préférer.

Նախամեծարութիւն ճ. préférence.

Նախայաջորդ, աջ ճ. prédécesseur.

Նախայարձակ ճ. celui qui attaque le premier, escarmoucheur, tirailleur; — լինել, attaquer le premier, engager le combat, escarmoucher.

Նախայաւիտեան ա. qui a précédé tous les siècles, éternel; — Որդի, le Fils de Dieu dans l'éternité.

Նախայոժար adj. disposé d'avance, prédisposé.

Նախայոժարութիւն ճ. prédisposition.

Նախանկար ա. peint d'avance; ճ. original, prototype.

Նախանձ, ու ճ. jalousie,

envie; émulation, rivalité, zèle; — առնել, fasciner; — առնուլ բերել, ի— բերիլ՝ մտանել, porter envie à, être jaloux de, rivaliser avec; — արկանել յոք, faire envie ou inspirer de la jalousie à qn., exciter sa jalousie; exciter l'émulation de, donner de l'émulation; ի— գրգռել զոք, exciter l'envie, la jalousie de qn.; առ նախանծու, par envie, par jalousie; ինդրել զ—, se venger de; տիրասէր —, zèle, attachement; ի— նմանութեան ուրուք կրթիլ, étudier qn. sans cesse pour l'imiter; ի— վառիլ ընդ ույնք, être jaloux de qn.; վառիլ նախանծու ընդ, devenir jaloux de.

Նախանծարեկ a. qui meurt d'envie, envieux, jaloux; — առնել, exciter l'envie, la jalousie, inspirer de la jalousie; — լինել, porter envie à, être jaloux de, jalouser.

Նախանծախնդիր, Նախանծայոյզ a. zélé, zéléteur, partisan zélé, plein de zèle pour.

Նախանծայուզութիւն sm. zèle.

Նախանծարկու a. qui inspire de la jalousie.

Նախանծաւոր, աջ a. zélé, zéléteur; envieux, jaloux de; émule, rival; — լինել, avoir du zèle pour, être zélé; porter envie à, rivaliser.

Նախանծաւորութիւն s. zèle, émulation, rivalité; jalousie, envie; վատ —, petite jalousie.

Նախանծելի a. digne d'envie, envié, désirable, admirable.

Նախանծեցուցանեմ, ուցի va. faire envier, donner de l'envie, inspirer de la jalousie.

Նախանծընդդէմ adj. qui s'efforce à l'envi, plein d'émulation, rival, émule, jaloux, envieux; — ջանք, émulation, rivalité; — կիրք, jalousie; — լինել՝ զալ, être jaloux de, rivaliser avec.

Նախանծիմ, ձեցայ vn. envier, être jaloux de, jalouser, porter envie; rivaliser, être émule, avoir du zèle pour; — զնախանծ Տեառն, brûler ou être dévoré de zèle pour le Seigneur, défendre les droits du Seigneur.

Նախանծկոտ V. Նախանծոտ.

Նախանծոտ, Նախանծորդ, աջ a. jaloux, envieux; zélé, zéléteur.

Նախանծուկս արկանեմ va. inspirer, donner de la jalousie, de l'envie à, exciter la jalousie de, s'attirer l'envie de.

Նախաշաւիղ, տի, տաջ s. avant-coureur, précurseur; préliminaire, introduction.

Նախաշար, ի s. auteur ou cause de tous les maux.

Նախապահեստ a. s. préservatif, prophylactique, préservateur.

Նախապաշարումն s. prévention, préjugé

Նախապատիւ a. premier

en dignité, plus honoré, préféré; — լինել ումեք, être préféré à qn., l'emporter sur lui.

Նախապատճառ s. première cause, auteur.

Նախապատուեմ, եցի va. honorer davantage, préférer, donner les premiers honneurs.

Նախապատում a. raconté auparavant, prédit; — լինել, prédire.

Նախապատուութիւն sm. prééminence, préférence.

Նախապատրաստեմ, եցի va. préparer d'avance, pré-disposer.

Նախապատրաստութիւն s. préparation, prédisposition.

Նախապարիսպ s. fortification avancée, rempart, avant-mur.

Նախապետ, etc. V. Նախապետ.

Նախասահմանեմ, եցի va. prédestiner.

Նախասահմանութիւն sm. prédestination.

Նախասարկաւագ, ի s. archidiacre.

Նախասաց, Նախասացիկ a. prédit.

Նախասացութիւն s. prédiction.

Նախասենեակ sm. antichambre.

Նախակիգըն s. premier auteur, chef; modèle, source.

Նախաստեղծ, ից. Նախաստեղծիկ a. créé le premier.

Նախաժապտակ a. qui a travaillé le premier.

Նախաձեռնութիւն a. s. antépénultième.

Նախավկայ, ից s. premier martyr, protomartyr.

Նախատ s. injure, insulte, outrage; sujet de honte, d'opprobre; a. injurié, insulté, outragé; — լինել, être insulté, injurié, être un sujet de honte, d'opprobre.

Նախատական a. injurieux, insultant, outrageant, ignominieux, infâme.

Նախատակոճ adj. accablé d'injures; — առնել, accabler d'injures, s'exhaler en injures, charger d'opprobre; — լինել, être accablé d'injures, chargé d'opprobres.

Նախատանք V. Նախատինք.

Նախատեմ, եցի va. insulter, injurier, outrager, dire des injures, accabler d'injures.

Նախատես a. prévoyant; — լինել, être prévoyant.

Նախատեսարան, ի s. avant-scène.

Նախատեսեմ, եցի vn. prévoir.

Նախատեսութիւն sm. prévoyance, prévision.

Նախատինք, տանաց sm. affront, injure, insulte, outrage, déshonneur; honte, opprobre, infamie; բառնալ զնախատինս, laver l'opprobre; նախատինս դնել՝ գործել ումեք, faire affront, injure à qn., le déshonorer, l'insulter; ինախատինս քո, à ta honte.

Նախատիչ *s. a.* celui qui insulte, qui outrage, insultant, outrageant.

Նախատիպ *s.* archétype, prototype, le premier type, modèle primitif, modèle original.

Նախատորդ *V.* Նախատիչ.

Նախատոն, Նախատոնակ *s.* la veille d'une fête.

Նախարար *s.* satrape, seigneur.

Նախարարագունդ *a.* composé de satrapes.

Նախարարազն, զին, զունք, զանց *a. s.* de la famille d'un satrape, satrape, seigneur.

Նախարարական *a.* de satrape, seigneurial.

Նախարարակայս *a.* composé de satrapes.

Նախարարապետ, առ *s.* le premier satrape.

Նախարարեան *s. pl.* les satrapes, les seigneurs.

Նախարարութիւն *sm.* satrapie.

Նախաւոր *a.* antérieur, original.

Նախաւորութիւն *s.* antériorité, priorité.

Նախաքառորդ, ի *s.* avant-quart.

Նախաքարոզ *a.* qui a prêché le premier.

Նախդիտականն, Նախդիտութիւն *V.* Նախադիտութիւն.

Նախդիր, դբաց *s.* gram. préposition.

Նախկնկեցի *s.* la première église.

Նախերգան *sm.* prélude, préambule, exorde.

Նախերգեմ, նցի *vn.* pré luder, faire un préambule, un exorde.

Նախերգութիւն *V.* Նախերգան.

Նախընթաց, ից. Նախընթացիկ *s.* avant-coureur, précurseur; *a.* précédent, antécédent, antérieur, préalable.

Նախընթակ *s.* collation, goûter.

Նախընծայ, ից *adj.* offert auparavant; préliminaire; *s.* prémices; *adv.* primitivement, dans le principe; — օրինակ, premier exemple.

Նախընծայացեալ *a.* offert le premier.

Նախընկալ լինիմ *vn.* être reçu le premier.

Նախիդձիկս բարբառիմ *vn.* présager, prédire.

Նախիմաց, ից *a.* qui comprend auparavant, qui pressent, prévoyant.

Նախիմացութիւն *s.* action de comprendre auparavant, pressentiment.

Նախիր, խրաց *s.* troupeau de gros bétail; — աքլառաց, troupeaux de bœufs.

Նախծին *V.* Նախածին.

Նախկի, Նախկին *V.* Առաջին.

Նախնամէջ պար *sm.* les tripes.

Նախնիք *s.* carnage, sang; dégât, préjudice; — արեան, le sang; effusion de sang;

Նախնիքս գործել զմեղակս
ահագինս, faire un carnage
affreux.

Նախնական a. primitif, an-
cien; minér. primitif, primor-
dial; — թիւ, nombre premier.

Նախնի, նոյ, նեաւ a. pre-
mier, primitif; vieux, ancien;
s. ancien, chef; ինախնումն,
anciennement, autrefois, dans
les siècles passés.

Նախնիք, նեաց s. les an-
ciens, les ancêtres, les aïeux.

Նախնութիւն s. ancienneté.

Նախադոյն ինձի, saluer le
premier; être salué le pre-
mier.

Նախադոյնք am., premier
salut.

Նախորդ, աջ s. devancier,
prédécesseur; —ք, les prédé-
cesseurs, les ancêtres.

Նախորմ s. avant-mur.

Նախըրհեղեղեան a. anté-
diluvien.

Նահանգ, աջ s. province,
région, contrée; climat; քաղց-
րախառն —, doux climat.

Նահանջ, ից s. retraite, dé-
route; bissexté; a. bissextile;
— ամ, année bissextile.

Նահանջեմ, եղի va. retenir,
arrêter, suspendre, repousser,
empêcher; անդրէն յետս —,
reculer, retenir; —իմ vn. se
retirer, se replier, battre en
retraite; յետս —, reculer.

Նահապետ, աջ s. patriarce,
chef de famille; prince.

Նահապետական adj. pa-
triarcal.

Նահապետութիւն am. pa-
triarcat, dignité d'un chef de
famille; principauté.

Նահապակ, աջ s. celui qui
combat aux premiers rangs,
champion, athlète; brave,
courageux; martyr.

Նահատակազիր, դբաց s.
agonothète, athlète, prési-
dent des combats.

Նահատակական a. propre
aux combats, athlétique, brave.

Նահատակակից s. compa-
gnon de lutte, de martyr.

Նահատակեմ, եղի va. faire
combattre, mettre aux mains,
aux prises; martyriser.

Նահատակեցուցանեմ, ազի
va. exercer, former, dresser.

Նահատակիմ, կեցայ vn.
combattre, lutter, engager une
lutte, attaquer, montrer son
courage; s'exposer, courir
risque; se donner beaucoup
de peine, faire des efforts,
persister; s'exercer; se marty-
riser; ինզնութեան վարս —,
mener une vie ascétique.

Նահատակութիւն s. com-
bat, lutte, attaque; effort,
patience, épreuve, exercice;
bravoure, exploit, victoire, dé-
fense, expédition; martyr.

Նամակ, աջ s. lettre, mis-
sive, dépêche, épître; — գրել
ընդունել, écrire, recevoir une
lettre, des lettres; փրկանաւո-
րել զ—, affranchir une lettre;
քառիջեան —, une lettre de
quatre pages; սիրալիր՝ եր-
կայն՝ գեղեցիկ՝ ցանկալի —,

aimable, longue, jolie, charmante lettre; երկտող —, une lettre de quelques lignes; Թելադրել՝ ստորագրել զ—, dicter, signer une lettre.

Նամակաբեր *a.* qui porte une lettre; *s.* courrier.

Նամակագին, գնոյ *s.* affranchissement d'une lettre.

Նամակագիր, գրի *s.* celui qui écrit une lettre; — լինել, écrire une lettre, des lettres.

Նամակագրական *a.* épistolaire.

Նամակակիր *a.* qui porte une ou des lettres.

Նամակամատոյց *adj.* qui présente une lettre.

Նամականի, նոյ *s. pl.* lettres; — առնել, écrire des lettres.

Նամակատուն, տան *s.* poste, bureau de poste.

Նամակատուփ, տփոյ *sm.* boîte aux lettres.

Նամէտ *a.* humide, moite.

Նամփորտ *V.* նափորտ.

Նայ, ից *s.* gram. demi-voyelle; *a.* liquide, mouillé.

Նայադ, ի *s.* Náyade.

Նայապէս *adv.* comme lui, pareillement.

Նայացուցանեմ, ուցի *va.* humecter, mouiller.

Նայեաց *sm.* regard, vue, aspect, coup d'œil, exposition, situation.

Նայելիք, լեաց *s.* regards, yeux.

Նայեցու՝, ի. Նայեցուած, ոյ *s.* vue, regard, aspect.

Նայիմ, յեցայ *vn.* regarder, jeter les yeux sur.

Նանիր, նրոց, նրաց *a.* vain, frivole, futile, inutile; ի— *adv.* en vain, inutilement.

Նանրագիր *a.* écrit inutilement, inutile.

Նանրալեզու *a.* qui dit des choses inutiles.

Նանրախորհուրդ *a.* qui a des pensées futiles, vaines.

Նանրահաւատ *a.* superstitieux.

Նանրանամ, ացայ. Նանրիմ, լեցայ *vn.* être rendu inutile, être vain, se réduire à rien, s'évanouir.

Նանրասէր *a.* vain, vaniteux.

Նանրասիրութիւն *s.* vanité.

Նանրացուցանեմ, ուցի *va.* rendre vain, inutile.

Նանրութիւն *s.* vanité, frivolité, futilité; բարբառ —ե, mensonge; —ք, bagatelles, futilités.

Նաշիի, շիոյ *sm.* fleur de farine, gruau.

Նապաստակ, աց *s.* lièvre; — կաղկանծէ, լե — glapit; մատակ —, hase; ձագ —ի, levraut.

Նապաստակի ականջ *sm.* pied de lièvre.

Նատիր *V.* Սուզակէտ.

Նարգէս, գիսի *s.* bot. narcissée.

Նարդեան *a.* de nard; — իւղ, huile de nard.

Նարդէս, դիսի *s.* bot. sérule.

Նարդոս, ի s. nard (plante et parfum).

Նարդունային a. nitrique.

Նարինջ, ընշոյ s. orange.

Նարկա, այ s. torpille.

Նարնջագոյն adj. couleur d'orange, orangé.

Նարնջածաղիկ s. fleur d'oranger; ջուր նարնջածաղիկի, fleur d'oranger, eau de fleur d'oranger.

Նարնջանոց, ի s. orangerie.

Նարնջաջուր, ջրոյ s. orangeade.

Նարնջավաճառ, աջ s. oranger, marchand d'oranges.

Նարնջարան, աջ s. orangerie.

Նարնջենի, նոյ s. oranger.

Նարտ V. Տապալի; խաղալի, jouer aux dés.

Նարտախտ V. Տապել.

Նարօտ, ուց s. teinte, teinture; bandelette; feston, broderie, fleurs ou dessins brodés sur une étoffe; cocarde; — կենաց, le fil des jours.

Նարօտաներկ, աջ s. teinturier.

Նարօտաներկումբին s. teinture, teinturerie.

Նաւ, ուց, աջ sm. navire, bateau, vaisseau, bâtiment; ելանել՝ մտանել ի—, s'embarquer; դնել ի—, embarquer; ելանել ինաւէ, sortir du navire; երթալ ի—, aller à bord.

Նաւաբեկ a. naufragé; — լինել, faire naufrage.

Նաւաբեկիմ, կեցայ vn. faire naufrage, échouer.

Նաւաբեկումբին sm. naufrage, échouage.

Նաւագնաց, նաւագնացիկ a. navigable; qui navigue, navigateur, — լինել, naviguer.

Նաւագնացք, ցից s. lieu navigable.

Նաւագնացումբին s. navigation.

Նաւագործ, աջ s. constructeur de vaisseaux.

Նաւագործումբին s. construction de vaisseaux.

Նաւազ, աջ V. Նաւաստ.

Նաւալիւղ լինիմ vn. naviguer.

Նաւախիմ, խմի s. lest.

Նաւախումբ s. escadre.

Նաւակ, աջ sm. bateau, barque, nacelle, gondole, barquerolle, caïque.

Նաւակալ, աջ s. rémora.

Նաւակամուրջ, մրջի s. pont de bateaux, ponton.

Նաւակայք, յից s. mouillage, havre, port.

Նաւական adj. naval, nautique.

Նաւակառոյց, ուուցի sm. constructeur de vaisseaux; — լինել, construire un vaisseau.

Նաւակատիք, տեաց s. inauguration, dédicace; առնել զնաւակատիս շինուածոյ, faire la dédicace d'un édifice; նաւակատիս առնել սեղանոյն, dédier l'autel.

Նաւակերտումբին V. Նաւագործումբին.

Նաւակիկ s. petit bateau, batelet.

Նաւակից s. compagnon de navigation.

Նաւակոծ adj. naufragé; — լինել, faire naufrage.

Նաւակոծիմ, ծեցայ vn. faire naufrage.

Նաւակոծութիւն sm. naufrage.

Նաւակոիւք, Նաւակոուութիւն V. Նաւամարտութիւն.

Նաւահանգիստ, գտից, գտաց s. port, port de mer; անբոյժ՝ գեղեցիկ՝ յեծ՝ ընդարձակ —, un port sûr, beau, grand, large; մտանել՝ հասանել՝ իջանել ի—, entrer, arriver, descendre dans le port.

Նաւահանդէս, դիսի s. armée navale.

Նաւածգութիւն sm. remorque, halage.

Նաւածիգ sm. remorqueur, haleur; — պարան, la remorque; — լինել, remorquer, haler.

Նաւաղողակ, այց sm. navigateur.

Նաւամակոյկ, կուկի s. canot, barque, nacelle.

Նաւամատոյց, ուցի & échelle.

Նաւամարտ, ից. Նաւամարտիկ, տկաց s. a. combattant sur mer; combat naval; — լինել, donner une bataille navale, combattre sur mer.

Նաւամարտութիւն s. combat naval; naumachie.

Նաւամուտ a. embarqué; — լինել, s'embarquer.

Նաւաչու s. traversée, trajet; a. V. Նաւազնաց.

Նաւապետ, այց s. capitaine de vaisseau, commandant.

Նաւապետեմ, եցի va. commander, conduire, manœuvrer un navire, piloter.

Նաւապետութիւն s. commandement, manœuvre d'un navire, pilotage.

Նաւառաջք, ջից s. proue.

Նաւասարդ, ի s. le premier mois de l'ancien calendrier arménien.

Նաւաստ, ի. Նաւաստի, տույ, տեաց s. matelot, marin, marinier; —ք, les matelots, l'équipage.

Նաւաստութիւն s. métier de matelot; manœuvre; pilotage; marine.

Նաւավաք, այց s. capitaine; nocher, nautonnier; matelot, batelier.

Նաւավաքեմ V. Նաւապետեմ.

Նաւատորմ, ի s. flotte.

Նաւատորմիկ s. flottille.

Նաւատորմդ, մդի s. flotte.

Նաւարան, այց s. arsenal.

Նաւարկեմ, եցի vn. naviguer, aller sur mer; V. Հոդմ.

Նաւարկելի a. navigable.

Նաւարկող sm. navigateur, passager.

Նաւարկութիւն s. navigation, traversée.

Նաւացուկ s. poulaine (partie de l'avant d'un vaisseau).

Նաւափայտ s. navire.

Նաւաքաքշ, etc. V. Նաւածիգ, etc.

Նաւելաստաց V. Նաւաստ.

Նաւեմ, եցի **vn.** naviguer, faire voile.

Նաւթ, ից **s.** naphte.

Նաւթճեմ **V.** Նօթճեմ.

Նաւկնեար, ներոյ **s. pl.** bateaux.

Նաւորդ, աց **V.** Նաւարկող et Նաւաստ.

Նաւուղիղ, ղղի **s.** pilote.

Նաւարձեմ, եցի **va.** affréter.

Նաւարձութիւն **s.** naulage, fret, affrètement.

Նափորտ, ի, ամբ, ունք **s.** manteau; chape.

Նափորտապատ **adj.** enveloppé, revêtu d'une chape.

Նափորտիկ **sm.** petit manteau; dalmatique.

Նաքարակիտ, կտի **s.** obolè, denier.

Նգաքեկեմ, եցի. Նգախարխար աւնեմ **va.** détruire avec un levier, démanteler.

Նգոտիմ, տեալ **vn.** se moisir, se gâter.

Նեարդ, ներդից **s.** fibre, ligament.

Նեարդապատ **adj.** fibreux, musculoux; ligamenteux.

Նեխ, ոյ **sm.** putréfaction, corruption, infection; mauvaise odeur; chim. brome; չարածոյն —, odeur infecte.

Նեխ, Նեխական **a.** putréfié, corrompu, gâté, infect.

Նեխահալած **a.** antiliméphi-tique.

Նեխահոտութիւն **sm.** mauvaise odeur, infection.

Նեխասաստ **a.** grognard, bourru.

Նեխեմ, եցի **va.** corrompre, putréfier, gâter; — իմ **vn.** se corrompre, se putréfier, se gâter.

Նեխութիւն, Նեխումն **V.** Նեխ.

Նեխուր **s.** bot. ache.

Նեկտար, ի **s.** nectar.

Նեղ **a.** étroit, serré; ի—արկանել՝ հասուցանել, mettre à l'étroit, à la gêne, réduire à l'étroit, à l'extrémité, mettre dans l'embarras, forcer, serrer les côtes à qn., le mettre au pied du mur; ի—մտանել՝ անկանել, être à l'étroit, dans la gêne, à l'extrémité, être gêné, embarrassé.

Նեղաքերան **a.** qui a la bouche, l'embouchure étroite.

Նեղազարշապար **a.** qui a le talon étroit.

Նեղածեւալ **a.** dont le trou est étroit.

Նեղանամ, ացայ **vn.** devenir étroit; se fâcher; être gêné, être dans la gêne.

Նեղապէս **adv.** à l'étroit, dans la gêne.

Նեղասիրտ, սրտաց, ից **a.** impatient; bourru, colère.

Նեղասրտիմ, տեցայ **vn.** s'impatienter, avoir des impatiences, se faire du mauvais sang; être de mauvaise humeur, se fâcher, s'irriter, s'exaspérer.

Նեղասրտութիւն **sm.** impatience, mauvaise humeur, irritation, exaspération, emportement, colère.

Նեղացուցանեմ, ուցի va. gêner, tracasser, tourmenter, Նեղեմ, եցի va. mettre à l'étroit, à la gêne, gêner, presser, tourmenter, affliger, inquiéter, tracasser, incommoder, importuner, donner de la peine, accabler; vexer, opprimer, maltraiter; serrer, resserrer, rétrécir.

Նեղիմ, դեցայ vn. être à l'étroit, être gêné, tourmenté, s'affliger, avoir de la peine.

Նեղիչ s. a. celui qui tourmente, oppresseur; a. affligeant, vexatoire, inquiétant.

Նեղութիւն s. gêne, oppression, vexation, tribulation, embarras, peine, tourment, inquiétude, anxiété, détresse, importunité, incommodité, ennui, tracas; manque de largeur, étrécissement.

Նեղուց, ի s. détroit.

Նեղսիրտ, Նեղսրտութիւն V. Նեղասիրտ, Նեղասրտութիւն.

Նենգ, ի, աւ ou իւ s. fraude, ruse, astuce, artifice, duperie, intrigue; a. V. Նենգաւոր; — գործել, frauder, duper, prendre par ruse, comploter, machiner; Նենգաւ V. Նենգանաւ.

Նենգագործ, Նենգածէտ, Նենգածոտ V. Նենգաւոր.

Նենգախոհ a. qui médite des ruses, rusé, roué.

Նենգախոռոչ a. qui tue par surprise, assassin.

Նենգախօսութիւն s. langage mensonger, parole artificieuse.

Նենգամիտ V. Նենգախոհ, Նենգանաւ, Նենգանօք adv. frauduleusement, artificieusement, par ruse, avec fourberie, insidieusement, déloyalement, par trahison

Նենգապատիր a. insidieux, trompeur, artificieux.

Նենգաւոր, աջ a. frauduleux, fourbe, insidieux, rusé, astucieux, trompeur, roué, sournois, traître, déloyal; fripon, escroc.

Նենգաւորեմ V. Նենգեմ.

Նենգաւորութիւն V. Նենգութիւն.

Նենգեմ, եցի vn. frauder, frelater, falsifier, ruser, fourber, duper, fausser, tromper, tricher, escroquer; friponner.

Նենգիչ adj. fourbe. rusé. trompeur, falsificateur, fraudeur, faussaire, escroqueur, tricheur, fripon.

Նենգութիւն s. fraude, artifice, ruse, fourberie, duperie, finesse, rouerie, guet-apens, menée, intrigue, déloyauté, perfidie, mauvaise foi, trahison, supercherie; escroquerie, friponnerie, falsification.

Նեպուկ s. cloporte.

Նեռն, ուիք s. Antechrist. Նեստորական s. a. nestorien.

Նեստորականութիւն s. nestorianisme.

Նետ, ից s. flèche, trait; նետս արձակել, décocher, tirer une flèche; V. Տեղամ, Թանձրատարափ.

Նետաժափ լինիմ vn. lancer des traits.

Նետալից առնեմ va. rem- plir, accabler de flèches.

Նետակալ, աց s. arbalète.

Նետահար adj. percé d'un trait.

Նետածիգ s. celui qui tire une flèche, archer; portée des traits; a. qui sert à tirer une flèche; — առնել՝ լինել, tirer, décocher ou lancer une flèche, un trait, décocher des flèches.

Նետածգութիւն s. décoche- ment.

Նետեմ V. Նետածիգ լինիմ; * jeter, lancer; նետ՝ ուռմբ՝ ատրճանակ —, tirer une flèche, une bombe, un coup de pis- tolet.

Նետընկէց sm. portée des traits.

Նետող sm. celui qui lance un trait, archer; * celui qui a jeté.

* Նետուիմ, եցայ vn. se je- ter, se lancer, se précipiter.

Ներ, ի, ոյ s. belle-sœur (ainsi s'appellent deux femmes qui ont épousé les deux frères).

Ներածեմ, ծի va. introduire.

Ներածու, ի s. introducteur.

Ներածութիւն s. introduc- tion.

Ներանձն, Ներանձնական V. Ներանձնաւոր.

Ներանձնանամ, ացայ vn. se retirer du monde, se livrer à la vie spirituelle.

Ներանձնացեալ, Ներանձ- նաւոր a. qui vit retiré, solitaire,

adonné à la vie spirituelle; spi- rituel; contemplatif.

Ներանձնութիւն s. solitude, vie spirituelle, contemplation.

Ներբան, նք sm. plante du pied; — կոշկաց, semelle.

Ներբանափոկ s. sous-pied.

Ներբող, ից s. panégyrique, éloge; — յօրինել, faire un panégyrique.

Ներբողարան, ից s. panégy- riste.

Ներբողարանեմ V. Ներբո- ղեմ.

Ներբողարանութիւն V. Ներ- բող.

Ներբողական adj. panégy- rique, d'éloge.

Ներբողեան, ենի V. Ներբող.

Ներբողեմ, եցի va. faire le panégyrique, l'éloge de.

Ներբողիչ s. panégyriste.

Ներգեւ V. Նուրբ, Տկառ; s. littér. anc. tribrache.

Ներգեւիմ, եցայ vn. devenir mince, maigre, s'affaiblir.

Ներգիւն s. alize; alizier.

Ներգործարար adv. active- ment.

Ներգործական a. actif; — րայ, verbe —; — քուէ, voix active; — մեղք, péché actuel.

Ներգործեմ, եցի va. agir, opérer, exercer une action ou une influence, influencer.

Ներգործութիւն s. activité, action, opération, vertu, in- fluence; — հաւատոյ, acte de fol.

Ներդաշնակ a. harmonieux; s. harmonica.

Ներդաշնակապէս adv. harmonieusement, harmoniquement.

Ներդաշնակաւոր a. harmonieux, cadencé, harmonique.

Ներդաշնակութիւն s. harmonie, accord, symphonie.

Ներդեայ a. de fibre.

Ներելի a. pardonnable, excusable, rémissible; — մեղք, péché véniel.

Ներեայք s. Néréides.

Ներեմ, եցի vn. pardonner, faire grâce, excuser, avoir de l'indulgence pour; permettre, accorder; tolérer, endurer, souffrir, supporter, persévérer; ներեցէք, pardonnez-moi.

Ներընդունական, աջ adj. contingent, éventuel, casuel.

Ներկ, ոյ s. teinte, teinture, couleur; — կօշկաջ, cirage; * ներկի տալ, faire teindre.

Ներկած V. Ներկ.

Ներկած, ներկածոյ a. teint, colorié.

Ներկայ, ից a. présent, actuel; gram. présent; a. présent.

Ներկայանամ, աջայ vn. se présenter, être présenté.

Ներկայացուցանեմ, ուցի va. présenter.

Ներկայութիւն s. présence.

Ներկանեմ, էի va. teindre, colorer; — զկօշիկս, cirer.

Ներկանիւթ, ոյ s. matière colorante.

Ներկատուն, տան s. teinturerie.

Ներկատուփ, տիւոյ s. boîte à couleurs.

Ներկարար, աջ s. teinturier.

Ներկարարութիւն s. teinture, teinturerie.

Ներկեմ V. Ներկանեմ.

Ներկէս V. Նարկա.

Ներկոց V. Ներկատուն.

Ներկուած, ոյ V. Ներկ.

Ներկուռ V. Խիտ; Հմուտ.

Ներհակ V. Հակառակ.

Ներհակակիր a. contraire, incompatible; antipathique;

— բնութիւն, incompatibilité.

Ներհական V. Հակառակ.

Ներհակութիւն V. Հակառակութիւն.

Ներհմտութիւն V. Հմտութիւն.

Ներհուն V. Հմուտ; քաղաքականութիւն, profonde politique.

Ներմարդանամ V. Մարդանամ.

Ներմարդկութիւն, ներմարդութիւն, ներմարմնութիւն s. incarnation.

Ներշնչական a. spirituel.

Ներշնչիմ, եցայ va. avoir des inspirations, des transports.

Ներշնչութիւն s. inspiration, transport.

Ներշրջական, ներշրջանական a. encyclopédique.

Ներշրջանակք, կաջ s. encyclopédie.

Ներող a. qui pardonne, indulgent, condescendant; — լիւսի, être indulgent, montrer de l'indulgence.

Ներողակրօն adj. tolérant; — միտք՝ խորհուրդ s. tolérance.

Ներողակրօնութիւն *s.* tolérance.

Ներողամիտ *V.* Ներող; — քաղցրութեամբ, avec une extrême bonté.

Ներողամտութիւն *s.* indulgence, condescendance.

Ներողութիւն *sm.* pardon, grâce; indulgence; — ք, avec indulgence.

Ներումն *s.* pardon; — խնդրել, demander pardon, faire des excuses.

Ներս, ի— *adv.* dedans, dans; ընկալաւ զնա ի—, il l'a reçu dedans; եղաք ի— իսենեակն, nous avons mis dans la chambre; — մտաւ, il rentra.

Ներտ *V.* Նեարդ.

Ներփակեալ *a. ci-inclus*; — նամակն, la lettre ci-incluse.

Ներքեւ *prép.* sous, dessous.

Ներքին, քնոց *a.* intérieur, interne, intestin; intrinsèque; intime, cordial; intérieur, bas, souterrain, inférieur; — անկիւն, angle interne.

Ներքինանամ, աջայ *vn.* devenir eunuque.

Ներքինապետ, աջ *s.* chef des eunuques.

Ներքինացուցանեմ, ուչի *va.* rendre eunuque, châtrer.

Ներքինի, նույ *s.* eunuque; — առնել, —ս խզել, châtrer.

Ներքնաբաժին *s.* subdivision; — առնել, subdiviser.

Ներքնաբերդ, ի *s.* citadelle.

Ներքնագիր, գրոյ *s.* inscription.

Ներքնակ, աջ *s.* vêtement de dessous, chemisette.

Ներքնական *adj.* inférieur, intérieur.

Ներքնակողմն *sm.* le côté inférieur, le bas.

Ներքնայարկ, ի *s.* entre-sol.

Ներքնատուն, տանց *s.* rez-de-chaussée; cave.

Ներքնուղի *V.* Ստորուղի.

Ներքոյ *a.* qui est dessous, qui est sous, en bas; *prép. adv.* —, ի—, sous, dessous, au-dessous; d'en bas, de dessous, en dessous, par-dessous; du dedans, au dedans; ինքրոյ անկեալ կացեալ, sujet, soumis, dépendant.

Ներքուտ, ի— *adv.* du dedans, intérieurement, au dedans, en dedans; de dessous, en dessous, d'en bas, en deçà.

Ներքս. ի— *adv.* dedans, à l'intérieur, au fond; դժուարութիւնս քազումս ինքրս ածէր, il offrait de grandes difficultés.

Ներքսագոյն *a.* intérieur, qui est en dedans, au fond.

Ներքսադրական *a.* intercalaire; — գիծ, trait d'union.

Ներքսադրեմ, եցի *va.* intercaler.

Ներքսադրութիւն *s.* intercalation.

Ներքսածութիւն *s.* introduction.

Ներքսակողմն *s.* l'intérieur, la partie interne, fond.

Ներքսամուտ առնեմ *va.* faire entrer, introduire,

Նեցուկ, ցկի s. soutien, support, appui; étau, tuteur; — արկանել, soutenir, étayer; — կալ հաւատոց, être le soutien de la religion, soutenir, appuyer la religion; — ամբու-
թեան լինել ումք, être le soutien de qu., le soutenir.

Նզով, ից sm. anathème; — լինել, être anathématisé; նզովս արծակել՝ իվերայ կար-
դալ, frapper d'anathème.

Նզոված, ոյ, ի s. anathème, a. anathématisé.

Նզովանք, նաց s. anathème.

Նզովեմ, եցի va. anathématiser, frapper d'anathème.

Նժար, ից s. plat, plateau, bassin de balance.

Նժդեհ, Նժդեհակից, Նժդեհիմ, Նժդեհումբին V. Պանդուխտ, Պանդխտակից, Պանդրխտիմ, Պանդխտումբին.

Նժոյգ, ուգից s. relais, cheval de main, de parade.

Նժոյգածիկ s. écuyer.

Նիազ a. qui a besoin ou qui manque de, nécessaires.

Նիազումբին sm. manque, besoin, nécessité.

Նիգ, նգաց s. levier, barre; verrou; նիգս արկանել, bar-
rer; mettre le verrou.

Նիգակ, աց s. lance; անտա-
ռախիտ —ք, des lances hé-
rissées.

Նիգակաքեկորք, Նիգակա-
քեկք s. les débris des lances.

Նիգակաբուն, բնի s. hampe, le bois d'une lance.

Նիգակախուռն a. hérissé

de lances, rempli de lances.

Նիգակակից s. allié, coalisé.

Նիգակակուր առնեմ va. tuer d'un coup de lance.

Նիգակակցիմ, եցայ vn. s'al-
lier, se coaliser, se liguer.

Նիգակակցումբին s. alliance, coalition, ligue.

Նիգակածե a. en forme de lance.

Նիգակատեգ s. le fer ou la pointe d'une lance.

Նիգակաւոր s. lancier.

Նիգակընկեց լինիմ vn. dé-
serter en jetant ses lances, abandonner son poste.

Նիֆ s. taxe, tarif.

Նիհար, աց a. maigre.

Նիհարանամ, ացայ vn. devenir maigre, maigrir.

Նիհարացուցանեմ, ուցի va. maigrir, amaigrir.

Նիհարումբին s. maigreur, amaigrissement.

Նինջ sm. sommeil, repos, dodo; — տալ արտեւանաց, donner du repos aux paupières.

Նիշ sm. signe, marque; tache, point; այս նիշ, այն նիշ, un tel, une telle.

Նիստ, նստի, իւ s. séant, la posture d'un homme assis; assiette, emplacement, exposition; siège, résidence; possession, propriété; séance, session; ի— լինել, se mettre sur son séant, s'asseoir; ինստի անդ, pendant la séance, séance tenante; երեք նստիւ նկարել զկենդանագիր, faire un portrait en trois séances.

Նիտամ, աղի va. inventer, ourdir, machiner.

Նիրհ sm. sommeil, assou-pissement, repos; — առնուլ V. Նիրհեմ.

Նիրհեմ, եղի vn. s'endormir, sommeiller, s'assoupir.

Նիրհեցուցանեմ, ուցի va. endormir, assoupir.

Նիրհումն V. Նիրհ.

Նիւթ, ոց s. matière; ma-tière, substance; matière, sujet, cause; — բ, matériaux; խօսեցուց բայսր նիւթոյ, par-lons sur ce chapitre.

Նիւթական a. matériel.

Նիւթականութիւն s. maté-rialité.

Նիւթապաշտ, ից s. maté-rialiste.

Նիւթապաշտութիւն s. ma-térialisme.

Նիւթապէտ adv. matérielle-ment.

Նիւթղէն a. matériel.

Նիւթեմ, եղի va. filer, our-dir, tramer, machiner, prépa-rer, former (au prop. et au fig.); չարիս — ումեք, méditer le mal contre qn.; — խորհուրդս չարութեան, méditer de noires pensées; դաւ —, couver, our-dir une trahison, լրբենի սէր նորա մահ նիւթեաց նմա, son infâme amour lui coûta la vie; կործանումն —, causer la ruine, ruiner.

Նիւթիչ s. qui file, filant.

Նիւթումն V. Թրծումն.

Նիւթութիւն s. matérialité.

Նիւս V. Նուք.

Նխոթեմ, Թի va. pousser, repousser par force, enfoncer.

Նկան, աց s. touace; miche.

Նկանակ, աց s. flûte (pain).

Նկատ լինիմ vn. regarder.

Նկատեմ, եղի va. regarder, envisager, entrevoir, distin-guer, aviser, admirer, con-templer; observer, considérer, examiner; avoir égard.

Նկատիչ a. s. qui regarde, qui observe, contemplateur, observateur.

Նկատութիւն, Նկատումն s. observation, contemplation; égard, considération.

Նկար, ուց s. peinture, ta-bleau; description; ինկարու հանել, peindre; décrire

Նկարագեղ a. pittoresque.

Նկարագիր, գրաց s. des-cription; peinture, tableau; image, figure, portrait, repré-sentation; dessin, plan, mo-dèle; caractère; peintre; adj. peint; décrit; ըստ նկարա-գրին, littéralement; յեկնել ըստ նկարագրին, expliquer à la lettre; պատկերակերպ —, portrait; — ընութեան, tableau de la nature.

Նկարագրական a. descrip-tif; caractéristique, littéral; — իմաստիւք, littéralement.

Նկարագրեմ, եղի va. pein-dre, représenter; fig. peindre, dépeindre, décrire, faire la description de; caractériser.

Նկարագրութիւն V. Նկա-րագիր; — ընել, faire la description de.

Նկարադրոջմ, ից s. caractère, lettre.

Նկարակերպ, Նկարակերտ a. peint, bigarré de diverses couleurs; s. peintre; brodeur.

Նկարակերտեմ, եցի va. peindre; broder.

Նկարակերտութիւն s. peinture; broderie.

Նկարապանոյն a. peint, orné de peintures; — տախտակ, tableau, peinture.

Նկարապատկեր, աց s. peinture, tableau.

Նկարատուփ, տիոյ sm. chambre obscure.

Նկարացոյց, ուցի a. qui représente un tableau, une image; s. chambre claire.

Նկարեմ, եցի va. peindre; décrire, dépeindre, écrire; représenter, figurer; — իմիտս, imaginer, se figurer; — իգրի, écrire, décrire.

Նկարէն a. peint, bigarré de diverses couleurs, nuancé; imagé.

Նկարիչ s. peintre; կենդանագիր —, peintre de portrait.

Նկրաուն V. Նկարէն.

Նկարչական a. pittoresque.

Նկարչութիւն s. peinture.

Նկնախոհ a. qui a des sentiments bas, mesquins, peu élevés, d'esprit court; — իմաստք՝ միտք, idées mesquines.

Նկնափասակ a. d'une petite taille, petit.

Նկնածեւ a. d'une vilaine forme, ignoble, petit.

Նկնութիւն s. bassesse, petitesse, mesquinerie

Նկուղ, ից s. caverne, caveau, fossé.

Նկուռ a. vaincu, humilié, avili; abject, vil, bas, méprisable, ignoble, pauvre; — առնել, vaincre, avoir le dessus, abattre, avilir, humilier, abaisser, effacer, accabler; — լինել, être vaincu, avoir le dessous, se laisser vaincre, succomber, être accablé, s'humilier, s'abaisser.

Նկրտիմ, տեցայ vn. faire des efforts, tâcher de, s'efforcer de, s'étudier à, chercher à, se mettre à.

Նհանգ, աց s. caïman.

Նհանջեմ V. Նահանջեմ.

Նմա pron. à lui, à elle, lui.

Նման, ից adj. semblable, pareil, égal, analogue, ressemblant; — է, il ressemble, il est ressemblant; il convient.

Նմանարոյժ, ուժի s. homéopathie.

Նմանարուժական adj. homéopathique.

Նմանարուժութիւն sm. homéopathie.

Նմանագոյն V. Նման, նմանապէս.

Նմանագործ a. contrefait; s. contrefacteur; contrefaçon.

Նմանագործեմ, եցի va. contrefaire.

Նմանագործութիւն s. contrefaçon.

Նմանագրեմ, եցի va. écrire pareillement; fac-similer.

Նմանազրուծիւն sm. fac-simile.

Նմանական a. imitatif.

Նմանակերպ a. conforme, uniforme.

Նմանակերպութիւն s. conformité, uniformité.

Նմանակիր a. qui est affecté de même, qui éprouve les mêmes affections ou passions.

Նմանակից V. Նման.

Նմանահան a. qui peint d'une ressemblance frappante; calqué.

Նմանահանեմ, եցի va. calquer.

Նմանահանութիւն s. calque.

Նմանածոյլ, ծուլոյ a. cliché; s. cliché; clichage.

Նմանածուլեմ, եցի va. cli-cher.

Նմանածուլիչ s. clicheur.

Նմանամասն, սին, սունք a. composé de parties semblables.

Նմանայանգ a. consonnant.

Նմանայանգութիւն s. consonnance, terminaison semblable de deux mots.

Նմանապէս adv. semblablement, pareillement, de la même manière, également, de même.

Նմանասեր a. d'un genre semblable.

Նմանավիշտ a. qui éprouve les mêmes peines.

Նմանատիպ V. Նմանակերպ.

Նմանացեղ V. Նմանասեր.

Նմանելի a. imitable.

Նմանեմ V. Նմանիմ.

Նմանեցուցանեմ, ուցի va. assimiler, rendre semblable, égaliser, conformer, contrefaire.

Նմանի, նոյ, նեաց a. semblable, pareil.

Նմանիմ, նեցայ vn. s'assimiler, être semblable, analogue; s'égaliser; ressembler; imiter, suivre, marcher sur les traces de qn.; նմանեալ մարդկան, semblable à des hommes, sous la forme humaine; նմանի եմէ, il semble, il paraît que.

Նմանող, նմանողակից sm. imitateur; — լինել, imiter, marcher sur les pas de qn.

Նմանողութիւն s. imitation.

Նմանող V. Նմանող.

Նմանութիւն sm. ressemblance, conformité, analogie; comparaison, assimilation; imitation; image, portrait, figure, type, forme; ի—, ըստ—ե, à l'imitation de, à l'instar de; բերել զ—, ressembler à.

Նմանօրինակ V. Նոյնօրինակ.

Նմին իրի adv. c'est pour-quoi, par conséquent, aussi.

Ննջարան, աց s. dortoir.

Ննջեմ, եցի vn. dormir, reposer, se coucher, se mettre au lit; fig. décéder, trépasser, mourir; — ընդ կնոջ. coucher avec une femme; — արտաքոյ, découcher; — իՏէր, s'endormir dans le Seigneur; — մանկանց, faire dodo; — ընդ հարս իւր, s'endormir ou dormir avec ses pères.

Ննջեցեալ a. mort, défunt, feu.

Ննջեցուցանեմ, ուցի va. faire dormir, endormir, mettre au lit, coucher, faire coucher.

Ննջիւն V. Նինջ.

Նշածէթ, ձիթոյ sm. huile d'amande.

Նշան, աջ s. signe, marque; enseigne, signal, caractère, symbole; trace, vestige; preuve, indice; signe, prodige, miracle; enseigne, drapeau, bannière, étendard; les fiançailles; symptôme; — տալ, donner signe; faire les fiançailles; — տալ կենաց, donner signe de vie; — առնուլ, coucher en joue.

Նշանաբան s. mot d'ordre.

Նշանաբանութիւն s. signification.

Նշանագիր, գրաց, գրոց s. caractère, lettre; paraphe; secrétaire; mémoire.

Նշանագործ, աջ a. qui fait des prodiges; prodigieux.

Նշանագործեմ, եցի va. faire des prodiges.

Նշանագործութիւն s. signe, prodige.

Նշանագրեմ, եցի va. caractériser; écrire, décrire.

Նշանադէտ s. qui observe les signes, devin, aruspice, augure.

Նշանադրոյմ, ից s. lettre, caractère.

Նշանազգեսաց V. Նշանազրծ.

Նշանազգեստ V. Գրատ.

Նշանալոյծ a. qui dénonce, qui interprète les signes, les prodiges, devin.

Նշանախեց, ից sm. iota, pointe ou queue d'une lettre, point; ց—, de point en point.

Նշանախնդիր, դրաց a. qui cherche, qui demande des signes, des prodiges.

Նշանած, ի a. fiancé, fiancée, futur, future.

Նշանակ, աջ sm. signe, marque; enseigne, signal, indice, caractère, indication, désignation, expression, preuve; symbole; emblème; signe, prodige; étiquette; enseigne, drapeau, étendard; — ou — յաղթութեան կանգնել, élever un trophée, un monument de victoire.

Նշանակական, Նշանական a. significatif, expressif, symbolique, caractéristique.

Նշանակաւոր a. significatif; remarquable.

Նշանակեմ, եցի va. signifier, indiquer, désigner, signaler, dénoter, notifier, prendre note, assigner, distinguer, exprimer; marquer, noter; figurer, représenter; signifier, avoir la signification de; — զգինս, coter; — զվաճառս, étiqueter les marchandises.

Նշանակերտ V. Հրաշակերտ.

Նշանակիչ a. significatif.

Նշանակիր s. porte-enseigne, porte-drapeau, porte-étendard.

Նշանակութիւն s. signifi-

cation; * — ունենալ, avoir une signification.

Նշանացեմ, եցի vn. faire signe, faire entendre par des signes.

Նշանացի adv. par signes, par des signes; — խօսել, parler —; — առնել ձեռամբ, faire signe de la main.

Նշանացոյց a. qui fait voir un signe, qui donne un signal.

Նշանաւոր a. marqué d'un signe, signé; insigne, signalé, distingué, remarquable; significatif; symbolique.

Նշանեմ, եցի va. marquer d'un signe, marquer, noter; fiancer, faire les fiançailles.

Նշաջուր, ջրոյ s. amandé.

Նշատերեւ a. en forme des feuilles d'amandier.

Նշաւակ, աց sm. point de mire, but, visée; fig. spectacle, risée; — լինել՝ գտանիլ՝ կալ, être en butte, exposé à, l'objet de, être en proie à, être victime de; — կալ կշտամբանաց, s'exposer aux reproches; — կացուցանել, afficher, exposer; առակ —ի, objet de moquerie, de dérision; առակ —ի կացուցանել, exposer aux risées du peuple, donner en spectacle, afficher, ridiculiser; V. Առակ.

Նշաւակելի a. infâme, honteux.

Նշաւակեմ, եցի va. donner en spectacle, noter d'infamie, exposer à la risée de tout le monde, couvrir de honte, tym-

paniser, flétrir, ridiculiser, rendre infâme, diffamer, affliger, dévoiler, découvrir.

Նշաւակութիւն s. exposition aux regards du public, risée, honte publique, infamie, ignominie; sobriquet; chose remarquable.

Նշդարենի, նոյ, նեաց. Նշդարի, բոյ, բեաց bot. s. charme.

Նշենի, նոյ. Նշի, շոյ s. amandier.

Նշիկ s. anat. amygdale.

Նշխար, աց sm. morceau, fragment, débris; reste; dépouille mortelle, restes; — պատարագի, hostile, pain à chanter; — կնքոյ, pain à cacheter; — սրբոց, relique; տուփ նշխարաց, reliquaire.

Նշխարեալ adj. resté; — կեանք իմ, le reste de ma vie.

Նշխարեմ, եցի va. laisser des restes, des morceaux, rester.

Նշկահեմ, եցի va. se lever, se soulever contre, se révolter, s'insurger; rejeter, mépriser; — ինքեցուստ ձեռին ուրուք, s'affranchir de la domination de qn.

Նշմար. Նշմարանք, նաց s. vestige, trace, indice; — գեղոյ, restes de la beauté.

Նշմարեմ, եցի va. s'apercevoir, entrevoir, remarquer, aviser, observer, voir, regarder.

Նշմարեցուցանեմ, ուցի va. faire apercevoir, faire voir.

Նշող V. Նշոյլ.
Նշողազարդ V. Նշուլա-
զարդ.

Նշողեմ, եցի vn. éclater,
briller, luire, reluire, resplen-
dir, étinceler.

Նշոյլ, շուլից s. éclat, reflet,
clarté, lueur; — խնդումեան,
rayon de joie; աղօտ՝ մռայլ
—, faible, sombre lueur.

Նշուլագեղ V. Նշուլափայլ.
Նշուլազարդ adj. éclatant,
radieux.

Նշուլափայլ adj. éclatant,
brillant, radieux, étincelant.
Նշուլեմ V. Նշողեմ.

Նշտրակ, աց s. lancette;
bistouri.

Նոխազ, աց s. bouc.

Նոխազադեմ a. qui a la
figure semblable à un bouc.

Նոխազեան a. de bouc; s. pl.
les boucs.

Նոխազերգու V. Ողբերգակ.

Նոխազերգումիւն V. Ողբեր-
գումիւն.

Նոխազոտն s. chèvre-pied.

Նողկ a. dégoûtant.

Նողկամ, ացայ vn. avoir
des nausées, se dégoûter, être
dégoûté.

Նողկանք, նաց s. dégoût,
bondissement ou soulèvement
de cœur, nausée.

Նողկացուցանեմ, ուցի va.
dégoûter, répugner, faire bon-
dir le cœur.

Նողկացուցիչ a. dégoûtant,
nauséabond.

Նողկումիւն V. Նողկանք.

Նողկտամ V. Նողկամ.

Նոն, ի. Նոնի, ճւղ & cypres;
a. de bois de cypres.

Նոնիաճահ a. orné, garni de
cypres.

Նոյեան a. de Noé.

Նոյեմբեր, ի s. novembre.

Նոյն, նորին, նովին ou նո-
վիմք pron. même, lui-même,
elle-même; lui, il, elle; le
même, la même; a. même,
égal, identique; dito, idem;
adv. de même, de la même
manière, également; ի—, tout
de suite, aussitôt; յի եւ նոյն,
le même, la même; — գործել,
identifier; * — բան է, c'est la
même chose, cela revient au
même.

Նոյնաբանեմ, եցի vn. redire
la même chose, répéter.

Նոյնաբանական a. tautolo-
gique.

Նոյնաբանումիւն s. redite,
répétition; rhét. tautologie;
traduction littérale.

Նոյնաբար V. Նոյնպէս.

Նոյնագոյ V. Համագոյ.

Նոյնազգի V. Համազգի.

Նոյնակերպ V. Միակերպ.

Նոյնաձայնումիւն s. homo-
phonie.

Նոյնաձեւ a. de même forme,
uniforme.

Նոյնայանգ, Նոյնայանգու-
թիւն V. Նմանայանգ, Նմա-
նայանգումիւն.

Նոյնանամ, ացայ vn. être
identique, s'identifier.

Նոյնանման a. tout à fait le
même.

Նոյնանշան V. Համանշան.

Նոյնանուն **a.** de même nom.

Նոյնասերմն **a.** qui est de la même semence. parent.

Նոյնացուցանեմ, ուցի **va.** identifier.

Նոյնբանութիւն **V.** նոյնաբանութիւն.

Նոյնգունակ **a.** même, égal; **V.** նոյնպէս.

Նոյն ընդ նոյն. նոյն ժամայն. նոյն հետայն **adv.** à l'heure même, à l'instant même, à l'instant, aussitôt, sur-le-champ, immédiatement, tout de suite après.

Նոյնութիւն **s.** identité.

Նոյնչափ **adv.** autant.

Նոյնպէս **adv.** de même, de la même manière, pareillement, également, aussi, idem.

Նոյնպիսի, սույ, սեաց **adj.** même, tel, pareil, égal, semblable.

Նոյնքան **adv.** autant.

Նոյն օրին **adv.** le même jour, le jour même.

Նոյնօրինակ **a.** semblable, pareil; **V.** նոյնպէս.

Նովանք **s.** nouvelles mariées.

Նոտար **V.** նոտար.

Նոտարացի **s.** secrétaire; **a.** notarié.

Նոտրգիր **V.** նոտր.

Նոր, ոց **a.** neuf; nouveau, nouvel, récent, de nouvelle date, moderne, frais; extraordinaire, étrange; neuf, nouveau, novice; **adv.** nouvellement, récemment, fraîchement, depuis peu; արիւն նորոյս

Վարդանայ, le sang de ce second Vartan.

Նորա **pron.** à lui, à elle, lui.

Նորաբան, ից **s.** néologue, néologiste.

Նորաբանական **a.** néologique.

Նորաբանութիւն **s.** néologie; néologisme.

Նորաբեր **a.** nouvellement apporté, produit; — տօն, le nouvel an.

Նորաբողոք, նորաբոյս **a.** germé depuis peu de temps, naissant, jeune, tendre.

Նորագին **a.** nouvellement acheté.

Նորագիւտ **a.** nouvellement inventé ou trouvé, récent.

Նորագործ **a.** nouvellement fait, neuf, nouveau; étrange, surprenant.

Նորադարձ **V.** նորահաւատ.

Նորագգեստ **a.** vêtu de neuf.

Նորալուրք **s.** les nouvelles.

Նորախայծողկոյզ, grappe de raisin déjà colorée.

Նորախողխող **a.** récemment égorgé.

Նորախոց **adj.** récemment blessé.

Նորածին, նորածնեալ **adj.** nouveau-né, renaissant, naissant; նորածնեալ յաւազանէ, nouveau baptisé.

Նորածնիմ, նորածնանիմ, ծնեալ **vn.** renaître.

Նորածնութիւն **s.** renaissance.

Նորակատար **a.** récemment achevé; jeune.

Նորակարգ **a.** nouvellement recruté.

Նորակերտ, աղ **a.** nouvellement bâti; étrange.

Նորակերտեմ **V.** Նորոգեմ.

Նորակնիք, կնքի. Նորակընունք **a.** nouveau baptisé.

Նորակտուտ **a.** tourmenté d'une manière extraordinaire.

Նորակրօն, ից **s.** novateur; superstitieux.

Նորակրօնութիւն **s.** innovation en matière de religion; superstition.

Նորահաս, ից **a.** nouvellement arrivé; récemment mûri; jeune.

Նորահասակ **a.** jeune.

Նորահարսն, սին, սանց **s.** nouvelle ou jeune épouse, nouvelle mariée.

Նորահաւատ, ից **a.** nouveau converti, néophyte, prosélyte.

Նորահնար **a.** nouvellement inventé.

Նորահրաշ **V.** Նորանշան.

Նորաձայն **a.** étrange, innové, inouï.

Նորաձայնութիւն **s.** innovation; étrangeté.

Նորաձեւ **a.** innové, nouvellement formé, inventé, à la mode; —ք, mode, nouveauté; նորաձեւ առնել՝ ձեւել՝ մուծանել, innover, amener ou introduire une mode.

Նորաձեւեմ, եցի **va.** innover, introduire des innovations, des nouveautés, une mode.

Նորաձեւիչ **sm.** novateur, innovateur.

Նորաձեւութիւն **s.** innovation; mode, nouveauté.

Նորադանդ, ից **sm.** protestant.

Նորադանդութիւն **s.** protestantisme.

Նորահաշակ **a.** qui a un nouveau goût, exquis, délicieux.

Նորամարլ **V.** Նորաձարծ.

Նորամուտ **a.** entré nouvellement, nouveau, novice; —ք, innovation; նորամուտս նորոգել, faire des innovations.

Նորամուտիւն **s.** le premier jour du mois.

Նորայ, ոց. Նորային, յնոց **a.** le sien, la sienne.

Նորանամ, ացայ **va.** devenir neuf, se renouveler.

Նորանկար **a.** nouvellement peint.

Նորանշան **a.** prodigieux, étonnant, étrange, paradoxal, monstrueux, phénoménal, curieux; — ինչ, phénomène.

Նորանշոյլ **a.** d'un nouvel éclat, éclatant; ընդ այգն —, aux premières lueurs de l'aurore.

Նորանոր **a.** tout récent, tout nouveau; **adv.** à neuf; —ք, les modes.

Նորաշէն **V.** Նորակերտ.

Նորապարգեւ **adj.** donné, accordé récemment.

Նորապէս **adv.** nouvellement, récemment.

Նորապսակ **a.** nouvellement couronné.

Նորասէր **a.** qui aime la nouveauté.

Նորասիրումինն *s.* amour de la nouveauté.

Նորասունդ *a.* nourri récemment, jeune.

Նորաստեղծ, ից *a.* créé, inventé nouvellement.

Նորաստեղծեմ, եցի *va.* créer ou faire nouvellement, recréer; —իմ *vn.* être recréé, renaître.

Նորասքանչ *V.* Նորանշան.

Նորավարժ, ից *a.* nouvellement exercé, inexpérimenté, nouveau, novice.

Նորատեսակ *a.* d'un nouveau genre.

Նորատեսիլ *a.* paradoxal, étrange, extraordinaire, prodigieux.

Նորատիք *a.* d'un âge tendre, jeune.

Նորատունկ, տնկոց *a.* nouvellement planté; *sm.* jeune plante; néophyte.

Նորատուր *a.* nouvellement donné, récent, nouveau.

Նորարար *a.* nouvellement fait.

Նորացոյց *V.* Նորանշան.

Նորացուցանեմ, ուցի *va.* rendre nouveau, renouveler.

Նորափառ, աց. Նորափառախնդիր *a.* qui a des idées vaines, vaniteux.

Նորափառումինն *s.* vaine gloire, vanité.

Նորափետուր *a.* à qui ont poussé de nouvelles plumes, mué; *fig.* rajeuni, renouvelé; — զարդարիլ, muer, se remplumer; *fig.* rajeunir, se renouveler.

Նորափթիթ *a.* récemment fleuri, fraîchement éclos, épanoui; — ծաղիկ, tendre fleur; — գեղ զարնայնոյ, les grâces naissantes du printemps.

Նորափոր *a.* nouvellement creusé.

Նորաքաղաք, աց *s.* nouvelle ville, ville renaissante.

Նորեկ, աց *a.* nouveau venu, nouvel arrivé, novice.

Նորընծայ, ից *a.* nouvellement offert; qui débute, nouveau; novice, qui a pris nouvellement l'habit religieux.

Նորընծայարան, ի *s.* noviciat (la maison).

Նորընծայումինն *s.* début; noviciat (l'état).

Նորի, րւոյ, րեաց *s.* précoce, hâtif; — ք *s.* prémices.

Նորիմաց *V.* Նորահնար.

Նորին *V.* Նորա.

Նորոգ *V.* Նոր.

Նորոգագործ *V.* Նորագործ.

Նորոգայարդար *a.* renouvelé, remis à neuf.

Նորոգապէս *V.* Նոր *adv.*

Նորոգատուր *V.* Նորատուր.

Նորոգեմ, եցի *va.* renouveler, refaire ou remettre à neuf, raccommoder, restaurer, rafraîchir; régénérer, réformer; *fig.* renouveler, rajeunir; — զնկար, restaurer, rafraîchir un tableau; —իմ *vn.* se renouveler, se refaire, se raccommoder; se régénérer; *fig.* se rajeunir, renaître.

Նորոգիչ *sm.* réformateur, novateur, régénérateur.

Նորոգութիւն, նորոգումն s. renouvellement, restauration, réparation, raccommodage; réforme, réformation; renaissance, régénération; rajeunissement.

Նորութիւն sm. nouveauté; innovation.

Նորուն V. նորա.

Նորօրինակ a. sans exemple, étrange, nouveau, extraordinaire, paradoxal.

Նոցա pron. à eux, à elles, leur.

Նոցայք, այոց. Նոցայինք, այնոց s. les leurs.

Նու, ոց, աց, նուանք s. belle-fille, bru; belle-sœur, femme du frère.

Նուազ, աց s. chant, chanson, air, accords; sonnet; coupe, tasse; fois, coup; իբազում —ս, ինուազս բազումս, յայլ եւ այլ —ս, plus d'une fois, plusieurs fois, à diverses reprises; լուր զայս զերջին —, écoutez pour la dernière fois; իմիում նուազի, dans une seule fois, une fois; զասն միոյ —ի, pour une fois; իմիում նուազի, une fois; tout d'un coup; յառաջում —ի, la première fois; առ մի —, pour une fois; զմի — եւս, encore une fois; յերկարագոյն —օք, longuement; longtemps.

Նուազանուղծ, նղմոյ sm. papier de musique.

Նուազախաղ, ի s. mélodrame.

Նուազածու, աց s. musicien.

Նուազակից s. accompagnateur; — լինել, accompagner. Նուազակցեմ, եցի va. accompagner.

Նուազակցութիւն s. accompagnement.

Նուազահանդէս s. concert.

Նուազամիլ s. mélomane.

Նուազամիլութիւն s. mélomanie.

Նուազայարդար, ից s. compositeur de musique.

Նուազարան, աց s. instrument de musique.

Նուազաւոր, աց a. musical, harmonieux, cadencé.

Նուազեմ, եցի va. chanter; entonner, donner le ton; jouer d'un instrument, exécuter; — ընդ ումբ, accompagner զու; — սրնգաւ, jouer de la flûte; — ձեռամբ զքնար, toucher la harpe de sa main, jouer sur la harpe.

Նուազերգութիւն s. chant, mélodie, chant mélodieux.

Նուազ, ից a. peu considérable, peu nombreux, moindre, petit, minime, faible; bas, vil; adv. moins, peu; ոչ ինչ —, pas moins; ցոյն մոտէ; ոչ ինչ — քան զնա հեղաք եւ ճեք արտասուս, nous ne pleurons pas moins que lui.

Նուազական a. diminutif, décroissant.

Նուազանամ V. նուազիմ.

Նուազեմ, եցի. Նուազեցուցանեմ, ուցի va. diminuer, amoindrir, déduire, rabattre, retrancher, rapetisser; rabais-

ser, ravalier, avilir, atténuer, exténuer; s'éclipser; — զգիւս, diminuer, baisser le prix; — զարժէս, diminuer la valeur, déprécier.

Նուազիմ, զեցայ ՎՈ. diminuer, s'amoindrir, s'atténuer, décroître, manquer; s'éclipser.

Նուազումիւն, Նուազումն s. diminution, amoindrissement, décroissement, décharge; rareté; rabais, abaissement, déduction; défaut, manque; déclin, décours, éclipse; — զնոյ, rabais, baisse; — արեան, appauvrissement du sang.

Նուաղ, ից a. languissant, langoureux, faible; moindre; obscur, sombre; — ձայնիւ, d'une voix languissante, défaillante.

Նուաղեմ, եցի. Նուաղեցուցանեմ, ուցի ՎԱ. faire languir, affaiblir, atténuer, exténuer, faire tomber en défaillance; obscurcir, éclipser; diminuer.

Նուաղիմ, զեցայ ՎՈ. défaillir, s'évanouir, se trouver mal, tomber en défaillance, en pamoison, se sentir défaillir ou s'affaiblir, perdre ses sens, pâmer, se pâmer; languir, s'affaiblir, s'exténuer; diminuer, s'amoindrir; s'obscurcir, s'éclipser; Նուաղէր սիրտ իմ, mon cœur tombait en défaillance, le cœur me manquait; Նուաղեալ անկանել, tomber sans connaissance; Նուաղեալ ձայն, voix défaillante,

Նուաղումիւն, Նուաղումն s. évanouissement, défaillance, langueur, pamoison, faiblesse, exténuation, syncope; diminution, amoindrissement.

Նուանեմ, եցի ՎԱ. dompter, subjuguier, réduire, vaincre, assujettir, soumettre; յինքն —, s'emparer, envahir; — զինուր, conquérir; — զզայրոյթ, maîtriser, réprimer son ressentiment, sa colère.

Նուանող s. dompteur.

Նուանումիւն s. assujettissement, asservissement; soumission, obéissance.

Նուամ, ացի ՎՈ. miauler.

Նուաստ, ից a. bas, humble, vil, inférieur, rampant, plat, servile.

Նուաստաբար ածվ. bassement, humblement.

Նուաստախոյճ a. qui a des sentiments peu élevés, esprit bas, vil, mesquin; — միտք, petits esprits.

Նուաստազան Վ. Նուաստ.

Նուաստանամ, ացայ ՎԱ. s'abaisser, s'humilier, s'avilir, se ravalier, se dégrader.

Նուաստացուցանեմ, ուցի ՎԱ. abaisser, rabaisser, humilier, avilir, ravalier, dégrader; — զանձն, s'avilir, s'abaisser.

Նուաստացուցիչ adj. avilissant.

Նուաստումիւն s. bassesse, abaissement, avilissement, humiliation, abjection, dégradation, vileté, infériorité; առանց —ի, sans bassesse.

Նուարտակ, աց s. bot. passerage.

Նուարտան, աց s. couverture.

Նուէր, ուիրաց sm. offre, offrande, présent, oblation: libation; —ք, libéralité; արգադիր —, ex-voto.

Նուիկ, Նուիհ s. serpente, serpent, estragon.

Նուիրաբեր, աց a. qui porte, qui fait une offrande.

Նուիրագործեմ, եցի va. sacrifier, célébrer les mystères; consacrer, offrir.

Նուիրագործութիւն s. célébration des mystères, sacrifice, oblation.

Նուիրակ, աց s. huissier, lecteur; nonce; député.

Նուիրական a. sacré, saint; — եւ փրկաւէտ երգ, toast.

Նուիրակապետ, աց s. chef des huissiers.

Նուիրակութիւն s. nonciature; députation.

Նուիրան, աց s. temple; sacre; sacrifice.

Նուիրանց, աց s. coupe à libations.

Նուիրատու, աց s. celui qui fait une offrande.

Նուիրեմ, եցի va. offrir, présenter, dédier, sacrer; consacrer, inaugurer; vouer, dévouer; faire des libations; — զանձն, se dévouer, se sacrifier; — յուսումն զծամանակն, consacrer tout son temps à l'étude.

Նուիրումն sm. offre, obla-

tion; dédicace, inauguration; — անձին, dévouement.

Նուկի V. Ունկի.

Նունուֆար s. bot. nénufar.

Նուշ, նշոյ s. amande.

Նուռն, նուան s. grenade; նուան ծաղիկ, fleur du grenadier sauvage.

Նուս V. Նուք.

Նուսխայ, ի s. recette, ordonnance, formule.

Նուրբ, նրբից a. fin, mince, subtil, délié, ténu, grêle, chétif; étroit.

Նուք s. dos; ինուս երիվարի ելանել նստել, monter à cheval.

Նոքա, նոքին pron. eux, ils, elles.

Նպաստ, ից s. secours, assistance, subside, subvention, faveur; ի—, à l'appui, en faveur; — լինել V. նպաստեմ.

Նպաստամատոյց, նպաստաւոր a. qui aide, favorable, propice; — լինել V. նպաստեմ.

Նպաստաւորեմ V. նպաստեմ.

Նպաստաւորութիւն V. նպաստ.

Նպաստեմ, եցի vn. contribuer, seconder, secourir, favoriser, aider, subvenir, se prêter, prêter son concours.

Նպատակ, աց s. but, point de mire, visée; fig. but, point de mire, fin, intention, vue, objet; ուղղել ի—, coucher en joue, viser; հարկանել ի—, frapper au but, atteindre le but; կէտ —ի, point de mire.

Նպար, նպարակ, աց sm.
provision, approvisionnement.

Նպարակաւոր a. chargé de
provisions.

Նպարակեմ, եցի va. appro-
visionner.

Նոնազոյն a. de couleur
grenat, grenat; s. couleur gre-
nat; — Թաւիշ, velours grenat.

Նոնաձեւ, ից a. en forme
de grenade.

Նոնաքար, ի s. min. grenat.

Նոնենի, նոյ, նեաց s. bot.
grenadier.

Նսեի, Նսիի s. destinée, for-
tune, bonheur; վեի —, haute
destinée; վայելել ի—, être
dans la prospérité.

Նսեմ, Նսեմական, աց adj.
sombre, foncé, obscur.

Նսեմանամ, ացայ vn. s'obs-
curcir, devenir obscur, se rem-
brunir, s'éclipser, se ternir.

Նսեմաստուեր a. obscur; —
անտառ, sombre forêt.

Նսեմացուցանեմ, ուցի va.
obscurcir, éclipser, offusquer,
ternir.

Նսեմութիւն s. obscurité,
ternissure.

Նստական V. Նստողական.

Նստարան, աց sm. banc,
banquette.

Նստիմ, տայ, նիստ vn. s'as-
seoir; se placer, prendre place,
siéger; résider, demeurer; —
խեղան, se mettre à table; —
յաճող. իպէտս, satisfaire ses
besoins.

Նստող sm. celui qui est
assis.

Նստողական a. sédentaire;
— կեանք, vie sédentaire.

Նստոյ տեղի s. fondement,
cul, anus.

Նստուցանեմ, ուցի va. as-
seoir, faire asseoir, placer;
pousser, enfoncer.

Նրան, աց s. sabre.

Նրբարան a. subtil, argu-
tieux.

Նրբարանեմ, եցի vn. subti-
liser, raffiner, se servir de
subtilités.

Նրբարանութիւն s. subti-
lité, argutie.

Նրբարար adv. subtilement.

Նրբալեզու a. qui bégaye.

Նրբախնդիր a. pointilleux,
minutieux.

Նրբախօս V. Նրբարան.

Նրբակաճան V. Նրբուղի.

Նրբական V. Նուրբ.

Նրբակտաւ s. batiste.

Նրբափայեաց adj. subtil,
perçant.

Նրբաձայն, ից a. qui a la
voix grêle.

Նրբամարմին a. qui a le
corps mince, grêle, fluët.

Նրբամիտ a. esprit délié,
subtil, pénétrant, fin, sagace.

Նրբամտութիւն s. finesse
d'esprit, subtilité, sagacité.

Նրբացուցանեմ, ուցի va.
subtiliser, rendre subtil, délié,
amincir, affiner.

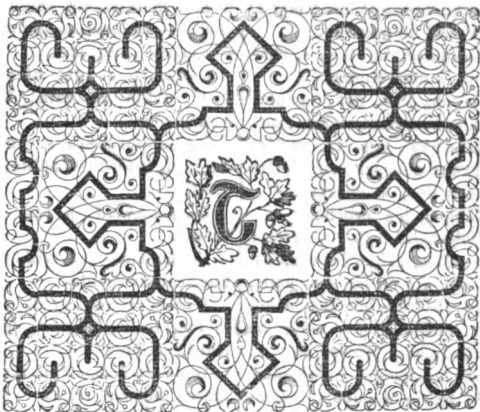
Նրբաւարտ a. terminé en
pointe, pointu.

Նրբափողոց, աց s. ruelle.

Նրբաքիթ a. qui a le nez
mince.

Նրբեմ V. Նրբացուցանեմ.
 Նրբին a. subtil, fin.
 Նրբոստ a. qui a des branches minces.
 Նրբութիւն sm. subtilité, finesse, ténuité.
 Նրբողի s. chemin étroit, sentier.
 Նքծեմ, եցի. Նքծիմ, եցայ vn. être affamé, mourant de faim, mourir de faim.
 Նքողիմ, ղեցայ vn. languir, s'exténuer; défaillir.
 Նքողումն s. atonie, langueur.
 Նքոյր, քուրի s. crible.

ՆօԹ, ի s. minium.
 ՆօԹի, Թւոյ a. qui a faim, qui est à jeun; adv. à jeun, sans manger.
 ՆօԹենմ, եցի va. annoncer.
 ՆօԹութիւն s. faim.
 Նօսր, etc. V. Անօսր, etc.
 Նօսրասանոր s. démêloir.
 Նօտար, աց s. notaire.
 Նօտարեմ, եցի va. écrire en cursive; notariier.
 Նօտարութիւն s. notariat.
 Նօտոս, աց s. autan, vent du midi.
 Նօտր ou Նօտր գիր sm. cursive.

Շ (cha) s. vingt-troisième lettre de l'alphabet et dix-huitième des consonnes ; cinq cents, cinq-centième.

Շաբաթ, ու s. sabbat, jour du repos, repos ; samedi ; semaine.

Շաբաթօր, գրոյ s. journal hebdomadaire.

Շաբաթօրի V. Շաբաթապահ.

Շաբաթական a. sabbatique ; hebdomadaire.

Շաբաթմուտ, փոխ sm. semainier, hebdomadier ; la veille de samedi.

Շաբաթանալ, արայ vn. observer le sabbat, se reposer, cesser de travailler, chômer.

Շաբաթապահ a. qui observe le sabbat.

Շաբաթապահք, հոց s. jeûne ou maigre pendant une semaine.

Շաբաթացուցանեմ, ուցի va. faire observer le sabbat, faire reposer, faire cesser le travail, faire chômer.

Շաբաթաւոր a. semainier, hebdomadaire.

Շաբաթումն s. observation du sabbat, repos, cessation de travail, chômage, vacance.

Շաբաթէք s. semaine (sa- laire d'une —) ; — առնուլ, recevoir sa semaine.

Շաբաթակ, աց s. châtaigne ; — յեծ, marron.

Շագանակազոյն *a.* châtain.

Շագանակավաճառ, *այ s.* marchand de marrons.

Շագանակենի, նոյ *s.* châtaignier, marronnier.

Շալակ, *ի s.* dos, épaule; charge; brancard, civière; sac.

Շալակեմ, եցի *va.* mettre sur le dos, charger; *vn.* mettre sur son dos, se charger.

Շալոց, *ի s.* crochet.

Շականցեմ, եցի *vn.* dresser les oreilles, prêter les oreilles.

Շահ, ուց *ou* ից *sm.* gain, profit, intérêt; bénéfice, avantage, utilité; *ի— ածել* *ou* * շահու դնել, placer l'argent; իշահս հարկանիլ, շահու զհետ լինել կրթիլ մտանել, s'adonner au gain, être avide de gain; շահս առնել, danser; — բերիլ, rapporter, produire, donner du profit; բառնալ զ— ուրուք, rogner les ongles à qn., diminuer son profit; ոչ առ *ի— ինչ* օգտի բարբառիմ, je parle sans intérêt; — ք օգտուծեանց, utilités; *ի— օգտի* իւրեանց, pour leur profit, pour leur bien.

Շահաբեր *a.* qui procure du gain, lucratif, utile.

Շահադէտ *s.* spéculateur.

Շահադիտեմ, եցի *vn.* spéculer.

Շահադիտումիւն *s.* speculation.

Շահախնդիր *a.* intéressé, vénal.

Շահական, Շահականացու *a.* lucratif, utile.

Շահակից *s.* associé de gain.

Շահապ, Շահապետ, *այ s.* maire, gouverneur, seigneur, chef; — անտառայ, sylvain; — դաշտայ, dryade.

Շահասէր *a.* qui aime le gain, avide de gain, intéressé, vénal.

Շահասիրումիւն *s.* amour du gain, intérêt, vénalité, cupidité.

Շահասպրամ, *ի sm.* bot. basilic.

Շահաստան, *ի s.* ville capitale, commerçante.

Շահավաճառ, *այ s.* commerce, trafic, négoce; négociant, commerçant.

Շահավաճառումիւն *s.* commerce, négoce, trafic.

Շահատակ *V.* Նահատակ.

Շահատակեմ, եցի. Շահատակիմ, կեցայ *vn.* assaillir, attaquer valeureusement, s'élançer intrépidement sur, braver.

Շահատակիւն, Շահատակումիւն *s.* attaque, assaut; expédition, conquête, haut fait, exploit, valeur, succès, victoire.

Շահարար *V.* Շահաւոր.

Շահարունի, նոյ *s.* sylvain.

Շահաւետիմ *V.* Շահիմ.

Շահաւէտ, լետաց. Շահաւոր, *այ a.* lucratif, avantageux, intéressant, favorable.

Շահաւորիմ *V.* Շահաւետիմ Շահաւորումիւն *s.* profit, gain, avantage.

Շահեկան, Շահեկանացու *V.* Շահական.

Շահեկանութիւն V. Շայեկանութիւն.

Շահեստ, ից V. Շահ.

Շահեցուցանեմ, ուցի va. faire gagner ou profiter; placer de l'argent.

Շահէն, ենի s. épervier.

Շահիմ, հեցայ vn. gagner, profiter de, s'acquérir, tirer profit ou parti de, trouver son compte, remporter; — զկեանս անձին, gagner sa vie; — զմահ, échapper à la mort, l'échapper belle; բազումս —, gagner beaucoup, gros; չիք ինչ շահելոյ, il n'y a rien à gagner.

Շահոքրամ s. bot. giroflée.

Շաղ V. Ցող.

Շաղախ, ոյ s. ciment, mortier; a. barbouillé, souillé.

Շաղախեմ, եցի va. cimenter; barbouiller, souiller, contaminer, salir; —իմ vn. se barbouiller, se souiller, s'imprégner ou s'imbiber de.

Շաղախումն s. contamination, souillure.

Շաղակրատ, աց sm. charlatan.

Շաղակրատանք, նաց sm. charlatanerie.

Շաղակրատեմ, եցի vn. charlataner, faire du charlatanisme.

Շաղակրատութիւն s. charlatanisme.

Շաղաղեմ, եցի va. bégayer.

Շաղամաթ, ի s. til; ficelle.

Շաղաշարութիւն s. entrelacement.

Շաղաշոյտ, Շաղաշուտ a.

chenapan, faquin, ganache, goujat, gamin, effronté.

Շաղաշտութիւն s. faquinerie, gaminerie, effronterie.

Շաղալ V. Շաղափ.

Շաղալատ a. entortillé, entrelacé.

Շաղալատեմ, եցի va. entortiller, entrelacer, impliquer; —իմ vn. s'entortiller, s'entrelacer.

Շաղաւաշուրթն, շրթանց a. trompeur, rusé; havard, hâbleur, flatteur.

Շաղափ s. tanière, forêt.

Շաղափիկ s. vrille.

Շաղգամ V. Շողգամ.

Շաղեմ, եցի va. envelopper, impliquer, engager dans, enlacer; pétrir; détremper, délayer, mouiller; barbouiller, souiller.

Շաղիղ, ղղոյ s. charogne, cadavre.

Շաղկապ, աց s. jonction, lien; gram. conjonction.

Շաղկապեմ, եցի va. attacher ensemble, conjointre.

Շաղկապումն s. jonction, enchaînement.

Շաղղակեր, աց a. carnivore, carnassier.

Շաղղակերութիւն s. action de manger des charognes, de la viande.

Շաղղայեղց a. corpulent, gros et gras.

Շաղփաբանութիւն V. Շաղփաղիւնք.

Շաղփաղփ, ից a. hâbleur, jaseur, babillard, caqueteur,

discoureur, brailleur, bavard, cancanier.

Շաղփաղփանք, նաց s. hablerie, bavardage, babillage, caquet, caqueterie. jaserie, cancan; rêverie, délire, niaiseries, balivernes.

Շաղփաղփեմ, եցի vn. habler, bavarder, babiller, jaboter, jaser, caqueter, faire des cancans; dire des niaiseries, des balivernes, parler à tort et à travers.

Շաղփաղփումիւն V. Շաղփաղփանք.

Շամանդաղ, ագ, ից sm. brouillard, obscurité.

Շամբ, ից s. cannaie.

Շամբակ, ի s. petite cannaie.

Շամբշաբար adv. follement.

Շամբշական V. Շամբուշ.

Շամբշանք V. Շամբշումիւն.

Շամբշիմ, շեցայ vn. être ou devenir fou, furieux, passionné; fig. être agité de violents transports, être fou d'amour, aimer à la folle, éperdument, être transporté d'une grande passion, s'affoler; — իկանայս, courtiser les femmes.

Շամբշումիւն s. folie, fureur, manie; fig. fureur, passion violente, amour, transport, galanterie; débauche.

Շամբուշ adj. fou, furieux; fig. fou, transporté, maniaque, passionné, amoureux, galant.

Շամբուտ adj. plein de roses; s. cannaie.

Շամշիմ V. Շամբշիմ.

Շամշտումիւն s. tétarchie.

Շամրիտ. Շամրտացի, ցոյ s. Samaritain.

Շամփուր, փրոյ s. broche; ի— հարկանեմ V. Շափրեմ.

Շամփրակ, ի sm. diadème, couronne.

Շամփրեմ, եցի va. embrocher, mettre à la broche; embrocher, percer, transpercer.

Շայեկան, etc. V. Շահեկան.

Շանաբարոյ a. cynique.

Շանագլուխ, լխոյ, լխի adj. qui a une tête de chien; s. tête de chien; zool. cynocéphalon, babouin.

Շանագգեաց a. cynique.

Շանակնհիմ adj. qui a un museau de chien.

Շանածուկն, ձկան s. requin, squal.

Շանհանհ, ից s. lique.

Շանդ V. Շան.

Շանթ, ից sm. foudre, tonnerre; étincelle; fer rouge; lingot; —ս, արծակել, lancer la foudre; հրավառ՝ բոցավառ՝ կայծակնացայտ՝ հրաշունչ՝ սպառնալից՝ ահաւոր —, la foudre ardente ou embrasée, enflammée, étincelante, fumante, menaçante, terrible.

Շանթակեզ առնեմ va. brüler par la foudre, foudroyer.

Շանթափար, ագ a. foudroyé, adv. par un coup de tonnerre; — լինել, être foudroyé, frappé de la foudre; — առնել V. Շանթափարեմ.

Շանթափարեմ, եցի va. frapper de la foudre, foudroyer.

Շանթափարումիւն sm. sou-

droiement, coup de tonnerre.

Շանձաձիգ V. Շանձընկէց.

Շանձարգել sm. paratonnerre.

Շանձեքար, ի s. aérolithe.

Շանձընկէց a. foudroyant, fulminant; — բարկութիւն, foudre, tonnerre.

Շանձի V. Շանձ.

Շանձիչ V. Շանձընկէց.

Շանի s. nourriture de chien.

Շանսխուր s. prix d'un chien; salaire d'une prostituée.

Շանփին, նի s. excrément de chien.

Շաչեմ, եցի vn. claquer, craquer, craqueter, croquer, cliqueter; petiller, éclater, crépiter, bruire.

Շաչին, Շաչումն s. craquement, éclat, petillement, explosion, fracas; — զինուց, cliquetis, bruit des armes.

Շապիկ, պկաց s. chemise; — բաճանայական, aube; — փոխել, changer de chemise.

Շառագոյն a. roux, rousseau.

Շառագունանք V. Շառագունութիւն.

Շառագունացունք, Շառագունեցունք, ուցի va. faire rougir de honte, rendre confus, confondre.

Շառգունեմ, եցի. Շառագունիմ, նեցայ vn. rougir, rougir de honte, de pudeur.

Շառագունութիւն s. rouge, rougeur; fig. rouge, pudeur, honte.

Շառայլք V. Նշոյլ,

Շառաշիղ s. grand morceau de sel gemme; — սառի, glaçon, banc de glace.

Շառաչ V. Շաչին.

Շառաչեմ V. Շաչեմ.

Շառաչին, Շառաչուկ, Շառաչումն V. Շաչին.

Շառաւեղ, Շառաւիղ, աց s. rejeton, pousse, bourgeon, jet, surgeon, drageon; fig. rejeton, enfant, descendant; trait de lumière, rayon; — անուոյ, rais; — օրհնութեան, germe béni; — դառնութեան, rejeton maudit.

Շառաւիղեմ, եցի va. pousser, rejeter, produire des bourgeons, germer, drageonner.

Շառաւն, տունք s. chameau.

Շառափնատ V. Կառափնատ.

Շատ, ից a. beaucoup de, plusieurs, un grand nombre de, nombreux, copieux, considérable, en grande quantité; adv. beaucoup, longtemps; assez, suffisamment; — ասել, être content; — է, c'est assez, assez, cela suffit; — է այդ, cela suffit, c'est bon; — է զի՛ il suffit que, pourvu que; — իսկ, suffisamment; փոքր իշատէ, un peu, en partie; plus ou moins; — կամ սակաւ, plus ou moins; շատք յայնցանէ, la plupart d'eux; — համարիլ, se contenter de.

Շատաբանութիւն s. parlage, verbiage, loquacité, verbosité.

Շատախօս, աց a. qui parle beaucoup, bavard, grand par-

leur, babillard, jaseur, moulin à paroles; լինել V. Շատխօսեմ.

Շատախօսութիւն s. bavardage, jaserie, verbiage, verbosité, babil, loquacité.

Շատակեաց V. Երկարակեաց.

Շատակեր, աց a. qui mange beaucoup, grand mangeur, glouton, vorace.

Շատակերութիւն V. Շատկերութիւն.

Շատահանճար adj. qui a beaucoup de talent, très-intelligent.

Շատահմտութիւն s. grande érudition, grande expérience.

Շատանամ, ացայ vn. se contenter de; suffire; se multiplier, s'augmenter; — սակաւութ՝ փոքու, se contenter de peu.

Շատաշուրջ, Շատաշրջիկ a. s. rôdeur, flâneur; — լինել, rôder, flâner.

Շատաշրջութիւն s. flânerie.

Շատացուր adj. qui a beaucoup d'eau, abondant en eau.

Շատացուցանեմ, ուցի va. augmenter, multiplier.

Շատերդումն adj. qui fait beaucoup de serments, jureur.

Շատիմ V. Շատանամ.

Շատխօս V. Շատախօս.

Շատխօսեմ, եցի vn. parler beaucoup, bavarder, jaser, babiller, caqueter.

Շատխօսութիւն V. Շատախօսութիւն.

Շատկերութիւն s. voracité, gloutonnerie.

* Շատնամ, ցայ vn. se multiplier, s'augmenter.

Շատութիւն s. grande quantité, grand nombre, abondance, multitude.

Շատրուան, աց sm. tente, pavillon, marquise; jet d'eau.

* Շատցնեմ V. Շատացուցանեմ.

* Շատուր a. nombreux.

Շար, ից s. fil, file, enfilade, série, suite, rangée, rang, ordre, chaîne; composition; siècle époque; crêpe; իշարի արկանել, enfiler, ranger; իշարի հարկանել, enregistrer.

Շարաբ, ոյ, ի s. sirop.

Շարաբանեմ, եցի vn. faire un syllogisme.

Շարաբանութիւն s. syllogisme.

Շարագիր, գրաց s. écrivain, rédacteur, auteur; lettre, caractère; V. Շարագրած.

Շարագոյր, գուրի s. couverture; — գրոց, la — d'un livre.

Շարագրած, ի s. composition, rédaction; œuvre, ouvrage, écrit, traité.

Շարագրեմ, եցի va. composer, rédiger, écrire.

Շարագրութիւն V. Շարագրած.

Շարադասեմ, եցի va. ranger ensemble, coordonner, ranger, arranger, disposer.

Շարադասութիւն s. ordre, disposition, arrangement; syntaxe.

Շարադրեմ, եցի va. mettre

ensemble, en ordre, rassembler, réunir, arranger, combiner, former; V. Ծարագրեմ.

Ծարագրումին s. rapprochement, combinaison, arrangement, disposition; V. Ծարագրած.

Ծարխառնեմ, եցի va. mêler ensemble, entremêler, combiner.

Ծարխառնումին s. combinaison, mélange.

Ծարած V. Ծարագրած.

Ծարական, աց sm. hymne, cantique; livre des hymnes.

Ծարակարգեմ V. Ծարադասեմ.

Ծարամանեմ, եցի va. entrelacer, enlacer, unir.

Ծարամանումին s. entrelacement.

Ծարայրեմ, եցի va. continuer, joindre.

Ծարայրումին s. continuation, suite.

Ծարաւ, ոյ sm. pus, sanie; puanteur, mauvaise odeur.

Ծարաւահոտ a. puant; — արին, sang corrompu.

Ծարաւահոտումին s. puanteur, mauvaise odeur.

Ծարաւոտեալ a. puant, corrompu.

Ծարեմ, եցի va. ranger, arranger; — զնշանագիրս, composer; — մարգարիտս, enfiler des perles.

Ծարծ, ից sm. mouvement; tremblement de terre.

Ծարծարանումին s. cinématique.

Ծարծական a. mobile; — կամուրջ, pont-levis.

Ծարծականումին sm. mobilité.

Ծարծահիմն a. remué par les fondements.

Ծարծառիծ, Ծարծարան V. Ծարծիչ.

Ծարծեմ, եցի va. remuer, mouvoir, mettre en mouvement; agiter, ébranler; — զամենայն քար, remuer ciel et terre; — զգլուխ, branler, hocher, secouer la tête; իգում՝ իկարեկցումին —, émouvoir la compassion; — զսիրտ, émouvoir, toucher; — իմ vn. se remuer, se mouvoir, remuer, s'émouvoir, s'ébranler, s'agiter; se donner du mouvement.

Ծարծիչ s. mobile, moteur.

Ծարծին V. Ծարծում.

Ծարծեմ V. Ծարծեմ.

Ծարծող V. Ծարծիչ.

Ծարծողական a. mobile.

Ծարծողումին s. mobilité.

Ծարծուած, ոց sm. mouvement; geste, action; սաստիկ —, gesticulation; —ս առնել իխօսելն, faire des gestes en parlant.

Ծարծումին sm. mobilité; motion.

Ծարծումն sm. mouvement, motion, remuement, hochement; commotion, agitation, impulsion; geste; tremblement de terre; * շարժման մէջ լինել, être en mouvement.

Ծարծուն a. mobile, agité;

— իհողմոյ, agité par le vent.

Մարիատ, ի, իւ s. usure.

Մարմաղ s. tamis de soie.

Մարմաղուն ալիւր V. Նաշիֆ.

Մարունակ a. continu, continuél.

Մարունակաբար adv. continuellement.

Մարունակեմ V. Մարայաբեմ.

Մարունակութիւն s. continuation, continuité.

Մաւաշարին V. Նուիֆ.

Մաւառն sm. canne d'Inde, canne odorante.

Մաիղ, լղաց sm. sentier, chemin; V. Հեռք.

Մափիղայ, Մափիւղայ, ից s. saphir.

Մափիւղեայ a. de saphir.

Մաքար, ի, աւ s. sucre; — զանի, — candi.

Մաքարաբոյս, բուսոյ. Մաքարաբուղի եղէզն s. canne à sucre.

Մաքարագործ, աջ s. confiseur.

Մաքարագործութիւն s. confiserie.

Մաքարանուշ sm. dragée; praline.

Մաքարաւահաւ, աջ s. marchand de sucre.

Մաքարեղէն s. bonbon.

Մաքարոյի s. rhum.

Մաքլեմ V. Մառաւիղեմ.

Մեղ a. oblique, de travers; առ ի—, de biais, en biais; obliquement, de travers.

Մեղանկիւն s. losange.

Մեղեմ, եցի va. courber,

rendre oblique; faire dévier, détourner; — իմ vn. blaiser, pencher, se courber, déverser; fig. dévier, s'écarter, se détourner.

Մեղութիւն, Մեղումն sm. biais, obliquité, déviation; — աստեղաց, aberration des étoiles; — լուսոյ, déviation de la lumière.

Մեղջ, ից V. Մեղջակոյտ; շեղջ շեղջ ou շեղջս շեղջս V. Մեղջաշեղջ adv.

Մեղջաբար adv. en tas, par tas.

Մեղջական a. cumulatif.

Մեղջալ, տ, կուտի s. tas, amas, monceau, pile, cumul, accumulation, entassement.

Մեղջակուտեմ, եցի va. entasser, amonceler, mettre en tas, empiler, accumuler, amasser, cumuler.

Մեղջաշեղջ a. entassé, amoncelé, accumulé; adv. en tas, en monceau; cumulativement, par accumulation.

Մեղքեմ V. Մեղջակուտեմ.

Մեղտամեղտ adj. efféminé, énérvé.

Մեշտ, ից s. accent, accent aigu; adv. V. Մեշտակի.

Մեշտակի adv. tout droit, directement; avec adresse.

Մեշտաւոր a. accentué.

Մեշտեմ, եցի va. accentuer; diriger, lancer.

Մեշտալոր a. qui a l'accent aigu sur la dernière syllabe; baryton.

Մեշտումն sm. action de se

terminer en pointe ; ի— անկանիլ, se terminer ou aller en pointe.

Շեպ adj. escarpé, abrupt, անկանիլ ի—, tomber à la renverse.

Շեր s. storax.

Շերամ s. ver à soie.

Շերամաբանութիւն s. sériciculture.

Շերամաբոյժ, բուծի s. éducateur de vers à soie.

Շերամաբուծութիւն s. éducation des vers à soie.

Շերաս V. Շերամ.

Շերեի, ոց adj. s. grande cuiller, cuiller à pot, à potage.

Շերտ, ից s. éclat, morceau de bois ; bande, quartier, morceau ; raie.

Շերտակտոր առնեմ va. mettre en morceaux.

Շերտաւոր adj. muni d'un éclat de bois, d'un bâton ; à raies, rayé ; s. piquier.

Շերտեմ, եցի va. rayer.

Շեփոր, Շեփորայ V. Փող.

Շէկ, շիկաց a. fauve, roux, rougeâtre.

Շէն, շինից sm. hameau, village.

Շէն a. habité, peuplé ; fertile ; joyeux, heureux.

Շէր, շիրի sm. cantilène, chanson, air.

Շեքոց V. Շիթ.

Շիգղ, շգեղ s. agrafe, bouton ; décoration.

Շիծ, շծից s. goutte, larme ; շիծք շիծք. goutte à goutte.

Շիծոց V. Խայծոց

Շիլ, շլաց a. louche, bigle.

Շիկագոյն V. Շէկ.

Շիկաթան, ի s. potage aux lentilles.

Շիկակարմիր a. rougeâtre, écarlate.

Շիկափոկ adj. garni d'une sangle rougeâtre.

Շիկն V. Շիկակարմիր.

Շիկնիմ V. Շառագունիմ.

Շիղ, շղի sm. brin, fétu, écharde ; petite branche.

Շիճ, շճի. Շիճուկ V. Շճուկ.

Շինաճ V. Շինուաճ.

Շինական, աց s. paysan, villageois ; a. rustique, rustre, rustaud, grossier.

Շինականագոյնս adv. rustiquement, grossièrement.

Շինականութիւն s. paysannerie, rusticité, grossièreté. les paysans.

Շինականօրէն adv. à la paysanne.

Շինակեաց a. qui vit dans un village.

Շինամէջ, յիջի s. le milieu, le centre d'un village, d'une ville.

Շինամուտ լինիմ vn. entrer, s'introduire dans un village, dans une ville.

Շինանիստ adj. habité, peuplé.

Շինավայրք s. terre habitée.

Շինարար, աց s. celui qui fait beaucoup de constructions, bâtisseur.

Շինաւան, աց s. la terre habitée, toute la terre, l'univers,

Եինեմ, եցի va. construire, bâtir; édifier; վերստին —, reconstruire, rebâtir.

Եինիչ a. édifiant, exemplaire.

* Եինծու V. Կեղծ.

Եինող s. constructeur.

Եինողական, Եինողութիւն s. l'art de bâtir.

Եինում, ոց s. bâtiment, édifice; fig. édification; — մարդկեղէն, ouvrage humain.

Եինումածաձեւ a. en forme d'édifice.

Եինումծոյ, ից a. construit, artificiel.

Եինութիւն s. construction, bâtisse; édification; — աշխարհին, bien public.

Եինումն s. construction.

Եիշ, շշից s. bouteille; բաւալ զ—, déboucher une bouteille.

Եիշք s. la nuque.

Եիշանիմ, ջայ, ջիւր vn. s'éteindre; fig. s'éteindre, passer, cesser, s'apaiser; s'éteindre, mourir.

Եիշանուտ a. qui s'éteint.

Եիշելափառ a. dont la gloire est éteinte, passée.

Եիջումն s. extinction.

Եիջուցանեմ, ուցի va. éteindre; fig. éteindre, apaiser, faire cesser, calmer, étouffer, amortir; éteindre, faire mourir; — զծարաւ, éteindre la soif.

Եիջուցիչ s. celui qui éteint.

* Եիտակ V. Ուղիղ.

Եիրիմ, րմաց s. tombeau,

monument; — հոյակապ, mausolée.

Եիւ s. marc de raisins.

Եիւղ V. Երղ.

Եիփոր V. Եեփոր.

Ելագոյն adj. obscur, peu visible.

Ելամիտ a. aveugle d'esprit, non éclairé, imbecile, stupide, hébété, idiot.

Ելանամ, ացայ vn. avoir la vue faible, devenir louche, aveugle; avoir des éblouissements, s'éblouir, s'obscurcir; s'émousser.

Ելացութիւն s. aveuglement; éblouissement; հարկանել —ք, frapper d'aveuglement; հարկանել —ք զմիտս, éblouir l'esprit.

Ելացումն V. Ելացութիւն.

Ելացուցանեմ, ուցի va. aveugler; obscurcir, offusquer; émousser; — զաչս, éblouir les yeux.

Ելացուցիչ a. éblouissant.

Ելմորեցուցանեմ, ուցի va. faire soupçonner, laisser dans le doute, dans l'embarras.

Ելմորիմ, րեցայ vn. soupçonner, douter, être dans l'inquiétude, dans l'embarras.

Ելոռս a. vert, de couleur verte.

Ելութիւն V. Ելացութիւն.

Եկահ V. Եկահիւն.

Եկահեմ, եցի vn. siffler (en parlant d'une flèche, etc.); faire un bruit aigu; սուսերը շկահէին ընդ իրեարս շեշտակի, les glaives se croisaient.

Եկահիւն s. simplement, bruit, cliquetis.

Եկծիմ, Թեցայ vn. faire parade ou étalage de, se vanter de.

Եկօծակ առնեմ va. bannir, exiler.

Եղաբեր a. qui porte une petite branche.

Եղագիր, գրոյ s. coulée.

Եղաշ, ից. Եղաշատեռ. Եղարշ, ից s. gaze, crêpe.

Եղծայ, ից s. chaîne; chaîne, enchaînement, continuité; արկանել իշղծայս, mettre à la chaîne, aux fers, enchaîner; — ք գերուծեան, les chaînes, les fers de l'esclavage.

Եղծայագործ, աց a. formé de chaînons, de mailles; sm. chaînetier.

Եղծայագերծ s. déchaîné.

Եղծայակապ a. attaché avec une chaîne, chargé de chaînes, enchaîné.

Եղծայածեռ a. qui a la forme de chaîne.

Եղծայատող a. formé de chaînons, enchaîné.

Եղծայեմ, եցի va. enchaîner.

Եղոմարար, Եղուարարոյ V. Եղոմարար.

Եղուական sm. babouche, escarpin.

Եղուրտարարոյ V. Գազանարարոյ.

Ենալից, Ենախառն, Ենային a. séreux.

Ենեմ, եցի vn. être plein de sérosité, se liquéfier.

Ենուկ s. sérosité; babeurre, petit-lait.

Եմբոց s. sac.

Եմոր s. trouble.

Եմորեցուցանեմ, ուցի va. troubler, bouleverser.

Եմորիմ, եցայ vn. se troubler, se bouleverser.

Ենաբար adv. comme un chien.

Ենաբարոյ, ից a. cynique.

Ենաբերան adj. qui a une bouche de chien, cynique.

Ենագայլ, ոյ s. chacal.

Ենագլուխ V. Եանագլուխ.

Ենական a. canin; cynique.

Ենականուծիւն s. cynisme.

Ենակերպ a. semblable à un chien.

Ենամ, ացայ, ացի vn. commettre un adultère.

Ենասող s. canicule.

Ենացող s. a. adultère.

Ենացողական a. adultérin.

Ենծեմ, եցի va. flatter, aduler, flagorner.

Ենծող s. flatteur, adulateur, flagorneur.

Ենիկ s. petit chien, toutou; canicule; — հրացանի, chien de fusil.

Ենխաղող, ոյ s. morelle.

Ենյարկ s. chenil, niche à chien.

Ենորդի, դւոյ a. bâtard; s. enfant naturel, fils adultérin.

Ենորհ, ի. Ենորհք, աց sm. grâce, la grâce divine; bonnes grâces, faveur, service; grâce, charme, beauté; grâce, actions de grâces, remerciement; grâce, pardon; grâce, don, concession; mérite; les Grâces; ի

շնորհս, առ շնորհս, en faveur de, pour; իշնորհս երեսաց քոց, grâce à toi, en ta faveur, pour toi; ինորաշնորհս, շնորհս նմա առնելով, pour lui faire plaisir, pour le contenter; — ou շնորհս ունել, remercier, rendre grâce, savoir gré, témoigner sa reconnaissance; շնորհս գտանել, être ou entrer dans les bonnes grâces de qn., avoir ou mériter sa faveur, ses bonnes grâces, obtenir ses faveurs, lui plaire; շնորհս գտանել առաջի՝ առաջի աչաց ուրուք, trouver grâce devant qn., devant les yeux de qn., être en grâce auprès de lui; շնորհս առնել ումք, faire grâce à qn., pardonner; մեռանել իշնորհս, mourir en état de grâce, en odeur de sainteté; շնորհիւ Տեառն, par la grâce de Dieu; — արա, — ըրէ, de grâce, fais-moi le plaisir; * ձեզմէ — յի պիտի խնդրեմ, j'ai une grâce, une faveur à vous demander.

Շնորհաբաշխ, ից adj. qui distribue la grâce.

Շնորհաբաշխութիւն s. distribution de la grâce, don de la grâce, grâce.

Շնորհագիր a. écrit par la grâce divine.

Շնորհագիւտ a. qui a obtenu la grâce divine.

Շնորհագործ a. fait par la grâce.

Շնորհազարդ adj. orné de grâces, gracieux.

Շնորհալի, Շնորհալից adj. plein de grâce; gracieux, charmant, gentil, mignon.

Շնորհակալ a. qui remercie, qui rend grâce; obligé, redevable; — լինել ումք, remercier, rendre grâce, savoir gré, bon gré à qn.

Շնորհակալիք V. Շնորհակալութիւն.

Շնորհակալու V. Շնորհակալ; — մտօք, avec reconnaissance.

Շնորհակալութիւն s. remerciement, actions de grâces.

Շնորհական a. de grâce.

Շնորհակարգութիւն s. m. grâce.

Շնորհակորոյս, բուսի adj. ingrat.

Շնորհահատոյց V. Շնորհակալ.

Շնորհածիր V. Շնորհատու.

Շնորհանորոգ a. renouvelé par la grâce.

Շնորհաշուք adj. gracieux, charmant.

Շնորհապատում a. raconté avec grâce.

Շնորհապարզեւ V. Շնորհատու.

Շնորհապարտ, ից a. obligé, bien obligé, redevable; obliger; — կացուցանել զոք, obliger qn., lui donner des droits à sa reconnaissance; — գոհութիւն, reconnaissance; — գտանիլ ումք, — զանձն դաւանել առ ոք, être l'obligé de qn., tenir qch. de lui, lui devoir, lui avoir de l'obliga-

tion ; — եմ բիրուց խնամոցդ, je te dois mille soins.

Ենորհավաճառ a. s. simoniacque.

Ենորհավաճառութիւն s. simonie.

Ենորհաւորեմ, եցի va. rendre gracieux, donner de la grâce ; féliciter qn., lui faire des compliments.

Ենորհաւորութիւն s. félicitation, compliment.

Ենորհեմ, եցի va. donner en présent ou par faveur, faire présent de, accorder, gratifier, concéder ; faire grâce, pardonner, remettre ; chercher à plaire à qn., avoir pour lui certaines complaisances, lui faire plaisir ; դու ինձ շնորհեցեր կեանս, je te dois la vie ; չ—, ne pas accorder, refuser ; —իմ vn. être accordé, gratifié ; իբարութենէ իմնէ շնորհին կեանք ձեր, vous devez votre vie à ma bonté.

Ենորհութիւն sm. remerciement.

Ենորհուկք s. complaisance, flatterie ; առ շնորհուկս, pour plaire, de manière à plaire, par faveur, en faveur de ; շնորհուկս առնելուծք, chercher à plaire à qn., avoir certaines complaisances pour lui, le flatter.

Ենութիւն s. adultère ; կին ըմբռնեալ իշնութեան, femme surprise en adultère.

Ենչաբեր a. respiratoire ; — երակ, artère.

Ենչաբերեմ V. Կենդանա նամ.

Ենչալ աւոթ s. poumon. Ենչական a. respiratoire ; V. Ենչաւոր.

Ենչակեաց a. qui vit par la respiration, qui respire.

Ենչակիր V. Ենչական.

Ենչակից a. qui respire ensemble ; fig. uni de sentiment, unanime.

Ենչահան, աց. Ենչամուտ, մտից s. soupirail, aspirail.

Ենչանամ, ացայ va. respirer, reprendre haleine, se ranimer.

Ենչառութիւն s. respiration.

Ենչասպառ adj. essoufflé, hors d'haleine, haletant ; adv. à perdre la respiration ; — առնել, essouffler, mettre hors d'haleine ; — լինել, être essoufflé, hors d'haleine ; — ընթանալ, courir à perte d'haleine.

Ենչասպառութիւն s. essoufflement.

Ենչարգել s. asthmatique.

Ենչարգելութիւն s. asthme.

Ենչացուցանեմ, ուցի va. faire respirer, animer.

Ենչաւոր a. qui respire, animal ; spirituel ; — գործի, instrument à vent.

Ենչաւորեմ V. Ենչացուցանեմ.

Ենչաւորութիւն s. action de respirer, respiration, animation, vitalité ; sensualité.

Ենչափող, ից, ոց s. trachée-artère ; poumon.

Շնչելի a. respirable.

Շնչելոյզ, ուզի a. pneuma-
tique; — մեքենայ, machine —.

Շնչեմ, եցի va. respirer,
prendre haleine; souffler, sif-
fler; exhaler; inspirer; — զօղ,
respirer l'air; շնչեաց հոդմ
աջողակ, il s'éleva un vent
favorable.

Շնչերակ, աց s. artère.

Շնչերակային a. artériel.

Շնչիւն s. souffle, sifflement.

Շնչումն sm. souffle, vent;
sifflement; inspiration.

Շնչրի s. loutre.

Շնւի s. les chiens.

Շնւիին sm. excréments de
chien.

Շնքաղց, ու s. faim canine,
boulimie.

Շնչեմ, եցի vn. chuchoter,
dire tout bas, murmurer, mar-
motter.

Շնչելւմ, Շնչումն s. chu-
chotement, chuchoterie, mur-
mure; bruit; աղօտ —, bruit
sourd.

Շնչող s. chuchoteur.

Շշուկ s. bruit, tapage, tin-
tamarre.

Շշունջ V. Շշնչիւն.

Շոգանամ, ացայ vn. s'éva-
porer, se vaporiser.

Շոգելից a. vaporeux.

Շոգեկառք, ուաց s. loco-
motive.

Շոգենաւ, աց s. bateau à
vapeur, paquebot.

Շոգի, գւոյ s. vapeur, exha-
laison; souffle.

Շոգիալից a. vaporeux.

Շոգիամէզ a. vaporeux, bru-
meux.

Շոգիացումն s. vaporisa-
tion, évaporation.

Շոգիացուցանեմ, ուցի va.
vaporiser.

Շոգմոգ: աց a. s. rappor-
teur, délateur, médisant.

Շոգմոգեմ, եցի va. rappor-
ter, faire des rapports, médire.

Շոգմոգութիւն s. délation,
rapport, médisance.

Շոգոլի, լոյ sm. vapeur,
exhalation.

Շոհ s. empois.

Շոհեմ, եցի va. empeser.

Շող, ոց, ից s. rayon, éclat,
trait de lumière.

Շողազարդ V. Նշուլազարդ.
Շողակաթ, ի s. jet des rayons
de lumière, éclat.

Շողամ, աղի vn. briller,
rayonner, luire, reluire, flam-
boyer, scintiller, étinceler,
resplendir, chatoyer.

Շողապէս adv. comme un
trait de lumière.

Շողացուցանեմ, ուցի va.
faire briller, faire reluire;
enflammer, chauffer, rendre
incandescent; brandir; սուր
—, brandir l'épée.

Շողաւոր a. brillant, rayon-
nant, éclatant, scintillant,
flamboyant, étincelant.

Շողգամ, ի s. navet.

Շողիք s. salive.

Շողշողեմ V. Շողամ.

Շողշողուն V. Շողաւոր.

Շողոմասէր a. qui aime la
flatterie.

Շողոմարար, ագ a. s. flat-
teur, adulateur, cajoleur.

Շողոմեմ, եցի va. flatter,
aduler, flagorner, cajoler.

Շողոմուծիւն, Շողոմք sm.
flatterie, adulation, flagorne-
rie, cajolerie, encens.

Շողոքործ V. Շողոմարար.

Շողոքործեմ V. Շողոմեմ.

Շողոքործուծիւն V. Շողո-
մուծիւն.

Շոն, ի. Շոնի, ֆոյ s. pin.

Շոմիս s. épinards.

* Շոյեմ, եցի va. choyer,
caresser.

Շոյտ a. prompt, rapide,
agile, leste, alerte, actif, expé-
ditif; adv. promptement, leste-
ment, d'une manière expédi-
tive, vite.

Շոշականք s. ostentation,
étalage; շոշականս առնել, se
montrer avec faste et ostenta-
tion, faire de l'étalage.

Շոշակեմ V. Շոշականք.

* Շոշորդ V. Նշմարանք; a.
timbré, toqué.

Շոպեմ, եցի va. enlever,
dérober, ravir.

Շորեմ, եցի va. s'arroger,
usurper, empiéter, s'appropri-
er, s'attribuer, ravir, dé-
tourner, dérober, enlever.

Շորիկ V. Շոգմոգ.

Շուայտ, Շուայտաքարոյ a.
débauché, crapuleux, libertin.

Շուայտանամ V. Շուայտիմ.

Շուայտանք V. Շուայտու-
ծիւն.

Շուայտասէր լինիմ vn. ai-
mer la débauche, la crapule.

Շուայտիմ, եցայ vn. se livrer
à la débauche, crapuler.

Շուայտոտ V. Շուայտ.

Շուայտուծիւն s. débauche,
crapule, bacchanales, orgies.

Շուարեալ a. étonné, surpris,
embarrassé, dérouter.

Շուարեցուցանեմ, ուցի va.
étonner, étourdir, surprendre,
dérouter, désorienter.

Շուարիմ, եցայ vn. s'éton-
ner, être surpris, dérouter,
désorienté, embarrassé, être
dans un extrême embarras.

* Շուարումն s. consterna-
tion, surprise, embarras.

Շուծափեմ, եցի vn. se dé-
pêcher, se hâter, s'empres-
ser.

Շուծափուծիւն sm. agilité,
souplesse; empressement, hâte.

* Շուլուլ s. bâti.

* Շուլուլեմ, եցի va. bâtir.

Շուկայ, ից s. halle, bazar.

Շուն, շանց s. chien; adul-
tère; astr. canicule; մատակ
—, chienne; կատաղի —, chien
enragé; — հաջէ՝ ղողանջէ՝
կոնչէ, le chien aboie, hurle.

Շունչ, շնչոյ s. souffle, ha-
leine; respiration; esprit, âme;
ց— վախճանին, jusqu'au der-
nier soupir; ցյետին — կենաց
իմոց, jusqu'au dernier soupir
de ma vie; է— վախճանին
հասանել, être prêt à rendre
le dernier soupir, au dernier
moment de la vie; — առնուլ՝
կլանել, prendre ou reprendre
haleine, respirer; — առնուլ
իւրաքեւան, respirer à pleins
poumons; հատանիլ շնչոյ,

* — բ կտրիլ, perdre haleine; ի — հողմոց գեղաձփեալ, flot-tant au gré d'un vent; իմի — կլանել, avaler d'un trait, d'un coup.

Շուշան, աջ s. lis.

Շուշանագործ, Շուշանա-
գարդ a. semblable à des lis,
décoré de fleurs de lis, fleur-
delisé.

Շուշանահոտ adj. à odeur
de lis.

Շուշանածել adj. en forme
de lis.

Շուշանանամ, ացայ vn. de-
venir comme un lis.

Շուշանափայլ a. éclatant
comme un lis, orné de lis.

Շուշեմ, եցի vn. négliger.

Շուշմայ, ից s. sésame.

Շուշմիր s. cardamome.

Շուշփայ, ի s. corporal.

Շուտաբան, Շուտախօս, ից
a. qui parle vite.

Շուտանամ V. Երագեմ vn.

Շուտափոյթ V. Շոյտ.

Շուտով V. Փութով.

* Շուտուծին V. Արագու-
ծին.

Շուքմն, շրթունք, շրթանց s.
lèvre; bord, orifice; fig. lan-
gue; chir. lèvre.

Շուրջ adv. prép. autour de,
tout autour, aux environs; de
toutes parts; — ածել, con-
duire tout autour, faire tour-
ner; promener, faire parcourir
autour; — առնուլ, tourner; —
գալ, se promener, parcourir,
faire un tour, la ronde; —
հայել, regarder autour; —

պատել՝ պաշարել, entourer,
environner, envelopper, cer-
ner, investir.

Շուրջանակաւ a. circulaire.
rond; adv. en cercle, en rond,
circulairement; ելանելի —
escalier en limaçon.

Շուրջանակի adv. V. Շուրջ;
d'alentour; à la ronde, en
rond, en cercle, circulaire-
ment; a. ce qui est autour.

Շուրջառ, աջ s. chasuble.

Շուք, շքոյ, շքի, շքով sm.
éclat, splendeur, magnificence,
pompe, gloire, honneur, consi-
dération, respect; ombre. om-
brage; voile (pour la figure);
— դնել, honorer, rendre ou
faire honneur, respecter, con-
sidérer, traiter en, complimen-
ter, courtiser; զամենայն — եւ
զպատիւ դնել ումեք, rendre à
qn. tout honneur; զանձն ծանր
եւ իշքի ունել, être sérieux,
grave; — եւ ձեռք, cérémonies,
étiquettes; * իւր շքէն վախեալ,
avoir peur de son ombre.

Շչեմ, եցի vn. siffler.

Շչիւն s. sifflement.

Շչող a. sifflant; s. siffleur.

Շչումն s. sifflement.

Շպար, աջ s. sard.

Շպարիմ, լեցայ vn. se sar-
der, se plâtrer; V. Սնգոյր.

Շպետ V. Հովիւ.

Շոայլ, ից adj. débauché.
licencieux; prodigue, dépen-
sier, panier percé; —ք s. dé-
bauche, licence.

Շոայլաժիտ V. Շոայլ.

Շոայլիմ, լեցայ vn. se dé-

baucher, se livrer à la débauche, à la licence; prodiguer, donner avec profusion.

Շալլութիւն s. débauche, dérèglement, libertinage; prodigalité, profusion.

Շեւ V. Միգեմ.

Շէշ s. asphodèle.

Շէխ s. rumeur, bruit, éclat, retentissement; renommée; շինդն աղաղակի նոցա, leurs cris; ի— ահեղ պատերազմի, par l'appareil frémissant ou au bruit terrible de la guerre; ի— համբառն, au bruit de, à la nouvelle de.

Շնչան, չանան, նունք sm. piroquette, sabot, loupie.

Շուալ, ի, աւ, իւ s. hâte, diligence, empressement, promptitude; աւանց շուալայ, sans empressement; — տազնապի, très-grande hâte, précipitation; contrainte, obligation impérieuse; — հարուցանել, — տազնապի իւերայ հասուցանել, presser fort, forcer, réduire à l'extrémité; շուալաւ, à la hâte, avec diligence; — տազնապաւ, en toute hâte, précipitamment.

Շաապանամ V. Շուապիմ.

Շուապեմ, եցի. Շաապեցուցանեմ, եցի va. hâter, presser, précipiter.

Շուապիմ, պեցայ vb. se hâter, se presser, s'empresser, se précipiter.

Շտեմարան, աց s. magasin, grenier, décharge; dépense, cellier; cave.

Շտեմարանապից a. qui remplit les magasins; rempli dans les magasins.

Շտեմարանապետ, աց sm. magasinier; sommelier.

Շտեմարանեմ, եցի va. emmagasiner, mettre en magasin; renfermer, serrer, conserver, amasser.

Շտոգանեմ V. Շփոթեմ.

Շրթնակահ a. labial.

Շրշին s. murmur, bruissement du feuillage.

Շրշնջեմ V. Շշնջեմ.

Շրռշակ, Շրռշակ, աց sm. muserolle, serre-nez.

Շրռանդ sm. rafle, râpe (grappe sans grains).

Շրջարան a. qui parle par périphrases.

Շրջարանեմ, եցի va. parler par périphrases, périphraser.

Շրջարանութիւն sm. périphrase, circumlocution.

Շրջաբերական, աց a. s. en-cyclique, circulaire.

Շրջաբերիմ, ըցայ vb. être emporté alentour, tourner en cercle, parcourir.

Շրջաբերութիւն sm. tour, circonvolution.

Շրջաբնակ, աց a. s. qui habite autour, aux environs, circonvoisin, voisin.

Շրջապայ, ից a. qui va tout autour, ambulat, rôdeur; s. tour, circonvolution.

Շրջապայիմ, յեցայ vb. faire un tour, se promener, rôder; tourner alentour, faire le tour de, parcourir, circuler.

Երջագայութիւն *s.* tour, circulation, promenade; tour, rotation, révolution.

Երջագնաց *s.* rôdeur.

Երջագգեստ, ուց *s.* robe.

Երջակայ, ից *a.* qui reste autour, circonvoisin; —ք, les environs.

Երջական *a.* tournant, changeant; *s.* changement.

Երջակտուր առնեմ *va.* couper alentour, rogner, mutiler, tronquer.

Երջահայեաց *a.* circospect.

Երջահայեցութիւն *sm.* circospection.

Երջահմայ *s.* gyromancien.

Երջահմայութիւն *sm.* gyromancie.

Երջան, աց *s.* tour, tournée, circuit, révolution, circonvolution, conversion, circulation; cours, période, cycle, cercle; tournoiement, tournant; sinuosité; — զօրաց, évolution; — առնուլ, tourner, faire un tour, tourner, circuler.

Երջանակ, աց *s.* cercle, cerceau; bordure, contour; cadre, encadrement; châssis; monture; tour, circuit; arrondissement, cercle; astr. cycle; — աւ, en cercle, en ronde; — կենդանական, zodiaque; բոլեռային —, cercle polaire.

Երջանակագործ, աց *s.* encadreur.

Երջանակեայ *a.* garni d'un cercle, d'un cadre.

Երջանակեմ, եցի *va.* faire tourner en cercle, rouler; en-

cadrer; —իմ *vn.* tourner en cercle, tourner, se rouler.

Երջանակումն *s.* encadrement.

Երջաչափութիւն, Երջաչափումն *s.* périmètre, contour.

Երջանաւոր *a.* périodique.

Երջապատ, ից *a.* qui entoure, ambiant; *s.* tour, pourtour; contour, enceinte, ceinture; périphérie.

Երջապատեմ, եցի *va.* entourer, environner, envelopper, ceindre; *vn.* faire le tour, parcourir.

Երջապարիսպ, րսպի *s.* fortification, enceinte.

Երջառական *a.* circulant; — գլուխ, capital —.

Երջասացութիւն *V.* Երջաբանութիւն.

Երջաստուերք, րաց *s.* périsciens.

Երջատեսարան, աց *s.* amphithéâtre.

Երջափակ *a.* fermé tout autour, enfermé, cerné; *s.* clôture, enclos, enceinte.

Երջափակեմ, եցի *va.* fermer tout autour, enfermer de toutes parts, envelopper, cerner.

Երջեմ, եցի *va.* retourner sens dessus dessous, tourner, faire chavirer, renverser, culbuter; convertir, changer, transmuier; — զմիտս, se raviser, changer d'avis, tourner casaque; — զմիտս՝ իմտաց՝ իխորհրդոց, faire changer d'avis, de résolution, dissuader, fléchir; իբաց —, détourner.

Շրջեցուցանեմ, ուցի va. promener, faire promener; tourner, faire tourner.

Շրջիմ, շեցայ vn. se promener, parcourir, marcher; se tourner, se retourner, changer, se convertir; se renverser, chavirer; — իմաց՝ իխորհրդոց, se raviser, changer d'avis, tourner casaque; V. Գոյն.

Շրջմուիկ a. errant, vagabond; — հուր, feu follet.

Շրջրջեմ, եցի va. tourner, changer; promener; — իմ vn. tourner, pirouetter, se tourner, se retourner, s'agiter; se promener.

Շրջրջումն s. tournoiement, retour, vicissitude.

Շրջրջուն a. qui tourne dans tous les sens, tournoyant.

Շրջող s. promeneur, vagabond.

Շրջում, ոց s. retour, changement; tour, circuit.

Շրջումն s. action de tourner, tour, circuit; renversement; changement.

Շրջուն a. renversé, tourné.

Շրտնում, շրտեայ, շրտուցեալ vn. prendre de l'ombrage, s'effaroucher; s'éblouir, être ébloui.

Շրտումն s. frayeur, éloignement; éblouissement.

Շրտուցանեմ, ուցի va. effaroucher, effrayer; éblouir.

Շփանամ V. Խենեշանամ.

Շփացումիւն V. Խենեշումիւն.

Շփեմ, եցի va. frotter; frictionner; fig. imputer, attribuer, accuser; — ընդ ափ, froisser dans la main.

Շփշփեմ, եցի va. frotter fortement ou souvent, froisser.

Շփոմ, ից a. confus, confondu, compliqué, indistinct, troublé, dérangé; s. V. Շփոմումիւն; աղմուկ շփոմի յարուցանել, faire du tintamarre, du tapage; V. Աղմուկ; շփոմս յուզել՝ յարուցանել, exciter des troubles, des séditions.

Շփոմական V. Շփոմ a.

Շփոմանք V. Շփոմումիւն.

Շփոմեալ a. confus, embarrassé, désorienté; — ես, tu as l'air agité, troublé ou ébouriffé.

Շփոմեմ, եցի va. confondre, brouiller, embrouiller, compliquer; troubler, mettre en désordre, remplir de trouble, bouleverser, déranger, déconcerter, embarrasser, désorienter; — իմ vn. être confondu, se brouiller, s'embrouiller, se compliquer; se troubler, se bouleverser.

Շփոմումիւն, Շփոմումն s. confusion; trouble, désordre, embarras, tumulte.

Շփող s. frotteur.

Շփումն s. frottement, frotage; friction.

Շքադիր, դրաց a. qui honore, qui rend honneur; — ք, cortége.

Շքալից a. honorable.

Շքամ, ացայ vn. trancher du grand, se vanter, se glorifier.

Շքեղ, ազ adj. magnifique, splendide, superbe, glorieux, élégant, majestueux, illustre, éclatant, fastueux, somptueux, pompeux, riche.

Շքեղաբար adv. magnifiquement, splendidement, d'une manière superbe, pompeusement, majestueusement, richement, avec luxe.

Շքեղազարդ a. richement orné, magnifiquement paré, magnifique, superbe.

Շքեղազարդեմ, եցի va. orner richement, magnifiquement parer.

Շքեղանամ, ացայ յմ. devenir magnifique, illustre, s'embellir, se parer.

Շքեղաշուք V. Շքեղազարդ.

Շքեղապանծ a. majestueux, illustre.

Շքեղացուցանեմ, ուցի va. illustrer, rendre célèbre, décorer; embellir.

Շքեղաւոր V. Շքեղ.

Շքեղութիւն s. splendeur, magnificence, éclat, pompe, luxe, somptuosité, majesté, solennité; beauté, élégance.

Շքեմեմ, եցի. **Շքեցուցանեմ**, ուցի va. agiter, remuer, gargouiller.

Շքեմիմ, Թեցայ յն. perdre toute pudeur, se conduire avec impudence.

Շոթ, ից s. brioche.

Շօշափական a. tangentiel; — կողմնացոյց, boussole à tangente.

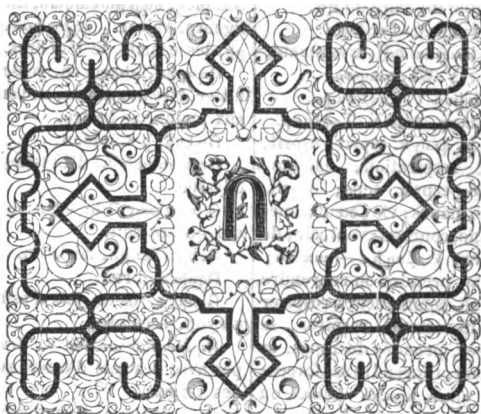
Շօշափելի adj. palpable, tactile.

Շօշափելիք, լեաց sm. tact, toucher.

Շօշափեմ, եցի va. palper, tâter, toucher, manier; frôler.

Շօշափող s. tangente.

Շօշափումն sm. attouchement, maniement, contact; frôlement.

Ռ (ouô) s. vingt-quatrième lettre de l'alphabet et sixième des voyelles ; six cents, six-centième.

Ռ, ուր, ում pron. relat. qui, lequel, laquelle.

Ռ՞ qui ? **Դու ո՞ ես**, qui es-tu ? **Ո՞ր ինչնք**, qui d'entre vous ? **Գո՞ր խնդրեք**, qui cherchez-vous ? **Ո՞րք ես**, à qui es-tu ? **Ո՞ւմ ասացեր**, à qui as-tu dit ?

Ռ՛, ո՛ր՛ interj. oh ! ah !

Ռ՞ք, ո՞րք ուրուք qui ? **Ո՞րք իմարդկանէ**, qui est l'homme, qui ? **Ո՞րք եւ իցէ**, qui que ce soit.

Ռոողոս s. obole.

Ռգեծափ լինիմ vn. être exténué, épuisé, s'épuiser.

Ռգելից a. spiritueux.

Ռգեխառնիմ, եցայ vn. être uni d'âme, s'attacher.

Ռգեխառնութիւն s. union d'âme, grand attachement.

Ռգեկան a. spirituel.

Ռգեկիր V. **Հոգեկիր**.

Ռգեկործան adj. qui ruine l'âme, l'esprit ; ruiné spirituellement, découragé, désespéré, abattu.

Ռգեկորոյս V. **Հոգեկորոյս**.

Ռգեղաբարբառ a. retentissant, sonore.

Ռգեմ, եցի vn. dire, prononcer, proférer ; chanter.

Ռգեշունչ V. **Հոգեշունչ**.

Ռգեպահ adj. qui conserve la vie.

Ոգեպարտ լինիմ vn. être coupable du sang de qn.

Ոգեսեր V. Շոգեսեր.

Ոգեսպառ adj. assommant, tuant; V. Շնչասպառ.

Ոգեվար V. Շոգեվար.

Ոգետւր, etc. V. Շոգետւր.

Ոգի, գւոյ s. esprit; esprit, âme; respiration, haleine, souffle; esprit, sens; esprit, génie; mânes; vie; cœur; âme, énergie, courage; vent, air; dé à jouer; V. Շոգի; — առնուլ կլանել, prendre ou reprendre haleine, commencer à respirer plus librement, respirer, se reposer, prendre du repos, se ranimer, reprendre ses forces; դնել զոգի իբոին՝ իծեռն օղոգին իբոին ունել V. Բուռն; Թափել զոգի ուրուք, tenir qn. en suspens; յոգիս ապաստան լինել, յոգւոցն պարզել ապաստան լինել՝ կալ, être à l'agonie, être réduit à la dernière extrémité, être mourant; յոգիս ապաստան առնել, réduire à l'extrémité, épuiser; հարկանել յոգի, blesser, piquer au vif, au cœur, tuer; յոգւոց ելանել՝ հանել, pousser des soupirs, laisser échapper un soupir, soupirer, gémir; յոգւոցն ցամաքել, mourir; ոգւով երգել, chanter avec âme; ոգւով չափ, de toute son âme, de cœur, de tout son cœur; ոգւով չափ սիրել, aimer comme son âme, éperdument; արձակել՝ հանել՝ փչել զոգի, rendre l'âme, l'esprit, expirer; ոգին

էր դաւոյն, il était l'âme du complot; ոգի բանական, intelligence, raison; ոգիք խաւարի, les esprits de ténèbres.

Ոգորիմ, բեցայ vn. cossér; lutter, être aux prises, en venir aux mains, se battre.

Ոդէոն, ի s. odéon.

Ոդիսական a. d'Ulysse; s. odysée.

Ո եւ պէտ, Ո եւ պէտ ոք a. qui que ce soit.

Ոզնի, նույ s. hériason.

Ոզոխ s. brou.

Ոզոր s. osier, jets d'osier, pleyon, accolure.

Ոզորաճեծ առնեմ va. frapper avec des jets d'osier, avec des verges.

Ոզորահիւս a. tissu d'osier.

Ոզորի s. osier (arbre).

Ոլոռն, ուռն, ուռնք s. pois, pois chiche; grain; globule; ոլոռն ոլոռն, goutte à goutte.

Ոլոռնաձեւ a. en forme de pois, sphérique, rond.

Ոլոռնանամ, ացայ vn. s'arrondir.

Ոլոր, ից sm. tortillement, contorsion, ton, tension; contention, effort, intensité, force; tresse; —ք բարեկամութեան, les nœuds de l'amitié.

Ոլորակ s. accent tonique; flexion de voix, accent.

Ոլորան V. Մամուլ.

Ոլորեալ a. tors, tortillé.

Ոլորեմ, եցի va. tordre, tortiller, cordeler, cordonner, tresser; fig. tramer, ourdir.

Ոլորումն V. Ոլոր.

Ոլորտաձեւ *a.* spiral.

Ոլորտանամ, ացայ *vn.* être circonscrit, limité, se borner.

Ոլորտապտոյտ *a.* sinueux, de mille détours.

Ոլորտացուցանեմ, ուցի *va.* circonscrire, borner, limiter.

Ոլորոք *s.* bornes. limites, extrémités, fin, terme; circuit, tour, circonvolution; — երկրի, l'univers; — երկնից, les espaces des airs; ընդ ոլորտս մտանել (Թռչնոց), faire des tours en voltigeant, voler en rond, faire la roue.

Ոլոք, աց *s.* péroné.

Ոխ *V.* Ոխք.

Ոխաթափ լինիմ *vn.* décharger sa rancune sur qn.

Ոխակալ, աց *a.* qui garde rancune, rancunier; — լինել, garder rancune.

Ոխակալութիւն *s.* action de garder rancune, ressentiment, rancune.

Ոխամ, Ոխանամ, ացայ *vn.* avoir du ressentiment contre qn., garder rancune à qn., se ressentir de.

Ոխապահ *V.* Ոխակալ.

Ոխացուցանեմ, ուցի *va.* exciter la rancune, rendre rancunier.

Ոխերիմ, Ոխորիմ *a.* adversaire, ennemi, malveillant, cruel, acharné; — Թշնամի, ennemi déclaré ou mortel, grand ennemi.

Ոխութիւն *V.* Ոխք.

Ոխք, խից *s.* ressentiment, rancune; իսս ունել ումեք՝ ընդ

ումեք, իսս պահել ումեք, avoir du ressentiment contre qn., garder rancune à qn. de qch., se ressentir de, en vouloir à qn.

Ո'հ interj. oh! ah! ô!

Ո'հ ո'հ interj. oh! oh!

Ողբ, ոց *sm.* lamentation, plainte, plainte lugubre, complaints, gémissements; ողբս առնուլ՝ յօրինել, զողբս հարկանել *V.* Ողբամ.

Ողբագին, Ողբալի, Ողբալից *a.* lamentable, déplorable, à plaindre, plaintif.

Ողբական *a.* plaintif.

Ողբակից *adj.* qui déplore avec un autre.

Ողբակցիմ, եցայ *vn.* déplorer, pleurer ensemble.

Ողբածայն *a.* plaintif; *s.* lamentation.

Ողբամ, ացի, ացայ *vn. va.* se lamenter, déplorer, pleurer.

Ողբերգակ, աց *a.* qui chante d'une manière plaintive; *sm.* chanteur de complaints; tragédien, auteur tragique.

Ողբերգական *a.* tragique.

Ողբերգեմ, եցի *va.* chanter d'une manière plaintive, d'un ton lamentable, déplorer.

Ողբերգութիւն *sm.* chant plaintif, complainte; tragédie.

Ողբերէն *adv.* d'une manière plaintive ou lamentable.

Ողբումն *sm.* lamentation, plainte.

* Ողիկ ողիկ գալ *V.* Ողողանամ.

Ողիմպիադ *V.* Ողոմպիադ.

Ողիմպոս, Կ *s.* Olympé.

Ողկոյգ, կուզաց, ող *s.* grappe de raisin.

Ողկուզաբեր *a.* qui produit des grappes de raisin.

Ողկուզաբոյժ *a.* qui nourrit, produit des grappes de raisin.

Ողկուզազարդ *adj.* orné de grappes.

Ողկուզալից *adj.* plein de grappes.

Ողկուզուկ *s.* petite grappe de raisin; *bot.* botrys.

Ողն, գին, զունք, զանց *sm.* épine du dos; dos; moelle épinière; յ— անկանել, se coucher, s'allonger; *fig.* être indolent, négligent; յողն երմալ, s'étirer, s'allonger; յողն կալ, se redresser, être rebelle; յողն օս — առնուլ, prendre haleine, respirer, se reposer.

Ողնաբեկ *a.* dont l'épine du dos est cassée.

Ողնայար, Ողնաշար, ի *sm.* vertèbre; moelle épinière.

Ողնատը *a.* vertébré.

Ողնափայտ, ից *s.* carène, quille; *fig.* navire.

Ողնգժնեայ *a.* obstiné, opiniâtre, dur.

Ողնուկաք, ի *s.* croupière.

Ողող *sm.* inondation; alluvion.

Ողողական *a.* d'alluvion.

Ողողանամ, ացայ *vn.* déplorer, fondre en larmes.

Ողողանեմ *V.* Ողողեմ.

Ողողանիմ *vn.* être inondé, baigné; *fig.* fondre en larmes.

Ողողանք, նաց *s.* affusion.

Ողողեմ, եցի *va.* inonder,

ruisseler, submerger; laver, rincer.

Ողողիչ *a.* qui inonde

Ողողումն *sm.* inondation, submersion; rinçure.

Ողումպիադ, աց *sm.* olympiade.

Ողումպիական *a.* olympique.

Ողորդ *a.* droit.

Ողորկ, ից *adj.* poli, lisse, plan, uni, aplani; *fig.* doux, affable; adroit, artificieux; élégant, poli; —ք վարից *V.* Խապտիք.

Ողորկաբանութիւն *s.* langage élégant, élégance d'expression.

Ողորկակեղեւ *a.* qui a l'écorce lisse.

Ողորկապատեան *a.* dont la coquille est lisse, mollusque.

Ողորկեմ, եցի *va.* lisser, polir, aplanir; polir, adoucir; repasser, satiner; *V.* Շողմեմ.

Ողորկիչ *s.* lisseur.

Ողորկութիւն *s.* lissure, polissure, le poli; doux; mollesse, délicatesse

Ողորմ *a.* qui excite la pitié, misérable, pitoyable, piteux, malheureux, déplorable, funeste, triste; touchant, attendrissant; *s.* pitié, compassion; — ou ողորմ ողորմ *adv.* d'une manière touchante ou attendrissante, à faire pitié ou compassion, pitoyablement, piteusement, misérablement; avec compassion; յաղեքս եւ յողորմ խոնարհեցուցանել, exciter la compassion de qn., lui inspi-

rer de la pitié, l'exciter à la pitié, le toucher, l'attendrir, l'émouvoir; ողորմխօսել, parler à faire pitié; անկցի ողորմ իմառաջիք, ayez pitié de moi.

Ողորմաբար V. Ողորմ adv.

Ողորմագին V. Ողորմա. adv.

Ողորմած, աջ a. miséricordieux, charitable.

Ողորմաւորութիւն s. miséricorde, charité; pitié, compassion; charité, don charitable, aumône; գործք — Ե, œuvres de charité.

Ողորմանք V. Ողորմութիւն.

Ողորմելի a. misérable, malheureux, pitoyable, piteux, pauvre.

Ողորմիմ, յեցալ vn. s'apitoyer, avoir pitié ou compassion de, s'attendrir, être touché, compatir; ողորմիմ քեզ, j'ai pitié de toi.

Ողորմութիւն s. pitié, miséricorde; aumône, charité; — առնել՝ տալ, faire l'aumône, donner l'aumône.

Ողորմուկ աքկանեմ va. inspirer de la pitié, exciter la compassion, attendrir, apitoyer, toucher.

Ողուն s. auget.

Ողոք, ոյ a. suppliant, doux, insinuant, attrayant, persuasif; s. supplication, prière, instances; insinuation, persuasion; յ— ածել, persuader, attendrir; յ— անկանել, supplier, faire des instances auprès de qn., le prier instamment; ողոքով, avec douceur.

Ողոքական V. Ողոք a.

Ողորանք, նաց s. supplication, prière, instances; douces, douces paroles, insinuation, persuasion, souplesse; caresse, cajolerie, adulation, flatterie.

Ողոքեմ, եցի va. supplier; persuader; adoucir, apaiser, calmer; toucher, attendrir; caresser, flatter.

Ողոքիչ s. suppliant; flateur, insinuant.

Ողոքումն V. Ողորանք.

Ողջ, ոց, աջ a. vif, vivant; sain, sauf; complet, intégral, entier; sans interruption; — եկիր, soyez le bienvenu; — եք ու լեր, portez-vous bien, salut, je vous salue, adieu; — երթ, allez en paix, adieu, au revoir; ողջն ողջն, tout vif, tout entier; — բովանդակ, tout entier.

Ողջաբանութիւն s. intégrité, l'ensemble d'un discours.

Ողջագուրանք, նաց s. baisers, embrassement.

Ողջագութեմ, եցի va. prendre ou serrer dans ses bras, embrasser, baiser.

Ողջախոհ, աջ a. qui pense sainement; chaste, honnête; — յիտք, bon sens, bonne foi. Ողջախոհաբար adv. chastement, honnêtement.

Ողջախոհանամ, աջալ vn. avoir des sentiments sages, être dans son bon sens; être chaste.

Ողջախոհութիւն s. sagesse, bon sens; chasteté, honnêteté.

Ողջակէզ, կիզաց sm. holocauste, sacrifice.

Ողջակիզեմ, եցի va. faire un holocauste, offrir en holocauste.

Ողջափաւատ a. orthodoxe.

Ողջամբ adj. sain et sauf; heureusement; V. Ամբողջ; — դառնալ, retourner —; — հասանել, arriver —, à bon port; — եկիր, soyez le bienvenu.

Ողջամիտ, մտաց adj. sain d'esprit, qui a la raison saine, sensé, raisonnable; orthodoxe; — վարդապետութիւն, saine doctrine; — լինել, avoir l'esprit sain, être dans son bon sens.

Ողջանամ, ացայ vn. revenir à la santé, guérir, recouvrer la santé, se rétablir.

Ողջանդամ a. qui a tous ses membres, sain, sauf; adv. sain et sauf, tout entier.

Ողջացուցանեմ, ուցի va. rendre sain, bien portant, guérir; rendre entier, compléter.

Ողջացուցիչ V. Բուժիչ.

Ողջէզալ s. salutation, salut.

Ողջընծայ V. Ողջակէզ.

Ողջիկ V. Ամբողջ.

Ողջմտութիւն s. bon sens, saine raison, raisonnement, —ք, sainement, sensément.

Ողջոյն, ջուռի s. salut, salutation, compliment, amitiés; santé, état de santé; — տալ, saluer; հարցանել զողջունէ, saluer; հարցանել զողջունէ

ուրուք, demander des nouvelles de qn.; — քեզ՝ ընդ քեզ, bonjour; ողջոյն իցէ քեզ, comment vous portez-vous? comment va la santé? եւ կարի իսկ —, fort bien; ողջոյն է քեզ. — է, tout va-t-il bien pour vous? très-bien; ողջոյն է, apportez-vous la paix, une bonne nouvelle? — ետու նմա մեծարանօք, je le saluai avec respect; — քեզ տունդ իմ սիրելի, adieu, chère maison; — հրաժարական, adieu, congé; տալ — հրաժարական, dire adieu, faire ses adieux, prendre congé.

Ողջոյն a. entier, total; adv. tout entier, en entier.

Ողջութիւն s. santé, bonne santé; —ք, sain et sauf, bien portant; en paix.

Ողջունաբեր a. qui apporte une salutation, une bonne nouvelle.

Ողջունագիր sm. lettre de compliments.

Ողջունալի, Ողջունական a. de salutation, de compliment.

Ողջունապատում a. qui raconte, qui donne de bonnes nouvelles.

Ողջունեմ, եցի va. saluer, faire des compliments.

Ոճ, ոյ, ով s. style; phrase; méthode, système; rang, ordre, manière, façon, forme; vie, conduite; dogme, doctrine; tige des graminées, queue; panier, corbeille; ոճով, méthodiquement, avec mé-

thode; distinctement, précisément, d'une manière suivie, en détail; convenablement, à propos; ոհով մանր հայել, regarder avec attention, fixer; — լեզուաց, le génie des langues; նովին ոհով, de même style; մաքրել զոհ, épurer le style; յոհ եւ իկարգ մոհանել, réduire en méthode; պարզ բարեխառն՝ գեղեցիկ՝ վայելուչ՝ լսեմ՝ գոհացի՝ հեշտ՝ քաղցր՝ երկայնաբան անհարթ՝ խիստ՝ կորովի՝ մոյլ՝ տկար ոհ, style simple, tempéré, beau, élégant, sublime, gothique, coulant ou facile, doux, prolixe, rude, dur, nerveux, pâle, sans force.

Ոհիր sm. crime, attentat, méfait; — եղեռան, crime; — քապիրատուութեան, excès; ածել յոհիրս, porter à des excès.

Ոհրագործ, աջ s. scélérat.

Ոհրագործութիւն s. scélératesse, crime.

Ոմն, ուրումն, ումմն, ոմանք, ոմանց pron. quelqu'un, certain, un; կին —, une femme; ոմանք ասեն այո, ոմանք ոչ, les uns disent oui, les autres non; զոմանս տեսի, j'en ai vu quelques-uns...

Ո՛յ interj. oh! ah! ouf!

Ոյծ, ուծոյ, ուծի sm. force, vigueur; effort; poids, importance; յուծի լինել, être dans sa vigueur, dans sa force, dans toute sa force; — տալ, donner de la force, favoriser, autoriser; faire effort, forcer; — առնուլ,

prendre de la force, reprendre ses forces; նոր — առնուլ, prendre de nouvelles forces; անկանել յուծոյ, perdre ses forces, sentir ses forces s'affaiblir, s'épuiser, s'énervier.

Ոյծ a. froid; adv. à part.

Ոչ adv. non, ne, non pas, ne pas; ոչ ուտեմ, je ne mange pas; ինչ ոչ ունի, il n'a rien; ոչ մին եւ ոչ միւսն, ni l'un ni l'autre; ոչ գեղեցիկ է եւ ոչ տգեղ, il n'est ni beau ni laid; ոչ Տէր, non, Monsieur; ոչ եթէ, non que; ոչ երբէք, jamais; ոչ եւս, ne plus, ne pas encore; désormais; ոչ եւս ուտէ, il ne mange plus; ոչ եւս էր տեսեալ, il n'avait pas encore vu; ո՛չ իսկ, n'est-il pas vrai que? եւ ոչ իսկ մարդ է, il n'est pas même homme; ոչ ոք, aucun, personne, nul, pas un; ոչ ոք ասասցէ քեզ, personne ne te dira; ոչ ոք իծէնչ, aucun de vous; ո՛չ ապաքէն, non, ne pas; ո՛չ ապաքէն սիրեցի զքեզ, ne t'ai-je pas aimé? ոչ բնաւ, point, pas le moins du monde; V. Կամք, Միայն.

Ոչէ, էի. Ոչէք, էից s. rien, néant.

Ոչէանամ V. Ոչնչանամ.

Ոչէութիւն sm. néant; յ— դառնալ, se réduire au —.

Ոչինչ, ոչնչի s. rien, néant, nulle chose; a. pas un seul, pas un, nul, aucun; adv. point, nullement; յ— դարձուցանել, réduire à rien, anéantir; յ— ou առ — գրել՝ համարիլ,

compter ou considérer pour rien, ne tenir aucun compte, mépriser, braver; ստեղծել յօշնչէ, créer du néant; յօշնչէ յի՛նչ գալ, être tiré du néant; գրեթէ —, presque rien; — ի՛իք, nullement, aucunement, en aucune façon, pas le moins du monde; — ասենեկին, rien de rien; — հեռի իքէն, pas bien loin de toi.

Ոչխար, ագ s. brebis; mouton; — մայէ՛ բառաչէ, — bête.

Ոչխարաբոյճ s. éleveur de brebis, de moutons.

Ոչխարազգեստ a. vêtu de peau de mouton.

Ոչխարակ. ագ s. jeune brebis ou mouton, agneau.

Ոչխարանման a. semblable à une brebis, à un mouton.

Ոչխարավաճառ, ագ s. marchand de moutons.

Ոչխարեմի, եմոյ, եմեաց s. peau de mouton, mouton, bisquin; a. de mouton, de peau de mouton.

Ոչխարիկ V. Ոչխարակ.

Ոչնչանամ, ագայ vn. être réduit à néant, être anéanti.

Ոչնչացուցանեմ, ուցի va. réduire à néant, anéantir.

Ոչնչութիւն s. néant, nullité.

Ոպնիազ V. Երեսոս.

Ոջիւ, ջլոց, ջլաց s. pou, vermine; բաղել զոջիս, épouiller, chercher des poux.

Ոջակեր, ագ a. mangé par les poux; qui mange des poux.

Ոջլոտ a. pousseux.

Ոռ, ի s. cul, fesse; croupion.

Ոռնակ s. hurleur, alouate. Ոռնամ, աղի vn. hurler, pousser des hurlements.

Ոռոգ a. V. Առոյգ.

Ոռոգանամ V. Առոյգանամ.

Ոռոգանեմ, Ոռոգեմ, եցի va. arroser, mouiller.

Ոռոգումն s. arrosement, irrigation.

Ոսբն, բան V. Ոսպն.

Ոսին a. atrophie, étiole, grêle.

Ոսկեակ, եկայ sm. un peu d'or; mine d'or.

Ոսկեակն V. Ոսկեքար.

Ոսկեբեր a. aurifère.

Ոսկեբերան, ի a. qui a une bouche d'or, chrysostome.

Ոսկեբեւեռ a. à clous d'or, enrichi ou garni de clous d'or.

Ոսկեբուրդիս a. d'où il jaillit de l'or, qui produit de l'or.

Ոսկեգեղմն, ման s. loison d'or.

Ոսկեգիր a. écrit en caractères d'or.

Ոսկեգլուխ a. qui a une tête d'or.

Ոսկեգոյն a. de couleur d'or, jaune.

Ոսկեգործ, ագ s. orfèvre; a. fait en or, fait d'or, travaillé en or.

Ոսկեգօտի a. qui a une ceinture d'or.

Ոսկեզարդ a. orné d'or.

Ոսկեզարդեմ, եցի va. orner avec de l'or.

Ոսկեզօղ a. attaché avec de l'or, enchâssé dans de l'or.

Ոսկեզօծ a. doré.

սկզբո՞ծեմ, եղի va. dorer.

Ոսկեզօծիչ s. doreur.

Ոսկեզօծումբին ou Ոսկեզօծումն s. dorure.

Ոսկեթել, փ a. garni, tressé de fil d'or, brodé d'or; s. fil d'or.

Ոսկեթել a. aux ailes d'or.

Ոսկեխնձոր a. qui porte des pommes d'or.

Ոսկեշաղկ a. fleurs d'or, à fleurs jaunes comme de l'or; s. chrysanthème.

Ոսկեծղի a. qui a des bras en or.

Ոսկեկազմ a. relié en or, doré sur tranche.

Ոսկեկար a. cousu de fil d'or.

Շկեկում a. d'or, plaqué en or; — ք, mine d'or.

Ոսկեհան, այ տա. mineur, celui qui travaille aux mines d'or; — ք, mines d'or.

Ոսկեհանդերձ a. vêtu d'or, dont les vêtements sont d'or.

Ոսկեհանումբին, Ոսկեհաստ s. l'action de creuser la terre pour trouver de l'or.

Ոսկեհեթ adj. aux cheveux d'or, aux cheveux blancs comme de l'or.

Ոսկեհուռ, Ոսկեհուռազարդ a. tissu ou filé d'or, brodé en or, galonné d'or, qui a des fils d'or.

Ոսկեծեղուն a. dont le toit est en or ou doré.

Ոսկեծոյլ V. Ոսկիածայլ.

Ոսկեղէն, Ոսկեղինիկ adj. d'or, en or; — դար, âge d'or.

Ոսկեհանանչ a. aux rayons

d'or, qui a l'éclat de l'or, éclatant d'or.

Ոսկեհամակ a. brodé en or, couvert de dessins ou de broderies d'or, pointillé de taches d'or, soutaché en or.

Ոսկեման a. filé, tissu d'or.

Ոսկեմոլ a. qui a la passion de l'or.

Ոսկեմկաթ a. peint en or.

Ոսկեպարնայ V. Ոսկեզարդ.

Ոսկեպատեան a. dont la gaine est en or.

Ոսկեպղինձ s. tombac.

Ոսկեպտուղ a. qui porte des fruits d'or ou de couleur d'or; s. fructidor.

Ոսկեքեղմ s. thermidor.

Ոսկետաղարթ a. aux feuilles d'or.

Ոսկեսանձ a. qui a une bride, un frein d'or, qui a des rênes d'or; s. rêne dorée.

Ոսկեսար adj. caparaçonné d'or.

Ոսկեսէր a. qui aime l'or.

Ոսկեսիրումբին s. amour de l'or, des richesses.

Ոսկետառուն adj. dont la queue est ornée d'or, de fil d'or.

Ոսկերիչ s. orfèvre.

Ոսկերուտի V. Ոսկրուտի.

Ոսկերչումբին s. orfèvrerie.

Ոսկեփայլ a. resplendissant d'or, brillant d'or ou de l'éclat de l'or, qui a l'éclat de l'or.

Ոսկեփետուր a. qui a des plumes d'or.

Ոսկեփող s. trompette d'or.

Ոսկեփունջ s. bouquet d'or;

a. — հասկք՝ հունձք, épis dorés, moissons dorées.

Ոսկեքաղ a. qui recueille de l'or.

Ոսկեքանդակ adj. plaqué d'or, orné d'incrustations en or; ciselé en or.

Ոսկեքար, ի s. chrysolithe.

Ոսկէօղ a. garni d'anneaux d'or; qui a des boucles d'or.

Ոսկի, կւոյ s. or; or, pièce d'or; a. d'or; — եղէգն, lysi-maque, nummulaire, herbe aux écus; իկշիւն ou ծանրու-թեամբ ոսկւոյ գնել՝ վաճառել, acheter, vendre au poids de l'or, son pesant d'or.

Ոսկիազէն s. armure d'or; a. qui porte une arme en or.

Ոսկիածին a. né de l'or; qui produit de l'or.

Ոսկիակազմ V. Ոսկեկազմ.

Ոսկիակալ a. qui a de l'or, qui porte de l'or.

Ոսկիակառք a. qui a un char d'or.

Ոսկիակիր a. qui porte de l'or.

Ոսկիակուռ V. Ոսկեկուռ.

Ոսկիածոյլ a. en or fondu; tout en or, d'or massif, massif en or.

Ոսկիամայր, մօր a. dont la mère est l'or, né de l'or.

Ոսկիայարկ V. Ոսկեյարկ.

Ոսկիապատ, ագ. Ոսկիա-պատակ a. couvert d'or, en-touré d'or, doré.

Ոսկիգիսակ a. qui a une toison d'or.

Ոսկիկմբեայ, Ոսկիկմբէ a.

bouclier dont la bosse est en or.

Ոսկիվարաւանդ V. Ոսկե-սար.

Ոսկր, կեր, ագ s. os; հանել զոսկերս, désosser; դողացու-ցանել զոսկերս, faire trembler ou frémir; * — կաշի դառնալ, n'avoir que la peau et les os, devenir très-maigre.

Ոսկրաբեկ a. qui casse les os; dont l'os est cassé.

Ոսկրաքանց առնեմ va. dis-loquer, déboîter, luxer.

Ոսկրեղէն a. osseux.

Ոսկրկուլ sm. ornith. ossi-frage, orfraie.

Ոսկրոտի sm. les os, osse-ments, carcasse.

Ոսկրուտ a. ossu.

Ոսնիմ, եցայ vn. s'atrophier, s'étioier, se rabougrir.

Ոսնուծին s. atrophie.

Ոսոխ, ագ s. opposé en jus-tice, adversaire, ennemi, anta-goniste; rival, concurrent.

Ոսոխասէր V. Հակառա-կասէր.

Ոսոխեմ, եցի. Ոսոխիմ, խեցայ vn. être en procès avec, plaider contre, accuser; riva-liser, être en lutte, en concur-rence.

Ոսոխուծին sm. inimitié; rivalité, concurrence.

Ոսպն, պան s. lentille; méd. lentilles.

Ոսպնածան, ի s. potage aux lentilles.

Ոսպնածեւ a. lentiforme, lenticulaire; — ou ապակի, lentille, verre lenticulaire.

Ոսպնեայ a. de lentilles.

Ոստ, ոց sm. branche, rambeau; colline, hauteur, tertre; nœud (d'arbre).

Ոստաբեկ առնեմ va. rompre les branches.

Ոստախիտ a. branchu, ramoux; nouveaux.

Ոստակոտոր լինիմ vn. avoir les branches cassées.

Ոստայն, ից s. tissu, toile; — սարդի, toile d'araignée.

Ոստայնանկ, աց sm. tisserand.

Ոստայնանկեմ, եցի va. tisser, fabriquer des étoffes.

Ոստայնանկութիւն s. tisseranderie, tissage; tapisserie.

Ոստան, ի sm. ville libre; chef-lieu, capitale; troupe royale.

Ոստանամ, ացայ vn. se ramifier.

Ոստանիկ a. de la famille royale, de cour; s. habitant de la capitale; noble, courtisan.

Ոստանիմ, տեայ vn. s'élan- cer, sauter de, sortir de, s'échapper; ոստեան սանձք ի ձեռացն, les rênes lui échappèrent des mains.

Ոստաքանց a. ébranché; — առնել, ébrancher, élaguer.

Ոստաքանցութիւն s. ébranchement.

Ոստիկան, աց s. gouverneur, préfet; inspecteur, commissaire; ministre.

Ոստիկանարան, աց s. ministère (hôtel, bureau).

Ոստիկանութիւն s. préfecture; inspection; ministère (emploi).

Ոստղ s. glau, glu.

Ոստին a. sec, aride.

Ոստնական V. Ցամաքային.

Ոստնում, ոստեայ, տուցեալ vn. sauter, bondir, faire un saut, un bond, s'élancer, en- jamber.

Ոստոստեմ, եցի vn. sautiller, gambader, bondir, folâtrer.

Ոստոստումն sm. sautille- ment.

Ոստումն sm. saut, bond; gambade.

Ոստուցանեմ, ուցի va. faire sauter.

Ոստչիմ, տեայ V. Ոստնում.

Ոստրէ, Ոստրէոս, Ոստրիք s. huître.

Ով pron. qui, celui qui, celle qui.

Ո՞վ, ո՞յր, որո՞վ pron. qui? quel? lequel? laquelle? ո՞վ իմէնք, qui de nous, d'entre nous? գիտե՞ս ո՞վ է, sais-tu qui il est? ո՞վ է այրդ, quel est cet homme? ո՞վ ես դու, qui es-tu? ո՞յր է պատկերս, à qui est ce portrait? ո՞վ ոք, qui? յո՞վ adv. où? յո՞վ երթաս, où allez-vous?

Ո՞վ interj. ô! oh! ah! hélas! quoi! ո՞վ Աստուած իմ, ô mon Dieu! ո՞վ աղետիցս, quel malheur! que je suis malheureux! ո՞վ սքանչելեաց, quel miracle! ո՞վ մոլորութեանդ, quelle erreur est la vôtre! ո՞վ, զիա՛րդ

վեհ է ազգասիրութիւն, que le patriotisme est noble !

Ովասիս, ի s. oasis,

Ովկիանոս, ի s. Océan.

Ովսաննայ, ից s. hosanna.

Ոտանաւոր adj. qui a des pieds, qui marche; rythmique, mesuré; s. vers, poésie, rimes; յոտանաւոր adv. à pied; — յօրինել, faire des vers.

Ոտն, տին, տամբ, ոտք sm. pied; pied (d'une montagne); pied (mesure des vers); pied (mesure de longueur); յատից գգլուխ, յոտից մինչեւ գգլուխ, des pieds à la tête, depuis la tête jusqu'aux pieds, de pied en cap; ասն ոտն, ոտն առ ոտն, pied à pied, pas à pas; petit à petit; յոտս՝ առ ոտս, aux pieds; auprès, chez; յոտն իմատին յառնել, se dresser sur le bout des pieds, se hausser ou marcher sur la pointe du pied, des pieds; անկանել յոտս օրուք օր * մէկուն ասցն իյնալ, se jeter, se prosterner ou tomber aux pieds, aux genoux de qn.; ոտն հարկանել, առ ոտն հարկանել՝ կոխել, ընդ ոտն հարկանել, fouler aux pieds, mettre sous les pieds, mépriser; ոտն յոտանէ փոխել, faire un pas, marcher; գոտս ամբարձեալ փախչել, lâcher pied, filer; յոտն կալ, se tenir debout; se lever, se dresser, s'élever; կալ իվերայ ոտից, se tenir debout; յոտին կալ օր * ոտքի վերայ կենալ, se tenir sur ses pieds; se tenir debout,

être sur pied; se soutenir, se maintenir, subsister; ասն զօտամբ արկանել օր օր օտքի վերայ դնել, mettre un pied sur l'autre; զոտն հարկանել առ բարկութեան, frapper du pied, piétiner de colère; ասն ընդ ոտին, pied contre pied; յատն անել, tenir debout, soutenir; յոտն կանգնել, se lever, s'élever, se remuer; * օտքի վերայ լինել, être sur pied; * մէկուն ոտքը սահնցնել, couper l'herbe sous les pieds de qn., le supplanter; * օտքը կտրել, empêcher de venir, de fréquenter; * օտքը դնել, mettre ses pieds; * բոքիկ օտքով քալել, marcher pieds nus, nu-pieds; * օտքով զարնել, donner un coup de pied; * օտքի վերայ նկարել, peindre qn. en pied; բոլոր քաղաքն ոտք ելաւ, toute la ville est sur pied; փոքրիկ՝ մեծ՝ լայն՝ երկայն՝ տծեւ ոտք, petit, grand, large, long, difforme pied.

Ոտնալուայ, ի s. lavement des pieds, pédiluve, bain de pieds; —ք, bain de pieds, baignoire.

Ոտնակապ, ուց s. entraves; անդել յոտնակապս, mettre des entraves, entraver.

Ոտնակապեմ, եցի va. entraver.

Ոտնակառեմ, եցի vո. s'arrêter, être embarrassé.

Ոտնակացութիւն s. action de rester debout.

Ոտնակոծից sm. action de

fouler sous les pieds; յառնակոխս ընկենուլ, *jeter sous les pieds*.

Ռանահար V. Ռանհար.

Ռանահարութիւն V. Ռորհարութիւն.

Ռանահետ, ից ա. *trace des pas, marque du pied*,

Ռանաձայն, ից ա. *bruit des pieds*; — անձրեփ, *bruit de pluie*.

Ռոնաման ս. *souliers*.

Ռոնաչափ, ի ա. *pied (mesure)*.

Ռոնառ ա. *glissant*.

Ռոնառեմ, եցի vn. *glisser, faire un faux pas, broncher*.

Ռոնառութիւն ս. *glissade, faux pas*; մեժ. *goutte*.

Ռոնառեցիք, զեաց ս. *lieu pour placer les pieds, place des pieds*.

Ռոնառքով ա. *qui frappe avec ses pieds*; — լինել, *frapper du pied*.

Ռոնաքառութիւն ս. *goutte aux pieds*.

Ռոնառք ա. *qui reste à pied*; *qui a des pieds*.

Ռոնափոխ լինիմ vn. *faire un pas, marcher*.

Ռոնքել adj. *qui a le pied cassé*.

Ռոնխմի adv. *tout doucement en introduisant les pieds*.

Ռոնկայ ս. *place du pied*; ա. *qui reste debout, domestique*; յոտնկայս, *debout*.

Ռոնկապ V. Ռոնակապ.

Ռոնկելիք, իաց ս. *l'action de rester debout; marchepied*;

բառնալ զոտին յոտնկելաց, *enlever de terre son ennemi*; անկանել յառնկելաց իզետին, *tomber étendu sur la terre*; կործանել յոտնկելաց, *renverser, ébranler*.

Ռոնկութս. *place pour poser les pieds*.

Ռոնհար, աց ա. *qui se réjouit du mal d'autrui, malveillant*; — լինել, *se réjouir du mal d'autrui, aux dépens de, insulter, mépriser, prendre plaisir à se jouer de qu., être malveillant*; *donner des coups de pied*; — լինել Զշուառութեան ուրուք, *insulter qu. dans son malheur*.

Ռոնհարեմ V. Ռոնհար.

Ռոնհարութիւն ս. *malveillance, insulte, coup de pied*.

Ռոնփոխ V. Ռոնափոխ.

Ռոնքայլեմ, եցի vn. *faire un pas, marcher*.

Ռաք V. Ռոն.

Որ, ոյ, ոլ pron. *qui, quel, quelle, lequel, laquelle; lesquels, lesquelles; celui qui, ce qui, ce que*; այրն որ գայ, *l'homme qui vient*; զոր դու գտեր, *celui que tu as trouvé*; եւ որ չար եւս է, որ չար քան զայննայն է, *ce qui est le pire de tout*; չգիտէ զոր գործէն, *il ne sait ce qu'il fait*; յորմէ, *d'où*; որ զինչ եւ իցէ, *quoi qu'il en soit*; որ եւ իցէ, *qui que ce soit, quoi que ce soit*; որ ինչ, *ce qui, tout ce qui*; որ միանգամ, որ քր. *qui, conqué, celui qui, celle que*;

որք միանգամ, tous ceux qui.

Ո՞ր qui? lequel? laquelle;
որո՞վ իշխանութեամբ, par
quelle autorité? որո՞վ իւիք,
par quoi? յոր վայր, jusqu'où?

Որ conj. que; որ զի, afin
que; puisque.

Որակ, ազ s. qualité.

Որակական a. qualitatif.

Որականամ, ազայ vn. être
qualifié, se qualifier.

Որակացուցանեմ, ուցի va.
qualifier.

Որակութիւն s. qualité.

Որայ, ոյ sm. botte de blé,
gerbe; — կապել, gerber, en-
javeler.

Որբ, ոց a. orphelin, orphe-
line; — մնալ իիօրէ՛ իմօրէ,
perdre son père, sa mère;
— մնալ յումեքէ, être privé
de qn.

Որբանամ, ազայ vn. deve-
nir, être orphelin.

Որբանոց, ազ s. orphelinat.

Որբասէր adj. qui aime les
orphelins.

Որբար V. Որպէս.

Որբութիւն s. état, position
d'un orphelin.

Որգոն V. Որպէս.

Որգունակ adv. comme.

Որդ, ազ s. V. Ուրդ.

* Որդ V. Որդն.

Որդան, Որդան կարմիր s.
cochenille; kermès, cramoisi.

Որդանենի, նոյ s. nopal.

Որդեակ, դեկաց sm. petit
enfant, fils ou fille en bas âge;
— իմ, mon fils, mon enfant.

Որդեբար V. Որդիաբար.

Որդեգիր, գրաց s. fils adop-
tif, fille adoptive.

Որդեգրական a. adoptif.

Որդեգրեմ, եցի va. adopter,
prendre pour fils; adopter,
affilier.

Որդեգրութիւն s. adoption;
affiliation.

Որդեծնութիւն s. procréa-
tion d'enfants, enfantement.

Որդեկեր a. qui mange ses
enfants.

Որդեկոտոր a. qui tue, qui
détruit ses enfants; — լինել,
tuer, détruire ses enfants;
avoir ses enfants tués.

Որդեկորոյս a. qui a perdu
son enfant, ses enfants.

Որդեսէր a. qui aime son
enfant, ses enfants.

Որդեսիրութիւն sm. amour
de ses enfants.

Որդեսնոյց a. qui élève des
enfants.

Որդեսպան, ազ a. infanti-
cide, meurtrier de son propre
enfant.

Որդեսպանք, Որդեսպանու-
թիւն s. infanticide, action de
tuer ses enfants.

Որդի, դւոց s. fils, enfant;
— իիօրէ, de père en fils;
որդիք խաւարի՝ լուսոյ, les
enfants des ténèbres, de la
lumière; — Աստուծոյ, fils de
Dieu.

Որդիաբար adv. filialement,
en fils, comme un fils.

Որդիական a. filial, de fils.

Որդիանամ, ազայ vn. deve-
nir le fils de, être adopté par.

Որդիատեաց a. qui hait son
fils, ses enfants.

Որդացուցանեմ, ուցի va.
prendre pour fils, affilier,
adopter.

Որդիութիւն s. qualité de
fils, filiation.

Որդն, դան, դունք, դանց s.
ver, vermine.

Որդնալից a. plein de vers,
véreux.

Որդնահար adj. piqué des
vers, vermoulu, véreux; —
լինել, être piqué des vers, se
vermouler.

Որդնեաց a. grouillant de
vers.

Որդնիմ, եցայ vn. se ver-
mouler.

Որդնոտ a. véreux.

Որդնոտիմ V. Որդնիմ.

Որդնուկ s. cochenille.

Որեար, երոյ sm. gens,
hommes; աւագ —, les nobles,
la noblesse.

Որզան V. Որպէս.

Որ էն s. celui qui est, Dieu.

Որթ, ուց s. veau; — եղանց,
faon.

Որթ, ոց s. vigne, cep; pa-
nier, corbeille.

Որթագլուխ, գլխի, գլխոյ a.
qui a la tête d'un veau; s. tête
de veau.

Որթատունկ, տնկոց sm.
vigne, cep.

Որթափայտ, ի sm. bois de
vigne.

Որթի mot. gr. tenez-vous
droit, levez-vous.

Որթիկ V. Որթուկ.

Որթիք, Թեաց s. les vignes.

Որթուկ s. petit veau.

Որի, ըոյ s. corneille.

Որիզ s. riz.

Որիշ adj. distinct, séparé,
différent, autre; adv. séparé-
ment, à part; որիշ որիշ, sé-
parément; distinctement.

Որիւքս s. zool. oryx.

Ործ s. rot, rapport.

Ործամ, ացի vn. roter;
vomir.

Ործացուցանեմ, ուցի va.
faire roter; faire vomir.

Ործացուցիչ a. qui fait ro-
ter; vomitif.

Որկան sm. les choses pré-
sentes, le présent; յի՛ վստա-
հիր յորկանդ, ne comptez pas
sur le présent.

Որկոր, ոյ sm. œsophage,
gosier.

Որկորածէտ, Որկորածէտու-
թիւն V. Որկորամուլ, Որկորա-
մուլութիւն.

Որկորամուլ, աց adj. gour-
mand, glouton, goulus, goinfre,
vorace; — լինել, être gour-
mand, être sur sa bouche.

Որկորամուլութիւն s. gour-
mandise, gloutonnerie, goin-
frerie, voracité; — ք, goulû-
ment, avidement.

Որկորեայ, ըէից. Որկո-
րուստ, քստաց V. Որկորամուլ.

Որկորստութիւն V. Որկորա-
մուլութիւն.

Որկրամուլ, Որկրամուլու-
թիւն V. Որկորամուլ, Որկորա-
մուլութիւն.

Ործ, ից a. mâle.

Ործակոտոր առնեմ *va.* dé-
truire les mâles.

Ործատ, ի *s.* chapon.

Ործաքար, *աց s.* pierre de
taille; *a.* de pierre de taille.

Ործեւէզ *a.* hermaphrodite.

Որմ, ոյ *s.* mur, muraille;
որմ զորմայն, *de* mur en mur.

Որմաճ *s.* clôture, enceinte;
—ք, maçonnerie.

Որմաճակ *s.* trou de mur,
ouverture, brèche.

Որմաճերպք *s.* fente, trou
de mur, brèche.

Որմաճու, *աց s.* maçon.

Որմաճութիւն *sm.* maçon-
nage.

Որմայեց *a.* appuyé contre un
mur; — ծառ, arbre en espalier.

Որմանկար, ուց *s.* fresque.

Որմաշէն, շինաց *s.* maçon.

Որմարգել *a.* muré, entouré
de murailles.

Որմարգելոց, *աց s.* clôture,
endroit entouré de murs.

Որմափոր *a.* qui troue le
mur; — լինել, trouser le mur.

Որմեմ, եցի *va.* murer,
entourer de murailles; ma-
çonner.

Որմիզդ, ճզդի *s.* Ormuzd,
Ormuz.

Որմիսկ, մսկի *sm.* petit
collier.

Որոգայթ, ից *s.* pièges, em-
bûches, filets, laes; — լարել
V. Որոգայթեմ; — ղնել ումք
բանիւք, surprendre qn. dans
ses paroles; անկանել յ— օս
* — ի մէջ իյնալ, tomber dans
un piège, dans un guet-apens.

Որոգայթադիր; դրաց *a.* qui
tend des pièges; rusé, trom-
peur, séditieux.

Որոգայթեմ, եցի *va.* tendre
ou dresser des pièges, des em-
bûches à, attraper.

Որոն V. Որոնք.

Որոնամ V. Որոնեմ.

Որոնային *a.* ruminant.

Որոնան V. Որոնք.

Որոնեմ, եցի. Որոնիմ, ճե-
ցայ *vn.* ruminer, rouler dans son
esprit, méditer.

Որոնող *a.* ruminant.

Որոնումն, Որոնք *s.* rumi-
nation; méditation.

Որոմն, ման *sm.* ivraie,
zizanie; fig. — ցանել, semer
la zizanie parmi...

Որոմնացան *s.* semeur de
zizanie.

Որոնեմ, եցի *va.* chercher,
rechercher, fouiller, fureter,
scruter; épouiller.

Որոշ *a.* distinct; séparé;
décisif, précis, certain; —ք *s.*
échelon, degré, marche.

Որոշաբար, Որոշակի *adv.*
distinctement; séparément.

Որոշեմ, եցի *va.* distinguer;
diviser, séparer; affecter,
allouer; choisir; décider.

Որոշութիւն *s.* distinction,
division, séparation.

Որոշումն V. Որոշութիւն;
décision; — արձնել օս * որոշ-
մունք ընել, se décider, prendre
une décision, un parti.

Որոշտեմ, եցի *va.* détruire,
gâter.

Որոջ, ագ s. agneau.

Որովայն, ից sm. ventre, panse; խնդել զ—, se remplir la panse; կաղ յորովայնէ մօր իւրոյ, boiteux dès le sein de sa mère, dès sa naissance; անկանիլ ի վերայ —ի, tomber à plat ventre; պտուղ —ի, fruit des entrailles.

Որովայնաժեստոնութիւն s. gastronomie.

Որովայնածէտ sm. gastromome.

Որովայնախօս V. Որովայնակոչ.

Որովայնաժուժիւն sm. dévoiement, diarrhée.

Որովայնամաշկ, ի s. péritoine.

Որովայնամօլ, ագ s. gastromane.

Որովայնամոլութիւն s. gastromanie.

Որովայնապաշտ s. gastrolâtre.

Որովայնապարս, ագ adj. gourmand; — լինել, remplir le ventre.

Որովայնապարարութիւն s. gourmandise, glotonnerie.

Որովայնասէր adj. qui ne pense qu'à son ventre, gourmand.

Որովհետեւ conj. puisque, attendu que.

Որոտ V. Որոտումն.

Որոտածայն sm. bruit de tonnerre.

Որոտամ, ագի vn. tonner, gronder.

Որոտընդոստ a. tonnant.

Որոտող s. tonnant.

Որոտումն s. tonnerre.

Որոր, ի s. mouette; — աշխարհ, la mouette se lamente.

Որորան, ագ s. berceau.

Որորեմ, եցի va. bercer.

Որորոց V. Որորան.

Որորք V. Օրորք.

Որչափ, ից, փիք ou փոյք a. combien de, combien grand, combien nombreux, aussi grand que, aussi considérable que, quelque; adv. combien, autant que, autant, que; — եւս, — եւս առաւել, combien plus; — հնար է, autant que possible; — եւ յե՞ծ իցէ, quelque grand qu'il soit; — մարդիկ, նոյնչափ կարծիք, autant d'hommes, autant d'opinions; — կարեմ, autant que je puis; եւ — յառաջ մատչէր, à mesure qu'il s'avancait; զորս — ոք հաւաստագոյն քննեցէ, plus on les approfondit, plus on....; — յիսն է, autant qu'il est en moi, de mon mieux; ո՞րչափ ժամանակ, combien de temps? ո՞րչափ անգամ, combien de fois?

Որչափութիւն s. quantité.

Որպէս adv. comme, de même que, de la manière que, ainsi que; lorsque, lors; — զիարդ եւ իցէ, en tout cas, quoi qu'il arrive; — զիարդ եւ կամք իցեն, en quelque sorte qu'ils veuillent, en quelque façon qu'on veuille; — զի, afin que; parce que, car; — Յէ, comme si.

Որպէ՛ս, որպէ՛ս զի interj. combien! que! comme! —, մեռա՛ւ ուրեմն, quoi! il est mort!

Որպէսն s. le comment, le pourquoi; V. Զիարդ.

Որպէտ a. n'importe lequel, le premier venu.

Որպիսի, սւռյ, սեաց a. quel; tel que; — ինչ, տեղ que, par exemple; որպիսի՞ ինչ իցէ ողջոյնս այս, quelle pouvait être cette salutation? գիտես — ինչ տօնքն էին, vous savez ce que c'était que les fêtes.

Որպիսութիւն sm. qualité, condition, état.

Որջ, ոց s. tanière, repaire, terrier, gîte.

Որջամուտ ինիմ vn. entrer dans un repaire.

ըջանամ, ացայ vn. se terrer, se tapir dans une tanière; fig. nicher, se cacher.

Որջիլ, ջլաց V. Ոջիլ.

Որջլալից V. Ոջլալից.

Որս, ոց s. chasse, vénerie; proie; gibier, venaison; — ձկանց, pêche; յորս հետանել ou * որսի երթալ, aller à la chasse, chasser.

Որսաբանեմ, եցի va. tâcher d'arracher quelque chose de la bouche de qn.

Որսալից V. Որսաշատ.

Որսական a. de chasse; s. chasseur; pêcheur; Թռչուն —, oiseau de proie; շուն —, chien de chasse, braque.

Որսակից s. compagnon de chasse, de pêche.

Որսամ, ացայ, ացի va. chasser, aller à la chasse; fig. chercher à gagner, à séduire, enlever dans ses filets, attraper; ձուկն —, pêcher, aller à la pêche; — ինչ բանս իրերանոյ ուրուք, surprendre quelques paroles de qn.; — զսիրտ ուրուք, gagner le cœur de qn.; — զյաջողութիւն աւուրց, épier le moment favorable.

Որսայս V. Յորսայս.

Որսանք, նաց sm. chasse; instrument de chasse ou de pêche; fig. attrape.

Որսաշատ a. giboyeux, qui abonde en gibier.

Որսասէր a. amateur de la chasse, giboyeur.

Որսասիրութիւն s. passion de la chasse.

Որսող, Որսորդ, աց sm. chasseur.

Որսորդախաբ a. qui trompe le chasseur.

Որսորդապետ, ի s. grand chasseur, grand veneur.

Որսորդութիւն sm. chasse, vénerie.

Որրան, Որրոց, աց s. berceau (d'enfant).

Որքան V. Որչափ.

Որքանութիւն s. quantité.

Որքին, Որքին s. darter.

Որքինոտ a. dartreux.

Ու conj. et.

* Ուզեմ, Ուզենամ V. Կամիմ.

Ութ, ից a. huit.

Ութաժալ a. in-octavo.

Ութամասնեայ, Ութամասնի a. qui a huit parties.

Ութամեան, Ութմեան, յենի
a. qui a huit ans.

Ութանիստ a. octaèdre.

Ութանկիւն s. octogone.

Ութանկիւնի, նւոյ a. qui a
huit angles, octogone.

Ութեակ, Ութերեակ, եկաց
a. huit; s. huitaine.

Ութերորդ, աջ a. huitième;
— ձայն, octave.

Ութեւտասն V. Ութուտասն.

Ութեւտասնածալ a. in-
dix-huit.

Ութիցս adv. huit fois.

Ութկանգնեայ a. de huit
aunes.

Ութուտասն, սին, սանց a.
dix-huit.

Ութուտասներորդ, աջ adj.
dix-huitième.

Ութսնամեայ a. octogénaire.

Ութսներորդ, աջ a. quatre-
vingtième.

Ութսուն, սնից a. quatre-
vingts.

Ութօրեայ, բէից a. de huit
jours.

Ութօրէք, էից s. octave.

Ութ V. Ոյթ.

Ութաբանութիւն s. dyna-
mique.

Ութաթափ a. épuisé, abattu,
défaillant; — լինել, s'épuiser,
être abattu.

Ութաչափ, ի sm. dynamo-
mètre.

Ութաւոր V. Ութեղ.

Ութգին a. fort, violent, in-
tense, véhément, impétueux,
vigoureux; adv. fortement,
vigoureusement, violemment,

avec vigueur, avec véhémence.

Ութգինս, Ութգնաբար, Ութ-
գնագոյն, Ութգնակի V. Ութ-
գին adv.

Ութգնանամ, աջայ vn. se
fortifier, se renforcer, devenir
fort, intense; l'emporter, pré-
valoir, dominer.

Ութգնապէս V. Ութգին adv.

Ութգնապիրկ a. bien ou trop
tendu, serré.

Ութգնասիրտ a. courageux.

Ութգնացուցանեմ, ուցի va.
donner de l'intensité, rendre
violent, impétueux, renforcer.

Ութգնութիւն s. intensité,
véhémence, impétuosité, vio-
lence, force, vigueur.

Ութեղ, աջ a. fort, vigou-
reux, robuste.

Ութեղանամ, աջայ vn. se
fortifier, devenir fort.

Ութեղութիւն s. force, vi-
gueur.

Ութեմ, եցի vn. avoir la
force, pouvoir, résister.

* Ութով V. Ութեղ.

* Ութովնամ V. Ութեղանամ.
Ուլ, ուց, ոց sm. chevreau,
biquet.

Ուլենի, ենւոյ, ենեաց sm.
chevreau, la peau de chevreau.

Ուլն, լան s. col, cou; V. Ու-
լունք; զուլամբ երթալ, tomber
la tête la première, s'abattre;
fig. s'en donner, se livrer aux
plaisirs, à la débauche.

Ուլունք, լանց sm. perle;
osselet.

Ուխտ, ից sm. vœu; vœu,
souhait; pacte, traité, alliance;

clergé; ordre, congrégation, communauté; pèlerinage; մանկունք — ի, le clergé; — դնել ou յ— մտանել ընդ ումք, faire un pacte, un traité, une alliance avec qn., traiter avec lui; ուխտս կռել հրապարակաւ, conclure un traité solennel; կնքել — հաշտութեան, — հաստատութեան առնել, faire la paix; կալ յուխտին, rester fidèle à son vœu; — դնել, faire vœu, faire des vœux; — դնել աղքատութեան, faire vœu de pauvreté; * ուխտը կատարել՝ աւրել, accomplir, rompre ou violer son vœu; * — ընել, faire vœu, vouer; * ուխտի երթալ, aller en pèlerinage; պարզ —, vœu simple; անխորհուրդ՝ անխոհեմ՝ անլուծանելի —, vœu indiscret, imprudent, indissoluble.

Ուխտադիր, դրաց ա. qui fait un vœu; qui conclut un traité, allié; — ինել, faire vœu; conclure un traité.

Ուխտադրութիւն s. action de faire vœu, de conclure un traité; vœu, souhait; vœux, profession.

Ուխտադրութիւն, Ուխտազանց, ից ա. s. violateur d'un vœu; qui viole les traités, la foi des traités, qui déroge aux conventions, infidèle, perfide.

Ուխտազանցութիւն s. violation d'un vœu, d'une convention, infraction aux traités, perfidie.

Ուխտակալ, ագ ա. qui tient

à son vœu, qui observe son vœu; qui tient à son traité, qui l'observe, fidèle.

Ուխտական ա. votif.

Ուխտակատար, ագ ա. qui accomplit son vœu.

Ուտակից s. compagnon de vœu; allié, confédéré.

Ուխտանենգ V. Ուխտազանց.

Ուխտանինգութիւն V. Ուխտազանցութիւն.

Ուխտապահ V. Ուխտակալ.

Ուխտապահութիւն s. observation d'un vœu, d'un traité.

Ուխտատեղի, դոյ s. pèlerinage (le lieu).

Ուխտաւոր, ագ ա. qui a fait un vœu; allié; pèlerin; profès; nazaréen; moine, religieux.

Ուխտաւորիմ, ընցայ vn. faire ses vœux, se consacrer à Dieu; fig. se priver, s'abstenir.

Ուխտաւորութիւն s. vœux, profession; pèlerinage.

Ուխտեալ ա. profès, professe.

Ուխտեմ, եցի va. vouer, faire un vœu, faire vœu de; faire ses vœux (en parlant d'un religieux); conclure un traité; նուէքս —, promettre des offrandes.

Ուխը V. Ուղիք.

Ուծանամ, ացայ, vm. se refroidir, s'éloigner.

Ուծացուցանեմ, ուցի va. refroidir, éloigner.

Ուղ եւ ծուծ s. quintessence.

Ուղեգնաց, ագ s. voyageur.

Ուղեգնացութիւն s. voyage.

Ուղեկից *s.* compagnon de voyage; — *p.* cortège, suite, train; — լինել *V.* Ուղեկցիմ.

Ուղեկցիմ, ցեցայ *vn.* faire route ensemble, voyager ensemble, accompagner *qn.*

Ուղեկցութիւն *s.* voyage fait de compagnie, accompagnement, suite.

Ուղեղ, ուղղոյ *s.* cerveau, cervelle; moelle; մինչև ցոսկերաց, jusqu'à la moelle des os; *V.* Թափնալ.

Ուղեչափ, ի *s.* odomètre.

Ուղերձ *sm.* don, présent, hommage; adresse; — մատուցանել, présenter une adresse.

Ուղերձեմ, եղի *va.* faire présent, offrir, présenter; adresser; s'attirer, séduire par des présents.

Ուղեցոյց, ցուցի *s.* guide; itinéraire, carte itinéraire; — օտաբականի, cicérone.

Ուղեւոր, աջ *s.* voyageur, passager.

Ուղեւորեմ, եղի *va.* conduire, guider, indiquer le chemin.

Ուղեւորիմ, քեցայ *vn.* voyager, faire voyage, des voyages, être en route, en voyage.

Ուղեւորութիւն *s.* voyage; itinéraire.

Ուղէջ *V.* Ոստ.

Ուղի, դույ *s.* route, chemin, voie; trajet; յ— անկանել, ուղւոյ լինել, se mettre en route, en chemin, s'acheminer, partir; յ— արկանել, mettre en route, faire partir.

Ուղիղ, ղղոց *a.* droit, vertical, dressé, direct; droit, juste, équitable; correct; *adv.* tout droit, droitement, directement; droitement, justement, bien; *s.* *V.* Ուղել; — զնալ ինպատեկն, aller droit au but; — առնել, aplanir, frayer; — դատեցար, vous avez bien jugé; — խօսել, parler distinctement, correctement; — միտք՝ սիրտ՝ կողմն, esprit, cœur, côté droit; — գիծ, ligne droite.

Ուղիւ *V.* Ուղիւք.

Ուղիսաշուր *a.* abundant en eau, impétueux; — *p.* *s.* l'eau d'un torrent, torrent d'eau.

Ուղիսացան *s.* qui disperse, produit un torrent.

Ուղիսինահոս *a.* qui tombe comme des torrents, impétueux.

Ուղիւք, խից *s.* torrent, avalaison, ravine; իչին յաչացն — արտասուաց, il versa un torrent, un ruisseau de larmes; — փափկութեան, fleuve de délices; — արեան, ruisseau de sang; — հասանաց՝ մեղեղաց, torrents.

Ուղիւթէն *adv.* par torrents, comme un torrent, à torrents, à flots, comme un fleuve, comme un ruisseau.

Ուղկեան *adj.* long d'un palm.

Ուղղաբան, etc. *V.* Ուղղախառ.

Ուղղաբերձ *a.* qui a la taille droite, droit, dressé, élané.

Ուղղագիծ, գծից *a.* rectiligne.

Ուղղագիր *a.* écrit correctement, correct.

Ուղղազնաց *a.* qui marche droit; plein de droiture.

Ուղղագործ, աց *a.* qui opère avec droiture, droit, juste.

Ուղղագրական *adj.* orthographique.

Ուղղագրեմ, եցի *va.* corriger, rectifier; orthographier; écrire correctement.

Ուղղագրումին *s.* orthographie; correction, rectification.

Ուղղադատ *a.* qui a le jugement droit, qui juge avec équité.

Ուղղադաւան, աց *a.* orthodoxe.

Ուղղալից *a.* moelleux.

Ուղղախոհ *V.* Ողջամիտ.

Ուղղախոհումին *V.* Ողջմտումին.

Ուղղախօս, աց *a.* qui parle correctement.

Ուղղախօսեմ, եցի *vn.* parler correctement, bien.

Ուղղախօսումին *s.* orthologie.

Ուղղածուծ առնեմ *va.* sucer la moelle, épuiser.

Ուղղական *a.* droit; *s.* gram. nominatif.

Ուղղակի *a.* droit; *adv.* tout droit, droitement, directement.

Ուղղակտուր *a.* coupé droit.

Ուղղահայեաց *a.* perpendiculaire; — գիծ, perpendicule.

Ուղղահայեցումին *s.* perpendicularité.

Ուղղահաւատ, ից *a.* orthodoxe.

Ուղղահաւատումին *s.* orthodoxie.

Ուղղածիգ *adj.* qui va en ligne droite, droit, vertical, d'aplomb, à plomb.

Ուղղաձգումին *s.* aplomb.

Ուղղամիտ, մտաց *a.* qui a l'esprit droit, judicieux, probe.

Ուղղամտումին *sm.* rectitude ou droiture d'esprit, probité.

Ուղղային *a.* cérébral.

Ուղղանկին, կեանց *s. a.* rectangle.

Ուղղանկինի, նոյ *a.* rectangle, rectangulaire, orthogonal.

Ուղղաշաւիղ *a.* qui va en ligne droite, qui marche droit.

Ուղղաշունչ *a.* qui souffle en ligne droite.

Ուղղաչափ, ի *s.* équerre.

Ուղղաչեղմ *s.* fièvre cérébrale.

Ուղղապէս *V.* Ուղիղ *adv.*

Ուղղասիրտ *a.* qui a le cœur droit.

Ուղղաւորեմ *V.* Ուղղեմ.

Ուղղափառ, աց. Ուղղափառահաւատ *a.* orthodoxe, catholique.

Ուղղափառումին *s.* orthodoxie, catholicité, catholicisme.

Ուղղեակ, ղեկի *s.* gouvernail, timon; régulateur.

Ուղղելի *a.* corrigible.

Ուղղեմ, եցի *va.* dresser, re-

dresser, rendre droit; adresser; diriger, conduire, gouverner, régler; corriger, rectifier, amender; ramener dans la bonne voie, corriger; réformer, rétablir; élever, ériger, dresser; — զսխալանս, réparer ses fautes; — զբան՝ զխնդիր, adresser la parole, la question; — զգնացս, régler la conduite, les actions.

Ուղղիչ s. correcteur; réformateur; recteur, directeur; conducteur; cocher; timonier; timon, gouvernail.

Ուղղորդ, ագ a. droit, direct, perpendiculaire; adv. directement, tout droit, perpendiculairement, à plomb, à pic.

Ուղղորդութիւն s. perpendicularité.

Ուղղութիւն s. direction en ligne droite; fig. droiture, rectitude, justesse, probité; correction; rectification, amendement; direction, tendance; réforme, réformation; morale; ածել յ—, ramener dans la bonne voie, corriger; յ— գալ, se corriger, revenir de ses égarements, revenir à soi, se convertir; — վարուց, conduite des mœurs, la morale; — բարուց, correction des mœurs.

Ուղուկ, ղկի s. palme (mesure).

Ուղտ, ուց s. chameau; մատակ —, chamelle; տաճիկ —, dromadaire.

Ուղտապան, ի s. chamelier.

Ուղտափուշ s. chardon.

Ուղտաքաղ s. chimère.

Ուղտենի, նւոյ s. peau de chameau.

Ուղտերամակ, ագ s. troupeau de chameaux.

Ուղի V. Արփի.

Ուղիահեմ V. Արփենի.

Ումպ s. action de boire; trait, gorgée.

Ումպէտ a. inutile, futile; adv. inutilement.

Ունակ, ագ a. contenant.

Ունակաբար adv. habituellement.

Ունակական adj. habituel, routinier.

Ունականամ, ացայ ղն. s'habituer, s'accoutumer.

Ունակացուցանեմ, ուցի ղա. habituer, accoutumer.

Ունակութիւն s. habitude, routine; —ք, par routine.

Ունայն, ից a. vide; vain, inutile.

Ունայնաբան V. Ընդունայնաբան.

Ունայնաբանութիւն V. Ընդունայնաբանութիւն.

Ունայնախոհ a. qui pense à des choses futiles.

Ունայնահաւատ, ից a. qui a une religion fausse, infidèle, mécréant.

Ունայնածայն բան. Ունայնածայնութիւն s. mot ou discours vide de sens.

Ունայնածեռն a. qui a les mains vides; adv. avec les mains vides, à vide.

Ունայնամիտ a. qui a l'esprit futile, vain.

Ունայնամտութիւն *s. esprit vide de sens, vanité.*

Ունայնամտ, աղայ *vn. se vider ; s'évanouir, devenir vain, inutile ; se dégarnir, se dépouiller, se priver.*

Ունայնապարծ *a. vain, vaniteux.*

Ունայնաջան *V. Զրաջան.*

Ունայնատէր *a. vain, qui aime les vanités.*

Ունայնատիրութիւն *s. vanité.*

Ունայնալսատակ *V. Զրավստակ.*

Ունայնացուցանեմ, ալի *va. rendre inutile, détruire ; — զանձն, s'anéantir, s'abaisser, s'humilier.*

Ունայնացուցիչ *a. qui rend vain, qui détruit.*

Ունայնութիւն *s. vanité ; inutilité, inutilité ; — Է պաշտամունք, superstition.*

Ունգ *s. brin, fétu.*

Ունդ, ընդոց *sm. légume ; grain.*

Ունդակեր *V. Ընդակեր.*

Ունելի *a. qui tient ; — ք a. pincées, pincettes ; tenailles ; mouchettes.*

Ունեւոր *a. riche.*

Ունեղբօրեցի *s. richesse, fortune.*

Ունիմկապայ, կապ *vn. avoir, tenir, occuper, posséder, jouir de ; tenir, contenir, retenir, arrêter, saisir, prendre, s'emparer ; contenir, renfermer, enfermer ; porter, supporter, soutenir ; pouvoir, savoir ; — զտեղի, tenir lieu de ; — առ*

իրել, estimer, croire, prendre pour, regarder comme ; զանձնս առ իմատուռնս ունէին, ils se croyaient sages ; ոչ առ առտս ունիմզօնդ, je ne vous prends pas pour des menteurs ; իրել զմարդարէ ունէին զնա, ils le regardaient comme un prophète ; — ունէին իւր, quoi- qu'ils eussent de l'huile ; խօսիլ ոչ ունիմ, ոչ ունիմ ասել, je ne puis pas, je ne saurais parler, dire ; խօսել կալաւ, il commença à parler ; իմտի ունել, retenir ; V. Միտք ; սրտմտութիւն կալաւ զնա, il fut indigné ; — զաղանդ՝ զուսումն, suivre la secte, la doctrine ; V. Յաւ, Հնազանդութիւն, Սոսկումն, Լիկ, etc.

Ունկի, կոյ *s. once.*

Ունկն, կան *a. oreille ; V. Ունկանք ; — զնել՝ մատուցանել, prêter l'oreille, écouter ; — գիք, attention ! խօսել յունկանէ, dire à l'oreille ; եհաս յ— նորա, parvint jusqu'à ses oreilles.*

Ունկնալուր *V. Ականջալուր.*

Ունկախից *a. qui a fermé ses oreilles.*

Ունկնական *a. auriculaire.*

Ունկնակապիք *s. conque de l'oreille.*

Ունկնամուտ *V. Ականջամուտ.*

Ունկնացաւ *s. otalgie, mal d'oreille.*

Ունկնդիր, դրաց *s. auditeur ; a. docile, obéissant ; — ինել, prêter l'oreille, écouter ;*

obéir, être docile à; exaucer; —ք, auditoire, audience.

Ունկնդրասէր *a.* qui aime à écouter.

Ունկնդրեմ *V.* Ունկնդիր լինիմ; ausculter.

Ունկնդրութիւն *s.* l'action d'écouter; audiance; obéissance; auscultation.

Ունկունք *s.* *սոսե.*

Ունոգութիւն *s.* possession.

Ունչաւ *adj.* qui a le nez coupé.

Ունչք, ընչաց *s.* nez; moustache; զրնչովք առնել, se faire la moustache; յընչաց քերել, աւնչս առնել՝ ունել, narguer, faire nargue à qn., le braver avec mépris, faire fi de, railler, mépriser; սրբել զունչս, se moucher.

Ունշ, ընշոց, աց *s.* la partie intérieure, fond, les fondements; ընդ — առնել, raser jusqu'aux fondements.

Ուշ, ի *s.* mémoire, souvenir; attention; intelligence, esprit, sens; լարձ; — առնել՝ առնուլ՝ զնկ՝ ունել, faire attention, fixer l'attention, être attentif, attacher son esprit, avoir en vue, ne pas perdre de vue, s'appliquer à; faire attention, prendre garde, être sur ses gardes; tendre, chercher à, tâcher, s'efforcer de; — ունել յօք, suivre qn. des yeux; յ — ածել՝ առնել՝ արկանել, rappeler, faire ressouvenir, rappeler la mémoire d'une chose; յուշ գալ՝ լինել,

զուշով գալ, se rappeler, se souvenir, se ressouvenir; յուշի ունել՝ կապել, garder dans sa mémoire, avoir mémoire de, n'oublier jamais; ինձ յուշ անկանի, je me rappelle; ուշի ուշով *adv.* avec attention, attentivement, à tête reposée; ուշ եւ ուրուշ, les sens; զուշ եւ զուրուշ մոգել՝ գրաւել, enchanter, charmer, entraîner, séduire; ընդոստուցանել զուշ, exciter l'attention; — իկուրծ *adv.* avec attention, attentivement; *V.* Կուրծք; — իկուրծս արկանել, prendre au sérieux; — իկուրծս անկաւ գրել, Pénédée lui est venue d'écrire; — իկուրծս առնել, penser, songer, concevoir le dessein de; — մնալ, rester tard, être en retard; շատ — է, c'est trop tard.

Ուշաբերեմ, եցի *va.* rappeler, faire ressouvenir; faire revenir d'un évanouissement; —իմ *vn.* revenir, recouvrer sa connaissance, reprendre ses sens, l'usage de ses sens.

Ուշագիր *V.* Մտագիր.

Ուշադրեմ *V.* Մտադիր լինիմ.

Ուշադրութիւն *V.* Մտադրութիւն.

Ուշաթափ *a.* *V.* Մտաթափ; qui a perdu connaissance; — լինել, perdre la tête; perdre connaissance.

Ուշաթափութիւն *s.* amnésie.

Ուշակալ, Ուշակալու, Ուշատու, Ուշաբար *V.* Մտադիր.

* Ուշանամ V. Յապաղիմ.

* Ուշացնեմ V. Յապաղեմ.

* Ուշացող s. retardataire.

Ուշեղ, ագ a. qui a bonne mémoire; intelligent; — Արտաշէս, Artaxerce Mnémon.

Ուշեղութիւն s. bonne mémoire; intelligence.

Ուշիմ a. intelligent, spirituel, sensé, judicieux, sagace.

Ուշիմութիւն s. intelligence, présence ou pénétration d'esprit, esprit, sagacité.

Ուլան, ի sm. galbanum; benjoin.

Ուռ, ոց s. sarment; branche; saule; if; — վարսագեղ, pampre.

Ուռենի, նույ, նեաց s. saule; վայրակախ —, saule pleureur; —ք, saussaie.

Ուռենամ V. Այտնում.

Ուռեց, Ուռէց a. gonflé; —ք s. tumeur, enflure.

* Ուռեցնեմ V. Ուռուցանեմ.

Ուռութեմ, եցի va. rendre fertile; V. Յուռութեմ.

Ուռի, ուղ V. Ուռենի.

* Ուռիմ V. Ուռնում.

Ուռկան, ագ s. filet, rets; fig. filet, piége.

Ուռկանարկ, Ուռկանաւոր s. a. qui pêche au filet; pêcheur.

Ուռկանեմ, եցի va. pêcher au filet; fig. prendre comme dans un filet, faire tomber dans ses filets.

Ուռնազարդ a. bien poussé, en pleine végétation, verdoyé, fleuri; plein, comble.

Ուռնանամ, ացայ vn. être en pleine végétation, pousser, monter, venir, croître, verdoyer, fleurir; fig. être florissant, dans sa fleur, dans un état florissant; être plein, rempli, comblé de, au comble de.

Ուռն, ռանք, ռունք s. marteau.

Ուռնադողդ a. adv. à coups de marteau; — բոմբիւն, coup de marteau; — հնչէին սալք, le marteau résonnait sur l'enclume.

Ուռնակ, ի s. martelet.

Ուռնաւոր s. marteleur.

Ուռնում, ռեայ, ռուցեալ vn. s'enfler, se gonfler, bouffir; fig. s'enfler, être bouffi d'orgueil.

Ուռոյց adj. enflé, gonflé, bouffi; —ք s. V. Ուռեցք.

Ուռուցանեմ, ուցի va. enfler, gonfler, bouffir, boursoufler; tuméfier.

Ուռուցիկ a. qui enfle, qui gonfle, bouffant; enflé, gonflé; fig. bouffi, boursoufflé; — ոհ, style bouffi, boursoufflé; հոդմն —, bouffée de vent, vent impétueux, ouragan; — հերք, cheveux bouffants.

Ուռուցումն s. enflure, gonflement, bouffissure; fig. enflure, orgueil.

Ուս, ոց s. épaule; * ուսը զարնել, mettre sur ses épaules.

Ուսանիմ, ուսայ, սիր, սեալ vn. apprendre, étudier, s'instruire, s'exercer à; — իբերան, apprendre par cœur; — զդասն, apprendre, étudier sa leçon.

Ուսանող **s.** étudiant.

Ուսանոց, աց **s.** épaulette.

Ուսին **s.** avalanche.

Ուսող, աց **s.** étudiant; mathématicien.

Ուսողութիւն **s.** V. Ուսումն; mathématiques.

Ուսումն **s.** étude, enseignement, instruction; science, connaissance.

Ուսումնական **adj.** scientifique; mathématique; **s.** mathématicien; savant.

Ուսումնականն, Ուսումնականութիւն **s.** mathématiques.

Ուսումնակից **s.** compagnon d'études.

Ուսումնապետ **V.** Ուսուցչապետ.

Ուսումնասէր **a.** qui aime l'étude, qui aime à s'instruire, studieux, diligent.

Ուսումնասիրական **a.** philomathique.

Ուսումնասիրութիւն **s.** m. amour ou goût de l'étude, désir d'apprendre, amour pour l'étude, pour les lumières, amour des sciences, philomathie.

Ուսումնատեսաց **a.** qui déteste l'étude.

Ուսումնատենչ **V.** Ուսումնասէր.

Ուսումնատեցութիւն **s.** haine pour l'étude.

Ուսումնարան, աց **s.** école, institution, collège.

Ուսուցանելի, Ուսուցանող **V.** Ուսուցիչ.

Ուսուցանեմ, ուցի **va.** ensei-

gner, apprendre, professer, instruire.

Ուսուցանող **V.** Ուսուցիչ.

Ուսուցանողութիւն **s.** professorat.

Ուսուցիչ, Ուսուցող **s.** professeur, maître, précepteur, instituteur.

Ուսուցչական **a.** professoral.

Ուսուցչապետ, աց **s.** préfet ou directeur des études.

Ուսուցչապետութիւն **s.** fonctions du préfet d'études.

Ո'ւստ, Ո'ւստ ուստեք **adv.** d'où! de quel endroit! par où?

Ուստեմ **V.** Ուստեք.

Ուստեք **adv.** de quelque part, de quelque endroit; — ուստեք, de part et d'autre, de plusieurs ou de divers endroits; ամենայն —, de tous côtés, de toutes parts; այլ ou այլուստ —, d'un autre côté, d'une autre part; բազում ou յոլով —, de beaucoup d'endroits, de plusieurs endroits; ոչ —, de nulle part, d'aucun côté ou d'aucune part.

Ուստի **adv.** de quoi, dont; conj. d'où, par où, c'est pourquoi, ainsi, donc, conséquemment, par conséquent.

Ուստի՞, d'où! de quel endroit! par où! — ես, d'où es-tu! — գաս, d'où viens-tu! ուստի՞ եւիցէ, de quelque part que ce soit; — է ինձ այս զի, d'où me vient que! — Բանաչես զիս, d'où me connais-tu!

Ուստր, տեր, տերք, տերաց **s.** fils, garçon.

Ուտելի a. mangeable, comestible; sm. mangeur; —ք, comestibles, nourriture.

Ուտել, կերի ou կերայ, կեր va. manger; fig. manger, dépenser, consommer; manger, ronger, corroder; ունի՞ք ինչ ուտելոյ, avez-vous quelque chose à manger? *բոլոր ունեցածն ուտել, manger sa fortune, son bien; անյագաբար —, manger avidement, dévorer; *ոտքի վերայ ուտել, manger debout, sur le pouce; *բառերն ուտել, manger ses mots.

Ուտեստ, ից sm. manger, vivres, comestibles, nourriture, aliments.

Ուտին, տնացս. ver, teigne, gerce, chenille; rouille; cancer; — ցորենայ, charançon; — պանոպ, mile.

Ուտիչ a. celui qui mange, mangeur.

Ուտից a. gras, jours gras; — ուտել, faire gras; *վաղն — է, — պիտի ընեմք, demain est gras, nous ferons gras.

Ուր adv. où, l'endroit où; au point où; tandis que; lorsque; ուր զի, au lieu que; ուր ուրեմն, à peine, enfin; ուր ուրեք, où, en quelque endroit, quelque part que, partout où; ո՛ւր եւ իցէ, en quelque lieu que ce soit; ո՛ւր եւ իցեն, quelque part qu'ils soient.

Ո՛ւր adv. où! dans quel endroit! ո՛ւր եմ՝ իցեմ, où — իս. je! ո՛ւր է նա, où est-il?

Ուրագ, աց sm. hachette, hachereau.

Ուրախ a. joyeux, enjoué, charmé, bien aise; — առնել V. Ուրախացուցանեմք; — լինել, se réjouir, s'égayer, éprouver de la joie, être charmé, bien aise; faire bonne chère; ուրախ լիք, réjouissez-vous; je vous salue.

Ուրախաբեր a. qui porte la joie, réjouissant.

Ուրախալի, Ուրախալիք, Ուրախալից a. plein de joie, joyeux, réjouissant.

Ուրախակից a. compagnon de joie; — լինել, prendre part à la joie de qn., se réjouir ensemble, partager la joie de qn.; féliciter, faire des compliments; faire festin ensemble, se régaler ensemble.

Ուրախակցութիւն V. Խրեղակցութիւն.

Ուրախամիտ V. Խնդամիտ.

Ուրախանամ V. Խնդամ.

Ուրախարար a. qui inspire la joie, réjouissant, joyeux.

Ուրախացուցանեմք, ուցիք va. réjouir, causer de la joie, égayer, faire plaisir.

Ուրախացուցիչ V. Ուրախաբար.

Ուրախաւէտ V. Ուրախարար.

Ուրախութիւն a. joie, réjouissance, allégresse; réjouissances, festin, bonne chère; — ք ուրախ լինել, être au comble de la joie; — ք, avec joie, avec plaisir.

Ուրանալի a. niable.

Ուրանամ, ագայ va. nier, renier; renier, désavouer, méconnaître; — զհաւատս՝ ի հաւատոց, abjurer la foi, apostasier; — զանձն, faire abnégation de soi-même, renier à soi-même.

Ուրանոս, ի s. Uranus.

Ուրանոր V. Ուր.

Ուրաստ V. Ուրացումբին; յ— լինել՝ կալ V. Ուրանալ.

Ուրար, ի s. étoile.

Ուրացական a. négatif.

Ուրացեալ, Ուրացող a. renégat, apostat.

Ուրացումբին, Ուրացումն s. reniement; négation, dénégation; désaveu; apostasie, abjuration; — անձին, abnégation.

Ուրացուցանեմ, ուցի va. faire nier ou renier, faire abjurer.

Ուրբաթ, ու sm. vendredi; աւագ —, vendredi saint.

Ուրդ, ից s. conduit d'eau, rigole, canal; draine.

Ուրդեմ, եցի va. drainer.

Ուրդոց s. drainage.

Ուրեմն conj. donc, par conséquent; adv. en quelque endroit, en quelque lieu; a. un, une; զքառասնամենիւք — էր, il avait quarante ans.

Ուրեք adv. quelque part, en quelque endroit; a. un, une; ամենայն —, partout; ուրեք —, en quelque endroit; quelquefois; իտեղուշ —, dans un endroit; իքաղաքի —, dans

une ville; ոչ —, nulle part, en aucun endroit, en aucun lieu.

Ուրիշ a. séparé; * autre.

Ուրկանամ V. Բորտոյիմ.

Ուրկանոց, աց s. léproserie, hôpital pour les lépreux.

Ուրկումբին sm. lèpre, laderie.

Ուրոյն a. séparé, différent, distinct; particulier, propre, spécial, individuel; adv. à part, séparément, isolément, en particulier, individuellement; prép. hormis, à l'exception de, excepté, sans.

Ուրոյնանամ V. Մեկուսանամ.

Ուրու V. Ուրուականք.

Ուրուագիր a. dessiné; dessinateur.

Ուրուագրեմ, եցի va. dessiner.

Ուրուագրող s. dessinateur.

Ուրուագրումբին s. dessin.

Ուրուադիտակ, ի s. fantasmagorie.

Ուրուադիտական a. fantasmagorique.

Ուրուական a. fantastique; s. spectre, fantôme; simulacre, idole; ébauche, esquisse; —ք, mânes, ombres, apparitions.

Ուրուապաշտ a. idolâtre.

Ուրուկ, րկի V. Բորտոս.

Ուրուշ V. Ուշ.

Ուրուր s. ornith. buse.

Ուրջու, աց sm. beau-fils; belle-fille.

Ուրց s. bot. thym.

Ոփ, ոց s. fosse, fossé, trou.

Ոփի, փոյ, փեաց s. obier.

Ոփիտէս s. ophite.

Ոփռանտ s. offrande.

Ոք, ուրուք sm. quelqu'un, personne; adj. quelque, un, certain; այր ոք, un homme; կին ոք, une femme; ամենայն ոք, իւրաքանչիւր ոք, chacun, chaque personne; յի' ոք, ոչ

ոք, pas un seul, pas un, personne; ո' ոք, ո՛վ ոք, qui? ոք ոք, celui qui.

Ոքոզ V. Ակքան.

Ոքսալային a. oxalique.

Ոքսիտ s. oxyde.

Ոքսիտացումն s. oxydation.

Ոֆրանտ s. offrande.

Չ (tcha) s. vingt-cinquième lettre de l'alphabet et dix-neuvième des consonnes ; sept cents, sept-centième.

Չ adv. ne, pas ; **չէ նա**, ce n'est pas lui ; **չասեմ**, je ne dis pas ; **չգիտեմ**, ignorer, ne pas savoir.

Չազգ, **ի** sm. mauvaise ou méchante nation.

Չազգականութիւն, **Չազնուութիւն** sm. naissance obscure.

Չախորժական, **Չախորժելի** a. désagréable, déplaisant.

Չակերտ s. guillemet.

Չահագին a. qui n'est pas énorme.

Չաման, **ոյ** s. cumin.

Չամիչ, մչոյ, մչի s. raisin sec.

Չամչեայ, **չէից** s. baba.

Չամչեղէն a. de raisin sec.

Չայ, **ի** s. thé.

Չայաման, **ի** s. théière.

Չանձնաւոր a. qui n'est pas personnel.

Չանսական a. qui n'obéit pas, indocile.

Չանսացութիւն s. désobéissance.

Չանցաւոր a. qui n'est pas passager, éternel.

Չաշմակեմ V. Կորժանեմ.

Չաջողութիւն s. insuccès.

Չաստուած, **ոց** s. faux dieu idole.

Չաստուածուհի sf. déesse, divinité.

Զար, ագ a. mauvais, méchant; méchant, malin, malicieux; s. mauvais génie, démon; **չար** ou **չարաւ** adv. mal; sans pitié; **չար առնել**՝ գործել, faire du mal, du tort à qn.; **եւ որ չար քան զամենայն է**, այլ որ չար եւան է, le pis est que, qui pis est, ce qu'il y a de plus fâcheux, de plus désagréable; **զի յի՛ չար եւս ինչ իննիցի քեզ**, de peur qu'il ne vous arrive quelque chose de pire; — **շուր՝ ամօթ**, mauvaise eau ou honte; — **խորհուրդ**, mauvais conseil; **չարաւ կորուսանել**, perdre sans pitié, faire périr misérablement; * **փոքրագոյն չարն ընտրել**, choisir le moins mal.

Զարբան, **Զարբանեմ**, **Զարբանութիւն** V. **Զարախօս**, **Զարախօսեմ**, **Զարախօսութիւն**.

Զարբախտ, **Զարբաստ**, **Զարբաստիկ** a. malheureux, infortuné.

Զարբաստութիւն s. mauvais sort, mauvaise fortune, malheur, infortune.

Զարբար V. **Զարբարոյ**.

Զարբարեմ, եցի vn. devenir méchant, prendre un air méchant.

Զարբարոյ, ից a. qui a un caractère méchant, d'une nature maligne, malin, malicieux, malveillant; immoral; — **իհնել**, n'avoir point de mœurs.

Զարբարոյք, **Զարբարութիւն** sm. méchanceté, mali-

gnité, malveillance; immoralité.

Զարաբեր a. qui porte du mal, qui porte malheur, malheureux, funeste.

Զարաբերան a. mal embouché.

Զարագազան sm. mauvaise bête.

Զարզան a. bien battu, roué de coups.

Զարզանեմ, եցի va. bien battre, accabler, rouer ou échiner de coups.

Զարագոյծ a. qui annonce une mauvaise nouvelle, funeste.

Զարագոյն a. plus mauvais, pire, pis; plus méchant; d'une vilaine couleur, d'un mauvais teint; **եւ որ չարագոյնն էք**, et ce qui était le plus déplorable.

Զարագործ, ագ a. s. malfacteur, malfaisant, méchant, scélérat.

Զարագործութիւն s. malfaisance, mauvaise action, méchanceté, trait de méchanceté.

Զարագուշակ a. qui annonce du mal, de mauvais augure, funeste, sinistre.

Զարագրգիւ a. qui excite au mal, malicieux, méchant.

Զարադեւ, դիւի s. mauvais génie; a. de mauvais génie.

Զարադեմ a. qui a un mauvais visage, laid.

Զարադիւծ, ից a. maléfique.

Զարաւոյն a. d'un mauvais poison, fort venimeux, viru-

lent; empoisonné, envenimé, funeste, très-dangereux.

Զարածանի a. qui a des dents, des griffes très-aiguës.

Զարածողով, ոց s. conciliabule.

Զարալեզու sm. mauvaise langue, médisant.

Զարալուկ adj. fort tourmenté, maltraité; — **լինել**, être fort tourmenté, maltraité; — **տանջել**, tourmenter ou maltraiter beaucoup, torturer.

Զարալուր adj. qui prête l'oreille à de mauvaises nouvelles, à des méchancetés; — **ք** s. mauvaise nouvelle.

Զարախնամ a. porté au mal.

Զարախնդաց a. qui se réjouit du mal, malveillant.

Զարախոհ, **Զարախորհուրդ** adj. qui médite le mal, mal pensant, qui a une mauvaise pensée, de mauvais desseins, mal intentionné, malveillant.

Զարախորհրդութիւն s. mauvais dessein, méchanceté.

Զարախոց a. qui a une mauvaise blessure.

Զարախտական a. nuisible, pernicieux.

Զարախտավատ adj. très-mauvais, cruel; — **ցանկութիւնք**, les mauvaises passions.

Զարախտավար adj. cruel, inhumain; adv. cruellement.

Զարախոս, աց, ից a. qui dit du mal, inédisant, détracteur, cancanier; — **լեզու**, langue médisante, langue d'aspic; — **լինել** V. **Զարախօսեմ**.

Զարախօսեմ, եցի vn. dire du mal ou médire de qn., détracter, accuser; cancaner, faire des cancans, des commérages.

Զարախօսութիւն s. médisance, détraction, coup de langue; cancan, commérage; — **մատուցանել զուժեքէ**, porter une accusation contre qn.

Զարածառայ, ից s. mauvais ou méchant serviteur.

Զարածեր s. méchant vieillard.

Զարակամ a. malévole, malveillant, malintentionné, méchant.

Զարակամութիւն s. mauvaise volonté, malveillance, méchanceté.

Զարակեաց կեանք sm. vie traînée misérablement, misérable vie.

Զարակեղ a. qui présente les caractères d'un ulcère malin; s. peste.

Զարակն, **Զարակնեայ** adj. qui a des yeux inéchants, qui regarde de mauvais œil, malveillant, envieux.

Զարակնեմ, եցի vn. va. regarder de mauvais œil, porter envie.

Զարակնհիւ V. **Զարակամ**.

Զարակնութիւն s. mauvais regard, malveillance, jalousie, envie; regard indécent, lascif.

Զարակրութիւն s. souffrance; mauvais traitement.

Զարահալած a. qui chasse le mal, les maux.

Զարահամբաւ a. mal famé, diffamé.

Զարահամբաւեմ, եցի va. diffamer, dénigrer, noircir.

Զարահատոյց լինիմ՝ գտա-
նիմ vn. rendre le mal pour le bien.

Զարահաւ, աց adj. d'une mauvaise origine, mauvais, méchant; mauvais, désagréable.

Զարահաւակ s. auteur du mal.

Զարահնար, ից a. qui mé-
dite le mal, malicieux, mé-
chant, malin.

Զարահոտ a. qui sent mau-
vais, puant, fétide, infect.

Զարահոտութիւն s. mau-
vaise odeur, odeur infecte, fétidité.

Զարահոչակ V. Զարահա-
բաւ.

Զարածայն, ից a. qui a une
mauvaise voix, un son désa-
gréable.

Զարածայնութիւն s. voix ou
son désagréable, cacophonie.

Զարաղէտ a. très-malheu-
reux, infortuné, misérable.

Զարանհ s. mauvaise bête;
a. méchant, espiègle, fin.

* Զարանհիութիւն sm. mé-
chanceté, espièglerie, finesse.

Զարամահ a. d'une mort
malheureuse, douloureuse; —
առնել՝ սատակել, tuer cruel-
lement; — լինել, mourir misé-
rablement, d'une mort mal-
heureuse.

Զարամայր, մօր s. mauvaise
mère; mère malheureuse.

Զարամէտ a. enclin au mal.

Զարամիտ, մտաց a. malin-
tentionné, malveillant, malin,
méchant, malicieux.

Զարամոյն adv. misérable-
ment, d'une manière pi-
toyable.

Զարամոռաց, աց a. qui ou-
blie le mal.

Զարամտութիւն s. malveil-
lance, méchanceté, malignité.

Զարայաչաղ a. bassement
envieux, malveillant.

Զարայոյզ V. Զարամիտ.

Զարայուշ, ից adj. qui se
souvient d'une injure, rancu-
nier; — լինել, se souvenir
d'une injure.

Զարայուշութիւն s. souvenir
d'une offense, rancune, res-
sentiment.

Զարայօժար adj. enclin au
mal, méchant.

Զարանախանձ a. extrême-
ment jaloux.

Զարանամ, ացայ vn. se con-
duire mal, agir méchamment,
devenir méchant; s'aigrir, s'en-
venimer; V. Նախանձիմ.

Զարանենգ adj. perfide; —
դաւաճանութիւն, noire tra-
hison.

Զարանիւթ V. Զարահնար.

Զարաշահ a. intéressé.

Զարաշահութիւն sm. gain
honteux ou illicite, intérêt.

Զարաշուկ a. malheureux,
funeste.

Զարաշունչ a. dont l'air est
mauvais, infect, fétide, fu-
neste.

Զարաշուք **a.** mauvais, méchant, vil, ignoble, infâme; mauvais, méchant, cruel; malheureux, misérable, piteux, triste.

Զարաչար **a.** pis, très-mauvais, le plus mauvais, le plus méchant, excessif, extrême, abusif, énorme; atroce, cruel, insupportable, misérable; **adv.** très-mal, pis, méchamment, cruellement; excessivement, fortement, gravement, extrêmement, misérablement; — վարել՝ իկիր ածել, abuser de.

Զարապաշտ, Զարապարիշտ **V.** Ամպարիշտ, Հերետիկոս.

Զարապէս **V.** Զարաչար **adv.**

Զարասաց **V.** Զարախօս.

Զարասերմն **a.** qui produit de mauvaises semences.

Զարասէր **a.** qui aime à faire le mal, méchant, malin, malveillant.

Զարասիրումիւն **s.** amour du mal, méchanceté, malignité, malveillance.

Զարասիրտ **adj.** qui a un mauvais cœur, méchanceté ou mauvaise disposition de cœur.

Զարատանջ **a.** qui tourmente beaucoup, violent, rude; — լինել, être sur le gril, souffrir beaucoup.

Զարատեաց, տեցաց **a.** qui déteste le mal.

Զարատես, Զարատեսիլ **a.** d'une vilaine apparence, laid.

Զարարար, ագ **a.** qui fait du mal, malfaisant; qui rend méchant.

Զարարարեմ, եցի **vn.** faire du mal, malfaire.

Զարարարումիւն **s.** malfaisance.

Զարարուեստ, ից **a.** malicieux, artificieux, intrigant, fourbe; — հնարք, artifices, intrigues.

Զարարուեստումիւն **s.** artifice, intrigue.

Զարացուցանեմ, ուցի **va.** rendre mauvais, méchant ou pire, empirer; aigrir, exciter au mal.

Զարափառ, ագ **a.** hétérodoxe.

Զարափառումիւն **s.** hétérodoxie.

Զարեացապարտ **a.** coupable du mal, auteur des maux.

Զարմբերումիւն **s.** action de supporter les maux.

Զարիմաստ, Զարիմաց **V.** Զարամիտ.

Զարիմացումիւն **V.** Զարամտումիւն.

Զարիք, րեաց **s.** les maux, les malheurs, adversité, calamité, désastre; mauvaises actions; mauvais traitement, violence; չարիս գործել, faire du mal, malfaire; չարիս խօսել, գովել, dire du mal de qn.; զփոքրագոյնն ընտրել իչարիս, choisir le moins mal; — ախտից, les effets des passions.

Զարեօք **V.** Զար **adv.**

Զարիոտ **s.** assa foetida.

Զարուեստ **s.** mauvais métier.

Զարումիւն **s.** méchanceté,

malice, malignité; —բ, մե-
chamment, malicieusement,
malignement.

Զարուտ V. Զար a.

Զարչարական a. passible,
passif.

Զարչարակից s. compagnon
de souffrances.

Զարչարակցիմ, ցեցայ vn.
partager les souffrances de qn.

Զարչարակցութիւն s. parti-
cipation à la souffrance de qn.

Զարչարանք, նաց s. passion,
souffrance, supplice, tourment,
mauvais traitement.

Զարչարելի V. Զարչարա-
կան.

Զարչարեմ, եցի va. tour-
menter, maltraiter, faire souf-
frir; —իմ vn. être tourmenté,
maltraité, souffrir, pâtir.

Զարչարելիութիւն s. passi-
bilité.

Զարչարիչ s. celui qui tour-
mente, qui fait souffrir.

Զարչարութիւն V. Զարչա-
րանք.

Զարուք V. Զար adv.

Զաւատալի a. incroyable.

Զաւատամ, ացի vn. ne pas
croire, ne pas ajouter foi.

Զափ, ուց, ոց s. mesure;
cordeau; mesure, dimension,
étendue; dose, quantité; me-
sure, modération, juste mi-
lieu; mesure, proportion; me-
sure, règle, bornes, limites;
mus. mesure; mesure, rhyth-
me, cadence; âge viril, âge de
raison; a. mesuré, modéré,
régulé; moyen, médiocre, mo-

dique; prép. jusque, à, envi-
ron, comme, autant, avec;
մահու չափ, à mort, à la mort,
jusqu'à la mort; ոգւով չափ,
comme son âme; ըստ չափու,
à mesure de, à mesure que;
հինգ հարիւրով չափ, environ
cinq cents; չափ ինչ, un peu,
peu; իչափ հասեալ, qui a
l'âge, adulte, formé, déjà
grand; իչափ հասանել, par-
venir ou être à l'âge viril, dans
la force de l'âge, atteindre l'âge
de raison, avoir l'âge, se for-
mer, être adulte; գիտելզչափ
անձին, իչափու ունել զանձն,
se modérer, se conduire avec
modération; se retenir, se
posséder; իչափու ունել, rete-
nir dans de justes bornes, mo-
dérer, tenir dans le devoir,
contenir, réprimer; չափով,
avec mesure ou modération,
par mesure, modérément; en
vers; չափով բան, vers; միտք
նորա չափով, son esprit a des
bornes; զամենայն ինչ առնել
չափով եւ կշռով, faire tout
avec poids et mesure; զչափ
առնուլ, essayer, éprouver,
ressentir; — հասակաւ, d'une
taille moyenne; անդր քան զ—
անցուզանել, անցանել ըստ —
ou *չափն անցունել, pousser
trop loin, pousser jusqu'à
l'excès; *այս չափը կանցունէ,
cela passe toute mesure; —
դնել, — եւ սահման դնել,
mettre des bornes à, modérer,
restreindre; լրացեալ է չափն,
la mesure est comble; առնուլ

զչափ հանդերձի օս * հագուստի չափն առնուլ, prendre mesure d'un habit; կալ իջափու, se modérer; չկալ իջափու, abuser de; ունի սա — ժամանակի առաւել քան զինն հարիւր ամաց, il dura plus de neuf cents ans; ունի — ժամանակի հարիւր ամաց, c'est un espace de cent ans.

Չափարան, ից ճ. versificateur.

Չափարանութիւն ճ. versification, vers.

Չափարեր ա. qui a la juste mesure, symétrique; modéré.

Չափարերական ա. mesuré, symétrique, proportionné; métrique, rythmique.

Չափարերապէս adv. avec mesure, asymétriquement, régulièrement.

Չափարերութիւն ճ. mesure, symétrie, proportion; mètre, rythme.

Չափագէտ ճ. mathématicien.

Չափագիտական ա. mathématique.

Չափագիտութիւն ճ. mathématiques.

Չափազանց ա. exagéré, excessif.

Չափազանցութիւն ճ. exagération, excès.

Չափախօս ա. modéré dans ses discours.

Չափաճոյ ա. mesuré; métrique, rythmique.

Չափական ա. métrique.

Չափակից adj. symétrique,

proportionnel; commensurable.

Չափակցութիւն ճ. symétrie, proportion, justesse des proportions.

Չափահաս, ից. Չափահասակ ա. adulte, qui a atteint l'âge de raison, pubère.

Չափան, աց ճ. mesure.

Չափարան ճ. calibre.

Չափաւոր ա. qui a la juste mesure, mesuré, convenable; médiocre, modique, passable; modéré, modeste.

Չափաւորապէս adv. avec mesure, modérément, modestement, modiquement, passablement.

Չափաւորեալ adj. modéré, borné, renfermé dans de justes bornes, tempéré.

Չափաւորեմ, եցի va. renfermer dans de justes bornes, modérer, tempérer, contenir.

Չափաւորութիւն ճ. mesure, juste milieu, modération, modestie; médiocrité.

Չափելի ա. mesurable.

Չափեմ, եցի va. mesurer; versifier, faire des vers.

Չափողութիւն ճ. la métrique.

Չափոյք, ոյից ճ. mesure, modération; չափոյիք, avec modération; պատկառ կալ չափոյից, être modéré.

Չափումն ճ. mesurage.

Չափչգիտութիւն ճ. l'action de ne pas connaître sa position.

Չբարեբարութիւն ճ. la disposition à ne pas faire du bien.

Զբարի a. qui n'est pas bon, mauvais.

Զբնականոր, Զբնաւոր a. qui n'est pas naturel.

Զգիտանք sm. ignorance; առ իչգիտանս, par ignorance, sans connaître, à l'insu.

Զգիտու, Զգիտուն a. ignorant.

Զգիւտ. առ —, à défaut de, au défaut de.

Զգոյ, ից s. rien, néant; առ իչգոյէ, à défaut de, au défaut de; իչգոյէ իգոյ ածել, créer du néant.

* Զելս, Զելսեմ V. Կշտամբանք, Կշտամբեմ.

Զեչաքար, ի s. pierre ponce.

Զեչոտ a. marqué de petite vérole.

Զեպիսկոպոս, աց s. faux ou indigne évêque.

Զերեց, ըիցու s. mauvais ou indigne prêtre.

Զեւ, չեւ եւս conj. pas encore, pas jusqu'à présent; չեւ էին տեսեալ, il n'avait pas encore vu; չեւ տեսեալ, avant de voir; չեւ եւս գիտէր, il ne savait pas encore.

Զգարդ s. qui n'est pas un ornement, mauvaise parure.

Զէ, ից V. Զգոյ, Զիք, * Ոչ; չէ ինչ, ce n'est rien, de rien.

Զեական a. qui n'est pas essentiel.

Զեզոք, աց adj. neutre; * — մնալ՝ կենալ, rester neutre.

Զեզոքանամ, ացայ vn. se neutraliser.

Զեզոքապէս adv. neutrale-

ment, d'une manière neutre.

Զեզոքացումն s. neutralisation.

Զեզոքացուցանեմ, ուցի va. neutraliser.

Զեզոքութիւն s. neutralité.

Զէութիւն s. nullité, néant.

Զէք, էից s. tous ceux qui ne sont pas.

Զծողովորդ, վորեան s. qui n'est pas un peuple, mauvais ou bas peuple.

Զիղջ, չղջից s. chauve-souris.

Զինչ, չնչի V. Ոչինչ.

Զինացի, ցոյ a. s. chinois.

Զիչխան s. bot. brusc.

Զիք v. déf. il n'y a, il n'y a pas, il n'existe pas; չիք իմ տեսեալ, je n'ai pas vu, je n'ai jamais vu; չիք որ չիք ուրեք, il n'y a personne; չիք ինչ, il n'y a rien, il n'en est rien; չիք որ գիտիցէ զայդ, personne ne sait cela.

Զիք, չքի s. rien, néant; չիք լինել, չիք յաչաց լինել, s'a-néantir, disparaître des yeux; իչիք դարձուցանել, anéantir, réduire à rien, à néant.

Զլուելոյն առնել, faire semblant de ne pas entendre, de ne pas écouter.

Զլուր a. inouï.

Զխաղոյք s. qui ne sont pas des jeux, choses sérieuses.

Զխոստովանութիւն s. l'action de ne pas confesser.

Զկամութիւն s. manque de volonté, de bonne volonté.

Զկայ, Զկայուն a. qui n'est pas stable, instable, inconstant.

Զկեցու, ագ a. oisif, fainéant.
Զկեցութիւն s. oisiveté, mau-
vaise vie.

Զհամազգի, ազգեաց a. qui
n'est pas de la même espèce,
d'espèce différente; — գործել,
neutraliser.

Զհաւատալի a. incroyable;
— Թուէր, il paraissait incroya-
ble, on aurait peine à le croire.

Զհլուծիւն a. indocilité.

Զձեռնհաս a. incapable, im-
puissant.

Զղջիկան V. Զիղջ.

Զմարդու, Զմարդութիւն V.
Տմարդի, Տմարդութիւն.

Զմարթու, Զմարթուն a. in-
capable, maladroit.

Զմեղադրութիւն s. l'action
de ne pas blâmer.

Զմիաբանութիւն s. désu-
nion, désaccord.

Զմնալի adj. qui ne restera
pas, transitoire, temporaire,
provisoire, passager.

Զմշտնջենաւոր, Զմշտնջե-
նաւորական a. qui n'est pas
éternel.

Զմոռացական adj. qui ne
s'oublie pas.

Զյանցուցեալ a. qui n'a pas
commis une faute, innocent.

Զյաջողութիւն s. insuccès.

Զյարութիւն s. fausse résur-
rection.

Զյուսալի V. Անյուսալի.

Զնաշխարհիկ a. surnaturel,
divin, rare; s. phénix.

Զնչիկ, չիկք. Զնչին, չենոց
a. de peu de prix, de peu de
valeur, de peu de poids, peu

considérable, peu important,
léger, frivole, futile, faible,
très-peu, petit, insignifiant;
չնչինք, bagatelles.

Զոգամ V. Երթամ.

Զոխակալ V. Անոխակալ.

Զոխակալութիւն V. Անոխա-
կալութիւն.

Զոր, ոց adj. sec; desséché,
aride.

Զորարեկ a. sec, frugal; —
հաց, pain sec; — սեղան, table
frugale, repas succinct.

Զորակեր լինիմ vn. manger
des aliments secs, pratiquer la
xérophagie.

Զորակերութիւն sm. nourri-
ture composée d'aliments secs,
xérophagie.

Զորանամ, ացայ vn. sécher,
se dessécher.

Զորանոց, աց s. séchoir.

Զորացուցանեմ, ուցի va. sé-
cher, dessécher, rendre aride;
mettre à sec.

Զորեակ V. Զորք.

Զորեքաղեան. Զորեքաղի,
ղայ s. tétracorde.

Զորեքամսեան V. Զորսամ-
սեան.

Զորեքանկին, Զորեքանկիւ-
նի V. Քառանկին.

Զորեքարիւր, իւրոց a. quatre
cents.

Զորեքգլխեան adj. à quatre
chapitres.

Զորեքգրեան, ենի a. com-
posé de quatre lettres, tétra-
gramme.

Զիրեքդիմեան, Զորեքդիմի
a. à quatre faces.

Զորեդրամեան sm. tétra-drachme.

Զորեքեան, Զորեքին, եցունց a. tous les quatre.

Զորեքնեւեան adj. à quatre ailes.

Զորեքծագեան a. borné de quatre côtés; qui a quatre extrémités.

Զորեքկանգնեան a. de quatre coudées.

Զորեքկարգեան adj. qui a quatre rangs ou rangées.

Զորեքկերպեան adj. qui a quatre formes.

Զորեքկին a. quadruple; adv. au quadruple; հատուցանել —, rendre au quadruple.

Զորեքկնեմ, եցի va. quadrupler.

Զորեքկուսի a. carré.

Զորեքհարիւր, ոց a. quatre cents.

Զորեքհարիւրորդ, ի a. quatre-centième.

Զորեքհեզեան V. Քառավանկ.

Զորեքձեղուանեայ s. maison de quatre étages.

Զորեքմարմին a. qui a quatre corps.

Զորեքնիւթեայ adj. composé de quatre matières.

Զորեքշաքաւ, ի, ու. Զորեքշարաքի, նույ s. mercredi.

Զորեքպատիկ V. Զորեքկին.

Զորեքպատկեմ V. Զորեքկնեմ.

Զորեքվտակեան V. Քառավրտակ.

Զորեքտասան a. quatorze.

Զորեքտասաներորդ, աջ a. quatorzième.

Զորեքտասանքեան. Զորեքտասանքին, եցունց adj. tous les quatorze.

Զորեքտարրեան a. composé de quatre éléments.

Զորեքորեայ, ըից adj. de quatre jours; adv. le quatrième jour.

Զորնկուլ s. ornith. gypaete.

Զորիր adj. quatrième; — մասն, le quart.

Զորիցս adv. quatre fois.

Զորուծին sm. sécheresse, aridité.

Զորուտ a. sec, aride.

Զորս V. Զորք.

Զորսամսեան a. de quatre mois.

Զորրեակ V. Զորք.

Զորրորդ, աջ a. quatrième; adv. quatrièmelement; s. quart.

Զորրորդապետ, աջ s. tetrarque.

Զորրորդութիւն s. nombre de quatre, union de quatre.

Զորրորդպետութիւն s. tetrarchie.

Զորք, ըից a. quatre; իչորս գնալ, marcher à quatre pattes; բարձեալ իչորից, porté par quatre hommes.

Զորքձիք, ձիաց sm. voiture attelée de quatre chevaux.

Զորքառանի, նույ, նեայ s. quadrupède.

Զու, ոց s. départ, voyage, route, marche; marche d'une armée, décampement, cam-

pagne, expédition; migration, transmigration; campement, camp; bagages, déménagement; — առնել, ի— ասկանել, se mettre en route, en marche, faire route, partir, s'en aller, décamper, déménager.

Զուան, ագ s. corde.

Զուանաման, ագ a. s. qui tord des cordes, qui fabrique de la corde.

Զուանեայ, Զուանեղէն a. de corde.

Զուառ, Զուառական, ագ a misérable, malheureux, piteux, pitoyable.

Զուառանամ V. Թշուառանամ.

Զուառութիւն V. Թշուառութիւն.

Զուարարութիւն s. départ, décampement, déménagement.

Զուեմ V. Զու առնեմ.

Զուխազգեստ adj. vêtu de drap.

Զուխայ, ի s. drap.

Զուխայագործ, ագ s. drapier, fabricant de draps.

Զուխայագործութիւն s. draperie, manufacture de draps.

Զուխայավաճառ, ագ s. drapier, marchand de drap.

Զուխայավաճառութիւն sm. draperie, commerce de draperie.

Զոււմ V. Գաւարս.

Զունելոր a. qui n'a pas de fortune, pauvre.

Զունկնդիր լինիմ vn. ne pas écouter, désobéir.

Զուտելի a. immangeable.

Զոքուլատ, ի s. chocolat.

Զոքուլատագործ, ագ s. chocolatier.

Զոքուլատաման, ի s. chocolatière.

Զոքուլատավաճառ, ագ sm. marchand de chocolat.

Զպէտ a. inutile, qui ne sert à rien; չպէտս առնել, ne pas s'inquiéter de, se passer de, ne pas s'occuper de, négliger.

Զպիտոյք, ոյից s. des choses inutiles, futilités.

Զվնասակար a. qui n'est pas pernicieux, innocent.

Զվնասակարութիւն s. l'état d'une chose qui n'est pas pernicieuse.

Զվշտասէր a. qui n'aime pas les afflictions, les peines.

Զտես, ագ a. qui n'a pas vu; *avide; parvenu; ընդ — առնել, faire semblant de ne pas voir, fermer l'œil dessus, sur.

Զտեսանելոյն առնել V. Զտես.

Զտես.

Զփոյթ V. Անփոյթ.

Զքահանայ, ից sm. faux prêtre.

Զքահանայապետ, ագ sm. faux pontife.

Զքանամ, ագայ vn. se réduire à rien, s'anéantir, disparaître.

Զքացուցանեմ, ուցի va. réduire à rien, faire disparaître, anéantir.

Զքաւոր, ագ adj. indigent, nécessaire, pauvre, gueux; — եմ յաճենայնէ, je ne pos-

sède rien; — է, il est dans le besoin.

Զբաւորիմ, բեցայ vn. être dans le besoin, se trouver manquant de tout, dans l'embarras, manquer d'argent, de ressources, être dans la gêne, léger d'argent; manquer de, être pauvre de; être embarrassé pour, incapable de, ne pouvoir pas.

Զբաւորութիւն s. indigence, besoin, manque, misère, pauvreté, pénurie; — **զանձուց**, le mauvais état des finances; **իջբաւորութեան կայ**, il est dans le besoin; — **է կեալ**, vivre pauvrement, à l'étroit.

Զքմեղք s. excuse; **իջքմեղս**

առնուլ, excuser; **իջքմեղս լինել**, s'excuser; se cacher.

Զքնաղ, ից a. rare, curieux, charmant, admirable, superbe, excellent.

Զքնաղագեղ a. d'une rare beauté, charmant.

Զքնաղագիւտ a. rare, qui se trouve rare.

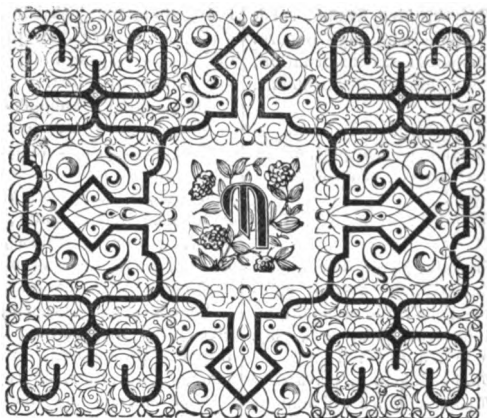
Զքնաղակերտ a. magnifiquement construit, superbe.

Զքնաղատես, Զքնաղատեսիլ a. d'un bel aspect, d'une figure charmante, magnifique.

Զքոտի, տույ, տեաց a. vil, abject, de peu de valeur.

Զքոտիմ V. Զքանամ.

Զքութիւն s. anéantissement, disparition.

Պ (bé) sm. vingt-sixième
lettre de l'alphabet et ving-
tième des consonnes; huit
cents, huit-centième.

Պագանեմ, գի va. baiser;
adorer.

* Պագնեմ V. Պագանեմ.

Պագշոտ, etc. V. Պակշոտ.

Պազուք a. sec, aride.

Պալասամ, Պալասան V.
Բալասան.

Պալատ, Ի. Պալատն, տան,
տանք s. palais, hôtel; palais,
cour.

Պալատական s. courtisan,
homme de cour.

Պալար, աջ sm. apostume,
apostème, abcès, ampoule,
pustule; bossette.

Պալարակապ adj. attaché,
orné de bossettes.

Պալարանամ, աջայ va.
aboutir, se former en abcès.

Պալարաւոր a. pustuleux.

Պալիւն s. pallium.

Պախ s. bouilli.

Պախարականք V. Պախա-
րակութիւն.

Պախարակեմ, եցի va. blâ-
mer, condamner, mépriser,
désapprouver, déprécier.

Պախարակութիւն s. blâme,
mépris.

Պախեմ V. Պախիմ.

Պախեցուցանեմ, ուցի va.
consterner, épouvanter, frap-
per de frayeur, saisir.

Պախիմ, խեայ ou խեցայրո

s'effrayer, être frappé, saisi.

Պախճաւանդ, ագ s. parure.

Պախումն s. consternation, terreur, effroi; déchirement, rupture.

Պախուց, խցոյ s. licou.

Պախրէ, ից s. argent, effets, biens: vivres, provisions; les bestiaux.

Պախրէիկ s. un peu d'argent.

Պակաս, ից a. defectueux, imparfait; adv. moins; զի՞նչ եւս — իցեմ, que me manque-t-il encore? զի՞նչ — է քեզ, que te manque-t-il?

Պակասական a. privatif.

Պակասամիտ a. qui manque d'esprit, esprit borné, cerveau timbré, insensé, niais, nigaud.

Պակասամտութիւն s. manque d'esprit, niaiserie, nigauderie.

Պակասաւոր a. defectueux, qui a des défauts; — բայ, verbe defectif.

Պակասեմ, եցի՛ Վհ. manquer, faire faute; manquer, être absent, être en moins; manquer de, avoir faute de, être privé de; manquer, s'évanouir, défaillir; s'éclipser; — լուսնի, déclin de la lune; պակասեցին աչք իմ յարտառեմաց, mes yeux se sont fatigués dans les larmes; պակասեալ են իզիք նոցա, ils sont épuisés; զի՞նչ այլ պակասէր ինձ իբարեբաւտութիւն, que manquait-il à mon bonheur?

Պակասեցուցանեմ, ուցի՛ Վա.

faire manquer, amoindrir, diminuer, réduire, restreindre, déduire; — իմիջոյ, ôter, enlever, faire disparaître.

Պակասիմ V. Պակասեմ.

Պակասորդ s. manque.

Պակասութիւն s. manque, manquement, défaut, diminution; défaut, imperfection, defectuosité; défaut, faute; disette, pénurie; éclipse; — լուսնի, déclin de la lune.

Պակասումն s. manque.

Պակնում, կեայ, կուցեալ Վն. être glacé de crainte, être frappé d'étonnement, de stupeur, s'effrayer, s'effrayer.

Պակշոտ. ագ adj. libertin, dissolu, déréglé, débauché, lubrique, impudent, obscène.

Պակշոտիմ, տեցայ Վն. mener une vie déréglée, licencieuse, vivre en vrai débauché, se livrer à la débauche.

Պակշոտութիւն s. vie déréglée, libertinage, débauche, lasciveté, lubricité, impudence, obscénité.

Պակումն V. Պակուցումն.

Պակուցանեմ, ուցի՛ Վա. effrayer, terrifier, frapper d'étonnement, de stupeur, de vertige, épouvanter, stupéfier, saisir d'effroi, consterner; — ահիւ, glacer d'épouvante.

Պակուցող s. effrayant, frémissant.

Պակուցումն sm. frayeur, épouvante, effroi, terreur, stupéur, stupéfaction.

Պակչիմ V. Պակնում.

Պահ, ուց *s.* garde, conservation; garde que l'on monte, faction; temps où l'on monte la garde, temps que dure une faction; veille, heure de la nuit; heure, moment, temps; corps de garde, poste, vedette; station; prison; siège, occupation; իջորորդ պահու գիշերոյն, vers la quatrième veille de la nuit; — արկանել, ի—առնուլ, assiéger, occuper; ի—արկանել՝ ունել, mettre en prison; — ունել, garder, défendre; monter la garde; ի—անձին, pour conserver sa vie; ի—աշխարհին, pour garder le pays; — դուռն *V.* Պահակ; յայնմ պահու, alors, en ce temps-là; իպահուն յորում, au moment où; դնել ի—, mettre en réserve.

Պահակ, աց *s.* gardien, factionnaire; portes, pas, gorge, défilé, passage des montagnes; garde d'un poste ou d'un fort, garnison; faction, corps de garde; — ունել՝ վարել, soumettre à une corvée.

Պահակալ, աց *s.* garde.

Պահակապան, աց *s.* garde, garnison; corps de garde.

Պահակապետ *s.* commandant d'une garnison.

Պահակավար, աց *adj.* qui soumet à une corvée.

Պահակափոխ լինիմ *vn.* monter la garde, entrer en faction.

Պահակեմ, եցի *vn.* s'occuper de, se servir de.

Պահակեր, աց *s.* surveillant; gouverneur, précepteur; *V.* Պահայոյզ.

Պահայոյզ *s.* garde, factionnaire, sentinelle, vedette.

Պահանգ, աց *s.* moise, arc-boutant; armature, armure.

Պահանգակապ *a.* attaché, lié avec une moise, avec un arc-boutant; *s.* *V.* Պահանգ.

Պահանգեմ, եցի *va.* moiser, arc-bouter.

Պահանորդ, աց *s.* *V.* Պահայոյզ; — ք, garnison, corps de garde.

Պահանոց, աց *s.* cachot.

Պահանջք, ջից *sm.* avoir, créance; *V.* Պահանջումն.

Պահանջանք, նաց *V.* Պահանջումն.

Պահանջեմ, եցի *va.* exiger, réclamer, stipuler, redemander, demander, prétendre; — զինչս, revendiquer; — իդատաստանի, requérir; — իմ *vn.* être exigé, réclamé.

Պահանջելի *a.* exigible.

Պահանջիչ *a.* *s.* exigeant, qui réclame, prétendant.

Պահանջող *s.* receveur; exigeant.

Պահանջումն *s.* exigence, prétention; réclamation, demande; յետս — ընչից, revendication.

Պահապան, աց *sm.* garde, gardien, conservateur, surveillant; factionnaire, sentinelle; — ք, les gardes, les gardiens, la garnison; — հրեշտակ, ange gardien ou tuteur.

Պահապանապետ, ագ s. chef des gardes, des gardiens, commandant de la garde.

Պահարան, ագ s. objet qui sert à en conserver d'autres, coffre, boîte, étui, armoire, enveloppe, fourreau; * sacristie; — Թղթոյ, portefeuille.

Պահարկեմ, եցի va. garder, monter la garde, faire sentinelle, être en garnison.

Պահացող s. jeûneur; խստակրօն —, grand —.

Պահացողութիւն s. jeûne, abstinence.

Պահացոյց V. Պահայոյզ.

Պահեմ, եցի va. garder, veiller à, surveiller; garder, conserver, maintenir, réserver; préserver, garantir; garder, observer; jeûner, s'abstenir de; cacher, tenir secret; նմա պահեալ է՝ կայ, il lui est réservé, il lui est destiné; * խօսքը —, tenir sa parole.

Պահեստ, ից sm. conservation; réserve; dépôt, consignment; entretien; séquestre; դնել ի—, mettre en dépôt, déposer, consigner; mettre en prison; դնել ի պահեստի, mettre en réserve, garder.

Պահկութիւն s. corvée.

Պահնակ V. Պահապան.

Պահնակեմ, եցի va. garder, défendre.

Պահնորդ V. Պահանորդ.

* Պահուըտիմ, տեցայ vn. se cacher.

* Պահուըտուկ sm. clignemousette.

Պահող s. jeûneur, abstinent; celui qui conserve.

Պահպան V. Պահապան.

Պահպանակ, ագ s. garde, défenseur, protecteur; armure, cuirasse; préservatif; phylactère; — բազկի, brassard; — զէնք, armes défensives.

Պահպանական a. préservatif, défensif.

Պահպանակից s. compagnon de garde; a. qui aide à conserver.

Պահպանանամ, ացայ vn. être gardé, protégé; se garder de, se préserver de, éviter.

Պահպանապետ V. Պահապանապետ.

Պահպանարան, ագ s. conservatoire; la poste; abri, asile, refuge.

Պահպանեմ, եցի va. garder, surveiller; garder, conserver; défendre, protéger; mettre à l'abri, préserver; maintenir, soutenir, entretenir, observer; — ի ցրտոյ, garantir du froid; — զանձն, se garder, se préserver de; — իմ vn. être gardé, préservé, protégé.

Պահպանեցուցանեմ V. Պահպանեմ.

Պահպանիչ, Պահպանող s. conservateur; défenseur.

Պահպանողական V. Պահպանական.

Պահպանոց, ագ s. retenue, prison.

Պահպանութիւն s. conservation, garde, surveillance, garde, défense, protection

maintien, entretien; observation, observance.

Պահք, հոց s. jeûne, abstinence; յեծ՝ քառասնորդական —, carême; օր պահոց, jour maigre; պահս պահել, * — բռնել, faire maigre, jeûner.

Պաղ, ից sm. gelée, glace; * a. froid, glacial; — ընդունելու՞թին, accueil glacial, froid.

Պաղանամ V. Պաղիմ.

Պաղանձաւ վերին sm. stalactite; — ստորին, stalagmite.

Պաղատ V. Պաղատանք.

Պաղատախառն a. mêlé de prières, suppliant.

Պաղատանք, նաց s. imploration, supplication, invocation, instance, prière, demande, sollicitation.

Պաղատիմ, տեցայ vn. implorer, demander instamment, supplier, prier avec instance, solliciter, conjurer, invoquer, intercéder.

Պաղատիտ, տտի. Պաղատտիկ, տտկի sm. figue sèche, cabas de figues.

* Պաղեցնեմ V. Հովացուանեմ.

Պաղէտ V. Պաղատանք.

Պաղիմ, ղեցայ vn. geler, se congeler, figer; geler, prendre; se refroidir.

Պաղլեղ s. alun.

Պաղլորակ s. chandelle de glace.

Պաղումն s. action de geler, congélation, figement.

Պաղպաղակ, ի sm. cristal; glace (rafraîchissement).

Պաղպաղ, ոյ s. éruption ou bouton luisant.

Պաղպաղեմ, եցի vn. reluire, briller.

Պաղպաղուն a. reluisant, éclatant, brillant, étincelant.

Պաղպաղունք sm. galerie, kiosque; litière.

Պանար, աց s. bétail, bestiaux; — ք, moyens, expédients; պանարս պանարել, viser à un moyen, mettre en œuvre ou tenter toutes sortes d'expédients.

Պանարարոյծ, ուծի s. éleveur de bestiaux.

Պանարամիտ a. imbécile, sot, stupide.

Պանարանք, նաց s. moyen, remède, expédient; nourriture, vivres; action de se procurer qq. chose, gain.

Պանարարօտ s. pâturage.

Պանարեմ, եցի. Պանարիմ, ղեցայ vn. procurer, trouver, se procurer; tâcher, remédier, trouver un moyen; — զկեանս, gagner sa vie, de quoi vivre.

Պանոյն a. paré, orné; s. bijou; V. Պանունան.

Պանունաբան a. s. phrasier, pindariseur; orné, emphatique.

Պանունագործ, աց s. bijoutier.

Պանունազարդ adj. attifé, paré, embelli, recherché, affecté, maniéré, emphatique; pompeux, élégant.

Պանունակ s. poupon.

Պանունան, Պանունանք,

նաց *s.* parure, toilette recherchée, atours, ornement, enjolivure, nippe, fard, enjolivement, affectation, recherche; poupée.

Պանունապատանք, նաց *s.* poupée, poupard.

Պանունասէր *a.* qui aime la parure, coquet, coquette.

Պանունքալ *V.* Պանունազարդ.

Պանունեմ, եցի *va.* parer, orner avec recherche, enjoliver, ajuster, pomponner, nipper, décorer, farder; affecter, se donner des airs, feindre; — դեղովք զդիակն, embau-mer.

Պայ, ից *s.* fée.

Պայազատ, աց *s.* successeur, héritier, descendant; noble, prince, seigneur.

Պայազատեմ, եցի *va.* succéder à; se rendre maître de.

Պայազատութիւն *s.* succession, descendance; noblesse.

Պայակ, աց *V.* Պայիկ.

Պայական *a.* féerique.

Պայթեմ *V.* Պայթիմ, Պայթեցուցանեմ.

Պայթիմ, Թեցայ *vn.* crever, se crever, faire éruption ou explosion, éclater, se briser par éclats, se rompre.

Պայթիւն, Պայծումն *s.* éclat, éruption, rupture; explosion, fracas.

Պայծուցանեմ, ուցի *va.* crever, faire éclater, enfoncer.

Պայիկ, յկաց *s.* garde, garn; fée.

Պայծառ *a.* clair, resplendissant, éclatant, brillant, resplendant; clair, limpide; splendide, magnifique; clair, serein, net; illustre, célèbre, distingué; — լոյս, pure lumière.

Պայծառաբան, ից *adj.* qui parle d'une manière brillante.

Պայծառաբանեմ, եցի *va.* parler d'une manière brillante.

Պայծառաբանութիւն *s.* élégance de langage.

Պայծառազեղ *adj.* d'une beauté éclatante, charmant.

Պայծառազարդ *adj.* orné d'une manière splendide, magnifique, superbe.

Պայծառազարդութիւն *sm.* magnifique ornement, embellissement, splendeur, magnificence.

Պայծառազգեաց, Պայծառազգեստ *a.* qui porte des vêtements brillants; vêtu de blanc; — լինել, porter des vêtements brillants, des habits superbes, magnifiques.

Պայծառազգեստութիւն *s.* luxe des vêtements.

Պայծառաթեւ *a.* aux ailes brillantes, magnifiques.

Պայծառալոյս *a.* qui a une vive lumière, rayonnant de lumière, éclatant.

Պայծառակերպութիւն *sm.* transfiguration.

Պայծառակերտ *a.* magnifiquement construit, superbe.

Պայծառակշիռ *a.* très-bien assorti, très-ressemblant.

Պայծառանամ, ացայ ՎՈ. reluire, resplendir, briller, éclater, avoir de l'éclat; fig. briller, s'illustrer, fleurir, se distinguer, se faire remarquer, se montrer magnifique, être remarquable.

Պայծառանշան ձ. illustre, célèbre.

Պայծառապէս adv. d'une manière brillante, splendide-ment, magnifiquement.

Պայծառապսակ ձ. qui a une couronne brillante.

Պայծառավայելուչ ձ. très-beau, magnifique, superbe.

Պայծառատեսիլ ձ. qui a un aspect brillant, magnifique.

Պայծառացուցանեմ, ուցի ՎՈ. rendre clair, brillant; fig. faire briller, donner de l'éclat, rendre illustre, illustrer, célebrer, distinguer.

Պայծառափայլ ձ. resplendissant, éclatant, brillant.

Պայծառերանգ ձ. d'une couleur brillante, vive, éclatante.

Պայծառերես ձ. qui a une figure resplendissante.

Պայծառութիւն sm. clarté, éclat; éclat, splendeur, magnificence, célébrité, illustration, grandeur; vivacité.

Պայման, աց ձ. état, condition, situation, position, circonstance; condition, convention, stipulation, clause; պայմանաւ, à condition, sous condition; — անհրաժեշտ, condition sine quâ non; — դնել, mettre ou imposer des condi-

tions; — կենաց, condition, état.

Պայմանադրութիւն ձ. convention.

Պայմանաժամ, ու ձ. délai.

Պայմանական, Պայմանաւոր ձ. conditionnel.

Պայմանեմ, եցի ՎՈ. convenir, conclure un traité, s'engager par convention, contracter, stipuler; conditionner.

Պայուսակ, աց sm. valise, gibecière.

Պայուիք, ռեաց ձ. coche de flèche.

Պայտ, ից ձ. fer à cheval.

Պայտար, աց ձ. maréchal (des chevaux).

Պայտարութիւն sm. maréchalerie.

Պայտեմ, եցի ՎՈ. ferrer un cheval.

Պայքար, աց ձ. débat, dispute, querelle, controverse; գալ՝ մտանել ի— ընդ ումք, disputer, se disputer, batailler.

Պայքարեմ, եցի. Պայքարիմ, ըեցայ ՎՈ. être en débat sur, se débattre, disputer, batailler.

Պան, ից ձ. pain; V. Խորիսխ.

Պանդանդ V. Պատանդ.

Պանդխտակից sm. compagnon de pèlerinage.

Պանդխտանամ V. Պանդխտիմ.

Պանդխտեցուցանեմ, ուցի ՎՈ. faire émigrer, transporter dans un autre pays.

Պանդխտիմ, տեցայ ՎՈ. émi-grer, quitter son pays; faire un pèlerinage.

Պանդխտութիւն *s.* émigration, transmigration, migration; pèlerinage.

Պանդոկ, *ի* *s.* auberge, hôtellerie, hôtel.

Պանդոկապետ, *աց* *s.* aubergiste, hôtelier, hôte, maître d'hôtel.

Պանդոկի, կոյ *V.* Պանդոկ.

Պանդոյր *a.* badaud, imbécile, bête, niais, nigaud, dandin, hurluberlu, bête.

Պանդորեան տոփ *s.* boîte de Pandore.

Պանդորութիւն *s.* badauderie, imbécillité, bêtise, niaiserie, nigauderie.

Պանդուխտ, դխտաց *adj.* étranger, émigré; pèlerin.

Պանիր, նրոյ, նրի *s.* fromage.

Պանծալի *a.* glorieux, superbe, illustre, remarquable.

Պանծամ, *ացի*. Պանծանամ, *ացայ V.* Պարծիմ.

Պանծանք *V.* Պարծանք.

Պանծացուցանեմ, ուցի *va.* vanter, glorifier, célébrer, prôner, relever, exalter, flatter, louer.

Պանծութիւն *sm.* vanterie, hablerie, jactance.

Պանկրատ, *ի*. Պանկրատիոն *s.* pancrace.

Պանրագործ, *աց* *s.* fromager, qui fait des fromages.

Պանրավաճառ, *աց* *s.* fromager, marchand de fromages.

Պաշար, *աց* *s.* provision, viatique, vivres, fourniture;

munitlon, approvisionnement, avitaillement, équipement.

Պաշարապինդ *a.* bien approvisionné; — առնել, approvisionner, munir des provisions nécessaires, équiper, avitailler; — լնուլ, remplir de toutes sortes de provisions.

Պաշարեմ, եցի *va.* assiéger, mettre le siège, tenir assiégé, bloquer, occuper; investir, cerner, envelopper.

Պաշարեալք *a.* assiégés.

Պաշարիչ, Պաշարող *s.* assiégeant.

Պաշարումն *s.* siège, occupation, investissement, blocus; — մտաց, préoccupation; *ի* — եւ յարգել արկանել, assiéger, tenir assiégé, investir.

Պաշտատական *s.* apanage.

Պաշտելութիւն *s.* adoration.

Պաշտեմ, եցի *va.* adorer; servir, être attaché au service de; administrer, conférer; faire le service divin, officier; pourvoir, fournir; employer; — իմ *vn.* employer, s'employer, prendre cours, passer en usage; — զխորհուրդս, administrer les sacrements.

Պաշտումն *sm.* adoration; service; — առնուլ, être servi.

Պաշտպան, *աց* *a. s.* protecteur, défenseur; serviteur; — սուրբ, patron; — կալ *V.* Պաշտպանեմ.

Պաշտպանական *a.* défensif.

Պաշտպանեմ, եցի *va.* protéger, défendre, soutenir, appuyer, favoriser; — եւեթ ան-

ծին, être ou se tenir sur la défensive, ne faire que se défendre; V. Խնամք.

Պաշտպանիչ, Պաշտպանողական a. défensif.

Պաշտպանողութիւն s. protectorat.

Պաշտպանութիւն s. protection, défense, patronage, garde, faveur, appui, soutien; service; Ի—, à l'appui; ընդ—ք օրինաց, sous l'égide des lois; ընդ—ք ուրուք V. Հովանաւորութիւն.

Պաշտպանումն s. protection.

Պաշտօն, տամանց s. culte, latrie, adoration; service, office, ministère; emploi, fonction, place, charge, poste; flatterie; idole; mystère, cérémonie; service, office; — կռոց, idolâtrie; սնոտի —, superstition; — առնել, rendre un culte à qn., le courtoiser, flatter; — առնուլ, être adoré, recevoir des honneurs; être servi; — հարկանել, servir; — տանել, servir; rendre un culte, adorer; Ի— մտանել, entrer au service de qn.; Ի— առնուլ, adorer; — մատուցանել Աստուծոյ, rendre un culte, faire une œuvre agréable à Dieu; հասարակաց պաշտամունք, fonctions publiques; — կատարել, remplir une fonction; — կատարել վասն հոգւոյ ուրուք, célébrer un service pour le repos de l'âme de; աստուածական առնուլ —, se faire adorer

comme un dieu; ունել՝ ժառանգել զ— ուրուք, prendre la place de qn., le remplacer; կորուսանել զ—, perdre sa place; Իպաշտամանէ, par profession; * Իպաշտօնէ, officiellement.

Պաշտօնակալ, աց s. fonctionnaire; bureaucrate.

Պաշտօնակալութիւն s. bureaucratie.

Պաշտօնական a. ministériel, officiel; — օրագիր, journal officiel.

Պաշտօնակից s. collègue.

Պաշտօնամատոյց լինիմքն. rendre un culte, adorer.

Պաշտօնասէր a. religieux, pieux, dévot.

Պաշտօնասիրութիւն s. religion, piété, dévotion.

Պաշտօնատար, աց s. serviteur; adorateur; fonctionnaire ministre.

Պաշտօնատուն, տան. Պաշտօնարան, աց s. ministère, bureau.

Պաշտօնաւոր a. idolâtre.

Պաշտօնեայ, նէից s. employé, officier, ministre; serviteur, domestique; ministre, officiant, diacre; pieux, religieux; — աստուածային վրէժ-ինդրութեան, instrument de la vengeance divine; — արդարութեան, ministre de la justice.

Պաշտօներգութիւն s. office divin.

Պաշտօնուկք sm. compliments, adulation, flatterie.

* Պաշիկ V. Համբոյր.

Պապ, ի, ու, աջ sm. aïeul, grand-père; le pape.

Պապաւաւան, ից s. a. papiste.

Պապակ s. grande soif.

Պապական a. papal; s. papiste.

Պապականութիւն sm. papisme.

Պապակիմ V. Պապիմ.

Պապանծեմ, եցի. Պապանծեցունեմ, ուցի va. réduire au silence, faire taire, imposer silence, fermer la bouche à qn., désarçonner, confondre.

Պապանծիմ, ձեցայ vn. être réduit au silence, se taire, rester muet, court, être désarçonné, être condamné au silence, n'avoir rien à répondre.

Պապանծումն s. l'action de se taire, de rester court.

Պապալեմ, Պապալեմ, եցի vn. bêler.

Պապալիւն s. bêlement.

Պապկայ, ից s. perroquet; էգ —, perruche; — խօսի, le perroquet cause.

Պապութիւն s. papauté.

Պապունիճ s. canomille,

Պապչեակ s. chèvre.

Պառակ, աջ s. étable, pare; côte, côtelette; bétail; պառակ —, en troupeau, par troupes.

Պառական, աջ s. filets pour prendre des bêtes.

Պառակեմ, եցի. Պառակիմ, կեցայ vn. se coucher; se mettre en embuscade.

Պառակտեմ, եցի. Պառակտեցունեմ, ուցի va. diviser,

désunir, mettre, jeter ou semer la discorde parmi.

Պառակտիմ, տեցայ vn. se diviser, se désunir, être en discorde, en dissension, être déchiré par les factions, former des factions, des partis.

Պառակտութիւն, Պառակտումն s. division, désunion, discorde, dissension, faction.

Պառաւ, ոյ, աւունք, անց a. s. vieille, vieille femme.

Պառաւական a. de vieille, de vieille femme.

Պառաւիմ, լեցայ vn. vieillir, devenir ou se faire vieille; — ախտից, s'invétérer, devenir chronique.

Պառաւորդի sm. fils d'une vieille.

Պառաւութիւն a, vieillesse.

* Պառկեցունեմ, ուցի va. coucher, faire coucher.

* Պառկիմ, կեցայ vp. se coucher.

Պառնաս, Պառնասոս sm. Parnasse; հայկական —, le Parnasse arménien.

Պառպոնի s. poivrier

Պասեք, Պասեքատոն, ի ք. Pâques.

Պասկունց s. condor.

Պասուք, սքոյ sm. grande soif.

Պաստառ, աջ s. tapis, tapisserie; couverture de lit; — դամասկացի, damas.

Պաստառազործ, աջ s. tapisier.

Պաստառազործութիւն sm, tapisserie,

Պատանակալի, Պատանակալի a. drapé, tapissé; — առնել՝ զարդարել, tapisser, orner de tapisserie, draper.

Պատանակալ, ագ s. couverture, drap de lit, draperie, tapisserie.

Պատանակալեմ, Պատանակալեմ, եցի va. tapisser, draper.

Պասքա, այի s. Pâques.

Պասքեցուցանեմ, ուցի va. causer une grande soif, altérer.

Պասքիմ, բեցայ vn. avoir grand'soif, brûler ou mourir de soif, être dévoré de soif.

Պասքումիւն, Պասքումն s. grande soif, altération.

Պատ, ի s. mur, muraille; — առնուլ, environner, entourer, envelopper, ceindre; — իպատ, — իպատե, — իպատու, compliqué, ambigu; — իպատ բանք, paroles ambiguës, ambages, détours; — իպատ բանիւք խօսել, user de détours, de circonlocutions; պատ իպատ խաղան գետք, les rivières semblent se jouer par mille détours.

Պատազրոն V. Պոտազրոն.

Պատահի, ից s. aventure, accident, événement, hasard.

Պատահական a. accidentel, éventuel, casuel, fortuit.

Պատահականութիւն s. éventualité.

Պատահադ, ագ s. aventure, événement, hasard; accident fâcheux, catastrophe, malheur; ըստ — ագ, par accident, par aventure, var hasard.

Պատահեմ V. Պատահիմ.

Պատահեցուցանեմ, ուցի va. faire rencontrer.

Պատահիմ, հեցայ vn. rencontrer, se rencontrer; se rencontrer, se passer, arriver, avoir lieu, survenir, échoir; aller au-devant, s'opposer, résister, en venir aux mains, aux prises, frapper; — ումեք մարտիւ՝ պատերազմաւ, faire la guerre à qn.

Պատահումիւն s. rencontre, entrevue, entretien.

Պատահումն s. rencontre; V. Պատահ; destinée; ըստ պատահման, accidentellement, éventuellement, fortuitement, par hasard; պատահումնք իդէպ ելանէին նմա, le hasard, la fortune l'aidait; անցեալ էր —, il n'était plus temps.

Պատաղիմ s. liseron; vrille.

Պատաղիմ, դեցայ vn. s'occuper de, s'appliquer à.

Պատաղիչ a. qui s'occupe.

Պատազումն s. occupation, application.

Պատան, ագ s. bande, bandage, enveloppe; — ք աչաց, bandeau; — մեռելոց, suaire, linceul mortuaire.

Պատանազործ, ագ s. bandagiste.

Պատանդ, ագ sm. otage, gage; առնուլ ի—, prendre pour otage, pour gage; տալ ի—, donner pour otage, pour gage; ի— կալ, être en otage.

Պատանդեմ, եցի va. servir d'otage, donner ou recevoir

pour otage, pour gage, recevoir en otage.

Պատանդութիւն V. Պատանդ.

Պատանեակ, եկաց V. Պատանի.

Պատանեկանամ, աջայ vn. être en âge de puberté; devenir jeune, rajeunir.

Պատանեկութիւն V. Պատանութիւն.

Պատանեկիկ sm. enfant, jeune garçon.

Պատանի, նոյ, նեաց s. adolescent, jeune homme, jeune garçon; garçon, domestique, groom; անփորձ —, jeune homme sans expérience, blanc-bec.

Պատանութիւն s. adolescence.

Պատառ, աջ s. morceau, bouchée, tranche; pièce, lambeau; պատառ պատառ, en morceaux, en lambeaux, en pièces.

Պատառաբոյժ a. parasite, écornifleur, pique-assiette, écumeur de marmites, flaireur de cuisine.

Պատառատուն a. déchiré, déguenillé, délabré, fripé; — հանդերձ, habit en loques, tout déchiré.

Պատառաքաղ, աջ s. fourchette.

Պատառեմ, եղի va. déchirer, lacérer, délabrer, mettre en lambeaux, en pièces, accrocher; gercer, crever, crevasser, fendre, couper, casser; զմի-

մեանս —, s'entre-déchirer; —իմ vn. se déchirer.

Պատառիկ s. petit morceau.

Պատառուած, ոց s. déchirure; rupture, crevasse, fissure; gercure; — հանդերձից, accrocc.

Պատառումք sm. déchirement, déchirure, lacération, délabrement, éruption; fig. déchirements, rupture, division, scission.

Պատառուն V. Պատառատուն.

Պատասխան V. Պատասխանի.

Պատասխանատու, աջ a. s. responsable, répondant; apologétique.

Պատասխանատուութիւն ou Պատասխանատրութիւն s. réponse; défense, apologie, excuse; responsabilité.

Պատասխանեմ, եղի vn. répondre, faire une réponse, répliquer; այլ ընդ այլոյ —, répondre de travers.

Պատասխանի, նոյ, նեաց s. réponse, repartie, réplique; défense, apologie, excuse, justification; — առնել, faire réponse, faire une réponse; — տալ, donner ou rendre réponse; s'excuser, s'expliquer, se justifier, se défendre; հրաման պատասխանոյ, oracle; տալ վասն անձին —, se défendre; ընդունել —, recevoir la réponse; չընդունել —, ne point recevoir de réponse; սպասել պատասխանոյ, atten-

dre réponse; չիք —, il n'y a pas de réponse; ի— նամակիդ, en réponse à votre lettre; համարձակ՝ յանդուզն՝ խուսափական՝ նպաստամատոյց՝ հաւաստի՝ դրական՝ ժխտական՝ լակոնական՝ աննշան՝ չոր՝ անժիտ՝ կարճ —, réponse cavalière, impertinente, évasive, favorable, certaine, positive, négative, laconique, insignifiante, sèche, sottie, courte.

Պատատ, ի, աւ. s. charge, fardeau, ballot; paquet, rouleau; enveloppe.

Պատատանք, նաց s. enveloppe; emballage.

Պատատեմ, եցի va. envelopper; entortiller, entrelacer, enchevêtrer, impliquer; — բեռինս, emballer; — իմ vn. s'envveloper; entourer de ses bras, se cramponner, se tortiller.

Պատատուկ s. bot. liane.

Պատատումն s. entortillement; emballage.

Պատարագ, աց s. sacrifice, victime; don, présent; messe; Թիւ —, messe basse; ձայնաւոր —, grand' messe; — մատուցանել, célébrer, dire la messe; — տեսնել, assister à une messe; հանել —, sacrifier.

Պատարագաբարձ, Պատարագաբեր, աց a. qui apporte des dons.

Պատարագագործութիւն s. sacrifice; célébration de la sainte messe.

Պատարագամատոյց, տուցի a. qui fait un présent; s. sa-

crificateur; célébrant; missel.

Պատարագարան s. autel.

Պատարագեմ, եցի va. sacrifier, immoler; célébrer ou dire la messe.

Պատարագիչ s. célébrant, officiant.

Պատարագիք, գեաց s. choses destinées au sacrifice; ofrande, don.

Պատարեմ, եցի va. remplir, combler.

Պատարուն a. tout plein, comble, comblé.

Պատգամ, աց sm. oracle; parole; sentence; message, ordonnance; conseil, avis; իպատգամս անկանել, négocier, parlementer.

Պատգամաբեր, աց s. messager, porteur d'une nouvelle.

Պատգամազնաց sm. parlementaire, négociateur; — լինել, parlementer, négocier.

Պատգամազնացութիւն V. Պատգամաւորութիւն.

Պատգամախօս, աց a. qui prononce des oracles.

Պատգամատար, աց s. messenger.

Պատգամաւոր, աց s. messenger, député, envoyé, délégué, ambassadeur, diplomate.

Պատգամաւորեմ, եցի. Պատգամաւորիմ, ընցայ vn. être messenger, ambassadeur ou député, aller ou venir en qualité d'ambassadeur, négociier, aller en mission; traiter par la diplomatie; faire le diplomate.

Պատգամաւորութիւն sm.

message, députation, mission, ambassade; diplomatie.

Պատգարակ, ագ s. brandard, litière.

Պատեան, ենից s. fourreau, gaine; étui; enveloppe; écaille, valve, coquille, coque; cosse, gousse; écorce; cuirasse, armure; poitrine; ժերկանալ ի պատենից զսուսեր, tirer l'épée du fourreau, dégainer; արկանել զսուսը ի պատեանս, remettre l'épée au fourreau, rengainer.

Պատեհ, ից adj. opportun, propre, commode; propice, favorable; s. occasion, occasion ou moment favorable, bon moment, temps; ի— լինել, convenir; ըստ պատեհի, à propos; — ou — ժամանակ գտանել, trouver un moment, une occasion favorable; յօգուտ արկանել զ—, profiter de l'occasion; — համարիլ, juger à propos; — առնուլ, prendre ou saisir l'occasion, prendre la balle au bond.

Պատեհումիւն s. opportunité, à propos, commodité; chance; V. Պատեհ; յօգուտ արկանել ou յօգուտ իկիր արկանել զ—, profiter de l'occasion, des occasions, profiter du moment, saisir l'occasion; չկորուսանել զ—, ne pas perdre l'occasion; կորուսանել զ—, laisser échapper l'occasion.

Պատեմ, եցի va. entourer, environner, ceindre; faire le tour de, cerner; envelopper;

faire circuler, promener; plaquer, couvrir; assiéger, investir, cerner; շուրջ —, entourer, investir; — զվերս, passer une plaie; պատեալ պաշարել զոք, cerner, obséder զո.; անդ խոր լռութիւն պատէ զամենայն, un grand silence y règne; — իմ'ս. être mis autour de, être entouré, s'entourer de, s'envelopper, s'entortiller; faire un tour, des circuits; entourer de ses bras, embrasser; changer, être transmis; պատեալ կմով, incrusté de marbre.

Պատենագործ, ագ s. gainier.

Պատենագործութիւն s. gainerie.

Պատենազէն, զինաց a. cuirassé, armé.

Պատենաթել a. coléoptère.

Պատենաւոր adj. testacé; cossu.

Պատերազմ, ագ s. guerre, bataille, combat; — մզել տալ, être en guerre, faire la guerre, livrer une bataille, combattre; en venir aux mains; ոստիկան —ի, ministre de la guerre; — հրատարակել, déclarer la guerre; ձեռն արկանել ի—, entreprendre une guerre; երթալ ի—, aller à la guerre; ի ժամանակս —ի, en temps de guerre; պատրաստութիւնք —ի, préparatifs de guerre; պատրաստիլ ի—, se préparer à la guerre, faire des préparatifs de guerre; ի— շրջակալ դրդել, exciter à la guerre; mettre en

guerre ou aux prises, engager dans une guerre; գրգռել, բորբոքել զ—, exciter, allumer la guerre; — յարուցանել, déclarer la guerre; — ահագին իվերայ ուրուք յարուցանել, menacer qn. d'une grande guerre; — յարդարել ընդդէմ, combattre, attaquer; եղեւ — խիստ յոյժ, un combat sanglant fut livré; արիւնհուշտ —, bataille sanglante; առտընին ou քաղաքական —, guerre intestine, civile; սաստկացաւ —ն, le combat fut cruel; V. Մարտ, Խանձիմ, etc.

Պատերազմազարնոյց a. qui excite la guerre.

Պատերազմական adj. de guerre, guerrier, martial.

Պատերազմակից s. compa-
gnon de guerre, allié; — լինել
ույնք, combattre avec qn.

Պատերազմասէր a. qui aime
la guerre, guerroyeur, belli-
queux, guerrier.

Պատերազմափորձ a. expé-
rimenté dans l'art de la guerre,
aguerri.

Պատերազմիկ a. V. Պատե-
րազմական; — երիվար, che-
val de bataille; — նաւ, galère,
vaisseau de guerre.

Պատերազմիմ, մեցայ vn.
faire la guerre, guerroyer,
combattre; առանց պետերազ-
մելոյ, sans combattre, sans
coup férir; — իվերայ ազա-
տունեան, défendre la liberté.

Պատերազմող a. s. guerrier,
combattant, belligérant, bel-

liqueux, homme de guerre;
ennemi, adversaire.

Պատժաճու V. Պատժող.

Պատժական adj. pénal, ré-
pressif; — օրէնք, loi pénale.

Պատժականութիւն sm. pé-
nalité.

Պատժակից s. compagnon
de châtement.

Պատժապարտ, ից, աց adj.
déclaré coupable de, qui mé-
rite une punition, punissable,
coupable, criminel.

Պատժապարտեմ, եցի va.
déclarer coupable, punir.

Պատժապարտութիւն s. cul-
pabilité.

Պատժասէր a. qui aime à
punir.

Պատժարան, աց s. lieu ou
instrument de punition.

Պատժաւոր a. puni, châtié;
digne de punition, coupable;
propre à punir.

Պատժեմ, եցի va. punir,
châtier, infliger une punition,
une peine, un châtement, une
correction, corriger.

Պատժող s. celui qui punit,
punisseur.

Պատիժ, տժոյ, տժի, տժոց
s. punition, châtement, peine,
correction; անկանիլ ընդ —ով,
encourir, mériter une puni-
tion; դնել — իվերայ, infliger
une punition, un châtement;
— տալ, donner une punition,
mettre en pénitence.

Պատիճ, տնոյ sm. cosse,
gousse, enveloppe; la trompe
d'un éléphant.

Պատինճան, ի s. aubergine, melongène.

Պատիր a. trompeur, faux, illusoire, captieux, insidieux, feint, dissimulé, artificieux, fallacieux, déguisé, mensonger.

Պատիրք s. tromperie, supercherie, duperie, illusion, erreur, fausseté; tour, adresse; իպատիրս արկանել, tromper, duper, induire en erreur.

Պատիւ, տուոյ, տուի s. honneur, témoignage d'estime, hommage; honneurs, dignités; présent d'honneur, hommage, prix, honoraires; abréviation; — անձին համարել՝ գրել, se faire honneur de; խոստումն պատուոյ, parole d'honneur; Լեգէոն պատուոյ, Légion d'honneur; ի—առնուլ, բազում պատուովք պատուել, combler d'honneurs, rendre de grands honneurs, les plus grands honneurs à qn., l'élever aux plus grands honneurs; պատուով, avec honneur, honorablement; լի պատուով, plein, comblé ou chargé d'honneurs, — ընծայել, rendre honneur; — առնել՝ դնել, "— ընել, faire honneur; — առնել սեղանոյ, faire honneur à une table; ի—, en l'honneur de; ի— հասանել, parvenir aux honneurs; իպատուի լինել, être en honneur, en considération; իմեծի պատուի լինել, être sur le pîacle.

Պատկան, Պատկանաւոր V. Պատշաճ.

Պատկանաւորութիւն s. convenance, harmonie, rapport.

Պատկանաւորան, ի s. carquois.

Պատկանեմ, Պատկանիմ V. Պատշաճեմ, Պատշաճիմ.

Պատկանութիւն V. Պատկանաւորութիւն.

Պատկառ V. Պատկառանք; — լինել՝ կալ, être attentif à, faire attention, vaquer à, veiller, se livrer à, s'appliquer à, s'occuper de, s'attacher à, prendre au sérieux, s'intéresser à, s'assujettir; — կալ արդարութեան, être juste; — կալ օրինաց, observer la loi.

Պատկառանք, նաց s. respect, vénération; pudeur, confusion, retenue; parties honteuses; — նօք, avec respect, avec pudeur, d'un air confus; պատկառանս ածել, imprimer le respect, inspirer du respect.

Պատկառելի a. respectable, vénérable; — գործել՝ ընծայեցուցանել, rendre respectable, faire respecter; — զանձն ցուցանել, se faire respecter.

Պատկառեմ V. Պատկառիմ, Պատկառեցուցանեմ.

Պատկառեցուցանեմ, ուցի va. remplir de respect, faire rougir, faire honte, confondre.

Պատկառիմ, ռեցայ vn. éprouver de la honte, être confus, rougir de, respecter.

Պատկառոտ, աջ adj. pudibond, honteux, timide.

Պատկառութիւն sm. senti-

ment de pudeur, pudeur, confusion, timidité.

Պատկառուկ *s. sensitive.*

Պատկառուկ արկանեմ *V.*

Պատկառեցուցանեմ.

Պատկեր, *աց s. image, effigie; tableau, peinture, représentation; figure, portrait; քստ —ի, à l'image de, en forme de; համառօտագիծ —, aperçu.*

Պատկերաբանութիւն *s. iconologie.*

Պատկերաբեկ *s. iconoclaste.*

Պատկերագիր, գրի *s. peintre de portraits; effigie; iconographe.*

Պատկերագործ, *աց s. peintre; sculpteur.*

Պատկերագրական *a. iconographique.*

Պատկերագրեմ, եցի *va. faire le portrait de, dépeindre, décrire.*

Պատկերագրութիւն *s. peinture de portraits; description, peinture; iconographie.*

Պատկերազարդ *a. orné de gravures, illustré; — յօրինել, illustrer, orner de gravures.*

Պատկերակերպ *a. peint; — նկարագիր, portrait.*

Պատկերակից *a. de même figure, conforme; — լինել, se conformer, prendre la forme.*

Պատկերակուռ *s. sculpteur.*

Պատկերահան, *աց s. peintre de portraits.*

Պատկերահանութիւն *sm. peinture.*

Պատկերամարտ, *ից s. iconomaque.*

Պատկերամարտութիւն *sm. guerre contre les images.*

Պատկերանամ, *ացայ vn. se peindre, se former, s'imprimer, être représenté.*

Պատկերապաշտ, *ից s. iconolâtre.*

Պատկերասէր *a. s. qui aime les images, amateur de tableaux.*

Պատկերացուցանեմ, ուցի. Պատկերեմ, եցի *va. peindre, former, revêtir d'une forme, figurer, représenter, imprimer; — իմիտս, se peindre, se représenter.*

Պատկերիմ *V. Պատկերանամ.*

Պատկինեմ, եցի *va. greffer.*

Պատկողանց *s. carène.*

Պատճառ, *աց sm. cause; cause, auteur; cause, raison, motif, sujet; cause, occasion; imputation, sujet d'accusation, délit, crime; prétexte; պատճառաւ, ի պատճառս, à cause de, en considération de, eu égard à, pour; sous prétexte de; ի պատճառս քո, à cause de toi, pour toi; ի պատճառս շահու, à cause du gain; — լինել, être cause, auteur de; առանց իրաւացի —ի, sans motif réel, raisonnable; —ս իմէջ ածել, alléguer des raisons; — տալ, donner prise; —ս առնուլ, prendre prétexte; բառնալ զպատճառս՝ * պատճառը վերցունել, ôter le motif.*

Պատճառաբանեմ, եցի *vn. raisonner.*

Պատճառաբանութիւն sm.
étologie, raisonnement.

Պատճառախնդիր, դրաց a.
qui cherche des motifs, des pré-
textes.

Պատճառական a. causatif,
causal.

Պայտնականութիւն sm.
causalité.

Պատճառան, Պատճառանք,
նաց s. cause, motif; prétexte,
excuse; — նօք, sous prétexte
de; պէսպէս — նօք, sous
différents prétextes; քառնալ
զպատճառանս, ôter le pré-
texte.

Պատճառաւոր a. causé, oc-
casionné; qui est la cause, l'au-
teur de, coupable; créé.

Պատճառեմ, եցի. Պատճա-
ռիմ, ռեցայ յո. causer, occa-
sionner, faire; prétexter, al-
léguer ou prendre prétexte,
chercher des prétextes, donner
pour excuse; se donner un air
de, faire semblant de, feindre.

Պատճեան, Պատճէն, ից.
Պատճիկ s. copie, minute, du-
plicata, le double; իհաւատար-
մութիւն պատճենիս, pour am-
pliation.

Պատմաբան, ից V. Պատմիչ.

Պատմաբանեմ V. Պատմեմ.

Պատմաբանութիւն s. nar-
ration, histoire, récit histo-
rique.

Պատմագիր, գրաց a. s. his-
toriographe, historien; — մա-
տեան, livre d'histoire.

Պատմագրական a. histo-
rique.

Պատմագրեմ, եցի va. écrire
l'histoire.

Պատմագրող V. Պատմա-
գիր.

Պատմագրութիւն s. travail
de l'historien, histoire.

Պատմական a. historique,
narratif, historial.

Պատմեմ, եցի va. raconter,
narrer, conter, réciter, faire
le récit, l'histoire de, débiter,
rapporter, exposer; երկինք
պատմեն զփառս Աստուծոյ,
les cieux proclament, annon-
cent la gloire de Dieu.

Պատմիչ s. historien, narra-
teur; interprète.

Պատմող s. historien, nar-
rateur; — լինել, raconter.

Պատմութիւն sm. histoire;
narration, récit, exposition, ex-
posé, relation; — վարուց, bio-
graphie; — արտաքնոց՝ սուրբ
գրոց, histoire profane, sainte.

Պատմունակ, աց s. officier
de garde-robe; վանք՝ տուն
— աց, garde-robe.

Պատմունան, աց s. robe,
tunique.

Պատնէշ, նիշաց s. rempart,
retranchement, barricade, pa-
lissade, barrière; — ածել՝
արկանել՝ կանգնել՝ պատել,
entourer d'un rempart, d'un
retranchement, entourer de
retranchements, se remparer,
retrancher, fortifier par des
retranchements, barricader;
պատել — պաշարմամբ, assié-
ger; դնել — շուրջ զքաղաքաւ,
investir une ville.

Պատշան, ից **a.** convenable, convenant, propre, bienséant, à propos, sortable; assorti; décent, honnête; conforme, analogue, proportionné; juste, raisonnable; — **p.** s. convenances, bienséance; ըստ — ի, ըստ — ից, convenablement, dûment, comme il convient à, décemment, par bienséance; լնուլ զպարտս պատշանից, remplir les convenances, toutes les bienséances; — է, պարտ եւ — է, il convient, il est convenable de; չէ —, il n'est pas convenable, il ne convient pas.

Պատշանաբար **adv.** convenablement, d'une manière convenable, décemment.

Պատշանական, Պատշանաւոր **V.** Պատշան **a.**

Պատշանեմ, եցի. Պատշանեցուցանեմ, ուցի **va.** rendre convenable, adapter, approprier, ajuster, faire cadrer, assortir, appliquer.

Պատշանիմ, նեցայ **vn.** convenir, être convenable, cadrer, s'adapter, s'accorder, s'assortir, se rapporter à, regarder; se faire, se créer.

Պատշանող **a.** convenable, symétrique.

Պատշանողութիւն **s.** convenance, bienséance; décence, honnêteté; juste proportion, symétrie, rapport, analogie.

Պատշանութիւն **s. V.** Պատշանողութիւն; bâtiment, construction.

Պատշգամ, Պատշգամբ,

Պատշկամ, Պատշկամբ, այց **s.** balcon, belvédér.

Պատուադիր, դրաց **a.** qui honore, honorifique.

Պատուածոյ **a.** détourné, entortillé, plein de sinuosités.

Պատուակալ **a.** honorable.

Պատուական **adj.** honoré, honorable, estimé, estimable, respectable, vénérable, révérend; précieux, cher, excellent, rare, exquis; noble; — ամենայն ժողովրդեան, honoré de tout le peuple; — բ, les nobles, les notables.

Պատուականագիւտ **a.** rare, excellent, très-précieux.

Պատուականագուն **a.** le plus honorable; le plus précieux.

Պատուականանամ, ացայ **vn.** devenir précieux, excellent.

Պատուականութիւն **s.** prix, valeur élevée, excellence, prééminence, rareté; noblesse.

Պատուակից **s.** égal en honneurs, en dignités.

Պատուակցութիւն **s.** égalité d'honneurs, de dignités.

Պատուամատոյց **a.** qui rend honneur.

Պատուանդան, այց **s.** marche pied, piédestal, socle.

Պատուանուն **s.** titre.

Պատուասէր **a.** qui aime les honneurs, ambitieux; généreux, libéral, obligéant.

Պատուասիրաբար **adv.** avec l'envie de se distinguer, ambitieusement; avec honneur, glorieusement, obligeamment.

Պատուասիրական բանք *s.* compliments.

Պատուասիրապէս *V.* Պատուասիրաբար.

Պատուասիրեմ, եցի *va.* ambitionner, mettre son honneur dans, s'honorer de, faire le généreux envers qn., l'obliger, honorer, complimenter.

Պատուասիրութիւն *s.* amour des honneurs, ambition; envie de se faire honneur, point d'honneur, générosité, obligation; compliment.

Պատուաստ, ից *sm.* ente, greffe; inoculation, vaccine; insertion, addition; jonction, union; —իւ որդի, fils adoptif; —իւ հայր, père adoptif; Թարախ —ի, vaccin.

Պատուաստեմ, եցի *va.* enter, greffer; inoculer, vacciner; insérer, intercaler; annexer, joindre, réunir, attacher.

Պատուաստիչ *s.* inoculateur.

Պատուաստումն *s.* inoculation, vaccination.

Պատուաւր, աց *s.* boulevard, rempart, barrière, bastion; poutre, plancher, plafond; — լինել հայրենեաց, être un rempart à sa patrie.

Պատուարաւոր *a.* garni de poutres, plafonné.

Պատուարժան *adj.* digne d'honneur.

Պատուաւոր *a.* honorable, respectable; honorifique; honnête; *s.* noble, dignitaire; —ք, les nobles, les notables.

Պատուեամ *V.* Պատուեմ.

Պատուելի *adj.* honorable.

Պատուեմ, եցի *va.* honorer, rendre honneur, vénérer, respecter, estimer; — զախտն, caresser, flatter la passion.

Պատուէր *sm.* ordre, commandement, injonction; précepte; mandat, commission; instruction; ordonnance, décret; — դնել՝ տալ, donner ordre, ordonner, commander, enjoindre; donner commission; — հրամանի իվերայ դնել, ordonner; — ou — հրամանի ընդունել, recevoir ordre de.

Պատուիչ *a.* qui honore.

Պատուիրակ *s.* envoyé, député; commissaire, émissaire, agent, mandataire, officier.

Պատուիրակութիւն *s.* députation.

Պատուիրան, աց *sm.* précepte, commandement, ordre.

Պատուիրանադիր *s.* mandement; mandat.

Պատուիրանադիր, դրաց *a.* qui commande, qui ordonne.

Պատուիրանադրեմ *V.* Պատուիրեմ.

Պատուիրանազանց, ից *s. a.* transgresseur, infracteur, prévaricateur.

Պատուիրանազանցութիւն *s.* transgression, infraction, prévarication.

Պատուիրանակատար, Պատուիրանահատութիւն *V.* Պատուիրանապահ, Պատուիրանազանցութիւն.

Պատուիրանապահ, աց *s.*

a. observateur des commandements.

Պատուիրանապահութիւնս. observation des commandements.

Պատուիրեմ, եցի va. ordonner, commander, enjoindre, prescrire, imposer, recommander.

Պատուհան, ից s. fenêtre, croisée; niche; écluse; հայել ընդ —, regarder par la —.

Պատուհաս, ից sm. châtiment, punition, peine, correction; մեաւ, vengeance; menace, ton menaçant; sujet de reproche, réprimande; — կապել ի վերայ ուրուք, infliger un châtiment; կրել խիստ —, être sévèrement puni; — ազգի մարդկան, le fétiau du genre humain.

Պատուհասական a. propre à punir, menaçant.

Պատուհասակիր լինիմ vn. être puni, porter sa peine.

Պատուհասակոծ առնեմ vn. punir, châtier, condamner à une peine; accabler de reproches, gronder, menacer, parler d'un ton menaçant; — լինել, être puni, châtié; être grondé, menacé.

Պատուհասեմ, եցի va. punir, châtier, se venger de; gronder, réprimander, menacer, confondre.

Պատուհասիչ s. celui qui punit, vengeur.

* Պատուեմ V. Պատառեմ.

Պատսպարան, աց s. refuge,

asile, abri, retraite; protection, défense, soutien, appui, ressources; — լինել, être le refuge, protéger, défendre, prendre sous sa protection.

Պատսպարանեմ V. Պատրսպարեմ.

Պատսպարեմ, եցի va. protéger, défendre, appuyer, soutenir; mettre à l'abri, abriter, couvrir; rétablir; enceindre, entourer, enfermer; rendre, restituer; — իմ vn. se réfugier, chercher un refuge, s'abriter, se retirer, se mettre à couvert, se couvrir, se défendre; se lever, se tenir debout, se dresser; se fortifier, se rétablir; s'établir, demeurer, reposer; retourner, se rendre.

Պատսպարեցուցանեմ V. Պատսպարեմ.

Պատսպարութիւն s. protection, soutien, asile, refuge.

Պատրախառն a. trompeur, captieux, séduisant.

Պատրական V. Պատիր.

Պատրանք, նաց s. tromperie, duperie, séduction, supercherie; méprise, erreur; illusion, déception; ի պատրանս արկանել, պատրանս մատուցանել, tromper, duper, séduire, induire en erreur, insinuer à qn. des paroles trompeuses; աստղ պատրանաց, étoile errante, planète.

Պատրաստ, ից a. prêt, tout prêt, préparé; prêt, disposé à, prompt; qui est sous la main, dont on peut disposer; — առ-

նել, préparer; — լինել, être prêt; ի պատրաստի լինել, tenir prêt; se tenir prêt, être prêt.

Պատրաստաբան, ից a. toujours prêt à répondre, qui a beaucoup de présence d'esprit, beaucoup d'à propos.

Պատրաստաբար adv. avec empressement, promptement.

Պատրաստական V. Պատրաստ.

Պատրաստեմ, եցի va. préparer, apprêter, disposer, mettre en état.

Պատրաստեցուցանեմ, ուցի va. faire préparer.

Պատրաստիմ, տեցայ vn. se préparer, s'apprêter, se mettre en état, en mesure, se disposer, faire ses préparatifs, des préparatifs, ses dispositions; se garder de, prendre garde de.

Պատրաստիչ sm. préparateur, apprêteur.

Պատրաստումին s. préparation, préparatif, apprêt; disposition; précaution; * — տեսնել, faire des préparatifs.

Պատրեմ, եցի va. tromper, duper, décevoir, attraper, séduire, bercer, en imposer, surprendre.

Պատրիարք, աց sm. patriarche; — Հայոց, le patriarche des Arméniens.

Պատրիարքական adj. patriarchal.

Պատրիարքանոց ou Պատրիարքարան, աց s. patriarchat, résidence d'un patriarche.

Պատրիարքութիւն sm. patriarchat.

Պատրիկ, բկաց s. patricien, patrice.

Պատրիչ s. trompeur.

Պատրինչ s. citronnelle, mélisse; ջուր պատրինչի, eau de mélisse ou des Carmes.

Պատրկալ, ի s. support de mèche.

Պատրկութիւն s. patriciat.

Պատրոդ, Պատրոդական a. trompeur, fallacieux, captieux.

Պատրոդութիւն s. tromperie, duperie.

Պատրոյգ, Պատրոյկ, բուկի s. mèche; — վիրաց, charpie.

Պատրուակ, աց sm. voile, couverture; masque, couvert, apparence; — Զղծայ, enveloppe; քնդ — աւ, sous l'apparence.

Պատրուակեմ, եցի va. couvrir, cacher, celer; voiler, masquer, pallier.

Պատրումակ, աց s. animal préparé pour être mangé ou sacrifié; ration, pension.

Պար, ու. Պարք, բուց sm. danse; bal; ballet; chœur; troupe, bande; réunion, cercle, compagnie; — յեղուաց, essaim; — առնուլ, danser; environner, entourer; ի— ou ի պարու անցանել, danser.

Պարբառնամ, բարձի va. enlever ou retrancher autour; enlever, retrancher, supprimer, ôter.

Պարագայ, ից s. circonstance; particularité, détail;

պարագայց ամօք, longtemps ;
ի պարագայց ամաց, par le
nombre des années.

Պարագայութիւն V. Շրջան.

Պարագլուխ, լիւոյ s. celui
qui conduit le chœur, cory-
phée ; fig. coryphée, chef, pre-
mier, chef de bande ; — լինել,
être le chef, être à la tête de,
marcher en tête de, se mettre
à la tête de, guider, conduire,
donner le signal, l'exemple de,
prendre l'initiative.

Պարագրեմ, եցի va. cir-
conscrire, borner, renfermer
dans ses limites ; décrire ; tra-
cer les premiers traits, esquis-
ser, ébaucher, croquer.

Պարագրումիւն s. circons-
cription, limitation ; descrip-
tion ; esquisse, ébauche, cro-
quis.

Պարածակեմ, եցի va. cou-
vrir tout alentour, envelopper.

Պարածածուկ a. couvert de
toutes parts, enveloppé.

Պարակ, աջ s. sirène.

Պարականոն a. irrégulier,
anomal.

Պարակից s. compagnon de
danse ; qui est de la même
compagnie.

Պարակցութիւն s. l'action
de danser ensemble ; l'action
d'être dans la même com-
pagnie.

Պարահանդէս, դիսի s. bal.

Պարայածիւմ, եցայ vn. cir-
culer, faire un tour.

Պարան, աջ s. corde, câble ;
— ք, cordage.

Պարանիմ, նեցայ vn. re-
tourner, revenir.

Պարանոց, աջ s. cou, col,
gorge ; isthme ; — սրուակայ,
goulot ; անկանել զպարանո-
ցաւ՝ ի վերայ — ի ուրուք, se
jeter au cou de qn.

Պարանոցամաղ a. enfoncé
jusqu'au cou.

Պարանցիկ s. ballet ; —
առնել, danser.

Պարապ, ոյ s. loisir, repos ;
désœuvrement, chômage ; loi-
sir, occasion favorable, mo-
ment opportun, * a. V. Պա-
րապորդ ; — առնուլ, prendre
du loisir, trouver l'occasion
favorable ; — խնդրել, cher-
cher l'occasion, une occasion
favorable, ne perdre aucune
occasion ; ժամանակ՝ օր պա-
րապոյ, moment favorable ;
vacances ; պարապով, à loisir,
à son aise ; — տալ անձին, se
donner le temps, le moyen de ;
— ունել, avoir le temps ; եթէ
իցէ քո —, si vous en avez le
temps ; V. Կենամ.

Պարապատիմ, տեցայ vn.
se gratter, se détirer, se dé-
tendre.

Պարապեմ V. Պարապիմ.

Պարապեցուցանեմ, ուցի va.
occuper, donner de l'occupa-
tion ; vider.

Պարապիմ, պեցայ vn. s'oc-
cuper de, vaquer à, s'appli-
quer à, cultiver, être assidu,
s'adonner à ; prendre du loisir,
se reposer ; vaquer, être vide,
se vider.

Պարապնդեմ, եցի va. *lier étroitement, serrer de toutes parts, garrotter.*

Պարապորդ a. *oisif, inoccupé, désœuvré; vacant, vide.*

Պարապումին s. *désœuvrement, désoccupation, oisiveté; occupation, application, étude.*

Պարապումն s. V. Պարապումին; *scolie, commentaire; — առնուլ, prendre du loisir.*

Պարառաց V. Պարագլուխ.

Պարառեմ, եցի va. *comprendre, renfermer, contenir, embrasser; envelopper, investir.*

Պարառումին s. *action de contenir; réunion; — առաքինութեանց, l'ensemble des vertus.*

Պարասքոնեմ, եցի va. *couvrir de toutes parts, envelopper.*

Պարար s. *engrais.*

Պարարակ, աց a. *engraissé; s. animal engraisé.*

Պարարեմ, եցի va. *engraisser; fig. — զոք սնոտի յուսով, bercer qn., le bercer d'illusions; — զաչս, repaître, charmer les yeux; — իմ vn. s'engraisser; fig. — սնոտի յուսով, se bercer, se repaître de fausses espérances.*

Պարարուն V. Պարարտ.

Պարարտ, ից, աց a. *gras, engraisé, replet, potelé, dodu; succulent, fertile.*

Պարարտագոյն, Պարարտագոյնս adv. *pleinement; longuement, en détail.*

Պարարտամարմին a. *potelé, gras, dodu.*

Պարարտանամ, ացայ vn. *engraisser, s'engraisser.*

Պարարտաթօտ a. *riche en pâturages.*

Պարարտացուցանեմ, ուցի va. *engraisser; fertiliser, amender, fumer.*

Պարարտութին s. *graisse, embonpoint; engrais; séve; fertilité; produit, production.*

Պարաւանդ, ից, աց s. *lien, corde, chaîne.*

Պարաւանդեմ, եցի va. *retenir dans des liens, lier, garrotter, enchaîner.*

Պարաւոր, աց s. *choriste, danseur; a. qui a rapport à la danse.*

Պարաւորակ, աց s. *danseur.*

Պարաւորիմ, եցայ vn. *danser en chœur, exécuter des chœurs de danse, danser.*

Պարաւորութին sm. *action de danser en chœur, évolution des chœurs, danse; chœur; réunion.*

Պարբերական a. *circulaire; périodique.*

Պարբերութին sm. *révolution, tour; période.*

Պարգեւ, աց s. *don, cadeau, présent; donation, gratification, bien; ration; նուրձնախացուցանել զոք պարգեւօք, combler qn. de dons, de biens.*

Պարգեւաբաշխ, ից a. s. *qui distribue des présents, donateur.*

Պարգեւաբաշխութին sm.

distribution de cadeaux; distribution de prix.

Պարգեւաբեր *a.* qui apporte des présents.

Պարգեւախնդիր *a.* qui demande des cadeaux.

Պարգեւական *a.* donné, accordé; — երկիր, la terre promise.

Պարգեւածիր *V.* Պարգեւաբաշխ.

Պարգեւապետ, աց *s.* officier des dons, des gratifications.

Պարգեւառ, Պարգեւառու, աց *a.* qui a reçu un don, donataire.

Պարգեւասէր *a.* qui aime à faire des présents, libéral, généreux.

Պարգեւատու, աց *s.* donateur, rémunérateur, rétributeur.

Պարգեւատուութիւն *s.* donation, don.

Պարգեւատրեմ *V.* Պարգեւեմ.

Պարգեւարան *sm.* lieu de présents.

Պարգեւեմ, եցի *va.* faire présent à, donner en présent, donner, faire don, cadeau.

Պարգեւընկալ *V.* Պարգեւառ.

Պարգեւիչ *V.* Պարգեւատու.

Պարեգօտ, ից *s.* tunique, habit; robe de chambre.

Պարեգօտիկ, տկունք *s.* petite tunique.

Պարեխ, ից *sm.* roc, roche, rocher.

Պարեկապան *V.* Պահանորդ.

Պարեմ, եցի *va.* danser, danser en chœur, exécuter des chœurs.

Պարերգ *s.* cantate.

Պարերգակ, Պարերգող, աց *s.* choriste.

Պարերգութիւն *s.* chant du chœur, ballade.

Պարզ, ի, ոյ *a.* simple; serein, calme; pur, clair, net; simple, sincère, naïf; *s.* temps serein, beau temps, sérénité, ciel serein; serein du soir, fraîcheur du matin; *adv.* simplement; իպարզի, իպարզոյ, dans les beaux jours.

Պարզաբան *V.* Պարզախօս.

Պարզաբանեմ, եցի *vn.* éclaircir, débrouiller.

Պարզաբար *adv.* simplement; nettement, en termes précis; — ասել, en un mot, enfin, bref; — ասացից, franchement, pour parler franchement.

Պարզախօս, աց *a.* qui parle clairement; simple, clair; — լինել, parler clairement.

Պարզական *V.* Պարզ *a.*

Պարզակրօն, ից *s.* puritain.

Պարզակրօնութիւն *s.* puritanisme.

Պարզամիտ, մտաց *a.* simple, ingénu, naïf; simple, niais, bonhomme.

Պարզամտութիւն *V.* Պարզամտութիւն.

Պարզաչափ *s.* eudiomètre.

Պարզաչափութիւն *s.* eudiométrie.

Պարզեմ, եցի *va.* simplifier;

clarifier, filtrer; éclaircir, purifier; étendre de son long, dérouler, déployer, ouvrir; dé mêler, débrouiller, dénouer, éclaircir, développer; débrouiller, expliquer; — առաջատ, déployer la voile; — զդրօշ, arborer un drapeau; — իմ vn. se simplifier; se clarifier, se filtrer; s'éclaircir, se purifier; s'éclaircir, devenir clair; devenir serein; s'étendre, se dérouler, se déployer, se dé mêler; — յեկնիլ, se retirer, s'éloigner; V. Ոգի, Դէմք.

Պարզերես a. à visage découvert, avec confiance.

Պարզամտութիւն s. simplicité, naïveté, candeur, ingénuité, bonne foi; simplicité, bonhomie, naïsiserie.

Պարզութիւն, ոց sm. tension, distension.

Պարզութիւն s. simplicité; clarté, netteté, pureté; simplicité, naïveté; clarification; sérénité, temps serein; ազնուական —, noble simplicité.

Պարզուղիղ a. adv. tout simplement, tout droit.

Պարզունակ, աջ s. verrou.

Պարզուտ s. huiher à bec; passoire, couloire; filtre; — չայի, passe-thé.

Պարէն, ենից sm. entretien, nourriture, subsistances, vivres; աւուրն —, nourriture journalière; զաւուրն հայծայծել՝ գտանել —, gagner sa vie.

Պարէտ, աջ s. éphore.

Պարթենոն, ի s. Parthénon.

Պարթեւ, աջ s. Parthe.

Պարթեւական a. parthe.

Պարիի s. natte, paillasse.

Պարիկ, րկաց s. sirène; fée; ornith. mésange.

Պարիսպ, րսպաց s. muraille, rempart, fortification.

Պարծ adv. fièrement, d'un air fier ou hautain; — շրջիլ, marcher —, se rengorger, porter la tête haute, aller tête levée, se panader, se pavaner, se prélasser.

Պարծանք, նաց s. vanterie, jactance; gloire, orgueil, honneur; պարծանս համարիլ, se faire gloire, être fier; mettre sa gloire à, dans; պարծանս տալ անձին վասն, se glorifier de.

Պարծենկոտ V. Պարծուկ.

Պարծենկոտութիւն, Պարծենդութիւն s. vanterie.

Պարծիմ, ծեցայ vn. se vanter de, se glorifier de, se piquer de, se faire gloire ou honneur de, se faire valoir, être glorieux, fier de, tirer vanité de, se faire un mérite d'une chose, hâbler, se prôner, se prévaloir de, être tout glorieux de, faire le fanfaron; պարծիմ գոլ, j'ai l'honneur d'être; պանծացեալ —, être orgueilleux, fier de.

Պարծուկ adj. vantard, hâbleur, glorieux, fanfaron, brave, rodomont, sacripant, tranche-montagne.

Պարծումն s. vanterie, jactance.

Պարկ, աջ sm. sac; bissac, havresac, valise.

Պարկայ s. Parque.

Պարկաւոր a. marsupial.

Պարկենի s. abricotier.

Պարկեշտ, ից, աց a. décent, modeste, honnête; sage, chaste, pudique, pur; sobre, modéré, tempéré, frugal.

Պարկեշտաբան, ից adj. qui parle avec modestie, qui a un langage décent.

Պարկեշտաբանութիւն sm. discours modeste, décent.

Պարկեշտաբար adv. modestement, avec un extérieur décent, décemment.

Պարկեշտաբարոյ adj. modeste dans ses mœurs, décent.

Պարկեշտազեղ adj. beau et modeste, qui a l'air décent.

Պարկեշտաժողով adj. composé de personnes honnêtes.

Պարկեշտական V. Պարկեշտ.

Պարկեշտակբոն a. qui a une conduite honnête, modeste.

Պարկեշտանամ, ացայ vn. être modeste, honnête ou sage, mener une vie modeste, se montrer modeste ou honnête, faire le modeste, savoir se composer, avoir ou prendre un extérieur décent; se modérer, s'abstenir, être sobre, frugal.

Պարկեշտանոց, աց s. séjour des sages, monastère.

Պարկեշտասէր a. qui aime la modestie, modeste, sage.

Պարկեշտասուն adj. élevé dans la modestie, modeste, chaste, honnête, sage.

Պարկեշտացուցանեմ, ուցի

va. rendre modeste, sage, honnête.

Պարկեշտութիւն s. modestie, décence, maintien décent, honnêteté; chasteté, pudeur; modération, sobriété, tempérance, frugalité.

Պարկէն s. tranchée, fossé.

Պարկուկ s. abricot.

Պարկուհ s. follicule, gousse, péricarpe, capsule.

Պարմայեմ, եցի va. essayer, éprouver.

Պարմանի, նւոյ, նեաց sm. jeune homme.

Պարշարեմ V. Պաշարեմ.

Պարոյկ, բուկի sm. accent circonflexe.

Պարոյր sm. tour, cercle; ronde, rondeau; spire; spirale; pompe, faste; — առնուլ, faire un tour, tourner.

Պարոն, աց s. baron; * monsieur.

Պարոնութիւն s. baronnie.

Պարոնուհի sf. baronne.

Պարունակ, աց sm. orbe, sphère, cercle; — բան, périphrase, circonlocution.

Պարունակածեւ adj. sphérique, rond.

Պարունակեմ, եցի va. entourer, environner; contenir, renfermer, embrasser; — իմ vn. être entouré ou contenu.

Պարունակութիւն sm. contenu.

Պարուտակ, աց s. pellicule, membrane, capsule.

Պարուտակատ առնեմ va. déchirer la membrane.

Պարուրածն a. spiral.

Պարուրեմ, եցի va. entourer, environner; envelopper, couvrir, renfermer, cacher; — ou իբաց —, éliminer, enlever, arracher, purger, ôter, retrancher, détacher.

Պարպատիմ, տեցայ vn. être tout plein; se déchirer, crever, se rompre.

Պարպատին, Պարպատումն s. l'action d'être tout plein; rupture, éclat, déchirure; fracas.

* Պարպեմ, եցի va. décharger, vider; décharger, faire feu.

Պարս, ից. Պարսատիկ, տկաց s. fronde.

Պարսաւ s. blâme, censure, critique; a. blâmable; — լինել, être blâmé, critiqué.

Պարսաւագիր sm. libelle, pamphlet; libelliste, pamphlétaire.

Պարսաւադէտ, Պարսաւադիր a. qui cherche à blâmer, censeur, critique, épilogueur, Zoïle; — կայ զամենայնէ, il épilogue sur tout, il critique tout; — լինել V. Պարսաւեմ.

Պարսաւանք, նաց sm. V. Պարսաւ s.; պարսաւանս դնել V. Պարսաւեմ.

Պարսաւատէր a. qui aime à critiquer.

Պարսաւելի a. blâmable.

Պարսաւեմ, եցի va. blâmer, censurer, critiquer, épiloguer, fronder.

Պարսաւոր, աց s. frondeur.

Պարսաքար, աց, ից s. pierre de fronde.

Պարսաքարեմ, եցի va. fronder, lancer des pierres avec la fronde.

Պարսեմ, եցի va. fronder, lancer avec la fronde; s'élancer dehors, sauter de.

Պարսիկ, սկաց s. a. Persè, Persan.

Պարսկադեն s. la religion des Perses.

Պարսկական, Պարսկային a. persique, persan.

Պարսկանամ, ացայ vn. imiter les Perses, devenir Persan.

Պարսկապան V. Պահանորդ.

Պարսկաստան, ի sm. la Perse.

Պարսկերէն adv. en persan; s. քաջ գիտել —, savoir bien le persan, être très-fort dans la langue persane.

Պարսպածն a. en forme de muraille, de fortification.

Պարսպամարտ a. qui combat sur les remparts.

Պարսպաշինութիւն s. construction d'un rempart, fortification.

Պարսպապահ, աց s. gardien des remparts; — լինել, garder les remparts, les fortifications.

Պարսպաւոր a. entouré de remparts, fortifié.

Պարսպեմ, եցի va. construire, élever un rempart, entourer de remparts, fortifier; couvrir comme d'un rempart,

protéger, abriter, munir; séparer par un mur, séparer.

Պարսք, սից s. les Persans, les Perses; la Perse.

Պարտ, պարտք, տուց sm. dette; devoir; obligation; engagement; dette active, créance; a. redevable, responsable; coupable, condamné; auteur; débiteur; արկանել ընդ պարտքոք, * պարտքի տակ ձգել, endetter, charger de dettes, engager dans des dettes, obérer; մտանել ընդ պարտքոք ou * պարտքի տակ մտնել * պարտք ընել, faire ou contracter des dettes, s'endetter; * պարտքի տակ փտիլ, être criblé de dettes; — առնել, rendre coupable, condamner; — է, il faut; — վարկանել, juger convenable; հատուցանել զպարտս իւր, payer ses dettes, s'acquitter des dettes; հատուցանել զպարտս իւր առ հայրենիս, payer sa dette à la patrie; հատուցանել զպարտս երախտագիտութեան, acquitter la dette de la reconnaissance; — անձին համարել, s'imposer l'obligation; չէ — կենաց, il n'est pas digne de vie; — եւ արժան էր, il fallait; * պարտքս է, c'est mon devoir; je le dois; V. Պատշահ.

Պարտադիր s. obligatoire.

Պարտական a. s. débiteur; redevable, responsable, obligé; coupable; — լինել, être obligé.

Պարտականութիւն s. obli-

gation; * — ունենալ, avoir de l'obligation.

Պարտակեմ V. Պատրուակեմ.

Պարտահատոյց a. qui paye ses dettes.

Պարտահատութիւն s. amortissement.

Պարտամասն s. à-compte; — տալ, donner un —.

Պարտամուրհակ s. billet à ordre.

Պարտապան, աց s. débiteur; coupable; — լինել, devoir.

Պարտապանութիւն s. obligation.

Պարտառու, աց s. débiteur; celui qui se charge des dettes d'autrui, répondant, garant.

Պարտասեմ, եցի. Պարտասեցուցանեմ, ուցի va. laisser, harasser, trop fatiguer, harceler, exténuer, accabler, assommer, abattre, épuiser.

Պարտասեցուցիչ a. fatigant, assommant, accablant.

Պարտասիւմ, եցայ vn. se laisser, se trop fatiguer, être harassé, las, fatigué, exténué.

Պարտատէր, տեառն sm. créancier.

Պարտաւոր a. s. débiteur; obligé; coupable, condamné; — առնել V. Պարտաւորեմ.

Պարտաւորեմ, եցի. Պարտաւորեցուցանեմ, ուցի vn. rendre ou déclarer coupable, condamner.

Պարտաւորիմ, եցայ vn. être déclaré coupable, être coupable, condamné.

Պարտաւորութիւն *s.* faute; condamnation; dette; devoir; obligation, engagement; * —ս է, c'est mon devoir.

Պարտքաշխի *s.* tribut, contribution, impôt; cotisation.

Պարտեմ, եցի *va.* vaincre, avoir le dessus, dompter,

Պարտեզ, տիգաց *s.* jardin; մշակել զ—, jardiner.

Պարտիզապան, Պարտիզարար, աջ *s.* jardinier, horticulteur.

Պարտիզիկ *s.* jardinet.

Պարտիզական *V.* Պարտիզական.

Պարտիզականութիւն *s.* jardinage, horticulture.

Պարտիմ, տէի *vn.* devoir, être débiteur de, avoir une dette; devoir, être obligé à, être tenu de.

Պարտիմ, տեցայ *vn.* être vaincu, avoir le dessous.

Պարտիք, տեաց *s.* dette; devoir.

* Պարտկեմ *V.* Պարտակեմ.

Պարտոխանափ լինիմ *vn.* se décharger ou exhiler sa colère, se venger de, donner un libre cours à son ressentiment, faire une scène à qu., l'attaquer vivement de paroles.

Պարտութիւն *sm.* l'action d'être vaincu, défaite; — խոստովանել, s'avouer vaincu, céder, rendre les armes, se soumettre; ի — դարձուցանել մասնել, vaincre, défaire; ի — մասնիլ, être vaincu, défait,

perdre la bataille, avoir le dessous, être confondu.

Պարտումն *s.* l'action de vaincre; l'action d'être vaincu, défaite.

Պարտուպատշան *a.* convenable.

Պարտք *V.* Պարտ.

Պարփակեմ, եցի *va.* enfermer de toutes parts; envelopper, environner, investir, ceindre; — Թագաւ, ceindre d'une couronne.

Պաքսիմատ, Պաքցամատ, ից *s.* biscuit, galette.

Պեգասոս *s.* Pégase.

Պեղագոս, ի *s.* mer; արշի —, archipel.

Պեղեմ, եցի *va.* creuser, caver, excaver, miner, piocher, fouiller, saper.

Պեղումն *sm.* excavation, fouille.

Պենտաթղոս *s.* pentathlon.

Պենտակոստէ, Պենտեկոստէ, ից *s.* Pentecôte.

Պետ, աջ *s.* chef, commandant, maître.

Պետանամ, աջայ *vn.* être chef, commandant, commander à, régner sur.

Պետութիւն *s.* commandement, domination, autorité, pouvoir, puissance; état, gouvernement, empire; —ք, les puissances (hiérarchie des anges).

Պերեւեմ *s.* chamarrure, affublement, accoutrement.

Պերեւեմեմ, եցի *va.* chamarrer, accoutrer, affubler,

adoniser; — իմ vn. se chamarrer, s'accoutrer, s'affubler, s'adoniser.

Պերիպատետիկեան, Պերիպատիկեան a. s. péripatéticien.

Պերն, ից a. glorieux, illustre, célèbre, brillant, éclatant, fameux, magnifique, superbe, fastueux; fier, altier, guindé; adv. fièrement; avec pompe.

Պերնաբան, ից a. éloquent.

Պերնաբանեմ, եցի va. parler, traiter avec éloquence.

Պերնաբանութիւն sm. éloquence.

Պերնազոյնս adv. avec trop de faste; pompeusement.

Պերնախօս a. éloquent; — լինել, parler avec éloquence, avec abondance.

Պերնախօսութիւն sm. éloquence.

Պերնանամ, ացայ vn. se donner de grands airs, étaler du luxe, être fier, s'enorgueillir, se glorifier, dominer; grandir, s'accroître.

Պերնանք, նաց s. trait de fierté, d'orgueil, fierté; faste, luxe, appareil.

Պերնապանոյն a. richement orné, fastueux, somptueux.

Պերնապայծառ a. illustre, éclatant, brillant.

Պերնասէր a. qui aime le faste, le brillant, fastueux.

Պերնասիրութիւն s. amour du faste, du brillant.

Պերնութիւն s. faste, luxe, pompe, appareil, magnificence, éclat; fierté, orgueil.

Պեկէ s. pin.

Պէգասոս s. Pégase.

Պէյ, ի s. bey.

Պէյուծիւն s. bélik.

Պէս prép. comme; պէս գունակ, comme; պէս զայս օրինակ, comme cela, de cette manière ou façon.

Պէսպէս a. divers, varié, différent; bizarre, de diverses couleurs; excellent.

Պէսպիսութիւն s. variété, diversité.

Պէտ V. Պէտք; — առնել, avoir soin; — լինել, être nécessaire; ինձ ոչ է — զայն մանէ, je ne m'en soucie pas; ո եւ պէտ, qui que ce soit; որչափ պէտ, autant que vous voudrez, autant qu'on voudra.

Պէտք s. besoin, nécessité, le nécessaire; usage, emploi; besoins, nécessités naturelles; իպէտս prép. pour; յի՞նչ պէտս, pour quel usage! — յանձին առնել, avoir soin, se soucier; զպէտս հոգւոյն հատուցանել ou վճարել Տեառն, rendre l'âme, le dernier soupir; — են՝ է, il faut, il est besoin; չեն — օտ — չէ, il ne faut pas, ce n'est pas nécessaire; պէտս ունել ou — ունենալ, avoir besoin; պէտս ունիմ ou — են ինձ երթալ, j'ai besoin d'aller; իպէտս գալ, servir, être d'usage; իպէտս առնուլ, se servir, employer, faire usage; — կենաց, les besoins de la vie.

Պժգալի V. Գարշելի

Պժգամ V. Գարշիմ

Պիգասոս V. Պէգասոս.

* Պիլիլիկ V. Շոնչան.

Պիլօր V. Բիւրեղ.

Պիճակ, ագ s. guêpe.

Պիճ V. Պարէն.

Պիղճ, պղծոց a. impur, immonde, souillé, sale, profane, abominable, exécrable; — առնել V. Պղծեմ.

Պին, Պինայ, ից s. pinne, pinne-marine.

Պինասպաս, ից. Պինասպասեակ, եկի s. zool. squille.

Պինդ, պնդոց a. ferme, solide, dur, fort; adv. fort, avec force; — կալ, demeurer ferme, tenir ferme, se soutenir; — ունել, tenir ferme, tenir bon, s'attacher à.

Պինդոս, ի s. Pinde.

Պինտ V. Պինդ.

Պիսակ, ագ a. mêlé de blanc, tacheté, madré, grivelé, ponctué; s. madrure, tache.

Պիսակացեալ V. Պիսակ a.

Պիսակութիւն, Պիսակուց s. madrure, tache.

Պիստակ s. pistache.

Պիստակենի, նոյ s. pistachier.

Պիտակ, ագ a. faux, improprie, abusif, abâtardi, dégénéré, bâtard; s. billet.

Պիտակաբար adv. abusivement, improprement; par catachrèse; — վարիլ, abuser, faire un mauvais usage de.

Պիտականամ, ագայ vn. s'a-bâtardir, dégénérer.

Պիտականունութիւն s. catachrèse; — ք, par —.

Պիտակութիւն sm. impropriété, abus; bâtarde.

Պիտամ, Պիտանամ, ագայ vn. avoir besoin de, manquer de; falloir, être nécessaire.

Պիտանացու, ագ a. utile, nécessaire; ոչ ումեք է —, il ne sert à personne; ոչ եւս իմիք էր —, il n'est plus bon à rien; —ք, le nécessaire.

Պիտանացուցանեմ, ուցի va. rendre utile, nécessaire.

Պիտանաւոր V. Պիտանացու.

Պիտանաւորութիւն s. utilité.

Պիտանի, նոյ, նեաց adj. utile, profitable, nécessaire, avantageux; bon, excellent.

Պիտանութիւն sm. utilité, avantage, profit; usage, emploi.

Պիտառութիւն sm. parole, oracle, prédiction; témoignage; usage, emploi.

Պիտաւոր V. Պիտանացու.

Պիտի v. déf. il faut, il est nécessaire.

Պիտոյ a. nécessaire; convenable; — է, il est nécessaire, il faut; il convient; զի՞ եւս — են յեզ վկայք, qu'avons-nous besoin de témoins?

Պիտոյք, ոյից s. besoin, nécessité, le nécessaire.

Պիտոյանամ V. Պիտանամ.

Պիտոյութիւն V. Պիտանութիւն.

Պիտոու s. pin.

Պիրամիդ s. pyramide.

Պիրկ a. tendu; — ձգել, tendre fortement.

Պիւթագորեան *s.* pythagoricien.

Պիւծի, Պիւծիա *s.* la pythie, pythionisse.

Պիւրամիդ *V.* Պիրամիդ.

* Պիֆթէք *V.* Կասկարայ եզին.

Պլակինդի *V.* Պղակունդ.

* Պլլամ *V.* Մաղաս.

* Պլլամ *V.* Փայլիմ.

Պղակունդ, Պղակունտ *sm.* pâtisserie, gâteau.

Պղակունտբագործ, ագ *sm.* pâtissier.

Պղատան *s.* platane.

Պղատոնական *adj.* platonique; platonicien; — սէր, amour platonique.

Պղատոնականութիւն *s.* platonisme.

Պղերգ, ագ, ից *a.* paresseux, nonchalant.

Պղերգաբար *adv.* avec paresse, nonchalamment.

Պղերգանամ, ացայ *vn.* être paresseux, nonchalant.

Պղերգութիւն *sm.* paresse, nonchalance; ի— հատանիմ, être paresseux, se laisser aller à la paresse, faire le paresseux, vivre dans la paresse, dans l'oisiveté.

Պղինձ, դնձոյ *sm.* cuivre; monnaie de cuivre; — ծխեալ, cuivre jaune, bronze.

Պղծաբան, ից *a.* qui tient des propos impurs, qui se plaît à dire des ordures, des saletés, ordurier.

Պղծաբանութիւն *s.* paroles impures, ordures.

Պղծագործ, ագ *a.* qui fait des choses honteuses, impudique, impur, sale.

Պղծագործութիւն *s.* action honteuse, impureté, impudicité, saleté.

Պղծալեզու *V.* Պղծաբան.

Պղծալից *a.* plein d'ordure, impur, sale, obscène.

Պղծախառն *V.* Պիղծ.

Պղծախօս *V.* Պղծաբան.

Պղծաշուրթն *adj.* dont les lèvres sont impures, ordurier.

Պղծեմ, եցի *va.* souiller, contaminer, salir, tacher; profaner; violer, déshonorer; avoir en dégoût, en horreur, excrécer.

Պղծիչ *s.* profanateur.

Պղծութիւն *s.* contamination, souillure, impureté, ordure, saleté; profanation; pollution; débauche; objet d'horreur, abomination, exécration; — կուսի, viol, violation; իպղծութիւն մատնել զանձն, se prostituer.

Պղծուտ *V.* Պիղծ.

Պղնձագոյն *a.* de couleur cuivrée, cuivré; *s.* calcédoine.

Պղնձագործ, ագ *s.* ouvrier qui façonne le cuivre, chaudronnier; *a.* fait en cuivre.

Պղնձագործութիւն *s.* l'art de travailler le cuivre.

Պղնձալից, Պղնձախառն *a.* plein ou mêlé de cuivre.

Պղնձակերտ, ից *a.* fait de cuivre.

Պղնձահատ, Պղնձահատք, տից *s.* mine de cuivre.

Պղնձածոյլ adj. en cuivre massif, tout en cuivre.

Պղնձանամ, ացայ vn. devenir du cuivre, se cuivrer.

Պղնձանիգ a. qui a un verrou en cuivre.

Պղնձապատ a. couvert de cuivre.

Պղնձաքար, աց s. calamine.

Պղնձի, ղնձոյ, ղնձեաց a. de cuivre, fait de cuivre; —ք s. vases, ustensiles en cuivre.

Պղող s. œuf clair.

Պղպեղ, ի s. poivre; Դամբել պղպեղաւ, poivrer.

Պղպեղաման, ի s. poivrière.

Պղպեղի s. poivrier.

Պղպզուն a. tout plein.

Պղպջակ, աց a. bulle d'air ou d'eau, globule, bouillon.

Պղպջակեմ, եցի. Պղպջանամ, ացայ vn. bouillonner, former des bulles, se couvrir de bulles.

Պղտող, Պղտորական adj. trouble, qui n'est pas clair, brouillé; bourbeux.

Պղտորեմ, եցի va. troubler, rendre trouble, brouiller; fig. troubler, brouiller, agiter, causer du trouble; —իմ vn. se troubler, devenir trouble; fig. se troubler, se brouiller; պղտորի երկին, le ciel se brouille.

Պղտորութիւն sm. trouble, brouillerie; trouble, agitation d'esprit.

Պնեղն, ցղան, ցղունք sm. cheville du pied, pied; —սխտորոյ, gousse ou tête d'ail,

Պնդնաւոր a. qui descend jusqu'aux pieds, jusqu'aux talons; s. robe longue, toge, soutane.

Պնազարդ a. paré, pomponné.

Պնազարդեմ V. Պնեմ.

Պնայօրէն V. Պնազարդ.

Պնանք, նաց s. parure recherchée, coquetterie.

Պնապահոյճ V. Պնազարդ.

Պնապայծառ a. d'une parure éclatante.

Պնասէր a. qui aime la parure, la toilette, pimpant, coquet. élégant; —իւնի, faire le pimpant, le coquet, la pimpante, la coquette.

Պնեմ, եցի va. parer, orner avec recherche, attifer, pomponner, enjoliver, embellir; —իմ vn. se parer avec recherche et coquetterie, se pomponner, s'attifer, se requinquer.

Պնող adj. s. coquet, coquette, élégant, pimpant.

Պնուծիւն, Պնուժն V. Պնանք.

Պնակ, աց sm. plat; jatte, sébile.

Պնակածեւ adj. en forme de plat.

Պնականի, նոյ s. la vaiselle.

Պնակիտ, կտի s. tablette; impr. galée.

Պնդազոյնս adv. fort, fortement, avec force, avec vigueur; constamment, instamment; —

չարախօսել զովեքէ, ne cesser de dire du mal de qn.

Պնդադեսպան s. estafette.

Պնդակազմ a. fort, robuste, brave, courageux; fort, solide.

Պնդակազմեմ, եցի va. fortifier, encourager.

Պնդակազմութիւն s. force, fermeté, solidité.

Պնդակապ a. fortement lié, bien attaché.

Պնդածիգ a. qui tire fort l'arc.

Պնդանամ, ացայ vn. s'affermir, se durcir, se consolider.

Պնդապէս V. Պնդագոյնս.

Պնդացուցանեմ, ուցի va. affermir, durcir; — զորովայն, constiper.

Պնդացուցիչ a. astringent.

Պնդեմ, եցի va. affermir, ortifier, consolider, affirmer; serrer, resserrer; étreindre, restreindre, presser, lier fortement, étroitement, garrotter; rassurer, encourager; insister, persister, s'obstiner, prétendre; — զմէջ՝ գօտի ընդ վէջ, se ceindre les reins, mettre sa ceinture; s'armer, se préparer; — զանձն, se contenir; — զանձն ընդդէմ, se prémunir contre; — զհաւատս, confirmer la foi; — վերստին, rétablir; — իմ vn. s'affermir, se consolider, se durcir; insister, soutenir, prétendre, courir; — զկնի՝ զհետ, courir après, donner la chasse à, poursuivre, serrer de près; s'attacher à, insister sur, s'acharner après.

Պնդութիւն s. affermissement, consistance, solidité, fixité, dureté; fermeté, consistance; force, vigueur; effort soutenu, soin, sollicitude; — որովայնի, constipation; փութոյ — ք, avec tant de soin, avec empressement, sérieusement.

Պնչախոտ, ոյ sm. tabac à priser.

Պնչատ, աց a. camus, camard.

Պշնեմ V. Պշնում.

Պշնում, շեայ vn. fixer ses regards sur, arrêter ses yeux sur, regarder fixement ou attentivement, contempler; պշուցեալ հայել, regarder fixement, avoir les yeux collés sur, avaler des yeux.

Պշուցանեմ, ուցի va. faire regarder attentivement ou fixement, fixer les regards de qn.

Պողիպոդ, ի s. polype.

Պողոպատ, Պողովատ, ից s. acier.

Պողովատեմ, եցի va. acierer.

Պողովատիկ a. d'acier; fig. s. acier, glaive, épée.

Պողոտայ, ից s. grande rue.

Պոմպիլոս s. pompile.

Պոյտ, պուտոյ. Պայտն, պուտան sm. marmite, bol, terrine.

Պոչ, ոյ s. queue; membre viril.

Պոչիւն s. beuglement.

Պոպակ sm. bot. millepertuis.

* Պոպոզիկ s. accroupissement; — կենալ, s'accroupir.

Պոպոկ s. brou.

Պոռնիկ, նկաց a. s. fornicateur; fornicatrice, courtisane, femme de mauvaise vie, prostituée; adultère.

Պոռնկախառնիչ s. maquerEAU.

Պոռնկական a. de prostituée.

Պոռնկակերպ a. qui a l'air d'une prostituée.

Պոռնկանամ V. Պոռնկիմ.

Պոռնկանոց, աց s. maison publique, bordel.

Պոռնկապէս adv. comme une prostituée.

Պոռնկասէր a. qui aime les prostituées.

Պոռնկարան V. Պոռնկանոց.

Պոռնկեմ, եցի. Պոռնկեցուցանեմ, ուցի va. faire commettre une fornication, prostituer, livrer à la prostitution.

Պոռնկիմ, կեցայ vn. commettre une fornication, fornicuer, se prostituer, se livrer à la prostitution, se donner à; fig. se livrer à l'idolâtrie.

Պոռնկորդի V. Շնորդի.

Պոռնկոց V. Պոռնկանոց.

Պոռնկութիւն s. fornication, prostitution; impureté.

Պոռոչիւն s. beuglement.

Պոռոտ, Պոռոտախօս, Պոռոտող a. plein de jactance, emphatique; qui parle haut, criard, fier-à-bras, fanfaron.

Պոսիդոն s. Neptune (dieu et planète).

Պոտազրոս adj. gouteux, podagre.

Պոր s. cygne.

Պորանի, նույ s. ragoût.

Պորոմիմ, մեցայ vn. se resserrer, se rapetisser par une chose astringente.

Պորտ, ոյ s. nombril, ombilic; ventre; le milieu, le centre; պորտոյ ծառայ, esclave de son ventre, gourmand.

Պորտաբոյժ V. Որովայնապարար.

Պորտալար s. cordon ombilical.

Պորտական a. ombilical.

Պորտապարար V. Պորտաբոյժ.

Պորտաւոր a. ombilique.

Պորփիւր s. porphyre.

Պորփիւրականութիւն sm. porphyrisation.

Պուետական a. poétique.

Պուետեմ, եցի va. poétiser.

Պուետէս, Պուետիկոս, աց s. poète.

Պուետիկոսութիւն s. poésie.

Պուէտ, ետաց s. poète.

Պուետիկոսեմ V. Պուետեմ.

Պուղեմ, եցի va. pousser, repousser.

Պունիկեան a. punique.

Պուպրիկ s. bimbelot.

Պուտ s. anémone, coquelicot; *goutte; պուտ պուտ, goutte à goutte.

Պուտականութիւն s. boudhisme.

Պուտնարդ s. bassin; baignoire, marmite.

Պուտուկ, տկաց s. marmite, terrine, bol.

Պուրակ, աց s. bois, bocage.

Պչբանք, նաց s. affectation, afféterie, mignardise, minauderie, mine ou manière agaçante, airs penchés, regards agaçants, agacerie, coquetterie, recherche; galanterie; bégueulerie, humeur revêche, air dédaigneux; ընդ պչբանս գալ V. Պչրիմ.

Պչրիմ, ընցայ vn. minauder, se donner des airs penchés, avoir de l'affectation, mettre trop d'afféterie, faire la petite bouche, des mines; faire des façons, des grimaces, faire le renchéri, le dédaigneux, la bégueule; s'adoniser, être recherché dans son ajustement, se parer avec trop de soin, coqueter, être coquet, coquette, élégant, très-pimpant.

Պչռող a. minaudier, grimacier; coquet, élégant; — կին, minaudière, coquette, bégueule, pimbèche, grimacière, maniérée.

* Պռկունք V. Շուրճն.

* Պռնուկ V. Դժուարակրն-նիւն.

Պռոյգ, ուզի, գաց s. dot. Պռուգեմ, եցի va. doter, donner une dot.

Պռստեմ, եցի vn. être de mauvaise humeur, murmurer; — զջոնս, sourciller, froncer les sourcils.

Պսակ, աց s. couronne, diadème; couronne, prix, récompense; cercle, couronnement, rebord, bord, parapet, bordure, créneau, corniche; cou-

ronnement, achèvement; épousailles, mariage, bénédiction nuptiale; — սրբոց, auréole, nimbe; — ծաղկեայ, guirlande; — Կուսին, chapelet; — իփշոյ, couronne d'épines; հիւսել —, tresser une couronne; — պարժանաց՝ փառաց, couronne d'honneur, de gloire.

Պսակադիր, դրաց a. qui met une couronne, qui couronne.

Պսակազարդ a. orné d'une couronne, couronné.

Պսակազգեսաց a. qui porte une couronne, couronné.

Պսակակալ, աց s. bandeau royal, diadème.

Պսակակապ, աց a. s. couronné; celui qui couronne.

Պսակակից s. compagnon de couronne.

Պսակահամբար կէտ s. lieu où l'on reçoit les couronnes, les récompenses.

Պսակածն a. en forme de couronne, coronaire.

Պսակապանոյն V. Պսակազարդ.

Պսակառ a. qui reçoit une couronne.

Պսակասէր a. qui aime la couronne; fidèle époux ou épouse.

Պսակաւոր a. couronné; s. prince, roi.

Պսակաւորիմ V. Պսակիմ.

Պսակեմ, եցի va. couronner, ceindre ou orner d'une couronne; marier, administrer le sacrement de mariage; fig. couronner, achever; — իմ vn.

être couronné; fig. se couronner, s'achever.

Պսակիչ s. celui qui couronne, qui achève.

Պսակումն sm. couronnement; fig. couronnement, achievement.

Պտեղն, պտղան s. pincée, prise; — յի, une prise, une pincée.

* Պտըտիմ V. Շրջիմ.

* Պտըտցնեմ V. Շրջեցուցանեմ.

Պտկեմ, եցի. Պտկիմ, կեցայ vn. bourgeonner, boutonner, germer.

Պտկունք s. tétin, mamelon; — կովու՝ ոչխարի, etc., tétine, pis, trayon; V. Պտուկ.

Պտղաբեր, աց a. qui produit des fruits, fruitier; fructueux, fertile; — ծառ, arbre fruitier, à fruit; — լինել V. Պտղաբերեմ.

Պտղաբերեմ, եցի. Պտղաբերիմ, եցայ vn. fructifier, porter des fruits, rapporter, produire.

Պտղաբերումին s. fructification; fertilité.

Պտղազարդ adj. orné de fruits.

Պտղազուարճ a. plein, orné de fruits.

Պտղաթափ a. dont les fruits sont tombés, dépouillé de ses fruits.

Պտղալի, Պտղալից a. plein, chargé de fruits.

Պտղալուծ, լծոյ sm. levier pour porter des fruits.

Պտղախայծ a. dont les fruits commencent à devenir mûrs.

Պտղածին V. Պտղաբեր.

Պտղածնումին V. Պտղաբերումին.

Պտղակն a. qui a une tache à l'œil.

Պտղակորոյս a. qui a perdu ses fruits, stérile.

Պտղահասումին s. maturité des fruits.

Պտղանոխ V. Պտղալի.

Պտղանոց, աց sm. fruitier (endroit).

Պտղապէր adj. qui aime les fruits.

Պտղալահառ, ի s. fruitier, qui vend des fruits.

Պտղատու V. Պտղաբեր.

Պտղատուն V. Պտղանոց.

Պտղատումին V. Պտղաբերումին.

Պտղաւէտ V. Պտղալից.

Պտղաւէտեմ, եցի va. rendre fructueux, fertile.

Պտղաւէտումին sm. abondance de fruits, fertilité.

Պտղաւոր V. Պտղալից.

Պտղաւորեմ, եցի va. faire fructifier, rendre fructueux.

Պտղաքաղ առնեմ՝ լինիմ vn. cueillir le restant des fruits, glaner.

Պտղեղ V. Պտղալից.

Պտղի V. Թեղի.

Պտղիմ, եցայ va. boire; Թաղ Երս կպտղի, mon papier boit.

* Պտղուց s. pincée.

Պտոյտ, տուտի. Պտոյտք. տուտից sm. tournant d'eau, tourbillon, gouffre, abîme; —

զլխոյ, vertige; պտոյտս առնուլ, tournoyer, tourner.

Պտուկ, տկոց sm. bouton, bourgeon; tetin, mamelon.

Պտուկ, տղոց s. fruit; ղց. fruit, produit, résultat, effet; le bout du doigt; — աչաց, pupille, prunelle; — տալ՝ բերել, porter, rapporter fruit; — քաղել, cueillir du fruit; ղց. retirer du fruit de, recueillir le fruit de, tirer quelque fruit de; չոր՝ կանաչ՝ հասուն՝ վաղահաս՝ փտեալ —, fruit sec, vert, mûr, précoce, pourri ou gâté.

Պտուտակ, աց s. vis; treuil; անեզր —, vis sans fin.

Պտուտեմ, եցի va. tourner, faire tourner, faire pirouetter; bouleverser, renverser; —իմ vn. tourner.

Պրախ s. bot. poireau.

Պտուտկեմ V. Պտուտեմ.

Պրակ, աց s. bois, bosquet, bocage; acte, action; chapitre; — Թղթոյ, rame de papier; Պրակք Առաքելոց, les Actes des apôtres.

Պրակագեղ a. embelli, entouré de bosquets, touffu.

Պրահմականութիւն s. brahmanisme.

Պրահմայ, ից s. brahme.

Պրաս, ից s. bot. poireau.

Պրասի s. bot. marrube.

Պրետոր, աց sm. prêteur; prétoire.

Պրետորական a. prétorien.

Պրետորութիւն s. préture.

Պրիոնէ s. ichth. scie.

Պրիսկ s. bot. thapsie.

Պրծանիմ, ճայ vn. se sauver, échapper, s'échapper, s'évader; se défaire, se dérober; — իծեաց, échapper de la main, des mains; — յուշոյ յիշատակաց, échapper de la mémoire.

Պրծեմ, եցի va. sauver.

Պրկեմ, եցի va. tendre, bander, serrer, lier fortement, garrotter; étendre, allonger; իվեր — գլոնս, froncer les sourcils.

Պրկոց, աց sm. instrument pour tendre, pour serrer, entrave.

Պրկումն s. action de tendre, de serrer, tension.

Պրշակ, աց s. lambris, plafond.

* Պրպտեմ V. Որոնեմ.

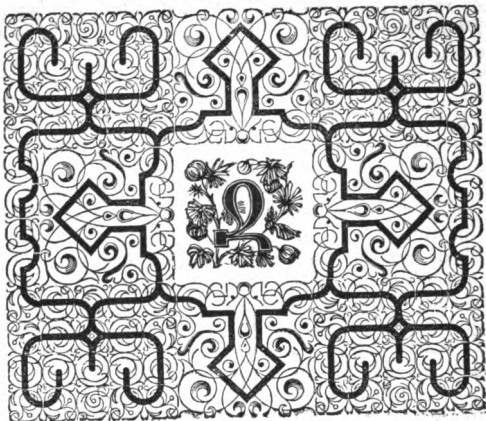
Պրտու, ոյ s. papyrus.

Պրտուեայ, Պրտուեղէն a. de papyrus.

Պրրի s. cornouille.

Պրոն, ի s. étain; charpie.

Պօա s. boa.

Չ (tché) s. vingt-septième lettre de l'alphabet et vingt et unième des consonnes; neuf cents, neuf-centième.

Չաբրոն s. chaperon.

Չալոտ, ից s. bâton; fouet de cuir.

Չախեմ V. Չախջախեմ.

Չախումն V. Չախջախանք.

Չախջախ a. écrasé, cassé, brisé; faible, fragile.

Չախջախանք, նաց s. fracture, brisement, cassure, fracas.

Չախջախեմ, եցի va. casser, briser, fracturer, écraser; — զգլուխ իհարուած արոնանալի, brûler la cervelle.

Չախջախումն V. Չախջախանք.

Չահ, ից s. flambeau, torche; lustre.

Չահազգեսաց, եցից. **Չահազգեստ**, ից a. qui porte un flambeau.

Չահակիր a. s. qui porte un flambeau, une torche, lampadaire, lampadophore.

Չահացուցանեմ, ուցի va. faire briller comme un flambeau.

Չահաւոր a. brillant, resplendissant.

Չահաւորեմ, եցի va. éclairer par des torches, illuminer.

Չահափայլ a. brillant comme un flambeau, flamboyant.

Չահեմ, եցի va. briller comme un flambeau, flamboyer.

Զահրնկալ, ագ a. s. qui porte un flambeau; acolyte.

Զահրնկալութիւն sm. acolytat.

Զաղացք, ցաղ s. moulin.

Զաղբ, ից s. averse.

Զամբ sm. nourriture, aliment.

Զամբակեր a. qui mange des choses tendres.

Զամբեմ, եցի. Զամբեցուցանեմ, ուցի va. nourrir, donner à manger, faire manger.

Զամբր s. chambre.

Զայլ, ից s. foule, multitude.

Զայլամն, ամանց. Զայլեմն, լեմանց s. autruche.

Զայլիմ, լեցայ vn. se réunir pour déplorer, pour pleurer.

Զայլոտ V. Զալոտ.

Զան, ից s. effort; travail; — դնել, — յանձին ունել V. Զանամ.

Զանակից լինիմ vn. tâcher, travailler ensemble.

Զանահնար լինիմ vn. s'efforcer, faire des efforts, tous ses efforts, de grands efforts, s'épuiser en efforts.

Զանամ, ացայ, ացի vn. tâcher de, s'efforcer de, s'étudier, chercher à, essayer, faire son possible; se donner de la peine, travailler.

Զանասէր a. diligent, appliqué, laborieux, assidu, actif.

Զանասիրութիւն sm. diligence, application, effort, assiduité.

Զանացուցանեմ, ուցի va. forceer, contraindre, activer.

Զանգ a. idiot, imbécile.

Զանջիլ s. batiste.

Զատագով, ագ a. s. apologiste, défenseur, avocat; — լինել կալ մտանել V. Զատագովեմ.

Զատագովելի a. excusable, justifiable.

Զատագովեմ, եցի va. défendre, soutenir, plaider, excuser, justifier; — զանձն, se défendre, se justifier, s'excuser, plaider pour soi-même.

Զատագովութիւն s. défense, apologie, excuse, justification, plaidoirie.

Զատուկ, տկաց s. devineresse, enchanteresse; mégère.

Զարդեմ, եցի va. tailler, mettre en pièces, en morceaux, briser, rompre; défaire, exterminer; * յեծ յեծ —, trancher du grand seigneur, hâbler.

Զարդոց s. défaite; décuipoir.

Զեռանիմ V. Զեռնում; — ախտիւ, être atteint d'une maladie.

Զեռացուցանեմ V. Զեռուցանեմ.

Զեռնում, ռայ vn. se chauffer, s'échauffer.

Զեռումն s. échauffement, chaleur, ardeur.

Զեռուցանեմ, ուցի va. chauffer, échauffer; — զանկողին, bassiner.

Զեռուցիչ adj. calorifique; échauffant; sm. chauffeur; bouilloire, coquemar; — անկողնոյ, bassinoire.

Ջեռուցումն *s.* chauffage.

Ջեր, ոյ *sm.* temps serein, beau temps; chaleur; calorique; *a.* chaud; serein, beau, clair.

Ջերանիմ, ջերայ *vn.* se chauffer, s'échauffer; avoir la fièvre, être ou devenir malade.

Ջերաչափ, ի *s.* calorimètre.

Ջերաջերմ *V.* Ջերմաջերմ; — ընդերք, entrailles qui palpitent encore; — արիւն, sang fumant.

Ջերին *adj.* chaud; serein, calme, doux.

Ջերմ, ոյ *a.* chaud; chaleureux, ardent, passionné, affectueux; serein, calme; *s.* chaud, chaleur; — է, il fait chaud;

* *V.* Ջերմն.

Ջերմաբեր *s.* calorifère.

Ջերմագոլ *s.* chaleur, calorique.

Ջերմագոյն *a.* très-chaud; chaleureux, ardent, fervent, *adv.* chaleureusement, ardemment, avec ardeur.

Ջերմագուծ *V.* Գորովագուծ.

Ջերմադրունք *s.* Thermopyles.

Ջերմախառն *a.* chaud.

Ջերմական *a.* chaud.

Ջերմակիծ *a.* brûlant, ardent; — առնել, brûler.

Ջերմահոտ *a.* chaud.

Ջերմաձայն *a.* d'une voix tendre, affectueuse.

Ջերմային *V.* Ջերմին.

Ջերմանամ *V.* Ջերանիմ.

Ջերմանդամ *a.* qui a les membres chauds, ardent, *vif.*

Ջերմասեղ, ից *s.* poêle.

Ջերմաչափ, ի *sm.* thermomètre; ֆարիւրամասն —, thermomètre centigrade; —, բարձրացաւ՝ էջ մի աստիճան, le — est monté, est descendu d'un degré; — զրոյէն մի աստիճան վար՝ վեր է, le — marque un degré au-dessous, au-dessus de zéro.

Ջերմաչափական *s.* thermométrique.

Ջերմաջերմ *a.* très-chaud, ardent, brûlant, fumant; chaleureux, plein de chaleur; passionné, tendre, affectueux; *adv.* chaudement, tout chaud; chaleureusement, ardemment, tendrement.

Ջերմաջուրք *s.* eaux thermales, thermes, bains chauds.

Ջերմացոյց, ուցի *sm.* thermoscope.

Ջերմեռանդ, Ջերմեռանդն *a.* chaud, ardent; fervent, dévot.

Ջերմեռանդութիւն *s.* chaleur, ardeur; dévotion.

Ջերմընկալ *a.* qui a la fièvre, févreux.

Ջերմիկ *s.* mets chaud.

Ջերմին *a.* chaud.

Ջերմն, մաս *s.* fièvre; chaleur; — կալաւ զիս ou * զիս — բռնեց, la fièvre m'a pris; եթող զնա — ou * — Թողուց, la fièvre le quitta; * — ը կտրել, couper la fièvre.

Ջերմնակալ *V.* Ջերմընկալ.

Ջերմնական *a.* fébrile.

Ջերմնահալած *a.* fébrifuge.

Ջերմեակ *a. tendre, affectueux.*

Ջերմընկալ, **Ջերմնոտ**, **Ջերմոտ**, *այ V. Ջերմընկալ.*

Ջերմութիւն *s. chaleur; calorique; ardeur de la fièvre, fièvre; échauffement; température; Թագուն՝ ճառագայթեալ՝ տեսակարար —, chaleur latente, rayonnante, spécifique.*

Ջերմուկք, *յկաց V. Ջերմաջուրք; Երթալ ի ջերմուկս, aller aux eaux.*

Ջերոտ *a. chaud.*

Ջերոց, *այ s. serre.*

Ջիլ, *ջլաց. Ջիլ, ջղաց sm. nerf; fibre; fig. nerf, force, vigueur; fouet.*

Ջին, *ջնաց s. bâton, verge, baguette.*

Ջինջ *a. propre, pur, net, clair, poli.*

Ջլածիգ *a. convulsif, convulsionnaire; — ինեւ, avoir les nerfs tendus, avoir des convulsions.*

Ջլածգտումն *s. convulsion.*

Ջլապինդ *a. nerveux; — առնել, fortifier les nerfs, donner du nerf.*

Ջլատեմ, *եցի va. énerver, donner sur les nerfs.*

Ջլացուցանեմ, *ուցի va. donner du nerf, fortifier.*

Ջլուտ V. Ջղուտ.

Ջղախոտ *a. bot. plantain.*

Ջղացաուծիւն *s. névralgie.*

Ջղեայ *a. de nerf.*

Ջղուտ *a. nerveux.*

Ջնար, *այ s. cithare.*

Ջնարակ, *ի s. sandaraque; vernis.*

Ջնարակեմ, *եցի va. vernir.*

Ջնարահար, **Ջնարաւոր**, *այ s. qui joue de la cithare.*

Ջնեմ, *եցի va. bâtonner, donner des coups de bâton, frapper de verges.*

Ջնջան, *այ s. torchon, frottoir; celui qui nettoie.*

Ջնջեմ, *եցի va. nettoyer, essuyer; effacer, rayer, raturer; abolir, annuler, casser, abroger, supprimer; détruire, extirper, exterminer; — զղաշինա, résilier.*

Ջնջիչ *s. celui qui efface; exterminateur.*

Ջնջոց *s. torchon; fig. purification; guérison; — առնել, purifier, consacrer, sacrifier.*

Ջնջումն *s. action d'effacer, effaçure, rature; abolissement, abrogation, cassation, suppression; extermination, extirpation, extinction; — դաշանց, résiliation.*

Ջոլիք, *լրաց s. troupe, troupeau, bande, groupe.*

Ջոլորեմ, *եցի va. réunir en troupe, attrouper, rassembler, réunir; — իմ vn. s'attrouper, se rassembler, se réunir.*

Ջոխ V. Ցուպ.

Ջոկ, *ոց, ից V. Ջոլիք.*

Ջոկատ, *ի s. troupe, compagnie.*

Ջոշիր *s. opopanax.*

Ջոժ *s. rejeton, branche.*

Ջոժանամ, *ացայ vn. être branchu, croître, pousser.*

Հորդան V. Հորդան.

Հորեակ, եկաց s. chenille.

Հորեպան, Հորետես, աց s. muletier.

Հորի, բոյ, բեաց s. mulet; մատակ —, mule.

Հուժակ, աց s. violon; — հարկանել ou * զարնել, jouer du violon.

Հուժակահար s. violoniste.

Հուխո V. Հոյգ a. s.; — մի, une paire.

Հուխտակ V. Հոյգ s.

Հուր, ջրոյ, ով ou ջուրը, ջրոց ou ջուրց sm. eau; jus; a. liquide, aqueux; — հանել, puiser de l'eau; * — քաշել, tirer de l'eau; — ըմպել ou * խմել, boire de l'eau; — տալ, donner de l'eau, arroser; abreuver; — հեղուկ՝ թափել, lâcher ou faire de l'eau, pisser; երթալ զջրոյ ou ջրի գնալ, aller à l'eau; * ջրերու երթալ, aller aux eaux; օրհնեալ —, eau bénite; — արկանել ձեռաց ուրուք, verser de l'eau sur les mains de qn.; * — կտրիլ, être tout en eau; fig. être confondu, tout confus; * բերնին ջրերը վազցունել, faire venir l'eau à la bouche; * երկու ջրի մէջ լողալ, nager entre deux eaux, ménager deux partis; * ջուրը գեղեցիկ աղամանդ, diamant d'une belle eau; * ջրի վերայ ելլել, revenir sur l'eau; * — իյնալ, tomber dans l'eau, manquer; * նաւը ջուր իջեցնել, mettre à l'eau; * գինոյն մէջ — դնել, mettre de l'eau

dans son vin; * — տաքցնել՝ եռացնել, faire chauffer, bouillir de l'eau; գաւաթ մի՝ դոյլ մի —, un verre, un seau d'eau; հանքային՝ ծծմբային՝ անոյշ՝ զաղջ՝ եռացեալ տաք՝ պաղ —, de l'eau thermale, sulfureuse, douce, tiède, bouillante, chaude, froide ou fraîche.

Հուրուծէք, էից s. hydromancie.

Հուրուծոյց, Թուցի s. hydromancien.

Հրաբաժին adj. qui divise l'eau.

Հրաբաժք s. submersion.

Հրաբանութիւն sm. hydrologie.

Հրաբաշխ, ից. Հրաբաշխիք s. étang.

Հրաբաշխական a. hydraulique; — մամուլ, presse hydraulique.

Հրաբաշխութիւն s. distribution des eaux; hydraulique.

Հրաբեր V. Հրբեր.

Հրաբոյժ, բուժի s. hydrothérapeute.

Հրաբուժական a. hydrothérapique.

Հրաբուժութիւն s. hydrothérapie.

Հրաբուղիս a. qui jaillit de l'eau, abondant en eau; — ք s. V. Հրբուղիս.

Հրագինի, նոյ sm. abondance (vin mêlé d'eau).

Հրագիր s. hydrographe.

Հրագողեալ V. Հրգող.

Հրագողութիւն V. Հրգողութիւն.

Զրագրական a. hydrographique.

Զրագրութիւն s. hydrographie.

Զրադարձք, ձից s. canal, conduit d'eau, aqueduc.

Զրագորութիւն s. hydrodynamique.

Զրաձաձախ adj. trempé d'eau, mouillé ; — լինել, être mouillé, percé jusqu'aux os.

Զրաժամացոյց s. clepsydre.

Զրալից adj. plein d'eau, aqueux.

Զրախառն a. mêlé d'eau.

Զրախառնեմ, եցի va. mêler avec de l'eau ; — զգինի, baptiser le vin, y mettre de l'eau.

Զրախոտ, ոյ s. bot. capucine.

Զրաժին a. V. Զրաճնունդ ; s. chim. hydrogène.

Զրաճնունդ a. né de l'eau, aquatique.

Զրական V. Զրային.

Զրակիր V. Զրկիր.

Զրակշռական a. hydrostatique.

Զրակշռորդ, Զրակշռոց, աց s. balance hydrostatique.

Զրակշռութիւն s. hydrostatique.

Զրակոյտ, կուտաց s. amas ou flaque d'eau.

Զրակուտակ a. gonflé d'eau, grossi par l'eau.

Զրահեղձ, Զրահեղձոյց adj. noyé ; — առնել, noyer, faire périr dans l'eau ; — լինել, se noyer, périr dans l'eau.

Զրահոս a. qui verse de l'eau, qui répand ses eaux.

Զրադաց, աց s. moulin à eau.

Զրահիք s. infusoires.

Զրամած a. couvert d'eau.

Զրամարգք, գաց s. prairie humide, marécageuse.

Զրամբար, աց s. citerne, réservoir d'eau.

Զրայարկ a. couvert d'eau.

Զրայեղց a. plein d'eau.

Զրային a. aqueux, aquatique.

Զրայոյզ a. qui cherche dans l'eau.

Զրանամ, ացայ vn. se liquéfier.

Զրաներկ, Զրանկար, աց s. aquarelle.

Զրանոց, աց s. bassin, réservoir d'eau ; étang, marais.

Զրանցիկ. Զրանցք, ցից s. canal, manche.

Զրաշեղջ V. Զրշեղջ.

Զրաչափ, ի s. hydromètre.

Զրաչափութիւն s. hydrométrie.

Զրապատ a. environné ou couvert d'eau.

Զրառատ adj. abondant en eau.

Զրասէր a. qui aime l'eau, aquatique.

Զրասոյզ adj. plongé dans l'eau ; qui se plonge dans l'eau ; — առնել, plonger dans l'eau, submerger ; — լինել, se plonger dans l'eau, être submergé.

Զրասուզակ a. s. qui se plonge dans l'eau, plongeur.

Զրասուն a. qui se nourrit d'eau, dans l'eau, qui croît

dans l'eau ou sur les bords de l'eau, aquatique.

Ջրափախ a. hydrophobe.

Ջրափախութիւն s. hydrophobie.

Ջրատեսակ a. semblable à de l'eau.

Ջրարբ a. buveur d'eau; s. V. Ջրարբբ.

Ջրարբի, բւոյ, բեաց a. arrosé d'eau, humide; qui aime l'eau, qui croît dans l'eau, aquatique; perméable, spongieux.

Ջրարբութիւն V. Ջրբմպութիւն.

Ջրարբբ, բից s. abreuvoir, piscine.

Ջրացան a. qui répand de l'eau; s. pompe.

Ջրացանութիւն s. action de répandre de l'eau.

Ջրացիր a. qui répand de l'eau.

Ջրաւոր a. aqueux; V. Ջրկիր.

Ջրբեր, աջ V. Ջրկիր.

Ջրբուղի, բղխաց sm. fontaine; jet d'eau, bassin.

Ջրգող, աջ, ից. Ջրգողեալ a. hydropique.

Ջրգողիմ, ղեցայ vn. être hydropique.

Ջրգողութիւն s. hydropisie.

Ջրդեղեմ, եցի va. tremper du fer.

Ջրեղէն a. d'eau, aqueux.

Ջրեմ, եցի va. détruire, effacer; arroser, abreuver.

Ջրեփոց s. bain-marie.

Ջրէջք, իջից sm. conduit d'eau, rigole.

Ջրբմպութիւն s. buveur d'eau.

Ջրբմպութիւն s. action de boire de l'eau; usage de l'eau pour boisson.

Ջրթափեմ, եցի vn. lâcher de l'eau; fig. être en âge de puberté, entrer en âge viril, dans l'âge de puberté, dans l'adolescence, être pubère ou nubile.

Ջրծողովք V. Ջրշեղջ.

Ջրի a. aqueux, liquide.

Ջրիկ s. un peu d'eau.

Ջրխնդիր a. qui demande de l'eau.

Ջրխոտ V. Ջրախոտ.

Ջրկայք, յից s. étang, mare.

Ջրկիր s. porteur d'eau.

Ջրկոտիմ s. cardamine.

Ջրհան, աջ a. s. celui qui puise de l'eau; pompe (machine); ձգիչ՝ ճնշիչ —, pompe aspirante, foulante ou à compression.

Ջրհեղեղ, աջ s. déluge; — ջուրց, déluge.

Ջրհեղեղեան a. diluvien

Ջրհոս, ի s. verseau.

Ջրհոր, ոց s. puits.

Ջրմխեմ, եցի va. plonger dans l'eau, submerger; —իմ vn. se plonger dans l'eau, être submergé; — նաւու, sombrer, couler bas.

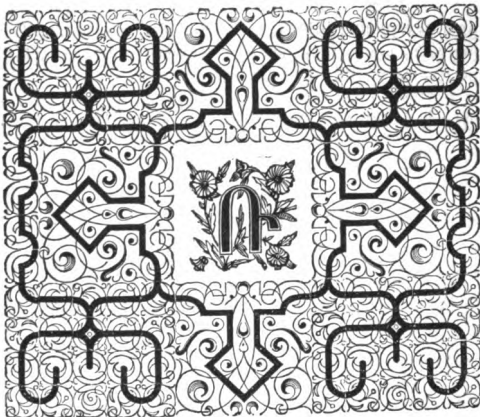
Ջրմոյր adj. qui mendie ou demande de l'eau.

Ջրմուղ, մղաց, ից s. conduit d'eau, aqueduc.

Ջրշիղջ, աջ, ից s. bassin, citerne.

Ջրողող a. inondé,

Ջրոտ <i>a.</i> aqueux ; juteux.	Ջրվեժ <i>s.</i> cascade.
Ջրորդան, <i>wg s.</i> gouttière.	Ջրոռն <i>am.</i> cabinet d'ai-
Ջրուոր, <i>wg s.</i> qui puise de l'eau ; porteur d'eau.	սաղոս.
Ջրջրուկ <i>s.</i> aqueux, juteux.	Ջրփչեմ, <i>hgh va.</i> arroser, humecter avec la bouche.

Ռ (ra) sm. vingt-huitième
lettre de l'alphabet et vingt-
deuxième des consonnes; mille,
millième.

Ռաբբի. Ռաբունի, նւոյ sm.
rabbin.

Ռազմ, ից s. rang, ordre de
bataille.

Ռազմամեր, ից s. muni-
tions de guerre.

Ռազմամուտ a. habitué à la
bataille.

Ռակայ, ից s. sot, fou.

Ռահ V. Ճանապարհ.

Ռահան, ի s. hot. basilic.

Ռահվիրայ s. cantonnier.

Ռամ, ից s. V. Ռամիկ s.

Ռամիկ, վկաց a. vulgaire,
plébéien, populaire, commun;

s. le vulgaire, le bas peuple,
la plèbe; տգէտ —ն, le vul-
gaire ignorant.

Ռամիկսպաս a. vulgaire,
bas, vil, servile.

Ռամկական a. vulgaire, po-
pulaire.

Ռամկապետ, աջ s. démo-
crate.

Ռամկապետաբար adv. dé-
mocratiquement.

Ռամկապետական a. démo-
cratique.

Ռամկապետութիւն s. démo-
cratie.

Ռամկավար, աջ s. déma-
gogue.

Ռամկավարական a. déma-
gogique.

Ռամկավարութիւն *s.* démagogie.

Ռամկութիւն *s.* vulgarité.

Ռամկօրէն *adv.* vulgairement, d'une manière vulgaire.

Ռայք *s.* pompe, luxe.

Ռետական *a.* résineux.

Ռետին, տնի, իւ *s.* résine, cédrerie; — կենաց, baume de vie.

Ռետինական *a.* résineux.

Ռժդութիւն *V.* Ռշդութիւն.

Ռիշտ, ռշտաց *a.* parcimonieux, trop économe, chiche.

Ռմբակոծ, աց *s.* bombardier.

Ռմբակոծեմ, եցի *va.* bombarder.

Ռմբակոծութիւն *s.* bombardement.

Ռմբածիգ *s.* grenadier; — լինել, bombarder.

Ռմբածգութիւն *s.* bombardement.

Ռմբաքար, աց *s.* pierre à baliste; catapulte, baliste.

Ռմբիկ, մրկաց *s.* obus.

Ռնգախօս, ից *s.* nasillard, nasilleur.

Ռնգախօսեմ, եցի *vn.* nasiller, nasillonner.

Ռնգական *a.* nasal, nasillard.

Ռնգածայն *a.* nasillard.

Ռնգավար լինիմ *vn.* flairer, sentir.

Ռնգեղջիւր *s.* rhinocéros.

Ռնգունք, գանց *s.* narines.

Ռշտանամ, ացայ *vn.* être ou devenir parcimonieux, chiche.

Ռշտութիւն *s.* parcimonie, épargne sordide, lésine.

Ռոնիկ, ճկաց *s.* appointements, salaire, solde, gages, paye, traitement, pension.

Ռոնկակեր, աց *a.* pensionnaire, salarié.

Ռոշնութիւն *s.* naïveté, ingénuité, candeur.

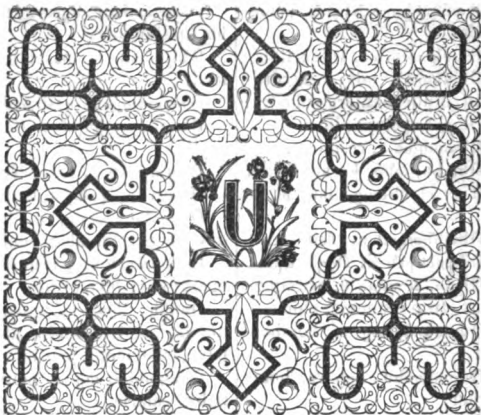
Ռումբ, ռմբաց *sm.* bombe, grenade; ռումբս արծակել, lancer des bombes.

Ռունգք, ռնգաց *s.* narines.

Ռուսաբնակ, աց *a.* qui habite la Russie.

Ռուփ *s.* rob.

Ռոշնա *s.* pyrite; bot. matricaire.

Ս (sé) sm. vingt-neuvième lettre de l'alphabet et vingt-troisième des consonnes; deux mille, deux-millième.

Սա, սորա, սմա, սովա pron. ce, cet, cette, ceci, celui-ci, celle-ci; **սա է**, c'est lui; **սոյն սա**, celui-ci, celui même; **սա աւասիկ**, cependant, pourtant.

Սարա a. vieux, vieillard.

Սարակ V. Վանդակ.

Սարաւովթ, այ s. sabaoth.

Սարէական a. sabéen.

Սարէականութիւն, Սարէութիւն s. sabéisme.

Սազ, աց s. oie; **արու —, յարս; ձազ —, oison; — շէտ,** l'oie siffle, crieaille.

Սաղայէլ V. Սատանայ.

Սաղուկեցի, ցաղ s. saducéen.

Սաղրանք, նաց s. instigation, suggestion, suscitation, excitation, conseil, sollicitation, persuasion.

Սաղրեմ, եցի va. instiguer, mettre dans l'esprit, suggérer, insinuer, inspirer, conseiller, persuader, susciter, exciter, pousser.

Սամ, աց s. ambre, succin, carabé.

Սամնուկ V. Սպունգ.

Սալ, ից s. enclume.

Սալամանդր V. Սաղամանդր.

Սալամբ, աց. Սալամն, ման, մունք s. ornith. francolin.

Սալյատակ, աց a. pavé,
dallé; s. pavé.

Սալանամ, ացայ vn. se dur-
cir, s'endurcir.

Սալամբակ s. coursier.

Սալար V. Սաղար.

Սալարիմ, բեցայ vn. se
cacher.

Սալարկ a. s. pavé.

Սալարկեմ, եցի va. paver.

Սալարկիչ s. paveur.

Սալաքար, ի s. dalle.

Սալաքարեմ, եցի va. daller.

Սալոր, ի, ոյ s. prune.

Սալորենի, նույ. Սալորի,
բույ s. prunier.

Սակ, աց s. compte, nombre,
mesure; condition, position,
état, manière; ordre; droit,
taux, impôt, imposition; con-
trat, convention; budget; —
արկանել ընդ ումեք, marchan-
der, faire ou arrêter un mar-
ché, contracter, convenir avec
qu.; իսակի, dans l'état, dans
la condition; եւ որ այլ եւս
սոցին սակի իրք, et d'autres
choses semblables; եւ որ իսո-
ցին սակի, et d'autres sembla-
bles; սոցին սակի ամօթալիք,
les mêmes abominations; եւ
որ սոցին սակի են, et ainsi du
reste.

Սակամոնի, նեաց s. scam-
monée.

Սակայն conj. mais, cepen-
dant, pourtant, toutelois, d'ail-
leurs, du reste, au reste.

Սակառ, ի. Սակառի, ուոյ s.
panier, cabas, corbeille.

Սակարան, աց s. la Bourse.

Սակարկումիւն s. marché.

Սակաւ, ու, ուց a. peu con-
sidérable, peu nombreux, mo-
dique, exigu; adv. peu; առ
սակաւ սակաւ, սակաւ սակաւ,
peu à peu, petit à petit; — ինչ,
սակաւս ou առ — յի, peu, un
peu, pas beaucoup, naguère;
յետ — յիոյ, peu après; ի—
ծամանակի, յետ սակաւուց,
dans peu, sous peu, un peu
après; — յի իւղ, un peu
d'huile; սակաւուք շատանալ,
se contenter de peu, vivre de
peu; — երբեք, rarement; ոչ
— ք ինոցանէ, plusieurs d'en-
tre eux.

Սակաւաբան a. qui parle
peu, concis dans son langage,
sobre d'expressions.

Սակաւաբանութիւն s. briè-
veté de langage, concision.

Սակաւազէտ a. qui a peu
de savoir.

Սակաւագին a. de peu de
prix, bon marché.

Սակաւազաւակ a. qui a peu
d'enfants.

Սակաւազօր a. qui a peu de
force.

Սակաւաթերթ a. qui a peu
de feuilles.

Սակաւաթիւ a. peu nom-
breux, en petit nombre.

Սակաւաժամանակեայ, Սա-
կաւաժամանակեան a. de peu
de temps, de courte durée.

Սակաւախօս V. Սակաւա-
բան; — լինել, parler peu, mé-
nager ses paroles.

Սակաւակեաց, կեցաց a. qui

vit peu; — լինել, vivre peu, avoir la vie courte.

Սակաւակեր, աց adj. qui mange peu, frugal, sobre.

Սակաւակերութիւն s. action de manger peu, frugalité.

Սակաւախաւատ a. de peu de foi.

Սակաւածեռն a. qui est en petit nombre, peu considérable, accompagné ou composé de peu de personnes; adv. avec peu de monde; — գունդ, une poignée de gens.

Սակաւամանեայ adj. qui n'est qu'une fraction d'un petit nombre, qui est en petit nombre, en petite quantité, court, succinct.

Սակաւամարդ adj. qui a peu d'hommes, peu de population.

Սակաւամարդութիւն sm. manque d'hommes, défaut de population.

Սակաւամեղ, աց adj. qui a très-peu de péchés.

Սակաւամիտ, մտաց a. qui a peu d'esprit.

Սակաւանամ, ացայ vn. diminuer, s'amolndrir, se réduire.

Սակաւանիստ a. étroit.

Սակաւապետական a. oligarchique.

Սակաւապետութիւն s. oligarchie.

Սակաւապէտ a. qui a peu de besoins, qui vit de peu, frugal, sobre.

Սակաւապիտութիւն s. exi-

guité de besoins, frugalité, sobriété.

Սակաւապտուղ a. qui a peu de fruits.

Սակաւաջան a. qui se fait avec peu de travail.

Սակաւաջուր a. qui a peu d'eau.

Սակաւաձախնաւ a. qui finit de bonne heure; court.

Սակաւատեսիլ s. petite apparence.

Սակաւատերեւ a. qui a peu de feuilles, de feuillage.

Սակաւատող a. composé de peu de lignes; — բանիւք, en peu de mots.

Սակաւացուցանեմ, ուցի va. diminuer, amoindrir, réduire à un petit nombre.

Սակաւաւոր, աց a. peu nombreux, peu considérable.

Սակաւաւորութիւն s. petit nombre.

Սակաւերեւեաց a. qui paraît peu, rare.

Սակաւժամանակեայ, Սակաւժամանակեան V. Սակաւժամանակեայ.

Սակաւիկ ինչ, Սակաւիկ յի adv. un peu, un petit peu, quelque peu, tant soit peu, si peu que rien; un moment, un instant.

Սակաւիկ մի եւ, Սակաւիկ միւ եւ եւ, peu s'en fallut que, il s'en fallut de bien peu que.

Սակաւութիւն s. petit nombre, petite quantité, exiguité, petitesse, modicité; rareté.

Սակաւուք V. Սակաւ.

Սակաւօրեայ a. qui n'a que quelques jours; qui ne dure que quelques jours, éphémère.

Սակեմ V. Սակ արկանեմ.

Սակուր, սակրի, կրաւ sm. hache.

Սակա, կուրք sm. ornith. autour.

Սակս, իՍակս prép. pour, à cause de, eu égard à, en considération de; յայն սակս, c'est pourquoi, à cause de quoi; յայս սակս, à cause de cela, c'est pourquoi, à ces fins; իծեր սակս, à cause de vous, pour vous; սակս է՞ր, pourquoi, pour quel motif! սակս որոյ, c'est pourquoi, à cause de quoi; յո՞յր սակս, à cause de qui? pourquoi?

Սակր, կեր, կերբ օս կրով s. hache, cognée.

Սակրաւոր, աջ a. s. armé d'une hache, sapeur.

Սահական a. labile.

Սահանական, Սահանահոս a. qui coule comme une cataracte, impétueux.

Սահանակարկաջ, Սահանածայն a. qui fait du bruit comme une cataracte.

Սահանք, նաց sm. chule d'eau; écluse, vanne.

Սահեմ V. Սահեցուցանեմ, Սահիմ.

Սահեցումն sm. l'action de glisser, glissade; fig. agitation d'esprit, vie agitée.

Սահեցուցանեմ, ուցի va. faire glisser; fig. agiter.

Սահիմ, հեցայ vn. glisser; s'écouler, couler; s'agiter, être agité, emporté; errer, se laisser aller à; — իվերայ սառի, patiner; — իմտաց, échapper de la mémoire; սահեցաւ, il a glissé, le pied lui a manqué; սահեալ անցանել, écouler.

Սահման, աջ sm. limites, bornes, confins, frontière; borne, limite, terme; extrémité, sphère; définition; statut, institution; décision, détermination; — դնել, mettre des bornes, borner, limiter; անցանել ըստ —, franchir, dépasser les bornes, les limites; — հատանել, fixer les limites, délimiter; յարդար — ամփոփել զիմն, réduire qch. à ses justes bornes; —ք հաւատոյ, articles de foi; յո՞ր —, jusqu'où! յաղետալի — հասուցանել, réduire à un état déplorable; —ք, banlieues.

Սահմանաբար adv. définitivement.

Սահմանագլուխ, գլխոց s. frontière, ligne de démarcation.

Սահմանադիր adj. constituant; — ժողով, assemblée constituante.

Սահմանադրական a. constitutionnel; — միապետութիւն, monarchie constitutionnelle.

Սահմանադրեմ, եցի va. fixer les limites; constituer, établir, déterminer, décider.

Սահմանադրութիւն s. constitution; statut; décision; délimitation, bornage.

Սահմանակալ, աց s. préfet, gouverneur; a. qui se trouve dans la frontière.

Սահմանական a. limitrophe; gram. indicatif.

Սահմանակից a. limitrophe, voisin.

Սահմանակողմն V. Սահմանակից.

Սահմանապահ, աց a. s. qui garde la frontière.

Սահմանաւոր adj. borné, limité.

Սահմանեմ, եցի va. limiter, borner; définir, fixer, déterminer, établir, régler, préciser, décider, prendre une décision, une détermination, statuer, délibérer, stipuler, prescrire; destiner, allouer, affecter; consister, mesurer; յառաջ ծն յառաջագոյն —, prédéterminer.

Սահմանիչ s. définitif.

Սահմանորդ, աց adj. limitrophe.

Սահմի s. troisième mois de l'ancien calendrier arménien.

Սահուն a. glissant; fugitif, errant.

Սաղամանդր, աց s. salamaandre.

Սաղապանեմ, ի s. marche lente, doux mouvement.

Սաղապեցուցանեմ, ուցի va. exercer, convertir.

Սաղապիմ, եցայ vn. s'exercer à.

Սաղապումն s. exercice.

Սաղար, աց sm. général en chef.

Սաղարթ, ից s. feuille.

Սաղարթաբեր V. Տերևաբեր.

Սաղարթագեղ a. qui a de belles feuilles; — որթ, vigne ornée de pampres.

Սաղարթազուարճ a. feuillu, verdoyant.

Սաղարթաթափ a. dont les feuilles sont tombées.

Սաղարթալի adj. plein de feuilles, feuillu.

Սաղարթախիտ a. d'un épais feuillage, feuillu, épais.

Սաղարթածաղիկ adj. garni de feuilles et de fleurs.

Սաղարթանդիս V. Սաղարթախիտ.

Սաղարթանամ, ացայ vn. se couvrir de feuilles, pousser, verdoyer.

Սաղարթապատ a. couvert de feuilles.

Սաղարթաւոր a. qui a des feuilles, feuillu.

Սաղարթիմ V. Սաղարթանամ.

Սաղարութիւն s. généralat.

Սաղաւարտ, ից s. casque; mitre (des prêtres arméniens).

Սաղաւարտաւոր, աց a. couvert d'un casque.

Սաղաւարտիմ, տեցայ vn. se couvrir d'un casque, porter un casque, la mitre.

Սաղմարոյն մզանք sm. délivre, arrière-faix, matrice.

Սաղմն, մին s. fœtus, embryon.

Սաղմնանամ, Սաղմնառեմ V. Յղանամ.

Սաղմնառութիւն V. Յղութիւն.

Սաղմոս, աց sm. psaume; psautier; — ասել, réciter des psaumes; քաղել զսաղմոսն ծայր ի ծայր, réciter tout le psautier.

Սաղմոսանուագ, Սաղմոսասաց, աց a. qui chante, récite des psaumes; s. psalmiste.

Սաղմոսարան, աց s. psalterion; harpe, tympanon; psautier.

Սաղմոսեմ, եցի vn. chanter des psaumes, psalmodier.

Սաղմոսերգ, աց. Սաղմոսերգեաց, Սաղմոսերգիչ, Սաղմոսերգող, Սաղմոսերգու, աց sm. qui chante des psaumes, psalmiste.

Սաղմոսերգութիւն s. chant des psaumes, psalmodie.

Սաղմոսողոգ V. Սաղմոսերգ.

Սաղմոսողոգութիւն, Սաղմոսողութիւն, Սաղմոսութիւն V. Սաղմոսերգութիւն.

Սամետայք, տայց. Սամետէք, տէից. Սամետիք, տեաց s. courroie qui attache le joug, lanière.

Սամիթ, յմի, յմոյ s. aneth; fenouil; — վայրենի, bacile.

Սամիք, մեաց s. joug, timon.

Սամոյր, մուրաց s. zibeline.

Սամուրենի, նույ, նեաց s. zibeline, peau de zibeline.

Սամարիմ, եցայ vn. se carrer, marcher avec prétention, se donner des airs, se pavaner.

Սայապէս adv. de cette manière, comme cela, ainsi.

Սայծաքեմ, եցի vn. chopper, trébucher, broncher, faire un faux pas, glisser; fig. chancler, faillir, s'égarer.

Սայծաքեմ, Սայծաքեցուցանեմ, ուցի va. faire glisser, donner le croc-en-jambe; fig. égarer, induire en erreur.

Սայծաքումն s. trébuchement, bronchade, glissade, faux pas; fig. égarement, erreur.

Սայլ, ից s. chariot; astr. arcturus.

Սայլագործ, աց s. charron.

Սայլակ, աց s. charrette, brouette.

Սայլակառք, ռաց s. fourgon.

Սայլակերպ աստեղ s. astr. la grande Ourse.

Սայլատուն adj. qui habite dans un chariot, nomade.

Սայլացից s. limon (branche de limonière).

Սայլիկ V. Սայլակ.

Սայլորդ, աց s. charretier, voiturier.

Սայր, ից s. fil, tranchant; սատակել ի— սուսերի, passer au fil de l'épée.

Սայրադիր s. tranchant.

Սայրասուր adj. très-aigu, tranchant, très-perçant, bien pointu; — սուսեր, glaive tranchant.

Սան, ից s. chaudron, casserole.

Սան, ուց. Սանական s. nourrisson; élève; filleul, filleule.

Սանահայր, հօր s. compère.
 Սանամայր, մօր s. commère.
 Սանգաստականք, նաց s. reproche.

Սանդ, ից sm. mortier (à piler).

Սանդալ, ոյ, ի s. sandale.

Սանդալաւոր a. qui porte des sandales.

Սանդալիկ s. petite sandale.

Սանդահարեմ, եցի va. piler, écraser dans un mortier.

Սանդարամետ, աց s. Tartare, enfer; — ք երկրի, les profondes cavernes de la terre.

Սանդարամետ, Սանդարամետային a. infernal, souterrain; — դիք, les divinités infernales; — տօնք, les dionysiaques, les dionysies.

Սանդարամետապետ, աց s. chef du Tartare, Pluton.

Սանդարամետք V. Սանդարամետ s.

Սանդիտոռն, տոռամբ sm. pilon.

Սանդղածե a. qui a la forme d'un escalier, d'une échelle.

Սանդղամատն, տանց sm. marche d'un escalier, échelon, degré.

Սանդուխք ou Սանդուղք, դղոց s. escalier; échelle; իվեր ելանել սանդղովք, escalader; երկբացիկ —, échelle double.

Սանձ, ուց, օք s. frein, bride, mors; ից. frein, terme; — դնել, mettre un frein.

Սանձարել՝ Սանձակոճ առնեմ, Սանձակոճեմ V. Սանձահարեմ.

Սանձակոտոր adj. qui brise son frein, indomptable; — լինել, briser son frein.

Սանձահարեմ, եցի va. brider, soumettre au frein, réprimer.

Սանձահարութիւն s. action de brider, de soumettre au frein, de réprimer.

Սանձարկաւ a. qui impose un frein.

Սանձարձակ a. effréné; — զերեսանալն Թողուլ, lâcher les rênes.

Սանձեմ, եցի va. brider, soumettre au frein, réprimer, maîtriser.

Սանտր, տրի, տրոյ s. peigne; — անօսր, démêloir.

Սանտրագործ, Սանտրավաճառ, աց s. peignier.

Սանտրեմ, եցի va. peigner.

Սանտրուկք s. peignures.

Սապատ, Սապատակ, աց s. panier.

Սապատաւոր s. colporteur, revendeur.

Սապատողն, ողին a. bossu, gobin.

Սապէս adv. ainsi, comme cela, de cette manière.

Սապոն, ի s. savon.

Սառ V. Սառն.

Սառամանիք V. Սառնամանիք.

Սառիմ, ռեցայ vn. geler, se geler, glacer, se glacer, congeler; զետն սառեցաւ, la rivière a pris.

Սառն, ռին s. glace; verglas; հատոր սառանց, glaçon.

Սառնաբեր **a.** qui apporte, qui cause la gelée.

Սառնակերպ **a.** semblable à la glace, au cristal, cristallin; **s.** cristalloïde.

Սառնահալ **a.** qui fond les glaces.

Սառնամած **a.** couvert de glace.

Սառնամանիք, նեաց **sm.** glace; gelée, froid glacial.

Սառնային **a.** glacial; cristallin.

Սառնանամ **V.** Պաղիմ.

Սառնաշէն **a.** construit en glace.

Սառնապատ **V.** Սառնամած.

Սառնասառույց **a.** tout gelé, glacé, glacial, glaçant.

Սառնասուղ **a.** enfoncé dans la glace.

Սառնատես, Սառնատեսակ **V.** Սառնակերպ.

Սառնարան, աց **s.** glacière.

Սառնեղէն **a.** de glace.

Սառնորակ **a.** cristallin.

Սառնում **V.** Պաղիմ.

Սառնոց, աց **s.** glacière.

Սառույց, ռուցի **sm.** gelée, froid glacial; glace, verglas.

Սառումն **sm.** congélation; կէտ սառման, point de —.

Սառուցանեմ, ուցի **va.** glacer, congeler, geler.

Սառուցեալ **adj.** glacé; — ծով, mer Glaciale; — գօտի, zone glaciale.

Սասանեմ, եցի. Սասանեցւցանեմ, ուցի **va.** ébranler, branler, remuer; effrayer.

Սասանիմ, նեցայ **vn.** s'ébranler; frémir; սասանեալ կալ, demeurer interdit; — իհիմանէ, s'ébranler dans ses fondements.

Սասանութիւն, Սասանումն **s.** ébranlement, branlement; frémissement; tremblement de terre.

Սաստ, ից **sm.** réprimande avec colère, gronderie, apostrophe, menace; gravité; autorité; — աչաց, vivacité des yeux; — իշխանակերպ՝ մեծաւայելուչ, majesté; — իշխանական, autorité.

Սաստարար **V.** Սաստիչ.

Սաստեմ, եցի **va.** réprimander avec colère, reprendre fortement, gronder, parler d'un ton menaçant, dire avec menace, menacer, apostropher, commander d'une voix menaçante, imposer silence.

Սաստիկ, տկաց **a.** intense, violent, véhément, impétueux, fort, vif, ardent; rigoureux, rigide, rude, sévère; excessif, extrême, grave, grand, énorme; — տգէտ, ignorant fieffé, consommé.

Սաստիկ, Սաստիկս **adv.** avec véhémence ou impétuosité, impétueusement, de toute la force, fortement; grandement, excessivement, extrêmement, grièvement, ardemment, vivement, violemment; durement, rigoureusement, sévèrement.

Սաստի, **s.** grondeur.

Սաստկագին, Սաստկագոյն, Սաստկագոյն V. Սաստիկ adv.

Սաստկակոծ a. réprimandé, grondé sévèrement; — առնել, gronder, réprimander sévèrement, accabler de reproches, reprocher vivement, gourmander, donner un savon, se répandre en invectives, éclater en reproches; — լինել, être réprimandé, grondé sévèrement, recevoir un savon.

Սաստկահոլով a. qui tourne rapidement.

Սաստկածայն a. qui a une voix forte, sonore.

Սաստկայաղծ V. Քաջայաղծ.

Սաստկայոյզ a. très-agité, tout ému, en pleine émotion; — սէր, amour violent.

Սաստկանամ, ացայ vn. prendre de l'intensité, de la force, se fortifier, s'augmenter, croître; V. Պատերազմ.

Սաստկանդամ V. Յաղմանդամ.

Սաստկաշառաչ adj. très-bruyant; — հնչէին զանգակներն, les cloches sonnaient à toute volée.

Սաստկապահանջ adj. qui exige avec rigueur, sévère, rigide.

Սաստկապէս V. Սաստիկ.

Սաստկաջինջ V. Բնաջինջ.

Սաստկացուցանեմ, ուցի va. rendre intense, violent ou fort, fortifier, augmenter, accroître.

Սաստկութիւն s. intensité,

véhémence, impétuosité, violence; rigueur, rigidité, sévérité, rudesse.

Սատակ s. cadavre.

Սատակամահ լինել՝ մեռանել, mourir ou périr misérablement.

Սատակեմ, եցի va. tuer, assommer, massacrer, faire périr, égorger, ôter la vie, exterminer; détruire, défaire; — իմ vn. périr, mourir; être détruit, exterminé.

Սատակիչ s. celui qui tue, exterminateur; destructeur.

Սատակումն s. extermination, mort, destruction; իմանիլ, périr.

Սատան, ի, իւ s. adversaire, opposant, ennemi; Satan; — յարուցանել ումեջ, susciter à qn. pour ennemi, lui susciter des difficultés.

Սատանայ, ի, իւ s. Satan, démon, diable; adversaire.

Սատանայածին a. né de Satan.

Սատանայական adj. satanique, diabolique.

Սատանայակիր adj. satanique; démoniaque, possédé.

Սատանայակուր a. dévoré ou possédé par Satan.

Սատանայամիտ a. méchant comme le diable, malicieux.

Սատանայապաշտ adj. qui adore le diable.

Սատանայաւոր V. Սատանայական.

Սատանայոտ adj. démoniaque, possédé.

Սատանայութիւն *sm.* diablerie.

Սատապ, ոյ *s.* nacre.

Սատար, աջ *sm.* ouvrier, artisan; ouvrier, laboureur, moissonneur; ouvrier en laine; secours, aide; manœuvre; aide, auxiliaire; agrégé; auteur, cause; — պատմութեան, agrégé en histoire; — լինել *V.* Սատարեմ.

Սատարեմ, եցի *va.* aider, secourir, assister, contribuer, prendre part à, servir.

Սատարութիւն *s.* aide, secours, assistance; agrégation.

Սատեր, աջ *s.* statère (monnaie, poids).

Սատրապ, Սատրապետ, աջ *s.* satrape.

Սար, ից, ոց *sm.* hauteur, cime, sommet, piton; cap, promontoire, pointe, bec; — ք, garniture, meuble, équipage; harnais.

Սարաբարձր *adj.* dont le sommet est très-haut.

Սարակ *s.* petite hauteur, plateau, colline.

Սարահարթ *a.* dont le sommet est plat, uni; *s.* plateau.

Սարանամ, աջայ *vn.* ne pas oser, ne pas avoir le courage; ne pas daigner.

Սարաս, ի *s.* forme, façon, manière, manière d'être; coutume, usage; յայնմ — ի, dans ou en cet état.

Սարասիմ, եցայ *vn.* être affecté de.

Սարաւանդ, Սարաւանդակ,

աջ *s.* cap, promontoire; point, sommet.

Սարդ, ից *s.* araignée; bot. laurier; ornith. étourneau.

Սարդանկու *adj.* tissé par une araignée, aussi fin qu'une toile d'araignée.

Սարդեղունգն *s.* sardonise, sardoine.

Սարդի, դւոյ *s.* laurier.

Սարդիոն, աջ *s.* cornaline.

Սարդիոստայն, ից *s.* toile d'araignée.

Սարեակ, Սարեկ *V.* Սարիկ.

Սարեկիկ *s.* pinson.

Սարիկ, ըեկաջ *s.* merle.

Սարիք, ըեաջ *s.* corde, lien, chaîne; — նաւու, agrès.

Սարկարան, աջ *s.* cratère, grande coupe.

Սարկաւագ, ի, գունք, գաջ *s.* diacre; աւագ —, archidiaque.

Սարկաւագական *adj.* diacanal.

Սարկաւագանոց *s.* sacristie.

Սարկաւագապետ, աջ *sm.* archidiaque.

Սարկաւագեմ. եցի *vn.* être diacre; servir, être attaché au service de.

Սարկաւագութիւն *s.* diaconat; աւագ —, archidiaconat.

Սարկաւագութի *sf.* diaconesse.

Սարկեւաւոք *V.* Սագիւ.

Սարոյ, ից *s.* pin.

Սարսանեցուցանեմ, ուցի *va.* sécher, dessécher.

Սարսատիմ, տեցայ *vn.* sécher, se dessécher.

Սարսափ s. consternation, horreur, effroi, terreur panique.

Սարսափելի a. effroyable, horrible, terrible, énorme.

Սարսափեմ V. Սարսափիմ.

Սարսափեցուցանեմ, ուցի va. frapper de consternation, faire frissonner de peur, d'horreur, effrayer.

Սարսափիմ, եցայ vn. être frappé de consternation, frissonner de peur, être saisi.

Սարսափիւն sm. tressaillement, frisson.

Սարսափումն V. Սարսափ.

Սարսեմ, եցի vn. s'ébranler, tressaillir, frémir, frissonner, trembler; * va. remuer, secouer.

Սարսեցուցանեմ, ուցի va. ébranler, secouer, faire frissonner de peur, d'horreur.

Սարսիմ V. Սարսեմ.

Սարսուռ, սոյ s. tressaillement, frisson, frissonnement, frémississement, tremblement.

Սարսալի a. qui donne le frisson, qui fait frissonner, horrible, terrible.

Սարսում, ացայ vn. tressaillir, frissonner, trembler, frémir; — իցրտոյ, frissonner, greloter ou trembler de froid.

Սարսացուցանեմ, ուցի va. faire frissonner ou tressaillir.

Սարսուելի V. Սարսալի.

Սարսեմ, Սարսիմ V. Սարսում.

Սարսուռ a. qui tressaille, frémissant, tremblant.

Սարսնում, տեայ, տուցեայ vn. se rebuter, être choqué, se retirer, s'éloigner, se détacher, abandonner; se révolter, s'effaroucher, prendre de l'ombrage.

Սարտուցանեմ, ուցի va. rebuter, choquer, éloigner, mettre en défiance, détacher; effaroucher, porter ou donner de l'ombrage.

Սարտուցիչ a. rebutant.

Սարփինայ, ից sm. treille, berceau.

Սաւան, աց s. drap de lit.

Սաւառնաթել, ից a. qui bat des ailes, qui plane.

Սաւառնիմ, նեցայ vn. battre des ailes, planer en l'air, voler, voltiger.

Սաւառնումն s. battement des ailes, vol.

Սաւոք s. peuplier noir.

Սափասուտ a. tout à fait faux, mensonger.

Սափոր, ոց sm. urne, amphore, cruche.

Սափրեմ, եցի va. raser; — զմօրու, faire la barbe.

Սափրիչ s. barbier, coiffeur.

Սաքթաքեմ, եցի va. cacher, voiler.

Սաքրեմ, եցի. Սաքրիմ, ըեցայ vn. se cacher.

Սգազգած adj. qui est en deuil; de deuil, lugubre; — լինել, être en deuil.

Սգազգեաց, Սգազգեստ a. revêtu d'habits de deuil; — լինել, se revêtir d'habits de deuil, porter le deuil.

Սգալի a. de deuil, lugubre, triste.

Սգակից լինիմ vn. prendre le deuil, déplorer ensemble.

Սգամ, ացի, ացայ vn. être en deuil, dans le deuil, porter le deuil; pleurer, déplorer.

Սգայուն V. Զգայուն.

Սգապատ adj. couvert de deuil.

Սգասէր a. qui aime le deuil.

Սգատեսակ, Սգատեսիկ V. Սգալի.

Սգաւոր a. qui est en deuil; de deuil.

Սգաւորութիւն V. Սուգ.

Սգումն s. deuil.

Սեամբ, սեմոց s. seuil.

Սեաւ, սեւոյ adj. noir; fig. noir, triste; s. encre.

Սեաւական a. noir.

Սեծեւծ s. accoutrement, affublement, chamarrure, fard, affecterie, ornement, recherche, parure.

Սեծեւծեալ a. orné, paré, recherché, emphatique, magnifié, affecté.

Սեծեւծեմ, եցի va. accoutrer, affubler, chamarrer, attifer, pomponner, enjoliver, charger d'ornements affectés, orner, parer, farder, affecter.

Սեխ, ի s. melon; շերտ —ի, une tranche de —.

Սեխաստան, ի. Սեխաստանիք, նեաց sm. couche de melons, melonnière.

Սեխենի, նոյ, նեաց sm. plant de melons; V. Սեխաստան.

Սեկ, ի s. maroquin.

Սեկակազմ a. relié en maroquin.

* Սեկեմուկ V. Զիղջ.

Սեղան, ոց s. table; table, repas; autel; comptoir; աւագ —, maître-autel; — յարդարել դնել, dresser, mettre la table; * —ը բաց լինել, tenir table ouverte; բազմել ի— ou * — նստիլ, se mettre à table; ելանել իսեղանոյ ou * սեղանէ ելլել, sortir, se lever de table, quitter la table; իսեղանի ou * — լինել, être à table; ծառայել —ոյ, servir à table; * —ի պատիւն ընել, faire les honneurs d'une table; V. Պատիւ.

Սեղանարոյծ a. fleur de table, piqueur de tables, parasite, écornifleur.

Սեղանազերծ V. Սեղանակապուտ.

Սեղանակազմ a. s. qui prépare la table, maître d'hôtel.

Սեղանակապուտ, պտի adj. celui qui dépouille les temples, sacrilège, profanateur.

Սեղանակապտուծիւն s. sacrilège, profanation.

Սեղանակից a. s. qui mange à la même table, commensal; — լինել, manger avec.

Սեղանակողպուտ V. Սեղանազերծ.

Սեղանակցութիւն s. commensalité.

Սեղանայարդար, աց. Սեղանայօրէն, բինաց s. celui qui dresse la table, maître d'hôtel.

Սեղանատուն V. Ճաշատուն.

Սեղանաւոր, աց s. banquier.
Սեղանաւորեմ, եցի va. servir à table, servir, donner à manger.

Սեղանորդ V. Սեղանակից.
Սեղեխ, աց s. amant, pré-tendant.

Սեղեխաբար adv. comme un amant.

Սեղիս, ի s. melon.

Սեղմ a. serré, compacte, ferme.

Սեղմական a. astringent.

Սեղմանամ, ացայ vn. se serrer, se resserrer, se contracter, se restreindre.

Սեղմեմ, եցի va. serrer, resserrer, rendre compacte, contracter, presser, restreindre, fouler, réduire, rétrécir; —իմ vn. V. Սեղմանամ.

Սեղմութիւն s. l'action de serrer, de rendre compacte, serrement, fermeture.

Սեմագիր, գրաց. Սեմիար, աց s. tachygraphe.

Սեմական a. sémitique.

Սենեակ, նեկաց s. chambre; cabinet; fig. concubine.

Սենեկական, աց s. chambellan.

Սենեկապանութիւն sm. la charge de chambellan.

Սենեկապետ, աց s. grand chambellan.

Սենեկապետութիւն sm. la charge du grand chambellan.

Սենեկիկ sm. chambrette, cellule.

Սեպ, ոց, ից s. pic, pointe, roc; cheville; a. à pic, escarpé.

Սեպածե V. Բեւեռածե.

Սեպանամ, ացայ vn. se terminer en pointe, être escarpé.

Սեպացեալ a. escarpé.

Սեպացուցանեմ, ոցի va. escarper.

Սեպեան V. Սիպէ.

* Սեպեմ V. Համարիմ.

Սեպական a. propre, spécial, particulier, spécifique; — էր նմա, était son partage.

Սեպականացուցանեմ, Սեպականեմ, եցի. Սեպականեցուցանեմ, ոցի va. approprier; s'approprier, s'attribuer.

Սեպականութիւն s. appropriation; propriété; attribut; attribution; noblesse.

Սեպուհ, պիաց s. pair, gentilhomme.

Սեպտեմբեր, իս septembre.

Սեռ, ից s. genre, race, génération; gram. genre; մարդկային —, le genre humain.

Սեռական a. générique; général; s. gram. génitif.

Սեռն adj. clair, pur, net, limpide; sincère, véritable; s. essieu, axe.

Սեռնութիւն s. clarté, pureté, netteté.

Սեռորէն adv. génériquement.

Սեր, ից sm. genre, race; genre, espèce; sexe; crème; gram. genre; գեղեցիկ —, le beau sexe.

Սերական a. génital, proli-fique; générique; gram. génitif.

Աերանամ, ացայ V. Սերիմ.

Սերափիմ s. séraphin.

Սերեալ a. issu.

Սերեկեմ, եցի va. couvrir avec de la peau.

Սերեմ, եցի va. procréer, engendrer, propager.

Սերիմ, բեցայ vn. être issu, descendre, tirer son origine, sa naissance; se propager.

Սերկածին a. né d'aujourd'hui.

Սերկեան a. du jour, d'aujourd'hui; ի— պուր, aujourd'hui.

Սերկելի, եւի s. coing.

Սերկելի, լայ s. cognassier.

Սերմանական a. séminal.

Սերմանահան, աց s. semeur.

Սերմանահանութիւն s. ensemencement.

Սերմանամառայց adj. qui produit de la semence.

Սերմանանամ, ացայ vn. grener, monter en grain.

Սերմանարկու, Սերմանացի, աց s. a. semeur; semoir.

Սերմանացու adj. destiné à être semé.

Սերմանաւոր, աց a. qui a de la semence.

Սերմանաքաղ, աց adj. qui cueille des grains; fig. dis-coureur, farceur.

Սերմանիկ V. Սերմանացու.

Սերմանեմ, եցի va. semer, ensementer.

Սերմանիչ, Սերմանող sm. semeur.

Սերմանիք, նեաց s. semen-ces, semailles.

Սերմն, ման, մունք, մանք s. semence, grain, graine; fig. race, descendance; semence, germe, principe; méd. sperme.

Սերմնաբանութիւն s. spermatologie.

Սերմնակամ, ից a. gonorrhéique.

Սերմնակամութիւն sm. gonorrhée.

Սերմնական adj. séminal; spermatique.

Սերմնակեր a. qui se nourrit de graines, de semences.

Սերմնաւիմ V. Յղանամ.

Սերմնավաճառ, աց s. grainier.

Սերմնավարութիւն s. ensemencement.

Սերմնաբան, աց s. anthère.

Սերմնարկութիւն s. l'action de semer, de jeter le sperme.

Սերմնափակ, ի s. pistil.

Սերմնեքութիւն s. gonorrhée.

Սերմնընկալ a. s. celui qui reçoit la semence, le sperme.

Սերովբէ ou Սերովբիմ V. Արովբէ.

Սերումն s. procréation, descendance.

Սերուս adj. qui a la faculté de procréer.

Սերունդ, ընդոց s. postérité, descendance, génération, descendants, race.

Սերտ, ից a. ferme, solide, compacte, constant, dur; fig. vrai, sincère, étroit, intime, cordial; սերտիւ adv. sincèrement, intimement, étroit-

ment; — սիրով, intimement;
— սիրել, aimer sincèrement; —
առաքինութիւն, solide vertu.

Սերտեմ, եցի va. affermir,
consolider, établir; * appren-
dre, étudier; — իմ vn. s'affer-
mir, se consolider, s'établir.

Սերտութիւն s. fermeté, so-
lidité, consistance, dureté.

Սեւ V. Սեաւ.

Սեւագիր, գրոյ s. encre.

Սեւագոյն a. qui a le teint
noir, noirâtre, noiraud.

Սեւագործ a. qui rend noir.

Սեւագունդ adj. composé
d'une troupe noire.

Սեւադեղ, ոյ s. encre.

Սեւազգած, Սեւազգեստ a.
vêtu de noir, en noir.

Սեւաճոյր a. noir.

Սեւաճորմի a. noir.

Սեւակ, ի, աւ s. encre.

Սեւամաղձ s. humeur noire.

Սեւամաղձոտ a. mélanco-
lique.

Սեւամաղձութիւն s. mélan-
colie, humeur noire, hypo-
condrie.

Սեւամորթ a. qui a la peau
noire, noiraud.

Սեւանամ, ագայ vn. noircir,
devenir noir, se noircir.

Սեւաներկ a. teint en noir,
noir.

Սեւացուցանեմ, ուցի va.
noircir, rendre noir.

Սեւաքար, ի s. ardoise.

Սեւեռեմ, եցի va. clouer,
fixer.

Սեւեռումն s. fixation; idé-
fixe.

Սեւերես a. qui a la figure
noire; fig. confus, honteux,
coupable.

Սեւիմ V. Սեւանամ.

Սեւորակ adj. noirâtre; —
աչք, yeux noirs.

Սեւութիւն s. noirceur, noir.

Սեւուկ V. Սեւորակ.

Սեւուհի sf. négresse.

Սեփական, etc. V. Սեպհա-
կան, etc.

Սէգ, սիգաց a. impérieux,
fier, altier, hautain, superbe.

Սէգ, սիգոյ s. gramen.

Սէր, սիրոյ s. amour, affec-
tion, tendresse, attachement;
amour, penchant, goût; amour,
passion; charité; agape; սի-
րով, avec amour, avec ten-
dresse, affectueusement; vo-
lontiers, avec plaisir; ամենայն
սիրով, très-volontiers; իսէր
իմ՝ քո, pour l'amour de moi,
de toi; * ձեր սիրոյն համար,
pour l'amour de vous; հար-
կանել իսէր, être épris d'amour
pour, être amoureux de; արա
ինձ սէր, faites-moi l'amitié,
le plaisir de; սէր խառնել,
faire l'amour; * — ունենալ՝
զգալ, avoir, éprouver de l'a-
mour, de l'affection; — ազդել,
donner, inspirer de l'amour;
* — կապել՝ ձգել, s'attacher,
aimer, s'amouracher; — ցուցա-
նել, témoigner de l'affection;
* սիրով խելքը Թոցնել, être
transporté d'amour; սիրով
այրիլ, brûler d'amour; սիրով
հալիլ մաշիլ, languir d'amour;
յողակապք՝ ոլորք սիրոյ, les

liens, les nœuds de l'amour; սէր ազատութեան՝ հայրենեաց՝ արուեստից, amour de la liberté, de la patrie, des arts; վաղանցուկ —, amourette; մաքուր օս սուրբ՝ հաստատուն՝ հաւատարիմ՝ անկարգ՝ յանցաւոր՝ եղեռնաւոր՝ անցաւոր՝ յողորդող՝ սաստիկ եռանդուն՝ յաւիտենական՝ զգայական՝ մարմնական՝ հայրական՝ մայրական օս մայրենի, ամուսնական՝ որդիական —, amour pur, constant, fidèle, déréglé, coupable, criminel, passager, volage, vif, ardent, éternel, sensuel, charnel, paternel, maternel, conjugal, filial; մոլեռնական սէր, amour jaloux, jalousie.

ՍՅափ a. éveillé, vigilant, vif, prompt.

ՍՅափական a. divertissant, amusant, récréatif.

ՍՅափանք, նաց s. gaieté, divertissement, ébats; vigilance.

ՍՅափեմ V. Թափեմ.

ՍՅափեմ, եցի. ՍՅափեցուցանեմ, ուցի va. éveiller, réveiller; égayer, divertir, amuser, délasser, récréer; — հզինոյ, désenivrer, dégriser.

ՍՅափիմ, փեցայ vn. s'éveiller, se réveiller, revenir; s'égayer, se divertir, s'amuser, prendre ses ébats; — իքնոյ, vaincre le sommeil; — իզինոյ, se désenivrer, se dégriser.

ՍՅափութիւն, ՍՅափումն s. réveil; divertissement, délas-

sement, amusement; désenivrement, dégrisement.

ՍՅեր sm. asarum, cabaret, valériane.

Սիգ V. Սիւք.

Սիգանեմ adj. qui marche d'un pas fier; — զնացք, dé-marche majestueuse.

Սիգանեմեմ, եցի vn. marcher d'un pas, d'un air fier, se pavaner.

Սիգամ, ացայ vn. se donner de grands airs, se donner des airs, se pavaner, marcher fièrement, avec orgueil, se rengorger, se carrer, se panader.

Սիգանք, նաց s. airs, fierté, faste.

Սիգապանծ a. fier, superbe.

Սիգաքայլ V. Սիգանեմ.

Սիգնոն V. Նշան.

Սիգութիւն s. fierté, orgueil, faste; mollesse.

Սիգաբոյս, բուսոյ sm. graminée.

Սիկ, սկոյ s. limon, bourbe, fange; dépôt, sédiment, lie, marc.

Սիկարեան adj. sicaire, assassins.

Սիկլիկ s. grésil.

Սիկղ, սկեղաց s. siele.

Սիղղորայ, ից s. syllabe.

Սիմիտոր, տրի s. semoule.

Սիմոնական a. simoniaque.

Սիմոնականութիւն sm. simonie.

Սին, սնոյ a. vide; vide de, privé de; vain, inutile.

Սին s. corme, sorbe; cormier, sorbier.

Սինեալ a. vidé, vide.

Սինլքեալ, Սինլքոր, ագ a. rebuté, bas, vil; — ou — ժողովրդեան, — խուժան, racaille, rebut, lie du peuple, bas peuple, canaille, les derniers du peuple.

Սինկղ, կեղաց s. Cerbère.

Սինկղիտիկոս, ագ s. sénateur.

Սինկղիտոս, ագ s. sénat.

Սինկղիտոսական a. sénatorial.

Սինկղիտոսութիւն a. dignité de sénateur.

Սինձ, սնձոյ s. gluten; compote, confiture.

Սիպէ s. moll. sèche ou seiche.

Սիսեռն, սեռան, առան s. pois chiche, cicérole.

Սիր s. sire.

Սիրաբան V. Բանասէր.

Սիրաբար V. Սիրելապէս.

Սիրազեղ, Սիրազեղուն a. comblé d'affection.

Սիրալի, Սիրալիր a. plein d'amour, d'affection, de tendresse, affectueux.

Սիրախնձոր s. pomme d'amour, tomate.

Սիրական a. affectueux.

Սիրահար ք, amoureux.

Սիրահարիմ, եցայ vn. devenir amoureux, s'amouracher de, s'éprendre de.

Սիրահարութիւն s. action de s'amouracher, amour.

Սիրամարգ, ագ s. paon; էգ —, paonne; ձագ —, paonseau; — գոչէ, le paon arde.

Սիրամարգաշատ a. abondant en paons.

Սիրայ, ից s. natte, tresse de jonc.

Սիրապատար V. Սիրալի.

Սիրասնունդ, Սիրասուն a. élevé avec amour; — սան, cher nourrisson.

Սիրատարի a. amoureux, affectueux, passionné.

Սիրատխուր adj. plein d'amour et de tristesse, triste et amoureux.

Սիրատոյն adj. embrassé d'amour.

Սիրարկու a. amoureux.

Սիրելապէս adv. affectueusement, d'une manière aimable, avec tendresse; charitablement.

Սիրելի adj. aimable, cher, aimé, affectionné, chéri, bien-aimé; favori, ami, amant; — դիմ, mon cher; — է ինձ կարծել, j'aime à croire, — է ինձ տեսնել իբեզ, je suis bien aise de voir en vous; — էր ինձ բարկարել, j'avais mis tout mon plaisir à faire du bien; — է ինձ, je préfère; — է քեզ գեղեցիկն, le beau vous touche; — ընձայել, rendre aimable.

Սիրելութիւն s. action d'aimer, amabilité, amour, affection, tendresse, sympathie.

Սիրեմ, եցի va. aimer, chérir, affectionner, concevoir de l'affection pour; aimer à, se plaire à, prendre plaisir à; Խանդակա՞ծ տարիսնոց Եսստիկ՝ բոլորով սքստիւ օս յամե-

նայն սրտէ՝ ոգւով չափ՝ իվեր քան զամենայն՝ անկեղծ սիրով —, aimer tendrement, passionnément, éperdument, de tout son cœur, de toute son âme ou avec toute son âme, par-dessus tout, sincèrement; — իբրեւ զբիւր ական, * աչքին պէս —, aimer comme ses yeux; — ժինչեւ ցշունչ վախճանին, aimer jusqu'au dernier soupir; ըստ անձին — օս * իւր անձին պէս —, aimer comme soi-même; — զվիմեանս, s'aimer, s'entr'aimer; — իմ vn. être aimé, chéri.

Սիրիչ, Սիրող sm. amant, amateur; — փառաց՝ ազատութեան, amant de la gloire, de la liberté; — նկարուց, amateur de tableaux; չես դու — մարդահամուժեան, vous n'aimez pas la flatterie; — է, c'est un amateur.

Սիրողաբար V. Սիրելապէս.

Սիրումն s. amour, prédilection.

Սիրողապէս V. Սիրելապէս.

Սիրուն adj. aimable, cher, charmant, mignon; amant.

Սիրտ, սրտից sm. cœur; cœur, âme, esprit, mémoire, intelligence, volonté; cœur, courage; cœur, pensées intimes; բոլորով սրտիւ, իրողս սրտէ, յամենայն սրտէ, Կրտսի մտօք, de tout cœur, de tout mon cœur, de bon cœur, de grand cœur; սրտի մտօք վաստակել, travailler avec cœur, de bon cœur, de tout cœur, prendre à

cœur, s'occuper sérieusement de; բարախումն՝ Թնդիւն սրբտի, palpitation de cœur; սիրտն բարախէ՝ Թնդայ, le cœur palpite, bat; լքումն սրտի, abatement de cœur; բանալ՝ մերկանալ ումք զսիրտ իւր, ouvrir son cœur à qn.; չարժել կրթել զսիրտ, émoiuvrir, former le cœur; անկեղծ սրտիւ, à cœur ouvert; բարութիւն՝ խստութիւն սրտի, bonté, dureté de cœur; ուսանել՝ գիտել ի —, apprendre, savoir par cœur; իկորոց սրտէ օս սրտի, du fond du cœur, du fond de l'âme; իխորս սրտի, au fond de l'âme; արկ իսիրտ իմ, il a mis dans mon cœur, il me mit au cœur; հեռացուցանել յանձնէ զսիրտս, s'aliéner les cœurs; կեղեքել զսիրտ, ronger, fêdre, navrer le cœur; գերել զսիրտ, captiver, enchaîner le cœur; յինքն արկանել զսիրտ սրտուք, gagner le cœur de qn.; խօսել բնդ սրտի օս * սրտին խօսել, parler au cœur; ուղիղ սրտիւ, sincèrement, par la droite raison; անկցի գուժ իսիրտ քօ, que votre cœur soit touché; նուազեալ էր — նորոք, son cœur était en défaillance; նուազէր — իմ, mon cœur tombait en défaillance; հրճուէր իսիրտի, la joie était au fond de son cœur, il se réjouissait au fond de son cœur; զերով զսիրտ իւր առաջի Աստուծոյ, répandre son cœur devant Dieu; — իմ գեւանի, mon

cœur s'attendrit; գորովել՝ ժառանգել զսիրտ, attendrir, posséder le cœur; յափշտակել զսիրտս, enlaver les cœurs; իջանել ի խորս սրտին, descendre dans le fond de son cœur; Թափանցել ի խորս սրտին, pénétrer dans les replis les plus cachés de son cœur; խոտորեցուցանել զսիրտ, pervertir, dépraver le cœur; ասել ի սրտի իւրում, dire en soi-même; տալ՝ նուիրել զսիրտ իւր, donner son cœur, faire don de son cœur; * բաց սրտով խօսիլ, parler à cœur ouvert; * — ընել, avoir du cœur, du courage, oser; * յէկ — լինել, être, ne faire qu'un cœur; * յէկ — յէկ հոգի լինել, n'être, ne faire qu'un cœur et qu'une âme; * — առնուլ, prendre courage; faire mal au cœur; * յէկուն — առնուլ, apaiser, calmer; * — հաւցնել, se tourmenter; * — նելլել, être ému, avoir envie de pleurer; * — կոտրել, briser le cœur; * սիրտս կոտրած է, j'ai le cœur gros; * — խառնել, soulever le cœur, faire mal au cœur; սիրտս կխառնուի, j'ai mal au cœur; * — չընել, manquer de cœur, ne pas oser; * սիրտը բերանն է, il a le cœur sur les lèvres; * սիրտս գոցուած է, j'ai le cœur serré; * սիրտը դնել, prendre à cœur, s'affecter, avoir le cœur gros; * սիրտը նետել, avoir des palpitations de cœur; * սրտէ ի — խօսիլ, se parler cœur à cœur;

* սիրտ ծակել, percer le cœur; * քարէ՝ ապառաժ — ունենալ, avoir un cœur de marbre, de roche; * սրտով ընել, faire une chose de cœur, du meilleur de son cœur; * — ունենալ, avoir cœur, être en train de; * — չունենալ, n'avoir point de cœur, ne pas être en train; հայրական՝ մայրական՝ գողտր՝ զգայուն՝ անզգայ՝ խաղաղ օւ անդորր՝ խաղաղասէր՝ երախտագէտ՝ ապերախտ՝ ազնուական՝ բարի՝ ազնիւ՝ վսեմախոհ՝ վեհ՝ խիստ՝ ապականեալ՝ վատ՝ անգուն՝ անողորմ՝ չար՝ լքեալ՝ անվեհեր —, cœur de père ou paternel, de mère ou maternel, tendre, sensible, insensible, calme, pacifique, reconnaissant, ingrat, noble, bon, excellent, élevé ou magnanime, grand, dur, gâté ou corrompu, lâche, cruel, impitoyable, mauvais, abattu, intrépide; V. Յանգուցանեմ, etc.

ՍԻՐԳ V. ՍԻՐԵ.

ՍԻՐՈՂՈՐԱՅ V. ՍԻՐՈՂՈՐԱՅ.

ՍԻՐՆ, սեանց sm. colonne; pilier.

ՍԻՐՆԱՐԱՐԺ a. soutenu par des colonnes.

ՍԻՐՆԱԳԱՐԻԹ s. péristyle.

ՍԻՐՆԱԳՂՈՒԽ s. chapiteau.

ՍԻՐՆԱԿ, աջ s. petite colonne; Ելեքտրական —, pile électrique.

ՍԻՐՆԱԿԱՆ, ՍԻՐՆԱԿԵԱՅ, կեցաց adj. stylite, qui habite solitairement sur une colonne.

Սիւնաճեւ a. qui a la forme d'une colonne.

Սիւնամուտ V. Սիւնակեաց.

Սիւնանման V. Սիւնատեսիլ.

Սիւնապատ a. entouré de colonnes; s. péristyle.

Սիւնատեսիլ adj. qui ressemble à une colonne.

Սիւնկղիտոս V. Սիւնկղիտոս.

Սիւնհոդ, Սիւնհոդոս, աց s. synode.

Սիւնհոդոսական a. synodal.

Սիւրալախուր V. Հինգտեսեւեան.

Սիւք, Սիք, սքոյ sm. brise, souffle léger.

Սլանամ, ացայ vn. voler, s'envoler, prendre l'essor; se lancer, courir vite, se précipiter.

Սլացուծիւն, Սլացում s. vol, essor.

Սլացք s. saillie.

Սլաք, աց sm. trait, dard; stylet; style, aiguille.

Սլաքալեզու adj. qui a une langue aiguë, piquant, mordicant.

Սլաքեալ a. pointu, aigu, piquant, perçant.

Սլիկ s. haricot vert.

Սխալ adj. fautif, erroné; moins, qui manque; s. faute, erreur; * — ընել, faire une faute, une erreur; faire des fautes; * — ն ուղղել՝ շտկել, corriger la faute, ses fautes; — ես, vous êtes en erreur; — է, c'est une faute, c'est une erreur, ce n'est pas vrai; Թե՛ Թե՛ ծանր՝ մեծ՝ ներելի —,

faute légère, grave, grande, pardonnable.

Սխալակ a. aviné, qui chancelle par suite d'ivresse, gris.

Սխալական a. fautif, faillible.

Սխալականութիւն s. faillibilité.

Սխալակիմ, կեցայ vn. trébucher par l'effet du vin, chanceler par suite d'ivresse, avoir les jambes avinées, chanceler sur ses jambes pour avoir trop bu, être gris.

Սխալանք, նաց sm. faute, mécompte, erreur, méprise, bévue; ուղղել զսխալանս իւր, corriger, réparer ses fautes.

Սխալաւոր V. Սխալական.

Սխալեմ, եցի. Սխալիմ, կեցայ vn. faillir, faire ou commettre une faute, une erreur, tomber en faute, tomber dans quelque mécompte, se tromper, se méprendre, manquer; manquer, pécher, s'égarer; faire un faux pas, broncher; մեծամեծս —, faire les fautes les plus grossières, se tromper grandement.

Սխալեցուցանեմ, ուցի va. faire tomber dans une faute, mettre dans l'erreur.

Սխալութ V. Սխալական.

Սխալութիւն V. Սխալանք.

* Սխմեմ V. Սեղմեմ.

Սխտորգուշ s. égrugeoir.

Սխրագործ a. qui opère des prestiges, merveilleux, prodigieux.

Սխրալի a. ravissant, mer-

veilleux, surprenant, charmant.

Սխրանամ, ացայ vn. tomber des nues, regarder avec admiration, être extrêmement surpris, admirer, s'étonner de, être charmé, touché ou ravi de.

Սխրացուցանեմ, ուցի va. ravir, étonner, frapper, frapper d'étonnement, d'admiration, charmer, faire les délices, le charme de.

Սխրասարաս, Սխրատեսիլ V. Սխրալի.

Սկախառն a. limoneux, vaseux, bourbeux.

Սկահ, ի s. coupe, gobelet, tasse, timbale.

Սկահակ, աց s. coupe, godet.

Սկահակալ, աց s. soucoupe.

Սկահածել V. Սկահ.

Սկայ, ից s. géant.

Սկայաբար V. Տակայաբար.

Սկայագործ V. Տակայածել.

Սկայազն V. Տակայազն.

Սկայագոր V. Տակայագոր.

Սկայամարդ, Սկայամարտութիւն s. guerres des géants.

Սկայանման a. semblable à un géant.

Սկանամ, ացայ քո. changer en bourbe, former un dépôt, déposer; գինիդ սկանայ, իմն vin dépose.

Սկարոս, ի s. ichth. scare.

Սկաւառակ, աց s. assiette; astr. disque; — գլխոյ, crâne.

Սկեմ V. Տակեմ; Սկիմ.

Սկեպտիկանութիւն s. scepticisme.

Սկեպտիկեան a. sceptique.

Սկեպուր V. Կեպուր.

Սկեսրայր, առն. Սկեսրեայ, ըիի s. beau-père (le père du mari).

Սկզբնարոյս հասակ s. premier ou bas âge, tendre enfance.

Սկզբնածին V. Նախածին.

Սկզբնական a. primitif, original, primordial, premier, initial; élémentaire; — մեղք, péché originel.

Սկզբնակից a. qui a le même commencement; — աշխարհի, aussi ancien que le monde.

Սկզբնահայր V. Նախահայր.

Սկզբնամայր V. Նախամայր.

Սկզբնաչար V. Նախաչար.

Սկզբնապատճառ adj. première cause, source, premier auteur.

Սկզբնատառ s. première lettre, initiale.

Սկզբնառիկ V. Նախառիկ.

Սկզբնաւոր adj. commencé, créé; primitif, premier.

Սկզբնաւորեմ V. Սկսանիմ.

Սկզբնաւորութիւն ou Սկզբումն s. commencement, début, initiative.

Սկի, կոյ s. coupe, tasse; calice.

Սկիզբն, կզբանց a. commencement, début, prélude; origine, principe; cause, motif; principe, maxime; զկզբունք, les principes, les éléments; — առնել V. Սկսանիմ; իսկզբան, dans le commencement, dans l'origine, d'abord; առնէիս իսկզբան, dès le commencement, dès son origine; իսկզբ

բանէ, dès le commencement, dès le principe; իսկզբանէ աշխարհի, depuis la création du monde; անդուստ ou անդստին իսկզբանէ, dès le commencement, dès l'origine, dès sa naissance, *ab ovo*.

Սկիհ V. Սկի.

Սկիւռ s. écureuil; — գանչէ, l'écureuil crie, grogne.

Սկնդիկ, Սկնդուկ, դկի ձ. femme abandonnée par son mari.

Սկունդ, կնդաց sm. petit chien, caniche; — ատամունք, dents canines.

Սկուտեղ, կտեղ ou կտեղի, տեղք s. disque, plateau.

Սկսանիմ, Սկսում, կսայ ղո. commencer, donner ou prendre l'initiative, débiter, entamer, donner le signal de, se mettre à; mettre en train; տալ —, faire commencer; ղերստին —, recommencer; * այսօրուրնէ կսեալ, à partir ou à dater d'aujourd'hui.

* Սկսիմ V. Սկսանիմ.

Սկսող s. commençant:

Սկսուած, ոց. Սկսումն sm. commencement, début, prélude.

Սղագիբ s. sténographie.

Սղագրական a. sténographique.

Սղագրեմ, եցի va. sténographier.

Սղագրութիւն s. sténographie.

Սղանամ, ացայ ղո. être ou devenir bref; enchérir, ren-

chérir, devenir plus cher.

Սղացուցանեմ, ուցի va. rendre bref; renchérir, enchérir.

Սղանգն s. bot. aristoloché.

Սղալահառ adj. qui vend cher.

Սղեմ V. Սղացուցանեմ.

Սղիմ V. Սղանամ.

* Սղմեցնեմ, ուցի va. faire contenir, faire entrer.

* Սղմիմ, եցայ ղո. contenir, entrer, aller.

* Սղնամ, ցայ ղո. enchérir, renchérir, devenir plus cher.

Սղոխ, ի s. brise, vent doux, soufle, zéphyr.

Սղոց, աց sm. scie; scie (poisson).

Սղոցածեւ adj. en forme de scie.

Սղոցածուկն, ձկան s. scie (poisson).

Սղոցեմ, եցի va. scier.

Սղոցի, ցւոյ, ցեաց s. yeuse.

Սղոցիչ s. scieur.

Սղութիւն s. brièveté, exiguité; cherté, enchérissement.

* Սղոնեմ va. enchérir.

Սմբակ, աց s. corne, sabot (du pied du cheval, etc.).

Սմբակակոխ առնեմ va. faire fouler aux pieds par la cavalerie.

Սմիւն իրի conj. c'est pour cela, à cause de cela.

Սմպատակ s. basalte.

Սմպատակային միջ, basaltique.

* Սմբած a. abattu.

* Սմբիմ, եցայ ղո. être abattu.

Մնաբանութիւն V. Շնդվայ-
րախօսութիւն.

Մնակուշտ, կշտի s. lombes,
flanc.

Մնամհակ ելանիլ vn. être
déjoué, frustré de, être trompé
dans ses espérances.

Մնամէջ a. vide, creux.

Մնանամ, ացայ vn. être
vide, se vider.

Մնանիմ, սնայ vn. se nour-
rir, être élevé, nourri, ali-
menté, entretenu.

Մնանկ, աջ s. failli, banque-
routier.

Մնանկանամ, ացայ vn. faire
faillite, banqueroute.

Մնանկութիւն s. taillite, ban-
queroute.

Մնապաշտ, ից a. s. supers-
titieux.

Մնապաշտական a. supers-
titieux.

Մնապաշտութիւն s. supers-
tition.

Մնապարծ, Մնապարծիկ a.
vain, vaniteux, vantard, glo-
rieux, fanfaron, rodomont,
matamore.

Մնապարծիմ, ծեցայ vn. être
vain, vaniteux, faire le fan-
faron.

Մնապարծութիւն s. vanité,
vanterie, fanfaronnade, jac-
tance.

Մնավաստակ adj. qui tra-
veille en vain, qui perd sa
peine.

Մնար, Մնարբ, բից s. che-
vet, tête; chevet, traversin;
խնարս նորա, à son chevet;

խնարից՝ ընդ սնարս, au che-
vet, à la tête.

Մնափառ a. qui a des idées
vaines, vain, qui aime la vaine
gloire.

Մնափառիմ, եցայ vn. aimer
la vaine gloire, être vaniteux.

Մնափառութիւն s. vaine ou
fausse gloire, vanité, fatuité,
vain orgueil, vaine ambition.

Մնգոյր, գուրի, գուրոյ, գու-
րաւ s. fard, rouge; ի—շպա-
րել, se farder, se plâtrer, se
crépir le visage.

Մնգուրեմ, եցի va. farder.

Մնդիկ, սնդկի s. mercure,
vif-argent.

Մնդմայ, ից s. lien.

Մնդոն, ի s. toile, linge;
drap, drap de lit.

Մնդու s. taffetas.

Մնդուկ V. Արկղ.

Մնկենի, նույ s. chêne-liège.

Մննդական a. nutritif, nour-
rissant, alimentaire.

Մննդակից a. s. nourri,
élevé avec, qui est du même
âge; familier, camarade.

Մննդարար V. Մննդական.

Մնոտի, տույ, տուց, տեաց
a. vain, frivole, futile, inutile,
sans résultat.

Մնոտիք, տեաց s. futilité,
choses vaines ou frivoles, бага-
тelle, vètille, minutie, niai-
serie, baliverne; faribole, ba-
biole, colifichet; խնոտիս,
en vain, inutilement; սնոտեօց
զբօնուլ, s'amuser à des бага-
telles; գնալ զհետ սնոտեաց,
courir après les vanités.

Մնոտիագործ adj. fait en vain, vain, inutile.

Մնոտիաժողով a. réuni inutilement.

Մնոտիախօս V. Ունայնաբան.

Մնոտիապատիր adj. futile et faux.

Մնոտիասէր a. qui aime les futilités, vétéilleux, vétéilleux.

Մնոտիմ, տեցայ vn. être ou être rendu inutile, se réduire à rien.

Մնուծիւն s. vide; stérilité.

Մնոււնդ, սննդեան s. nutrition; aliment, nourriture, subsistance, entretien.

Մնուցանեմ, սնուցի, սնո va. nourrir, élever, alimenter, entretenir.

Մնուցանող, Մնուցիչ, Մնուցող a. nourricier, nourrissant, nutritif.

* Մնուուկ, ի s. caisse; malle;

* —ը կոխել, faire sa malle.

Սոդոմական a. s. sodomite.

Սոդոմականուծիւն s. sodomie.

Սոմ, Սոմեալ a. ferme, solide.

* Սոմտեմ, եցի va. retrousser, relever.

* Սոմտուիմ, եցայ vn. se retrousser, relever ses manches, se préparer.

Սոխ, ոց, ից s. oignon; bulbe; դալար —, ciboule.

Սոխաբեր a. bulbifère.

Սոխակ, աց s. rossignol; — երգէ՝ գեղգեղէ, le — ramage.

Սոխածեւ a. bulbiforme.

Սող s. l'action de ramper, marche rampante; ի—, en rampant.

Սողամ V. Սողիմ.

Սողեցուցանեմ, ուցի va. faire ramper.

Սողիմ, դեցայ vn. ramper; — ընդ երկիր, se traîner contre terre ou par terre.

Սողկազնաց adj. rampant; dont les racines sont superficielles, peu profondes.

Սողմիմ, յեցայ vn. se glisser, s'introduire, s'insinuer.

Սողմոն, ի s. saumon.

Սողնաբանուծիւն s. erpétologie.

Սողնակ, ի s. reptile; verrou.

Սողնական a. rampant; — ախտ, érépipèle.

Սողորայ V. Սիւղորայ.

Սողոխ V. Սղոխ.

Սողոսկեմ, եցի va. faire glisser, insinuer, introduire doucement, fourrer; — իմ vn. ramper, serpenter, grimper; glisser, se glisser ou pénétrer dans, s'insinuer, s'introduire.

Սողուն, դնոց s. reptile; a. rampant.

Սողուակ a. glissant.

Սոճի V. Շոճի.

Սոյգը s. cavité, creux, trou.

Սոյն, սորին, սմին, սովին pron. ce, cet, cette, celui, celle.

Սոյնպէս adv. ainsi, de cette manière, comme cela, de même.

Սոյնպիսի V. Այսպիսի.

Սոյնօրին adv. aujourd'hui.

Սոյնօրինակ adv. de cette manière, de cette façon, ainsi.

Սոնիճ V. Արջնդեղ.

Սոնքանամ, ագայ vn. prendre de l'embonpoint, du corps, s'engraisser; fig. s'enfler d'un vain orgueil, d'une sottise présumption, devenir fier, rebelle.

Սոս, ից s. espace de soixante ans.

Սոսինձ, սնձոյ s. colle, colle forte, colle à bouche.

Սոսկ a. seul, simple; commun, ordinaire; privé, dénué; gram. aigu; adv. simplement.

Սոսկալի a. horrible, affreux, hideux, terrible, formidable, effroyable, redoutable.

Սոսկական a. vulgaire, commun, ordinaire; privé; s. fantassin; un particulier, une personne privée; — կեանք, la vie privée; — մարդ՝ ոք, un homme privé, un simple particulier, un particulier; սոսկականք սմանք, des particuliers; —ք, les particuliers; V. Սոսկալի.

Սոսկամ, ագայ vn. avoir horreur, regarder avec horreur, frissonner, redouter; սոսկացեալ դողալ, frémir de peur, d'effroi.

Սոսկանամ, ագայ vii. laisser de côté, abandonner, se défaire, se priver.

Սոսկապէս adv. simplement, seulement, uniment.

Սոսկապիթխար adj. gigantesque, colossal, d'une énorme grandeur, monstrueux.

Սոսկացուցանեմ V. Զարհուրեցուցանեմ.

Սոսկեմ V. Սոսկամ.

Սոսկուծիւն s. privation, dénuement.

Սոսկումն s. horreur, frémissement, terreur, effroi, frageur, frissonnement; — հերաց, hérississement des cheveux; — ածել՝ բերել, faire horreur, faire dresser les cheveux; — կալաւ զնա; il fut saisi d'horreur.

Սոսնձեմ, եցի va. coller.

Սոսորդ, ոյ; ի s. gorge, gosier; luetle.

Սոսորդեմ, եցի vn. se gargariser.

Սոզ, ու s. famine; faim; սոզու, par famine.

Սոզարեկ, ազ a. desséché par la faim, affamé; — առնել, affamer, faire mourir de faim.

Սոզալուկ a. affamé.

Սոզամահ a. mourant de faim; — առնել, faire mourir de faim; — լինել՝ կորել, mourir de faim.

Սոզամահիմ, հեցայ vn. mourir de faim.

Սոզեցուցանեմ, ուցի va. affamer, causer la famine.

Սոզիմ, վեցայ vn. être tourmenté par la famine, par la faim, être affamé, souffrir de la faim.

Սոզոք, ից a. accoutumé, habitué, rompu; familier; — լինել, être habitué, accoutumé à; որպէս — էք. comme il avait coutume de.

Սովորաբար adv. habituellement, de coutume, ordinairement, d'ordinaire.

Սովորական **a.** habituel, ordinaire, usité, usuel, commun, familier.

Սովորեմ **V.** Սովորիմ.

Սովորեցուցանեմ, ուցի **va.** habituer, accoutumer à, former.

Սովորիմ, բեցայ **vn.** s'habituer, s'accoutumer, être accoutumé, se rompre à, prendre l'habitude de, contracter une habitude, prendre un pli; — հրոյ, s'acquiescer au feu; — աշխատութեան, se faire à la fatigue, s'endurcir au travail.

Սովորոյմ **V.** Սովորութիւն.

Սովորութիւն **s.** habitude, coutume, usage, pli; * — բնել, prendre l'habitude de, se faire une habitude de; * —ս է, c'est mon habitude; — բրաճեմ, j'ai pour habitude de; բստ —է, suivant l'usage, selon la coutume, comme d'habitude; բստ —է իւրում, selon sa coutume, son habitude; Խաբաղէպ' դըժպատեհ —, abus.

* Սովրեցնեմ **V.** Ուսուցանեմ.

* Սովրիմ **V.** Ուսանիմ.

Սոր, ոց **s.** trou, creux; Խնիւր, antre, caverne.

Սորամուտ, մտից **adj.** qui entre, qui s'introduit dans un trou; dans une caverne, solitaire; — լինել, entrer, nicher dans un trou; se cacher, vivre retiré, s'enfoncer dans la solitude.

Սորայ, ոց **s.** de celui-ci, de celle-ci.

Սորեկ **a.** beau, excellent.

Սորեմ, եցի **vn.** couler, s'é-

couler, se verser; entrer dans un trou; se caver; սորեալ աչք, yeux caves, creux.

Սորեցուցանեմ, ուցի **va.** faire couler; abimer l'œil.

Սորսորեմ, եցի **vn.** couler, s'écouler; se dissiper, se débânder.

Սոցայ, ոց **s.** de ceux-ci, de celles-ci.

Սուարիմ **a.** mauvais.

Սուգ, սգոյ **s.** deuil; deuil, affliction, désolation; — առնուլ՝ ունել՝ * բռնել՝ իսուգս համակիլ, prendre le deuil, se mettre en deuil; être dans la désolation, être désolé; — առնուլ իվերայ դուռք, pleurer qn.; ի— մտանել, être en deuil; — զգենուլ, prendre le deuil, être vêtu de deuil; Թողուլ զ—, quitter le deuil; ի— դադնութեան ընկոյեալ կայք, il s'abandonne à une douleur amère; ի— համակեալ կալ ընդ, դո քոյ— voir se consoler de.

Սուդար, ի **qm.** mouchoir blanc.

Սուգակետ, կիտի **s.** nadir.

Սուգանիմ, գի **va.** plonger, enfoncer, submerger; couvrir, cacher, faire disparaître; —իմ **vn.** se plonger, s'enfoncer; se cacher, disparaître.

Սուգեմ **V.** Սուգանեմ.

Սուին, սըւնոյ **s.** baïonnette.

Սուինաւոր **adj.** qui a une baïonnette.

Սուլեմ, եցի **vn.** siffler; siffler, accueillir par des sifflets.

Սուլումն **s.** sifflement.

Սուղ, սղից a. peu; bref, court; *cher, de prix élevé; — ինչ, un peu; — ինչ կանխագոյն, peu avant; — ինչ յառաջ, quelque temps avant; — ինչ զկնի, quelque temps après; ի— բանս, — բանիւ, en peu de mots, de paroles; յաւելից այլ եւս — ինչ, encore un mot.

Սուղական a. léger, mince.

Սուղանուրջ նինջ s. songe rapide; sommeil léger.

Սուղասակաւ adj. un peu, moins.

Սունակ, աց s. petit épieu, javeline.

Սունակոթ s. hampe.

Սունաւոր V. Սուինաւոր.

Սունկ, սնկոյ sm. champignon; liége; méd. champignon, fungus.

Սուսեր, աց s. épée, sabre, glaive; իսայր սուսերի կոտորել, passer au fil de l'épée; մերկանալ զ—, tirer l'épée; հարուած —ի, coup d'épée; կռուել սուսերաւ, se battre à l'épée; V. Պատեան, Սուր.

Սուսերահար առնեմ va. blesser ou tuer d'un coup d'épée; — լինել, être blessé ou tué d'un coup d'épée.

Սուսերածիգ a. qui tire l'épée; adv. l'épée à la main.

Սուսերամարտ, Սուսերամարտիկ a. qui se bat à l'épée, gladiateur; — լինել, se battre à l'épée.

Սուսերամերկ a. qui a l'épée nue; adv. l'épée à la main.

Սուսերաւոր adj. qui porte l'épée.

Սուսր, ի s. rubrique.

Սուտ, ստոց a. faux, mensonger; s. mensonge, fausseté; adv. faussement; — առնել, ի— հանել, démentir, donner un démenti; — վկայ, faux témoin; ամենեւին —, absolument faux; — խօսել, dire, débiter des mensonges.

Սուտակ, աց a. menteur; s. rubis.

Սուտակասպաս, ից, աց. Սուտակասպասու, աց a. flatteur, adulateur, flagorneur.

Սուտակասպասութիւն sm. flatterie, adulation, flagornerie.

Սուտակն V. Սուտակ s.

Սուտանուն a. qui porte un faux nom, pseudonyme.

Սուտապատում a. qui raconte des choses fausses, mensonger, fabuleux.

Սուտերդմութիւն V. Սուտերդմութիւն.

Սուտմուտ adj. faux, mensonger.

Սուր, սրոյ s. épée, sabre, fer, glaive; fig. peste, boulimie; ի— սուսերի մաշել, ընդ — հանել, կոտորել ի—, passer ou faire passer au fil de l'épée; զսրով երթալ, se tuer par l'épée; ի— արկանել, faire tomber sous le glaive; հարկանել սրով սուսերի, frapper du tranchant du glaive; անկանիլ իսուր սուսերի, tomber sous le tranchant du glaive; ի— ան—

կանիլ, tomber sous le glaive, par l'épée; — իկող՝ իկողս ուրուք ձգել, enfoncer son glaive dans le flanc de qn.; plonger un poignard dans le sein de qn., donner un coup de poignard à qn.; սրով վախճանիլ, périr par l'épée; արկանել զանդրէն իպատեանս, remettre le glaive, l'épée dans le fourreau.

Սուր a. aigu, pointu; perçant; tranchant; perçant, pénétrant; vis, fin, subtil; s. ac-cent aigu.

Սուրակն V. Սրակն.

Սուրակոխ V. Սրակոխ.

Սուրամ, ացի vn. courir, galoper, aller au galop, se précipiter.

Սուրբ, սրբոց a. saint, sacré; pur, exempt; s. saint; adv. saintement; — առնել, sanctifier, purifier.

Սուրիմաց a. pénétrant.

Սուրհանդակ, աց s. courrier, estafette.

Սուրհանդակօրէն adv. comme un courrier.

Սուրճ, սրճոյ s. café; ջրախառն —, café à l'eau; — կաթնախառն, café au lait; — խմել՝ եփել, prendre, faire du café.

Սոփեստ, ից s. sophiste; sage, philosophe.

Սոփեստութիւն s. sophistique.

Սոփեստական adj. sophistique.

Սոփեստէս, Սոփեստոս V. Սոփեստ.

Սոփեր s. livre, écrit.

Սպահ, ից s. spahi.

Սպայ, ից s. armée, gens de guerre, cavalerie; officier; — բզօրուն, les officiers de l'armée.

Սպայակոյտ, կուտի a. composé de gens de guerre, de cavalerie; s. état-major.

Սպայապետ V. Սպարապետ.

Սպանախ, ի s. épinard.

Սպանանեմ, սպանի va. tuer, mettre à mort, faire mourir, ôter la vie, exécuter, assommer, assassiner, faire main basse; — զմիմեանս, s'entre-tuer.

Սպանանիմ, պանայ vn. être tué, trouver la mort.

Սպանդ, ից s. tuerie, carnage, massacre; abattage; immolation, sacrifice; bot. har-male, sauve-vie.

Սպանդանոց, աց s. abat-toir, boucherie.

Սպանդարամետ, ի s. Bac-chus.

Սպանդարամետական adj. bachique; — պաշտամունք, les cérémonies de Bacchus; — բ, dionysies, dionysiaques, bac-chanales, orgies.

Սպանիչ, Սպանող adj. s. tuant, meurtrier, assassin, homicide.

* Սպաննեմ V. Սպանանեմ.

Սպանողական V. Սպանիչ.

Սպանողութիւն s. meurtre, assassinat.

Սպանութիւն, Սպանումն s. meurtre, assassinat, homicide; exécution, tuerie, carnage, mas-sacre.

Սպառ, ի Սպառ adv. jusqu'à la fin, entièrement, tout à fait; — երարձ զայն իմիջոյ, il acheva de le détruire; յինչեւ իսպառ, jusqu'à la dernière extrémité.

Սպառազէն, զինաց a. armé de toutes pièces, armé de pied en cap.

Սպառազինեմ, եցի va. armer de toutes pièces, armer, équiper; — իմ vn. être armé de toutes pièces, de pied en cap.

Սպառազինութիւն sm. armure complète, armement, armure, harnais; — ք մարտի, les préparatifs de guerre.

Սպառեմ, եցի va. consommer, épuiser, consumer, dissiper, absorber, user, finir, dévorer, ruiner; — իմ vn. se consommer, s'épuiser, se consumer, tarir, finir; սպառեալ չին ոգիք նոցա, ils étaient épuisés; սպառէր զօրութիւն նորա, il s'épuisait.

Սպառիչ s. consommateur.

Սպառիսպառ V. Սպառսպառ.

Սպառնալից adj. plein de menaces, menaçant.

Սպառնալիք, լեաց s. menace.

Սպառնական a. menaçant.

Սպառնամ, պցայ va. menacer, faire des menaces; կորճանումն —, menacer ruine.

Սպառնական adj. menaçant.

Սպառնութիւն, Սպառնումն s. menace, ton menaçant.

Սպառուած, ից, պց s. bout, extrémité, fin, terme.

Սպառումն sm. consommation, épuisement.

Սպառսպառ, ի Սպառսպառ adv. totalement, entièrement, de fond en comble.

Սպաս, պց s. service, office, fonction, emploi; garniture, vase, ustensile, meuble, buffet; mets, dîner, régal, festin; pompe, train; couvert (pour convive); empressément, sollicitude; ի— հայրենեաց, dans ou pour le service de la patrie; — առնել, servir, garder, surveiller, attendre, observer attentivement, épier, guetter; — ունել՝ հարկանել՝ առնել, իսպասու կալ, servir, prendre du service; լինել իսպասու պաշտաման ուրուք, être au service de qn.; հարկանել՝ տալ ումեք զյեան —, rendre les derniers devoirs à qn.; — տանել ախտից, servir les passions; աստուածական մարդոցանելանձին —, être son idole, être l'idole de soi-même.

Սպասաւար V. Զօրապետ.

Սպասահարկեմ V. Սպասառնեմ.

Սպասահարկութիւն s. service, office, fonction; վարժեմ ի—, accoutumer au service.

Սպասառաք լինիմ vn. être envoyé au service, pour servir.

Սպասարար, պց s. celui qui sert, fonctionnaire.

Սպասաւոր, պց s. serviteur, domestique, valet.

Սպասաւորական adj. qui concerne les serviteurs; serviteur.

Սպասաւորակից s. compagnon de service, camarade.

Սպասաւորեմ, եցի vn. servir, administrer, donner, conférer; — փառաց ուրուք, servir à la gloire de qn.

Սպասաւորութիւն sm. service, domesticité; — հարկանել, servir; * — բնել, servir la messe, servir de répondant.

Սպասեակ, եկաց s. V. Ապասաւոր; gardien; aide.

Սպասեմ, եցի vn. attendre; s'attendre; servir.

Սպասիկ, սկաց s. serviteur.

Սպասիչ a. celui qui attend.

Սպասկապետութիւն s. intendance.

Սպասում s. l'action d'attendre, attente.

Սպատաղանք, նաց s. mollesse, luxe.

Սպարակիր V. Ասպարակիր.

Սպարապետ, աջ a. général en chef, généralissime.

Սպարապետութիւն sm. dignité, commandement de général en chef.

Սպարափա՛ղ առնեմ V. Վահանափակ առնեմ.

Սպեղանի, նույ, նեաց s. onguent, diachylon, céral, emplâtre.

Սպի, սպւոյ, սպեաց s. cicatrice, stigmate, marque; — կեղեքածի, égratignure.

Սպիանամ, աջայ vn, 86 clatriser.

Սպին V. Սեպեան.

Սպինք s. sphinx.

Սպիտակ, աջ adj. blanc, blanche; s. blanc, écruse; Ի սպիտակս, vêtu de blanc.

Սպիտակագիր, գրոյ s. écriture blanche.

Սպիտակագոյն a. blanc, de couleur blanche, blanchâtre.

Սպիտակադեղ, այ s. blanc d'Espagne.

Սպիտակազեաց, գեցից. Սպիտակազետ, ից a. vêtu de blanc, blanc.

Սպիտակաթոյր V. Սպիտակազոյն.

Սպիտակախայտ a. tacheté de blanc, moucheté, pommelé, gris.

Սպիտակախառն adj. d'un blanc mêlé de noir, gris.

Սպիտակածդի a. qui a les bras blancs.

Սպիտակակիզն a. qui a une tigeon blanche.

Սպիտակահանդերձ V. Սպիտակազետ.

Սպիտակածի a. qui a un cheval blanc.

Սպիտակածիգ չորիք s. mulets blancs.

Սպիտակամազ a. qui a les cheveux blancs.

Սպիտակամարմին a. qui a le corps blanc, la chair blanche.

Սպիտակաժոթ a. qui a la peau blanche; s. albinos.

Սպիտակամամ, աջայ vn. blanchir, devenir blanc.

Սպիտականիչ adj. tacheté, marqué de blanc.

Սպիտակասեւ adj. brun, blanchâtre.

Սպիտակավարսք, սից sm. cheveux blancs.

Սպիտակարար a. qui blanchit, qui rend blanc.

Սպիտակացուցանեմ, ուցի va. blanchir, rendre blanc.

Սպիտակափայլ, Սպիտակափառ a. éclatant de blancheur, d'une blancheur éclatante, très-blanc.

Սպիտակիմ V. Սպիտականամ.

Սպիտակուծիւն sm. blancher, blanc; fig. — պարանոցի, la blancheur, l'ivoire, l'albâtre du cou.

Սպիտակուց s. blanc d'œuf, albumine; le blanc de l'œil, sclérotique; blancheur.

Սպնգանման, Սպնգատեսակ a. spongieux.

Սպունգ, պնգի, պնգոյ ou պունգի sm. éponge; սրբել սպնգաւ, éponger, nettoyer avec une éponge.

Սպուռ V. Սպառսպուռ.

Սպտուր, տրոյ s. crottin, fiente.

Սպրդանեմ V. Սպրդեմ.

Սպրդեմ, եցի va. insinuer, glisser, introduire doucement, furtivement, fourrer; vn. V. Սպրդիմ.

Սպրդիմ, դեցայ vn. s'insinuer, se glisser, s'introduire, se fourrer, pénétrer dans.

Սպրկիկ, Սպրկուկ a. propre.

Սռիճք, Սռինչք, Սռիչ s. sifflement.

Սռնակ, աց s. essieu, axe.

Սռնապան, աց s. jambière, chausses.

Ստաբան V. Ստախոս.

Ստաբանեմ, եցի vn. dire des mensonges, des faussetés, mentir.

Ստաբանութիւն V. Ստախոսութիւն.

Ստագիր adj. qui écrit des faussetés; écrit faussement.

Ստադ, ի s. stade.

Ստադատ a. qui juge fausement.

Ստադիոն, աց s. stade.

Ստախոս, աց a. diseur de mensonges, menteur.

Ստախոսութիւն s. propos ou discours mensonger, mensonge, menterie.

Ստածեմ V. Տածեմ.

Ստածին a. qui fait naître, qui invente le mensonge.

* Ստակ, ի s. argent, monnaie, espèces, numéraire; — շահել՝ վաստկիլ, gagner de l'argent; — վաստկցնել, faire gagner de l'argent; — գտնել, se procurer de l'argent; — կտրել, frapper de la monnaie; coûter de l'argent, produire; — վատնել, ստակե ելլել, dépenser de l'argent; — ընել, coûter ou produire de l'argent; coûter; — աւել՝ փոխել, changer de la monnaie.

Ստահակ, աց adj. insubordonné, indiscipliné, polisson, mutin, gredin, lutin, impertinent; — ս գնալ V. Ստահակեմ.

Ստահակեմ, եցի vn. être

insubordonné, désobéir, se conduire mal, polissonner, se mutiner.

Ստահակեցուցիչ a. celui qui rend insubordonné.

Ստահակութիւն s. insubordination, indocilité, mutinerie, polissonnerie.

Ստամբակ, աց a. indocile, désobéissant, récalcitrant, intraitable, rebelle; rude, rigoureux, sévère.

Ստամբակեմ, եցի vn. faire de l'opposition, résister, désobéir, se révolter.

Ստամբակութիւն s. indocilité, désobéissance, révolte; dureté, sévérité, rigueur.

Ստամոք, Ստամոքս, աց s. estomac; —իմ ցաւ, j'ai mal à l'estomac.

Ստամոքացաւ, Սմատոքսացաւ, ի s. cardialgie, mal d'estomac.

Ստամոքական, Ստամոքսական a. stomachique.

Ստայօղ, ից, աց a. qui n'a rien de vrai, faux, mensonger, supposé, feint, fictif; qui invente des faussetés.

Ստայօղութիւն s. fausseté, supposition.

Ստանամ, ացայ vn. acquérir, acheter; posséder, se mettre en possession, avoir en sa possession, prendre livraison de; créer; փառս —, acquérir de la gloire.

Ստանձնեմ V. Ըստանձնեմ.

Ստանուն V. Սուտանուն.

Ստաշխն, խին sm. storax;

essence ou huile de myrrhe.

Ստապատիր a. faux, mensonger, factice.

Ստապատում V. Սուտապատում.

Ստացագիր, գրոյ s. reçu, récépissé, quittance.

Ստացական adj. possessif; créé.

Ստացիչ, Ստացող s. acquéreur, possesseur.

Ստացուած, ոց s. propriété, possessions, biens, fonds; acquisition; créature.

Ստացուածաշատութիւն s. grande quantité de biens, richesse.

Ստացուածատէք, տեառն s. propriétaire.

Ստացումն s. acquisition, possession.

Ստացուցանեմ, ուցի va. faire acquérir, faire posséder.

Ստափառութիւն s. fausse opinion.

Ստգիւտ, Ստգտանեմ, Ստրգտանք V. Ըստգիւտ, Ըստգրտանեմ, Ըստգտանք.

Ստեղծաբանեմ, եցի va. inventer, fabriquer, forger.

Ստեղծաբանութիւն s. poésie; fiction, invention.

Ստեղծագործ, ի s. créateur.

Ստեղծագործեմ, եցի va. créer.

Ստեղծագործութիւն s. création.

Ստեղծած a. créé.

Ստեղծական a. créé; inventé, controuvé, factice.

Ստեղծանեմ, ծի va. créer;

inventer, forger, controuver, fabriquer.

Ստեղծիչ, Ստեղծող *s.* créateur; inventeur, auteur.

Ստեղծուած, ոց *s.* créature; invention, production.

Ստեղծուածոյ *adj.* inventé, controuvé, factice, faux.

Ստեղծում, ծի *va.* créer.

Ստեղծումն *s.* création; invention.

Ստեղն, դան օս դին, դամբ *s.* branche, rameau; tige, tronc; dactyle; ստեղունք դաշնակի, clavier d'un piano.

Ստեղնիմ, նեցայ *va.* pousser comme une tige, croître.

Ստեխ, եղի *vn.* mentir, dire un mensonge; démentir, donner un démenti.

Ստեպղին, ղնի օս ղնոյ *s.* carotte; — վայրի, athamante.

Ստեր *s.* stère.

Ստերզմանաւթն *am.* faux serment, parjure.

Ստերզումն, դման *a.* parjure, qui fait un faux serment, qui viole son serment.

Ստերբութ, եղի *va.* égarer, séduire, induire en erreur, pervertir, entraîner dans l'erreur; détourner, donner une interprétation fausse; — իմ *vn.* s'égarer, faillir, dévier, être entraîné dans l'erreur.

Ստերք *a.* stérile.

Ստերշանամ, ացայ . Ստերշիմ, քեցայ *va.* être, devenir stérile.

Ստեւ, ոյ *s.* sole ou poil de

Ստեւեղէն *adj.* de poil de chameau.

Ստեպ, ստիպոյ, ով օս աւ *s.* hâte, empressement, diligence, a. fréquent; *adv.* fréquemment, souvent; — էալ, mettre de la persévérance ou être assidu à, persévérer dans, s'appliquer à; ստեպ ստեպ, vite, à la hâte; très-souvent, sans cesse.

Ստիպաւ, Ստիպով *adv.* à la hâte, vite, avec empressement, avec ardeur.

Ստին, ստեան, իստենէ . Ստինք, ստեանց *s.* mamelle, sein; teton; sein, gorge; — էովու՝ ոչխարի... tetine, pis; իծուծ ստեանցն կախեալ, pendant à sa mamelle; ստինք անկան քեզ, ton sein s'enflait; V. Հատուցանեմ.

Ստիպեմ, եղի *va.* presser, contraindre, forcer, obliger; — իմ *vn.* se presser, être obligé, contraint, forcé; ստիպիմ իսիրոյ սրտիս, je ne puis résister au désir de,

Ստիպողական *a.* pressant, urgent, impérieux.

Ստիպումն *sm.* contrainte, urgence.

Ստիզական *a.* de Styx.

Ստիշակ *s.* storax.

Ստիշերովն, Ստիշերոն *sm.* vers.

Ստիշս *s.* point, lettre.

Ստիշեմ, եղի *va.* versifier, mettre en vers.

Ստկեմ, եղի *va.* aduler, flatter; * épilucher, nettoyer.

Ստնախատոյց *a.* sovré.

Ստնանեմ, եցի va. vaincre ; nuire, porter préjudice, faire tort, mal à, porter atteinte, incommoder.

Ստնգամ, ացի vn. être attaqué de spasme.

Ստնգանոտ adj. spasmodique.

Ստնգանք, նաց s. spasme.

Ստնգեայ. Ստնդեայ. Ստրնդի.ոյ. Ստնդիայ, դիայց. Ստրնդիաց, դիեցաց a. qui est à la mamelle, nourrisson ; — աղայ, enfant à la mamelle.

Ստնդիեմ, եցի vn. teter, sucer.

Ստնտու, աց s. nourrice.

Ստոման, աց s. cruche, pot.

Ստոյգ, տուգաց a. sûr ; certain, assuré, positif, infaillible, juste, vrai, véritable, réel, authentique ; adv. sûrement, d'une manière sûre, assurément, certainement, — քաջութիւն, le vrai courage.

Ստոյիկեան a. stoïque.

Ստոր s. le bas, le dessous ; ի—, sous, dessous, en bas ; իստորէ, de dessous, d'en bas ; par-dessous, par le bas.

Ստորաբաժանեմ, եցի va. subdiviser.

Ստորաբաժանումն s. subdivision.

Ստորաբեր V. Վայրաբեր.

Ստորաբնակ a. qui demeure en bas ou sur terre.

Ստորագիր, գրոյ s. inscription ; signature.

Ստորագրական adj. descriptif.

Ստորագրեմ, եցի va. souscrire ; signer ; décrire, tracer.

Ստորագրող a. s. signataire.

Ստորագրութիւն s. souscription ; signature ; description ;

դնել, mettre sa signature ; — տալ, donner sa signature.

Ստորադաս s. sous-classe.

Ստորադասական adj. subjonctif.

Ստորադասեմ, եցի va. soumettre, subordonner.

Ստորակայ, ից a. ce qui est dessous ; ce qui est sur la terre, terrestre ; subalterne, sujet, soumis, subordonné, serviteur.

Ստորակայութիւն s. sujétion, soumission, subordination.

Ստորակէտ ; կիտի s. virgule.

Ստորային a. inférieur.

Ստորանախան a. qui affectationne la terre, qui tient à la terre, attaché aux choses terrestres, mondain, rampant.

Ստորանկիւմ, կայ vn. tomber ; tomber sous, se soumettre, être sujet, subir.

Ստորասարք adv. affirmativement.

Ստորասական a. affirmatif.

Ստորասեմ, ացի vn. affirmer ; dire oui.

Ստորաստութիւն s. affirmation.

Ստորաքար V. Գետնաքար.

Ստորերկրեայ, եայց a. sm. souterrain.

Ստորել s. le bas, le dessous ;

a. ce qui est en bas, au-dessous ;
— ou խտորել, prép. adv. en
bas, au bas, sous, dessous, au-
dessous ; առ ստորել բազմո-
ցին, au pied du sofa.

Ստորի, ըւոյ, ըեաց s. en-
souple.

Ստորին, ընց a. inférieur ;
s. bas, fond, souterrain, en-
fers ; ստորինք, ceux qui sont
sous terre, les gens d'ici-bas.

Ստորնազոյն a. très-infé-
rieur.

Ստորնական, Ստորնային a.
inférieur ; terrestre.

Ստորնասէր V. Ստորանա-
խանձ.

Ստորնաքարշ V. Գետնա-
քարշ.

Ստորնայք, նեաց s. ceux
qui sont en bas, sont infé-
rieurs.

Ստորոգեմ, եցի va. spéci-
fier, dire, exprimer, attribuer.

Ստորոգելի s. attribut.

Ստորոգումիւն s. prédica-
ment, attribut ; catégorie.

Ստորոտ, ից s. pied d'une
montagne ; bord d'un vête-
ment ; առ ստորոտով լերին,
au bas de la montagne.

Ստորոտաքարշ a. qui traîne
ses vêtements ; — պատմուհան,
robe trainante.

Ստորուղի, ղւոյ s. tunnel.

Ստորուստ. ի— adv. d'en
bas, de dessous, par-dessous.

Ստուար, աց a. gros, épais,
volumineux, fort ; nombreux,
considérable ; — բանակ, im-
mense armée.

Ստուարանդութայ a. car-
tonné.

Ստուարանդութ, եցի va.
cartonner.

Ստուարանուղմ, Թղթոյ sm.
carton.

Ստուարադիտակ, ի s. sté-
réoscope.

Ստուարածառ s. gros arbre.

Ստուարակարկատ a. très-
gros, très-volumineux.

Ստուարանամ, ացայռ. de-
venir gros, épais, grossir, se
grossir, épaissir ; engraisser,
prendre du corps, de l'embon-
point ; s'augmenter, s'accroître.

Ոտուարացուցանեմ, ուցի
va. grossir, épaissir, aug-
menter, accroître.

Ստուարումիւն s. grosseur,
épaisseur.

Ստուգարան, աց a. véri-
dique ; vrai, réel, véritable ;
étymologiste.

Ստուգարանական s. étymo-
logique.

Ստուգարանեմ, եցի va. dire
la vérité ; donner l'étymolo-
gie de.

Ստուգարանումիւն s. véri-
dicité ; étymologie.

Ստուգարար V. Ստուգա-
պէս.

Ստուգագիր a. authentique.

Ստուգագրեմ, եցի va. écrire
véritablement ; ratifier.

Ստուգագրումիւն s. écrit
véritable ; ratification.

Ստուգապատում V. Ճշմար-
տապատում.

Ստուգապէս adv. assuré-

ment, certainement, véritablement, en vérité, à coup sûr.

Ստուգիչ va. vérifier, assurer, examiner à fond, s'informer avec soin, s'informer de la vérité de, constater.

Ստուգիչ s. vérificateur.

Ստուգիչ V. Ստուգապէս.

Ստուգումնաւորութիւն s. vérification, certitude, assurance, vérité; —ի աստի, je puis assurer que.

Ստուեր, աց s. ombre; սին —, ombre vaine; —ք, ombres, mânes; —ք մահու, les ombres, les ténèbres de la mort; —ք գիշերոյ, les ombres de la nuit, les ténèbres; իբրեւ զ— անցանել, passer comme une ombre.

Ստուերագիր, գրաց s. dessin, esquisse, ébauche, croquis, canevas; dessinateur.

Ստուերագրեմ, եցի va. dessiner, esquisser, ébaucher, croquer, tracer.

Ստուերագրումն s. dessin, esquisse, croquis.

Ստուերածս ածեմ va. porter ombrage, éclipser, offusquer, effacer, ternir.

Ստուերական a. de l'ombre; ombré, obscur; qui reste dans l'ombre.

Ստուերակերպ a. semblable à de l'ombre, obscur.

Ստուերամած adj. couvert d'ombre, ombré, ombragé, ombreux, obscur.

Ստուերանամ, ացայ vn. se couvrir d'ombre, s'obscurcir.

Ստուերանիստ, նստաց adj. qui demeure dans l'ombre.

Ստուերապատ a. entouré d'ombre, ombré, ombragé.

Ստուերատուն V. նկարատուն.

Ստուերացուցանեմ, ուցի va. couvrir d'ombre, ombrager, obscurcir; cacher; donner de l'ombre.

Ստուծիւն sm. mensonge, fausseté; ցուցանել զ—, démentir.

Ստունգանեմ, եցի vn. refuser d'écouter, désobéir.

Ստունգանող a. indocile, désobéissant.

Ստունգանումն s. désobéissance, indocilité

Ստրատ, Ստրատելատ, Ստրատելատումն V. Սպարապետ, Սպարապետումն.

Ստրկածին adj. né d'un esclave.

Ստրկամեծար a. qui honore les esclaves.

Ստրկային adj. d'esclave, d'esclavage, servile.

Ստրկանամ, ացայ vn. être, devenir esclave.

Ստրկապէս adv. comme un esclave, servilement.

Ստրկացուցանեմ, ուցի va. réduire en esclavage, asservir.

Ստրկումն s. esclavage, servitude.

Ստրովիւղ s. sabot (jouet).

Ստրուկ, տրկաց s. esclave.

Ստրջանամ, ացայ va. se repentir, regretter, s'en mordre les doigts, être touché de componction.

Ստրջանք, նաց s. repentir,

regret, chagrin, remords, composition.

Ստորջացուցանեմ, ուզի va. faire repentir, faire regretter, pénétrer de componction.

Ստորում V. Ստրջանք.

Սրաբերան V. Սայրասուր.

Սրագլուխ, լիսի a. qui a la tête pointue.

Սրաթեւ a. qui a les ailes pointues; qui vole vite.

Սրաթուիչ a. qui vole vite.

Սրախողխող a. tué, égorgé avec une épée.

Սրածայր a. pointu, aigu.

Սրածուծին s. peste, épidémie, mortalité.

Սրակն a. qui a les yeux perçants, la vue perçante.

Սրակնուծին s. vué perçante.

Սրակոխ՝ Սրակոտոր առնեմ va. passer au fil de l'épée, égorger.

Սրակտուց a. qui a le bec, le bout pointu.

Սրահ, ից s. salle, salon; rideau; parvis.

Սրահակ, աց s. petit rideau, tapisserie, tenture; petite salle, petit salon.

Սրահակածեւ a. qui a la forme d'un rideau.

Սրահայեաց a. qui a le regard perçant.

Սրածայն a. qui a une voix aiguë, un son aigu.

Սրամահ առնել, տւր avec l'épée, passer au fil de l'épée; — լինել, tomber sous le glaive.

Սրամերկ V. Սուսերամերկ.

Սրամիտ a. qui a l'esprit perçant, fin, pénétrant, subtil, intelligent.

Սրամտութիւն s. pénétration d'esprit, perspicacité, sagacité.

Սրանամ, ացայ vn. devenir aigu, pointu ou aiguisé; passer rapidement, voler, s'envoler, filer, s'en aller, s'enfuir, courir vite, se précipiter; s'aigrir, s'irriter; իբաց —, disparaître, s'enfuir.

Սրանկիւն, կեանց a. acutangle, acutangulaire, oxygone; s. angle aigu.

Սրալար, աց a. qui marche vite, vif, impétueux, rapide.

Սրավարիմ, եցայ vn. aller ou courir vite, se mettre en haleine, se précipiter.

Սրատես, Սրատեսիկ V. Սրակն.

Սրատեսութիւն V. Սրակնուծին.

Սրարեցուցանեմ, ուզի va. étourdir, assourdir.

Սրափուշ s. ronce.

Սրբաբան, ից a. qui chante le trisagion.

Սրբաբանեմ, եցի va. chanter le trisagion, sanctifier.

Սրբաբանութիւն sm. trisagion, hymne.

Սրբաբար adv. saintement.

Սրբագիր s. hagiographe; —ք, livres hagiographiques.

Սրբագործ, ի a. consacrant.

Սրբագործեմ, եցի va. consacrer.

Սրբագործութիւն s. consécration.

Արթագուհար **a.** composé de saints, vénérable.

Արթագրեմ, եղի **va.** corriger.

Արթագրիչ, Արթագրող **sm.** correcteur.

Արթագրութիւն **s.** correction; épreuve à corriger; — ընել, corriger des épreuves.

Արթագեղ, ոյ **a.** purgatif; — տալ, purger; — առնուլ, se purger, prendre un purgatif, une médecine.

Արթական **adj.** sacré; **a.** sa sainteté, sa grandeur.

Արթականեմ, եղի **va.** consacrer.

Արթագգեստ, ից **a.** vêtu d'un habit propre.

Արթազնական **V.** նուիրական.

Արթազնութիւն **s.** sainteté; — ձեռ, Վոյր —

Արթալոյս **a.** qui a une lumière pure, saint.

Արթալան **adj.** saint, pur, chaste.

Արթալեաց, կեցաց, Արթալեօն, ից **a.** qui vit saintement, pur, chaste.

Արթահայեաց **a.** qui a un regard saint, pur.

Արթահետ **a.** qui conduit à la sainteté, sacré.

Արթաճայնեմ **V.** Արթաբանեմ.

Արթաճատոյց **a.** offert saintement, sacré, saint.

Արթաճաքուր **a.** très-pur, saint.

Արթաճիտ **a.** qui a l'esprit saint ou pur.

Արթամեմ, տեցայ **vn.** sanctifier, purifier son esprit.

Արթամտութիւն **s.** sainteté d'esprit.

Արթան, ի **sm.** anus, fondement.

Արթանամ, ացայ **vn.** être ou devenir saint, se consacrer, se sanctifier.

Արթանուէր **V.** Արթամաւոյց.

Արթապէս **adv.** saintement.

Արթապիզդ **a.** s. sacrilège, profanateur.

Արթապճութիւն **sm.** sacrilège, profanation.

Արթապաց, Արթապացութիւն **V.** Արթաբան, Արթաբանութիւն.

Արթապէր **adj.** qui aime la sainteté, pur, chaste; qui aime les saints.

Արթանեայ, Արթանունդ **a.** vécu ou élevé saintement, saint.

Արթալայր **s.** lieu saint; — տաճար, auguste temple.

Արթապաշ **a.** poli, luisant.

Արթապեմի **a.** qui a l'air saint, pur.

Արթատուն, տան **s.** sacristie.

Արթատուփ, տփոյ **s.** ciboire.

Արթարան, աջ **s.** asile sacré, sanctuaire; **a.** sanctifiant.

Արթարար, աջ **a.** sanctifiant.

Արթարարութիւն **s.** sanctification.

Արթացուցանեմ, ուցի **va.** canoniser.

Արթացուցումն **s.** canonisation.

Սրբափայլ **a.** pur, saint.

Սրբաքննիչ **s.** inquisiteur.

Սրբաքննութիւն **s.** inquisition.

Սրբեմ, եցի **vn.** sanctifier, consacrer; purifier; nettoyer, essuyer, éponger; offrir, dédier; observer; méd. absterger; — զեղնգունս, couper les ongles; — զմօրուս, raser, faire la barbe; — զգորեան, vanner, nettoyer du blé.

Սրբիկ **a.** saint, pur, propre.

Սրբիչ **a.** sanctifiant; qui purifie, qui nettoie; méd. abstergent; **s.** rasoir; — ձեռաց, essuie-main, serviette; — բաժակի, le purificateur.

Սրբութիւն **s.** sainteté; purification; pureté, propreté; sanctuaire; offrande; communion; — ձեռ, votre sainteté; — առնուլ, recevoir la communion, communier.

* Սրբութիւմ, եցայ **vn.** s'essuyer.

Սրբութիւն **sf.** sainte.

* Սրդողիւմ, * Սրդողնեմ **V.** Բարկանամ, Բարկացուցանեմ.

Սրեղջիւր **a.** qui a les cornes aigües.

Սրեմ, եցի **va.** aiguiser, repasser, affiler, affûter; **fig.** aiguillonner, stimuler, exciter; — զախորժակ **V.** Ախորժակ.

Սրընթաց **a.** qui va, qui court vite, qui coule rapidement, impétueux; — զեռ, fleuve rapide, au cours rapide.

Սրընթացութիւն **sm.** cours rapide, impétuosité.

Սրմամ, ացի **vn.** courir.

Սրիկայ, ից **a.** sicaire, brigand, assassin.

Սրինգ, ընգաց **s.** flûte; flageolet; sifre; — հաւորաց, pipeau; — հովուաց, chalumeau; նուագել սրնգաւ, jouer de la flûte, flûter.

Սրնակամ **s.** café au lait.

Սրնանոց, աց **s.** cafetière.

Սրնաստան, աց **s.** cafetière.

Սրնարան, աց **s.** café (lieu).

Սրնարար, աց **s.** cafetier.

Սրնենի, նեաց **s.** caféier.

Սրնգահար, աց **sm.** joueur de flûte, flûtiste.

Սրնգեմ, եցի **vn.** jouer de la flûte; siffler; braire.

Սրորէ **V.** Սրովբէ.

Սրոհունդ **sm.** bot. millepertuis.

Սրովբէ, ից **s.** séraphin.

Սրովբէագումար **V.** Սրովբէագունդ **a.**

Սրովբէագունդ **a.** composé par les séraphins; **s.** troupe de séraphins.

Սրովբէական **a.** séraphique.

Սրովբէամաքուր **adj.** pur comme un séraphin.

Սրուակ, աց **sm.** soie; burette; — վիբարութից, ventouse.

Սրութիւն **s.** qualité de ce qui est aigu, pointu, perçant ou pénétrant; rapidité, promptitude, vélocité, célérité.

Սրումն **sm.** aiguissement, affûtage.

Սրունկն **a.** qui a l'oreille fine, bonne.

Արունք; նից sm. jambe, mollet.

Արսկապան, աց s. chambre nuptiale; boudoir; rideau de lit.

Արսկեմ, եցի va. asperger, arroser, répandre.

Արսկումն s. aspersion, arrosement.

Արտաբախ, աց a. palpitant; — լինել, palpiter.

Արտաբեկ a. qui a le cœur brisé, découragé, abattu; — առնել, briser le cœur, décourager, abattre le courage; — լինել, avoir le cœur brisé, être abattu.

Արտաբեկեմ, Արտաբեկիմ V. Արտաբեկ առնեմ՝ լինիմ.

Արտաբեկութիւն s. brisement ou abattement de cœur, découragement.

Արտագէտ a. qui connaît les cœurs.

Արտագին adv. de bon cœur, de tout son cœur.

Արտադուրք s. les oreillettes du cœur.

Արտաձափ a. consterné.

Արտաձափումն s. consternation.

Արտաձունդ V. Արտաբախ.

Արտալիբ a. plein de cœur; adv. de plein cœur, de grand cœur.

Արտակամ a. envieux, désireux, amoureux.

Արտակէզ a. qui a le cœur brisé, navré.

Արտակիզեմ, եցի va. navrer, déchirer ou fendre le cœur.

Արտակոտոր V. Արտաբեկ.

Արտանմիկ V. Արտաշարժ.

Արտահանոյ s. agréable au cœur.

Արտանամ, ացայ vn. prendre courage.

Արտաշարժ adj. touchant, émouvant, attendrissant.

Արտապախ առնել, consterner, épouvanter; — լինել, être consterné, épouvanté.

Արտապինդ adj. ranimé, encouragé, courageux, intrépide.

Արտապնդեմ, եցի va. animer, ranimer, donner du courage, encourager, remonter le moral de qn., relever ou relever son courage; — իմ vn. se ranimer, prendre courage.

Արտառուչ a. qui touche le cœur, touchant, attendrissant, tendre; touché, ému, abattu; désireux, envieux; fâché, choqué, indigné, aigri; plaintif, douloureux, perçant; — բողոք, plaintes amères.

Արտառես a. qui voit les cœurs, qui voit au fond des cœurs.

Արտատրոփ a. dont le cœur bat, est tremblant pour, désireux.

Արտացաւ a. qui a mal au cœur, qui a des douleurs d'estomac; affligé, chagrin.

Արտացաւութիւն s. compassion, pitié; douleur, chagrin; — ք, avec compassion, pitié.

Արտացուցանեմ, ուցի va.

V. Արտապնդեմ; *toucher, é mouvoir.*

Արտեայ a. qui a du cœur, courageux; այր —, homme de cœur.

Արտեանդն a. ardent, vif, fervent, tendre.

Արտի մոօք, etc. V. Սիրտ.

Արտկեղ a. qui brûle le cœur, cuisant, navrant.

Արտմտական a. colérique, irascible.

Արտմտեմ, եցի. Արտմտիմ, տեցայ vn. s'emporter, se mettre en colère, s'indigner, se fâcher, s'irriter contre, s'exaspérer.

Արտմտեցուցանեմ, ուցի va. mettre en colère, fâcher, indigner, irriter, outrer, exaspérer.

Արտմտութիւն s. emportement, colère, indignation, exaspération, dépit; շիջուցանել զբոց — ե, étouffer d'indignation; հրաբորբոք —, bouillant courroux.

Արտնեղութիւն V. Նեղասրբութիւն.

Արտնիմ V. Արտմտիմ.

Արտնութիւն V. Արտմտութիւն.

Արտնում V. Արտմտիմ.

Արտցաւութիւն V. Արտաշաւութիւն.

Ափածանելի s. tablier; peignoir.

Ափածանիմ, փածայ vn. se mettre un tablier, s'entourer d'un tablier, se couvrir d'un peignoir; se mettre ou avoir

autour de soi, se vêtir; բուքս —, se revêtir de cilices.

Ափածումն s. l'action de se couvrir, d'être vêtu.

Ափարիմ V. Փարիմ.

Ափիւռ, Ափիւռ adj. épars, dispersé; sporadique.

Ափիւռք s. dispersion; les Sporades; nations dispersées; խփիւռս ծաւալել, disperser.

Ափիւրիդ V. Սփիւրդ.

Ափոփական a. qui soulage.

Ափոփանք, նաց s. soulagement, allégement, adoucissement, baume.

Ափոփեմ, եցի va. soulager, alléger, adoucir; — զվիշտս, calmer, charmer les peines.

Ափոփութիւն, Ափոփումն V. Ափոփանք.

Ափռեմ, եցի va. répandre, disséminer, disperser, éparpiller; répandre, propager; répandre, épancher; — ծաղիկս, joncher, couvrir, parsemer de fleurs.

Ափռիչ s. barre de fer.

Ափռոց, աց sm. nappe (de table).

Ափռումն s. expansion.

Ափրիդ, աց sm. corbeille, panier.

Աքանչանամ, աքայ vn. admirer, regarder avec admiration, s'étonner de, s'émerveiller, être surpris, ravi ou frappé de, être en admiration, en extase, regarder avec admiration.

Աքանչանք, նաց. Աքանչացումն s. admiration, ravisse-

ment, étonnement; սքանչանս համարել V. Սքանչանամ.

Սքանչացուցանեմ, ուցի va. émerveiller, ravir, frapper d'étonnement, d'admiration, étonner.

Սքանչացուցիչ a. ravissant, surprenant, étonnant.

Սքանչելարար V. Սքանչելապէս.

Սքանչելագեղ adj. d'une beauté ravissante, charmant.

Սքանչելագործ s. qui fait des miracles, thaumaturge; adj. prodigieux, miraculeux.

Սքանչելագործեմ, եցի vn. faire des choses merveilleuses, faire des miracles, des prodiges.

Սքանչելագործութիւն s. action de faire des miracles, des prodiges; miracle, prodige.

Սքանչելագոր a. qui a une force prodigieuse.

Սքանչելական V. Սքանչելի.

Սքանչելակերպ a. étonnant, merveilleux, surprenant.

Սքանչելահրաշ adj. prodigieux, merveilleux.

Սքանչելաշուք a. merveilleux, majestueux.

Սքանչելապատում V. Հրաշապատում.

Սքանչելապէս adv. d'une manière admirable ou étonnante, admirablement, étonnamment, merveilleusement, à ravir, à merveille, divinement, par excellence; miraculeusement, prodigieusement, par miracle.

Սքանչելատես, Սքանչելատեսիլ, Սքանչելատեսիկ adj. ravissant, charmant, imposant.

Սքանչելարար V. Սքանչելագործ.

Սքանչելացուցանեմ, ուցի va. rendre admirable, merveilleux.

Սքանչելափառ V. Հրաշափառ.

Սքանչելի adj. admirable, ravissant, charmant, excellent; prodigieux, merveilleux.

Սքանչելիք, լեաց s. prodige, merveille, phénomène; miracle; սքանչելիս առնել V. Սքանչելագործեմ.

Սքանչելութիւն sm. excellence.

Սքանչումն, Սքանչք s. admiration, ravissement.

Սքեմ, ի, աւ sm. habit de moine, habit monacal; — առնուլ, prendre l'habit de religieux ou de religieuse, prendre l'habit, le froc; prendre le voile (en parlant d'une religieuse).

Սքեմառութիւն sm. prise d'habit, vêtue.

Սքեմաւորիմ V. Սքեմ առնում.

Սքողաստիկոս, աց a. s. scolastique.

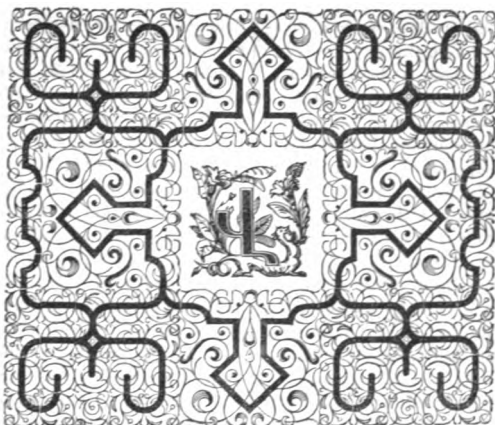
Սքողեմ, Սքողարկեմ, եցի va. couvrir d'un voile, voiler, couvrir.

Սքողումն s. action de couvrir avec un voile, de voiler.

Սօլեր s. souliers.

Սօս, ից s. platane, plane;

peuplier blanc; a. fig. fier,	bruit, murmure, souffle; —
altier, hautain, fringant; —	հողմոց, bruit sourd des vents;
երիվար, cheval fougueux.	— տերեւոց, le bruissement des
Սօսանուէր adj. dédié aux	feuilles.
platanes.	Սօսի, սւռյ s. platane.
Սօսաւիւն, Սօսափիւն sm.	Սօսիւն V. Սօսաւիւն.

Վ (vé) s. trentième lettre de l'alphabet et vingt-quatrième des consonnes; trois mille, trois-millième.

Վազեմ V. Սուրամ.

Վազերածի, ձիոյ s. zèbre.

Վազր, գեր, գերաց s. tigre; մատակ —, tigresse.

Վազ V. Վազք.

Վազեմ, եցի vn. sauter, bondir, enjamber, s'élancer, franchir d'un saut; échapper; surpasser; violer, transgresser; outre-passer; courir; *fuir, couler; — սրտի, pal-piter, battre; վազեալ անցանել, franchir; *այս ամանն՝ տակառն կվազէ, ce vase, ce tonneau suit.

Վազնատ, ի s. fromage à la crème.

Վազվազեմ, եցի vn. sautiller, trotter, gambader.

Վազք, զից s. saut, bond, gambade; palpitation; վազս առնուլ, sauter, bondir, gambader.

Վաթարիկ V. Վատթար.

Վաթնամեան, ամենից a. sexagénaire.

Վաթնաւոր a. qui contient le nombre soixante.

Վաթնեակ, եկի s. soixantaine.

Վաթներորդ, աջ a. soixantième.

Վաթսուն, սնից a. soixante.

Վախ, ից s. lieu escarpé,

précipice; վախ ի վախէ, escarpé; V. Երկիւղ.

Վախեմ, վախեցուցանեմ V. Երկնչիմ, երկեցուցանեմ.

Վախկոտ, վախկոտութիւն V. Երկչոտ, երկչտութիւն.

Վախճան, ի Տ. ֆն, terme; but, ֆն; ֆն, résultat, issue, dénouement; ֆն, conclusion, achèvement; ֆոտ, extrémité; la ֆն, la mort; ի վախճանի, à la ֆն, en ֆն, finalement; ց—, jusqu'à la ֆն; ի—ամիս, à la ֆն de l'année; — առնել, mettre ֆն, un terme, faire trêve, ֆնir, décider; — առնուլ, prendre ֆն, tirer à sa ֆն, cesser, ֆնir; — դնել, mettre ֆն, terminer; մերձ ի— իննել, être à sa ֆն, à son terme, à l'article de la mort; — եհաս նմա, il mourut; ի— կենաց իւրայ, sur la ֆն de sa vie; ընկալալ զարժանահասն —, il ֆնit comme il le méritait.

Վախճանակալն, վախճանաւոր a. ֆնալ, dernier; qui a une ֆն, un terme.

Վախճանեալ a. trépassé, mort, défunt.

Վախճանեմ, եցի va. ֆնir, mettre ֆն, terminer; achever, accomplir, consommer, exécuter, tuer; — զաւուրսն՝ ըզկեանս, վախճանեալ զաւուրս իւր մեռանել, terminer ou ֆնir ses jours, sa vie.

Վախճանեցուցանեմ, ուցի va. ôter la vie, faire mourir.

Վախճանիմ, նեցայ vn. terminer ou ֆնir sa vie, ses jours,

décéder, mourir, expirer; ֆնir, tirer à sa ֆն, se terminer; ընզ վախճանել շնչայն, au dernier soupir, au moment d'expirer; — լցեալ ամուրքք, mourir plein de jours.

Վախուտ a. escarpé.

Վախվախեմ V. Երկնչիմ.

Վալանակ, աջ a. mûr.

Վալաս, ի a. l'amici d'un prêtre arménien; éphod.

Վալկասակիք, վալկասաւոր adj. qui porte un éphod, un amici.

Վալժայժ ինիմ. Վալժուժեմ, եցի vn. harper, serrer fortement avec les mains, enlacer ses bras, se cramponner à, s'attacher fortement à.

Վաի interj. ah! hélas!

Վաիան, աջ s. bouclier; — հաւատայ՝ օրինաց, le bouclier, le défenseur de la foi, des lois.

Վաիանաղբոջ a. qui porte un bouclier.

Վաիանակ, աջ s. petit bouclier.

Վաիանակիք a. a. qui porte un bouclier, écuier.

Վաիանաձուկն, ձկան sm. turbot, barbu.

Վաիանավառ, վաիանաւոր a. qui porte un bouclier.

Վաիանափակ adj. couvert, défendu par un bouclier; — առնել, couvrir, défendre avec un bouclier.

Վաիանընկեց ինիմ vn. jeter son bouclier et se sauver.

Վաղ a. ancien, antique, d'autrefois; adv. de bonne

heure, bientôt, tôt, vite; déjà, anciennement, autrefois, jadis: — ԳԵՐԵՄՆ, jadis, il y a longtemps; — քաջ, de bonne heure; — քաջ ընդ առաջան, dès le point du jour, de grand matin, de très-bonne heure; — կամ անագան ou եթէ — եթէ —, tôt ou tard; ոչ կարի — ոչ յոյժ անագան, ni trop tôt ni trop tard; Ի— Ժամանակս, anciennement; Ի— Ժամանակաց, dès les temps anciens, de temps immémorial; — ընդ փոյթ, bientôt; sur-le-champ.

Վաղաքայն adv. vite, bientôt, tôt.

Վաղազեկոյց V. Կանխազեկոյց.

Վաղանալում adj. qui se fane, qui se flétrit vite.

Վաղակարծեմ, եցի vn. conjecturer.

Վաղակաւոր, աց sm. poignard, épée, braquemart, cimeterre; a. armé d'un poignard.

Վաղահաս a. qui arrive tôt, prompt; hâtif, prématuré.

Վաղահասիկ a. qui arrive vite.

Վաղահասութիւն s. précocité, précocité, hâiveté.

Վաղահասուկ a. hâtif, précocé, prématuré; inconstant, mobile; qui s'épanouit vite.

Վաղամահ, Վաղամահուկ a. mort avant le temps, qui est mort prématurément; — լինել, mourir d'une mort prématurée, mourir jeune, à la

fleur de l'âge, dans la fleur de ses ans, ne pas faire de vieux os.

Վաղածեւ, Վաղածեւիկ, Վաղամեռուկ V. Վաղամահ; — մահ, mort prématurée.

Վաղամեռուկ s. bot. junc odorant.

Վաղամուտիք բարձր s. habitude de se marier de bonne heure.

Վաղայաւ, Վաղայաւու a. qui se rassasie vite.

Վաղայարոյց a. matineux; matinal; — լինել, se lever de bonne heure, de grand matin, être matinal.

Վաղանցուկ adj. passager, fugitif, périssable, éphémère, momentané, instantané.

Վաղապատիր adj. qui se trompe vite.

Վաղաւեր adj. qui se ruine vite.

Վաղափոխուկ լինել, être aisé à changer, être inconstant.

Վաղափուկ a. qui s'écroule vite.

Վաղափուտ a. qui se pourrit vite.

Վաղեմի a. ancien, vieux, suranné.

Վաղեփեաց adj. mûri tôt, hâtif.

Վաղ ընդ փոյթ V. Վաղ.

Վաղժամանակեայ V. Վաղեմի; — հնութիւն, antiquité.

Վաղիւ, զուի sm. demain, lendemain, le jour suivant; առ ou Ի—, Ի— անդր, demain, le lendemain, le jour d'après; à demain, au lendemain; Ի—

անդր յետ մահու նորա, le lendemain de sa mort.

Վաղհասուկ V. Վաղահասուկ.

Վաղման V. Վախման.

Վաղնջականութիւն s. anti-
quité.

Վաղնջեան. իվաղնջենէ հե-
տէ, depuis longtemps.

Վաղնջուց a. ancien, vieux;
ի— ou ի— հետէ, ancienne-
ment, autrefois, depuis long-
temps, dès les temps anciens;
ի— ժամանակաց, de temps
immémorial.

Վաղորդայն, ոյ, ի s. matin;
— ou ի— adv. le matin, de
bonne heure.

Վաղորդեան, Վաղուեան a.
de demain, du jour suivant.

Վաղու եւս, Վաղուց, իվա-
ղուց, իվաղուց հետէ adv. ja-
dis, autrefois, anciennement;
depuis longtemps.

Վաղուց a. ancien, antique,
d'autrefois.

Վաղվաղ adv. vite, rapide-
ment.

Վաղվաղակի adv. vite, sur-
le-champ, bientôt, aussitôt, à
l'instant, en hâte.

Վաղվաղեմ, եցի vn. s'em-
presser, se dépêcher, se hâter,
se presser, se précipiter.

Վաղվաղընկէց a. qui jette
vite.

Վաղվաղկոտ, Վաղվաղուկ,
Վաղվաղուն a. qui s'empresse,
qui se hâte, vif, prompt, rapide.

Վաղր, դեր s. sabre, cou-
telas; hache.

Վաղրաւոր adj. armé d'un
sabre, d'une hache.

Ղաղցասումն, սմանց a. qui
s'emporte facilement, iras-
cible, susceptible, chatouil-
leux; — լինել, être prompt à
se fâcher, avoir la tête près du
bonnet.

Վաղ քաջ V. Վաղ.

Վաճառ, աջ, ուց s. com-
merce, négoce, trafic, mise en
vente; marchandise; marché,
vente, débit; marché, halle;
ի— արկանել, vendre, mettre
en vente; իվաճառս հատանել,
faire le commerce, s'occuper
du commerce; —ք, denrées.

Վաճառաբերեմ, բերի va.
importer.

Վաճառաբերութիւն s. im-
portation.

Վաճառագիր, գրոյ s. effet
de commerce.

Վաճառական, աջ s. mar-
chand, commerçant, négo-
ciant, trafiquant.

Վաճառականութիւն s. com-
merce, négoce, trafic.

Վաճառակից s. associé de
commerce.

Վաճառակուր առնել, ven-
dre; — լինել, être vendu.

Վաճառակցութիւն s. so-
ciété, association.

Վաճառահանեմ, նի va.
exporter.

Վաճառահանութիւն s. ex-
portation.

Վաճառանց, աջ s. marché,
halle, bazar.

Վաճառաշահ a. s. commer-

çant, négociant, trafiquant;
s. commerce; — ինել, com-
mercer, faire le commerce,
trafiquer; ի— արկանել, met-
tre dans le commerce, faire
valoir, faire produire, trafi-
quer de, spéculer sur; — քա-
ղաք, ville marchande.

Վաճառաշահութիւն s. com-
merce, trafic, négoce.

Վաճառապետ, աջ s. chef,
prévôt des marchands.

Վաճառատեղի, ղեաց. վա-
ճառարան, աջ s. marché, ba-
zar; comptoir.

Վաճառափողոց V. վաճա-
ռանոց.

Վաճառեմ, եցի va. vendre,
débit, écouler.

Վաճառիկ a. vendable; —
իմել, être vendu.

Վաճառող s. vendeur, mar-
chand.

Վաճառում s. vente, débit.

Վայ, ից, ոց s. cri de dou-
leur; malheur, calamité.

Վա՛յ interj. hélas! mal-
heur! — քեզ, malheur à toi!
վա՛յ վա՛յ, malheur! malheur!
վա՛յ ինձ, վա՛յ ինձ, hélas!
hélas! que je suis malheureux!

Վայել V. վայելք; — է, il
convient, il est convenable.

Վայելեմ, եցի va. jouir de,
avoir la jouissance de, goûter,
posséder; seoir, aller bien;
être convenable, convenir, —
յարգասիւ..., goûter le fruit
de; հանդէրձս այս վայելէ քեզ,
ce vêtement te sied, te va bien.

Վայելիս s. celui qui jouit de.

Վայելցուցանեմ, ուցի va.
faire jouir de; porter bien, se
mettre bien, s'habiller avec
goût.

Վայելուած V. վայելք.

Վայելում s. jouissance.

Վայելուչ a. convenable, dé-
cent, bienséant, séant; élé-
gant, joli, beau, gentil, gra-
cieux; celui qui jouit de; —
adv. élégamment.

Վայելչարան a. élégant.

Վայելչարանութիւն s. élé-
gance de langage, élégance.

Վայելչարար adv. convena-
blement, d'une manière con-
venable, décemment; élégam-
ment, gentiment, joliment,
gracieusement.

Վայելչազեղ adj. élégant,
joli, charmant, gracieux.

Վայելչազարդ a. élégam-
ment orné.

Վայելչական a. convenable,
élégant.

Վայելչականութիւն s. con-
venance, bienséance.

Վայելչանամ, աջայ vn. s'il-
lustrer, se distinguer, se faire
remarquer; jouir de.

Վայելչանք V. վայելչու-
թիւն.

Վայելչապէս V. վայելչա-
բար.

Վայելչութիւն sm. conve-
nance, bienséance, décence;
élégance, beauté, grâce; jouis-
sance, usage; plaisir.

Վայելք, լից s. jouissance,
plaisir; convenance.

Վայեմ, եցի vn. s'écrier, dé-

plorer avec de grands cris, pousser des cris de douleur.

Վայթեմ, եցի va. vider, verser, répandre, faire couler.

Վային, Վայումն s. cri, lamentation, gémissement.

* Վայեցնեմ V. Վայեկեցուցնեմ.

Վայր, աց, ից s. lieu, endroit, place, emplacement, part, terrain; յայսմ վայրի, ici, en ce lieu; յայնմ վայրի, là, en ce même lieu, là même; մինչեւ ցայս —, jusqu'ici, jusqu'à cet endroit; յոր —, en quel endroit, quelque part; զվայրօք ածել զաչս, regarder alentour; — մի, առ — մի, un peu de temps, un instant, un moment, un peu; ընդ —, en vain, vainement; ընդ — հարկանել, abandonner, délaisser; dénigrer, diffamer; անհուն վայրք, espaces immenses; իմի — գալ, se rassembler; ի —, en bas, au-dessous; ի վերուստ մինչեւ ի —, de haut en bas; զաչս ի — արկեալ, les yeux baissés; V. Վեր.

Վայրաբան V. Ընդվայրախօս.

Վայրաբար V. Վայրապար.

Վայրաբեր, աց, ից a. qui descend en bas, qui est porté à descendre.

Վայրաբերեմ V. Իջուցանեմ.

Վայրաբերիմ V. Իջանեմ.

Վայրագ, աց a. féroce, farouche, sauvage.

Վայրագայիմ V. Իջանեմ.

Վայրագանամ, ացայ vn.

devenir farouche, sauvage, s'effaroucher.

Վայրագաւորն a. sauvage,

Վայրագաւիթ, աւթի s. palier; — վանաց, préau.

Վայրագիմաստ V. Վայրեւամիտ.

Վայրագնաց a. vagabond, errant.

Վայրագութիւն s. humeur sauvage ou farouche, férocité.

Վայրախոյզ a. curieux.

Վայրախուզութիւն s. curiosité.

Վայրական a. local; — փոփոխումն, changement local.

Վայրակեաց s. a. local.

Վայրահաչ a. clabaud.

Վայրահար adj. ordinaire, commun, relâché, dissolu.

Վայրածիգ a. qui penche, qui est porté vers le bas.

Վայրայարկ, ի s. plain-pied.

Վայրապար adv. vainement, en vain, inutilement; a. vain, inutile, futile, insignifiant, commun.

Վայրապարագարդ adj. coquet.

Վայրապարախօս V. Ունայնաբան.

Վայրասուն a. sauvage.

Վայրաւատիմ, եցայ vn. se disperser.

Վայրավատին a. épars, dispersé, sporadique.

Վայրավատնիմ V. Վայրավատիմ.

Վայրավատումն s. dispersion.

Վայրարկու V. Սրբան.

Վայրափակ **a.** circonscrit, borné.

Վայրաքարշ **V.** Գետնագարշ; — խորհուրդք, basses pensées.

Վայրեմ, եղի **va.** dissiper, distraire; — իմ **vn.** se dissiper, se distraire.

Վայրենաբար **adv.** comme un sauvage, cruellement.

Վայրենաբարոյ, ից **a.** qui a une nature, un caractère sauvage, grossier, sauvage, brutal.

Վայրենական **a.** sauvage.

Վայրենամիտ **a.** farouche, sauvage, brutal, féroce, cruel.

Վայրենանամ, ացայ **vn.** devenir sauvage, farouche.

Վայրենացուցանեմ, ուցի **va.** rendre sauvage, faire rentrer dans l'état sauvage; rendre farouche, effaroucher.

Վայրենեալ **a.** devenu sauvage.

Վայրենի, նույ, նեաց **a.** sauvage; rustique, grossier; farouche, féroce, cruel.

Վայրենութիւն **sm.** nature sauvage; humeur sauvage ou farouche, férocité.

Վայրէջք **s.** descente.

Վայրի **a.** sauvage.

Վայրիկ մի **adv.** un instant, un moment; եւ ոչ —, pas un seul moment.

Վայրիկ մի եւս, եւ **adv.** peu s'en est fallu que.

Վայրիմ **V.** Վայրեմ.

Վայրկեան, կենի, նից **ou** նեաց **s.** minute, moment, instant; — **ou** — մի **adv.** un mo-

ment, un peu de temps; ի— ժամանակի, իմիում վայրկենի, dans une minute, à l'instant, en un moment.

Վայրկենական **a.** d'une minute; instantané, momentané.

Վայրուստ. ի— **adv.** d'en bas, de dessous.

Վան **s.** impulsion; **V.** Վանք

Վանագոյն **a.** de couleur de crown-glass, de cristal.

Վանահան, աց **s.** cénobite, moine, religieux; supérieur, prieur; **a.** conventuel, monacal, monastique, cénobitique.

Վանահանութիւն **s.** conventualité, monachisme; dignité, charge de supérieur.

Վանակից **a.** qui habite le même couvent ou logement.

Վանակն, կան **sm.** crown-glass, cristal.

Վանահայր, հօր **s.** supérieur, prieur, abbé, archimandrite.

Վանապան, աց **s.** maréchal des logis, fourrier.

Վանառու, աց. Վանաստիւր, տրի **s.** hôte, hospitalier.

Վանատրեմ, եղի **va.** recevoir comme un hôte, héberger, accueillir.

Վանատրութիւն **s.** hospitalité.

Վանատր, աց **s.** hôte (qui reçoit l'hospitalité); hôte, hospitalier.

Վանգ. **V.** Վանկ.

Վանդակ, աց **s.** cage; grille, gril; grillage; grille d'un réchaud; jalousie; balustre, ba-

lustrade; treillis; panier, corbeille.

Վանդակագործ a. fait de barreaux, grillé, garni d'une grille, treillissé; s. grille, treillis, grillage; balustre, balustrade.

Վանդակակապ a. garni de barreaux, d'un grillage.

Վանդակակերպ a. en forme de grille, de treillis.

Վանդակապատ, աց, ից a. entouré d'une grille, d'un grillage; sm. barreaux, grille, grillage, treillage, treillis; — պատուհանաց, persienne, jalousie.

Վանդակեմ, եցի va. griller, treillisser; emballer; réunir, rassembler.

Վանդեմ, եցի va. défaire, détruire, culbuter, vaincre.

Վանդիմ, դեցայ vn. être infecté, contracter, attraper, gagner.

Վանեայ a. de cristal; ակն —, cristal.

Վանեար, երոյ V. Վաներ.

Վանեմ, եցի va. pousser, repousser, expulser, chasser, poursuivre, défaire, battre.

Վաներ, ոյ. Վաներայք, յից s. les hôtels; les couvents.

Վաներէց, ըիցու s. maître d'hôtel, intendant; aumônier; V. Վանահայր.

Վանի ակն V. Վանակն.

Վանիկ, նկունք, նկաց s. mai-sonnette, petite habitation.

Վանկ, ից s. syllabe; son, voix.

Վանկունք, նկաց s. petites maisons ou habitations.

Վանիչ, Վանողական adj. expulsif, répulsif.

Վանորայ, ըից, այոց. Վանորեայ, ըից, ըեաց sm. couvent, monastère; fig. moine, religieux.

Վանումն s. expulsion, répulsion, impulsion.

Վանք, նաց, նից s. couvent, monastère, cloître; demeure, habitation, maison, hôtel; hôtellerie; cabane, hutte; փակել ի վանս, enfermer dans un couvent, encloîtrer; վանս ունել, demeurer, habiter, rester, sé-journer.

Վա՛շ interj. bravo! courage! oh! ho! fi! վա՛շ վա՛շ, bravo! bravo! triomphe! ah! oh! malheur! վաշ եւ յայ կարդալ, huer, pousser des huées contre.

Վաշխ, ից s. usure, intérêt.

Վաշխաժողով, Վաշխամփոփ, ից. Վաշխառու, աց s. usurier.

Վաշխաժողովութիւն, Վաշխառութիւն s. usure.

Վաշխավհառ, աց s. usurier.

Վաշխեմ, եցի va. prêter avec usure, à intérêt.

Վաշտ, ուց, ից s. bataillon.

Վաշտանամ, ացայ vn. se diviser en bataillons.

Վաշտապետ, աց s. chef de bataillon.

Վաշտիկ, տկաց. Վաշտկան s. soldat d'un bataillon.

Վաշ, ից. Վաշէ, ից s. chariot, voiture.

Վաշկատուն V. Սայլատուն.

Վառ, ի a. allumé, enflammé, ardent, en feu; luisant, brillant; s. ardeur, feu, flamme; éclat, splendeur; bannière; tulle; վառ ի վառ, luisant, brillant, éblouissant, resplendissant.

Վառապան, աց s. cuirasse.

Վառարան V. Կրակարան; — ապակոյ, foyer.

Վառեակ, Վառեկ s. poulet, petit poulet; — բիբէ, le poulet piaule.

Վառեկիկ s. poussin.

Վառեմ, եցի va. allumer, enflammer; fig. enflammer, animer, ranimer, encourager, exciter, pousser; armer, équiper; mettre, ajuster; վառեալ բորբոքել, enflammer, électriser, enthousiasmer, brûler.

Վառեցուցանեմ, ուցի va. faire allumer, enflammer; fig. faire armer ou équiper.

Վառիմ, ռեցայ vn. s'allumer, prendre feu, s'enflammer; fig. s'armer, s'équiper; — իզէն, prendre les armes, s'armer; V. Նախանձ.

Վառուած, ոյ s. armes, armure.

Վառումն s. action d'allumer, de s'allumer, inflammation.

Վառվառուկ s. bot. alysson.

Վառօղ, ի s. poudre.

Վառօղագործ, աց s. poudrier.

Վառօղապետ, աց s. directeur des poudrières.

Վառօղարան, աց s. poudrière; — նաւու, sainte-barbe.

Վասն prep. pour, à cause de, eu égard à, en faveur de, en vertu de, en considération de; par, par rapport à, quant à; — սիրոյն Աստուծոյ, pour l'amour de Dieu; — քո, pour toi; — նորա, pour lui; — ընտրելոց, en faveur des élus; — այնորիկ, — այսորիկ, c'est pourquoi, c'est pour cette raison, pour cela, à cause de quoi, à ces fins; — զի, car, parce que; — է՞ր, pourquoi? pour quelle cause? — որոյ, c'est pourquoi, par conséquent.

Վաստակ, ոց s. travail, labeur; fatigue, peine; service, mérite; * gain, bénéfice, profit; a. fatigué; — լինել, travailler, se fatiguer; — ծառայութեան, service rendu.

Վասնէր sm. le pourquoi; զվասնէրն հարցանել՝ ինդրել՝ գիտել, demander, savoir —.

Վաստակաբեկ adj. brisé, excédé ou harassé de fatigue; — առնել, rompre, accabler, surcharger ou harasser de fatigue, de travail, briser; — առնել զերիվարն, forcer un cheval, l'excéder de fatigue; — լինել, être brisé, accablé, harassé, exténué ou roué de fatigue, s'échiner de travail, s'excéder de fatigue, être las, accablé par le travail.

Վաստակակից *s.* collaborateur.

Վաստակասէր *a.* qui aime le travail, laborieux, travailleur, bon travailleur; — մեղու, abeille travailleuse.

Վաստակաւոր *a.* qui travaille, laborieux; vétéran, émérite; las, fatigué; — այր, homme de mérite.

Վաստակեմ, եղի *va.* travailler à une chose, la faire; *V.* Վաստակիմ.

Վաստակիմ, կեցայ *vn.* travailler, se donner de la peine; se fatiguer, se laisser; bien mériter de; — ձեռք իւրովք, travailler de ses mains; վաստակէին ձեռք իւրեանց, ils travaillaient de leurs propres mains; անհասարկեմ —, travailler excessivement, comme un forçat; սրտի մտք —, avoir du courage à l'ouvrage, travailler avec ardeur.

* Վաստկիմ *V.* Շահիմ.

* Վաստկցնեմ, ուցի *va.* faire gagner.

Վատ, աջ *a.* mauvais, vilain, méchant; lâche, poltron; paresseux; — անուն, infamie, infamiation; վատ արանց, le plus lâche des hommes.

Վատարախտ, ից. Վատարախտիկ *a.* malheureux, infortuné.

Վատարախտութիւն *s.* malheur, infortune.

Վատարար *adv.* lâchement.

Վատաբարոյ *V.* Զարաբարոյ.

Վատագգի, գւոյ, գեաց *a.* d'une naissance obscure, de basse naissance, de basse extraction, ignoble, vilain, vil.

Վատագգութիւն *s.* bassesse ou abjection de naissance, basse extraction, obscurité.

Վատախառն *a.* d'un mauvais tempérament; mauvais, nuisible.

Վատախառնութիւն *s.* mauvais tempérament; — օրոց, intempérie.

Վատախնդիր, դրաց *a.* qui est à la recherche de mauvaises choses.

Վատախորհուրդ, հրդաց *a.* d'un lâche conseil, qui a de mauvaises pensées, méchant; qui manque de jugement.

Վատախտարակ *a.* malheureux, infortuné, misérable; — առնել, battre, vaincre, défaire.

Վատախթատ, ից *adj.* qui donne de mauvais conseils.

Վատախօս *V.* Զարախօս.

Վատակերպ *V.* Տգեղ.

Վատահամբաւ *a.* infâme, diffamé, dénigré, discrédité; — լինել, avoir une mauvaise réputation.

Վատահամբաւեմ, եղի *va.* diffamer, flétrir la réputation, dénigrer, discréditer.

Վատահամբաւութիւն *sm.* mauvaise réputation, diffamation, infamie, dénigrement, discrédit.

Վատահաճոյ, ից *a.* désagréable.

Վատածի, ոց ա. dont le cheval est mauvais.

Վատամահի ա. qui est mort misérablement; — ինեի՝ մեռանի, mourir misérablement.

Վատամտութիւն. mauvais dessein, mauvaises disposition; manque d'esprit.

Վատայոյս ա. désespéré.

Վատանամ, ացայ յո. être ou devenir lâche, paresseux.

Վատանշան ա. mal noté, infâme.

Վատանուն V. Վատահամբաւ.

Վատաշնորհ V. Ապաշնորհ.

Վատառողջ ա. de mauvaise santé, d'une santé délicate, maladif.

Վատառողջութիւն. mauvaise santé, santé délicate.

Վատամիտ, սրտաց adj. pusillanime, poltron, peureux, lâche.

Վատասրտեմ, եղի. Վատասրտիմ, տեցայ յո. manquer de cœur, être lâche, avoir peur.

Վատասրտութիւն. manque de courage, pusillanimité, lâcheté, poltronnerie.

Վատատոհմակ ou Վատատոհմիկ V. Վատազգի.

Վատափառ, աց ա. infâme; hétérodoxe.

Վատեմ, եղի յո. s'affaiblir, avoir la vue très faible.

Վատեաք, աց ա. mauvais, méchant, vil, vilain, chétif, désavantageux, indigne, igno-

ble, dégénéré, abâtardi; lâche; իվատմարն կործանել, empirer, aggraver.

Վատմարազոյն ա. pire, pis.

Վատմարազգի V. Վատազգի.

Վատմարանամ, ացայ յո. empirer, dégénérer, se dégrader, s'abâtardir, s'avilir, être avili, tomber dans l'avilissement, dans la dégradation, aller en décadence, se gâter; être vaincu; défait, se laisser vaincre, avoir le dessous.

Վատմարտպէս adv. mal.

Վատմարեմ, եղի յա. empirer, avilir, faire dégénérer, dégrader, abâtardir, altérer; gâter, détériorer; défaire; mettre en déroute, affaiblir; insulter, diffamer, confondre; — իս V. Վատմարանամ.

Վատմարիկ V. Վատմար.

Վատմարութիւն. détérioration, décadence, dégénération, abâtardissement; avilissement, corruption; infériorité, affaiblissement; lâcheté; défaite, échec; outrage, insulte.

Վատիմ, տեցայ յո. s'affaiblir; se décourager, se rallentir.

Վատնեմ, եղի յա. dissiper, gaspiller, dilapider, dépenser, prodiguer; — գեցայ, dissiper ou engloutir sa fortune.

Վատնիկ, Վատնող. dissipateur, gaspilleur, dépensier, prodigue.

Վատնշան V. Վատանշան.

Վատնութիւն, Վատնումն.

dissipation, gaspillage, dilapidation ; perte, dégât.

Վատշուէր, ուիրաց a. mauvais, méchant, pervers, scélérat, misérable, malheureux, infâme, coquin, impudique.

Վատուծիւն s. lâcheté, poltronnerie ; paresse ; bassesse, courbettes ; vileté ; méchanceté ; ingratitude ; անուն — է, ignominie, déshonneur, souillure, flétrissure ; է— խոնարհել, — յանձն առնուլ, commettre une lâcheté, faire une bassesse ; — է, avec lâcheté.

Վատուծ a. faible ; maigre.

Վար sm. labour, labourage ; terrain labouré ; culture ; usage, emploi ; * prép. en bas, au-dessous ; a. commun ; է— առնուլ՝ արկանել, se servir de, employer, user, exercer, pratiquer ; վարս հարկանել, labourer ; * վարն է, il est en bas ; * — գնաց, il est allé en bas ; * վերէն վար, de haut en bas.

Վարագոյր, գուրաց s. rideau ; store ; fig. voile ; ձգել գ— ou * —ը բաշել, tirer le rideau, baisser le store ; բանալ գ—, ouvrir ou tirer le rideau ; փակել գ— ou * —ը գոցել, fermer le rideau.

Վարագոյրածիգք, Վարագուրածիգք s. chambre où logeait le ministre du temple ; tabernacle.

Վարագուրեմ, եցի va. voiler, cacher.

Վարազ, ազ sm. sanglier ;

— խանչէ, le sanglier grogne.

Վարազաբար adv. comme un sanglier, furieusement.

Վարազաթեք, ազ s. penne.

Վարազախառն adv. comme un sanglier, avec fureur.

Վարազանամ, աջայ vn. devenir comme un sanglier, s'effaroucher, devenir furieux.

Վարազանման a. qui ressemble à un sanglier.

Վարազաշիղբ, ջղաց s. les gros nerfs.

Վարազացուցանեմ, ուցի va. changer en sanglier, rendre furieux, effaroucher.

Վարազափողոց, աջ sm. grande rue.

Վարազօրէն V. Վարազաբար.

Վարակեմ, եցի va. empêcher, embarrasser, engager dans ; communiquer, donner, affecter ; infecter ; — էմ vn. s'empêcher, s'engager, s'embêcher, s'embarrasser dans ; se communiquer, se donner ; gagner, contracter une maladie ; s'infecter.

Վարան, է sm. hésitation, embarras, perplexité, incertitude, barguignage, irrésolution, indécision, indétermination, inquiétude ; է— տազեալի մտանել, էվարանի կալ, hésiter, être dans l'incertitude, être embarrassé, se trouver dans l'embarras ; V. Վարանց.

Վարանական a. perplexe, incertain, indécis.

Վարանեմ, եցի va. contrai-

ner, enlacer, séduire ; dresser des embûches ; V. Վարանեցուցանեմ.

Վարանեցուցանեմ, ուցի va. jeter dans l'incertitude, dans l'embarras, intriguer, embarrasser.

Վարանիմ, նեցայ vn. hésiter, balancer, être en suspens, dans l'embarras, barguigner, être embarrassé, incertain, flotter ; dresser des embûches, être ou se mettre en embuscade ; s'occuper de ; վարանեալ կայր, il se trouvait bien embarrassé.

Վարանք, նաց V. Վարան ; իվարանս մտանել, hésiter, être embarrassé ; — մտաց, peine d'esprit, tourment ; իվարանս տարակուսի կալ, être dans un extrême embarras ; իվարանս տարակուսի անկանել, éprouver un grand embarras ; իվարանս տարակուսին, dans cette extrémité, comme il était dans cette perplexité, dans son trouble ; կեալ իվարանս, vivre dans l'incertitude ; իվարանս լինել, être dans l'incertitude, en suspens ; իվարանս արկանել զոք, jeter qn. dans l'embarras.

Վարապան, աց s. muse-rolle, muselière ; cuirasse.

Վարապանակք, կաց sm. casaque, brigandine, cotte d'armes, de mailles.

Վարատական, աց a. envoyé en colonie, dispersé ; errant ; s. colon.

Վարատեմ, եցի . Վարատեցուցանեմ, ուցի va. dissiper, disperser, éparpiller, défaire.

Վարատիմ, տեցայ vn. so disperser, désert.

Վարատումն s. dispersion, éparpillement, défaite.

Վարար a. s. femme galante, de mauvaise vie, passionnée.

Վարաբեմ, եցի vn. être passionnée, galante, s'abandonner au libertinage.

Վարաւանդասպաս s. pale-frenier, écuyer.

Վարգիմ, գեցայ vn. courir, aller au galop, galoper.

Վարգիչ a. qui court ; violent, impétueux.

Վարդ, ից s. rose ; մամուտը —, rose mousseuse ; եղանակ վարդից, la saison des roses ; գոյն վարդի, un teint de rose ; *վարդի վերայ պառկիլ, être couché sur des roses, être sur des roses ; չիք վարդանփուշ, il n'est point de roses sans épines ; պսակ իվարդից ou *վարդէ պսակ, couronne ou guirlande de roses ; վարդք մանկութեան՝ լանջաց այտից՝ շրմանց նորա, les roses de la jeunesse ou du jeune âge, de son sein, de ses joues, de ses lèvres ; բաղել —, cueillir des roses ; կոկոն ou բուրբ վարդի, bouton de rose ; կարմրագեղ՝ ճիրանագեղ ou ճիրաներփեան՝ գեղեցիկ՝ Թարշամ՝ փշալից՝ քաղցրաբոյր՝ գեղափրթիք վարդ, rose vermeille, purpurine, belle, fanée ou flé-

trie, épineuse, parfumée ou odorante, épanouie.

Վարդաբեր *a.* qui porte des roses; — *p.* roseraie.

Վարդազեղ *a.* beau comme une rose; — շրժունք, des lèvres de rose.

Վարդազոյն *a.* qui est couleur de rose, rose, rosé.

Վարդաթուփ *V.* Վարդենի.

Վարդախտ, Վարդածոց *s.* rougeole.

Վարդակարմիր *a.* rosé, incarnat.

Վարդահոտ *s.* qui sent la rose, à odeur de rose.

Վարդամատն *a.* aux doigts de rose; — բանայ Արշալոյս զդրունս արևելից, l'Aurore de ses doigts de rose ouvre les portes de l'orient.

Վարդայատակ *a.* dont le fond est couvert de roses.

Վարդանման *a.* semblable à la rose.

Վարդապետ, *աց s.* docteur, maître, précepteur, magister; archimandrite; — օրինաց, docteur de la loi; — աստուածաբանութեան, docteur en théologie.

Վարդապետաբար *adv.* en maître, magistralement.

Վարդապետական *a.* doctoral, préceptoral, magistral; didactique; dogmatique.

Վարդապետանոց, *աց sm.* école.

Վարդապետարան, *աց sm.* école; catéchisme.

Վարդապետեմ, եղի *va.* en-

doctriner, dogmatiser; enseigner, instruire, apprendre; — իմ *vn.* être instruit, enseigné, avoir appris.

Վարդապետոց, *աց s.* école.

Վարդապետութիւն *s.* doctrine, dogme; enseignement, instruction; doctorat; théorie; աստիճան — է, doctorat; ողջամիտ —, saine doctrine.

Վարդապետուհի *sf.* maîtresse, institutrice.

Վարդապետօրէն *V.* Վարդապետարձր.

Վարդապսակ *a.* couronné de roses.

Վարդաջուր, ջրոյ *s.* eau de rose.

Վարդասարդ, ի *s.* laurier-rose.

Վարդասփիւռ *a.* semé de roses.

Վարդաձառ, ի *s.* la Transfiguration.

Վարդարան, ի *s.* rosaire, chapelet.

Վարդափայտ *sm.* bois de rose.

Վարդափթիթ *adv.* épanoui comme une rose.

Վարդենի, ն. *այ.* նեաց *sm.* rosier; — *p.* roseraie.

Վարդիծէմ, Վարդիւղ *sm.* essence de roses.

Վարելի *a.* labourable.

Վարեմ, եղի *va.* labourer, cultiver; ensementer; mener, conduire; amener, apporter; emmener, emporter; chasser, repousser, pousser, entraîner; diriger, gouverner, gérer, ré-

ցիր; enfoncer, ficher, cogner; se servir, faire usage de, user de, employer, appliquer, manier; գերբ' իգերութիւն —, emmener en esclavage, captiver, faire prisonnier; — բգկեանս' կենցաղ, mener la vie, vivre; Թի —, ramer; դատ — V. Դատ; — ամենազօր իշխանութիւն, exercer une puissance absolue; յառաջ —, porter en avant, pousser; V. Վարիմ.

Վարժ, ից a. exercé, versé dans, instruit, accoutumé, rompu, fait ou brisé à; s. exercice, instruction, étude; — լինել, avoir la pratique de; կատարեցի զվարժս իմաստասիրականին, j'ai fait le cours de philosophie; վարժք չափականք, étude des mathématiques.

Վարժական adj. propre à exercer, à instruire.

Վարժանոց, աց sm. école, pension, institution.

Վարժանք, նաց V. Վարժս.

Վարժապետ, աց s. professeur, maître; maître d'école; précepteur, instituteur.

Վարժապետաբար adv. en professeur, ex professo.

Վարժապետական a. professoral.

Վարժապետակից s. adjoint de professeur.

Վարժապետեմ, եցի va. professer, enseigner.

Վարժապետարան, ի s. école normale.

Վարժապետութիւն s. professorat.

Վարժապետուհի sf. maîtresse, institutrice.

Վարժասէր V. Ուսումնասէր.

Վարժարան, աց s. collège.

Վարժաւոր V. Վարժս.

Վարժեալ s. les écoles, les institutions; les professeurs.

Վարժելիք, լեաց s. caveçon, mors.

Վարժեմ, եցի va. exercer, dresser, former, instruire, accoutumer, habituer, cultiver; — զանճն V. Վարժիմ.

Վարժիմ, ժեցայ vn. s'exercer, s'accoutumer, s'habituer à; se former, se faire; — աշխատութեան, se rompre au travail; իգիւս վարժեալ, élevé dans les lettres.

Վարժոց V. Վարժանոց.

Վարժութիւն, վարժումն s. exercice, pratique, habitude; instruction, étude.

Վարիմ, բեցայ vn. se conduire, se comporter, traiter; se servir, faire usage de, user de, employer.

Վարիչ s. conducteur; recteur, directeur; gouverneur; qui emmène en esclavage, qui chasse; aiguillon, bâton.

Վարկ, ից, աց s. conjecture, opinion, avis; considération, estime, marque d'estime, cas, suffrage; compte; décision, jugement, sentence.

Վարկած, ից s. conjecture, opinion, hypothèse.

Վարկանիմ, ըկայ vn. conjecturer, présumer, juger, penser, estimer, croire, regarder comme; արժանի —, trouver digne.

Վարկեմ, եցի va. serrer tout alentour, envelopper.

Վարկպարագի adv. accessoirement, en passant, provisoirement; négligemment, sans attention, par manière d'acquiescer; a. accessoire, secondaire, supplémentaire, simple, léger.

Վարձ, ուց s. salaire, paye, gages, solde; émoluments, appointements; rétribution, récompense; loyer; location; — բժշկի, les honoraires d'un médecin; — նաւու, fret, nolis; հատուցանել զվարձս տան, payer le loyer; իվարձու առնուլ՝ ունել, prendre à gages, à loyer, à louage, louer; իվարձու տալ, donner à loyer, à louage, louer; վարձս արկանել, faire une convention, convenir de.

Վարձախնդիր a. qui demande des gages, une récompense.

Վարձակ, աց s. chanteuse, cantatrice; danseuse; fille de joie, fille publique.

Վարձակալ, աց s. fermier.

Վարձահատոյց s. rémunérateur; adj. rémunératoire; — լինել V. Վարձատրեմ.

Վարձահատուծիւն sm. V. Վարձատրուծիւն.

Վարձանակ, աց s. récompense, prix.

Վարձանք, նաց s. dot; sa-

laire, rétribution, honoraires, prix.

Վարձառու, աց a. qui a reçu des gages, une récompense.

Վարձատրեմ, եցի va. récompenser, rémunérer.

Վարձատրուծիւն s. récompense, rétribution, rémunération.

Վարձաւոր, աց a. s. salarié, mercenaire, pris à gages, à loyer; locataire; journalier.

Վարձեմ, եցի va. Վարձիմ, ձեցայ vn. louer, salarier, prendre à loyer, à louage. arrêter, soudoyer; prêter de l'argent à intérêt, faire valoir; gagner, acquérir; — զնաւ, affréter, fréter, nolisier; — զօրս, engager, enrôler des mercenaires.

Վարձկան, աց a. s. salarié, mercenaire; journalier, ouvrier; locataire; fermier; maîtresse, courtisane; իբրեւ զ—, comme un mercenaire.

Վարձկանագրիչ, գրչի sm. écrivain salarié, mercenaire.

Վարձկանեմ, եցի. Վարձկանեցուցանեմ, ուցի va. louer, prendre à loyer, à gages.

Վարձկանուծիւն s. l'action d'être mercenaire, l'état d'un mercenaire; troupes mercenaires, soldat mercenaire.

Վարձող s. loueur.

Վարձումն sm. location, louage; bail.

Վարձուոր V. Վարձաւոր.

Վարմ, ից s. filet, rets, lacet.

Վարմարկեմ V. Ուռկանեմ.

Վարնգենի ou Վարնկենի, նույ, նեաց sm. concombre (la plante).

Վարշամակ, աց sm. mouchoir; essuie-main, serviette; suaire, linge, amict.

Վարշամակապատ, աց adj. enveloppé d'un suaire, d'un linge.

Վարոց, աց s. bâton, verge, baguette; membre viril.

Վարոցաւոր, աց a. s. qui porte un bâton, huissier, licteur, sergent.

Վարուժան, Վարուժանակ, Վարուժնակ, աց sm. le mâle des oiseaux.

Վարուն a. frayed, foulé souvent, fréquenté, battu; — ցաւապարի, chemin battu, voie aplanie.

Վարունգ, րնգոյ. Վարունկ, րնկոյ s. concombre (le fruit); մանր —, cornichon.

Վարչական adj. gouvernemental.

Վարչաւոր a. s. qui a un bâton, berger.

Վարչութիւն s. gouvernement, direction.

* Վարպետ V. Ճարտար; maître; —ի երթալ, aller à l'école.

* Վարպետորդի a. adroit, fin, malin.

* Վարպետութիւն V. Ճարտարութիւն; — բանեցնել, — քշարժիլ, s'y prendre bien; — քջշարժիլ, s'y prendre mal.

Վարս V. Վարսք.

Վարսագեղ adj. qui a une jolie chevelure ou feuillage.

Վարսադիտակ V. Վարսաւոր.

Վարսակ, աց s. avoine.

Վարսակալ, աց s. bandeau, fronteau, diadème.

Վարսական a. de chevelure, qui concerne les cheveux.

Վարսամ, ի s. comète.

Վարսավիրայ, Վարսաւիրայ, ից s. perruquier, coiffeur, barbier.

Վարսաւոր, աց a. chevelu; feuillu, touffu.

Վարսաւորիմ, րեցայ vn. avoir beaucoup de feuilles, être garni de feuillage.

Վարսեմ, եցի va. ficher, enfoncer, cogner, planter.

Վարսք, սից s. chevelure, cheveux; fig. chevelure, feuilles, feuillage; astr. chevelure; — Բերենիկեայ, chevelure de Bérénice; գեղեցիկ հիւսակք վարսից, de beaux cheveux noués; — գեղաճփեալ, cheveux flottants.

Վարտիք, տեաց s. caleçon, culotte.

Վարք, րուց s. vie, conduite; usage, emploi; անարատ՝ անքիժ —, mœurs pures; ընտիր՝ բարեկիր —, bonnes mœurs; անարատութիւն վարուց, sainteté des mœurs.

Վարքայ, ից s. barque.

Վաւաշ a. déréglé, débauché, dissolu, libertin, lubrique.

Վաւաշանամ, ացայ. Վաւաշեմ, եցի vn. mener une vie

dérégulée, vivre en vrai débauché, se livrer à la débauche.

Վաւաշոտ V. Վաւաշ.

Վաւաշոտաբար adv. d'une manière déréglée.

Վաւաշոտութիւն s. vie déréglée, libertinage, débauche.

Վաւեր V. Վաւերական a.

Վաւերաբար adv. authentiquement, valablement.

Վաւերական a. authentique, valide, valable; sm. bague, sceau, cachet; — արքունի, anneau royal.

Վաւերականութիւն s. authenticité, validité; légalisation, ratification; autorisation.

Վաւերացուցանեմ, ուցի va. authentifier, rendre authentique; légaliser, ratifier; autoriser.

Վաւերութիւն V. Վաւերականութիւն.

Վեհ, ից a. suprême, sublime, imposant, plein de majesté, haut, élevé, supérieur, grand, noble, généreux; divin, surnaturel, céleste; sm. l'Être suprême; — ֆակտագիր, haute destinée; — կերպարան, figure imposante.

Վեհագոյն a. suprême.

Վեհագունութիւն s. supériorité.

Վեհազն, զին, զանց a. noble, grand; — տէր, monseigneur.

Վեհանձն, ձին a. magnanime, généreux.

Վեհանձնութիւն s. magnanimité, générosité.

Վեհապետ, աց s. souverain.

Վեհապետութիւն s. souveraineté.

Վեհապայր a. auguste, magnifique.

Վեհափառ a. majestueux, auguste.

Վեհափառութիւն sm. majesté; — Ձեր, Votre —.

Վեհեր V. Վեհերոտ.

Վեհերեմ, եցի. Վեհերիմ, րեցայ vn. avoir peur, être lâche, s'effrayer, être retenu par la crainte, reculer devant le danger; être paresseux.

Վեհերոտ, աց a. peureux, timide, lâche, couard, pusillanime, poltron; paresseux.

Վեհերոտիմ V. Վեհերեմ.

Վեհերութիւն, Վեհերումն s. peur, timidité, lâcheté, cowardise, poltronnerie; paresse.

Վեղար, աց s. capuce, capuchon, chaperon.

Վեշտասան, ից a. seize.

Վեշտասանամայ adj. seize.

Վեշտասանամայ adj. de seize ans.

Վեշտասաներորդ, աց adj. seizième.

Վեշտասանօրեայ adj. de seize jours.

Վեր, իվեր adv. au-dessus, par-dessus, sur; en haut; իվերանդր, ci-dessus, là-haut; որպէս իվեր անդր ասացայ, comme nous venons de dire, comme il a été dit; իվեր հանել, découvrir, révéler, dévoiler, démasquer, dénoncer, déceler; վեր իվայր, իվեր եւ

իվայր, sens dessus dessous; sans cesse, souvent; վեր իվայր կործանել, renverser sens dessus dessous, bouleverser; վեր իվայր շրջել, retourner sens dessus dessous, renverser; ի-վեր եւ իխոնարի, sans cesse, souvent; իվեր քան զամենայն, par-dessus tout; իվեր քան զկար իւրեանց, au-delà de leurs forces; իվեր է այս քան զկար զօրութեան իմոյ, cela dépasse mes forces; իվեր քան զպայման ժերասեր ընդմեան, au-dessus de l'humanité; լեւել մինչեւ իվեր, remplir jusqu'au bord; իվեր մատչել, monter plus haut, remonter; իվեր ունել, porter, supporter; V. Յեղեղեմ.

Վերաբանութիւն *sm.* analogie.

Վերաբերական *a.* relatif.

Վերաբերապէս *adv.* relativement.

Վերաբերեմ, եցի, ըի *va.* élever, relever, hausser, rehausser, porter; présenter, offrir; rapporter, attribuer, référer; préférer, dire, prononcer; manifester, déclarer; méd. avoir des renvois; —իմ *vn.* être porté en haut, s'élever; se rapporter à, se référer, concerner, appartenir, regarder.

Վերաբերութիւն *s.* élévation; présentation; offrande; relation, rapport; méd. renvoi, rapport; — ունել, avoir des rapports, des relations.

Վերազալուտ *a.* retour.

Վերազիր *V.* Վերնազիր.

Վերազնաց *a.* qui va, qui s'élève en haut.

Վերագոյն *a.* plus haut, plus élevé, supérieur; *adv.* ci-dessus, plus haut, là-haut.

Վերագոյեմ *V.* Գոչեմ.

Վերագրեմ, եցի *va.* écrire dessus, inscrire; attribuer, rapporter; écrire en haut, auparavant.

Վերագրութիւն *sm.* épigraphe.

Վերադառնամ, դարձայ *vn.* retourner, s'en retourner.

Վերադարձ, ից *s.* retour.

Վերադէտ, Վերահիթող *sm.* surveillant, inspecteur; énéque.

Վերադիր, դրի, աւ *a.* imposer, additionnel, ajouté; *sm.* imposition, addition; épithète, adjectif; — տարոյ, épacie.

Վերադրական *V.* Վերադիր *a.*; — անուն, surnom.

Վերադրեմ, եցի *va.* mettre ou placer sur, imposer, ajouter.

Վերաձեւեմ, եցի *vn.* voler en haut, s'envoler; — յերկինս, se transporter au ciel.

Վերածական *a.* réductif; anagogique.

Վերածեմ, ածի *va.* porter en haut, élever, hausser; réduire; — զոր իզառածանացն, ramener *qn.* de ses égarements.

Վերածնանիմ, ծնայ *vn.* renaître.

Վերածննալ *a.* renaissant.

Վերածննմ, եցի *va.* faire renaître, régénérer, reproduire; —իմ *vn.* renaître.

Վերածնութիւն *sm.* renaissance, régénération.

Վերածութիւն *s.* réduction; anagogie.

Վերականգնմ, եցի *vn.* relever, restaurer.

Վերականգնումն *s.* restauration.

Վերակացու, աց *s.* intendant, inspecteur, surveillant, directeur; préfet, gouverneur.

Վերակացութիւն *s.* inspection, intendance, surveillance, direction; préfecture, gouvernement.

Վերակենցաղմ, եցի *va.* faire revivre, ressusciter, renouveler; —իմ *vn.* revivre, survivre.

Վերակնմ, եցի *vn.* lever les yeux, regarder en haut.

Վերակոչմ, եցի *va.* appeler en haut, rappeler, invoquer; surnommer, appeler, nommer.

Վերահայեցող *s.* astronome.

Վերահայցմ, եցի *va.* demander d'en haut, implorer, invoquer.

Վերահաս *a.* pressant, imminent.

Վերահասութիւն *s.* immi-nence.

Վերահասու լինիմ *vn.* com-prendre, saisir.

Վերաձայնմ, եցի *va.* pro-noncer à haute voix, procla-mer; appeler, nommer.

Վերամարտիկ *s.* défenseur; — լինել հայրենեաց, combattre pour la patrie, la défendre.

Վերամբառնամ, բարձի *va.* lever, élever en l'air, élever au-dessus, hausser.

Վերամբառնամ, բարձայ *vn.* être élevé au-dessus, dominer sur, dépasser, surpasser.

Վերամբարձ *adj.* levé au-dessus, soulevé, élevé, ascen-dant; *adv.* en portant dans les bras, en soulevant de terre.

Վերամբարձահան *adj.* qui porte, qui conduit en haut.

Վերայ. ի— *prép.* sur, des-sus; par-dessus, au-dessus; pour, dans l'intérêt de, à cause de; յայնր վերայ, là-dessus; ի— կալ՝ հասանել, compren-dre, saisir, concevoir; կործա-նումն նմա ի— կայր, il était sur le point de se ruiner.

Վերանամ, ացայ *vn.* s'éle-ver, monter.

Վերանորոգմ, եցի *va.* re-nouveler.

Վերանորոգութիւն *s.* renou-vellement.

Վերանստիմ, տայ *vn.* s'as-seoir dessus, être assis sur.

Վերաշինութիւն *s.* réédifi-cation.

Վերաչում, եցի *vn.* voya-ger, monter en haut.

Վերապատուելի *adj.* révé-rend; — հայր, — père.

Վերապատուեմ, եցի *va.* ré-vérer, honorer.

Վերապատուութիւն *s.* révé-rence.

Վերառաքեմ, եցի va. en-
voyer en haut.

Վերառնում, առի va. pren-
dre, élever en haut; prendre
chez soi, avec soi, accueillir,
recevoir; s'exalter, tressaillir
de joie; յաստուածութիւն —
զոք, ranger qn. parmi les divi-
nités; յաստուածութիւն վերա-
ռեալ լինել, avoir les honneurs
des dieux.

Վերաթլանամ, ացայ vn. vo-
ler en haut, s'envoler.

Վերատեսուչ, սչի s. direc-
teur.

Վերատեսչութիւն s. direc-
tion.

Վերարկեմ, եցի va. voiler,
couvrir, pallier, cacher.

Վերարկու, աց s. manteau;
couverture.

Վերացեալ a. élevé, haut;
abstrait.

Վերացումն sm. élévation,
exaltation; abstraction; —
խաչի, exaltation de la sainte
Croix.

Վերացուցանեմ, ուցի va.
élever en haut, en l'air, élever,
hausser; — մտօք, abstraire.

Վերափոխեմ, եցի va. trans-
porter en haut, transformer.

Վերափոխումն s. assomp-
tion.

Վերբերական a. relatif.

Վերբերեմ V. Վերաբերեմ.

Վերբերիմ vn. revenir sur,
monter; — իջուրց, sortir du
sein des eaux.

Վերելակ, աց. Վերելեակ
a. s. qui monte sur, ascendant,

ascensionnel; celui qui monte
un cheval, cavalier, écuyer.

Վերելակեմ, եցի vn. monter
dessus.

Վերելք, լից s. montée, as-
cension; astr. ascendance, as-
cendant; escalier.

Վերընդունիմ, ընկալայ vn.
recevoir, accepter.

Վերընծայեմ, եցի va. pré-
senter, offrir.

Վերընկալ adj. celui qui
reçoit.

Վերին, բնոց a. celui qui
est au-dessus, qui est en haut,
supérieur; céleste; վերինք,
ceux d'en haut; V. Երեսք.

Վերիվերոյ a. superficiel,
affecté, feint; adv. superfi-
ciellement, d'un air distrait;
en apparence; Երկրպագին
նմա —, ils ont fait semblant
de l'adorer; — ունեւով գիտու-
թիւն, sans une connaissance
approfondie; — ինչ տեղեկու-
թիւն, des notices générales.

Վերլուծարար adv. analyti-
quement.

Վերլուծական adj. analy-
tique.

Վերլուծանեմ, լուծի va. ana-
lyser.

Վերլուծութիւն s. analyse.
Վերծանեմ, ծանեայ va. lire,
étudier.

Վերծանող s. lecteur.

Վերծանութիւն s. lecture.

Վերմակ, աց s. couverture
de lit.

Վերնագաւառ, աց s. haute
région; région éthérée; իվեր-

Նազաւառս Ասորոց, dans la haute Syrie.

Վերնագիր, գրոց. գրաց s. épigraphe, inscription, titre.

Վերնագոյն a. qui est plus haut, supérieur.

Վերնադուռն, դրանց sm. éclose, vannée.

Վերնազարդ a. orné, fardé.

Վերնազգեստ s. pardessus.

Վերնախարիսխ, բսխաց s. architrave.

Վերնախնամ տեսչութիւն s. providence divine.

Վերնական V. վերին.

Վերնակողմն, մանց s. côté ou partie supérieure.

Վերնայարկ, աց sm. étage supérieur; mansarde; fig. le palais de la bouche.

Վերնային V. վերին.

* Վերնամ V. վերանամ.

Վերնապարզել V. երկնա-ծիր.

Վերնատուն, տանց s. l'étage supérieur; cénacle; belvédér, galerie, tribune; fig. le palais de la bouche.

Վերնատուղ s. qui donne d'en haut, du ciel, le donateur suprême.

Վերնափեղկ, ից s. le volet supérieur; la couverture de dessus.

Վերնոտ, աց a. aérien; cataleptique.

Վերնոտութիւն sm. catalepsie.

Վերոյ. ի— prép. adv. au-dessus, par-dessus; sur, dessus; ի— կողմանէ, par-dessus,

d'en haut, par le haut; ի— քան, par-dessus, au-dessus.

Վերոյ գրեալ a. écrit ci-dessus.

Վերոսնեմ, եցի vn. monter.

Վերուստ a. haut, supérieur; ի— adv. d'en haut, par en haut, du haut de, de là haut; dès le principe; — իվայր, de haut en bas; անդուստ ի—, dès le principe, dès l'ancien temps.

Վերջ, ից, ոց s. fin, terme; conclusion; bout, extrémité; bord; ի—, à la fin; ի— կոյս, vers la fin; իվերջէ, իվերջոյ, ամփո, après tout; V. վերջք.

Վերջաբան, վերջաբանութիւն s. épilogue, conclusion, péroraison.

Վերջալոյս sm. crépuscule du soir.

Վերջածին adj. né après, posthume.

Վերջակացութիւն s. action de rester en arrière.

Վերջամնաց, ից a. ce qui est resté en arrière, arriéré.

Վերջայք. իվերջայս, à son déclin, sur son déclin, au déclin de ses ans, de ses jours, les derniers jours de sa vie, ses dernières années.

Վերջանաճանջ լինիմ V. վերջոտնիմ.

Վերջանամ, ացայ vn. rester en arrière, s'arriérer; se défaire de, se désister, renoncer; manquer, faire défaut, être privé.

Վերջապահ, աց s. arrière-garde.

Վերջապէս *adv.* enfin.
 Վերջապետ *s.* renne.
 Վերջատանց *a.* anapeste.
 Վերջատիպ *adj.* imprimé
 après, posthume.
 Վերջացուցանեմ, ուցի *va.*
 retenir, arrêter, faire cesser;
 privet.
 Վերջաւոր *a.* bordé, galon-
 né, frangé, garni de franges,
 d'une bordure; *s.* frange, ga-
 lon, bordure, lisière.
 Վերջընձեր *a.* avant-der-
 nier; pénultième.
 Վերջին, ջնց *a.* dernier;
 postérieur, ultérieur; extrême.
 Վերջոտնիմ, նեցայ *vn.* re-
 culer, replier, battre en re-
 traite.
 Վերջը *V.* Վերջաւոր *s.*
 Վերջաստուծին *sm.* em-
 phase.
 Վերստեայ *a.* susdit, sus-
 nommé.
 Վերստին *adv.* de nouveau,
 derechef, une autre fois.
 Վերտ *a.* de mailles, fait de
 mailles; *s.* cotte de mailles,
 réseau; գրահք վերտը, cui-
 rasse à écailles, haubert; շա-
 պիկս վերտս զգնուլ, porter
 une chemise de mailles.
 Վերտառող *s.* épigramma-
 tiste.
 Վերտառուծին *s.* réforme,
 régénération; épigramme.
 Վերտնեմ, եցի *vn.* danser,
 sautiller; croire, espérer.
 *Վերցնեմ, ուցի *va.* élever,
 lever, porter; ôter, enlever;
 գինի —, porter bien son vin;

այս գինին ջուր կվերցնէ, ce
 vin porte bien l'eau; այս ջուր
 չվերցնէր, il n'y a pas d'excuse
 à faire; մէկուն կեանքը —,
 ôter la vie à qn.
 Վեց, ից *a.* six.
 Վեցամեայ *a.* de six ans;
 âgé de six ans.
 Վեցամսեայ *a.* de six mois;
 âgé de six mois; — ou — ժա-
 մանակ, six mois, semestre.
 Վեցանիստ *a. s.* hexaèdre.
 Վեցանկիւն, կեան. Վեցան-
 կիւնի *a.* hexagone.
 Վեցաչափ *a.* hexamètre.
 Վեցաչի *a.* qui a six yeux.
 Վեցաքեան *adj.* de six
 empans.
 Վեցդանգեան *adj.* de six
 deniers.
 Վեցդարեան *adj.* de six
 siècles.
 Վեցեակ, Վեցերեակ *V.* Վեց.
 Վեցերորդ, աց *a.* sixième;
 le sixième.
 Վեցերեան, Վեցերին, եցունց
s. tous les six.
 Վեցթեւեան *adj.* qui a six
 ailes.
 Վեցիշեանք *s.* les Hexaples
 d'Origène.
 Վեցիցս *adv.* six fois.
 Վեցկին *a.* sextuple.
 Վեցհազար, ի *a.* six mille.
 Վեցհազարեան *adj.* de six
 mille.
 Վեցհարիւր, ոց *a.* six cents.
 Վեցհարիւրորդ, աց *a.* six-
 centième.
 Վեցծնունի *adj.* qui a six
 mains.

Վեցմատեան, Վեցմատնի ա.
qui a six doigts.

Վեցոստեան adj. qui a six
branches (candélabre).

Վեցոտանի, Վեցոտնեայ ա.
qui a six pieds; hexamètre.

Վեցօրեայ, բից ա. de six
jours.

Վեցօրինակք V. Վեցի-
ջեանք.

Վզան ա. fier, effréné, in-
dompté.

Վզանիմ, նեցայ vn. devenir
fier.

Վզանց, աջ s. cravate, col;
collier.

Վզանութիւն s. fierté.

Վզանուտ V. Վզան.

Վզեան V. Վնաս.

* Վզնց V. Վզանց.

Վզուրկ, Վզրուկ ա. grand.

Վէգ s. contestation, dis-
pute, débat; osselet (pour
jouer); ի— գալ ընդ ումեք,
avoir une contestation avec
qn., disputer, débattre.

Վէճ, վիճից s. discussion,
dispute, contestation, débat,
différend; — հանել, soulever
une contestation, une discus-
sion; * — ընել V. Վիճեմ.

Վէժ, վիմաց sm. pierre;
roche, rocher, roc; — անկեան,
pierre angulaire.

Վէպ, վիպաց sm. histoire,
conte, récit.

Վէս, վիսաց ա. fier, présomp-
tueux, arrogant, hautain, vain;
dur, inhumain, cruel, brutal;
acariâtre, bourru, morose.

Վէսական V. Վէս.

Վէտ s. égratignure, inci-
sion; fig. flot, vague, onde;
վէտ վէտ, ondé, ondoyant,
ondulé, onduleux; վէտ վէտ
ou վէտ իվէտ խաղալ, ondoyer,
se tremousser.

Վէր, վիրաց s. plaie, bles-
sure; ulcère; վէրս առնել ou
իվերայ դնել, blesser, couvrir
de blessures; վէրս առնուլ,
recevoir une blessure; պատել
դարմանել զվէրս, panser une
plaie; — սրտի, plaie de cœur;
հաստոյր ou խոր՝ Թեթեւ —,
plaie profonde, légère.

Վճար s. dommage, préju-
dice, atteinte, dégât.

Վճարեմ, եցի va. endom-
mager, faire du dégât, dé-
truire, détériorer; — իմ vn.
être endommagé, détruit, se
détériorer.

Վճարութիւն, Վճարումն s.
dégât, détérioration.

Վճիկ s. petite gazelle.

Վիգ s. force, aide.

Վիգն s. bot. vesce.

Վիգ, վգի s. cou, col.

Վիթ, վթի s. gazelle.

Վիթխարի, բեաց ա. colossal,
gigantesque, d'une stature co-
lossale; — արձան, colosse;
— այր, géant.

Վիժած s. avorton; a. avorté,
avortif.

Վիժակ, աջ s. rideau, voile,
tapisserie, tenture, tapis;
V. Վիժանք.

Վիժանուտ ա. fluide, cou-
lant.

Վիժանք, նաց s. flux, écou-

lement, cours; avortement, fausse couche.

Վիժեմ, եցի va. avorter, faire une fausse couche; faire couler; vn. couler, s'écouler, fluer, jaillir, se répandre.

Վիժեցուցանեմ, ուցի va. faire couler.

Վիժում vn. couler; va. faire couler.

Վիժումն V. Վիժանք.

* Վիլակ V. Կարժառ.

Վիհ, վիաց, վիհց s. abîme, gouffre; chaos; — Թշուառութեան, abîme de malheurs; համապարփակ —, le chaos; անդնդախոր —ք ծովու, les profonds abîmes de la mer.

Վիհաբան, ից a. s. disputeur, contentieux; controversiste.

Վիհաբանական a. litigieux, polémique.

Վիհաբանեմ, Վիհաբանիմ V. Վիհիմ.

Վիհաբանութիւն s. discussion, dispute, contestation, débat, controverse.

Վիհակ, աց s. sort, état, position, situation; sort, destinée; sort, suffrage, bulletin, voix; lot, portion, partage; loterie; héritage, possession; fief, terre, département, district, commune, territoire; diocèse; condition, fortune, rang, emploi, profession; clergé; —ս արկանել ou * — ձգել, voter, aller aux voix, tirer au sort; — արկանել իվերայ իրիք, jeter qch. au

sort; ետուն —ս նոցա, ils tirèrent leurs noms au sort; ել —ն Խորենայ, le sort tomba sur Corène; վիհակաւ տալ, donner par la voie du sort; * —ի դնել, mettre à la loterie, en loterie; * —է վաստկիլ՝ շահիլ, gagner à la loterie; * —ն հանել, tirer la loterie.

Վիհակագրական a. statistique.

Վիհակագրութիւն s. statistique.

Վիհակախաղ sm. loterie; V. Վիհակ.

Վիհակակալ, աց a. s. feudataire, fermier; successeur.

Վիհակակից a. s. qui a le même sort, copartageant, associé.

Վիհակահանութիւն s. loterie; scrutin, ballottage.

Վիհակային a. de diocèse; diocésain.

Վիհակարկու, աց s. votant.

Վիհակարկութիւն s. ballottage, votation, scrutin.

Վիհակաւոր, աց s. clerc, ecclésiastique; a. — եպիսկոպոս, évêque diocésain.

Վիհակաւորիմ, բացայ vn. être désigné par la voie du sort, recevoir en partage, hériter.

Վիհակաւորութիւն s. partage, héritage; état ecclésiastique.

Վիհակեմ, եցի. Վիհակեցուցանեմ, ուցի va. désigner par le sort, adjuger par la voie du sort, désigner, instituer;

laisser pour héritier, faire héritier; faire entrer dans le clergé.

Վիճակիմ, կեցայ ՎՆ. être choisi, désigné par le sort, être échu, échoir, tomber en partage, arriver, obtenir par le sort, avoir le sort de; hériter; դիւրազգաց բնութեան է վիճակեալ, il a la sensibilité en partage.

Վիճասէր a. qui aime à disputer, disputeur.

Վիճեմ, եցի. Վիճիմ, ճեցայ ՎՆ. disputer de, contester, chamailler, discuter, débattre, démêler.

Վիճումն V. ՎԷՑ.

Վիմագիբ, գրաց s. lithographe; lithographie; a. lithographique.

Վիմագրական a. lithographique.

Վիմագրարան s. lithographie (atelier).

Վիմագիւն, եցի ՎԱ. lithographier.

Վիմագրութիւն s. lithographie.

Վիմաճին a. qui produit des pierres; produit par la pierre.

Վիմակառոյց, Վիմակերտ adj. construit en pierres, en pierre.

Վիմահատ, աջ a. taillé dans la pierre.

Վիմանամ, աջայ ՎՆ. devenir comme une pierre, se changer en pierre.

Վիմաշէն a. bâti en pierre.

Վիմասոյդ a. qui entre, qui se cache sous la pierre.

Վիմատաշ a. en pierre de taille. en pierre polie.

Վիմատառնմ, եցի ՎԱ. changer en pierre, pétrifier.

Վիմատիւզ, etc. V. Վիմագիր, etc.

Վիմարգել a. empêché par des pierres, entouré de pierres.

Վիմարդ, Վիմարդեայ, Վիմարդեան a. de pierre, qui ressemble à la pierre.

Վիմացուցանեմ, ուցի ՎԱ. rendre comme une pierre, changer en pierre, endurcir.

Վիմափոր adj. creusé dans la pierre.

Վիմեղէն a. de pierre.

Վիմուտ a. plein de pierres; —ք, endroit rempli de pierres.

Վիւն, վնաց s. luth.

Վիշապ, աջ s. dragon; vive; trombe.

Վիշապագլուխ a. à tête de dragon.

Վիշապազօր, աջ s. dragon (soldat).

Վիշապակ, աջ s. petit dragon; V. Փռահն.

Վիշապակերպ a. semblable à un dragon.

Վիշապաձայն adj. qui a la voix d'un dragon.

Վիշապամուխ a. trempé de sang de dragon.

Վիշապանամ, աջայ ՎՆ. devenir comme un dragon, se changer en dragon.

Վիշապանուկն, ձկան a. eschalot.

Վիշապաշունչ adj. qui a le souffle d'un dragon.

Վիշապաբաղ a. qui tue les dragons.

Վիշապիկ s. petit dragon.

Վիշապօրէն adv. comme un dragon.

Վիշտ, վշտի, վշտաց s. affliction, peine, souffrance, tribulation, désagrément, douleur; վիշտս հասուցանել, affliger, faire souffrir, peiner; ի վիշտս մտանել, s'affliger, être affligé; — է ինձ, j'ai peine à, je suis peiné, c'est avec douleur que je; — դառնութեան, douleur amère, désolation; դժընդակ —ք, maux extrêmes.

Վիպագիր, գրաց s. historiographe, historien.

Վիպագործ, աց sm. poète, romancier.

Վիպագրեմ, եցի s. écrire l'histoire.

Վիպապատում adj. qui raconte une histoire.

Վիպասան, աց s. historien; romancier.

Վիպասանական adj. historique; romantique, romanesque.

Վիպասանեմ, եցի va. raconter, narrer; faire un roman.

Վիպասանութիւն s. histoire; roman,

Վիպեմ, եցի va. raconter, conter, narrer.

Վիսանամ, ացայ vn. être fier, s'enorgueillir; être dur, cruel, acariâtre.

Վիսացուցանեմ, ուցի va.

rendre fier, hautain, acariâtre, dur, cruel.

Վիսութիւն s. fierté; cruauté.

Վիրաբերան, աց s. l'ouverture d'une plaie.

Վիրաբոյժ, բուժի s. chirurgien.

Վիրաբուժական a. chirurgical, chirurgique.

Վիրաբուժութիւն sm. chirurgie.

Վիրազ, աց a. sarouche, féroce, brutal; s. bête féroce.

Վիրազութիւն s. férocité, brutalité.

Վիրապց a. couvert, ou criblé de blessures, ulcéreux; — առնել, couvrir de blessures.

Վիրաց V. Վիրաւոր.

Վիրահատ, աց s. chirurgien.

Վիրամ, ացի va. raser.

Վիրաշափ sm. éprouvette, soude.

Վիրապ, աց s. oubliette; խոր —, basse-fosse, gouffre.

Վիրաւոր, աց a. blessé.

Վիրաւորեմ, եցի va. blesser, ulcérer; — իմ vn. se blesser, être blessé.

Վիրաւորիչ sm. celui qui blesse.

Վիրաւորութիւն s. blessure, lésion.

Վիրդ s. gros bâton; pierre à jeter.

Վիսամ vn. grouiller, fourmiller, abonder.

Վկայ, ից s. témoin; martyr; սուտ —, faux témoin; — առնուլ, prendre à témoin; —

կոչել, invoquer ou citer comme témoin; — լինել, être témoin, faire foi.

Վկայաբանութիւն s. martyr-
rologe.

Վկայագիր, գրոյ s. certi-
ficat; bulletin; diplôme; —
ծննդեան, acte de naissance.

Վկայական adj. de témoin,
testimonial; de martyr; s. cer-
tificat, diplôme.

Վկայակից s. qui témoigne
avec un autre; qui est mar-
tyrisé avec un autre; — լինել,
attester ensemble.

Վկայանց V. Վկայարան.

Վկայասէր a. qui aime les
martyrs.

Վկայարան, աց s. chapelle
ou tombeau d'un martyr.

Վկայեմ, եցի va. témoigner,
rendre témoignage, attester,
certifier, déclarer, reconnaître,
avouer; être martyrisé, mou-
rir martyr, subir le martyre;
սուտ —, attester faussement,
rendre un faux témoignage;
վկայեմ միտք իմ, je suis con-
vaincu.

Վկայութիւն s. témoignage,
déposition; attestation, suf-
frage, autorité; certificat; allé-
gation, citation, martyre; —
տալ՝ զնել, rendre témoignage,
déclarer; protester; — իմէջ
բերել՝ մատուցանել, alléguer,
citer; ըստ — ե աշխարհի,
de l'aveu de tout le monde;
— յաւիտենից, témoignage
éternel.

Վկայութիւն sf. une martyre.

Վկայօրէն adv. comme un
martyr.

Վկանդեմ, եցի va. repous-
ser, rejeter, refouler, disperser,
défaire, mettre en déroute,
culbuter, écraser l'ennemi.

Վհատ a. découragé, abattu.

Վհատեմ, եցի va. découra-
ger, abattre qn., abattre son
courage.

Վհատեմ, եցի. Վհատմ, տեցայ vn. se décourager, per-
dre courage, se laisser abattre,
être découragé, abattu, se dé-
soler, s'abandonner.

Վհատեցուցիչ a. découra-
geant.

Վհատեցուցանեմ V. Վհա-
տեմ va.

Վհատութիւն s. décourage-
ment, abattement, désolation.

Վհկահարցաւ, ի s. sorcier,
devin.

Վհկութիւն sm. sorcellerie,
divination.

Վհուկ, հկաց s. sorcier, de-
vin; կին —, sorcière, devine-
resse.

Վհար s. payment, rétribu-
tion, compensation; fin, achè-
vement; acquit; ի —, pour ac-
quit; V. Վհարք.

Վհարանք V. Վհարումն.

Վհարելի a. payable.

Վհարեմ, եցի va. achever,
accomplir, terminer, exécuter,
effectuer, faire; mourir, décé-
der; payer, acquitter, solder,
rendre, satisfaire; délivrer, af-
franchir, débarrasser; empê-
cher, interdire; — զկեանս,

finir sa vie, ses jours, le dernier jour de sa vie, mourir; — զոր իկորուստ, perdre զն.; զործս —, expédier des affaires; — իմ vn. s'accomplir, finir; s'exécuter, s'effectuer; être payé, acquitté; mourir; être délivré; — իկենաց՝ իկենցադոյս, finir ses jours, mourir; վճարեալ է վասն քո՝ վասն իմ՝ վասն մեր, c'est fait de toi, de moi, de nous; ամենայն ինչ վճարեալ է վասն իմ, tout est fini pour moi; վճարեալ է գործըդ, c'est une affaire arrêtée, terminée, conclue; վճարեալ է չարութիւն առ ինձանէ, sa malice est à son comble; սպառնալիք նորա ինչ ոչ կարացին —, ses menaces furent inutiles.

Վճարող s. payant; payeur.

Վճարումն s. accomplissement, exécution; délivrance; mort; payment, solde.

Վճարք s. payment, solde; * — ը դադարեցունել, suspendre ses paiements; V. Վճար.

Վճիռ, հոռոց s. sentence, arrêt, jugement, décision, décret; sentence, maxime; a. décisif; — առնել՝ բերել՝ հատանել՝ իվերայ ածել՝ դնել՝ տալ, prononcer une sentence, un arrêt, le jugement, rendre sentence; arrêter, décréter, décider; — մահու հատանել, prononcer un arrêt de mort contre զն.; — բանիւք, d'un ton décisif.

Վճիտ adj. clair, limpide, cristallin, pur.

Վճռաբար adv. décisivement, péremptoirement, d'un air décisif, décidément, définitivement.

Վճռագիր, գրոյ s. procès-verbal.

Վճռական adj. décisif, péremptoire, définitif; coupable, criminel.

Վճռեմ V. Վճիռ հատանեմ.

Վնաս, ուց sm. dommage, préjudice, détriment, tort; dégât, avarie, lésion, grief, perte; mal, faute, péché; վնասուք ou * վնասով վաճառել, vendre à perte, à pure perte; — հասուցանել՝ տալ՝ գործել V. Վնասեմ; ի— իւր շրջեցաւ իրն, l'affaire tourna à son désavantage; ի— ուրուք, au détriment, au préjudice, aux dépens de զն.; — է քեզ գինին, le vin vous est contraire; ոչ մեծ ինչ է —ն, il n'y a pas grand mal.

Վնասաբեր, ից a. qui porte un préjudice, nuisible.

Վնասակար, աց a. pernicieux, nuisible, préjudiciable, désavantageux; mauvais, méchant; coupable.

Վնասակարութիւն s. préjudice, danger; — ք օդոց, les injures de l'air.

Վնասանի s. pl. les préjudices, les dégâts.

Վնասապարտ a. coupable.

Վնասապարտութիւն s. culpabilité.

Վնասասէր adj. qui aime à porter préjudice.

Վնասաբար V. Վնասակար.

Վնասեմ, եղի va. nuire à, léser, endommager, préjudicier, faire tort, du tort à, causer du préjudice à, porter préjudice, atteinte ou dommage à, offenser, blesser, empiéter; — յիմեանց, s'entre-nuire.

Վշտաբեկ a. brisé par les peines, affligé, souffrant.

Վշտաբերական a. qui cause des peines, affligeant, douloureux, pénible.

Վշտաբերումբին V. Վիշտ.

Վշտագին a. affligeant, pénible, douloureux, fâcheux; affligé, peiné.

Վշտագնեմ, եղի va. affliger, faire de la peine, peiner; — իմ vn. s'affliger, être affligé, peiné, avoir de la peine.

Վշտագնումբին V. Վիշտ.

Վշտագգեաց, Վշտալի, Վշտալից V. Վշտագին.

Վշտաճին a. né avec peine, avec douleur.

Վշտական a. affligeant.

Վշտակեաց a. qui vit dans la peine, dans la souffrance, misérable.

Վշտակեցումբին s. peine, souffrance, affliction.

Վշտակիր a. souffrant, souffreteux, souffre-douleur.

Վշտակից adj. sensible aux peines d'autrui, compatissant; — լինել, s'affliger avec, compatir aux souffrances de qn., entrer dans sa peine, partager sa douleur, être touché de compassion pour les maux d'autrui, être sensible à ses peines,

s'apitoyer sur son sort, le plaindre.

Վշտակրեմ, եղի va. souffrir.

Վշտակրումբին V. Վշտամբերումբին.

Վշտակցաբար adv. avec compassion.

Վշտակցիմ V. Վշտակից լիմ.

Վշտակցումբին s. affliction commune, compassion, commisération, condoléance.

Վշտահան, աց a. qui s'afflige, qui se donne de la peine en vain; affligé, souffrant.

Վշտահար a. affligé, peiné, abattu, souffrant.

Վշտամբեր a. souffrant; sévère.

Վշտամբերումբին s. souffrance; macération, mortification.

Վշտանամ, ացայ vn. s'affliger, se faire de la peine, souffrir, être peiné, affligé, avoir le cœur gros, se tourmenter.

Վշտաշարքաբ V. Վշտակիր.

Վշտատես, աց adj. affligé, souffrant.

Վշտատեսումբին sm. souffrance, affliction, peine.

Վշտացուցանեմ, ուցի va. affliger, faire de la peine, faire souffrir, peiner.

Վշտըմբեր V. Վշտամբեր.

Վոլմայեան a. voltaïque.

Վոհմակ, աց sm. troupe, meute.

Վոհուկ V. Վհուկ.

Վուշ, վշայ sm. lin; filasse, étoupe.

Հուլու sm. roucoulement;
—ս արձակել, roucouler.

* Հոնտեմ, տեցի va. chasser, mettre à la porte; —իմ vn. être chassé, mis à la porte.

Հսեմ adj. sublime, élevé, haut, éminent, auguste.

Հսեմաբան a. qui a un langage sublime, sublime, élevé.

Հսեմաբանութիւն sm. langage sublime, élevé.

Հսեմազարմ adj. de haute race, auguste.

Հսեմախօս V. Հսեմաբան.

Հսեմական V. Հսեմ.

Հսեմախոհ a. qui a des pensées, des sentiments sublimes.

Հսեմախոհութիւն s. pensée sublime, esprit élevé.

Հսեմաժիտ adj. doué d'un esprit sublime, élevé.

Հսեմանամ, աջայ vn. être, devenir sublime, élevé.

Հսեմապէս adv. sublimement, d'une manière sublime.

Հսեմափառ a. éminentissime.

Հսեմափառութիւն s. éminence.

Հսեմութիւն sm. sublimité, élévation; excellence, grandeur, altesse.

Հսեք. ի—գալ, s'enhardir, combattre, disputer.

Հստահ a. confiant, sûr, rassuré; —առնել, rassurer, donner assurance; —լինել, être sûr, rassuré; —եմ գի, je suis sûr, j'ai l'assurance, la certitude que; —լերուք յիս, comp-
tez sur moi.

Հստահաբար adv. avec confiance.

Հստահանամ, աջայ vn. être rassuré, se fier à, se confier en, donner ou mettre sa confiance à, investir qn. de sa confiance, se reposer ou compter sur; confier, remettre, consigner; է—, ne pas se fier, se défier, se méfier.

Հստահացուցանեմ, ուցի va. assurer, rassurer, inspirer la confiance, donner l'assurance, assurance à.

Հստահեմ, Հստահիմ V. Հստահանամ.

Հստահութիւն s. confiance; assurance, sécurité, apiomh; consignation: —ի, avec assurance ou confiance.

Հտակ, աջ s. ruisseau, rivière; —ս արտասուաց իջուցանել, verser un torrent de larmes.

Հտակալից a. plein de ruisseaux.

Հտակահոս a. ruisselant.

Հտականամ, աջայ vn. ruisseler.

Հտականի, նույ s. pl. ruisseaux.

Հտակայեղ s. ruisselant; —արտասուող, les yeux noyés de larmes.

Հտանգ, աջ s. danger, péril, risque; ի—արկանել, դնել ի վտանգի, mettre en péril, exposer au danger, compromettre; ի վտանգի լինել, être en danger, courir risque de; * ինքզինքը —ի յէջ դնել, se

mettre en danger, s'exposer, courir des risques; վտանգաւ աւնձինս, au péril de ma vie; վտանգաւ կենացն, au risque de sa vie; — ի վերայ կայր նորա, il était en péril; նաւն ի վտանգի կայր խորտակել, le vaisseau était en danger, sur le point d'être brisé; — է նմա, il court risque de... il y a danger pour lui; * մեծ — ի մեջ ձգել, risquer beaucoup, jouer gros jeu.

Վտանգագործ adj. dangereux.

Վտանգակից լինիմ vn. courir ensemble quelque danger, partager les dangers de qn.

Վտանգաւոր, աց a. dangereux, périlleux, critique, hasardeux; qui est en danger, exposé; funeste, triste; — ժամանակ, moment critique.

Վտանգեմ, եցի va. mettre en danger, en péril, risquer, exposer, hasarder, compromettre; importuner, tourmenter, maltraiter; — զառողջութիւն, détruire la santé; — իմ vn. être en danger, en péril, se mettre en péril.

Վտառ, աց s. troupe, bande, multitude; pore; ichth. bancs; վտառ վտառ, par troupes.

Վտառապահ, աց s. gardien de troupe.

Վտառական a. qui chasse, expulsif.

Վտարանդեմ, եցի va. bannir, exiler, expulser, déporter; — իծառայութիւն, emmener

vn. être banni, exilé; être incertain.

Վտարանդի, նդւոյ, նդեաց a. banni, exilé; vagabond, errant; incertain, douteux; — առնել, faire errer; — ք, exil.

Վտարանդութիւն sm. bannissement, exil; émigration; incertitude.

Վտարանջեմ V. Ապստամբեմ.

Վտարանջութիւն V. Ապստամբութիւն.

Վտարեմ, եցի va. expulser, chasser, reléguer, exiler, bannir; usurper, s'emparer, s'arroger.

Վտարութիւն, Վտարումն sm. expulsion, bannissement.

Վտաւակ, աց s. vêtement de dessous, chemise; jupon.

Վտաւան, աց s. stade.

Վտաւատ, աց s. m. pañ (d'habit).

Վտիտ, վտտի a. maigre, grêle, chétif.

Վտտանամ V. Վտտիմ.

Վտտեմ, եցի va. maigrir, rendre maigre; affaiblir, exténuer; — իմ vn. maigrir, devenir maigre; s'affaiblir, s'exténuer.

Վտտութիւն sm. maigreur, amaigrissement; affaiblissement, exténuation.

* Վրայ V. Վերայ.

Վրան, աց sm. tente, pavillon; — ժամու, tabernacle; — հարկանել՝ կանգնել, dresser une tente.

Վրանարնակ, Վրանարեւ-

կիչ a. qui demeure sous une tente, nomade, bédouin.

Վրացի կոհ s. agaric.

Վրդով V. Վրդովումն.

Վրդովեմ, եցի . Վրդովեցուցանեմ, ուցի va. alarmer, inquiéter, troubler, agiter, causer du tumulte, jeter de la confusion, mettre en désordre, tourmenter, désorienter.

Վրդովիմ, եցայ vn. s'alarmer, s'inquiéter, se troubler, se désorienter, se mettre en peine, se tourmenter, s'agiter, se remuer.

Վրդովիչ a. s. alarmant, inquiétant; seditieux.

Վրդովումին, Վրդովումն s. alarme, trouble, inquiétude, agitation, tumulte, désordre.

Վրէժ, վրիժուց s. vengeance, revanche; առնուլ՝ խնդրել՝ հանել զվրէժն, վրէժս պահանջել, հանել զքէն վրիժուն, venger, se venger de ou sur qn., prendre ou tirer vengeance de, demander vengeance, être vengé, prendre la revanche, se revancher; վրէժս լուծանել՝ պահանջիլ՝ տալ, subir la vengeance, porter la peine, être puni; ի—, en revanche; առից ինմանէ գ— իմ, je me vengerai de lui, il me le payera; խնդրել զքէն վրիժու ուրուք, venger qn.; ի— նախատանաց դստեր իւրոյ, pour venger sa fille.

Վրէժխնդիր, դրաց a. vengeur, vindicatif, revancheur; — լինել, demander vengeance, venger, se venger.

Վրէժխնդրումին s. vengeance, revanche.

Վրէպ s. manque, manquement, coup manqué, faute, défaut, privation; a. manqué, échoué, failli, privé; — ելանել լինել՝ գտանիլ, manquer, échouer, être déçu, déjoué ou privé, faillir, faire défaut, perdre; ոչ — ինչմարտումենէ, vraisemblable.

Վրիժաբեր, աց a. qui porte la vengeance, vindicatif.

Վրիժագործ, աց a. qui fait le mal, méchant, scélérat.

Վրիժագործումին s. mauvaise action, méchanceté, crime.

Վրիժակ, աց a. s. celui qui venge, vengeur, défenseur; instrument de vengeance, arme défensive; moyen de défense; —ք կնքի՝ փղի, les défenses du sanglier, de l'éléphant.

Վրիժակեմ, եցի vn. se servir d'une arme défensive, lancer des flèches, des pierres.

Վրիժապարտ, ից a. coupable, digne de subir une vengeance.

Վրիժառու V. Վրէժխնդիր.

Վրիպագրեմ, եցի vn. écrire faussement, se tromper en écrivant.

Վրիպած s. faute, erreur.

Վրիպակ, աց sm. erreur, faute, méprise; accident, hasard; a. faux, erroné, fautif, manqué; վրիպակաւ, par erreur; par accident; par ha-

sard ; — տպագրութեան, errata, erratum ; V. Ժամանակագրութիւն.

Վրիպական a. fautif, faillible ; V. Վրէպ a.

Վրիպականութիւն s. faillibilité.

Վրիպանք, նաջ s. erreur, faute, malentendu, bévue, méprise ; illusion, déception.

Վրիպարհեստ բժիշկ sm. charlatan.

Վրիպեմ V. Վրիպիմ, Վրիպեցուցանեմ.

Վրիպեցուցանեմ, ուցի va. faire manquer ou faillir, mettre dans l'erreur, tromper, frustrer, déjouer, priver ; détourner, égarer, séduire.

Վրիպեցուցիչ s. trompeur,

fourbe, menteur, mystificateur.

Վրիպիմ, եցայ vn. manquer, faillir, échouer, manquer son coup, se tromper, se méprendre, être dans l'erreur, faire une faute, une boulette, être trompé dans, frustré de, déçu, déjoué ; se détourner, s'égarer ; — իջարուածոյ, manquer son coup.

Վրիպիչ s. trompeur.

Վրիպութիւն, Վրիպումն V. Վրիպանք.

Վրձին, ծնի s. brosse ; pinceau.

Վրձնեմ, եցի va. brosser.

Վրնչեմ, եցի vn. hennir.

Վրնչիւն s. hennissement.

Վրնչողական a. hennissant.

Վրնչողութիւն V. Վրնչիւն.

S (dioun) s. trente et unième lettre de l'alphabet et vingt-cinquième des consonnes; quatre mille, quatre-millième.

Տարաւ s. pantalon.

Տարատածիգ s. bretelle.

Տազնապ, աց s. tourment, anxiété, agitation, inquiétude, alarme, embarras, gêne, crise, peine; agonie; hâte, précipitation; — աւ ou — ով, à la hâte, en toute hâte, avec précipitation; avec anxiété; — մահու, les angoisses de la mort; — մտաց, peines d'esprit, contrainte; կալ իտազնապի, se trouver dans l'embarras, dans l'anxiété, être embarrassé; արկանել մատնել իտազնապս

անհնարինս, jeter dans un grand embarras; արկանել զանձն ի —, se jeter dans l'embarras; յամենայն կողմանց — էր նմա, il était réduit à l'extrémité; — յեծ էր նմա, il avait une peine extrême; հասանել իյետին —, être réduit à l'extrémité; յետին — կալաւ զնա, il fut réduit à l'extrémité; **V. Շտապ.**

Տազնապափոյն a. pressant, pressé, urgent; — ստիպաւ, en toute hâte, précipitamment.

Տազնապեմ, եցի. **Տազնապեցուցանեմ, ուցի** va. presser, précipiter; mettre en peine, embarrasser, gêner, tourmenter.

ter, inquiéter, poursuivre;
ահիւ —, épouvanter.

Տազնապեցուցիչ a. pres-
sant.

Տազնապիմ, պեցայ vn. se
presser, être pressé; se tour-
menter, se mettre en peine,
être en peine de, être inquiet,
embarrassé, tourmenté, s'in-
quiéter, s'embarrasser, souf-
frir beaucoup, craindre, re-
douter.

Տազնապիչ a. pressant.

Տազնապուծիւն, Տազնա-
պումն V. Տազնապ.

Տազր, գեր, երաց s. beau-
frère (le frère du mari).

Տաժանաբար adv. pénible-
ment; avec peine, avec beau-
coup de peine.

Տաժանագործ a. pénible.

Տաժանալից, Տաժանական,
Տաժանաւոր, Տաժանելի adj.
pénible, fatigant, accablant,
assommant.

Տաժանիմ, նեցայ vn. se
donner de la peine, beaucoup
de peine, avoir beaucoup de
peine, être accablé de travail,
de fatigue, se fatiguer, faire
avec peine, se laisser.

Տաժանիք, Տաժանութիւն,
Տաժանումն, Տաժանք s. peine,
fatigue, labeur, lassitude.

Տալ, ից s. belle-sœur (sœur
du mari).

Տալայր, առն s. beau-frère
(le mari de la belle-sœur).

Տալի sm. celui qui donne;
—ք, passif, dette passive.

Տախտ, ից s. trône, siège.

Տախտակ, աց s. planche,
ais, bois; tablette; — երկամի,
plaque.

Տախտակագործ, աց a. fait
de planches.

Տախտակամած, ից a. cou-
vert de planches, revêtu de bois,
planchéié, parqueté, boisé; s.
plancher, parquet; échafaud,
échafaudage; lambris; — նա-
ւու, tillac, couverte; — առնել՝
գործել, planchéier, parqueter,
lambrisser.

Տախտապար. ի— արկանել,
étendre à terre, jeter sur la
terre, renverser.

Տախտապարեմ V. Տախտա-
պար.

Տած V. Տածումն.

Տածեմ, եցի ou ծի va. nour-
rir, entretenir; foment; —
գշոգեկամսայ, alimenter une
chaudière à vapeur; — զախտս,
flatter les vices; — զխռովու-
թիւն, foment les troubles.

Տածիչ, Տածող a. s. nourri-
cier, nutritif, nourrissant, ali-
mentaire; — լինել, nourrir.

Տածողական V. Տածիչ.

Տածողութիւն, Տածումն s.
nutrition, alimentation.

Տակ, աց s. fond, le dessous;
racine; race; — առնուլ, pren-
dre racine; — ն երթալ, aller
au fond, couler bas; fig. être
enfoncé, se perdre, succom-
ber; տակէն բանիլ, agir sous
main.

Տակախիլ ou Տակակոտոր
առնել, arracher avec la ra-
cine, extirper radicalement.

Տակառ, աց sm. tonneau, pièce.

Տակառագործ, աց s. tonnelier.

Տակառագործութիւն s. tonnellerie.

Տակառակ, աց s. baril.

Տակառաչափ sm. tonneau (mesure).

Տակառապետ, աց s. grand échanton, boutillier.

Տակառապետութիւն s. fonctions ou dignité de grand échanton.

Տակառիկ s. barrique.

Տակաւ adv. peu à peu, petit à petit, insensiblement; encore; տակաւ տակաւ, peu à peu, petit à petit.

Տակաւին, Տակաւինեւ adv. encore, de plus, davantage; encore, jusqu'à présent; peu à peu, petit à petit.

Տակերատիպ, տպի s. m. daguerréotype; daguerréotypé.

Տակերատպեմ, եցի va. daguerréotyper.

Տակերատպութիւն sm. daguerréotypie.

* Տակնուլրայ a. bouleversé; — ընել, bouleverser, bousculer, renverser; — լինել, être bouleversé.

Տակո՛ւի s. bot. pivot, corps.

Տաղ, ից sm. poëme, vers; cantique, hymne; cautère; estampe, empreinte.

Տաղախ, ոյ s. ciment.

Տաղանդ, աց, ոց s. talent; fig. talent, capacité, mérite;

* — ունի, —ի տէր է, il a du talent.

Տաղանդաւոր, աց a. qui a du talent.

Տաղաչափ, ից s. versificateur.

Տաղաչափեմ, եցի vn. versifier.

Տաղաչափութիւն s. versification.

Տաղատարափ V. Տեղատարափ.

Տաղարան, աց s. livre qui contient des vers, des cantiques.

Տաղաւար, աց s. tabernacle, tente; baraque, hutte, cabane, treille; scène (de théâtre).

Տաղաւարահարը, բաց. Տաղաւարահարութիւն, Տաղաւարաշինութիւն s. action de dresser une tente, de construire une baraque; տօն տաղաւարահարաց, fête des tabernacles.

Տաղաւարեմ, եցի. Տաղաւարիմ, բեցայ vn. se loger sous une tente, se hutter, habiter, séjourner.

Տաղեմ, եցի va. cautériser.

Տաղերգութիւն s. ode.

Տաղոսեմ V. Ժողովեմ.

Տաղտապանք, նաց s. ennuis, inquiétudes, tourments.

Տաղտապեմ, եցի va. importuner, gêner, ennuyer.

Տաղտապիմ, պեցայ vn. se gêner, être gêné, ennuyé, tourmenté, se tourmenter; se déplaire, avoir de l'aversion, s'ennuyer.

Տաղտկալի, Տաղտկալից **a.** dégoûtant, ennuyeux, fastidieux, déplaisant.

Տաղտկամ, Տաղտկանամ, ացայ **vn.** se dégoûter, être blasé, s'ennuyer, être fatigué; տաղտկացեալ եմ իմարդկանէ, je suis dégoûté, las des hommes.

Տաղտկանք **V.** Տաղտկումիւն.

Տաղտկացուցանեմ, ուցի **va.** dégoûter, blaser, ennuyer, rebuter.

Տաղտկումիւն **sm.** dégoût, ennui, hausse, aversion, déplaisir.

Տաղտուկ **a.** dégoûtant, ennuyeux, incommode, assommant, tuant; qui s'ennuie, paresseux; **s.** dégoût, ennui.

Տանաբ, աց **s.** hôtel, palais, cour; temple; banquet, festin, salle de festin; — խորհրդոց, salle de conseil, cabinet, conseil, chambre.

Տանաբակապուտ, Տանաբակապտումիւն **V.** Սեղանակապուտ, Սեղանակապտումիւն.

Տանաբական **s.** templier.

Տանաբակից **s.** compagnon de table, convive.

Տանաբակողոպուտ, Տանաբակողոպտումիւն **V.** Սեղանակապուտ, Սեղանակապտումիւն.

Տանաբապարդաբ, աց **sm.** celui qui a soin du temple, ministre d'un temple.

Տանաբապետ, աց **s.** maître d'hôtel; grand prêtre; celui

qui conduit les jeunes épouses.

Տանիկ, նկաց **s. a.** turc, turque; — ձի, harbe, cheval arabe; — ուլտ, dromadaire.

Տանկաբար **adv.** comme un Turc, à la turque.

Տանկաբնակ **a.** habité par les Turcs.

Տանկաբնոյժ **a.** qui a le caractère des Turcs.

Տանկահպատակ **a.** sujet aux Turcs.

Տանկանամ, ացայ **va.** devenir turc, se faire turc.

Տանկացուցանեմ, ուցի **va.** faire turc, convertir au mahométisme.

Տանկաստան **s.** la Turquie.

Տամ, ետու, տուր, տուեալ **va.** donner; livrer, céder, accorder, remettre, transmettre, exposer; faire, rendre, mettre à même, à la portée de; donner, fournir, produire; — խօսել, faire parler; — ածել, faire amener; — զանձն, se donner, se livrer, s'abandonner; տաց՛քեզ տէր լինել, puissiez-vous être! մրցանակ՝ վարձս —, décerner des prix, des récompenses; վկայագիր՝ անցագիր —, délivrer un certificat, un passe-port; չէ տուեալ ամենեցուն, il n'est pas donné à tout le monde de; — իշխանումիւն, confier l'autorité; **V.** Ձեռն, etc.

Տամալ, Տամալի, լոյ **sm.** terrasse, toit.

Տամկանամ, ացայ **vn.** être, devenir humide, s'humecter.

Տամկացուցանեմ, ուցի va. humecter, ramolir, tremper.

Տամկութիւն sm. humidité, moiteur.

Տամուկ a. humide, moite.

Տանելի a. portable.

Տանեստան, ի s. plate-forme, toit.

Տաներէց, ըիցու s. aumônier.

Տանիմ, տաբայ, տաբ va. porter, apporter, emporter; mener, amener, emmener, ramener, conduire; amener à, aboutir ou conduire à; contenir, enfermer, comprendre; supporter, endurer, souffrir; achever, remplir; vn. être porté, amené, conduit; ընդ յիս —, trouver mauvais, s'offenser, se formaliser; — գլադ-Թումիւն, remporter la victoire; յինքն —, s'approprier, s'arroger, s'emparer de, saisir; V. Գլուխ, Խնամ, etc.

Տանիք, նեաց s. toit, toiture.

Տանձ, ից s. poire.

Տանձի, ձույ, ձեաց s. poirier.

Տանուտէր, տեառն, տերանց sm. maître de maison, père de famille; le propriétaire de la maison; patriarche, chef d'une race.

Տանուտէրական a. du maître de maison, du propriétaire; du chef d'une race; féodal.

Տանուտէրութիւն s. autorité du maître de maison; autorité du chef d'une race; féodalité.

Տանջական a. qui sert à torturer, à tourmenter.

Տանջանարան, աջ s. instrument de supplice, de torture.

Տանջանաւոր, աջ a. torturé, tourmenté; celui qui met à la torture; qui sert à torturer.

Տանջանք, նաջ s. tourment, supplice, torture, souffrance; — նա ածել ի վերայ ուրուք V. Տանջեմ.

Տանջելի V. Տանջիչ.

Տանջեմ, եցի va. tourmenter, torturer, mettre à la torture, faire souffrir, bourreler; — իմ vn. se tourmenter, se torturer, être tourmenté, bourrelé.

Տանջիչ sm. celui qui tourmente, met à la torture, bourreau.

Տանջողական V. Տանջական.

Տանջումն, Տանջք V. Տանջանք.

* Տանտէր V. Տանուտէր.

Տանտիկին, կնոջ, կնայք s. maîtresse de maison, mère de famille.

Տանտիկնութիւն s. autorité de la maîtresse de maison.

Տաշածոյ, ից a. raboté, dégrossi, plané.

Տաշեղ s. copeau.

Տաշեմ, եցի va. raboter, équarrir, dégrossir, planer, charpenter.

Տաշտ, ից sm. tasse, bol; auge; baquet, cuvier; bot. marcotte, sarment; corbeille; — խմորոյ, huche, pétrin; — խնկոց V. Խնկանոց.

Տաշտագեղ a. qui pousse de beaux sarments.

Տաշտաթաղ sm. marcotte, provin; — առնել, marcotter, provigner.

Տաշտախիլ լինիմ vn. avoir les sarments arrachés; — առնել, arracher.

Տաշտաւոր a. qui pousse de forts sarments.

Տապ, ոյ s. chaleur, ardeur, hâle; inflammation, échauffement.

Տապագին a. chaud, ardent, brûlant.

Տապալ յերկիր կործանիլ, se renverser ou se jeter par terre.

Տապալած, ի s. ruine.

Տապալեմ, եցի. Տապալեցուցանեմ, ուցի va. renverser, abattre, terrasser, atterrer, jeter par terre, culbuter; abattre, démolir, détruire, ruiner; — զխորհուրդս ուրուք, renverser les projets de qn.; — զխոչ եւ զխուժ, triompher des plus grands obstacles; — իմ vn. être renversé, tomber en ruine; տապալեալ անկաւերի վարն, le cheval s'abattit.

Տապալի s. trictrac (le jeu).

Տապալումն sm. renversement, chute, ruine.

Տապախառն V. Տապագին.

Տապախարշ a. brûlant; — առնել, brûler; — լինել, être brûlé.

Տապակ, աց sm. poêle (de cuisine); ornement en forme de petit bouclier rond.

Տապակեմ, եցի va. frire, faire frire, fricasser.

Տապակումն s. friture.

Տապան, աց sm. grande caisse; tombeau; arche de Noé.

Տապանագիր, գրոյ s. épitaphe.

Տապանակ, աց sm. caisse, coffre, coffret; tronc (boîte pour les aumônes); tabernacle; — ուխտի, arche d'alliance.

Տապանակակիր s. porteur du tabernacle.

Տապանամ, ացայ vn. s'échauffer, être ardent, devenir brûlant; avoir la fièvre.

Տապանատուն s. cimetière.

Տապանաքար s. tombe.

Տապաստ s. natte, tapis; fig.

— անկանել, s'étendre à terre, être renversé, abattu, tué; — արկանել, étendre à terre, jeter ou renverser par terre, terrasser, abattre, tuer; — անկանել իփոռոջ, mordre la poussière; — անկանել իսայր տուսերի, tomber sous le cou-teau, sous le glaive.

Տապաստակ s. matelas.

Տապար, աց sm. hache, cognée.

Տապարաւոր, աց a. s. qui a une hache, sapeur,

Տապացուցանեմ, ուցի va. échauffer, chauffer, brûler.

Տապացուցիչ, Տապեան a. ardent, brûlant, échauffant.

Տապեղ, ի sm. trictrac (la table).

Տապեղուլունք s. dé à jouer.

Տապեռանդն V. Տապեան.

Տապիւմ V. Տապանամ.

* Տապկեմ V. Տապակեմ.

Տապնակ sm. housse de cheval.

Տառ, ից sm. lettre, caractère; V. Տարր; աստուածեղէն տառք, l'Écriture sainte; Մարգարէական տառք, les prophéties.

Տառաղան, ի s. corbeille, panier.

Տառապագին, Տառապական adj. misérable, malheureux, affligé.

Տառապանք, նաց s. peines, souffrances, tribulations, maux, misère, affliction, malheurs, tourments, inquiétudes.

Տառապեալ a. misérable, malheureux, accablé de maux, de peines.

Տառապեցուցանեմ, ուցի va. faire souffrir, rendre malheureux, misérable, affliger, opprimer, tourmenter, maltraiter; violer, faire violence à.

Տառապիւմ, պեցայ vn. souffrir, s'affliger, être malheureux, se fatiguer.

Տառատոկ, աց s. casaque, cape, capote.

Տառխ s. hareng.

Տառեղն, դան s. héron.

Տասանորդ, աց s. décime, dime; décime (de franc).

Տասանորդական a. décimal; V. Կոտորակ.

Տասանորդելի a. décimable.

Տասանորդեմ, եցի va. décimer; décimer.

Տասանորդիչ s. décimateur.

Տասանորդութիւն s. détermination.

Տասն, սին, սունք, սանց a. dix.

Տասնաքանեայ օրէնք s. Décalogue.

Տասնալիտր s. décalitre.

Տասնաղի, ղոյ adj. à dix cordes; s. décacorde, lyre.

Տասնակրամ, ի sm. déca-gramme.

Տասնամեայ, յէից. Տասնամեան, յենից a. décennal, de dix ans; âgé de dix ans.

Տասնամեթր, ի sm. décamètre.

Տասնամսեայ adj. de dix mois.

Տասնայարկ a. de dix étages.

Տասնանկիւն s. décagone.

Տասնապատիկ, Տասնապատկեմ V. Տասնապատիկ, Տասնապատկեմ.

Տասնապետ, աց s. décurion, caporal.

Տասնաստեր, ի s. décastère.

Տասնաւոր, աց a. dizaine, dizaine.

Տասնքանեան պատգամք s. le Décalogue.

Տասնեակ, Տասներեակ, եկի a. s. dizaine, dix; décade.

Տասներորդ, աց a. s. dixième; adv. dixièmement.

Տասնեքեան ou Տասնեքին, եցունց a. s. tous les dix.

Տասնիցս adv. dix fois.

Տասնկանգնեայ, նէից a. de dix coudées.

Տասնհարուածեայ, Տասնհարուածեան a. de dix plaies.

Տասնորդ s. décime.

Տասնորդական V. Տասնորդական.

Տասնորդալիտր s. décilitre.

Տասնորդակրամ, ի s. déci-gramme.

Տասնորդամետր, ի s. déci-mètre.

Տասնորդաստեր, ի s. décistère.

Տասնպատգաման օրէնք s. le Décalogue.

Տասնպատիկ a. décuple; adv. au décuple.

Տասնպատկեմ, եղի va. décupler.

Տասնպետ, աջ s. décemvir.

Տասնպետութիւն s. décemvirat.

Տասնվանկեան a. decasyllabe, decasyllabique.

Տասնփեղկեան a. de dix volets, de dix pièces ou lés.

Տասնօրեայ a. de dix jours.

Տատամական a. perplexe, inquiet, incertain.

Տատամսիմ, սեցայ vn. avoir de la peine à se décider, hésiter, balancer, être inquiet, se mettre en peine.

Տատամութիւն sm. perplexité, hésitation, inquiétude, anxiété.

Տատան adj. branlant, remuant, balancé; կալ իտատանի V. Տատանիմ.

Տատանեմ, եղի va. branler, ébranler, remuer, balancer, balloter, agiter, brandiller; —իմ vn. branler, s'ébranler, se brandiller, se trémousser,

dandiner, s'agiter, se remuer, être ballotté, agité.

Տատանումն s. branlement, branle, ébranlement, branlissement, dandinement, agitation.

Տատասկ, աջ s. bot. chausse-trape.

Տատասկաբեր a. qui produit des chausse-trapes.

Տատրակ, աջ s. tourterelle; ձագ —, tourtereau; — վուվուս արծակէ, la — roucoule.

Տար a. lointain, éloigné; V. Տարաշխարհ.

Տարաբաժին a. aliéné, séparé; qui sépare, qui aliène; — իանել կացուցանել, aliéner, séparer.

Տարաբեր a. agité, remué.

Տարաբերեմ, եղի va. porter ça et là, agiter, remuer; —իմ vn. se porter ça et là, s'agiter, flotter, se remuer.

Տարաբերութիւն sm. agitation, remuement.

Տարաբնակ, աջ a. qui demeure à l'étranger; — լինել, demeurer à l'étranger.

Տարաբնակութիւն s. l'action de demeurer à l'étranger; pays étranger, l'étranger.

Տարագիր a. proscrit, banni, déporté, exilé; — առնել լինել V. Տարագրեմ՝ Տարագրիմ.

Տարագծեալ a. faux, falsifié; — դահեկան, fausse monnaie.

Տարագործ s. déplacé, inutile, échoué; — առնել, rendre inutile, faire échouer.

Տարագրեմ, եղի va. proscrire, bannir, exiler, déporter; —իմ vn. être proscrit, exilé.

Տարագրութիւն s. proscription, exil, bannissement, déportation.

Տարադէմ a. lointain, étranger; դէմ եղեալ — գնալ, s'absenter de son pays, aller en pays étranger, à l'étranger.

Տարադէպ a. inconvenant, déplacé, malentendu, indu, absurde, extravagant.

Տարադիմիկ a. qui voyage à l'étranger.

Տարազ, ուց s. forme, façon, manière, mode; meuble; formule; — ou գործ տարազու, ouvrage, œuvre artistique; — խօսից, style; հանրահաշուական —, formule algébrique.

Տարազագործ, աց s. artiste, ouvrier qui travaille la laine.

Տարազագործութիւն s. action de travailler à la laine, métier de fileuse.

Տարազարդ a. sans ornement, difforme, laid.

Տարածամ, ու a. intempestif, inopportun, prématuré, hors de saison, mal à propos, indu; s. heure indue; adv. à une heure indue, à contretemps, mal à propos, intempestivement, prématurément, après coup, trop tard; — ճերանալ, vieillir de bonne heure.

Տարածամի օրն, le jour décline ou est à son déclin, le jour baisse, il se fait tard, il commence à se faire tard; իտարա-

ծամելաւորն, à jour tombant, sur le déclin du jour, la nuit tombante; տարածամեալ է օրս, déjà le jour baisse, le jour est sur son déclin.

Տարածամու V. Տարածամ av.

Տարածամութիւն s. contretemps, importunité.

Տարալծեմ, եղի va. chasser, repousser.

Տարալսեմ V. Ստուգանեմ.

Տարախտ, ի s. épidémie.

Տարախտական a. épidémique.

Տարած, ից a. étendu; extensible; s. étendue, extension; volume; étalage.

Տարածական adj. ductile, extensif, extensible.

Տարածականութիւն s. ductilité, extensibilité.

Տարածանեմ, եղի va. étendre, tendre, dilater, déployer, déplier, étaler; propager, répandre; parsemer, joncher; —իմ vn. s'étendre; se propager, se répandre, s'étaler; տարածեցաւ յամենեւին, il devint général; V. Ձեռք, etc.

Տարածանք, նաց s. étendue, extension, diffusion.

Տարածատակ a. dont la racine est très-étendue.

Տարածեմ V. Տարածանեմ.

Տարածոց արկանել, étendre.

Տարածութիւն, **Տարածումն** s. étendue, dimension; dilatation, extension, expansion, diffusion; propagation, déploiement, sphère.

Տարածուն V. Տարածական.

Տարակայ *a.* absent, loin.
Տարակայութիւն *s.* absence, distance.

Տարակարծ *a.* inopiné, imprévu; — *adv.* inopinément, à l'improviste.

Տարակաց *adv.* de loin, à distance.

Տարակացութիւն *s.* distance.

Տարակոյս, **կուսից** *s.* doute, incertitude; embarras, gêne; *a.* douteux, incertain; չիք ինչ —, il n'y a pas doute, il n'y a nul doute; իտարակուսի կացուցանել, ի— արկանել, tenir en suspens, mettre ou révoquer en doute; կալ իտարակուսի, être ou rester dans le doute.

Տարակուսական *a.* douteux, incertain; *log.* dubitatif.

Տարակուսանամ *V.* Տարակուսիմ.

Տարակուսանք, նաց *sm.* doute, incertitude, hésitation; ընդ տարակուսանօք անկանել, être mis en doute; ընդ տարակուսանօք արկանել, mettre ou révoquer en doute.

Տարակուսելի *V.* Տարակուսական.

Տարակուսեմ, եցի *va.* faire douter, mettre en doute.

Տարակուսիմ, սեցայ *vn.* douter, être en doute, dans le doute, dans l'incertitude, hésiter, avoir ou élever des doutes.

Տարակուսութիւն, Տարակուսումն *V.* Տարակուսանք.

Տարածայն *a.* dissident.

Տարածայնիմ, նեցայ *vn.*

différer d'avis, être en dissidence, en désaccord.

Տարածայնութիւն *s.* différence d'opinion, dissension, discorde.

Տարածերծ *a.* rejeté, réprouvé.

Տարածերծեմ, եցի *va.* repousser, rejeter, réprouver.

Տարածերծութիւն *s.* réprobation.

Տարայ, ի *s.* tare (poids).

Տարանկիւն, կեան *s.* rhombe, losange.

Տարաշխարհ *a.* lointain, étranger; *sm.* pays lointain, terre éloignée, pays étranger, l'étranger; ի— գնալ ou գ— հարկանել, aller dans un pays lointain, aller à l'étranger.

Տարաշխարհական, **Տարաշխարհիկ** *a.* étranger, exotique; celui qui voyage à l'étranger, étranger, pèlerin.

Տարապայման *a.* exorbitant, excessif, démesuré, outré, énorme, immodéré.

Տարապարհակ վարեմ *va.* soumettre à la corvée.

Տարապարտ *a.* indu, injuste, vain, inutile, superflu; *adv.* indûment, en vain, inutilement, sans raison, sans sujet, à tort; — ամօմ, mauvaise honte.

Տարապարտարօտ *a.* qui reçoit ou nourrit d'illusions, de chimères.

Տարապարտուց, ի **Տարապարտուց** *V.* Տարապարտ *adv.*

Տարասահման առնեմ, Տա-

րասահմանեմ, եցի va. confiner, bannir, reléguer, exiler.

Տարավարժ a. acclimaté.

Տարավարժեմ, եցի va. acclimater; —իմ vn. s'acclimater.

Տարավարժութիւն s. acclimatation.

Տարացոյց V. Օրինակ.

Տարափ, ոյ s. averse, ondée; տեղ եւ — նետեց, grêle de traits, de flèches; ծակոտեալ իտարափոյ նետից, percé de mille traits.

Տարափոխիկ a. contagieux; — ախտ, contagion; — լինել, être contagieux, se gagner.

Տարափոխիմ V. Տարափոխիկ լինիմ.

Տարափոխութիւն s. contagion.

Տարբեր, ից, աց a. différent; * այդ — է, c'est —.

Տարբերական a. différentiel.

Տարբերիմ, բեցայ vn. différer, être différent, se distinguer; s'agiter, se remuer.

Տարբերութիւն s. différence; nuance; — չկայ, il n'y a pas de différence.

Տարգալ, ի s. cuiller.

Տարեգիր, գրոց s. annaliste; —ք, annales.

Տարեգլուխ, գլխոյ s. le jour ou le premier jour de l'an.

Տարեգրութիւն s. annales.

Տարեդարձ, ի s. anniversaire; կատարել զ— ծննդոց՝ յաղթութեան, fêter l'— d'une naissance, d'une victoire.

Տարեկան a. annuel, anniversaire; s. an, année; solen-

nité, fête; օր —ի օր —աց, jour anniversaire, anniversaire.

Տարեմուտ V. Տարեգլուխ.

* Տարեց adj. âgé, d'un certain âge.

Տարեցոյց, ուցի s. annuaire.

Տարեւոր, Տարեւորական a. annuel; — հոդմք, vents annuels ou périodiques.

Տարեւորութիւն s. annuité.

Տարժանիմ V. Տաժանիմ.

Տարի, ըոյ, բեաց sm. an, année; իտարուոյ օր —ն, dans l'année; par an; տարւոյ —, տարւոյ տարւոյ, տարւոյէ իտարի օր * տարուէ —, chaque année, annuellement; իդառնալ տարւոյն օր * գալ —, l'année suivante, l'an prochain.

Տարմ, ից sm. troupeau, troupe; V. Տարմահալ; — թռչնոց, volée, bande d'oiseaux.

Տարմ տարմ, Տարմաբար adv. en troupeau, en troupe, par troupes.

Տարմահալ, ուց sm. étourneau, sansonnet.

Տարմատարմ V. Տարմաբար.

Տարորիշ, Տարորոշ a. distinct, séparé, différent.

Տարորոշեմ, եցի va. distinguer, séparer.

Տարորոշութիւն s. distinction, séparation.

Տարուբեր, աց a. agité, balloté; s. agitation; — բանից, messenger.

Տարուբերեմ, եցի va. agiter, balloter; répéter.

Տարտամ, աց sm. indécis, irrésolu, perplexe, incertain, indéterminé.

Տարտամիմ, մեցայ vn. être indécis, irrésolu, demeurer dans l'incertitude.

Տարտամութիւն s. indécision, irrésolution, fluctuation d'esprit, incertitude, embarras.

Տարտարոս, աց s. Tartare; մշտագիշեր —, le noir —.

Տարտարոսական a. de Tartare, infernal.

Տարր, բեր, բերաց sm. élément; տարերք, éléments; rudiments; տարերք կենաց, les premiers principes de la vie.

Տարրաբար adv. comme un élément.

Տարրալոյծ, ուծի sm. chimiste.

Տարրալուծական adj. chimique.

Տարրալուծութիւն sm. chimie.

Տարրական a. élémentaire.

Տարրանամ, ացայ vn. se produire, se former, naître; s'incorporer, s'attacher, adhérer, s'unir; s'inculquer, s'imprimer; տարրացեալ են իսիրտ իմ, ils ont pénétré jusqu'au fond de mon cœur.

Տարրապաշտ, ից sm. félichiste.

Տարրապաշտութիւն s. félicisme.

Տարրացուցանեմ, ուցի va. produire, former, faire naître;

incorporer, attacher, unir; inculquer, imprimer.

Տարրաւոր, Տարրեղէն adj. d'élément, élémentaire.

Տարփ s. amour; désir.

Տարփալի a. aimable, chéri; désirable, souhaitable.

Տարփածու, աց s. amant, amoureux; amant, maîtresse.

Տարփական adj. d'amour, érotique.

Տարփամ, ացայ vn. aimer d'amour, être amoureux de, passionné pour, avoir une vive affection pour; désirer ardemment, soupirer après, souhaiter.

Տարփանք, նաց s. amours; désir ardent, souhait, ardeur.

Տարփաւոր, Տարփող a. s. amant, amoureux; amateur, désireux.

Տարփողեմ, եցի va. annoncer hautement; célébrer.

Տարփութիւն, Տարփում V. Տարփանք.

Տարօրէն, Տարօրէնութիւն V. Անօրէն, Անօրէնութիւն.

Տարօրինակ a. dissemblable, extraordinaire, étrange, drôle, bizarre, singulier.

Տաւաղեմ, եցի va. rassembler, réunir; —իմ vn. se réunir, se rassembler.

Տաւիղ, լղաց sm. harpe, tympanon.

Տաւղեմ, եցի va. pincer la harpe, jouer de la harpe.

Տափակ a. plat, aplati.

Տափակողմն, մանց sm. le côté plat.

Տափակութիւն *s.* platitude, aplatissement.

Տափածուկն *s.* ichth. raie:

Տափան, ի *s.* herse (instrument d'agriculture).

Տափարակ, աջ *adj.* plat, aplati, plain, uni, ras; *sm.* plaine; esplanade.

Տափարակեմ, եցի *va.* aplatir, rendre plat.

Տափարակութիւն *s.* aplatissement.

Տափափուշ *s.* bot. tribule.

Տափաքիթ, քթի *a.* camard, camus.

Տափեմ, եցի *va.* herser.

Տափունչ *V.* Տափաքիթ.

Տաք *a.* chaud; * — կընէ ou օդը — է, il fait chaud.

Տաքդեղ *V.* Պղպեղ.

Տաքութիւն *s.* chaleur.

Տաքսուն, տան *s.* chauffer.

Տգեղ, աջ *a.* laid, difforme; vilain, mauvaise.

Տգեղաբան *V.* Ջագրաբան.

Տգեղանամ, աջայ *vn.* devenir laid, enlaidir, se défigurer.

Տգեղացուցանեմ, ուցի *va.* rendre laid, enlaidir, difformer, défigurer.

Տգեղծ *a.* vilain, laid.

Տգեղութիւն *s.* laideur, difformité; անհնարին —, laideur épouvantable, affreuse.

Տգէտ, գիտաց *a.* ignorant, ignare.

Տգիտաբար *adv.* comme un ignorant, ignoramment.

Տգիտական *a.* ignorant.

Տգիտանամ, աջայ *vn.* ignorer, être ignorant.

Տգիտանք, նաց *sm.* ignorance.

Տգիտութիւն *s.* ignorance; — Թանձրամիտ՝ Թանձր՝ սուկալի ou յեծ՝ խոր, — grossière, crasse, grande, profonde; — ք ou առ — է, par ignorance; * — է յէջ Թաղուիլ՝ ապրիլ, croupir dans l'ignorance, vivre dans l'ignorance.

Տգոյն *a.* décoloré, pâle, qui a mauvais teint.

Տգունութիւն *sm.* pâleur, mauvais teint.

Տեառն *V.* Տէր.

Տեառնաբարբառ *a.* prononcé par le Seigneur.

Տեառնագրեմ, եցի *va.* faire le signe de la croix, bénir avec le signe de croix; — զինքն, se signer, faire le signe de la croix.

Տեառնագրութիւն *s.* signe de croix.

Տեառնակողմն, դմանց *s.* le côté du Seigneur.

Տեառնանման խաչ *sm.* la vraie croix de Notre-Seigneur.

Տեառնեղբայր, բօր *sm.* le frère du Seigneur.

Տեառնընդառաջ, ի *s.* Chan-deleur, Purification.

Տեառնորդի, դւոյ *s.* fils de Dieu.

Տեղ, ոյ, աջ *s.* averse, ondée; lieu, place, endroit; ի — ou * տեղը, à la place, au lieu; անցանել ի — ուրուք ou * յէկուն — ն անցնիլ, se mettre à la place de qn., le remplacer; * — ը բռնել, tenir, arrêter sa

place; * — բռնել, retenir, arrêter une place; occuper, remplir une place.

Տեղագիր s. topographe.

Տեղագրական a. topographique.

Տեղագրութիւն s. topographie.

Տեղազանութիւն s. paralaxe.

Տեղակալ, աց a. qui est ferme dans sa place, solide, stationnaire; s. lieutenant; vicaire; remplaçant, supplantant, substitut.

Տեղակալութիւն s. lieutenance; vicariat; remplacement.

Տեղական a. local; méd. tolique.

Տեղամբ, ացի va. faire pleuvoir; fig. faire pleuvoir, faire tomber comme de la pluie; vn. pleuvoir, tomber; նետք տեղային, les traits pleuvaient; նետս — իվերայ ուրուք, faire pleuvoir sur qn. une grêle de flèches.

Տեղապահ, աց sm. vicaire, remplaçant; lieutenant.

Տեղապահութիւն V. Տեղակալութիւն.

Տեղատարափ, ոյ sm. pluie battante, diluvienne ou torrentielle; averse, ondée; fig. — լինել սպառնալեօք, éclater en menaces; — նետից, une grêle de traits, de flèches.

Տեղատութիւն s. reflux (de la mer).

Տեղաւոր a. local.

Տեղափոխ a. qui change de place, déplacé; — լինել, changer de place, se transporter.

Տեղափոխեմ, եցի va. changer de lieu, déplacer, transporter, transférer, déménager.

Տեղափոխութիւն s. changement de place, déplacement, déménagement; locomotion.

Տեղեակ, ղեկաց adj. bien informé, instruit, versé dans.

Տեղեկագիր, գրոյ s. bulletin; plan.

Տեղեկագոյն adv. à fond, minutieusement, en détail; — քննել, examiner —, approfondir.

Տեղեկանամ, ացայ vn. s'informer de, s'instruire, prendre des informations, être instruit de, prendre connaissance de.

Տեղեկարան, ի s. bureau de renseignement, d'adresse.

Տեղեկացուցանեմ, ուցի va. informer, donner des informations, instruire, mettre au fait, au courant, donner connaissance de.

Տեղեկութիւն s. information, instruction, connaissance; — առնուլ, prendre des informations.

Տեղի, ղոյ, ղեաց sm. lieu, place, endroit, emplacement; lieu, occasion, temps favorable, ressource; ի—, au lieu de, à la place de; իտեղիս տեղիս, dans différents endroits, en quelques endroits, dans plusieurs endroits; ընդ աշենայն տեղիս, en tous lieux, partout;

— տալ, céder, baisser pavillon, faire place, reculer devant, prêter; s'en aller, se retirer, s'éloigner, s'enfuir; donner prise, s'exposer à; ունել զ—, tenir lieu de, remplacer; ունել զառաջին —, tenir ou occuper la première place, le haut du pavé; զտեղի առնուլ՝ ունել, s'arrêter, rester; անկանել իտեղուոյ, demeurer sur la place; առ տեղեալս, ici; տեղիք օր հասարակաց տեղիք, les lieux communs; սուրբ —ք, les lieux saints; — ապաւինի, refuge, retraite, abri.

Տենդ, ի, իւ s. fièvre.

Տենդոտ, ի a. s. fiévreux.

Տենդոտիմ, եցայ vn. avoir la fièvre.

Տենչ, ից V. Տենչանք.

Տենչամ, Տենչանամ, ացայ vn. désirer, désirer vivement ou ardemment, souhaiter, envier, brûler de, rêver.

Տենչանք, նաց. Տենչումիւն, Տենչումն s. désir, vif désir, souhait, envie; ըստ տենչանացն, selon son désir.

Տենչամ, etc. V. Տենչամ, etc.

Տեռ, ից s. gaze; durillon, callosité.

Տեռազերծ, աց a. s. spoliateur; — առնել, dépouiller, spolier, détrousser.

Տեռազերծեմ V. Տեռազերծ առնեմ.

Տեռատես, աց a. sf. hémorrhøisse.

Տեռատեսումիւն s. flux de sang, hémorrhøides.

Տեռեմ, եցի va. écorcher; rendre calleux, dur comme un durillon; —իմ vn. s'écorcher; devenir calleux, s'endurcir.

Տես, ոյ s. vision, vue; spectacle; aspect, face, figure; vision, apparition; visite; եկն ի— իմ, il est venu me voir; ի— երթալ, aller voir, faire une visite; չտեսոյն առնել, faire semblant ou avoir l'air de ne pas voir.

Տեսաբան, ի s. opticien.

Տեսաբանական a. optique.

Տեսաբանութիւն s. optique.

Տեսաբար adv. visiblement.

Տեսակ, աց s. aspect, apparence; air, mine, figure, visage; espèce, sorte; façon, mode, manière; idée; հազորդել կրկին տեսակաւ, communier sous les deux espèces.

Տեսական a. visible, apparent; contemplatif; théorique; — կեանք, la vie contemplative.

Տեսակաբար a. spécifique.

Տեսանելի a. visible; celui qui voit.

Տեսանելիք, լեաց s. la vue, les yeux; շուրջ տեսանելաց տեղի, amphithéâtre.

Տեսանելութիւն s. visibilité.

Տեսանեմ, տեսի va. voir, apercevoir; regarder, contempler; observer, considérer, remarquer, examiner; épier, espionner; pourvoir, visiter, soigner; տեսանելով, en apparence, d'apparence; գեղեցիկ տեսանելով, beau, charmant;

չտեսանելոյն առնել, faire semblant de ne pas voir; — զգիմեանս պատերազմաւ, se livrer bataille, en venir aux prises; տես ինձ, voyez, voyez-vous.

Տեսանող *s.* celui qui voit, voyant; prophète.

Տեսանողական *adj.* visuel; prophétique.

Տեսանողութիւն *s.* vision, vue; prophétie.

Տեսասէր *a.* qui aime à voir.

Տեսարան, *աց s.* spectacle, théâtre; scène; vue, les yeux; paysage; յայտ —, à ce spectacle, par ce spectacle; շուրջ —, amphithéâtre.

Տեսարանագրական *a.* scénographique.

Տեսարանագրութիւն *s.* scénographie.

Տեսարանադիտակ, *ի sm.* jumelles, lorgnon.

Տեսարանական *a.* scénique.

Տեսարանասէր *a.* amateur des spectacles.

Տեսարանացոյց *s.* diorama.

Տեսարանեմ, եցի *va.* mettre sur la scène, donner en spectacle.

Տեսաւոր *V.* Տեսանելի.

Տեսաւորիմ, ըեցայ *vn.* se faire voir, se montrer, paraître; avoir une entrevue.

Տեսաւորութիւն *s.* vision; entrevue.

Տեսիլ, սլեանց *sm.* aspect; apparence, vue, coup d'œil; air, mine, visage, image; spectacle, représentation; vision,

songe; phénomène; contemplation; théorie; ի— ածել, donner en spectacle, mettre sur la scène, représenter; գեղեցիկ տեսեամբ, d'un bel aspect; — գեղոյ, գեղեցիկ —, beauté; — դիմաց նորա, sa figure, sa physionomie; — ետես, il a eu une vision; ի— սիրելոյն իւրոյ Վիրգինեայ, à la vue de sa chère Virginie; երկնային —, vision céleste; ի— ամենեցուն, à la vue de tout le monde, devant tous les yeux.

Տեսլանկար, *աց s.* scène; paysage; paysagiste.

Տեսլարան, *աց s.* œil; spectacle, théâtre, scène.

Տեսլարանածեւ *a.* en forme de théâtre.

* Տեսնամ, Տեսնեմ *V.* Տեսանեմ.

* Տեսնող *V.* Տեսող.

Տեսող *sm.* celui qui voit, voyant, spectateur.

Տեսողական *a.* visuel.

Տեսողութիւն *V.* Տեսանողութիւն; théorème.

Տեսութիւն *s.* vue, vision, regard; théorie, plan, speculation; contemplation, considération; visite; vision, songe; համառօտ —, coup d'œil, aperçu; հասարակաբար —ք, d'un coup d'œil, en gros.

Տեսումն *V.* Տեսութիւն.

Տեսուչ, սչի *s.* inspecteur, directeur; surveillant, intendant.

Տեսչական *a.* providentiel.

Տեսչութիւն *sm.* direction,

inspection, intendance, surveillance; Providence; prévoyance; incarnation; police; gouvernement; աստուածական՝ աստուածախնամ՝ վերին —, la divine Providence.

* Տեսք s. aspect, vue; éclat, beauté; — չունի, il n'est pas voyant, beau.

* Տեսքոս a. voyant, beau, belle.

Տետր, Տետրակ, ի s. cahier; brochure.

Տետրեմ, եցի va. brocher.

Տետրող s. brocheur.

Տերեւ, ոց sm. feuille; — ծաղկանց, corolle, pétale.

Տերեւաբեր a. qui produit des feuilles.

Տերեւաբուլդիս ժամանակ s. temps où les feuilles poussent, printemps.

Տերեւազարդ adj. orné de feuilles.

Տերեւազգեստ adj. vêtu de feuilles, feuillu.

Տերեւազիրկ a. dépouillé de ses feuilles.

Տերեւաթափ adj. dont les feuilles sont tombées, effeuillé; — լինել, perdre ses feuilles, s'effeuiller; — առնել, faire tomber les feuilles, effeuiller.

Տերեւալից V. Սաղարթալի.

Տերեւախիտ a. d'un épais feuillage.

Տերեւակոյտք sm. amas de feuilles, feuillage.

Տերեւամերկ V. Տերեւազիրկ.

Տերեւաշատ a. qui a beaucoup de feuilles, feuillu.

Տերեւապատ լինիմ vn. s'entourer de feuilles.

Տերեւատ s. bois-gentil.

Տերեւընկէց լինել V. Տերեւաթափ լինել.

Տերեւիկ sm. petite feuille, foliole.

Տերեւիմ, լեցայ vn. pousser des feuilles, se couvrir de feuilles.

Տերեւիմ s. bot. asplénie.

Տերեւուկ s. bot. centaurée.

Տեւ s. durée; ի—, toujours.

Տեւական a. durable, permanent, persistant, stable.

Տեւականութիւն s. durée, permanence, persistance, stabilité; constance, persévérance.

Տեւեմ, եցի vn. durer, subsister, persévérer, attendre; supporter, endurer.

Տեւողական V. Տեւական.

Տեւողութիւն, Տեւութիւն, Տեւումն V. Տեւականութիւն.

Տզզամ, ացի vn. bourdonner.

Տզզանք, նաց s. bourdonnement.

Տզրկածեւ a. qui a la forme d'une sangsue.

Տզրուկ, ըրի s. sangsue; — դնել, appliquer des sangsues.

Տզոր V. Անզոր.

Տէգ, տիգաց s. pique; pique (des cartes); fig. — մօրուց,

barbe naissante, poil follet; տիգօք աչաց ականարկել, lancer des regards menaçants; տի-

գաւ աչաց խաղայ իվերայ իմ, il darde ses regards contre

moi; ի— նիզակի տապալեցի, je l'ai abattu à coups de lance.

Տէգընկէց adj. qui lance un javelot.

Տէր, տեառն, տերանց sm. le Seigneur; maître, seigneur; monsieur; possesseur, propriétaire; abbé; տէր արքայ, sire; — լինել կալ, être, devenir ou se rendre maître de, maîtriser; — բայի, le régime d'un verbe; ո՛վ Տէր, mon Dieu! bon Dieu! grand Dieu! Տէր Պետրոս, Monsieur Pierre; l'abbé Pierre.

Տէրութիւն s. État, gouvernement; domination, puissance; souveraineté, empire; seigneurie; —ք, puissances (hiérarchie des anges); — Զեր, Votre Majesté; առաջի քոյոյ հօգօր Տէրութեանդ, devant votre puissante Majesté.

Տէրունական a. du Seigneur, dominical; — աղօթք, oraison dominicale.

Տէրունատուր a. donné par le seigneur.

Տէրունեան. Տէրունի, նույ, նեաց V. Տէրունական.

Տձգին a. déprécié; s. dépréciation.

Տձգնեմ, եցի va. déprécier.

Տձգնութիւն s. dépréciation.

Տձգոհ a. mécontent.

Տձգոհիմ, եցայ vn. être mécontent.

Տձգոհութիւն s. mécontentement.

Տձգոյն a. décoloré, pâle, blafard, blême.

Տձգունեմ, եցի va. décolorer, déteindre; —իմ vn. se décolorer, perdre la couleur, pâlir, déteindre, blêmir.

Տձգունութիւն s. défaut de couleur, pâleur.

Տի interj. allons! courage! տի՛նա conj. surtout, plutôt; s. V. Տիք.

Տիգարուն, բնոյ s. hampe, bois d'une pique.

Տիգախոց a. blessé d'une pique; — առնել, donner un coup de pique.

Տիգաւոր, աց s. piquier.

Տիգք, գաց s. bras.

Տիեզերաբանական a. cosmologique.

Տիեզերաբանութիւն s. cosmologie.

Տիեզերագիր, գրի s. cosmographe.

Տիեզերագրական a. cosmographique.

Տիեզերագրութիւն s. cosmographie.

Տիեզերախօս a. parlé, publié dans l'univers.

Տիեզերակալ, աց s. maître de l'univers.

Տիեզերակալեմ, եցի vn. conquérir, dominer l'univers.

Տիեզերակալութիւն s. conquête ou domination de l'univers.

Տիեզերական a. universel, œcuménique.

Տիեզերականութիւն s. œcuménicité.

Տիեզերակեցոյց a. qui sauve l'univers.

Տիեզերահռչակ **ա.** célèbre dans tout l'univers.

Տիեզերահրաշ **ա.** qui étonne l'univers.

Տիեզերապետ **Վ.** Տիեզերակալ.

Տիեզերասաստ **ս.** qui menace tout l'univers.

Տիեզերաքարոզ **ա.** prêché, publié dans tout l'univers.

Տիեզերք, բաց **սմ.** univers; ընդ տիեզերս, ընդ ամենայն ou ընդ ընաւ տիեզերս, ընդ ոլորտս տիեզերաց, dans tout l'univers, par tout l'univers.

Տիգ, տգոց **ս.** tique.

Տիկ, տկաց **ս.** outre, bouc; — հովուական, cornemuse, musette.

Տիկին, կնոջ, կնանց, կնայց **ս.** maîtresse; madame; dame; madame, reine, impératrice; fig. — Երկնից, la reine des cieux, la lune; վանաց —, la supérieure, l'abbesse.

Տիկնութիւն **ս.** qualité d'une maîtresse, d'une dame; dignité de reine.

Տիկնունի, նույ **Վ.** Կանանոց.

Տիկտեսակ գործեմ **va.** enfler comme une outre.

Տիղմ, տղմոյ **ս.** boue, crotte, bourbe, fange; մաքրել զ—, décrotter; ընդ — Թաւալել, se vautrer ou patauger dans la boue, se trainer dans la boue; իջարշ ածել ընդ տիղմ, traîner dans la boue.

Տի՛նա **Վ.** Տի.

Տիպ, տպոյ, տպի, տպաց **ս.** type, modèle, exemple; figure,

image, air, forme; expression; empreinte; style; impression, édition; — ք կերպարանաց, traits, caractère; — ք կերպարանաց բանից, style; բերել զտիպս կերպարանաց ուրուք իդէմս, ressembler à qn., avoir ses traits, son air; բերել զ— ուրուք՝ իրիք, ressembler à qn., à qch.; — ք մեռելոց, fantômes.

Տիպար, աց **ս.** type, exemple, modèle.

Տիտան ou Տիտանեան **սմ.** Titan.

Տիտեռն, ուան **ս.** crocodile.

Տիտղոս, աց **ս.** titre.

Տիրաբար **Վ.** Տիրապէս.

Տիրազէտ **ա.** qui connaît le Seigneur.

Տիրագլուխ **adv.** en maître, indépendamment.

Տիրագոյն **Վ.** Բուն.

Տիրադաւ, Տիրադրութ **ա.** qui trahit son maître, traître, Judas.

Տիրածին **Վ.** Աստուածածին.

Տիրական **ա.** du Seigneur; du maître, seigneurial; dominant; — պատկեր, l'image de Dieu; — իշխանութիւն, pouvoir absolu.

Տիրահրաւեր **ա.** invité par le Seigneur.

Տիրածիր **ա.** donné par le Seigneur.

Տիրամայր, մօր **սմ.** mère du Seigneur; fig. mère d'un prêtre.

Տիրանամ, ացայ **vn.** se rendre maître de, dominer, s'emparer de, s'impatroniser;

être dominé, entrer sous la domination.

Տիրանարգ a. qui méprise son maître.

Տիրանենգ V. Տիրադաւ.

Տիրանուէր a. consacré au Seigneur.

Տիրապարզել V. Տիրաձիր.

Տիրապետ s. despote.

Տիրապետական a. despotique.

Տիրապետեմ, եցի va. dominer, maîtriser, s'emparer du pouvoir suprême.

Տիրապետող s. dominateur.

Տիրապետութիւն s. domination, despotisme; —ք, despotiquement.

Տիրապէս adv. en maître, avec autorité, avec une autorité absolue, souverainement; effectivement, proprement, véritablement; a. propre, véritable, réel, certain; — ազատ, véritablement libre; — խօսելով, à proprement parler; — բարի, bien réel; — հաւատք, vraie foi.

Տիրասէր a. qui aime son maître, attaché à son maître, dévoué; — նախանձ, zèle.

Տիրասիրութիւն s. attachement, dévouement pour son maître, zèle.

Տիրասպան, ից ou աց. Տիրասպանու a. qui a tué son maître.

Տիրավաճառ a. qui a vendu son maître.

Տիրատեաց a. qui hait son maître.

Տիրարար, ի a. qui rend maître.

Տիրացու V. Դպիր.

Տիրացուցանեմ, ուցի va. rendre maître, faire dominer; autoriser, établir, effectuer.

Տիրաւանդ a. transmis par le Seigneur.

Տիրաքարոզ a. prêché par le Seigneur.

Տիրեմ, եցի va. s'emparer de, se rendre maître, dominer, maîtriser, occuper, régner.

Տիրեցուցանեմ V. Տիրացուցանեմ.

Տիրող a. s. dominant, dominateur.

Տիրութիւն s. domination, autorité, pouvoir.

Տիրուհի sf. maîtresse ou dame; sainte Vierge.

Տիւ, տուրնջեան sm. jour; իտուէ ou իտունջեան, de jour, dans la journée, en plein jour; իտուէ եւ իգիշերի ou գտիւ եւ զգիշեր, jour et nuit, nuit et jour; արփիաճաճանջ —, beau jour; beau temps; իլուսապայծառ ou իլոյս տունջեան, en plein jour; չեւ խոնարհեալ տուրնջեան, avant la fin du jour.

Տիք, տիոց s. âge; âge, siècle; — ժանկութեան, âge de l'enfance, premier âge; իմատաղ տիս, dans un âge si tendre; իմատաղ՝ իմանուկ տիոց, dès le tendre ou bas âge, dès sa plus tendre jeunesse; իտղայ տիոց, dès son enfance; անդրստին յառաջին տիոցն, de

bonne heure; — ծերութեան, âge de la vieillesse; հաւասար տիօք, du même âge.

Տխատանք, նազ *a.* chagrin, deuil.

Տխտիմ, տեցայ *vn.* se chagriner, déplorer, porter le deuil de.

Տխեղծ *a.* jeune, en bas âge; défiguré, difforme.

Տխեղծութիւն *s.* jeunesse, bas âge.

Տխկի *V.* Յախ.

Տխմար, աջ *a.* sot, benêt, ignorant.

Տխմաբար *adv.* sottement, sans aucune connaissance.

Տխմարութիւն *sm.* sottise, ignorance.

Տխուր *adj.* triste, chagrin, morne, mélancolique, morose.

Տխրազին *a.* triste; *adv.* tristement.

Տխրադէմ *a.* qui a l'air triste; *adv.* d'un air triste.

Տխրալի, Տխրալից *a.* triste, plein de tristesse, de chagrin.

Տխրական *a.* triste, chagrinant, fâcheux, mélancolique.

Տխրանամ *V.* Տխրիմ.

Տխրանք *V.* Տխրութիւն.

Տխրասէր *adj.* qui aime la tristesse, mélancolique.

Տխրեցուցանեմ, ուցի *va.* chagriner, attrister, peser sur le cœur.

Տխրեցուցիչ *a.* chagrinant, attristant, triste.

Տխրերանգ *a.* d'une couleur triste, morne.

Տխրիմ, բեցայ *vn.* se chagriner, s'attrister, devenir triste, se flétrir.

Տխրութիւն *sm.* chagrin, tristesse, mélancolie.

Տկար, աջ *a.* faible, débile; impuissant, invalide; infirme, petit, léger; fragile, frêle.

Տկարաբար *adv.* faiblement.

Տկարակողմն *s.* côté faible.

Տկարամիտ, մտաց *a.* faible d'esprit, esprit faible, borné, obtus.

Տկարամտութիւն *s.* faiblesse d'esprit, faiblesse.

Տկարանամ, աջայ *vn.* s'affaiblir, perdre ses forces, s'exténuer; devenir infirme, indisposé; avoir la faiblesse de; être incapable, ne pas pouvoir, déchoir; être impossible.

Տկարացուցանեմ, ուցի *va.* affaiblir, ôter les forces, débilité, énerver, exténuer, abattre, amortir.

Տկարութիւն *sm.* faiblesse, débilité; indisposition, infirmité; langueur, exténuation; — ունիմ, je suis indisposé.

Տկեղտ *a.* jeune.

Տկեղր *V.* Գրեի.

Տհալ *a.* indigeste.

Տհան *a.* mécontent, boudeur, acariâtre, morose; — լինել *V.* Տհանիմ.

Տհանեմ, եցի *va.* mécontenter, indisposer, déplaire; — իմ *vn.* être mécontent, bouder, être indisposé contre, se déplaire.

Տհանութիւն *s.* mécontente-

ment, désagrément, déplaisir; bouderie.

Տիաս, ից a. qui n'est pas mûr, cru; fig. trop jeune.

Տիասութիւն s. défaut de maturité, crudité.

Տծեւ a. difforme, mal fait.

Տծեւեմ, եցի va. difformer.

Տծեւութիւն s. difformité.

Տղայ, ոց s. enfant; jeune homme; V. Տիք.

Տղայաբար adv. comme un enfant, puérilement.

Տղայաբարոյ, Տղայաբարու, ից a. qui a le caractère enfant, puéril.

Տղայական a. d'enfant, enfantin, puéril.

Տղայակոտոր a. qui détruit les enfants.

Տղայահանճար. Տղայամիտ, մտաց a. qui a l'esprit enfantin, simple.

Տղայամտութիւն s. puérité, enfantillage.

Տղայանամ, ացայ vn. être ou devenir enfant; se conduire en enfant, faire l'enfant; rajeunir, redevenir jeune.

Տղայապէս V. Տղայաբար.

Տղայասպան a. s. infanticide, meurtrier d'un enfant.

Տղայասպանութիւն s. infanticide, meurtre d'un enfant.

Տղայացուցանեմ, ուցի va. rendre enfant, rajeunir, rendre la jeunesse.

Տղայաւուրց a. enfant, très-jeune.

Տղայիկ sm. petit enfant, bambin.

Տղայութիւն sm. enfance, premier âge; puérité, enfantillage.

Տղեմ, եցի va. vouloir.

Տղընդեր a. ventru.

Տղմաբնակ a. qui demeure dans la boue.

Տղմագին V. Տղմուտ.

Տղմամաթաւ adj. barboté dans la boue, crotté.

Տղմամաւալ a. qui se roule, qui se traîne dans la boue.

Տղմալից a. plein de boue, crotté, boueux, bourbeux, fangeux.

Տղմախառն a. mêlé avec la boue, bourbeux, fangeux.

Տղմախոր a. où il y a beaucoup de boue, très-boureux.

Տղմահան, ի s. décrottoir.

Տղմային V. Տղմուտ.

Տղմանամ, ացայ vn. se crotter, être barboté dans la boue.

Տղմասէր adj. qui aime la boue.

Տղմուտ a. bourbeux, fangeux, boueux.

Տմարդի, դւոյ, դեաց adj. inhumain, désobligeant, impoli, grossier, brutal, brut, incivil, malhonnête, rustre.

Տմաբղութիւն s. inhumanité, désobligéance, brutalité, brusquerie; impolitesse, grossièreté, incivilité, rusticité, malhonnêteté; —բ, inhumainement, désobligamment, brusquement, brutalement; impoliment, grossièrement.

Տմոյն adj. décoloré, pâle,

triste; — առնել, décolorer, pâlir, déteindre.

Տնակ, աջ s. maisonnette, case.

Տնակալ s. le propriétaire de la maison.

Տնական a. domestique; — տնտեսութիւն, économie —.

Տնակից a. qui demeure dans la même maison, cohabitant; voisin; — լինել, habiter, demeurer dans la même maison.

Տնակցութիւն s. habitation commune, cohabitation.

Տնահարկ, ի s. imposition, contribution.

Տնակ, աջ a. pauvre, indigent, ruiné; failli.

Տնանկանամ, աջայ vn. devenir pauvre, être indigent, se ruiner; être expulsé ou privé de sa maison; faire faillite.

Տնանկանոց V. Աղքատանոց.

Տնանկացուցանեմ, ուցի va. faire devenir pauvre, rendre pauvre, indigent.

Տնանկութիւն s. pauvreté, indigence; faillite; իյետին — Է կայ, il est dans la misère, aux abois.

Տնաշէն a. qui construit une maison; V. Տնարար.

Տնաշինութիւն s. construction; V. Տնարարութիւն.

Տնապան, աջ s. gardien de la maison, concierge; casanier.

Տնապանութիւն s. conciergerie, charge de concierge; vie casanière.

Տնասէր a. qui aime la maison, casanier; — լինել, aimer son intérieur, se plaire dans son intérieur, chez soi.

Տնասուն a. nourri, élevé à la maison, casanier, domestique, privé.

Տնասպասեակ a. qui garde la maison, casanier.

Տնարար, աջ a. s. ménager, ménagère; femme de ménage.

Տնարարութիւն s. ménage, soin domestique.

Տնարգել a. qui garde la maison, qui mène une vie retirée.

Տնաւեր a. dont la maison est ruinée; qui ruine les maisons.

Տնիկ V. Տնակ.

Տնկաբան, ից s. botaniste.

Տնկաբանական adj. botanique; — պարտէզ, jardin —.

Տնկաբանութիւն sm. botanique.

Տնկաբեր a. qui porte ou produit des plantes.

Տնկազէտ, Տնկազիտական, Տնկազիտութիւն V. Տնկաբան, Տնկաբանական, etc.

Տնկագործ, աջ a. s. planteur, jardinier.

Տնկագործեմ, եցի va. cultiver les plantes, planter.

Տնկագործութիւն s. culture des plantes, plantation.

Տնկալուչ V. Տնարար.

Տնկախիտ adj. rempli de plantes, de plantations.

Տնկախօսութիւն s. phyto-logie.

Տնկական adj. de plante, végétal.

Տնկակից a. qui pousse ou végète avec, planté ensemble; inné, naturel.

Տնկաղ, **ի** s. potasse; **կիզիչ** —, potasse caustique.

Տնկարարութիւն V. **Տնկագործութիւն**.

Տնկարկ, **աց** s. planteur.

Տնկարկութիւն s. plantation.

Տնկեմ, **եցի** vn. planter.

Տնկիչ s. planteur.

Տնկից V. **Տնակից**.

Տնպահ, **Տնպահութիւն** V. **Տնապան**, **Տնապանութիւն**.

Տնպահարան, **ի** s. conciergerie, logement du concierge.

Տնտես, **աց** s. économiste.

Տնտեսաբար adv. économiquement.

Տնտեսագէտ, **Տնտեսագիր** s. économiste.

Տնտեսական a. économique.

Տնտեսարան, **ի** s. économet; administration.

Տնտեսեմ, **եցի** va. diriger une maison, faire l'économe; économiser; régler sa famille, régir, administrer; distribuer.

Տնտեսութիւն s. économie; économet; direction, administration; providence; mystère de l'Incarnation; առտնին ou տնական՝ քաղաքական —, économie domestique, politique; առ —է, par économie.

Տնօրէն, **րինի** s. V. **Տնտես**; directeur, administrateur.

Տնօրէնութիւն s. V. **Տնտեսութիւն**; disposition, mesure;

—է տեղիք, les lieux saints.

Տնօրինական adj. économique, administratif; du mystère de l'Incarnation; — տեղիք, les lieux saints.

Տնօրինեմ V. **Տնտեսեմ**; disposer; dispenser; — **զկեանս**, régler la vie.

Տնօրինումն s. dispense; — **խնդրել**՝ տալ՝ ընդունել, demander, accorder, obtenir une dispense.

Տոգոր s. imbibition, imprégnation.

Տոգորեմ, **եցի** va. imprégner, imbiber, pénétrer; —իմ vn. s'imbiber, pénétrer dans, être imbibé, imprégné.

Տոխղուք s. tourte.

Տոկ sm. persistance, résistance, patience; durée; a. qui résiste, persistant, durable; իտոկ ou իտոկս, longuement, longtemps; ի— **անկանել**, se prolonger, durer longtemps.

Տոկամ, **ացի** vn. résister, persister, supporter, endurer, soutenir.

Տոկոս V. **Տոկոսիք**.

Տոկոսեմ, **եցի** va. tirer usure de, exercer l'usure, prêter à usure.

Տոկոսիք, **սեաց** s. usure, intérêt illégal; naissance; տոկոսեօք, avec usure.

Տոկուն V. **Տոկ** a.

Տոհմ, **ից**, **աց** sm. famille, maison, race, extraction, naissance, lignage, lignée.

Տոհմագիրք, **գրաց**. **Տոհմաւիւք**, **մուաց** s. généalogie.

Տոհմական *a.* de bonne famille, noble; de famille; *s.* parent; — *p.* rapport d'un champ, fruits, récolte, moisson.

Տոհմականութիւն *a.* bonne naissance, noblesse; production, fertilité.

Տոհմակից *sm.* de la même famille, lignager, parenté.

Տոհմային *a.* de famille; parent.

Տոհմապետ, *այս* *s.* chef d'une famille, d'une race.

Տոհմաւորութիւն *s.* noblesse, bonne naissance.

Տոհմիկ *a.* noble, de bonne maison, de bonne ou de haute naissance; *s.* parent.

Տոհմորդ *տուն* *va.* séparer les familles, les races.

Տոհմութիւն *s.* parenté.

Տոհրակեմ, *եցի* *vn.* marcher d'un air fier ou hautain, se pavaner.

Տող, *ից* *s.* ligne; fil; file, rang, rangée.

Տողաբան, *ից* *adj.* qui parle beaucoup, bavard.

Տողաբար *adv.* à la ligne, en rang.

Տողադուլ *s.* alinéa.

Տողադիր *a.* aligné.

Տողադրեմ, *եցի* *va.* aligner.

Տողադրութիւն *sm.* alignement.

Տողամէջ *s.* interligne.

Տողան *s.* rangée, suite, enchainement.

Տողանի *a.* rangé, arrangé, continué.

Տողաշար, *ի* *a.* transparent.

Տողեմ, *եցի* *va.* enfilier, ranger; composer, écrire.

Տողիք, *դեպ* *s.* Տողուկ, դկաց. Տողունք *s.* salive, crachat.

Տոնկեմ, *եցայ* *vn.* se réduire en pâte (en parlant du riz).

Տոմար, *այց* *s.* tome; livre; calendrier.

Տոմս, *ից* *s.* Տոմսակ, *այց* *s.* billet.

Տոյժ, *տուժի*. Տոյժք, *տուժից* *sm.* V. Տուգան; dommage, perte, préjudice, détriment; *տուժիք* *անձին*, à ses dépens; *փոխաբինել* *տուժիցն*, dédommager.

Տողկեմ, *եցի* *va.* user sa vie, passer la vie.

Տոչոր V. Տոչորումն.

Տոչորական *a.* brûlant.

Տոչորեմ, *եցի* *va.* brûler, enflammer, embraser; — *իմ* *vn.* brûler, être enflammé.

Տոչորիչ *a.* brûlant, dévorant.

Տոչորումն *s.* brûlure, embrasement.

Տոռն, *ռին* ou *ռան*, *ռունք*, *ռանց* *s.* corde, ficelle; lien, attache; pilon; — *շան*, laisse.

Տոռնիմ, *եցայ* *vn.* être lié, attaché.

Տորգ *s.* toile d'araignée.

Տորմիդ ou — *նաւաց* *s.* flotte.

Տորմիմ, *մեցայ* *vn.* s'enfler, bouffir, se gonfler.

Տարան, *ի* *s.* garantie.

Տարր *s.* bourgeon, jet de la vigne.

Տորրանց, ի s. pépinière.

Տորբեմ, եցի vn. bourgeonner.

Տուայտանք, նաց s. peine, affliction, souffrance.

Տուայտեմ, եցի va. faire souffrir, affliger, tourmenter; —իմ vn. souffrir, s'affliger, être tourmenté.

Տուայտուծին V. Տուայտանք.

Տուայր, ի sm. corbeille de mariage.

Տուարած, ի s. berger, pasteur; pâturage.

Տուարածական s. berger.

Տուգան, ի s. amende; indemnité ou dédommagement; ornith. toucan.

Տուգանեմ, Տուգանիմ V. Տուծեմ, Տուծիմ.

Տուգանք, նաց V. Տուգան.

Տուծապարս a. amendable.

Տուծեմ, եցի va. mettre ou condamner à l'amende; —իմ vn. être mis ou condamné à l'amende, indemniser, dédommager.

Տուիչ, տուչի, չաց s. donneur, donateur.

Տուլտ, տղտոյ s. guimauve.

Տումար V. Տմար.

Տուն, տան, տանց sm. maison; maison, famille, race; maison, établissement commercial; biens de la maison; train de maison, domestiques; couplet, verset, strophe, stance; տանէ ի— ou *տնէ—, de maison en maison; *տնէ ելնել, sortir de la maison; démé-

nager; դառնալ ի—, retourner, rentrer à la maison, chez soi; *— կերթամ, je vais chez moi; *տնէ կուգամ, je viens de chez moi; *ծեր տունը գնաց, il est allé ou il a été chez vous; տնով տեղով, avec toute la famille; կալ ի— ou *— կենալ, rester à la maison, garder la maison; — Թագաւորի ou արքայի, la maison du roi; — նամակաց, poste; — գանձին, le trésor; հանգիստ՝ բնակելի՝ լաւ՝ մեծ՝ փոքրիկ՝ գեղեցիկ՝ տծել ou անպիտան —, commode, logeable, bonne, grande, petite, belle ou jolie, vilaine maison; աղիւսակերտ՝ փայտակերտ՝ քարոկիր —, maison en brique, en bois, en pierre; վարծելի՝ վաճառելի տուն, maison à louer, à vendre; հիմունք՝ որմունք տան, les fondements, les murs d'une maison; — շինել ou կառուցանել՝ քանդել, bâtir, abattre ou démolir une maison; *քաղաքի՝ գեղի —, maison de ville, de campagne; *փողոցի վերայ —, maison sur la rue; գեղեցկացուցանել զ—իւր, embellir sa maison; — վարծել, louer une maison; վարծել զ—իւր, louer sa maison; վարձք տան, le loyer d'une maison.

Տունջենական, Տունջենային, Տունջէն a. diurne, de jour.

Տուչումին s. dation, donation; tradition; reddition, remise, délivrance.

Տուռն *s.* amas, tas; **տուռն** *adv.* en tas, en monceau.

Տուտն, **տտնոց** *s.* queue.

Տուր *V.* **Տուրք.**

Տուրեւառ, **ից** *s.* trafic, négoce, commerce; échange; conférence, fréquentation, société; respiration, haleine; դադարումն **տուրեւառից**, stagnation des affaires; **տուրեւառս առնել**, trafiquer; **իյետին — շնչոյն**, réduit à l'extrémité; — **ամուսնութեանց**, les mariages; *V.* **Տուրեւառիկ.**

Տուրեւառիկ *a.* commercial, mercantile; —ք ou — փոփոխումն՝ շահաւետութիւն, trafic, commerce.

Տուրեւառութիւն *V.* **Տուրեւառիք.**

Տուրք, **տրոց** *s.* dation; donation, présent, don; impôt, droit; aumône.

Տուփ, **տփոց** *s.* boîte.

Տոփան, **աց** *s.* batte; hie.

Տոփեմ, **եցի** *va.* battre; fouler aux pieds; hier.

Տոքսական դեղ *s.* toxique, poison.

Տպագիր, **գրի** *a.* édité, imprimé; *s.* typographe; éditeur; édition, impression.

Տպագրական *adj.* typographique.

Տպագրատուն *V.* **Տպարան.**

Տպագրեմ, **եցի** *va.* empreindre, mouler, modeler; éditer, imprimer.

Տպագրիչ, **Տպագրող** *s.* typographe, imprimeur; éditeur.

Տպագրութիւն *s.* typographie; édition, impression.

Տպագիւն, **աց**, **ից** *s.* topaze.

Տպանամ, **ացայ** *vn.* être empreint, s'imprimer.

Տպարան, **աց** *s.* imprimerie, typographie.

Տպաւոր *adj.* empreint, imprimé, marqué.

Տպաւորագոյն *a.* plus ressemblant, précis, véritable; — *adv.* précisément; — **ասացից**, à proprement parler; **կամ — ասել**, ou pour mieux dire.

Տպաւորեմ, **եցի** *va.* empreindre, imprimer, marquer, figurer, graver; inculquer.

Տպաւորութիւն *s.* empreinte, marque, figure, forme; impression; — **գործել յոք**, faire une impression sur qn.

Տպեմ, **եցի** *va.* imprimer; — **իմ** *vn.* s'imprimer.

Տպող *V.* **Տպագրող.**

Տռիփք *V.* **Տռփանք.**

Տռնաւոր *a.* calleux, dur.

Տռփամ, **Տռփանամ**, **ացայ** *vn.* aimer d'amour, avec passion ou passionnément, être amoureux, passionné, épris; aimer tendrement, convoiter, désirer ardemment, souhaiter.

Տռփանք, **նաց** *sm.* amours, amourette.

Տռփաւոր, **Տռփող** *s.* amant, amoureux.

Տռփուտ *a.* amoureux, passionné.

Տտաղեղն *s.* chat-huant.

Տտիպ *a.* acerbe, âpre, astringent, âcre.

Տոնաւոր adj. qui a une queue, à queue.

Տոռն V. Տուռն.

Տուպուծիւն s. âpreté, âcreté, acerbité, saveur âpre, goût acerbe.

* Տոռեմ, եցի vn. faire un pet, péter.

Տրական s. gram. datif; a. datif.

Տրամ adj. ferme, dur; — գործել, rendre ferme; — երկիր, terrain ferme.

Տրամաբան, ից s. logicien.

Տրամաբանաբար adv. logiquement.

Տրամաբանական a. logique, de la logique.

Տրամաբանեմ, եցի va. raisonner.

Տրամաբանութիւն sm. logique.

Տրամաբանօրէն adv. logiquement.

Տրամադիծ V. Տրամաչափ.

Տրամադրեմ, եցի va. disposer.

Տրամադրութիւն s. disposition.

Տրամալար, ի sm. cordeau, fil à plomb.

Տրամախոյի adj. judicieux, raisonnable.

Տրամախոյութիւն s. jugement, raisonnement.

Տրամախօս, ից s. dialecticien.

Տրամախօսութիւն s. dialectique.

Տրամանամ, ացայ vn. devenir fermé, se durcir.

Տրամանկիւն s. diagonale; a. V. Տրամանկիւնի.

Տրամանկիւնաբար adv. diagonalement.

Տրամանկիւնի a. diagonal.

Տրամաչափ s. diamètre.

Տրամաչափական a. diamétral.

Տրամաչափապէս adv. diamétralement.

Տրամեմ, եցի va. affermir.

Տրապիգ, աց s. table.

Տրապիգիտ s. changeur.

Տրգալ V. Տարգալ.

Տրեխ, աց s. sabot, sandale.

Տրեխագործ, աց s. sabotier.

Տրեխաւորիմ, եցայ vn. mettre des sabots.

Տրէ s. ancien mois des Arméniens.

Տրիբուն, ի s. tribun.

Տրիբունութիւն s. tribunat.

Տրիգոն, ի s. pastenague.

Տրիէր adj. à trois rangs de rames; — նաւ, galère —, trireme.

Տրիտոն, ի s. triton.

Տրիտուր s. récompense, rétribution.

Տրմդութիւն s. inexpérience.

Տրմուխ, մխայ s. râteau.

Տրմուղ, մղի adj. inexpérimenté, nouveau; indompté.

Տրոհական a. adversatif.

Տրոհեմ, եցի va. diviser.

Տրոհութիւն, Տրոհումն sm. division; abduction.

* Տրորեմ, եցի va. broyer, délayer.

Տրորիմ, րեցայ vn. pourrir, corrompre, se couvrir de plaies.

Տրորումն sm. putréfaction, corruption.

Տրուպ, տրպի adj. humble, inférieur, vil, indigne, dernier, moindre.

Տրոփեմ, եցի vn. frapper la terre du pied, battre des pieds, faire du bruit avec les pieds; fouler aux pieds, fouler; ոտս — իվերայ, insulter, mépriser qn.

Տրոփին s. bruit des pieds, claquement.

Տրոքիղոս, աց s. trochile.

Տրտազին adj. triste, chagrin, mélancolique; d'un ton chagrin, d'un air triste, fâcheux, affligé.

Տրտազեաց, գեցից a. très-triste.

Տրտալի, Տրտալից adj. plein de tristesse, de chagrin, triste, fâcheux.

Տրտական a. chagrinant, fâcheux.

Տրտակից լինիմ vn. partager le chagrin de qn., s'attrister avec.

Տրտեցուցանեմ, ուցի va. attrister, chagriner, contrister, rembrunir.

Տրտիմ մեցայ vn. se chagriner, s'attrister, avoir du chagrin.

Տրտումին sm. tristesse, chagrin, mélancolie, morosité.

Տրտնջեմ, եցի vn. se plaindre, murmurer, crier.

Տրտնջին s. plainte, murmure.

Տրտնջող sm. celui qui se plaint, qui murmure.

Տրտնջումն V. Տրտնջին

Տրտում a. triste, chagrin, morne, mélancolique, morose; adv. tristement; — լինել, être triste, avoir du chagrin, avoir le cœur gros.

Տրտունջ sm. plainte, murmure; — ունել, porter plainte, se plaindre.

Տրցակ, աց s. botte, fagot.

Տրցակեմ, եցի va. botteier, fagoter.

Տրփամ, Տրփանք, etc. V. Տուփամ, Տուփանք, etc.

Տփիկ s. petite botte, écriin.

Տքամ, ացի vn. geindre.

Տքնաբար տանել V. Տարապարհակ վարել.

Տքնեցուցանեմ, ուցի va. faire veiller.

Տքնիմ, նեցայ vn. veiller; fig. veiller, surveiller.

Տքնումին s. veille; insomnie; vigilance.

Տօժ, ոյ s. grande chaleur; hâle, feu du jour, les ardeurs du soleil; a. chaud; **տօժոյ** adv. pendant la chaleur; — **ամարայնոյ, la chaleur, l'ardeur de l'été.**

Տօժազին a. chaud.

Տօժամ, ու. **Տօժամամանակ** s. heure ou temps où le soleil est très-chaud; **իտօժամումու աուուն, en la chaleur du jour.**

Տօժամումու ou **իտօժամումու** adv. pendant la chaleur.

Տօժախարշ, Տօժակէզ, Տօժահար a. brûlé par la chaleur.

Տօժային a. chaud.

Տօժանամ, ագայ vn. être dévoré de chaleur, se brûler.

Տօժացուցանեմ, ուցի va. brûler par la chaleur.

Տօժուծիւն s. chaleur.

Տօմար V. Տումար.

Տօն, ից s. fête; օր տօնի, jour de fête; — նշանաւոր՝ հանդիսաւոր ou յեծահանդէս, fête extraordinaire, solennelle; — կատարել, célébrer une fête.

Տօնախմբեմ, եցի va. célébrer, solenniser une fête.

Տօնախմբութիւն s. célébration d'une fête, fête, jour de fête, réunion solennelle, solennité.

Տօնական a. de fête, férié, solennel; — օր, jour de fête; — գիրք V. Տօնացոյց.

Տօնակից լինիմ vn. fêter, célébrer une fête ensemble.

Տօնահրաման adj. qui contient les préceptes des fêtes.

Տօնապետ, աց sm. chef ou président d'une fête, d'une solennité.

Տօնասէր adj. qui aime les fêtes.

Տօնասիրութիւն sm. amour des fêtes.

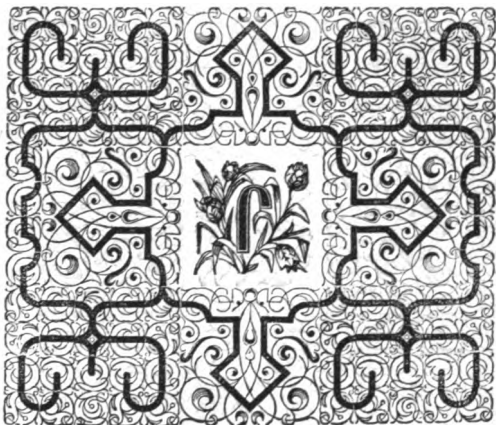
Տօնավաճառ, աց s. foire.

Տօնացոյց, ցուցի s. directoire (livre qui règle l'office pour toute l'année).

Տօնեմ, եցի va. fêter, solenniser, célébrer.

Տօնուտ V. Տօնական.

Տօսախ, ից s. bot. buis.

Ր (*ré*) s. trente-deuxième lettre de l'alphabet et vingt-sixième des consonnes; cinq mille, cinq-millième.

Րաբուն, ից s. maître, docteur.

Րաբունաբար V. **Րաբունօրէն**.

Րաբունական a. de maître, doctoral,

Րաբունապետ, աց s. chef des docteurs, pontife.

Րաբունի, նույ, նեաց sm. maître, docteur; rabbi, rabbin.

Րաբունօրէն adv. en maître, comme un docteur.

Րախանամ V. **Խրախանամ**.

Րախնան V. **Խրախնան**.

Րահետ V. **Արահետ**.

Րամ V. **Երամ**.

Րամեմ V. **Երամեմ**.

Րենական a. divin.

Րենատես V. **Աստուածատես**.

* **Րոմ** V. **Շաքարօղի**.

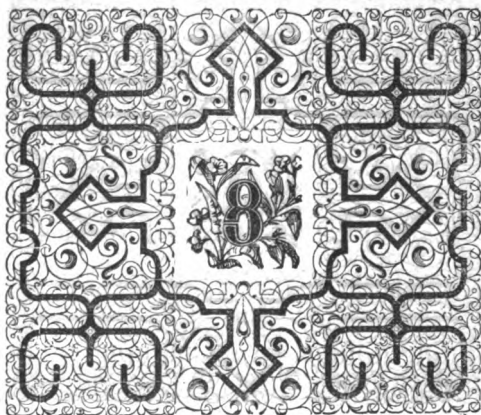
Րոպէ, ից s. seconde, instant; le monde, l'univers; Europe.

Րոպէահամար a. qui compte les secondes; magicien.

Րոտեմ, եցի va. rassembler, réunir.

Րոտին V. **Տրուպ**.

Րոք V. **Աղէկատ**.

Յ (tzo) s. trente-troisième lettre de l'alphabet et vingt-septième des consonnes; six mille, six-millième.

Յախ, ոյ s. érable; branche; broussailles; bouleau.

Յախաւել, ի sm. balai de bouleau.

Յախաւթել, ի sm. ornith. roitelet.

Յած, ի adj. bas, qui s'élève peu de terre; fig. humble, modeste, modéré, doux, sage; bas, vil, rampant.

Յածազին a. adv. à bas prix.

Յածնում, ճեայ vn. s'abaisser, baisser; s'abaisser, s'humilier; s'apaiser, se calmer.

Յածումիւն s. abaissement;

fig. modestie, modération, sagesse, pudeur; humiliation; humilité; bassesse; — սրտի, bassesse de cœur; — ք, avec un air modeste; avec bassesse.

Յածուն, ճնոց a. modeste, modéré, sage; humble, doux; bas, qui n'est pas élevé.

Յածուցանեմ, ուցի va. abaisser, baisser; rabaisser, rabattre; abaisser, humilier, ravalier; calmer, apaiser, adoucir.

Յականեցուցանեմ, ուցի va. réduire à l'extrémité, rendre malheureux.

Յականիմ, նեցայ vn. être réduit à l'extrémité, être dans le besoin, manquer de ressources, être malheureux.

Յակն, կան, կանք *s. besoin, gêne, misère.*

Յամաք, աց *a. sec, aride ; s. terre ferme, continent ;* ելանել —ի, prendre terre, mettre pied à terre, débarquer; իջանել —ի, descendre à terre; — կղզի, presque'île, péninsule; անցանել ընդ —, passer à pied sec.

Յամաքաբնակ *a. qui habite la terre ferme.*

Յամաքանիւ *adv. avec des ailes sèches, sans mouiller ses ailes.*

Յամաքակղզի, զւոյ *s. presque'île, péninsule.*

Յամաքական *V. Յամաքային.*

Յամաքակէտ *sm. littoral, plage, rivage.*

Յամաքայատակ *a. dont le fond, le lit est sec.*

Յամաքային *adj. de terre ferme, continental ; sec, aride.*

Յամաքաչափութիւն *s. arpentage.*

Յամաքելի *a. tarissable.*

Յամաքեմ *V. Յամաքիմ, Յամաքեցուցանեմ.*

Յամաքեցուցանեմ, ուցի *va. sécher, dessécher, rendre sec, aride ; mettre à sec, tarir, faire tarir, épuiser.*

Յամաքեցուցիչ *a. qui sèche, qui dessèche, desséchant, dessiccatif.*

Յամաքիմ քեցայ *vn. sécher, se dessécher ; tarir, s'épuiser.*

Յամաքութիւն, Յամաքումն *s. sécheresse, aridité, siccité, dessèchement ; tarissement, épuisement.*

Յամաքութ *a. sec, aride.*

Յայգ, ոյ *sm. nuit ; — ou qցայգ adv. de nuit, pendant la nuit ; qցայգ եւ qցերեկ, jour et nuit, nuit et jour.*

Յայգազնաց *V. Գիշերազընաց.*

Յայգազուարճ *sm. belle de nuit.*

Յայգախումբ *s. soirée.*

Յայգականձեղ, ի *s. veilleuse.*

Յայգակռիւ մարտ *s. combat nocturne.*

Յայգահանդէս *s. soirée ; — տալ, donner une soirée.*

Յայգանոց հանդերձ *s. vêtement de nuit.*

Յայգապաշտօն, տամառ *s. nocturne (partie de l'office de la nuit).*

Յայգատես *V. Գիշերատես.*

Յայգացնոր, ի *a. rêveur, songeur.*

Յայգութիւն *s. nuit, l'heure de la nuit ; քղխումն —ե, pollution nocturne.*

Յայդ վայր *adv. jusque-là.*

Յայժմ *adv. jusqu'à présent.*

Յայլք *s. aïne.*

Յայնժամ *adv. jusqu'à cette heure, jusqu'à ce temps, jusqu'à cette époque ; յինչեւ —, jusqu'alors.*

Յայն վայր *adv. jusque-là ; — յիմարեալ էին ազգ մարդկան, զի եւ, le genre humain s'égarait jusqu'à...*

Յայնքան *adv. tant, jusqu'à tant.*

Յայս վայր *adv. jusqu'ici.*

Յայսքան adv. tant, jusqu'ici.

Յայսօր adv. jusqu'aujourd'hui, jusqu'à ce jour.

Յայտեմ, եցի va. faire jallir, lancer; տիղմ—, éclabousser; —իմ vn. jaillir, rejaillir.

Յայտուկ V. Յայտումն; —ք տղմոյ, éclaboussure.

Յայտումն s. jet, jaillissement, rejaillissement; — սերման, éjaculation.

Յայտք, տից s. saillie.

Յան, ից s. ensemencement, semailles; a. dispersé, disséminé; ցան եւ ցիր օս ցիր եւ ցան, épars, dispersé; adv. ցà et là; ցան եւ ցիր առնել՝ կացուցանել, disperser.

Յանգ, etc. V. Յանկ.

Յանեմ, եցի va. semer, ensemencer; parsemer, répandre, asperger.

Յանկ, ոյ s. haie, échalier, enclos, clôture, enceinte; liste, table, catalogue; désir, amour; adv. toujours, de tout temps; պատել՝ փակել ցանկով, entourer d'une haie.

Յանկալի a. désirable, souhaitable, désiré, recherché, doux; — է ինձ, je désirerais, je voudrais, je serais bien aise de, je ne songe qu'à; — պարզութիւն, aimable simplicité.

Յանկալից sm. tout ce qui plaît, objet désiré; — աչաց, ce qui plaît aux yeux.

Յանկական adj. concupiscible; —ն s. concupiscence.

Յանկամ, Յանկանամ, ացայ

vn. désirer, souhaiter, envier; convoiter, être épris de.

Յանկապատ a. entouré de haies.

Յանկապտեմ, եցի va. entourer d'une haie.

Յանկասէք a. amoureux, voluptueux, sensuel, lubrique.

Յանկասիրութիւն s. amour, convoitise, sensualité, lubricité.

Յանկացող s. désireux, convoiteux; cupide.

Յանկեմ, եցի va. entourer d'une haie.

Յանկորդ a. continuuel, continu; adv. continuellement.

Յանկորդեմ, եցի va. fréquenter, hanter; vn. continuer, persévérer, perpétuer, durer; սիրելի էր ինձ — իսեղիսն, j'aimais à me rendre en ce lieu.

Յանկութիւն s. désir, envie; convoitise, concupiscence, volupté, sensualité, passion, amour; plaisir; cupidité; curiosité; հեշտ —, sensualité, volupté; մատնել իկամս — է ուրուք, livrer à la passion de qn.; օգտաճարաւ —ք, les intérêts.

Յանումն s. ensemencement.

Յանց, ից sm. filet, réseau, rets.

Յանցառ a. clair, peu serré; s. clairière.

Յանցարկ s. jet de filet, action de jeter le filet; celui qui jette le filet.

Յանցեմ, եցի va. prendre au filet, envelopper d'un filet.

Յանցորդ, աց s. pêcheur au filet, pêcheur.

Յասկոտ, աց adj. irascible, colère, colérique, dépiteux; — լինել, être —, avoir du penchant à la colère.

Յասկոտութիւն s. irascibilité.

Յասմնական, Յասնական a. propre à mettre en colère; irascible; — ն s. irascibilité.

Յասնում, սեայ, սուցեալ vn. se mettre en colère, s'indigner, s'emporter, se fâcher, s'irriter, se dépiter, mettre son bonnet de travers.

Յասումն s. colère, indignation, emportement, courroux, dépit; ի— ածել, mettre en colère, courroucer; ցամամբ էր ընդ նմա, il était irrité, fâché contre lui.

Յասուցանեմ, ուցի va. mettre en colère, indigner, fâcher, irriter, échauffer la bile de qn.

Յասչիմ V. Յասնում.

* Յատկեմ V. Ոստնում; Յայտեմ vn.

* Յատկեցնեմ V. Յայտեմ va. դուրս —, faire ressortir, mettre en relief.

Յատկտեմ, եցի va. sautiller.

* Յատկտուկ V. Կցկցուն.

Յարասի s. bot. bouleau.

Յարդ եւս, Յարդ իսկ adv. jusqu'à présent, encore.

Յաւ, ոց sm. douleur, mal, souffrance; fig. douleur, peine, chagrin; regret; mal, maladie; — է ինձ, j'ai le regret, je regrette de, je suis fâché; ցա-

ւովք, douloureusement; դառնակսկիծ —, douleur cuisante, amère; դժոխքմբեր կալաւ զիս ցաւ, une douleur cruelle me saisisit; մեղմել զցաւս, calmer, endormir la douleur; փարատեցան յինէն ցաւք իմ, je ne souffre plus, je n'ai plus de mal, de douleur; * — կրել՝ քաշել, éprouver de la douleur, avoir mal, souffrir.

Յաւազար, աց a. infirme, maladif, cassé, patraque.

Յաւազին a. douloureux, endolori, affligé, plaintif; adv. douloureusement, d'un ton plaintif.

Յաւազնեմ, եցի. Յաւազնիմ, նեցայ vn. éprouver de la douleur, souffrir; avoir mal, être malade, souffrir; avoir du chagrin, être endolori; ցաւազնեալ անդամք, membres endoloris.

Յաւազնոտ V. Յաւազար.

Յաւազնոտեմ, եցի vn. tomber malade, être souffrant.

Յաւազնութիւն s. douleur, souffrance, regrets; mal, maladie.

Յաւալի, Յաւալից a. plein de douleur, douloureux, regrettable.

Յաւած, ի a. endolori, souffrant, infirme, malade.

Յաւակից s. compagnon de douleur, compatissant; — լինել, entrer dans la douleur de qn., partager sa douleur, compatir à sa douleur, le plaindre.

Յաւակցաբար adv. en pre-

nant part à la douleur de, avec compassion.

Ցաւակցիմ V. Ցաւակից լինիմ.

Ցաւակցութիւն s. part que l'on prend à la douleur d'autrui, condoléance, compassion; Թուղթ — Է, lettre de condoléance.

Ցաւահալած adj. qui chasse la douleur, la maladie.

Ցաւանակիմ, եղայ vn. durer.

Ցաւատնմ, եցի va. déchirer, déchiqueter.

Ցաւացածոյց a. calmant.

Ցաւեցուցանեմ, ուցի va. causer de la douleur, faire souffrir.

Ցաւէ, ցաւեաց v. impers. avoir mal, souffrir, éprouver de la douleur; regretter, avoir regret de; être endolori, peiné, désolé; compatir à, être sensible au sort de qn., le plaindre; որովայն իմ ցաւէ, j'ai mal au ventre; ոչ ոմեք ցաւէ ընդ իս, personne ne me regrette, ne me plaint; ցաւէ ինձ ի վերայ քո, je vous plains, je pleure sur toi; ցաւեաց ձեզ վասն իմ, vous avez eu pitié de moi; de mon sort.

Ցաւիմ, եղայ V. Ցաւէ; *վրադ կցաւիմ, je vous plains; վաստ կցաւի, j'ai mal au doigt, mon doigt me fait mal.

Ցաւոտ V. Ցաւած.

Ցաքան, ի s. agric. scarificateur.

Ցաքանեմ, եցի va. scarifier.

Ցելիմ, Ցելում, ցելի va. fendre, déchirer.

Ցելում, ցելայ vn. se fendre, se déchirer; ցելաւ յերկուս, se déchira en deux, par le milieu.

Ցելումն s. l'action de fendre, de déchirer; fente, déchirure.

Ցեխ, ոյ s. boue, crotte.

Ցեխոտ, etc. V. Ցխոտ, etc.

Ցեծ s. ornith. ibis.

Ցեղ, ից s. tribu, caste, race, branche.

Ցեղակից adj. qui est de la même tribu ou race.

Ցեղակցութիւն s. identité de tribu.

Ցեղապետ, աց sm. chef de tribu, de race.

Ցեղապետեմ, եցի va. être chef d'une tribu.

Ցեղապետութիւն s. dignité de chef d'une tribu.

Ցեղընտիր լինել, choisir ou distinguer les tribus.

Ցետ V. Ձետ.

Ցե՛րբ adv. jusqu'à quand?

Ցերեակ, Ցերեկ, զՑերեակ, զՑերեկ adv. le jour, dans la journée, de jour, en plein jour, pendant le jour; զցայգ եւ զցերեկ, jour et nuit; զօրն ցերեկ, toute la journée.

Ցերեկութիւն sm. jour ou journée.

Ցերեկօթ, ի s. externat.

Ցերեկօթիկ s. externe; a. — դպրոց, externat.

Ցեց, ոյ sm. ver, artison, teigne.

Ցեցակեր, Ցեցակերեալ adj.

mangé ou rongé des vers, vermoulu.

Յիւ, ցիւյ V. Յեւ.

Յին, ցնոյ s. ornith. milan.

Յինգ, Յինկ, ցնգի, ցնգոյ s. bot. amelle.

Յիւ, ցոյ, ցոու s. onagre, âne sauvage.

Յիր a. dispersé, épars; s. dispersion; endroit vaste; ցիր եւ ցան, dispersé, épars, éparpillé; adv. d'une manière éparse, çà et là; ցիր ընդ ցիր լինել, être dispersé, se disperser, s'éparpiller.

Յիրդ, ցրդոյ, ցրդի s. bot. pimprenelle; ronce.

Յից, ցցոյ s. pal, pieu, pilquet, pilotis, jalon; cheville; a. dressé, hérissé, droit; ցանելի—, empaler.

Յիւրկիմ, եցայ vn. saillir, être en saillie, s'avancer en dehors.

Յլագլուխ a. à tête de bœuf; s. Bucéphale.

Յլիկ s. jeune faureau.

Յխոտ a. crotté.

Յխոտեմ, եցի va. crotter; —իմ vn. se crotter.

Յկնիմ V. Յնկնիմ.

Յմախ, ի s. bot. herle.

* Յնդած a. décrépit, tombé en enfance, radoteur.

Յնդական a. volatil.

Յնդականութիւն sm. volatilité.

Յնդեմ, եցի va. disperser, dissiper; volatiliser, exhaler, évaporer; —իմ vn. se dissiper, se disperser, se volatiliser,

s'exhaler, s'évaporer; * tomber en enfance, radoter; — յարտառու, fondre en larmes; ցնդին յիտք նորա, son esprit s'évapore, se distrair.

Յնդումն s. dispersion, dissipation; volatilisation, exhalation.

Յնծալի, Յնծալից a. plein de joie, joyeux.

Յնծամ, ացայ vn. tressaillir de joie, d'allégresse, être pénétré, saisi ou transporté de joie, se réjouir.

Յնծացուցանեմ, ուցի va. faire tressaillir de joie, transporter ou combler de joie, réjouir.

Յնծութիւն s. transport de joie, grande joie, allégresse.

Յնկնիմ, կնեցայ ou կնայ vn. mettre bas, faire des petits.

Յնորական a. illusoire, fantastique, imaginaire, chimérique, extravagant.

Յնորակոծ a. agité de délire, plongé dans un effrayant délire; — առնել, tourmenter par le délire, par de folles illusions; — լինել, être tourmenté par le délire, par de folles illusions, se faire des illusions.

Յնորեմ, եցի. Յնորեցուցանեմ, ուցի va. donner le délire, des vertiges, mettre hors de soi, rendre fou, saisir d'un transport, transporter; égarer, distraire; donner des illusions, faire courir après des chimères.

Յնորիմ, բեցայ vn. délirer, être dans le délire, avoir le

délire, le vertige, tomber en délire, rêver, divaguer, extravaguer, battre la campagne; être hors de soi, s'égarer, devenir fou, être agité de violents transports; se faire des illusions.

Յնորբ, րից s. délire, rêverie, vertige; fantôme, vaine apparence, vision, illusion, chimère, imagination, fantaisie; — **խոժոռադէմք՝ անժպիտք**, spectacles horribles, hideux.

Յնցղածեւ a. qui a la forme d'un tuyau, d'un arrosoir.

Յնցղանամ, Յնցղկանամ, կացեալ vn. jaillir, saillir, sortir.

Յնցոտի, տույ, տեաց adj. vieux, déguenillé, fripé; s. guenille, haillon, chiffon.

Յնցոտիկ s. loque, guenille.

Յնցուղ, ցղոյ s. canal, tuyau; arrosoir; aspersión; dispersion.

Յոլանամ, ացայ vn. se réfléchir, réfléchir, réverbérer; rejaillir, s'exhaler.

Յոլացիկ a. reflet, à réverbère.

Յոլացումն V. **Յոլումն**.

Յոլացուցանեմ, ուցի va. réfléchir, réfléchir; faire rejaillir, exhiler.

Յոլք s. pl. reflets.

Յոլումն s. réflexion, reflet, réverbération; rejaillissement, exhalation, exhalaison.

Յող, Յողուն V. **Յողուն**.

Յոյց, ցուցից sm. action de montrer, indication; indice, marque, signe; étalage, parade; ostentation; démonstra-

tion, preuve, marque, témoignage, acte; spectacle, risée, jouet; **ցոյցս առնել**, faire étalage, parade, étaler; **իցոյցս, իցոյց, իցոյցս ինչ**, pour montrer, pour l'ostentation, pour la frime; — **բարեկամութեան՝ մեծարանաց**, démonstrations d'amitié, de respect; **առնել ինչ իցոյցս մարդկան**, faire qch. pour être vu des hommes; **հաստատուն** —, preuve solide.

Յորեան, ցորենոց sm. blé, froment.

Յորեկ V. **Յերեկ**.

Յորենաբաշխ, ից a. qui distribue du blé.

Յորենաբեր a. qui produit du blé.

Յորենահատ, ի s. grain de blé, grain.

Յորենավաճառ, աց s. marchand de blé, grainetier.

Յորենավաճառութիւն sm. commerce de blés.

Յորժամ adv. jusqu'à ce que, jusqu'à l'époque; **ցորժամ, jusqu'à quand** ?

Յորչափ V. **Յորքան**.

Յոր՝ վայր adv. jusqu'où ?

Յորքան adv. tant que, jusqu'à ce que; **ցորքան, jusqu'à quand** ? jusqu'à quel point ? — **ժամանակս, tant que**.

Յու V. **Յուք**.

Յուլ, ցուլ s. taureau; astr. le Taureau; — **բառաչէ, le** — mugit; **բառաչ՝ պոչին** ou **պոռոչին ցուլ**, mugissement.

Յուլ ականջաց s. conduit auriculaire.

Յուժ s. sanie, pus, humeur.
 Յունց s. secousse; — տալ,
 donner une secousse, secouer.

Յուպ, ցպոյ s. bâton, verge;
 — հովուի, houlette; — կաղի,
 béquille; — իձեռին, un bâton
 à la main; — Յերուծեան, le
 bâton, le soutien de vieillesse.

Յուրտ, ցրտոյ a. froid; մց.
 froid, insipide; vain, frivole;
 sm. froid; — մահաճամբոյր,
 une froidure mortelle; le froid
 de la mort; սառսրացեալ դո-
 ղալ իցրտոյ ou ցրտէ դողալ,
 trembler de froid, être transi
 de froid; — սաստիկ, froid
 vif, violent, excessif, un froid
 de loup; սոսկալի՝ խիստ՝ ան-
 տանելի՝ Թափանցող —, froid
 horrible, rude ou rigoureux,
 insupportable, perçant ou pé-
 nétrant; — է, il fait froid;
 պատսպարիլ իցրտոյ, se munir
 contre le froid; վարժիլ ցրտոյ,
 s'habituer au froid; — առնուլ,
 avoir ou prendre froid, se re-
 froidir, être saisi de froid.

Յուց, ցցոյ s. V. Յոյց; chan-
 son; — բառնալ, chanter une
 chanson.

Յուցակ, աց a. qui montre,
 qui indique; sm. indicateur,
 montre, indice; index, liste,
 catalogue, table; inventaire;
 répertoire; carte (de restau-
 rant); aiguille, axe de cadran.

Յուցական, աց a. démons-
 tratif, indicatif; — դեբանուն,
 pronom démonstratif; — մատն
 V. Յուցամատն; — առնել,
 démontrer, prouver.

Յուցակութիւն s. démonstra-
 tion, preuve, raison.

Յուցամատն s. le doigt in-
 dicateur, l'index.

Յուցամոլութիւն s. ostenta-
 tion.

Յուցանեմ, ցուցի, ցոյց va.
 montrer, indiquer, désigner;
 faire voir, témoigner, expri-
 mer, exposer, déclarer; dé-
 montrer, prouver.

Յուցիչ a. s. indicateur, in-
 dicatif, démonstratif.

Յուցումն s. action de mon-
 trer, de faire voir, indication;
 démonstration, preuve.

Յուք, ցուց s. plafond.

Յոփ, ի a. bavard, charlatan;
 dissolu, débauché, libertin.

Յոփաբանութիւն s. bavar-
 dage, charlatanisme.

Յոփաբերան a. bavard.

Յոփանք V. Յոփութիւն.

Յոփասիրտ a. déréglé, dis-
 solu, libertin, débauché.

Յոփացուցանեմ, ուցի va. dé-
 baucher, corrompre, pervertir.

Յոփոզի V. Յոփասիրտ.

Յոփութիւն sm. dissolution,
 débauche, libertinage, licence,
 dérèglement, déportement.

Յոկակապ sm. muselière;
 muserolle.

Յոկանաւ, ու s. galère.

Յուռի, ուկի sm. museau,
 groin, muse; éperon (d'un na-
 vire).

Յտեմ, եցի va. écorcher,
 égratigner, meurtrir, effleurer,
 érafler, entailler, faire des in-
 cisions, déchirer, arracher;

—իմ vn. s'écorcher, s'égratigner, s'arracher.

Յրդենի, Յրդի V. Յիրդ.

Յրեմ, եցի va. V. Յրուեմ; violer, transgresser, enfreindre, rompre, détruire; diverger; — զինչս, dissiper, gaspiller ses biens.

Յրիչ V. Յրուիչ; divergent.

Յրիւ adv. d'une manière éparse, çà et là.

Յրուեմ, եցի va. disperser, dissiper, répandre, disséminer, éparpiller; disperser, détruire, mettre en déroute; impr. distribuer; — զմիտս, distraire l'esprit; —իմ vn. se disperser, se dissiper; se distraire.

Յրուիչ s. celui qui disperse, dissipateur.

Յրումն s. dispersion, dissipation, éparpillement.

Յրտաբան, ից a. qui tient de sots propos, fade, insipide.

Յրտաբանեմ, եցի vn. tenir de sots propos, plaisanter à froid, dire des niaiseries.

Յրտաբանութիւն sm. sot propos, fadeuse, niaiserie.

Յրտաբեկ, Յրտաբեկութիւն V. Յրտահար, Յրտահարութիւն.

Յրտաբեր, ի a. qui apporte le froid, frigorigène; s. frimaire.

Յրտաբուխ adj. qui coule froid, frais.

Յրտագին a. très-froid.

Յրտակեղ V. Յրտահար.

Յրտահար adj. refroidi, engourdi de froid; bruiné; — առնել, refroidir, engourdir

de froid; brouir; — լինել, V. Յրտահարիմ.

Յրտահարիմ, ըեցայ vn. se refroidir, être saisi par le froid, être engourdi de froid.

Յրտահարութիւն s. refroidissement; — տնկոց, brouissure.

Յրտամ, Յրտանամ, ացայ froidir, refroidir, se refroidir; se refroidir, avoir ou prendre froid, être saisi de froid; fig. se refroidir, s'attédir.

Յրտաշունչ a. froid, glacial.

Յրտասառույց adj. glacial, glacé.

Յրտացուցանեմ, ուցի va. refroidir; fig. refroidir.

Յրտացուցիչ a. frigorigène.

Յրտին a. froid.

Յրտութիւն sm. froid, froidleur, froidure; refroidissement; fig. froid, froideur.

Յրցուն a. déchiré, fripé.

Յրցտեմ, եցի va. déchirer, mettre en pièces, friper.

Յրոնք, նից s. dispersion.

Յցապատնէշ, նիշաց s. palissade.

*Յրոնխաճ s. engelure.

Յցեմ, եցի vn. planter, hisser, dresser, hérissier, fixer, fichier, enfoncer dans.

Յցութիւն s. pousse, germination.

Յցուիմ, ուեցայ vn. pousser, germer; se planter, se hisser, se dresser, saillir, faire saillir; — հերաց, se hérissier.

Յցումն sm. l'action de se planter, de se dresser.

Յցունազարդ adj. aigretté, empanaché.

Յցունք a. boucle de cheveux; aigrette; panache.

Յփսի, փաւոյ s. serge; ազնիւ —; châte.

Յբային a. alcoolique.

Յբաշափ, ի s. alcoolomètre.

Յքի, ցբւոյ s. esprit de vin, alcool.

Յօղ, ոյ s. rosée; ցօղ քաղցրածաւալ, douce rosée; ցօղ քաղցրութեան, bénigne rosée.

Յօղաբեր a. qui porte de la rosée.

Յօղաբուղիս a. qui produit de la rosée.

Յօղազին a. frais; adv. fraîchement.

Յօղազնեմ, եցի va. rafraichir.

Յօղալից a. plein de rosée.

Յողախառն a. mêlé de rosée.

Յօղածին a. qui produit de la rosée; qui est produit par la rosée.

Յօղահար a. gâté par la rosée, frappé de rosée, bruiné.

Յօղանամ, ացայ vn. se rafraichir.

Յօղազանոյն adj. orné de rosée.

Յօղացուցանեմ, ուցի va. rafraichir.

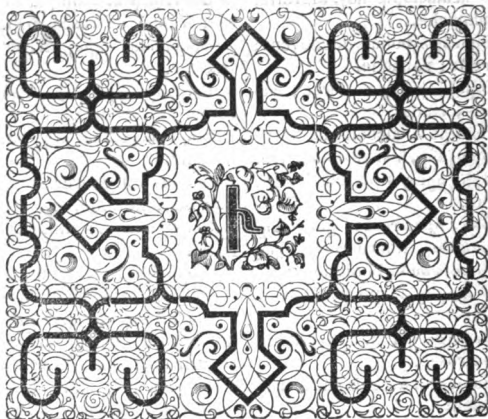
Յօղաւոր a. couvert, mouillé de rosée; humide, frais.

Յողակերպ a. semblable à la rosée.

Յօղարկեմ, եցի va. mouiller de rosée, humecter, arroser.

Յօղեմ, եցի va. faire tomber de la rosée, verser la rosée, couvrir ou mouiller de rosée; faire pleuvoir, faire tomber goutte à goutte; asperger, verser, arroser, humecter; rincer; — արտօսը, verser des larmes; vn. ցօղէ, il tombe de la rosée.

Յօղան, ղնոյ ou ղուան s. tige, brin; rinçure; V. Յօղաւոր.

Ի(hioun)s.trente-quatrième
lettre de l'alphabet, tantôt
voyelle, tantôt consonne; sept
mille, sept-millième.

Ի' en vers, abréviation de
ել, ու, etc.

ԻԻԹ V. ZԻԹ.

ԻԻԹական V. ZԻԹական

ԻԻԹիմ V. ZԻԹիմ.

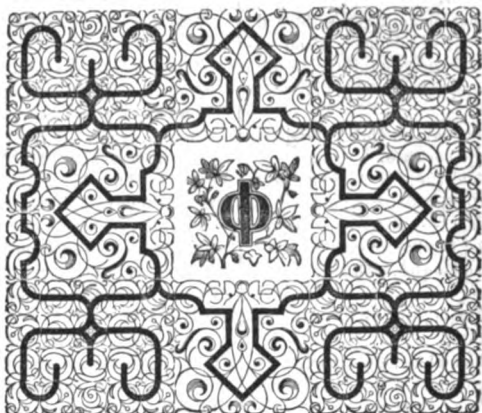
ԻԻԹումն V. ZԻԹումն.

ԻԻւ V. ZԻւ.

ԻԻւակ V. ZԻւակ.

ԻԻւեմ V. ZԻւեմ, etc.

ԻԻւումն V. ZԻւումն.

Փ (piour) s. trente-cinquième lettre de l'alphabet et vingt-neuvième des consonnes ; huit mille, huit-millième.

Փագրոս, ի s. ichth. pagre.

Փաղամ, **Փաղանք**, նաց s. turban, bandeau, voile.

Փաթաթեմ, **Փաթուծեմ**, եցի v3. envelopper, emballer, entortiller.

Փախնում V. Փախչիմ.

* **Փախուկ** a. timbré, toqué.

Փախուստ, խստի, խստեան s. fuite, évasion ; échappatoire, réticence, faux-fuyant, subterfuge, tergiversation ; — **զօրաց**, dérouté ; ի—**անապարել դառնալ** լինել կալ, prendre la fuite, plier bagage, déguerpir,

tourner les talons ; — ի **դարձուցանել**, mettre en fuite ; — ի **մտաբերել**, songer à s'enfuir.

Փախուցանեմ, ուցի va. faire fuir, mettre en fuite, faire tourner le dos.

Փախուցիչ a. qui fait fuir.

Փախչիմ, խեայ, խուցեալ vn. fuir, s'enfuir, prendre la fuite, échapper, s'échapper, se sauver, s'évader, éviter.

Փախստական, աց s. fuyard, fugitif, transfuge, déserteur ; a. fugitif, passager ; — **ծառայ**, esclave fugitif ; — **փառք**, gloire fugitive ; — **արկանել՝ առնել՝ վարել**, mettre en fuite ; — **անկանել՝ գնալ՝ լինել**, prendre la fuite, s'enfuir.

Փախստականութիւն s. fuite, évasion.

Ցախստեայ, էից s. fuyard, fugitif; — անկանել՝ գնալ՝ լինել, prendre la fuite, s'enfuir; — արկանել՝ տանել, mettre en fuite.

Փախստէութիւն V. Փախստականութիւն.

Փակ, ոյ, ր s. fermeture, serrure, cadenas; bâton; adj. fermé; — արկանել, fermer à clé; mettre un cadenas.

Փակագիծ, գծի հմ. parenthèse.

Փակագիր, գրոյ s. monogramme.

Փակակալ, աջ s. porte-clés, guichetier, portier; porte-clés, clavier; serrure.

Փակաղակ, աջ s. serrure.

Փական, ր. Փականք, նազ s. fermeture, serrure, cadenas; clé.

Փակաբան, ր s. cloître.

Փակեղն, զանց s. turban.

Փակեմ, եցի va. fermer, clore; enfermer, renfermer, enclore, barfer; serrer, fermer à clé; ինքքս —, renfermer, entourer; ինքքս փակեալ, enclosed; փակեալ յափնայն յոսոյ անկապութեան, sans aucune espérance.

Փակոց, աջ s. serrure.

Փաղ, էց s. ornith. phalarope.

Փաղաղեմ, եցի va. dévorer, consumer.

Փաղաղիչ s. a. dévorateur, dévorant.

Փաղանգ, աջ s. phalange, troupe.

Փաղանգաճուղի, մշկոյ sm. bot. lavande, spic.

Փաղանուն a. s. synonyme.

Փաղառութիւն s. syllabe.

Փաղարիկ V. Փաղ.

Փաղաքշական a. caressant, flatteur; gram. diminutif; — անուն, petit nom de tendresse, terme de tendresse, diminutif; — բառ, terme caressant.

Փաղաքշանք, նազ s. caresse, cajolerie, câlinerie; flatterie, adulation, patelinage, flagornerie.

Փաղաքշեմ, եցի va. appeler par de petits noms de tendresse, caresser, cajoler, doloier, amadouer, câliner; flatter, aduler, courtoiser, encenser, flagorner, pateliner.

Փաղաքշութիւն V. Փաղաքշանք.

Փաղաքուշ, քշի a. s. caressant, cajoleur, câlin; flatteur, adulateur, flagorneur, patelin.

Փաղփաղիմ, զեցայ յն. briller, reluire.

Փաղփեցուցանեմ, ուցի va. faire briller, faire reluire.

Փաղփիմ, փեցայ քն. briller, luire, reluire.

Փաղփուն a. brillant, éclatant.

Փամփուշտ, փշտի s. vessie; ballon; — հրետի, gorgousse.

Փայլ, էց s. brillant, éclat, lustre; a. brillant, luisant.

Փայլածող, Փայլածու sm. astr. Mercure.

Փայլածուն **a.** brilliant, luisant, reluisant.

Փայլակեմ **V.** Փայլաթափեմ.

Փայլակն, կան **s.** éclair; սրավար՝ արագամոխի իբրեւ զ—, prompt, rapide comme l'éclair.

Փայլակնաբար **adv.** comme un éclair.

Փայլակնաբորբոք **adj.** brilliant, ardent comme un éclair.

Փայլակնակերպ **a.** semblable à un éclair.

Փայլակնախար **adj.** frappé d'un éclair.

Փայլակնածեւ **adj.** qui a la forme d'un éclair; **adv.** en forme d'éclair.

Փայլակնանման **V.** Փայլակնակերպ.

Փայլակնացայտ **a.** qui lance des éclairs, éclatant, étincelant.

Փայլակնանշող **a.** brilliant, éclatant comme un éclair.

Փայլակնատեսիլ **adj.** qui a l'aspect d'un éclair, éclatant, étincelant.

Փայլակումն **sm.** action de faire des éclairs; éclair; éclat, lumière.

Փայլատակեմ, եցի **vn.** faire des éclairs; éclairer, éclater, étinceler, scintiller, briller; **va.** lancer des éclairs, faire éclater ou briller; փայլատակէ, il fait des éclairs, il éclaire; բոց աստուածային յաջաց նորա փայլատակէր, un feu divin éclatait de ses yeux, le feu sacré brillait dans ses yeux.

Փայլատակեցուցանեմ **V.** Փայլատակեմ **va.**

Փայլատակն, կունք, կանց **s.** éclair, étincelle; éclat, lumière; foudre.

Փայլատակումն **s.** action de faire ou de lancer des éclairs; étincellement; éclair.

Փայլատակունք **V.** Փայլատակն:

Փայլեմ, եցի **vn.** briller, luire, reluire, éclater, resplendir; **va.** faire briller, rendre brillant, luisant, faire reluire, lustrer, brunir, polir; խընդունիւն փայլէ յաջս նորա, la joie brille dans ses regards.

Փայլեցուցանեմ **V.** Փայլեմ **va.** — զկոշիկս, cirer les bottes.

Փայլիմ **V.** Փայլեմ **vn.**

Փայլին **s.** éclat, le brillant, le poli, le lustre, resplendissement, splendeur.

Փայլող **adj.** qui brille, brillant; **V.** Փայլածու.

Փայլումն **s.** action de briller, resplendissement.

Փայլուն, լնոյ **adj.** brillant, luisant, reluisant, resplendissant, poli.

Փայծաղն, ծաղան **s.** rate.

Փայծաղնացաւ **a.** qui a mal à la rate, splénétique; **s.** splénite.

Փայծաղնոտ **a.** splénétique.

Փայտ, ից **s.** bois; arbre; — ընկենուլ, tirer au sort; tirer la bonne aventure; — հարկանել, couper, abattre du bois; — կենաց, arbre de vie.

Փայտաբեր, ից **a.** qui produit du bois; **s.** porteur de bois.

Փայտագործ **a.** fait de bois,

Փայտակերտ adj. construit en bois; sm. construction en bois, échafaud.

Փայտակերտիկ sm. petite construction en bois, nid.

Փայտակիր sm. porteur de bois.

Փայտակոյտ, կուտից sm. amas de bois, bûcher.

Փայտակոտոր, ից sm. bûcheron.

Փայտակոփ s. charpentier, menuisier.

Փայտահատ, Փայտահար, աց s. bûcheron; hache.

Փայտահատումին, Փայտահարումին s. abatage (de bois).

Փայտամած adj. couvert de bois.

Փայտայարկ a. dont le toit est en bois.

Փայտային a. ligneux.

Փայտանամ, ացայ vn. devenir bois, se changer en bois; fig. s'engourdir, roidir.

Փայտաշատ a. abondant en bois, boisé.

Փայտապաշտ, ից a. s. qui adore les bois.

Փայտապաշտումին s. adoration des bois.

Փայտատ, աց s. hache, cognée; houe, hoyau.

Փայտաքաղ a. qui ramasse du bois.

Փայտեր V. Փայտաբեր.

Փայտեայ, Փայտեղէն a. de bois, en bois.

Փայտիկ s. petit bois.

Փայտոտն s. chevalet.

Փայտփոր s. ornith. pic, pique-bois.

Փայփայանք, նաց sm. caresse, cajolerie, câlinerie, mi-gnardise.

Փայփայեմ, եցի vn. caresser, amadouer, cajoler, choyer.

Փանք. Փանաքի, քւոյ, քեաց a. faible, léger, petit, peu considérable, pauvre, misérable.

Փանաքիմաց adj. faible ou pauvre d'esprit, médiocre.

Փանաքումին s. faiblesse, petitesse, pauvreté.

Փանդիւղ, դուաց. Փանդիւղն, դուանց s. pandure.

Փանդունահար, աց s. joueur de pandure.

Փանփուշտ V. Փամփուշտ.

Փաշաման կրել vn. recevoir des reproches, avoir ou éprouver des ennuis.

Փապ, Փապար, աց s. cavité, creux, trou.

Փապարեմ, եցի. Փապարիմ րեցայ vn. être calleux, endurci, s'endurcir; V. Ձեռն.

Փառաբանակից a. qui loue, qui est loué avec un autre.

Փառաբանեմ, եցի vn. louer, glorifier, célébrer, honorer.

Փառաբանումին s. louange, gloire, honneur.

Փառազարդ adj. orné de gloire, glorieux, magnifique.

Փառազարդեմ, եցի vn. orner de gloire, d'honneurs, orner avec magnificence.

Փառազարդումին s. ornement glorieux, gloire, honneur, magnificence.

Փառախնդիր **a.** qui cherche la gloire, ambitieux.

Փառակից **s.** compagnon de gloire, qui a la même gloire.

Փառահեղ **a.** glorieux, majestueux.

Փառամոլ **a.** passionné pour la gloire, ambitieux, vain.

Փառամոլութիւն **s.** passion pour la gloire, ambition, vanité.

Փառասէր **adj.** qui aime la gloire, avide de gloire, ambitieux, vain.

Փառասիրեմ, եցի **va.** aimer la gloire, être ambitieux.

Փառասիրութիւն **s.** amour de la gloire, ambition.

Փառատենչիկ **a.** avide de gloire.

Փառատրեմ, եցի **va.** louer, donner des louanges.

Փառատրութիւն **sm.** éloge, louange.

Փառացի **V.** Փառաւոր.

Փառաւոր, աց **a.** glorieux, illustre; — առնել, rendre honneur, louer, glorifier, célébrer; — լինել, être glorieux, glorifié, honoré.

Փառաւորակից **adj.** qui est glorifié avec un autre.

Փառաւորապէս **adv.** d'une manière glorieuse, glorieusement.

Փառաւորեալ **adj.** glorifié, glorieux.

Փառաւորեմ, եցի. Փառաւորեցուցանեմ, ուցի **va.** glorifier, rendre glorieux, célébrer, illustrer, honorer, exalter.

Փառաւորիչ **s.** celui qui glorifie.

Փառաւորութիւն **s.** gloire, magnificence, pompe, splendeur.

Փառք, ռաց **s.** gloire; majesté, éclat, magnificence; փառք, avec gloire, glorieusement; առանց փառաց, sans gloire; փառք Տեառն ou Աստուծոյ, gloire à Dieu! Dieu soit loué! grâce à Dieu; փառաւորեալ փառք, plein, couvert de gloire, de lauriers; անկանել իփառաց, se dégrader, se déshonorer; աղօտացուցանել՝ նսեմացուցանել զփառս իւր, ternir, obscurcir, éclipser sa gloire; աղարտել զփառս իւր, souiller, flétrir sa gloire, flétrir ses lauriers; փառս ստանալ, acquérir de la gloire; յաւերժացուցանել զփառս իւր, éterniser sa gloire; փառս քեզ համարեսցիր, mettez toute votre gloire à; անկապուտ փառս անձին համարել, mettre sa plus grande gloire à; շքեղապանծ փառք, avec une magnificence extraordinaire; անկանել փառք, succomber avec gloire; ընթանալ իփառս, aller, marcher, courir à la gloire; սիրել զփառս, aimer la gloire; կնիք տալ փառաց, mettre le sceau à sa gloire; վասն փառաց մեռանել, mourir pour la gloire; ցշմարիտ՝ անարատ ou անստգիւտ՝ անեղձ՝ անկապուտ՝ շքեղ սնոտի՝ յաւերժական —, gloire

vraie, sans tache, solide, sûre, éclatante, vaine, immortelle.

Փառեսան, Փառեսան ա. faisan; ձագ —, faisandeau.

Փաստ, ից ա. raison, cause; raisonnement; preuve, argument.

Փաստաբան, ից ա. avocat.

Փաստաբանեմ, եղի va. raisonner, expliquer la cause, alléguer des raisons; faire l'avocat, plaider.

Փաստաբանութիւն ա. explication des causes, raisonnement; profession d'avocat, barreau.

Փառապետք ա. ա. chicaneur.

Փառապետք adj. coupable, indigne.

Փասրուն, քսի ա. bavard, délateur, rapporteur, médiant.

Փասրունեմ, եղի va. bavarder, rapporter, médier.

Փառազունք ա. pl. les nobles, les grands.

Փարախ, ից ա. bercail, étable, bergerie.

Փարախապետ, աջ ա. supérieur, archimandrite.

Փարախեմ, եղի va. mettre dans le bercail, établir.

Փարատ ա. dissipé, détaché, écarté, éloigné.

Փարատեմ, եղի va. dissiper, disperser, chasser, faire disparaître, détruire, écartier, éloigner, ôter; va. se dissiper, disparaître, se détruire; — զհոգս, éloigner, charmer les soucis; փարատեցան յինէն զաւր, je ne souffre plus.

Փարատեցունեմ V. Փարատեմ va.

Փարատեմ V. Փարատեմ va.

Փարատիք adj. qui dissipe, qui fait disparaître.

Փարատումն sm. action de dissiper, de faire disparaître.

Փարաւազեմ, եղի. Փարաւազս տամ va. consoler, donner une consolation.

Փարաւանեմ V. Փերեմեմ.

Փարաւումն ա. libertinage.

Փարգաստ interj. allons donc!

Փաթիլի ա. touchant, attendrissant, suppliant; aimable, doux; — առնել՝ առնել, prier, supplier, conjurer.

Փարեմ, եղի va. embrasser, entourer, renfermer, contenir; V. Փարիմ.

Փարեմա ա. riche, opulent; — յեծութիւն, grande fortune.

Փարեմամանամ, աջայ va. s'enrichir, devenir riche.

Փարեմանդաւանեմ, ուղի va. enrichir, rendre riche.

Փարեմանութիւն ա. richesses, opulence.

Փարեմար conj. au moins.

Փարիմ, բեցայ va. embrasser, accoler, enlacer dans ses bras; — զփառամբ, s'embrasser, se serrer; — զմեզ, embrasser les genoux.

Փարիսաբար adv. comme un pharisien.

Փարիսական ա. pharisaïque, hypocrite.

Փարիսականութիւն ա. pharisaïsme.

Փարիսեցի, ցույ s. pharisien ; fig. pharisien, hypocrite.

Փարիսեցիութիւն s. pharisaïsme, hypocrisie.

Փարչ, ի s. pot à eau.

Փարսախ V. Խրասախ.

Փարս ք. Impair.

Փարփառ a. aux yeux brillants, au regard vif, doux ou tendre.

Փարփար s. ornith. foulque.

Փափազ ou Փափաք. Փափազանք Յմ Փափաքանք, նաց s. désir, envie, souhait.

Փափազելի adj. désirable, souhaitable.

Փափազեմ, եցի vn. désirer, envier, souhaiter ; փափազե տեսանել զքեզ, il tient à le voir, il désire le voir.

Փափազեցուցանեմ, ուցի va. rendre désireux, envieux, donner le désir, de l'envie.

Փափաք, Փափաքելի, Փափաքեմ, etc. V. Փափազ, etc.

Փափկագոյն a. plus délicat.

Փափկական a. délicat.

Փափկախօս a. qui parle délicatement, qui a un langage délicat.

Փափկակեաց, կեցաց a. qui vit délicatement, délicat, douillet ; — լինել V. Փափկեմամ.

Փափկակեցութիւն sm. vie molle, délicate, délicatesse.

Փափկակեր, աց a. qui suit un régime trop délicat, friand.

Փափկակերութիւն s. régime trop délicat, friandise.

Փափկափայն a. qui a une voix délicate.

Փափկամորթ a. qui a la peau tendre, délicate.

Փափկանամ, ացալ vn. faire le délicat, le douillet, la douillette, se livrer à la mollesse, aux délices, se dodiner, devenir tendre, délicat ; — յանկողինս, s'étendre mollement sur sa couche.

Փափկասէր a. qui aime la délicatesse, les délices, douillet, voluptueux.

Փափկասիրութիւն s. amour de la délicatesse, des délices, de la volupté.

Փափկասիրտ adj. au cœur tendre, sensible.

Փափկասնունդ, Փափկասուն a. délicatement nourri, douillet ; — մանուկ, enfant élevé dans du coton ; — կեանք, mollesse.

Փափկավանկ a. qui a la prononciation délicate.

Փափկացուցանեմ, ուցի va. rendre délicat, tendre.

Փափկացուցիչ a. qui rend délicat.

Փափկերախ adj. docile au frein ; — ձի, cheval docile ou léger à la main.

Փափկիկ, Փափկին a. très-délicat, douillet.

Փափկութիւն s. délicatesse ; mollesse, délices, voluptés ; — կերակրոց, délicatesses, mets recherchés, bonne chère ; իհանդերձ — ե զարդարեալ, vêtu avec mollesse ; — արտոժակի խոհի բմաստից, délicatesse de goût, de conscience, de

pensées; պարտեզ — ք, jardin de délices.

Փափուկ, փկի adj. délicat, douillet, tendre; délicat, délicieux, exquis; délicat, gracieux; saint, sacré; — u adv. délicatement, d'une manière délicate; — խիղճ, conscience délicate; — ախորժակ, goût délicat.

Փերրուարիոս, ի ս. février.

Փեզանայ ou Փեզենայ, ից s. bot. rue; վայրի —, harmale. Փեծակ, աց sm. ruche d'abeilles.

Փեղկ, ից s. rideau de tente, tenture, toile; լե; — լերանց, le flanc des montagnes; — պատուհանաց, volet.

Փեճեկ, Փեճուկ, աց s. — խեցեմործաց, écaille, écale; — պտղոց, pelure, peau; — ձուկայ՝ ընկուզոյ՝ կաղնոյ, coque, coquille; — ընդեղինաց, cosse, gousse; — ծառոց, écorce; փանել զ— ընկուզոյ, écaler des noix.

Փեճուկեմ, եցի va. éplucher, peler, écaler, écorcer, écailler.

Փեննայ, ի ս. bluet, aubifoin.

Փեռեկեմ, եցի va. déchirer, fendre, arracher, ouvrir, enfoncer, briser; փեռեկեալ կուկորդ, gueule béante.

Փեռեկումն sm. ouverture, fente.

Փեսայ, ից s. époux, fiancé, marié; gendre, beau-fils.

Փեսայածու, աց s. qui conduit les jeunes époux.

Փեսայական s. quia rapport au jeune marié.

Փեսայանամ, աջայ vn. épouser la fille de qn., être ou devenir son gendre, son beau-fils.

Փեսայանուէրք sm. épousailles, noces.

Փեսայացուցանեմ, ուցի va. marier, donner sa fille en mariage à qn., lui donner la main de sa fille.

Փեսայումին s. mariage.

Փեսաւէր, Վրաց s. garçon d'honneur.

Փետ, ից s. action de plumer, d'épiler.

Փետեմ, եցի va. arracher poil à poil, épiler; — զփետուրս, plumer, déplumer; — զհերս՝ զմորուս, arracher les cheveux, la barbe; fig. — զոք, plumer qn., en tirer de l'argent.

Փետին V. Փետ.

Փետուր, տրոց s. plume; նուրբ՝ մանր —ք, duvet, menue plume.

Փետտեմ V. Փետեմ.

Փետրամափ լինել, perdre son plumage, muer.

Փետրալից adj. rempli de plumes.

Փետրամորուս adj. dont la barbe est de plumes (le coq).

Փետրափոխ լինել, muer (en parlant des oiseaux).

Փետրափոխումին s. mue.

Փետրիկ sm. duvet, menue plume.

Փետրուար, Փետրվար sm. février.

Փերբերան s. bot. pourpier.

Փերեզակ, աց s. brocanteur.

Փերեւեմեմ, Փերեւետեմ,
եցի vn. se parer avec affectation, avec recherche, être très-pimant, se nipper, s'attifer, faire parade; se panader, marcher fièrement.

Փերթ s. pièce, morceau; — կերպասու, une pièce d'étoffe.

Փեցի, ցւոյ, ցեաց sm. manchot.

Փծագարդ a. épanoui.

Փծեմ, եցի va. faire épanouir, faire éclore, fleurir, pousser; —իմ vn. s'épanouir, éclore, naître, pousser, germer,

Փծինագարդ a. épanoui, en pleine floraison.

Փծիծ sm. épanouissement, floraison, éclosion, pousse, germination; իփծիծս հարկանիլ, s'épanouir

Փիլիսոփայ, ից sm. philosophe.

Փալիսոփայական a. philosophique.

Փիլիսոփայեմ V. իմաստասիրեմ.

Փիլիսոփայութիւն s. philosophie.

Փիլիսոփայետ, աց s. chef des philosophes.

Փիլիսոփոս V. Փիլիսոփայ.

Փիւն s. manteau.

Փիճ a. taché, souillé.

Փիղ, փղաց s. éléphant.

Փիճի s. hêtre, fonteau.

Փին s. excrément; — ընդ բերան գալ, iléus, passion iliaque, colique de misere.

Փիստակ, աց sm. pigne, la pomme de pin.

Փիւղ s. éléphant; écaille de poisson; prison.

Փիւղակէ, ի s. prison.

Փիւնիկ, նկի ou նկան sm. phénix.

Փիւսիկեան a. physique; s. physicien.

Փլած, ի s. ruine, éboulis.

Փլանիմ, փլայ, փլուզեալ vn. crouler, s'écrouler, s'ébouler, s'affaïsser, tomber en ruine.

Փլատակ V. Փլած.

Փլուզանեմ, ուզի va. faire crouler, démolir, détruire, abattre.

Փլուզումն, Փլումն s. croulement, ruine.

Փլուցանեմ V. Փլուզանեմ.

Փխրական a. friable.

Փխրան, աց sm. morceau, parcelle.

Փխրեմ, եցի va. broyer, concasser, écraser, briser; brûler, torréfier.

Փծանք, նաց s. tache, impureté, souillure.

Փծեմ, եցի va. tacher, souiller, maculer.

Փծութիւն V. Փծանք.

Փծուս adj. souillé, impur; mauvais.

Փղակոյտ բազմութիւն sm. troupe, multitude d'éléphants.

Փղական, աց s. cornac.

Փղապետ, աց sm. chef des cornacs.

Փղաքաղ s. chimère.

Փղծկալի a. touchant, attendrissant.

Փղձկամ, ագի. Փղձկիմ, կեցայ vn. avoir envie de pleurer, avoir le cœur gros, être très-ému, être touché, s'attendrir, suffoquer; փղձկեցաւ յարտաւսաց; les larmes lui vinrent aux yeux.

Փղձկումն, Փղձուկ s. envie de pleurer, suffocation.

Փղոմոս V. Խանդատ.

Փղոսկր, կեր օվ կրոյ sm. ivoire.

Փղոսկրայ, Փղոսկրեայ, բէից a. en ivoire, d'ivoire; s. ivoire.

Փղորդի, դւոյ s. petit éléphant.

Փղփջանամ V. Պղպջանամ.

* Փնանամ, ագայ vn. se gâter, s'abîmer.

* Փնացնեմ, ուցի vn. gâter, abîmer.

Փնծի a. sale.

Փնչեմ, եցի vn. éternuer; V. Մոնչեմ.

Փշաբեր, ից, ագ a. qui produit des épines, épineux.

Փշաից a. plein ou hérissé d'épines, épineux.

Փշախիլ ան. օր arrachant les épines.

Փշանամ, ագայ vn. hérissier d'épines.

Փշանիւծ adj. d'épines; — պսակ, une couronne d'épines.

Փշատ, ի sm. sorte de fruit semblable à un jujube.

Փշեայ, Փշեղէն a. d'épines.

Փշիկ s. petite épine.

Փշիտ, փշտի s. obole.

Փշտիպան V. Փուշտիպան.

Փշրանք, նաց s. pl. millettes.

Փշրելի a. triturable.

Փշրեմ, եցի va. broyer, concasser, écraser, égruger, triturer, pulvériser; օմietter.

Փշրումն s. trituration, pulvérisation.

Փռ s. pl, plissure, froncis; ride.

Փռնեմ, եցի va. plisser, froncer; rider; — իմ vn. se plisser, se froncer; se rider, se rataliner.

Փռիկ V. Փռ.

Փռնոմ, Փռնոմափամ a. astrigent, acerbe, d'une saveur âcre.

Փռնորիկ, թաց s. tempête, ouragan, orage, tourbillon; — ել, un orage éclata; — փանել, soulever une tempête.

Փռնորկեալ a. orageux, impétueux.

Փռնորկիմ, կեցայ vn. tourbillonner, s'élançer impétueusement, comme un ouragan.

Փռնուած, ագ. Փռնուծիւն s. plissement, pli, plissure.

Փռիւ, ոց, ից sm. prêt, emprunt; répons, antienne, antiphone, antistrophe; փոխ առ փոխ օվ փոխ իփոխ, tour à tour, réciproquement; — առնուլ, emprunter; — տալ, prêter; փոխով կեալ, vivre d'emprunts.

Փռիաբերաբար adv. métaphoriquement.

Փռիաբերական a. métaphorique, figuré.

Փռիաբերեմ, եցի va. transporter, transférer.

Փոխաբերութիւն sm. transport; translation; métaphore.

Փոխագրեմ, եցի va. transcrire, copier.

Փոխադարձ, ից s. réciprocité, retour, récompense; a. réciproque, mutuel, respectif, alternatif; — անկիւնք, angles alternes.

Փոխադարձաբար adv. réciproquement, mutuellement, alternativement; vice versa.

Փոխադարձեմ, եցի va. récompenser.

Փոխադարձութիւն s. réciprocité; compensation.

Փոխադրական adj. contagieux.

Փոխադրելի adj. transmissible, transportable.

Փոխադրեմ, եցի va. transporter, transférer, transporter, déplacer; déménager.

Փոխադրութիւն sm. transport, transmission, transposition, translation; démenagement.

Փոխակերպեմ, եցի va. transformer, métamorphoser, changer.

Փոխակերպութիւն s. transformation, métamorphosé.

Փոխածեսեմ V. Փոխակերպեմ.

Փոխան prep. au lieu, à la place de; V. Փոխանորդ.

Փոխանակ prep. à la place de, au lieu de, pour, en échange de, pour prix de, en revanche; — նորա, à sa place; — ընդ, au lieu de; — զի, au lieu que;

attendu que; puisque; անձնքո — անձին նորա, votre vie me répondra de la sienne.

Փոխանակ, ի s. remplaçant, suppléant; vicaire; successeur; échange, troc, compensation; — արքայի, vice-roi; — բռնշխի, proconsul, vice-consul; — ֆանդերդից ou պատմունան փոխանակաւ, habit de rechange; փոխանակաւ adv. tour à tour, alternativement, réciproquement, mutuellement.

Փոխանակաբանեմ, եցի vn. riposter, répondre, contredire.

Փոխանակաւ V. Փոխանակ.

Փոխանակագիր, գրոյ sm. lettre de change, billet, traite; փոխանցել զ—, endosser un billet, une lettre de change.

Փոխանակեմ, եցի va. échanger, donner en échange, troquer, faire un échange; remplacer, substituer; succéder; permuter, alterner; compenser, contre-balancer; — զկեանս իւր ի վերայ ուրուք, payer de sa vie ou par sa mort pour qn.; — զանձն ի վերայ հշտարտութեան, mourir victime de la vérité; — զոք ի վերայ ապահովութեան հասարակաց, sacrifier qn. à la sûreté publique; — զտեղի, tenir lieu, prendre la place de.

Փոխանակութիւն s. change, troc, contre-échange; remplacement, substitution; succession, permutation; vicissitude; — բռնշխի, vice-consulat, pro-consulat.

Փոխանկին, կեան s. allogone.

Փոխանորդ, աց s. remplaçant, suppléant, représentant; vicaire; successeur; compensation, équivalent; — պատրիարքի, le grand vicaire du patriarche.

Փոխանորդեմ, եցի va. remplacer, succéder, prendre la place; — զկեանս, mourir.

Փոխանորդութիւն s. remplacement, succession; permutation, échange; vicariat, vicaire; compensation.

Փոխանցական adj. mobile, ambulant; gram. transitif.

Փոխանցեմ, եցի va. transmettre, faire passer; vn. se convertir, changer, se transformer; V. Փոխանակագիր.

Փոխանցիչ s. endosseur.

Փոխանցութիւն s. transmission; transition; endossement.

Փոխապարտ, ից s. débiteur.

Փոխառու, աց s. emprunteur.

Փոխառութիւն s. emprunt.

Փոխատառութիւն sm. anagramme.

Փոխատու, աց s. prêteur.

Փոխատուութիւն s. prêt.

Փոխադրեմ, եցի va. restituer, rétribuer, récompenser; changer.

Փոխադրութիւն s. restitution, rétribution, récompense.

Փոխարէն, բիւաց s. récompense, compensation, rémunération, rétribution; retour, revanche; — վնասուն, dédom-

agement, indemnité, réparation; հատուցանել զ— վնասուն, dédommager, indemniser.

Փոխարէն prep. en échange de, à leur tour, au lieu de, pour.

Փոխարինեմ, եցի va. compenser, récompenser, rendre, rendre le pareil, la pareille, dédommager, réparer.

Փոխարինութիւն s. compensation.

Փոխարկեմ, եցի va. convertir, changer.

Փոխարկութիւն s. changement.

Փոխարքայ, ի s. vice-roi, vizir.

Փոխարքայութիւն sm. vice-royauté, vizirat.

Փոխելապատճառ լինել, alléguer des prétextes, feindre, simuler.

Փոխելութիւն s. aliénation d'esprit, folie.

Փոխեմ, եցի va. changer, convertir, transformer, modifier; déplacer, transférer, transporter; traduire; — զպատիժ, commuer; — զհանդերձս մանկան, changer l'enfant; — իհայ լեզու, traduire ou faire passer en langue arménienne; — իմ vn. se changer, changer, subir un changement, être changé, modifié; se transporter, s'en aller, quitter; — յաշխարհէ, — յաստեաց, aller dans l'autre monde, cesser de vivre, décéder, trépasser, mourir; — իկատաղութիւն, se

tourner en fureur ; — մտօքի, se transporter à, dans...

Փոխինդ, խնդոյ s. bouillie.

Փոխնորդ s. rechange, habit de rechange.

Փոխորդ, ոց. Փոխորդի, դւոյ s. intérêt, produit de l'argent prêté.

Փոխումն sm. changement ; — յաշխարհէ, décès, trépas, mort ; — Կուսի, l'assomption.

Փոկ, ոյ, աց s. courroie, sanglé, lanière, attache ; phoque, veau marin ; fouet de cuir.

Փոկահանութիւն ou Փոկածեւութիւն sm. métier de cor donnier, de bourrellier.

Փոկեայ a. de courroie, de cuir.

Փոկոտն V. Բոկոտն.

Փող, ից s. gorge, gueule ; cou, col ; rue ; corridor, couloir ; — սրուակի, goulot ; ունել զոք զփողից, saisir qn. à la gorge, au collet.

Փող, ոց sm. trompette, trompe, cornet ; tube, tuyau ; canal ; aspre, sou, monnaie ; chalumeau, tuyau de roseau, roseau ; հովուի փող, plantain d'eau ; — հարկանել հնչեցուցանել, sonner de la trompette, donner du cor, corner ; — չունիմ, je n'ai pas d'argent.

Փողակ, աց s. bronche.

Փողական a. de trompette.

Փողակապ, ի s. cravate, col.

Փողակարդաց V. Փողահար.

Փողակացաւ s. bronchite.

Փողահար, աց s. trompette, corneur.

Փողահարութիւն sm. action ou art de sonner de la trompette.

Փողածեւ adj. en forme de trompette.

Փողանշանս հարկանել, sonner de la trompette, donner un signe avec la trompette.

Փողապատ, ից s. cache-nez.

Փողար V. Փողահար.

Փողարական արուեստ s. art de sonner de la trompette.

Փողացաւ, ի s. angine, amygdalite, esquinancie, croup.

Փողեմ, եցի vn. va. sonner de la trompette, annoncer par le son de la trompette, corner ; faire avancer au son de la trompette ; — իմ vn. se jeter, se précipiter impétueusement en foule, sortir.

Փողերակ V. Փողակ.

Փողերանոց sm. monnaie, hôtel de la monnaie.

Փողկապ V. Փողակապ.

Փողոշ s. ichth. lamproie.

Փողոշուկ s. filet (pour les cheveux).

Փողոտեմ, եցի va. égorger, décoller, tuer ; — զմիմեանս, s'entr'égorger.

Փողոտիչ s. égorgeur.

Փողոտումն sm. action d'égorger.

Փողոց, աց s. rue ; իփողոցի, dans la rue, en pleine rue.

Փողոցամէջք sm. le milieu d'une rue.

Փողպատ V. Փողապատ.

Փողփողեալ a. tissé, garni de franges, d'effilé.

Փողփողփիմ, ղեցայ *va. briller*, reluire, étinceler, replemdir, flamboyer, scintiller, cha-
toyer.

Փոհոկ V. Փեհեկ.

Փոհոկեմ V. Փեհոկեմ.

Փոյթ, փուծոյ, փուծի, փու-
ծով *sm.* diligence, empressement, promptitude, hâte; soin, sollicitude, attention; *a.* diligent, empressé, prompt, expéditif, attentif; — առնել իմէջ առնուլ *ou* առնել, — յանձին ունել, avoir de l'empressement, du zèle, avoir soin, le soin de, s'appliquer *ou* s'intéresser à, s'occuper de, songer à, prendre à cœur, à tâche, se donner la peine de, se soucier, veiller à, tâcher, s'efforcer de; — ընդ —, — իփուծոյ, ընդ —, փոյթ *ou* փուծով *adv.* diligemment, en hâte, promptement, à la hâte, bientôt; զի՞ — է, qu'importe! զի՞ — է քեզ, que t'importe! que vous importe! qu'est-ce que cela vous fait! էէ — ինձ, je ne me soucie pas, je ne m'en inquiète pas, cela m'est égal, ça m'est égal, je ne m'en occupe pas; զի՞ — է ինձ, que m'importe! qu'est-ce que cela me fait! ah bah! յեզ էէ —, que nous importe! էէ —, էէ ինչ —, n'importe, cela n'y fait rien; փուծոյ պնծուծեամբ, avec empressement, avec grand soin, sérieusement, avec ardeur; — պնդուծեան, empressement, intérêt, soin; — ինչ չառնէր, il n'en tenait au-

cun compte; — իմէջ առնել, sérieusement; *աչ* քի աղքատաց ինչ — էր նմա, non qu'il s'inquiétait des pauvres; — յեճ էր նորա այսմ, il avait grand soin de cela; առնեալն — նոցա, tous leurs soins, tous leurs efforts, toute leur étude.

Փոյթարագ, փոյթեալն *հ. a.* diligent, prompt, actif, vif.

Փոշահող *a.* dont le sol est poudreux comme de la poussière.

Փոշելից *a.* couvert de poussière, poudreux.

Փոշետեսակ *a.* qui ressemble à la poussière, menu, très-léger.

Փոշի, շույ *s.* poussière; pou-
dre; — յարուցանել հանել, faire soulever de la poussière; ընդ — Թաւալի, se rouler dans la poussière; — դէպդէպ ամբառնայր յամպս հառանէր, un nuage de poussière s'élevait jusqu'aux nues; — ամբառնէ մրրկեալ դիզանցեալ ճաճկէ զերկին, un nuage de poussière vole et couvre le ciel; ի — դարձուցանել *ou* դարձաւ, réduire *ou* se réduire en poussière.

Փոշկացեալ *adj.* réduit en poussière; digéré.

Փոշոտ *adj.* poudreux, saupoudré.

Փոշոտիմ, տեցայ *vn.* se couvrir de poussière, être rempli de poussière.

Փոշոտ *s.* scrotum, les bourses.

Փոշտանկ, արց *s.* scrotocèle.

Փոշտանկ, փոշտանկաւոր *s.*

celui qui a une hernie des bourses.

Փոս, ից Տ. fossa, fossé.

Փոսացուցանեմ, ուցի. Փոսեմ, եցի va. creuser un fossé, creuser.

Փոսուածայ, ից Տ. ver luisant.

Փոսփոր, ի Տ. phosphore.

Փոսփորական Տ. phosphorique.

Փոսփորականութիւն Տ. phosphorescence.

Փոր, ոյ, ի Տ. ventre, panse; ventre, sein, entrailles; ventre ou concavité, creux; côté; Տ. creux, vide; — նաւի, carène de vaisseau; * փորին վերայ իյնալ, tomber à plat ventre; * — բ ցաւիլ, avoir mal au ventre, avoir la colique; * — ցաւունել, donner mal au ventre; * — բ բշել, avoir le dévoiement, la colique; * — բշել, donner la diarrhée.

Փոր, ոյ Տ. éygue; scorpion de mer.

Փորագրեմ, եցի va. graver.

Փորագրող Տ. graveur.

Փորագրութիւն Տ. gravure.

Փորած V. Փորուած.

Փորածոյ V. Փորուածոյ.

Փորանկեալ adj. d'un seul tissu, tout d'une pièce, sans couture.

Փորացաւ, ի Տ. mal au ventre, colique; V. Փոր.

Փորեմ, եցի va. creuser, fouiller, caver; saper, miner; graver, entailler.

Փորհարութիւն V. Որոգայնածութիւն,

Փործ, ոյ, ի Տ. essai, épreuve, tentative; essai, spécimen; expérience, preuve; effort, entreprise, expédient; épreuve, adversité, malheur; tentation; Տ. expérimenté, éprouvé, expert; զ — առնուլ, — փործել, ի — մտանել, ի — մտաուցանել, faire un essai, une expérience, une tentative, l'essai ou l'expérience de, essayer, tenter, éprouver; ի — արկանել, éprouver զն., le mettre à l'épreuve, le torturer; ի վերջին — մտաուցանել զիմն, mettre une chose à une dernière épreuve; խիստ —, une rude épreuve; Հայաստան նախ զփործ առ զօրութեան նորա, l'Arménie fut la première à sentir sa force; — փործել վերստին, faire une nouvelle tentative, retourner à la charge; ընդ նոր — ղանդիսի էանց նա, il fut mis à une nouvelle épreuve; փործով ուսեալ, instruit par l'expérience; * բնագիտական՝ բնալուծական — ընել, faire une expérience de physique, de chimie; բազմամեայ —, expérience; — է, il a de l'expérience, de l'acquis ou la pratique.

Փործական Տ. expérimental; empirique; éprouvé.

Փործականութիւն Տ. empirisme.

Փործակից Տ. qui est tenté, éprouvé avec un autre.

Փործան, անց Տ. épreuve, essai, tentative.

Փործանակից V. Փործակից,

Փորձանաւոր adj. éprouvé, tenté.

Փորձանք, նաց s. épreuve, adversité, malheur; V. Փորձան.

Փորձառական adj. expérimental.

Փորձառու, աց a. qui a l'expérience de, expérimenté.

Փորձառութիւն sm. expérience; — ունի, il a de l'—.

Փորձաքար, ի s. pierre de touche.

Փորձեմ, եցի va. essayer, expérimenter, faire l'expérience, l'essai de; éprouver, mettre à l'épreuve; tenter, essayer, sonder; tenter, chercher à séduire; —իմ vn. être essayé, tenté; essayer, tâcher de.

Փորձիչ, Փորձող s. celui qui essaye; essayeur; tentateur.

Փորձութիւն s. tentation; —է յաղթուիլ, succomber à la —; —է յաղթել, résister à la —; —ունել, avoir la — de; ի—արկանել ou *—է յէջ ձգել, induire en tentation; —ք սատանայի, les —s du diable; V. Փորձանք.

Փորոն, ի s. forum, place.

Փորոտամ, ացի vn. rugir, mugir.

Փորոտի, տւոյ, տեսց s. intestins, entrailles; la moelle, le cœur d'une plante, le pepin.

Փորոտող a. s. mugissant, rugissant.

Փորուծ, ոց s. creux, cavité, excavation; entaille.

Փորուծոյ a. creux, cave.

Փորումն s. creusement, excavation.

Փորոք, աց s. fossé, cavité.

Փութարան a. qui parle vite.

Փութարանեմ, եցի vn. parler trop vite.

Փութամ, Թացայ, փութացիք vn. se hâter, se presser, se dépêcher, avoir hâte de, s'empresser; se porter vivement à, tâcher, s'efforcer de; յայն յիայն փութայր, il ne songeait plus qu'à; յայն առաւել փութամ զի, mon principal objet est de; եւ զիւրդ փութամ յինչեւ կատարեսցի, et combien il me tarde qu'il s'accomplisse! փութա՛, dépêche-toi; փութա էջ ալտի, descendez vite! չ—, ne pas se dépêcher, prendre son temps, ne point se presser; փութալով առնել զիմն, faire une chose à la hâte.

Փութանակի ou Փութալես adv. en hâte, à la hâte, diligemment, promptement, avec empressement, rapidement, vite.

Փութաբան a. diligent, studieux, attentif, empressé.

Փութասիրտ a. empressé, impatient.

Փութացումն s. hâte, empressement, zèle, ardeur.

Փութացուցանեմ, ոցի va. hâter, presser, dépêcher, activer, accélérer, expédier.

Փութացուցիչ adj. pressé, pressant, urgent.

Փութաւոր a. diligent, attentif, soigneux.

Փուծկոտ **a.** pressé, diligent, prompt, très-actif.

Փուծով, Փուծոտ **V.** Փուծանակի, Փուծաւոր.

Փուծութիւն **s.** empressément, ardeur, zèle.

Փուլ **s.** éboulement, écroulement; astr. phase; ի— գալ, s'écrouler.

Փուխր **a.** friable.

Փուղձ **a.** tendre, mou, humide.

* Փուճ **V.** Մնոտի.

Փունդ **s.** sorte de vase.

Փունջ, փնջի **s.** bouquet; — վարդի, — de roses; յօրինել — իծաղկանց, faire un — de fleurs; գեղեցիկ —, un beau —.

Փուշ, փշոց **s.** épine; **a.** d'épine; — ձկան, arête; — պսակ ou պսակ իփշոյ, couronne d'épines.

Փուշտիպան, աց **sm.** garde du corps, satellite.

Փուռն, փռան **s.** four.

Փուտ, փտոյ **a.** pourri, corrompu, putréfié, gâté; **s.** pourriture, putréfaction, corruption; — ատամանց, carie.

Փուրսիշ **s.** procès, enquête.

Փուք, փքոց **s.** souffle, vent; pet, vessie, vent, ventosité, flatuosité; bouffissure, gonflement, enflure; — արձակել, pétér, vesser, lâcher un vent; fig. — հպարտութեան, bouffée d'orgueil.

Փուքք, փքոց **s.** soufflet (pour souffler le feu); outre.

Փոփոգանք, նաց **s.** palliation, soulagement.

Փոփոգեմ, եցի **va.** pallier, soulager.

Փոփոգիչ **a.** palliatif, soulageant.

Փոփոխ **adv.** alternative-ment, tour à tour, réciproquement, mutuellement; **a.** alternatif, réciproque, mutuel.

Փոփոխական **a.** changeant, inconstant, variable, muable, mobile, transmuable, altérable.

Փոփոխականութիւն **s.** variabilité, mutabilité, transmutabilité.

Փոփոխակի **V.** Փոփոխ **adv.**

Փոփոխամիտ **a.** changeant, inconstant, volage.

Փոփոխամտութիւն **sm.** inconstance.

Փոփոխելի **a.** qui peut être changé, transmuable, muable.

Փոփոխեմ, եցի **va.** changer, varier, modifier, altérer, permuter, transformer, convertir.

Փոփոխիչ **sm.** celui qui change, qui modifie.

Փոփոխութիւն **s.** changement, variation, mutation, permutation, transformation, transmutation, vicissitude, conversion.

Փոփոխումն **V.** Փոփոխութիւն; saison; — արեգական, solstice.

Փոքր, քու, քունք, քունց **a.** petit, menu; peu, peu considérable; mineur; — ինչ, — մի, un peu, quelque peu; — միւս եւս, եւ, — մի եւս ou — մի եւս, եւ, il s'en est fallu de peu que, peu s'en fallut que, peu

ճ'en faut, presque; — միւս եւս եւանկանէի, j'ai failli tomber, il s'en est fallu de peu que je ne tombasse; — իշատէ, un peu, pour peu que, en partie, plus ou moins; — փոքր, առ — փոքր, peu à peu, petit à petit, par degrés, insensiblement; իփոքուն, en petit; իփոքունս յարեալ հայի, s'arrêter à des minuties, aux détails.

Փոքրագին, գնոյ, գնի ա. bon marché, de peu de valeur.

Փոքրագլուխ մօրուքս. barbe courte.

Փոքրագոյն ա. plus petit, mineur.

Փոքրահասակ ա. de petite taille, petit.

Փոքրահոգի V. Կատարիրտ, Կարճամիտ.

Փոքրանամ, Փոքրացուցանեմ V. Փոքրկանամ, Փոքրկացուցանեմ.

Փոքրացոյց s. microscope.

Փոքրաոր, աջ s. élève d'un prêtre arménien, qui lui sert en même temps de domestique.

Փոքրեմ, եղի va. raser; tondre, couper; — գգլուխ՝ զհերս, couper les cheveux; — զհերսս, se couper les cheveux, faire couper ses cheveux, se faire tondre; — զմօրուս, faire sa barbe, raser; — զմօրուսս, faire sa barbe, se raser.

Փոքրիկ, րկան, րկունք, րկանց adj. petit, tout petit, très-petit, exigu; mineur.

Փոքրկանամ, աջայ va. se rapetisser, s'apetisser, devenir

plus petit, se resserrer, amoindrir.

Փոքրկապէս adv. petite-ment, peu à peu.

Փոքրկացուցանեմ, ուցի va. rendre petit, rapetisser, apetisser, atténuer, amoindrir.

Փոքրկութիւն sm. petitesse, exiguité, ténuité; apétissement, atténuation.

Փոքրոգի, գւոյ, գեաց adj. léger, petit, pusillanime; զա՛ն a les sentiments peu élevés, lâche, vil; բեռն —, fardeau léger; — առնել, rendre léger, alléger.

Փոքրոգութիւն s. légèreté, petitesse; pusillanimité; bassesse d'âme, de sentiments, lâcheté.

Փոքրութիւն V. Փոքրկութիւն.

Փչեմ, եղի va. et vn. souffler; souffler, bouffler; expirer; հոգմն փչէ, le vent souffle; — զհիգի ou զոգի V. Հոգի, Ոգի; *խելքին փչածն ընել, faire à sa tête.

Փողկան adj. à vent; — նուագարան, instrument —.

Փչումն s. action de souffler, souffle.

Փռեմ, եղի va. étendre, éfalter; գեռիւն —, étendre ou renverser à terre.

Փռի գամ ou Փռնկամ, աջի. Փռնեմ, եղի vn. éternuer, éternuer, mugir; hennir.

Փռոյ, ի s. nappe.

Փռոցակ, ի s. napperon.

* Փռուլմ, եցայ vn. s'étaler.

dre, s'étaler; զետիւն —, s'étaler ou être renversé à terre.

Փռռան, ի s. corf-volant.

Փսիւթ, աց s. natte, paillasson.

Փսխած, ի sm. ce qu'on a vomé; իփսխածն դառնալ. retourner à son vomissement.

Փսխեմ, եղի va. vn. vomir, rendre.

Փսխեցուցանեմ, ուցի va. faire vomir, faire rendre.

Փսխեցուցիչ adj. vomitif, éméétique.

Փսխումն s. vomissement.

Փտանամ V. Փտիմ.

Փտեմ, եղի va. pourrir, faire pourrir, putréfier, gâter; vn. V. Փտիմ.

Փտիմ, տեցայ vn. pourrir, se pourrir, se gâter, se putréfier; * բանտի մէջ —, pourrir en prison.

Փտուծիւն sm. pourriture, putréfaction, corruption; — ոսկերաց՝ ծառոց՝ ցորենոյ, carie.

Փրանկ, աց a. s. Franc, Européen; franc (monnaie).

Փրծանեմ V. Փրծանիմ.

* Փրծիմ, մայ vn. se détacher, se casser, se rompre.

Փրիսայ, ից s. broussailles sèches, broutilles.

Փրծանիմ, փրծայ vn. se sauver, se délivrer, se débarrasser.

Փրծուցանեմ, ուցի va. sauver, délivrer, débarrasser.

Փրկագործ, աց a. s. qui sauve, salutaire, sauveur.

Փրկագործեմ, եղի va. sauver, racheter.

Փրկագործութիւն sm. délivrance, rédemption, rachat.

Փրկական a. qui sauve, salutaire.

Փրկան V. Փրկանք.

Փրկանաւորեմ, եղի va. délivrer moyennant rançon, racheter; — զեամակ, affranchir une lettre.

Փրկանաւորութիւն s. rançonnement, rachat.

Փրկանք, նաց sm. rançon; rachat, rançonnement; délivrance, rédemption; — նամակի, affranchissement d'une lettre.

Փրկաւիտ V. Փրկական.

Փրկեմ, եղի va. sauver, délivrer, racheter.

Փրկիչ s. sauveur, rédempteur; Թուականութիւն ou Թուական Փրկիչն, ère chrétienne.

Փրկութիւն s. salut; rédemption, délivrance; rachat.

Փրկութիւնաբեր ou Փրկութիւնագործ a. qui apporte, qui fait le salut, salutaire.

Փրկչական a. de sauveur, de rédempteur.

* Փրցնեմ, ուցի va. détacher, rompre, casser.

Փրփուր, փրոյ, փրոց sm. écume, mousse.

Փրփրադէզ a. rempli d'écume, écumant, écumeux, mousseux; — ալիք, ondes écumeuses.

Փրփրալից a. plein d'écume, écumant, mousseux.

Փրփրածին **ա.** né de l'écume.
Փրփրական **ա.** écumant, écumeux, mousseux.

Փրփրահան, **ի** **ս.** écumoire.

Փրփրամ **Վ.** Փրփրեմ **ՎՈ.**

Փրփրատեսակ **ա.** qui ressemble à l'écume.

Փրփրեմ, եցի **Վա.** faire écumer ou mousser; **ՎՈ.** écumer, mousser; — առ կատաղութեան, écumer de rage.

Փրփրեմ **Վ.** Անմեղուկ.

Փրփրերախ **ա.** qui a la bouche écumante, écumeux; — երիվար, coursier écumant.

Փրփրեցուցանեմ, ուցի **Վա.** faire écumer ou mousser, couvrir d'écume.

Փրփրիմ **Վ.** Փրփրեմ **ՎՈ.**

Փցնութիւն **ս.** mauvaise qualité, inutilité.

Փցուն, ցնոյ **ա.** mauvais, inutile, vil, vilain.

Փքաղիք, դեաց **ս.** artère.

Փքամ, փքանամ, ացայ **ՎՈ.**

s'enfler, gonfler; **fig.** enfler, gonfler, s'enfler d'un vain orgueil, être enflé d'orgueil, de ses succès, de ses avantages, se gonfler d'orgueil, s'enorgueillir, respirer l'orgueil et la présomption.

Փքանք, նաց. Փքացումն **ա.** enflure, gonflement, bouffissure; **fig.** enflure, orgueil.

Փքացուցանեմ, ուցի **Վա.** enfler, gonfler, bouffir; — ամբարտաւանութեամբ, enfler d'orgueil.

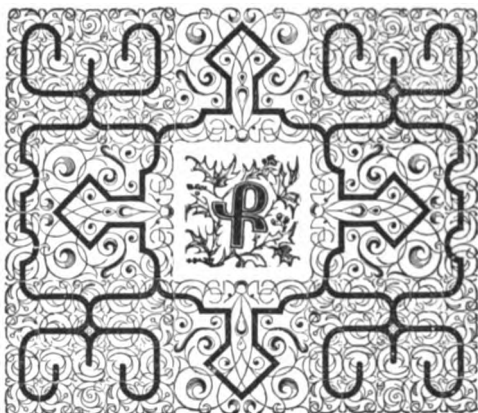
Փքին, փքնի, նաւ, նաց **ս.** trait, nêche, dard; իքէն եւ անդրէ փքինն, les nêches sont au delà de toi; **fig.** vous en êtes à cent piques.

Փքնում, քեայ **Վ.** Փքամ.

Փքոցուռոյց **ա.** bouffi, enflé, boursoufflé, ampoulé, bouffant, emphatique.

Փքումն **Վ.** Փքանք.

Փքուռոյց **Վ.** Փքոցուռոյց.

Ք (ké) sm. trente-sixième
lettre de l'alphabet et tren-
tième des consonnes; neuf
mille, neuf-millième.

* **Քալեմ V. Քայլեմ.**

* **Քալող s.** marcheur.

Քաճ, ից s. chienne; a. fe-
melle.

Քաճաւարոտ, աց a. châtré;
s. eunuque.

Քակաճ s. décousure; a. dé-
cousu, défait.

Քակք s. séparation.

Քակեմ, եցի va. défaire, dé-
nouer, délier, détacher; dis-
joindre, désunir, dissoudre,
décomposer, diviser; détruire,
démolir, abattre; démonter,
désassembler, débander; —

**գրեռինս, déballer; — զկա-
րեալն, découdre; — զքարե-
կամս, séparer les amis.**

Քակիչ a. s. qui délie, des-
tructeur.

Քակոր, ոյ s. excrément de
bête, fiente, fumier; — **ար-
ջառոյ, bouse.**

Քակուաճ, ոյ, ի s. dissolu-
tion; décousure; a. décousu,
défait.

Քակումն s. V. Քակտումն;
dénouement.

Քակուտ V. Խախուտ.

Քակտեմ, եցի va. dissoudre;
décomposer, détruire.

Քակտիչ a. destructif; s.
destructeur.

Քակտութիւն, Քակտումն s.

dissolution, décomposition, séparation, rupture, destruction.

Քահանայ, ից s. prêtre, abbé.

Քահանայագործեմ, եցի va. consacrer.

Քահանայագործութիւն sm. consécration.

Քահանայական adj. sacerdotal.

Քահանայակից sm. compagnon de sacerdoce.

Քահանայանամ, ացայ vn. se faire prêtre, prendre les ordres, être ordonné prêtre; s'acquitter des fonctions du sacerdoce.

Քահանայապետ, աց sm. prince des prêtres, grand-prêtre, pontife, grand pontife; — Ն Շողմայ, le souverain pontife.

Քահանայապետաբար adv. pontificalement.

Քահանայապետական adj. pontifical.

Քահանայապետեմ, եցի vn. être le grand prêtre ou le pontife.

Քահանայապետութիւն sm. dignité de grand prêtre, pontifical; hiérarchie.

Քահանայապէս adv. comme un prêtre, en prêtre.

Քահանայացուցանեմ, ուցի. Քահանայեմ, եցի va. faire ordonner prêtre.

Քահանայութիւն s. prêtrise, sacerdoce.

Քահանայուհի sf. prêtresse.

Քաղ, ից s. bouc; sarclure; — հանել, sarcler.

Քաղահան, ի s. sarclage; sarcler; — առնել, sarcler; fig. éplucher, choisir.

Քաղահեղձոյց լինել, être étouffé par les mauvaises herbes.

Քաղաք, աց sm. ville, cité; սուրբ —, la cité sainte; թագաւորեալ —, ville royale, capitale, métropole.

Քաղաքաբերդ, ից s. place forte.

Քաղաքաբնակ, աց s. habitant d'une ville; — լինել, habiter dans une ville.

Քաղաքագետ, Քաղաքագիւղ, ից s. villette, bourg.

Քաղաքագլուխ a. s. politique.

Քաղաքագլխութիւն s. la politique.

Քաղաքադուռն, դրան s. la porte de la ville.

Քաղաքաժողով a. composé de tous les habitants de la ville; — ընկերութիւն, société.

Քաղաքական adj. civil, civique, politique; citoyen, bourgeois; poli, civil; s. la politique; — պատերազմ, guerre civile.

Քաղաքականութիւն s. politique; civilité, politesse.

Քաղաքակիրթ, Քաղաքակրթեալ a. civilisé.

Քաղաքակրթեմ, եցի va. civiliser.

Քաղաքակրթութիւն s. civilisation.

Քաղաքակից s. concitoyen.

Քաղաքամայր V. Մայրաքաղաք.

Քաղաքամէջ, յիջի ճ. le milieu de la ville. place; իրադարձիքի անդ յԱնի, au milieu d'Ani même.

Քաղաքամիտ ճ. ville forte.

Քաղաքային V. Քաղաքական; —ք, la bourgeoisie.

Քաղաքանամ, ագայ յո. de venir une ville.

Քաղաքանի ճ. pl. les villes.

Քաղաքանորէն adv. politiquement.

Քաղաքապահ, աջ ճ. gardien de la ville.

Քաղաքապետ աջ ճ. maire, gouverneur d'une ville.

Քաղաքապետարան, ի sm. mairie (l'hôtel).

Քաղաքապետութիւն ճ. mairie (la dignité).

Քաղաքառու, աջ ճ. celui qui prend une ville.

Քաղաքավար, աջ a. politique; civil. poli. courtois.

Քաղաքավարեմ, եղի. Քաղաքավարիմ, եղայ յո. se conduire, se comporter, vivre, agir.

Քաղաքավարութիւն ճ. conduite, genre de vie, manière d'agir, politique; police; pratique; civilité, politesse, urbanité, courtoisie, façon; խորագէտ —, profonde politique; անստգիւտ —, conduite irréprochable; — վարույ, la vie, la conduite; — կենաց, manière de vivre; ծայրացեալ —, politique profonde.

Քաղաքացի, ցոյ, ցեաց ճ. citoyen, bourgeois.

Քաղաքացուցանեմ, ուցի va. rendre comme une ville.

Քաղաքանք a. destructeur d'une ville.

Քաղաքաւորութիւն ճ. civilité, politesse; honnêteté vertue.

Քաղաքիկ ճ. petite ville, villette.

Քաղաքիկնար, ներոյ ճ. pl. les villettes.

Քաղաքորմ, ոյ, ի ճ. la muraille, la fortification d'une ville. rempart.

Քաղբան, աջ ճ. galbanum.

Քաղդեայ, գէից աս. chaldéen; astrologue, tireur d'horoscopes.

Քաղդէական a. chaldaïque, astrologique.

Քաղդէականիւն ճ. astrologie.

Քաղեմ, եղի va. cueillir, récolter, recueillir, ramasser; tirer, extraire; arracher, ôter; — զոգիս՝ զշունչ արուք. tenir qn. le bec dans l'eau, le laisser en suspens; — ողիւս, Սեր les pices, épuiser.

Քաղնաւ, Քաղնաւութիւն V. Թոմով, Թոմովութիւն.

Քաղիրդ, Քաղիրն, դրդաց ճ. tripe.

Քաղիանեմ, եղի va. sarcier.

Քաղոց ճ. ancien mois des Arméniens.

Քաղուած a. ճ. extrait; — քնել, repasser.

Քաղուածոյք, ծոյից ճ. recueil, extrait, épitome.

Քաղրմեղ a. ventru.

Քաղից, ի, ոյ, ից է. faim; a. qui a faim; յուզել զ—, aiguiser

l'appétit; — դժնդակ՝ ուժգին՝ անհնարին, faim rude, canine, dévorante; հարկանել զ—, apaiser, assouvir la faim.

Քաղցական, աց a. où il y a faim, qui excite la faim, famélique.

Քաղցանամ V. Քաղցնում.

Քաղցաւոր, Քաղցեալ a. s. qui a faim, affamé, famélique.

Քաղցնամ V. Քաղցնում.

Քաղցկեղ, ի s. cancer, gangrène; dartre vive.

Քաղցնում, ցեայ vn. avoir faim, être affamé; fig. avoir faim, besoin de, être avide de.

Քաղցու, ոյ s. moult.

Քաղցուալից a. enivré, plein de moult.

Քաղցունի, նւոյ, նեաց a. doux.

Քաղցումին, Քաղցումն s. faim.

Քաղցր, ցու, քաղցունք, ունց adj. doux, suave; agréable, charmant, aimable, affable, cher, chéri; adv. avec douceur, doucement, agréablement; — է ինձ, il m'est doux; — է տեսանել, il est doux de voir; — էր յեզ տեսանել, nous voyions avec plaisir; — է նոցա, c'est un plaisir pour eux de; — է ինձ գինի, du vin me ferait, me fait plaisir; — քու նեսցես, ton sommeil sera doux; — ձայն, douce voix; — գինի՝ հայեցուածք՝ բնաւորումին՝ հոդմ՝ յիշատակ, vin, regard, caractère, vent, souvenir doux; V. Բարք.

Քաղցրաբան, ից a. au doux langage, au doux parler, qui a un langage doux, flatteur, patelin.

Քաղցրաբանութիւն s. doux langage, paroles mielleuses; flatterie, patelinage.

Քաղցրաբարբառ adj. qui a une voix douce, dont le son est doux; — երգ, doux chant.

Քաղցրաբարոյ, ից a. qui a le caractère doux, d'un caractère doux, affable.

Քաղցրաբարութիւն s. caractère doux, affabilité.

Քաղրաբեր a. qui porte la douceur, qui produit des fruits doux.

Քաղրաբոյր adj. qui a une odeur douce, qui exhale une douce odeur, suave, odoriférant, parfumé, embaumé.

Քաղցրաբուլիս adj. qui fait jaillir la douceur, doux; — աղբիւր, douce fontaine.

Քաղցրալից a. plein de douceur.

Քաղցրալուր a. doux à entendre, doux; doux, docile.

Քաղցրախառն a. mêlé de douceur, doux; tempéré; — բանք, paroles emmiellées.

Քաղցրախառնութիւն s. température.

Քաղցրախորժ adj. agréable au goût, doux, agréable.

Քաղցրախօս, Քաղցրախօսիկ adj. qui parle ou chante d'une voix douce, qui a un langage doux.

Քաղցրածաւալ a. qui se ré-

pand doucement ; — տիւ, un jour doux ; ցօղ —, douce rosée.

Քաղցրական a. doux.

Քաղցրակարկաչ a. qui murmure doucement, qui coule avec un doux murmure.

Քաղցրակն a. aux doux yeux, qui a les yeux doux.

Քաղցրահամ adj. qui a une saveur douce, savoureux, délicieux.

Քաղցրահամբոյր adj. doux, doucereux, doucet, affable, complaisant, bienveillant.

Քաղցրահամութիւն sm. saveur douce.

Քաղցրահայեաց a. qui a un regard doux, au doux regard, doux.

Քաղցրահնչակ ou Քաղցրահրնչիւն adj. qui rend un son doux.

Քղցրահոս a. qui coule doucement.

Քաղցրածայն, ից a. qui a une voix douce, un son doux, mélodieux ; — բարբառով, mélodieusement.

Քաղցրածայնութիւն s. voix douce, mélodie, euphonie ; — իւրով, par sa douce voix.

Քաղցրաղի a. dont les cordes sont bien accordées, qui a un son doux.

Քաղցրաճանանչ a. au doux rayon.

Քաղցրաճաշակ V. Քաղցրահամ.

Քաղցրանամ, ացայ vn. s'a-doucir, devenir doux ; ֆից. s'a-doucir, se radoucir, se calmer.

Քաղցրանինչ ou Քաղցրանիւրի քուն s. sommeil doux.

Քաղցրանշոյլ a. qui répand une lumière douce.

Քաղցրանուագ adj. qui fait entendre des chants doux, harmonieux, mélodieux ; — երգ, doux chant.

Քաղցրաշունչ a. qui souffle d'une manière douce, doux.

Քաղցրապատիւր adj. qui trompe avec douceur.

Քաղցրապարզ աչք s. yeux doux, regard agréable.

Քաղցրապէս adv. doucement, avec douceur.

Քաղցրապտուղ a. qui a des fruits doux.

Քաղցրասէր a. qui aime les douceurs.

Քաղցրասիգ, Քաղցրասիք V. Քաղցրաշունչ.

Քաղցրասնոյց a. nourri avec douceur.

Քաղցրավաճառ, աց s. confiseur.

Քաղցրատուր a. donné avec douceur.

Քաղցրացուցանեմ, ուցի va. adoucir, rendre doux ; méd. édulcorer ; ֆից. adoucir, radoucir, calmer, tempérer.

Քաղցրացուցիչ a. adoucissant ; méd. édulcorant.

Քաղցրաւենի, նույ, նեաց s. douceurs, confitures.

Քաղցրաքուն adj. qui a un sommeil doux.

Քաղցրեմ V. Քաղցրացուցանեմ.

Քաղցրենի a. doux.

Քաղցրերգութիւն sm. doux
chant, mélodie.

Քաղցրիկ a. doux, suave.

Քաղցրութիւն sm. douceur,
suavité; adoucissement; dou-
ceur, charme, attrait, aménité;
— ք, avec douceur.

Քաղցրուսոյց a. qui enseigne
avec douceur, doux.

Քամ, ոյ sm. pressis, jus,
coulis.

Քամակ, աց s. dos, échine.

Քամակաբեկ, Քամակակո-
տոր a. échiné, qui a l'échine
rompue.

Քամակակոր a. qui a le dos
voûté, courbé.

Քամահաբար adv. d'une
manière méprisante.

Քամահական a. méprisable.

Քամահանք, նաջ s. mépris,
dédain; քամահանս առնել V.
Քամահեմ.

Քամահելի a. méprisable.

Քամահեմեցի va. mépriser,
dédaigner, ne faire aucun cas,
ne point tenir compte de.

Քամահիչ a. méprisant.

Քամեմ, եցի va. presser, ex-
primer, pressurer, extraire;
passer à la chausse, passer, fil-
trer, couler; fig. épuiser, vi-
der; — զբաժակ, vider la coupe;
épuiser le calice jusqu'à la lie;
— ցլաժակ զբաժակն, avaler
jusqu'au fond le calice; — զբա-
ժակ մինչեւ ցճրուր, boire le
calice jusqu'à la lie; — զա-
մենայն մարդս դառնութեան
բախտին, épuiser toutes les
rigueurs de la fortune.

Քամի, տյ s. vent; * ամէն
քամիէ դառնալ, tourner à
tout vent; * քամիի բերան; en
plein vent; — կփչէ, le vent
souffle; V. Հողմ.

Քամոց, աց sm. passoire,
chausse, filtre, couloir.

Քամուած, Քամուք s. pres-
surage, pressis, résidu.

Քայլ, ից s. pas, enjambée;
առնուլ զառաջին — ou * առա-
ջին — ն ընել, faire les premiers
pas, les avances; — մի ոտին,
un pied de terre; — առ — ou
քայլ քայլ, pas à pas.

Քայլափոխ, ից s. pas; mar-
che, allure.

Քայլափոխեմ, Քայլեմ, եցի
vn. faire un pas, des enjam-
bées, marcher, aller.

Քայռ, ից s. collier.

Քայռամանեակ V. Բառա-
մանեակ.

Քայքայանք V. Քայքայումն.

Քայքայեմ, եցի va. dissoudre,
détruire, défaire, disloquer;
disperser; — զմիտս, dissiper,
distraindre; — իմ vn. se dissou-
dre, tomber en dissolution, se
détruire; se disperser, se dis-
siper.

Քայքայութիւն; Քայքայումն
s. dissolution, destruction, di-
vision, dispersion; — մտաց,
dissipation.

Քան prep. au-dessus de,
par-dessus, sur, plus que;
comme, autant que; — ou —
եմէ, — Թէ, conj. que; օրիշ
զնա հայրն քան զամենայն որ-
դիս իւր, le père l'aime plus

que ou par-dessus tous ses fils; պատրաստ եմք մեռանել՝ քան անցանել ընդ օրէնս հայրենիս, nous sommes prêts à mourir plutôt que de violer les lois de la patrie; Աստուած առաւել եւս սիրէ զեզք քան թէ մեք զան՝ ձինս, Dieu nous aime plus que nous ne l'aimons nous-mêmes.

Քանակ, աց sm. quantité, mesure.

Քանակական a. quantitatif.

Քանակեմ, եցի va. marquer ou assigner la quantité.

Քանակութիւն s. quantité.

Քանդ, ի. Քանդակ, աց s. sculpture; ciselure; entaille, relief; camée.

Քանդակագործ, աց s. sculpture; ciselure; objet sculpté ou ciselé; sculpteur; ciseleur; a. sculpté, ciselé, entaillé.

Քանդակագործի, ծույ, ծեսաց s. échoppe, burin, ciseau.

Քանդակագործութիւն sm. sculpture; ciselure.

Քանդակածոյ, ից a. sculpté, ciselé.

Քանդակեմ, եցի va. sculpter, ciseler; entailler.

Քանդակիչ s. sculpteur, ciseleur.

Քանդեմ, եցի va. démolir, abattre, détruire, renverser, ruiner, démanteler, raser.

Քանդիչ s. destructeur.

Քանդուկ, դէկ s. jarre, tige.

Քանդումն sm. démolition, démantèlement, destruction.

Քաներորդ, աց s. le quatrième, le combien.

Քանդի conj. car, parce que, puisque, attendu que, du moment que, vu que, considérant que.

Քանի՞, Քանո՞յ a. combien grand! combien nombreux! de combien! de quel nombre! adv. combien! jusqu'à quel point! que! քանի՞ ինչ պարտիս, combien devez-vous! քանի՞ նկանակ ունիք, combien de pains avez-vous! *քանի՞ տարեկան ես, quel âge avez-vous! quel est votre âge! քանի՞ գնոյ ou քանոյ վաճառեցեր, à quel prix ou à combien avez-vous vendu! քանո՞յ գնեցեր, à quel prix ou à combien as-tu acheté! իքանի՞ աւուրս, dans combien de jours! քանի՞ անգամ, combien de fois! քանի՞ առաւել ou եւս, combien plus! à plus forte raison; քանի՞ լինէ հայրենասիրութիւն, que le patriotisme est sublime! քանի՞ քանի՞ combien! que! que de fois! քանի՞ մի, quelques-uns; աւուրս քանի՞ մի, quelques jours; քանի՞ մի մարդիկ, quelques hommes, quelques gens; *քանի՞ որ, tant que.

Քանիութիւն s. quantité.

Քանիպատիկ adv. combien de plus! combien de fois!

Քանի՞ցս, քանի՞ցս անգամ adv. combien de fois! քանիցս, քանիցս անգամ, toutes les fois que.

Քանիքո՞ն V. Քանի; — առաւել ou եւս, combien plus! à plus forte raison.

Քանիօնութիւն *s.* quantité, nombre, mesure.

Քանոն, **Քանովն**, *այ sm.* règle, équerre; *fig.* règle, modèle, principe.

Քանոնական *a.* régulier.

Քանորդ, *այ s.* quotient.

Քանորդական *a.* par quotient.

Քանուն, *V.* Քանոն.

Քանցանք, *նայ s.* fatigue, travail.

Քանցեմ, *եցի va.* écorcher, déchirer; — *զոսկերս*, désosser.

Քանքատեմ *V.* Գանգատեմ.

Քանքար *V.* Տաղանդ.

Քանքարաճագոյց *adj.* qui cache le talent.

Քանքարաւոր *a.* du poids, de la valeur d'un talent.

Քանքարտամ *V.* Գանգատեմ.

* **Քաշեմ**, *եցի va.* tirer; * **վաքագոյրը** —, tirer le rideau; **Սի** —, ramer; **պատկեր** —, peindre, faire un tableau; **ձէկէն ստակ** —, tirer de l'argent de qn.; **ձէկուն վերայ** —, tirer sur qn., lui adresser une lettre de change; **գիծ** —, tirer une ligne; **սուր** —, tirer l'épée.

* **Քաշուած** *adj.* retiré; — **կեանք**, vie retirée.

* **Քաշուիմ**, *եցայ vn.* se tirer; se retirer; **գետը կքաշուի**, la rivière se retire, rentre dans son lit; **այս կերպասը կքաշուի**, cette étoffe se retire, se raccourcit; **գործէ՝ աշխարհէ** —, se retirer des affaires, du monde.

Քաուչու *s.* caoutchouc.

Քաջ, *այ a.* brave, vaillant, valeureux, courageux, intrépide; bon, vertueux, honnête; habile, qui excelle à, capable de, propre à; noble, distingué; *s.* héros; génie tutélaire ou protecteur; *adv.* bien, juste, à propos, très, fort, beaucoup: — **արանց**, empereur, César; — **է**, c'est bien, c'est très-bien; c'est dit; eh bien! — **իբաց**, bien loin; beaucoup, très, beaucoup plus; **քաջքաջ**, **Սէ քաջ**, au plus, tout au plus, au pis aller; **կարի քաջ**, **կարի իսկ քաջ**, très-bien, le mieux du monde, au mieux; **քաջ լեր**, sois brave! courage! **քաջ մշակեալ**, bien ou parfaitement cultivé.

Քաջարան, *ից.* **Քաջարանիկ** *a.* éloquent, disert.

Քաջարանութիւն *sm.* éloquence.

Քաջարաստիկ *a.* heureux, fortuné.

Քաջարար *adv.* vaillamment, bravement, courageusement, avec courage.

Քաջարարութիւն *s.* probité, honnêteté; bonheur.

Քաջաբեր *adj.* qui produit beaucoup, fertile, fécond.

Քաջաբերութիւն *s.* fertilité, fécondité.

Քաջաբերուն *V.* **Քաջաբեր**.

Քաջաբոլոր *a.* bien arrondi.

Քաջաբոյս, **Քաջաբուսիկ** *a.* qui pousse bien, qui a une belle végétation, florissant; *fig.*

d'une belle nature, bien fait; qui a d'heureuses dispositions.

Քաջարուսումին sm. belle végétation; fig. bonne nature; heureuses dispositions.

Քաջազանգուր a. bien frisé, aux cheveux frisés.

Քաջագեղեցիկ a. très-beau, charmant.

Քաջագոյն adv. très-bien.

Քաջագօտի, **տույ** a. qui a une belle ceinture; fig. qui a sa robe bien retroussée, agile, dispos, actif, prêt à marcher, à agir.

Քաջագործումին sm. exploits, hauts faits.

Քաջադարման a. bien soigné, bien cultivé.

Քաջադէպ a. très à propos, commode, opportun.

Քաջադէտ, **դիտի** adj. qui garde, qui surveille bien.

Քաջադիպումին s. opportunité; —ք, à-propos.

Քաջազարմ, **ից**. **Քաջազգի**, **զգւոյ** V. **Քաջատոհմ**.

Քաջազգումին V. **Քաջատոհմումին**.

Քաջազեկ adj. bien averti, bien clair, évident.

Քաջազէն a. bien armé.

Քաջազնեայ V. **Քաջազուն**.

Քաջազուարթ, **Քաջազուարթ** a. bien fleuri, florissant; très-gai, bien joyeux.

Քաջազուն, **զնոյ**, **զունք**, **զանց** a. noble; vaillant; s. héros.

Քաջազօր a. très-fort, très-puissant.

Քաջաթուիչ a. qui vole bien.

Քաջաթոյր a. d'un bon teint.

Քաջածիր a. très-actif, très-laborieux.

Քաջաճուխ adj. très-brun, d'un beau noir; — **հերք**, cheveux d'ébène.

Քաջալանջ adj. qui a une forte poitrine.

Քաջալաւ a. probe, honnête, excellent; — **այր**, homme de bien.

Քաջալաւումին s. probité, honnêteté.

Քաջալեր adj. qui donne du courage, encourageant, courageux; — **լինել** ou — **ս մատուցանել** տալ, donner ou inspirer du courage, donner vigueur; V. **Քաջալերեմ**; — **ս առնուլ**, recevoir de l'encouragement.

Քաջալերական V. **Քաջալեր**.

Քաջալերեմ, **եցի** va. encourager, donner du courage, relever ou hausser le courage de qn. ou à qn., ranimer; — **իմ vn**. prendre ou reprendre courage, être encouragé; **քաջալերեաց**, aie courage, ayez bon courage; **քաջալերեաց**, որդեակ, courage, mon enfant!

Քաջալերիչ a. encourageant.

Քաջալերումին s. encouragement; courage.

Քաջախառնումին s. bonne température; bon température.

Քաջախնամող V. **Բարեխնամ**.

Քաջախոտ a. abondant en fourrage.

Քաջախոհ, Քաջախորհ adj. qui pense bien, judicieux, sage.

Քաջախորհուրդ a. qui donne de bons conseils, sage.

Քաջախօս, Քաջախօսնակ a. qui parle bien, disert, éloquent.

Քաջախօսութիւն sm. éloquence.

Քաջածաղիկ adj. qui a de belles fleurs, en pleine floraison, florissant.

Քաջածանօթ a. très-connu.

Քաջծառ a. qui a de bons arbres, abondant en arbres.

Քաջածեր a. qui jouit d'une belle vieillesse.

Քաջածերութիւն s. belle ou heureuse vieillesse.

Քաջածնութիւն sm. action d'avoir beaucoup d'enfants; fécondité.

Քաջածնունդ a. qui a beaucoup d'enfants; fécond, fertile.

Քաջակալմ a. bien préparé ou apprêté.

Քաջակարգ a. bien ordonné, bien arrangé, bien disposé.

Քաջակարգութիւն sm. bon ordre, belle disposition.

Քաջակիրթ adj. bien discipliné, très-instruit.

Քաջակորով adj. vigoureux, très-fort; V. **Քաջածիզ**.

Քաջակրօն a. très-religieux.

Քաջահայր a. né d'un père brave, illustre.

Քաջահանճար a. très-intelligent, plein d'intelligence, d'esprit ou de talent.

Քաջահասակ a. d'une belle taille, grand.

Քաջահաւ, ուց s. fbiis.

Քաջահաւատ a. très-fidèle, très-confiant.

Քաջահմուտ a. très-érudit, très-versé dans, fort instruit; s. bachelier; — իննի իմիք, se connaître en ou à qch., le savoir à fond; — գիտութեանց, bachelier ès sciences.

Քաջահմուտութիւն sm. vaste érudition, grand savoir; baccalauréat; — դպրութեանց, baccalauréat ès lettres.

Քաջահնար իննի, s'ingénier, s'efforcer de.

Քաջահնչող a. très-sonore, très-retentissant.

Քաջահոգի a. plein d'âme, courageux, vif, déterminé.

Քաջահող a. dont le sol est bon.

Քաջահով a. très-frais, où l'on sent un vent frais.

Քաջահոտ a. qui sent bon, suave, odoriférant; — իննի, sentir bon.

Քաջահոտութիւն s. bonne odeur, senteur.

Քաջածայն a. qui a un beau son, une belle ou forte voix, sonore, retentissant; euphonique, harmonique.

Քաջածայնութիւն sm. belle ou forte voix; euphonie, harmonie.

Քաջածի, ոց a. qui a un bon cheval.

Քաջածիզ adj. qui tire ou ajuste bien, très-adroît.

Քաջաղեղն, եղանց **a.** adroit à tirer de l'arc.

Քաջամասնութիւն **v.** Բարեմասնութիւն.

Քաջամատն, տանց **a.** qui a des doigts très-habiles.

Քաջամարմին **a.** qui a un corps robuste, bien portant.

Քաջամարտիկ, տկաց **a.** qui combat vaillamment, bon guerrier, habile à la guerre, belliqueux.

Քաջամիտ **a.** très-intelligent, plein d'esprit, très-spirituel.

Քաջամտութիւն **sm.** génie, sagacité, intelligence, esprit.

Քաջայաղծ **s.** illustre vainqueur ; **a.** illustre, éclatant.

Քաջայայտ **adj.** très-clair, très-évident, mis au grand jour, patent, notoire ; — լինել, être très-évident, sauter aux yeux ; — առնել, mettre au grand jour, mettre pleinement en évidence.

Քաջայանդուզն **a.** très-audacieux, très-hardi, le plus hardi ; **adv.** plein d'assurance, hardiment.

Քաջյարմար **a.** très-convenable, fort commode, bien ajusté, parfaitement en rapport, bien adapté, apte ou propre à, bien d'accord.

Քաջյարմարութիւն **s.** aptitude, accord ; état d'un objet bien adapté, bien convenable ; harmonie.

Քաջայոյս **adj.** qui a bonne espérance, plein d'espoir, d'espérance, bien assuré.

Քաջայուշ **a.** qui a une bonne mémoire, qui se souvient très-bien.

Քաջայոժար **a.** très-disposé.

Քաջանաճ, աջայ **vn.** être ou devenir courageux, prendre courage, déployer son courage, s'évertuer, avoir de l'énergie pour, avoir la force de, exceller, être exercé dans.

Քաջանդամ **adj.** bien membré, bien fait.

Քաջանուն **a.** très-renommé, illustre, célèbre.

Քաջապատրաստ **adj.** tout prêt.

Քաջապէս **adv.** bravement, courageusement, vaillamment, fermement, avec courage ou bravoure.

Քաջապինդ **s.** bien solide, très-ferme ; fort, robuste, vigoureux ; **adv.** fort, fortement, avec vigueur, vigoureusement.

Քաջապնդութիւն **sm.** solidité, fermeté ; vigueur, effort soutenu.

Քաջապտղութիւն **sm.** fertilité, fécondité.

Քաջապտուղ **a.** qui produit beaucoup de fruits ou de bons fruits, fertile, fécond.

Քաջաջուր **a.** qui a de bonne eau, de belles eaux ; abondant en eau.

Քաջառատ **a.** très-abondant.

Քաջահնարար **adv.** avec courage.

Քաջառողջ **a.** bien portant, qui est en bonne santé, sain de corps, d'une santé parfaite ; —

լինել. être bien portant, jouir d'une bonne santé.

Քաջառողջութիւն s. bonne ou parfaite santé.

Քաջառույգ a. qui est dans tout l'éclat de la jeunesse, dans sa belle saison, dans son printemps, vigoureux; — Մանկութիւն, vive jeunesse.

Քաջառու adj. qui apprend bien, très-intelligent.

Քաջասեւ a. très-noir.

Քաջասիրտ a. qui a un cœur brave, courageux, intrépide; adv. courageusement.

Քաջասնութիւն sm. bonne nourriture.

Քաջասնունդ a. bien nourri.

Քաջասուր adj. très-aigu, très-tranchant.

Քաջասրունք a. bien jambé.

Քաջասրտեմ, եցի. Քաջասրտիմ, տեցայ vn. prendre courage, être courageux.

Քաջասրտութիւն sm. courage, bravoure.

Քաջապայելուչ a. très-convenable, très-décent; très-élegant, très-beau, charmant.

Քաջապարծ, ից a. très-exercé, très-instruit; s. licencié; — օրէնսգիտութեան, licencié en droit.

Քաջապարծութիւն s. grand exercice, grande pratique; grade de licencié.

Քաջատես, Քաջատեսիկ a. qui voit loin, qui a la vue perçante.

Քաջատեսութիւն sm. bonne vue, vue perçante.

Քաջատոհմ, Քաջատոհմիկ a. noble, de haute naissance.

Քաջատոհմութիւն sm. noble, haute naissance.

Քաջարի a. très-brave, vaillant, valeureux, courageux.

Քաջարշաւ լինել, courir vite, aller au galop, galoper.

Քաջարուեստ a. industrieux.

Քաջարութիւն sm. trait de courage, bravoure, vaillance.

Քաջացուցանեմ, ուցի va. rendre courageux, brave, donner ou inspirer du courage.

Քաջաւտ adj. très-brave, vaillant, valeureux.

Քաջափայլ a. très-brillant, éclatant, illustre.

Քաջափառ a. très-glorieux, majestueux, magnifique.

Քաջափառութիւն sm. majesté, magnificence.

Քաջափոյն a. très-diligent, très-actif, très-vif.

Քաջափորձ a. très-expérimenté, le plus expérimenté.

Քաջաքարոզ a. qui prêche bien.

Քաջեան a. brave, vaillant, preux.

Քաջեռաց a. très-bouilli.

Քաջերգող adj. qui chante bien.

Քաջերէ a. qui a de bon gibier.

Քաջեփ a. bien cuit, recuit, cuit à point.

Քաջընթաց, Քաջընթացիկ a. s. qui court bien ou vite, bon ou agile coureur.

Քաջընտիր adj. bien choisi,

d'élite; — զօրք, bonnes troupes, troupes d'élite.

Քաջիկ adv. bien, très-bien, comme il faut.

Քաջողկոյլ a. qui a de belles grappes.

Քաջողջութիւն V. Քաջառողջութիւն.

Քաջորդի, դւոյ a. qui a des enfants vertueux, illustres.

Քաջորեալ, երոյ s. pl. les braves gens.

Քաջութիւն sm. bravoure, vaillance, valeur, courage; exploit; vertu, bonté; — ք, avec bravoure, courageusement, valeureusement, bravement, vaillamment; — ցուցանել, montrer du courage.

Քաջուղէշ V. Բազմաստ.

Քաջուշեղ, աջ a. très-intelligent, plein d'esprit, d'intelligence; — է մանուկդ, il y a de l'étoffe chez cet enfant.

Քաջուշեղութիւն s. grande intelligence, heureuses dispositions, étoffe.

Քաջուսումն adj. bien instruit, très-savant; qui apprend bien.

Քաջուսումնութիւն s. grand savoir, vaste érudition, connaissance bien fondée; action d'apprendre bien.

Քաջօրէն adv. bravement, courageusement; adj. brave, courageux.

Քառ, ից a. quatre.

Քառադէմ, Քառադիմակ, Քառադիմի a. à quatre faces, tétraèdre.

Քառաթեւ, Քառաթեւեան a. à quatre ailes.

Քառաճալ a. in-quarto.

Քառակերպ, ից. Քառակերպեան a. qui a quatre formes, quatre aspects divers.

Քառակողմն, Քառակողմեան a. quadrilatère; carré.

Քառակոյս V. Քառակուսի.

Քառակուսեմ, եցի va. carrer.

Քառակուսի, սոյլ a. s. carré; — Թուոյ, le carré d'un nombre; — արմատ, racine carrée.

Քառահատոր a. en quatre volumes.

Քառահոլով a. qui tourne ou roule de quatre manières; ի— եղանակս տարւոյ, dans toutes les saisons.

Քառածի, ոյ adj. à quatre chevaux, attelé de quatre chevaux; — ք s. quadrigé.

Քառամանեակ, նեկաց sm. collier.

Քառամեայ adj. de quatre ans, quadriennal; — ժամանակ, quatre ans, quatre années.

Քառամիլիոն, ի sm. quadrillon.

Քառանիւթ, Քառանիւթեայ a. composé de quatre matières.

Քառանկիւն, կեան a. quadrangulaire; s. tétragone; — վանաց, cloître.

Քառանկիւնի a. quadrangulaire.

Քառապատիկ a. quadruple.

Քառապատկեմ, եցի va. quadrupler.

Քառասնամեայ յէից. Քա-

ռասնամեան; մեանց a. quadragénaire; de quarante ans.

Քառասնեակ, Քառասներեակ sm. quarante, quarantaine.

Քառասներորդ ou Քառասնորդ, աց a. quarantième.

Քառասներորդք, Քառասնորդք, դաց s. carême.

Քառասնորդական a. quadragésimal.

Քառասնօրեայ, ըէից a. de quarante jours.

Քառասուն, քնից adj. quarante.

Քառավանկ adj. quadrisyllabe.

Քառավթուկ a. qui a quatre ruisseaux.

Քառաբայլ, Քառաքեաց a. à quatre jambes, quadrupède.

Քառեակ, եկի s. quatre.

Քառեամ sm. quatre ans, quatre années.

Քառերակ s. douzaine.

Քառոտանի V. Ձորքոտանի.

Քառորդ, աց s. quatrième; quartier, quart; quart d'heure.

* Քառուն V. Քառասուն.

Քառօրեայ adj. de quatre jours.

Քասքնեմ, եցի vn. frémir de peur, frissonner, s'effrayer, avoir horreur.

Քասքնեցուցանեմ, ուցի va. faire frémir, effrayer, altérer la figure, chagriner.

Քասքնեցուցիչ a. effrayant.

Քատակ, ի s. ressemblance, forme, proportion.

Քատակեմ, եցի va. rendre

semblable, assimiler; former, proportionner.

Քատակութիւն V. Քգտակ.

Քար, ի, ամբ, ինք, անց s. pierre; — նետել, jeter, lancer une pierre; fig. jeter la pierre à qn.; պատուական —, pierre précieuse; * Քարի բռնել, attaquer à coups de pierres, lapider; չմողուլ չմնալ — իբարի վերայ, ne pas laisser, ne pas rester pierre sur pierre.

Քարագագանի adj. dont le sommet est en pierre.

Քարագիր, etc. V. Վիմագիր.

Քարագործ, աց a. de pierre; s. V. Քարակտի; méd. gravele.

Քարադէզ s. amas de pierres.

Քարադր, ի s. pluvier.

Քարադրոջ V. Քարակտի.

Քարամոռ, Քարամոռոյ, ից s. stellion.

Քարածայռ, ից; Քարածեռ s. roc, roche, rocher; écueil.

Քարալից a. plein de pierres, pierreux.

Քարախառն adj. mêlé de pierres.

Քարախունկ s. bdelium.

Քարածեծ a. attaqué à coups de pierres, lapidé.

Քարածերպիք, պից sm. cave, verne, antre.

Քարակարկառ sm. amas de pierres.

Քարակերտ a. bâti en pierre; — տուն, maison de pierre.

Քարակոյն V. Քարագետ.

Քարակոչկան առնել, attaquer à coups de pierres, lapider.

Քարահոշոք sm. bloc de pierre.

Քարակուռ, Քարակոփ, ագ s. tailleur de pierres; graveur sur pierre, sculpteur; **a.** bâti en pierres, fait en pierres de taille, taillé dans la pierre.

Քարակտուր a. &. taillé dans la pierre.

Քարափատ, ագ s. tailleur de pierres; épinçoir; — **ք,** derrière de pierres.

Քարածիգ a. qui jette une pierre.

Քարածգումքին sm. jet de pierre.

Քարածիգ a. qui jette des pierres; — **լինել,** jeter, lancer des pierres.

Քարածիւթ s. pétrole.

Քարայտաւ, ագ a. pavé en pierres.

Քարայրիկ adj. couvert en pierres.

Քարայր, ից s. grotte, antre, taverne.

Քարանամ, ագայ vn. se pétrifier, changer en pierre.

Քարանձաւ, ագ s. grotte, caverne, antre; **roc,** rocher.

Քարանձաւամուտ adj. qui entre dans une grotte.

Քարանուլի s. bot. lotter.

Քարաշէն V. Քարակերտ.

Քարապաշտ, ից sm. qui adore les pierres.

Քարապաշտութիւն s. l'action d'adorer les pierres.

Քարատերմիկ s. bot. lithosperme, grémil.

Քարասիրտ a. qui a le cœur

dur comme la pierre, cœur de pierre. de roche, de marbre.

Քարաքարիմ, եգայ vn. avoir le cœur dur comme la pierre, s'endureir.

Քարազագ, ի s. cataracte.

Քարավէժ առնել՝ արկանել, précipiter; lancer des pierres; — **լինել,** se précipiter.

Քարավէժք V. Քարածգումքին.

Քարավիժեմ, եցի va. précipiter.

Քարավիժութիւն s. précipitation; lieu escarpé.

Քարավրէժ առնել, se venger à coups de pierres, lapider.

Քարացումն s. pétrification.

Քարացուցանեմ, ոցի va. changer en pierre, pétrifier.

Քարափն, փին, փանց sm. bord escarpé, précipice; — **ծայռին,** le bord du rocher.

Քարափոր V. Վիմափոր.

Քարաքիւ V. Քարաքուի.

Քարաքոս; ի s. lichen.

Քարաքուի s. caverne, antre.

Քարք, ից s. aspie.

Քարքիկ s. bot. saxifrage.

Քարեայ, Քարեղէն adj. de pierre, en pierre.

Քարընդոտնեմ, եցի va. renverser qq. en lui donnant un croc-en-jambe; supplanter.

Քարընկէց, կեցի adj. qui jette, qui lance des pierres; **s.** baliste, catapulte; — **ժի,** un jet de pierre, distance d'un jet de pierre.

Քարէնկեցութիւն s. action

de lancer des pierres, jet de pierre.

Քարմակ, ի s. goujon.

Քարմնջումն V. Քրմնջին.

Քարխոտ, ոյ s. consoude.

Քարկոթող, ի s. obélisque, cippe.

Քարկոծ a. lapidé; — առնել, lapider.

Քարկոծանք V. Քարկոծումն.

Քարկոծեմ, եցի va. lapider.

Քարկոծութիւն ou Քարկոծումն s. lapidation.

Քարկուր sm. tailleur de pierres.

Քարկոփ V. Քարակոփ.

Քարծ, ից a. qui a la barbe claire, clair-semée.

Քարնիկ s. jabot (d'oiseau).

Քարմարցանկ s. litharge.

Քարշ V. Քարշումն; ի—, ընդ — adv. en trainant; ընդ ou ի— ածել՝ արկանել՝ ձգել, traîner, entraîner, tirailler.

Քարշանք V. Քարշումն.

Քարշեմ, եցի va. tirer; traîner, entraîner; — ընդ գետին, traîner par terre; — առ դատաւորն, traîner devant le juge; — իմ vn. être tiré, trainé; — ընդ երկիր, se traîner par terre, ramper; — ընդ փռշի, traîner sur la poussière.

Քարշումն s. action de tirer, de traîner.

Քարոզ, ից, աց s. héraut, crieur public; prédicateur; musicien; sermon, prône; — բողոքականաց, prêche; — կարդալ, annoncer, publier, proclamer; — տալ, prêcher, don-

ner ou prononcer un sermon.

Քարոզակ, ի s. caducée.

Քարոզակից s. compagnon de sermon, de prédication.

Քարոզեմ, եցի va. proclamer par la voix du héraut, annoncer publiquement, publier à haute voix; prêcher, prôner; թագաւոր —, proclamer roi; — օրինակաւ անծին, prêcher d'exemple; — յանապատի, prêcher dans le désert.

Քարոզիչ s. héraut, crieur public; prédicateur, prêcheur.

Քարոզութիւն s. l'action de proclamer, de publier par la voix du héraut, promulgation; prédication.

Քարոս V. Լախուր.

Քարուակ a. infâme, flétri, déshonoré; — կալ, casuyer une avanie, manquer aux bienséances, se conduire d'une manière infâme, se déshonorer.

Քարուականութիւն, Քարուականք, նաց s. avanie, infamie, déshonneur, vice, flétrissure, opprobre, turpitude.

Քարուտ a. pierreux.

Քարուրագ, ի s. épinsoir.

Քարսոն V. Լախուր.

Քարտ, ից. Քարտէջ, տիկաց. Քարտէն, տենի. Քարտէս, տիսաց s. carte, papier; lettre, livre.

Քարտաւար, աց s. secrétaire.

Քարտուղարան, ի s. secrétariat, secrétairerie.

Քարտուղարութիւն s. secrétariat (la fonction).

Քարց V. Քարձ.
 Քացախ, ոյ s. vinaigre.
 Քացախաման, ի s. oxymel.
 Քացախաման, ի s. vinai-
 grier (le vase).
 Քացախային a. acétique.
 Քացախավաճառ, ի s. mar-
 chand de vinaigre, vinaigrier.
 Քացախեմ, եցի va. aigrir,
 rendre aigre; vinaigrer; —իմ
 vn. avoir le goût de vinaigre,
 devenir aigre, aigrir.
 Քացախեցուցանեմ V. Քա-
 ցախեմ.
 Քացախութիւն sm. acidité,
 aigreur.
 Քացխակ, ի s. acétatè.
 * Քացխիմ V. Քացախեմ vn.
 Քա conj. non, ne... pas;
 loin d'ici! ո! ո donc! prép.
 sans, excepté; քալ քեզ, քալ
 լիցի, քալ մի' լիցի, non, à Dieu
 ne plaise! քալ իմէնք, Dieu
 nous en garde, loin de nous;
 քալ յինէն, Dieu m'en garde,
 loin de moi; քալ լիցի մեզ,
 nous ne voulons pas; քալ լիցի
 ինձ իՏեառնէ, le Seigneur me
 préserve! Dieu me garde! քալ
 լիցի քեզ, loin de toi cette
 pensée.
 Քաւարան, աց s. propitia-
 toire; purgatoire; catafalque;
 a. expiatoire, propitiatoire.
 Քաւդեայ, դէից sm. mage,
 magicien.
 Քաւդեութիւն s. magie.
 Քաւեմ, եցի va. expier; jus-
 tifier; satisfaire, rendre favo-
 rable ou propice.
 Քաւիչ a. expiatoire, pro-

pitatoire; — լինել, expier.
 Քաւութիւն s. expiation, pro-
 pitiation; propitiatoire; liba-
 tion; զոհ —է, sacrifice propi-
 tiatoire, expiation; սեղան —է,
 propitiatoire.
 Քաւութիւնաբեր a. qui ap-
 porte l'expiation, expiatoire.
 Քաւչապետ V. Քահանայա-
 պետ.
 Քափուր, փրի s. camphre;
 camphrée.
 Քաքար, աց s. gâteau, gaufre,
 brioche, fouace.
 Քեառ V. Քայռ.
 Քեզէն, Քեզոյն adv. de toi-
 même, par toi-même; pron.
 toi seul.
 Քեղակարոս, ի s. cerfeuil.
 Քեղանամ, ացայ vn. tenir
 le gouvernail; fig. gouverner.
 Քեղավար, ից s. timonier.
 Քեղաւոր a. garni d'un gou-
 vernail.
 Քեղի, դոյ, դեաց s. gouver-
 nail, timon; — կառաց, timon,
 brancard.
 Քեմխտապատ a. couvert de
 maroquin, de cuir.
 Քեմուխտ, մխտոյ s. maro-
 quin, cuir.
 Քենեկալ a. beau-frère (le
 mari de la belle-sœur).
 Քենի, նոյ s. belle-sœur
 (sœur de l'épouse).
 Քեռադուստր, դստեր s.
 nièce (la fille de la sœur).
 Քեռայր, առն s. beau-frère
 (le mari de la sœur).
 Քեռի, ուոյ, ուեաց s. oncle
 (le frère de la mère).

Քեռորդեակ, եկի. Քեռորդի, դույ sm. neveu (le fils de la sœur).

Քերածոյ, ից a. gratté, ratclé, ratisé, poli.

Քերական s. grammairien; grammaire; * alphabet.

Քերականութիւն sm. grammaire.

Քերականօրէն adv. grammaticalement.

Քերանք, նաց s. action de gratter; V. Քերիչ.

Քերդած, etc. V. Քերծած.

Քերեմին V. Աղեղնաւոր.

Քերեմ, եցի va. gratter, racle, ratisser, râper; raboter, planer, polir; gratter (l'endroit qui démange); écorcher, exco-rier, érafler, friser; graver, inscrire; — առ, passer près, raser de près, effleurer, longer, passer le long de; — առ փամբք, côtoyer le rivage, aller le long du rivage; — զա-փամբք, aller terre à terre; — զափամբք Եպիրոսի, aller sur la côte d'Épire; քերեալ անցա-նել, toucher légèrement en passant, frôler; — իմ vn. se gratter, avoir envie de se gratter, avoir des démangeal-sons.

Քերծած V. Քերծուած.

Քերեմ, եցի va. écorcher, égratigner, exco-rier; faire, composer; faire des vers, poé- tiser.

Քերծող, աց s. poète; gram- mairien.

Քերծողաբանեմ, եցի vn.

parler poétiquement, poétiser, faire des vers.

Քերծողաբար adv. poétique- ment.

Քերծողական a. poétique; gracieux.

Քերծողահայր, հօր s. père des poètes, des grammairiens.

Քերծողութիւն V. Քերծած.

Քերծողուհի sf. poétesse.

Քերծուած, ոց. Քերծուածիւն s. poésie, poème, vers.

Քերիչ s. grattoir; ratissoire; rabot, racloire, plane; rabo- teur; — ձիոց, étrille; — շա- քարի, râpe.

Քերծում, քերծի, քերծ va. écorcer, peler; raser.

Քերոբ, ից. Քերովբ, ից. Քե- րովբէ, ից. Քերովբիմ, աց. Քե- րովբ, ից s. cherubin.

Քերոց V. Քերիչ.

Քերուած, ոց sm. ratisure, raclure, râpure.

* Քերուիմ V. Քերեմ vn.

Քերքեմ, եցի va. chasser, expulser.

Քեց a. détaché, séparé.

Քեցեմ, եցի va. détacher, séparer; — զսիրտ յաշխարհէ՛ իհեշտութեանց, détacher son cœur du monde, des plaisirs.

Քեցումն s. détachement, sé- paration.

Քէն, քինու s. rancune, res- sentiment, animosité, haine; vengeance; — պահել, garder rancune, en vouloir à; ի— վրի- ժուց, en haine de; ի— վրիժու, en haine.

Քէշ, ից s. secte, religion.

Քէշակարկատ, ից **a.** qui invente une secte.

Քծախոտ, ոյ **s.** tabac (à priser); — քաշել, priser.

Քծատուփ, ոյ **s.** tabatière.

Քծափողք, զոց **s.** narines.

Քծծելիք **s.** cillement, clinotement; clin d'œil.

Քծծեմ, եցի **vn.** ciller, clinoter, faire un clin d'œil; ի—ական, en un clin d'œil, en moins de rien, comme par enchantement.

Քծծումն, Քծիք **V.** Քծծելիք.

Քծոց **V.** Կողով.

Քծուեմ, եցի **va.** chercher des poux, épouiller; — իմ **vn.** s'épouiller.

Քիք, քնաց **s.** nez; — կենդանեաց, museau; *քնէն խօսիլ՝ երգել, parler, chanter du nez; *գոք քնէն բռնել ou քնէն բռնել տանիլ, mener qui. par le nez, le mener en laisse; *քիք քնի գալ, se trouver nez à nez; *քիքը կախել, faire la mine, boudier; *քիքը քաշել, renifler; *քիքը ցաւիլ, avoir mal au nez; *քնէն արիւն գալ, saigner du nez; *բանի մի մէջ քիքը խոծել, mettre le nez dans une affaire; *սուր քիք ունել, avoir bon nez, avoir le nez fin; մեծ՝ փոքր՝ սրածայր՝ տափակ —, nez grand, petit, pointu, épaté ou camus.

Քիլ, քիլ, քլաւ **s.** a. espion; délateur, calomniateur.

Քիլկրամ **V.** Հազարկրամ.

Քիմիագէտ **s.** alchimiste.

Քիմիական **a.** alchimique.

Քիմիայ, ից **s.** alchimie.

Քիմիարար, աջ **sm.** alchimiste.

Քիմք, քմաց **s.** palais (organe du goût); **fig.** caprice, fantaisie; բստ քմաց, par caprice, par fantaisie; իքմաց, à sa fantaisie; ընդ քիմս ծմտիլ, rire du bout des dents, des lèvres; լեզու նորա իքիմս իւր կցեցաւ, sa langue s'attacha à son palais; ամոքիչ քմաց, qui flatte le goût.

Քինաճագոյց **a.** qui garde rancune, rancunier.

Քինախնդիր **adj.** vindicatif; vengeur, haineux; — լինել, se venger, tirer vengeance de, en vouloir à; — եղեւ մահու նորա, il vengea sa mort.

Քինախնդրութիւն **sm.** vengeance.

Քինահան **V.** Քինախնդիր.

Քինահանութիւն **sm.** vengeance.

Քինահատոյց **V.** Քինախնդիր.

Քինամ, ացայ **vn.** garder du ressentiment, de la rancune, se ressentir.

Քինայոյզ **V.** Քինախնդիր.

Քինանամ **V.** Քինամ.

Քինապահ **a.** qui garde rancune ou ressentiment, rancunier.

Քինապահութիւն **s.** ressentiment, rancune.

Քինաւոր, աջ **a.** vindicatif, haineux.

Քինաւորութիւն, Քինութիւն

s.ressentiment, haine, rancune.

Քիչ, etc. V. Սակաւ, etc.

Քիսամն, ման s. ers, orobe.

Քիստ, քստոյ s. arête, barbe ou pointe de l'épi.

Քիրտն, քրտան, քրտունք ou քրտինք s. sueur; fig. fatigue, travail pénible; — մահու, la sueur de la mort; ընդ — մտանել, իքրտան լինել, suer, transpirer, ruisseler de sueur, être en sueur, en nage, tout en nage, tout trempé; հարայ ընդ — ցուրտ, il m'en prit la sueur froide; — ցուրտ ընդ անդաման իջանէր, une froide sueur courait par tous les membres de son corps; քրտամբ երեսաց հայծայծել զկեանս, gagner sa vie, son pain à la sueur de son front; Թճու՝ զարշահոտ՝ կճու՝ առատ —, sueur aigre, fétide, âcre, abondante; V. Ապածոյծ, Քրտինք.

Քիւ, քուոյ, քուաւ s. chancelle, rebord, auvent, corniche.

Քծինք s. caresses, cajoleries; cour, galanterie; ածել իքծինս, apprivoiser, familiariser; գալ իքծինս, s'apprivoiser, se familiariser; քծինս տալ V. Քծնիմ.

Քծնի a. caressant, cajoleur, flatteur; courtisan, galant.

Քծնիմ, նեցայ vn. caresser, flatter, chercher à plaire, choyer; faire la cour, courtiser.

Քծնութիւն V. Քծինք.

Քծուար s. barre, lingot.

Քղամիդ, մդաց, միդաց sm. cblamyde, manteau.

Քղանց V. Քղանցք.

Քղանցաւոր a. garni d'une frange.

Քղանցք, ցից s. bord, pan, bout d'un vêtement; frange, bordure.

Քճքճեմ, եցի va. déchirer, mettre en lambeaux, en guenilles, dégueniller, délabrer.

Քմազարդ, Քմախործ adj. agréable au goût, qui flatte le goût.

Քնած V. Քնէած.

Քնածու a. somnifère, soporifique, dormitif, assoupissant.

Քնահատ, աց adj. privé de sommeil.

* Քնանամ V. Ննջեմ; * լաւ յի —, faire un bon somme.

Քնաշրջիկ a. somnambule.

Քնաշրջութիւն s. somnambulisme.

Քնար, աց, ից s. lyre; — հարկանել, jouer de la lyre.

Քնարահար, աց a. joueur de lyre.

Քարահարութիւն s. action de jouer de la lyre.

Քնարան, աց s. lit, couche; fig. tombeau.

Քնարերգ, Քնարերգակ, աց a. lyrique; s. lyrique, auteur lyrique.

Քնարերգութիւն sm. le lyrique, chant lyrique.

Քնեայ, Քնէած, ից, աց adj. dormeur, endormi.

Քնէութիւն s. somnolence, assoupissement, léthargie.

Քնճոնց s. ride (des ser-pents).

Բնին s. examen; ի— առնուլ, examiner, considérer; raisonner sur; ի— գալ, être examiné, critiqué; ի— արկանել՝ լինել՝ մտանել, examiner, étudier, critiquer.

Բնհատ V. **Բնահատ**.

Բնհատութիւն s. insomnie.

Բնաբան, ից sm. critique, censeur.

Բնաբանական a. critique.

Բնաբանեմ, եցի va. critiquer, censurer.

Բնաբանութիւն s. critique, censure.

Բնախնդիր a. qui examine, qui fait des recherches; — արտոյ V. **Պարսաւադէտ**.

Բնախօսութիւն s. critique.

Բնական a. d'examen.

Բնայոյզ լինել՝ խնդրել, examiner avec soin, faire des recherches.

Բնասէր a. qui aime à examiner, curieux.

Բնասիրութիւն s. passion d'examen, esprit curieux, curiosité.

Բնեմ, եցի va. examiner, étudier; censurer, contrôler; տեղեկագոյնս —, examiner à fond; —իմ vn. être examiné.

Բնիչ a. s. examinateur; contrôleur; — գրոց, censeur.

Բնողութիւն V. **Բնութիւն**.

Բնութիւն s. examen; enquête, contrôle; — գրոց, censure; ի— մտանել, examiner; ընդ—ք անցանել, passer par la censure; ընդ—ք արկանել, examiner, contrôler; critiquer,

censurer; *— անցունել, passer, subir un examen; *— ընել, faire l'examen, examiner; ցրդհիմ՝ մանր ou մանրախոյզ —, examen minutieux.

Բնութն s. examen.

Բնքամ V. **Բնքեմ**.

Բնքանք, նաց s. mignardise, délicatesse; caresse, tendresse.

Բնքեմ, եցի vn. se mignarder, se traiter délicatement, se dorloter, se mignoter, faire le délicat, le renchéri, la renchérie.

Բնքեցուցանեմ, ուցի va. mignarder, mignoter, rendre délicat, dorloter, traiter délicatement, caresser.

Բնքիմ V. **Բնքեմ**.

Բնքուշ a. délicat, tendre, mou, douillet, mignon, mignard; s. minet, minette.

Բշեմ, եցի va. chasser, expulser; *écouler, débiter, vendre; — զհանճս, émoucher.

Բշոց, աց s. chasse-mouches, émouchoir; instrument à sonnette dont se sert le diacre pendant la messe arménienne.

Բշտեմ, եցի va. ébrancher, élaguer, arracher, couper.

Բո, քոյ, քոյով pron. ton, ta; a. poss. le tien, la tienne.

Բոթանակ, աց s. linge; couverture.

* **Բոթոտ** V. **Սկունդ**.

Բող, ոյ, ով s. voile, voilette.

Բողաբորբ s. amphimacre.

Բողազարդ adj. orné d'un voile, voilé.

Քողախնդրեմ, եցի vn. cher-
cher à dévoiler, démasquer;
— իխորս սրտի ուրուք, sonder
le cœur de qn.

Քողածածուկ ա. caché sous
un voile, voilé.

Քողածիգ ա. réservé, mo-
deste, timide.

Քողաղոս ա. s. amphibraque.

Քողարկեմ, եցի va. couvrir
d'un voile, voiler.

Քողրկեց ա. qui a jeté son
voile, effronté, éhonté.

Քոյին adj. poss. ton, ta, te
tien, la tienne.

Քոյինազործ ա. fait par toi,
par toi-même, ton.

Քոյինազէն ա. armé par toi-
même.

Քոյինակրօն ա. de ta reli-
gion.

Քոյինահրաման ա. ordonné
par toi.

Քոյինաշունչ ա. inspiré par
toi-même.

Քոյինաստեղծ adj. créé par
toi-même.

Քոյինաստուր adj. donné par
toi-même.

Քոյր, քու, քերք, քորք, քերց
ս. sœur; * քրոջ պէս, comme
une sœur.

Քոյրագիր ou Քոյրամիւր ս.
sœur adoptive.

Քոշքեմ, Քոշքոսեմ, եցի.
Քոշքոսիմ, տեցայ vn. se grat-
ter, se détendre, se détirer.

Քոռ, ից ս. mesure de blé,
boisseau.

Քոս, ոյ, ով ս. gale.

Քոսոս ա. galeux.

Քոսոստիմ, եցայ vn. avoir la
gale, être galeux.

* Քով ս. côté; côté; քով
քով adv. côté à côté, l'un à
côté de l'autre; քովը, à côté,
auprès, tout près; քովէն, de
côté, de près, tout près; գի-
տութիւնն առաքինութեան քով
ոչինչ է, la science n'est rien
auprès ou au prix de la vertu.

* Քովիկ ս. côté; քովիկէն էր,
il était à ses côtés, auprès de
lui.

* Քովնոի adv. de côté.

Քոքեմ, եցի va. gratter; —
զանձն, se gratter.

Քոքեպիսկոպոս, աջ ս. chō-
révêque, suffragant.

Քոքեպիսկոպոսութիւն ս. di-
gnité de chorévêque.

Քուաւոր adj. garni d'une
chanlatte.

Քուեայ, Քուէ, քուէից ս. cube;
voie, boule, ballotte, suffrage;
— արկանել' տալ' օս' ձգել, vo-
ter, aller aux voix, procéder
au scrutin; միաբան քուէիք,
à l'unanimité des suffrages;
* քուէի դնել, mettre aux voix;
* քուէի դրովիլ, être mis aux
voix.

Քուէանուի, տիւայ ս. l'urne
du scrutin, urne.

Քուէարկոս, աջ ս. volant.

Քուէարկութիւն ս. volation,
ballottage, scrutin; — քրնտրել,
élire par scrutin, par la voie du
scrutin; արգասիք — է, résul-
tat du scrutin; գաղտնի —,
scrutin secret; — խնդրել, dé-
mander le scrutin; քնքիւյ

լինել — ք, assister au scrutin ; մասնակից լինել — ք, prendre part au scrutin ; — առնել օրենք, procéder au scrutin.

Քուէհամար, ի ս. le dépouillement des votes, du scrutin.

Քուղ, քղոյ sm. toute chose tordue, fil, ficelle.

Քուն, քնոյ, ով s. sommeil, somme, repos, dormir ; — մահու, le sommeil de la mort ; ի — երթալ՝ լինել, dormir, reposer ; զքնով անկանիլ, ի — մտանել, s'endormir, être dans les bras du sommeil ; ի — առնել, faire dormir, endormir ; խոր ի — լինել, dormir profondément ou d'un sommeil profond, d'un profond sommeil ; ընկղմեալ ի — թանձրութեան, profondément endormi ; ի — գտանել զոք, trouver qn. endormi ; հատանիլ քնոյ յաչաց, perdre le sommeil ; — հատեալ է յաչաց նորա զգայգ եւ զցերեկ, il ne dort ni nuit ni jour ; — քաղցրանինք հատեալ էր յարտեւանաց նորա, le doux sommeil lui était inconnu ; փախեալ յինէն —, le sommeil s'enfuit loin de moi ; խռովել ընդհատել կտրել զքուն, troubler, interrompre, rompre le sommeil ; հաշակել զքաղցրութեան քնոյ, goûter les douceurs du sommeil ; այս — բերէ, cela excite au sommeil, excite le sommeil ; քաղցր ախորժ հանգիստ խաղաղ անհանգիստ յուզեալ խռովեալ ընդհատ թեթեւ ծանր դանդաղ փրկա-

ւէտ՝ կենսանորոգ՝ վնասակար —, sommeil doux, agréable, tranquille, paisible ou calme, agité, troublé, interrompu, léger, lourd ou pesant, dur ou fâcheux, salutaire, réparateur, dangereux.

Քունեմ, եցի vn. dormir, reposer ; mourir ; coucher avec une femme, avoir des relations intimes avec elle.

Քունեցուցանեմ, ուցի va. faire dormir, endormir.

Քունք s. tempe.

Քուռակ, աց sm. poulain, pouliche.

Քուրնիթ sm. œuf (dont la partie calcaire n'est pas encore formée).

Քուսիթայ, ից sm. cuculle, froc, capuchon.

Քուրական a. de sœur.

Քուրայ, ից sm. coupelle, creuset.

Քուրծ, քրծի s. cilice, sac de pénitent ; sac ; — զգենուլ, se couvrir d'un cilice.

Քուրմ, քրմաց s. prêtre (des païens).

Քուք, քքոյ s. gémissement, soupir.

Քուքամ, ացի vn. gémir, soupirer.

Քուքք sm. bâton à nœuds, verge de fer.

Քսակ, աց s. bourse.

Քսակագին a. acheté avec de l'argent, acheté.

Քսակակալ s. intendant.

Քսակահատու, աց s. coupeur de bourses, coupe-bourse.

Բաակիկ sm. petite bourse; sachet.

Բսան, ից a. vingt.

Բսանամեակ s. vingtième année.

Բսանամեայ, մից. Բսանամեան, մենից a. âgé de vingt ans; de vingt ans.

Բսանանիստ a. icosaèdre.

Բսանեակ a. vingtaine.

Բսանեմեան V. Բսանամեայ.

Բսաներորդ, աց adj. vingtième.

Բսանեհինգամեան adj. de vingt-cinq ans.

Բսանեքեան ou Բսանեքին, եցունց a. tous les vingt.

Բսեմ, եցի va. V. Բսսեմ; "frotter; oindre, enduire.

Բսեստ, ից s. setier; cruche.

Բսեստուծին V. Բսուծին.

Բսիփիէ s. xiphias, espadon.

Բսիք V. Բսուծին; քսիս մատուցանել V. Բսսեմ.

Բսմոս V. Բսու.

Բսմոսուծին V. Բսուծին.

Բսու, աց a. s. rapporteur, délateur.

Բսուծին s. rapport, délation, tripotage, intrigue.

Բսուծիմ, եցայ vn. être frotté, touché; se frotter, se frictionner, s'oindre, se mettre de; faire la cour.

Բսսեմ, եցի va. rapporter, faire des rapports, détracter, tripoter, intriguer.

Բստմնափուշ, Բստմնելի a. ce qui fait hérissier les cheveux, horrible.

Բստմնեմ, եցի. Բստմնիմ,

նեցայ vn. avoir le poil, les cheveux hérissés, hérissier, se hérissier, se dresser; fig. frissonner de peur, d'horreur, avoir horreur, frémir, voir ou penser avec effroi; քստմնեցան հերք իւր զգլխովն, ses cheveux se dressèrent sur sa tête; V. Դիզանամ.

Բստմնեցուցանեմ, ուցի va. faire dresser les cheveux, faire frissonner ou frémir; agacer les nerfs.

Բստմունք sm. frisson, frissonnement de la peur.

Քրայ V. Քուրայ.

Քրայական ou Քրէական նիւս sm. métal, minéral, minéral.

Քրէական adj. énorme, horrible; — յեղբ'յանցանք, crime de lèse-majesté; — յետապ. mine, travail des mines.

Քրէիքուր a. impur, mauvais.

Քրմմնջանք V. Քրմմնջին.

Քրմմնջեմ, եցի va. murmurer, se plaindre, grogner, grommeler, gronder, crier, marmouner.

Քրմմնջին, ջեան s. mur-mure, plainte, rumeur, gromderie, grognement.

Քրմմնջող s. grognon, grogneur, grognard.

Քրմմնջումն V. Քրմմնջին. Քրիստոնեայ, նէից a. sm. chrétien.

Քրիստոնէաբար adv. chré-tiennement; — կեալ, vivre en chrétien.

Քրիստոնէական a. chrétien;

— օս — վարդապետութիւն, catéchisme.

Քրիստոնէութիւն s. christianisme; chrétienté.

Քրիստոս, ի sm. le Christ, Jésus-Christ.

Քրիստոսաբար adv. comme Jésus-Christ.

Քրիստոսաբեր adj. apporté par le Christ.

Քրիստոսագործ a. fait par Jésus-Christ.

Քրիստոսագումը adj. réuni par Jésus-Christ.

Քրիստոսադաւան adj. qui professe la religion de Jésus-Christ, chrétien.

Քրիստոսադիր a. établi par Jésus-Christ.

Քրիստոսազարդ a. orné par Jésus-Christ.

Քրիստոսազգեսաց, գեցից. Քրիստոսազգեստ, ից adj. qui porte en soi Jésus-Christ, chrétien.

Քրիստոսածանօծ a. qui reconnaît Jésus-Christ, chrétien.

Քրիստոսական a. de Jésus-Christ; — հաւատք, le christianisme.

Քրիստոսակարգ adj. établi par Jésus-Christ.

Քրիստոսակեցոյց adj. sauvé par Jésus-Christ.

Քրիստոսակոչ a. appelé par Jésus-Christ.

Քրիստոսահանոյ a. agréable à Jésus-Christ.

Քրիստոսածիր V. Քրիստոսատուր.

Քրիստոսամարտ, ից a. qui

combat contre le Christ, qui fait la guerre à Jésus-Christ, antichrétien.

Քրիստոսամեծար a. honoré par Jésus-Christ.

Քրիստոսամերձ adj. qui est près de Jésus-Christ.

Քրիստոսանշան a. qui a le signe de Jésus-Christ.

Քրիստոսանուէր a. offert à Jésus-Christ.

Քրիստոսաշահ adj. qui trafique de Jésus-Christ.

Քրիստոսապատում adj. raconté par Jésus-Christ.

Քրիստոսապսակ adj. couronné par le Christ.

Քրիստոսառաք adj. envoyé par le Christ.

Քրիստոսաւեր a. qui aime le Christ.

Քրիստոսասպան adj. bourreau de Jésus-Christ.

Քրիստոսավաճառ adj. qui vend Jésus-Christ.

Քրիստոսատեաց, տեցաց a. qui déteste Jésus-Christ.

Քրիստոսատուր adj. donné par Jésus-Christ.

Քրիստոսաւանդ adj. transmis, donné par Jésus-Christ.

Քրիստոսեան, եանց s. adj. chrétien; de Jésus-Christ.

Քրիստոսընկալ a. qui a reçu Jésus-Christ.

Քրիստոսին V. Քրիստոսեան.

Քրծազգած, Քրծազգեստ a. qui porte un sac, un cilice; — լինել, se vêtir ou se revêtir d'un cilice, porter un sac, un cilice.

Քրծեայք, ձէից *s. sac, cilice.*

Քրծեղէն *a. de cilice.*

Քրմակին, կնոջ *s. femme*
d'un prêtre païen.

Քրմանամ, ացայ *vn. être*
prêtre d'une divinité.

Քրմանոյշ, նուշայ *s. femme*
ou fille d'un prêtre païen, prêtresse.

Քրմապետ, աց *s. pontife des*
païens.

Քրմորդի, դւոց *s. fils d'un*
prêtre païen.

Քրմութիւն *sm. prêtrise*
païenne.

Քրմութի *V. Քրմանոյշ.*

Քրոնիկոն, ի *s. chronique;*
a. du temps.

Քրովբէ, ից *s. chérubin.*

Քրովբէաբնակ *a. habité par*
les chérubins.

Քրովբէական *a. de chérubin.*

Քրովբէապէս *adv. comme*
un chérubin.

Քրտինք *V. Քիրտն;* *քրտնքի
յէշ լողալ, être trempé de
sueur, tout en sueur ou en
nage; *ճակտին քրտնքովը
հացը ճարել, gagner son pain
à la sueur de son front; *քր-
տինքն երեսէն կվազէր, երեսը
կողողէր, la sueur lui coulait
sur le visage, inondait son vi-
sage; *քրտնքի յէշ լինել, être
en sueur, en nage.

Քրտնաբեր *adj. sudorifère,*
sudorifique.

Քրտնազանգ *a. trompé de*
sueur.

Քրտնաճոր *adj. dégoûtant*
de sueur.

Քրտնալի, Քրտնալիբ *ou*
Քրտնալից *a. plein de sueur,*
en nage.

Քրտնախոնջ *a. fatigué jus-*
qu'à la sueur.

Քրտնածին *a. né ou produit*
par la sueur.

Քրտնահար *adj. qui est en*
sueur, en transpiration, en
nage.

Քրտնաշան *V. Քրտնախոնջ.*

Քրտնացուցանեմ, ուցի *va.*
faire suer ou transpirer.

Քրտնեմ, եցի. Քրտնիմ, նե-
ցայ *vn. suer, transpirer, être*
en sueur, en nage; *fig. suer,*
s'efforcer, faire des efforts,
s'épuiser en efforts; *suinter.*

Քրտնութիւն *s. sueur, trans-*
piration; *fig. sueur, efforts,*
travail.

Քրտնութ *V. Քրտնիմ.*

Քրքանք *V. Քրքիշ.*

Քրքիշ *sm. éclat ou grand*
éclat de rire, gros rire; — բա-
նալ, rire aux éclats, éclater
de rire, faire un éclat de rire.
rire à gorge déployée, partir
d'un éclat de rire; — կալ, être
ricané, moqué.

Քրքմագոյն *a. de la couleur*
du safran; d'un jaune d'au-
rore.

Քրքմացան *a. parsemé de*
safran.

Քրքմաւետ *a. abondant en*
safran.

Քրքուիմ, ուեցայ *vn. se van-*
ter, être fier de.

Քրքում, բոյ *sm. safran,*
crocus.

Զրբբեմ V. Զրբբիչ բառնամ.
Զրբբեցուցանեմ, ուցի va.
entasser, accumuler, grossir.

Զրբբեմ, եցի va. fouiller,
examiner, rechercher avec
soin, agiter, défaire, détruire;
— գմխոս, exciter, éveiller, ré-
veiller, stimuler l'esprit.

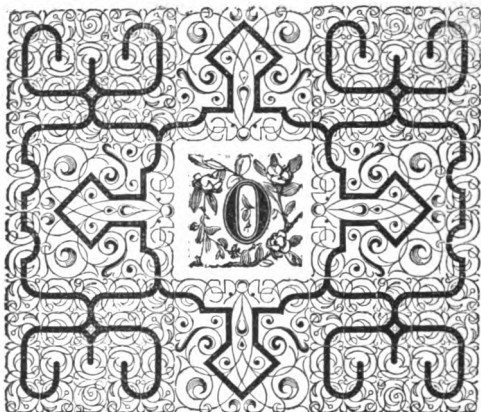
Զբուանք, նաց s. boulever-
sement, gémissment, plainte,
clameur.

Զբուիմ, ուեցայ vn. gémir,
soupirer; éclater de rire.

Զող, etc. V. Զող, etc.

Զողէք, էից s. manchette.

Զօշ, ից s. bouc.

O (o) sm. trente-septième lettre de l'alphabet et huitième des voyelles ; elle a été introduite dans l'alphabet arménien vers la fin du douzième siècle pour remplacer աւ (av) devant les consonnes ; ainsi Պաւղոս, Ազոստոս, Աւրհնել, etc., ont été écrits par Պողոս, Օգոստոս, Օրհնել, etc.

Օգն s. aide, secours, assistance ; յօգն գալ, venir en aide à qn.

Օգնական a. aide, assistant, adjoint ; — զօրք, troupes auxiliaires, renfort, les auxiliaires ; — լինել, aider, prêter secours ; — լինել յիմեանց, s'entr'aider ; զխաւար — առեալ, à la fa-

veur des ténèbres ; — իւր առնուլ, profiter de.

Օգնականութիւն s. aide, secours, assistance ; — ք Աստուծոյ, avec l'aide de Dieu, Dieu aidant.

Օգնեմ, եցի va. aider, secourir, assister, seconder, prêter secours ou assistance, donner un coup de main, un coup d'épaule ; être utile à, être bon à, servir, favoriser, soutenir, subvenir ; — յիմեաց, s'entr'aider, s'entre-secourir.

Օգնութիւն s. aide, secours, assistance, coup de main, coup d'épaule ; faveur, ressource ; renfort ; դրամական —, subvention ; փութալ՝ հասանել —

ուրուք, accourir au secours de qn., venir à son aide.

Օգոստական, Օգոստափառ a. auguste, majestueux.

Օգոստոս, ի s. août; a. auguste.

Օգուտ, օգտի s. utilité, profit, avantage, intérêt, gain; a. utile, avantageux; beaucoup; — լինել, être utile, avantageux; յ— արկանել, յ— իկիր ou իվար արկանել, յ— անձին վարել, յ— իւր շրջել առնուլ, profiter de, mettre à profit, tirer parti, un bon parti de; — քաղել, retirer profit de; — հասարակաց, bien public, intérêt commun, cause commune; վաստակել յ— աշխարհին, travailler au bien public; յաչս դնել զամենայն իշահ օգտի անձին, sacrifier tout à son intérêt; — է, յ— է, օգտի է, il est utile de, il est bon de; յ— քոյին է, վասն օգտի քո է ou *քու օգտիդ համար է, c'est pour votre bien, pour votre intérêt; գտանել զ— իւր, trouver son intérêt, son compte; զօգուտ ժամս աւուրն, la grande partie de la journée.

Օգտածողով, Օգտախնդիր, Օգտածարաւ a. intéressé, trop attaché à ses intérêts.

Օգտաւար a. utile, avantageux, profitable.

Օգտակարութիւն s. utilité, avantage, profit.

Օգտամտոյց V. Օգտաբեր.

Օգտասէր adj. qui aime ses intérêts, intéressé.

Օգտացոյց adj. qui montre du profit, du gain.

Օգտեմ, եղի vn. être utile à, bon à, servir, aider.

Օգտեցուցանեմ, ուղի va. faire profiter, avantager, intéresser.

Օգտիմ, տեցայ vn. profiter ou tirer parti de, tirer du profit de, retirer du profit, de l'avantage de, trouver son compte, gagner; ոչ ինչ օգտիք, vous ne gagnez rien.

Օգտութիւն s. utilité, profit, avantage.

Օդ, ոյ ou ի sm. air; temps (disposition de l'air); brodequin; յօդս, ընդօդս ou *օդր, en l'air, dans l'air; au hasard; ընդօդս խօսիլ՝ հարկանել, parler en l'air; խորհուրդք ընդօդս, projets en l'air, châteaux en Espagne; ձգել՝ ծծել զօդ ou օդ կլլել, respirer l'air; ոչ բարւոք է օդն ou *օդն լաւ է, օդը վատ է, il fait mauvais, il fait vilain temps; *օդը կշըտկուի՝ կբացուի, le temps se rassure, s'éclaircit, se met au beau; *օդը կգոցուի՝ կամպոտի՝ կմննայ, le temps se couvre, se couvre de nuages, se rembrunit, s'obscurcit; *օդը կպղտորի, le temps se brouille; *օդը կմեղմանայ՝ կզովանայ, le temps s'adoucit, se rafraîchit; ցրտին եւ ամպամած օդ, temps gris; ամպոտ օդ, temps chargé, couvert de nuages; օդ առնուլ, prendre l'air; օդ փոխել, changer d'air; վնասակարու-

ծին արկածք օդոյ, les injures de l'air; անոյշ օս քաղցրասիք լաւ վատ վատառողջ վնասակար՝ զով տաք՝ կենդանի օս սաստիկ խոնաւ ժանտ՝ ապականեալ ճճելի օդ, air doux ou serein, bon, mauvais, malsain, délétere, frais, chaud, vif, humide, empesté, corrompu ou vicié, respirable; հանդարտ՝ պարզ չոր ցուրտ՝ տաք մրրկայոյզ փոփոխական՝ անհաստաւ գեղեցիկ —, temps calme, serein, sec, froid, chaud, orageux, variable, inconstant, beau.

Օդաբան, ից s. parleur en l'air, hâbleur; aérologue.

Օդաբանական adj. aérologique.

Օդաբանութիւն s. aérologie.

Օդաբեր a. aérifère.

Օդագիտութիւն s. aérogno-

sie.

Օդագիր s. aérographe.

Օդազնաց a. qui traverse

les airs, qui marche dans l'air.

Օդազոյն a. de la couleur

de l'air, d'un azur transparent.

Օդազունդոյս. aérospère;

ballon aérostatique.

Օդազրական adj. aérogra-

phique.

Օդազրութիւն s. aérogra-

phie.

Օդադիւթ, ից s. aéroman-

cien.

Օդադիւթութիւն sm. aéro-

mancie.

Օդագորական a. aérodyna-

mique.

Օդագորութիւն s. aérody-

namie.

Օդաթռիչ a. qui vole dans

l'air.

Օդախաղաց a. qui marche,

qui se ment dans l'air, qui

court à travers les airs.

Օդախառն a. mêlé d'air.

Օդախիտ a. condensé d'air,

plein d'air.

Օդական a. aérien, aérique;

élevé dans l'air.

Օդակերպ a. aériforme.

Օդականոյց adj. fixé dans

l'air.

Օդակշռական adj. aérosta-

tique.

Օդակշռութիւն s. aérosta-

tique.

Օդահան, ից s. machine pneu-

matique.

Օդահերծիկ a. qui fend l'air.

Օդահմայ, Օդահմայութիւն

V. Օդադիւթ, Օդադիւթութիւն.

Օդածելութիւն s. métier du

cordonnier.

Օդածիգ a. qui aspire, qui

tire l'air; — ջրհան, pompe

aspirante.

Օդամուղ adj. qui repousse

l'air; — ջրհան, pompe fou-

lante.

Օդամուտ adj. par où entre

l'air; sm. fenêtre, croisée, lu-

carne, trou.

Օդայած a. errant dans les

airs.

Օդայատակ a. dont le fond

est de l'air.

Օդային V. Օդական.

Օդանամ, ացայ vñ. se chan-

ger en air, être transparent comme l'air.

Օդանաւորդ, աց sm. aéronaute.

Օդանման adj. semblable à de l'air, aériforme.

Օդաշունչ a. qui souffle dans l'air.

Օդաչափ, ի s. aëromètre; baromètre.

Օդանչափութիւն s. aërométrie.

Օդաչու a. qui voyage dans l'air.

Օդապար, Օդապարիկ adj. qui danse, qui vole dans l'air.

Օդապարիկ, ըկաց s. aërostat, ballon aérostatique.

Օդառ լինել, attraper un coup d'air.

Օդառութիւն s. coup d'air.

Օդասուն adj. nourri d'air, aëriovore.

Օդապախ, ի s. a. aërophobé.

Օդապախութիւն s. aërophobie.

Օդապար, աց adj. poussé, chassé par l'air.

Օդանեռակ a. aériforme.

Օդափոխ s. ventilateur.

Օդափոխում, եցի va. changer d'air; aérer, ventiler.

Օդափոխութիւն s. changement d'air; aérage, ventilation.

Օդաքար, ի s. aërolithe.

Օդեղէն a. d'air, aérien.

Օդենի, նույ, նեաց a. bisquain, peau de mouton; a. de peau de mouton.

Օդերեւոյթ, ութից sm. météo-

թերեւութարան, ից s. météo-

թերեւութարանական adj. météorologique.

Օդերեւութարանութիւն sm. météorologie.

Օդերեւութադիտակ, ի sm. météroscope.

Օդըկալ a. qui reçoit l'air.

Օդի, օդւոյ, օդիք, օդեաց s. mouton, brebis, agneau.

Օդիկ s. peau de mouton.

Օդուրս, ի s. atmosphère.

Օդուրսային a. atmosphérique.

ՕԹ, ից s. lieu où l'on passe la nuit, hôtellerie; l'action de s'arrêter, de loger; օթ առնել, s'arrêter, loger chez qn.; առ օթ, le soir, sur la brune.

Օթագայանամ, ացայ. Օթագայիմ, յեցայ. Օթագանամ, ացայ vn. s'arrêter, loger chez qn., passer la nuit quelque part.

Օթակից լինել, habiter sous le même toit, loger, passer la nuit ensemble.

Օթանոց, Օթարան, աց sm. hôtel, hôtellerie.

Օթեակ, եկի s. V. ՕԹ; bivac, bivouac; — առնել V. Օթեկանում; bivaquer, bivouaquer.

Օթեկանամ V. Օթագայիմ.

Օթեկ, Օթեկան a. qui n'est pas frais ou tendre, rassis; — ճաց, pain rassis.

Օթեմ V. Օթեկանում.

Օթեման, Օթեման, աց sm. hôtel, hôtellerie; habitation, demeure; օթեմանս առնել առնուլ՝ առնել, loger, se loger,

demeurer, résider ; ո՞ւր են — բր, où demeurez-vous ; երանաւէտ — արդարոց, heureux séjour des âmes justes.

Օթեւանաւոր s. hôte, maître d'hôtel.

Օթեվանեմ, եցի. Օթեվանիմ, նեցայ. Օթիմ, Թեցայ vn. descendre dans une hôtellerie, loger, se loger, demeurer.

Օթոց, աց s. manteau ; couverture de lit ; tapis, tapisserie, tenture.

Օծանդակ, աց a. qui aide, auxiliaire, subsidiaire ; aide, secours ; — բայ, verbe auxiliaire.

Օծանդակեմ, եցի va. aider, secourir, assister, appuyer, favoriser.

Օծանդակութիւն sm. aide, secours, assistance, appui ; — բնորա, avec son aide, aidé par lui ; յ — նորա, en sa faveur.

Օծընդակ V. Օծանդակ.

Օծիտ, ժտից, ժտաց s. dot ; don, cadeau.

Օծտաբեր լինել, apporter une dot, des présents.

Օծտական a. dotal.

Օծտեմ, եցի va. doter ; faire un cadeau.

Օծտութիւն V. Օծիտ.

Օծանելիք, լեաց s. onguent, pommade.

Օծանիմ, օծի, օծ va. oindre ; sacrer, consacrer ; — զանմն իւղով անուշիւ, se pommer, se parfumer.

Օծեալ, ելոց a. oint, sacré ; s. roi ; prêtre ; — ն Աստուծոյ,

l'oint du Seigneur ; Օծեալն, le Christ, le Messie.

Օծելութիւն s. l'action d'être oint, onction.

Օծութիւն, Օծումն s. V. Օծելութիւն ; sacre, consécration ; վերջին օծումն, extrême-onction.

Օձ, ից s. serpent ; — շէ, le serpent siffle.

Օձաբար adv. comme un serpent.

Օձաբնակ a. habité par les serpents.

Օձաթոյն a. qui a le venin du serpent.

Օձախած a. mordu par un serpent.

Օձախառն adj. mêlé ou infesté de serpents.

Օձախռիւ a. dont la tête est hérissée de serpents.

Օձակալ, ի a. qui tient un serpent ; s. astr. serpenteaire.

Օձակերպ a. semblable au serpent.

Օձակիճ s. serpent in (marbre).

Օձակոխ adj. qui foule aux pieds les serpents.

Օձակոչ, աց a. qui appelle, qui enchante les serpents.

Օձահալած a. qui chasse les serpents.

Օձահար, աց a. mordu par un serpent.

Օձաձեւ adj. qui a la forme d'un serpent ; serpentant ; s. zigzag.

Օձածուկն, ձկանց sm. anguille.

Օճամարտ, ից sm. inclineu-
mon ; a. qui fait la guerre aux
serpents.

Օճանման a. semblable à un
serpent.

Օճապաշտ, աց a. qui adore
le serpent.

Օճապաշտութիւն s. adora-
tion des serpents.

Օճապատիր a. trompé par
le serpent.

Օճապտոյտ a. serpentant,
sinueux, tortueux.

Օճաջամբ a. donné à man-
ger par le serpent.

Օճասանդր s. mille-pieds,
scolopendre.

Օճասական adj. qui tue les
serpents.

Օճատեսիլ V. Օճանման.

Օճեակ, եկի s. serpentin.

Օճի դեղ s. vipérine.

Օճիք, ձեաց sm. collet ; —
շապկի, col de chemise ; զօժիս
պատառել, déchirer ses ha-
bits, sa robe.

Օճուծիւն s. nature de ser-
pent ; fig. méchanceté.

Օճուտ a. rempli ou infesté
de serpents.

Օճտեմ, եցի va. diviser, sé-
parer, désunir, partager, dé-
chirer ; dissiper, disperser ; vn.
se diviser, se séparer ; se dis-
siper, se disperser.

Օճտումն s. séparation, dé-
fection ; dispersion.

Օղ, ից, աց s. anneau, cou-
lant ; boucle ; — շղթայի, chain-
non ; — փաթմանդի, bouton-
nière.

Օղալամբ, աց s. gâche.

Օղակ, ի s. anneau, coulant.

Օղակաւորք, բաց s. pl. an-
nélides.

Օղամանեակ, եկաց s. an-
neau.

Օղաւոր a. annelé.

Օղերձ, etc. V. Ուղերձ, etc.

Օղի, ղոյ s. eau-de-vie.

Օհան, ի s. aide, secours,
faveur, bien.

Օհառ, աց s. savon.

Օհիր V. Ոհիր.

Օ'ն, Օ'ն առ, Օ'ն առեալ
interj. allons ! eh bien ! cou-
rage ! օ'ն անդր, ո ! ո donc !
au diable ! détable ! arrière !
retire ! emmène ! ôte ! par
exemple ! օն եւ օն, ainsi, de
cette manière ; certes, assuré-
ment, certainement ; օ'ն եւ օն
արասցեն ինձ դիք, que les
dieux me fassent périr ! օ'ն եւ
օն արասցեն քեզ աստուածք
եւ օ'ն եւ օն յաւելցեն եթէ,
que les dieux t'accablent de
tous les maux si... ; օ'ն եւ օն
արասցէ ինձ Աստուած եւ օ'ն
եւ օն յաւելցէ եթէ, que Dieu me
punisse si... ; օ'ն եւ օն արասցէ
ինձ Աստուած եւ օ'ն եւ օն
յաւելցէ եթէ ոչ մահու մեռա-
նիցիս, que Dieu m'envoie tous
les maux si tu ne meurs ! օ'ն
արի, allons ! օ'ն արի երթի-
ցուք, partons ! օ'ն արիք, levez-
vous ! օ'ն առեալ քննեա, ne
te lasse pas d'examiner ; օ'ն
իբաց թողցուք, laissons ! quit-
tons donc ! օ'ն անդր, իբաց
կաց, va-t'en ! retire-toi !

Օշ Թէ interj. plutôt à Dieu !
Dieu veuille !

Օշակ, ի s. ammoniacque.

Օշակային a. ammoniacal ;
— աղ, sel ammoniac.

Օշարակ, աց s. sirop, sorbet.

Օշինդր, դրի s. absinthe.

Օշնան, ի s. soude.

Օսլայ, ի s. amidon.

Օսլայեմ, եցի va. amidonner.

Օսոխ V. Ոսոխ.

Օտար, աց a. s. étranger ;
éloigné, lointain ; autre ; ex-
traordinaire, étrange ; adv. en
vain, injustement.

Օտարաբար adv. étrange-
ment ; comme un étranger.

Օտարադէտ V. Օտարա-
տետուչ.

Օտարազգի, զգւոյ, զգեաց
a. qui est d'une autre nation,
étranger.

Օտարալեզու, աց a. qui parle
une autre langue, étranger.

Օտարախառնք sm. accou-
plement avec une autre es-
pèce ; տալ զանասունս յօտա-
րախառնս, accoupler les ani-
maux avec une autre espèce.

Օտարախորթ a. illégitime,
bâtard, étranger.

Օտարախորհուրդ adj. pos-
sédé par un esprit étrange.

Օտարածին, ծնաց a. s. né
d'un étranger ; étranger.

Օտարական, աց a. s. étran-
ger.

Օտարակերպ a. qui a une
autre forme, une autre appa-
rence.

Օտարագողմն կոյս s. cômé,

pays étranger ; étranger ; զօ-
րածողով լինել յօտարակողմն
կուսաց, recruter à l'étranger.

Օտարածայն, ից a. qui a
un langage différent ; qui n'est
pas d'accord ; étrange, étran-
ger.

Օտարամահ լինել, mourir
dans un pays étranger, à l'é-
tranger.

Օտարամերժ adj. qui n'ac-
cepte pas les étrangers, inhos-
pitalier.

Օտարամիտ adj. qui a des
idées étranges.

Օտարամուտ adj. étranger,
adventice.

Օտարանալի a. aliénable.

Օտարանամ, ացայ vn. de-
venir étranger, prendre les
mœurs étrangères, s'aliéner ;
s'aliéner, s'éloigner, se sépa-
rer, se détacher, se détourner.

Օտարանոց. աց s. lieu où
l'on reçoit les étrangers, hos-
pice.

Օտարաշխարհիկ a. étran-
ger, exotique.

Օտարապէս adv. comme un
étranger.

Օտարասեռ, Օտարասեր a.
hétérogène.

Օտարասէր a. qui aime les
étrangers, hospitalier.

Օտարասիրեմ, եցի va. ad-
mer les étrangers.

Օտարասիրութիւն s. amour
des étrangers, amour de l'hos-
pitalité, hospitalité.

Օտարասպան, ից a. qui tue
les étrangers.

Օտարասպանութիւն sm. meurtre des étrangers.

Օտարատեաց a. qui hait les étrangers, inhospitalier.

Օտարատեսուչ adj. qui se mêle des affaires d'autrui, curieux.

Օտարատեցութիւն s. haine contre les étrangers, inhospitalité.

Օտարատուն V. **Օտարանոց**.

Օտարատունկ a. dégénéré, sauvage.

Օտարացեղ, **ից** adj. d'une autre tribu, étranger, hétérogène.

Օտարացեղութիւն s. hétérogénéité.

Օտարացուցանեմ, **ուցի** va. rendre étranger, aliéner; aliéner, éloigner, détacher, détourner; — **յիւրմէ աշխարհէ**, dépayser.

Օտարացուցումն s. aliénation.

Օտարացուցիչ a. qui aliène ou qui éloigne, aliénateur; étrange.

Օտարափառ V. **Այլափառ**.

Օտարընկալ adj. qui reçoit les étrangers, hospitalier.

Օտարընկալեմ, **եցի** va. recevoir les étrangers, les hôtes, exercer l'hospitalité envers qn.

Օտարընկալութիւն s. action de recevoir les étrangers, hospitalité.

Օտարոտի, **ստույ**, **տեաց** a. étranger; étrange, extraordinaire, différent.

Օտարութիւն s. qualité d'é-

tranger; aliénation, éloignement, séparation; étrangeté; élimination, proscription; l'étranger, pays étranger.

Օտարութի sf. étrangère.

Օտարութուն a. qui enseigne une autre doctrine, sectaire, dissident.

Օտարութստ ou **Յօտարութստ** adv. par l'étranger, de l'étranger, de dehors.

Օտարսիրութիւն V. **Օտարասիրութիւն**.

Օր, **աւուր**, **աւուրք**, **աւուրց** s. jour, journée; **օր ընդ մէջ**, tous les deux jours; **օր ըստ օրէ**, jour par jour, journallement, tous les jours; **օր յօրէ**, de jour en jour; **օր հասարակ** ou **կէս օր**, midi; **մինչեւ ցօր** հասարակ, jusqu'à midi; **օր իյօր** ou **օր յօր առնել**, remettre d'un jour à l'autre, ajourner, prolonger, traîner en longueur, reculer; **օր քան ցօր**, de jour en jour, de plus en plus; **աւուրն** adv. par jour; **աւուր աւուր**, **աւուրց յաւուրս**, journallement, chaque jour; **առ օրին** ou **նոյն օրին**, le jour même, le même jour, au jour le jour; **դեռ աւուր շատ կայ**, il est de bonne heure encore, il n'est pas encore tard; **մինչ աւուր կայ**, pendant qu'il fait jour; **մինչդեռ աւուր կայր**, au milieu du jour; **ցօր ամենայն**, toute la journée, tous les jours, toujours; **զօրն ցեղեկ**, **զօրն իբրն**, tout le jour, tout le long du jour, toute la journée, du

matin au soir; յաւուր միում ou իմիում աւուրց, un jour, un certain jour, un beau jour; յերկրորդում աւուր, le jour d'après, le second jour; յերիր աւուր, dans trois jours; յետ երկուց աւուրց, deux jours après; իմիուում աւուր, après-demain; ինմին աւուր, le même jour; ինմին իսկ աւուր, le jour même; յօրէ յառաջնմէ ou *առաջին օրէն, depuis le premier jour, dès le premier jour; հետեւեալ օրն, le jour suivant; օր պահոց ou *պահքի օր, jour maigre; ուտիք օր, jour gras; օր ծննդոց, jour de naissance; — տօնի, jour de fête; — հանդիսի, jour solennel; — գործոյ ou *գործի օր, jour ouvrable; համարել զաւուրս ou *օրերն համրել, compter les jours; յաւուրս մեր ou *մեր օրերը, de nos jours; յաւուրս նորա, sous lui; բառնալ զծանրութիւն աւուրն, porter le poids du jour; զամենայն աւուրս, tous les jours, à jamais; զամենայն աւուրս կենաց իւրոց, toute sa vie; երկայնին կարճին աւուրք, les jours croissent, diminuent; կատարել վախճանել զաւուրս իւր, finir ses jours, mourir; մեռանել լի աւուրքք, վախճանիլ լցեալ աւուրքք, mourir plein ou rempli de jours; երեք ժամ է աւուրն, il est trois heures; յաւուր յայնմիկ ou *այն օրն, ce jour-là; ոչ յետ բազում ինչ աւուրց ou *սակաւ օրէն, sous peu de jours, bien-

tôt; յաւուրս յետինս, dans les derniers temps; օր սահմանել, désigner un jour; գեղեցիկ ou գեղածիճաղ օր, beau jour; բարենշան' երջանիկ ou երանաւտ օր, jour heureux; չարագուշակ օր, mauvais jour.

Օրաբեր adj. qui apporte la lumière du jour.

Օրաբնակ լինել, passer la journée dans un lieu, séjourner.

Օրագիշեր sm. espace d'un jour et d'une nuit, vingt-quatre heures.

Օրագիր, գրաց s. journal; — կարդալ, lire les journaux; *օրագրի մէջ կարդացի' տեսայ, j'ai lu, j'ai vu dans un journal; կարծիք' գոյն օրագրի, l'opinion, la couleur d'un journal.

Օրագնաց s. journée (chemin que l'on fait en un jour).

Օրագրագիր, գրաց s. journaliste.

Օրագրագրութիւն s. journalisme.

Օրագրութիւն sm. journal (relation jour par jour).

Օրամիւ, Թուի s. journée, fonction de chaque jour; le nombre du jour.

Օրական, ի a. de jour, diurne; journalier, de chaque jour; s. journée; *ով աշխատիլ, travailler à la journée.

Օրահաշիւ, շուի s. compte du jour; journal.

Օրահաս V. Օրհաս.

Օրամուտք, մտից s. service de chaque jour.

Օրան, ագ s. javelle, gerbe.
Օրաշար sm. jour néfaste, mauvais jour, jour funeste.

Օրապակաս a. qui manqua de quelques jours.

Օրապահակ, ագ sm. sentinelle de jour.

Օրապարէն, ենի a. qui vit au jour le jour.

Օրացի a. journalier, quotidien, de chaque jour.

Օրացոյց, ուցի s. almanach;
* — նայիլ, regarder l'—.

Օրաւոր adj. diurne, éphémère.

Օրեր s. imprécation, malédiction; * jours.

Օրէն, ըինի. Օրէնք, ըինաց s. loi; règle, règlement; principe, maxime; usage, coutume, us; institution; mode, façon, manière d'être; canton, province, district; le saint sacrement, la sainte Eucharistie, la communion; օրէնս առնուլ, հաղորդել օրինաց, recevoir la communion, communier; յետ օրինացն կցորդումեան, après la communion; օրէնք կանանց, règles, menstrues; օրէնս դնել հաստատել V. Օրինադրեմ; աստուածային՝ յաւիտեանական՝ քնական՝ քաղաքական՝ զինուորական՝ հին՝ նոր՝ աւետարանական՝ գրաւոր օրէնք, loi divine, éternelle, naturelle ou de la nature, civile, militaire, ancienne, nouvelle, évangélique, écrite; օրէն է, il est permis, on a le droit de, on peut; չէ օրէն, il n'est pas per-

mis, on n'a pas le droit; օրէն էր նմա, il lui était permis, on lui permettait; օրէն էր քեզ, vous pouviez; եթէ օրէն իցէ ասել, s'il est permis de dire; օրէն իցէ, իցէ՞ օրէն, est-il permis de? ըստ օրինի, ըստ օրինաց, օրինօք, selon la loi, conformément à la loi ou aux lois, légalement, légitimement, par les voies légitimes, en forme, selon les lois; en bon ordre, dûment, avec régularité; օրէնք մտաց, principes; օրէնս իւր կալեալ էր, il avait pour maxime, pour principe; ընդ օրէնս համարել, poser pour maxime; օրէնս կարծեցին անձանց, ils se crurent permis de; — պատուոյ, décoration; օրէնս համարել անձին, se faire une loi; զամենայն ինչ — համարի իլրումն ըղծից իւրոց, il se sert de toutes sortes de moyens pour satisfaire son désir; օրէնս դնել, dicter des lois; օրէնք անօրէնք, abus; խոտորել յօրինաց, s'écarter des lois; զանցանել օրինօք, transgresser une loi, violer les lois; օրէնք հզօրագունին, la loi du plus fort; բառնալ՝ չնչել զօրէնս, abolir, abroger une loi; * հաւատք օրէնք չունի, il n'a ni foi ni loi; հակառակ օս ընդդէմ օրինաց, contre les lois; օրէնս տալ, donner des lois; օրէնս դնել, faire des lois; պահել զօրէնս, observer les lois; * այս օրէնք դարձաւ, cela est passé en loi.

Օրէնսգէտ **s. a.** qui connaît bien les lois, légiste, docteur en droit; — առնել, apprendre à qn. les lois, l'initier aux lois.

Օրէնսդիր, դրաց. Օրէնրսդիր **s.** législateur; **a.** législatif.

Օրէնսդրեմ **V.** Օրինադրեմ.

Օրէնսդրութիւն **s.** législation.

Օրէնսզանց, Օրէնսզանցութիւն **V.** Օրինազանց, Օրինազանցութիւն.

Օրէնսխոտոր **V.** Օրինազանց.

Օրէնսուսոյց **s.** qui enseigne les lois, légiste, professeur de droit.

Օրէնսպահ **V.** Օրինապահ.

Օրէնք **V.** Օրէն.

Օրրստօրէ **adj.** de chaque jour, journalier; **V.** Օր.

Օրինազէտ **V.** Օրէնսզէտ.

Օրինագիրք, գրոց **s.** codé.

Օրինադիր, դրաց **s.** législateur.

Օրինադրեմ, եցի **va.** établir, faire des lois, être législateur.

Օրինադրութիւն **s.** l'action d'établir une loi, législation.

Օրինազանց, ից **a. s.** celui qui viole les lois, transgresseur, infracteur, prévaricateur; — լինել, violer les lois, prévariquer.

Օրինազանցութիւն **s.** transgression de la loi, prévarication, infraction, contravention.

Օրինակ, աց **sm.** exemple,

modèle; exemplaire, copie; dessin, plan, projet; manière, genre, façon, guise, sorte; échantillon, spécimen, montre; gram. paradigme; prép. comme, sur le modèle de, à l'instar de, en guise de; զայսգունակ ձեւ օրինակի, զայս —, զայս ձեւ օրինակի, զ— զայս, ըստ նմին օրինակի, — զայս, պէս զայս —, de cette manière, de cette façon, ainsi; զայն —, զնոյն —, ըստ նմին օրինակի, de la même manière, de la même façon, de même; զոր—, օրինակի աղազաւ, — իմն, par exemple; ըստ օրինակի, à l'exemple, à l'instar de; սովին օրինակաւ, de cette manière, par là; — առնուլ, prendre pour exemple, pour modèle; — զանձն ընծայեցուցանել՝ կացուցանել, se donner pour exemple, montrer l'exemple de; — տալ, donner l'exemple; — առաջի ընծայել, proposer pour exemple; օրինակաւ իւրով քաջալերել, encourager par son exemple; — եկաց թագաւորաց, il fut le modèle des rois; նմանել՝ հետեւել — ի ուրուք, imiter, suivre l'exemple de qn.; որով օրինակաւ եւ է; de quelque façon que ce soit; աստուածափրաջ օրինակաւ, d'une manière divine; բարի՝ չար՝ քնաղ՝ գեղեցիկ —, bon, mauvais, illustre ou rare, bel exemple.

Օրինակագիր, գրաց **s.** écrivain, auteur.

Օրինակագրութիւն s. composition d'un ouvrage.

Օրինակական a. figuratif.

Օրինական V. Օրինաւոր.

Օրինակատար, աց a. qui accomplit la loi.

Օրինակեմ, եցի va. offrir comme exemple, présenter comme modèle; représenter, montrer; copier, transcrire.

Օրինակիր V. Օրինապահ.

Օրինապահ, աց s. qui garde, qui observe les lois.

Օրինապահութիւն s. observation des lois.

Օրինապատու a. s. inter-prète des lois, légiste.

Օրինապէս adv. conformément à la loi; selon l'ancienne loi.

Օրինաւոր, աց a. légal, légitime, conforme à la loi, à l'usage; s. légiste, docteur de la loi; — ցուցանել՝ կացուցանել, légitimer, autoriser.

Օրինաւորական a. s. légitimiste,

Օրինաւորականութիւն sm. légitimité.

Օրինաւորեմ, եցի va. légaliser, légitimer.

Օրինաւորութիւն s. légalité, légitimité; légalisation.

Օրինեմ V. Օրինադրեմ.

Օրիորդ, աց s. jeune fille, pucelle; demoiselle; օրիորդն Աննիկ, mademoiselle Annitza.

Օրիորդութիւն sm. état de jeune fille.

Օրկանոց V. Ուրկանոց.

Օրհաս, ի, աւ sm. dernier

moment, le jour de la mort, agonie, mort; destinée, fatalité; յ— իւր հետեւ, courir à sa perte; ժամանել յ— վախճանին, toucher à sa dernière heure.

Օրհասաբեր a. mortel, fatal; — հարուած, coup —.

Օրհասական adj. mourant, expirant, agonisant, moribond; fatal.

Օրհասարակ, ի s. midi.

Օրհն V. Օրհնութիւն.

Օրհնաբան, ից a. qui récite des hymnes, qui adresse des louanges au Seigneur.

Օրհնաբանեմ V. Օրհնեմ.

Օրհնաբանութիւն V. Օրհնութիւն.

Օրհնառար a. qui envoie la bénédiction.

Օրհնաբան, ի s. chapelet.

Օրհնեալ a. béni; — ջուր, eau bénite; — է Աստուած, loué soit le ciel; — դու իՏեառնէ, béni sois-tu du Seigneur.

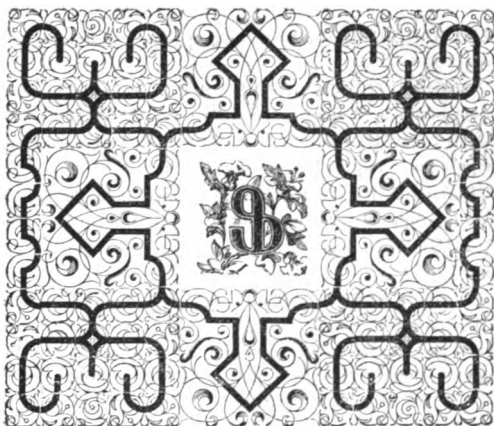
Օրհնեմ, եցի va. bénir, donner la bénédiction, appeler sur qn. les bénédictions du ciel; bénir, consacrer; bénir, glorifier, chanter des hymnes, louer; bénir, combler de faveurs, de biens, faire prospérer; saluer; maudire; — զօր յերեսս, maudire qn. en face.

Օրհներգ, Օրհներգու V. Օրհնիչ.

Օրհներգութիւն s. hymne, louange, cantique.

Օրհնիչ s. celui qui bénit, qui loue, qui glorifie.

Օրհնութիւն s. bénédiction; louange, hymne, cantique; bénédiction, grande abondance; don, cadeau; l'Eucharistie, la communion; instruments de musique; — սեղանոյ, bénédictité; — օրհնութեանց, cantique des cantiques; յօրհնութիւնս համարիլ, compter pour un grand bien; առնուլ —, recevoir la bénédiction; recevoir	des présents; — տալ, donner la bénédiction. Օրհնութիւնաբեր adj. qui porte la bénédiction. Օրոց, աջ s. berceau (d'enfant). Օրուկ V. Ուրուկ. Օրորք, Օր օր s. dodo. Օցտեմ V. Օձտեմ. Օփրանա, Օֆրանա sm. of- franée.
--	--

Ֆ (fé) sm. trente-huitième
lettre de l'alphabet et trente
et unième des consonnes.

Ֆիզիկա ou **Ֆիզիքա** s. la
physique.

Ֆիզիքական a. physique.

Ֆիորին, աղ s. florin.

Ֆրանսա, ալ ou յի s. France.

Ֆրանսացի, ցւոց sm. Fran-

çais; **Ֆրանսուհի**, Française.

Ֆրանսերէն, ընէի a. fran-
çais; adv. en français; s. le
français, la langue française;
— **գիտել խօսիլ**. savoir, parler
français; — **լեզու**, la langue
française.

Ֆրանք, աղ s. franc (mon-
naie).

ՎԵՐՋ.

ԵՐԿԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆՔ ՄԱՏԵՆԱԳՐԻՆ.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ, տպագրեալ ի վեներտիկ. 5 հատոր, 1850-1851 :

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԿՑԱԿԱՐԱՆԻ, Պատկերազարդ տպագրութիւն. 2 հատ. մեծ ութաճալ. Թէոդոսիա, 1860 :

ՀԱՄԱՌՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՐԲ ԳՐՈՑ, իպէտս ժողովրդական դպրոցաց. Թէոդոսիա, 1860 :

ԹՈՒԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԱՐՁԱԿ, իպէտս վարժարանաց : Տիպերկրորդ, սրբազրեալ եւ նոխացուցեալ. Թէոդոսիա, 1860 :

ՆՈՅՆ ՀԱՄԱՌՈՑ, իպէտս ժողովրդական դպրոցաց. Թէոդոսիա, 1860 :

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, իպէտս դպրոցաց, Փարիզ, 1861 :

ԳԵՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ. գեղեցկագիրն եւ կանոնաւոր քան զամենայն հրատարակեալս ցարդ, եւ պատուով յիշատակեալ եւ վարձատրեալ յԱշխարհայանդիսին Փարիզու : Երրորդ տպագրութիւն :

ՆՈՅՆ, հանդերձ գաղղիական Գեղազրութեամբ :

ԱՅՐԲԵՆԱՐԱՆ ՊԱՏԿԵՐԱՋԱՐԴ. Փարիզ, 1860 :

ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ, իպէտս դպրոցաց եւ ընթերցասիրաց. Փարիզ, 1861 :

**ԲԱԶՄԱԼԵԶՈՒ ԱՌԱՋՆՈՐԴՔ ԶՐՈՒՑԱՏՐՈՒԹԵԱՆ
իպէտս ճանապարհորդաց եւ ուսանողաց.**

ԳԱՂՂԻԱՐԷՆ-ՏԱՃԿԵՐԷՆ. Տիպերկրորդ, 1 հատ. սրբազրեալ եւ նոխացուցեալ, Փարիզ, 1859 :

ԳԱՂՂԻԱՐԷՆ-ՀԱՅԵՐԷՆ. 1 հատ. Փարիզ, 1855 :

ՆՈՅՆ, հանդերձ հայագիր հնչմամբ գաղղիականին :

ԱՆԳՂԻԱՐԷՆ-ՀԱՅԵՐԷՆ. 1 հատ. Փարիզ, 1855 :

ՆՈՅՆ, հանդերձ հայագիր հնչմամբ անգղիականին :

ԲԱՌԱՐԱՆ ԳԱՂՂԻԱՐԷՆ-ՏԱՃԿԵՐԷՆ. Փարիզ, Կառնիէ Եղբարբ :

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆՔ.

ՊՕՂ ԵՒ ՎԻՐԳԻՆԷ. մեծ ութաճալ հատոր, գեղեցիկ պատկերօք զարդարեալ. Փարիզ, 1856 :

ՆՈՅՆ, հանդերձ գաղղիարէն բնագրաւ իպէտս վարժից Թարգմանութեան եւ գաղղիական լեզուի :

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԱՂԶԿԱՆՑ ՖԵՆԸԼՈՆԻ, հանդերձ գաղղիարէն բնագրաւ, իդիւրութիւն ուսման գաղղիարենի եւ իվարժութիւն Թարգմանութեան : Տիպ երկրորդ. 1 հատ. Փարիզ, 1857 :

ՅԵԼԵՄԱՔ. փառաւոր տպագրութիւն զարդարեալ երկերիւր պատկերօք. 1 հատոր, մեծ ութանալ. Փարիզ, 1860 :

ՆՈՅՆ, հանդերձ գաղղիարէն բնագրաւ, իպէտս Թարգմանութեան :

OUVRAGES DU MÊME AUTEUR.

HISTOIRE UNIVERSELLE, publiée à Venise, 5 vol. 1850-1851.

HISTOIRE DE L'ANCIEN ET DU NOUVEAU TESTAMENT. Édition illustrée. 2 vol. grand in-8. Théodosie, 1861.

ABRÉGÉ DE L'HISTOIRE SAINTE, à l'usage des écoles primaires. Théodosie, 1860.

TRAITÉ COMPLET D'ARITHMÉTIQUE, à l'usage des colléges. Seconde édition, revue et augmentée. Théodosie, 1860.

ABRÉGÉ D'ARITHMÉTIQUE, à l'usage des écoles primaires. Théodosie, 1860.

COURS DE GÉOGRAPHIE, à l'usage des pensions. Théodosie, 1861.

CALLIGRAPHIE ARMÉNIENNE. Ouvrage où le type des caractères arméniens est modifié d'après les écritures européennes, et qui a obtenu une Mention honorable à l'Exposition Universelle de 1855. Paris. Troisième édition.

EXERCICES DE LECTURE, joli petit ouvrage illustré, à l'usage des écoles primaires. Paris, 1860.

LECTURE POUR TOUS, à l'usage des institutions et des gens du monde. Paris, 1861.

GUIDES POLYGLOTTES DE LA CONVERSATION
à l'usage des Voyageurs et des Étudiants.

FRANÇAIS-TURC. *Seconde édition entièrement refondue.*
Ouvrage indispensable aux voyageurs en Orient, qui veulent apprendre à parler la langue turque sans en connaître l'alphabet. Nous citerons ici l'appréciation qui a été faite de cette œuvre par l'Institut historique de France dans son rapport de juin 1861 : « Ce Guide a été composé dans le but de faciliter les relations de deux peuples dont le contact est de plus en plus fréquent. Dans ce travail minutieux, qui exige à la fois la connaissance parfaite de deux langues si différentes, l'auteur s'est appliqué avec succès à donner en caractères français, avec précision, la véritable prononciation des locutions turques. Nous félicitons M. Calfa de la manière heureuse et habile dont il s'est acquitté de la tâche qu'il s'était imposée. » Dédié à S. A. I. Mourad Effendi. 1 vol. Paris, 1859.

FRANÇAIS-ARMÉNIEN. 1 vol. Paris, 1855.

MÊME OUVRAGE, avec la prononciation française figurée en caractères arméniens.

ANGLAIS-ARMÉNIEN. 1 vol. Paris, 1855.

MÊME OUVRAGE, avec la prononciation anglaise figurée en caractères arméniens.

DICTIONNAIRE FRANÇAIS-TURC. Paris, 1855. Garnier frères.

TRADUCTIONS.

PAUL ET VIRGINIE. 1 beau volume in-8, orné de jolies vignettes. Paris, 1856.

MÊME OUVRAGE, avec le texte français en regard.
L'ÉDUCATION DES FILLES, DE FÉNELON. *Seconde édition.*
le texte français en regard. 1 vol. in-18. Paris, 1857.

LES AVENTURES DE TÉLÉMAQUE. Magnifique édition illustrée de 200 gravures. 1 vol. grand in-8. Paris, 1860.

MÊME OUVRAGE, avec le texte français en regard.

Paris — Typ. P.-A. BOURDIER et Cie, 106 Mazarine, 50.

